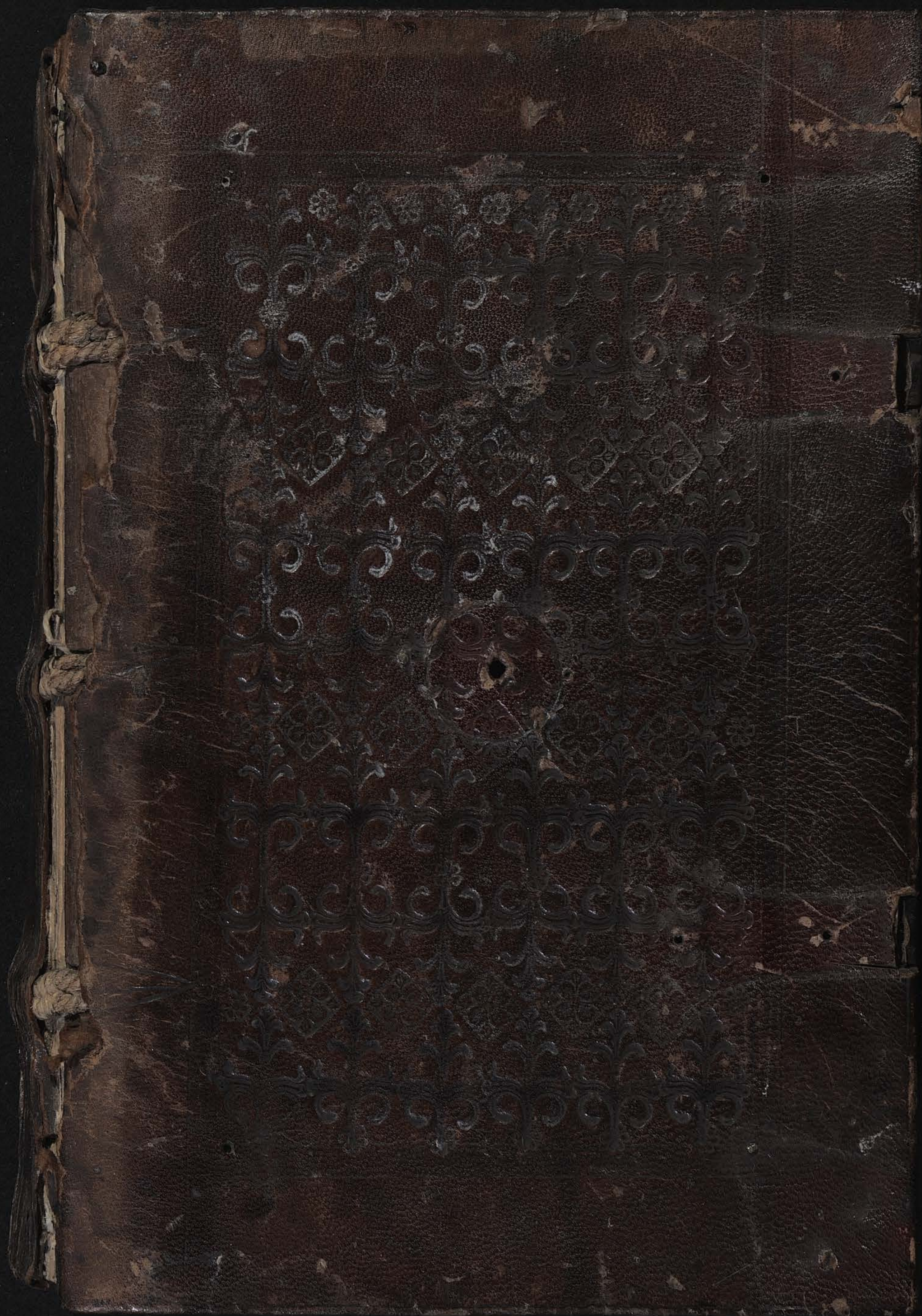

~~Liber domini Clementis [illegible]~~ pro marc 4or et dimi-
diam ortoqz sit compat9

d. Martini de Olkusch

Inkun. 270, 271.

[illegible]
[illegible]
[illegible] 24 [illegible]
[illegible]

Sermones Leonardi de Utino; de tpe; et Sanctis

Sermones Aurei de sanctis
fratris Leonardi de Utino

a1

Tabula sermonū Magistri Leonardi de vtino De festis tā3 mobilibus ꝙ inmobilibus hic contentorum.

Finis tabule.

¶ In sermones aureos de Sanctis Fra=
tris Leonardi de vtino sacre theologie do=
ctoris ordinis predicatoꝝ Prologus.

DIuinorū inter
pres misterioꝝ. que spū=
sancto suggerente nact⁹
est haud puate oblecta=
tioni modo deputabit:
verū si sapit ecclesie iesu
xp̄i eruditioni expromēda diiudicabit. Quē
admoduz aplus ait. Unicuiqꝫ daꝫ manife=
statio spūs ad vtilitatē. s. ecclīe. Recte sane
Quis. n. exuberantissimo diuinitatis fonte
potatus: tam vehemēti pfruiꝫ gaudio vt si=
bi exuri videaꝫ nisi qd spūs feruore cōcepe=
rit. ceteris plena fide eructauerit. implens il
lud psal. Memoriā abundantie suauitatis
tue eructabunt: ⁊ iusticia tua exultabūt. At
vero qm̄ quisqꝫ mortaliū p maximo sue in=
telligentie captu parū eterne dulcedinis su=
xisse videꝫ. ne qd ecclesie quod aut illius in=
cremento: aut pfectui: aut grē opitularetur
deesset: ministros non paucos ad eterna dis
pertienda sacramenta destinauit. e quibus
alter ptestaꝫ. idoneos nos fecit ministros
noui testamēti: seu dispensatores multifor=
mis grē dei. qui licet vno spū vegetati: non
pari tn̄ officio sua ministeria pegerūt. Pro
fecto vnicuiqꝫ data est gratia s̄m mensuraz
donatiōis xpi: ⁊ ipse dedit quosdā qdē apo
stolos. quosdā autē pphetas. alios v̄o euā
gelistas alios autē pastores ⁊ doctores ad
cōsummationē sctōꝝ in opus ministerij: in
edificationē corporis xpi. Quis em̄ illum p
phetarū ordinē satis p dignitate ac sancti=
tate admireꝫ. Quoꝝ omniū vnū opus fuis
se dignosciꝫ ⁊ studiū: vt pessundato execra=
bili deoꝝ cultu: vni summo deo oēm cerimo
niarū ac sacrificioꝝ ritum dicarēt: vt salua=
toris aduentū: nostreqꝫ fidei tēpora predica
rent: vt quāta cura deus illos patres nr̄os
gubernauerit: ⁊ qd a nobis in hoc vite cursu
maxime agi velit: diligentissime cōparent.
Hinc summe dispositionis ordo ptz. Hinc
īmense potestatis virtus. Hinc humane cor
reptionis vtilitas. Quippe nullā etatē: nul=
lum sexū: nullā mortalium cōditionē negle=
xerunt: cui nō ⁊ humanit⁹ ⁊ diuinitus viuē
di mandata conq̄siuerint: vt nihil oporteat
aut Xenofontis yconomicon: aut alteri⁹ cu
iuspiā monimēta exigere. Ceterū ⁊ si ex p=
phetis nōnullos maiores: nōnullos mino=
res nūcupemus: cauendū firme est ne alio
spū aut alio lumine locutos atqꝫ illustratos
cogitem⁹. Siqdē vn⁹ oīm extitit spūs diui
dēs singulꝫ put vult cuiqꝫ penes modū fidei
p sua volūtate dispertiēs: vt plane intelliga
mus illoꝝ predicatiōe pphanos hoīm mo
res dissipari ac penit⁹ subrui ⁊ euerti. Quā
ta porro spūssancti virtus ac fortitudo est:
quo inspiratore atqꝫ duce: apl̄i territis atqꝫ
inuitis hostib⁹: euangeliū vulgauerūt. Quā
ta sermonis potestate Stephan⁹ iudeis re=
stitit: seuientesqꝫ mirabili ac diuina cōstan=
tia superauit. Quā p̄sus dulce ⁊ preclaruz
apl̄oꝝ predicationē ⁊ vite laborē cognosce
re. vt nihil iam morari oporteat Pithagorā
aut democritū. aut Platonē accumulande
doctrine causa. orbē terrarū pagrauisse. nec
firme cuiusq̄ philosophi vita tanto splēdo=
re enarrat. vt vel minima ex parte aposto=
lis cōferendus sit: q tanto aīo tantoqꝫ consi
lio difficillimā peregrinationē suscipientes:
quicqd in mūdo magnū ⁊ preclarum erat:
studiosissime inuestigauerūt. Quos preter
ea Stoycos: quos achademicos discere cu
piamus. Quos oratores audire. Mihi sa=
ne testē habeo ɔscientiā: nullū vnq̄ Demo
stenem: nullū ex nostris Ciceronē suaui⁹ au
ditū. nullū item Zenonē acutius de vite di=
sciplina ptractasse q̄ habituri sum⁹ apl̄is cō
ferentibus q diuitias maxime atqꝫ oēm se=
culi pōpam ⁊ cupiditatē abijcere docuerūt.
nec vlli rei preterq̄ iusticie ⁊ pietati ɔfiden
duz. Hoīes summe fidei: doctrine grauitas
sanctitatis q̄naz dicēdi potestas equauerit
adiūcta eloquentie v̄tute spūs. ⁊ nihil mi=
nus factis q̄ sermonib⁹ celebrareꝫ. gentiū
pbos vita verboꝝ fiducia atqꝫ auctoritate
cōfutando. Nimirū nec caro nec sanguis il=
lis reuelauerat. sed eterni dei spūs quo il=
luminatore atqꝫ inflāmatore ex retib⁹ par=
uaqꝫ nauicula: ad totius ecclīe claues ex te=
nui q̄rende vite lucro ad xp̄ianarū aīarū cō
gregandū fenus. tandē ex humili abiectoqꝫ
piscatoris officio ad excellentissimū in toto
orbe p̄ncipatū euecti sunt. Quid plura? tm̄
btōꝝ hominū maiestas se spectantib⁹ imp̄s
sit vt inter pp̄los nisi repugnassent dij cole=
renꝫ. venerarenꝫ; adorarenꝫ. Post quos h̄
vno vicio deprehēsum est humanū genus
falsarū opinionū credulitate cōtabescere. q
in graues iniurias ⁊ intolerādas contume=
lias veri creatoris dei om̄ipotētis incideret

vt vndiq; subeūte vanitati ⁊ errori locus ac
ptās esset. deniq; veritati: sapiētie: iusticie: ꝑ
petuū exiliū indictū videret. Eousq; ꝓrue⸗
rat humana temeritas vt nec de semetipsis
nihil cogitare nec de deo īdigne sentire mor⸗
tales putarent indignuȝ. Quis em̄ nesciat
quātis erroribus laborauerit humana vesa
nia: vt pene oblita fuerit q̄d esset humanarū
mētiū bonū. Quis nostre vite mod⁹. Que
tandē nostroꝝ laboꝝ merces cōstituta. Si
nō vnū creator oīm rerum ꝓuidisset. vt e ce
lo predicatores veritatis p̄stantissime reli⸗
gionis viros demitteret vsq; in nos. q̄ mo⸗
do iudeos gentilesq; vna correctiōe castiga
rēt. modo reliquos pctōres necessaria aīad
uersione corriperēt. modo ceteros hoīes va
rijs documētis instruerent. Ac ne plura cō⸗
memorē. nihil est ab illis pretermissum: qd̄
ad erudiendā fidē: ad instituendā vitā: ad
intelligēda misteria. ad predicandā celestiū
donoꝝ grām: ad reuelandā diuine volunta
tis dispensationē: ad excitādā humane spei
cōfidentiā: ad cōponendā eccl'ie pacē: ad in
stauranda fideliū sacramēta ptineret. Por⸗
ro in hoc oēm mundi sapiētiā ꝓfligandam
sanxerūt ꝙ diuine p̄dicatiōis sacriq; euan⸗
gelij ministros a spūsancto dilectos se co⸗
gnouerūt. nō in vna regione dūtaxat verbū
disseminaturos: sed per om̄es mundi oras
humane salutis ordinem fidelissime ac pru
dentissime cōstituturos. Nemo enim nescit
hoꝝ doctrinā ex ipso celo ad nos platā. tan
tūq; illos celestibus alis cōscendisse vt eo
peruenerint vbi celestiū atq; ineffabiliū sa⸗
cramētoꝝ cognitioneȝ susceperint. ¶ Itaq;
hoꝝ religionē ⁊ offm̄ ꝓfess⁹. Ego frat̄ Leo
nardus de vtino inter sacre theologie docto
res minimus: cū sanctissimoꝝ ac fortissimo
rū viroꝝ exēpla apud p̄claros nobiles vti
nenses plurimis sermonib⁹ hacten⁹ exegis⸗
sem: cōstantiores feci. ne q̄d in virtute acer⸗
bū ⁊ intolerandū existimarent. Sic quon⸗
dam Plato ciuitatē instituēs viris fortib⁹
mortuoꝝ monimēta subiecit. Quia v̄o illis
egregiū ac singulare visuȝ est. martyrū atq;
scōꝝ noui testamēti pulcherrimū exēplar a
gnoscere. ne ignauie atq; īgratitudinis me
arguerēt: meme cupidius ad eoꝝ acta ꝯscri
benda cōtuli. Quāq; existimauerim mode⸗
stius facturū si hec leui ac vulgato sermone
discurrā: ꝙ obscuris aut inuolutis verbis: tan
tas res tenuiores faciā. At si q̄spiā ad hui⁹
sapie limē se ingredi posse causabit̄: ꝙ in ea

rusticū q̄ddā ⁊ icultū ineē videat̄. q̄si idē sit
inanis eloquētie garrulū: ⁊ fecūde atq; vti⸗
lis doctrine bene peritū censeri: solis humili
bus aduertat veri luminis celestisq; cogni⸗
tionis gratiaȝ prestari. q̄bus nihil secularis
philozophia obstat. nihil mūdana eloquen
tia detinet. nihil garrulitas popularis impe
dit. Humilitas em̄ spem pariet. spes diligen
tiā. diligētia ꝓfectū. ꝓfectus incrementum.
⁊ eo q̄dē vsq; vt plane cupidissimi v̄itatis a⸗
matores videant̄ e ꝓpinquo tante luc̄ ad⸗
uentum excipere: suorūq; laboꝝ felicissimū
fructum adipisci. qui est iesus xp̄s in secula
seculorum. Amen.

¶ Incipiūt sermones aurei de sanctis Leo
nardi de vtino sacre theologie doctoris: ⁊ or
dinis p̄dicatoꝝ eximij ꝓfessoris ⁊ primo.

In festo sancti Andree apl'i. Sermo .i.

Vocauit andreā fra
trem ei⁹ Mat. iiij. ca. ⁊ in euan⸗
gelio hodierne solēnitat̄. Bea⸗
tus Aug⁹. in secūda epl'a ad Volusianū di
cit sic. Xp̄s iesus Petrū, ⁊ Andreā fratreȝ
eius ⁊ alios ꝑ quos operat⁹ est salutē in me
dio terre: non de foro iustiniani: sed de sim⸗
plicitate piscatorū legit̄ assumpsisse. Inflat
em̄ sapientia huius mundi: ⁊ leguȝ ventosa
loquacitas. Elegit em̄ nō Reges: nō Sena
tores: nō Philosophos. sed plebeios pau⸗
peres: indoctos: piscatores: ineruditos libe⸗
ralibus disciplinis. Non peritos grāmatica
nō armatos dyalectica: ⁊ nō inflatos rheto
rica. Sed piscatores cū rhetib⁹ fidei paucis⸗
simos misit. ac itaq; tam multos pisces et
ex omni genere tā mirabiliores ꝙ rariores:
etiā ipsos p̄hos cepit. hec ille. ¶ Super quo
moueo talem questionem. Utruȝ Beatus
Andreas rationabiliter christum se vocan
tem secutus fuerit quem nullas virtutes fa
cere viderit. ¶ Ad istam questionē respon⸗
dit Gregorius in omelia super illo verbo
proposito dicit sic. Audiuistis fratres cha⸗
rissimi. quia ad vnius iussionis vocem An
dreas relictis rhetibus secutus est redem⸗
ptorem. Nulla vero hunc facere adhuc mira
cula viderat. nihil ab eo de premio eterne re
tributionis audierat ⁊ tamen ad vnuȝ dn̄i
preceptuȝ hoc quod possidere videbat̄ ob⸗
litus est. hec ille. ¶ Porphirius philosoph⁹
deprauans istam vocationem apostoloruȝ
arguit tripliciter contra eoȝ. Primo quia

Ista vocatio apostolorū procedit ex magna
malicia christi. Nam oīa facta christi erāt
sophistica ⁊ falsa. Si habuisset secum viros
sapientes: facillime perpendissent maliciaȝ
⁊ fraudē eius. ꝓpterea voluit habere simpli
ces ⁊ ignaros: vt facilius deciperent. In eo
enī ꝙ fuerūt piscatores erant modici inge-
nij. maxime: qꝛ hec ars modico ingenio in-
diget. ergo ⁊c. Ad istud dico: ꝙ xp̄s nō vo
cauit tales ad decipiendū: sed ad instruen-
duȝ: qd̓ patet dupliciter. ¶ Primo ex doctri
na quaȝ ab eo receperūt q̄ non est decepto-
ria: sed cūctis fidelior: benignior: ⁊ virtuosi
or inuenit. Hec enī docet vitia fugere: ꝟtu-
tes acq̄rere: iniurias remittere: ⁊ alia q̄ ꝑti
nent ad humanā ꝑfectionem. ¶ Secūdo ex
modo quo didicerūt. cum enī essent ydiote
simplices ⁊ paupes. Quō potuissent acq̄rē
tātā sapiāȝ ⁊ eloq̄ntiā ⁊ linguis oīm gētiū
scire loq̄ in vna die. nisi hoc fuisset a deo. Nō
enī hoc habuerūt a diabolo: qm̄ illū ꝑsecuti
sunt: ⁊ exterminauerūt ab vniuersis ydolis
q̄bus mūdus erat plenus. Quō nō etiā phi
losophi hoc idem assecuti sunt qui ydola co
lebant. Restat ergo vt oīa ista didicerint
a spūsancto bm̄ ꝙ xp̄us ꝓmisit eis. Iohis.
xvi. Cum autē venerit ille spūs veritatis do
cebit vos oēm veritatem. ¶ Secūdo arguit
2 Porphirius. qꝛ ista vocatio aplorū ꝓcedit
ex magna insipientia. Nam ad ꝓmulgādaȝ
nouā legē in mūdo: ⁊ ad trahendū homīes
ad eā debuit assumere viros sapiētes q̄ sci-
uissent hoc facere: ⁊ qui fuissent magne fa-
me: ⁊ digni fide. maxie cū scribat Iob. xxxv.
Deus potentes nō abijcit cū ipse sit potens
Sicut sol nō abijcit lunam: vel alias stellas
ꝗuis sit potens in lumine. Unde cū xp̄us
elegerit simplices hoīes: ⁊ se ⁊ suā legē ad-
duxit in cōtemptū. ¶ Ad istud dico: ꝙ non
fuit insipientie: sed magne sapiētie. ꝙ non
elegit sapientes vel potētes: qꝛ hoc fecit ad
manifestandā veritatē fidei. q̄ si per sapien
tes fuisset introducta: potuisset ascribi eorū
astutie aut potētie. ⁊ nō virtuti fidei vel xp̄i
Ideo. i. Cor. i. dicitur sic. Uidete vocationē
vestram fratres. Quia non multi sapientes
bm̄ carnem non multi potentes: non multi
nobiles. Sed que stulta sunt mundi elegit
deus: vt confundat sapiētes: ⁊ infirma mū
di elegit deus: vt confundat fortia: ⁊ mundi
ignobilia ⁊ ꝯtemptibilia elegit deus: ⁊ ea q̄
non sunt vt ea que sunt destrueret. vt non
glorietur omnis caro in conspectu eius. hec

ibi. Fecit enī christus sicut de Gedeone in
veteri testamento. Unde dicit Iudicū. vij.
Qd̓ deus mandauit diminui multitudineȝ
populi que erat cum eo ad pugnandum
vt non ascriberet sibi victoriaȝ. ¶ Sic etiam
fecit nūc in nouo testamēto. Un̄ Aug⁹. sup
verbo proposito dicit sic. Si enī doctus eli-
geretur. fortasse ideo se diceret electum: q̄a
sui doctrina elegi meruit. Dn̄s autem no-
ster iesus christus volens superborū fran-
gere ceruices. non quesiuit per oratoreȝ pi-
scatorem. sed de piscatore lucratus est impe
ratorem. hec ille. etiam Bern̄. super verbo
proposito dicit sic. Piscatores illiterati mit
tuntur ad predicandū: ne fides credentium
virtute humana. sed eloquētia ⁊ virtute dei
⁊ eius doctrina fidelis putaretur. Hec ille.
¶ Tertio Porphirius arguit sic. Quia apo- 3
stoli fuerunt leues corde ⁊ stulti tam cito as
sentire huic vocationi. Sapiens enī nunq̄
mouet ad assentiendū rei dubie: nisi euidē-
tem noticiam vel demonstrationē habēdo.
vel ex aliquo probabili argumento. Sed a-
postoli absq̄ vllo argumēto adducto: absq̄
vllo miraculo viso: statim credentes relicq̄
omnibus secuti sunt christum. ergo non fue
runt sapientes. Unde Salomon ait. Qui
cito credit leuis corde est. ¶ Ad istud dico: Ecci. 19.
ꝙ hoc non ꝓcessit ex leuitate mentis: sed ex
virtute christi trahentis. Nam vox xp̄i vocā
tis: habuit non solū virtutem inductiuam.
sed etiam attractiuā: quoniā erat instrumē
tum diuinitatis. ps̄. Dabit voci sue vocem Ps. 67.
virtutis. vt quos vocaret exterius: moueret
⁊ traheret interius. sicut Grego. in omel. de
Maria magdalena dic̄ sic. Quid miramur
fratres: mariā venientē an dn̄m suscipien-
tem. Suscipientē dicā: an trahentē. Dicam
melius suscipientē ⁊ trahētē. hec ille. Si enī
magnes trahit ad se ferrū ꝟtute sue nature
⁊ sol suo calore vapores sursum trahit. ⁊ pā
tera suo odore alia aīalia ad se venire facit:
multomagis xp̄us qui est fons oīs virtutis
dare potuit voci sue vocem attractiuam.
¶ Intelligendū ꝙ vna res sequit̄ aliam tri-
pliciter. ¶ Primo per violentiā: sicut currus
post boues. Quantūcūq̄ enī sit volubilis
nunq̄ tamē per se iret nisi traheret̄. Sic cur
rus liberi arbitrij nunq̄ moueret̄ in deuȝ ni
si traheret̄. Rote enī liberi arbitrij sunt due
scilicet ratio ⁊ voluntas. Quia liberum ar-
bitrium est facultas rationis ⁊ voluntatis.
Boues autem trahentes sunt iusticia ⁊ mi

ps. 84 ps. 58

sericordia dei. Prouer. xxi. Cor regis in ma
nu domini quocunq̄ voluerit vertet illud. De
iusticia dicit psal. Justicia an̄ ip̄z ābulabit.
De mīa dicidē ps̄. Misericordia ei⁹ preue
niet me. Jdeo christus dixit Joh. xij. Nemo
p̄t venire ad me nisi p̄r me⁹ q̄ misit me tra
xerit eū. Hijs duab⁹ virtutibus tanq̄ bob⁹
traxit christus Andream ad se. ¶ Secundo
vna res sequitur aliam per sapientiaz. sicut
discipulus sequitur magistrum. Unde qui
dam philosophus iuit. xxx. annis post vnā a
pem vt cognosceret naturam eius. Cum er
go christus fuerit summus magister Joh. i.
Magister vbi habitas: non est mirandum
si apostoli libenter sequebant̄ eum. Unde q̄
dam dixit ei. Magister sequar te quocunq̄
ieris. Sic etiam traxit Andreā ad se ¶ Ter
tio vna res sequitur aliam per conuenienti
am: sicut simile attrahit simile. Unde Salo
mon dicit Omne animal diligit sibi simile.
Nos autem efficimur christo similes p gra
tiam quā nobis infundit. psal. Signatum
est super nos lumen vultus tui domine ⁊c̄.
Christus autem vocans ad se Andreā no
uam gratiam menti eius infudit: qua fa
ctus similis illi secutus est eum. ratione hu
ius gratie infuse potest Andreas dici fra
ter christi. Quia qui facit voluntatē patris
mei qui in celis est hic meus pater frater et
soror est. vt dicit christus Mat. xij. Jdeo di
citur. vocauit andream fratrem eius.

¶ Vocauit andream fratrem eius.
- Primitate conuersionis.
- Primitate predicationis.
- Primitate perfectionis.
- Primitate consummationis.

¶ Primo xp̄s iesus voca
uit Andream primitate conuersionis. Fuit
em̄ primus conuersus de discipulatu Johā
nis ad christum inter om̄es apostolos. Vn̄
Joh. i. dicitur. Stabat Johannes ⁊ ex disci
pulis ei⁹ duo: ⁊ respiciens iesuz ambulantē
dicit. Ecce agnus dei: ⁊ audierunt eum duo
discipuli loquentez: ⁊ secuti sunt iesum Su
per quo verbo dicit Beda in omel. Testi
moniū perhibente Johāne. q̄r iesus esset a
gnus dei: secuti sunt illuz duo discipuli. maḡ
desiderantes ab ipso iesu: q̄ a precursore il
lius verba gratie percipere. per q̄d ⁊ ipsi me
rerent̄ in agnor̄ dei sorte computari. hec il
le. vnus autem ex hijs duob⁹ discipulis fuit
Andreas. Sicut Joh. i. dicitur. Erat autez
andreas frater Symonis petri vn⁹ ex duo
bus qui audierant a Johanne: ⁊ secuti fue
rant iesum ⁊c̄. Auditio enim doctrine beati
Johannis disposuit Be. andream ad tria.
¶ Primo ad penitentiam. quia doctrina spi
ritualis inducit impunctionem in peccato
ribus. Unde predicante Petro audientes
compuncti sunt corde. ⁊ dixerunt ad petruz
⁊ ad reliquos apostolos. Viri fratres quid
faciemus. Petrus autem ait ad illos. peni
tentiā agite ⁊c̄. vt dicit̄ Act. ij. Et Neemie
viij dicitur sic. Fleuit omnis populus dum
audirent verba legis. Nam vt dicit̄ Jerem̄.
xxiij. Verbuz dei est sicut malleus conterēs
petras. id est corda dura. Sic etiam iohan
nes bapti. dicebat ⁊ predicabat penitentiā
Juxta illud. Math. iij. Venit iohannes ba
ptista predicans in deserto iudee dicens. pe
nitentiam agite ⁊c̄. Et quia beatus andreas
tanq̄ verus discipulus iohānis. in ieiunio
⁊ austeritate penitentie prepollebat. Jdeo
idoneus erat ad discipulatum christi. ¶ Se
cundo auditio iohannis disposuit beatum
Andream ad scientiam. quia Prouerb. iij.
dicitur. Si dilexeris audire sapiēs eris. Se
cūdū autē philosophum primo methaphi.
auditus deseruit discipline Multa em̄ sunt
que ab alijs audiendo discim⁹ que per nos
ipsos non inuenimus. Et precipue ad scien
tiam fidei: cum fides sit ex auditu. Roma.
viij. Et ideo beatus andreas eoipso q̄ fuit
auditor iohannis: factus est idoneus ad di
sciplinā ⁊ scientiā christi que est scientia sa
lutis: ⁊ ad hanc disponebat doctrina iohan
nis. Luce ij. Tu puer propheta ⁊c̄. vsq̄ pec
catorum cor̄. ¶ Tertio auditio iohannis dis
posuit beatuz andream ad obedientiam. q̄r
psal. dicit. Jn auditu auris obediuit mihi.
animalia em̄ que carent auditu sicut apes ⁊
musce non obediunt voci hominis: nec sunt
disciplinabilia. vt dicitur primo methaphi.
Sed doctrina iohannis precipue dispone
bat ad obedientiam ⁊ reuerentiā xp̄i. iuxta
illud Joh. i. Qui post me venit ante me fa
ctus est: cuius nō sum dignus ⁊c̄. Jdeo bea
tus Andreas ex eo q̄ fuit auditor iohānis
fuit idoneus ad obedientiaz christi. ⁊ quia
inter ceteros discipulos fuit magis dispo si
tus ad hec tria. ideo fuit primus ad fidem
christi conuersus. Cuius primitatis digni
tas apparet in q̄tuor ordinib⁹ veteris testi
⁊ in q̄tuor noui testi. Jn veteri testō fuerūt
q̄tuor ordies. ¶ Prim⁹ fuit ordo p̄riarchar̄

in quo primꝰ fuit abel ad cuiꝰ munera deꝰ
respexit. vt dr Geñ. quarto. c. Et hoc ꝓpter
meritū fidei sue. Juxta illud Heb. xi c. Fide
plurimā hostiā abel obtulit deo ꝑ quā testi
monium cōsecutus est esse iustus ꝛc. Bea
tus andreas hūit cōformitatē cū isto ordi
ne. Quia fuit primꝰ ad fidē xpi cōuersus in
ter aplos. vñ Johis i. dicit. Inuenit hic pri
mū frēm suū Symonē ꝛ dicit ei. Inuenimꝰ
Messiam qd est interpretatū xps: ꝛ addu
xit eū ad ihm. ¶ Scḋs fuit ordo ꝓphetarū
in quo primꝰ fuit Enoch. vñ Jude ij. dr sic.
ꝓphetauit aūt de ijs septimꝰ ab adā Enoch
Iste eñ ꝓpter meritū fidei sue: fuit viuēs
in padisum trāslatꝰ. Juxta illud. Heb. xi. Fi
de Enoch trāslatus est: ne videret mortem
ꝛc. Btūs andreas hūit cōformitatē cū isto
ordine. qr merito fidei sue quā duobꝰ diebꝰ
cōstāter pdicauit pendēs in cruce. illis duo
bus diebꝰ raptus est in padisū vbi clare vi
dit dominum. vt habetur in legenda ¶ Ter
tius fuit ordo sacerdotum in quo primus
fuit Melchisedech de quo dicitur Heb. vij.
Hic eniz Melchisedech rex salem sacerdos
dei summi ꝛc. beatus Andreas habuit con
formitatez cum isto ordine. quia sicut Mel
chisedech offerebat panem ꝛ vinum. iuxta
illud. Geneb. xiiij. At vero Melchisedech
rex salem proferens panem ꝛ vinum ꝛc.
Sic beatus andreas sacrificabat agnū im
maculatum sub speciebus panis ꝛ vini sub
eucharistie sacramento. vt habet in legen
da. ¶ Quartus fuit ordo pontificum in quo
pmus fuit Aaron. vt patet in Leuit. xxviij.
Beatus andreas habuit conformitatē cuz
isto ordine. quia sicut Aarō consecrabat sa
cerdotes qui postea synagogam instruerēt
Sic beatus Andreas consecrauit sacerdo
tes qui postea docerent ecclesiam. ita vt ve
re possit dicere illud. ij. Reg. xix. Primo oc
curri in occursum dñi mei regis. quia de vni
uerso israel primo venit in occursum christi
post eius baptismū in nouo testamēto fue
runt quattuor ordines ¶ Primus fuit ordo
discipulorum in quo primus fuit Nathanael:
quem adduxit Philippus ad iesum. vt dici
tur Joh. i. ¶ Secundus fuit ordo euangeli
starum in quo primus fuit Matheus. vt di
tur Luce. v. ¶ Tertius fuit ordo martyrum
in quo primus fuit Stephanus. vt dicitur.
Actuū. vij ¶ Quartus fuit ordo apostolo
rum. qui fuit honorabilior omnibus ordini
bus noui testamenti. vt dicit Dyonisius li
bro de ecclesiastica hierarchia. in quo pri
mus fuit beatꝰ Andreas. de quo dicitur il
lud Geneb. xliiij. Primꝰ cuz fratribus suis
ingressus est ad ioseph. quia cum fratre suo
Petro primus conuersus est ad fidem chri
sti. Ratione cuius primitatis reformauit
quadruplicem primitatem inhonestaz quat
tuor ordinum. ¶ Primo fuit ordo agricola
rum: quorum primus fuit Adam. de quo di
citur Zach. xiij Homo agricola ego sum.
Quoniā Adam exemplum meum ab ado
lescentia mea. iste dehonestauit primitatez
suam per peccatum inobedientie transgre
diendo preceptuz quod habuit a deo. Sed
istam primitatem reformauit beatus An
dreas cui adhesit nobilis quidam iuuenis
inuitis parentibus potius volens obedire
fidei christi quam beatus Andreas predi
cabat: ꝙ monitis parentum. nota hystoriā
in legenda ¶ Secundus fuit ordo primo
genitorum: quorum primus fuit Caym. vt
dicitur Geneb. iiij. Iste dehonestauit primi
tatem suam per peccatum inuidie. occiden
do fratrem suuz Abel ex inuidia. vt dicitur
ibidem. Sed istam primitatem reformauit
beatus Andreas ad quem in specie canuz
iussu eius. venerunt septē demones qui ho
mines in via occidebant: quos cum expulis
set: ex inuidia occiderunt quēdam iuuenem
quem beatus Andreas suscitauit. vt habe
tur in legenda. ¶ Tertius fuit ordo bigamo
rum quorum primus fuit Lamech: qui ex libi
dine duxit duas vxores. vt habetur Gene.
iiij. Iste dehonestauit primitatem suaz per
peccatuz luxurie. vt patet ibidem. Sed bea
atus Andre. reformauit istā primitatez. vt
pz in Nicolao Sene. Et in mre reqrente fili
um de luxuria. Et in muliere puncta homi
cide. vt hr in legenda ¶ Quartus fuit ordo
pncipū ꝛ tyrānorum quorum primus fuit Nem
broth. de quo dr Geñ. x. Iste eñ cepit potēs
eē in terra. ꝛ robustissimꝰ venator: ꝛ oim op
pressor corā dño ꝛc. Hic dehonestauit pmi
tatē suā ꝑ pctm̄ iniusticie. qr pmo fregit lib
tates iuris naturalis: vi redigēs hoies i ser
uitutē. Sz btūs An. reformauit istā pmita
tē qñ ciuitatē patras igressus occurrit Egee
dicēs. Oportebat vt tu qui iudex hoim esse
meruisti: iudicem tuū qui est in celis cogno
sceres: ꝛ agnitum coleres. ꝛ colendo animū
a falsis dijs penitꝰ reuocares ꝛc. Ecce quo
modo iesus vocauit Andreaz primitate cō
uersionis.

¶ Secundo Jesus christus

vocauit an. p̄mitate p̄dicationis. vn̄ Remi-
gius sup̱ verbo ꝓposito dicit sic. Per duos
fratres: duo ppl̄i designant̄ q̄ ab vno deo pa
tre creati sunt: quos vidit qn̄ eos misericordi
ter respexit. Per petrū em̄ q̄ iterpretat̄ agno
scens ⁊ dr̄ Symon. i. obediens: designat̄ iu-
daicus populus q̄ per legem dn̄m agnouit:
⁊ p̄ceptis eius obediuit. Per An. qui interp̄
tatur virilis siue decorus intelligitur gētilis
ppl̄us qui post agnitionē dei viriliter in fide
p̱māsit. Hos apl̄os vocauit qn̄ p̄dicatores
misit in mundū. s. Pe. ⁊ An. frēm ei⁹. hec il-
le. In officio em̄ p̄dicationis andreas fuit p̄
mus. qr̄ ¶ Primo mediator fuit inter xp̄m ⁊
gentiles. vnde Jo͡his. xij. dicit̄ sic. Erāt autē
gentiles quidā ex his q̄ ascenderāt vt adora
rent in die festo. Hij ergo accesserūt ad Phi
lippum: ⁊ rogabāt eū dicētes. Dn̄e volumus
Jesum videre. Uenit philippus ⁊ dixit An
dree. ⁊ andreas dixit Jesu ⁊c. hec ibi. Fuit. n.
in hac mediatione velut portarius cū Phi-
lippo. de q̄bus dicit̄. iiij. Regū. vij. Fuerunt
portarij ⁊ nūciauerūt in palatio regis intrin-
secus. Secundo mediator fuit inter xp̄m ⁊
ppl̄m iudaicū. s. qn̄ petrū p̱ quē designat̄ cir-
cūcisio ad Jesum vocauit: ⁊ ad euz adduxit.
vt habet̄ Johā. i. O q̄ȝ petrus debet andreā
diligere: p̱ quē xp̄m meruit inuenire. O quā
ti meriti est andreas apud deuz: q̄ cōuertere
meruit p̄ncipē apostoloꝝ. Ecce quomō in of
ficio p̄dicationis fuit p̄mus tam quo ad iu-
deos q̄ȝ etiam quo ad gentiles. Huius autē
p̄mitatis dignitas declarat̄ in ordīe quadru-
plici. ¶ Primo in ordine diuinarū p̱sonaruz:
vbi p̱sona p̄ris est p̄ma. qr̄ alias p̱sonas mit
tit: ⁊ ip̄e a nullo mittit̄. Sic bea. An. alios di
scipulos adducit ad xp̄m: ⁊ ip̄e a nullo eorū
adducitur. Secūdo in ordine angeloꝝ: vbi
p̄mo creatus est lucifer. Job. iiij. Ipse est p̄n
cipium viarū dei. cui collata est magna sapiē
tia. Juxta illud Ezech. xxviij. Tu cherub ple-
nus sapiā. Sic bea. andreas iter ceteros di-
scipulos fuit p̄mus ꝯsiliarius xp̄i. s. qn̄ de tur
ba satianda: xp̄us cū eo ꝯsiliuz habuit: vt ha
betur Johā. vi. Nā Philippus nō cōsidera-
bat. Andreas vero dei potentiam ⁊ miseri-
cordiā ꝓuocabat dicēs. Est puer vn⁹ hic ⁊c.
Quasi dicat. q̄ȝuis hec dn̄e modica sint: ta-
men tu potes supplere qd̄ deest. Prouer. vi.
Amicus in domesticis fiducialiter agit.
¶ Tertio in ordine visibilium creaturaruz: vbi
primo creata est lux. Gen̄. i. Et cū xp̄s sit ve
ra lux: q̄ illuminat omnē hoīem venientez in
hunc mundū. vt dicit̄ Johan. i. Primus illu
minatus ab hac luce inter christi discipulos.
fuit btūs andreas. de quo psal. dicit. Amict⁹
lumine sicut vestimento. ¶ Quarto in ordine
dierum. quia prima dies creata fuit dies dn̄i
ca quā sanctificauit xp̄us sua natiuitate: re-
surrectione: ⁊ sp̄ūssancti missione. Sic beat⁹
An. p̄mo inter ceteros apostolos sanctifica-
tus est p̱ gratiā ⁊ charitatem. ideo vt dicitur
Eccle. xlviij. Uerba illius quasi facula arde-
bant. Unde fuit figuratus p̱ Jepte. de quo
dicit̄ Judicū. xi. Cepit primo cū hostibus di
micare ⁊ ita obtinuit p̄ncipatum in populo
iudeoꝝ. Sic btūs andreas in ordine aposto-
lorum: p̱ fidei p̄dicationez dimicabat contra
inimicos crucis xp̄i: assumens gladiū spirit⁹
qd̄ est verbū dei: nō solū cōtra iudeos: s; etiā
contra gentiles ⁊ paganos. Un̄ xp̄s de bea.
An. dicit illud Esa. xlix. Parū est vt sis mihi
seruus ad suscitandas trib⁹ israel: ⁊ feces Ja
cob cōuertendas: dedi te in lucem gentiuz vt
sis salus mea ab extremis terre. Et in euan-
gelio hodierno dicit. Uenite post me: faciaz
vos piscatores hoīm. Sup̱ quo Remigi⁹ di
cit sic. De his nāq; piscatoribus loq̄tur dn̄s
p̄dicens per Jeremiā ꝓphetam. Mittam in
vos piscatores meos: qui piscabuntur vos.
Piscatores ⁊ venatores sācti apostoli dicti
sunt. qui bene piscatores dicūtur: quia rethe
sancte p̄dicationis: pisces. i. hoīes de ꝓfundo
pelagi. i. infidelitatis ad lucē fidei traxerunt.
⁊ bene venatores dicūtur: quia latratu sācte
p̄dicationis ⁊ sagittis inuectiōis p̱secuti sūt
bestialiter in silua generis humani viuētes
⁊ ceperūt eos: ⁊ ad fidem xp̄i perduxerunt.
De his etiā psal. ait. Qui descendūt mare in
nauibus facientes operationes in aq̄s mul
tis. Isti sancti apostoli in nauibus. i. in eccle-
sijs: descendunt mare. i. latitudinem gentili-
tatis: facientes operationes. i. signa ⁊ mira-
cula: in aquis multis. i. in populis. ⁊ Esa. Uo
labunt in nauibus alienigenarū: mare simul
depredātes. i. ipsi volabunt in ecclesijs gen-
tium. ⁊ totiens mare depredati sunt quotiēs
sua doctrina aliquē ab amore mūdi. i. maris
abstraxerunt. ⁊ alibi idem ꝓpheta dicit. Cuz
arcu ⁊ sagittis ingredientur illuc. i. cum pote
state ⁊ predicatione ingredientur ad gentes
admirandi sunt isti predicatores ⁊ admirā-
da est istorū piscatio. pisces cum capiuntur:
mox moriuntur. homines cū capti sunt. ver-

bo predicationis nō mortui sunt: sed potius viuificati. hec ille. Beatꝰ ergo andreas tanq̄ bonus piscator: ⁊ fidelis p̄dicator in achaia cōsistens: totam eam ecclesijs impleuit ac populos ad fidem xp̄i cōuertit: vxorem quoq̄ egee. s. maximillam ad fidem xp̄i ꝯuertit ⁊ sacro baptismi fonte regenerauit. Ecce quomodo Jesus xp̄us vocauit An. p̄mitate p̄dicationis.

¶ Tertio Jesus xp̄s vocauit andream primitate perfectionis. Unde Remigius sup Math. dicit sic. Andreas interpretatur virilis. Sicut em̄ apud latinos a viro deriuat̄ virilis: ita ⁊ apud grecos ab aner deriuatur andreas. Et bene hoc nomīe decoratus est apostolus: qui ad predicationem Johan. agnum sequi ⁊ audire ⁊ videre curauit. Siue bene virilis dicitur: q2 ad vniꝰ iussionis vocem relictis omībus secutus est xp̄m ⁊ viriliter in mandatis eius perseuerauit. hec ille. Eius aūt perfectio patet ex eo ꝙ de numero duodenario apostoloꝝ fuit. Iste enim numerus designat perfectionem.

¶ Primo quia constat ex duobus senarijs: ⁊ numerus senarius est numerus ꝑfectus vt dicunt arthimetici. ¶ Secūdo quia implet figuras veteris testamenti. Unde Rabanus dicit sic. Duodenarius numerus per multas figuras in veteri testamento persignatus est per. xij. filios Jacob. per. xij. principes filioꝝ israel. per. xij. fontes viuentes in Helim. per. xij. lapides in rōnali Aaron. per. xij. panes ꝓpositionis. per. xij. exploratores a Moyse missos. per. xij. lapides vnde factum est altare. per. xij. lapides sublatos de Jordane. per. xij. boues qui sustinebant mare eneū. In nouo etiam testamento. per. xij. stellas in corona sponse. per. xij. fundamenta hierusalem q̄ vidit Johānes. ⁊ per. xij. portas. hec ille.

¶ Tertio q2 implet numeruz electoꝝ. Juxta illud Apocalip. vij. Ex om̄i tribu filioꝝ israel. xij. milia signati: vbi singulas tribꝰ enumerat Qui numerus duodenarius in seipsum ductus. puta duodecies duodecim facit centuz quadraginta quattuor. ⁊ quia mille designat statum beatitudinis. Ideo dicit Johannes ibidem. audiui numerū signatoꝝ centū quadraginta quattuor milia signati ⁊c. ¶ Quarto quia implet numerū iudicantium cū xp̄o in iudicio vniuersali. Juxta illud Math. xix. Sedebitis super sedes duodecim iudicātes. xij. tribus israel. Sed bea. an. in hoc numero fuit primus. Nec tamen solus: sed cū Petro ad designandum perfectam consolationem Unde Chryso. sup verbo ꝓposito dicit sic. Erant em̄ habitatione ciues: dilectione concordes: artificio pares: fraternitatis pietate ꝯiuncti. Ideo q̄z simul eos vocauit: ne tot homines cōiunctos: dissimilis vocatio separaret. hec ille. ¶ Sciendum ꝙ cognatio fraternitatis aliquādo habet disparitatez. sicut in Caym ⁊ abel. quorum vnus deo placuit: et alter nō. vt pz Gen̄. iiij. sicut in Isaac ⁊ Ismael. quoꝝ vnus hereditatem obtinuit: alter amisit. vt pz Gen̄. xxi. sicut in Esau ⁊ Jacob quoꝝ vnus fuit deo amabilis. ⁊ alter odibilis. vt patet Malachie p̄mo. et talis nō fuit cognatio andree ⁊ petri. quia licet ambo ꝑeccauerunt: abnegantes fidem xp̄i in passione Om̄ oēs relicto eo fugerunt. vt dicit̄ Mat. xxvi. Tamen xp̄us in passione ꝓ eis orauit dicens. Pater in manus tuas cōmendo spiritū meū. i. omēs qui mihi ꝑ charitatem ⁊ fidem sunt adhesuri. ⁊ hij sunt vnus spūs dei. p̄s. Qui adheret deo: vnus spūs est cum eo. ⁊ sic nulla imperfectio infidelitatis ⁊ malicie remansit in eis. Aliquādo autē cognatio fraternitatis habet quandā paritatez: sicut Ualerius maximus lib. p̄mo dicit de duobus philosophis: qui fuerunt eodem die nati. eiusdē preceptoris: epicuri sectaz secuti: patrimonij etiaz possidendi. alendeq̄z schole cōmunione cōiuncti. eodemq̄z temporis vltima senectute extincti. ⁊ talis fuit cognatio andree ⁊ petri. Nam fuerunt ab eodem artificio vocati. scilicet a piscatione. vt patet in euangelio hodierno. Item fuerunt eidem officio deputati scilicet apostolatui christi. Unde dicitur Mathei. x. Elegit duodecim: quos apostolos nominauit. scilz Symonem qui cognominatur petrus ⁊ andream fratrem eius.

¶ Tertio fuerunt eodem priuilegio dotati scz miraculorum operatione. vnde dicitur ibidē Conuocatis duodecim apostolis. dedit eis potestatem spirituū immundorum ⁊c.

¶ Quarto fuerunt eodem genere martyrij mortificati. s. crucis. Jere. xlvi. ambo pariter corruerunt. Sic ergo perfectio beati Andree est in duobus. s. in perfectione numeri duodenarij. ⁊ in perfectione charitatis designate per binarium. ⁊ hoc est Jesum xp̄m inuenire. Augu. sup Johan. dicit sic. Hoc est vere dn̄m inuenire: vera illius dilectōe frui fraterne quoq̄z salutis curam gerere. Ille etem̄ perfecte conditoris sui ducatum sequitur. q2

etiam ꝓximi quantū valet habere comitatū nititur. hec ille. Et sic patz quomodo xp̄s vocauit andream primitate perfectionis.

¶ Quarto Jesus christus

vocauit btm̄ andreā ꝑmitate cōsummatiōis Unde de ista ꝑmitate dicit̄ Nume. iij. Meū est omne primogenitū. sanctificaui mihi q̄cquid primū nascitur in israel. Cuius ratio ponitur Exo. xxiij. Primitias frugūz terre tue deferes in domū dn̄i dei tui: vt benedicam eis ⁊ auferam iniquitatez de medio tui. Sz bea. An. fuit primogenitus in fide xp̄i. ideo debebat sanctificari deo offerendo seipsum in domo dn̄i: sicut fecit. Nam tres fuerunt apostoli de terra xp̄i. scz Andreas: Petrus ⁊ Philippus quos xp̄s quasi primitias ad se vocauit: ⁊ merito. xp̄us em̄ erat agnꝰ in ara crucis imolandꝰ. Sic isti tres apostoli tanq̄ agni erant in ara crucis imolandi. Ceteri apostoli erant oues lupoꝝ morsibus laniādi. Math. x. Ecce ego mitto vos sicut oues in medio luporum Et quia xp̄us erat agnus: ideo priꝰ collegit agnos ⁊ postea oues Esa. xl. In brachio suo leuabit agnos: ⁊ i sinu suo congregabit: fetas ipse portabit. ⁊ q̄ beatus andreas fuit primus agnus collectus a xp̄o ideo quattuor circa eum fecit. ¶ Primo fecit eum cōmilitonē suuz. Nam xp̄us habuit crucem tanq̄ equū: per quē contra demonē militauit. Sic voluit beatus andreas equitare sup equū crucis. ideo fecit eum cōmilitonez suū. Hester. vi. Homo quē rex honorare cupit: debet sedere sup equū qui de sella regis ē. ¶ Secūdo fecit eum assessorem suū nā xp̄us habuit crucem tanq̄ solium: in quo inter hominem ⁊ diabolū iudicio diffiniuit. Sic voluit beatus andreas in isto solio sedere. ⁊ iō fecit eum assessorem suum. ij. Reg. xxiij. Dauid sedet in cathedra sapientissimꝰ princeps inter tres. i. xp̄us in cruce. inter Andreā Petrum ⁊ Philippū: quos in eadem consedere fecit. ¶ Tertio fecit eum cōmensalem suū. nā xp̄us habuit crucem tanq̄ mensam in qua fideles reficit. Sic voluit btūs an in eadē mēsa sedere: ideo fecit eum cōmensalez suū. ps. Parasti in conspectu meo mensam. Quarto fecit eum sacrificium suū. Nam christꝰ habuit crucez tanq̄ altare in quo se patri obtulit sacrificium in odorem suauissimū. Sic voluit btm̄ andream in cruce imolari tanq̄ sacrificium odoriferum. Juxta illud quod cantatur. Dilexit andream dn̄s in odorem suauitatis. vt patet in legenda. ¶ Quāuis autē beatus andreas fuerit passus patibuluz crucis sicut xp̄us: non tamen eo modo quo xp̄s Nam christus fuit crucifixus rectus. q̄ tanq̄ caput obtinebat superiora: ⁊ vt respiceret mūdum infra se. quem redimebat. Petrus fuit crucifixus euersus. quia tanq̄ alter ꝑnceps obtinebat inferiora ⁊ vt respiceret celum cuius claues tenebat. Andreas fuit crucifixus transuersus: vt manū dexterā porrigeret ad xp̄m: petens auxilium ascendendi in celum. sinistram ad Petrum petens sibi aperiri regnum celorum. Ecce quomodo beatus Andreas fuit vocatus a xp̄o primitate consummationis: hic per gratiam. tandem per gloriam. Amen.

¶ In festo sancti Nicolai episcopi ⁊ cōfessoris. Sermo. ij.

Non est inuentus similis illi: qui conseruaret legem excelsi. Ecclesiasti. xliiij. Chryso. de dignitate sacerdotali li. iij. dicit sic. Sacerdotij aspice dignitatem Agitur enim in terra. sed officium celestibus negotijs cōtinet. Non em̄ homo: nō angelus: nō archangelus nō aliqua creatura nō virtꝰ: nō ipse sp̄us sanctus hoc munus instituit. sed ipse xp̄s. Atq; manētes in carne ministerio fungi prestitit angelorum. ideo sapientissimū esse oportet: ⁊ perspicacem in omnibus sacerdotem: ⁊ mille vt dicit̄: ex omni parte oculos apertos habentem. qui non solum sibi: sed etiam toti populo viuat. hec ille ¶ Super quo moueo talez questionem. Utrum beatus Nicolaus tāto in amicicia dei fuerit sublimior: quanto in lege excelsi obseruanda fuit fidelior ¶ Ad istā questionem respondent duo doctores noui testamenti. ¶ Primus est beatus Ambrosiꝰ i suo pastorali dicēs sic. Magna sublimitas magnam debet habere cautelā: ⁊ honor grādis: grandi debet sollicitudine circūuallari. Cui plus creditur: plus ab eo exigitur. sicut scriptum est Scienti legem et non facienti: peccatū est grande Et seruus sciens volūtatem dn̄i sui si nō fecerit: vapulabit multum. Sz sicut Senatorē clamis ornat. sicut agricultura rusticum. sicut barbarū arma. Nautā nauigationis peritia. ⁊ singulos quosq; opifices operis sui qualitas: ipsos demonstrat actores. Sic episcopū nō aliter q̄ episcopalis operatio designat. vt ex bono ope magis q̄

professione noscatur: ⁊ plus meritis esse epi-
scopus ꝙ nomine notet. hec ille. Sic fecisse
beatum Nicolaum eius hystoria declarabit:
etiam et nomen: quia Nicolaus interpreta
tur victoria populi. ⁊ ipse multos populos vi
ta ⁊ doctrina docuit: vicia ⁊ peccata vincere.
¶ Secūdus est sanctus Thomas. iiij. senten
tiarum. dist. xxiij. qui ponit ꝙ epūs debet ha
bere quattuor que maxime fuerunt in bea-
to Nicolao. ¶ Primo ordinis perfectionem.
Deus enim sua opera in sui similitudine ꝓ-
ducere voluit quantū possibile fuit. vt perfe-
cta essent: ⁊ per ea cognosci posset. Ideo vt
in suis operibus representaret. non soluz in
se. s. ſm ꝙ in se est: sed etiā ſm ꝙ alijs influit
hanc legē naturalem posuit omnibus: vt vl-
tima per media perficerentur: ⁊ media ꝑ pri
ma. vt dyonisius dicit. Et ne ista pulcritudo
ecclesie deesset: posuit ordinem in ea: vt qui-
dam alijs sacra traderent. suo modo deo in
hoc assimilati. quasi deo cooperantes. sicut
etiam in corpore naturali quedam membra
alijs influūt: ⁊ sicut oīum naturalium perfe-
ctiones preexistunt exemplariter in deo. ita
christus fuit exemplar omniū officiorum eccle-
siasticoruz. Unde vnusquisq̄ minister eccle
sie quantum ad aliquid gerit typum xp̄i vt
dicit magister sententiarū. li. iiij. dist. xxiij. ¶
Et tamen ille est superior: qui ſm maiorem
perfectionez xp̄m representat. Sacerdos au
tem representat xp̄m in hoc ꝑ seipsum aliqđ
ministeriū impleuit. Sed epūs in hoc ꝙ ali-
os ministros instituit ⁊ ecclesiam fundauit.
Unde ad epm̄ pertinet mācipare aliquid di
uinis obsequijs. quasi cultū diuinū ad simili
tudinem xp̄i statuens. Et propter hoc etiaz
episcopus specialiter ecclesie sponsus dicit:
sicut xp̄us. Sed beatus Nicolaus hanc ordi
nis perfectionem habuit. vt patet. ¶ Secun
do dispensationis gratificationem. Dei em̄
perfecta sūt opera: vt dicitur Deutero. xxxij.
Et ideo cuicunq̄ datur potentia aliqua diui
nitus: dantur ea per que executio illius potē-
tie potest cōgrue fieri. Et hoc etiam in natu-
ralibus patet: q2 aīalibus dantur mēbra qui
bus potētie aīe possunt exire in actus suos.
nisi sit defectus ex parte materie. Sicut autē
gratia gratum faciens exigitur ad hoc ꝙ ho-
mo digne sacramenta recipiat ita etiam ad
hoc ꝙ homo digne sacramenta dispenset. iō
sicut in baptismo ꝑ quez homo fit susceptiuꝰ
aliorum sacramentorum. datur gratia gratū
faciens: ita in sacramento ordinis per quod
homo ordinatur ad aliorum sacramentoruz
dispensationez Sed quia beatus Nicolaus
super plebē xp̄i cōstitutus erat gradu ordis.
ita superiorem se reddebat merito sanctitatꝭ
⁊ gratie gratum facientis. Tertio vite san-
ctificationez. sicut em̄ Dyonisiꝰ dicit. iij. eccle
siastice hierar. vt subtiliores ⁊ clariores essen
tie replete influxu solarium splendorum: lumen
in eis superueniens ad similitudinē solis ad
alia corpora vertūt. sic in omni diuino non
est audendū alijs dux esse nisi ſm habitū su-
um factus deiformissimus et deo similimus
Unde cū in quolibet ordine aliquis cōstitua
tur dux alijs in rebus diuinis: in quolibet q̄si
presumptuosus mortaliter peccat. qui cū cō-
scientia peccati mortalis accedit. ⁊ ideo san-
ctitas vite requirit ad ordinem de necessita-
te precepti. vnde Leuit. xxi. dicit. Homo de
semine Aaron qui habuerit maculam nō of
ferat panes coraz dn̄o: nec accedat ad mini-
sterium eius. Glo. dicit ꝑ maculā: omne pec
catuz intelligitur. Et Hiero. dicit nō solū epi
scopi ⁊ p̄sbyteri ⁊ dyaconi debēt magnopere
re ꝓuidere: vt cunctum populuz cui presidēt
sermone ⁊ conuersatione ꝓcedant. verūetiā
inferiores gradus ⁊ omnes qui domini ora-
culo deseruiunt. quia vehementer ecclesiam
dei destruit: meliores esse laicos ꝙ clericos.
hec ille. Sed beatus Nicolaus ꝑ totam vitā
suam sanctitatem studuit conseruare. vt pz.
¶ Quarto scientie instructionem. In quoli-
bet enim actu hominis si debet esse ordina-
tus: oportet ꝙ assit directio rationis. Unde
ad hoc ꝙ homo ordinis officium exequatur
oportet ꝙ habeat tantū de scientia: quantuz
sufficiat ad hoc ꝙ dirigatur in actu illius or-
dinis. ideo talis scientia requiritur in eo: qui
ad ordines promouetur nō ꝙ vniuersaliter
in tota scriptura sit instructus. sed plus et mi
nus ſm ꝙ ad plura vel pauciora eius offici-
um se extendit. Et sic ad episcopum pertinet
vt ea que difficultatez in lege facere possunt
sciat. Ideo Malachie. ij. dicitur. Legem re-
quirunt ex ore sacerdotis i. Petri iij. dicitur.
Parati semper ad satisfactionem omni po-
scenti vos rationem de ea que in vobis est fi
de et spe. Sed beatus Nicolaus supra cor-
pus mysticum. id est supra ecclesiam consti-
tuendꝰ erat. Ideo scīa legis in eo fuit. Sciēs
ꝑfectissime q̄ ppl's debebat credere: ⁊ obſua
re de lege. verū q̄libet scūs in aliq̄ ꝟtute emi

uit: in qua nullus sibi similis fuit: vt appa-
reret sapiētia dei que in tāta varietate san-
ctoꝝ: tantā posuit varietatē virtutū: que li-
cet nobis nō sit cognita: deo tamen est nota
Si em̄ tanta est varietas in facieb⁹ hominū
nō mirū si tanta potest esse in aīabus. ꝛ qa
btūs Nicolaus maxime excessit in operib⁹
miscdie. Juxta illud. Luce. vi. Estote miseri
cordes. sicut pat̄ vester cele. mise. est. Ideo
dicit̄. Non est inuentus similis ꝛc.

¶ Non est inuentus similis illi.

In sanctificatione.
In generatione.
In nobilitate.
In educatione.
In perfectionē.
In iustificatione.
In electione.
In conuersatione.
In emigratione.
In tumulatione.
In assumptione.
In miraculoꝝ operatiōe.

¶ Primo non est inuētus

similis btō nicolao in sanctificatione. Licet
em̄ in vtero matris sanctificat⁹ nō fuerit ta-
mē mox natus sctūs fuit. Juxta illud psal.
Dn̄e preuenisti eū in bn̄dictionib⁹ dulcedi
nis. Intelligendū: qꝛ quattuoꝛ modis ali-
qui sanctificat̄. ¶ Primo in vtero matris. si
cut Johānes baptista. Luce. i. Spūsancto
replebit̄ adhuc ex vtero matris. Et ps̄. In
te cōfirmatus sum ex vtero devētre matris
mee. ¶ Secūdo natus ex vtero: sicut Nico-
laus: q̄ spūsancti gratia ab vberib⁹ matris
abstinebat. ps̄. Spes mea ab vberib⁹ mr̄is
mee. ¶ Tertio in iuuētute: sicut Martin⁹: q̄
in sua iuuentute deo seruire cepit. ps̄. Spes
mea dn̄e a iuuētute mea. ¶ Quarto in sene-
ctute: sicut latro in cruce: dicēs. Memento
mei dn̄e dum veneris in regnū tuū. ꝛ xp̄us
sanctificans eū dixit. Amen dico tibi: hodie
mecū eris in paradiso. vt dicit̄ Mat. xxvij.
Talis autem cum nō possit de suis meritis
confidere ne proijciatur a dei misericordia
debet orare. psal. Ne pijcias me in tempore
senectutis: cum defecerit virtus mea. ne de-
relinquas me. ¶ In secundo modo sancti-
ficationis non est inuentus similis Beato
Nicolao.

¶ Secūdo modo nō est in-

uentus similis beato Nicolao. In genera-
tione. Fuit em̄ gratiose generatus ꝑpter q̄t
tuoꝛ. ¶ Primo ex parte vtriusq̄ꝫ generantis
Licet em̄ essent iuuenes tamē mox vt Nico
laus nat⁹ est ꝯtinent̄ vixerūt. vnde erāt ma
trimonio iuncti nō vt libidini deseruirent: s̄
vt ꝓlez educandā ad dei seruitiū generarēt
Sicut em̄ miraculū fuit in natiuitate iohis
bapti. ꝙ patri muto loquelā reddidit. Luce
ij. Sic miraculū fuit in natiuitate btī Nico-
lai: ꝙ vtriq̄ꝫ parenti ꝯtinentiā deinceps im
ꝑtrauerit. Secūdo ex parte geniti quo ad
corpus. qꝛ ad vbera ꝑendēs: quarta ꝛ sexta
feria ieiunabat. hoc aūt nō fuit a natura. qꝛ
tūc in oībus paruulis idem ꝯtingeret semꝑ
vel frequēter. vt dicit̄. ij. phisi. Nec a casu: qa
tunc feria a feria nō distingueret̄. nec a pro
posito. qꝛ tūc vsum liberi arbitrij non habe-
bat. Restat ergo ꝙ fuerit ex singl̄ari dei do
no. Job. viij. Pacatū reddet habitaculū iu-
sticie tue. ¶ Tertio ex ꝑte geniti quo ad ani-
mā: q̄ mox vt nat⁹ est btūs Nicola⁹ fuit ha
bitaculū spūsancti. Eph. ij. In quo ꝛ vos co
edificamini in habitaculū dei in spūsancto.
ꝛ statim cepit seruire deo. Eccl̄. xxiiij. In ha-
bitatione sancta corā ipso ministraui. Ma-
gnū miraculū fuit ꝙ iohēs baptista q̄nquē
nis desertū ꝑtierit: ꝛ ieiunare cepit. Sꝫ ma
ius miraculū ē ꝙ Nico. mox nat⁹ carnē suaꝫ
mortificauit. Ideo. iiij. Reg. ij. dicit̄. Affer
te vas nouū non vetustuꝫ ꝛ mittite in illud
sal. ¶ Quarto ex parte modi generandi: q̄a
generatus est per orationē. Sicut em̄ ysaac
per orationeꝫ abrahe genitus est. vt dicitur
Geneb. xv. Et sicut samuel per orationem
anne. vt patet. i. Reg. i. Sic parentes beati
Nicolai deum exorauerunt: vt filiū eis con-
cederet. quem non tantū diuitiarum. sed eti
am morum haberent heredem. i. Reguꝫ. i.
Pro puero isto oraui: ꝛ dedit mihi domin⁹
petitionē meam ꝛc.

¶ Tertio non est inuentus

similis beato Nicolao in Nobilitatione. bm
enim Grego. Nazāzenū: nobilitas est qua-
druplex. ¶ Prima causatur ex carnis ꝑpa-
gatione, scilicet cum quis ex nobilibus pa-
rentibus nascitur. Unde Bernardus in epi
stola ad magistrum Gualteruꝫ de celiomō
te dicit sic. Genus clarum: corpus apertuꝫ.
forma euidens: ingenium velox: eruditio-
nis vtilitas. et morum honestas. gloriosa
quidem sunt. Hec ille. ¶ Hanc autem no

bilitatez habuit. B. Nicolaus. Unde dicitur
de eo. Nobilissimis ortus natalibus velut lu
cifer Nicolaus emicuit. Secūda causaẜ ex
animi formatiōe. s. cum quis virtutib⁹ inten
dit. Unde Hieroni. in epistola dicit sic. Ille
apud deum potior est: nō quē nobilitas car
nis: nec dignitas seculi: sed quem deuotio fi
dei ⁊ vita sancta deo cōmendat. hec ille. Hāc
nobilitatem habuit beat⁹ Nicolaus. de quo
dicitur. Nobilis genere: sed nobilior fide.
¶ Tertia causaẜ ex legali adoptione. sicut p3
Exo. ij. vbi dicitur q filia Pharaonis moy
sen in filiū adoptauit. Hanc nobilitatē habu
it btūs Nicola⁹ in dei filiū per spiritū sanctuz
adoptatus. Roman. viij. Accepistis spiri
tum adoptiōis filior dei. In cui⁹ signū btūs
Nico. pma die sue natiuitatis: duz balneare
tur stetit erect⁹ in pelui. nō quidez virtute hu
mana: sed potius diuina. ¶ Quarta causatur
ex diuine imaginis impressione: bm quā om
nes hoīes sunt equaliter nobiles. de qua dici
tur Actu. xvij. Ipsius em̄ genus sumus. Si
ergo honoramus imaginez depictam: multo
fortius honorare debem⁹ imaginē dei nobis
impressam. Eccle. x. In mansuetudine serua
aiam tuā: ⁊ da illi honorē bm meritū suum.
Ista imago in peccatorib⁹ intm̄ obfuscaẜ q
vix a deo cognoscitur. Math. xxv. Amen di
co vobis: nescio vos. Hāc nobilitatē habuit
btūs Nico. p mundiciā cordis: quā semp cō
seruauit. Prouerbio. xxij. Qui diligit cordis
mundiciam: habebit amicū regem ⁊c.

¶ Quarto non est inuētus
similis be. Nico. in educatione. Fuit em̄ gra
tiose educat⁹ quantū ad⁹ quattuor. ¶ Primo
vt iuuenū lasciuias euitaret. Unde in legen
da dicit. Fact⁹ autē iuuenis: alior iuuenū de
uitans lasciuias. Ecclesia. xiij. Qui tetigerit
picē inquinabiẜ ab ea. Secūdo vt ecclesiaz
frequētaret. Uñ dicit. Ecclesie sancte frequē
tans limina. ⁊ glo. sup Math. dicit. Ingres
sus vrbem Jesus templū adijt dans formā
religionis: vt quocūq3 imus pmo domū ora
tionis adeam⁹. Sic bea. Nico. faciebat tāq
verus discipul⁹ Jesu xpi ⁊c. Tertio vt ver
ba dei libenter audiret: ⁊ seruaret. Unde dici
tur. Quicquid de scripturis sācis audire po
terat: armariolo cōdebat pectoris. Prouer.
ix. Beatus qui audit me: ⁊ qui vigilat ad fo
res meas quotidie. Sic beatus Nicolaus fa
ciebat vt haberet scientiam sanctor. Quar
to vt corpus ieiunio maceraret. Unde dicit
de eo. Beatus Nico. adhuc puerulus multo
ieiunio macerabat corpus. Trenor. iij. Bo
num est viro cum portauerit iugum dn̄i ab
adolescentia sua. Iste aūt portauit ab infan
tia sua ⁊ nunq illud dereliquit.

¶ Quinto non est inuētus
similis bea. Nico. in perfectione. Unde Hie
ronym⁹ in epla ad Theodorū monachū di
cit sic. Si vis pfectus esse tu qui perfectuz te
esse pollicitus es. Quid aliud q sectat⁹ es vi
tam. perfectus aūt seruus xpi. nihil aliud q
xpm habet. Aut si preter xpm aliud habet.
perfectus nō est. hec ille. Hanc aūt perfectio
nem habuit bea. Nico. qui xpm imitari cupi
ebat. Juxta illud Luce. vi. Perfectus autem
omis erit: si sit sicut magister eius. Istā per
fectionem habuit beatus Nico. in quattuor.
¶ Primo in mulierū vitatiōe quas velut pe
stem fugiebat. Unde dicitur Ecclesi. xlij. De
vestimentis pcedit tinea ⁊ a muliere iniqui
tas viri. ¶ Secūdo in mundi despectione. vn
de dicit de eo. Gloriā mūdi spreuit cū oble
ctaminibus suis. Jaco. iiij. Qui voluerit es
se amicus seculi hui⁹: inimicus dei cōstituet.
Ex quo sequitur q btūs Nico. spernēdo mū
dum: factus est amicus dei. ¶ Tertio in deuo
ta orōne. vnde nō solū in die. s etiaz in nocte
semp orabat. ⁊ ad matutinas etiā dum esset
laicus ibat. ps. Querite dn̄z. s. in orōne: ⁊ cō
firmamini: querite faciē eius semp. Quar
to in modesta conuersatione. Dicit em̄ Am
bro. lib. de officijs sic. In senibus grauitas.
in iuuenibus alacritas. in adolescentibus ve
recūdia cōmendatur. Nō est ergo mirū si be
atus Nicolaus omibus se amabilē exhibuit
quia habuit verecūdiā cū adolescentib⁹. Un
de dicit. Pudore bono repler⁹ ⁊c. Alacrita
tem cū iuuenibus. vnde dicit q erat alacer ī
exhortando. Grauitatem cū senibus. vnde
dicit. Cū grauitatē in omnibus sectabatur. ⁊
sic patet ⁊c.

¶ Sexto nō est inuentus si
milis bea. Nico. in iustificatione. i. in. sancti
tate vite. Uñ Augusti. li. de vita xpiana di
cit sic. Ille vere xpianus est qui oibus miseri
cordiā facit: qui nulla oīno mouet iniuria: q
alienū tanq pprium sentit dolorē. cuius men
sam nullus paup ignorat: qui corā hominibus
inglorius habet: vt corā deo ⁊ angelis eius
glorieẜ: qui contēnit terrena vt possit habere
celestia: q opprimi paupēē se pnte nō patiẜ.

qui miseris subuenit: qui ad fletum fletib⁹ p uocatur alienis. Qd̄ bene faciebat apl's paulus: dicens. Quis infirmatur τ ego nō infirmor τc. hec Aug. Hec aūt sanctitas vite fuit in btō Nico. in quattuor. ¶ Primo in virginitate: q₂ fuit virgo. Math. xiij. ca. Simile est regnū celoꝝ thesauro abscondito in agro. id est virginitate in corpore terreno. ij. Coꝝ. iiij. Habemus thesaurū istū in vasis fictilibus. et dicit̃ virginitas thesaurus ꝑpter suā p̄ciositatem. Eccle. xxxvij. Non est cōdigna ponderatio aīe cōtinentis. Secūdo in liberalitate: quia fuit maxime liberalis ad ꝓximum egentez. vnde dicit̃. Erat eñ valde cōpatiēs τ sup afflictos pia gestans viscera. Nā oīs suas diuitias liberaliter distribuit. dedit eñ pauperi: τ nō diuiti. i. illi hoī qui ꝑpter paupertatem filias suas ꝓstituere voluit p̄s. Dispersit dedit pauperibus: iusticia ei⁹ manet in seculum seculi. dedit de meliori: nō de deteriori. quia aurū. dedit de ꝑprio patrimonio: nō de alieno. dedit ꝑpter honorē dei: nō ꝑpter fauorem mūdi. dedit in vita nō post mortē. Job xxxi. Ab infantia creuit mecum miseratio. Sciebat eñ ꝙ mīa est sacrificiū deo placitū τ acceptum. Tertio in charitate: q₂ fuit maxime charitatis. Vñ dicit̃. Copiose charitatis Nicolae pontifex τc. i. Coꝝ. xiij. Si linguis hoīm loquar τ angeloꝝ: charitatē autē non habeā τc. Quarto in sapiētie ꝓfunditate. quia magnā sapientiā habuit. vnde dicit̃. ꝙ beatus Nico. interfuit ꝯsilio Niceno. vbi plurimuz de fide cōtra hereticos disputauit τ vicit. Sapien. vij. Infinitus enim thesaurus est homibus quo qui vsi sunt: participes facti sunt amicicie dei τc.

¶ Septimo nō est inuētus

similis bea. Nico. in electiōe. Fuit eñ gratiose electus. Ecclesi. xliiij. Elegit eum ex omni carne. Cuius electio fuit ꝯmendabilis q̄tuz ad quattuor. ¶ Primo q₂ fuit electus p̄missa orōne. Nam electores tota nocte orōni vacauerunt. Exēplo xp̄i. q̄ electur⁹ apostolos iuit in montē orare. Luc. vi. Et apostoli in electione Mathie orātes dixerunt. Tu dñe q̄ corda τc. Act. i. ¶ Secūdo quia fuit electus diuina reuelatione: q₂ vox de celo lapsa fuit vt eligerent Nicolauz. Hebreos. v. Nec quisꝙ sibi sumit honorez. ¶ Tertio q₂ fuit electus oīm cōsensu τ approbatione. vñ dicit̃. ꝙ eo viso oēs laudauerūt dei magnalia. Prouer. xxviij. In exaltatione iustoꝝ multa gloria est.

¶ Quarto quia fuit electus inuitus: τ cū quadam coartatione, vnde poterat dicere illud p̄s. Exaltatus aūt humiliatus sum τ conturbatus: ideo. iiij. Reg. x. Elegi te meliorem de filijs dñi nostri. Talis autē fuit btūs Nicolaus. vt patet in legenda.

¶ Octauo nō est inuentus

similis bea. Nico. in cōuersatione. q₂ in ep̄atu suo fuit gratiose conuersatus: cū ppl'o sibi credito quantū ad quattuor. ¶ Primo q₂ pauit poplū suū v̄bo. vnde dicit̃ ꝙ erat efficax in loquēdo. Hiere. iij. Dabo vobis pastores iuxta cor meū: qui pascent vos sciētia τ doctrina. ¶ Secūdo pauit ppl'm suū orōnis suffragio: q₂ in orōnibus ꝓ ppl'o suo vigilabat. De hoc dicit̃ Act. vi. Nos aūt orōni τ ministerio verbi instantes erimus. ¶ Tertio pauit ppl'm suū exemplo. vñ dicit̃. ꝙ eandem quā prius grauitatē seruabat. i. Thi. v. Exemplū esto fidelib⁹ in verbo in ꝯuersatione. Quarto quia pauit populū suuz tēporali subsidio. Nam populo fame laboranti impetrauit frumentū. vt habet̃ in legenda sua τc.

¶ Nono nō est inuentus similis

bea. Nico. in emigratiōe. Fuit eñ gratiose mortuus q̄tum ad quattuor. Primo cū gratia dei. vñ dicit̃. ꝙ oīm virtutū charismate replebat̃. Apoc. xiiij. Beati qui in dño moriūtur. Secūdo cū ꝯscientia bona. quia nullius peccati cōscientiam habuit ꝑpter puritatem vite. Col. iij. Mortui eñ estis: τ vita vestra abscōdita est cū xp̄o in deo. Tertio cum senecute bona: quā voluit esse mūdam puram. Heb. viij. Qd̄ antiquat̃ τ senescit ꝓpe interitum est. Quarto cū bona fama populi. q₂ omēs illū cōmendabāt. dolebant eñ mortē tanti viri: nō sperantes se habiturū cōsimilem.

¶ Decimo non est inuētus

similis illi. s. bea. Ni. in tumulatiōne. Fuit eñ g̃ose sepultus q̄tum ad quattuor. ¶ Primo quia in sepulcro suo fuit positum corpus ei⁹ sanctissimū. ¶ Secūdo q₂ in tumba marmorea sicut corpus xp̄i. ¶ Tertio q₂ ex eius mēbris sacrū resudat oleum: valens in salutem multoꝝ. Job. xxxi. Petra fūdebat mihi riuos olei. ¶ Quarto q₂ a pedib⁹ fōs aq̄ ꝓfluxit. p̄s. Scitote q̄m dñs sctm̄ suū. s. Nic. mirificauit.

¶ Undecimo nō est inuentus

similis bea. Nico. in assumptōe. Fuit eñ

gratiose assumpt⁹ q̄ntum ad quattuor. ¶ Primo cū custodia āgelica. vn̄ cū moreref rogauit deū vt angelos suos sibi mitteret: ⁊ inclinato capite vidit angelos ad se venientes: q̄ reuelaue:ūt sibi gl'iam ei⁹. ps. Angelis suis deus mādauit de te: vt custodiant te in oībus vijs tuis. ¶ Secūdo cū ꝓtectiōe diuina. quia deuote se cōmēdauit deo dicēs In man⁹ tuas dn̄e cōmendo spm̄ meū. Et istud fuit vltimū verbū xp̄i in cruce. Sapiē. x Iustoꝝ aīe. i m. d. sunt. Tertio cū suscepta eucharistia. q2 sacramentū corpis ⁊ sanguinis xp̄i suscepit: vt esset ↄformis xp̄o: q̄ anteq̄ pateref cōicauit cū aplīs. ¶ Quarto cū celesti melodia. q2 angeli eius aīam in celū cū laudib⁹ deduxerūt. vbi celestiū melodia audita est Esa. xxiij. A finibus terre laudes audiuim⁹: gl'iaz iusti ⁊c̄.

¶ Duodecimo nō est inuētus similis bea. Nico. in miraculoꝝ operatōe Siquidē opatus est miracula in maiori mūdo: q̄ntum ad quattuor elemēta. ¶ Primo in elemento ignis: qn̄ ignem Dyane extinxit. ¶ Secūdo in elemento aeris: qn̄ ab aere tempestatē fugauit. Tertio in elemēto aque: qn̄ nautis mare trāquillauit. Quarto in elemēto terre: qn̄ terrā sterilem fecundauit. ¶ Etiā in minori mūdo multa miracula operat⁹ est quātum ad quattuor. ¶ Primo quo ad deuz: subueniendo in tribulatione. quā iuste patiebantur a deo: sicut qn̄ resuscitauit patri filiuz cū cypho in mari submersum. ¶ Secūdo quo ad diabolū: subueniēdo in tribulatione quaz patiebantur a dyabolo, sicut qn̄ resuscitauit patri filiū a dyabolo strangulatū. ¶ Tertio q̊ ad tyrannos: subueniēdo in tribulatōe quaz patiebanf a tyrānis sicut trib⁹ iuuenib⁹ false ꝑncipi ab inuidis accusatis. ⁊ quando patri reddidit filiū a Soldano detentū. ¶ Quarto quo ad temporalia: subueniendo in tribulatōne quā patiebanf in reb⁹. sicut qn̄ subuenit iudeo q̄ imaginē sancti Nico. in domo fecerat ⁊c̄. Ideo Esa. xl. dicif. In letitia egrediemini: ⁊ in pace deducemini montes ⁊ colles cantabūt corā vobis laudē ⁊ oīa ligna regionis plaudēt. Et sic pȝ quomodo beatus Nico. est in amicicia dei sublimior. Vn̄ dr̄. In q̊ viuit Nicolaus honor sacerdotū. hic ꝑ grām tandem per gloriam. Amen.

¶ In festo scē Lucie ꝟgīs ⁊ mar. sermo. iij.

Profert de thesauro suo noua. Math. xiij ⁊ in euangelio ꝑsentis solēnitatis. Geñ. ij dixit deus. Crescite ⁊ multiplicamini ⁊ replete terrā. Super quo Bern̄. in epistola dicit sic. Utinam qui continere non valēt celibatui se dare nuptui nō vererentur. Esset ꝑculdubio melius nubere q̄ vri: in humili gradu saluari: q̄ in sublimi deleri: peius viuere vel qd̊ absit dānari. hec ille. Super quo moueo talem q̄stionez. vtrum beata Lucia magis meruerit virginitatem obseruando q̄ cū sponso suo matrimonialiter habitādo. ¶ Ad istam questionem respondēt duo doctores noui testamenti: dicētes. q̄ magis meruit ex virginitate q̄ meruissz ex matrimonio. quia excellentior est virginitas: q̄ matrimoniuz.

¶ Primus est beatus Augustin⁹ lib. de bono cōiugali q̄ dicit sic. Sicut bonū erat qd̊ Martha faciebat. occupata circa ministeriū sctōꝝ sed melius qd̊ maria audiens verbū dei: ita etiam bonū Susanne in castitate coniugali laudamus. Sed bonū vidue Anne magis. ⁊ Marie virginis anteponimus. Et li. de sancta viduitate dicit sic. Bona est continentia coiugalis. sed melior cōtinentia vidualis. optima mundicia virginalis. Et li. de virginitate dicit sic. Certa ratiōe ⁊ sanctarū scripturarum auctoritate nec peccatum esse nuptias inuenimus: nec eas bono vel virginalis continentie. vel etiā vidualis equamus. h̄ Aug.

¶ Secūdus est sanctus Tho. xxij. q. clij. articulo. iiij. in Rub. dicit sic. Qr autē virginitas sit excellentior matrimonio manifeste ꝓbatur. ¶ Primo exemplo xp̄i: qui matrem virginez elegit. sicut Ambroſ. lib. de officijs dicit sic. Quāta est virginitas gratia: q̄ meruit a xp̄o eligi: vt esset corporale tēplum dei: in qua corporaliter habitauit plenitudo diuinitas. Uirgo mundi salutē genuit. Uirgo vniuersoruz vitā peperit: hec ille. ¶ Secūdo q2 xp̄us virginitatem seruauit. ¶ Tertio ex doctrina apl̄i: q̄ i. Cor. vij. virginitatē cōsuluit: tanq̄ melius bonum. ¶ Quarto quia castitati attribuif decor: ideo virginitati attribuitur excellentissima pulchritudo. Unde Cyprianus libro de virginitate dicit sic. Ad virgines sermo est: quarum quo sublimior est gloria: maior est cura. Flos em̄ est ille ecclesiastici germīs decus atq̄ ornamentum gratie spiritalis: ⁊ illustrior portio gregis christi. Hec ille.

¶ Quinto quia centesimus fructus attribuitur virginitati s̄m Hieronymuz propter excellentiam quam habet ad viduitatez cui attribuitur sexagesimus. ⁊ ad matrimoniuz cui attribuitur tricesimus.

¶ Sexto q2 virgines vt dicit Apocalip. xiiij. Sequūtur agnū quocūq3 ierit. quia imitant xp̄m: nō solū integritate mentis. sed etiā carnis. vt Aug⁹. dicit li. de virginitate: et ideo in pluribus sequūtur agnū. ¶ Septimo quia virgines cantāt canticū nouū: qđ est gaudiū de integritate seruata. Hec Tho. vbi supra. ¶ Sz quia mediū virtutis accipit ſm ꝓportionez circūstantiarū ad rōnem rectā. Tempus aūt est vna de circūstantijs: ideo nō est coueniēs aliquid esse illicitū vno tēpore qđ est licitū et virtuosuz si alio tempore fiat. ꝓpterea si in tēpore quo deus ad multiplicationē generis humani vel cultus diuini: volebat hoīes insistere operi cōiugali: aliquis ꝓprio motu incorruptionem seruasset: fuisset in extremo diminutionis. quia abstinuisset ab omni delectabili qū nō debuisset. Sed postea facta multiplicatione humani generis vel colentiū deuz sufficienti nō peccasset virginitatē seruās: etiā in lege moysi. vel in statu nature integre si homo nō peccasset: nec fecisset cōtra illud preceptum in principio adductū. quia multiplicatio poterat ꝑ alios fieri. sed supra preceptuz. Ad ꝓpositũ beata Lucia vt generaret xp̄o filios spirituales potius ꝙ carnales: ⁊ celum magis ꝙ terrā repleret: videns sponsum suū nolle acquiescere veritati fidei iesu xp̄i. ipsuz reliquit ⁊ rōnabiliter fecit. vt habet extra de diuor. c. quāto. ⁊ ca. gaudem⁹. ⁊ adhesit xp̄o tanꝙ celesti ⁊ spūali eius sponso. Hec autez desponsatio q̄ fit cū xp̄o per virginitatem: est quid nouū. quia in noua lege inductum. ideo Grego. lib. moral. dicit sic. Gaudeat magis puella nobilis genere: sed nobilior sanctitate: ꝙ fit per diuinū consortiū precipuā in celis consecutura sublimitatē ꝙ si esset per humanuz cōnubium ꝓlem in terra ꝓpagatura sublimē. hec ille. ⁊ ꝓpter hoc beata Lucia ꝓfert de thesauro suo noua ⁊c̄.

¶ Profert de thesauro suo noua.
- Fidelitatis
- Virginitatis.
- Pietatis
- Liberalitatis.
- Humilitatis.
- Firmitatis.
- Inuincibilitatis.

¶ Primo beata Lucia profert

de thesauro cordis sui: noua fidelitatis. Unde Augustin⁹. super Johānem dicit sic. Sicut in radice arboris nulla apparet species pulcritudinis: ⁊ tamē quicquid est i arbore pulcritudinis ex illa ꝓcedit ⁊ quicquid decoris. Sic ex fidei humilitate: quicquid meriti: quicquid beatitudinis anima susceptura ē ex fidei fundamēto ꝓcedit. hec ille. Fides est sicut lux aīme illuminans mentē. de qua dicitur Geneſ. i. Dixit deus fiat lux: factaq3 est lux. ¶ Sicut em̄ lux est facta ꝓpter quattuor sic etiam fides. ¶ Primo vt tenebras effugaret. Ideo dicitur Geñ. p̄mo. Deus diuisit lucem a tenebris. Sic mens hominis in principio est obscura per ignorantiā. ⁊ illuminatur per fidem. Johānis. p̄mo. Erat lux vera que illuminat omnē hominē venientem in hunc mūdum. ¶ Secundo vt totum vniuersum decoraret: tanꝙ preciosum ornamentum. quia dat omibus decorem ⁊ formalem pulcritudinem color ſm Ambro. Sic mens hominis in principio est turpis ꝓpter carentiam iusticie originalis: ⁊ decoratur per fidem. Actuū. xv. Fide purificans corda eorum. Tertio vt diuina opera ⁊ occulta mysteria demonstraret. Si em̄ lux non fuisset creata: nullā de supercelestibus noticiam haberem⁹. vt dicit philosophus p̄mo methaphi. Sic mens hominis in p̄ncipio est sicut tabula rasa in qua nihil scriptum est. vt patet. iij. de anima. Sed perficitur per fidem. Esa. vij. Nisi credideritis non intelligetis. ꝓpterea dicit psal. Emitte lucem tuā ⁊ veritatē tuam ⁊c̄. Quarto vt influentias solis ad terrā deferret. Quia ſm philosophos mediante luce deferunt influētie solis ad terras vt generent. Sic anima in principio est infirma ⁊ impotens: ⁊ ꝑ fidem recipit virtutē ⁊ fortitudinē. Unde Bern̄. super cantica dicit. Quid non inueniet fides? Attingit inaccessa: deprehēdit ignota: comprehendit īmensa: apprehēdit nouissima: ipsam deniq3 eternitatez suo illo sinu viuacissimo quodāmodo circūcludit. Hec ille. Beata Lucia ratiōe hui⁹ magnitudinis fidei: dicta est Lucia a luce. s. fidei: que maxime in ea viguit. Sicut dixit ei sancta agatha. Fides tua matri tue subuenit: ⁊ ecce sana est. Juxta illud. Mathei. xv. cap̄. O mulier magna est fides tua ⁊ cetera.

¶ Secūdo beata Lucia profert

de thesauro suo noua virginitatis. Unde August. in quodam sermone dicit sic. Inter omnia certamina christianorum sunt prelia duriora castitatis. Nam ibi est continua pugna: ⁊ rarior victoria. Rara est enim cōcor

dia forme atq; pudicicie. Rara auis in ter-
ris nigroq; simillima cigno. Hec ille. Virgi
nitas eni͂ cōparat̃ luci propter quattuor.

¶ Primo q̃ lux est omniū creaturaruz pri-
ma: quoniā primo fuit creata. vt habet̃ Ge
nes. i. Sic virginitas est prima oīum crea-
turarum. quoniā omēs creature in sui maxi
ma perfectiōe ⁊ integritate creāte sunt. Ge
nes. ij. Viditq; deus cuncta que fecerat: et
erant valde bona. ¶ Secūdo q̃ lux est oīm
creaturarū pulcherrima. Eph. v. Omne qđ
arguit̃ a lumine manifestat̃. Sic virginitas
est pulcherrima oīm creaturarū. Cant. iiij.
Tota pulchra es amica mea ⁊ macula non
est in te. ¶ Tertio q̃ lux est oīm creaturarū
nobilissima: cum sit obiectū nobilissime po-
tentie sensitiue, vt dicit̃ secūdo de aīa. Etiā
intellectus qui est nobilissima potentia: est
quedam lux. vt patet de aīa. Sic virginitas
est nobilissima. Unde Cyprianus in sermo
ne de virginitate dicit sic. Virginitas est so-
ror angelorū: victoria libidinū: regina virtu
tum: possessio oīm bonorū. ¶ Quarto q̃ lux
est oīm creaturarum maxima. quoniā celo
empyreo est coextensa. vt dicit̃. ij. sniarum.
Sic virginitas est maxima: cui debet̃ maxi
mū premium. scz fructus centesimus ⁊ au
reola. ¶ Intelligendū q̄ virginitas est qua-
druplex. vt declarat sanctus Tho. iiij. sniaꝝ
dist. xxxiij. q iij. arti. ij. Ad quartuz dicendū
⁊c. ¶ Prima est virginitas naturalis sicut
in pueris ante baptismū: in quibus nullus
est habitus virtutis. ¶ Secūda est sacramē
talis. sicut in illis qui ad tēpus incorruptio-
nē carnis seruant post baptismū: tamen cū
ꝓposito nubendi suo tempore. ¶ Tertia est
spūalis. sicut in illis qui habent electionem
ꝯseruādi integritatē carnis hactenus custo
ditam tamē sine voto. Quarta est diuina
lis: sicut in illis qui ex voto virginitatē con-
seruant. sicut fuit in Beata virgine. vt habe
tur. xxvij. q. ij. §. beata nēpe Maria. Beata
lucia ratione virginitatis dicta est lucia a lu
ce. scz virginitat͂ que maxime in ea viguit.
sicut dixit ei agatha. Jocundū deo in tua vir-
ginitate habitaculuz preparasti. iuxta illud
psal. Domū tuā dn̄e decet sanctitudo.

¶ Tertio beata lucia ꝓfert

de thesauro suo noua pietatis. Unđ Amb.
super Beati imaculati dicit sic. Pietas pa-
rentibus amica: deo grata: dn̄m conseruat
necessitudines sociat: dei agit cultum: mer-
ces parentuz: suoꝝ stipendiū. Pietas inq̄
iustoꝝ tribunal: egenoꝝ portus miserorum
suffragium indulgentia peccatorū. hec ille.
¶ Beata Lucia habuit ad parētes magnā
pietatē. quia matri sanitatem obtinuit. Vo
luit eni͂ habere curam de matre ꝓpter q̄ttuor
¶ Primo propter dei preceptum. Exo. xxxi.
Honora patrem tuū ⁊ matrem tuaz. Se-
cundo ꝓpter christi exemplū: qui de matre
in cruce pendens curam habuit. Tertio ꝓ
pter dei ꝓmissum cuz dicit̃. vt sis longeuus
super terram. ¶ Quarto propter dei iudiciū
cum dicit̃. Qui maledixerit patri vel matri
morte moriat̃. Et intelligitur de vtraq; vi-
ta ⁊ morte. scz corporali ⁊ spūali. Qui enim
honorat parentes a quibus habet vitā cor-
poralem. deus etiam sibi conseruat vitā cor
poralem: ⁊ q̄ eos inhonorat morit̃.

¶ Quarto beata lucia pro

fert de thesauro suo noua liberalitatis. Un
de Amb. libro p̄mo de officijs dicit sic. Per
fecta est liberalitas: vbi silentio quis tegit
opus suū: ⁊ occulto subuenit necessitatibus
singuloꝝ: quem laudat os pauperis ⁊ non
suum vel adulatoris. Deniq; perfecta libe-
ralitas: fide causa: loco tempore: cōmenda
tur vt premiū operis circa domesticos fidei
maxime operet̃. hec ille. Beata Lucia ha-
buit ad pauperes magnam liberalitatē. vn
de potest sibi cōuenire illud Prouerb. vlti.
Manū suam aperuit inopi: ⁊ palmas suas
extēdit ad paupes. Frustra aūt mulier fort͂
manū aperiret si ī manu nihil haberet Hec
aūt virgo habuit manū apertā. q̃ sp̄ dabat
⁊ extēsaz q̃ oīb⁹ dabat ⁊ plenā q̃ abūdāter
dabat. ⁊ hylarem: q̄a letanter dabat. Circa
suū patrimoniū se habuit quadrupliciter.
¶ Primo q̃ dedit pauperibus. psal. Disper
sit dedit pauperibus ⁊c. Jdeo meruit cele-
stem thesauruz. Math. xix. Vade ⁊ vende
oīa que habes ⁊ da pauperibus ⁊ habe-
bis thesaurum in celo. Secundo quia de-
dit in vita. Esa. lviij. Anteibit faciem tuam
iusticia tua. Jdeo meruit locū securū. Mat.
vi. Thesaurizate vobis thesauros ī celo ⁊c.
¶ Tertio quia dedit omnia nihil sibi reseruā
do. Jdeo meruit fructum centupluz. Mat.
xix. Omnis qui reliquerit domum: patrem:
matrem: agrum ⁊ possessionem centuplum
accipiet: ⁊ vitam eternam possidebit.
¶ Quarto quia dedit seipsaz. id est corpus
ꝓpriū: morti ⁊ passioni se exponēdo. Jdeo

meruit habere corpus glorificatum. Phil.
iij. Saluatorem expectam⁹ dñm iesum chri
stum qui.r.c.h.nostre ꝛc.

¶ Quinto beata lucia pro
fert de thesauro suo noua humilitatis. Un
de Aug⁹. in epistola ad Dyoscoruz dicit sic.
Non aliam tibi ad capassendam ꝛ optinen
dam veritatis viam inuenias:ꝙ que inuen
ta est ab illo qui gressuum nostrorum tanꝙ
deus infinitatem preuidit. Ea autez est pri
ma humilitas. secunda humilitas. tertia hu
militas. ꝛquotiens interrogares hoc me di
centem audires. alludens dicto cuiusdã pe
tentis a quodam philosopho: qđ esset meli
us in rethorica. Respondit philosoph⁹. pri
ma eloquentia secũda eloquentia ꝛc. hec il
le ¶ Sic beata Lucia in via christi ambulãs
de se nõ sapiebat que sunt sublimitatis aut
equalitatis sed magis subiectionis ꝛ humi
litatis. Non em̃ se filiam vel sponsam christi
nominauit. imo ancillam dicens. Ancilla
christi sum. Filia em̃ dicit nobilitatem. spon
sa equalitatez. ancilla vero humilitatẽ. Sed
ancilla est quadruplex. ¶ Prima est ancilla
peccati Joh. viij. Omnis qui facit pctm̃ ser
uus est peccati. Secunda est ancilla nũmi
Luce. xvi. Non potestis deo seruire ꝛ mam
mone. Tertia est ancilla diaboli. ij. Petri.
ij. A quo quis superatus est: eius ꝛ seruus
est. ¶ Quarta est ancilla corporis proprij.
Roma. iij. Xpo dño non seruiunt: sed suo
ventri. Sed beata Lucia nõ fuit ancilla pec
cati. quia hoc esset dãnabile. nec nũmi: quia
hoc esset vituperabile nec diaboli: quia hoc
esset periculosum. nec corporis sui: quia hoc
esset ignominiosuz. Sed tantũ christi: quia
hoc est gloriosuz. iuxta illud Pauli. Cui ser
uire regnare est. Et sic ptz ꝛc.

¶ Sexto beata lucia ꝓfert
de thesauro suo noua firmitatis. Uñ Eccl.
xxvi. dicitur sic. Lucerna splendens super
candelabrum sanctuz. ꝛ species faciei super
etatem stabilem. Est em̃ etas quadruplex
¶ Prima est iuuentus: ꝛ hec non est stabilis
quia continue tendit ad perfectionez. ¶ Se
cunda est senectus: ꝛ hec non est stabilis. q̄
incipit deficere occulte ¶ Tertia est senium
id est decrepitudo: ꝛ hec non est stabilis. q̄
deficit manifeste ¶ Quarta est etas virilis:
ꝛ hec est stabilis. quia tunc natura stat. bea
ta Lucia licet habuerit etatem iuuenilez; ta
men habuit etatem virilem in mente: quia
non potuit vinci a quattuor. ¶ Primo non
a matre: attendens illud Math. x. Qui a
mat patrem aut matrem plusꝙ me: non est
me dignus ¶ Secũdo nõ a sponso. Hester
pmo. Paruipendent vxores imperia mari
torũ. ¶ Tertio non a tyranno per obprobria
ꝛ minas: quãdo dixit. Patrimoniũ tuũ cuz
corruptoribus expendisti ego te faciam du
ci ad lupanar ¶ Quarto nõ a iudice per sup
plicia ꝛ violentias. ideo ait. Nunꝙ volunta
tem meam ad consensum tuũ poteris reuo
care: non coinquinatur corpus: nisi de consen
su mentis. nam si me inuitã feceris violari:
castitas mihi duplicabitur ad coronã. Sup
quo sanctus Tho. iiij. sniarum. dist. xlix. q v.
articu. iij. dubio primo. ad quartum dicen
dum dicit sic. Si aliqua virgo per violentiã
oppressa fuerit: non amittit ꝓpter hoc au
reolam virginitatis. dũmodo ꝓpositũ per
petuo virginitatem seruandi inuiolabiliter
seruet illi actui nullomodo cõsentiens non
tamen per hoc perdit virginitatẽ: ꝛ hoc siue
ꝓ fide: siue ꝓ quacũqz alia causa violenter
corrũpatur Sed si hoc ꝓ fide sustineat: erit
ei meritoriũ ꝛ ad genus martyrij pertinebit
Unde Lucia dicit. Si me inuitã feceris vio
lari: castitas mihi duplicabit ad coronã. nõ
ꝙ habeat duas virginitatis aureolas. sed
ꝙ duplex premiũ reportabit: vnũ pro virgi
nitate custodita. aliud ꝓ iniuria quaz passa
est. Dato etiã ꝙ talis violenter oppressa: cõ
cipiat. nec ex hoc meritũ virginitatis perdit.
nec tamen matri christi equabit: in qua fuit
cum integritate mentis. etiaz integritas car
nis. hec Tho. Ideo dicitur colũna immobi
lis ꝛ cetera.

¶ Septimo beata lucia ꝓ
fert de thesauro suo: noua inuincibilitatis.
Unde Grego in omel. dicit sic. Fortes fa
cti sunt sancti: terrorẽ domant: spiritũ robo
rant: virtutibus coruscant: terrena despici
unt: celestia appetunt: occidi possunt: flecti
autem nequnt. nec sustinere flagella per in
firmitatem metuũt: nec lesi vnꝙ a veritate
conticescunt. hec ille ¶ Beata Lucia cõtra
quattuor fortissime pugnauit ꝛ vicit. Pri
mo vicit peccata. scz luxuriaz. ideo fuit tem
plũ dei. Unde ait. Qui caste viuũt templũ
sunt spũssancti. vicit auariciã. Unđ ait. Sa
crificiũ placẽs deo: est visitare pauperes in
necessitatibus eoꝝ subuenire. vicit superbiã

Unde ait. Tu principū tuoꝝ decreta custo-
dis: ⁊ ego dei mei legē custodio. Tu princi-
pes times: ⁊ ego deū timeo. Tu illos offen
dere nō vis: ⁊ ego deū offendere caueo. Tu
illis placere desideras: ego vt xp̄o placeam
cōcupisco. Ideo accepit coronā regni. Un-
de cantat̄ de ea. Oīs plebs te expectat: vt
accipias coronā regni. Et Apocal. iij. Qui
vicerit faciam illū colūnam in tēplo dei mei
⁊c. Secūdo vicit mundū quo ad tyrānos
qui eius mentē a vera fide subuertere cona
bant̄. Unde ipa dixit pascasio. Tu fac qd̄ ti
bi vtile esse cognosces. ego faciā qd̄ mihi vti
le esse perspexero. Mirabile em̄ fuit ꝙ fra-
gilis femina vicit hostem tam robustū. Iu-
uencula hostē tam antiquū. puella delicata
hostem tam astutū. Unde cantat̄ de ea. In
tua patientia possedisti aīam tuam Lucia
sponsa xp̄i: odisti que in mūdo sunt: ⁊ coru
scas cū angelis: sanguine ꝓprio inimicū vi-
cisti. Ideo meruit illud qd̄ ponit̄. Apoc. iij.
Qui vicerit dabo ei sedere mecū in throno
meo. sicut ⁊ ego vici ⁊ sedi cū patre meo in
trono eius. ❡ Tertio vicit tormēta. Nam bo
ues perdiderunt vim trahendi: qꝛ nec nul-
le hoīes nec plura paria boum ad lupanar
eaꝫ trahere potuerūt. nec mirū. qꝛ ipsa erat
membrū xp̄i. ideo. i. Coꝝ. vi. dicit̄. Tollens
mēbra xp̄i: faciaꝫ mēbra meretricis? Absit:
etiā ignis perdidit vim comburendi. qꝛ pa-
scasius angustiatus nimis: iussit copiosum
ignem circa eā accendi: picemqꝫ resinam ⁊
oleū feruens super eam fundi: ⁊ nihil ei no
cuit. Eccl. li. In medio ignis non sum estua
ta. ❡ Quarto vicit mortē. Nam percussa in
gutture gladio necari nō potuit. Sed ꝙ diu
voluit superuixit. Impetrauit em̄ a dn̄o in-
ducias martyrij: vt credentib⁹ auferret ter
rorem passionis. Et non credentib⁹ aufer-
ret vocem insultationis. vt paceꝫ eccl'ie red
ditā nūciaret: tanꝙ ꝓphetissa dn̄i vt corp⁹
dn̄i reciperet ⁊ se deo cōmendaret: vt aduo
catā syracusanis se ꝑmitteret. Sic ḡ ptꝫ ꝙ
btā Lucia magꝭ meruit ꝟginitatē obseruan
do ꝙ cū sponso suo pagano mr̄imonialiter
cohabitādo. Mat. vij. Btī mūdo corde: qm̄
ipsi deum videbūt. hic ꝑ gratiā. tandem per
gloriam. Amen.

In festo sancti Thome apl'i. Sermo. iiij.

Thoma vidisti me.
Ioh. xx. ⁊ in euangelio p̄sentis
solēnitatis. Beda sup Marcū
dicit sic. Hic est Thomas ꝗ interptat̄ abys
sus vel gemin⁹: qd̄ grece dicit̄ didimus. que
vtraqꝫ interpretatio bene cōgruit eiusꝗ a-
tui. Didimus em̄ recte vocat̄: ꝑpter dubiuꝫ
cor in fide resurrectiōis dn̄ice. abyssus quo
ꝗ dici potuit. cū altitudinē dn̄ice virtutis: re
surrectione celebrata: fide certa penetrauit.
hec ille. Super quo moueo talem q̄ōnem
vtrū bti Tho. tarditas: magꝭ nobis ꝓfuerit
ad veritatē dei cōfirmanda ꝙ alioꝝ apl'oꝝ
credulitas ad dubietatē extirpandā. ❡ Ad
istam q̄ōnem rn̄dent duo doctores ecclesie
❡ Primus est btūs Gregꝭ. in omel. dicēs sic
Egit nāqꝫ miro modo diuina clemētia vt di
scipulus dubitās: dū in magistro suo vulne
ra palparet carnis: in nobis vulnera sana-
ret infirmitatis. Plus em̄ nobis Thome in
fidelitas ad fidē ꝙ fides credentiū discipu-
loꝝ ꝓfuit: qꝛ dum ille ad fideꝫ palpando du
citur: nostra mēs oīm dubitatione postposi-
ta in fide solidat̄. Sic quippe discipulū post
resurrectionē suā dubitare ꝑmisit: nec tamē
in dubitatione deseruit: sicut ante natiuita-
tem suam habere Mariam sponsam voluit
qui tamen ad eius nuptias non peruenit.
Nam ita factus est discipulus dubitans et
palpans testis vere resurrectionis: sicut spō
sus matris fuerat custos integerrime virgi
nitatis. hec ille. Secundus est Petrus ra-
uennas sermone. lxxix. dicēs sic. Qd̄ aposto
li resurrexisse dn̄m mulieribus nūciantibus
aut nō crediderūt aut deliramētū indicasse
referunt̄: ḡnaliter nemo arguat. Alte em̄ du-
bitat: ꝗ alti⁹ credit. decipi non pōt: ꝗ non est
facilis creditor vel auditor. Ignau⁹ nimis
est ꝗ post exemplū inuenit̄ incautus. Ru-
dis miles ad aciē currit ꝗ causaꝫ belli nescit
⁊ ius bellatoris ignorat. Periti aūt est non
segnis cū sensim miles veteran⁹ accedit. h il
le. Xp̄s em̄ volēs ostēdere singularē dilecti
onē ad scm̄ thomā sup ceteros apl'os ostēdit
ei q̄ttuor singularia sigꝭ familiaritatꝭ ⁊ amici
cie. ❡ Primū fuit qꝛ exhibuit se ad tāgendū.
Nam ꝗdam cognouerunt xp̄m resurrexisse
ex visu. Sicut Lucas ⁊ Cleophas eūtes in
Emaus. Luce vlti. Quidā ex auditu. vt pe-
trus. Mar. xvi. Ite dicite discipulis eius ⁊
petro: quia surrexit dn̄s. Quidam ex gustu.
vt discipuli qui iuerunt ad piscationem. vt
patet Ioh. vlti. Quidam ex tactu. vt Tho-
mas. Et hoc modo nulli se exhibuit nisi tho
me. imo nec marie Magdalene: cui dixit.
Noli me tāgere. Iohānis. xx. Ideo cantat̄

in eius laudem. O Thoma didime qui me-
ruisti xp̄m tangere. Secunduȝ fuit: quia ex
hibuit se ei ad confitendum. Statim em̄ viso
⁊ palpato xp̄o: effectus est theologus veraȝ
⁊ integram fidem eius cōfitendo: q̄tum ad
humanitatem ⁊ diuinitatē: dicēs. Dn̄s me⁹
⁊ deus meus. Uidendo ergo credidit: qui cō
siderando verum hominem hunc deū queȝ
videre nō poterat exclamauit. Sicut em̄ ante
passionē nullus apostolorū cōfessus est eum
esse verū deum nisi Petrus qui dixit. Tu es
xp̄us fili⁹ dei viui. Math. xvi. Sic etiā post
resurrectionem nullus cōfessus est xp̄m esse
verum deū nisi Thomas. Tertium fuit: q̄a
exhibuit se ei ad certificandū. Licet em̄ alijs
apostolis xp̄us apparuerit post resurrectio-
nem tamē singulari modo Thomā certifica-
uit in eo q̄ voluit: q̄ homo mortalis tange-
ret corpus gloriosum. Hoc autē est singula-
re miraculum. Unde Gaufredus carnoten-
sis ep̄us dicit sic. Non em̄ credendus est iste
minoris meriti pre ceteris fuisse vt ip̄e solus
iudicaretur indignus dn̄i visiōe. Post dies
octo iterum venit Jesus. ⁊ Thomas erat cū
eis. Cui cuncta replicantur a dn̄o q̄ pridie
locutus fuerat velut de absente. hec ille.

Quartum fuit quia exhibuit se ei ad inflā-
mandum. Quāuis em̄ ante passionem mul-
ta secreta reuelauerit Johāni. vt dicitur Jo-
han. xiij. Tamen secreta celestia post resurre
ctionē nō reuelauit alicui familiari⁹ q̄ Tho
me. Unde Gaufredus vbi supra dicit sic.
Quid autē mirū: si mira deuotione mox ex-
clamauit. Dn̄s meus: ⁊ deus meus. Nō em̄
erat iam q̄ de eius diuinitate. q̄ de veritate
resurrectiōis aliquatenus hesitaret: quē nec
arcerent claustra. nec laterēt secreta. hec ille.
Ratione huius reuelationis accendebatur
Thomas in amorem xp̄i: ⁊ inflammabatur
Si em̄ ex verbis xp̄i accendebantur illi duo
discipuli eūtes in Emaus dicētes. Nōne cor
nostrū ardens erat in nobis, duȝ loqueretur
nobis in via: ⁊ aperiret nobis scripturas. quā
tomagis inflāmabatur Thomas ex cōtactu
vulnerū xp̄i. ⁊ ꝓpter istam certitudineȝ ⁊ in-
flammationeȝ: dicit xp̄s. Thoma vidisti me.

Thoma vidisti me.
- Per fidelitatem.
- Per obedientie velocitatem.
- Per charitatem.
- Per puritatem.
- Per potestatem.
- Per firmitatem.

Primo Beatus Tho.
vidit xp̄m per fidelitatem. Unde Augusti.
lib. p̄mo de trinitate dicit sic. Mentis huma
ne acies inualida in tam excellenti luce non
figitur nisi per iusticiam fidei emundetur.

Scienduȝ q̄ non quelibet fides illuminat
mentem ad videndum deuȝ: sed fides recta
⁊ iusta. Est em̄ quadruplex fides. Prima
est hereticorū. i. Thimo. iiij. Discedent quidā
a fide attēdentes spiritibus erroris ⁊ doctri
nis demoniorū in ypocrisi loquentium men-
dacium ⁊ cauteriatam habentium suam cō-
scientiam ꝓhibentiuȝ nubere: abstinere a ci-
bis quos deus creauit ⁊c̄. Secūda est falso-
rum xp̄ianorū. Jac. ij. Fides sine operib⁹ mor
tua est. Et Augu. sermōe xxij. dicit sic Fides
appellata est ex eo q̄d fit. Due syllabe sonāt
cum dicitur fides. prima syllaba est a facto.
secūda a dicto. Interrogo ergo te vtrum cre
das: dicis credo. Fac q̄d dicis ⁊ fides est.
Ex his duobus fides fit. hec ille. Tertia est
curiosorū: quia nō innitūtur veritati. i. Cor. i.
Judei signa querunt: ⁊ greci sapientiā. Sic
em̄ dicit Math. xij. Magister volumus. a te
signum videre ⁊c̄. Quarta est inquietoruȝ
qui nō sunt stabiles ⁊ firmi. Luc. viij. Ad tē
pus credunt: ⁊ in tempore tentationis rece-
dunt. Beatus Tho. ante passionem christi
habuit fidem imperfectam: sicut ⁊ ceteri apo
stoli. q̄m omēs relicto eo fugerunt. Mathei
xxvi. Post resurrectionem etiam fuit incre-
dulus. cum dixit. Nisi videro in manib⁹ eius
fixuram clauorū ⁊c̄. Quia em̄ ab aliorū cōgre
gatione recessit: ideo incredulitatem incurrit
⁊ xp̄m videre non meruit. Cum autē ad con
gregationem apostolorū rediijt: fidem christi
confessus est: dicens Dn̄s meus ⁊ deus me
us. Ro. x. Corde creditur ad iusticiā: ore au-
tem confessio fit ad salutem. Eius autem fi-
des patet ex quattuor. Primo quia xp̄us
eius fidem approbauit dicēs. Quia vidisti
me Thoma credidisti. Johan. xx. Aliud qui-
dem vidit: ⁊ aliud credidit: hominem vidit: ⁊
deum credidit. Secundo quia magos bap
tizauit sm̄ Chriso. Ex quo patȝ quantā in fi
de excellentiaȝ habuit. qui primitias gentiū
ad fidem baptizare ꝓmeruit. Tertio q: in
ciuitate edissa vbi corpus suū requiescit: nul
lum hereticum aut infidelem siue iudeum si-
ue paganum habitare permittit. Ex quo da-
tur intelligi quantus sit defensor fidei: q nul-
lum iuxta se infidelem viuere permittit.

¶ Quarto qꝛ ecclesia que non potest errare suā fidem imitari petit. vt cōtinet in oroṅe eius. ⁊ sic pꝫ fidelitas eius.

¶ Secundo btūs thomas

vidit xpm per obedientie velocitatē. Unde Bern̄. sermone. xxi. super Cant. dicit sic. Cesset voluntas ꝓpria: ⁊ infernus non erit. In quē em̄ deseuiet ignis: nisi in ꝓpriam voluntatē. Nam ꝓpria voluntas deum impugnat aduersus eū extollit. Ipsa est que paradisum spoliat: infernū ditat: sanguinem xpi euacuat: ⁊ ditioni diaboli mundū subiugat. hec ille. Voluntas autē nostra debet ꝑficere voluntatem dei quadrupliciter. ¶ Primo sicut peregrinus obseruat viā quādo ꝑgit ad patriam suam. Sumus em̄ oriundi a patria celesti: ſm aīam queadmodū angeli qꝛ a deo q̄ nos creauit ad imaginem ⁊ similitudinē suam. Quādiu autē sumus in hac vita via nostra est voluntas diuina. de cuiꝰ preceptis dicit psal. Deduc me in semittā mā. tuo. qꝛ ipsam volui ⁊c. Ab ista via deuiant aliqui ad dexterā: putantes se facere bonū cum faciant malum. Aliqui ad sinistrā: facientes qd malū est: ⁊ scientes illud esse malum. sicut Grego. dicit. Ideo dicit Deut. v. Hec est via: ambulate in ea: neqꝫ ad dexteram neqꝫ ad sinistram. ¶ Secūdo sicut infirmus suam dietā. Quādiu em̄ voluntas nostra est in via infirmat. vt ait aplus. Sed diuina voluntas est sua medicina: qm̄ xp̄s anteq̄ medicus venit ad sanādas nostras voluntates per suā voluntatē. vt dicit Mat. ix. Ideo sicut eger non obseruans dietā interemit se. ita non obseruans voluntatē diuinā occidit se. ¶ Tertio sicut religiosus suā religionem. Nam aīa nostra ⁊ angeli sunt eiusdem religionis: qꝛ in eisdem ordinibus collocabunt. vt dicit Magister sniarū lib. ij. dist. x. Regula autem religionis angelice est vt cōforment voluntatē suam voluntati diuine. psal. Benedicite dn̄o omnes angeli eius: ministri eius: qui facitis voluntatē eiꝰ. Ideo ⁊ nos debemus facere voluntatē dei. Quarto sicut ciuis legem ꝓprie ciuitatis. Nam diuina voluntas est lex nostre ciuitatis quā inquirimus. vt dicit. Heb. xiij. Unde Esa. loquens de ista ciuitate q̄ est a sua lege denoīata. dic. lxij. c. Nō vocaberis vltra derelicta: sed volūtas mea in ea. Ideo sicut boni ciues ꝓ legibus suarū ciuitatū mortē subeunt: ita ⁊ nos debemus facere ꝓ obseruanda diuina volūtate. Unde dicit. Mat. vij. Quicunqꝫ fecerit voluntatē patris mei qui in celis est. hic meus frater: soror: ⁊ mater est. ¶ Beatus Thomas obediuit voluntati dei perfecte quo ad quattuor. ¶ Primo integraliter: quia de suo nihil sibi retinuit. licet em̄ prius dixerit. Dn̄e mitte me quouis preterq̄ ad Indos. tamē postea ratio correxit dicens. Dn̄s meus es tu: ⁊ ego seruus tuus: fiat voluntas tua. In hoc imitatꝰ est magistrum suū. Qui ait. Math. xxvi. Pater si possibile est: transeat a me calix iste. verūtamen non mea voluntas sed tua fiat. ¶ Secūdo letanter: qꝛ simplici corde ⁊ ex caritate obediuit. Unde Bern̄. libro de prelato ⁊ dispensatione dicit sic. In ipsa obedientie via: tibi fortasse aliqua dura ⁊ aspera possunt occurrere: vt accipias interdū precepta nōnulla que licet salubria sint: minꝰ tamen suauia videant. Hoc si moleste ceperis sustinere: ⁊ sic diiudicare prelatum ⁊ murmurare in corde etiam si exterius impleas qd iubet: nō est virtus patientie. sed velamē malicie. hec ille. Sed beatus Thomas letissime ⁊ ex charitate impleuit diuinū mandatū psal. In auditu auris obediuit mihi. ¶ Tertio velociter: qꝛ mox in Indiā est ꝓfectus. Unde Bern̄. vbi supra dicit sic. Verꝰ obediens mandatū non ꝓcrastinat sed statim parat aures auditui. linguā voci: pedes itineri: manus operi: ⁊ se totū intus colligit. vt mandatum peragat imperantis. hec ille. ¶ Quarto perseueranter: qꝛ vsqꝫ ad mortē exemplo xpi. de quo dicit Phil. ij. Factus obediens vsqꝫ ad mortem. Sic btūs Thomas vsqꝫ ad mortem perseuerauit in obedientia xpi.

¶ Tertio beatus Thomas

vidit xpm ꝑ charitatē. Unde Augꝰ. lib. de doctrina xpiana dicit sic. Charitas est actio rectitudinis: oculos semꝑ habēs ad deum: glutinū aīarū: societas fideliū: actio non frigida: actio non fracta: nō fugax: nō audax: non preceps. hec ille. Hanc charitatē habuit btūs Tho. vt pꝫ per quattuor signa. ¶ Primo qꝛ fuit xpi imitator qn̄ dixit. Dn̄e nescimus quo vadis. ⁊ quō possumus viā scire. Joh. xiiij. Hoc em̄ ſm Chrys. ex multa dilectione dixit. qꝛ ipsum semꝑ cupiebat Cui xp̄s rn̄dit. Ego sum via: veritas: ⁊ vita Suꝑ quo Augꝰ. dicit. Ambulare vis: ego sum via. Falli nō vis: ego sum veritas. Mo-

ri non vis: ego uſm vita. hec ille. ¶ Secūdo qꝛ fuit celeſtiū ꝯtēplatoꝛ. vñ in nuptijs non manducabat: ſ; oculos in celū erectos habebat. Mat. vi. Ubi eſt theſaurus tu⁹: ibi eſt ⁊ coꝛ tuū. Ubi eſt eñi amoꝛ cordis: ibi eſt ⁊ oculus coꝛporis. ¶ Tertio qꝛ fuit diuinoꝝ auidus auditoꝛ. ſicut p; ī puella hebrea quā dei cātationē ſepe repetere ſatagebat. Joh. viij. Qui eſt ex deo verba dei audit. Super quo Greg. dicit ſic. Penſet quiſq; in corde ſuo ſi verba dei ꝑcipit. ⁊ tunc cognoſcet vñ ſit. Qui eñi alium diligit: libenter de eo audit. ⁊ in eius mentione delectat̃. ¶ Quarto qꝛ fuit terrenoꝛū contēptoꝛ. Om̄ia eñi que ſibi rex Jndie dedit: pauperibus diſtribuit. nec aliquid terrenū ab eo accipiens ſibi reſeruauit. Unde Cryſ. dicit. Uere non hab; ſuper terram qḋ amet: qui donu; celeſte in veritate guſtauerit. Et ſic patet de feruenti eius charitate.

¶ Quarto btūs Thomas

vidit xp̄m per puritatem. Unde Hieroñ. in epl̄a dicit ſic. Quacū q; virtute polleas quibuſcū q; operibus niteas: ſi cingulo caſtitatis careas om̄ia per terram trahis. hec ille. ¶ Sciendū ꝙ virtus caſtitatis ⁊ puritatꝭ militat cōtra paſſiones ꝯcupiſcentie carnalis quattuoꝛ modis. ¶ Primo eñi militant aliq̄ contra iſtas paſſiones ſic ꝙ eas superant: nec etiā ab eis ſuperant̃. Sed manent in cōtinua lucta: donec paſſio ſponte diſcedat. Et tales dicunt̃ perſeuerātes. qꝛ nec cadūt nec vincunt. Secundo aliq̄ militant: ſic ꝙ diu pugnant: ⁊ tandē vincunt: ſed cum difficultate. ⁊ iſti dicunt̃ cōtinentes. ¶ Tertio aliqui ſic militant ꝙ iſtas paſſiones faciliter vincunt cōfeſtim ⁊ inſurgunt ad modū bellatoꝝ foꝛtiū: ⁊ iſti dicūt̃ tēperati. ¶ Quarto aliqui ſic militāt ⁊ habent iſtas paſſiones adeo domitas: vt nequaq̄ inſurgere preſumant contra iudiciū rōnis. ſicut populus infirmus q̄ eſt ſubiugat⁹ a foꝛtiſſimo ꝑncipe. ⁊ qꝛ tales ſunt īpaſſibiles ad modū angeloꝛū. iō dicunt̃ hr̄e v̄tutē beroycā. i. diuinā. qꝛ poti⁹ dicunt̃ filij dei q̄ filij hoīm. Et h̄ modo B. Tho militauit ꝯ paſſiones ꝯcupiſcētie: vt oīno īpaſſibil' foꝛet. Jntm̄ eñi dilexit puritatē ꝙ vocauit eā turrem fontē ⁊ dei miniſtrā. Turtē ꝓpt̃ ſui excellētiā: qꝛ ſicut turris trāſcēdit domū. ſic v̄gitas m̄rimoniū. Hier. Sicut poma ex arboꝛe: frumētū ex ſtipula: aurū ex terra. ita v̄ginitas de nuptijs naſcit̃. Uocat eā fontē ꝓpter fecunditatē. Hiero. Nuptie replēt terrā: v̄ginitas ꝑadiſu;. Uocat eā dei miniſtrā: qꝛ v̄gines deo aſſiſtunt. Apocal'. xiiij. Hij ſequūtur agnū quocūq; ierit. ⁊ ſic p; ei⁹ puritas quā valde dilexit.

¶ Quinto btūs Thomas

vidit xp̄m ꝑ ꝑtātem quā habuit in miraculis faciendis. Uñ Cryſ. ſuꝑ Mat. dicit ſic. Tria totus mundus mirabat̃. ſc; xp̄m poſt moꝛtē reſurrexiſſe. carnē in celū aſcendiſſe: ⁊ ꝑ. xij. apl'os piſcatoꝛes totū mundū ꝯuertiſſe. Hui⁹ aūt quadruplex fuit cā. ſ. pecunie cōtemptus. gl'ie defectus. ſeculariū occupationū ſegregatio. ⁊ terribiliū paſſionum toleratio. hec ille. Beatus Thomas multos ſanauit quadrupliciter. ¶ Primo dādo q̄buſdam medicinā purgatiuā: ſicut regi indie ⁊ pluribus alijs quos a peccato purgauit. Secundo dando quibuſdā medicina; melioꝛatiuā. ſicut illis quos ad virginitate; induxit. vt patet de ſponſo ⁊ ſponſa: quos bn̄dixit ⁊ in virginitate cōſecrauit. ¶ Tertio dando quibuſdā medicinā conſeruatiuā: ſicut illis quos ad dandū elemoſynas ꝓuocauit. Elemoſyna eñi gr̄am dei conſeruat. iuxta illud Eccl'. xxix. Gratiā hoīs quaſi pupillā conſeruabit. ¶ Quarto dando q̄buſdā medicinā ꝑſeruatiuā: ſicut illis quos ad audiendū v̄bū dei induxit. q̄bus. xij. ḡdus diſtinxit. vt p; in legēda. Pſal'. Jn corde meo abſc. e. t. vt nō. p. ti. ⁊c̄. Aſſimilabat eñi v̄bū dei collirio emplaſtro: potioni ⁊ cibo. quia ꝯuertit q̄ttuoꝛ gn̄a hoīm. ¶ Primo quoſdā illuminabat ad fidē. ſicut illos de Jndia inferioꝛi: ⁊ iſtis appoſuit colliriū. Nā poſt predicationē eius baptizati ſunt. ix. milia viroꝝ exceptis mulierib⁹ ⁊ paruulis: ⁊ in Jndia ſuperioꝛi illuminauit Sinthicen ⁊ conuertit Migdoniā vxoꝛē Cariſij cognati regis ⁊c̄. Pſal' Lucerna pedibus meis verbū tuū: ⁊ lumē ſemitis meis. Secūdo quoſdā docebat humilitatē: ⁊ iſtis a tumoꝛe ſuperbie frāgebat emplaſtrū: ſicut regē Jndie minoꝛis ⁊ reginas indie ſuꝑioꝛis. Tertio quoſda; inducebat ad ꝯfeſſionē: ⁊ iſtis dabat potionē. Nam cū apl's eſſet poſit⁹ in carcere veniens Migdonia ꝯfitebat̃ ei rogās eū vt ſibi indulgeret ꝙ ꝓpter eā in carcerē miſſus eēt quā ille benigne ꝯſolās hec oīa ſe libēter pati aſſeruit. Quarto quoſdā timidos cōfoꝛtabat: ⁊ iſtis dabat cibū. ſicut regē Jndie inferioꝛis poſtulantē veniā ab aplo ꝓ eo ꝙ

tradiderat eũ in carcerẽ ob fabricaz palatij. cui aplus ait. Multũ vobis p̄stitit de⁹ vt secreta sua vobis oñderet ꝛc̄. ꝛ sic pz ei⁹ prãs

¶ **Sexto beatus tho. vidit** xp̄m ꝑ firmitatẽ. Nã ante xp̄i passionẽ hãc firmitatẽ se habere docuit: cũ dicit. Eamus ꝛ nos ꝛ moriamur cũ illo. Joh. xi. Non em̄ dixit. Fugiam⁹ cũ eo. q2 xp̄s mortẽ nõ expectabat. sed dicit eam⁹ cũ eo: q2 xp̄s spõte ad mortẽ ibat. Esa. liij. Oblatus est: q2 voluit. nec dixit eatis vos: ſ eam⁹ nos. q2 voluit sibi esse socius in aduersis q̃ fuerat in p̄speris. Legit̃ de Cesare ꝙ nunq̄ dixit militib⁹ suis ite. ſ venite. dicebat em̄ ꝙ labor cũ duce partitus minor videt̃ ẽẽ militib⁹. nec dixit moriamur ante eũ. q2 h̄ nullius fuisset vtilitat̃: cũ ianua nõ esset aꝑta: nec post eũ. q2 viuere post eũ: nõ reputabat vitã: ſ mortẽ. sed dixit cũ eo. Sciebat em̄ ꝙ btũs erat ille q̃ moriebat̃ cũ eo. sicut pz in latrone. etiã post xp̄i passionez: docuit se habere firmitate in hoc ꝙ grauissima sustinuit tormẽta. q̃ oĩa xp̄s in gloriã cõmutauit. Nam de percutiẽte maxillã: vidit iustam vltionẽ. Incarcerat⁹ a rege: vidit honorificã liberatõez. sup laminas adustus: vidit fontis emanationẽ. In fornacẽ ꝓiectus: vidit roris refrigerationẽ. lanceis ꝑforatus: vidit felicez coronationẽ. Et in ijs omnibus vidit christum: hic per gratiam ꝛc̄. Amen.

¶ In festo Natiuitatis dñi. Sermo. v.

V Idimus gl'iaz eius Joh. i. ꝛ in euangelio p̄ñtis solenitat̃. Propheta dauid in psal. dicit sic. Annũciauerũt celi iusticiã ei⁹: ꝛ viderũt oẽs ppl'i gloriã eius. ¶ Sup quo v̄bo moueo talẽ q̄onem. Utrum credere misterium diuine incarnationis sit fundamentũ humane saluationis. ad istam. q. r̄ñdẽt tres doctores noui testamẽti. ¶ Prim⁹ est btũs Aug⁹. libro de correptiõe ꝛ gr̃a dicẽs sic. Illa fides sana est qua credimus nullũ hoĩez siue maioris siue parue etatis liberari a cõtagio mortis ꝛ obligatione peccati. nisi per vnũ mediatorẽ dei ꝛ hoĩm iesuz xp̄m. ¶ Secũdus est btũs Greg. sup Ezech. dic̃ sic. Et q̃ p̄ibãt ꝛ q̃ sequebant̃ clamabãt dicẽtes. Osanna filio dauid b̄ñdict⁹ q̃ venit in noĩe dñi. Quia oẽs electi q̃ in iudea esse potuerũt: siue q̃ nũc in eccl'ia sunt in mediatorẽ dei ꝛ hoĩm crediderũt ꝛ credũt. ¶ Tertius ẽ sanctus Tho. secũda scd̄e. q. ij. arti. vij. dicẽs sic. Illud ꝓprie ꝛ per se pertinet ad obiectum fidei per qd̄ homo beatitudinẽ consequitur. Uia autem hominibus veniendi ad beatitudinẽ: est misteriuz incarnationis ꝛ passionis xp̄i. Dicit̃ em̄ Actuũ. iiij. Non est aliud nomen datuz hoibus in quo oporteat nos saluos fieri. ꝛ ideo misteriuz incarnationis xp̄i aliqualiter oportuit oñi tẽpore esse creditum apud om̄es. hec ille. Tamen ꝑ maiori declaratione ponit sc̄tũs Thomas ibidẽ quattuor cõclusiones. ¶ Prima cõclusio. angelus ante cõfirmationẽ habuit fidẽ de futura beatitudine. Patet: q2 cognitio fidei ẽ supra naturalẽ cognitionẽ angeli de deo. Sz angeli sunt creati cũ dono gr̃e. ideo necesse est dicere ꝙ ꝑ gr̃am acceptã ꝛ nondũ ꝯsummatã fuerit in eis inchoatio q̃daz sperande beatitudinis. Que q̃dẽ inchoat̃ in volũtate ꝑ spem ꝛ charitatẽ. ſ in intellectu ꝑ fidẽ. Qr vero in statu p̄me ꝯditionis angeli nõ erat obscuritas culpe vel pene. inerat tñ intellectui angeli q̃dã obscuritas naturalis ƀm ꝙ oĩs creatura tenebra ẽ cõparata imensitati diuini lumĩs: ꝛ talis obscuritas sufficit ad fidei rõnẽ. Uñ angelos nõ oĩno latuit misteriũ regni dei. i. incarnatiõis. sicut dicit Aug⁹ v. sup Geñ. ad l̃ram. Quasdã tñ rõnes hui⁹ misterij ꝑfecti⁹ cognouerũt xp̄o reuelãte. ħ Thomas. ¶ Secũda ꝯclusio. ante statũ pc̄ti hõ habuit explicitã fidẽ de xp̄i incarnatione ƀm ꝙ ordinabat̃ ad ꝯsummationẽ gl'ie nõ aũt ƀm ꝙ ordinabat̃ ad liberationẽ a pc̄tõ ꝑ passionẽ ꝛ resurrectionẽ. Patet: q2 nõ fuit p̄scius pc̄ti futuri. Videt̃ aũt incarnatiõis xp̄i p̄scius fuisse: ꝑ h̄ qd̄ dicit ꝓpter h̄ relinquet hõ p̄rẽm ꝛ matrẽ ꝛ adherebit vxori sue vt habet̃ Geñ. ij. Et hoc apl's ad Eph. v. dicit. Sacr̃m magnũ esse in xp̄o ꝛ eccl'ia. Qd̄ q̃dẽ sacr̃m nõ est credibile primũ hominẽ ignorasse. Licet autẽ in statu p̄me conditionis non fuerit auditus ab hoĩe exterius loquẽte. fuit tñ a deo interi⁹ inspirante. Sicut ꝛ ꝓphete audiebãt ƀm illud ps. Audiã q̃d loquat̃ in me dñs de⁹. ¶ Tertia cõclusio post peccatũ fuit explicite creditum misteriũ xp̄i non solum quantũ ad incarnationẽ. ſ etiaz quantũ ad passionem ꝛ resurrectionẽ q̃bus humanũ genus a peccato ꝛ morte liberat̃. Patet: q2 aliter non prefigurassent xp̄i passionem q̃busdam sacrificijs ꝛ ante legem ꝛ sub lege. Quorum quidem sacrificiorum significatũ explicite maiores cognoscebant.

minores autem sub velamine illorum sacrificiorum credentes ea diuinitus esse disposita de christo venturo: quodāmodo habebāt velatam fidem: ⁊ tanto difficilius cognouerūt: quanto christo propinquiores fuerunt.

¶ Quarta conclusio: post tempus gratie reuelate: tam maiores ꝗ̄ minores tenētur habere fidem explicitam de mysterijs christi. Patet quia precipue tenentur ꝗ̄tum ad ea que cōmuniter in ecclesia solennisantur ⁊ publice ꝓponūtur. sicut sūt articuli fidei. Alias autem subtiles cōsiderationes circa articulos: tenentur aliqui magis vel minus explicite credere. ſm q̊ ꝯuēit statui ⁊ officio vniuscuiusq̧. Vn̄ credere explicite mysteriuȝ xp̄i omni tempore ⁊ quo ad omnes necessariuȝ fuit. Hec Tho. eodē articulo. Quia vero hij omnes hanc fidem cognouerunt esse adimpletam. Ideo dicunt. Vidimus gloriā eius.

¶ Vidimus gloriam eius.
- Nos angeli.
- Nos patriarche.
- Nos prophete.
- Nos iudei.
- Nos apostoli.
- Nos gentiles.
- Nos xp̄iani.

¶ Primo nos angeli vidimus

gloriam diuinitatis coniunctā humanitati Iesu xp̄i in sua sacratissima natiuitate. Q̊d patet quadruplici ratione. ¶ Primo ratione tēptationis. Nam vt dicit Bern̄. super illud Jone. i. Propter te orta est sup nos hec tempestas ⁊c̄. Lucifer cognouit naturaȝ humanaȝ ꝑuenire ad hanc dignitatē vt esset deus: ⁊ exaltari supra naturaȝ angelicam: iō inuidit homini ⁊ tēptauit eum. Sapien. ꝑmo. Inuidia dyaboli mors introiuit in orbē terrarum. Non em̄ inuidit homini nisi de maiori felicitate quā homo erat habiturus supra naturam angelicam: que felicitas erat vt homo esset deus. Secūdo ratione restaurationis. Nam ruina angelica debebat restaurari ex hominibus. Hebre. Omnes sunt administratorij spiritus in ministerium missi ꝓpter eos qui hereditateȝ capiunt salutis. Hec autem restauratio non poterat fieri nisi impleto sacramento incarnationis filij dei. Titum iij. Apparuit benignitas ⁊ humanitas saluatoris nostri dei non ex opibus iusticie q̄ fecimus nos. ſ; ſm suā misericordiā saluos nos fecit. Tertio rōne saluationis. Nā beata virgo fuit edocta mysterium incarnationis filij dei per angelum vt patet Luce. i. Missus ē angelus a deo ⁊c̄. Super quo dicit Beda in omel. Aptum ꝑfecto humane restauratōis indiciū: vt angelus a deo mitteret ad virginem partu cōsecrandaȝ diuino: quia ꝑma ꝑditionis humane fuit causa: cū serpēs a dyabolo mittebatur ad mulierem spū supbie decipiendā: imo ipse in serpēte dyabolus veniebat: q̄ genus humanū deceptis parentibus primis: īmortalitatis gloria nudaret. hec ille. Quarto rōne euangelizationis. Nā in hoc seruatur diuina ordinatio ſm quā mediantibus angelis diuina ad homīes perueniunt. Unde dicit Dyo. iiij. Cele. hierar. C. diuinū Iesu benignitatis mysteriū angeli ꝑmi edocti sunt. postea ꝑ ip̄os ad nos diuinitatis cognitio transiuit. ꝓpterea angelus hodie ad pastores ait. Euāgelizo vobis gaudium magnuȝ q̊d erit om̄i populo. q̄ natus est vobis hodie saluator mūdi. Et subito facta est cuȝ angelo multitudo celestis exercitus. vt dicit Luce. ij. ⁊ sic patet primū.

¶ Secundo nos Patriarche

vidimus in figura gl'ia dn̄ice incarnationis diu ante. Abel em̄ vidit incarnationem xp̄i in virginitate: in sacerdotio: in martyrio. Vn̄ Augu. li. diuersarū. q. ad Orosiū dic̄ sic. Tria maxime iusticie preconia in Abel fuisse cōprobant. s. virginitas. sacerdotiū. ⁊ martyriuȝ. In q̄bus xp̄i figurā ꝑmus gessit. Iō ignis missus est de celis. qui hostiā abel sicut sepe factū esse viris sanctis legimus. approbauit hec Augu. ⁊ Heb. x. Accessistis ad sanguinis asp. me. lo. ꝗ̄ abel. Noe vidit hāc incarnationē in archu federis. Gen̄. ix. Hoc erit signū federis inter me ⁊ terrā. Arcū meū ponā in nubibus celi. Q̊d exponens Iohes euangelista. Apoc. x. dic̄. sic. Vidi alterū angelum fortē descendenteȝ de celo: amictū nube: ⁊ hyris in capite eius. Iste angel' est fili' dei. Nubes leuis est humanitas de virgine sūpta. Esa. ix. Ascendit dn̄s sup nubē leuē. Arcus iste est diuinalis miseratio. Nam in arcu sunt due ptes: ꝑma ⁊ fortis est lignū: secunda ⁊ debilis est linū. ⁊ tn̄ pars debilior. s. linū seu chorda incliāt ptem fortiorē. s. lignū. Sic in xp̄o humanitas tanꝗ̄ pars debilior incliauit diuinitatē fortiorē ad sagittandū dyabolum ⁊ miserendū homini. Iste arcus apparuit in celo. i. vtero virginali in signū federis id est nostre saluatiōis. ⁊ hoc in figura vidit

Noe.vt patz. Abraham vidit gloriã huius
incarnatiõis.quia vt dicit̃ Geñ.xv. Eleuãs
autẽ oculos abraham cũ occubuisset sol ap-
paruit clibanus fumãs:⁊ lampas ignis trã-
siens ꝑ diuisiones illas. Per clibanuz fumã
tem intelligit̃ vterus virginalis sanctificat⁹
spiritusancto Luce ṗmo. Spũssanctus sup.
inte:⁊ vir.al.ob tibi. Per lampadẽ intelligit̃
xp̃us. Juxta illud Esa.vi. Saluator ei⁹ vt lã
pas accendatur.ideo gauisus est abraham.
Joh.viij. Abraham pater vr̃.ex.vt vi.di.m.
vi.⁊ g.est. ¶ Jsaac vidit gl̃iam dñice incarna
tionis:quãdo egressus ad meditandũ ĩ agro
inclinata iam die:accepit Rebeccam in vxo
rem Geñ.xxiiij. Et sancta mater ecclesia de-
clarat hanc meditationem Jsaac.ꝙ tunc co-
gnouerit xp̃m incarnandũ dicẽs sic. Vergẽ-
te mũdi vespere vti sponsus de thalamo.s.fi
lius dei:egressus honestissima virginis ma-
tris clausula.s.vt desponsaret sibi in vnitatẽ
suppositi naturã humanã. Jacob vidit glo
riam diuine incarnationis.quia vidit schalã
super terrã:cuius caput pertingebat ad celũ:
⁊ dñm innixũ scale:⁊ angelos dei ascenden-
tes ⁊ descendentes ꝑ eam:⁊ ait. Vidi dñm
facie ad faciez ⁊ salua facta est anima mea.
Geñ.xxxij. Per hanc scalaz intelligit̃ huma-
nitas xp̃i.cui diuinitas est cõiuncta angeloꝝ
leticia ⁊c̃. Joseph vidit gl̃iam dñice incarna
tionis:qñ exposuit somniũ pincerne pharao
nis de tribus ꝓpaginib⁹ in vite dicẽs. Tres
ꝓpagines tres adhuc dies sũt:post quos re-
cordabitur pharao misterij tui. tũc restituet
te in gradũ pristinuz. Geñ.xl. Tres dies sũt
tria tempora.s.tempus legis naturalis.tem-
pus legis scripture.tẽpus legis gr̃e.q̃ signã-
tur in tribus missis solennibus quas hodie
celebrat ecclesia. ¶ Jn tertio tẽpore deus pa-
ter misertus est generi humano:cũ ip̃m resti
tuit ad participandã gloriam diuinitatis in
christo.

¶ Tertio nos prophete spi-
ritusancto reuelante vidimus gl̃iaz dñice in
carnationis.vt patet. ¶ Moyses hanc vidit
in Rubo ardente ⁊ non cõbusto.vt habetur
Exo.iij. Per ignẽ figurat̃ diuinitas. Juxta il
lud Deus noster ignis consumens est. Per
rubum figuratur virtus virginalis. Juxta il-
lud. Rubum quẽ viderat moyses incombu.
conser.agno.t.l.x.d.ge. ¶ Aaron hanc vidit
quando ṗcepit deus ꝙ singule tribus pone-
rent virgas suas super altare dei. Sola autẽ
virga aaron sicca ⁊ arida floruit:fronduit:et
fructuz amigdalinũ ꝓtulit. Nume.xvij. Per
hanc virgã figurat̃ beata virgo. Esa.xi. Egre
dietur virga de radice iesse:⁊ flos de radice
eius ascendet.⁊ hoc nõ naturaliter.sed virtu
te dei. Juxta illud. Non ex virili semine s; mi.
spi.v.d.f.c.f.ven.floruit. Gedeon hanc vidit
in vellus quãdo apparuit pluuia descendẽs
in vellus:terra nõ madefacta.pluuia.i.dei fi
lius.descendit in vellere.i.in vterũ virginis.
p̃s. Descendit sicut pluuia in vellus:terra nõ
madefacta.i.virginitate incorupta. Juxta il
lud. Quando natus es ineffabiliter de virgi
ne tunc implete sunt scripture. Sicut pluuia
in vel.des.vt sal.fa.ge.hu. Josue hanc vidit
in statione solis:qñ pugnans cõtra Gabaõ
ait. Sol cõtra gabaon ne mouearis.⁊ stetit
sol spatio vnius diei in medio celi. Josue.x.
Quia sol.i.est filius dei Malachie.iij. Orie
tur vobis timentibus nomẽ meũ sol iusticie
Stetit in medio celi.i.in vtero virginali. p̃s.
Suscepimus deus misericordiam tuã in me
dio templi tui. David hãc vidit:qñ in psal.
dixit: Misericordia ⁊ veritas obuiauerunt si
bi:iusticia ⁊ pax osculate sunt. Naz in myste
rio incarnatiõis xp̃i fuit vnio diuinitatis cũ
humanitate:⁊ vnio anime ⁊ corporis. Mise
ricordia cõuenit diuinitati.p̃s. Misericors ⁊
miserator dñs. Veritas humanitati. Johã.
ṗmo. Plenũ gratie ⁊ veritatis. Justicia ani
me xp̃i. Esa.lvi. Juxta est salus mea vt veni
at ⁊ iusticia mea vt reuelet̃. Pax cõuenit cor
pori xp̃i. Esa.liij. Disciplina pacis nostre su-
per eum.tunc autẽ misericordia ⁊ veritas ob
uiauerunt sibi qñ diuinitas vnita est huma-
nitati xp̃i.tũc iusticia ⁊ pax osculate sunt:qñ
anima xp̃i infusa est corpori xp̃i in quo fuit
omnimoda pax:q2 nulla peccati cõtagio.qñ
veritas.i.corpus xp̃i:de terra.i.de maria vir
gine orta est. Sicut enĩ primus adam de ter-
ra virgine operatione spũssancti subito for-
matus est.sic corpus christi de maria virgĩe
spiritusancto operante mox formatũ est. Ju
sticia vero.i.anima xp̃i de celo ꝓspexit. quia
ab instanti creationis fuit perfectissime bea
ta.⁊ vidit deum intuitiue ⁊ beatifice. Salo
mon hanc vidit:quando dixit. Cãti.iij. Egre-
diemini ⁊ videte filie syon regem Salomo-
nem in dyademate quo coronauit eum ma-
ter sua in die despõsationis illius ⁊ in die le-
ticie cordis eius. Sed vbicunq3 in libro can-
ti.ponitur nomen Salomonis intelligend⁹
est ipse deus, vt dicunt doctores hebreoꝝ.

Synagoga autem nunq̄ vocatur mater dei
in scriptura. sed sponsa: filia: amica: ⁊ virgo.
vt patet Jeremie. xi. ⁊. xxxi. Si ergo deus ha
bet matrem ⁊ non s̄m naturam diuinam. se
quitur q̄ habeat eam s̄m naturam humanā
¶ Esaias hanc vidit: quādo. ix. ca. dixit. Par-
uulus datus est nobis ⁊ filius natus est no-
bis ⁊ factus est principatus super humeruz
eius ⁊ vocabitur nomē eius admirabilis cō
filiarius: deus fortis: pater futuri seculi prin-
ceps pacis. Sed hec auctoritas intelligit̄. de
messia: vt patet per translationez caldaicā: q̄
dicit sic. Infans dat᷒ est nobis ⁊ recipiet sup
se ad seruandum legem. ⁊ vocabitur nomen
eius ante. admirabilis consilij: deus fortis p
manens in secula seculoꝝ. Messias in eius
diebus pax multiplicabitur. Et patet q̄ loq̄-
tur de xp̄o. ¶ Jeremias hanc vidit: quando
xxiij. ca. dixit. Ecce dies veniunt dicit dn̄s et
suscitabo dauid germen iustū. ⁊ regnabit rex
⁊ sapiens erit ⁊ faciet iudicium ⁊ iusticiaz in
terra. Et hoc est nomen quod vocabunt eū.
domin᷒ iust᷒ noster. Sed hec auctoritas loq̄
tur de xp̄o. vt patet per translationez caldai-
cam: que dicit sic. Ecce dies veniunt dicit do
minus: ⁊ suscitabo Messiam iustum. ⁊ hoc
est nomen qd̄ ipsi appellant eum. domin᷒ iu
stus noster. Et sic patet intellectus ⁊c̄.
¶ Ezechiel hanc vidit: quando. xliiij. cap. ait.
Conuerti me ad viam porte sanctuarij exte-
rioris que respiciebat ad orientē: ⁊ erat clau-
sa. Et dixit dominus ad me. Porta hec clau-
sa erit ⁊ non aperietur: ⁊ vir non transibit p
eam. quoniam domin᷒ deus israel ingressus
est per eam. Augustin᷒ in quodā sermōe ex-
ponit hoc dicēs sic. Quid est porta in domo
domini clausa: nisi q̄ virgo maria semp erit
intacta? Quid est vir non transibit per eam:
nisi quia Joseph nō cognouit eam? Quid ē
dominus ingredietur ⁊ egredietur per eam?
nisi q̄ filius dei nascetur ex ea? Daniel hāc
vidit: quando. ix. ca. ait. Septuaginta hebdo
made abbreuiate sunt supra populum tuū: ⁊
supra vrbem sanctam tuam: vt cōsumatur p̄
uaricatio: ⁊ finem accipiat peccatum et delea
tur iniquitas: ⁊ adducatur iusticia sempiter-
na: ⁊ impleatur visio ⁊ prophetia ⁊ vngatur
sanctus sanctorum. Per has hebdomadas
intelliguntur. cccclxc. anni vt patet. Aggeus
propheta hanc vidit: quando. ij. caplo dixit.
Adhuc modicum: ⁊ ego mouebo celuz ⁊ ter
ram mare ⁊ aridam ⁊ veniet desiderat᷒ cun-
ctis gentibus ⁊ magna erit gloria dom᷒ isti᷒
nouissime: magis q̄ prime dicit dominus ex
ercituuz ⁊ cetera. Zacharias propheta hāc
vidit: quando. ix. caplo dixit. Exulta satis fi-
lia syon. iubila filia hierusalez. Ecce rex tuus
venit sanctus ⁊ saluator: pauper ⁊ sedens su
per asinam. Scd̄m glosas hebreorum super
illud Canti. p̄mo. Exultabimus ⁊ letabimur
in te deo sancto benedicto. Predicta aucto-
ritas zacharie: intelligitur de aduentu messie
vt patet.

¶ Quarto nos Judei vidi

mus gloriam dominice incarnationis.
¶ Primo nos doctores legis dicentes cum
Esaia. xxiiij. ca. A finib᷒ terre laudes iusti au
diuimus gloriam iusti. Secretum meum mi
hi. secretum meum mihi. id est secretuz gene-
rationis eternalis ⁊ temporalis filij dei. Itē
in glosa nostra super illud Esaie vltimo. An
teq̄ p̄turiret peperit. que dicit sic. Anteq̄ na-
tus fuisset ille qui in seruitutem redegit vlti-
maz: natus fuit saluator. id ē ante natiuitatē
Titi ⁊ Vespasiani: qui ciuitatem ⁊ templuz
destruxit: ⁊ populum captiuauit. in seruitutē
subegit: vt patet per translationem caldaicā.
que dicit. Adhuc non erat ei veniens angu-
stia ⁊ adhuc nō venerat ei dolor propter par
tum: ⁊ reuelabitur messias. Sed dolor ⁊ an-
gustia partus exprimit calamitatem in obsi-
dione hierusalem. ¶ Pastores viderunt hāc
gloriam. Juxta illud Luce. ij. Pastores loq̄-
bantur adinuicem Transeamus vsq̄ Beth
leem ⁊ videamus hoc verbum quod factum
est quod dominus fecit ⁊ ostendit nobis. Et
venerunt festinantes ⁊ inuenerunt Mariaz
⁊ Joseph: ⁊ infantem positum in presepio.
Super quo Beda in sermone dicit sic. Pa-
stores quidē illi: felici gaudio festinarunt vi-
dere qd̄ audierant. ⁊ quia ardenti amore q̄-
sierunt. continuo saluatorem quē quesierunt
inuenire meruerunt. hec ille. Sic ergo vide-
runt. Symeon vidit hanc gloriam. Juxta
illud Luce. ij. Et ecce homo erat in Hierusa-
lem: cui nomē Symeon. ⁊ homo iste iustus
⁊ timoratus: expectans consolationez israel.
Super quo Augustinus in sermōe dicit sic.
Multum senex iste fuit ad audienduz serus:
sed ad videndum maturus. Non expectauit
vt videret xp̄m loquentem. quando vidit in
fantem. ⁊ hoc illi iam concessum erat decrepi
to: quasi desideranti ⁊ suspiranti ⁊ dicenti in
orationibus suis. Quando veniet? Quādo
nascetur? Quando videbo? Putas durabo?

Putas me hic inueniet? Putas isti oculi videbunt per quem cordis oculi reuelabūtur? Dicebat ista quotidie in orationibus suis: ⁊ ꝓ desiderio suo accepit responsum: ꝙ non gustaret mortem nisi videret xp̄m domini. Hec Augustinus. Ideo dixit. Nunc dimittis domine ser. ⁊c̄. Anna prophetissa filia Phanuel de tribu asser: vidit hanc gloriaʒ. Iuxta illud Luce. ij. Et hec ipsa hora superueniens confitebatur domiō: ⁊ loquebatur de illo omnibus qui expectabant redemptioneʒ israel. Sic ergo ipsa vidit. Zacharias sacerdos pater Iohannis baptiste vidit hanc gloriaʒ dicens. Luce p̄mo. Tu puer ꝓpheta altissimi vocaberis. p̄ibis em̄ ante faciem domini parare vias eius ⁊c̄. Usqꝫ oriens ex alto ⁊c̄.

¶ Helisabeth mater Iohannis baptiste vidit hanc gloriam: dicens Luce p̄mo. Unde hoc mihi vt veniat mater dn̄i mei ad me? Oīs isti clare viderunt.

¶ Quinto nos apostoli vidimus

gloriam dominice incarnationis. Iuxta illud. Luce. x. Beati oculi que vident que vos videtis. ⁊ .i. Iohannis primo. Qđ audiuimus: quod vidim⁹ oculis nostris quod ꝑspeximus: ⁊ manus nostre contractauerunt de verbo vite. hoc testamur ⁊ annunciamus vobis ⁊ hoc scimus quoniam cognouimus eum. et sic patet.

¶ Sexto nos Pagani vidimus

gloriam dominice incarnatiōis. In hodierna christi natiuitate. Iob vidit hāc gloriam. Unde sanctus Thomas secunda secūde. questione: ij. articulo. vij. dicit sic. Multis gentiliuʒ facta fuit reuelatio de christo. vt pʒ per ea que predixerunt. Nam Iob. ix. ca. dicitur. Scio ꝙ redemptor meus viuit: ⁊ in nouissimo ⁊c̄. hec Thomas. Qui tamen ꝓphetans de christo xxxi. ca. dicit sic. Uidi solē cuʒ fulgeret: ⁊ lunā incedentem clare ⁊ letatū est cor meū in abscondito. Significans ꝑ soleʒ diuinitatē: per lunā humanitateʒ in xp̄o: que incessit clare i. sine cōtagione vllius peccati. ⁊ quia hanc gloriam vidit: mente ⁊ spiritu letatus est ⁊c̄. Sibille etiam viderunt hanc gloriam de quibus sanctus Thomas ibidē dicit sic. Sibille etiam quedam prenunciauerūt de xp̄o. vt Augustin⁹ dicit. hec Thomas de quibus sigillatim videamus. Sibilla ꝑsica: vestita aurea veste cum velo albo in capite dicit sic. Ecce bestia conculcaberis ⁊ gignetur domin⁹ in orbem terrarum ⁊ gremiū virginis erit salus gentium. ⁊ pedes eius in valitudine hominū. Inuisibile verbuʒ palpabitur. Sibilla Libica: ornata serto viridiuʒ florum in capite: vestita palleo honesto: ⁊ nō multum iuuenis: dicit sic. Ecce veniet dies ⁊ illuminabit dominus condensa tenebrarum ⁊ soluetur nexus synagoge: ⁊ desinent labia hominum: ⁊ videbunt regem viuentium ⁊ tenebit illum in gremium virgo domina gentiuʒ: ⁊ regnabit in misericordia. ⁊ vterus matris erit statera cunctorum. Sibilla Delphica que ante troiana bella ꝓphetauit. vestita veste nigra: ⁊ capillis circumligatis capiti: in manu cornu tenēs ⁊ iuuenis: dicit sic. Nascet̄ ꝓph̄a absqꝫ m̄ris coitu ex virgīe ei⁹. Sibilla Chimica in italia nata vestita celestina veste deaurata capillis per scapulas sparsis: et iuuenis: dicit sic. In prima facie virginis ascendet puella facie pulcra: capillis prolixa sedens super sedem stratam. puerum nutriēs. dans ei ad comedendum ius ꝓprium. i. lac de celo missum. Sibilla Erithrea in Babylonia orta: monachali veste induta: nigro velo in capite: manu gestans gladium nudum: non multum antiqua: mediocriter facie turbata: habens sub pedibus circulum aureum ornatuʒ stellis ad similitudinem celi: dicit sic. In vltima etate humiliabitur deus. humanabitur plēs diuina: vnietur humanitati diuinitas: iacebit in feno agnus: ⁊ puellari officio educabitur. Sibilla Samia a Samo insula iuuenis habens formosum pectus subtili velo capite cooperto. manum ad pectus tenens. ensem nudum sub pedibus habens: dicit sic. Ecce veniet diues ⁊ nascetur de paupcula: ⁊ bestie terrarū adorabunt eum clamabunt ⁊ dicent. Laudate eum in atrijs celoꝝ.

¶ Sibilla Cumana que fuit tempore Tarquini prisci vestita aurea veste: librum apertum ⁊ altum in manu gestās: ⁊ librum in sinistra habēs super genu capite discoperto: dicit sic. Magnus ab integro seclorum nascitur ordo. Iam redit ⁊ virgo redeunt saturnia regna. Iam noua progenies celo demittitur alto. Tu modo nascenti puero quo ferrea primuʒ. Desinet ac toto surget gens aurea mūdo. Casta faue lucina tuus iam regnat apollo. Sibilla Hellespōtina in agro Troiano nata: vetula ⁊ antiqua veste rurali induta: ligata velo antiquo: capite sub gula circum-

noluto vsq3 ad scapulas quasi despecto ha
bitu dicit sic. De excelso celoꝝ habitaculo
ꝓspexit deus humiles suos: ⁊ nascet̃ in die
bus nouissimis de virgine he brea in cuna-
bulis terre. ¶ Sibila Phrygia induta veste
rubea: nudis brachijs antiqua facie saturni
na: crinibus sparsis per dorsum: digito indi
cans: dicit sic. ¶ Flagellabit deus potentes
terre. Ex olimpo excelsus veniet ⁊ firmabi-
tur consilium in celo. ⁊ annunciabitur vir-
go in vallibus desertoꝝ. ¶ Sybilla Tybur
tina non multum senex veste rubea indu-
ta: desuper ad colluz pellē hyrcinam per sca
pulas habens: capillis discopertis. breuem
in manu tenens: dicit sic. ¶ Nascetur xp̄us
in Bethleem annūciabitur in Nazareth. re
gnāte tauro pacifico fundatore quietis. O
felix illa mater cuius vbera illum lactabunt
¶ Sibilla Europa decora iuuenis: facie ruti
lans: velo subtilissimo ī capite ligata: indu-
ta veste aurea. breuem in manu tenens: di-
cit sic. ¶ Ueniet ille ⁊ transibit mōtes ⁊ col-
les ⁊ latices olimpi. regnabit in paupertate
⁊ dominabit̃ in silentio ⁊ egredietur de vte
ro virginis. ¶ Sybilla Agrippa vestita ro
sea veste cum clamide rosea nō multū iuue-
nis: manū tenens in gremio quasi admirās
⁊ sinistram manū tenens ostendendo deor
sum cum breue scripto dicit sic. ¶ Inuisibile
verbum palpabitur. germinabit vt radix: sic
cabitur vt folium: non apparebit venustas
eius. Circūdabitur aluus materna ⁊ flebit
deus leticia sempiterna ⁊ ab hoībus cōcul-
cabitur. Nascet̃ ex matre vt deus: ⁊ conuer
sabit̃ vt peccator. ¶ Homo q̄dam gentilis
vidit hanc gloriam. Unde sanct⁹ Thomas
secunda scd̄e. q. ij. arti. vij. dicit sic. Inuenit̃
etiam in hystorijs Romanoꝝ ꝙ tempore
Constantini augusti ⁊ hyrene matris eius
inuentū fuit quoddam sepulchrū in quo ia-
cebat homo aureā laminā habens in pecto
re in qua scriptū erat. Xp̄s nascet̃ de virgi-
ne ⁊ credo in eū. O sol sub hyrene ⁊ Cōstā
tini temporibus iterū me videbis. hec Tho
mas. ¶ Plures etiā gentiles viderunt hanc
gloriā. Unde sctūs Thomas ibidē dicit sic
Si qui tn̄ saluati fuerūt q̄bus reuelatio nō
fuit facta: non fuerunt saluati absq3 fide me
diatoris. q2 ⁊ si non habuerūt fidem expli-
citā: tamen fidē implicitā in diuina ꝓuiden
tia. credentes deū esse liberatorē hominum
sm̄ modos sibi placitos: ⁊ sm̄ ꝙ aliquibus
veritatē cognoscentib⁹ ipse reuelasset sm̄ il-
lud Job. xxxv. Qui docet nos sup iumēta
terre. ¶ Magi in oriente positi viderūt hāc
gloriaz. iuxta illud Mat. ij. Uidimus stellā
eius in oriente ⁊ venimus adorare eū ⁊c.

¶ Septimo nos xp̄iani vi-
dimus gloriaz dn̄ice incarnationis. Unde
Maximus in sermone de natiuitate dn̄i di
cit sic. Uiderūt siquidē p̄res nostri magna
innumera q3 mirabilia opa dei. Celū illis an
gelicas escas rorauit. Lapis durissim⁹ dul-
cia pocula ministrauit. Jordanis ꝓpetem su
um meatū in fontē retorsit. Ualidissim⁹ ho
stiū murus tubarū strepitu corruit. Sol q̄3
cōmoratus in celo longiorez triūphanti po-
pulo diē ꝓstitit. Nobis vero nullis antea seculis
videre datū est vt vnigenitus altissimi quē
trementes archāgeloꝝ ꝑtātes suscipiūt ho-
minē se hominibus exhiberet: ⁊ carnē quā ab
hoīe sumpsit in deū transformaret. hec ille.
Certificatus est enī hō de gloria natiuitatis
xp̄i testimonio miraculoruz in quadruplici
genere. ¶ Primo in corporib⁹ celestib⁹. Naz
circa solē apperuit circulus aureus. Appa-
ruerunt etiaz tres soles q̄ postmodū in vnū
redacti sunt. Apparuit insuper circulus au-
reus in cuius medio erat puella pueruz ge-
stans in gremio. Apparuit preterea noua
stella magis in oriente. ¶ Secūdo in elemē-
tis. ignis nou⁹ apparuit qui sodomitas cō-
sumpsit. Aer nouam claritatem induit cum
nox in lucem versa est. Fons aque in oleum
est conuersus. Terra nouam fecunditatem
ostēdit. cum vinee Engadi floruerunt ⁊ bal-
samū ꝓduxerūt. Tertio in creaturis insen
sibilib⁹. tēplū pacis corruit. Statua Romu
li cōfracta est. Ydola egypti subuersa sunt.
¶ Quarto in creaturis cognoscentib⁹. Bos
⁊ asinus adorauerūt xp̄m in ꝓsepio. Octa-
uianus renuit vocari de⁹: ⁊ xp̄m adorauit.
Angeli collaudāt ⁊ ꝓdicāt dei magnalia. Et
sic tot⁹ mūdus exultat: vt dicē possit. Uidi-
mus gloriam eius que nos saluabit in secu
la. Amen.

¶ In festo sancti Stephani prothomar
tyris. Sermo. vi.

Stephanus plenus
spūsctō vidit gl'iam dei Act. vi.
⁊ in ep̄la ⁊c. Btūs Aug⁹. ī ser
mone hui⁹ diei dicit sic. Preclar⁹ athleta dei
vinct⁹ spū dei. ad stadiū certaminis ꝓr exiuit:
⁊ tantā victorie adeptus est gloriaz: vt pri-

mus acciperet coronaȝ. Miles xp̄i fidelis: signifer martyrum fortis post xp̄m martyrij meruit principatū. ⁊ cum ad crucis ꝑuenit signa: priori de celo mittitur palma. hec ille.

¶ Super quo verbo moueo talem questiōeȝ Utrū beatus Stephanꝰ adhuc in carne viator: fuerit diuine essentie clarus cōtēplator

¶ Ad istam questionem respondent duo doctores noui testamenti. Primus est beatꝰ Augu. in sermōe huius diei dicēs sic. O beata fidei officina: q̄ tm̄ exaltasti martyrē vt ipsam cōspiceret maiestatē. Ecce inquit video celos apertos: ⁊ Jesum stantē a dextris dei. patuit sedes dei: ⁊ sulcato aere: celoꝝ latera penetrauit. Uidet xp̄m: cōfitens xp̄m: moriturus ꝑ xp̄o: perrecturus ad xp̄m. Hec ille.

¶ Secūdus est sanctus Tho. iiij. sniaruȝ. di. xlix. q. xlix. articlo. vij. In Rub. dicēs sic. Cū beatitudo sit vltimus finis rōnalis creature. status vie in qualibet rōnali creatura: est ille in quo a beatitudine deficit. Beatitudo aūt cuiuslibet rōnalis creature cōsistit in visione dei ꝑ essentiam. Sed operatio delectabilissima in qua beatitudo consistit: oportet ꝙ sit potentie disposite ⁊ perfecte ad dignissimuȝ obiectum. vt patet per ph̄m. x. methaphi. Jō ad hoc ꝙ creatura ratiōalis sit beata ꝑ visionem dei in essentia sua. oportet ꝙ in hanc visionem sit potens per aliquam dispositionē sibi inherentem: quā dicimus lumen glorie. Sic aūt nulla pura creatura in statu vie existens: videre potest deum per essentiam. Sȝ contingit aliquādo diuina virtute ꝙ aliqua res miraculose ꝑducit̄ in aliquid: in qd̄ nullo modo pōt per aliquas dispositiōes sibi inherentes. Sicut ꝙ virgo pariat: ꝙ ignis in aqua comburat. Similiter potest miraculose fieri ꝙ diuina virtute aliquis intellectus creatus non habens nisi dispositiones vie: eleuetur ad videndum deū per essentiā nec tamē ex tali visione pōt dici beatus simpliciter. sed s̄m quid tm̄. inquātuȝ. s. cōicat in actu beati. Sicut etiā aliquod corpꝰ in statu grauitatis existens pōt miraculose participare actum agilitatis vel impassibilitatis. Sicut de abacuch legitur Dañ. vlt. ⁊ de tribus pueris conseruatis in fornace. Danielis. iij. Nec tamē eorum corpora erant gloriosa. Jō nulla pura creatura in statu vie existens potest deum per essentiā videre. Sed deus potest facere ꝙ videat adhuc in statu vie existens. hec Tho.

¶ Beatus stephanꝰ in carne viuēs vidit gloriaȝ dei: aut oculo corporali: aut mētali. Si corporali: fuerunt quattuor miracula in illa visione. Primū quia vidit celos apertos. cum s̄m naturaȝ celuȝ nō possit aperiri: nec diuidi: nec scecari. Secundū quia vidit Jesum: cum s̄m naturam impossibile sit corpus glorificatum ab oculo mortali in sua gloria videri. Tertiū quia vidit xp̄m stare a dextris. cuȝ em̄ corpꝰ xpi sit in celo empireo: videndo ipsum vidit vltra celum aereū: sydereum: cristallinū vsq̄ ad empireū. Impossibile aūt est s̄m naturam: vt oculus corporalis in tanta distantia videre possit. Quartum est quia vidit xp̄m cum virtute se iuuantem in certamīe. Impossibile em̄ erat s̄m naturam vt stephanus superaret tot inimicos ip̄m persequētes: nisi diuina gr̄a fuisset adiutus. Sicut Sāpson vicit philisteos: virtute spiritussancti que designabatur in septem capillis eiꝰ. vt dicitur Judic. xvi. Sic stephanꝰ plenus spiritusancto vicit iudeos. Si autē vidit oculo mētali qd̄ cōmuniter dicit̄: sic dico ꝙ videre potuit: quia habuit oculum mentis purificatum ꝑ fidem. Actuū xv. Fide purificans corda eoꝝ. Illuminatū ꝑ sapientiā. p̄s. Reuela oculos meos: ⁊ cōsiderabo mirabilia de lege tua. Sanctificatum ꝑ gratiaȝ Math. v. Beati mundo corde: q̄m ipsi deuȝ videbūt. Deificatum per spiritū sanctū. Job xxxviij. De longe oculi eius prospiciēt. Et h° modo patet ꝙ Stephanꝰ plenus spiritusancto: vidit gloriam dei vt dicit verbum propositum.

¶ Stephanus plenus spiritu sancto: vidit gloriam dei.

Per sanctificationem.
Per electionem.
Per visionem.
Per orationem.
Per dimicationem.
Per passionem.
Per impetrationem
Per coronationem.
Per glorificationem.

¶ Primo beatus Stephanus vidit gloriam dei per sanctificationem. Unde Augu. in sermone huius diei dicit sic. Natus est xp̄s in terris: vt stephanus nasceretur in celis. Ingressus est dn̄s munduȝ: vt stephanus ingrederetur celuȝ. Altus ad humilia descendit: ⁊ humilis ad alta ascendit. hec ille. Sciendum ꝙ inter xpi discipulos: stephanus fuit primus natus in celo. Et si

cut xp̄us fuit primus natus in terris: sine vlla contagione peccati: aut originalis: aut actualis. Sic stephanꝰ fuit primꝰ natus in celo inter xp̄i discipulos: sine vlla macula: sed cum perfecta sanctificatione. Apocalip. xiiij. Sine macula sunt ante thronū dei. Sanctꝰ stephanus natus est in celo quadrupliciter.

¶ Primo ratione amplioris loci ad manendum. Sancti em̄ ꝙdiu sunt in vtero ecclesie: habent locum arctum. qm̄ terra exigua est ⁊ punctus. Sap̄. ij. Tanꝙ momentuz statere: sic ante te est orbis terrarū. Ideo exire appetunt vt recipiant locū amplum: de quo dicit Baruch. iij. O israel ꝙ magna est domꝰ dei: ⁊ ingens locus possessionis eius magnus ⁊ non habens finem: excelsus ⁊ immensus.

¶ Secūdo ratiōe vberioris cibi ad vescendū. Sancti em̄ ꝙdiu sunt in vtero ecclesie sunt ī cōtinua esurie. ideo exire appetunt: vt sint in plena satietate. p̄s. Satiabor cū apparuerit gloria tua. ¶ Tertio rōne liberioris aeris ad respirandum. Sancti em̄ ꝙdiu sunt in vtero ecclesie nō habent libertatem aeris. i. diuine refrigerationis: vt respirare possint. ideo exire appetunt: vt in dei eternitate respirēt. Unde cantat ecclesia. ¶ Inter sanctos ⁊ electos tuos resuscitati respirent. ¶ Quarto ratione maioris lucis ad videndū. Sancti em̄ ꝙdiu sunt in vtero ecclesie: sunt in tenebris multiplicis ignorantie. ideo exire appetunt vt veniant ad lucem claritatis eterne. Apocalip. xxi. Claritas dei illuminabit illam. ¶ Ista q̄tuor sibi reseruata in celo beatus stephanus vidit: ideo de vtero ecclesie exire optauit. Uidit em̄ celum apertum tanꝙ locū amplū ad manenduz. Uidit Jesum tanꝙ cibum ad vescendum. vidit dei dextram. tanꝙ beataz requiem ad respirandū. vidit gloriam dei tāꝙ eternam lucem ad videndum. et in his erat sanctificatio eius.

¶ **Secundo beatus stephanus** vidit gloriam dei per electionez. Unde Maximꝰ in sermone huius diei dicit sic. Hesterno die natalez habuimus dn̄i saluatoris hodie summe deuotionis. Hesterno quo redimimur ad p̄mium. hodie quo ꝓuocamur ad exempluz. Bene ergo hesterne solennitati festiuitas hodierna coiuncta est. vt illa credentes eueheret ad vitam: hec ꝯfitentes duceret ad coronam. Omni ergo ecclesie beatꝰ Stephanus datus est ad profectuz. Adhuc laycus dyaconi meruit electionem: ⁊ leuita martyrij meruit principatum. In plebe adhuc positus erat: sed iam virtutibus eminebat. humilis erat loco: s̄ celsus fide. Hec ille. ¶ Sciendum ꝙ dignitas beati stephani fuit: ꝙ ab apostolis fuit primus ordinatus. cuius dignitas apparet ex plenitudine spiritussancti que erat in eo. sed plenitudo est quadruplex. ¶ Prima est effluētie: que fuit in christo Johānis p̄mo. De plenitudīe eius nos omnes accepimus. Secunda est excellentie: q̄ fuit in beata virgīe: que pre omībus sanctis excellentius gratiā accepit. Luce p̄mo. Aue gratia plena. ¶ Tertia est abundantie: q̄ fuit in apostolis qui spiritumsanctuz in abundātia receperunt. Actuū. ij. Repleti sunt omēs spiritusancto. ¶ Quarta est sufficientie: quaz habent omēs fideles. Luce. i. Zacharias pater eius impletꝰ est spiritu sancto. ¶ Ista quadruplex plenitudo declaratur ad similitudinem aque. Est enim quedam plenitudo fluminis: ⁊ ista est effluentie que fuit in christo Psal. Flumen dei repletum est aquis. Quedam fontis ⁊ ista est excellētie que fuit in virgine: que ad instar fontis semper fluit. Canticoꝝ. iiij. Fons ortorum puteus aquarum viuentium: que fluunt impetu de libano. Quedam riuuli decurrentis: ⁊ ista est abundātie que fuit in apostolis. Unde postꝙ propheta dixit. Flumen dei repletum est aquis: statim subiunxit. ¶ Riuos eius inebriās ⁊ cetera. Quedam est vasis: ⁊ ista est sufficientie: que est plenitudo mensurata. iiij. Regum. iiij. Pete mutuo ab omnibus vicinis tuis vasa vacua nō pauca ⁊ cetera. ¶ Beatus Stephanus habuit istam quadruplicem plenitudinem. ¶ Primo effluentie: in continua doctrine emanatione. ¶ Secundo excellentie in signorum ⁊ prodigiorum ampla operatione. Tertio abundantie in tam benigna inimicorum dilectione. ¶ Quarto sufficientie in operatione strenua fide recta: ⁊ dilectione syncera. Actuū. vi. Elegerunt stephanum virum. id est virilem. ecce operatio strenua: plenum fide: ecce fides recta: ⁊ spiritusancto. ecce dilectio syncera. Sic ergo beatus stephanus vidit gloriam dei per electionem ⁊c̄.

¶ **Tertio beatus stephanus** vidit gloriam dei per visionem. Unde Augustinus in sermone huius diei: dicit sic. Iudei malicia cecabantur. Stephanus viso dei filio sapientia illustrabatur. Sciendum ꝙ

in veteri testamento quattuor genera hoim
viderunt maiestatem dei. ¶ Primo patriar-
che. Sicut Jacob in statu vie existens: vidit
deum facie ad faciez. Unde dixit Gen. xxxij.
Vidi dominũ facie ad faciem: ꝛ salua facta
est anima mea. Hec enim apparitio nõ fuit
dormiẽdo: sed vigilando. Nec tantũ audiuit
vocem secum loquentis sed etiam figuram
inspexit hominis tm̃. Unde dicitur ꝙ appa-
ruit ei vir ꝛc. quem angelum intellexit. Et ad
hanc eminentiam designandam dicitur ꝙ vi
dit dominũ facie ad faciem: angelum dñm
vocans. ¶ Secũdo duces. sicut Moyses. de
quo dicit Nume. xij. Palam ꝛ non p enigma
ta videt deum. ore enim ad os loquor ei. Un
de Augustinus libro ij. de trinitate dicit. Or
locutio illa que fiebat vocibus sic modifica-
batur: tanꝙ esset amici loquentis ad amicũ.
¶ Tertio reges. sicut Job. qui dicit. xi. Audi-
tu auris audiui te. nunc autem oculus meus
videt te. prius enim nõ fuit facta reuelatio ip
si Job: nisi per auditum loquentis non visi.
Postmodum vero per visionem loquentis.
¶ Quarto ꝓphete. sicut Esaias q̃ dicit. vi ca.
Vidi dominũ sedentem super solium excel-
sum ꝛ eleuatum: ꝛ plena erat omĩs terra ma
iestate eius. ¶ In nouo testamento etiã quat
tuor genera hominuz viderunt maiestatem
dei. ¶ Primo Johan. bapti. qui dicit Johan-
nis pmo. Vidi spiritum descendentem qua
si columbam de celo: ꝛ mansit super eum et
ego nesciẽbam eum. Sed qui misit me bapti
zare in aqua: ille mihi dixit. Super quem vi-
deris spiritum descendentem ꝛ manentẽ su
per eum. hic est qui baptizat in spiritusancto.
ꝛ ego vidi: ꝛ testimonium perhibui. quia hic
est filius dei. ¶ Secundo Petrus ꝛ duo filij
zebedei. quando viderũt christum transfigu
ratum. vt dicitur Mathei. xvij. ¶ Tertio pau
lus. qui dicit. i. Corinth xij. Scio huiusmodi
hominem raptum vsqꝫ ad tertium celum ꝛc.
Ubi dicit Glo. ꝙ deus ostendit apostolo vi
tam: in qua videndus est in eternum.
¶ Quarto Stephanus qui celum apertuz vi
dit: ꝛ gloriam dei conspexit: ꝛ Jesum glorifi
catum intuitus fuit. Unde dixit Actuuz. vi.
Ecce video celos apertos: ꝛ Jesum stantem
a dextris virtutis dei. quod fuit magnũ priui
legium.

¶ Quarto Beatus stepha

nus vidit gloriam dei per orationem. Unde
Fulgentius in sermone huius diei dicit sic.
Stephanus vt nominis sui coronam mere-
retur accipere: charitatẽ pro armis habebat:
ꝛ per ipsam vincebat. Per charitatem dei: se
uientibus iudeis non cessit. per charitatem
proximi pro lapidantibus intercessit: p chari
tatem arguebat errantes vt corrigerentur:
per charitatem proximi pro lapidantibꝰ ora
bat ne punirentur. Hec ille. ¶ Sciendum ꝙ
Beatus stephanus floruit quattuor virtuti
bus: quibus oratio sua meruit exaudiri.
¶ Primo virtute castitatis ꝛ mũdicie. In cu-
ius signum fuit constitutus custos viduarũ
ꝛ mulierum. vt patet Actuuz. vi. Et propter
eius puritatem omnes qui erant in consilio
intuebantur vultum eius tanꝙ vultum an-
geli stantis super illos. Secundo virtute ve
ritatis ꝛ sapientie. Actuum. vi. Surrexerunt
autem quidam de synagoga ꝛ cetera Usqꝫ.
non poterant resistere sapiẽtie ꝛ spiritui qui
loquebatur. ¶ Tertio virtute fortitudinis et
constantie. Actuũ. vi. Stephanus plenꝰ gra
tia ꝛ fortitudine. Fortis enim est ille qui est
impauidus contra bonam mortem. ¶ Quar
to virtute benignitatis ꝛ patientie. quia per
secutoribus non solum pepercit: sed etiam p
ipsis orauit. Cuius benignitas apparuit in
quattuor. ¶ Primo quia orando pro se: stetit
orãdo p suis lapidatoribus genu flexit: qua
si plus orationem quam pro ipsis faciebat.
ꝙ illam quã p se fundebat: cupiẽs exaudiri.
¶ Secundo quia pro ipsis maiori charitate:
ꝙ p se orauit: cupiens eos cõuerti: ꝛ a pena
eterna liberari. Un̄ Beda dicit. Pro se stãs
orauit. p inimicis genu flexit: quia maior ini-
quitas maius supplicandi remediuz flagita-
bat. ¶ Tertio quia cum clamore ꝛ lachrymis
pro eis orauit. Actuũ. vij. Positus autez ge-
nibus. beatus stephanus clamauit voce ma
gna. Unde Augustinus in sermone huius
diei dicit sic. Beatus Stephanus dyaconus
erat: euangelia legebat in quibꝰ inuenit scri-
ptum. Diligite inimicos vestros: ꝛ orate pro
persequentibus vos. Didicit legendo: perfe-
cit diligendo. Judei lapidabant ꝛ ille orabat
Illi eum furiose persequebãtur. ille pacatus
christum sequebatur. Illi lapides mittebãt:
ille orationes premittebat: tanꝙ diceret. do-
mine si isto modo occideris inimicos: quos
postea facies amicos. Hec ille. ¶ Quarto qꝛ
pro eis allegauit. dicẽs. Dñe ne statuas illis
hoc peccatũ: quia nesciunt quid faciũt. Un̄

Maximus in sermone huius diei dicit sic. In persecutione positus pro persecutoribꝰ dñm deprecabat. atq; in illa lapiduz ruina quando alius obliuisci poterat: etiam charissimos suos. ille domino cōmendabat inimicos. Plus itaq; tunc dolebat illoꝝ pecca ta ꝙ̄ sua vulnera. plus illorū impietatem ꝙ̄ suam mortem. Hec ille. ¶ Ecce quanta fuit benignitas eius pro inimicis suis exorando ⁊ cetera.

¶ Quinto beatus stephanus vidit gloriam dei per dimicationē. Unde Maximus episcopus in sermone huius diei dicit sic. Siquid distare inter martyres potest: precipuus videtur esse iste qui primus est. Mortem eñ quam dignatus est Saluator ꝓ omnibus pati: hanc iste primus reddidit saluatori. hec ille. ¶ Sciendum ꝙ in veteri testamento: fuerunt quattuor genera martyrum. ¶ Primo de patriarchis. ꝑmus fuit Abel de quo dicit Hiero. in omel. hodierna. De Abel nulla est ambiguitas qn hic sit: quem Caym frater suus occiderit. Justus autem non solum ex dñi nūc sententia. sed etiam ex Genesis testimonio cōprobatur: vbi accepta a deo eius narrantur munera. ¶ Secundo de sacerdotibus: primꝰ fuit Abimelech sacerdos: quez occidit saul. vt habetur. i. Regū. xxij. ¶ Tertio de ꝓphetis: ꝑmus fuit Zacharias filius Joiadis sacerdotis: quem occidit Joas filius Ochozie inter templum ⁊ altare. vt habeẗ. ij. Paralipo. xxiiij. Et Hieroñ. in omel. hodierna idem dicit. ¶ Quarto de principibus militie primus fuit Judas machabeus. vt habeẗ i. Machab. ix. ¶ In nouo testamento fuerūt quattuor genera martyrum. ¶ Primuz fuit sanctoruz Innocentiū. ¶ Secundū fuit Jo. bapti. Marc. vi. ¶ Tertium fuit xpi. Math. xxvij. ¶ Quartū fuit sancti Stephani. Act. vij. ¶ Quare autem beatus Stephanꝰ dicatur primus martyr: sunt quattuor rationes. ¶ Prima est quia fuit primus martyrio coronatus post christum. Unde Augꝰ. in sermo. huius diei dicit sic. Fratres charissimi. Heri celebrauimus natalem quo rex martyruz natus est mundo. Hodie celebramus natalem quo primicerius martyrum migrauit e mundo. ¶ Secūda ratio est quia fuit primus q̇ ex martyrio volauit ad celum Ceteri eñ martyres ante ipsum descendebant ad lymbū. iste autē subito ascendit ad celum. Unde Fulgentius in sermo. huiꝰ diei dicit sic. Heri celebrauimus temporalē sempiterni regis natalē. hodie celebramus triūphalē militis passionē. Heri rex noster trabea carnis indutus: de vteri virginalis aula egrediens: visitare dignatus est mundū. hodie miles de tabernaculo corporis egrediens triūphator migrauit ad celū. ¶ Ille sempiterne deitatis maiestate seruata: seruile cinctoriuz carnis assumens. in huius seculi campū pugnaturus intrauit: iste depositis corruptibilibus corporis indumētis ad celi palatium perhēniter regnaturus ascendit. ¶ Ille descendit carne velatus. iste ascendit sanguine laureatus. ascendit iste lapidantibus iudeis: qꝛ ille descendit letantibꝰ angelis. hec ille. ¶ Tertia ratio est. qꝛ fuit primus pro fide christi mortuus. Qui eñ fuerūt ante christuz: mortui sunt ꝓ lege veteri. Licet autē innocentes fuerint occisi ꝓpter christū non tamē ꝓpter fidē xpi quā lingua confiterenẗ: sicut btūs Stephanus. ¶ Quarta ratio est. qꝛ baptismꝰ sanguinis primo in ipso habuit efficaciā: cum per ipsum aīa absoluatur a culpa ⁊ pena. sicut in baptismo fluminis. Sed in oībus martyribus precedentibꝰ istud martyriū nūꝙ̄ habuit talē effectū. cū oēs incurrerent penā dāni preter xp̄m: q̇ a quo absolueret nō habuit. Uñ. B. Ste. recte fuit figuratus ꝑ Gedeonē q̇ fuit primꝰ q̇ cepit cū hostibꝰ dimicare. vt ptz Judic. vij. ¶ Habuit eñ q̄ttuor adiutoria ꝓpter q̇ tāꝙ̄ miles strenuꝰ fortissime dimicauit. Primo habuit grande exēplū: sicut si miles videret añ se militē fortiter dimicātē. vñ vidit iesuz stantē a dextris ꝟtut̄ dei. Sup quo dicit gl. Ne hō lapidātibꝰ dubitet in terra: deꝰ hō crucifixus apparet in glia. Et Heb. xij. Recogitate eū q̇ talē sustinuit aduersuz se ꝯdictionē: vt nō fatigemini aīabus vr̄is deficiētes ¶ Secūdo habuit grande spectaculū. qm̄ vidit celos aptos. apertū eñ fuit celū vt rex ⁊ tota curia celestis videret militē dimicantē Miles aūt valde strenue dimicaret: q̇ a rege ⁊ a tota ciuitate se spectari cognosceret. i. Cor. iiij. Spectaculū facti sumꝰ deo ⁊ angelis eiꝰ. ¶ Tertio habuit grande p̄miū sibi oñsum: qꝛ vidit gl̄iam dei. Greg. Cōsideratio ⁊ spes premij minuit vim flagelli. ¶ Quarto habuit grande auxilium: quia vidit iesuz stantem. Super quo dicit glosa. Quia stare est pugnantis vel adiuuantis: recte a dextris stare vidit. quē inter persecutores adiu-

torem habuit. Miles em̄ valde securꝰ esset qui iuxta se pugilē fortissimū haberet. Exo. xiiij. Dn̄s pugnabit ꝑ vobis ⁊ vos tacebitis Et sic patet pugna victoriosa eius.

Sexto beatus stephanus

vidit gloriā dei per passionē. quia passio eiꝰ fuit similis passioni xpi. vt dicit glo. quantū ad quattuor. Primo q2 sicut xp̄s: sic iste falsis testibus accusat. Secūdo q2 xp̄s extra portā patit. stephanꝰ extra ciuitatē lapidat. Tertio q2 xp̄s ait tanq̄ filius patri. In manus tuas dn̄e cōmēdo sp̄m meū. stephanꝰ tanq̄ seruus ait. dn̄e iesu accipe sp̄m meuz. Quarto q2 xp̄s ait. Pater ignosce illis delictuz. stephanꝰ. Dn̄e ne statuas illis hoc peccatū. Unde Aug. in sermone huiꝰ diei dicit Orauit xp̄s ꝑ suis crucifixoribus. orauit ⁊ stephanꝰ ꝑ suis lapidatoribꝰ. Xp̄s ligno fixus orauit. ⁊ stephanꝰ stans sp̄m suuz dn̄o cōmendauit. fixoq3 genu ꝑ inimicis vt amicus dn̄z rogauit. Talia ergo in orōnis sue cōuiuio dn̄o exhibuit: qualia in sui dn̄i mēsa comedit. hec ille. Fuit ergo passio eiꝰ satis conformis passioni xpi. vt patet.

Septimo beatus stephanus

vidit gloriā dei per impetrationē. Un̄ Aug. in sermone huiꝰ diei dicit sic. Deniq3 vt noueritis quantū valuerit orō sancti martyris: recurrite nobiscū ad illū adolescentez: qui oīm vestimenta seruabat ⁊ tanq̄ manibus omniū lapidabat. Cui dictū est. Saule saule q̄d me ꝑseq̄ris. Ob hoc q̄dez debui ꝑdere te. sed stephanꝰ meꝰ orauit ꝑ te. Nam si martyr stephanꝰ nō sic orasset eccl'ia paulum nō habuisset. Sed ideo de terra erectꝰ est paulus: q2 in terrā inclinatꝰ exauditꝰ est stephanꝰ. hec ille. Sic ergo pt3 q̄ ꝑdestinatio potest iuuari precibꝰ sanctorum ⁊c̄.

Octauo beatus stephanus

vidit gloriā dei per coronationē. Habuit em̄ quattuor dignitates quibꝰ merebatur quadruplicē coronaz. Primo habuit dignitatem angelicā. Unde Aug. in s̄mone huius diei: dicit sic. Beatꝰ qui in ipsa obluctatione pugnantis iam preferebat speciē resurgentis habēs intra se sp̄m sctm̄: os gestabat angelicum. hec ille. Ratione huiꝰ meruit coronam aureā inq̄tū fuit virgo incorruptus Eccli. xlv. Corona aurea sup mitram eius. Sicut em̄ aurū est incorruptū: sic ⁊ ipsa v̄ginitas. Sap. iiij. O q̄ pulchra est casta generatio cum claritate: īmortalis est em̄ memoria illius. Secūdo habuit dignitatē propheticā. q2 fuit plenꝰ sp̄ū sctō. ij. Petri. i. Spiritu sctō inspirati locuti sunt scti dei homīes Ratione huiꝰ meruit coronā stellatā inq̄tū fuit ꝑdicator lucidus. Dan̄. xij. Qui ad iusticiam erudiunt plurimos: erunt quasi stelle in perpetuas eternitates. Tertio habuit dignitatē apostolicā q2 fuit discipulꝰ xpi. Ratione huiꝰ meruit coronā gēmatā inq̄tum fuit vir perfectꝰ. ps. Posuisti in capite eiꝰ coronā de lapide p̄cioso. Lapis p̄ciosus hab3 claritatē: soliditatē: ⁊ virtuositatē. Et significat visionē dei q̄ sanctos facit claros in apta dei visione siue cognitione: solidos in permansione: ⁊ virtuosos in feruēti dei dilectōe Quarto habuit dignitatē leuiticaz ad quā ꝑtinet ministrare eucharistiā. Ratione huius meruit coronā roseā inquantū fuit sanguine purpuratus. Apoc. vij. Lauerunt stolas suas ⁊ dealbauerunt in sanguīe agni ⁊c̄

Nono beatus stephanus

vidit gloriā dei per glorificationē. Eius aūt glorificatio apparuit in miraculis que in q̄druplici genere fecit. Primo quedā declarant eiꝰ potentiā. Ostendit em̄ se habere potentiam sup quattuor elementa. Na3 in eiꝰ inuentione ignē quē demones excitauerāt in eos retorsit. Aer pluuiā destinauit. Tempestatem maris sedauit: terra tremuit. Secundo quedā declarāt eiꝰ mi̾icordiā. Nam quosda3 sanauit in corpore: sicut fratrē ⁊ sororem a cōcussione membrorū ⁊ septuaginta infirmos a diuersis infirmitatibꝰ liberauit. Septem mortuos resuscitauit: vt dicit Aug. li. xxi. de ciuitate dei. Tertio q̄dā declarant eius sapientiā. nam cōuertit paulu3 Unde Aug. Quo precessit stephanꝰ lapidibus trucidatꝰ illuc secutꝰ est paulus orationibus stephani adiutus. Quarto queda3 declarant eiꝰ reuerentiā. Nam eiꝰ corpus in monte syon loco honorato translatū est. licet nunc rome quiescat vbi angelorū voces audite sunt. Sic ergo beatus stephanus vidit gloriam dei. ad quam ⁊c̄. Amen.

In festo sancti Johannis apostoli ⁊ euangeliste Sermo. vij.

Sic eum volo. Johannis vlti. ⁊ in euāgelio presentis solēnitatis. Petrus da

mianus in sermone huius diei dicit sic. Hic
est quē redemptor noster ad declarandū sue
diuinitatis essentiā quoddā quasi organuz
fecit atq₃ vt hoc suppleret qd̄ ad tempꝰ ipe
dn̄s dispensatiue ad tēpꝰ suppresserat vica
rium dereliquit: vt cuz homīes tanꝙ̄ primo
lactentes firmiora iam in via veritatis ve-
stigia fixissent eos ad cognoscendaz diuine
noticie celsitudinē promoueret. hec ille. Su
per quo verbo moueo talem q̄stionē. Utrū
beatus iohannes maiori charitate fuerit a
xp̄o dilectus: ꝙ̄ petrus ad ecclesie regimen
electus. ¶ Ad istam questionez respondent
duo doctores ecclesie. ¶ Primus est Beda
omelia hodierna q̄ dicit sic. Diligebat autē
eū iesus: nō exceptis ceteris singularit̄ solū
sed pre ceteris quos diligebat familiarius
vnū quē speciali prerogatiua castitatis am
pliori dilectione fecerat dignum. hec ille.
¶ Secundus est Petrus damianus in ser-
mone huius diei dicens sic. Petrus petra.
petra quoq₃ factus est ⁊ iohannes: supra cu
ius fundū totius ecclesie structura cōsurgit.
Hoc beato iohanni dn̄s concessit in verbis
qd̄ ⁊ petro contulit in miraculis: vt ⁊ iste al-
tiora proferret ⁊ ille maioribꝰ choruscaret
prodigijs. hec ille ¶ Sciendū ꝙ quadruplex
est dilectio ¶ Prima est que consistit in pre
cordiali amore ⁊ ista vtrūq₃ equalit̄ dilexit
ambos em̄ dilexit affectione animi: q₂ am-
bo apud deū sunt equalis meriti. ¶ Secūda
est que consistit in sapiētiali preseruatione:
⁊ ista vtrūq₃ equalit̄ dilexit: q₂ nullis tem-
ptationibus diaboli: nullis perturbationibꝰ
mundi nullis voluptatibꝰ carnis a xp̄i amo
re potuerūt euelli. ¶ Tertia est que consistit
in familiaritatis ostensione: ⁊ ita magis di-
lexit iohannē ꝙ̄ petrum: q₂ maiora signa fa
miliaritatis ei ostendit. ⁊ hoc patz quadru-
plici signo. ¶ Primū signum est: q₂ supra pe
ctus xp̄i recubuit. Unde Isido. lib. de obitu
sanctoꝝ dicit sic. Johannes aplus ⁊ euan-
gelista virgo est electus a dn̄o ⁊ inter cete-
ros magis dilectꝰ. qui etiaz supra pectꝰ dn̄i
magistri recumbēs: euangelij sui fluenta de
ipso sacri dominici pectoris fonte potauit: ⁊
quasi vnꝰ de paradisi fluminibꝰ verbi dei gra
tiam in toto orbe terraruz diffudit. hec ille.
Pectus xp̄i erat mensa celestis: in qua sunt
delitie angeloꝝ. gazofilatiū in quo sunt the
sauri oīm scientiarū. ⁊ fons diuinus in quo
sunt om̄ia dona ⁊ gratie dei. Quando autē
famelicus sedet ad mensam delitiarū valde
saturatur. Quādo egenꝰ intrat gazofilatiū
thesauroꝝ valde ditatur. Quādo sitibūdus
peruenit ad fontē amenū valde repletur ⁊c̄.
Beatus iohānes recumbendo super pectus
dn̄i: sedit vt famelicꝰ ad mensam angelorū
ideo fuit plene satiatus. Intrauit tanꝙ̄ ege
nus gazofilatium oīm scientiarū. ideo fuit
valde ditatus. ¶ Peruenit vt sitibundus ad
fontē oīm gratiarū. ideo fuit valde repletꝰ.
Ista tria tangunt̄ Eccli. xv. Cibauit illū do
minus pane vite ⁊ intellectꝰ. ecce qualit̄ fa-
melicꝰ est pastus. aqua sapientie salutaris
potauit illum. ecce qualiter sitibūdus est po
tatus. iocunditatē ⁊ exultationē thesauriza
uit super eum. ecce qualiter egenꝰ est ditatꝰ.
Ideo Petrus damianꝰ in sermone huius
diei dicit sic. Hanc autē supereminentē diui
ne scientie gratiaz ex illo celesti gazofilatio
in quo sunt om̄es thesauri sapiētie ⁊ sciētie
dei absconditi traxit. ⁊ nō immerito vt qui
carnis sibi amputauit illecebras: celestium
epularū delitijs frueretur: ⁊ illuc acie mētis
attingeret quo non ꝓpheta: nō patriarcha:
non deniq₃ quisꝙ̄ ab ip̄o mundi primordio
cognoscitur aspirasse. hec ille. ¶ Secundum
signum est. quia xp̄us sibi proditorē ⁊ nō al
teri reuelauit. Unde Petrus damianꝰ vbi
supra dicit sic. In cene conuiuio ait iesus.
vnus ex vobis me tradet. Aspiciebāt ergo
ad inuicē discipuli hesitātes de quo diceret
Innuit iohāni symon petrꝰ ⁊ dixit ei. Quis
est de quo dicit: Johanni mox respondit do
minꝰ. O incomparabilē virū profert verbū
in mediū: ⁊ totꝰ tacet senatꝰ apostoloꝝ: ta-
cet lingua que facta est clauis celorum. silet
andreas qui ip̄i fratri ad fontē vite preuius
fuit. Non p̄sumit os aperire philippus qui
dum patrē sibi poscit ostendi profunda mi-
steria indiuidue diuinitatis audiuit. Johan
nes condiscipuloꝝ in se persona suscepta cō
sultor accedit. hec ille. ¶ Tertium signum est
quia xp̄us matrē suam sibi recōmendauit.
Unde Isido. lib. de obitu sanctoꝝ dicit sic.
Johānes in loco xp̄i christo iubente succes-
sit dum suscipiens matrē magistri. discipulꝰ
par post xp̄m quodāmodo derelictꝰ est filiꝰ
Et Petrus damianꝰ vbi supra dicit sic. Nec
mirum si iohanni vicē suā delegauit quē ad
custodiendaz matrem quasi alterum filium
loco sui supposuit. cōmiserat petro dn̄s cla-
ues ecclesie: delegauit iohanni custodiā ma-
rie. Maria mater xp̄i: ecclesia mat̄ christia-
norum. dicit dn̄s petro. Tibi dabo claues re

gni celorum. Nunquid beata maria celum non fuit: in cuius vtero tota diuinitatis plenitudo pmansit. Hic archangelo gabrieli ad custodiam matris dñi socius est datus: vt ille intactam virginem inuisibiliter custodiret. et iste forinsecus fragilitati feminee obedientie sue ministerium exhiberet. Quantoque familiarior cum matre verbi conuersat: tanto vicinior verbo inuenitur. Et quoniā ab ipa veritate marie dictus est filius quadā speciali gratia frater est saluatoris. hec ille.

Quartū signum est. quia magnis gratijs ipm dotauit. magnā gratiam reputauit sibi Esayas quādo deus fecit ipm pphetam suum. Jacob' quādo fecit ipm apostolū suum Matheus quādo fecit ipm euangelistā suum. Laurentius quādo fecit ipm martyrē suum. Augustin' quando fecit ipm doctorem suum. Agnes quando fecit ipam virginem et sponsam suam. Sed in iohanne cuncta ista reperiuntur. Unde petrus damianus in sermone huius diei dicit sic. Quid in virtutibus: quo incomparabiliter non excellat. Apostolus siquidem est in epistolis. euangelista in euangelio. propheta in apocalipsi. martyr vtique etiam fuit. et quo ceteris apostolis in carne prolixius mansit. eo durioris martyrij tormenta sustinuit. hec ille etc. Quarta dilectio est que consistit in donorum exhibitione. et ista magis dilexit petrum: quia maiora dona sibi concessit. Nam principem apostolorum eum fecit. suum vicarium dereliquit. claues regni celorum sibi dedit: eum sequi per crucis misterium voluit. Christus curam ecclesie commisit petro. curam discipuli commisit matri dicens. Mulier ecce filius tuus. Magnum est esse in cura vicarij dei. id est petri. Maius est esse in cura matris dei: et quia post christum sic fuit Johannes in cura beate virginis. ideo dicit christus. Sic eum volo etc.

Sic eum volo.

Generari
Uocari.
Conseruari.
Illuminari.
Inflammari.
Flagellari.
Tumulari.
Glorificari.
Reuelari.

Primo christus voluit

beatum iohannem sic generari. Nam in suā generatione collata est ei magna gratia. scz vt nasceretur de stirpe regia Dauid: in quo fuit omnis natio benedicta per christum. Istud patet. nam Joachim accepit vxorem nomine Annam: que habuit tres viros. scz Joachim: Cleophā: et Salome. De ioachī habuit vnicam filiam. scilz beatam virginem quam dedit nuptui Joseph: que genuit christum. Mortuo Joachim accepit Cleophā fratrem Joseph: et genuit ex eo aliam filiā quam similiter mariam vocauit. et Alpheo postmodum in coniugem sociauit. Hec autem maria ex alpheo viro suo quattuor filios genuit. scz Jacobum minorem et Joseph iustum qui et barsabas dicebatur: Symeonem. et Thadeum. Mortuo secundo viro anne. tertium accepit nomine Salome: ex quo aliam filiam genuit nomine mariam. et Zebedeo in coniugem tradidit. Hec autem maria ex zebedeo viro suo duos filios genuit scilicet Jacobum maiorem et Johannē euangelistam. Et sic in ista genealogia Johannes habuit auiam sanctam: matrē sanctam: duas amitas sanctas: et quattuor consanguineos sanctos. Unde de ista progenie dicit psalmista. Hec est generatio querentium dominum. Et cum christus fuerit de tribu iuda regali. sequitur qp beatus Johannes fuit de eadem tribu etc.

Secundo christus voluit

beatum iohannem sic vocari. Nam in sua vocatōne collata est ei gratia quadruplicis priuilegij. Primo quia fuit vocatus iunior. Magis enim gratum est deo cum quis incipit seruire ei in iuuentute q̄ in senectute. Sed iohannes erat iunior petro. vt dicit Jo. vlti. Cum autem senueris alius te cinget etc. Secundo quia fuit vocat' innocentior. Maioris enī gratie est preseruari a lapsu q̄ post lapsum reparari. vt patet in beata virgine et magdalena. Sed iohānes fuit innocens et petrus lapsus est. Juxta illud Luce. v. Exi a me dñe quia homo peccator sum. Tertio qz fuit vocat' velocior. Petrus enī anteq̄ vocaret a xpo fuit pdicat' a iohāne baptista et ab andrea. vt pz Joh. i. Sed iohānes subito vocat' xpm secut' est. Quarto qz fuit vocat' difficilior. petr' enī dimisit sola rethia: iohannes aūt dimisit patrē et rethia vt daret exēplū virtutis adolescētibus: vt relictis parentib' xpm sequerent.

Tales em̄ xp̄us diligit. vt dicit Math. xix. Sinite paruulos venire ad me: quibꝰ manꝰ imposuit ⁊ eis benedixit. Nunꝙ em̄ alicui seni tales caritias ostendit. Sufficit senibꝰ ꝙ a xp̄o regant. iuxta illud. Senex puerū portabat: puer aūt senē regebat. etiā ꝙ ab ipso non proijciant. ps̄. Ne proijcias me in tpe senectutis ⁊c̄. Et ꝙ ab ip̄o nō derelinquant ps̄. Et vsq₃ in senectā ⁊ senium deus ne derelinquas me. ⁊ sic patet.

¶ Tertio xp̄s voluit beatuz

iohannē sic cōseruari. sc₃ in purissima ꝟginitate. Unde Petrus damianus in sermone huiꝰ diei dicit sic. Beatꝰ iohānes artissime se in sui dilectoris amore cōiunxit. propter quē ꝯiugalis thori federa abdicauit. Unde diuinitꝰ cōcessum est illi vt qui primus erat in redemptoris amore precipuus fieret in fraterna charitate. hec ille. Sciendū ꝙ beatus iohānes fuit vocatꝰ de nuptijs ſm Hierony. in quibꝰ xp̄us fecit primū miraculum in quo fuit ei collata gratia consecrate virginitatis. Nam in sacramēto matrimonij fuerunt cōsecrate quattuor virginitates ¶ Primo virginitas beate marie que fuit desponsata ioseph ¶ Secundo virginitas sponsi sui: q₂ nō decebat tantā ꝟginē nisi ꝟgini desponsari: vt esset matrimoniū summe gratū ¶ Tertio virginitas xp̄i que fuit consecrata ex sacramento incarnationis in quo humanitas fuit desponsata verbo inseparabiliter. ¶ Quarto virginitas iohannis euangeliste quē xp̄s permisit contrahere matrimoniuz vt in tanto sacramento virginitas eius consecraret sicut ⁊ matris. Sicut em̄ sacramentum confessionis perficit virtutē penitentie sic sacramentū matrimonij virtutē virginitatis. Unde fuit figuratꝰ per ioseph cui post temptationē virginitate seruata dedit dn̄s gratiam in conspectu principis. Gen̄. xxxix. Et sic xp̄s voluit conseruari virginitatez iohannis euāgeliste. vt patet.

¶ Quarto xp̄s voluit beatū

iohannē illuminari: q₂ ad omnia secreta sua euz admisit: ex quo apparet eius magna familiaritas cum xp̄o in qua fuerunt quattuor gradus ſm misteria singularia eis a xp̄o reuelata ¶ Primus gradus misterioꝝ est eoꝝ que fuerūt omībꝰ reuelata vt misteriū passionis. Math. xx. ¶ Secūdus gradus est misterioꝝ que fuerūt precise tribꝰ reuelata: vt misteriuz transfigurationis. Math. xvij. ¶ Tertius gradus est misterioꝝ que fuerūt precise duobꝰ reuelata: vt misteriū resurrectionis. Ioh. vlti. ¶ Quartꝰ gradus est misteriorum que fuerunt vni tm̄ reuelata: vt sacramentū incarnatōnis. vt patz Ioh. i. Un̄ dicit. Quod fuit ab initio: qđ audiuimꝰ ⁊c̄.

¶ Quinto christus voluit

beatum iohannē inflāmari. sc₃ per charitatem: cuius sunt quattuor signa. ¶ Primum signū est quando quis multū de dilectione loquitur: q₂ ex abundātia cordis os loquit. Sic fecit iohānes vt patz in epistolis suis. ¶ Secundū signū est quādo diligēs dilectū inseparabiliter comitatur. sic fecit iohānes. Unde Petrus damianꝰ in sermone huius diei dic̄ sic. Amor quippe dn̄i quo eū pre ceteris plus dilexit mortalibꝰ. eo ei vere dilectionis pondus exhibuit vt nimirū plꝰ amaret q̄ plus amabatur ⁊ qui prior erat in redemptoris amore: precipuus fieret in fraterna dilectōne. hec ille. Nam ob amorē xp̄i omīa dereliquit. sc₃ patrē ⁊ rethia: qm̄ arte vsuq₃ viuebat ¶ Tertiū signū est quando dilectus a longe cognoscitur. sic fecit iohānes diligēs xp̄m q̄ iuxta crucē xp̄i stetit. ¶ Quartum signū est quādo pro dilecto mors suscipitur sic fecit iohānes: qm̄ xp̄o querenti ab eo. potestis bibere calicē quē ego bibiturus sum? respondit. possumꝰ. vt dicit Math. xx. In hijs inflāmabatur vt patet.

¶ Sexto christus voluit bea

tum iohannē flagellari: q₂ fuit martyr sicut dixit ei. Calicē quidē meuz bibetis. Sciendum ꝙ q̄ttuor sūt genera martyrij. Quedam q̄ sine pena corporis ⁊ aīe in solo voto sustinendi mortē pro xp̄o consūmant. sicut beatꝰ martinꝰ cuiꝰ aīam ⁊ si psecutoris gladius nō abstulit: tamē martyrij palmā non amisit. Sicut virgo si violet contra volūtatem suam: nō amittit ꝟginitatis palmā: vt dixit beata lucia. Quedā consūmant in pena corpis ⁊ aīa letatur in celis. sicut beatus stephanꝰ vt dicitur Act. vij. ¶ Quedā consūmantur in sola pena anime. sicut martyrium beate virginis in passione xp̄i: quēadmodum symeon dixit. Et tuaz ipsius aīam pertransibit gladius. Luce. ij. Quedā consūmant in pena corpis ⁊ anime simul. sicut martyriū xp̄i quod fuit maius in anima ꝙ̄ in carne. ⁊ tale fuit martyriū beati iohānis

Fuit em̄ grauiter flagellatus. fuit ex derisione tonsurat⁹. fuit in feruentis olei doliū missus: ⁊ fuit exilio relegatus. ⁊ fuit veneno potatus: tamē quo ad aīam magis affligebatur: assistens cruci xp̄i.

¶ Septimo xp̄s beatum iohannē voluit tumulari: de cuius morte sunt quattuor opiniones. ¶ Quidaȝ dicunt ip̄m esse in celo cum corpore glorificato. qđ probant triplici ratione. ¶ Primo ex liberalitate dei qui corpus eius custodiuit: ne corruptioni subiaceret: ne oleum feruens adureret ne venenū noceret: ne gladius deseuiret ne mortis dolorē sentiret. Si ergo xp̄us corpori iohānis tam liberalis fuit in mūdo: nō debuit min⁹ liberalis esse in celo. ¶ Secūdo ex dignitate iohānis qui in sinu xp̄i recubuit: qui xp̄o tam familiaris extitit: qui virgini societatē fecit a quo angelus adorari noluit ¶ Tertio q2 si alioꝝ ap̄loꝝ corpora honorantur in terris. multomagis corpus beati iohannis honorari debuit. Sed nullus honor sibi exhibetur in mundo: ergo honorat̄ in celo. ¶ Secunda opinio est illoꝝ qui dicūt ip̄m defunctū ⁊ aīam glorificatā in celo: corpus vero eius reseruari in loco hominibus ignoto ⁊ soli deo cognito. sicut de corpe moysi dicitur. ¶ Tertia opinio est illoꝝ qui dicūt ip̄m adhuc viuere ⁊ in paradisum terrestrē translatū esse ⁊ tempe antixp̄i apparebit ⁊ occidet̄. Vn̄ Theophilus dicit sic. Xp̄s nō negauit iohānē moriturū. nam om̄e qđ oritur morit̄. Sed dixit. volo eū viuere vsq3 ad finē mūdi ⁊ tunc patiet̄ pro me martyrium cū helya. ⁊ si assignet̄ eius sepulchrū viuēs illđ itrauit ⁊ postea discessit. hec ille. ¶ Quarta opinio est illoꝝ qui dicunt ip̄m adhuc viuere: ⁊ sub terra dormire. Qđ p̄bant ex verbo xp̄i dicentis. Sic eū volo manere. ⁊ exēplo Moysi quē dicunt sub terra dormire: ⁊ q2 in ei⁹ sepulchro nihil inuenit̄ nisi manna qm̄ adhuc quasi flatu quiescentis ibi videt̄ manna scaturire. Hanc quartā opinionem Aug. in omel. hodierna reprobat: q2 paruā gratiā xp̄s fecisset suo dilecto: si ceteris apostolis in celo regnantib⁹ ipse sub terra dormiret. Ad v̄bū autē xp̄i dicentis. Sic eum volo manere. Respondet Chryso. id est nolo ip̄m per martyriū consūmari sed expectare donec ego veniēs recipiā euȝ in et̄na beatitudine. Ad exemplū autē de moyse dicit Aug. Qđ scriptura testatur ip̄m fuisse mortuum. ⁊ si dicat̄ ꝙ cum Helya viuus apparuerit. Respondetur ꝙ deus potuit de facili eum suscitare ad horā: corpus aūt eius voluit esse absconditū: ne iudei circa eius corpus idolatriaȝ exercerent. De manna vero ibi scaturiente dicit Aug. ꝙ hoc accidit vt p̄pter hoc cōmendetur quē non cōmendat martyriū: vel ob aliā causam nobis ignotā.

¶ Octauo xp̄s voluit beatū iohannem sic glorificari quando transtulit ip̄m de hoc mundo ad paradisum terrestrē vt tertia opinio vult. ¶ Sciendū ꝙ in sacra scriptura inueniunt̄ quattuor translatōnes ¶ Prima fuit in statu innocētie. Si em̄ adā non peccasset post certū temp⁹ viuens in celum translat⁹ fuisset. vt dicit magister sentētiarū lib. ij. ¶ Secūda fuit in statu legis naturalis vt translatio Enoch. Gen̄. iiij. ¶ Tertia fuit in statu legis scripte. sicut Helyas q̄ fuit translatus in paradisuȝ terrestrē in curru igneo. iiij. Regū. i. ¶ Quarta fuit in statu legis gratie. sicut trāslatio dn̄i nostri iesu xp̄i in ascensione. Marc. xvi. Et sic apparet ei⁹ glorificatio.

¶ Nono xp̄s voluit beatum iohānē sic reuelari. q2 ipse veniet ante diem iudicij ad testificandum de dn̄o nostro iesu xp̄o cū enoch ⁊ helya. Qđ probat̄ quadruplici ratione. ¶ Prima q2 non inuenit̄ in scriptura sacra aliq̄s translat⁹ quin sit venturus Unde de Enoch dicit̄ Ecc. xliiij. Translat⁹ est vt det gentib⁹ sapientiā. Et de Helya dicitur Eccl. xlviij. Helyas quidē ventur⁹ est ⁊ restituet oīa. Cum ergo iohānes sit de numero translatoꝝ videt̄ ꝙ sit ventur⁹. ¶ Secunda ratio est. q2 cuȝ ad testimoniū xp̄i sit ventur⁹ vn⁹ de statu legis nature. sc3 enoch ⁊ alius de statu legis scripte. sc3 helyas: rationabile est vt tertius sit de statu legis gr̄e. sed de nullo presumitur nisi de iohāne euāgelista ¶ Tertia ratio est q2 xp̄us loquens discipulis suis de finali predicatione ante suū aduentū dixit. Amen dico vobis nō cōsūmabitis ciuitates israel donec veniat filius hoīs. vt habet̄ Math. x. Significās per hoc ꝙ aliq̄s discipuloꝝ ei⁹ sit ventur⁹ in finali eius predicatiōe ¶ Quarta ratio est q2 angelus dixit iohanni Apoc. x. Oportet te iterū p̄phetare ⁊ gentibus ⁊ linguis ⁊ regibus multis: sed hoc nondū est completū: cū in sola asya postea predicauerit. ⁊ post hoc assumetur in gloriam. Ad quā ⁊c. Amen.

¶ In festo sanctorum Inno⸗
centium Sermo.viij.

Sunt ante thronum
dei. Apoc. xiiij. ꝛ in epistola p̄⸗
sentis solēnitatis. Beatꝰ Aug.
in sermone huiꝰ diei dicit sic. Hodie fratres
illorum infantum natalem colimꝰ quos ab
herode interfectos esse euāgelij textus elo
quitur. ꝛ ideo gaudeat terra nostra celestiū
militū ꝛ tantarū parens fecundata virtutū
Digne natalē illoꝝ colimꝰ quos beatiꝰ eter
ne vite mundus edidit ꝙ̄ quos materno⸗
rum viscerum partus effudit. Siquidē an⸗
te vite perpetue adepti sunt dignitatem ꝙ̄
vsum presentis acciperēt. Hec ille ꝛc̄. ¶ Su
per quo verbo moueo talem questionem.
Utrum sancti innocētes martyrij palmam
obtinuerint qui nullum meritū ex sua passi
one habuerint. Ad istam questionē respon
dent duo doctores ecclesie. ¶ Primꝰ est io⸗
hannes episcopꝰ in sermone huiꝰ diei dicēs
sic. Probat nouos exercitus xp̄us legiones
lactētes victoria perpetrata coronat. Fiunt
pro xp̄o victores qui etate fuerant coequa⸗
les. Fiunt sine certamine fortes sine pugna
victores. mercantur pena martyrium glori⸗
am sanguine comparant: vitam eternā tem
porali morte cōmutant. Transmittit infan⸗
tes infans xp̄s ad celum: offert noua ence⸗
nia patri primitias fructuū exhibet genitori
hec ille. ¶ Secundus est Seuerianꝰ in ſmo⸗
ne huiꝰ diei dicēs sic. Hoc loco attendat au
ditor: attendat ꝛ intelligat martyrium non
constare per meritum: sed venire per gratiā
In paruulis que voluntas: q̄d arbitriū vbi
captiua fuit ꝛ ipsa natura. De martyrio er⸗
go deiꝰ totū deo nihil nobis. vincere dia
bolum: corpus tradere: contemnere viscera:
tormenta expendere: lassare tortorem: cape
re de iniurijs gloriā: de morte vitam nō vtu
tis humane sed muneris est diuini. hec ille.

Thomas
[illegible] 6.
22e. q. 124

¶ Sciendum ꝙ passio sanctoꝝ innocentiū
est cōmendabilis ex causa: quia pro xp̄o oc⸗
cisi sunt. ideo iure in numero martyrū com
putantur quadruplici ratione. ¶ Primo ra⸗
tione persone: qꝛ pro xp̄o passi sunt. imo in
singulis passus est xp̄s. Unde Aug. in ser⸗
mone de epiphania dicit sic. O paruuli bea
ti modo nati: nūq̄ temptati: nondum lucta
ti: iam coronati: non habebatis etatem qua
in passurum xp̄m crederetis: sed habebatis
carnem in qua ꝑ passuro xp̄o passionē susti
neretis. hec ille. Ideo dicit Hester. iiij. Ho⸗
stis noster est cuiꝰ crudelitas redundat in
regem. Secūdo ratione singularis gratie:
rex enī terrenus quando coronat multos
milites secum facit. Xp̄s ergo qui coronatꝰ
erat a patre corona diuinitatis: hodie coro
natus est corona humilitatis a matre. ideo
tanq̄ nouus rex nouos milites voluit sibi
aggregare. Unde Seuerianꝰ in ſmone hu
ius diei dicit sic Xp̄s nō despexit suos mili⸗
tes sed prouexit: quibꝰ dedit ante triumpha
re q̄ viuere: quos fecit capere sine certatōe
victoriaꝫ: quos donauit coronis anteq̄ mē
bris: quos voluit vtutibus vicia preterire
ante celū possidere q̄ terraꝫ. Premisit suos
milites xps nō amisit: recepit suas acies nō
reliquit. hec ille. Tertio ratione innocentie
in sanguinis baptismo assecute. Un̄ Bern̄.
in sermone huiꝰ diei dicit sic. Ille ꝑ xp̄o tru
cidatos infantes dubitet coronari: qui rege
neratos in xp̄o non credit inter adoptiōis
filios generari. Et sicut tunc circuncisio nūc
vero baptismus sine vllo ꝓprie voluntatis
vsu sufficit ad salutem: sic pro xp̄o susceptū
martyriū illis sufficit ad sanctitatē. hec ille.
¶ Quarto ratione inspirationis. Fuit enī ac
celeratus in eis vsus ratiōis. vt scilꝫ cogno
scerent xp̄m verū deum ꝛ verū hominē. Si⸗
cut iohannes baptista in vtero matris co⸗
gnouit xp̄m exultās. Unde Johānes ep̄s
in sermone huius diei dicit sic. Fiunt in ter
ra pueri sine magistro diserti: docti sine do⸗
ctore: eruditi sine eruditore: agnoscūt xp̄m
predicant dn̄m: non quē persuasio humana
docuerat: sed quē diuinitas innocentibꝰ in⸗
spirabat. hec ille. Licet ergo non habuerint
vsum liberi arbitrij ex natura: tamen habue
runt ex gratia. ratione cuius martyriū eoꝝ
perduxit eos ad palmā. Ido sunt ante thro
num dei. ¶ Sunt ante thronū dei.

- Ratione puritatis.
- Ratione virginitatis.
- Ratione societatis.
- Ratione primitatis.
- Ratione passibilitatis.
- Ratione flebililitatis.

¶ Primo innocentes sunt
ante thronū dei ratōne puritatis. id est inno
centie. Un̄ Seuerianꝰ in sermone huiꝰ diei
dicit sic. Herodes cecus xp̄m gladijs querit
inuestigat cruore crudelitate rimat. Succes
sorem times incessit in actorem. premit in⸗

nocentes volens innocētiam deperire. In-
nocentis causam facit innocentium crimen
ac toris ortū orientiū mādat esse occasum.
hec ille. Sciendū q innocentia est quadru
plex. Prima etatis: ꝛ hec est ex nature be-
neficio. talis erat innocentia illoꝝ pueroꝝ
qui tollentes ramos oliuarū exiuerūt obui-
am dn̄o clamātes. Osanna filio dauid ꝛc.
vt dicitur Joh. xij. ꝑpter qd dn̄s ait. Ex ore
infantium ꝛ lactentiū perfecisti laudē. Hec
em̄ nō discernit culpam ꝛ ideo nō imputat
ei culpa. Math. xix. Sinite paruulos veni-
re ad me: taliū em̄ est regnū celoꝝ. talis fuit
innocētia istoꝝ pueroꝝ. de quib9 Eusebius
in s̄mone huius diei dicit sic. O q feliciter
nati quib9 in primo nascendi limine eterna
vita obuiam venit: imaturi quidē vident ad
mortē: sed feliciter moriunt ad vitā. Nondū
ingressi sunt infantie cunas ꝛ iam perueni-
unt ad coronas. hec ille. Secunda est inno
centia simplicitatis que credit om̄i verbo ꝛ
est sine mūdano exercitio. Math. x. Estote
prudentes sicut serpentes ꝛ simplices sicut
columbe. Talis erat innocentia illoꝝ quos
dn̄s elegit: qm̄ non multi ex eis fuerunt no
biles: non multi sapientes: sed piscatores: ꝛ
infirma mundi elegit deus vt confunderet
fortia. de hac innocentia Hiero. in omel. di
cit sic. Sicut paruulus nō perseuerat in ira-
cundia: non lesus meminit: non videns pul
chram mulierē delectat: nō aliud cogitat ꝛ
aliud loquitur. Sic ꝛ vos nisi talē habueri-
tis innocentiā ꝛ animi puritatē regna celo-
rum nō poteritis intrare. hec ille. Talis fuit
innocentia istorum puerorum. Vn̄ Seueri
anus in sermone hui9 diei dicit sic. Quorū
lingua tacuit oculi nihil viderunt: nihil audi
erunt aures: manus nil fecerunt: ꝛ quibus
actus null9 est culpe: inde susceperūt mortē
qui viuere nescierunt. quib9 apud herodē so
lum q nati sunt hoc fuit crimē. hec ille. Ter
tia est innocentia puritatis que ē ex ꝟtutū
brauio. ps̄. Ego autem in innocētia mea in-
gressus sum. Talis erat innocētia iob q̇ erat
vir timens deū ꝛ post flagella retinēs inno
centiam: ꝛ hoc ꝟtute discretionis declinata
culpa. ps̄. Sanguinē innocentē nō condem
nabunt. Et Chrysost. in omel. dicit sic. Gau
de innocentia ꝛ exulta: gaude inq qr vbiq
illesa es vbiq secura. si temptaris proficis.
si humiliaris erigeris. si pugnas vincis. si oc
cideris coronaris: tu in s̄uitute libera es: in
periculo tuta. in custodia leta: tibi om̄is rea-
tus addicitur: tibi vniuersa malicia subiu-
gatur. te potentes honorant: suscipiūt ꝑnci-
pes: magnates exquirunt ꝛ illi nōnū q te de
siderant qui impugnant. tibi boni parent:
mali inuident: zelant inuidi: inimici succum
bunt. nec vnq poteris victrix nō esse: ꝛ si ti-
bi inter hoīes iudex iustus non fuerit apud
deum habebis. hec ille. Talis fuit innocētia
istorum pueroꝝ: nō actu sed habitu diuina
grā mentes eoꝝ perficiente. Unde Aug9 in
sermone hui9 diei dicit sic. Quantū em̄ con
tra ipos iniq̄tas abūdauit: tanto in eis gra
tia benedictiōis infulsit. Quarta est inno
centia originalis in qua creatus fuit adam
a qua cecidit per peccatum. Hanc autē inno-
centiā solus xp̄s habuit. vt p. ij. ꝛ. iij. s̄niarū.

Secūdo innocētes stant

ante thronum dei ratione ꝟginitatis. Unde
dicit Apoc. xiiij. ꝛ cantabant canticū nouū
ante sedē dei ꝛc. In quo cantico erant quat
tuor. Primo nouitas. Istud em̄ cantare
est de incorrupta mentis ꝛ carnis integrita
te gaudere. sed nūq fuit ꝟginitas consūma
ta ita consecrata deo: sicut virginitas istorū
innocentiū. de quib9 Apoc. xiiij: dicitur sic.
Hij sunt q̇ cū mulierib9 nō sūt coinquinati
virgines em̄ sunt ꝛ sequunt agnū quocūq
ierit. Secundo erat singularitas. Vn̄ dicit
ibidem. Et nemo poterat dicere canticū: nisi
illa centūquadragintaq̄ttuor milia qui em
pti sunt de terra. Super quo Beda dicit sic.
Hoc canticū ceteri electi audire possunt licz
dicere nequeant: qr per charitatē quidem de
eorum celsitudine sunt leti: quis ad eorum
premia nequaq assurgāt. hec ille. Tertio
erat sonoritas. Vn̄ dc̄ Apoc ubi sup. ꝛ au-
diui vocē tanq aquarū multarū. Quia pro
glia carnis incorrupte ꝛ mētis illibate lau-
dant deū. Quarto erat ꝑpetuitas. Vn̄ dr̄
ibidē. Et vocē quā audiui sicut cytharedoꝝ
cytharizantiū in cytharis suis: ꝛ in hac vo-
ce perseuerant innocētes.

Tertio innocentes sunt

ante thronū dei rōne societat. Vn̄ dr̄ Apoc
xiiij. Uidi sup mōtē syon agnū stantē ꝛ cum
eo. cxliiij milia. habētes nomē ei9 ꝛ nomen
pr̄is ei9 sc̄ptū in frontib9 suis. Nā innocētes
associati sunt agno ꝛ agn9 libent cū eis mo
ratur ꝑpt q̄ttuor causas. Pria ē qr hō libē
ter morat cū ciuib9 ꝛ contribulib9 suis. xp̄s
em̄ fuit bethleemita. ideo habuerūt magnā

cum xp̄o familiaritatē. Homīes em̄ eiuſdē
ciuitatis magnā familiaritatē inuicē habe-
re conſueuerūt. innocētes autē iſti nati ſunt
in ciuitate xp̄i. Secūda eſt qꝛ homo liben
ter moraꝛ cum conſimilibꝰ ſuis. Iuxta illud
Omē aīal diligit ſibi ſimile. ip̄i nāqꝫ fuerūt
innocentes: ꝟgines ⁊ martyres. ideo xp̄us
libenter moraꝛ cum eis tanꝙ̄ innocēs cum
innocentibꝰ: tanꝙ̄ ꝟgo cū virginibꝰ: tanꝙ̄
martyr cū martyribꝰ. Tertia eſt qꝛ homo
libenter moraꝛ cū cōmilitonibꝰ ſuis. Xp̄s
em̄ tanꝙ̄ cōmilitones ſuos eiſdē veſtibus
eos induit quibꝰ ipſe induebaꝛ. Apoc. iij.
Ambulabūt mecū in albis. etiā dedit eis ſi-
gnum ſuū. Iuxta illud Apoc. xiiij. Haben-
tes nomē eius ⁊ nomē patris eiꝰ ſcriptum
in frontibus ſuis. Nam in frontibꝰ ſuis ha-
bent iſtud nomē ieſus in ſimilitudinem cru
cis: ad ſignificādū ꝙ ſunt cōmilitones xp̄i.
¶ Quarta eſt qꝛ homo libenꝛ moraꝛ cū do
micellis ⁊ ſeruitoribꝰ ſuis. maxime quando
ſunt mundi ⁊ honeſti. Innocētes autē ſunt
tanꝙ̄ camerarij xp̄i. ideo diciꝛ. Sine macu-
la ſunt ante thronū dei.

¶ Quarto innocentes ſunt

ante thronū dei rōne ꝑmitatis: qꝛ ꝑmi mar-
tyres extiterūt. Unde Apoc. xiiij. diciꝛ. Hij
empti ſūt ex oīibꝰ ꝑmitie deo ⁊ agno. Su-
per quo dicit glo. De ꝑmitie de illo ſancto et
immaculato grege eccleſie quaſi ſanctiores
prioreſqꝫ hoſtie ꝓ volūtatis ſue meritis a
ſpūſancto eliguntꝛ. ¶ Sciendū ꝙ innocētes
fuerūt ꝑmitie dei ꝙ̄tum ad quattuor. Pri-
mo fuerūt prime gēme eccleſie florētis. Nā
xp̄s dixit Ioh. xv. Ego ſum vitis vera. Sed
in hac vite ſunt tres propagines. Iuxta illō
Gen̄. xl. Uidebam coram me vitem in qua
erant tres ꝓpagines. i. tres martyrū diſtin-
ctiones. quarū vna protulit gēmas. i. horū
martyrū ꝑmitias qui fuerūt martyres actu ſꝫ
nō volūtate. Un̄ Aug. in ſmone huiꝰ diei
dicit ſic. Iure dicunꝛ martyrū flores quos
in medio frigore īfidelitatis exortos: velut
primas erumpentis eccleſie gēmas quedā
ꝑſecutionis pruina decoxit. Secundo fue
runt ꝑmi flores eccl̄ie naſcentis. Un̄ Can̄.
ij. diciꝛ. Capite nobis vulpeculas que demo
liunꝛ vineas. nam vinea noſtra floruit. Tūc
em̄ vinea noſtra. i. eccl̄ia floruit quādo iſtos
martyres produxit: quā in ſuis floribꝰ vul-
pes demolite fuerunt. Quando herodes et
ſui complices iſtos innocētes necauerunt.
Herodes em̄ vocatur vulpes. Luce. xiij. Ite
dicite vulpi illi. Propterea Iohānes epiſco
pus in ſermone huiꝰ diei dicit ſic. Chriſtus
oſtendit futurā fecundiſſimā meſſem: dum
in ſemine tantā exhibet vbertatē. Tertio
fuerunt nouelle plantatōnes eccleſie exube
rantis. Un̄ Eſa. xviij. dicitur. Ante meſſem
totus effloruit: ⁊ īmatura germinauit plan
tatio. Sunt em̄ quedā plantatōnes que flo
rem martyrij protulerūt in ſenectute. exem
plum vt petrus. Quedā in iuuentute. exem
plum vt ſtephanꝰ. Quedam in ſua īmaturi
tate ⁊ nouella plantatōne. exemplū vt mar
tyres innocentes. pſ̄. Filij tui ſicut nouelle
oliuarū in circuitu menſe tue. Quarto fue
runt primi fructꝰ eccleſie fructificantis. Iſti
em̄ ſignificabant futurā eccleſie perſecutio-
nem. Unde Beda in omelia dicit ſic. Qꝛ in
bethleem ⁊ in oīibus finibꝰ eius occiſi ſūt
oſtendit non ſolum in iudea vnde eccleſie
cepit origo ſed ⁊ in oīibus eiuſdem eccl̄ie
finibus quacunqꝫ per orbem diffuſa. perſe-
cutionem ſeuiturā perfidorum ⁊ piorū pa-
tientiam eſſe coronandā. hec ille. Sic ergo
fuerunt primi martyres in eccleſia dei.

¶ Quinto innocentes ſunt

ante thronū dei ratione paſſibilitatis. Un̄
Seuerianꝰ in ſermone huius diei dicit ſic.
Beati quos natos videmus martyrio eſſe
non ſeculo. Beati qui labores in requiem.
in refrigeriū dolores: merores in gaudium
cōmutarunt. Uiuunt viuunt: qꝛ vere viuūt
qui pro xp̄o merenꝛ occidi. hec ille. Scien-
dum ꝙ genera martyrū ſunt q̄ttuor. ¶ Pri-
mum eſt infantiū qui in odiū dei occidun-
tur ſine ꝓpria voluntate: licet non ſine gra-
tia dei. Exemplū de iſtis ſanctis innocētibꝰ.
Unde Aug. in ſermone de epiphania dicit
ſic. Nullo modo deſereret iſtos infātes gra
tia ſaluatoris qui venerat querere qđ perie
rat. non ſolum in carne naſcendo: verūetiā
in cruce patiendo. Nam qui potuit natꝰ ha-
bere ꝑdicatores angelos: narratores celos
adoratores magos: potuit ⁊ illis ne ſic ꝓ eo
morerentur preſtare hos ſi ſciret illa morte
perituros: ⁊ nō potiꝰ maiori felicitate victu
ros. abſit: vt ad liberandos homines veni-
ens de illorum premio qui pro eo interficie
bantur nihil egerit: qui pendens in ligno ꝓ
eis a quibus interficiebatur orauit. hec ille.
¶ Secundum genus eſt infirmantium qui
non poſſunt fugere mortem quam libenter

vitarent:nisi deũ mortaliter offenderent. ꝛ
tunc potius eligũt mortẽ ꝙ vitã. Exemplũ
de eleazaro qui magis gloriosam mortez ꝙ
odibilẽ vitaz in transgressione diuine legis
elegit. vt dicitur. ij. Machab. Tertiũ genꝰ
est perfectoꝝ qui mortẽ non fugiunt sed ex
pectant: lz fugere possint. Exemplũ de Jaco
cobo apostolo ꝗ expectauit herodẽ nolens
discedere donec occisus fuit ab eo. vt dicit
Act. xij. Quartũ genus est perfectissimo-
rũ qui non solũ mortez non fugiunt: inmo
eã insequuntur. Exemplũ de paulo qui aga
bo prophete respondit predicenti sibi futu
ram persecutionẽ in hierusalẽ ꝙ non soluz
alligari: sed etiam mori paratus erat ꝛc.

Sexto innocentes sunt

ante thronũ dei ratione flebilitatis. Unde
Jo. Crisost. in sermone huius diei dicit sic.
Paruuli plorabant eo ꝙ a matribus sepa
rabantur: matres vlulabant eo ꝙ a filijs de
solabantur. Sciendũ ꝙ matres istorũ in-
nocentum fuerunt martyres propter quat
tuor. Primo propter geminũ dolorẽ quem
passe sunt in occisione filiorũ suorũ. Unde
Criso. vbi supra ait. Erat videre maiorem
dolorẽ in matribus remanẽtibus ꝗ̃ in par
uulis morientibꝰ. Unũ quidẽ paruuli susti
nebant dolorẽ, nondũ eñ sciebant mortis
timorẽ. Matres vero duplicẽ patiebãtur.
vnũ ꝙ interfici paruulos suos intuebãtur.
alteruz quoqꝫ ꝙ a filijs ipse desolabantur.
In paruulis deniqꝫ mors eoꝝ beata finem
faciebat doloris. In matribus autẽ paruu-
loꝝ memoria semꝑ erat reparatio doloris.
Hec ille. Secundo propter lachrymarum
abũdantiã que fuerunt eis loco baptismatꝭ
Unde Seueri. in sermone huius diei dicit
sic. Beati ventres ꝗ portauerunt tales: bea
ta vbera que se talibus effuderunt. beate la
chryme que pro talibus fuse flentibus gra
tiã baptismatis contulerunt. Nam diuerso
modo dono vno in lachrymis suis ꝛ ma-
tres ꝛ sui filij in suo sanguine baptizantur.
Hec ille. Tertio propter martyrij filiorum
tolerantiaz. Idẽ eñ martyriũ quod porta
uerunt filij in corporibus pertulerunt ma-
tres in cordibus. Unde Seueri. vbi supra
ait. In martyrio filiorũ matres passe sunt.
Naz gladius filioꝝ pertransiens membra
ad corda matruz deuenit. Et necesse est vt
sint premij consortes que fuerũt socie pas-
sionis. Martyrũ matres tulerũt quicquid
ꝛ angoris extitit ꝛ doloris. ꝛ ideo nõ care-
bunt martyrij gaudio martyrij lachryme
quas fuderunt. Hec ille. Quarto propter
effectuũ repugnantiã. Unñ Jo. epus in ser
mone huius diei dicit sic. Duo illa diuersa
conspicio: fletũ ꝛ consolationis cõtemptuz
Sed conditio a matre defletur: ꝛ spe glorie
consolatio humana cõtemnitur. Pietatis
affectus in fletibus declaratur: sed ex occi-
soꝝ gloria repudiũ consolationi indicitur.
pugnant in matre affectus ꝛ fides. Huma
nitas cũ deuotione certat. Plangit affectꝰ
sed fides exultat. deflet humanitas: sed de-
uotio consolatur. Licuit eñ matri humani
tus flere. non licuit consolatione humani-
tus indigere. hec ille. Sic ergo patet ꝙ ma
tres sanctoꝝ innocentũ non sunt minoris
meriti quo ad martyriũ ꝗ̃ sunt ipsi innocẽ
tes. Jõ cũ eis sunt añ thronũ dei ꝛc. Amẽ.

In festo circuncisionis dñi. Sermo. ix.

Consũmati sunt di-
es. Luce. ij. ꝛ in euãgelio p̃ntis
solẽnitatꝭ btĩs Mathe loquẽs
de xp̃o. v. c. dicit sic. Nolite putare q̃ñ venit
soluere legẽ aut ꝓphetas. nõ venit soluere:
ſ adimplere. Qd̃ exponens Criso. dicit sic.
Legẽ impleuit primo quidẽ nihil trãsgredi
endo legaliũ. Scd̃o iustificando ꝑ fidẽ qd̃
lex ꝑ litteraz facere nõ valebat. Suꝑ quo
moueo talẽ questionẽ. Utrũ ꝯuersatio xp̃i
recta debuerit esse ſm legꝭ p̄cepta. Ad istã
questionẽ r̃ndẽs sctũs Tho. iij. pte. q. xl. ar.
iiij. dicit sic. Xp̃us in oibꝰ ſm legis p̄cepta
ꝯuersatꝰ est. In cuiꝰ signũ etiã voluit circũ-
cidi. Circũcisio eñ est quedã ꝓtestatio legꝭ
implẽde, ſm illud Gal. v. Testificor oĩ hoĩ
circũcidẽti se q̃ñ debitor est vniuerse legis
faciẽde. Uoluit aũt xp̃s ſm legẽ cõuersari
ꝓpter quattuor. Primo quidẽ vt veterẽ le
gem cõprobaret. s. esse datam a deo quam
ipse in se obseruauit. Scd̃o vt ipse in seipo
eã obseruãdo ꝯsũmaret ꝛ terminaret ostẽ-
dens ꝙ ad ip̃m erat ordinata. Tertio vt iu
deis occasionez calũniandi subtraheret ne
dicerent. iõ te nõ recepimꝰ qꝛ dissimilis es
patribꝰ. Quarto vt hoĩes a seruitute legis
liberaret. ſm illud Gal. iiij. Misit deꝰ filiũ
suũ factũ ex muliere natũ sub lege vt eos ꝗ
sub lege erant redimeret. Et qꝛ hodie ince
pit hec liberatio a seruitute legis per circũ
cisionem iesu christi ꝛ saluatio per imposi-
tionẽ nominis eius: ideo dicitur. Consum-

mati sunt dies scilicet legis seruilis.

¶ Consummati sunt dies.
Reconciliationis.
Restaurationis.
Renouationis.

¶ Primo cōsummati sunt dies recōciliatōnis. Nā humana natura in adā ita fuit corrupta ꝙ oēs ab ip̄o ꝓpagati corruptōez traxerūt. q2 si massa fuerit corrupta. tūc quicq̄d inde trahit̄ erit vitiatuz. Quāuis aūt deus aīam purā corpori infundat. tn̄ ex vase. i. corpore corrūpitur ꝛ vitiatur. ꝓpterea deus a principio remedia instituit cōtra pctm̄ originale quibus remedijs hō deo recōciliaret̄. Que quidē fuerūt quattuor. Primū fuit oblatio. ꝛ istud incepit ab abel ꝛ durauit vsq3 ad diluuiuz. Geñ. iiij. Respexit deus ad abel ꝛ ad munera eius. Secūdū fuit sacrificiū. ꝛ istud icepit a noe ꝛ durauit vsq3 ad abrahā. Geñ. vij. Edificauit noe altare dn̄o ꝛ de mūdis aīalibus ꝛ volucrib9 obtulit olocausta. Tertiuz fuit decimatio. ꝛ istud incepit ab abrahā ꝛ melchisedech. Geñ. xiiij. Dedit ei decimas ex omibus. Quartū fuit circūcisio. Geñ xvij. Circūcidetur in vobis omne masculinum. Hi modi recōciliandi hodie consummati sunt in xp̄o dū eos in se suscepit. Adā quidem satisfacere debebat ꝛ penā portare. sed nō poterat: ideo xp̄s penā portauit: ꝛ sic satisfecit. ps̄. Que nō rapui tunc exoluebam. Hodie nāq3 seip̄m obtulit oblationē ꝛ hostiā deo offerens decimū ordinē. s. hominuz subijciens se legi circūcisionis ꝓpter quattuor. Prīo vt legē impleret. Roma. v. Dico eīn iesum xp̄m ministrū fuisse circūcisionis ad cōfirmādas ꝓmissiones patrū. Secundo vt verū corpus se habere ostēderet. Tertio vt incarnatōnis mysteriū dyabolo occultaret ne ip̄m agnosceret verū deū quē circūcidi videbat tanq3 peccatorē. Quarto vt humilitatem ꝛ obedientiaz commendaret quibus deo reconciliamur.

¶ Secūdo ꝯsummati sunt dies restaurationis. Nā hō erat exclusus a celo. inclusus in lymbo. conclusus in exilio. reclusus in dispendio. Et quia non poterat se ab his liberare: conueniens erat vt xp̄s hodie sanguinē suū effunderet in restaurationem nature humane. Facit enī sicut bonus mercator qui quando aliquid emit nō statim facit plenā solutionē: sed primo dat arrā in signū rei empte. Sic xp̄s tanq̄ mercator volens emere naturā humanaz p̄cio sui sanguinis hodie effundit sanguinē suuz in arrā precij in die parasceues super banchū crucis persoluendi integraliter ꝛc̄. Primo homo erat exclusus a celo nec poterat redire propter multa impedimenta. Nā porta celi erat clausa. Geñ. iij. Collocauit de9 ante paradisuz cherubin. Itē obligatio ad penā eternā. Jō dr̄ ibidē. ꝛ flammeū. Item seuera iusticia. iō dr̄ ibidē. gladiū. Xp̄s ergo effundit sanguinē suū hodie vt portam celi ap̄iat: vt ignē gehenne extinguat: vt diuine iusticie satisfaciat. Hiero. Sāguis xp̄i clauis est paradisi. Secundo hō erat inclusus in lymbo obseratis portis: vnde nō poterat inde exire. Xp̄s hodie effundens sanguinē suū letificauit sanctos patres qui ibi detinebant̄ astricti. Splendor quidā apud eos apparuit. Esa. xl. Populus qui ambulabat in tenebris vidit lucē magnā. Tertio hō erat reclusus in exilio detentus a dyabolo in seruitutē oppressus multis tribulationibus. Xp̄s hodie effundēs sanguinē suū cōfrigit potentiā dyaboli dū caro circūciditur: peccator creditur. sed sanguis innoxi9 dū effūditur homo restaurat: ꝛ sic dyabolus decipit̄. etiā hō in tribulationib9 suis cōsolatur dū pro eo preciū sanguinis xp̄i persoluit̄. Vita eī hois est in sanguie. Leuit. xvij. Anima omnis carnis in sanguine est. Sed vita est a deo. ideo sanguis debet offerri deo. Sanguis aūt animaliū non iustificabat hominē peccato. ꝓpterea oportuit vt sanguis christi hominez iustificaret ꝛc̄. Quarto homo erat conclusus in dispēdio Quia īmundus: durus: fugitiuus ꝛ cecus. Xp̄s aūt hodie fudit sanguinē suū in lauachrū nostre purificationis. Apoc. i. Dilexit nos ꝛ lauit nos a peccatis nostris in sanguine suo. Ecce restauratio.

¶ Tertio consummati sunt dies renouationis. Nā hodie impositū est nomen puero nato. De quo Esa. lxij. dicit. Vocabitur tibi nomē nouum quod os domini nominauit. Hoc aūt nomen exprimitur in euangelio hodierno. Vocatū est nomen eius iesus: sc3 ƀm rationez spiritualis ꝛ vniuersalis saluationis. ꝛ ƀm hoc dicitur nouum. Hoc enim nomen est verbuz: quia in principio erat verbum. Est etiam prono

men: q₂ ponit̄ p noīb⁹ oīum elector. Apoc. xiiij. Habētes nomen eius scriptū in frontibus suis. Est etiaȝ participiū: q₂ partē capit noīs. s. naturā hoīs nō culpā. quia partem capit verbi. s. personā: τ occultans gloriā. Est etiā aduerbiū: q₂ hoīem assumptū facit stare iuxta verbū diuinū in codē supposito Est etiaȝ interiectio: q₂ interponit se vt fidelē mediatorē inter deū τ hoīem. Est etiā coniūctio: quia ɔiūgit summū infimo: deū limo: verbū homini: virginitatē matri: lapsum miserie g'orie summi dei. Propter ista hoc nomē est nouū. Licet aūt hoc nomen iesus impositū fuerit alijs qui fuerunt ante hunc puerū natū: tn̄ alia rōne. Unde sctūs Tho. iij. pte. q. xxxvij. arti. ij in rub. dicit sic. Nomina singulariū hominū semper imponuntur ab aliqua proprietate eius cui nomen imponitur: τ hoc quattuor modis. Uel a tpe sicut imponuntur noīa aliquorū sctōr his qui in eor festis nascuntur. Uel a cognatiōe. sicut cū filio imponitur nomē patris: vel alicuius de cognatione eius. Sicut propinqui iohānis baptiste voluerunt eū vocare nomīe patris sui Zachariā. non autē iohannē: q₂ nullus erat in cognatione eius qui vocaretur hoc noīe. vt dicitur Luce. i. Uel ab euentu. Sicut Joseph vocauit primogenitū suū Manassen dicēs. Obliuisci fecit me deus oīum labor meor. Geñ. xli. Uel etiā ex aliqua qualitate eius cui nomen imponitur. Sicut Geñ. xxv. dicitur. ꝙ qui primo egressus est de vtero matris ruffus erat: τ totus in morē pellis hispidus vocatus est nomen eius Esau quod interpretatur rube⁹. Noīa aūt q̄ imponunt̄ diuinit⁹ aliquib⁹ semp significant aliqđ gratuitū donū eis diuinit⁹ datū. Sicut Geñ. xvij. dictū est abrahe. appellaberis abrahā: q₂ patrem multarū gentiū constitui te. Et Math. xvi. dictū est petro. Tu es petrus τ super hanc petrā edificabo eccliam meaȝ. Quia ergo homini xp̄o hoc mun⁹ gratie collatum erat vt per ipm omnes saluarentur: ideo conuenienter vocatū est nomen eius iesus. i. saluator. Hec Tho. Circa hoc nomen videnda sunt quattuor. Prio a quo istud nomen iesus fuit ei impositū. Secundo quare fuit ei impositū. Tertio ad quid fuit ei impositum Quarto quare fuit vocatus xp̄us. In his stat omne mysterium huius nominis. Primo istud nomen iesus fuit impositum puero hodie circūciso a multis: scz a patre.

Unde in apocriphis esdre dicitur. Reuelabitur filius cum his qui cum eo iocundabūtur: τ morietur filius meus iesus τ conuertetur seculum. A propheta Abacuch. iij. c. Ego autem in domino gaudebo τ exultabo in deo iesu salutari meo. Ab āgelo Luce. i. Uocabis nomen eius iesum. A matre Luce. ij. Uocatū est nomen eius iesus τc̄. Triplicem iesum in scriptura legimus: scȝ iesum naue. τ iste saluauit ab exilio deserti τ diuisit terrā promissionis. Josue. xiij. Similiter iesum filium Josedach. τ iste saluauit. quia edificauit templum vbi egit summum sacerdotium. Zach. iiij. Audi iesu sacerdos magne τc̄. Item iesum filium Syrach: qui fuit doctor τ propheta. Sed noster iesus hodie circuncisus diuisit terrā viuentium scȝ beatitudinem eternam. Reedificauit templum virtutis τ gratie ruinosam reparando naturam humanam. Qui fuit propheta vir potens opere τ sermone docens in doctrina dei sicut potestateȝ habens. Et illi quidē non fuerunt veri iesus. Sed premissi sunt tanq̄ȝ baculus Helysei ad mortuum. vnde vacui fuerunt a vera salute. Nam baculus superpositus fuit mortuo: τ non erat vox neqȝ sensus. Descendit hic noster iesus qui saluum fecit populum suum a peccatis eorum. quia vox τ sensus τ vita redierunt. Nam vir iste propheta potens opere τ sermone de excelso monte celorum descendens: quasi alter helyseus de monte carmelo visitare dignatus est hominem: inclinari dignatus est iacenti: contrahi τ coequari paruulo ceco impertiri lumē oculorum suorum: τ os mutum oris proprij osculo soluere. debilesqȝ manus roborare τ contactu suarum solidare. τ flatuȝ qui exiuerat sua respiratione intromittere: tribuens cordi sentire fideliter: proferre laudem vtiliter: τ manu opari efficaciter. Puer autem oscitauit septies: quia quinqȝ sensus exteriores τ duos interiores inspirationi iesu reddit conformes: dicens. Cor meū τ caro mea exultauerunt in deum viuum. Septies in die reddendo sibi laudem. vere itaqȝ est iesus. Secundo istud nomen iesus fuit hodie impositum huic puero quia est premium humane retributionis in statu glorie. Hec enim figurant ipse littere ex quibus componitur hoc nomen iesus. scȝ J. H. S. τ titulus superpositus que faciūt iesus. Nam. J. significat personā deitatis.

H. significat inspiratioē sctitatis. S. vero significat inclinatōnē maiestatis. Titulus aūt significat redemptionem captiuitatis. Primo. J. significat personā diuinitatis. Quia hec lr̄a. J. est media vocaliū. Sic filius dei est media ꝑsonarū in trinitate. hec lr̄a. J. est minima in forma ⁊ maxima in facto. Sic filius dei est minimus in forma humanitatis: ⁊ maximus in facto redemptionis. Hec lr̄a. J. in metro ē aliqñ simplex vocalis. vt in hoc verbo ibo. aliqñ simplex cōsonans. vt hierl'm. aliqñ duplex cōsonans. vt maior. quia mediat inter duas vocales. aliqñ est syllaba. vt ibo. aliqñ est dictio. vt in hoc impatiuo J. qd̄ est vade. Eodē mō hec lr̄a. J. est caput huius noīs iesus. quia puer hodie circūcisus est caput oīm electorū. Eph. i. Constituit eū caput sup vniuersam ecclīam. s. electoꝝ. Itē est media inter qnqȝ vocales: qꝛ est medius in gentiū vocatione que per qnqȝ ciuitates designātur. Esa. xxx. In die illa erūt qnqȝ ciuitates in terra egypti loquētes lingua chananea. Ciuitas solis vocabitur vna. i. in die xp̄i erūt qnqȝ ciuitates in mūdo. s. ecclīa anthiochena. cōstantinopolitana. alexādrina. hierosolymitana. ⁊ romana. Que vocatur ciuitas solis ppt' summū pontificē. loqntes lingua zeli xp̄ianitatis. Hec lr̄a. J. est syllaba in sono p̄dicātis. Luc. iiij. Alijs ciuitatibꝰ oportet me euāgelizare regnū dei: qꝛ idō missus sum. Dictio est in verbo impantis. Math. viij. Impauit vētis ⁊ mari. Est vocalis per se sonū faciēs in gr̄a p̄destinatōis. Est simplex cōsonans in gr̄a iustificatiōis. Est duplex ꝯsonans in schola fruitiōis. s. aīe ⁊ corporis. Est duplex ꝯsonās in gr̄a meditationis. s. inter deū ⁊ hominē. Paulus. Mediator dei ⁊ hoīm hō xp̄s iesus. Est duplex cōsonās in vinculo vniōis. Math. xviij. Ubi fuerint duo vel tres cōgregati in noīe meo ibi sum in medio eoꝝ ⁊c̄. Scd̄o. H. significat inspirationē sctitatis. Est eñ in metro ac si nō sit. Sic ⁊ inspiratio spūsscti est ad cōceptionē pueri circūcisi hodie ac si nō sit qꝛ nō est pater xp̄i. Similiter. H. est littera octaua in alphabeto: qꝛ xp̄us resurgēs nouissime resurrectionis mysteriū qd̄ ꝑ octauū significat̄ ꝯsecrauit. Et sicut. H. nō computat̄ inter litteras cū sit aspiratio: sic xp̄s nō computatur inter homines naturaliter genitos cū de inspiratione spiritussanctiuo luerit cōcipi. Unde spōsa scilȝ beata virgo Cant. vi. dicit. Dilectus meus mihi: scȝ de spiritusancto sacrando ⁊ fecundando vterū meū. ⁊ ego illi. s. ꝯcipiendo illū de substātia carnis mee ministrando sanguinē purissimuȝ. Qui pascitur inter lilia scȝ castitatis ⁊ integritatis corporis mei. donec aspiret dies. id est per inspirationē spiritussancti formetur xp̄us qui est verus dies ⁊ lux noui testamenti. ⁊ inclinētur vmbre scȝ veteris testamenti. ad ip̄m adorandū tanq̄ veritatē. Tertio. S. significat inclinationeȝ maiestatis: quia puer hodie circuncisus rigorē iusticie inclinauit in dulcorē misericordie. Hec littera. S. si capitalis ponat̄ ex toto se humiliat: ⁊ quasi se inclinat. in hac forma. s. Si aūt finalis ponatur: tota contrahitur breuiatur dilatatur in hac forma. s. Sic ⁊ verbū altissimū abbreuiat̄ in nostra natura ⁊ contrahitur totum in amore nostro. Iere. xxxi. In charitate perpetua dilexi te: ideo attraxi te miserās. Quarto titulus superpositus significat redemptionē captiuorum per completū amoris signū. cū in cruce clamans dixit. Cōsummatū est. propter ea Ioh. xvij. ait. Opus consummaui quod dedisti mihi vt faciā. Tertio istud nomen iesus fuit hodie impositū huic puero propter multiplicē huiꝰ noīs effectuȝ. ideo Cant. i. dicitur. Oleū effusum nomen tuū propter variā suauitatē eius. Est eñ primo penitētibus in refugiū. Quis eñ peccator non timeat nomē diuine potentie. Quis audeat sustinere dominū vltionuȝ. Sed ecce iesus dulce refugiuȝ in quo exinanitur maiestas ⁊ dulcescit pietas. Ipē est spes vnica ad veniam. Mathei. i. Uocabis nomen eius iesum. Ipse enim saluum faciet populum suū a peccatis eorum. Et. i. Ioh. ij. Scribo vobis filioli mei quoniam remittuntur vobis peccata propter nomen eius ⁊c̄. Secundo egrotantibus in remediuȝ. Marci. xvi. In nomine meo super egros manus imponēt: ⁊ si mortiferum quid biberint non eos nocebit. Super quo Bernardus ait. Habes o anima mea reconditum electuariuȝ in vasculo nominis huius quod est iesus. qd̄ nulli tue pesti vnqȝ inueniatur inefficax. Habes anima mea in nomine iesu vnde actus tuos prauos corrigas: vl' minus perfectos diligenter impleas. Habes vnde sensus tuos aut ne corrumpantur serues: aut si corrumpantur sanes. Hec Bernardus. Exemplum de infirmo quem sanauit dyaconus

adhuc infidelis presente Paulo ad nomen
iesu. Act. ¶ Tertio pugnantibus in pre-
sidiũ. Rex enim non permittit perire ciui
taté vel seruũ inuocanté nomen eius. Sic
facit puer hodie circuncisus. ps̄. Protegã
eũ quoniã cognouit nomé meũ. Et Prou.
xviij. Turris fortissima nomen dñi: ad ipsuz
recurrit iustus ⁊ exaltabitur. Exemplũz de
beata Agata que inuocato nomine iesu fe
ras immanissimas mãsue fecit. ¶ Quarto
patientibus in solatiũ. Nã xp̄us patientes
consolatur dicens Math. v. Beati estis cũ
maledixerint vobis homines: ⁊ dixerint oē
maluz aduersum vos mentientes propter
nomé meũ. Et Act. v. Ibant apostoli gau
dentes a conspectu concilij: quoniaz digni
habiti sunt pro nomine iesu contumeliam
pati. ¶ Quinto proficientibus in auxilium.
Unde ps̄. Deduxit me super semitas iusti
cie propter nomen suũ Et Bern̄. Siquidē
cũ nomine iesu hominē mihi propono mi-
tem: humilē: sobriũ: benignuz: castũ: miseri-
cordē: ⁊ omni deniq̄ honestate conspicuũ.
Ideo semper in sinu mihi sit iesus: semp in
manu quo mei omnes sensus in ip̄m diri-
gantur ⁊ actus. Hec Bern̄. Et ps̄. Dñe in
lumīe vult⁹ tui am. ⁊ in no tuo ex. to. d. ⁊c̄.
¶ Sexto deficiētibus in subsidiũ. quod figu
ratũ est Act. iij. vbi ait Petrus illi claudo.
In nomine iesu xp̄i surge ⁊ ambula. Si q̄s
eñ sedet per pigriciã sanat illũ iesus excitã
do torporē. Si quis deficit per impotentiã
sanat illũ iesus tribuendo vigorem. Unde
Bern̄. Cũ iesum nomino hominē mihi pro
pono qui ⁊ suo me sanet exēplo ⁊ roboret
adiutorio. Excitat eñ torporem meũ iesus
deus ⁊ homo ⁊c̄. ¶ Septimo confitentibus
in honorē. Unde Joh. i. dicitur. Dedit eis
potestatez filios dei fieri his qui credunt in
nomine eius. Non eñ est modicus honor
in sortē filiorũ dei cōputari. Apl's. Si filij ⁊
heredes: heredes quidē dei coheredes aũt
xp̄i. Roma. viij. ¶ Octauo predicantibus
in testimoniũ. Unde Mar. xvi. dicitur: In
nomine meo demonia eijcient: linguis lo-
quentur nouis. Et ps̄. Deus docuisti me a
iuuentute mea ⁊ vsq̄ nunc pro. mi. tu. ¶ No
no memorantibus in suspirium. Nihil eñ
ita excitat anime desideriuz sicut hoc nomē
iesus. Unde Bernardus. Dulcis iesu me-
moria dans vera cordis gaudia. Sed sup
mel ⁊ omīa eius dulcis presentia. Nihil ca
nitur suauius: auditur nihil iocundius. Nil
cogitatur dulcius q̄z iesus dei filius. Exem-
plũ de beato Ignatio in cuius pectore erat
scriptum ⁊c̄. ¶ Decimo postulantibus in suf
fragium. Joh. vi. Si quid petieritis patrez
in nomine meo dabit vobis. Et hoc si petã
tur salutaria ⁊ proficua ad salutē eternam
aliter non ⁊c̄. ¶ Undecimo esurientibus in
fructũ. Est eñ non solũ lux anime: sed etiã
cibus. An non totiens cōfortaris quotiēs
iesu recordaris. Aridus est omīs cibus ni-
si hoc oleo condiatur. Quid eñ ita mentez
cogitantis impinguat? Quid ita excitatos
reparat sensus: virtutes roborat: vegetat
mores: ⁊ castas fouet affectiones. Tua ie-
su dilectio: grata mentis refectio: replet si-
ne fastidio: dans famē desiderio. vt ait Ber
nardus ⁊c̄. ¶ Duodecimo peruenientibus
in premiũ Unde ps̄. dicit. Gloriabũtur in
te oēs qui diligunt nomen tuũ. Et Apoc.
xiiij. Uidi supra montē syon agnũ stantem
⁊ cũ eo centuz quadragintaquattuor milia
habentes nomē ⁊c̄. ¶ Quarto vocatus est
xp̄s. Nam hoc nomen fuit prefiguratũ sin
gulariter in sacerdotio: in regno: in prophe
tia: in prelio. Dicitur enim xp̄s ab vnctione
⁊ hi quattuor vngebantur: scilicz sacerdos:
rex: propheta: pugil. Puer noster hodie cir
cuncisus fuit pphēta predicando: pugil pa
tiendo: sacerdos moriendo: rex resurgēdo.
Ideo ps̄. dicit. Unxit te deus deus tu⁹ oleo
leticie pre cōsortibus tuis. Conferam⁹ rem
nomini. Hoc enim nomen non scribitur lit
teris latinis sed grecis. scz. x. p. c. cũ apice su
perposito quod apud latinos nihil sonat p
pter excellentiã dignitatis huius nominis
quia ista vnctio manat a pectore dei patris
Nam hec littera. x. gerit figurã crucis. P.
indicat cōflictũ passionis. C. innuit trium-
phum coronationis. Apex superpositus de
monstrat titulũ suprascriptionis. Et sic cō
pletur vnctio: vt sic cum samaritana dicere
possimus Scio quia messias venit qui di
citur xp̄s. Hec nanq̄ littera. x. fuit inuenta
rome tempore Octauiani augusti: cuius tē
pore natus est xp̄us in mundũ: ad significã
dũ q̄ ille iam venerat q̄ esset autor vniuer
salis salutis: qui ⁊ rome erigeret vexillum
sancte crucis: ⁊ ibi institueret vnctionē san
cte sedis. Hec littera. x. semper est duplex cō
sonans. Quia regnũ ⁊ sacerdotiũ simul in
xp̄o significat ⁊ deũ ⁊ hoīem in vna p̄sona
vnit. Hec littera. p. significat passionis cō-
flictum in sanctis martyribus cũ romanis

imꝑatoribus. Hec littera .c. diminuta: quia semicirculus significat dignitatem pontificū: sed imꝑfectaȝ in hac vita donec corona gratie vite p̄ntis termineť in coronaȝ glie eterne. Tādē titulus suppositꝰ designat pacem datā ecclīe ꝑ Constātinū ad multiplicandū religionē iesu xp̄i ꝑ queȝ renouate ⁊ fundate sunt ecclīe in honorē noīs iesu xp̄i Juxta illud ps̄. Afferte dn̄o glīaȝ nomini eius adorate dominum in atrio sancto eiꝰ. Ad quam nos ⁊c̄. Amen.

¶ In festo epyphanie dñi. Sermo .x.

Vidimus stellā eius Math. ij. ⁊ i euāgelio p̄ntis solennitatis. Esa. ꝓpheta. xlv. c. dicit sic. Uere tu es deꝰ absconditꝰ sanctus israel saluator. Super quo moueo istā questionē. Utrū iesu xp̄i natiuitas in salutē humani generis ordinata debuerit oībꝰ hoībꝰ rōnabilr̄ esse manifesta. Ad istā q̄stionem r̄ndēt duo doctores noui testamēti. Primꝰ est btūs petrꝰ apl̄s Act. x. dic̄. Dedit eū manifestū fieri nō oī pplo: ſ testibꝰ p̄ordinatꝭ a deo. Pertinet aūt ad diuine sapie ordinē vt dei dona ⁊ secreta sapie eiꝰ nō equaliter ad oēs: ſ īmediate ad quosdā ꝑueniāt ⁊ ꝑ eos ad alios deriuenť. Un̄ hoc etiā debuit circa iesu xp̄i natiuitatē obseruari vt nō oībus xp̄s manifestareť: ſ q̇busdā ꝑ q̊s possꝫ ad alios ꝑuenire. Scđus est sctūs Tho. iij. ꝑte. q. xxxvi. arti. i. dic̄ sic. Natiuitas xp̄i nō debuit oībꝰ cōiter esse manifesta. Primo q̇dem: qꝛ ꝑ hoc impedita fuisset humana redemptio q̄ ꝑ cruceȝ eiꝰ ꝑacta est. qꝛ vt dr̄. i. Coꝝ. ij. Si cognouissent nunq̄ꝫ dn̄m glorie crucifixissent. Scđo qꝛ hoc diminuisset meritū fidei per quā venerat hoīes iustificare. ſm illud Roma. iij. Justicia dei ꝑ fidē iesu xp̄i. Si em̄ manifestis indicijs xp̄o nascente eiꝰ natiuitas oībꝰ appꝑeret: iā tolleret rō fidei q̄ est argumentū nō apparētiū. vt dr̄ Heb. xi. Tertio: qꝛ ꝑ hoc venisset in dubiuȝ veritas humanitatꝭ ip̄ius. vn̄ Aug͠ dicit in epl̄a ad volusianuȝ. Si nullas ex ꝑuulo in iuuētutē mutaret etates: nullos cibos nullos caperet somnos. nōne opinionē ꝯfirmaret erroris: nec hoīem verū vllo mō suscepisse crederet. ⁊ dū oīa mirabilr̄ facit auferret qđ misericorditer fecit. Un̄ de gr̄a dei saluatoris erudiendi erāt oēs hoīes ad salutē. nō in principio natiuitatis eiꝰ: ſ postea tp̄e ꝓcedēte postq̄ꝫ opatꝰ ē salutē in medio terre. vn̄ post passionē ⁊ resurrectioneȝ dixit discipulis Math. vlť. Euntes docete oēs gētes. Hec Tho. Sciēdū q̄ natiuitas xp̄i quattuor generibꝰ hoīm fuit manifesta. Primo marie ⁊ ioseph q̇ instruēdi erāt de xp̄i natiuitate anteq̄ꝫ nascereť. qꝛ ad eos ꝑtinebat reuerentiā habere ꝓlis cōcepte in vtero ⁊ obsequi nasciture. Sꝫ qꝛ eoꝝ testimoniū ꝓpter hoc q̄ erat domesticū fuisset habitū suspectū circa magnificentiā xp̄i. iō oportuit vt alijs manifestareť extraneis q̊rū testimoniū suspectū esse nō posset. ꝓpter ea ioseph certificatꝰ est ab angelo Math. i. Joseph noli timere accipe mariā ꝯiugē tuam. Qđ enim in ea natū est: de sp̄ūscto est. Scđo manifestata ē pastoribꝰ ip̄o die natiuitatis xp̄i. vt em̄ dr̄ Luc. ij. Erant pastores in eadē regiōe vigilātes ⁊ custodiētes vigilias noctis suꝑ gregē suū. ⁊ vt discesserunt ab eis angeli in celū: loquebātur adinuicē. Trāseamꝰ vsq̄ꝫ bethleē ⁊ videamꝰ hoc verbū qđ factuȝ est ⁊ qđ fecit dn̄s ⁊ ostendit nobis. ⁊ venerūt festināte̅s. Tertio aūt magi ꝑuenerūt ad xp̄m. xiij. die natiuitatꝭ eius quo die festū epyphanie celebrať: vt est hodie. Si em̄ reuoluto āno aut etiā duobꝰ annis ꝑuenissent: nō īuenissent eū in bethleē: cū scriptū sit Luc. ij. Qꝛ postq̄ꝫ ꝑfecerūt oīa ſm legē dn̄i. s. puerū iesum offerētes in templū: reuersi sunt in galileā in ciuitatē suam nazareth. Quarto aūt manifestata est iustis in tēplo. xl. die a natiuitate. vt hr̄ Luc. ij. s. symeoni ⁊ anne ꝓphetꝭ: q̇ etiā de illo ꝓphetauerūt. iō isti oēs dicūt vidimꝰ stellā eiꝰ.

¶ Vidimus stellam

- Corporalis representationis.
- Spiritualis reuelationis.
- Personalis incarnationis.
- Supernalis fruitionis.

¶ Primo nos magi vidimꝰ stellā corpal̄ repn̄tatōis. Un̄ scūs Tho. iij. ꝑte. q. xxxvi. ar. v. dic̄ sic. Sic manifestatio syllogistica fit ꝑ ea q̄ sꝫ magꝭ nota ei cui ē aliq̇d manifestādū. ita manifestatio q̄ fit ꝑ signa dꝫ fieri ꝑ ea q̄ sunt familiaria illis q̇bꝰ manifestať. Manifestū ē aūt q̄ viris iustis ē familiare ⁊ ꝯsuetū interiori sp̄ūsc̄i edoceri instinctu absq̄ꝫ signoꝝ sensibilium demōstratōe. s. ꝑ sp̄m̄ ꝓp̄hie. Alij vero corꝑalibꝰ rebꝰ dediti ꝑ sensibilia ad itelligibilia deducunť. Judei tn̄ cōsueti erāt diuia r̄n̄sa ꝑ āgelos accipe ꝑ q̊s etiā legē acceꝑerāt. ſm

illō Act. vij. Accepistis legē in dispositiōe
āgeloꝝ. Gētiles ꝟo ⁊ maxīe astrologi ꝯsu
eti sūt stellarū cursꝰ inspicē. Et iō iustis. s. si
meoni ⁊ āne māifestata ē xp̄i natiuitas ꝑ ī
teriorē instinctū spūsctī. ſm illud Luce. ij.
Rn̄sum accepit symeon a spūsctō nō vi. se
moꝛ. nisi priꝰ vide. xp̄m dn̄i. Pastoribꝰ āt ⁊
magi tāꝙ rebꝰ coꝛꝑalibꝰ dediti māifestata ē
xp̄i natiuitas ꝑ appitōes visibiles. ⁊ qꝛ na
tiuitas nō erat pure terrena: ſ; q̊dāmō cele
stis: iō ꝑ sig̃ celestia vtrisq; natitas xp̄i ma
nifestaᷓ. vt ei Aug. dic̄ in ſmo. de epypha.
Celos āgeli hitāt ⁊ sydera oꝛnāt. vtrisq; g̊
celi enarrāt gl'iaz dei. Rōnabilr āt pastori
bꝰ tāꝙ iudeis apō q̊s freqnᷓ facte sūt appi
tiōes āgeloꝝ reuelata ē natiuitas xp̄i ꝑ an
gelos. Magi āt assueti ī ꝯsideratōe celestiū
coꝛpoꝝ māifestata ē ꝑ signū stelle. qꝛ vt dic̄
Crisͦ. Per ꝯsueta eos dn̄s vocare voluit eis
ꝯdescēdēs. Scd̄a rō ē. qꝛ vt Greg. dic̄. Iu
deis tāꝙ rōe vtētibꝰ rōnale aīal i. āgelꝰ p̄di
care debuit. Gentiles vero qui vti rōne ne
sciebant ad cognoscendū deū non ꝑ vocē: ſ;
ꝑ signa ꝑducunᷓ. Et sicut dn̄m iā loquentē
annūciauerūt gentibꝰ predicatores loquē-
tes: ita eū nondū loquentē elementa muta
p̄dicauerūt. ¶ Tertia rō est. qꝛ vt Aug. dic̄
in sermone epyphanie. Abrahe innumera
bilis erat ꝓmissa successio. nō carnis semīe
sed fidei fecunditate generāda. ⁊ ideo stel-
larū multitudini est cōparata vt celestis ꝓ
genies spꝫraretᷓ. Et ideo gētiles in syderibꝰ
designati oꝛtu noui syderis excitanᷓ vt per
ueniant ad xp̄m. per quē efficiuntur semen
abrahe. ¶ Quarta rō est. qꝛ sicut dicitur in
libꝛo questionū noui ⁊ veteris testamenti.
Magi illi sequebanᷓ traditionē Balaam:
qui dixit Nume. xxiiij. Orieᷓ stella ex iacob
Vn̄ vidētes stellā extra oꝛdinez mūdi: hāc
esse intellexerūt quā Balaā futurā indicez
regis iudeoꝝ ꝓphetauerat. hec Tho. Et sic
pꝫ rō qualiter xp̄s voluit manifestare suaz
natiuitatem magis per stellā. Circa quā vi
denda sunt quattuoꝛ. Pri°o de materia eiꝰ
Scd̄o de foꝛma. Tertio de efficiētia. Quar
to de fine ip̄ius ⁊c̄. Quantū ad materiam
huiꝰ stelle sciendū ꝙ hec stella q̄ magis ap
paruit nō fuit vna de celestibꝰ stellis ab ini-
tio creatis. Vn̄ Aug. in lib. ꝯ faustū dicit.
Nō ex illis erat stellis q̄ ab initio itinerum
suoꝝ oꝛdinē sub creatōnis lege custodiunt.
sed nouo virginis ꝑtu nouū sydus appuit
Et sctūs Tho. iij. ꝑte. q. xxxvi. arti. vij. dicit
sic. Sicut Criso. dicit super Math. Qꝛ illa
stella q̄ magi appuit nō fuerit vna celestiuz
stellarū multipliciter manifestuz est. Pri°o
quidē qꝛ nulla alia stellarū hac via incedit.
Hec em̄ stella ferebaᷓ a septentrione in me
ridiē. Ita em̄ iacet iudea ad persidem vnde
magi venerunt. Secundo apparet hoc ex
tempoꝛe. Non solū em̄ apparebat in nocte
sed etiā in media die. quod non est virtutis
stelle: sed nec etiā lune. ¶ Tertio quia quā-
doq; apparebat ⁊ quando q; occultabatur
Cū eniz intrauerunt hierosolymā occulta-
uit seipsam. Deinde vbi herodē reliquerūt
monstrauit seipsam. ¶ Quarto quia nō ha
bebat continuū motū. sed cū opoꝛtebat ire
magos ibat. quando autez opoꝛtebat stare
stabat. Sicut ⁊ de columna nubis que erat
in deserto. ¶ Quinto quia non sursum ma-
nens partū virginis demonstrabat. sed de-
oꝛsum descendens hoc faciebat. Diciᷓ eniz
Mathei. ij. ꝙ stella quā viderant in oꝛien-
te antecedebat eos vsq; dū veniens staret
supꝛa vbi erat puer. Ex quo patet ꝙ verbū
magoꝛuz dicentiū. Vidimus stellā eius in
oꝛiente. non est sic intelligendū quasi ip̄is
in oꝛiente positis stella apparuerit existēs
in terra iuda. sed quia viderunt eā in oꝛien
te existentē ⁊ precessit eos vsq; in iudeam
q̄uis hoc a quibusdā sub dubio relinquaᷓ.
Non aūt potuisset distincte domū demon
strare nisi esset terre vicina. Et sicut ip̄e Cri
sosto. dicit. Hoc non videtur pꝛopꝛiūz esse
stelle: sed virtutis cuiusdā rationalis. Vn-
de videtur ꝙ hec stella virtus visibilis fuis
set in talē apparentiā transfoꝛmata. Unde
quidā dicunt ꝙ sicut spiritussanctus descē-
dit super dominū baptizatū in specie colū-
be: ita apparuit magis in specie stelle. Alij
vero dicunt ꝙ angelus qui apparuit pasto
ribus in specie humana apparuit magis in
specie stelle. Probabilius tamen videtur ꝙ
fuerit stella de nouo creata. sed in aere vici-
no terre que ſm dei voluntatē mouebatur.
Unde Leo papa dicit in sermone epypha
nie. Tribus magis in regione oꝛientis stel
la noue claritatis apparuit: que illustrioꝛ ce-
teris pulchꝛioꝛq; syderibus in se intuentiū
oculos animosq; conuerteret vt confestim
aduerteretur nō esse ociosum quod tam in
solitū videbatur. Hucusq; Tho. vbi supꝛa.
¶ Quantū ad foꝛmā sanctus Tho. eadē. q.
arti. v. dicit sic. Sicut Criso. refert. in q̄bus-
dā scripturis apocriphis legitur ꝙ quedaz

gens in extremo oriẽtis iuxta oceanũ quã
dã scripturã habebat ex nomine Seth. de
hac stella ⁊ muneribꝰ eiꝰ offerendis q̃ gens
diligẽter obseruabat huiꝰ stelle exortũ: posi
tis exploratoribꝰ .xij. qui certis tẽporibꝰ de
nocte ascẽdebãt in montẽ. In quo postmo
dũ viderũt eã habentez in se quasi paruuli
formã: ⁊ super se similitudinez crucis. Hec
Tho. Et sic patet ⁊c. Quantũ ad efficiẽ-
tiã istius stelle sciendũ ꝙ vt sctũs Tho. iij.
pte. q. xxxvi. arti. v. dicit. Stella q̃ xp̃i nati-
uitatẽ manifestauit oẽm occasionẽ erroris
subtraxit. vt enĩ Aug. dic̃ ꝯtra faustũ. Nul
li astrologi ita cõstituerũt nascentiũ hoĩm
fata sub stellis: vt aliquaz stellarũ hoĩe aliq̊
nato circuitus sui ordinẽ reliquisse ⁊ ad eũ
qui natus est perrexisse asseuerent. sicut ac
cidit circa stellã que demonstrauit natiuita
tem xp̃i. ⁊ ideo per hoc non cõfirmatᷣ error
eoꝝ qui forte nascẽtiũ hoĩm astroꝝ ordini
colligari arbitrantᷣ. non aũt credũt astroꝝ
ordinẽ ad homĩs natiuitatẽ posse mutari.
Siĺr etiã vt Criso. dicit. Non est hoc astro
nomie opꝰ a stellis scire eos qui nascuntur
sed ab hora natiuitatꝭ futura p̄dicere. Ma
gi aũt tp̃s natiuitatꝭ nõ cognouerũt vt hic
sumẽtes initium a stellarũ motu futura co
gnoscerẽt. ſ3 potiꝰ ecõuerso. Et sicut Aug.
dicit in s̃mone epyphanie. Magi ab ange
lis aliqua monitiõe reuelatiõis audierunt
ꝙ stella xp̃m natũ significaret. ⁊ ꝓbabile
videtᷣ ꝙ a bonis: qñ in xp̃o adorãdo salus
eoꝝ iam querebatᷣ. Hec Tho. Et sic stella
illa nihil in xp̃o effecit: sed magoꝝ corda ꝑ
docuit tanꝗ̃ veritatis index. qd̕ ad illumi-
nationẽ fidei eoꝝ ptinebat ⁊c. Quantũ
ad finẽ sctũs Tho. iij. pte. q. xxxvi. arti. viij.
dicit sic. Magi sunt primitie gentiũ in xp̃o
credentiũ in quibꝰ apparuit: sicut in quodã
p̄sagio fides ⁊ deuotio gentiũ venientiũ
a remotis ad xp̃m. ⁊ ideo sicut deuotio ⁊ fi
des gentiuz est absq̃ errore ꝑ inspirationẽ
sctĩ spũs: ita etiã credendũ est magos a spi
ritu sctõ inspiratos sapiẽter xp̃o reuerentiã
exhibuisse. Et sicut Criso. super Math. dic̃
Si magi regẽ terrenuz querẽtes venissent
fuissent ꝯfusi qꝛ tanti itineris laborẽ sine cã
suscepissent. vñ nec adorassent: nec mũera
obtulissent. Nũc aũt qꝛ celestẽ regẽ q̃rebãt.
⁊ si nihil regalis excellẽtie in eo viderũt: tñ
soliꝰ stelle testimonio ꝯtẽti adorauerunt. vi
derunt enĩ hoĩez ⁊ agnoscũt deũ: ⁊ offerũt
munera dignitati xp̃i ꝯgruẽtia. aurũ quidẽ

quasi regi magno. thus qd̕ in dei sacrificio
ponitᷣ immolãt vt deo. mirrha qua mortuo
rũ corpa ꝯdiuntᷣ p̄betᷣ tanꝗ̃ ꝓ salute oĩum
morituro. Et vt Greg. dicit. Instruimur vt
nato regi aurũ ꝑ qd̕ significatᷣ sapiẽtia of-
feramꝰ in ꝯspectu eiꝰ lumine sapiẽ splẽden-
tes. thus autẽ ꝑ qd̕ exprimitᷣ orõnis deuo
tio offerimꝰ si ꝑ orationũ studia deo redo-
lere valeamꝰ. mirrhã que significat mortifi
cationez carnis offerimꝰ si carnis vitia per
abstinentiã mortificamꝰ. Et sicut Aug. di
cit in sermone epyphanie. Cũ multi reges
iudeoꝝ nati fuissent atq̃ defuncti: nullũ eo
rũ magi adorandũ quesierũt. Non itaq̃ re
gibꝰ iudeoꝝ quales illic esse solebant hunc
tam magnũ honorem longinqui alienige-
ne ⁊ ab eodem regno prorsus extranei a se
deberi arbitrabantᷣ. Sed talẽ natũ esse didi
cerunt in quo adorando se salutez que s̃m
deum est consecuturos minime dubitarẽt.
Hec Thomas. Et sic patet ⁊c.

Secũdo nos magi vidi-
mus stellã spũalis reuelatiõis. i. fidei in cor
dibus nr̃is de diuinitate ⁊ hũanitate istius
pueri. Sciendũ ꝙ dyabolus volẽs sedu-
cere mẽtes istoꝝ magorũ ne crederẽt ꝙ sit
verꝰ deus ⁊ messias ꝓmissus in lege: addu-
cit decẽ rõnes valde apparẽtes: quibꝰ respõ
dent magi vt pz. Prima rõ est. Iste puer
generãdus annũciatᷣ femine. ꝗ est hõ ⁊ nõ
deꝰ. pz ꝯñia. qꝛ Ysaac: Sampson: Iohes ba
ptista annũciantᷣ matribꝰ ⁊ patribꝰ eoꝝ: q̃
tñ nõ fuerũt nisi hoĩes. Rñdent magi ⁊ di
cunt. Uerũ est ꝙ iste puer annũciatᷣ femĩe
sed virgini. Vñ Esa. vij. dic̃. Ecce virgo cõ
cipiet ⁊ pariet filiũ ⁊ vocabitᷣ nomen eius
emanuel. i. nobiscũ deꝰ. Et Ezech. xliiij. Vi-
di portaz in domo dñi clausam. Et Dañ. ij.
Lapis abscisus est de mõte sine manibus.
Et Malach. iij. Statim veniet ad templũ
suũ dñator quẽ vos q̃ritis: ⁊ angelꝰ testa-
menti quẽ vos vultis. Cõueniens enĩ fuit
vt virgini annũciaretᷣ cõceptio saluatoris:
vt redderet mentez eiꝰ attentã ad tante rei
ꝯsiderationẽ. qd̕ q̃dẽ fecit eã salutãdo qua
dã noua ⁊ insolita salutatiõe. Vñ Orige-
nes dicit sup Lucã. Qꝛ si sciuisset ad alium
quẽpiã similẽ factũ esse sermonez: vtpote q̃
habebat legis scientiã: nunꝗ̃ eã quasi pere
grina talis salutatio terruisset. In qua qui-
dem salutatiõe p̄misit ydoneitatẽ eius ad
cõceptũ: in eo ꝙ dixit gr̃a plena. Expressit

cōceptũ in eo ꝙ dixit dñs tecũ. ⁊ ꝓnũciauit
honorē ꝯsequentē: cũ dixit. bñdi. tu in muli.
¶ Secunda ratio est. iste puer cōcipit in vte
ro femine: ergo est hō ⁊ nō deꝰ. patꝫ ꝯña q̄ꝛ
deꝰ cũ sit infinitꝰ oīa implet. iuxta illud pro
pheticũ. Celũ ⁊ terrā ego impleo. ergo non
pōt claudi femine vtero. Rñdent magi ⁊ di
cunt. Concipit eñ cōuenienter in vtero femi
ne. q̄ꝛ vt Aug. dicit lib. xxiij. ꝯtra faustũ qui
hac obiectōne vtebat. Non plane inquit ca
tholica fides q̄ xp̄m dei filiũ natũ ſm carnē
credit ex ꝟgine: nullomodo eũdē dei filiũ sic
in vtero mulieris ĩcludit q̄si extra nō sit q̄si
celi ⁊ terre administrationē deseruerit: q̄si a
patre recesserit. Sed vos manichei corde il
lo quo nihil potestis nisi corporalia fātasma
ta cogitare ista omino nō capitis. vt eñ dic
in ep̄la ad volusianũ. Dominuꝫ iste sensus
est nihil nisi corpora valentiũ cogitare: quo
rum nullũ pōt vbiqꝫ esse totuꝫ: q̄m per innu
merabiles partes aliud alibi habeat neces
se est. Longa alia est natura aīe q̄ corporis
quāto magis dei q̄ creator est aīe ⁊ corporis
nouit vbiqꝫ totus esse ⁊ nullo cōtineri loco
Nouit venire nō recedendo vbi erat. nouit
abire nō discedendo quo venerat. vnde nō
est facta mutatio in deo sed in homīe assum
pto. Sicut pꝫ de sole in nube vbi nulla ē mu
tatio ex parte solis sed ex parte aeris lumē
deferentis ⁊c. Tertia ratio ē. Iste puer na
scitur ⁊ parturit ex femina: ergo est hō ⁊ nō
deꝰ. patꝫ ꝯña. q̄ꝛ sicut mors hoīm subsecuta
est ex pctō ꝑmoꝝ parentũ. ſm illud Geñ. ij.
Quacũqꝫ die comederitis ex eo morte mo
riemini: ita etiā dolor partꝰ. ſm illud Geñ.
iij. In dolore paries filios: sed hoc nō cōue
nit deo. Rñdent magi ⁊ dicũt. Iste puer si
ne dolore matris nascit: q̄ꝛ dolor partꝰ con
sequitur in muliere cōmixtioneꝫ virilē. Vñ
Geñ. iij. Postq̄ dictũ est in dolore paries.
subdit. Sub viri ptāte eris. ⁊ sicut dic Au
gustinꝰ in ſmone de assum. btē ꝟginis. Ab
hac sniā excipit virgo mater dei. que q̄ꝛ sine
pctī collusione ⁊ sine virilis āmixtionis de
trimēto xp̄m suscepit sine dolore: sine inte
gritatis violatiōe: pudore ꝟginitatis inte
gra permansit. Fuit eñ ibi maxima iocundi
tas: q̄ꝛ hō deus natus est in mũdo. ſm illud
Esa. xxxv. Germinās germinabit sicut liliũ
⁊ exultabit letabũda ⁊ laudās. Quarta rō
est. Iste puer nascit in bethleeꝫ ciuitate par
ua ergo est hō ⁊ nō deus. patꝫ ꝯña. q̄ꝛ Esa.
ij. dr̄. De syon exibit lex ⁊ ꝟbũ dñi de hieru
salem. Si iste puer esset deꝰ g̃ in hierl'm debu
isset nasci. Rñdent magi ⁊ dicũt. Ideo do
ctores cũ eos interrogauissemꝰ de loco na
tiuitatis eiꝰ dixerũt ꝙ in bethleē nasci debe
bat: q̄ꝛ factꝰ est ex semine dauid ſm carnem
cui facta fuerat repromissio spālis de xp̄o.
ſm illud. ij. Reg. xxiij. Dixit vir cui cōstitu
tum est de xp̄o dei iacob: ⁊ ideo in bethleem
de qua natꝰ fuit dauid nasci voluit: vt ex ip̄o
loco natiuitatꝭ ꝓmissio facta impleta oñde
retur. etiaꝫ Michee. v. dr̄. Tu bethleē effra
ta paruula es in milibꝰ iuda. ex te eñ mihi
egrediet qui erit dñator in israel: ⁊ egressus
eiꝰ sicut ab initio a diebꝰ eternitatꝭ vbi trās
latio caldaica hꝫ ex te. egrediet messias ⁊c.
¶ Quinta ratio est. Iste puer nascit ploran
do: ergo est hō ⁊ nō deus. pꝫ ꝯña Sap. vij.
Similē vocē omībꝰ emisi plorās. Rñdent
magi ⁊ dicũt. Iste ploratꝰ cōgruit fini incar
natiōis. q̄ꝛ ad hoc filiꝰ dei carne assumpta ve
nit in mũduꝫ vt ꝑ pctō hũani generis satis
faceret. vnꝰ aũt ꝑ pctō aliꝰ satisfacit: duꝫ pe
nam pctō alteriꝰ debitam in seip̄m suscipit.
ploratꝰ aũt est pena pctī q̄ð est in mũduꝫ ꝑ
adam introductũ. Vñ cōueniēs fuit q̄tum
ad finē incarnationis ꝙ huiꝰ penalitates in
nostra carne susciperet vice nostra. ſm illud
Esa. liij. Vere languores nostros ip̄e tulit.
¶ Sexta ratio est. Iste puer inuoluit pānis
ergo est hō ⁊ nō deꝰ. pꝫ ꝯña Luc. ij. Inueni
etis infantē pānis inuolutũ. Rñdent ma
gi ⁊ dicũt illud maximi in sermo. de natiuita
te dñi. Si tibi sensuũ tuoꝝ fragilitate minꝰ
dignũ videt filiũ dei de femina natũ credere
ꝟginē cogita peperisse. Si tibi pāni quibus
obuolutus est fortasse vilescũt: angelos col
laudātes ⁊ multitudineꝫ celestis exercitus
admirare. ⁊ Esa. lx. dr̄. Surge illumīare hie
rusalē: q̄ꝛ venit lumē tuũ ⁊ glīa dñi s. t. o. ē.
¶ Septima ratio est. Iste puer nascit inter
aīalia: ergo est hō ⁊ nō deꝰ. pꝫ ꝯña. q̄ꝛ dicit.
In medio duoꝝ aīaliũ cognosceris. Respō
dent magi ⁊ dicũt sic Esa. i. dixit. Cognouit
bos possessorē suũ ⁊ asinꝰ ꝑsepe dñi sui. Per
hoc astruit fides incarnatōis in iudeis desi
gnatis ꝑ bouē vt pꝫ in pastoribꝰ. ⁊ in gētili
bus designatis ꝑ asinũ: vt pꝫ in nobis mag
Vñ hũc credimꝰ verā aīam ⁊ verā carnem
habuisse ⁊ nō fantasticā. ꝑ bouē eñ designa
tur maturitas discretōnis q̄ fuit ꝑfectissime
in aīa xp̄i. per asinũ designat austeritas one
ris q̄ fuit in corpe eiꝰ ¶ Octaua rō est. Iste
puer nascit in diuersorio ⁊ in presepio. g̃ est

homo ⁊ nō deꝰ. pꝫ ꝯn̄a Luc. ij. Reclinauit eū in p̄sepio: qꝛ nō erat ei locꝰ in diuersorio. Rn̄dent magi ⁊ dicūt illud Maximi in sermone de natiui. dn̄i. Si p̄sepe in quo infans iacuit despicis erige paulisper oculos ⁊ nouam in celo stellā ꝓtestantē mūdo natiuitatem dn̄i cā cōtuere. Si credis vilia crede mirifica. Si de his q̄ humilitatꝭ sunt disputas: q̄ alta sunt ⁊ celestia venerare. Et Esa. lx dicit. Et ambulabūt gētes in lumine tuo: ⁊ reges in splendore ortus tui ⁊c̄. ¶ Nona rō est. Iste puer vocaꝛ noīe humano: qꝛ iesus. q̄ ē homo ⁊ nō deꝰ. pꝫ ꝯn̄a. qꝛ Exo. iii. dꝛ. Cur q̄ris nomē meū qđ est mirabile. Rn̄dent magi ⁊ dicūt illud Esa. lij. Propter hoc sciet populus meꝰ nomē meū in die illa: qꝛ ego ipse qui loquebar ecce adsum. Multa etiā dicta sunt de hoc noīe iesus in s̄mo. de circūcisiōe.

¶ Decima rō est. Vos magi offertꝭ mirrhā huic puero: q̄ est homo ⁊ nō deꝰ. pꝫ ꝯn̄a: qꝛ mirrha p̄seruat a corruptiōe. Rn̄dent magi ⁊ dicūt. Prophete p̄nūciauerūt hūc puerum esse deū ⁊ hoīem ex nostris muneribꝰ. Naꝫ dauid in ps̄. dicit. Reges tharsis ⁊ insule munera offerent. Reges arabū ⁊ saba dona adducēt ⁊ adorabūt eū. ⁊ Esa. lx. dic̄. Oēs de saba veniēt aurū ⁊ thꝰ deferētes ⁊c̄.

¶ Tertio nos magi vidimus

stellā p̄sonalis incarnatōis. Sicut em̄ Chryso. dicit. Ab oriēte venerūt magi quia vnde dies nasciꝛ inde initiū dei ꝓcessit: qꝛ fides lumē est aīarū. vel qꝛ oēs q̄ ad xp̄m veniunt ab ip̄o ⁊ ꝑ ip̄m veniūt. Vn̄ dꝛ Zach. vi. Ecce vir oriēs nomē eiꝰ. Dicunꝛ autē ab oriēte ad litterā venisse. vel qꝛ de vltimis orientis partibꝰ venerūt s̄m quosdā. vel qꝛ de aliquibꝰ vicinis partibꝰ iudee venerūt: q̄ tn̄ sunt regioni iudeoꝝ ad orientē. Cū aūt primo xp̄s natus est stella apparuit: qua visa statim magi iter arripiētes longissimuꝫ iter in. xiij. diebꝰ pergerūt. parti q̄dē adducti diuina ꝟtute. partim aūt dromedarioꝝ velocitate. s̄m illud Esa. lx. Inundatio cameloꝝ operiet te dromedarij madian ⁊c̄. Visa aūt hac stella ꝑueniētes hierl'm q̄siuerūt stellaꝫ incarnatā. s. iesum xp̄m. q̄ dicit Apoc. vlti. Ego sum genꝰ ⁊ radix dauid: stella splēdida ⁊ matutina. Ab hac stella ꝓcedūt q̄ttuor radij. vt dic̄ Paulus. i. Cor. i. Factꝰ est nobis xp̄s a deo sapiētia ⁊ iusticia sc̄tificatio ⁊ redemptio. A sapiētia ꝓcedit radiꝰ illustrās. A iusticia radius informās. A sc̄tificatiōe radius purgās. A redemptiōe radiꝰ liberās.

Perquirētes aūt hāc stellā. s. xp̄m Herodes rex turbatꝰ est: ⁊ valde couenienꝛ ꝓpꝛ tria.

¶ Primo q̄dē qꝛ per hoc manifestaꝛ celestis xp̄i dignitas. Vn̄ Greg. dicit in omel. Celi rege nato rex terre turbatꝰ est: qꝛ nimirū terrena altitudo ꝯfundiꝛ cū celsitudo celestis aperiꝛ. ¶ Secūdo qꝛ per hoc figuraꝛ iudiciaria xp̄i potestas. Vn̄ Aug. dicit in s̄mo. epiphanie. Quid erit tribunal iudicātis qn̄ superbos reges cuna terrebat infantis. ¶ Tertio qꝛ per hoc figuraꝛ deiectio regni diaboli. qꝛ vt Leo papa dic̄ in s̄mo. epipha. Nō tm̄ herodes semetip̄o turbaꝛ quantū dyabolꝰ in herode. Herodes em̄ hoīem estimabat. s꞉ diabolꝰ deū ⁊ vterqꝫ regni sui successorē timebat: diabolꝰ celestē: s꞉ herodes terrenum superflue tamē. qꝛ xp̄s nō venerat regnū terrenū in terra habere. vt Leo papa dic̄ herodi loquēs. nō capit xp̄m regia tua: nec mūdi dn̄s p̄tātis tue sceptri est cōtentꝰ angustijs. Etiā ⁊ oīs hierosolyma turbaꝛ qui tn̄ magis gaudere debuerāt. ⁊ hoc ē qꝛ vt Chryso. dic̄ de aduētu iusti nō poterāt gaudere iniq̄. aut volētes fauere herodi quē timebāt. Populus em̄ plꝰ iusto fauet eis q̄s crudeles sustinet. ⁊ ꝓpꝛ hāc turbationē vt dic̄ Aug. in q̄dam s̄mo. innocētū. qꝛ timebat ne puer cui sydera famulanꝛ sp̄em suā paulo sup̄ etatē vel infra trāsformaret: nō statim recedētibꝰ magis: sed post bienniuꝫ interfecit pueros. vel qꝛ interim accusatꝰ iuit romā vel aliquorum periculoꝝ terroribꝰ agitatꝰ a cura interficiēdi puerū interim destitit. vel qꝛ credidit magos fallaces stelle visiōe deceptos: post ꝙ nō inuenerūt quē q̄siuerunt erubuisse ad se venire. Licet aūt pueri sint interfecti ab herode: tn̄ nō cessit in eoꝝ detrimētū: s꞉ in eorū ꝑfectū. Dicit em̄ Aug. in s̄mone. quodā de epiphan̄. Absit vt de illoꝝ p̄mio q̄ pro eo interficerenꝛ ad liberādos hoīes xp̄s veniēs nihil egerit q̄ ꝑendēs in ligno ꝓ eis a quibꝰ interficiebaꝛ orauit. Et vt sanctꝰ Tho. sc̄da sc̄de. q. cxxiiij. ar. i. dic̄. Quidā dixerūt ꝙ in innocentibꝰ acceleratꝰ est miraculose vsus liberi arbitrij. ita ꝙ etiā volūtarie martyriū passi sunt. Sed qꝛ hoc ꝑ auctoritatē scripture nō comprobaꝛ. meliꝰ dicendū est ꝙ martyrij gloriā quā in alijs ꝓpria volūtas meretur: illi paruuli occisi ꝑ dei grām sunt assecuti. nam effusio sanguinis ꝓpter xp̄m vicē gerit baptismi. Unde sicut pueris baptizatꝭ ꝑ grām baptismalē meritū xp̄i operaꝛ ad

gloriā obtinendaꝝ:ita in occisis ꝓpter xp̄m meritū martyrij xp̄i operaᷓ ad palmā martyrij cōsequendā. Vn̄ Aug. dicit in quodā s̄mone de epiphan̄. quasi eos alloquēs. Ille de vestra corona dubitabit in passione pro xp̄o qui etiā paruulis baptismū ꝓdesse nō estimat xp̄i:nō habebatis etatē qua in passurum xp̄m crederetis:sed habebatis carnē in qua ꝑ xp̄o passuro passionē sustineretis hec Thomas. ⁊c.

¶ Quarto nos magi vidimus stellā supernalis fruitionis. nā angelo duce redierūt ꝑ aliā viam:⁊ reuersi in regionem suā. Edocti sunt ꝑ frequētes apparitiones angeloꝝ tandē baptizati a btō thoma ap̄lo. s̄m fidē xp̄i vixerūt donec btō fine in pace quieuerūt. quoꝝ aīe in celo intuitiue ⁊ beatifice vident stellam diuinitatis. Amē.

¶ In festo sancti Anthonij abbatis Sermo. xi.

Ostendit illi regnū dei. Sap. x. ⁊ in ep̄la presentis solēnitatis. Beat⁹ Aug. li. xxij. de ciuitate dei dicit sic. Qđ de⁹ preparauit diligentib⁹ se:fide nō capitᷓ:spe nō attingitᷓ: charitate nō cōprehenditᷓ:desideria ⁊ vota oīa transgreditᷓ acquiri pōt:extimari nō potest. hec ille. Super quo v̄bo moueo talem questionē. Vtrū beat⁹ anthoni⁹ sue actiōis merito regni celoꝝ potit⁹ fuerit brauio. Ad istam questionē r̄ndent duo doctores eccl̄ie ¶ Prim⁹ est Hierony. sup psal. lxviij. dic̄ sic. Regnū celoꝝ nō est dātis s̄ accipiētis. Nō est em̄ ꝑsonarū acceptio apud deū. sed quicunq̄ se talē prebuerit vt regno celoꝝ dign⁹ fiat:hic accipiet qđ nō est paratū ꝑsone sed vite. hec ille. Secūdus est Johānes Chrysosto. in omel. de septuag. dicēs sic. Grādis violētia est in terra nasci ⁊ celū rapere:qđ habere nō possum⁹ per naturā. Regnū celorum patitur vim q᷑ glīa dn̄i israel:patribus debita:a ꝓphetis nūciata: a xp̄o oblata: fide gentiū occupaᷓ ⁊ rapiᷓ dum ꝑ penitētiā quā iohānes p̄dicauit:reuiuiscūt ad celestē patriā q̄si in alienū locū redeuntes. hec ille. ¶ Sciendū ꝙ regnū celoꝝ acq̄ritur octo modis. ¶ Primo per negociationē Math. xiij. Emit agrū illū. Sic em̄ dixit dn̄s Luc. xvi. Facite vobis amicos de mām̄ona iniq̄tatis vt cū defeceritis recipiāt vos in eterna tabernacula. Secūdo ꝑ importunitatē. Mat. xi. Regnū celoꝝ vim patiᷓ:⁊ violēti rapiūt illud. Sup quo Greg. in omel. dicit sic. Regnū celoꝝ rapi vult n̄ris fletib⁹ qđ n̄ris meritis nō valem⁹. Sic em̄ rapuit ille q̇ ab amico postulauerat tres panes. ⁊ licz prius fuissent denegati t̄m obtinuit per importunitatē. ¶ Tertio ꝑ fraudationem. s. per furtū. Sic furatus est latro ille regnū celoꝝ:q̇ licet prius m̄lta mala fecerit: subito t̄m ex inspirato obtinuit regnū illud:cum audiuit in cruce. Hodie mecū eris in paradiso. Luc. xxiij. Qui ergo furari didicerat ⁊ iam multa furat⁹ fuerat: tandē furat⁹ est regnū celoꝝ. ¶ Quarto per cōmutationē. Math. xix. Omnis q̇ reliquerit domū aut agros ꝓpter nomē meū centuplum accipiet ⁊ vitam eternā possidebit. Sic em̄ cōmutauit cui dn̄s dixit. Vade vende om̄ia q̄ habes ⁊ da paup̄ib⁹:⁊ veni ⁊ sequere me:⁊ habebis thesaurū in celo. Mat. xiiij. ¶ Quinto ꝑ assecutionē. s. laboꝝ ⁊ dolorum. Math. iiij. Penitētiā agite:appropinquauit em̄ regnū celoꝝ. Sic em̄ assecut⁹ est paul⁹ di. ij. Coꝝ. xi. In labore ⁊ erūna in frigore ⁊ nuditate: in plagis supra moduz: in mortib⁹ frequēter. ¶ Sexto ꝑ gratificationē Titū. ij. Non ex operib⁹ iusticie q̄ fecim⁹ nos sed s̄m mis̄icordiā suā saluos nos fecit. Et Esa. lv. Qui nō habetis argentum ꝓperate emite ⁊ comedite absq̄ argento:⁊ absq̄ vlla cōmutatione vinum ⁊ lac. Sic em̄ gratis conferebaᷓ illis qui ad nuptias vocati fuerant. Math. xxij. Nuptie quidē parate sunt sed qui inuitati erant non fuerunt digni. ¶ Septimo per cōpulsionē. Luce. xiiij. Compelle intrare vt impleatur domus mea. ps. Multiplicate sunt infirmitates eoꝝ postea accelerauerunt. Sic em̄ paulus compulsus fuit:quando in via in qua ibat damascū circunfulsit eū lux de celo. Act. ix. ¶ Octauo ꝑ oblationē. Nam regnū celoꝝ t̄m valet q̄tū habes:maxime per opera misericordie. vt dicitur Math. xxv. Sed beat⁹ anthoni⁹ acquisiuit regnū celorū signāter per cōmutationem. Nam cum viginti esset annoꝝ ⁊ audiret legi in eccl̄ia. Si vis perfect⁹ esse vade ⁊ vēde oīa q̄ habes ⁊ da paup̄ib⁹ ⁊ habebis thesauros in celo. oīa sua vendēs paup̄ib⁹ erogauit ⁊ heremiticā vitā duxit. Ideo August. in omel. dic̄ sic. Qui celesti vite dulcedinem inquantū possibilitas admiserit ꝑfecte cognouerit ea q̄ in terris amauerat libenter cūcta derelinq̄t. In cōpatiōe ei⁹ vilescūt oīa deserit habita:dispergit congregata:inarde-

ficit in celestibꝰ animus. Nihil in terrenis re
bus deforme conspicit quicq̇d de terrene rei
placebat specie: q₂ sola ꝓciose margarite cla
ritas fulget in mente. hec ille. Et q₂ beatus
anthoniꝰ oīa terrena cōtempsit ꝓpter deuz
ideo ostendit illi regnū dei. ⁊ Rabanꝰ super
illud Math. xix. Ueni ⁊ sequere me. dic̄ sic.
Non sufficit ad ꝓsecutionē omīa renūciare
nisi post cōtemptas diuitias saluatorē seq̄-
tur. i. relictis malis faciāt bona. faciliꝰ saccu
lus relinquit̄ q̄ꝫ affectꝰ. Multi diuitias relī
quētes dn̄m nō sequunt̄. hec ille. Hoc patu
it in multis antiquis philosophis. Un̄ Hie
rony. in ep̄la ad heliodoruz ait. Crates the
banus hō ditissimꝰ cū ad philosophandum
athenas pergeret magnū auri pondus abie
cit: nec put[a]uit se simul posse ꝟtutes ⁊ diui-
tias possidere. Abite inquit male cupidita-
tes ego vos subiugabo ne subiuger a vobis
hec ille non tamē secutꝰ est xp̄m. q₂ vt dicit
Hieron̄. ibidē. Sequit̄ aūt dn̄m q̇ imitator
est eiꝰ ⁊ per vestigia eiꝰ gradit̄. hec ille. Sed
beatꝰ anthoniꝰ diuitias suas dispersit ⁊ de-
dit pauperibꝰ: ⁊ cū hoc secutꝰ est viam xp̄i.
iuxta illud Job. xxiij. Uestigia eiꝰ secutꝰ est
pes meꝰ: viam eiꝰ custodiui ⁊ non declinaui
ab ea. ideo oñdit illi regnū dei. vt dicit ꝟbuz
primo propositum. ⁊ sic patet ⁊c̄.

¶ Ostendit illi regnum celorum.

- In religione.
- In temptatione.
- In humiliatione.
- In discretione.
- In obseruatione.
- In oratione.
- In reuelatione.
- In consummatione.

¶ Primo xp̄s ostendit bea
to anthonio regnū dei in religione. Un̄ Ce
sarius in admonitōne. xxviij. dicit sic. Uide
te vocationē vestrā fratres charissimi. Ue-
nire ad heremū summa perfectio est nō per
fecte in heremo viuere summa damnatio ē
Quid ꝓdest si in loco quies teneat̄ ⁊ inqui
etudo in corde seruet̄. Si in habitatione si-
lentiū sit ⁊ in habitatoribꝰ clamor viciorūz:
tumultꝰ ⁊ colluctatio passionū. Si exterio-
ra nostra seueritas teneat: ⁊ interiora tem-
pestas obruat. hec ille. ¶ Sciēdū q̄ꝫ quadru-
plex est gradus religionis. ¶ Primꝰ est qui
intendit ad exteriores actiones qui totalit̄
consistit in occupatiōe exteriori, sicut elemo
synas dare: hospites recipe: ⁊ alia huiusmo
di que sunt minora operibꝰ cōtemplationis
nisi forte in casu necessitatis. Un̄ Chrysost.
lib. de compūctiōe cordis dicit sic. Iste susci
piendo peregrinū vestiēdo nudū: captiuum
redimēdo: violēter oppressum tuendo: iugi
ter ab om̄ibꝰ iniquitatibꝰ suis cor euacuat:
⁊ vitam suā bonorū operum fructibꝰ ditat.
hec ille. ¶ Secūdus gradus est qui ordinat̄
ad cōtemplationē in societate viuēdo. puta
castigando corpꝰ per ieiunia: vgilias: disci-
plinas: ⁊ orōni iugiter insistendo. Un̄ Jo-
hannes cassianꝰ lib. v. de collationibꝰ patrū
dicit sic. ita inquit. Machariꝰ debere mona-
chum ieiunijs operā dare vt cētuz annis in
corpore cōmoraturum: ita motꝰ animi refre
nare vt iniuriarū obliuisci: tristiciāq₃ respue
re: dolores quoq₃ ac detrimenta contemne-
re tanq̄ꝫ continue moriturū. ¶ Tertius gra-
dus est qui ordinat̄ ad docēdū ⁊ predican-
dum: qui ex plenitudine cōtemplatiōis de-
riuatur. Un̄ Greg. in omel. v. sup Ezech.
dicit sic. De perfectis post cōtemplationē re
deūtibꝰ dicit̄. Memoriā suauitatis tue eru
ctabūt. ⁊ iste gradꝰ est ꝑfectior secūdo gra-
du. Sicut em̄ magis est illuminare q̄ꝫ soluz
lucere. ita maiꝰ est cōtemplata alijs tradere
q̄ꝫ solū cōtemplari. ¶ Quartꝰ gradꝰ est q̇ or-
dinatur ad vitā solitariā. ⁊ iste est ꝑfectissi-
mus. Nam vita socialis necessaria est ad ex
ercitiū ꝑfectōis: q₂ mutuo se instruūt ꝟbo:
exēplo: ⁊ correptōe: tandē ad ꝑfectionē de-
ducūt. Solitudo aūt cōpetit iam ꝑfectis q̇
sc₃ sibi sufficiūt: nec alioꝝ regimine indigēt
ß solo spū dei agunt̄. Sicut ergo id qḋ iam
ꝑfectū est ꝓeminet ei qḋ ad ꝑfectionē exer
cetur: sic vita solitaria si debite assumat̄ pre
eminet vite sociali. Un̄ Aug. lib. de opibus
monachoꝝ dicit illos supiores esse: q₂ cōspe
ctu hoīm sepati: nulli ad se prebēt accessum
viuētes in magna intētione orōnū. Si autē
absq₃ precedēti exercitio talis vita assumat̄
est periculosissima nisi per diuinā grām sup
pleatur qḋ in alijs per exercitiū acquirit̄: ⁊
in isto gradu fuit beatꝰ anthoniꝰ: vt p₃ per
ea que ad hanc vitā exigunt̄. Un̄ Hieron̄.
in ep̄la ad rusticū monachū dicit sic. Solita
riam vitā numq̇d reꝓhendimꝰ: minime q̇p-
pe quaz sepe laudamꝰ. Sed de monasterijs
huiꝰ volumus egredi milites: quos heremi
dura rudimenta nō terreant: qui spem con-
uersationi multo tempore dederunt q̇ oīm
fuerunt minimi vt ꝓmi omniū fierēt: quos

nec esuries: nec saturitas aliquando superauit ꝗ paupertate letāt: quoꝝ habitꝰ. ſmo: vultus: incessus: doctrina ꝟtutū est. hec ille. Sz beato anthonio tantā deus infudit grām vt hec oīa facillime obseruauerit. Cui deus dixit illud Geñ. xij. Egredere de terra tua ⁊ de cognatiōe tua: ⁊ de domo patris tui ⁊ veni in terrā quā monstrauero tibi: ⁊ magnificabo nomē tuū. Et qꝛ beatꝰ anthonius obediuit voci dn̄i: heremiticā vitā duxit in qua sepissime impugnabat a demonibꝰ: ⁊ pmaxīe dū in quodā tumulo latitaret: flagellatꝰ fuit acerrime ab eis quos constantia supauit ⁊ ei xp̄s cū splēdore mirabili apparuit ⁊c̄.

¶ Secundo xp̄s ostendit beato anthonio

regnū dei in temptatiōe. Vn̄ Aug. super psal. xxxij. dic̄ sic. Justus ex fide viuit: fides tua iusticia tua: qꝛ vtiqꝫ si credis caues. si caues conaris: ⁊ conatuz tuū deus nouit ⁊ voluntatē tuā inspicit ⁊ luctam cuz carne cōsiderat: ⁊ hortatur vt pugnes: ⁊ adiuuat vt vincas ⁊ certantē spectat ⁊ deficientem subleuat: ⁊ vincentem coronat. hec ille. ¶ Sciendū ꝙ cuz voluntas nostra nō possit appetere nisi bonū vel existēs vel apparēs temptatio nō est nisi de bono qđ cōcupiscimus. Sicut est quadruplex bonū: sic etiam est quadruplex temptatio. ¶ Primo quedā bona sunt sup̄ nos: vt supnaturalia. de quibus deus dixit moysi Exo. xxxiij. Ego ostēdam tibi oēe bonū ¶ Secūdo. quedā bona sunt intra nos: vt bona anime. de quibus dixit Mich. vi. cap̄. Indicabo tibi o homo qđ sit bonuz ⁊ quid dn̄s requirat a te. vtiqꝫ facere iudiciū ⁊ iusticiā: diligere miſicordiam: ⁊ sollicitū te ambulare cū deo tuo ¶ Tertio quedā bona sunt circa nos: vt bona corporis. de quibꝰ dixit Esa. Pugillus qui est extraordinariꝰ dicit fratris mei bona ⁊ magna sunt: ⁊ nō fuit bn̄placitū in eis ¶ Quarto quedā bona sunt extra nos: vt bona fortune. de quibꝰ dixit Joseph fratribus suis. Geñ. xlv. Dabo vobis oīa bona egypti. De istis est quadruplex temptatio ¶ Primo de supnaturalibꝰ vt fides in eis corrumpatur Exemplū. Elimas magus querebat auertere procōsulē a fide. vt habet Act. xiij. ¶ Secūdo de internalibꝰ vt de ꝟtutibꝰ superbiat. Sicut pͥmus angelus qui voluit equari deo vt habet Ezech. xviij ¶ Tertio de corporalibus vt carnaliter viuatur. sicut Dauid victꝰ voluptate in bersabee. ij. Reg. xi ¶ Quarto de externalibꝰ vt criminaliter rapiatur: sicut Judas volens vendere xp̄m ex auaricia. His quattuor modis temptatꝰ fuit beatus anthoniꝰ. Quantū ad primū modum patet: quia diabolus celsus corpore apparens beato anthonio ⁊ se dei ꝟtutē ⁊ prouidentiā asserens victus abscessit. Quantū ad secunduz modū patet: quia diabolus in magna proceritate apparuit beato anthonio: ita vt celum tangere videretur. quē anthoniꝰ interrogauit ꝗs esset: ⁊ ipse cuz se sathanam affirmasset: addidit. Cur me sic impugnant monachi ⁊ mali xp̄iani? Anthonius respondit. Juste hoc faciunt quia tuis insidijs molestantur ⁊c̄. Quantū ad tertiuz modū patz: qꝛ spiritū fornicatōis virtute fidei superauit ⁊c̄. ¶ Quantū ad quartū modum patet: quia in alteram heremuz vadēs discum argenteū repperit: ⁊ vltra progrediens ingentē massam veri auri inuenit: sed illis intactis ad montē fugiēs viginti annis ibi permansit: innumeris choruscās miraculis. Et quoniā sic vicit diaboli temptatiōes ideo data est beato anthonio potestas patrocinandi ad ignem infernalē. vt dicit sanctus Tho. iiij. sentētiaruz. dist. xlv. q. iij. ar. ij. ad secundum dicendum vt patet.

¶ Tertio christus ostendit

beato anthonio regnum dei in humiliatiōe. Unde Chrysosto. in suo policratoñ. lib. iiij. dicit sic. Quisquis gradū proprie celsitudinis amat: humilitatis cultū in moribus diligentissime teneat. Naz qui ab humilitatis operibus recedit a dignitatis fastigio tumoris pondere cadit. hec ille. Sciendūz ꝙ cū humilitas sit virtus latens in corde. signa humilitatis sunt quattuor. ¶ Primū signuz est in gestu. scꝫ quādo quis composite inclinatur: sicut signum superbie est eleuari. Esa. iij. Pro eo ꝙ eleuate sūt filie syon ⁊ ambulauerunt collo extento ⁊ nutibus oculoꝝ ibāt ⁊ composito gradu incedebant: decaluabit dn̄s verticem filiarum syon: ⁊ crimen earū nudabit ⁊c̄. ¶ Secundū signū est in affatu: qꝛ ad humiles pertinet loꝗ cū modestia. sicut ad superbos cum arrogātia. ps̄. Qui dixerunt linguam nostraz magnificabimꝰ ⁊c̄. ¶ Tertiū signū est in vestitu: qꝛ sicut signum supbie est vestiri preciose: vt patet de diuite induto purpura ⁊ bysso. Luc̄. xvi. Sic humilitatis est vestiri viliter ⁊ abiecte. vt patz in rege Niniue. qui abiectis vestimentis re-

galibus indutus est sacco. vi dicit᷑ Jone. iij. Quartū signū est in effectu. scilꝫ cum quis exercet opera humilia. sicut patet de xp̄o q̄ lauit pedes discipuloꝝ suoꝝ. vt dicitur Joh̄ xiij. Humilitas enī est prima virtus. Sicut superbia fuit p̄mū viciuꝫ a quo incepit omnis perditio. Unde dicitur Judith. ix. Superbi non tibi placuerunt ab initio dn̄e. sed humilium ⁊ mansuetoꝝ semper tibi placuit deprecatio. Ideo cum sanctꝰ anthoniꝰ quereret ⁊ inuestigaret per quā v̓tutem posset resistere temptationi diaboli. in spiritu raptus vidit totum mundū laqueis sese inuicem cōnectentibus plenum. Qui exclamās ait. O quis istos euadet? ⁊ audiuit: humilitas. quo audito semper in humilitate permansit ⁊c̄.

Quarto xp̄s ostendit beato anthonio regnum dei in discretione. Un̄ Bern̄. sermone. xxiiij. super cantica dicit sic Discretio quippe om̄i v̓tuti ordineꝫ ponit atqꝫ modum tribuit. Est ergo discretio animi v̓tus moderatrix v̓tutum: ordinatrixqꝫ affectuum: ⁊ doctrix morum. Tolle hanc et v̓tus vicium est ipsaqꝫ affectio naturalis in perturbationē magis conuertet᷑ exterminiumqꝫ nature. hec ille. Sciendū ꝙ discretio est necessaria circa quattuor. Prīo in probatione: vt scilꝫ res probet᷑ anteq̄ȝ fiat. Un̄ Tullius lib. de officijs dicit sic. Ad rem gerendaꝫ q̄ accedit: caueat ne ad id solūmodo consideret ꝙ honesta sit: sed etiaꝫ vt habeat efficiendi facultateꝫ. In quo ip̄o considerandū est ne aut temere despicias propt᷑ ignauiam: aut nimiū deficias propt᷑ audaciam. In om̄ibus autē negocijs priusq̄ȝ aggrediare habenda est discretio. Considera ergo ne nimis capias. Nam in ꝓuerbio dicitur. Qui nimis capit parum stringit. hec ille. Exemplū. Dauid discrete ꝓbauit si posset armatus incedere anteq̄ȝ pugnaret contra goliam ⁊c̄. i. Reg. xvij. Secūdo in ordinatione: vt scꝫ ordinate faciat. Unde Johānes Cassianꝰ lib. de collationibꝰ sanctorum patruꝫ in collatione abbatis moysi: dicit sic In vtraqꝫ enī parte sustinebit maximū detrimentuꝫ quisq̄s inequalitatē tenens: nūc ieiunioꝝ ariditate ventrē constringit. nunc escarū nimietate distendit. vt enī mens cibi inanitate laxata. perdit orōnū vigorē: dū carnis nimia lassitudine pregrauata cōdormire cōpellit᷑. Ita rursum nimietate vorac-

tatis apprehensa: mittere ad deū preces puras leuesqꝫ nō poterit. hec ille. Exemplum. Jacob discrete ⁊ ordinate egit qn̄ debuit obuiare fratri irato munera premittēdo: resꝰ diuidendo: minꝰ dilectas maiori periculo exponendo. Gen̄. xxxij. Tertio in circūspectione: vt scꝫ ad circūstantias operis attēdat. Un̄ Greg. xxxi. moral. dic̄ sic. Sanctoꝝ ꝓuida discretio duꝫ sollicite circūquaqꝫ circūspicit in alterū posita ꝑusq̄ȝ veniat culpa: deprehendit eam: q̄ quo vigilant᷑ prenotat eo fortiter declinat. hec ille. Exemplū in Salomone quo ad iudiciuꝫ duarū meretricū. iij. Reg. iij. Quarto in interpollatione: vt scꝫ interponat aliq̄d in sua iugi actione. Unde Greg. li. xxviij. moral. dicit sic. Ex studio arcus distendit᷑: vt suo temp̱e cuꝫ maiori vtilitate tendat᷑. q̄ si ociū relaxationis nō accipit: feriēdi v̓tutē ip̄o vsu tentōis ꝑdit. Sic aliqn̄ in exercitatōe v̓tus cuꝫ ꝑ discretionē ꝑtermittit᷑ reseruat᷑: vt tanto post vicia valenter feriat: quāto a ꝑcussione interim prudenter cessat. hec ille. Exemplū de scō Anthonio q̄ sagittario eū deridēti ait. Pone sagittā in arcū ⁊ trahe. q̄d ⁊ fecit. Cumqꝫ hoc secūdo ⁊ tertio fieri mādasset: dixit sagittarius. Tantū trahere potero ꝙ de eiꝰ fractōe dolebo. Cui beatꝰ anthoniꝰ. Sic est in opere dei. qn̄ si sup̱ mensurā tendere vellemꝰ: citiꝰ frangeremur. expedit ergo rigorē relaxari: ⁊ in hoc cōsistit magna ꝑfectio discretiōis ⁊c̄.

Quinto xp̄s ostendit beato anthonio regnū dei in obseruatōne scꝫ tēperantie. Un̄ Prosper de vita ɔtēplatiua li. iij. dic̄ sic. Temperātia facit abstinentē parcum: sobriū: moderatū: pudicū: tacitū ⁊ verecundū. Hec v̓tus si in aīo habitat libidines frenat: affectꝰ tēperat: desideria sancta multiplicat: viciosa castigat: oīa intra nos ɔfusa ordinat: cogitatōes prauas remouet sanctas inserit ⁊ confirmat. ignē libidinose voluptatis extinguit: mentē placida tranq̄llitate cōponit: ⁊ totā aīam ab oī semꝑ viciorum tēpestate defendit. hec ille. Sciendū ꝙ hec obseruatio ⁊ tēperātia dꝫ hr̄e q̄ttuor comites siue socias. Prima ē dn̄a intelligentia. Un̄ Johēs Cassianꝰ li. collationū dicit sic. Monachꝰ cupiēs ad scp̄turarū noticiaꝫ ꝑuenire: nequaq̄ȝ dꝫ labores suos erga cōmentarioꝝ libros impēdere. Sꝫ oēm industriā mētis ⁊ intētionē cordis erga emēdationē vicioꝝ carnalium detinere. quibꝰ expul

fis cordis oculi sublato velamine passionũ
scpturarũ sacra contẽplanť. hec ille. In cui⁹
exemplũ cũ qdã introgasset btm̃ anthoniũ
qd custodiẽs placebo deo: rñdit. Quocũqȝ
vadis sp deũ pre oculis habeas. In his que
agis testimoniũ scripturarũ sanctarũ adhi-
beas. In quocũqȝ loco sederis nõ inde cito
recedas. hec tria custodi ⁊ salu⁹eris. Secũ
da est dña cõtinẽtia. Vñ Bern̄. in quadaȝ
epl'a dicit sic. Labor ⁊ latebre ⁊ voluntaria
pauptas. hec sunt monachorũ insignia. hec
vitã solẽt nobilitare monasticã. Nostri aũt
oculi oẽ sublime cõspiciũt nostri pedes om̃e
forũ circuunt: nostre lingue in om̃ib⁹ consi
lijs pstrepũt. nostre man⁹ oẽ patrimonium
diripiũt. hec ille. In exẽplũ cõtinẽtie sensuũ
nostrorum ab his vicijs. cũ quidã abbas inť
rogasset btm̃ anthoniũ. qd faciã: rñdit. Nõ
cõfidas in tua iusticia. vẽtris ⁊ lingue fit ti-
bi cõtinẽtia. ⁊ ne peniteearis de re transacta.
¶ Tertia ẽ dña solitudo. Vñ Hugo de duo-
decim abusionib⁹ dic̃ sic. Ordo claustri ⁊ or
do curie diuisus est. Ibi sedes in insidijs cũ
diuitib⁹ in occultis vt interficias innocentẽ
hic audis. Non sedi cũ consilio vanitatis: ⁊
cũ iniqua gerẽtib⁹ nõ introibo. Ibi insidia-
ris vt rapias pauperẽ: rapere pauperẽ dum
attrahis eũ. hic dicis. Odiui eccl'iam mali-
gnantiũ ⁊ cũ impijs nõ sedebo. Ibi dextera
tua repleta est munerib⁹: hic lauas manus
tuas inť innocẽtes. Ibi laudať peccator in
desiderijs aĩe sue ⁊ iniquus benedicitur. hic
bñdiciť de⁹. Si vis ẽ eẽ monach⁹ curialis:
laudas qd nõ debes ⁊ nõ expedit: operaris
qd nõ licet: loqueris qd nõ decet. hec ille. In
exemplũ hui⁹ dixit beat⁹ anthoni⁹. Sicut pi
sces si in sicco tardarint moriunť. ita mona
chi extra cellã tardantes: aut cũ viris secula
ribus ĩmorãtes: a quietis pposito resoluun
tur q sedet in solitudine ⁊ qescit: a trib⁹ bel-
lis eripiť. s. audit⁹ locutiõis ⁊ visus: ⁊ cõtra
vnuȝ tantũmodo pugnã habebit. s. cordis.
Quarta est dña taciturnitas. Vñ Hugo
de claustro aĩe li. v. dic̃ sic. Si monach⁹ es qd
facis in turba: Si amas silentiuȝ cur te assi-
due clamãtib⁹ interesse delectat: Tu sp ieiu-
nijs insistere debes: ⁊ fletibus ⁊ tu philoso-
phari qris. Simplicitas monachi philoso-
phia ei⁹ est. ꝯ docere inqs alios volo. Nõ est
tuuȝ docere: ꝯ flere. si tñ doctor esse deside-
ras audi qd facias. Vilitas habit⁹ tui ⁊ sim
plicitas vult⁹: innocẽtia vite: ⁊ sctitas ꝯuer
sationis tue: debẽt hoĩes docere. hec ille. In
exẽplũ hui⁹ abbas qdã rephendit duos fra
tres de nimia loqcitate: dic̃ corã btõ antho.
Bonos qdẽ inueni frẽs: ꝯ eorum habitatio nõ
hȝ ianuã. quilibȝ ĩtrat stabulũ ⁊ soluit asinũ

¶ Sexto xp̃s oñdit btõ an-

thonio regnũ dei ĩ orõne. Vñ Aug. in qdã
smo. dic̃ sic. Oratio ẽ aĩe sctẽ presidiũ ange
lorũ bonorum solaciũ diabolo suppliciũ gratũ
deo obsequiũ: pnĩe ac religionis laus: tota p
fecta glĩa: spes ⁊ sanitas incorrupta. hec ille
Sciẽdũ ꝙ efficacis orõnis qttuor sũt ꝯdi
tiones. Prima ẽ vt petať pie. s. vt petẽs nõ
ponat obstaculũ grẽ. Et h obstaculũ est in-
dispositio petent ad illd qd petiť. Vñ Aug
sup psal. lxv. dic̃ sic. Oratõis pure magna ẽ
ṽtus q mandatũ peragit velut fidelis nũci⁹
⁊ penetrat q caro nõ puenit. h ille. Secũda
est vt petať p se: qr merito cõdigni vn⁹ alte
ri nõ mereť pmã grãm: cũ vix sufficiat ppri
um meritũ. sm illd Math. xxv. Ne forte nõ
sufficiat nobis ⁊ vobis. Vñ Greg. li. ij. mo
raliũ dic̃ sic. Ille deo verã orõnẽ exhibet qui
semetipȝ qr puluis fit: humiliť videt q nihil
sibi ṽtutis tribuit q bona q agit de mĩa con
ditoris cognoscit. h ille. Tertia ẽ vt petať
pseueranť. Luc̃. xv. At si ille perseuerauerit
pulsãs ⁊c̃. Vñ Cassio. sup illd ps. Misere
mei dñe: qm̃ ad te clamaui tota die ⁊c̃. dicit
sic. Magna voce ille clamat ad dñȝ q ꝗuis
lingua taceat: bonis tñ operib⁹ pseueranter
clamat. h ille. ¶ Quarta ẽ vt petať ad salu-
tem. Vñ Chryso. dic̃. De⁹ nõ audit nisi quẽ
dignũ ducit esse suis bñficijs. Et Hiero. ait
Sepe ꝯtra nos petim⁹ qd p nobis eẽ existi
mam⁹. Has qttuor ꝯditões ponit glo. sup il
la pabola. Luc̃. xv. Quis vr̃m habebit ami-
cuȝ ⁊c̃. In horũ exẽplũ btũs anthoni⁹ dũ in
heremo tedio afficereť dixit. Dñe volo sal-
uus fieri: ⁊ nõ pmittũt me cogitatiões mee
⁊ surgẽs exiuit foras ⁊ vidit quẽdã sedentẽ
atqȝ opantẽ. deinde surgẽteȝ ⁊ orantẽ. Erat
eñ angelus dñi ⁊ dixit ei. Sic fac ⁊ saluus
eris. Et sic patet ⁊c̃.

¶ Septimo xp̃s ostẽdit btõ

anthonio regnũ dei in reuelatione. scȝ quo
ad intellectum magnarũ rerum. Unde Au
gusti. li. de doctrina xp̃iana dic̃ sic. Plenitu
do est beatitudo pfecta: vt qsqȝ cito intelli-
gat ⁊ bñ viuat. Sed si forte vtrũqȝ nõ põt
meli⁹ est bñ viueee ꝙ cito intelligere. Qui
eñ studet bñ viuere: mereť ĩamplius intel-

ligere. Qui male viuit perdit etiã qđ intelligit. hec ille. ¶ Sciendũ ꝙ quattuor sunt genera ꝓphetarũ. ¶ Primi sunt fallaces: vt balaam q̃ docuit balaac vt faceret filios israel fornicari cũ moabitis. Nume. xxiiij. ¶ Secũdi sunt ignorãtes: vt cayphas, de quo dicitur Joh. xi. Hoc autẽ a semetipo non dixit: sed cum esset pontifex anni illius ꝓphetauit ⁊c. ¶ Tertij sũt inuiti. vt saul. de quo dr̃. i. Reg. xix. Expoliauit se ⁊ etiã ipe saul vestimẽtis suis ⁊ prophetauit cum ceteris ¶ Quarti sunt veri: vt helyas ⁊ ceteri qui ꝓphetant: aut de preterito aut de presenti aut de futuro. Et de numero istoꝝ fuit beatꝰ anthoniꝰ cui reuelata fuit ꝑsecutio ecclesie ⁊ fidei catholice fienda per arrianos: que post duos annos ab eiꝰ reuelatione cõtigit. Similiter predixit interitũ ballachij ducis egypti persequentis xp̄ianos ⁊c̃.

¶ Octauo xp̄s ostendit beato anthonio regnũ dei in consũmatõne. Vñ Beñ. in quodã sermone dicit sic. Regnum dei conceditur: ꝓmittitur: ostenditur: ⁊ percipitur: Conceditur in predestinatione: promittitur in vocatione. ostenditur in iustificatione. percipitur in glorificatiõe. hec ille. His quattuor modis beatus anthoniꝰ habuit regnum celoꝝ ¶ Primo in predestinatione: per quẽ obtinuit in presenti gratiã. Secũdo in vocatione per quã vanitatibꝰ seculi abrenũciauit ¶ Tertio in iustificatiõe per quã vitã solitariã vtiq; perfectissimã sanctissime duxit. ¶ Quarto in glorificatõe per quã centesimo quinto vite sue ãno fratres deosculãs in pace quieuit: locum vtiq; honorabilẽ in regno celoꝝ adeptꝰ est: vbi regnat cũ xp̄o per infinita seculoꝝ secula. Amen.

¶ In festo sancte Agnetis virginis ⁊ martyris Sermo. xij.

Exiuit obuiam sponso. Math. xxv. ⁊ in euãgelio p̄sentis solẽnitatis. Beatꝰ Bernardus loquens de castitate dicit sic. Cuiꝰ dignior species ẽ v̄ginitas. Hec sola in hoc mortalitatis loco ⁊ tempore quendã statũ immortalis glorie representat. Hec instar odoriferi balsami in quo condita cadauera incorrupta seruantur: sensus ⁊ artus cõtinet ⁊ constringit. hec ille. Super quo v̄bo moueo talẽ q̃stionẽ. Utrũ btã agnes tanto in glia sit excellẽtior: quãto iesu xp̄o per v̄ginitatem fuit cõformior. Ad hanc questionẽ respondent duo doctores noui testamenti. ¶ Primꝰ est beatus Johãnes euangelista. Apoc. xix. dicẽs sic. Et audiui vocẽ quasi tube magne. sicut vocẽ aquarũ multarũ. sicut vocẽ tonitruoꝝ magnoꝝ dicẽtiũ Alleluya. qm̄ regnauit dñs deus noster om̄ipotens. Gaudeamus ⁊ exultemus ⁊ demus gloriã ei: quia venerunt nuptie agni ⁊ vxor eiꝰ preparauit se ⁊ datuz est illi vt cooperiat se bissino splendenti ⁊ candido. hec ille. ¶ Secundus est sanctus Thomas. scđa scđe. q. clij. arti. v. dicens sic. Tanto aliqua virtꝰ est maior: quãto per eam magis aliquis xp̄o conformatur. sed maxime aliquis xp̄o conformatur per v̄ginitatem. Dicitur enĩ Apoc. xiiij. Que v̄gines sequuntur agnum quocũq; ierit: ⁊ ꝙ cantant canticũ nouum qđ nemo alius poterat dicere. quia v̄gines sequuntur agnum eo ꝙ imitantur xp̄m nõ solum in integritate mentis sed etiam in integritate carnis. vt Aug. dicit in lib. de v̄ginitate. Et iđo in pluribus sequuntur agnũ. Canticũ autẽ nouũ qđ sole v̄gines cantant. est gaudium qđ habent de integritate carnis seruata. Unde Greg. in pastorali dicit. Singulariter canticũ agno cantare est cũ eo in perpetuũ de carnis incorruptõne gaudere. hec Tho. ¶ Sciendum ꝙ nomen v̄ginitatis sumitur quadrupliciter. ¶ Primo pro incorruptione fidei. Unde super illud. ij. Coꝛ. xi. Despondi vos vni viro v̄ginẽ castaz exhibere xp̄o Dicit glosa Aug. Uirginitas cordis fides est incorrupta. ¶ Secũdo pro integritate carnis. Vñ glo. Aug. super predictũ v̄bum dicit sic. Uirginitas carnis corpꝰ est intactuz Idem cõtra Julianum dicit. Pudicicia est res mentis: v̄ginitas v̄o corporis. ¶ Tertio pro integritate carnis cum pudicicia mẽtis cũ proposito seruandi eã. Vñ Aug. lib. de nuptijs ⁊ ꝯcupiscẽtia dic̃. Que v̄ginitas ẽ in carne corruptibili incorruptõnis perpetua meditatio. Per meditatõnẽ aũt intelligit ꝓpositũ rõnis. ¶ Quarto ꝓ pudicia mẽtis cũ integritate carnis. nõ solũ in ꝓposito seruandi eã: sed etiã in re. Vñ Aug. lib. de v̄ginitate dicit. Que v̄ginitas est cõtinẽtia qua integritas carnis ipi creatori aĩe ⁊ carnis vouetur ꝯsecratur ⁊ ꝯseruatur. Uirginitas aũt sic sumpta ẽ excellẽtissima in gñe castitatis. Et habẽtibꝰ talẽ v̄ginitatẽ ꝯuenit deferre ãnulũ aureũ in ecclia militãti: in signũ ꝙ sunt sponse christi. in triumphanti vero ecclesia merito

huiꝰ virginitatis reddeť aureola. Quia ve
ro beata agnes hanc virginitatē perpetuo
seruauit: merito facta est sponsa xp̄i. cū quo
cōicauit etiā in noīe: q2 ille agnꝰ ⁊ illa agna
per cognitionē fidei ⁊ ꝑ apertā visionez illi
obuiando per abdicationē oīum rerū tpa-
liū ⁊ delectationū carnaliuz a quibus exiuit
Ideo dicitur ꝙ exiuit obuiam sponso.

¶ Exiuit obuiam sponso
Per virginalem integritatem.
Per ornamenti singularitatem.
Per gemmarum preciositatem.
Per fame honestatem.
Per fidei sinceritatem.
Per miraculorum sublimitatem.
Per vnionis inseparabilitatem.

¶ Primo beata agnes exi
uit de mūdo ⁊ ꝓcessit obuiā xp̄o sponso suo
ꝑ virginitatis integritatē. Vn̄ Beda super
Lucā dicit. Sicut xp̄us in summa pace na
tus est vt se pacez diligere ostēderet: ita de
virgine natꝰ est vt se virgineū decus dilige-
re monstraret. Xp̄s em̄ ⁊ virginitatez in se
ſuauit ⁊ matrē virginē habere voluit: ⁊ pa
trem putatiuū. s. ioseph virginē ꝯseruauit: ⁊
p̄cursorē. s. iohannē baptistā. ⁊ familiarē. s.
iohannē euāgelistā virgīes custodiuit. ps̄.
Ambulās in via īmaculata hic mihi mini-
strabat. Virginitas em̄ est diligēda ꝓpter
quattuor. Primo rōne statꝰ supnalis. Naz
vita virginū celesti vite assimilať. Math.
xxv. Simile est regnū celoꝝ decē virginibꝰ
Virgines em̄ figuranť ꝑ pelles hyacincti-
nas q̄ in tabernaculo supiores fuerūt vt di
citur Exo. xxvi. Sup quo Beda in glo. diċ
sic. Hyacinctꝰ celestis est coloris. Per pel-
les hyacinctinas exprimiť virtꝰ illoruz qui
mortificatis illecebris carnis celestē in ter-
ris vitā gerūt ⁊ inter hoīes positi angelicā
puritatē imitanť. q2 neq3 nubūt neq3 nubū
tur. Merito ergo pelles hyacinctine supre-
mū locuz tenēt: q2 color celestis celo ꝓximꝰ
est. Scd̄o rōne actꝰ diuinalis. Nā v̄gitas
facit hoīes similes angelis. Vn̄ Amb. sup
illud. i. Coꝝ. vij. Bonuz est hoī sic esse: dicit
sic. Supergreditur virginitas conditionez
humane nature per quā homines angelis
assimilantur. Tamen maior est victoria vir
ginū q̄3 angeloꝝ. quia angeli sine carne vi
uunt: virgīes vero in carne triūphant. Hie-
ro. In carne preter carnē viuere non terre-
na vita est: sed celestis. Tertio rōne habitꝰ
spiritalis. Nā deꝰ spiritaliter habitat in vir-
ginibus. Vn̄ apl's. i. Coꝝ. vi. Nescitis quo
niā membra vr̄a tēpla sunt dei: ⁊ spūsſctūs
habitat in vobis. Cū em̄ deꝰ sit sanctꝰ. i. mū-
dus: diligit cordis ⁊ carnis mūdiciā. Q̄rto
rōne celibatꝰ triūꝑhalis. Nā virginitas te-
net figurā eccl'ie triūphantis. vn̄ nō ꝯsecra
tur nisi virgo: l3 ep̄s ꝯsecretur q̄ nō est vir-
go. Sctitas em̄ virgīs sanctitatē significat
eccl'ie triūphantis: ⁊ sctitas ep̄i sanctitatez
significat eccl'ie militantis. Unde Aug. su-
per ep'la ad Tytū. vt habeť dist. xxvi. c. acu
tius. dicit sic. Femina si cathecumina vitia
ta est: non pōt post baptisma intra dei virgi
nes consecrari. Beata agnes integritatem
virginitatis diligentissime seruauit: ꝑ quaz
meruit esse sponsa iesu xp̄i. vn̄ ip̄a dicebat.
Amo xp̄m in cuiꝰ thalamū introiui. cuius
mihi organa modulatis vocibus cantant.
Iam corpus eiꝰ corpori meo sociatū est. S3
magnū certamen habuit cōtra p̄fecti filiū
qui volebat sibi surripere virginitatē indu-
cendo ip̄am ad suū coniugiū. Fuerunt em̄
in ip̄a quinq3 impedimenta castitatis que
assumpsit velut instrumenta virtutis. Pri
mo etas iuuenilis. Vn̄ Eccl'i. xi. dr̄. Adole
scentia ⁊ voluptas vana sunt. S3 etatē iu
uenilē mentis canicie tēperauit. vnde dr̄ de
ea. Tertiodecimo etatis sue anno mortem
perdidit ⁊ vitā inuenit. Infantia computa
batur in annis: sed erat senectꝰ mentis imē
sa. Corpore iuuēcula: s3 aīo cana. Vn̄ Sap.
iiij. dr̄. Cani sūt sensus hoīs: ⁊ etas senectu
tis vita īmaculata. Scd̄o pulchritudo cor-
poralis. Prou. xxxi. Fallax gratia ⁊ vana ē
pulchritudo. Sed hāc pulchritudinē corpo
ris maceratione tēperauit. Vn̄ diciť de ea.
Pulchra facie: s3 pulchrior fide. Hanc fidē
demonstrauit in sui corporis maceratione.
Unde Paulus ad Galathas. v. dicit. Qui
aūt sunt xp̄i carnē suā crucifixerūt cū vitijs
⁊ concupiscentijs. Tertio oblatio munera
lis. Multe sunt que nō seducunť iuuētute
nec pulchritudīe: seducunť tm̄ oblatoꝝ mu
nere. Osee. viij. Munera dederūt amatori
bus suis. Ipsa aūt oīno despexit munera q̄
filꝰ prefecti offerebat. Vn̄ dr̄ in legēda. Ce
pit offerre plurima ⁊ plura promittere. De
tulitq3 secum quedam preciosissima orna-
menta que ab ea sunt tanq3 stercora repu-
tata. Sciebat enim ꝙ huiusmodi munera
non dantur sponsis: sed concubinis. Geñ.
xxx. Filius autem concubinarum largitus

est mūera. Quarto nobilitas amabilis. Nobilitas enī viroꝝ facilius inclinat animos puellarū. Ille aūt erat filius prefecti vrbis rome. ⁊ ideo nobilis ⁊ sublimis. Sed ipsa eius nobilitatē comparatiōe sponsi celestis iesu christi vilipēdit. vnde ait. Discede a me fomes peccati pabulū mortis: quia iam ab alio amatore preuēta sum qui longe est nobilior te ⁊ genere ⁊ dignitate. Quinto terror penalis. Multe enī sunt que respuunt munera ⁊ consentiunt propter supplicia. Dañ. xiij. Sic faciebatis filiab⁹ israel: ⁊ ille timentes loquebantur vobis. Sed ipsa terrores ⁊ minas derisit. vnde dicit̄ in legēda ꝙ terrentē similiter sicut blandientē aīo deridebat. Cetere puelle toruos vult⁹ parentum ferre non possunt ⁊ acus puncta districta solent quasi vulnera flere. Hec aūt virgo cruētas carnificū impauida manus expectauit. In hoc enī certamine habuit celeste adiutoriū. s. angelū dei. vnde ipsa dicit. Mecū enī habeo custodē corporis mei angelū dñi. ⁊ sic ꝓcessit obuiā spōso ꝓ ꝟgitatē

Secūdo beata agnes exiuit obuiā sponso suo iesu xp̄o per ornamenti singularitatē. De qua dicitur Prouer. vl. Fortitudo ⁊ decor indumentū eius. Sciendū ꝙ sponsa adueniente die desponsatiōis ei⁹ debet se ornare multipliciter. Primo debet diluculo ꝑparari. Math. xxv. Que parate erant intrauerunt cū eo ad nuptias. de qbus dicitur ꝙ acceperūt oleū in vasis suis cū lampadibus. Secundo debet in speculo se mirari. Seneca de naturalibus questionibus li. i. in fine dicit sic. Inuenta sunt specula vt homo ip̄e se nosceret. Multi enim assequuntur ex hoc primo noticiā sui. deinde quoddā consiliū bene viuendi. Formosus vitat infamiā. deformis scit remedium esse virtutib⁹ quicquid corpori deest. Iuuenis flore etatis ammonetur hoc esse tp̄us discendi: ⁊ fortia audendi. Senex vt indecora carnis deponat: ⁊ de morte aliquid cogitet: ⁊ sic se reformet. Tertio debet oculus pudice regulari. Seneca in ep̄la. Nutriendus est pudor q̄ q̄zdiu in aīo durauerit: erit bone spei locus. Impudic⁹ oculus impudici cordis est nūcius. Quarto debet os ⁊ lingua decorari. s. per honestā locutionez. Seneca in puer. Turpia ne dixeris: paulatim enim pudor per verba excutitur. Verborū enim turpium licentia impudentiam nutrit. Ap̄l's. Corrumpunt bonos mores colloquia praua. Quinto debent capilli circūligari. s. expellendo cogitatiōes vanas. Seneca de quattuor virtutibus. Cogitationes vagas ⁊ inutiles. i. somno similes non recipias. pro quibus si animū tuū ablactaueris: cū omīa disposueris tristis remanebis. Sexto debent brachia ad vestem eleuari. Ad hoc enī vt induamus nos veste virtutis debemus brachia sursum tendere ad regratiandū deo. Cassiodor⁹ li. ep̄larū. Inuitat ad maiora qui gratanter accipit minora. ⁊ ip̄e de futuris recipit qui transacta beneficia recognoscit. aliter beneficio priuatur. Septimo debet variata veste indui. s. aurea charitatis. ps̄. Omnis gloria eius filie regis ab intus in fimbrijs aureis. ⁊ candida puritatis. Apoc. iij. Ambulabunt mecum in albis. ⁊ rubea penalitatis. Esa. lxiij. Rubrū est indumentū tuū. Octauo debet zona castitatis cingi. Apoc. i. Precinctum zona aurea ad ma. Nono debet preparatione mētis calciari. ps̄. Audiā quid loquatur in me dñs deus. Decimo dꝫ torque obedientie ornari. ps̄. Audi filia ⁊ vide ⁊ inclina aurē tuā ⁊ obliuiscere pp̄lm tuum ⁊ domū patris tui: et concupiscet rex decorem tuū. Beata agnes his ornamentis singulariter decorata est. vnde dixit. Induit me dominus ciclade auro texta: circūdedit me vernantibus atqꝫ coruscantib⁹ gēmis. Sanguis ei⁹ ornauit genas meas. ⁊ sic pꝫ scd̄m

Tertio beata agnes exiuit obuiā sponso per gēmarū preciositatem. Nobiles enī sponse consueuerūt vestes gēmis ornare. Ideo ⁊ ip̄a gēmis virtutū fuit ornata. ⁊ hoc quattuor modis. Prīo in auribus ꝑ obedientiā. Ille enī est simpliciter auris qui coact⁹ obedit. Qui vero spontaneus est: auris margarit ornata. Prouerb. xxv. Inauris aurea ⁊ margarita fulgēs q̄ arguit sapientē ⁊ aurē obedientē. Ip̄a vero ait. Tradidit in aurib⁹ meis inextimabiles margaritas. Scd̄o in collo ꝑ diligētiā. Ille enī est collū xp̄i q̄ a xp̄o capite doctrinā ⁊ legē recipit: ⁊ ceteris membris influit. Qui ergo tm̄ predicāt legē xp̄i sunt collū. q̄ vero ꝑdicant ⁊ sermonē opib⁹ virtuosis diligenter adimplēt sunt collū lapidib⁹ ꝑciosis ornatū. Cant. i. Collum tuū sicut monilia. Ipsa vero ait. Collū meū cinxit lapidibus preciosis. Tertio in manu dextera per re-

ctam intentionē. Qui em̄ facit opera virtuosa corrupta intētione sunt dextera. sed ꝙ eadē facit simplici ⁊ recta intētiōe sunt dextera gēmis ornata. Math. v. Nesciat sinistra tua ꝗd faciat dextera tua. Ipa vero ait. dexterā meā cinxit lapidibꝰ preciosis. Quarto in corpe per lucidā ꝯuersationē. Dañ. x. Corpꝰ eiꝰ quasi crisolitꝰ. Et Math. v. Sic luceat lux vestra corā hominibus vt videant opera vestra bona ⁊ glificēt patrē vestrū ꝗ in celis est. Ipa vero ait. Diuersis monilibus ornauit me. i. lucidis ⁊ ꝟtuosis exemplis. Et sic patet tertium.

Quarto beata agnes exiuit obuiā sponso ꝑ fame honestatē. Sponsa em̄ iesu xp̄i vt digne ꝯseruet famā ⁊ honestatē suā dꝫ habere sex ꝯditiones. Pmo dꝫ discrete ꝯsensum p̄bere si inuitaꝶ. Inuitatur em̄ aīa ꝑ inspirationē ⁊ illustratiōeꝫ a iesu xp̄o. qd̄ ꝑcipiꝶ ꝑ motū boni ꝓpositi, sicut a dyabolo tēptaꝶ ꝑ suggestioneꝫ que sentiꝶ ꝑ primos motꝰ. ps̄. Accedite ad deū scꝫ ꝯsentiēdo volūtati eiꝰ ⁊ illuminamini. s. ambasiatā recipiēdo. Scd̄o dꝫ se defendere si infamaꝶ. Aliqñ em̄ aīa infamaꝶ soluꝫ ꝓpter venialē culpā. Aliqñ vero bonū qd̄ facit iudicabiꝶ fore malū. Iō attēdat qd̄ dicit Aug. lib. de doctrina xp̄iana. Duo sunt tibi necessaria. s. ꝯsciētia ⁊ fama. Cōsciētia ꝓpter te: fama ꝓpter proximū. Qui aūt conscientie sue cōfidēs famā negligit: crudelis est. Sꝫ dicit aīa. Quō possum infamiā meam defendere cū sepe de falso sim calūniata? Rñdeo. pduc testes in oppositū. Apoc. xiiij. Opa illorū sequunꝶ illos. Ne desperes nō murmures nō ꝓclames. Fac opus bonū patiētie cū iesu xp̄o ꝗ patiꝶ calūniā per accusantes ⁊ falsos testes. Opa em̄ tua testificabuntur corā ip̄o de bonitate vel malicia tua: ⁊ maxime opa patiētie. ⁊ sic iustificaberis ab ip̄o. Sicut magdalena ī domo symonis leprosi. Sicut susanna in iudicio per danielē. Tertio dꝫ ꝓcedere ⁊ nō se abscondere si visitaꝶ. Signa em̄ quibꝰ aīa potest cognoscere ꝙ a sponso suo iesu xp̄o visitatur: ponit Hugo de sct̄o victore ꝓut allegaꝶ in speculo hystoriali. li. xxviij. c. cxxiij. dicēs. Dulcedo ī memoria suauis affectio alienatio a sensibꝰ: abstractio a prauis cogitationibꝰ ꝯsciē exhilaratio. obliuio p̄teritoꝝ maloꝝ intellectꝰ illumiatio. desiderij iocundatio: ⁊ in hijs q̄dā ꝗetatio. Multe aīe sunt que a talibꝰ visitationibꝰ se abscōdunt sicut talpa in terra: vt cupide. vel sic̄ noctua in culmine domꝰ: vt ambitiose. vel sicut vermis in putredine: vt lubrice seu luxuriose. Quarto debet vicem rependere si aliquod donum ei largiatur. Deus enim nunꝙ animam visitat quin aliquid ei largiatur. s. presentiā bonitatē vel misericordiā. vñ Berñ. dicit sup illo verbo. Quid retribuā dño ⁊c̄. Qñ ignorabā me instruxit. Qñ errabā me reduxit. Qñ peccabā me correxit. Qñ steti me tenuit. Qñ cecidi me erexit. Qñ iui me duxit. Qñ veni ad ip̄m me suscepit. nec pro his oībus quid illi rependā habeo nisi tm̄ vt diligā. Nō em̄ melius nec decentius ꝙꝫ ꝑ dilectionē rependi pōt qd̄ ꝑ dilectionē datū est. hec ille. Semꝑ em̄ grās agendo ⁊c̄. Quinto dꝫ ip̄ꝫ diligere si amore subarraꝶ. Vñ Hugo de sct̄o victore dicit vbi supra. Diligite illum: diligite propter illuꝫ: diligite dona illius propter illū: diligite illū vt fruaris illo. Illum tibi: ⁊ te illi dilige. Dona illiꝰ ab illo tibi propter te. hec pura ⁊ casta dilectio est. hec ille. Sic ergo xp̄us sponsus aīe summe debet diligi. Sexto debet formosa apparere si pulchritudo in ea q̄raꝶ. Spōsus em̄ aīe est speciosus forma p̄ filijs hoīm. iō sponsam q̄rit pulchrā. nō corꝑalr: ſ spūalr cum venustate coloris ⁊ integritate membroꝝ. ergo nō dꝫ esse nimis magna p̄sumēdo de ꝯtēplatiōe. nec nimis ꝑua se vilificando affectu tꝑaliū: sed debet in medio ꝯsistere. vt Ezechiel quē spūs dñi eleuauit inter celū ⁊ terrā. dꝫ esse alba ꝑ innocentiā ⁊ puritatē. rubea ꝑ dilectionē ⁊ charitatē. vt dicat illud Cant. vi. Pulchra sum ⁊ decora filie hierl'm. dꝫ esse nigra ꝑ subiectionē ⁊ humilitatē. vt dicit illud Cant. i. Nigra sum ſ formosa. vt sic audiat a spōso suo illud Cātic. i. Tota pulchra es amica mea ⁊c̄. Beata agnes hanc honestatem conseruare cupiens grande certamen habuit ꝯtra prefectū vrbis qui voluit polluere sue fame honestatē trahēdo ip̄am ad ꝓstibulū. In quo superauit sex machinamenta opprobriosa p̄fecti. Primo fecit ipsam nudam per ciuitateꝫ duci vt nuditate magis erubesceret. Solent enim virgines magis nuditatem timere ꝙꝫ penam. Eccli. xvi. Eras nuda ⁊ confusione plena. Istud teluꝫ superauit densitate capilloꝝ qui eā induerunt ⁊ ꝯfusionē ꝓpulsauerūt. i. Cor. x. Capilli ꝓ velamine mulieri dati sunt. Scd̄o fecit ip̄am ī loco turpi. s.

in pstibulo includi vt nomē ꝛ honestatem
pollueret. Johel.iij. Posuerūt puellā in p-
stibulo. Istud telū supauit pūtia angelica.
Esa.xxxv. In domib⁹ in quib⁹ prius habita
bant dracones orietur viror calami. Tertio
fecit ipsam recludi in obscuro loco: vt loci
obscuritas virginem deterreret.ij. Cor.vi.
Que societas lucis ad tenebras? Istud te
lum supauit lumīs claritate q̄ tanta fuit vt
nullus posset eā cōtingere vel videre. Sap.
xviij. Sctīs autē tuis maxima erat lux.s.in
refrigeriū. Quarto fecit ipam relinqui sine
vestimēto vt frigoris aspitas eā affligeret.
Mich.ij. Desuper tunicā palliū sustulistis.
Istud telū supauit induta veste celesti quā
sibi angeli in carcere parauerūt. Judith.x.
Induit se vestimētis iocūditatis sue. Ve-
stē eñ candidā sibi de celo attulerūt. Quin
to fecit ipam oīb⁹ exponi: vt p vno quē cōtē
pserat oēm haberet.ij. Macha.iiij. Ausus
est optimos ephebos in lupanarib⁹ ponere
Istud telū supauit diuina ptectiōe ꝛ vtute
qꝛ oēs q̄ ingrediebant cōuertebāt.i. Reg.
x. Insiliet in te spūs dn̄i ꝛ mutaberis in vi
rū alterū. Sexto fecit ipaz illudi a filio suo
vt quem noluerat habere maritū: haberet
amasiū. Istud telū supauit p demonis iusti
ciarij dei emulationem qui ipm suffocauit.
vn̄ ipa ait. Ille cui⁹ volūtatē volebat pfice
re: potestatē in eū accepit ꝛ occidit. Demo-
nes sunt iusticiarij dei: q̄ ꝛ si a seipis hn̄t vo
luntatē malā: a deo tn̄ iustam accipiūt pote
statē.i. Reg.xviij. Spūs dn̄i malus insilijt
in saul. Est eñ mal⁹ ppt iniquā volūtatē.

Quinto beata agnes exi

uit obuiā sponso p fidei sinceritatē que con
sistit in sex. Nā sponsa dꝫ amore sponsi a pa
rentib⁹ separi: qꝛ hō relinquet patreꝫ ꝛ ma-
trem ꝛ adherebit vxori sue. Itē dꝫ a docto-
re in via regulari. pterea dꝫ gressus per mo
destiā moderari. Rursus dꝫ de vtute in vir
tutē iter abbreuiari. Adhuc dꝫ p vitaꝫ cōtē
platiuā corā sponso se erigere. Tandē dꝫ p
actiuā se inclinare ꝛ flectere. Que oīa in se
habuit btā agnes. Vn̄ hanc fidē volens in
ipsa corrūpere vicari⁹ prefecti multiplex ei
intulit suppliciū: sed ipa oīa supplicia supa
uit. Primo fecit ignē copiosum succendi ꝛ
ipam in ignē pijci vt eius ossa in cinerē re-
digerent. Istud certamen supauit per ora
tioneꝫ deuotā: qꝛ mox vt orauit ignis extin
ctus fuit. Eccli.li. In medio ignis non sum
estuata. Scd̄o iterū fecit ignē copiosuꝫ suc
cendi vt cito cōsumeret. Istud certamen su-
perauit p refrigerantē dei grām q̄ sibi refri-
geriū pstitit. vn̄ ipa ait. Ecce nūc p spiritū
sanctū rore celesti pfusa: foc⁹ iuxta me mo-
ritur. Tertio pontifices ydolorꝫ suscitauerūt
seditioneꝫ in pplo in mortē virginis. Istud
certamen supauit p miraculi euidentiam.
Nā prefect⁹ voluit eā liberare ob visum mi
raculū suscitatiōis filij. Eccli.xlviij. Poten
tia nemo vicit illā. Quarto vicarius prefe-
cti fecit ipaꝫ in gutture gladio feriri. Istud
certamen supauit p celestē palmā quā acq
siuit. Apoc.vij. Stantes ante thronū dei
in cōspectu agni amicti stolis albis ꝛ palme
in manibus eorum.

Sexto beata agnes obui

auit sponso suo iesu xpo p miraculorꝫ subli
mitatē. De⁹ eñ in vita psenti multiplici glo
ria ipam sublimauit: qꝛ multꝫ miraculis cla
ruit. Primo in creaturis celestib⁹. Nā de ce-
lo choruscatio ꝛ fulgur descendit: terre mo-
tus magn⁹ pstrepuit: ꝛ pfecti filiū de infer-
no liberauit. Scd̄o in creaturis elementali
bus: qꝛ ignis extinct⁹ est. aqua ꝛ tempestas
sup paganos exorta est. Aer dū essꝫ in car
cere illustrat⁹ est. terra mota est. Tertio in
creaturis irratiōalib⁹ que hn̄t tn̄ esse. sicut
in ymagine q̄ annulū recepit ꝛ tēptationē
fugauit. Que hn̄t viuere sicut in capellis q̄
instar plantarū viuūt cū crescant. Que ha-
bent sentire. sicut in agno niue candidiore
qui iuxta eā stare visus est. vt pꝫ diligenter
inspicienti legendam eius. Quarto in crea-
turis intellectualibus sicut in angelo qui si
bi vestē de celo attulit in carcere seu in psti
bulo. Sicut in constantia quam mēte ꝛ cor
pore sanauit.

Septimo beata agnes ex

iuit obuiā spōso p vnionis insepabilitateꝫ
Nā spōso suo iesu xpo insepabilr vnit duꝫ
honorifice ab angelis cōsociat dū delicate ci
bat ꝛ satiat. ps. Satiabor cū appuerit glā
tua. dū cū sponso quiete cubat: qꝛ dilectus
meus mihi ꝛ ego illi. Canticorꝫ.ij. Duꝫ car
ta dotis suscipitur ꝛ ditatur. quia coronat
aureola virginitatis ꝛ martyrij. Super co-
ronam facies alteram coronam aureolam.
Exo.xxv. Et sic in aula clare visionis ppe
tuo mansura cū sponso inducit: vbi delecta
tio meriti in delectationē pmij cōuertit. vn̄-

de ipsa ait. Ipi sum iūcta in celis quē in terris posita tota mētē deuotiōe dilexi ieternū.

¶ In festo scti vincētij martyris. Ser. xiij.

Firmabitur in illo et nō flectetur. Scribunt hec verba Eccli. xv. et in epla. Beatus Greg. li. vij. moral. dicit sic. Justor fortitudo est carnē vincere ppriis volūtatibus contraire: delectationē vite psentis extinguere: huius mundi aspera p eternis premijs amare. Hec ille. Sup quo verbo moueo talem questionē. Utrū beatus vincentius magis coronetur laurea fortitudinis reprimēdo immobiliter timorē piculor qz datianus aggrediendo infatigabiliter supplicijs audaciaz laborū. Ad hanc questionē rñdent duo doctores noui testamēti. Primus est beatus Aug. smone pmo huius diei dicēs sic. Magnū et multū mirādū spectaculū noster animus cepit: nec imanissimā et pnicio sissimā sicut solet in theatris quarūcūqz nugarum. Sed plane vtilissimā et fructuo sissimā voluptatē oculis interioribus hausimus cū beati Vincentij passio legeret. Terret videre inuictā martyris aīam ptra insidias antiqui hostis: ptra seuitiā impij iudicis: ptra dolores mortis carnis: acerrima pflictatiōe certantē et in adiutorio dñi cūcta superantem. Hec ille. Scdus est sctūs Tho. ij. ij. cxxiij. arti. vi. in rñsi. ad secūdū argumentū dicēs sic. Sustinere est principalior actus fortitudinis qz aggredi triplici ratione etc. Primo quidem qr sustinere videt aliqs ab aliquo fortiori inuadente. Qui aūt aggredit inuadit p modū fortioris. Difficilius aūt est pugnare cū fortiori qz cū debiliori. Scdo quia ille qui sustinet iā sentit picula iminentia. ille aūt qui aggredit hz ea vt futura. Difficilius aūt est nō moueri a psentibus qz a futuris etc. Tertio qr sustinere importat diuturnitatē tpis: s aggredi pōt aliqs ex subito motu. Difficilius est diu manere immobilē qz subito motu moueri ad aliqd arduū. Unde phs dicit. iij. ethi. qp quidaz sunt preuolantes ante pericula et in ipsis discedūt. fortes autē econtrario se habent. et in sustinendo iusticiā maxime aliqui fortes dicuntur. Hec Tho. Sciendū qp exteriorē actum virtutis quandoqz aliqui efficiunt non habentes virtutez: sed ex aliqua alia causa qz ex virtute. Et ideo phs. iij. ethi. ponit quattuor modos eor qui similitudinarie dicuntur fortes: quasi exercentes actuz fortitudinis preter virtutē. Quidaz eñi ferunt in id quod est difficile ac si non esset difficile pter ignorantiā. qr scz non percipiunt magnitudinē periculi. Quidā aūt propter bonā spem ad pericula vincēda. qr scz sunt experti sepe pericula euasisse. Quidaz vero pter scientiā et artē quandā. sicut ptingit in militibus qui propter peritiā armor et exercitiuz non reputant grauia pericula belli estimantes se per artē suam posse cōtra ea defendi. Sicut Vegetius dicit in libro de re militari. Nemo facere metuit qd se bñ didicisse pfidit. Quidā pter impulsum passionis vel tristicie vel ire quam vult repellere. Quidā pter electionē alicuius tpalis cōmodi acquirēdi. puta honoris voluptatis seu lucri. vel alicuius incōmodi vitādi. puta vituperij afflictōis seu dāni. Hi eñi nō dicuntur vere fortes: s similudinarie. Vere aūt fortis est q hz firmitatē animi in sustinendis et repellendis hijs in quibus maxime est difficile firmitatez habere. s. in piculis grauibus. Unde Ambro. lib. i. de officijs dicit sic. Nō mediocris animi est fortitudo q sola defendit ornamenta virtutū oīm et iusticiā custodit. et q inexpiabili plio aduersus oīa vitia decertat. inuicta ad labores ad picula. Rigidior aduersus voluptates: auariciā fugat tāqz labē quandā q virtutē effeminat. Hec ille. Et Tullius in sua rethorica dicit. Fortitudo est cōsiderata piculor ppessio et laborū susceptio. Sz fortitudo animi dr q firmiter retinet volūtatē hoīs in bono rōnis contra maxima mala vt hō sustinet psonales ipugnatiōes pter summū bonū quod est deus queadmodū referunt sancti martyres quibus debet laurea fortitudīs in celo sm specialē graduz beatitudīs. Scdm id Math. v. Beati q psecutionē patiunt pter iusticiā: qm ipor est regnū celor. Quē graduz assecutus est btūs vincētius p gliosum triumphū sue fortitudinis et firmitatē sue voluntatis in deo. ideo dicitur. Firmabit in illo.

¶ Firmabitur in illo

Per fidelitatem.
Per charitatem.
Per longanimitatem.
Per perseuerantiam.
Per constantiam.
Per patientiam.
Per fortitudinem.
Per beatitudinem.

¶ Primo beatus vincentius firmat̄ in xp̄o ꝑ fidelitatē que causam pugne in via iusticie insinuat. ⁊ ista ostendit lucrū ꝓpter qđ est dimicandū. Vn̄ hāc fidē vsq̄ ad mortē debem⁹ testificari. iuxta illud .i. Pet. iiij. Nemo vestrū patiat̄ quasi homicida aut fur aut aliq̄d hm̄oi. Si autē vt xp̄ian⁹ nō erubescat: glorificet aūt deū in isto noīe. Sciendū ꝙ xp̄ian⁹ dr̄ ille qui est xp̄i. dicit̄ aūt aliq̄s eē xp̄i quadrupl'r. Primo q: ꝯfitet̄ fidē xp̄i nō solū corde credendo fidei veritatē: sed etiā exteri⁹ ore ꝓtestādo. Roma. x. Corde credit̄ ad iusticiā: ore aūt confessio fit ad salutē. Scđo q: spiritu xp̄i ad opa ꝟtuosa ꝓcedit. ꝫm illđ Roma. viij. Si quis spm̄ xp̄i nō hꝫ: hic nō est eius Nō solū em̄ ꝑ ꝟba dꝫ q̄s ꝯfiteri veritatem fidei: sed etiā ꝑ facta fidē xp̄i dꝫ ostendere Scđm illud Jaco. ij. Ostendā tibi ex opibus fidē meā. Vn̄ ⁊ de q̄busdā dr̄ Tytū. i. Confitent̄ se nosse deū: factis aūt negant. Et iō xp̄ianus dr̄ nō solū qui patit̄ ꝓ fidei ꝯfessione que fit ꝑ verba: sed etiā quicunq̄ patit̄ ꝓ quocūq̄ bono ope faciendo. Tertio q: ad imitationē xp̄i peccatis moritur. ꝫm illud Gal'. v. Qui aūt sunt xp̄i carnem suā crucifixerūt cū vitijs ⁊ ꝯcupiscētijs. Vn̄ xp̄ianus dicit̄ qui ꝓ quocūq̄ peccato vitando patit̄ ꝓpter xp̄m. sicut ꝓ integritate carnis seruāda legunt̄ alique mulieres vitam ꝯtempsisse. Dicit em̄ Aug. i. de ciuitate dei. Q: quedā sancte femine t̄pe persecutionis vt insectatores sue pudicicie deuitarēt se in fluuiū deiecerunt: eoq̄ modo defuncte sunt. earūq̄ martyria in catholica eccl'ia veneratione celeberrima frequentant. Quarto quia pro veritate iusticie reprehēdendo vitia patitur. Deus em̄ hm̄oi opa a nobis requirit ⁊ nos ꝓ eis remunerat. Unde ⁊ beati iohānis baptiste in eccl'ia martyriū celebratur. qui nō pro defendenda fide: sed pro reprehensione adulterij mortē sustinuit. vt pꝫ Marci. vi. Beatus vincenti⁹ his quatuor modis fuit vere xp̄ianus. Primo per apertam fidei confessionem. Unde dicitur de eo ꝙ dixit datiano de mandato Valerij episcopi. Nepharium apud christianā prudentiam esse cognosce diuinitatis cultū abnegando blasphemare. Secundo per deuotam orationē. Unde dicitur de eo. Sursum erectis luminibus dominum precabatur. Tertio per corporis mortificationem. quia timore diuino carnē suā confixit. ps. Confige timore tuo carnes meas. Quarto ꝑ durā increpationē. ps. Sagitte potentis acute cū carbonibus desolatorijs. Ista eni sagitta fuit potens: quia iram tyranni non timuit. Fuit acuta: quia eius cor medullitus penetrauit. Fuit accensa: quia zelo dei hoc fecit. ⁊ sic firmat⁹ est in xp̄o ꝑ fidelitatē ⁊c.

¶ Secundo beatus vincentius firmatur in xp̄o per charitatē que mortis periculū imꝑat in via militie ad preliādū. Unde Maximus in quodā ꝫmone dicit sic. Charitas xp̄i in martyribus suis vicit. Et Joh. xv. Maiorē charitatē nemo hꝫ q̄ꝫ vt aīam suā ponat quis pro amicis suis Etiā sine charitate martyriuꝫ nil valet. ꝫm illud .i. Cor. xiij. Si tradidero corpus meū ita vt ardeā: charitatē aūt non habuero nihil mihi ꝓdest. Primū em̄ motiuū ad actū virtutis est amor charitatis. Sicut semē vl' radix est primū motiuū ad fructū. ⁊ ex hoc aliquis actus precipue ad perfectionē vite ꝑtinet. iuxta illud Col'. iij. Charitas est vinculū perfectionis. Martyriū aūt inter oēs actus virtuosos maxime demonstrat perfectionem charitatis. Quia tanto magis aliquam rem quis ostenditur amare quanto pro ea rem magis amatā cōtemnit: ⁊ rem magis odiosaꝫ eligit pati. Sed inter omīa alia bona presentis vite maxime amat homo ip̄am vitaꝫ. ⁊ econtrario maxime odit ipsam mortē: ⁊ precipue cū doloribus corporaliū tormentorū quorū metu etiā bruta animalia a maximis voluptatibus absterrentur. vt Aug. dicit lib. lxxxiij questionuꝫ Charitas aūt facit quadruplex incendiuꝫ. Primo facit incendiuꝫ amoris. Luce. vlti. Nonne cor nostruꝫ ardens erat in nobis: Secundo facit incendiuꝫ sermonis. Eccl'i. xxviij. Surrexit helyas quasi ignis: ⁊ ꝟbū illius quasi facula ardebat. Tertio facit incendium operationis. Job. xxxvij. Nonne vestimenta tua .i. opera tua calida sunt cuꝫ perflata fuerint vento austro .i. spiritu sctō. Quarto facit incendiuꝫ immutationis: q: licet multa aduersa homo patiatur: non tamen charitas in eo extinguitur. Cant. viij. Aque multe non potuerūt extinguere charitatem. Charitas fecit in beato vincentio istud quadruplex incendium. scꝫ amoris in corde. vnde dicitur de eo. Vir inclytus vincentius succensus igne diuini amoris. fer-

uoris in ore. Unde ipse ait ad tyrannū. ex-
urge ⁊ toto malignitat spiritu debacchare
feruoris in opere. Unde exclamat pruden-
tius O miles inuictissime: fortissimoꝝ for-
tior: iā te seua ⁊ aspera tormenta tremūt vi-
ctorē. feruoris in continuatione. Unde di-
cit Amb. in ſmone huius diei. Torquetur
vincētius: tūditur: flagellatur: sed inuictus
pro sancto nomine animus non cōcutitur
plus ardēs igne celi ꝙ ferri. Ignis celi est
ipa charitas que in corde vincentij sic arde
bat ꝙ ignē exteriorem frigidū faciebat. ps.
In meditatione mea exardescet ignis. scꝫ
charitatis diuine. ⁊ sic patet secundum.

¶ Tertio beatus vincētius

firmatur in xp̄o per longanimitatē que p̄-
parat premiū qd̉ debet diutius expectari: ⁊
itineris longitudinē demonstrat ad certan
dū. Sicut enī magnamitas dicitur per quā
aliquis habet animū tendendi in magna.
ita etiā longanimitas dicitur per quā aliq̇s
habet animuꝫ tendendi in aliquid quod in
longum distat. ⁊ ideo sicut magnanimitas
magis respicit spem tendenteꝫ in bonū ꝙ
audaciā vel timorē siue tristiciā que respi-
ciūt malū: ita etiaꝫ longanimitas que susti-
net aliqua mala propter aliquod bonū. nō
qd̉ ex propinquo expectetur: sed qd̉ in lon-
gū differtur. propter qd̉ assequēduꝫ multa
mala in presenti oportet sustinere. ⁊ sic dila
tio boni sperati pertinet ad longanimitatē.
Sciendū ꝙ longanimitas seu fiducia ma-
la est quadruplex. Prima est ypocritarū q̄
est ī vanitate ⁊ simulatiōe. Job. viij. Spes
ypocrite pibit. nō enī placebit in corde suo
sicut tela aranearū fiducia eiꝰ. Scd̉a est su
perboꝝ q̄ est in potestate ⁊ exaltatiōe. Esa.
xxx. Sperantes auxiliū in equis ⁊ hn̄tes fi
duciā in vmbra egypti. Tertia est luxurio-
soꝝ q̄ est in voluptate ⁊ carnali delectatōe.
Job. xl. Habꝫ fiduciā vt influat in os eius.
Quarta est cupidoꝝ in diuitiarū possessiōe
ps̄. Ne timueris cū diues facꝰ fuerit hō ⁊c̄.
Fiducia aūt ⁊ longanimitas bona est iu-
stoꝝ ⁊ ꝑfectoꝝ que est in dn̄o ꝑ gr̄e apposi
tioneꝫ. Prou. iij. Habe fiduciā in domino
ex toto corde tuo. Hāc longanimitatem se
habuisse ostendit beatus vincentiꝰ ex quat
tuor signis. Primo ex voluntate patiendi.
Unde dicebat. Hoc est quod semper opta
ui ⁊ votis omnibus exquisiui. Et. ij. Coꝝ.
xij. Libenter gloriabor in infirmitatibꝰ me

is. Secundo ex firmitate sufferendi. vnde
dicebat. Uidebis me plus posse dei virtute
dum torqueor: ꝙꝫ possis ipse qui torques.
Tertio animositate contemnendi. vnde ty
ranni contemnebat iram dicens. Cum mi
hi irasci magis putas: mihi melius incipis
misereri. Quarto perpetuitate sustinendi.
Unde dicebat. Hoc soluꝫ valde metuo qd̉
te mihi fingis velle misereri. Nolo vt aliq̇d
minuas de supplicijs vt te victū in omnibꝰ
fatearis. Et prudentius dicit de eo. Ride-
bat hic miles dei manus cruētas increpās
ꝙ fixa non profundius intraret artus vn-
gula. Et sic patet tertium.

¶ Quarto beatus vincen

tius firmatur in xp̄o per perseuerantiā ſm
quā iustus iter continuat. que portū osten
dit. Unde Bern̄ in epl̄is. Tolle perseuerā
tiā: nec obsequiū mercedē habet: nec bene-
ficiū gratiā: nec laudē fortitudo. Laus enī
perseuerantie in hoc consistit ꝙ aliquis nō
recedit a bono propter diuturnā tolerantiā
difficiliū ⁊ laborioso. quoniā ſm perseue-
rantiā aliquis perseuerat in his in quibus
difficillimū est diu sustinere. Non est auteꝫ
difficile sustinere bona: sed mala. Sed ma-
la que sunt pericula mortis vt plurimū nō
diu sustinentur: qꝛ vt frequentius cito trā-
eunt. Unde respectu illoꝝ non est precipua
laus perseuerantie. Inter alia aūt mala p̄-
cipua sunt illa que opponuntur delectationi
bus tactus. quia huiusmodi mala attendū
tur circa vitā. ideo sustinere difficultateꝫ q̄
prouenit ex diuturnitate boni opis dat lau
dem porseuerantie. Sciendū ꝙ perseuerā-
tia consistit in quattuor. Primo in carnis
mortificatione. Judith. iiij. Scitote qm̄ ex-
audiuit dn̄s preces vr̄as si permanentes ꝑ
manseritis in ieiunijs ⁊ orationibus. Secū
do in preceptorum obseruatione. i. Paral.
xxviij. Firmabo regnum eius ineternum si
perseuerauerit precepta mea facere. Ter-
tio in flagellorum perpessione. Mathei. x.
Eritis odio omnibus hominibus propter
me. qui autem perseuerauerit vsqꝫ in fineꝫ
hic saluus erit. Quarto in fidei predicatio-
ne. Hebreorum. xij. In disciplina perseuera
te. Beatus Vincentius firmiter in his per
seuerauit propter quattuor. Primo ab in-
fantia sui deo tam mente ꝙ corpore con-
secratione. ¶ Nam in plenitudine fidei
et sancte honestatis: et vere deuotionis

⁊ veritatis scripture nutritꝰ in oī sctitate se
exercuit. Scḋo a pueritia sui gratiosa inter
hoīes conuersatiōe. Nā ante deū ⁊ ante ho
mines sctōs ꝓpter sctōꝝ moꝝ elegantiam
grām inuenit ⁊ habuit. Tertio in dyacona
tus officio acceptissima xp̄o ⁊ ecclīe admi
nistratione. Existens quippe sub ep̄o vale-
rio dyaconꝰ re ⁊ noīe suū officiū digne ad-
impleuit. Quarto ꝓ fide xp̄i ⁊ doctrina euā
gelij ardentissima concertatione. Nā cōtra
datianū tyrannū disceptās ip̄m doctrina
rōne ⁊ exēplo mirabilit̄ ꝯfutauit. vt pȝ ⁊c̄.

Quinto beatus vincen

tius firmat̄ in xp̄o ꝑ cōstantiā q̄ difficulta
tē virtute supat in labore multū adiuuans
Constātia em̄ facit firmiter ꝑsistere in bo-
no ꝯtra difficultatē que ꝓuenit ex q̄buscū-
qꝫ exterioribꝰ impedimētis. ps̄. Non dabis
ineternū fluctuationē iusto. Sciendū ꝙ cō
stantia est necessaria ad quattuor. Primo
ad despiciendū ꝓspera. Judith. ix. Da mihi
in aīo ꝯstātiā vt ꝯtemnā illū. Et. i. Macħ.
ij. Mathatias ⁊ filij eiꝰ cōstanter steterunt
aduersus nuncios regis anthiochie. Scḋo
ad sustinēdū aduersa. ij. Machab. viij. Et
linguā postulans cito ꝓtulit ⁊ manꝰ ꝯstan
ter extendit. his verbis ꝯstantes sunt effe-
cti ꝓ patrijs legibꝰ mori. Tertio ad testificā
dū vera. Act. iiij. Vidētes aūt ꝯstantiā pe
tri ⁊ iohānis cōpto ꝙ hoīes essent sine lit-
teris ⁊ ydiote. Eiusdē. xxiij. Sequente no-
cte assistens ei dn̄s ait. Constās esto sicut
testificatꝰ es de me in hirlm. Sic oportet te
testificari rome. Quarto ad aggrediendū
terribilia. Judith. vlti. Horruerūt perse con
stātiā eiꝰ ⁊ medi audaciā eiꝰ. Et. i. Macħ.
ix. Cōuenerūt in iudā oēs cōstantes corde
⁊ ꝯtrita est dextera pars ab eis. Et Sap̄. v.
Stabūt iusti in magna ꝯstantia aduersus
eos qui se angustiauerūt. Beatꝰ vincentiꝰ
habuit maximā mentis ꝯstantiā, vnde dici
tur de eo. Inter hec manet immotꝰ ille dei
seruulus. quā constantiaȝ demonstrauit in
quadruplici certamine. Primuȝ certamen
fuit in eculeo. in quo fecit eū datianus toto
corpore distendi. distentū diuersis vulneri
bus cruciari. cruciatū ferreis pectinibus la
niari. ⁊ carnifices ad seuiendū crudelīꝰ ver
beribus fecit vrgeri. Secundū certamē ha-
buit in craticule incendio: vbi totuȝ corpus
vncinis ferreis aperitur. ardentes lamine
infiguntur. sale ignis aspergitur. telis visce
ra extra iaciuntur. Tertiū certamen habuit
in carceris ergastulo. Nā tyrannꝰ fecit ip̄m
in obscuro carcē includi: ibi testas acutissi-
mas congeri. in ligno pedes affigi. ⁊ sine oī
humano solatio derelinqui. Quartū certa
men habuit in molli lectulo. Postq̄ȝ em̄ ty
rannus vidit se eū per asperitates tormen-
torū vincere non posse: in lecto mollissimo
eū reclinare fecit putans per delitias ipsuȝ
allicere posse. Vicit autē ista certamina ma
xima mentis cōstantia. Unde Aug. in ser
mone huius diei dicit sic. Tanta in vincen
tio penarū asperitas seuiebat in membris
⁊ tāta securitas resonabat in verbis vt pu
taremus aliū loqui ⁊ aliū torqueri. Et vere
sic erat. Caro enim patiebatur ⁊ spiritus lo
quebatur. Habuit em̄ plurima auxilia qui-
bus constans fiebat. Primo lucē ineffabi-
lem que carcerē obscurū illustrauit. Secun
do florū redolentiā amenissimā que carce-
rem mirabili odore confortauit. Tertio af-
fectionē liberā que compedes grandi virtu
te resoluit. Quarto societatē angelicā quā
christus misericorditer sibi destinauit.

Sexto beatus vincētius

firmatur in xp̄o per patientiā que in cōtri-
stabilibus bonū virtutis defensat quasi cū-
cta conseruans. Unde Aug. in sermone de
sancto Cypriano dicit sic. Facile est marty
rem celebrando venerari: sed magnū est fi-
dem ⁊ patientiā eius imitari. Nā patiētia
est ꝓ̄ncipalius circa tristitias eo ꝙ patiēs
aliquis dicitur non ex hoc ꝙ non fugit: sed
ex hoc ꝙ laudabiliter se habet in patiendo
que presentialiter nocent. vt scȝ non inordi
nate ex eis tristetur. Sciendū ꝙ aduersita
tes tolerande sunt patienter propter quat
tuor. Primo propter ip̄arū paruitatē. i. Pe
tri. i. Modicū nūc oportet contristari in va-
rijs temptationibus vt probatio fidei vr̄e
multo sit preciosior auro quod per ignē ꝓ
batur. Secundo propter rerū paucitatem.
ps̄. Patientia pauperū non peribit in finē.
Tertio ꝓpter dolorū breuitatē. ps̄. Scḋm
multitudinē dolorū meoꝝ in corde meo cō
solationes tue letificauerunt aīam meam.
Quarto propter retributionis perpetuita-
tem. Roma. viij. Nō sunt condigne passio
nes huius temporis ad futurā gloriaȝ ⁊c̄.
Beatus vincentius habuit maximam pati
entiam in supplicijs. Unde Aug. in sermo
ne huius diei dicit sic, Habebat vincentius

in sermone fiduciam: in passione toleranti-
am. Nam eius supplicia fuerunt grauissima
numerositate: acerbitate: diuturnitate: im-
placabilitate: que oīa vicit summa patiētia.
Uñ Aug. in sermone huiꝰ diei dicit sic. Fi-
des pugnat: ⁊ quādo fides pugnat nullꝰ ex
pugnat, q₂ ⁊ si laniat᷑ ⁊ si lacerat᷑ nō perit q̄
xp̄i sanguine ē redemptꝰ. Potēs homo nō
pōt perdere qȯ emit auro suo: ⁊ xp̄s perdet
qȯ emit sanguine suo: Sed hoc totū nō ad
hoīs sed ad dei gloriā referat᷑. Ab ipso vere
est patiētia vera: patientia sancta: patientia
religiosa: patientia xp̄iana que donū dei est
hec ille: ⁊ sic patet sextum.

Septimo beatus vincen-

tius firmat᷑ in xp̄o per fortitudinē que mor
tem victoriose expugnat in periculis vexillū
tenēs. Uñ Cyprianꝰ in s̄mone de martyri
bus dicit sic. O beati martyres quibꝰ vos
laudibꝰ predicē. O milites fortissimi robur
corporis vestri quo preconio vocis explicē.
Sciendū q̄ fortitudo gratuita que est do-
num dei: firmat animū hoīs in bono iusti
cie dei que est p̄ fidē iesu xp̄i. vt dr̄ Rom. iij.
Et talis fortitudo pōt attēdi circa quattuor
Primo inquātum defendit᷑ bonū cōmune
decertando in acie p̄ iustū bellū. Secūdo
inquantū iudex vel priuata persona nō re-
cedit a iusto iudicio timore gladij imminen
tis vel cuiuscunq₃ periculi: etiā si sit mortife
rum. Tertio inquātū aliq̄s nō refugit ami
co infirmāti obsequi p̄pt᷑ timorē mortifere
infectionis. Quarto inquantū aliq̄s nō re
fugit itinerari ad aliqȯ pium negociū prose
quendū p̄pt᷑ timorē naufragij vel latronū
Beatꝰ vincētiꝰ fortissime oīa pericula mor
tis vicit. Unde Aug. dicit sic. Beatus vin
centiꝰ vicit in v̄bis: vicit in penis: vicit in cō
fessione: vicit in tribulatiōe: vicit exustus: vi
cit submersus: vicit viuus: vicit mortuꝰ. hec
ille. Sic em̄ respondit Daciano. vt dic̄ Pru
dentius. Tormēta: carcer: vngule: stridēsq₃
flammis lamina: atq₃ ipsa penarum vltima
mors xp̄ianis ludus est. Et sic p₃ septimū.

Octauo beatus vincenti

us firmat᷑ in xp̄o per beatitudinē que coro-
na glorie ip̄m in celis decorat premiū vltra
meritū reddens. Uñ Apoc. vi. dicit᷑ de eo.
Data est ei corona ⁊ exiuit vincens vt vin-
ceret. Et angeli dixerūt ei. Agnosce o vincē
ti: quia pro cuiꝰ nomine decertasti: ipse tibi
coronam preparatam seruat in celis: qui te
victorem fecit in penis. quam nobis conce-
dat. Amen.

In conuersione sancti Pauli apostoli Sermo. xiiij.

Stupebant omnes
qui audiebāt. Act. ix. ⁊ in epi
stola hodierna. Beatꝰ Aug.
in lib. de vidēdo deū ad paulinā dic̄ sic. Ipsa
dei substantia a quibusdā videri potuit in
hac vita positis, sicut a moyse ⁊ paulo q̄ ra-
ptus audiuit ineffabilia verba q̄ non lic₃ ho
mini loqui. Super quo moueo talē questio
nem. Utrū beatꝰ paulꝰ per sui admirabilē
conuersionē raptꝰ fuerit ad gloriosam dei
visionē. Ad istā questionē r̄ndent duo do-
ctores noui testamēti. Primꝰ est beatus
Aug. li. xij. super Genesim ad litterā dicēs
sic. Cur non credamꝰ q̄ tanto ap̄lo doctori
gentiū rapto vsq₃ ad ipsam excellentissimā
visionē voluerit deꝰ demōstrare vitā in qua
post hanc vitā viuendū est in eternū. hec il-
le. Secūdus est sanctꝰ Tho. scd̄a scd̄e. q.
clxxv. arti iij. dic̄ sic. Quidā dixerūt paulum
in raptu nō vidisse ip̄am dei essentiam: sed
quandā refulgentiā claritat̄ ipsius. Sed cō-
tariū manifeste ip̄a v̄ba ap̄li designāt. Di-
cit em̄ se audisse ineffabilia v̄ba q̄ non licet
homini loqui. huiusmodi autē videt᷑ ea q̄
p̄tinent ad visionē beatoꝝ que excedit sta-
tum vie. s̄m illȯ Esa. lxiiij. Oculus nō vidit
deus absq₃ te q̄ preparasti diligētibus te: ⁊
ideo cōuenientiꝰ dicitur q̄ deū per essentiā
vidit. hec Tho. Sciēdū q̄ mens humana
diuinitꝰ rapit᷑ ad contēplandā v̄itatē diui-
nam quattuor modis. Primo vt contem-
pletur eā per similitudines quasdā imagina
rias. ⁊ talis fuit excessus mētis q̄ cecidit su-
pra petrū. vt p₃ Act. x. Secundo vt contē
pletur eam per intelligibiles effectꝰ. Et talis
fuit excessus dauid dicentis in ps̄. Ego dixi
in excessu meo om̄is homo mēdax. Tertio
vt cōtemplet᷑ eā in sua essentia p̄ lumē gl̄ie
qȯ sit velut forma im̄anens. ⁊ talis visio ē
in sanctis in patria. Quarto vt cōtemple-
tur eā in sua essentia p̄ lumē glorie qȯ sit ve
lut passio transiens. ⁊ talis fuit raptꝰ pauli
⁊ etiā moysi, ⁊ satis cōgruent᷑. q₂ sicut moy
ses fuit p̄mus doctor iudeorum. ita paulus
fuit primus doctor gentiū. Unde visio pau
li in illo raptu: quantū ad aliquid fuit simi-
lis visioni beatorum. sc₃ quantū ad id qȯ vi

debatur ⁊ quantū ad aliquid dissimilis. scꝫ
quantū ad modū vidēdi: qꝛ nō ita perfecte
vidit: sicut sancti q̄ sunt in patria. Vn̄ Au-
gust. dicit lib. xij. super Genesim ad litteraꝫ
Apostolo arrepto a carnis sensibus in ter-
tium celum: hoc defuit ad plenā perfectāqꝫ
rerum cognitionē: que angelis inest ꝙ siue
in corpore siue extra corpus esset nesciebat
Hoc itaqꝫ non deerit cum receptis corpori-
bus in resurrectione mortuoꝝ corruptibile
hoc induerit incorruptionē. hec ille. Et quia
in tali visione acceperat noticiam sacramē-
torum iesu xp̄i. prout ipsemet dicit Gal. i.
Notum vobis facio euangeliū qđ euange-
lizatum est a me: quia non s̄m hominē sed
per reuelationem iesu xp̄i. Ideo stupebant
omnes qui audiebant. vt dicit thema.

¶ Stupebant omnes.
- Angeli qui audiebant eum angelice viuentem.
- Iusti qui audiebant eum iuste se regentem.
- Penitentes qui audiebant eum conuerse gradientem.
- Iudei qui audiebant eum synagogam euertentem.
- Gentiles qui audiebant eum mundana arguentem.
- Peccatores qui audiebant eum peruerse incedentem.

¶ Primo stupent omnes

angeli qui audiunt beatum paulū angelice
viuentem. In angelis em̄ cōsiderant̄ quat-
tuor. ¶ Primo virginalis mundicia. Math.
xxij. Angeli dei in celo neqꝫ nubēt neqꝫ nu-
bentur. ¶ Secundo charitas ignita. ps̄. Qui
facit angelos suos spiritꝰ ⁊ ministros suos
ignem vrentem. ¶ Tertio velox obedientia.
ps̄. Angeli dei ministri eius qui facitis vo-
luntatem eius. ¶ Quarto sollicita custodia.
ps̄. Angelis suis deꝰ mandauit de te: vt cu-
stodiant te in om̄ibꝰ vijs tuis. Stupent an-
geli ⁊ admirantur in paulo hodie conuerso
has quattuor ꝓprietates. ¶ Primo eius vir-
ginalem mundiciaꝫ. Fuit em̄ ꝟgo sicut ipse-
met testatur de ꝟginibꝰ. i. Coꝝ. vij. dicens
sic. Volo om̄es homines esse sicut meip̄m.
Chryso. de laudibꝰ pauli dicit sic Ioseph pu-
dicicie ꝟtute decoratus est. Et ego vereor
ne iam ridiculum sit hinc etiam paulum lau-
dare qui semetip̄m crucifigēs: nō solum hu-
manoꝝ corporum pulchritudines: sed om̄ia
etiam que vident̄ rebus clara ac decora cer-
nebat. quēadmoduꝫ nos fauillam cinerēqꝫ
cōspicimꝰ: qui q̄si mortuus ad mortuū immo-
bilis permanebat. hec ille. ¶ Secūdo eiꝰ cha-
ritatem ignitaꝫ. Ignem em̄ charitatis nihil
in eo extinguere poterat. Sicut ipse ait Ro-
manos. viij. Certus sum em̄ ꝙ neqꝫ mors
neqꝫ vita ⁊c̄. poterit nos separare a charita-
te xp̄i. ⁊ Chryso. dicit. Vt em̄ ferrū missum
in ignē totū ignis efficitur: sic Paulus cha-
ritate succensus totꝰ effecit̄ charitas. ¶ Ter-
tio eiꝰ velocē obedientiā quā hodie demon-
strauit: cum dixit. Dn̄e quid me vis facere.
Ex magna obediētia totū munduꝫ p̄dican-
do circuiuit. Chryso. Paulꝰ tanq̄ pennatꝰ
totū docendo ꝑuolauit orbē. ¶ Quarto eiꝰ
sollicitā custodiā. Quidā em̄ angeli custodi-
unt mundū vniuersum. sicut dn̄atōes. Qui-
dam prouincias: vt p̄ncipatꝰ. Quidaꝫ loca
specialia: vt archangeli. Quidaꝫ singulares
personas: vt angeli. Paulus aūt curā habu-
it de vniuerso mūdo. Chryso. Nullus ange-
lus ita creditū sibi populum gubernauit: vt
paulus vniuersuꝫ orbē. Curā habuit de pro-
uincijs. Chryso. Tanta paulus ꝟtute ꝑgres-
sus est vt vix triginta annoꝝ spacio: ⁊ Ro-
manos: ⁊ Persas: ⁊ Parthos: ⁊ Medos:
⁊ Indos: ⁊ Sathas: et Ethiopes: sub iugo
mitteret veritatis. Curā habuit de speciali-
bus locis: ad que particulares ep̄las desti-
nauit. Sicut de roma: corītho: galatia: ephe-
so ⁊c̄. Curā habuit de singularibꝰ personis.
sicut de Timotheo. Tito. Philemone ⁊c̄.
Ideo angeli stupent in paulo angelicā eius
vitam ⁊c̄.

¶ Secundo stupent omnes

iusti qui audiunt beatū paulū iuste se geren-
tem. Nam iusti habēt quattuor in se q̄ vehe-
menter admirant̄ in paulo hodie cōuerso.
¶ Primo celestiū contemplationē. Phil. iij.
Nostra cōuersatio in celis est. Conuersatio
autē dicit totā vitā homis. Sed eoꝝ q̄ sunt
in celo est q̄druplex diuersitas. Quidā em̄
sunt in celo tm̄ corde: vt pigri ⁊ desidiosi scꝫ
qui bona ꝓposita q̄ habent opere nō implēt
¶ Quidā tm̄ ore vt p̄dicatores ꝟbosi. Qui-
dam ꝟbo tm̄ ope exteriori: vt ypocrite ⁊ va-
ni gl'iosi. ¶ Quidā autē om̄ibꝰ modis: sicut
paulus qui habuit sancta desideria. Phil. i.
Cupio dissolui ⁊ esse cuꝫ xp̄o. Habuit since-
rissima ꝟba. ij. Coꝝ. ij. Ex sinceritate sicut ex
deo corā deo in xp̄o loquimur. Habuit solli-

cita opera.ij.Thessal'.ij.In labore ⁊ fatiga-
tione nocte ⁊ die laborantes ⁊c. ¶Secũdo
bonoꝝ operũ exercitationẽ.i.Coꝝ.xv.Abũ
dantius oĩbꝰ laboraui. Uere abundantiꝰ
qꝛ plꝰ oĩbꝰ peragrauit. Rom̃.xv.Ab hie-
rusalẽ vsqꝫ ad illiricũ ꝑ circuitũ repleui euã
gelium. Uere abũdantiꝰ qꝛ plures pre oĩbꝰ
ad fidẽ cõuertit.scꝫ innumerabilẽ ppl'm gen
tiliũ.Gal'.ij.Qui operatꝰ est petro in aposto
latũ circũcisionis:cooperatꝰ est ⁊ mihi inter
gentes. Uere abũdantiꝰ:qꝛ plus oĩbꝰ ma
nibꝰ laborauit. Act.xx.Ad ea que mihi opꝰ
erant:⁊ his qui mecum sunt:ministrauerũt
manꝰ iste oĩa.Chryso.Nec vnũ quidẽ diẽ
in ocio ⁊ quiete passus est trãsire:vere abũ
dantius qꝛ plures ep'las scripsit. Tertio ꝓ
fundam humiliationem quo ad quattuor.
¶Quantũ ad denominationẽ quã humilez
habuit vocans se paruulũ. Cũ enĩ ꝓus vo-
caretur saulus a saulo superbo,postea voca
uit se paulũ quasi paruuluz.i.Coꝝ.xv. Ego
sum minimꝰ ap'loꝝ ⁊c. Quantũ ad cõuer-
sationẽ quã humilẽ habuit.i.Thessal'.ij.Fa
cti sumꝰ paruuli in medio vestrũ:ecce quan
ta humilitas:tanq̃ si nutrix foueat filios su
os.ecce quãta auctoritas.Quoniã charissi-
mi facti estis nobis.ecce quanta amicabili-
tas. Quantũ ad scientiã quã humilẽ habu
it.i.Coꝝ.ij. Non iudicaui me aliq̃d scire int'
vos nisi iesum xp̃m ⁊ hũc crucifixũ. ¶Quã-
tum ad vitã quã humilẽ habuit nõ reputãs
se ꝑfectũ:ſꝫ pctõrẽ.i.Thim̃.i. Xp̃s iesus ve-
nit in hũc mũdũ pctõres saluos facere:quo-
rum ꝑmus ego sum. Et.i.Coꝝ.iiij. Nihil mi
hi consciꝰ sum:ſꝫ nõ in hoc iustificatus sum.
Quarto aduersoꝝ perpessionẽ. Chrysost.
Paulus fuit saxo durior:ferro firmior:ada-
mante fortior:auro incorruptibilior. Fuit q̃-
dem saxo durior:quia nulli aduersitati cede
bat.Gal'.ij. Quibꝰ nec ad horã cessimꝰ ⁊c.
Fuit ferro firmior: qꝛ nulla ip̃m tribulatio
cõmouebat:sed tanq̃ incus percussionis fir
mabat.ij.Coꝝ.xij. Cum enĩ infirmor tunc
fortior sum ⁊ potens. Fuit adamãte fortior
qꝛ nulla ip̃m aduersitas frangebat.ij. Coꝝ
xij. Placeo mihi in infirmitatibus meis:in
contumelijs:in necessitatibꝰ:in persecutioni
bus:in angustijs ꝓ xp̃o. Fuit auro incorru-
ptibilior:qꝛ nec igne persecutiõis crepabat.
Eccli.xi. Igne probatur aurum ⁊ argentuz.
Et sic patet ⁊c.

¶Tertio stupent omnes pe

nitentes q̃ audiũt paulũ cõuerse gradientẽ.
Hodie nãqꝫ iesus xp̃s magnũ spectaculuz
dedit toti mũdo ex miraculosa conuersione
beati pauli apostoli. Sicut ip̃e dicit.ij.Coꝝ
iiij. Spectaculũ facti sumꝰ mũdo ⁊ angelis
⁊ hominibꝰ. Maior enĩ fuit gr̃a cõuersionis
pauli q̃ latronis dextri.lꝫ vtraqꝫ fuerit subi-
ta ⁊ miraculosa. Qđ patz per duodecim si-
gna que sunt ista. ¶Primo ratione conuer-
sionis. Latro enĩ cõuersus est a xp̃o existẽ-
te in hac vita mortali:quia dum moreretur
in cruce. Paulus vero conuersus est a xp̃o
existente iam glorificato in celis. Unũ sanctꝰ
Tho.iij parte.q.lvij.arti.vi.ad tertiũ dicen-
dum dicit sic. Xp̃s post suam ascensionem
multis sanctis apparuit. Sicut legit' de bea
to paulo Act.ix. Quoniã eius dignitati nõ
derogat:si ex aliqua dispensatiõe xp̃s quã-
doqꝫ corporalit' ad terrã descendat:vt ostẽ-
dat se alicui specialiter sicut paulo. Et ne ali
quis hoc credat factũ fuisse xp̃o ibi non cor
poraliter presente:sed aliqualiter apparen-
te. Contrariũ apparet ꝑ hoc qđ ipse ap'lus
i.Coꝝ.xij. Ad confirmandã resurrectiõis fi
dem dicit. Nouissime aũt oĩm tanq̃ aborti
uo visus est ⁊ mihi:qđ quidẽ veritatẽ resur
rectionis nõ probaret nisi ip̃m verũ corpus
xp̃i visum fuisset ab eo,hec Tho. ¶Secũdo
ratione acceptatõnis. Nam latro sursum le
uatus in cruce nõ acceptauit penã sibi debi
tam pro peccato suo:nec credidit xp̃m mori
pro salute humani generis. Unde ip̃m blas
phemauit dicens. Si filius dei es salua te-
metip̃m. Paulus autem in terrã prostratꝰ
credidit subito se puniri pro peccato suo.
Unde acceptauit hanc penam agens debi
tam penitentiã mentaliter pro peccato suo
ps. Quoniam grauata est super me manus
tua:conuersus sum in erũna mea dum con-
figitur spina. ¶Tertio ratione illuminatio-
nis. Nam sole obscurato visisqꝫ miraculis
que fiebant in morte christi Latro illumi-
natus est:cum dixit. Nos quidem digna fa
ctis recipimus:hic autem nihil malefecit.
Paulus vero luce circunfultus de celo. Iu-
xta illud Act.xi. Subito circunfulsit eũ lux
de celo:perfecte illuminatus est. Quia ceci
derunt ab oculis eius tanq̃ squame. Squa
me enĩ significãt carnalia que inquinãt af-
fectum: ⁊ temporalia que obscurant intel-
lectum. Unde.ij.Corinth.iij.dicit. Deus q̃
dixit de tenebris lucem splendescere illuxit
cordibꝰ vestris. Et.i.Thessal'.i. Non sumus

noctis neq̃ tenebrarū. ¶ Quarto rōne audicionis. Nam latro audiuit xp̄m sitientem hominū salutē: cum dixit. Sitio. paulus audiuit xp̄m iam bibentē: cum dixit. Potestis bibere calicē quē ego bibiturus sū? Latro audiuit vocē xp̄i deprecantis p̄ peccatorum̄ conuersione. paulus audiuit vocē xp̄i cōminantis p̄ sui p̄secutiōe: cū dixit. Durū est tibi ꝯtra stimulū calcitrare. ¶ Quīto rōne cognitiōis. Nam latro in cruce cognouit xp̄m oīm redemptorē ideo dixit Luc. xxiij. Memento mei dn̄e dū veneris in regnū tuum. Paulus vero in luce cognouit xp̄m: nō solū redēptorē sed vniuersalē glorificatorē quo ad aīam ꝛ corpus in suo raptu. ij. Cor. xij. Scio hmōi hoīem raptū vsq̃ in tertiū celū ꝛ audiuit ꝛc. ¶ Sexto rōne obtentiōis. Nam latro petiuit indulgentiā peccatoꝝ suoꝝ dic̄ Memento mei dn̄e scz vt mihi miserearis: nō tm̄ ignoscendo culpā preteritā qua iniuste vixi: sed etiā presentē qua te blasphemaui ꝛ derisi. Obtinuit aūt veniā cū xp̄s ei dixit. Amē dico tibi hodie mecū eris in paradiso. Paulus petiuit promptā obedientiā dicens. Dn̄e quid me vis facere. ꝛ obtinuit quādo sibi dictū fuit. Surge ꝛ ingredere ciuitatē ꝛc. ¶ Septimo rōne p̄missionis. Nam latroni p̄misit de⁹ merito sui sanguinis beatificā fruitōnē: dicēs. Amē dico tibi: hodie mecū eris in paradiso. Paulo autē p̄misit ob meritū sue passionis patientie imitationem: cū dixit. Ego em̄ ostēdā illi quāta oporteat eū pro nomīe meo pati. Act. ix. ¶ Octauo rōne comitatōnis. Nam latronē xp̄s duxit ad lymbū vbi fuit per tres dies: quibus ip̄e xp̄s iacuit in sepulchro. paulum autē rapuit vsq̃ in tertiū celū per tres dies. vt p̄z ij. Cor. xij. ꝛ Act. ix. Qd̄ est spirituale celū vbi angeli ꝛ sancte aīe fruunt̄ dei cōtemplatione: q̄ deus ostendit ei vitā in qua videndus est in eternū: vt dicit glo. ¶ Nono rōne speculatiōis. Nam latro fuit speculū diuine miseratōis vt nemo desperet de mi̅sericordia dei. etiam si perseuerauerit peccare vsq̃ ad finem vite. vt habet̄ de pe. dist. vij. ca. nemo Paulus autem fuit speculum dilectionis ꝛ vas electionis. Act. ix. Uade anania: quoniam vas electionis mihi est iste. ¶ Decimo ratione correptionis. Nam latro fuit correptor vnius puta latronis consocij. Paulus autem importunus fidei predicator. ideo dicitur. Portet nomen meū coram gen. Undecimo ratione passionis. Nam latro portauit crucem propriam ꝛ stigmata p̄pria: q̄ fregerunt eius crura. Joh. xix. Paulus autē crucē xp̄i. Gal. vi. Mihi absit gloriari nisi in cruce dn̄i nostri iesu xp̄i. ꝛ stigmata eius Ego stigmata dn̄i nr̄i iesu xp̄i in cruce meum porto. Duodecimo ratione glorificationis. Nam latro meruit gloriā per martyrij sui confessionē que sibi fuit p̄ baptismo. vt habet̄ de conse. di. iiij. ca. baptismi vicē. paulus aūt baptizatus est baptismo sp̄ussancti sicut ceteri apostoli: nō tamē in specie ignis sed in specie lucis. Itē baptismo lachrymose cōpunctiōis. Chryso. Juges lachrymarū fontes nō dieb⁹ solū sed etiā noctib⁹ effundebat. Item baptismo aque. vn̄ dicit̄. Surgens baptizat⁹ est. Item baptismo sanguinis: quia in suo sanguine baptizat⁹ fuit ꝛc.

¶ Quarto stupent omnes

iudei qui audiūt eum synagogā euertentē. Nam ante cōuersionē emulabat̄ synagogā quadrupliciter. ¶ Primo ip̄am nimis zelando. Gal. i. Ampli⁹ emulator existens paternarum mearū traditionū. ¶ Secundo ecclesiam xp̄i nimis impugnando. Ibidem. Supra modū persequebar ecclesiā dei ꝛ expugnabam illam. ¶ Tertio nomen xp̄i nimis odiendo. Act. ix. Hic est qui impugnabat eos qui inuocabant nomē illud. De his tribus simul. i. Thimo. i. dicit. Prim⁹ fui blasphem⁹ persecutor ꝛ cōtumeliosus. ¶ Quarto in discipulos dn̄i nimis seuiendo. scz per odiū in corde. Unde dicit̄. Saulus adhuc spirans per asperitatem in ore: cum dicitur minarū. per penarū irrogationē in personis cum dicitur. ꝛ cedis in discipu. dn̄i. per expoliationem in rebus. Act. viij. Saulus autē deuastabat ecclesiam per domos intrans. Sed ab hac synagoge emulatione conuersus est hodie ad ipsius euersionē. scilz synagogam euacuando: ecclesiā fundando: xp̄i nomen predicando: discipulos xp̄i ampliādo atq̃ confortando. Unde dicitur Act. ix. Paulus magis conualescebat ꝛ confundebat iudeos q̄ habitabāt damasci: affirmās quoniam hic est christus ꝛc.

¶ Quinto stupent omnes

gentiles qui audiunt eum mundana arguentem. Nam in gentibus erāt quattuor. scz ¶ Primo magna potentia regum ꝛ imperatorum Secūdo magna sapientia philosophorū ꝛ doctoꝝ. Tertio magna eloquētia

rhetorum ⁊ orator. Quarto magna inso-
lentia errorum ⁊ vicior. Contra ista pau-
lus assumpsit alia quattuor. Contra mũdi
potentiã assumpsit ꝟtutẽ ⁊ cõstantiã. Act.
xxiij. Apparuit aũt illi dñs dicẽs. Constãs
esto paule oportet te rome testificari. Con
tra vanã sapientiã assumpsit ꝟitatẽ euãge-
licam. i. Cor. ij. Non enĩ me iudicaui aliqd
scire inẽ vos nisi xp̃m iesũ: ⁊ hũc crucifixũ.
Contra rhetorũ eloquentiã assumpsit fru-
ctuosam facundiã. Ibidẽ. Sermo me⁹ ⁊ p̃-
dicatio mea nõ ẽ in persuasibilib⁹ humane
sapientie ꝟbis sed in ostensione spiritus ve
ritatis. Cõtra errorũ insolentiã assumpsit
fidei prudentiã. Act. xvij. Dixit atheniensi-
bus. Qḋ ergo ignorãtes colitis hoc ego nũ
cio vobis. vnde nec timor tyrannorum: nec
subsannatio philosophor deridentiũ xp̃ia-
nos colentes hoĩem crucifixũ potuerunt re
trahere paulũ a predicatõne fidei xp̃i. Act.
ix. Uas electionis mihi est iste vt portet no
men meũ corã gẽtib⁹ ⁊ regib⁹ ⁊ filijs isrl' ⁊c̃

Sexto peccatores stupẽt
audientes eum peruerse incedentez. Et enĩ
dicit̃ Luce. xv. Gaudiũ est angelis dei sup
vno p̃tõre penitentiã agente. Gaudiũ enĩ
de cõuersione p̃tõris tanto ẽ maius: quãto
mĩsericordia indulgẽs est maior. que cogno-
scitur ex magnitudĩe p̃cti. Rom. v. Ubi su-
perabundauit delictũ supabundare ꝯsueuit
⁊ grã. sed duo fuerũt maximi p̃tõres. Qui
mirabilit̃ cõuersi sunt: quor vn⁹ altero gra
uius peccauit. s. latro in cruce: ⁊ paulus in lu
ce. sic tñ ꝙ p̃ctm̃ pauli fuit grauiꝰ ꝙ̃ p̃ctm̃ la
tronis. vt pz per duodeci signa. Primo ob
iectiue. Nam p̃ctm̃ qḋ est cõtra substantiaz
hominis est grauius ꝙ̃ p̃ctm̃ qḋ est cõtra res
exteriores. sicut furtũ. Etiam grauius ẽ pec
catũ qḋ ĩmediate contra deũ cõmittit̃. sicut
infidelitas: blasphemia ⁊c̃. Sed latro offen
dit hoĩem furãdo diuitias eius. paulus au-
ferendo vitã ei⁹: qr ille sitiebat hoĩm diuiti-
as: iste sitiebat sanctor sanguinẽ. Ille spoli
abat domos rebus. iste viris ⁊ mulieribus
ipsos durissime incarcerãdo. Secundo re-
pugnatiue. Nam maiori virtuti opponitur
graui⁹ p̃ctm̃. Sicut odiũ dei qḋ opponitur
charitati dei. Sed latro peccauit cõtra cha-
ritatem proximi: quia contra precepta secũ
de tabule. paulus autẽ contra charitatẽ dei:
quia contra precepta prime tabule que or-
dinant hoĩem in deum. Tertio intensiue.
Nam quanto voluntas fuerit maior ad pec
candũ: tanto homo grauius peccat. Sed de
paulo dicitur Act. ix. Ibat ergo saulus fu-
rijs inuectus: dirumqz toto pectore virus ef
flabat per totaz iud. fer. in san. vt christi mẽ
bra la. in terris. Quarto terminatiue. Naz
in ordine quorũlibet peccator vnum p̃ctm̃
est graui⁹ altero ſm qḋ est circa aliqḋ prin
cipalius vel min⁹ principale. Sed peccatuz
latronis fuit p̃ncipaliter de alieno victũ que
rere. peccatũ autẽ pauli fuit hoĩm salutẽ im
pedire: qḋ est p̃ncipalius ab homine deside
ratum. Quinto inclinatiue. Nam grauius
peccat cui⁹ voluntas ex intentione peioris
finis inclinat̃ ad peccandũ. Sed latro incli-
nabatur ad peccandũ timore paupertatis:
cupiditate diuitiarum. paulus autẽ odio: in
uidia cum alijs disputantib⁹ cũ stephano.
Sexto iniuriatiue. Nam cause que diminu
unt iudicium rationis: sicut ignorantia. vel
que diminuunt liberuz motum voluntatis:
sicut infirmitas vel violentia: aut metus di
minuunt peccatũ. Sed peccatum latronis
processit ex ignorãtia. pauli ꝟo ex industria
⁊ malicia: qr accessit ad p̃ncipem sacerdotũ
⁊ petiuit ab eo ep̃i in dama. ad synagogas
⁊c̃. Septimo contemptiue. Nam vbi ẽ ma
ior concupiscentia: est mai⁹ peccatũ. Inter-
dum enĩ insurgit maior concupiscentie mo-
tus: ex hoc ꝙ voluntas effrenate tendit in
suum obiectuz. Sed latro contempsit homi
nes mũdanos minori concupiscentia. pau-
lus autẽ seruos xp̃i maiori concupiscentia:
verbis ⁊ verberibus cruciando. Octauo
extensiue. Nam quanto peccatũ ad pluriuz
offensionem extenditur: tanto est grauius.
Sed latro blasphemauit xp̃m in conspectu
paucoruz. paulus autẽ in multis ciuitatib⁹.
Nono impugnatiue. Nam quanto impu-
gnatur persona deo magis coniuncta: tan-
to grauatur illud peccatũ. Unde impugna
tio ⁊ offensa que fit p̃sone ꝟtuosiori ⁊ san-
ctiori ẽ valde grauis. Sed latro impugna-
uit laicos auferendo temporalia. paul⁹ aũt
seruos xp̃i tollẽdo spiritualia. Decimo per
turbatiue. Latro enĩ peccauit cõtra rempu-
blicam terrenã perturbando. paul⁹ aũt con
tra celestem scandalizãdo. Undecimo of-
fensiue. Latro enĩ offendit xp̃m p se ⁊ alijs
cruentatũ. paul⁹ vltra hoc cõtra pplm̃ p̃de-
stinatuz. Duodecimo malignatiue. Latro
enĩ suam cõuersionẽ accelerauit viso sole ob
scurato. paulus autez distulit: viso celo aper

to: predicante stephano: ⁊ miracula facien-
te. Per eum qui ⁊c. Amen.

In festo purificationis beate virginis Marie Sermo .xv.

Venit in spiritu in tẽ
plum. Luce .ij. ⁊ in euangelio p̄-
sentis solẽnitatis. Beat⁹ Aug.
lib. de natura ⁊ grã dicit sic. De sancta vgi-
ne maria ppt̃ honorẽ xp̄i nullã prorsus cum
de pctis agit̃ habere volo q̄stionẽ. Inde em̃
scim⁹ q̄ ei plus grẽ collatũ fuerit ad vincen
dum ex om̃i parte pctm̃ que cõcipere ⁊ pa-
rere meruit eũ quem constat nullũ habuisse
pctm̃. hec ille. Super quo vbo moueo talẽ
q̄stionẽ. Utrũ btã vgo per vbi dei tẽporalẽ
cõceptionẽ obtinuerit pfectissimã sui sancti
ficationẽ. Ad istam q̄stionẽ r̃ndent duo do
ctores veteris testamenti ⁊ duo noui. ¶ Pri
mus ẽ Moyses. Exo. vlti. dicẽs sic. Postq̄
cũcta pfecta sunt operuit nubes tabernacu
lum testimonij ⁊ gloria dñi impleuit illud.
Ea aũt q̄ fuerũt in veteri testamẽto sunt fi-
gura noui. s̃m illud .i. Cor. x. Oĩa in figura
cõtingebant illis: Sed p sctificationẽ taber
naculi. de qua dr̃ in ps̄. Sanctificauit taber
naculum suũ altissim⁹. videt̃ sctificatio m̃ris
dei significari: q̄ tabernaculũ dei dr̃. s̃m illd̃
ps̄. In sole posuit tabernaculũ suũ. ergo btã
vgo i ꝯceptõe xp̄i fuit pfectissime sctificata
¶ Secũdus est Ezechiel xliij. dicẽs sic. Ecce
glĩa dei israel. Ingrediebat̃ per viã orienta
lem .i. p beatã vgĩnẽ de qua oriebat̃ tẽporali
ter fili⁹ dei. ⁊ terra .i. caro ipsi⁹ splendebat a
maiestate ei⁹ .s. xp̄i ¶ Terti⁹ est beat⁹ Hiero
nym⁹ in s̃mo. de assumptõe dicẽs sic. Bene
grã plena q̄ ceteris p partes prestat̃. Ma-
rie vo se totã simul infundit grẽ plenitudo.
¶ Quart⁹ est sanct⁹ Tho. iij. pte. q. xxvij. ar.
iiij. dicẽs sic. Illos quos de⁹ ad aliq̄d elegit
ita p̄parat ⁊ disponit vt ad id adq̄d eligunt̃
inueniant̃ idonei. s̃m illd̃ .ij. Cor. iij. Idone
os nos fecit ministros noui testamẽti. Be-
ata g̃ vgo fuit electa diuinit⁹ vt esset mater
dei. ⁊ iõo nõ est dubitandũ q̄n de⁹ p suã gra
tiam eam ad hoc idoneã reddidit. s̃m q̄ an-
gelus ad eã dicit. Inuenisti grãm apud deũ
ecce ꝯcipies ⁊c. Non aũt fuisset idonea ma-
ter dei: si aliq̄n peccasset. Tum q2 honor pa-
rentũ redũdat in prolẽ. s̃m illud Prou. xvij.
Gloria filiorum patres eorum. vñ ⁊ p oppositũ
ignominia matris redũdasset ad filiũ. Tum
etiam q2 singularẽ affinitatẽ habuit ad xp̄m

qui ab ea carnẽ accepit. dicit̃ aũt .ij. Cor. vi.
que cõuentio xp̄i ad belial. Tum etiã q2 sin
gulari modo dei fili⁹ qui ẽ dei sapiã in ipa ha
bitauit: nõ solũ in aĩa: s3 in vtero. dicit̃ autem
Sap. i. In maliuolã aĩam nõ introibit sapi
entia. nec habitabit in corpe subdito pctis.
⁊ iõo simplicit̃ fatendũ est q̄ btã vgo nul-
lum actuale pctm̃ cõmisit: nec mortale: nec
veniale. vt sic impleat̃ qd̃ dr̃ Cañ. iiij. Tota
pulchra es amica mea ⁊ macula nõ est in te
Sicut em̃ moysi cũ dño colloquẽtis splẽdi-
da ⁊ glorificata ẽ facies vt nõ possent inten
dere in eũ filij israel. Sic maria claritate vir
tutis altissimi obumbrata cognosci nõ pote
rat a ioseph donec pareret. Post vo partũ
a ioseph agnita inuenit̃ specie faciei: nõ libi-
dinis tactu. Et Chrys. dicit̃ q̄ nõ cognouit
eam ioseph anteq̄ pareret cui⁹ fuerit digni
tatis: sed postq̄ peperit tunc cognouit eã. q2
p ipsi⁹ prolem specialior ⁊ dignior facta fue
rat q̄ tot⁹ mũdus. Quia quẽ totus mũdus
capere non poterat: in angusto vteri sui sola
suscepit. hec Tho. ¶ Sciendũ q̄ puritas btẽ
vginis excessit puritatẽ oĩs creature. Eius
em̃ puritas est q̄druplex. ¶ Prima est puri-
tas sanctificatõis ei⁹ in vtero. Nam oĩs pu
ritas rationalis aut est nature vt in angelis
aut est grẽ gratis date: vt innocẽtia in p̄mis
parentib⁹. aut grẽ gratũ faciẽs: que est grã
confirmatiõis. Hec em̃ grã confirmationis
tria facit. ¶ Primo inseparabilit̃ cõiungit ra
tionẽ cũ deo: vt nõ possit peccare mortaliter.
¶ Secũdo inferiores potentias aĩe subijcit
inflexibiliter sub imperio rõnis: vt nõ possit
peccare venialit̃. ¶ Tertio totũ hoĩem actua
liter cõuertit indiuisibiliter in deum vt sic hõ
diuina dulcedine affect⁹ ex tota aĩa: ex toto
corde: ex om̃ib⁹ virib⁹ actu tendit in deũ. pri
mo ⁊ secũdo modo fuit grã cõfirmatõis in
btã vgine tertio modo ẽ in solis beatis pri
mis duob⁹ modis. grã cõfirmatiõis nõ fuit
in vlla creatura preterq̄ in btã vgine. ¶ Se
cunda est puritas innocẽtie in vita p quam
adepta est grãm inclinantẽ eam ad bonum.
Licet em̃ nõ statim habuerit vsum liberi arbi
trij adhuc in vẽtre matris existens. hoc em̃
spãle p̄uilegiũ xp̄i fuit: tñ per grãm abundã
dantẽ quã in sanctificatõe acceperat: pfecti⁹
per diuinã p̄uidẽtiã sensualitas ei⁹ ab om̃i
inordinato motu p̄hibita fuit .s. ne p̄rumpe
ret in aliquẽ motũ inordinatũ q̄ rõnẽ preue
niret. ¶ Tertio est puritas vginee castitatis
Ita em̃ voluit xp̄s vitatẽ sui corpis demõ-

strare ꝙ etiam simul ei⁹ diuinitas declarare
tur. ⁊ iđo ꝑmiscuit mira humilib⁹. Unde vt
corp⁹ eius verū ostenderet᷑ nascit᷑ ex femīa
sed vt ostenderet᷑ ei⁹ diuinitas: nascit᷑ ex vir
gine. Talis em̄ part⁹ decet deū vt dic̄ Am
bro. in hym. natiuitat. Talē ỽginitatē cū fe
cunditate nunꝙ̄ aliqua creatura habuit.

¶ Quarta est puritas obumbratōis spūscti
et filij dei conceptōe: per quā sic dedicata est
diuinis ꝙ etiam licitis vsibus humanis. scʒ
matrimonialib⁹ eam aptare foret impossi-
bile. Tunc em̄ nō solū mēs sed etiā corpus
eius diuinitatis luce resplenduit. ſm illud
Exo. xxx. Sanctificabitqʒ oīa erūtqʒ sancta
sanctoꝝ. ꝓpterea dicit Anselm⁹. Decuit vt
illius homīs scʒ iesu xp̄i cōceptio ex ea ma-
tre fieret que ea puritate niteret qua maior
sub deo nequit intelligi. Cum itaqʒ quadru
plici puritate sanctificata a spūscto hodie
venit in templum.

¶ Venit in spiritu in templum.
- Beata virgo ad purificationē.
- Xp̄s iesus ad oblationem.
- Symeon ad glorificationē.
- Anna vidua ad ꝓnūciationē.
- Popul⁹ sanctoꝝ ad grāꝝ actionē.

¶ Primo venit in spiritu in templū beata virgo ad purificationē. Unde
sanctus Tho. iij. parte. q. xxxvij. arti. iiij. dic̄
sic. Sicut plenitudo gratie a xp̄o deriuat᷑ in
matrē. ita decuit vt mater humilitati filij cō
formaretur. humilib⁹ em̄ deus dat grām. vt
dicit᷑ Iaco. iiij. Et ideo sicut xp̄s licʒ legi nō
esset obnoxius voluit tm̄ circūcisionē ⁊ alia
legis onera subire: ad demōstrandū humili
tatis ⁊ obediētie exemplū: ⁊ vt approbaret
legē: ⁊ vt occasionē iudeis tolleret. ꝓpt eas-
dem rōnes: voluit ⁊ matrē suā implere legis
obseruantias: quib⁹ tm̄ nō erat obnoxia. Li
cet em̄ btā ỽgo nullā haberet imūdiciā: vo-
luit tm̄ purgatōis obseruantiā implere. non
ꝓpter indigentiā sed ꝓpt legis p̄ceptū. ⁊ iđ
signant᷑. Luc. ij. dicit. Impleti sunt dies pur
gationis marie ſm legē moysi. Ipa em̄ ſm
se purgatiōe nō indigebat. Nam Leuit. xij.
dr̄. Mulier si suscepto semine peperit mascu
lum: imunda erit septē dieb⁹. vbi signanter
moyses videt᷑ fuisse locut⁹ ad excipiendam
matrē dei: ab imundicia que non peperit su
scepto semīe. Et iđo pʒ ꝙ nō obligat᷑ ad im
pletionē illi⁹ precepti: sed volūtarie purgati
onis obseruantiā impleuit. hec Tho. Sciē

dum ꝙ beata ỽgo hodie purgat᷑ quadrupli
citer. ¶ Primo a malicia diabolice ꝑsecutio
nis. Nā sicut dic̄ Aug. iij. de trini. Diabolus
multa pōt ỽtute sue nature: a quib⁹ tm̄ phi-
betur ỽtute diuina. Et sic ỽtute sue nature
poterat diabol⁹ cognoscere matrē dei nō fu
isse corruptā: sed ỽginē phibebat᷑ tm̄ a deo
cognoscere modū part⁹ diuini. vnde in infā
tia xp̄i oportebat impediri maliciā diaboli.
ne eū acrius persequeret᷑: qm̄ xp̄us nec pati
disposuerat: nec ỽtutē suā ondere. sʒ in oīb⁹
alijs infantib⁹ se similē exhibebat. Un̄ Leo
papa in ſmone epiphanie dicit ꝙ magi in-
uenerūt iesū quātitate paruū: aliene opis
indigentē fandi impotentē: ⁊ nulla ab hūa-
ne infantie generalitate discretū. Cū ergo btā
ỽgo venit hodie ad templū: purgatur a ma
licia diabolice persecutiōis nesciens eā ma
trem dei. Secūdo ab insolētia iudaice ab-
iectiōis: ne scʒ xp̄s ab infidelib⁹ tanꝙ̄ illegi
time nat⁹ abijceret᷑. Un̄ Amb. dic̄ sup Luc̄.
Quid iudeis. quid herodi possit ascribi. Si
natū viderent᷑ ex adulterio ꝑsecuti: vnde de
natis ex adulterio dis. lvi. ca. Si gens dr̄ sic
De tali cōmixtione meretricū existimandū
est degeneres ꝓplos: ⁊ ignobiles: ⁊ furētes
libidine fore ꝓcreandos. ⁊ ad extremū vni-
uersam plebē ad deteriora ⁊ ignobiliora ver
gentē: ⁊ nouissime nec bello seculari fortem
nec in fide stabilē: nec honorabilē homib⁹:
nec deo amabilē esse venturā. hec ibi. Pro-
pterea ỽgo btā hodie offert filiū suū in tem
plo: vt approbet᷑ ex lege: qm̄ nō ex fornicati-
one natus est. Tertio a seuicia tyrānice la
pidationis. Nam beata ỽgo erat de stirpe
israel: siue de parētela aaron. Unde erat co
gnata helisabeth. vt dicitur Luce. i. Uirgo
autē de genere sacerdotali propter stuprū
occidebatur. Dicitur em̄ Leuit. xxi. Sacer-
dotis filia si deprehensa in stupro fuerit et
violauerit nomen patris sui flammis exu-
retur. Similiter iudicio adulteroꝝ lapida
batur ſm legem non solū illa que iam erat
desponsata vel nupta: sed etiam illa que in
domo patris custodiebatur: vt virgo quan-
doqʒ nuptura. Dicit᷑ em̄ Deut. xxij. Si non
est in puella inuenta ỽginitas: lapidib⁹ ob-
ruent eā viri ciuitatis illi⁹: ⁊ morient᷑: qm̄ ne-
phas fecit in israel vt fornicaret᷑ i domo pa
tris sui. Btā ỽgo hodie venit in tēplū vt se
reddat imunē ab hac pena: ne. s. a iudeis tanꝙ̄
adultera lapidaret᷑ ⁊ sic se purgat ab hac infa
mia adulterij ⁊c̄. Quarto a ꝓtriacia hēric. de

prauatōnis. detestandus est eñi error heluidij qui dicere p̄sumpsit matrem xp̄i ioseph post partū esse carnaliter cognitam ꝛ filios genuisse. hoc eñi deroget dignitati ꝛ scītati matris dei: que ingratissima videref: si tanto filio contenta nō esset: ꝛ si v̄ginitatē que in ea miraculose ꝯseruata fuerat. sponte perdere vellet ꝑ carnis cōcubitū. Detestand⁹ ē etiā error Manichei q̄ dixit xp̄m nō verum ꝟ fantasticū corp⁹ habuisse. hoc eñi derogat dignitati ꝑsone assumētis. que cū sit v̄itas nō decuit vt in ope eius aliq̄ fictio esset. Reprobaf etiā error Ualētini: qui dixit xp̄z attulisse corp⁹ celeste: q2 sic nō saluaref v̄itas hūane nature in xp̄o. Refellunf etiā hij errores ꝑ hoc ꝙ btā v̄go fuit vera mater iesu xp̄i. vt dr̄ Math. i. Uñ in capitul' Cyrilli approbad in ephesina synodo dr̄. Si q̄s nō cofitef deū esse ꝟm v̄itatē emanuel ꝛ ꝓpter h̄ dei genitricē sanctā v̄ginē. Genuit eñi carnaliter carnē factā ex deo v̄buz. Anathema sit. Et Rom̄ ix. dr̄. Ex ex iudeis est ꝟm carnem xp̄s qui ē sup oīa de⁹ benedict⁹ in secula. Non aūt ex iudeis nisi mediante btā v̄gine. Uñ ille q̄ est sup oīa de⁹ b̄ndict⁹ in secula est vere nat⁹ ex btā v̄gine sicut ex sua matre. Ideo ip̄a hodie p̄sentat xp̄m in templo tanq̄ ei⁹ vera ꝛ naturalis mater: purgās se ab his infamijs ꝛ deprauatiōib⁹ hereticoꝝ. Et sic patet primum.

¶ Secundo xp̄s iesus venit in sp̄ū in tēplū ad oblatōez. Uñ scūs Tho. iij. pte. q. xxxvij. ar. iij. dic̄ sic. Xp̄s voluit sub lege fieri: vt eos q̄ sub lege erāt redimeret. ꝛ vt iustificatio legis in suis mēbris sp̄ūaliter impleref. nam ꝓpf hoc ip̄m voluit hostias legales ꝑ se offerri q̄ erat vera hostia: vt figura v̄itati ꝯiungeref ꝛ ꝑ v̄itatē figura approbaref cōtra illos q̄ deum legis negant a xp̄o fuisse in euāgelio p̄dicatū. Non eñi putandū est vt Origenes dic̄ ꝙ filiū suū bon⁹ de⁹ sub lege nasci fecerit: quā ip̄e non dederat. hec Tho. ¶ Sciendum ꝙ xp̄us hodie venit in templū ꝓpter q̄ttuor. ¶ Prio ꝓpter legis impletionē. De prole eñi nata duplex p̄ceptū in lege tradif. vnuz quidē generale quantū ad oēs. vt scilz cōpletis dieb⁹ purificatiōis matris offeraf sacrificiū ꝑ filio siue ꝑ filia. vt habef Leuit. xij. ꝛ hoc quidē sacrificiū erat ad expiatōnē pcti in q̄ proles erat cōcepta ꝛ nata. ꝛ etiā ad ꝯsecrationē quandam ip̄i⁹: q2 tūc p̄mo p̄sentabaf in tēplo. ꝛ ideo aliq̄d offerebaf in holocaustū: ꝛ aliq̄d ꝑ pctō. Aliud aūt erat sp̄ale in lege de p̄mogenitis tam in hoīb⁹ q̄ in iumētis. Sibi eñi de⁹ deputauerat oīe p̄mogenitū in israel: ꝑ eo ꝙ ad liberationē ppl'i israel ꝑcusserit primogenita egypti ab hoīe vsq3 ad pec⁹ p̄mogenitis filioꝝ israel reseruat. ꝛ hoc mādatū ponif Exo. xiij. In q̄ etiā prefigurabaf xp̄s qui ē p̄mogenit⁹ in mult̄ fratrib⁹. vt dr̄ Romañ. viij. Quia ḡ xp̄s ex muliere nat⁹ erat p̄mogenitus ꝛ voluit fieri sub lege. hec duo euāgelista Lucas circa eū fuisse obseruata oñdit. Prio quidē id qđ ꝑtinet ad p̄mogenitos: cū dic̄. Tulerunt eū in hierl'm vt sisterent eū dño sicut scp̄tū est in lege dñi. Quia oē masculinū adaperiēs vuluā scīm dño vocabif. Secūdo id qđ ꝑtinet cōiter ad oēs: cū dic̄. Et vt darēt hostiaz ꝟm qđ dictū erat in lege dñi par turturū aut duos pullos columbarū. Secūdo ꝓpf tēpli scīficationē. Sicut eñi dic̄ Greg. nazāze. Istud legis p̄ceptū. s. sanctifica mihi oē p̄mogenitū qđ aperit vuluā in filijs israel. Exod. xiij. In solo deo incarnato singularif ꝛ ab alijs differenf impleri videf. Ip̄e nāq3 sol⁹ ineffabilif concept⁹ ac incōprehensibilif editus v̄ginalez vterū aperuit: nō antea cōnubio reseratū. cōseruās etiā post partū inuiolabilif signaculum castitat̄. vñ cū dic̄. aperiens vuluā designat qđ nihil antea inde intrauerat vel exiuerat. ꝑ hoc etiā qđ dr̄ masculinū. signaf q2 nihil de femineitate culpe portauit. Singulariter etiā sanct⁹ dr̄: qui terrene cōtagia corruptele īmaculati part⁹ nouitate nō sensit. iō nō indigebat scīficari in tēplo: ꝟ poti⁹ tēplū debebat scīficari ꝑ ip̄m q̄ erat ꝛ ē sanct⁹ sanctorū. Uñ Aggei. ij. dr̄. Adhuc vnū modicū est ꝛ ego cōmouebo celū ꝛ terrā: mare ꝛ aridam ꝛ mouebo oēs gētes: ꝛ veniet desideratus cūctis gentib⁹ ꝛ implebo domū istā gloria. Magna erit gl'ia dom⁹ isti⁹ nouissime plusq̄ p̄me. ꝛ Malach. iij. dr̄. Statim veniet ad tēplū suū dñator quē vos q̄ritis. ꝛ angelus testamenti quē vos vult̄. Ip̄e eñi q̄si ignis cōflans ꝛ q̄si herba fullonū. ꝛ sedebit cōflans ꝛ emūdās argētū ꝛ purgabit filios leui. Tertio ꝓpf nostrā instructionē. Naz sicut fili⁹ dei nō ꝓpf seip̄m fact⁹ est hō: ꝛ circūcisus in carne: ꝟ vt nos ꝑ grām faceret deos ꝛ vt sp̄ūalif circūcidam. sic ꝓpf nos sistitur dño: vt discam⁹ deo p̄sente nosipsos. ꝛ h̄ post circūcisionē ei⁹ factū est vt oñdat neminem nisi circūcisum vicijs dignū eē diuinis

cōspectib⁹. In veteri eñ testō fiebat obla-
tio de sex generib⁹ aīaliū. de trib⁹ volatiliū q̄
sunt passer: turtur: ⁊ colūba. ⁊ de trib⁹ gressi-
biliū q̄ sunt bos: ouis: ⁊ capra. ad demōstrā-
dū pctī reatū. De⁹ eñ creauit hoīem inno-
centē q̄ si in innocētia perstitisset nō fuisset
necesse ip̄m aīaliū sanguīe expiari. nec pro-
priā sensualitatē ⁊ carnē mactare. qḋ signa-
tur in aīaliū morte. ſ; postq̄ cecidit oportuit
ip̄m redimi ꝑ īmolationē agni īmaculati
⁊ ꝑ p̄ciū sanguīs iesu xp̄i. vn̄ ꝑ sacrificia il-
lorū aīaliū nō auferebat pctm̄: ſ; signabat
īmolatio iesu xp̄i. ⁊ ꝑ illa instruebat hō im-
molare suā sensualitatē seu bestialitatē sui
praui desiderij. ⁊ quo ad pctā spūalia q̄ desi-
gnātur ꝑ aues. ⁊ quo ad pctā carnalia q̄ ꝑ
bestias designant. Nā hō in statu innocen-
tie habuit sex. s. sagacitatē quo ad intellectū
rectitudinē quo ad iudiciū. bōitatē quo ad
volūtatē. strenuitatē quo ad effectū. sobrie-
tatē quo ad victū. mansuetudinē quo ad cō-
victū cū alijs. Sȝ ꝑ pctm̄ omīa ista ꝑdidit.
Cecidit eñ a sagacitate in hebetudinē: a re-
ctitudine in obliquitatē: a bonitate in mali-
ciā: a strenuitate ⁊ fortitudine in segnitiē ⁊
timiditatē: a sobrietate in ingluuiē: a man-
suetudīe in crudelitatē. Renouat ḡ hō ab
hebetudīe in sagacitatē ꝑ sollicitudinē vigi-
lantie. Iō offerebat passer. Leuit. xxij. iō do
ps̄. dicit. Vigilaui ⁊ fact⁹ suȝ sicut passer so-
litari⁹ in tecto. Renouat ad rectitudinē ꝑ
simplicitatē. iō offerebat colūba. Leui. xiij.
Iō Math. x. dr̄. Estote simplices sic colū-
be. Renouat ad bonitatē ꝑ dilectionē sin-
cerā. iō offerebat turtur qḋ est aīal fidele i
diligēdo. Iō dr̄ Luc. ij. Obtulerūt par tur-
turū. Renouat ad strenuitatē ꝑ obediētiā
iō offerebant boues: vituli: ⁊ vacce: q̄ sunt
aīalia obediētia. Prou. xiiij. Ubi non sunt
boues p̄sepiū vacuuȝ est. Renouat hō ad
sobrietatē ꝑ austeritatē ꝑsimonie. iō offere-
bant capre siue hedi q̄ sunt aīalia h̄ntia pi-
lū ⁊ cibū asperū. iō dr̄ Cant. iiij. Capilli tui
sicut gregis caprarū. Renouat hō ad mā-
suetudinē ꝑ tolerantiā. iō offerebant oues
⁊ agni q̄ sunt aīalia māsuetissima. iō dicit
Math. vi. Ecce ego mitto vos sicut oues ī
medio lupoꝝ. Quarto ppt̄ misticā signifi-
cationē. Nā Leuit. xij. p̄cipit vt illi q̄ pos-
sent offerrēt agnū simul ⁊ turturē siue co-
lumbā ꝑ filio aut filia. Qui vͦo non suffice-
rent ad offerendū agnū offerrēt duos tur-
tures aut duos pullos colūbe. Xp̄us ergo
qui cū diues esset: ꝑpter nos egen⁹ fact⁹ est
vt illius inopia diuites essemus. vt dicitur
ij. Coꝝ. viij. Pro se pauperū hostiaȝ offerri
voluit: sicut ⁊ in ipsa natiuitate pannis in-
uoluitur ⁊ reclinat in p̄sepio. Nihilomin⁹
tm̄ hmōi aues figure cōgruūt. Turtur eniȝ
q̄ est auis loquax p̄dicationē ⁊ cōfessionē
fidei significat. Quia vero est aīal castum
significat castitatē. Quia vero est aīal soli-
tariū significat cōtemplationē. Colūba ve-
ro est aīal mansuetuȝ ⁊ simplex: significat
mansuetudinē ⁊ simplicitateȝ. Est aūt aīal
gregale. vn̄ significat vitā actiuā. Et huius
hostia significabat ꝑfectionē xp̄i ⁊ mēbro-
rū eius. Utrūq; aūt ꝑpter cōsuetudinē ge-
mendi p̄sentes sctōꝝ luctus designat. Sed
turtur que est solitaria significat orationū
lachrymas. Colūba vero que est gregalis
significat publicas orōnes ecclīe. Utrunq;
aūt aīal duplicatū offert vt sctītas sit non
solū in aīa: sed etiā in corpe. Et sic xp̄us ve-
nit in spiritu in templum ad oblationem.

¶ Tertio symeon venit ho-
die in spū in tēplū ad glorificationē. Nā sic
anna obtulit puerū suū hely summo sacer-
doti ⁊ adduxit eū ad domū dn̄i in silo glo-
rificās deū in corde suo. vt dr̄. i. Reg. i. Sic
xp̄s hodie adducit in tēplū dn̄i ⁊ p̄ntatur
sctō symeoni. vn̄ dr̄ Luc. ij. Et cū induceret
puerū iesum parētes ei⁹ vt facerēt ſm̄ ꝯsue-
tudinē legis ꝑ eo: symeon accepit eū in vl-
nas suas ⁊ bn̄dixit eū. O quāta fuit in eo
suauitas ⁊ dulcedo ꝯtractando eū quē scie-
bat esse deū ꝯditorē seculoꝝ p̄miū beatoꝝ.
Sciebat eñ q̄ beati essent oculi q̄ xp̄m ie-
sum viderēt. quē multi reges ⁊ ꝓphete vo-
luerūt videre ⁊ nō viderūt. Magis deside-
rabat ad lymbū descendere ⁊ ibi cū sctīs pa-
trib⁹ colloqui de regno xp̄i q̄ȝ viuere cū iu-
deis quos p̄uidebat xp̄ȝ velle occidere. vn̄
mortē petēdo nō fugiebat xp̄i cōsortiū: sed
horrebat ppl̄i sui malignuȝ flagitiū. ⁊ iō in
amplex⁹ ruēs puuli iesu p̄ntia satiat⁹ petijt
in pace dimitti. ꝑpterea Zacha. xiiij. dr̄. Et
veniet dn̄s de⁹ meus oēs q; sctī ei⁹ cū eo. In
die illa nō erit lux. s. iudeis incredulis. ſ; fri-
gus. s. inuidie. ⁊ gelu. s. obdurationis. Sȝ in
tp̄e vespi. s. p̄dicatōis apl̄oꝝ erit lux. s. euā-
gelice ꝑfectionis. O quantū mirabatur in
xp̄o iesu paruulo exinanitionē maiestatis
quoniā ille qui est portans oīa verbo virtu-
tis sue: hodie in vlnis senis se recipi ⁊ por-

tari pmittit. qui tñ portabat portantē se. ꝭm illud. Senex puerū portabat: puer aūt senē regebat. Tūc beatissim⁹ symeō bn̄dixit eū ⁊ dixit. Nūc dimittis seruū tuū dn̄e ⁊c. Ubi glorificat paruulū iesum ⁊ laudat quadrupliciter. Primo ꝙ sit pax. Col.i. Pacificās per sanguinē suū siue que in celis siue que in terris sunt. Secūdo ꝙ sit sal⁹. Ma. h.i. Ipe em̄ saluū faciet populū suū a peccatis eoꝝ. Tertio ꝙ sit lumen. Joh.i. Erat lux vera que illuminat omnē hoīem venientē in hunc mundū. Quarto ꝙ sit gloria. ps̄. Satiabor cū apparuerit gloria tua. Et sic pꝫ ꝙ symeon venit i spū in tēplū ad glificatōez.

Quarto anna venit i spiritu in templū ad pnūciationē. Unde Luce.ij. dicitur. Et hec ipsa hora supueniēs cōfitebatur dn̄o ⁊ loquebatur de illo oībus q̄ expectabant redemptionē israel. Prenunciauit aūt de beata virgine quattuor. Prīo ꝙ est mater sanctificatōis. Unde angelus dixit ei Luc.i. Quod nascetur ex te sanctū. Qd̄ exponens Greg. xviij. moral. dic̄. Ad distinctionē nostre sanctitatis iesus sanct⁹ nascitur⁹ asserit̄. Nos quippe si sancti efficimur non tñ nascimur. q2 ipa nature corruptibilis ꝯstringimur cōditiōe. Ille aūt sol⁹ veraciter sctūs nat⁹ est qui ex ꝯiūctiōe carnalis copule ꝯcept⁹ non est. Hec ille. Sicut aūt p dei verbū oīa facta sunt: ita per verbū incarnatū sunt oēs sctificati qui sanctificātur. Heb.ij. Qui sanctificat ⁊ q̄ sanctificantur ex vno oēs. Et i Coꝝ.vi. Et hoc quidē fuistis aliqn̄. s. peccatores. ſꝫ abluti estis sed sanctificati estis. Scd̄o ꝙ est mater mediatoris. Dicit̄ em̄ Thi.ij. Unus est mediator dei ⁊ hoīm hō xp̄s iesus. Mediatoris enīꝫ officiū est ꝯiungere eos inter quos est mediator. extrema em̄ vniunt̄ in medio. Unire aūt homines deo perfecte quidē conuenit xp̄o per quē homines reconciliant̄ deo. ꝭm illud.i. Coꝝ.v. Deus erat in xp̄o mundū reconcilians sibi. ⁊ ideo solus xp̄us est perfectus dei ⁊ hoīm mediator inquantum per suā mortē humanū genus deo reconciliauit. vnde cū apl's dixisset. Mediator dei ⁊ hominū homo xp̄us iesus. subiunxit. qui dedit semetipm̄ redemptionē pro omnib⁹. Tertio ꝙ est mater redemptoris ꝭm illud ps̄. Redemptionem misit dominus populo suo glo. id est xp̄m qui dat redemptionē captiuis. Et Gal.iij. Xp̄s nos redemit de maledicto legis factus pro nobis maledictū. Ad redemptorē aūt duo concurrunt. scꝫ actus solutionis ⁊ preciū solutum. Sed preciū redemptiōis nostre est sanguis xp̄i vel vita eius corporalis que in sanguine est quā ipse xp̄s exoluit. Quarto ꝙ est mater glorificatoris. ꝭm illud Heb.x. Habemus fidē in introitu sanctoꝝ. s. celestiū in sanguine xp̄i. Nā per passiōez xp̄i aperta est nobis ianua regni celestis. ⁊ hoc est quod apl's dicit Heb.ix. Xp̄s assistens pontifex futurorū bonoꝝ per propriū sanguinē introiuit semel in sancta. ⁊ hoc signatur Nume.xxxv. vbi dicitur ꝙ homicida manebit ibi. s. in ciuitate refugij donec sacerdos magnus qui oleo sancto vnctus est moriatur: quo mortuo poterit domum suam redire.

Quinto populus sanctorū venit in spū in templū ad deo gr̄as agendū dicēs cū ps̄. Suscepim⁹ de⁹ miscdiam tuā in medio tēpli tui ꝭm nomē tuū de⁹ ita ⁊ laus tua in fines terre: iusticia plena ē dextera tua. Nā in annūciatione audiuit ⁊ letata est syon: qm̄ hic est dn̄s de⁹ nr̄ q̄ in virgine factus est hō. In natiuitate notū fecit dn̄s salutare suū. q2 viderūt oēs termini terre salutare dei nr̄i. pcipue pastores: venerūt magi hierosolymā: iuenerūt in bethleē ⁊ viderūt: ſꝫ p aliā viā reuersi sunt in regionē suā. ⁊ adhuc ppl's sctōꝝ nō erat in plena possessione hui⁹ doni. Hodie aūt a virgīe psentatur oīb⁹ in tēplo. Dicebāt em̄ scti pr̄es illō Job.v. Quis mihi det vt veniat petitio mea ⁊ qd̄ expecto tribuat mihi de⁹. quid aūt petebant: Audi moysen Exo.iij. Obsecro dn̄e mitte quē missur⁹ es. ⁊ Dauid in ps̄. Excita dn̄e potentiā tuā ⁊ veni ⁊ saluos facias nos. Sꝫ hodie gr̄as agūt de possessiōe hui⁹ doni. Esa.xxv.c. dicit. Ecce dn̄s de⁹ noster iste: expectauimus eū ⁊ saluabit nos. ⁊ Dauid dicit. Suscepimus de⁹ miam tuā in medio tēpli tui. Gr̄as tibi in sempiterna scl'a.

In festo scti blasij epi ⁊ mar. Ser. xvi.

Cogitabit circūspectionē dei. Eccli.xiiij. ⁊ in epl'a psentis solēnitat. Beatus Paulus.i. Coꝝ.ij. dicit. Nos aūt non spiritū huius mūdi accepim⁹: ſꝫ spm̄ q̄ a deo est vt sciamus que a deo donata sunt nobis. Super quo talē moueo questionē. Utrū beat⁹ blasius in hac vita per sui cogitationē sciuerit

se adeptū gratie perfectionē. Ad istā que-
stionez respondent duo doctores. Primus
est Salomō Eccli.ix. dicēs. Sūt iusti atq̃
sapientes ⁊ opa eoꝝ in manu dei: ⁊ tū ne-
scit hō vtruz amore an odio dignus sit: sed
oīa in futuro seruantur incerta. Scōus est
sctūs Tho. pma scōe.q.cxiij.arti.v. dicens
sic. Tripliciter aliq̄d cognosci potest. Prio
mō certitudinaliter p seipm. ⁊ sic nullus po
test scire se habere grām. Certitudo em̄ nō
pōt haberi ab aliquo nisi possit iudicari per
propriū principiū. Sic em̄ certitudo habe
tur de ꝯclusionibꝰ demonstratiuis p vniuer
salia indemonstrabilia principia. Nullꝰ aūt
pōt scire se hr̄e sciam alicuiꝰ ꝯclusiōis si pn
cipiū ignorat. Principiū aūt grē ⁊ obiectū
est ipe deꝰ qui ppter sui excellentiā est nob
ignotꝰ. fm illud Job.xxxvi. Ecce deꝰ magnꝰ
vincēs sciam nr̄am. Et ideo eiꝰ p̄ntia in no
bis vel absentia p certitudinē cognosci nō
pōt. fm illud Job.xx. Si venerit ad me nō
videbo ipm. Si aūt abierit non intelligam
Et ideo homo non pōt per certitudinē di-
iudicare vtrū ipe habeat grām. fm illud.i.
Coꝝ.iiij. Sz neq̃ meipm iudico. Qui aūt
iudicat me dn̄s est. Scōo mō cognoscitur
aliquid p reuelationē. ⁊ hoc mō potest ali-
quis scire se habere grām. Reuelat em̄ deꝰ
aliquando hoc aliquibus ex speciali priuile
gio. vt securitatis gaudiū etiā in hac vita in
eis incipiat: ⁊ confidentius ⁊ fortius etiaz
in hac vita magnifica opera prosequantur
⁊ mala presentis vite sustineāt. Sicut pau
lo dictū est.ij. Coꝝ.xij. Sufficit tibi gratia
mea. Tertio mō cognoscit aliq̄d ꝯiectura-
liter per aliqua signa. ⁊ hoc mō cognoscere
pōt q̄s se hr̄e grām inquantū.s. pcipit se de
lectari in deo ⁊ ꝯtēnere res mūdanas. ⁊ in-
quantū hō non est conscius sibi alicuiꝰ pec-
cati mortalis. fm quē modū pōt itelligi qđ
habet Apoc.ij. Vincenti dabo manna ab-
sconditū. qđ nemo nouit nisi q̄ accipit. q2.s.
ille qui accipit p quandā experientiā dulce-
dinis nouit. quā nō experit ille qui non ac-
cipit. Hec Tho. Sciendū ꝙ cōiecture qui-
bus homo certificatur de sanctitate ⁊ gra-
tia sunt plures. Prima est natiuitatis an-
nunciatio. vt natiuitas ysaac. Gen̄.xv. Na
tiuitas sansonis. Judicū.xiiij. Natiuitas sa
lomonis.ij. Reg.vij. Natiuitas sancti Jo-
hannis baptiste. Luce.i. Natiuitas sancti
Thome de aquino. Secunda est nascentis
sanctificatio. vn̄ Jere.i. Priusq̄ te formarē

in vtero noui te: ⁊ an̄q̃ exires de vtero san
ctificaui te. Johānis baptiste. Luce.i. Spi-
ritusancto reuelante adhuc existēs in vtero
matris sue. Virginis Marie. Bernardus.
Ego puto ꝙ copiosior sanctificationis be-
nedictio in eam descenderit ⁊c. Jesu christi
Luce.i. Quod enim ex te nascetur sanctuz
vocabitur filius dei. Tertia est nati virilis
operatio. vt sancti nicolai qui in infantia fe-
ria quarta ⁊ sexta ieiunabat. vt sancti Do-
minici qui adhuc puerulus deprehēsus est
sepe relicto lecto super terram accumbere.
vt beati petri martyris puerili etate dispu-
tantis de fide catholica. vt beati Thome de
aquino. non nisi reddita sibi charta saluta-
tionis beate virgīs a fletu cessantis. Quar
ta est sacri baptismatis sumptio. Johis.iij.
Nisi quis renatus fuerit ex aqua ⁊ spiritu-
sancto nō potest introire i regnū dei. Quin
ta est diuini verbi cōseruatio. Luce.xi. Bea
ti qui audiunt verbum dei ⁊ custodiunt il-
lud. Sexta est sanctorum morum imitatio
Heb.vi. Efficiamini imitatores eoꝝ qui fi
de ⁊ patientia hereditabunt promissiones
Septima est sctōꝝ viroꝝ conuersatio. ps̄.
Cū sctō sctūs eris ⁊ cū viro innocēte inno-
cens eris. Octaua est sctōꝝ locoꝝ visitatio
Deut.xij. Venies ad locū quē elegerit dn̄s
⁊ offeres oblatiōes tuas. Nona est cordis
cōtritio. Dan̄.iij. In aīo ꝯtrito ⁊ spū hūili-
tatis suscipiamur ad te dn̄e. Decima ē iu-
gis ꝯfessio. Roma.x. Corde credit ad iusti
ciā: ore aūt ꝯfessio fit ad salutē. Undecima
est ꝯtinuata satisfactio. Act.xxiiij. Sciens
bono aīo satisfaciā genti huic. Duodecima
est erga pauperes compassio. Job.vi. Ocu
lus fui ceco ⁊ pes claudo: pater eram paupe
rum. Tredecima est offensarum remissio.
Math.v. Vade prius recōciliari fratri tuo
⁊ tūc veniēs offer munꝰ tuū. Quartadeci-
ma ē sacre religionis dedicatio. Leuit.xvi.
Affliget aīas vr̄as religiōe ppetua. Quin-
tadecima est pximi charitatiua correptio.
Prou.xxviij. Qui corripit hoīem inueniet
grāz apō deū. Sextadecia ē diuini honoris
feruēs affectio. Rom̄.xv. Unanimes vno
ore honorificet deū. Decimaseptia ē tribu-
lationū patiētissima ꝯsolatō. Job.v. In sex
tribulatiōibꝰ liberabit te: ⁊ i septia ⁊c. Decia
octaua ē suauissima ꝯtēplatio. Naū.ij. Cō-
templare viā: conforta lūbos ⁊c. Decima
nona ē deuotissima orōnis depcatio. Tho-
bie.xij. Bona ē orō cū ieiunio ⁊ elemosyna

Uigesima est efficacissima petitionū exau/
ditio. Judith.iiij. Exaudiet dn̄s orationes
vestras ⁊c̄. Jsta tamē cognitio imperfecta
est. Unde apl's dicit.i.Coꝝ.iiij. Nihil mihi
conscius sum: sed non in hoc iustificatꝰ suꝫ.
quia vt dicitur in ps̄. Delicta quis itelligit
ab occultis meis mūda me dn̄e. Licet em̄
homo sit sanctus ⁊ habeat gratiā dei: non
tamen est securus. Primo q2 a statu chari
tatis est transmutabilis. Unde Apoc̄.ij. di
citur. Habeo aduersum te pauca: quia cha/
ritatē tuā primā reliquisti. Nā si considere/
tur charitas ex parte subiecti quod est ver/
tibile ꝭm arbitrij libertatē. Sic est in subie
cto amissibiliter. cū charitas vie nō repleat
totā possibilitatē subiecti: eo ꝙ non semper
actu feratur in deū. Unde quando actu nō
fertur in deū: potest aliquid occurrere ꝑ qd̄
charitas amittatur. Secūdo: quia vno solo
actu peccati mortalis charitas est extingui
bilis. Nam vnū contrariū per aliud contra
rium superueniens tollitur. Quilibet auteꝫ
actus peccati mortalis contrariatur chari/
tati ꝭm propriā rationē que cōsistit in hoc
ꝙ deus diligatur super omnia: ⁊ ꝙ homo
totaliter se illi subijciat omnia sua referen/
do in ip̄m. Sed per quodlibet mortale pec
catū diuinis preceptis cōtrariatur: quia ex
hoc ipso ꝙ homo eligendo prefert peccatū
diuine amicicie que requirit vt dei volunta/
tem sequamur. Consequēs est vt statim ꝑ
vnū actū peccati mortalis habitus charita
tis perdatur. Unde Aug.viij. super Gen̄.
ad litterā dicit. Qd̄ homo deo sibi presente
illuminatur: absente continuo tenebratur.
a quo non locoꝝ interuallis: sed volūtatis
auersiōe disceditur. Tertio quia ab habitu
virtutis est variabilis. Gratuita em̄ dona
recipiūtur in anima sicut habituales dispo
sitiones. Non em̄ homo ꝭm ea sempꝫ agit.
Nihil aūt prohibet eū qui habitū habꝫ age
re ꝭm habitū vel ꝯtra eū. Sicut grāmaticꝰ
pōt ꝭm grāmaticā recte loqui ⁊ incōgrue.
Et ita est etiā de habitibus ꝟtutū moraliū.
Pōt em̄ qui iusticie habitū habet etiā con
tra iusticiā agere. Qd̄ ideo est: q2 vsus ha/
bituū in nobis ex volūtate est. volūtas aūt
cū ad vtrūqꝫ oppositoꝝ se habeat: manife/
stum est ꝙ suscipiēs gratuita dona peccare
pōt ꝯtra grām agendo. Quarto. q2 huma/
na volūtas ē mutabil'. Jmmutabilitas em̄
volūtatis nō pōt hoī competere nisi ꝭm ꝙ
attīngit vltimū fineꝫ. Ex hoc em̄ voluntas
immutabilis redditur ꝙ totaliter impletur
ita ꝙ non habet quo diuertat ab eo in quo
est firmata. Jmpletio auteꝫ voluntatis nō
competit homini nisi vt vltimum finem at
tingenti. Q̄ꝫdiu enim restat aliquid ad desi/
derandum: voluntas impleta non est. Sic
ergo homini impeccabilitas non competit
anteq̄ꝫ ad vltimum finem ꝑueniat. Quod
quidem non datur homini in hac vita exi/
stenti. Quinto quia intellectus est obfusca
bilis. Omne enim peccatū ex quadā igno/
rantia contingit. Unde dicit philosophus
ꝙ omnis malus est ignorans. Et Prouer.
x. dicitur. Errant omnes qui operantur ma
lum. Tūc ergo solum homo securus esse po
test a peccato ꝭm voluntatem quando ꝭm
intellectum securus est ab ignorantia ⁊ er/
rore. Manifestum est auteꝫ ꝙ homo non
redditur immunis ab omni ignorantia ⁊
errore per gratiam in hac vita perceptam.
Hoc em̄ est hoīs ꝭm intellectū illā veritatē
inspiciētis que est certitudo omniū verita/
tū. Que quidē inspectio est vltimꝰ hoīs fi/
nis. Sexto: quia homo ꝑ passiones est alte
rabilis. Nā ad alterationē hominis que est
ꝭm maliciā ⁊ virtutē multū operatur alte/
ratio que ē ꝭm anime passiones. Ex eo em̄
ꝙ ratione passiones aīe refrenātur ⁊ ordi/
nantur hō fit virtuosus, vel in virtute ꝯser
uatur. Ex eo vero ꝙ ratio sequitur passio/
nes homo redditur vitiosus. Quādiu ergo
homo est alterabilis ꝭm aīe passiones: est
etiā alterabilis ꝭm viciū ⁊ virtutē. Sꝫ hec
alteratio nō tollitur per grām. Septimo: q2
ꝑ disciplinā hō est flexibilis. Nā supfluū vi
derēt eos āmonere ne peccent qui peccare
nō pn̄t sed ꝑ euāgelicā ⁊ apostolicā doctri/
nā ammonent fideles iā grām ꝯsecuti. Di
citur em̄ Heb.xij. Contēplantes ne q̇s desit
gratie dei neqꝫ radix amaritudinis sursum
germinās impediat. Et Eph.iiij. Nolite cō
tristare sp̄m̄ sanctū dei in quo signati estis.
Et.i.Coꝝ.ix. Qui se existimat stare videat
ne cadat. Jp̄e etiā apl'us de se dic̄. Castigo
corpus meū ⁊ in seruitutē redigo: ne forte
cū alijs predicauerim ipse reprobꝰ efficiar.
Quāuis aūt beatꝰ blasiꝰ esseꝫ certus aliquo
mō per ꝯiecturā se habere grām dei: non tn̄
iudicauit se securū de illa donec angelꝰ dn̄i
descendens in stagnum in cuius medio se/
debat: dixit ei. Egredere Blasi: ⁊ coronam
tibi a deo paratam suscipe. Et sic certifica/
tus per reuelationem diuinam ministerio

angeli inde exiuit. propterea dicit verbũ ꝓ
positũ. Cogitauit. s. beatus blasius circũspe
ctionem id est gratiam dei.

¶ Cogitauit circunspectionem dei
Per vite integritatem.
Per dignitatis sanctitatem.
Per indigentium sanitatem.
Per tormentorum varietatem.
Per orationis firmitatem.

¶ Primo beatus blasius

cogitauit circũspectionē. i. grãm dei ꝑ vite in
tegritatē. Sunt em̃ plures q̃ habēt ꝯsciam
vanã: quorũ quattuor sunt genera. Primo
ꝓsumentes rōne status suã ꝑfectionē. Li/
cet em̃ lex vetꝰ fuerit impfecta respectu legꝭ
noue: tñ fuerũt aliqui in statu veteris testa
menti hñtes charitatē ꝛ grãm spũsscti. qui
principaliter expectabãt ꝓmissiones spũa/
les ꝛ eternas. ꝛ ſm hoc ꝑtinebãt ad legeꝫ
nouã. Similr̃ etiã in nouo testamēto sunt
aliqui carnales nondũ ꝑtingentes ad ꝑfe/
ctionē noue legis. quos oportuit etiã in no
ua lege induci ad virtutis opa ꝑ timorē pe
narũ ꝛ ꝑ aliqua ꝓmissa tempalia. ſm illud
Marc. x. Accipietis decies tantũ in tempo
re hoc: domos fratres ꝛc̃. Est etiaꝫ duplex
sacrificiũ: quorũ primũ ꝛ principale est sa/
crificiũ interius ad qd̃ oẽs tenent̃. s. deo de/
uotã mentē offerre. ps̃. Sacrificiũ deo spi/
ritus contribulatus ꝛc̃. Aliud est sacrificiũ
exteriꝰ. ps̃. Tũc imponent super altare tuũ
vitulos. Nemo ergo vane presumat se sal/
uandũ: quia ad nouũ testamentũ ꝑtineat.
Secũdo odiētes virtutis cognitionē rōne
cõscientie abijcientis correptionē. Contin/
git eniꝫ verũ aliquod ꝑticulare repugnare
vel ꝯtrariari bono amato tripliciter. Uno
modo ſm ꝙ veritas est causaliter ꝛ origi/
naliter in ipis rebꝰ. Et sic hō qñqꝫ odit ali/
quã veritatē dũ vellet non esse veruꝫ quod
est verũ. Alio mō ſm ꝙ veritas est in co/
gnitione ipsius hois q̃ impedit ipm a ꝓse/
cutione amati. Sicut si aliqui vellent non
cognoscere veritatē fidei vt libere peccarēt
ex quoꝝ ꝑsona dr̃ Job. xxiij. Sciam viarũ
tuarũ nolumꝰ. Tertio mō hr̃ odio veritas
ꝑticularis tanq̃ repugnãs put est in intel/
lectu alterĩꝰ. puta cũ q̃s vult latere in pctō
odit ꝙ aliq̃s veritatē circa suũ pctm̃ cogno
scat. ꝛ ſm hoc dicit Augꝭ. li. x. ꝯfes. ꝙ hoĩes
amãt vitatē lucētē ꝛ odiũt eã redarguētē.
Jō dic̃ aplˢ Gal. iiij. Factꝰ sum vob̃ inimi/
cus veritatē dicēs vob̃. Tertio extollentes
ꝓpriã sufficiētiã ꝓpt̃ dignitatꝭ exaltationē.
Unñ Criso. vt hr̃. xl. di. c. mlti. dic̃ sic. Jdō qꝫ
malus sacerdos de sacerdotio suo crimē ac
quirit nō dignitatē. Jn iudicio eniꝫ sedes.
Si q̃dē bñ vixeris ꝛ bñ docueris pplm in/
struis. Si bñ docueris ꝛ male vixeris: tui so
lius ꝯdemnator es. Nã bñ viuēdo ꝛ bñ do
cēdo pplm instruis quō viuere debeat. Bñ
aũt docendo ꝛ male viuendo deũ instruis
quō te ꝯdēnare debeat. Quarto iactãtes ꝓ
priã sanctitatē ꝓpter loci dignitatē. Unde
Gregꝭ vt hr̃. xl. dist. c. nos q̃. dicit sic. Nos q̃
ꝓsumꝰ nō ex locoꝝ vel generis dignitate:
ſ; morũ nobilitate innotescere debemꝰ. nec
vrbiũ claritate: ſ; fidei puritate. Jdem dr̃. c.
nō loco. ꝛ. c. illud. Nã quelibet occulta loca
sine grã aĩam saluare non pñt. qd̃ aliqñ in
ipis quoqꝫ ꝯspicimꝰ erratibꝰ electoꝝ. Nam
Loth in ipsa ꝑuersa ciuitate iustus fuit: in
monte peccauit. Sꝫ ista cur dicimꝰ cũ maio
ra nouerimꝰ: Quid em̃ paradiso iocũdiꝰ:
Quid celo securiꝰ: Et tñ ex ꝑadiso hō ꝛ an
gelus peccãdo cecidit. Que oĩa diligēter at
tendēs beatꝰ blasius lꝫ esset eṗs: tñ ob dyo
cletiani ꝑsecutionē spelũcã petijt: ꝛ vitã he/
remiticã duxit. vbi cogitauit magno studio
circunspectionem. id est gratiam dei.

¶ Secundo beatus blasius

cogitauit circũspectionē dei ꝑ dignitatꝭ san
ctitatē. Nã in qualibet obligatione p̃cipue
attendi dꝫ obligatōis finis. Obligãt se aũt
epĩ ad exequēdũ pastorale officiũ ꝓpt̃ sub/
ditoꝝ salutē. ꝛ iō vbi subditoꝝ salus exigit
ꝑsone pastoris p̄sentiã: non dꝫ pastor ꝑso
naliter suũ gregē deserere: neqꝫ ꝓpter aliq̃d
cõmodũ tpale. neqꝫ etiã ꝓpter aliq̃d perso/
nale ꝑiculũ imminēs cũ bonꝰ pastor aĩam
suã ponere teneat̃ ꝓ ouibꝰ suis. Si vero sub
ditoꝝ saluti possit sufficiēter in absentia pa
storis ꝑ aliũ ꝓuideri tũc licet pastori vel ꝓ/
pter aliq̃d eccl'ie cõmodũ: vel ꝓpter ꝑsone
ꝑiculũ corꝑaliter gregē deserere. Unñ Augꝭ.
dicit in epistola ad Honoratũ. Fugiant de
ciuitate in ciuitatem serui christi quãdo eo
ruꝫ quisqꝫ specialiter a persecutoribus que
ritur vt ab alijs qui non ita queruntur non
deseratur ecclesia Cum auteꝫ omnium est
commune periculum: hi qui alijs indigent
non deserantur ab his quibus indigent. Si
enim perniciosum est naute in tranquillita
te nauim deserere: quanto magis in flucti/

bus vt dicit Nicola⁹ papa ⁊ habet.vij.q.ij.
Beatus autẽ blasius propter suã mansue-
tudinẽ ⁊ sanctitatẽ electus fuit in episcopũ
Sebaste ciuitatis a populo capadocie ma-
ioris armenie.quẽ quidẽ episcopatũ lauda
biliter gubernauit. Sed ob dyocletiani per
secutionẽ in speluncã fugiens ibi heremiti-
cam vitã duxit.quia non poterat personali
ter subditoꝝ saluti intendere: animũ tamẽ
semper retinuit intendẽdi eoꝝ saluti si opor
tunitas affuisset ⁊ necessitas requisiuisset.
Et sic cogitauit in hoc circunspectionẽ dei.

¶ Tertio beatus blasius co
gitauit circunspectione dei per indigentium
sanitatẽ. Sciendũ ꝙ homines mundi im-
pediuntur a vera fidei credulitate quadru
pliciter. Primo ex superbia. Nã infidelitas
ſm ꝙ est peccatũ oritur ex superbia ex qua
contingit ꝙ homo intellectũ suũ non vult
subijcere regulis fidei ⁊ sano intellectui pa
trũ. Unde Greg. dicit.xxxi.moral. ꝙ ex ina
ni gloria oriuntur nouitatũ presumptiões.
Secundo ex pertinacia per hoc ꝙ quis in-
tendit quidẽ xp̄o assentire ⁊ deficit in eligẽ
do ea quibus xp̄o assentiat.quia eligit ea q̄
non sunt a xp̄o vere tradita.sed ea que sibi
propria mẽs suggerit. ⁊ ideo heresis est in
fidelitatis species pertinẽs ad eos qui chri
sti fidez profitentur: sed eius dogmata cor
rumpunt. Dicit enĩ Aug. li. de vtilitate cre-
dendi. ꝙ hereticus est qui alicuius tempo-
ralis cõmodi ⁊ maxime glĩe principatusqꝫ
gratia falsas ac nouas opiniões vel gignit
vel sequitur. Tertio ex apostasia. Unũ Pro
uerb.vi.dicitur. Uir apostata homo inuti-
lis: gradiens ore peruerso: annuit oculis: te
rit pede: digito loquitur: corde machinatur
malum: ⁊ in omni tempore iurgia seminat.
Quia enĩ fides est primũ fundamẽtũ spe
randarũ rerũ. ⁊ sine fide impossibile est pla
cere deo: sublata fide nihil remanet in hoĩe
qđ possit esse vtile ad salutẽ eternã. ⁊ ꝓpter
hoc dicitur homo apostata vir inutilis. Fi-
des etiã est vita aĩe ſm illud Roma.i. Iu
stus ex fide viuit. Sic ergo sublata vita cor
porali omnia membra ⁊ partes hominis a
debita dispositione recedũt: ita sublata vita
iusticie que est per fidez apparet inordina
tio in omnibus membris. Et primo quidẽ
in ore per quod manifestatur cor. Secũdo
in oculis. Tertio in instrumentis motus.
Quarto in voluntate que ad malũ tendit.
Et ex hijs sequitur ꝙ iurgia seminet alios
intendẽs separe a fide sicut ⁊ ipse recessit.
Quarto ex calumnia. Nã quidã non soluz
nolunt credere nisi videant signa: sed vidẽ
do calumniantur. vt iudei videntes signa a
iesu xp̄o facta calũniabantur dicentes Lu
ce.xi. In beelzebub principe demonioꝝ eij-
cit demonia. Et Joh.ix. Non est hic homo
a deo qui sabbatũ non custodit. Et egyptij
cũ pharaone magis ac magis corda indu-
rantes. Et tempore beati dominici viso mi
raculo de libello in igne illeso. Ac tempore
beati petri martyris viso miraculo nubecu
le populũ ab estu protegentis. Sic beatus
blasius vt veritatẽ fidei cõprobaret miris
ac stupendis miraculis illaz confirmabat.
Primo in aliquibus irrationabilibus. Nã
aues ei pabulum afferebant. Sicut Helye
coruus.iij. Reg.xvij. Fere ad eũ vnanimi-
ter confluebant. ⁊ dum vsqꝫ imponeret eis
manus benedicens non recedebant ab eo.
deniqꝫ si que infirmabantur ad eũ cõtinuo
veniebãt ⁊ sanitatẽ ad integrũ reportabãt.
Itẽ porcũ mulieris paupercule quez lupus
violenter rapuerat: iussu beati blasij conti-
nuo lupus veniens vidue reddidit. Secun
do in aliquibus rationalibus. Nam mulier
vnicũ habens filiũ pene morientẽ osse pis-
cis in eius gutture transuerso ad beatũ bla
sium attulit rogans eũ lachrymis vt illũ sa
naret. Sanctus vero dei orauit vt puer ille
⁊ omnes qui eius nomine aliquid a deo pe
terent sanitatis bñficiũ obtinerẽt. statimqꝫ
imposita super eũ manu sanatus est. Et sic
cogitauit circũspectiõez.i.grãz dei sibi dõatã

¶ Quarto beatus blasius
cogitauit circũspectionẽ dei ꝑ tormẽtoꝝ va-
rietatẽ. Nã ecclia dei semꝑ fuit in tribulatio
nib⁹ ⁊ ꝑsecutiõib⁹. Quẽadmodũ.iij.q.i.dĩ.
c. Nulli dubiũ est q̄n boni semꝑ a malis ꝑ-
sequunt̃ ⁊ tribulant̃ ꝓpter qđ nos oportet
hũiliari sub potẽti manu dei vt liberet nos
in tp̄e tribulatiõis. Nã dyabol⁹ nõ cessat cir
cuire querens quem deuoret. quos ex fideli
bus perdat: ⁊ maxime illos quos ardentio
res in ſuitio saluatoris eiqꝫ familiares in-
uenerit. Dico familiares eos quos conse-
crari ⁊ in ordine apostolatus constitui vo-
luit. Ipsi enim pro populo interpellant ⁊ po
puli peccata comedunt. quia suis precibus
⁊ oblationibus ea delent atqꝫ consumunt.
Hec ibi. Hec autem persecutio pꝫ multiplr.

Prio in dyabolo ꝯtra adã. Scðo in cayin
ꝯtra abel. Tertio in Cam ꝯtra noe. Quar-
to in ysmael ꝯtra ysaac. Quinto in esau cõ-
tra iacob. Sexto in egypto ꝯtra israel. Se-
ptimo in chore contra moysen. Octauo in
saul ꝯtra dauid. Nono in fratrib⁹ ioseph cõ-
tra eũ. Decimo in herode ꝯtra iohãnẽ ba-
ptistam. Undecimo in iudeis ꝯ xp̃m. Duo
decimo in tyrannis ꝯtra martyres. Et pre
cipue hodie cõtra sanctũ blasiũ qui ab ini-
quis gentilib⁹ multa genera tormentorum
sustinuit. Nã primo fuit carceri tradit⁹. Se
cundo fustib⁹ cesus. Tertio in ligno suspen
sus. Qrto pectinib⁹ ferreis laniat⁹. Quin-
to in stagnũ missus: sed ad signũ crucis aq̃
arida ⁊ fixa mansit. in q̃ tñ. lxv. pagani sub-
mersi sunt. Sexto decollat⁹ cũ duob⁹ pueris
migrauit ad dominũ. Septimo eius occa-
sione septẽ mulieres colligẽtes ei⁹ sangui-
nem quando pectinib⁹ ferreis laniabatur:
laniate sunt pectinib⁹ ferreis: que lac ꝓ san-
guine dederũt. tandẽ ab angelo de celo con
fortate per decollationẽ ad celos migraue-
runt. Et sic cogitauit circunspectionem dei.

Quinto beatus blasius

cogitauit circũspectionẽ dei ꝓ orõnis firmi-
tatẽ. Deus em̃ vult inferiora ꝓ supiora iu-
uari. ⁊ ideo oportet nõ solũ superiores: sed
etiaꝫ inferiores sanctos iplorare. alioquin
esset soli⁹ dei misericordia imploranda. Cõ-
tingit tamen quandoqꝫ ꝙ imploratio infe
rioris sancti efficacior est. vel quia deuoti⁹
implorantur. vel quia deus vult eoꝝ sancti
tatẽ declarare. vel quia impetrant id qð de⁹
vult fieri per orationes eorũ. ⁊ hoc petunt
quod estimant eorũ oratiõibus implendũ
ꝺm dei voluntatẽ. vel quia viuentes merue
runt pro nobis orantes vt eos inuocantes
obtineremus quod petimus. Et sic beatus
blasius anteq̃ migraret ad dñm orauit vt
quicunqꝫ pro infirmitate gutturis vel alia
quacũqꝫ infirmitate eius patrocinia postu
laret exaudiri continuo mereretur. Et ecce
vox de celis ad eum venit ꝙ sic fieret vt ora
uit. Sic ergo cogitauit circunspectioneꝫ dei
per gratiam Amen.

In festo scẽ Agathe ꝟgis ⁊ mar. ser. xvij.

Emit agrum illum.

Math. xiij. ⁊ in euangelio p̃sen
tis solẽnitatis. Beatus Aug.
libro de moribus ecclesie dicit sic. Tanta est
pulchritudo iusticie: tanta est iocũditas lu
cis eterne. hoc est incõmutabilis veritatis
⁊ sapientie: vt etiam si non liceret in ea am
plius manere q̃ꝫ vnius diei mora propter
hoc solum innumerabiles anni huius vite
pleni delitijs ⁊ circunfluẽtia bonoꝝ tempo
raliũ recte meritoqꝫ contemnerentur. Hec
ille. Sup quo moueo talẽ questionẽ. Utrũ
beata agatha emerit regnũ eterne felicitat̃
merito fructuoso interne charitat̃. Ad hãc
questionẽ respondẽt tres doctores noui te
stamenti. Primus est beatus Aug. libro
de spiritu ⁊ anima: dicens sic. Ecce venale ẽ
regnũ dei: eme si vis. nec multũ existimes de
re magna propter precij magnitudinẽ. Tã
tũ valet quantũ habes. Noli querere quid
habeas: sed qualis sis. Res illa tantũ va-
let quantũ es. Tu te da: ⁊ habebis illã. Si
malus si iniquus es forte te non accipit dã
do te illi bonus eris. Hec ille. Secũdus est
beat⁹ Hieronym⁹ super epl'a Gal. vt habe
tur. i. q. i. dicens sic. Uide quantũ bonũ est
charitas: sed ita fecerimus martyriũ vt no
stras velimus ab omnibus reliquias vene
rari. ⁊ si opinionẽ vulgi sectantes intrepi-
di sanguinẽ fuderimus: ⁊ substantiã nr̃am
vsqꝫ ad mendicitatẽ propriam dederimus
huic operi non tam premiũ q̃ꝫ pena debetur
⁊ perfidie magis tormenta sunt q̃ corona
victorie. Regnum celorum non est dantis
sed accipientis. Non est enim personarum
acceptio apud deum. Sed quicunqꝫ se talẽ
prebuerit vt regno celorum dignus sit hoc
accipiet quod non persone sed vite paratũ
est. Hec ille. Tertius est beatus Thomas
scða scðe. q. xxiij. arti. vij. dicẽs sic. Uirtus
ordinatus ad bonum. bonum autem prin
cipaliter est finis. Nam ea que sunt ad finẽ
non dicuntur bona nisi in ordine ad finem
Principale autem bonum hominis est dei
fruitio. ꝺm illud. ps̃. Mihi auteꝫ adherere
deo bonũ est. ⁊ ad hoc ordinatur homo per
charitatẽ. ⁊ sic nulla vera virtus potest esse
sine charitate. Unde apostolus. i. Cor. xiij.
dicit. Si distribuero omnes facultates me
as in cibos pauperum: ⁊ si tradidero cor-
pus meum ita vt ardeam: charitatem autẽ
nõ habuero nihil mihi prodest. Hec Tho.
Sciendũ ꝙ sicut vna visione videm⁹ lumẽ
⁊ coloratum: sic vna charitate diligimus
deum ⁊ proximuꝫ in deo. Unde multa sunt
signa amoris quo diligim⁹ proximũ ex cha
ritate vt patet. Primo qñ quis patitur ma

lum pene ne ꝓxim⁹ cōmittat malū culpe. vt
ioseph. Gen̄. xxxix. Et Susanna Dan̄. xiij.
Secūdo quādo quis affligitur corꝑaliter ꝛ
mentaliter ne ꝓximus puniat eternaliter.
vt Jere. vij. Tu ꝗ noli orare ꝑ ꝑplo isto ꝛc.
Et. c. xiiij. ꝛ. c. xv. Tertio quando quis susti
net temporalē tribulationē vt proximo im-
petret temporis dilationē. vt Noe. Gen̄. vi.
Qrto qn̄ qs cū pctōre ꝯuersat vt ille ꝯuer
tatur: vt xp̄s cū publicanis. Nā conuiuere
peccatoribus infirmis quidē est vitandū
propter periculū quod eis īminet ne ab eis
subuertantur. Perfectis aūt de quoꝝ corru
ptione non timetur laudabile est qd cū pec
catoribus conuersentur. s. vt eos conuertāt
Sic em̄ dn̄s cū peccatoribus manducabat
ꝛ bibebat vt habet Math. ix. Quinto qs
cōmittit veniale materialr̄ vt īpediat mor
tale formalr̄. Figura de Judith. xiij. Contin
git em̄ aliquid propter aliquā circūstantiā
non esse peccatū veniale. Qd illa circūstan
tia sublata peccatū veniale esset. debet enim
homo impedire dānationē proximi inquā
tum potest sine detrimento proprie salutis
quando ex causa rationabili illud facere po
test. Sexto quis differt vel occultat opus
perfectionis ne proximus in peccatū ruat.
Sicut scandalū passiuū in bonis spiritua-
libus que nō sunt de necessitate salutis. ali
quando procedit ex infirmitate vel ignorā
tia: ꝛ huiusmōi est scandalū pusilloꝝ. ꝛ hu-
iusmodi opera spiritualia sunt vel occultā-
da vel etiā interdū differenda vbi periculū
non īminet quousqꝫ reddita rōne huiusmo
di scandalū cesset. Sicut consilia xp̄i ꝛ mi-
sericordie opera. Septimo quādo quis oc-
culta dona manifestat vt proximū a pecca
to auertat. vt stephan⁹. Act. vij. ꝛ Paulus
.ij. Coꝝ. xij. Octauo quando quis orat pro
illo qui predestinatur vt predestinatio im-
pleatur. Sicut ysaac rogauit dn̄m pro Re
becca vxore sua: ꝛ dedit conceptū rebecce.
Gen̄. xxv. Ex illo autē conceptu natus est
Jacob predestinatus. Et. ij. Pet. i. dicitur.
Satagite vt per bona opera vestra certam
vestram vocationem ꝛ electionez faciatis.
Nono quando quis negligit spiritualē cō-
solationez propter proximi edificationem
vt Jeremias. Esayas. vt habetur. viij. q. i.
c. Jn scripturis. vt moyses. Exo. xxiiij. Deci
mo quando quis retardat deitatis fruitiuā
satietatem propter proximi necessitatem.
vt apostolus Roma. ix. Optabam anathe
ma esse a christo pro fratribus meis. Vole
bat enim ad tempus priuari fruitione diui
na ad hoc ꝙ honor dei procuraretur in pro
ximis. Undecimo quando quis eligit abes
se corporaliter vt possit proximo magis pro
desse spiritualiter vt christus ascendens in
celū. Joh. xiiij. Et beatus Dominicus mo-
riens pro amplificatione sui ordinis. Duo
decimo quando quis peccatuz proximi oc
cultat ne ꝯuersionē impediat. Unde Aug.
libro de verbis domini exponens illud. Cor
ripe ipsum inter te ꝛ ipsum solū. dicit. Stu-
dens correctioni parcens pudori. forte em̄
pre verecundia incipit defendere peccatum
suū. ꝛ quē vis facere meliorē facis peiorez.
vnde ꝛ dominus peccatū Jude non publi
cauit: sed obscuris verbis eum ammonuit.
Decimotertio quando quis peccatum im
pij manifestat ne ille simplicem a deo auer-
tat. Nam salus multitudinis est preferen-
da paci quorūcunqꝫ singulariū hominum.
ꝛ ideo quando aliqui sua peruersitate mul
titudinis salutem impediunt non est timē-
da eoꝝ offensio a predicatore vel doctore
ad hoc ꝙ multitudinis saluti prouideatur.
Jdeo dicitur Math. xv. ꝙ discipulis domi
no dicentibus. Scis quia iudei audito hoc
verbo scandalizati sunt: respondit. Sinite il
los ceci sunt ꝛ duces cecoꝝ. si cecus ꝛc. De
cimoquarto quando quis permittit malū
amici temporale propter bonuz spirituale.
Sicut christus permisit mortē lazari ami-
ci sui propter fidē apostoloꝝ confirmandā.
Decimoquinto sustinet quis in se legē ini-
quam vt vitet in populo seditionē neqꝫ. Nā
temporalia quorum nos sumus domini di
mittere tribuendo si penes nos ea habea-
mus. vel non repetendo si apud alios sunt
propter scandalum quidem vitandū quan
doqꝫ debemus. Sicut ecclesia abstinet a de
cimis exigendis in terris in quibus nō est
consuetum decimas soluere. Decimosexto
quando quis a cibo corporali abstinet ne ꝓ
ximum scandalizet. ẜm illud Roma. xiiij.
Noli cibo tuo illū perdere pro quo christus
mortuus est. Et. i. Coꝝ. viij. Nō manduca-
bo carnes ineternum ne proximuz scanda-
lizem. Decimoseptimo quando quis amit
tit ius proprium ne proximus committat
falsum iuramentuz. Si enim quis sciat ali-
quem falso iuraturum ꝛ cogit ipsum iurare
homicida est. Jlle enī suo periurio se interi
mit. Sed iste manū interficienti impressit.

Decimooctauo quādo q̄s petit de libro vite deleri: vt possit ꝓximo ꝓmereri. sicut moyses. vt habet Exo. xxxij. Decimonono qn̄ quis renuit humanā prosperitatē ꝓpter ꝓximi necessitatē. Nam om̄is homo tenet exponere corpus ꝓpriū pro salute ꝓximi. scḿ illud Joh. xv. Maiorem charitatē nemo habet q̄ vt aiām suā ponat q̄s ꝑ amicis suis. ¶ Vicesimo qn̄ quis sustinet mortē corporalem ꝓpter ꝓximi vitam spiritualē, sicut xp̄s ⁊ sancti martyres: ⁊ precipue btā agatha q̄ feruenti charitate martyrij emit agrū illuz.

¶ Emit agrum illum.
Per virginitatem.
Per charitatem.
Per stabilitatem.
Per simplicitatem.
Per acerbitatem.
Per pietatem.
Per potestatem.

¶ Primo btā agatha emit

agrum illū eterne felicitatis per ꝟginitatez Licet em̄ beata agatha nō habuerit ꝟginitatem innatam: habuit tn̄ per grām acquisitam. Amb. Maior ē victoria ꝟginū q̄ angeloꝝ. Angeli em̄ sine carne viuunt. hoīes aūt in carne triumphant. Magnū ergo est q̄ femīa in merito sanctitatis equiparetur viris. Cañ. i. Equitatui meo in curribꝰ pharaonis assimilaui te amica mea. Maius est qd̄ preponat viris. Math. xxi. Amen dico vobis q̄ meretrices precedēt vos in regno celoꝝ. Maximum est q̄ equiparet angelis Cañ. vij. Statura tua assimilata ē palme. i. celsitudini angelice. Beata autē agatha in merito sanctitatis ⁊ multis sanctis equalis extitit ⁊ multos excelluit: ⁊ per ꝟginitatem angelis se sociauit. Eius nempe virginitas cōmendabilis fuit quo ad quattuor. ¶ Primo qꝛ cōseruauit eam cū pulchritudine. Fuit em̄ valde pulchra ⁊ speciosa: cū tamē ipsa pulchritudo multis mulieribꝰ cōsueuerit eē causa ruine. Prouerb. xi. Circulus aureꝰ in naribꝰ suis mulier pulchra ⁊ fatua. ¶ Secūdo eam seruauit cū iuuētute: cū tamen iuuenilis etas lasciua sit. Eccli. xi. Adolescentia ⁊ voluptas idē sunt. Tertio seruauit eā blādicijs sollicitata: cum tamē blandicie ⁊ promissiones sepe inclināt animos puellarum ¶ Quarto seruauit eam minis ⁊ supplicijs exagitata. Unde Greg. Quid nos barbati ⁊ debiles in iudicio dicemꝰ: qui ire puellas ad regna celestia per ferruz videmus: quos ira superat: supbia inflat: ambitio perturbat luxuria inquinat. Ex hac autem ꝟginitate meruit quadruplicez dignitatē. Primo meruit esse sponsa xp̄i. ij. Cor. x. Despondi em̄ vos vni viro ⁊c̄. In cuius figurā dicitur Leuit. xxvi. De summo sacerdote ꝟginem ducit vxorem. Quia xp̄s qui est summus sacerdos nisi ꝟgines sibi despōsat. iij. Reg. i. Queramus dn̄o nostro regi adolescentulā virginem. ¶ Secūdo meruit esse soror angelorum. Hierony. Uirginitas soror est angelorum. Unde angeli vocant eam sororē: dicentes illud Cañ. viij. Soror nostra paruula est ⁊ vbera nō habet. Tertio meruit esse comes viarū xp̄i. Apoc. xiiij. Uirgines em̄ sunt ⁊ sequuntur agnum quocunq̄z ierit. Et Sap. vij. Incorruptio facit proximum deo. Quarto meruit protegi specialiter a xp̄o. ps̄. Custodiuit dn̄s animas sanctoꝝ suorū id est virginū. Cañ. iiij. Ortus cōclusus es soror mea sponsa. i. custoditꝰ ⁊ munitus.

¶ Secundo beata agatha

emit agrum illum per charitatē: quoniā ardentissime xp̄m dilexit. ⁊ in hoc assimilatur angelis. ps̄. Qui facis angelos tuos spiritꝰ ⁊ ministros tuos ignem vrentē. Cuiꝰ charitas apparuit quadruplici signo. Primo qꝛ ꝓpter eius amorē om̄ia terrena cōtempsit. Unde ip̄a dixit. Gratias tibi ago dn̄e qui abstulisti a me amorem seculi. Cañ. viij. Si dederit homo substantiam domꝰ sue pro dilectione ⁊c̄. Secundo qꝛ xp̄m semꝑ in corde ⁊ in ore habuit. Un̄ ipsa dixit. Quādiu vixero: ip̄m corde semꝑ ⁊ labijs inuocabo. Math. xij. Ex abundātia cordis os loquit ¶ Tertio qꝛ om̄ia mundi oblectamenta despexit. Unde ipsa dixit. Dn̄e iesu xp̄e q̄ me creasti: qui me ab infantia custodisti. q̄ corpus meū a pollutione seruasti. Et Prouer. vlti. Non extinguitur in nocte lucerna eius. ¶ Quarto quia pro xp̄o varia tormenta sustinuit. Unde ip̄a dixit. Si feras mihi promittis audito xp̄i nomine mansuescūt. Si ignem adhibeas de celo mihi rorem saluificum angeli ministrabunt. Si plagas ingeras habeo spiritū sanctum per quē despicio vniuersa. ps̄. Scḋm multitudinē dolorum meorum in corde meo consolationes tue letificauerunt aīam meam.

¶ Tertio beata agatha emit

agrum illum per stabilitatē. quia fuit super
xp̄m fundata ⁊ solidata. Unde ipsa dixit.
Mens mea super petram fundata est ⁊ in
xp̄o solidata. Nam tyrannꝰ voluit eam sub
uertere quadrupliciter. ¶ Primo promissis
alliciendo. Cum em̄ esset nobilissimis orta
natalibus in ciuitate Katania spreta seculi
vanitate xp̄i ancilla effecta: fidelissime ⁊ de-
uotissime deo seruiebat. que cum esset deco-
ra ⁊ pulchra noluit sponsum pretˀ iesuz xp̄m
dicēs hanc esse ingenuitatē summā in qua
seruitus xp̄i comprobatˀ. Unde cum de cor
ruptela carnis a quadā matrona meretrice
affrodisia nomīe grauiter fuisset temptata
inuenta est tanta castitatis amatrix vt testi
moniū daretur ei. ꝙ facilius posset ferrū in
plumbū conuerti ⁊ saxa molliri q̄ꝫ ab inten-
tione xp̄ianitatis ⁊ castitatis mens eius re
uocari. Unde ipsa dixit. Uerba vestra ven-
ti sunt: promissiones vestre pluuie. Eph. iij.
In charitate radicati ⁊ fundati. ¶ Secundo
minis deterrendo. Sed ip̄a ait. Terrores ve
stri flumina sunt: que quantūcunqꝫ impin-
guant: fundamenta tamē domꝰ mee euerte
re nō valebūt. Math. vij. Descendit pluuia
⁊ venerunt flumina. ⁊ flauerunt venti ⁊ nō
cecidit: fundata em̄ erat supra firmā petraz.
¶ Tertio iaculis animū perforando: sed ip̄a
fuit lorica fidei induta. Eph. ij. Induti lori-
ca iusticie. ¶ Quarto tormentis affligendo.
sed ipsa fuit tota saxea ⁊ adamantina effe-
cta. Ezech. iij. vt adamantē ⁊ silicem dedi fa
ciem tuam.

¶ Quarto btā agatha emit

agrum illum per simplicitatē. Nam magna
simplicitate ⁊ puritate sustinuit penas ⁊ lu
dibria. ⁊ hoc demonstrauit quadrupliciter.
¶ Primo quia sustinuit patientˀ propter di-
lecti fidem ⁊ amorez. Unde dicitˀ. Agatha
letissime: ⁊ iste ē gradus necessitatis. ⁊ ideo
ip̄a dixit. Non pōt aīa mea in p̄adisuz intro
ire: nisi diligentˀ corpꝰ meū feceris a carnifi
cibꝰ attectari. ecce patiētia. Secūdo qꝛ susti
nuit libenter. Unde dicitˀ. Agatha letissime
⁊ iste est gradus perfectionis. Ideo ip̄a di-
xit. Ego em̄ his penis delector: sicut qui bo-
num nunciū audit. ecce constantia. Tertio
quia sustinuit glorianter. Unde dicitˀ. Glo-
rianter ibat ad carcerem. ⁊ iste est gradus
virtuositatis. Ideo ip̄a dixit. Aut qui videt
quē diu desiderauit. ecce deuotio. Quarto
quia sustinuit delectabiliter. Unde dicitur.
Et quasi ad epulas inuitata agonem suuz
dn̄o precibus cōmendabat. ⁊ iste est gradꝰ
celestis facultatis. scꝫ quo ad gratiam con-
firmantez. Ideo ip̄a dixit. Aut qui multos
thesauros inuenit. ecce delectatio. His quat
tuor gradibꝰ apparuit eius simplicitas.

¶ Quinto btā agatha emit

agrum illum per acerbitatem. Nam passa
fuit multa pro dilecto suo sponso. sicut ille p̄
ea multa passus fuerat. Tyrānꝰ em̄ pugna-
uit ꝯtra eā in quadruplici acie. ¶ Prio sicut
christus tempore passionis fuit in facie ala
pis cesus: consputus: ⁊ velatus: sic ⁊ ipsa fu
it alapis acerrime cesa. sed istud certamen
vicit diligenti consideratione. Ex quo em̄ il
la facies fuit percussa: que est gloria ange-
lorum. Sic ipsa voluit faciem suam percuti
cito turpandam corrosione vermium īmun
dorum. ¶ Secundo sicut christus tempore
passionis fuit extensus in cruce tanq̄ꝫ in pa
tibulo glorioso. Sic ⁊ ipsa voluit extendi in
eculeo ignominioso. Sed istud certamē vi-
cit consideratione eterne remunerationis.
ſm illlud. ij. Timo. ij. Non coronabitur nisi
qui legitime certauerit ⁊c. Tertio sicut xp̄s
christus fuit iuxta cor in latere vulneratus:
sic ⁊ ipsa in pectore fuit flagellata: dum ei
mamilla fuit euulsa. Sed istud certamen vi
cit consideratione diuine consolationis: di-
cens. Ego mamillas habeo integras intus
in anima mea: quas ab infantia dn̄o conse-
craui. Christus em̄ per beatum petrum apo
stolum mamillam sibi restituit. Job. v. Ipse
vulnerat ⁊ medetur. ¶ Quarto sicut christꝰ
fuit clauis perforatus ⁊ in fornace crucis
exustus: sic ⁊ ip̄a intˀ testas ⁊ carbones fuit
inuoluta. Sed istud certamen vicit conside
ratione diuine protectionis. Nam terra tre
muit: aer choruscauit: aqua tyrannū absor-
buit: ignis erupit. Sap. xvi. Uindex ē orbis
terrarum contra insensatos.

¶ Sexto beata agatha emit

agrum illum per pietatem. Ipsa em̄ fuit no
bis data in aduocatam quattuor modis.
¶ Primo in sanationē. sicut ipsa dixit beate
lucie. Lucia quid a me petis qd̄ ipsa presta
re continuo poteris matri tue ⁊c. ¶ Secun-
do in defensionem. Nam ipsa defendit pa-
triam suam ab incendio ignis: a cultura de-
monis: a periculis vniuersis. Tertio in ora
tionem. Nam ipsa pro nobis intercedit ar-

centi voto. sm illlud .ij. Machab .i. Et nūc hic sumus pro vobis orantes. ¶ Quarto in impetrationem. Ipsa enim grandi merito apud deum pro nobis impetrat quod deuote petimus. Augustinꝰ. Immensa dei bonitas ⁊ pietas sanctorū merita nostra vult eē suffragia. Propterea angelus domini portauit tabulam marmoreā ⁊ collocauit eam ad caput eius: in qua erat scriptum. Mentem sanctam. scilꝫ habuit quo ad puritatem Spontaneam scꝫ obtulit per sacrificij acerbitatem. Honorez deo reddidit per fidei stabilitatem. ⁊ patrie liberationez contulit per meritorum suorum fructuositatem.

¶ Septimo beata agatha

emit agrum illum per potestatem. Nam ipā habuit potestatem grandem per miraculorum operationem quadrupliciter. ¶ Primo super corpora: quia ea sanauit. Unde ab inficiente infirmitate vberum innumerabiles mulieres curauit. Secundo super animas quia ea conuertit ⁊c̄. Tertio super sanctos Nam deus ad ipsam misit de celo angelos ⁊ beatum petrum apostolum ⁊c̄. Quarto super creaturas corporales. Nam paganorum multitudo currens ad sepulchrum eiꝰ tulerūt velum quo opertum erat sepulchrū ipsius: ⁊ contra ignem posuerunt. Qui mox extinctus fuit aerem dum esset in carcere splēdore maximo chorruscare fecit. Et sic de alijs per gratiam. Amen.

¶ In cathedra sancti Petri apostoli Sermo .xviij.

Super hanc petram edificabo ecclesiam meaꝫ. Mathei .xvi. ⁊ in euangelio presentis solennitatis. Cyprianus papa vt habetur .xxiiij. q. i. dic̄ sic. Loquitur dominus ad petrum. Ego dico tibi quia tu es petrus ⁊ super hanc petram edificabo ecclesiam meam. ¶ Super vnum edificat ecclesiam ⁊ q̄uis apostolis omnibus post resurrectionem suam parem potestatem tribuat ⁊ dicat. Sicut misit me pater ⁊ ego mitto vos: accipite spiritum sanctum. tamē vt vnitatem manifestaret vnitatis eiusdem originem ab vno incipientem sua auctoritate disposuit ⁊c̄. ¶ Super quo moueo talem questionem. Utrum beatus petrus plus ceteris apostolis fuerit a christo dilectꝰ. qui maiori charitate fuit ecclesie p̄fectꝰ. Ad istam questionem respondent quattuor doctores

¶ Primus est Leo papa. vt habetur dist. xix. dicēs sic. Ita dominus noster iesus christus humani generis saluator instituit vt veritas que antea legis ⁊ prophetarum preconio continebatur per apostolicam tubam in salutem vniuersitatis exiret. sicut scriptum est. In omnem terram exiuit sonus eorum: ⁊ in fines orbis terre verba eorum. Sed huius muneris sacramentum: ita dominus ad omnium apostolorum officium pertinere voluit vt in beatissimo petro apostolorum omnium summo principaliter collocaret. vt ab ipso quasi quodam capite dona sua velut in corpus omne diffunderet: vt extorrem se ministerij intelligeret esse diuini qui ausus fuerit a petri soliditate recedere. Hūc enim in consortium indiuidue vnitatis assumptum id quod ipse erat voluit nominari: dicendo. Tu es petrus ⁊ super hanc petram edificabo ecclesiam meā: vt eterni templi edificatio mirabili munere gratie dei in petri soliditate consisteret. Hanc ecclesiam sua firmitate corroborans vt illam nec humana temeritas posset appetere: nec porte inferi contra illam preualerent. hec ille.

¶ Secundus est Anacletus papa. vt habetur distin. xxi. dicens sic. In nouo testamento post christum dominum a petro sacerdotalis cepit ordo. Quia ipsi primo pontificatus in ecclesia christi datus est: dicente domino ad eum. Tu es petrus et super hanc petram edificabo ecclesiam meam: et porte inferi nō preualebunt aduersus eam Et tibi dabo claues regni celorum. Hic ergo ligandi soluendiqꜫ potestatem primus accepit a domino. Primusqꜫ ad fidem populum virtute sue predicationis adduxit. Ceteri vero apostoli cum eodem pari consortio honorem ⁊ potestatem acceperunt. ipsumqꜫ principem eorum esse voluerunt. hec ille. ¶ Tertius est Nicolaus papa. vt habetur distin. xxij. cap̄. Omnes. dicens sic. Illam vero ecclesiam solus ipse fundauit: et super petram fidei mox nascentis erexit qui beato eterne vite clauigero terreni simul et celestis imperij iura commisit. Et cap̄. Sacrosancta dicitur sic. Inter beatos apostolos quedam fuit discretio. Nam licet om̄es essent apostoli. Petro tn̄ concessuꝫ est a deo ⁊ ipi int̄ se voluerunt idipm vt reliq̄s oibꝰ p̄esset aplis. ⁊ cephas. i. caput ⁊ p̄ncipiū te-

neret apostolatus. hec ibi. ¶ Quartꝰ est sanctus Tho. parte .i. q. xx. ar. iiij. dicēs sic. Deꝰ magis diligit meliora: qꝛ deū magis amare aliquid nihil ē aliud ꝙ ei maius bonū velle. voluntas eñ dei est causa bonitatis in rebus. ⁊ sic ex hoc sunt aliqua meliora ꝙ deꝰ eis maius bonū vult. Unde sequit̃ ꝙ meliora plꝰ amet. Petrꝰ aūt fuit melior ceteris apostolis: qꝛ plꝰ xp̄m diligebat. Unde dñs sciens hoc verū esse: interrogauit petrum dicens. Symon iohānis diligis me plus hijs hec Tho. Sciendū ꝙ xp̄us plus dilexit petrū ꝙ iohānē ⁊ ecōuerso q̊ ad q̄ttuor. ¶ Primo qꝛ vita actiua q̄ significat̃ ꝑ petrū plus diligit deū ꝙ vita cōtemplatiua q̄ significatur per iohannē: quia magis sentit vite presentis angustias ⁊ estuantiꝰ ab eis liberari desiderat ⁊ ad deū ire. Contēplatiuā vero vitam deus plus diligit: quia eam magis conseruat. Non eñ simul finit̃ cū vita corporali sicut vita actiua. ¶ Secundo qꝛ petrus plus dilexit xp̄m in mēbris: ⁊ sic etiaȝ fuit a xp̄o plus dilectꝰ. Unde ei ecclesiā cōmendauit. iohannes vero plus dilexit xp̄m in seip̄o: ⁊ sic etiam ab eo fuit plus dilectus. vñ matrē ei cōmendauit. ¶ Tertio qꝛ petrus plus dilexit xp̄m quantū ad quandā promptitudinē vel feruorē. Johānes vero plus fuit dilectꝰ quantū ad quedaȝ familiaritatꝭ indicia: que xp̄s magis ei demonstrabat propter eius mundiciā ⁊ puritatē. ¶ Quarto qꝛ xp̄s plus dilexit petruȝ quantū ad excellentius donū charitatis. iohannē vero plus quantū ad donum intellectus. ¶ Unde petrus simpliciter fuit melior ⁊ magis dilectꝰ. iohannes vero ꝺm quid. In cuius signū dicit verbū ꝓpositum. Super hanc petram edificabo ecclesiam meam.

Super hanc petrā edificabo ecc̄liam meā.
- Per exaltationem.
- Per interpretationem.
- Per confirmationem.
- Per correptionem.
- Per humiliationem.
- Per distinctionem.
- Per celebrationem.

¶ Primo super hanc petrā

edificabo ecclesiaȝ meā per exaltationē. ꝺm illud ps. Exaltent eū in ecc̄lia plebis. Nam sancta trinitas exaltauit beatum petrū quoad quattuor super oñes angelos. ¶ Primo in dominici corporis consecratione. Angelorum eñ officium est sacerdoti consecrāti assistere: ⁊ hostiam consecratam deo offerre. petri autē ⁊ sacerdotū est panem in corpus xp̄i conuertere qđ nulli angelo est donatum. Unde nō angelis sed solis sacerdotibus dictū est. Luce. xxij. Hoc facite in meam cōmemorationē. ¶ Secūdo in peccatoꝝ remissione. Angeloꝝ eñ officiū est peccatorem suis inspirationibus a pctō auertere: ⁊ suis orōnibꝰ eidē mīſicordiā dei implorare. Petri aūt ⁊ sacerdotū est sibi peccata remittere. vnde non angelis sed solis sacerdotibꝰ dictū est. Joh. xx. Quoꝝ remiseritis pctā remittunt̃ eis: ⁊ qꝛ hoc officium solius dei est. Esa. xliij. Ego suȝ qui deleo iniq̄tates tuas ꝓpter me. ideo dij vocant̃. ps. Ego dixi dij estis ⁊c. Tertio in clauium collatione. Angeloꝝ eñ officium est aīas ad celū deducere. Petri aūt ⁊ sacerdotū est ip̄is animabꝰ ianuam celi aperire. ¶ Unde nō angelis sed petro dictum est. Math. xvi. Tibi dabo claues regni celorum: ⁊ quodcūq; ligaueris super ⁊c. ¶ Quarto in causarū discussione. Angelorum eñ officiū est iudicandos ad iudicium colligere: collectos ab inuicē separare: separatos malos in ignē proijcere. Math. xiij. Sic erit in cōsūmatōe seculi. exibūt angeli ⁊ sepabūt malos de medio iustoꝝ ⁊ mittent eos in caminū ignis. Petri aūt ⁊ sacerdotū est ipsos iudicare. Unde nō angelis ſꝫ petro dictū est. Luce. xxij. Sedebitis ⁊ vos iudicantes duodecim tribꝰ israel ⁊c.

¶ Secundo super hanc pe

tram edificabo ecclesiam meam per interp̄tationeȝ. Nam ad auctoritatē petri ꝑtinet determinare ea q̄ sunt fidei vt ab oñibꝰ incōcussa fide teneant̃: ⁊ ad quā maiores ⁊ difficiliores q̄stiones ecc̄lie referunt̃. vt dicit̃ in decretꝭ. dist. xliij. Vñ ⁊ dñs Luce. xxij. Dixit petro quē summū pontificem constituit. Ego rogaui pro te petre vt nō deficiat fides tua: ⁊ tu aliq̄n conuersus confirma fratres tuos. Cuiꝰ ratio est. qꝛ vna debet esse fides totiꝰ ecc̄lie. ꝺm illđ .i. Coꝝ. i. Idip̄m dicatis oñes ⁊ nō sint in vobis scismata. qđ seruari non posset: nisi questio de fide exorta determinaret̃ per eum qui toti ecc̄lie preest: vt sic eiꝰ sententia a tota ecc̄lia firmiter teneatur. ¶ Sciendū ꝙ beatꝰ petrus tres sapientissimos doctores habuit. ſcꝫ Patrē reuelantē: Math. xvi. Beatus es symon bariona: qꝛ caro ⁊ sanguis non reuelauit tibi; sed pater

meus qui in celis est. Filiū instruentē. Joh. xv. Oīa quecunq̄ audiui a patre meo nota feci vobis. Spiritūsanctū infundentem. Joh. xiiij. Paraclit⁹ aūt spūssanct⁹ quē mittet pater in noīe meo ille vos docebit oīa. Ideo ad sedē magistralē petri spectant q̄tuor. Primo conciliorū conuocatio. vt habetur in decret. dist. xvij. per totū. ¶ Secundo scripturarū expositio. Mar. xvi. Predicate euangeliū omi creature. ⁊. xxiiij. q. i. ca. non turbat: dicit. Deniq̄ ⁊ si alijs imperetur vt laxent rethia sua soli tantūmodo petro dicit duc in altum. hoc est in profundū disputationū ⁊c. ¶ Tertio scripturarū interpretatio. ij. Petri. i. Oīs ꝓphetia ꝓpria interpetatione non fit. Quarto scripturarū modificatio. Vñ illud qd̄ dr̄ Math. xix. Quos deus coniunxit homo nō separet. sic ꝑ sedē petri modificat. coniunxit per consensuz mentis ⁊ copulam carnis.

¶ Tertio super hanc petrā edificabo ecclesiam meā per cōfirmationē. Nam bon⁹ pastor debet ꝓ ouib⁹ suis aīam suā ponere. sicut xp̄us posuit. Joh. x. Unde circa subditas oues debet seruare q̄ndecim.

¶ Primo nō debet mortē corporalē fugere: si possit prodesse. Vñ Greg. dicit. vt habet vij. q. i. ca. aduersitas. Cū non prelatorū tm̄ sed toti⁹ eccl'ie salus querit fides impugnatur necesse est vt ex aduerso ascendant ⁊ in die belli seip̄os opponāt murum pro domo dei: animas suas ponāt ꝓ ouib⁹ suis: vt exēplo sue passionis accēdāt quos s'mone doctrine confirmare nō valent. hec ille. ¶ Secūdo debet mortē pro ouib⁹ tolerare. Vñ. vij. q. i. ca Sciscitaris. dr. Nos q̄ tanq̄ arietes gregibus ducatū prebem⁹ imo qui ⁊ horuz pastores sum⁹ deo auctore cū eis in periculis pro virib⁹ persistere ꝓ certo cōuenit. hec ibi. Exemplū de xp̄o qui eccl'iam acq̄siuit ꝓprio sanguine. ¶ Tertio ꝓpriam quietē debet postponere. vt ptz. vij. q. i. ca. Suggestū. Et. viij. q. i. ca. In scripturis. Dicit Gregori⁹ pastori sancte eccl'ie dicit. Symon iohānis amas me: pasce oues meas. Ex quib⁹ v̄bis colligit. q̄ si is qui valet oīpotētis dei renuit oues pascere: ostendit se pastorē sūmū minime amare. ¶ Quarto cuz misericordia subditos corripere. Vñ dist. xlv. ca. disciplina. dicit Greg. Disciplina vel misericordia multū destituit si vna sine altera teneatur. Sed circa subditos inesse debet rectoribus ⁊ iuste consulens misericordia: ⁊ pie seuiēs disciplina. hec ille. Et ponit ibi tria exempla. ¶ Primū est de samaritano q̄ adhibuit vulneribus sauciato vinū ⁊ oleū. in vino notās discretionē iusticie. in oleo vero compassionem mi̇s'icordie. Secundū exemplū est de moyse orante ꝓ populo q̄ adorauit idolum. Exo. xxxij. ¶ Tertiū exemplū est de Job dicente. Cunq̄ sederē quasi rex circūstāte me exercitu: eraz tm̄ merentiū ꝯsolator. ¶ Quinto dz ꝓ ppl'o orōnē fundere. Vñ Alexāder papa. vt habet. i. q. i. dicit. Ipsi sacerdotes pro ppl'o interpellant ⁊ pctā ppl'i comedūt: q̄r suis precib⁹ ea delent atq̄ consumunt q̄ quāto digniores fuerint: tanto facili⁹ in necessitatib⁹ pro quib⁹ clamant exaudiuntur. hec ille. ¶ Sexto debet ad subditos visitandos accedere. Vñ. i. Reg. vij. dicit. Judicabat quoq̄ samuel israel cunctis dieb⁹ vite sue. ⁊ ibat ꝑ singulos annos circuiens Bethel ⁊ Galgal. ⁊ Masphot. ⁊ iudicabat israelem in supradictis locis. reuertebaturq̄ in ramatha. ibi em̄ erat dom⁹ eius. hec ibi.

¶ Septimo debet peccata ppl'i in se conuertere. Unde Bonifaci⁹ martyr. vt habet. xi. q. iij. ca. Antecessor. dicit sic. Spiritualit implevi sacramentū: q̄r ⁊ in consensuz ⁊ in cōsilium sacerdotū ypocritarū ⁊ seductorum populorū in germanicis partibus nō venit aīa mea. corporalit aūt ab eis oīno abstinere nō potui. Exemplū de dauid. ij. Reg. xxiiij. Dixit dauid ad dn̄m cū vidisset angelum cedentē ppl'm. Ego sum qui peccaui. i. ego q̄ inique egi. isti qui oues sunt quid fecerunt. vertat obsecro man⁹ tua contra me ⁊ contra domuz patris mei. ¶ Octauo debet discordes in vnū reducere. Vñ dist. xc. dicitur. Discordantes clericos ep̄s vel rōne vel auctoritate ad cōcordiā trahat. ⁊ ca. Oblationes. ⁊ ca. Neq̄ ad caym. ⁊ ca. Studēdū. idem dicit. Nono debz ad subditos paternalem dilectionē habere. Unde Esa. xxij. dicitur sic. In die illa vocabo seruū meū helyachim filiū helchie ⁊ induā illuz tunica tua ⁊ cingulo tuo confortabo eū: ⁊ potestatē tuā dabo in man⁹ ei⁹: ⁊ erit quasi mater habitātibus hierl'm ⁊ domui iuda. hec ibi. Decimo subditorū redemptionē debet sollicitare vt fecit Moyses contra pharaonē pro populo dei. Exo. vi. vij. viij. ⁊. ix. capl'is. Undecimo debet corda subditorū ad fletum ꝓuocare. Vñ Esdre. viij. dr̄. Flebat oīs populus cum audiret v̄ba legis ⁊c. Duodeci

mo in sui absentia debet populo de guber-
natiōe prouidere. sicut fecit Moyses. Exo.
xxiiij. ⁊ xp̄s. Joh. xij. ¶ Decimotertio debet
ppl'm ad dei subiectionē inducere. sicut fecit
Josue. vt patet Josue. xxiij. ⁊. xxiiij. ¶ Deci-
moquarto debet ppl'm a malis defendere.
sicut fecit iudas. i. Machabeoꝝ. v. ⁊ Jona-
tas. i. Macha. xij. ¶ Decimoquinto debꝫ po
pulum in pace seruare. sicut fecit Onias. ij.
Mach. ij. ¶ Beatus Petrꝰ his modis ꝑ fir
mitatē constantie suum ppl'm conseruauit.
Quia sicut dicit Prouer. xviij. Qui mollis
⁊ dissolutꝰ est in opere suo. frater est sua opꝫ
ra dissipantis. Beatus petrus nō fuit mol
lis. sed durus: q2 nō cessit ſ3 fortiter sustinuit
oēm ꝑsecutionē illatam. Act. v. Ibant apo
stoli gaudentes a conspectu concilij ⁊c. ptꝫ
ex incarceratione eiꝰ per Theophilū ꝓncipē
antiochie. Non fuit dissolutꝰ sed colligatus
cū xp̄o per charitatē firmatā. Joh. vlti. Dn̄e
tu scis q2 amo te. Non fuit fractꝰ sed solidꝰ:
per perseuerantiā. Eccli. l. Quasi vas auri
solidum ⁊c.

¶ Quarto super hāc petraꝫ

edificabo ecclesiam meā per correptionem
¶ Duplex em̄ est correptio. Una que ē actꝰ
charitatis que specialit' tendit ad emendati
onem fratris delinquentis. s. ꝑ simplicē am
monitionē. ⁊ talis correptio ꝑtinet ad quēli
bet charitatē habentē siue sit subditꝰ siue ꝑ
latus. Un̄. xxiij. q. iij. dicit. Tam sacerdotes
ꝙ reliqui fideles om̄es. summā debent hr̄e
curā de his qui pereunt. quatinꝰ eoꝝ redar-
gutione aut corrigant a pctis: aut si incorri
gibiles appareant ab eccl'ia separent: ⁊ de
illa nō loquimur. ¶ Alia est correptio que ē
actꝰ iusticie: per quē intendit bonū cōmune
qd̄ nō solū ꝓcurat ꝑ ām̄onitōnē fratris. ſ3
interdū etiā per punitionē: vt alij a pctō desi
stant per timorē. ⁊ talis correptio ꝑtinet ad
solos prelatos q̄ non solū habent ām̄onere
sed etiā punire corrigēdo. Dicit em̄ Hiero.
Sacerdotes studeāt illd̄ euangelicū imple
re. Si peccauerit in te frater tuus ⁊c. Beatꝰ
petrus hanc correptionē exercuit. ¶ Primo
in hoc ꝙ seuere malos reprehendit. Act. viij.
Pecunia tua tecū sit in perditione. ¶ Secū
do in hoc ꝙ seuere puniuit. sicut patꝫ Act.
v. In punitōne ananie ⁊ saphirie. ¶ Tertio
in hoc ꝙ seuere excōmunicauit. vt ptꝫ in ab
scissione auricule serui summi pontificis. Lu
ce. xxij. ¶ Quarto in hoc ꝙ potestatē ligan-
di atq3 soluendi accepit a dn̄o. Nam aperit
celum peccatori. Math. xvi. Quodcūq3 sol
ueris super terram: erit solutū ⁊ in celis. In
fernū claudit. Ibidem. Porte inferi nō pre-
ualebūt aduersus eam. Spiritūsanctū dat.
Act. xvi. Tunc imponebant manꝰ sup illos
⁊ accipiebant spiritūsanctū. Peccata dimit
tit. Joh. xx. Quoꝝ remiseritis pctā remittū
tur eis. Sanctoꝝ merita cōmunicat. ij. Coꝝ.
ij. Cui aūt aliq̄d donastis ⁊ ego ⁊c.

¶ Quinto super hanc petrā

edificabo ecclesiā meā per humiliationem.
Unde Aug. li. xiiij. de ciui. dei. ca. xiij. dic̄ sic
Audeo dicere superbis vtile esse cadere in
aliqd̄ apertū manifestūq3 peccatū. Unde
sibi displiceant: qui iam sibi placēdo cecide-
rant. Salubriꝰ em̄ petrus sibi displicuit qn̄
fleuit: ꝙ sibi placuit quādo presumpsit. hec
ille. Et Greg. vt habet dist. l. dicit sic. Consi
derandū nobis est: cur om̄ipotēs deus eum
quē cūcte eccl'ie sue preferre disposuerat an
cille vocē pertimescere ⁊ seip̄m negare ꝑmi
sit. qd̄ nimirū magne actum pietatis dispen
satione cognoscimꝰ. vt is qui futurꝰ erat pa
stor eccl'ie in sua culpa disceret qualit' alijs
misereri debuisset. Primꝰ itaq3 eū ostendit
sibi: ⁊ tunc preposuit ceteris: vt ex sua infir-
mitate cognosceret ꝙ misericorditer aliena
infirma toleraret. hec ille. Et beatꝰ Amb. vt
eadem dist. habet: dicit sic. Fidelior factꝰ est
petrꝰ postꝙ fidem se perdidisse defleuit. atq3
ideo maiorē grām repperit ꝙ amisit. Tanꝙ
em̄ bonus pastor tuendū gregē accepit: vt
qui sibi ante infirmꝰ fuerat. fieret firmamē-
tum om̄ibꝰ ⁊ qui se interrogatōnis tempta
tione mutauerat: ceteros fidei stabilitate fū
daret. Deniq3 pro soliditate deuotionis ec-
clesiarum petra dicit. Sicut ait dn̄s. Tu es
petrus ⁊ super hanc petrā edificabo eccles
iam meam. Petra em̄ dicitur eo ꝙ ꝓmus in
natōnibꝰ fidei fundamēta posuerit: ⁊ tanꝙ
saxū imobile totiꝰ corporis xp̄iani cōpagē
molemq3 cōtineat. hec ille. Ex quo patet ꝙ
beatus petrus per sui humiliationem in pa
storem totiꝰ eccl'ie a xp̄o institui meruit. Cu
ius humilitas apparuit in quattuor. Prīo
in hoc ꝙ indignum se xp̄i presentia reputa
uit. Luce. v. Exi a me dn̄e: quia homo pecca
tor sum. ¶ Secundo in hoc ꝙ se a xp̄o laua-
ri recusauit. Joh. xiij. Non lauabis mihi pe-
des in eternū. ¶ Tertio in hoc ꝙ minoribꝰ
humiliter obediuit. Act. viij. Cū audissent

apostoli qui erant hierosolymis. quia re. sa.
ver. dei. mis. ad eos petrū ⁊ iohānē. Quar
to in hoc ꝙ crucifigi vt dn̄s renuit. Vn̄ ait.
Quia non sum dignus in cruce esse vt dn̄s
meus: crucē meam girate ⁊c.

Sexto super hanc petram

edificabo ecclesiā meā per distinctionē. Cū
em̄ apud antiochiam beat⁹ petr⁹ fuisset ca-
ptus infideles ob xp̄i iniuriā sibi summita-
tem capitis abraserunt. Ceteri autē clerici
videntes suum pastorem sic in capite defor
matū idem sibi fieri fecerunt. Et sic petrus
postmodum voluit seruare in gloriā: qd̄ sibi
fuerat illatum ad xp̄i iniuriam. Unde sepi-
us deus de malis bona elicit. hoc autē fecit
quadruplici ratione. Primo ratiōe distin
ctionis. scz vt per hoc signū laici a cleriq̄ dis-
cernantur. Olim deus distinxit populum
iudeorum a populo gentilium per circunci-
sionis signaculum. Sed cōuenienti⁹ est no
strum signaculū ꝙ illorum. Illud em̄ fiebat
in parte corporis verecunda: nostrum fit in
parte corporis reuerenda. Illud in membro
generatiuo. quia dediti erant generationi fi
liorum: nostrum in membro ad celuz eleua
to: quia debem⁹ esse intenti contemplationi
celestiū. Illud cuz dolore ⁊ cū effusione san-
guinis: nostrum cū exultatione ⁊ leticia cor
dis. Secūdo ratiōe significatiōis. Fit em̄
in superiori parte totalis rasio capilloꝝ: qꝛ
inter deum ⁊ ipsos clericos nihil debet esse
mediū. Tertio ratione subtractionis. Naz
eis qui ad diuina misteria applicant̄. com-
petit rasura ⁊ tonsura: in modū corone rati
one figure. quia corona ē signū regni ⁊ per-
fectionis: cum sit figure circularis. Illi autē
qui diuinis ministerijs applicant̄ adipiscū-
tur regiam dignitatē ⁊ perfecti in virtute eē
debent. Competit etiā eis ratione subtracti
onis capilloꝝ: ⁊ ex parte superiori ꝓ rasurā
ne mens eoꝝ temporalib⁹ occupatōib⁹ a cō
templatiōe diuinoꝝ retardet̄. ⁊ ex parte in-
feriori ꝓ tonsuraz: ne eoꝝ sensus tēporalib⁹
obuoluant̄. Quarto rōne glīficatōis. Naz
de corona sacerdotalis dignitatis ꝓuenturi
sunt ad coronā eterne felicitatis.

Septimo super hanc pe-

tram edificabo ecclīam meā per celebratio
nem. In aīa em̄ sacerdotis ē impressuz q̇d-
dam signaculū qd̄ vocat̄ caracter qd̄ ē oīno
indelibile. ⁊ hꝫ q̄ttuor ꝓprietates. Primo
aīam sacerdotꝭ decorat. plusq̄ lux solis ip̄m
solem. qm̄ sp̄uales perfectiōes sunt illustrio
res corꝑalib⁹. Vn̄ si q̇s videret aīam sacer-
dotis hoc signo illustratā oīa corꝑalia vide
rentur ei obscura. per hoc signaculum sacer-
dos docet legem dei. Malach. ij. Labia sa-
cerdotis custodiunt scientiam: ⁊ legem req̄
rent ex ore eius quia angelus dn̄i exercituū
est. Secundo aīam sacerdotis deo assimi-
lat. Licet em̄ anima sit ad imaginem dei fa
cta per naturam. tamen magis per istuz ca
racterem deo assimilatur. Quoniaz beatus
Dionysius appellat istum ordinem deifor
mem. Per hoc signaculum sacerdos habet
orare apud deum. Primo pro se. Secun
do pro populo. vt habetur in Leuitico. ⁊ in
epistola ad Hebreos. Tertio aīam sa-
cerdotis ad conficienduz confortat. Si em̄
iste caracter ab anima sacerdotis deleretur
iam non posset conficere corpus xp̄i: nec ba
ptizare: nec alia sacramēta ministrare. Per
hoc signaculum sacerdos offert sacrificium
in altari: in memoriam dominice passionis.
Quarto animam sacerdotis signat. Nam
benedicit populis ⁊ purgat sibi subditos a
peccatis per impositionē manus: precipue
in confessione. In confirmationem horum
beatus petrus hodie celebrauit primā mis-
sam in pontificalibus antiochie: vt hic ha-
beamus gratiam tandem gloriam. Amen.

In festo sancti Mathie apostoli Sermo. xix.

Cecidit sors super
mathiam. Act. i. ⁊ in episto-
la presentis solēnitatis. The
ophilus super illud Luce. xvij. Non est inuē
tus ⁊c. dicit sic. Nihil impedit quēꝙ placere
deo etiaz si de genere ꝓphano ꝓcesserit: dū
modo bonū gerat ꝓpositū: nullus etiā nat⁹
de sanctis superbiat. Sup quo talē moueo
questionē. Utrū beat⁹ mathias certa p̄de
stinatiōe assumpt⁹ fuerit ad gradū aposto-
latus. de quo iudas sui obstinatiōe fuit pre-
uaricat⁹. Ad istam questionē rn̄dent duo
doctores noui testamēti. Prim⁹ est beat⁹
Aug. li. de p̄destinatōe sctoꝝ: dicēs sic. Pre
destinatoꝝ ita cert⁹ ē numer⁹: vt nec addat̄
eis q̇cꝙ nec minuat̄ ex eis. Tene ḡ qd̄ habe
as ne ali⁹ accipiat coronā tuā. Si em̄ ali⁹ nō
ē acceptur⁹ nisi ille ꝑdiderit cert⁹ ē nūer⁹. h̄ il
le. Secūd⁹ ē sctūs Tho. pte. i. q. xxxiij. ar. vi.
ad. i. dicēdū. di. sic. Corōa dr̄ eē alicui⁹ dupl̄r

¶ Uno modo ex predestinatione diuina. et sic nullus perdit suaꝫ coronam. Alio modo ex merito gratie. Quo eñ meremur quodā modo nostrũ est: ⁊ sic aliquis suā coronam potest amittere per pcm̃ mortale sequens. Alius aũt illam coronā amissam accipit: in quantũ in locum eius subrogatur. Non eñ permittit deꝰ aliquos cadere quin alios eri gat. ſm illud Job. xxxiiij. Conteret multos ⁊ innumerabiles ⁊ stare faciet alios ꝓ eis. Sic eñ in locũ angeloꝝ cadentiũ substituti sunt homĩes. ⁊ in locũ iudeoꝝ substituti sũt gentiles. Substituitꝰ aũt in statu gratie etiam quantũ ad hoc coronā cadentis accipit ꝙ de bonis que aliꝰ fecit in vita eterna gaudebit in qua vnusquisqꝫ gaudebit de bonis tam a se ꝙ̃ ab alijs factis. hec Tho. ¶ Sciēdum ꝙ possunt designari q̇ ceciderũt in multiplici gradu. ¶ Primus fuit lucifer. de quo dicit Esaias. xiiij. c. Quomodo cecidisti de celo lucifer: qui mane oriebaris. Et Luce. x. Videbā sathanā quasi fulgur de celo cadentem. In cuiꝰ locũ successit natura humana. Unde Aug. vt habeꝛ. ij. sen. dist. x. dicit sic. Supna hierl'm mater nostra ciuitas dei nulla ciuiũ suoꝝ numerositate fraudabitur. aut etiā vberiore fortasse copia abũdabit. neqꝫ eñ numerũ immũdoꝝ spirituũ nouimꝰ. In quoꝝ locũ succedētes filij catholice matris in ea pace de qua illi eiecti sunt sine fine permanebunt. hec ille. ¶ Secũdus fuit primus parens damnatoꝝ hominũ scꝫ caim qui suis corruptionibꝰ diluuio perierũt. In quoꝝ locũ successit Seth cũ electis ab eo descēdētibus. ¶ Tertius fuit Canam cũ. xxxij. regibꝰ ab eo descendētibꝰ qui oēs gladio occubuerunt. In quoꝝ locũ successerũt Josue ⁊ duces ⁊ reges electi a deo in pplo hebreorum Josue. xij. ⁊. xiij. ⁊. xxiij. q. v. §. hinc notādũ. ¶ Quartꝰ fuit ppls caldeoꝝ adorantiũ creaturas. Geñ. xv. In quorum locũ successit abrahā ysaac. Geñ. xv. ¶ Quintꝰ fuit Esau ⁊ ppls edom. In quoꝝ locũ successit iacob ⁊ duodecim patriarche. ¶ Sextꝰ fuit Chore datan ⁊ abyron ⁊ coꝝ complices. In quorum locũ successerũt Eleazar ⁊ ceteri sacerdotes electi a deo. ¶ Septimꝰ fuit Hely cuꝫ filijs suis: ophin ⁊ phinees. In quoꝝ locum successerũt ꝓphete dei. ¶ Octauus fuit saul inobediens. In cuiꝰ locum successit dauid. ¶ Nonus fuit ppls hebreoꝝ. Esa. v. In quorum locum successit populꝰ gentilis. vt Job cornelius centurio: latro in cruce. chananea samaritana ⁊c. ps. Populus quē nō cognoui seruiuit mihi ⁊c. ¶ Decimus fuit phariseus cum ceteris scribis. Luce. vij. ⁊. xviij. In quorum locum successerunt apostoli ⁊ publicani. ¶ Undecimus fuit Cayphas ⁊ magistratus iudeoruꝫ tempore passionis xpi. Joh. xi. In quoꝝ locum successerunt doctores ⁊ martyres in nouo testamēto. ¶ Duodecimus fuit populus comessantiũ ⁊ luxuriantium in templo dei. ij. Machab. vi. In quoꝝ locum successerũt sancte virgines sequentes xp̄m. ¶ Decimustertius fuit iudas de quo dicit ps. Fiant dies eiꝰ pauci. In cuius locum successit hodie sanctꝰ Mathias de quo sequiꝛ. ⁊ episcopatũ eius. scꝫ iude accipiat alter. ideo dicit verbũ propositũ. Cecidit sors scꝫ gradus apostolici sup mathiā.

¶ Super mathiam cecidit sors.

- Sanctitatis.
- Maturitatis.
- Familiaritatis.
- Acerbitatis.
- Potestatis.

¶ Primo super mathiam

cecidit sors sanctitatis. Uñ de ip̄o pōt dici illud. i. Reg. x. Certe videtis quem elegerit dñs. ꝙ non sit similis ei in om̃i populo. In tam btā congregatōe discipuloꝝ xpi nemo potuisset habitare nisi valde sanctꝰ. Unde Chryso. sup Joh. dicit. Or ꝙ̃diu iudas fuit in collegio aploꝝ: diabolꝰ nō fuit ausus ip̄ꝫ inuadere. qñ autē ab ip̄is recessit: in ip̄m intrauit. Sanctitas beati mathie habuit testimoniũ a quattuor. ¶ Primo a patre celesti. Mathias eñ paruus interpretaꝛ. ad patrē autē pertinet paruulos erudire. Math. xi. Confiteor tibi dñe pater celi ⁊ terre: quia abscondisti hec a sapientibꝰ ⁊ prudentibus ⁊ reuelasti ea paruulis. etiā ad ip̄m spectat paruulos confouere. Math. xviij. Non est voluntas patris vestri vt pereat vnꝰ et his pusillis. ¶ Secũdo a filio: qr cũ apostoli procederent ad electōnē duodecim apli in locũ iude: ⁊ statuissent duos pre ceteris: xp̄s preelegit mathiam. ¶ Tertio a spũsancto q̇ ip̄ꝫ in pentecoste in gratia cōfirmauit ⁊ donis suis repleuit. ¶ Quarto ab apostoloꝝ collegio qui eũ cum ioseph in medio statuerunt. Si eñ duos meliores habuissent vtiqꝫ eos preelegissent. Propterea diċ xp̄s Joh. xiiij. Nō vos me elegistis: sed ego elegi vos ⁊ posui vos vt eatis ⁊ fructuꝫ afferatis ⁊ fructꝰ

vester maneat. Nā in electoꝝ predestinati-
one per quā firmatur eoꝝ sanctitas concur
1 runt quattuor. Primo amor dei preueniēs
Cuilibet eñi existenti deus vult aliqd bonū
Unde cū amare nihil aliud sit ꝙ velle bo-
nū alicui: manifestū est ꝙ deꝰ oīa que sunt
amat. nō tñ eodē mō sicut nos. Quia eniꝫ
volūtas nr̄a non est cā bonitatis rerū: ſ ab
ea mouet̄ sic ab obiecto. amor noster quo
bonū alicui volumus: non est cā bonitatis
ipsius. Sed econuerso bonitas eiꝰ vel vera
vel extimata ꝓuocat amoreꝫ q̄ eis volumꝰ
⁊ bonū cōseruari qd habēt: ⁊ addi qd non
habēt: ⁊ ad hoc opamur. Sed amor dei est
ꝓfundēs ⁊ causans bonitatē i rebꝰ. Sap.
xi. Diligis oīa que sunt ⁊ nihil odisti eoꝝ
que fecisti dn̄e. Et sic ꝑamādo ꝑacceptat
nos ſm quid nō simplr̄. Quia vita gr̄e nō
hꝫ rōnem finis: sed rōnem eius qd est ad fi
nem. Unde ad vitā gr̄e nō habet aliqs eli
gi nisi inquantū vita gratie ordinat̄ ad vi-
tā glorie. ⁊ ꝓpter hoc illi qui hn̄t gr̄am ⁊ de
cidunt a gloria nō dicuntur esse electi sim-
pliciter: sed ſm quid. ꝓut scꝫ de eis in ordi-
natione ⁊ noticia diuina existit ꝙ sunt ha-
bituri aliquē ordinē ad vitā eternā ſm ꝑti
2 cipationē gratie. Scd̄o predestinatio sine
merito nō ꝑcedens. Nā effectꝰ predestina
tionis nō hꝫ aliquā cām ex ꝑte nr̄a. qm̄ qc-
quid in hoīe ordinat ipm in salutē totū cō
prehendit̄ sub effectu ꝑdestinationis etiaꝫ
ipa prima ꝑparatio ad gr̄am que nō fit ni-
si ꝑ auxiliū diuinū. ſm illd Thren. vlti. Cō-
uerte nos dn̄e ad te ⁊ ꝯuertemur. Ideo di
cit apls Titū. iij. Nō ex opibus iusticie q̄ fe
cimus nos. ſ ſm suā miam saluos nos fe-
cit. ideo dr̄. Nō vos me elegistis. s. amoreꝫ
meū ꝑueniendo quo ad primū sed ego ele-
gi vos quo ad secundū. Tertio electio nos
3 dignificans. iō dr̄. Et posui vos. s. meos co-
operarios ⁊ adiutores. aliqn̄ aūt dr̄ iuuari
ꝑ alterū duplr̄. Uno mō inquātū ab eo ac
cipit virtutē. ⁊ sic adiuuari est infirmi. Un̄
deo nō cōpetit. ⁊ sic intelligit̄ illud Roma.
xi. Quis audiuit spm̄ dn̄i: aut qs ꝯsiliarius
eiꝰ fuit. Alio mō dr̄ aliqs adiuuari ꝑ alium
ꝑ quē exequit̄ suā opationē. Sicut dn̄s ꝑ
mistrū. ⁊ hoc mō deꝰ adiuuat̄ ꝑ nos inquā
tū exequimur suam operationem. ſm illud
.i. Coꝝ. iij. Dei enim adiutores sumus. nec
hoc est propter defectū diuine virtutis. Sed
vtitur causis medijs: vt ordinis pulchritu-
do seruetur in rebus. ⁊ vt etiā creaturis di-
gnitatē causalitatis cōicet. Quarto electos 4
gratia ꝓfundens. s. gr̄a gratū faciēte. iuxta
illud Joh. xv. Sine me nihil potestis face-
re. quantū ad meritū vite eterne. Et Aug.
iij. de trinitate dicit ꝙ spūsctūs ꝑaliter ꝓ-
cedit ad sanctificanduꝫ creaturā. Ideo di-
citur. eatis ⁊ fructū afferatis. Et hijs modis
predestinatꝰ ⁊ sanctificatus est beatꝰ Ma
thias i sui electōe ⁊ electiōis approbatōe.

Secūdo super mathiā ce

cidit sors maturitatis quantū ad eius ele-
ctionem que appuit in quattuor. Primo in
eligentiū ꝓbitate. Apli eñi habuerūt intē-
tionē rectā cū statuerūt mathiā extraneū
⁊ nulli aploꝝ ꝓpinquū. qꝛ nō amore carna
li sed zelo dei ducti sunt. Habuerūt paceꝫ ⁊
ꝯcordiā: qꝛ de centū viginti electoribꝰ nemo
discordauit. Habuerūt mentē deuotā: quia
orōnibꝰ institerunt. Exēplo moysi q̄ cū que
reret a ꝑncipatu cessare orauit. dicēs. Dn̄s
deꝰ exercituū oīs carnis ꝓuideat hoīeꝫ qui
sit sup multitudinē hanc ⁊c̄. Numeri. xxvij.
Habuerunt meritū vite cū essent principes
mūdi: ianitores celi: iudices secli. ps. Prin-
cipes ꝑploꝝ ꝯgregati sunt cū deo abraham
scꝫ ad mathie electioneꝫ. qm̄ dij fortes tibi
vehemēter electi sunt. Scd̄o in eligendi di
gnitate. Nā btūs mathias habuit magna-
nimitatē ꝯstātie. iō dr̄. Ex his viris. a virili
tate ꝯstātie dr̄ vir. qm̄ vidēs iniusticiā nō si
let ⁊ vidēs aduersitatē non fugit. Jō dicit̄
Eccli. x. Ue terre cuiꝰ rex puer est. Iteꝫ ha-
buit ꝑfectionē sapīe. iō dr̄. Omni tp̄e quo
intrauit ⁊ exiuit ⁊c̄. Nullꝰ eñi alicuiꝰ nego-
cij plenā noticiā hr̄e pōt nisi sciat eiꝰ ꝑnci-
piū mediū ⁊ finē. Btūs vero mathias oīm
actuū xp̄i sciuit ꝑncipiū. s. natiuitatē. ⁊ me-
diū. s. ꝑdicationē. ⁊ finē. s. passionē: resurre-
ctionē: ascensionē eiꝰ in celū. ꝑterea habuit
dei approbationē. tandē fecit in ꝑplo ma-
gnā edificationeꝫ. ꝓpterea dr̄ Jere. iij. Da-
bo vobis pastores iuxta cor meū q̄ pascāt
vos scīa ⁊ doctrina. Tertio in electiōis sin
ceritate. Apli eñi inchoauerūt ipam electi
onē ab exhortatiōe salutifera. qꝛ petrꝰ vtilē
ſmonē ꝑmisit. iō dr̄. Surgens petrꝰ in me-
dio fratrū dixit ⁊c̄. Ab expositione pacifica
qꝛ statuerūt duos. ⁊ hoc vnanimiter ⁊ con
corditer. ꝓsecuti sunt ipam cū orōne deuo-
ta. Un̄ orātes dixerūt. Tu dn̄e q̄ corda ho
minū nosti ⁊c̄. Termiata ē cū reuelatione
diuina. vn̄ dr̄. Et cecidit sors sup mathiam

amor dei ~~precedens~~ preueniens
in electorum [illegible] predestinatio sine merito precedens
[illegible] electio nos dignificans
[illegible] electos gratia pfundens scilicet gratia gratum faciente
4or [illegible]

Scd̄m em̄ Dyo. Illa sors fuit q̄dā splēdor diuin⁹ p̄ quē ostēdebat̄ q̄ erat ī apl'm sumē dus. Quarto in ɔfirmatōis stabilitate. Nā q̄dā de apl'is pri⁹ fuerūt electi ⁊ postmodū in penthecoste ɔfirmati. ps̄. Ego ɔfirmaui colūnas ei⁹. Quidā fuerūt electi s̄ nūq̄ cō firmati. Sicut Judas. Quidā insimul fuerunt electi ⁊ ɔfirmati. sicut Mathias q̄ ab apl'is fuit elect⁹ ⁊ mox a spūsctō ɔfirmat⁹.

¶ Tertio super beatū mathiā

cecidit sors familiaritatis: q̄r fuit multū dilect⁹ a xp̄o. qd̄ p̄z ex q̄ttuor signis. Primo q̄r xp̄s fecit eū ɔtribulē suū. Fuit em̄ de tribu iuda sic̄ ⁊ xp̄s. Solēt autē hoīes qui sunt de eadē cognatiōe se inuicem diligere. Eph. v. Nemo vnq̄ carnē suā odio habuit. Scd̄o q̄r xp̄s fecit eū cōpatriotā suū. Fuit em̄ bethleemita sic̄ ⁊ xp̄s. Solēt hoīes eiusdē patrie specialē adinuicē familiaritatem hr̄e. Tertio q̄r xp̄s inter ceteros discipulos fecit ip̄m apl'm suū cui reuelauit secreta celestia ⁊ in fide solidauit. Quarto q̄r xp̄us fecit eū cōmilitonē suū vt per orbē discurreret p̄dicādo euāgeliū ⁊ baptizādo quē suū sacerdotē instituit sic̄ ⁊ ceteros apl'os ⁊c̄.

¶ Quarto super beatū mathiā

cecidit sors acerbitat̄ quantū ad martyriū. Prīo em̄ fuit tract⁹ p̄ ciuitatē misso fune ad colluz ei⁹. Scd̄o fuit crucifix⁹. ⁊ ibi stans in cruce fuit lapidatus. tandem fuit securi percussus ⁊ excerebratus.

¶ Quinto super beatū mathiā

cecidit sors p̄tātis q̄ ad opationē miraculoꝝ. Nā opatio miraculoꝝ est manifestatiua gr̄e gratū faciētis. sic̄ ⁊ donū p̄phetie ⁊ q̄libet gr̄a gratis data. vn̄. i. Coꝝ. xij. Gr̄a gratis data noīat̄ manifestatio spūs Sic ḡ apl'is dat⁹ est spūsctūs ad opationē miracl'oꝝ: q̄r data est eis gr̄a gratū faciēs cū signo manifestāte. sic̄ hodie btō mathie q̄dā em̄ attestant̄ sue mīe. Cū em̄ centum quinq̄ginta hoīes ex q̄dā potiōe venenosa fuissent toxicati oēs sanauit ⁊ ad fidē conuertit. Quedā attestant̄ sue iusticie. Cū ei q̄dā obstinati p̄sisterēt ⁊ v̄bū dei deriderēt dixit eis. Denūcio vob̄ q̄ in infernū descendetis. Statimq̄ terra se aperuit ⁊ ip̄os viuos deglutiuit. Quedā attestant̄ sue potentie: q̄r demones expellebat ⁊ in infernū mittebat. Cū em̄ q̄dā demon in forma pueri ɔ̄ ip̄m incitaret hoīes p̄tin⁹ ip̄m expulit ⁊ in infernū demersit. Quedā attestant̄ sue fidei: q̄r quandā potionez toxicatā bibit ⁊ in nullo eū lesit. Marc̄. vlti. Signa aūt eos q̄ crediderint ⁊c̄. vsq̄ ⁊ bn̄ hēbūt. Qui tandē obtinuit nobis gratiam ⁊c̄. Amen.

¶ In festo scti Thome de aq̄no. Sermo. xx.

Estis lux mūdi. Mathei. v.

⁊ in euāgelio p̄sentis solennitatis. Joh̄. iij. dicit. Lux venit in mundū ⁊ dilexerūt hoīes magis tenebras q̄ lucē. Sup̄ quo v̄bo talē moueo q̄ōnem Utrū btūs Thomas sapīe dono sic effulserit vt lux eccl'ie dici meruerit. Ad istā q̄ōnē r̄ndēt duo doctores. Prim⁹ est Esayas xlix. c. dicēs sic. Ecce dedi te in lucē gentium vt sis sal⁹ mea vsq̄ ad extremū terre. Secundus est Johēs Apoc̄. xviij. dicēs sic. Et vidi alterū angelū de celo descendentē hn̄tē p̄tātez magnā: ⁊ terra illuīata est a gl'ia ei⁹. Sciendū q̄ de⁹ vltra creationē rerū voluit p̄ncipal'r q̄ttuor eē in mūdo ad ei⁹ pulchritudinē ⁊ honorē. Prīo creaturarū multitudinē ⁊ distinctionē. Nam distinctio rerū ⁊ multitudo est ex intētiōe primi agētis qd̄ est de⁹. p̄duxit em̄ res in esse p̄pter suā bonitatē cōicandā creaturis ⁊ p̄ eas rep̄ntandā. ⁊ q̄r p̄ vnā creaturā sufficiēter rep̄ntari nō pōt: p̄duxit multas creaturas ⁊ diūsas vt qd̄ deest vni ad rep̄ntandū diuinā bonitatē suppleat̄ ex alio. Nā bonitas q̄ in deo est simpl'r ⁊ vniformit̄ in creaturis est multipliciter ⁊ diuisim. vn̄ p̄fecti⁹ p̄ticipat diuinā bonitatē ⁊ rep̄ntat eā totū vniūsum q̄ alia q̄cūq̄ creatura. Et q̄r diuina sapīa est cā distinctionis rerū. Jō moyses dicit res esse distinctas v̄bo dei. qd̄ est ɔceptio sapientie. ⁊ hoc ē qd̄ dr̄ Gen̄. i. Dixit de⁹ fiat lux ⁊ facta est lux. ⁊ diuisit de⁹ lucē a tenebris. Scd̄o de⁹ voluit rerū ineq̄litatē ⁊ meliorationē. Nā optimi agētis est p̄ducere totuz effectū suū optimū. nō tn̄ q̄ quālibet partem toti⁹ faciat optimā simpl'r: s̄ optimam s̄m p̄portionē ad totū. Tolleret̄ em̄ bōitas aīalis si q̄libet pars ei⁹ haberet oculi dignitatē. Sic ergo ⁊ de⁹ ip̄m vniuersum ɔstituit optimū s̄m modū creature. non aūt singulas creaturas: s̄ vnā alia meliorē. ⁊ id̄o de singulis creaturis dr̄ Gen̄. i. Uidit de⁹ lucē q̄ esset bona ⁊ similiter de singulis. Sed de omnibus simul dicitur. Uidit deus cuncta que fecerat ⁊ erant valde bona. Et Eccl'ia. xxxiij. dicitur. Quare dies diem superat: ⁊

lux lucē: ⁊ annus annū a sole. a domini sciē-
tia separata sunt. Tertio deus voluit in cor-
pore mystico ecclīe ordinū variationē. Nā
diuersitas statuuz ⁊ officiorꝫ in ecclesia ad
tria pertinet. Primo quidē ad perfectionez
ipsius ecclesie. Sicut enī in rerū naturaliū
ordine perfectio que in deo simpliciter ⁊ vni-
formiter inuenitur in vniuersitate creatura-
rū inueniri nō potuit nisi difformiter ⁊ mul-
tipliciter. Ita etiaz plenitudo gratie que in
xp̄o sicut in capite adunatur ad eius mem-
bra diuersimode redundat ad hoc ꝙ corpꝰ
ecclesie sit perfectū. Et hoc est qđ apl̄s dic̄
Ephe. iiij. Ip̄e dedit q̄sdā q̄dē aplōs. quos-
dā aūt pphetas. alios vero euāgelistas. ali-
os aūt pastores ⁊ doctores ad ꝯsummati-
onē sctōrꝫ. Scđo aūt ptinet ad necessitatez
actionuz q̄ sunt in ecclīa necessarie. oportet
aūt ad diu̇sas actiōes diu̇sos hoīes depu-
tari ad hoc ꝙ expeditius ⁊ sine ꝯfusiōe oīa
pagant̄. vn̄ dn̄s dedit moysi. lxx. senes ppl̄i
in adiutoriū. Nume. xi. Et apl̄s Rom̄. xij.
dicit. Sicut in vno corpe multa mēbra ha-
bemꝰ oīa aūt mēbra nō eūdē actū habēt:
ita multi vnū corpꝰ sumꝰ in xp̄o. Tertio hoc
ptinet ad dignitatē ⁊ pulchritudinē ecclīe:
que in quodā ordie ꝯsistit. vn̄ dr̄. iij. Reg.
x. Or vidēs regina saba omnē sapiām salo-
monis ⁊ habitacula seruorꝫ ⁊ ordines mi-
nistrantiū nō habebat vltra spm̄. Vn̄ apo-
stolus dic̄. ij. Thi. ij. ꝙ in magna domo nō
solū sunt vasa aurea ⁊ argētea: ſꝫ lignea ⁊
fictilia. Et in ps̄. dr̄ in laudē ecclīe ꝙ est cir-
cūamicta varietate. Ubi dicit glo. ꝙ doctri-
na aplōrꝫ ⁊ confessiōe martyrū ⁊ puritate
virginū ⁊ lamēto penitētiū ornat̄ regina. i.
ecclīa. Quarto deꝰ voluit i ecclīa religionū
exornationē. Nā statꝰ religionis ordinatur
ad pfectionē charitatis q̄ se extēdit ad dile-
ctionē dei ⁊ pximi. Ad dilectionē aūt dei di-
recte ptinet vita ꝯtēplatiua q̄ soli deo vaca-
re desiderat. Ad dilectionē aūt pximi ptiēt
vita actiua q̄ deseruit necessitatibꝰ pximorꝫ
Sed opus vite actiue est duplex. Vnū qđ
totaliter consistit in occupatione exteriori
Sic̄ elemosynas dare: hospites recipe ⁊c̄.
Aliud est quod ex plenitudine contempla-
tionis deriuatur. Sicut doctrina ⁊ predica-
tio. Unde Greg. dicit. v. omel. sup Ezech.
ꝙ de perfectis viris post contemplationem
suam redeuntibus dicitur. Memoriaz sua-
uitatis tue eructabunt. ⁊ hoc prefertur sim-
plici contemplationi. Sicut eniꝫ maius est
illuminare q̄ꝫ lucere solū: ita maius est cō-
templata alijs tradere q̄ꝫ ꝯtēplari. Dicitur
enī ex̄ de regula. ⁊ trāse. ad reli. c. licet. Sic̄
maius bonū minori bono p̄ponit̄: ita cōis
vtilitas speciali vtilitati p̄fert̄. Sic ḡ sūmū
graduz in religionibꝰ tenēt q̄ ordinant̄ ad
docēdū ⁊ p̄dicādū q̄lis est religio fratrum
p̄dicatorū. Et in hac floruit sctūs Tho. vi-
ta ⁊ doctrina velut lucerna ardens sup can-
delabrum posita. Ideo de ipso conuenien-
ter dicitur. Est is lux mundi.

¶ Est is lux mundi
Ad sapientie decorem.
Ad vite honorem.
Ad vite valorem.

¶ Primo beatus thomas
est lux mūdi ad sapiētie decorē. Sciendum
ꝙ sctā mater ecclīa significat̄ p illā mulie-
rē de q̄ dr̄ Apoc. xij. Signū magnū appuit
in celo mulier amicta sole ⁊ in capite eiꝰ co-
rona stellarū. xij. ⁊ luna sub pedibꝰ eiꝰ. In h̄
enī ꝙ est amicta sole designatur decor sa-
pientie. Hic aūt sol quo circundat̄ est sctūs
Tho. emittēs duodecim radios. i. hn̄s sa-
pientiā duodecim patrū veteris testamēti
ad decorē sctē mr̄is ecclīe. Ex quibꝰ merito
dr̄ de eo. Est is lux mundi vt sic verificet̄ p-
phetia sctissimi illiꝰ Anachorite dicētis ad
matrem eius. Gaude dn̄a: quia cōcipies ⁊
paries filiū. Thomasq̄ꝫ vocabit̄ nomen eiꝰ
Hic erit magnus in scientia ⁊ in vita: eritq̄ꝫ
frater ordinis predicatorum. Inter omnia
vero hominū studia sapientie studium est
perfectius: sublimius: vtilius: ⁊ iocundius.
Perfectius quidem inquantū homo sapiē-
tie studio deditus intantū vere beatitudi-
nis iam aliquam partem habet. Unde sa-
piens dicit. Btūs vir q̄ in sapiā morabitur
Eccli. xiiij. Sublimius aūt est: quia homo
per ip̄m precipue ad diuinam similitudinē
accedit qui oīa in sapientia fecit. Unde q̄r
similitudo est causa dilectōis sapientie stu-
dium precipue deo per amiciciaz coniungit
Propter qđ Sap̄. viij. dr̄. ꝙ sapientia infi-
nitus thesaurus ē hominibus quo qui vsi
sunt participes facti sunt amicicie dei. vtiliꝰ
autem est: quia per ipsam sapientiaz ad im-
mortalitatis regnū puenit̄. Cōcupiscentia
enī sapientie deducet ad regnū perpetuum.
Sap̄. vi. Iocundius aūt est: quia non habꝫ
amaritudinez conuersatio illius: nec tediū
cōuictus illius, sed leticiā ⁊ gaudiū. Sap̄.

viij. Sed btūs Tho. ardentissime huic stu-
dio sapiētie inhesit. vñ p̄mo cōtra gentiles
dicit sic. Assumpta igit̄ ex diuina pietate fi
ducia: sapiētis officiū ꝓsequēdi. q̄uis pro-
prias vires excedat: ꝓpositū nostre intētio
nis est veritatē quā fides catholica ꝓfitet̄
ꝑ nostro mudulo manifestare: errores eli-
minando ꝯtrarios. Ut em̄ verbis Hylarij
vtar. ego hoc p̄cipue vite mee officiū debe
re me ideo ꝯscius sum vt eū oīs sermo me
us ꝛ sensus loquat̄. hec ibi. Inter p̄res au
tem veteris testamenti duodecim fuerunt
qui ad sapientie studiū peruenerūt. quo de
coratur sancta mater ecclia: qui tm̄ imperfe
cte hāc sapientiā adepti sunt. quā perfectis-
sime sctūs Tho. habuit qui eccliam mira-
biliter illuminauit. vnde cantat̄. Collaude-
tur xp̄s rex glorie qui per thomā lumen ec-
clesie mundū replet doctrina gratie. Pri-
mus fuit adā in statu innocētie in generis
humani gubernatione. Nā ad gubernatio-
nem vite proprie ꝛ alioꝝ non solū requirit̄
cognitio eorū que naturaliter sciri possunt:
ſ etiā cognitio eoꝝ que naturalē cognitio
nem excedūt. eo q̄ vita hoīs ordinatur ad
quendā finē supernaturalē. sicut nobis ad
gubernationē vite nostre necessariū est co-
gnoscere que fidei sunt. vñ ꝛ de hijs super-
naturalib⁹ primus homo tantā cognitionē
accepit quanta erat necessaria ad guberna
tionē vite humane ſm statū illū. Sctūs au
tem Tho. cōfirmatus in gratia per spiritū
sanctū ip̄m sanctificantē ad gubernatiōez
vite humane ſm aīam obtulit librū de arti
culis fidei ꝛ ecclie sacramētis ad Urbanū
papā quartū. ſm vero corp⁹ librū de regimi
ne ꝛ regno ad regē Cypri. ꝛ ꝑuuz tractatū
ad duxissam brabantie. Secūdus fuit noe
tp̄e diluuij in generis humani liberatione.
Nā solus iust⁹ inuenit̄ cui ꝑpt̄ iusticiā suā
septē hoīes donant̄. hic tanta sapīa floruit
vt mūdū a p̄iculo submersiōis liberauerit.
Sctūs aūt Tho. vidēs mūdū p̄iclitari erro
rib⁹ librū ꝯ errores gētiliū ꝛ ꝯ errores gre-
coꝝ obtulit. ꝛ ꝑuū tractatū ꝯ errores infi-
deliuz addidit. vt sic septē ecclias septifor
mi spū illustratas in vnā fidē ꝯgregaret. iō
dicit illō Prou. viij. Ueritatē meditabit̄ gut
tur meū: ꝛ labia mea detestabunt̄ impium.
Terti⁹ fuit abrahā tp̄e caldeorū in trinitat̄
repñtatiōe. Nā egyptij ꝯuersi erāt ad ydo
latriā adorātes creaturas. Cūq̄ abraham
vnū verū deū p̄dicaret adorandū missus ē
in ignem. quem tamen deus ab incendio li-
berauit. Uiderat enim tres viros descen-
dentes per viam. tres vidit vnū adorauit.
Geñ. xviij. In quo cognouit mysteriū san
cte trinitatis. Sctūs autē Tho. huic errori
volens obuiare primū librū sniarum obtu
lit: ꝛ primā partē summe theologie. cōpen-
dium theologie ad frēm reginaldū socium
suū. ꝛ expositionē sup Boetiū de trinitate.
in quibus mysteriū trinitatis apit. Iō dic̄
illud Eph. iiij. Non ampli⁹ ambuletis sic. ꝛ
gētes ambulāt in vanitate sensus sui tene
bris obscuratū h̄ntes intellectū. Quartus
fuit ysaac ꝑ repromissionē nat⁹ in redēpti-
onis hūane p̄figuratiōe. in quo ꝓmissio fa
cta est de incarnatiōe filij dei: q: de ei⁹ semīe
nasci debebat. in quo etiā prefigurata ē pas
sio xp̄i ꝑ eius īmolationē. que tm̄ in vmbra
cognouit. Sctūs aūt Tho. mysteriū huma
ne redemptionis absconditū a seculis lucu
lentissime apuit. vnde ip̄emet in principio
tertie partis summe theologie dicit sic. Qr
saluator nr̄ dñs iesus xp̄s teste angelo po
pulū suū saluū faciens a peccatis eoꝝ viaz
ꝟitatis nobis in seip̄o demōstrauit. ꝑ quā
ad beatitudinē īmortalis vite resurgendo
ꝑuenire possumus: necesse est vt ad cōsum-
mationē totius theologici negocij post ꝯsi
derationē vltimi finis humane vite de ip̄o
oīm saluatore ac bñficijs ei⁹ humano gene
ri p̄stitis: nr̄a ꝯsideratio subsequat̄. hec ibi.
ideo obtulit tertiū sniarum ꝛ tertiā partez
summe theologie in quibus de mysterio re
demptiōis humane subtilissime ptractat.
Quint⁹ fuit iacob in sacroꝝ cognitiōe. Nā
fugiēs a facie frīs sui esau post visionē sca-
le edificauit altare dño fundēs oleū desup.
in q̄ p̄figurabat̄ mysteriū sacroꝝ ecclie. q:
sic de latere ade dormiētꝫ formata ē eua: sic
de latere xp̄i in cruce pendētis formata est
ecclia. Scala aūt quā vidit iacob significat
crucē christi ex qua profluxerūt sacra ecclie
que ab ipso verbo incarnato efficaciā h̄nt.
Sctūs aūt Tho. mysteriū sacroꝝ ecclie di
sertissime apuit in q̄rto libro sniarū de qb⁹
instruxit sufficient̄ mīstros ecclie. iō dic̄ il-
lud Esa. viij. Ponā vniūsos filios tuos do
ctos a dño. Sext⁹ fuit ioseph in panis ꝓui
sione. nā dū vendit̄ in egypto ꝯstituit̄ dñs
egypti: ꝛ prouidet de frumento vniuerso or
bi. Sicut xp̄us dū venditur a iuda instituit
sacrm̄ corpis ꝛ sanguis sui ad salutez toti⁹
generis humani. Sctūs aūt Tho. officiū de

tanto sacramēto instituit atqꝫ ꝯfecit qd̄ ce
lebraꝶ ꝑ vniuersas eccl'ias. vn̄ sibi a dn̄o ie
su xp̄o dictū est. Bn̄ scripsisti de me thoma
quā ergo mercedez ꝓ tuo labore recipies?
Qui ait. Dn̄e nō aliā mercedē recipiā nisi
teip̄m. Septim9 fuit moyses in legis dei ꝓ
positione. Nā in monte syna loquēs cū deo
facie ad faciē. Nume. xij. Accepit legem a
deo in duab9 tabulis: quā pp̄lo electo ꝓpo
suit. ſ; cūctas cerimonias legis nō clare in
tellexit: q2 omīa in figurā ꝯtingebāt illis vt
dr̄. ij. Coꝝ. xi. ⁊ Heb. x. Umbrā hn̄s lex fu
turoꝝ bonoꝝ quo ad cerimonias. Sāctus
aūt Thomas ⁊ legē ⁊ cerimonias diligen
tissime exposuit. ꝓ qb9 oīb9 primā scd̄e sum
me theologie obtulit. Octau9 fuit Dauid ī
regiminis approbatione. Nā in psalterio suo
tractauit de regimīe xp̄i ſm diuinitatē. ps̄.
Ego aūt cōstitut9 sum rex ab eo. ⁊ ſm hu
manitatē. ps̄. Uirgā virtutis tue ⁊c̄. Sed
beatus Thomas q̄ in psalterio ꝑabolice ⁊
obscure a dauid ꝓphetata erant: in sua po
stilla suꝑ psalterio diligētissime aperuit. ex
eodē fonte diuinitatis vterqꝫ secreta cele
stia potauit. ſ; hic abyssum diuinitatis pe
netrauit vltra dauid. Nonus fuit Salomō
in rerū naturaliū cognitiōe. Nā interiori lu
mine fuit illustrat9 ad cognoscendū ea que
nō excedūt limites naturalis cognitionis.
Sicut de eo dicitur iij. Reg. iiij. q̄ locutus
ē ꝑabolas ⁊ disputauit suꝑ lignis a cedro
q̄ est in libano vsqꝫ ad ysopū q̄ exit de parie
te: ⁊ disseruit de iumētis ⁊ volucrib9 ⁊ repti
lib9 ⁊ piscib9: ⁊ hoc totū fuit ex diuina inspi
ratione. Un̄ p̄mittiꝶ ibi. Dedit de9 salomo
ni sapiām ⁊ prudētiā multā nimis. Sctūs
aūt Thomas oīm operū dei cognitionē ha
buit. vn̄ secūdū librū sniarū obtulit ⁊ que
stiones de potētia dei: ⁊ q̄ōnes de sp̄ualib9
creaturis. iō dicit illud ps̄. Meditat9 suz in
oīb9 opib9 tuis ⁊ in fact manuū tuarū me
ditabar. Decim9 fuit Esayas in gētiū voca
tione. Nā grauiꝶ iniq̄ ⁊ scelera arguit pec
canti pp̄lo futura mala p̄dicit. grām noui
testamēti a p̄mo saluatoris aduētu vsqꝫ ad
vltimū iudiciū de eccl'ia ſmonē ꝑducit. Sā
ctus aūt Tho. quo ad mltiplicationē eccl'ie
penes caput ⁊ mēbra disertissime esayā ex
posuit. Cū eñ ad q̄ndā passum ꝓphie eius
dē sibi valde dubiū deuenisset ex reuelatiōe
ap̄lica sctōꝝ petri ⁊ pauli fuit sufficienꝶ in
struct9. Undecim9 fuit Job in diuine ꝓui
dentie attestatiōe. Nā q̄dā epycurei assere
bant deū nō curare de hijs inferiorib9 dicē
tes qm̄ nubes latibulū ei9 circa cardines ce
li ꝑambulat nec nr̄a ꝯsiderat. Un̄ Job co
natus est oñdere diuinā ꝓuidētiā circa res
hūanas. Sctūs aūt Tho. obuclutas rōnes
⁊ snias in expositiōe super Job mirabilr̄ de
clarauit. vt de eo dicaꝶ illud ps̄. Declaratio
ſmonū tuoꝝ illuīat: ⁊ itellectū dat ꝑuulis.
Duodecim9 fuit Helyas in religiōis obser
uatiōe. Nā indutus pilis cameloꝝ: auster9
pn̄ia: pctā arguēs: legē dei zelauit: ⁊ spm̄ du
plicē a deo accepit. s. ad ꝓphetādū ⁊ miracu
la faciēdū. Sctūs aūt Tho. vt fideles aīa
ret ad cultū dei: librū de ꝑfectiōe xp̄iane reli
gionis obtulit. ⁊ librū ꝯ retrahentes a reli
gione vt sic oēs fideles dicere possunt illud
Tullij lib. de achademicis. Nos inq̄t in nr̄a vr
be ꝑegrināntes errātes qꝫ tanq̄ hospites tui
libri q̄si domū reduxerunt vt possem9 aliq̄n
q̄ ⁊ vbi essem9 agnoscere. Tu etatez patrie
tu descriptiones tēpoꝝ: tu sacroꝝ iura: tu sa
cerdotū: tu domesticā: tu publicā disciplinā
tu sediū: regionū: locorū: tu oīum diuinarū
hūanarūqꝫ rerū noīa: gn̄a: officia: cās ape
ruisti. hec ille. vt merito dici possit de eo. Est
is lux mūdi. qm̄ est sol circūdās sctām ma
trē eccl'iam illuminans eā. xij. radijs in. xij.
patrib9 veteris testamēti designaꝶ. Prim9
est generis hūani gubernatio in adaz. Se
cundus est hūani generis liberatio in noe.
Terti9 est trinitatis repsentatio in abrahā
Quart9 est redēptiōis hūane p̄figuratio in
ysaac. Quint9 ē sacroꝝ p̄cognitio in Jacob
Sext9 est eucharistie ꝓuisio in ioseph. Se
ptim9 est legis dei ꝓpositio in moyse. Octa
uus est regiminis approbatio in dauid. No
nus est rerū naturaliū cognitio in salomōe
Decim9 est gentiū vocatio in esaya. Unde
cim9 ē diuine ꝓuidētie attestatio in iob. Duo
decim9 est religiōis obſuatio in helya. Sic
eñ sol circuit. xij. signa celi: sic btūs Tho. cir
cuit. xij. p̄res veteris testi ad illumīationez
sctē m̄ris eccl'ie. Ita vt vere dicaꝶ de eo. Est
is lux mundi ad sapientie decorem.

¶ Secūdo beatus thomas est lux mundi ad vite honorem. Sciēdum q̄ sancta maꝶ ecclesia est illa sponsa de qua dicitur Apoc. xxij. Ueni ostendaz tibi sponsam vxorem agni. ⁊ ostendit mihi ciuitatē sanctam hierusalem descendentem de celo a deo habentem claritatez dei. Lumen eius simile lapidi precioso: ⁊ habebat murū ma

gnũ ꝛ altũ habentẽ portas.xij.ꝛ in ipis no
mina.xij.aploꝝ.hec ibi. Hec ciuitas est illa
mulier de qua dictũ est supra. quã circunda
bat sol.xij.radijs que habet. in capite coro
nam.xij.stellarũ.quia habet perfectiones ꝛ
virtutes.xij.aploꝝ.Has aũt perfectiones
habuit sanctꝰ Tho. ad honorez vite ipsius
ecclesie vt sic vita sancti Thome sit corona
duodecim stellarũ in vertice eccl'ie.Beatus
petrus floruit virtute sapientie. Cui dicitur
Math.xvi. Beatus es symon bariona:qꝛ
caro ꝛ sanguis nõ reuelauit tibi: sed pater
meus qui in celis est. Beatꝰ Thomas flo-
ruit sapientia non in etate prouecta: sed in
infantia.Sicut enĩ beatꝰ Johannes bapti
sta in matris vtero cognouit sacrm dñice
incarnatõis in eo ꝙ exultauit ad salutatio
nem factã elizabeth vt dicit Lu.i.Sic bea
tus Thomas positus a nutrice in balneo
chartã cõtinentẽ salutationẽ angelicã sibi
de celo a deo missam manu accepit ꝛ diligẽ
ter eã intuens in ea legit:quã legens genu
flexit vt dicat illud ps̃. Os meũ aperui ꝛ at
traxi spiritũ:quia mandata tua desiderabã
Beatus andreas floruit virtute innocẽtie.
Fuit enĩ virgo mente ꝛ corpore. Unde an-
dreas decorus interpretatur.Beatus Tho
mas floruit virginitate quã a deo sibi dari
impetrauit.ꝛ ecce duo angeli cingulo casti
tatis renes eius stringentes dixerunt eum
a dño fore clementius exauditũ.Unde po
terat dicere illud.ij.Coꝝ.xij. Datus est mi
hi stimulus carnis mee angelus sathane q̃
me colaphizet:propter quod ter dñm roga
ui vt auferret a me.ꝛ dixit mihi.Sufficit ti
bi gratia mea.Beatus iacobus maior flo-
ruit virtute constantie.parauit enĩ se ad bi-
bendũ calicẽ passionis pro xp̃o.Math.xx.
Beatus Tho.maxime cõstantie fuit ad ꝑ-
seuerandũ in religione fratrũ predicatorũ.
Lꝫ multipliciter fuisset a matre ꝛ fratribꝰ suis
carnalibus vexatus vt ab ea discederet:nõ
sine graui molestia corporis.tandez ordini
post bienniũ fuit restitutus vt possit dicere
illud.ij.Coꝝ.xij.Per sene.in spor.di.sũ ꝛc̃.
Beatus Johannes floruit virtute beniuo
lentie: qꝛ mira charitate a dño dilectꝰ fuit.
Unde petrus vidit illũ discipulũ quẽ dilige
bat iesus.Joh.xxi.Beatꝰ Tho.magna cha
ritate cõpatiebat peccatoribꝰ flens pctã eo
rũ velut pctã ꝓpria.vt possit dicere illõ Job
xxx.Flebam ego super eo qui afflictus erat.
Beatus Thomas floruit virtute veritatis
qꝛ sacrm resurrectiõis dñice credere noluit
donec de veritate fuit certificatꝰ vt dr̃ Joh.
xx.Beatꝰ Tho.suã sciam nõ tã humano in
genio q̃ꝫ diuino oraculo habuit:qꝛ quotiẽs
disputare:legere:scribere:dictare voluit:pri
us ad orõnis suffragiũ ꝯfugit. Un̄ poterat
dicere illud Gal.i.Qd̃ euãgelizatum est a
me nõ est ƀm hoĩem: neqꝫ enĩ ego ab hoĩe
accepi illud neqꝫ didici:sed per reuelationẽ
iesu xp̃i.Beatꝰ Jacobꝰ minor floruit virtu-
te patientie.nã ꝓpter mansuetudinẽ suam
dictꝰ est frater dñi.vt dr̃ Gal.i.Beatꝰ tho-
mas in p̃ncipio studij sui tante fuit tacitur
nitatis vt ab oĩbꝰ vocaret bos mutus. Nõ
enĩ accepat licẽtiã a deo loquẽdi q̃ viderat
ꝛ audiuerat vt dicere possit illõ.ij.Coꝝ.xij.
Audiui archana verba que nõ licet hoĩ loq̃
Nã sepiꝰ orãs eleuabat duobꝰ cubitis a ter
ra: tũcqꝫ mens eiꝰ rapiebat in celũ vbi ad-
discebat q̃ docere debebat. Jn cuiꝰ signũ tũc
incepit loqui.Qñ Albertꝰ magnꝰ legebat li
brũ de diuinis noibus ꝛc̃.Beatꝰ Philippꝰ
floruit virtute ꝯfidẽtie.putauit enĩ ꝙ ad sui
defensionẽ ꝛ beatitudinẽ sufficeret sibi vi-
sio diuinitatꝭ dicẽs illõ Joh.xiiij.Dñe ostẽ
de nobis patrẽ ꝛ sufficit nobis. Btũs tho-
mas valde ꝯfisus est in dño.cũ enĩ cogere
tur ad gradũ magisterij suscipiendũ omnẽ
fiduciã in dño posuit.cũqꝫ nesciret q̃d pro
themate assumeret affuit senex in habitu
p̃dicatoꝝ dicẽs ei.Cõfide qꝛ qd̃ petis impe
trasti.onus magisterij assume:ꝛ ꝓ tuo the-
mate assume illud ps̃. Rigãs montes de
supioribꝰ suis:de fructu operũ tuoꝝ satiabit
terra.Btũs Bartholomeꝰ floruit ꝟtute in-
telligẽtie.Nã vt dicit Dyo.in lib.de mystica
theologia.Diuinꝰ bartholomeꝰ dicit ꝛ mul
tã esse theologiã ꝛ nimiã.ꝛ euangeliũ latũ
ꝛ magnũ.Btũs Tho.tãta intelligẽtia pre
ditus est vt secreta mysteria sacre doctrine
oĩbꝰ faceret ꝑuia ꝛ clara.vñ in p̃ncipio pri
me ꝑtis dic̃ sic. Quia catholice ꝟitatis do
ctor non solum prouectos debet instruere:
sed ad eum etiam pertinet incipientes eru
dire.ƀm illõ apostoli.i.Coꝝ.iij.Tanq̃ꝫ par-
uulis in christo lac potum dedi vobis non
escam.propositũ nostre intentionis in hoc
oꝑe est ea q̃ ad xp̃ianã religionẽ ꝑtinẽt eo
mõ tradere ƀm ꝙ ꝯgruit ad eruditionẽ in-
cipiẽtiũ.hec ibi. Juxta illõ Job.xxviij. Pro
funda fluuioꝝ scrutatꝰ est ꝛ abdita.ꝑ.in.lu
cẽ.hoc aũt p̃cipue appet in expositiõe epl'a
rũ pauli, a quo cũ q̃reret an in eis verũ ha

buisset intellectū. Rn̄dit. quantū q̄s viuēs
in corꝑe habere posset. Btūs Matheꝰ flo-
ruit virtute indigētie. Nā cū esset rebꝰ ⁊ cu-
ris tꝑalibꝰ implicatꝰ: vnico verbo a xp̄o vo
catus oīa reliq̇t ⁊ secutꝰ est xp̄m. Math. ix.
Btūs Tho. vt liberiꝰ vacaret cōtēplationi
dei ⁊ sctarū scripturarū abiectis dignitatibꝰ
⁊ diuitijs parentū ordinē p̄dicatoꝝ est in-
gressus. Nā cū papa Clemēs ip̄m creasset
archiep̄m Neapolitanū addēs ei redditus
monasterij scti petri oīno renuit. Vn̄ pote-
rat dicere illud Sap̄. viij. Preposui illaȝ re
gnis ⁊ sedibꝰ ⁊ diuitias nihil esse dixi in cō
paratiōe illiꝰ. Btūs Symon floruit ꝟtute
obediētie. Nā symon interp̄taꝛ obediens.
in hoc imitatꝰ est xp̄m: q̇ dixit. Ego non ve
ni, vt faciā volūtatē meā ꝫ volūtatē eiꝰ qui
misit me. Btūs Tho. p̄latis suis in oībus
obediens fuit. Nā dū scriberet Parisiꝰ opꝰ
summe in theologia de mādato prioris in-
uitatꝰ a sctō Ludouico rege frācie ad pran
diū accessit. cūq̇ȝ in mensa nihil gustaret: ꝫ
in ꝯtēplatiōe q̄dā ꝑsisteret meditabūdus
excitatꝰ ait. nūc ꝯclusum est manicheis. Jō
poterat dicere illud Thob. xij. Videbar q̄-
dem vobiscū mādücare ⁊ bibere: ꝫ ego cibo
⁊ potu inuisibili vtor. Btūs Thadeꝰ floruit
pietate iusticie: ꝑ quā multa miracula fecit
vt apperet iusticia ⁊ bonitas legis xp̄i. Be
atus Tho. multis miraculis claruit etiā cū
adhuc viueret. Nā quandaȝ mulierē in die
pasche post ip̄ius predicationē a fluxu san-
guīs curauit ad tactū cappe illiꝰ. sociū suuȝ
etiā a febre sanauit ⁊c. vt possit dicere illud
Act. iij. Fides q̄ ꝑ deū est dedit integrā sa-
nitatē istā in ꝯspectu oīm vestrū. Btūs ma
thias floruit virtute hūilitatis. Qm̄ lȝ esset
assumptꝰ ad gradū ap̄latus: semꝑ tn̄ in hu
militate ꝑmāsit. Btūs Tho. ꝙuis sctūs ⁊
doctor esset: nō tn̄ renuit sociare fratrē quē
dam cōuersum ⁊ hospitē ꝑ Bononiā ip̄m
sequēdo. vt possit dicere illud. i. Coꝝ. ix. Cū
essem liber ex oībꝰ seruū me feci oīm vt plu
res lucrifacerē ⁊c. Hijs. xij. ꝟtutibꝰ beatus
Tho. exornauit coronā sctē m̄ris ecclie ve-
lut. xij. stellis fulgētibꝰ ad honorē vite. quē-
admodū ⁊ ap̄li ip̄am exornauerūt vt sic de
eo dicatur. Est is lux mundi. suis radijs ful
gentibus in vniuersa ecclesia.

¶ Tertio beatus thomas
est lux mūdi ad vie valorē. Sciēdū ꝙ dya-
bolꝰ multiplr conatꝰ est ip̄ugnare sctāȝ ma
trē eccliam. Vn̄ Aug. lib. de vera religione
dic̄ sic. Neq̇ȝ in ꝯfusiōe paganorum neq̇ȝ in
purgamētis hereticoꝝ: neq̇ȝ in lāguore scis
maticoꝝ: neq̇ȝ in cecitate iudeoꝝ q̄rēda est
religio: ꝫ apud eos solos q̇ xp̄iani catholi-
ci noīanꝛ integritatꝭ custodes ⁊ recta sectā
tes. Hec em̄ ecclia catholica ꝑ totū orbem
valide lateq̇ȝ diffusa errātibꝰ vtiꝛ ad ꝓfectꝰ
suos ⁊ ad eoꝝ correctionē cū euigilare vo-
luerint. Vtiꝛ em̄ gētibꝰ ad materiā oꝑatio-
nis sue. hereticꝭ ad ꝓbationeȝ doctrine sue.
scismaticꝭ ad documētū stabilitatꝭ sue. iude
is ad cōꝑationē pulchritudis sue. hec ille.
His velut instrumētꝭ conatꝰ est dyabolꝰ de
prauare veritatē fidei catholice. Hi oēs si-
gnificanꝛ ꝑ lunā ꝑpter defectū lumis ⁊ va-
riationē quos sctā m̄r ecclia pedibꝰ calcat.
vn̄ dr̄. Et luna sub pedibꝰ eiꝰ. Adiuuit autē
sctūs Tho. in sua doctrina istoruȝ errores
supprimere ⁊ calcare ⁊ eos ad viā veritatꝭ
reducere. vt recte dicaꝛ de eo. q̄m est is lux
mūdi. Hi autē distincti sunt in. xij. gradus.
Primi sunt naturales: q̇ varios errores in
duxerūt in p̄ncipijs rerū naturaliū. Tha-
les Milesiꝰ q̇ fuit primꝰ ex septē sapiētibꝰ
grecie. posuit aquā eē p̄ncipiū rerū natura-
liū. Anaximāder huiꝰ discipulꝰ posuit igneȝ
eē p̄ncipiū. Anaximenes huiꝰ auditor po-
suit aerē eē p̄ncipiū. Anaxagoras posuit in
tellectū q̄ndā seꝑatū eē p̄ncipiū. Archelaꝰ
posuit terrā eē p̄ncipiū. Empedocles posuit
amiciciā ⁊ litē eē p̄ncipia oīum rerū nāliū.
Et hec p̄ncipia colebāt tanq̇ȝ deos vt decla
rat Tull. lib. i. de nā deoꝝ. Sctūs tho. hos er
rores ꝯfutās obtulit librū opusckoꝝ nāliuȝ
in q̇ manifestat ꝟitatē p̄ncipioꝝ nāliū. ꝓ-
pter qd̄ dicūt illd̄ Sap̄. ij. Ergo errauimꝰ a
via ꝟitatꝭ: ⁊ lumē iusticie nō luxit nob. nūc
aūt ē is lux mūdi. Scdi sunt morales: q̇ va
rios errores induxerꝛ. Sic̄ Socrates q̇ po
suit ꝙ hō hn̄s sciaȝ peccare nō poterat. ꝫ q̇-
cūq̇ȝ peccabat ꝑpꝛ ignorātiā peccabat. qꝛ di
xit oēs ꝟtutes prudētias. Itē posuit ꝙ in
ciuitate oīa debēt eē cōia. s. possessiōes: vxo
res: ⁊ officia debēt eē ꝑpetua. Sctūs Tho.
hos errores ꝯfutās obtulit librū de q̄ttuor
ꝟtutibꝰ cardīalibꝰ in q̇ declarat q̄d sit tenen
dū circa ista ſm̄ ꝟitatē. Tertij sunt stoyci.
q̇ varios errores īduxerꝛ circa ꝟtutes mo-
rales. sic̄ picthagoras q̇ posuit felicitatē in
ꝟtutibꝰ ⁊ ꝙ passio n̄ p̄t cadē i virū sapiētē
vt ꝓseq̇ꝛ Tull. i li. de tusculanis q̄oni. Sctūs
Tho. hos errores ꝯfutās obtulit librū ethi.

coꝝ.in quo exposuit veritatẽ eoꝝ q̄ ꝯtingũt
circa ꝟtutes morales. Quarti sunt achade
mici:qui negauerũt hoĩem scire aliq̄d.sicut
Plato Pseusipus. Polemon. Arthesilas.
Carneades. Qui voluerunt ꝙ nihil posset
sciri certitudinal'r.ſ ad vtrãqꝫ partẽ posset
disputari vt dicit Tulli⁹ lib. de achademic̄.
Sctũs Tho.hũc errorẽ confutãs obtulit li
brũ qui dr̄ quotlibeta.in quo disputat de oĩ
bus rebus ad vtrãqꝫ partẽ.docens q̄d veri
ac certi tenendũ sit in singulis. Quinti sunt
perypatetici:q̄ negauerũt creationẽ ⁊ mũ-
dũ incepisse esse. Sicut Aristoteles The-
mistius. Jo̅hes grãmatic⁹. Auerroys qui
posuerũt ꝙ ex nihilo nihil fit. Sctũs Tho.
hoꝝ errores ꝯfutãs obtulit fidelẽ expositio
nem sup̱ libros philosophie naturalis.in q̄
bus oñdit veritates naturales non ꝯtradi
cere veritatib⁹ theologicis. Sexti sunt epy
curei qui voluerũt aĩam interire cũ corpo-
re.sicut Leucipp⁹. Democrit⁹. Aristipus.
qui felicitatẽ hoĩs posuerũt in voluptatib⁹
corpis vt dr̄ Sap. ij. Sctũs Tho. obtulit
istis librũ questionũ de aĩa.⁊ questiones de
malo.in quib⁹ declarat penas hoĩm ꝓ pecca
tis:⁊ gl'iam sempiternã ꝓ virtuoso viuere.
Septimi sunt iudei q̄ negãt multas verita
tes circa fidẽ xp̄i angeloꝝ officia:grãm in-
carnationis xp̄i. Sctũs Tho. obtulit istis
questiones de veritate:⁊ q̄ones de incarna
tione verbi:in quib⁹ grãm noui testamenti
mirabil'r declarat:⁊ postillã sup̱ Johannẽ.
Octaui sunt greci:qui negãt ꝓcessionẽ spi-
ritussancti a filio:⁊ multa circa potestatem
romani põtificis. Sctũs Tho. obtulit istis
expositionẽ sup̱ primã decretalẽ:vltra librũ
ꝯ errores gẽtiliũ.in qua errorẽ ip̄oꝝ elidit.
Noni sunt heretici: q̄ multa ꝯfingũt ꝯ fidẽ
catholicã.sicut Origenes. Maniche⁹. Pe
lagi⁹. Sctũs Tho. obtulit eis librũ de arti-
culis fidei ad mgr̄m ordĩs ꝑdicatoꝝ.⁊ q̄o-
nes ad lectorẽ Venetũ.⁊ q̄ones ad lectorẽ
Bisuntinũ.in q̄b⁹ oĩb⁹ elimĩat hereses isto
rũ. Decimi sunt rectores ciuitatũ q̄ multos
patiunt̃ defect⁹ in illarũ gubernatõe. Sctũs
Tho. obtulit librũ politicoꝝ ⁊ yconomicoꝝ
in q̄b⁹ docet modũ gubernãdi ciuitatẽ ⁊ fa
miliã. Undecimi sunt ꝯtẽplatiui:in q̄b⁹ cõ-
tingit defect⁹ ex ꝯtẽplatiõe diuinoꝝ. ꝑcipue
secretorũ celestiũ. Sctũs Tho. obtulit istis
expositionẽ sup̱ cantica canticoꝝ.⁊ librũ de
substãtijs sep̱atis. in q̄b⁹ ⁊ de xp̄o ⁊ de an-
gelis m̄lta disseruit.⁊ expositionẽ sup̱ quat

tuor euãgelia ex dictis sctõꝝ ꝯtextã.quam
cathenã auream vocauit. Duodecimi sunt
actiui:ꝑcipue ministri eccl'ie in q̄b⁹ põt eue
nire error quo ad ministeria sua. Sanctus
Tho. obtulit istis expositionẽ super libros
Dyonisij in quib⁹ officia ministrorũ eccl'ie
declarant̃ s̄m ordines angeloꝝ. Omẽs isti
pñt vere dicere q̄m sctũs Thomas est lux
mundi. Uñ cantat sctã mr̄ eccl'ia. Exultet
mẽtis iubilo laudãs turba fideliũ errorũ
pulso nubilo per noui solis radiũ ⁊c̄. Et sic
pꝫ ꝙ lunã.i.mundũ subiecit pedib⁹ sctẽ ma
tris eccl'ie.ps̄. Oĩa subiecisti sub pedib⁹ ei⁹
Propter qd̄ hodie quadruplici corona est
in gl'ia coronat⁹. Prima corona est glorie
in visione diuine essentie ps̄. Gloria ⁊ ho
nore coronasti eũ:hanc sibi dedit pater. Di
cẽs illd̄.i. Pet.v. Percipe ĩmarcessibilẽ eter
ne gl'ie coronã.qd̄ significatũ est in appiti-
one stelle in modũ comete ꝑ tres dies an-
te obitũ ei⁹. Scd̄a est corona sapiẽtie q̄ da
tur ꝓ aureola doctorib⁹.⁊ hec ẽ corona au
rea de qua dr̄ Eccl'i.xlv. Corona aurea sup̱
caput ei⁹ expressa signo sctitatis. Hanc sibi
dedit fili⁹.qd̄ significatũ est in egressu ei⁹ a
scholis ꝑ associationẽ pauli apl'i. Tertia ẽ
corona miscd̄ie in op̱atione miraculorũ.⁊
hec est corona de lapide p̄cioso quã dedit si
bi spũssctũs. De qua dr̄ Esa.lxi. Spũs dñi
misit me vt darẽ lugentib⁹ coronã ꝓ cinere
oleũ gaudij ꝓ luctu.i.sanitatẽ infirmis.qd̄
significatũ est in fratre Johãne monacho
monasterij in quo sctũs doctor obijt:q̄ cũ
esset cec⁹ in die obit⁹ sctĩ doctoris visum re
cepit. Quarta est corona pudicicie seu vir-
ginitatis.⁊ hec est corona floꝝ quã sibi de-
dit btã ꝟgo. De qua dr̄ Esa.lxij. Eris coro
na gl'ie in manu dñi: ⁊ dyadema regni in
manu dei tui. Qd̄ significatũ est in visione
beati Augustini dicẽtis fratri Alberto de
Brixia. Thomas mihi par est in gl'ia:ſ vir
ginitat' aureola me p̄cedit ꝑ grãꝫ xp̄i amẽ.

In festo sctĩ Gregorij pape. Sermo.xxi.

Est fidelis seruus ⁊
prudẽs. Math.xxiiij.⁊ in euã-
gelio p̄sentis solẽnitatis. Bea-
tus Greg.in pastorali. dicit sic. ⁊ habetur
viij.q i.c.licet ergo. Tantum debet actionẽ
populi actio transcendere presulis:quantũ
distare solet a grege vita pastoris. Super
quo moueo talem questionem. Utrũ bea
tus Gregorius debuerit esse sanctior vt re-

gimini ecclesie esset aptior. ¶ Ad istam questionē respondent duo doctores noui testamenti. Primꝰ est glosator. extra de officio custodis. ca. vlti. dicēs sic. Sufficit eligē bonū: nec oportȝ eligē meliorē. ¶ Secūdꝰ ē sanctus Tho. scd̄a scd̄e. q. clxxxv. arti. iij. dicens sic. Circa assumptionē alicuiꝰ ad episcopatum aliq̈d est considerandū ex parte eiꝰ qui assumit. ⁊ aliq̈d ex parte eiꝰ qui assumitur. Ex parte em̄ eiꝰ qui assumit: vel eligēdo vel ꝓuidendo requirit̄: ꝙ fideliter diuina misteria dispenset. que quidē dispensari debent ad vtilitatē eccl̄ie. ſm illō. i. Cor. xiiij. Ad edificationē ecclesie querite vt abūdetis. nō autem misteria diuina homibꝰ cōmittunt̄ ꝓpter eoꝝ remunerationē quā expectare debent in futuro. Et ideo ille q̄ debet aliquem eligere in ep̄m vel de eo ꝓuidere: nō tenetur assumere meliorē simplicit̄ qđ est ſm charitatem. sed meliorē quo ad regimen ecclesie. qui scȝ possit eccl̄iam ⁊ instruere ⁊ defendere ⁊ pacifice gubernare. Vn̄ contra quosdā Hierony. dicit. Qđ quidā nō querūt eos in ecclesia colūnas erigere quos plus cognoscunt ecclesie ꝓdesse. sed quos vel ipi amāt vel quoꝝ sunt obsequijs dediti. vel ꝓ quibꝰ maioꝝ quispiā rogauerit: ⁊ vt deteriora taceam. qui vt clerici fierent muneribꝰ impetrarunt. Hoc aūt ꝑtinet ad acceptōnē ꝑsonarum que in talibꝰ est graue pctm̄. Vn̄ super illud Iaco. ij. Fratres mei nolite in ꝑsonarū acceptionē ⁊c. dicit glosa. Augu. Si hanc distantiā sedendi ⁊ standi ad honores ecclesiasticos referamꝰ. nō est putandū leue esse pctm̄: in ꝑsonarū acceptōe habere fidē deū glorie. Quis em̄ ferat diuitē eligi ad sedem honoris eccl̄ie. contēpto paupere instructiore ⁊ sanctiore? Ex parte aūt eiꝰ qui assumit̄ nō requirit̄ ꝙ reputet se alijs meliorem. hoc em̄ esset superbū ⁊ superstitiosuȝ. sed sufficit ꝙ nihil in se inueniat: per qđ illicituȝ ei reddatur assumere prelatiōis officiū. Unde licet petrus interrogatus esset. an dn̄m plus ceteris diligeret: in sua responsione nō se p̄tulit ceteris. sed respondit simplicit̄ ꝙ xp̄m amaret. Studiū tamē illiꝰ qui in dignitate est constitutꝰ. debet ad hoc tendere vt taleȝ se exhibeat: vt ceteros ⁊ sciētia ⁊ sctītate ꝓcellat. Unde Symacus papa vt habet̄. i. q. i. dicit. Vilissimꝰ computandus est nisi sciā ⁊ sanctitate precellat: qui est dignitate prestantior. Sed nō est sibi imputandū si ante prelationē nō est excellentior. hec thomas.

Sciendū ꝙ ad bonuȝ publicū augendum concurrunt quattuor. ¶ Primo cōmunitas vt scȝ qui est pastor ꝓcuret bona cōmunia. ⁊ nō ꝓpria. i. Cor. xiij. Charitas nō querit que sua sunt sed que iesu xp̄i. Hec aūt cōmunitas exigit tria fundamēta. s. cōcordie vnionem. Nam sicut dicit ph̄s. ix. Ethicoꝝ. Ad amiciciā nō pertinet concordia in opinionibus: sed cōcordia in bonis conferentibꝰ ad vitaȝ: ⁊ precipue in magnis: qr dissentire in aliquibꝰ paruis: quasi nō videtur esse dissensus. Existente em̄ cōcordia in p̄ncipalibus bonis: dissensio in aliquibꝰ paruis nō est cōtra charitatē. Sed pax vera nō p̄ot esse nisi in bonis ⁊ bonoꝝ. Pax autē maloꝝ est pax non vera: sed apparēs. Ideo dicit Aug. xix. de ciui. dei. Qr pax hoīm est ordinata concordia. Item exigit iusticie adequationē. Nam res distribui possunt a cōmuni in singulos ⁊ cōmutari de vno in aliū. ⁊ est quedā distributio laborioſoꝝ operū ⁊ cōmutatio. Similiter qn̄ aliq̈s tradit rem suā alteri ꝓ recompensationē alteriꝰ rei. sicut accidit in emptione ⁊ venditione. Rursus exigit ꝓprietatis obliuionē. Unde Tulliꝰ li. i. officioꝝ dicit sic Scire debemꝰ que in terris gignunt̄ ad vsū hoīs creari oīa: homīes aūt hoīm causa fuisse genitos: vt ipsi inter se alij alijs prodesse possint. in hoc debemꝰ naturā ducē sequi ⁊ cōmunes vtilitates in mediū afferre. qui reipublice ꝓfuturi sunt: duo platonis precepta teneant. Vnū vt vtilitatē ciuiū sic tueātur: vt quicq̈d agant ad eam referant obliti cōmodoꝝ suoꝝ. Alterū vt totuȝ corpus reipublice curent: ne dum vnā partē tuent̄: reliquam deserant. hec ille. Secūdo concurrit cōmoditas: puta scientia in speculabilibus. Unde Plato dixit. Beatas fore res publicas: si eas aut sapientes regerent: aut earuȝ rectores sapientie studerent. Itē prudētia in agibilibꝰ: qr prudētia est virtꝰ maxime necessaria ad vitam humanam. Bene autem viuere cōsistit in bene operari. ad hoc em̄ ꝙ aliq̈s bene operat̄: nō solū requirit̄ quid faciat. sed etiā quomodo faciat. vt scȝ ſm rationē rectā operet̄: nō solū ex impetu. aut passione. Rursus ars in factibilibꝰ: vt ars bellica: nautica: fabrilis. Et sic de ceteris artibus mechanicis. Tertio ꝯcurrit securitas: puta lex naturalis: lex humana: ⁊ lex diuina. ps. Lex dn̄i īmaculata cōuertēs aīas testimonium dn̄i fidele sapiam prestans paruulis. Et Isido. dic̄ li. Ethimo. Qr lex est nullo pri

uato cōmodo: ſ; ꝑ cōmuni vtilitate oīm cō-
ſcripta. ¶Quarto cōcurrit ſanctitas ad quē tria expediūt. ſcʒ ſacra defenſiua. Nam ꝑ ſacrificia ciuitates defenſant. vt tempe moyſi Exo. xvij. ⁊ tpe ioſue. Joſue. vi. Et inimici debellati fuerūt. Joſue. x. Item penitentia reconciliatiua. vt niniue. Jone. iij. Rurſus innocentia ciuitatū preſeruatiua. vt pȝ de decē iuſtis tpe ſubuerſionis ſodome. Gen. xviij. Et qꝛ beatꝰ Greg. floruit. tum ſctitate vite. tum ſapīa doctrine. diligēs cōitatē fideliū: cōmoditatē: ſecuritatē: ⁊ ſctitatē. Jdo dicit vbū ꝓpoſitū. Eſt fidelis ſeruus ⁊ prudēs.

¶Eſt fidelis ſeruus ⁊ prudens.
- Per humilitatem.
- Per vigilantiam.
- Per confidentiam.
- Per patientiam.
- Per paupertatem.
- Per pietatem.

¶Primo beatus gregorius

eſt fidelis ſeruus ⁊ prudēs per humilitatē. Nam ſicut ex cemēto liquido ⁊ ex lapidibꝰ duris fit edificiū. ita etiā ex humilibꝰ ⁊ igne diuini amoris induratis fit ſpūale edificiū. Vñ dñs Luc. xiiij. Inducit ſimilitudinē de homīe qui vult turrim edificare. ꝙ prius ſedens cōputat ſumptꝰ: qui ſunt ei neceſſarij ſi habeat ad ꝑficiendū ne inſultet ei: qꝛ hic homo incepit edificare ⁊ nō potuit cōſumare. Sumptꝰ aūt ad turrī edificādā. vt Aug. dicit in epl'a ad Letū. Nihil ē aliud ꝙ vt nūciet vnuſquiſq; oībꝰ q̄ ſunt eiꝰ. Materia autem huiꝰ edificij eſt xp̄s: qꝛ fundamentū aliud nemo pōt ponere preter id qđ poſitū eſt qđ eſt xp̄s ieſus. Cui fundamēto apponuntur ꝓphete ⁊ apl'i. Eph. ij. Supedificati ſuper fundamentū aploꝝ ⁊ ꝓphetarū ad qđ fundamētū ꝑuenit ꝑ hūilitatē. Vñ Aug. Magnā fabricā vis cōſtruere celſitudinis de fundamēto ꝑus cogita humilitatē. Ad h' edificiū eccl'ie volēs ꝑuenire beatꝰ gregoriꝰ ꝑus fecit fundamentū humilitatē. ⁊ hoc quadruplicr. ¶Primo in aīo: qꝛ ſe pctōrē reputabat. Unde Mauricio impatori q̄ euꝫ pſequebat ſic ſcripſit. Quia em̄ peccator ſum credo ꝙ oīpotētē deū tanto vobis amplius placatis quāto ſibi male ſeruientē affligitis. Secūdo in vbo ⁊ doctrina. Nam primus in litteris ſuis: ſeruū ſeruoꝝ dei ſe appellauit. etiā doctrinā ſuā vilem reputauit. Unde dixit in epiſtola ad Innocētiū affri-

ce ꝑfectū. Si delitioſo cupitis pabulo ſaginari: beati auguſtini opuſcula legite. ⁊ ad cōparationē illius ſimilaginis noſtrū furfurem nō queratis. ¶Tertio in ſigno. Cū em̄ quidā heremita vellet ſibi reuerentiā exhibere: ipſe ꝑus ſe in terrā proſtrauit. ¶Quarto in honore iniuncto: eiꝰ quidē electio fuit inuita ex parte ſui. ⁊ ideo fugit ⁊ ſe abſcondit. Ex parte populi fuit volūtaria: quia omnes vnanimiter eum elegerūt. Ex parte dei fuit miraculoſa: qꝛ cum latitaret indicio colūbe manifeſtatus eſt.

¶Secundo beatus gregorius

eſt fidelis ſeruus ⁊ prudens ꝑ vigilantiam. Ipſe em̄ poteſt dicere illud Eccl'i. xxiij. Ego nouiſſimꝰ vigilaui. ⁊ quaſi qui colligit racemos poſt vindemiatores in benedictione dei ⁊ ipē ſꝑaui. ⁊ quaſi vindemiās repleui torcular. Gregoriꝰ em̄ interpretatur vigilans. ⁊ hoc quantū ad quattuor. ¶Prīo quantū ad deū per contēplationē: ideo ipm̄ deū inuenire meruit. Eccl. xxiiij. Qui mane vigilauerint ad me inuenient me. Meruit em̄ xp̄m in peregrini ſpecie ⁊ viſibili carne videre. Meruit videre ſpm̄ſanctū in ſpecie columbe ſuper caput eius manentē. Meruit videre beatā virginē inter choros angelorum iubilantiū ⁊ dicentiū. Regina celi letare. ⁊ ſibi propitiam in peſtis ꝑpulſatiōe. qn̄ ante imaginē vginis turbulentia aeris fugit: ⁊ ſerenitas mira remāſit. Meruit videre angelos orōnes ſuas deo offerentes. ſic audiuit ab angelo quem in forma peregrini ſuſcepit ⁊ pauperis. Ego angelus dei ſum: ⁊ dñs miſit me ad te vt te protegā: ⁊ orationes tuas deo offeram. Etiam vidit angelū ſibi obſequentē. Nam in die paſche cū apō ſanctā Mariā maiorē miſſam celebraret: ⁊ pax dñi ꝓnūciaret. angelus alta voce reſpōdit. ⁊ cū ſpiritu tuo. Vñ papa eadem die celebrat in dicta eccleſia. ⁊ cū dicit. pax dñi. ſibi minime reſpondet in huiꝰ miraculi teſtimoniū. Secūdo vigilauit quantū ad ſe per vite ꝑfectionē. Nam terrena deſpexit. celeſtia ſuſpexit. mortē appetijt. Unde in prologo dialogi dicit. Infelix animus meꝰ in monaſterio meminit qualis fuit. quādo ei labētia tempora cuncta ſubter erant. ꝙ nulla niſi celeſtia cogitare conſueuerat. ꝙ mortem quoq; que pene cunctis pena eſt vt ingreſſum vite ⁊ laboris ſui ꝓmiū amabat. Tertio vigilauit quantū ad proximū per ſollicā

tam prouisionem. Ecclesia em̄ dei modo pi
cta est in officio ecclesiastico multiplici colo
re. ¶ Primum colorē apposuit xp̄s: dicens.
Hoc est corpus meū. ¶ Secundū apposue-
runt apostoli: qm̄ orationē dn̄icam in missa
dicēdā ordinauerunt. ¶ Tertium apposuit
Ignatius qui psalmos per antiphonas di-
cendos statuit. ¶ Quartū apposuit Hylari
us qui Gloria in excelsis deo composuit.
¶ Quintū apposuit Nicena synodus q̄ sim
bolum maius instituit. ¶ Sextum apposuit
Athanasius qui fidem catholicam sufficiē
ter explicauit dicēs. Quicunq3 vult saluus
esse &c. ¶ Septimuz adiunxit Hieronymus
qui psalteriū per ferias distinxit. & Gloria
patri in fine psalmoꝝ dicendum instituit.
¶ Octauū apposuit Ambrosius: qui cant⁹
hymnos & orationes fecit. Gregori⁹ vero
opus perfecit: q2 totum officiū ecclesie ordi
nauit. Ecc. xlvij. Stare fecit cantores circa
altare. ordinauit hymnos. Ideo sequit᷑. In
sono eoruz dulces fecit modos. Ordinauit
missam. Ideo sequit᷑. Dedit in celebrationi
bus decus. Ordinauit officiū in septem ho
ris perpetuo decantandū. Ideo subdit᷑. Or
dinauit templū vsq3 ad consummationē vi
te. Ordinauit antiphonarium in matutinis
specialiter decantandū. Ideo subditur. Am
pliauit mane dei sanctitate. Ordinauit ꝙ
missa vocetur. quia sacra hostia est nobis a
deo dupliciter missa. s. ꝑ incarnationē in mū
do. & ꝑ sctificatōez i sacramēto. & nos eā si
bi dupliciẗ mittim⁹. sc3 per passionē qua deo
reconciliamur: & per quottidianā oblationē
q̄ pro nobis intercedit vt dei mīsicordiā cō-
sequamur. Ordinauit etiā vt missa in tripli
ci lingua decantaret᷑. sc3 greca vt Kyrie eley
son. hebrea. vt Amen & Alleluya. & latina:
vt alia que legunt᷑. Ut sicut iste tres lingue
in titulo crucis posite: cōfesse sunt xp̄m tūc
morientez. Sic nunc ip̄m laudarent in celo
regnantem. Ordinauit etiam ꝙ in missa fi-
erent tres partes hostie consecrate: quaruz
vna ponitur in calice & imergitur vino: & si-
gnificat beatos qui inebriantur ab vberta-
te domus dei. Alia & maior significat fide-
les in mundo isto: q̄ exponunt᷑ mult; acerbi
tatib⁹. Tertia & minor signat fideles in pur
gatorio qui subijciuntur magnis penalita-
tibus. Quarto vigilauit quantū ad ecclesi
am per vtilem sacre scripture expositionem
vt dicatur de eo illud Geneb. xlix. Neptalim
ceruus emissus dans eloquia pulchritudi-
nis. Studuit em̄ in quinq3 libris a quibus
exemplauit omnes libros suos. sc3 in libro
creaturarum: in quibus vidit dei potentiam
sapientiam: & bonitatem. & ab isto exempla
uit libros suos: quibus rudiores instruxit.
qui aliquando instruūtur verbis. ideo fecit
quadraginta omelias. Aliquando instruū-
tur exemplis. ideo fecit dialogum. ¶ Item
in libro conscientie per viciorum extirpatio
nem: & virtutum plantationez. & ab isto exē
plauit libros moralium. ¶ Item in libro sci-
entie per pastoralis offici perfectam cogni
tionem. & ab isto exemplauit libros pasto-
ralis regiminis. ¶ Item in libro vite per iu-
gem dei meditationem. & ab isto exempla-
uit expositionem super Ezechielem. ¶ Item
in libro gratie per omniū gratiarum & virtu
tum possessionem. & ab isto exemplauit or-
dinationem officij ecclesiastici &c.

¶ Tertio beatus gregorius
est fidelis seruus & prudens per cōfidentiā
Ualde em̄ confidit in misericordia dei. & h᷑
quattuor modis. ¶ Primo per orationes su
as ip̄m deum ad misericordiaz inclinando.
quia traiano penam eternam pepercit. Ge
neb. xxxij. Si contra deum fortis fuisti &c.
¶ Secundo ip̄m angelum placando. Cum
em̄ beatus gregori⁹ pro peste oraret. vidit
angelū gladium cruentatū tergentem & re-
ponentem. ¶ Tertio diabolum fugando. nā
falcem accensam de manu petri accipiens
os eius & faciem excussit. & instar ethiopis
denigrauit. ¶ Quarto purgatorium aperien
do: & animas ab eo citius liberando. vt p3
de missis quas fecit celebrari pro fratre iu-
sto &c. De misse cuz sint satisfactorie: nō pos
sunt nisi pro vno celebrari. Etiam non pos
sunt dici nisi ab eo qui aliter non est obliga-
tus. etiā missa cōuentualis non est cōputan
da in numero harum missarum.

¶ Quarto beatus gregori-
us est fidelis seru⁹ & prudēs per patientiam
Licz em̄ lāgueret. semp tn̄ aut legebat: aut
scribebat: aut dictabat: aut orabat. ij. Cor.
xij. Cū em̄ infirmor tūc fortior su3 & potēs.
Sancti em̄ viri qn̄ sūt infirmi corpe: sūt for
tiores mēte. Infirmi ad amādū terrena: for-
tes ad amādū celestia. Cū em̄ orasset ꝑ tra-
iano. angel⁹ dixit ei. q2 orasti ꝑ dānato. duo
rum tibi optio datur. aut in purgatorio duo
bus dieb⁹ cruciaberis. aut omni tempore vi-

te tue dolorib⁹ ⁊ infirmitatibus affligeris. Qui preelegit toto tempore vite sue vexari infirmitate: qđ ⁊ factũ est. languores tamẽ suos patienter tolerauit.

¶ Quinto beatus gregorius est fidelis seruus ⁊ prudens per paupertatem. Quis enĩ multis diuitijs abundauerit: in his tñ omĩb⁹ paupꝫ fuit: qꝛ oĩa pauperibus erogauit. Prouer. xiij. Est quasi diues cũ nihil habeat: ⁊ est quasi paupꝫ cũ in multis diuitijs sit. qđ patet ex quattuor signis. ¶ Primo enĩ sex monasteria in scicilia construxit: ⁊ septimũ in domo ꝓpria fundauit. ¶ Secũdo indigentiũ noĩa scripta habuit ⁊ eis necessaria ministrabat. Vñ quottidie duodecim pauperes in mensa secũ habebat ¶ Tertio trib⁹ milib⁹ ancillis dei ꝑ quottidianis stipendijs. lxxx. auri pondera annuatĩ offerebat. ¶ Quarto ex reuelatiõe facta cuidam heremite: qui petens a deo qualẽ gloriam in celis haberet. responsum est ei ꝙ eq̃lem cũ btõ gregorio q̃ diuitias nõ amando sed pauperib⁹ erogando distribuit.

¶ Sexto beatus gregorius est fidelis seruus ⁊ prudẽs ꝑ pietatẽ. Nam ⁊ iustus fuit in puniendo: ⁊ pius in cõpatiẽdo. talis debet esse quilibet prelat⁹ vt cõstituatur super familiã xpi. hic per grãm: ⁊ tandem per gloriam. Amen.

¶ In festo sancti Benedicti abbatis Sermo. xxij.

Eius memoria in benedictõe est. Eccli. xlvi. ⁊ in epistola presentꝭ solennitatꝭ. Geñ. xxiiij. dr̃. Ingredere benedicte dñi. cur foris stas? paraui locũ bonũ camelis tuis. Sup quo talẽ questionẽ moueo. Utrũ beat⁹ bñdict⁹ in visione q̃ vidit totũ mũdũ specifice viderit diuinã essentiã beatifice. Ad istam q̃stionẽ rñdẽt duo doctores noui testamẽti ¶ Prim⁹ est beat⁹ Greg. li. ij. dialogoꝝ dicẽs ꝙ beat⁹ bñdict⁹ vidit totũ mũdũ in diuino lumĩe. nõ qđ est de⁹ sed qđ est ab ipo deriuatũ. ꝫm illđ ps. In lumĩe tuo videbim⁹ lumẽ ¶ Secũd⁹ ẽ sctũs Tho. i. quotlibe. q. i. dicẽs sic. Corp⁹ corruptibile aggrauat aĩam. vt dr̃ Sap. ix. Sũma aũt eleuatio mẽtis hũane ẽ vt ad diuinã videndã essentiã ꝑtingat. Vñ impossibile ẽ vt mẽs hũana dei essentiã videat. vt Aug. dicit. xij. sup Geñ. ad lr̃am. Nisi huic vite mortali hõ fundit⁹ intereat: vel sic alienet̃ a sensibus: vt nesciat vtrũ sit in corpore: an extra corp⁹. Sicut de Paulo legit̃ ij. Cor. xij. Beat⁹ aũt bñdict⁹ qñ illã visionem vidit. nec huic vite fundit⁹ mortu⁹ erat: nec a corporeis sensib⁹ alienat⁹. Qđ pꝫ ꝑ h̃ ꝙ dũ adhuc in eadẽ visione ꝑsisteret alium ad idem videndũ aduocauit. vt Greg. dic̃. Vñ manifestũ est ꝙ dei essentiã non vidit. hec tho. ¶ Sciendũ ꝙ benedictio est triplex scꝫ nature: grẽ: ⁊ glorie. Benedictio naturẽ fuit in ꝓma rerũ creatõe: qñ bñdixit nos deus in ꝓmo parẽte: vt multiplicaremur naturaliter. Vñ Geñ. i. dr̃. Benedixit eis de⁹ dic̃ Crescite ⁊ multiplicamini ⁊ replete terram que quidẽ multiplicatio ꝟtute hui⁹ bñdictionis debebat esse cũ innocẽtia. Vñ Ansel. dicit lib. de cõceptu ꝟginali. Qđ simul cũ rationalẽ haberent aĩam iusti essent: quos generaret hõ si nõ peccasset ¶ Item hec multiplicatio fuisset sine mortalitate. Vñ Aug. in li. de q̃stionib⁹ noui ⁊ veteris testamẽti dicit. Qđ de⁹ fecit hoĩem qui q̃diu nõ peccaret immortalitate vigeret: vt ipe sibi auctor esset. aut ad vitã vel ad mortẽ. Rursus hec multiplicatio fuisset sine penalitate. Nã corpus homĩs in statu innocentie poterat preseruari: ne pateret̃ lesionꝫ ab aliquo duro. partim quidẽ per ꝓpriã rõnẽ per quã poterat nociua vitare. partim etiã per diuinã ꝓuidentiã que sic ipm tuebat̃: vt nil ei occurreret ex improuiso a quo lederet̃ ¶ Benedictio grẽ fuit in diuini ꝟbi incarnatiõe. Tũc enĩ deus pater nos bñdixit: quãdo ad nos filium suũ misit. in quo omẽs benedicimur. Quantũ ad plenitudinẽ grẽ Geñ. xij. In semine tuo. i. in xpo benedicent̃ omẽs gẽtes. Nam ꝓpter pctm̃ ꝓmi homĩs triplex maledictio introiuit in mundũ ¶ Prima terre sterilitas. Geneꝫ. ij. Maledicta terra in opere tuo: spinas ⁊ tribulos germĩabit tibi ¶ Secunda laboris anxietas. Vñ dr̃ ibidem. In labore comedes ex ea cũctis dieb⁹ vite tue. ¶ Tertia doloris mł̃tiplicabilitas. Vñ dicit̃ ibidẽ. Multiplicabo erũnas tuas ⁊ ꝯcept⁹ tuos. In dolore paries. Xp̃s in hũc mũdũ veniẽs loco innocẽtie perdite attulit grãm. Apl̃s. Gratia ⁊ veritas per iesum xp̃m facta est. loco mortis attulit vitã. Joh. x. Ego veni vt vitã habeãt. loco penalitatis attulit ĩmortalitatẽ. cui⁹ exẽplar apparuit in resurrectione ipi⁹. Ideo dr̃. ij. Cor. xv. Si xp̃s resurrexit ⁊ nos resurgem⁹. Benedictio glie

nobis dabit in fine mūdi. quantuz ad corp⁹ ꝛ aīam simul. Math. xxij. Erūt hoīes sicut angeli dei in celo. Nam ad beatitudinē consequendā cōcurrūt duo. s. natura ꝛ grā. Ipa ꝓo pfectio beatitudinis q̄ est pfectio toti⁹ vniuersi. puta perfecta beatitudo sanctoꝝ erit in fine mūdi. Sed ista ꝯsūmatio p̄cessit causaliter, quantū ad naturā quidē in p̄ma rerū institutione. quantuz ad grām vero in incarnatōne xpi: sicut aūt in septimo die fuit cōsūmatio nature: in incarnatiōe xpi ꝯsūmatio grē. cū moriens in cruce dixit. Consūmatū est. Ioh. xix. Sic in fine mūdi erit cōsūmatio glorie. Math. xiij. Hanc triplicem benedictionē habuit beat⁹ benedict⁹. prout fuit sibi ostensuz in illa visione qua vidit totum mundū. Ideo dicit. Et eius memoria in benedictione est.

¶ Eius memoria est in benedictione.
- Angelorum.
- Patriarcharum.
- Prophetarum.
- Apostolorum.
- Martyrum.
- Confessorum.
- Virginum.
- Electorum.
- Contemplatiuorum.
- Actiuorum.

¶ Primo memoria beati be

nedicti est in benedictione angelorum: quorum benedictio est hoīm custodia. circa q̄s agunt quattuor. ¶ Primo assistunt homini ne a diabolo suffocetur: ꝛ in ꝓfundū inferni demergatur. ¶ Secūdo illumināt hoīem vt se ꝛ pctm̄ suū agnoscat: ꝛ vt proximū delinquentem charitatiue corripiat. ¶ Tertio excitant hoīem vt ad deum cōuertat. ꝛ hoc per cōtritionē: ꝛ ne vlterius in peccatū recidat. Quarto orationes hoīm deo presentant. vt ptz de Raphaele qui dixit Thobie Quādo tu orabas cū lachrymis ego orationē tuā obtuli corā dn̄o. Beat⁹ benedictus ista officia angeloꝝ se habuisse demonstrauit. ¶ Primo astitit placido puero ꝛ monacho: quē a raptu fluuij ꝛ submersione liberauit. ¶ Secūdo illuminauit monachos eos charitatiue corripiendo. ꝙ sibi vinuz veneno mixtū obtulerāt. qꝛ districtius regulā seruari volebat. ¶ Tertio excitauit florentium presbyterū vt a malicia sua cessaret: q̄ viruz dei persequebat. ¶ Quarto monachum ab orone exeūtē sic ꝯstantē reddidit: vt deinceps demon nō fuerit ausus illū ab orone distrahere. vt sic quilibet istoꝝ dicere possit illud Act. xij. Nunc scio vere quia misit dn̄s angelum suum ꝛc.

¶ Secundo memoria beati

benedicti est in benedictiōe patricharū: inter quos fuerūt precipue quattuor quoꝝ vestigia ē secut⁹. ¶ Prim⁹ est Abraham de quo dicit Gen̄. xij. Egredere de terra tua ꝛ de cognatiōe tua ꝛ de domo patris tui: ꝛ veni in terrā quā monstrauero tibi. faciamq̄ꝫ te crescere in gentē magnā ꝛ benedicā tibi ꝛ magnificabo nomē tuum: erisq̄ꝫ benedict⁹. vbi dn̄s hortat beatū benedictū ad mūdi contēptum ꝛ ad religionis ingressuz. que duo plene obseruauit. Grego. despectisq̄ꝫ studijs relicta domo: rebusq̄ꝫ patris sctē cōuersatiōis habitū quesiuit. ¶ Secūd⁹ est Loth. de quo dicit Gen̄. xix. ꝙ angeli loth extra sodomā posuerunt. precipiētes ne post tergū respiceret. ꝛ ne in omi loco circa regionē maneret. Sic angeli beatū benedictū eduxerūt de sodoma mundi: ne cū mūdanis habitaret etiam corporalit. in hoc ꝙ preceperūt ne post tergū aspiciat dederūt intelligere ne rediret ad mundū, etiā mētaliter. ¶ Tertius est Iacob qui in deserto triplicē benedictionē obtinuit ab angelo. Unā qꝛ neruus femoris emarcuit. i. cōcupiscentia debilitata fuit. Secundā qꝛ nomē mutauit scꝫ israel. i. videns deum. Tertiā qꝛ contra deū fortis fuit: vt dixit ei angelus. Hanc triplicem benedictionem habuit beatus benedictus in deserto religionis. s. carnis incorruptionem. vt patz de merula que ante ei⁹ faciē volitabat. cūq̄ꝫ magna carnis cōcupiscentia eū temptaret. signo crucis edito mox nudū se inter spinas ꝛ vepres proiecit. vt sic per vulnus corporis vulnus sanaret mentis. Deut. xxxiij. Benedictio illi⁹ q̄ apparuit in rubo veniat sup caput ioseph. Rubus qui ardebat ꝛ nō comburebatur est castitas que a cōcupiscentia nō superatur. habuit celestiū ꝯtemplationē vt pz qn̄ nutricē suā occulte fugiēs in quendam locū venit in campania q̄ distat a Roma per. xl. miliaria. vbi trib⁹ annis incognitus homib⁹ permāsit. excepto quodā monacho nomie Romano: qui sibi sedule necessaria ministrabat. Gen̄. xxvij. In pinguedine terre ꝛ in rore celi desuper erit benedictio tua. habuit deuotā orationē que deum

vincit. vt pz de capisterio fracto ad eiꝰ orationem reintegrato. Osee. xxv. Inualuit iacob ad angelū ⁊ confortatꝰ est: ⁊ fleuit ⁊ rogauit eum. ¶ Quartꝰ est populus israel q̄ ex egypto exiens venit in desertuz. de deserto in terrā ꝓmissionis in qua p̄mos fructꝰ terre comedit. deinde ꝑuenit in hierl'm. Sic beatus benedictꝰ bene de mūdo tenebroso ꝑuenit ad desertū penitētie ⁊ inde ad gustuz celestis gr̄e: tandē ad cōtemplationē sup̄ne patrie. Et sicut in deserto deꝰ ministrauit populo israel mānā. sic beato benedicto per romanū monachū necessaria subministrauit. licet diabolꝰ tintinabulū fregerit.

¶ Tertio memoria beati benedicti

¶ Tertio memoria beati benedicti est in benedictiōe ꝓphetarum inter quos fuerūt p̄cipue quattuor. ¶ Primꝰ fuit Moyses cū quo magnā similitudinē habz beatꝰ bn̄dictꝰ. Naz sicut ille egyptū. sic iste mundū deseruit. ecce nociui derelictio. Sicut ille desertū: sic iste claustrū petijt. ecce ꝓficui electio. Sicut ille iudeos in desertum. sic iste monachos in heremū deduxit. ecce multitudinis gubernatio. ¶ Sicut ille legem: sic iste regulam tradidit. ecce populi instructio. Sicut ille temptationes populi: sic iste temptationes diaboli superauit. ecce temptationū subiugatio. Sicut ille multis ⁊ stupendis miris: sic iste crebris miraculis claruit. ecce miraculoꝝ op̄atio ⁊c̄. ¶ Secundus fuit dauid q̄ habuit spm̄ ꝓphetie quo ad p̄terita: p̄sentia ⁊ futura. vn̄ factꝰ est rex sup̄ populū israel. Sic beatꝰ benedictꝰ spū ꝓphetie viguit cognoscēs occulta p̄sentia. sicut ptz in monacho sibi seruiēte de sup̄bia tēptato. Unde factꝰ ē p̄nceps monachoꝝ. ¶ Tertiꝰ fuit Helyas q̄ latēs in spelūca pastus est a deo ministerio corui deferētis ei panes ⁊ carnes. Sic beatus bn̄dictꝰ post mortē romani monachi refectꝰ est in die pasche: dū latitaret in specu ꝑ quendā sacerdotē a deo missū. ¶ Quartꝰ fuit helyseus q̄ stās in cellula sua cognouit q̄d egerat Giezi puer eiꝰ in via cū Naamā Syro. vt d̄r. iiij. Reg. v. etiā cū quidam maceriā succidisset ⁊ caderet ferrū securis in aquā tulit helyseus manubriū ⁊ ferrū enatauit. vt d̄r. iiij. Reg. vi. Sic beatꝰ benedictꝰ spū ꝓphetico cognouit monachos extra monasteriū comedisse. Similit̄ cū circa monasteriū eiꝰ quidā cum falcastro vepres absc̄ideret ferrum de manubrio ꝓsiliens in quendā lacū profundū cecidit. cumq̧ ille de hoc nimis angustiaret̄: vir dei manubrium in lacu posuit: ⁊ mox ferrū enatauit.

¶ Quarto memoria beati

¶ Quarto memoria beati bn̄dicti est in bn̄dictōe aploꝝ: quibꝰ assimilatur in q̄ttuor. ¶ Prio in humilitat̄ subiectione. Vn̄ d̄r Math. xviij. Qd̄ accessert̄ discipuli ad iesuz dicētes. Quis putas maior est in regno celoꝝ: ⁊ aduocās iesus paruulum statuit eū in medio eoꝝ ⁊c̄. Sic beatꝰ bn̄dictus iuxta numerū. xij. aploꝝ. xij. gradꝰ hūilitatis distīxit: ⁊ in vita sua obseruauit. Secundo in ecclesiarū fundatione. Nā apl'i discurrentes ꝑ mūdū nouas eccl'ias fundauerunt: ⁊ xp̄o dedicauerūt. Sic beatꝰ bn̄dictꝰ iuxta numerū. xij. aploꝝ. duodecī monasteria cōstruxit: ⁊ ea monachis repleuit. ¶ Tertio in prolis ꝓpagatiōe. Nā apl'i sua p̄dicatione multos filios genuerūt xp̄o spūaliter i. Coꝝ. iiij. In xp̄o iesu ꝑ euāgeliuz ego vos genui. Sic beatꝰ bn̄dictꝰ ꝑ regulā suā innumerabiles filios genuit. Deut. xxxiij. Benedictus in filijs asser. sit placēs fratribꝰ suis. multos eīn filios spūaliter generauit. generatos temporalibꝰ subsidijs enutriuit. nutritos ad promotōnes ⁊ abbatias promouit. ¶ Quarto in miraculoꝝ op̄atiōe. Nam q̄dā miracula fecit in elemētis. s. in igne purgatorij. Sicut qn̄ ꝓ monialibꝰ defunctis orauit In igne fantastico quē suis meritis extinxit. In aere qn̄ lucē celestē aspexit. In aqua qn̄ placidū puerū liberauit. In t̄ra qn̄ aquā de terra ꝓduxit. In celo: qn̄ aīam sororis in specie colūbe ascēdentē vidit. In morte hominis qn̄ monachū quē diabolꝰ ex ruina parietis oppresserat liberauit. Post mortē hominis qn̄ monachū q̄ ad parētes visitādos sine bn̄dictiōe iuerat adiuuit. ⁊ sic de alijs.

¶ Quito memoria beati benedicti

¶ Quito memoria beati benedicti ē in bn̄dictōe martyrū: q̄uis eīn nō fuerit martyr effectu. ardētissime tn̄ desiderauit martyriū affectu. qd̄ patz q̄druplici signo. ¶ Prio ex feruēti deuotōe ꝑ iuge dn̄ice passionis recordationē. ps̄. Intinguat̄ pes tuus in sanguie. ¶ Secūdo ex monumēti apertione. Fecit eīn sibi monumētū ap̄iri. qd̄ indicat moriēdi alacritatē. Job. iij. Gaudent vehement̄ cū inuenerint sepulchrū. ¶ Tertio ex loci veneratōe. fecit eīn se cōferri in eccl'ia vt ꝓestaret̄ dei bonitatē ꝓpt̄ bn̄ficia recepta. ¶ Quarto ex diuina reuelatiōe. predixit eīn diem sui obitus ⁊ sacramentuz euchari

stie deuotissime suscepit.

¶ Sexto memoria beati be

nedicti est in bn̄dictiōe cōfessoꝝ: quoꝝ vitā imitatꝰ est quo ad quattuor ¶ Primo in cō passione. Greg. Benedictꝰ religiosus ⁊ piꝰ puer cū nutrice suā flere conspiceret. illiꝰ do lori cōpassus est: ⁊ ideo meruit diuinā mise rationez. Math. v. Beati misericordes qm̄ ipi misericordiā cōsequenť ¶ Secūdo in ora tione. ideo meruit exaudiri. Ecc̄. iiij. In ora tione dierū exaudietur ¶ Tertio in lectione. ideo meruit diuina sapiētia impleri .i. Thi. iiij. Attende lectioni: exhortationi ⁊ doctri ne. Quarto in efficaci locutione. ideo me ruit plures deo lucrari. Greg. Dum ei cibos deferrebant corporis: ab eiꝰ ore verba refe rebant vite. ptz ex miraculo dolij qd̄ imple tum est oleo tempore illiꝰ magne famis ⁊c̄.

¶ Septimo memoria beati

benedicti est in bn̄dictiōe virginū. Fuit em̄ virgo mēte ⁊ corpore. Greg. A pueritia cor senile gessitterate quidē moribꝰ transiens. nulli animū suū voluptati dedit. istud patet q̄druplici signo. Prīo q2 fuit talis i senectu te q̄lis i iuuetute. nā pseuerauit i eadē for titudine operis. ps̄. Fortitudinē meaz ad te custodiā. Secūdo quia perseuerauit in ea dem alacritate mētis. Prouer. xvij. Animꝰ gaudēs etatē floridā facit. ¶ Tertio quia fu it in eodē calore amoris. Cañ. viij. Fortis ē vt mors dilectio ¶ Quarto quia semp pro fecit in dei cognitōe. Unde mūdana ⁊ trāsi toria sibi desipuerunt. Esa. xlviij. Implebit dn̄s splendoribꝰ aīam tuam.

¶ Octauo memoria beati be

nedicti est in benedictione electorū. Nomē em̄ eius sicut ceteroꝝ sanctoꝝ est magnifi catum quadrupliciter. ¶ Primo quia semp est coram oculis diuine maiestatis. ps̄. Ho norabile nomē eoꝝ coram illo. Secūdo q2 in honore habetur ab angelis. ij. Reg. vi. Feci tibi nomen grande iuxta nomen ma gnorū. Tertio quia est scriptū in celis Lu ce. x. Gaudete quia noīa vestra scripta sunt in celis. Quarto quia honoratur ab omībꝰ ecclesijs. Eccl'i. xliiij. Sapientiā sanctorum narrant populi ⁊ laudem eorum nunciat ec clesia. nomina autez eoꝝ vi. in seculū seculi.

¶ Nono memoria beati be

nedicti est in benedictiōe cōtemplatiuorum Sicut em̄ lucerna accensa extinguiť aut per negligentiā aut nimiam abundantiā aut p nimiam penuriam. Sic contemplationem mentis quidā perdunt per negligentiam. vt virgines fatue. Math. xxv. Quidam per ni miam abundantiam. ps̄. Prodijt quasi ex adipe iniquitas eorum. Quidā per aduersi tatem illatam. Ecc̄. xxi. Cor fatui quasi vas confractum: omnē sapientiam non tenebit Beatꝰ autē benedictꝰ fuit expeditꝰ ad am bulandū: ne torpesceret per negligentiā. ido diciť Deuť. xxxiij. Ferrum ⁊ es calciamētū eius. Fuit em̄ calciatus ere. quia nō marce scebat per prosperitatem nimiam. Fuit etiā calciatus ferro. vt esset firmus cōtra aduer sitatem illataz. vnde quia fuit in contempla tione assiduus meruit celestibus reuelatio nibus illustrari. ps̄. Reuela oculos tuos et considerabo mirabilia de lege tua. In cuius signum visio quedam vtiqꝫ certa monstra ta est vni fratri moranti in cella ⁊ alteri lon ge posito. viderunt nāqꝫ viam pallijs stra tam atqꝫ innumeris chorruscam lampadi bus a cella sancti benedicti versus orientez vsqꝫ ad celum tendentē. Cui venerando ha bitu vir desuper clarus assistens Cuius es set via quam cernerent inquisiuit. quibꝰ cuz nescire se dicerent ait. Hec est via qua dile ctus domini benedictꝰ celū ascendit. Sicqꝫ certificati sunt ambo pariter.

¶ Decimo memoria beati

benedicti est in benedictiōe actiuoꝝ. nā ere ctus inť manꝰ discipuloꝝ vitā finiuit. Qui dam em̄ moriunť iacentes: qui a bonis ope ribus vacauerunt. Quidā prostrati qui per pctm̄ corruerūt. Quidā claudi: qui fidē sine operibꝰ habuerūt. Quidā ab infirmitate sa nati sunt: q̄ post pctm̄ ad penitentiā redierūt Quidā erecti sunt sicͭ viri scri: qui a pctō sūt liberati: bonis operibꝰ pleni ⁊ in intentione recti. Has differentias tangit apl'us. Heb. xij. Remissas manus ⁊ genua soluta erigi te: ⁊ gressus rectos facite pedibus vestris: vt non claudicans quis erret: magis aūt sa netur. Beatus aūt benedictꝰ in signū recti tudinis sue actiuitatis inter discipuloꝝ ma nus imbecillia membra sustentans. erectis in celum manibus stetit ⁊ vltimū spiritum inter v̄ba oratiōis efflauit. Ideo vt dicitur Esa. xxxiij. Regem in decore suo videt scilz iesum xp̄m per infinita secula. Amen.

¶ In festo annunciationis beate
Marie virginis Sermo.xxiij.

Quomodo fiet istud
Luce.i.⁊ in euangelio presentis
solēnitatis. Beatus Bernard⁹
in quadā epl'a dicit sic. Nemo hominuz no-
uit nec noscere potest ad plenū. Quid boni
ad grām, quid congruentie ad sapientiā, qd
decoris ad gloriā, quid cōmodi ad salutē. pe
nes seipām cōtineat hui⁹ venerandi miste-
rij. scz humane redemptionis: inscrutabilis
altitudo, hec ille. | Super quo talem moueo
questionē. Utrum ad generis humani post
lapsum reparationē: congruū fuerit subseq̄
verbi dei incarnationē. Ad istam q̄stionez
rñdent tres doctores noui testamēti. ¶ Pri
mus est beat⁹ Aug. li. xiij. de trinitate dicēs
sic. Ostendam⁹ nō aliū modū possibilē deo
defuisse: cui⁹ potestati om̄ia equaliter subia
cent: sed sanande miserie nostre conuenien
tiorem aliū modū non fuisse. ¶ Secūdus est
Damascen⁹ in p̄ncipio tertij libri: dicēs sic.
Per incarnationis misteriū mōstrat simul
bonitas: sapiētia: iusticia ⁊ potētia: vel virt⁹
dei. Bonitas quidē q̄m nō despexit proprij
plasmatis infirmitatē. Justicia vo q̄m ho-
mine victo non aliū facit vincere tyrannuz
neq; vi eripit ex morte hoīem. Sapiētia vo
q̄m inuenit difficillimi decētissimā solutōez
Potentia vo siue virt⁹ infinita: q2 nihil est
maius q̄ deū fieri hoīem. hec ille. ¶ Terti⁹
est sanct⁹ Tho. iij. parte. q. i. arti. xi. dicēs sic
Aliqua satisfactio pōt dici sufficiens dupli
citer. Uno modo perfecte q2 est cōdigna p
quandā adequationē ad reparatōnē cōmis
se culpe. ⁊ sic hoīs puri satisfactio sufficiēs
esse non potuit. Tum q2 tota natura hūana
erat per pctm̄ corrupta: nec bonū alicui⁹ per
sone: vel pluriū poterat per equiparantiam
totius nature detrimentū recōpensare. Tū
etiā q2 pctm̄ cōtra deū cōmissuz quandā in
finitatē habet ex infinitate diuine maiestat
Tanto eīm offensa est grauior: quāto maior
est ille in quē peccat seu delinquit. vñ opor
tuit ad condignā satisfactionē: vt actio satis
facientis haberet efficaciā infinitā: vt puta
dei ⁊ hoīs existens. Alio modo pōt dici sa-
tisfactio sufficiens imperfecte. scilz s̄m acce-
ptationē eius q̄ est ea content⁹: q̄uis non
sit cōdigna. ⁊ hoc modo satisfactio puri ho
minis est sufficiens. Et q2 om̄e imperfectū
presupponit aliq̄d perfectū a quo sustentet
Inde est q̄ om̄is puri homīs satisfactio effi
caciam habet a satisfactione xp̄i. hec Tho.
¶ Sciendū q̄ congruū fuit deū incarnari p
pter duo. Primo ppter remotionē mali. p-
pter quattuor causas. ¶ Primo q2 p hoc hō
instruit ne sibi diabolus preferat ⁊ eum ve-
neretur qui est auctor peccati. Unde Aug.
dicit. xiij. de trini. Quādo sic deo cōiungi po
tuit humana natura vt fieret vna p̄sona su
perbi illi maligni sp̄ūs non ideo se audeant
homini preponere q2 nō habēt carnē. ¶ Se-
cundo q2 p hoc instruimur quanta sit digni
tas humane nature ne eam inq̄nem⁹ peccā
do. Uñ dicit Aug. li. de vera religione. De-
monstrauit nobis de⁹ q̄ excelsum locū int
creaturas habeat humana natura in hoc q̄
homib⁹ in vo hoīe apparuit. Et Leo papa
dicit in s̄mo. de natiuitate. Agnosce o xp̄ia
ne dignitatē tuā: ⁊ diuine consors fact⁹ na-
ture: noli in veterem vilitatē degeneri cōuer
satione redire. Memento cui⁹ sis capitis: ⁊
cui⁹ corporis mēbrū. Reminiscere q̄m exu
tus de potestate tenebrarū translatus es in
dei lumē ⁊ regnū. ¶ Tertio quia ad presum-
ptionem hoīs tollendā gr̄a dei nullis meri-
tis nostris precedentib⁹ in noīe xp̄i nobis
cōmendat. vt dicit Aug. iij de trinita. Et sic
sup̄bia hoīs que maximū impedimentū est
ne inhereat deo: per tantā dei humilitatē re
darguat atq; sanet. vt Aug. dicit ibidem.
¶ Quarto ad liberandū hoīem a seruitute.
Qd̄ quidē vt dicit Aug. xiij. de trini. fieri de
buit sic. vt diabol⁹ iusticia hoīs iesu xp̄i su-
peraretur qd̄ factuz est xp̄o satisfaciente p
nobis. Homo aūt p̄us satisfacere non pote
rat pro toto humano genere: deus aūt satis
facere nō debebat. vnde oportebat deū ⁊ ho
minē esse iesum xp̄m. Unde Leo papa dic̄
in s̄mone de natiui. Suscipitur a maiestate
humilitas. a v̄tute infirmitas. ab eternitate
mortalitas: vt quod nostris remedijs ꝯgru
ebat vnus atq; idez dei ⁊ hoīm mediator ⁊
mori ex vno: ⁊ resurgere posset ex altero. Ni
si eīm esset verus deus: nō afferret remediū
nisi esset verus hō: non preberet exēplū. hec
ille. ¶ Secūdo congruū fuit deū incarnari p
pter p̄motionē hoīs in bono. ¶ Primo quā-
tum ad fidē que magis certificat ex hoc q̄
ipsi deo loquenti credit. Unde Aug. dic̄. xi.
de ciui. dei. Ut homo fidentius ambularet
ad veritatem ipsa veritas dei filius homie
assumpto: constituit atq; fundauit fidem.
¶ Secundo quantū ad spem que per hoc ma

ꝑime erigitur. Vñ Aug. dic. xiij. de trinita.
Nihil tam necessariũ fuit ad erigendã spem
nostrã ꝙ̃ vt demonstraretur nobis quantũ
diligeret nos deꝰ. Quid vero huius rei isto
iudicio manifestius ꝙ̃ꝫ ꝙ dei filius nostre
nature dignatus est inire consortiũ. Tertio
quantũ ad charitatez que maxime per hoc
excitatur. Vñ Aug. dicit in lib. de catheti-
zandis rudibꝰ. Que maior causa est aduẽ-
tus dñi nisi vt ostẽderet deꝰ dilectionẽ suaz
in nobis: Si amare pigebat: saltẽ reamare
nõ pigeat. Quarto quãtũ ad rectã opatio
nem in qua nobis exemplũ se prebuit. Vñ
Aug. dicit in quodã sermone de natiuitate
dñi. Hõ sequẽdus nõ erat q̃ videri poterat
Deus sequẽdus erat q̃ videri nõ poterat.
Ut ergo exhiberetur hoĩ ⁊ qui ab homĩe vi
deretur: ⁊ quẽ hõ sequeretur deus factꝰ est
hõ. Et sic plenã participationẽ diuinitatis
que vere est hoĩs beatitudo ⁊ finis huma-
ne vite possideret. Vñ deus assumendo car
nem suã maiestatẽ nõ minuit: ſ; ex hoc nob
appropinquare voluit ꝑ incarnationez vt
magis nos ad se cognoscendũ attraheret.
Unde patet quomodo fiet istud scilicet tã
altum sacramentum incarnationis.

Fiet istud
¶ Iustorum consilio.
Angelorum ministerio.
Uirginis arbitrio.
Deuotorum obsequio.

¶ Primo fiet istud sacra-
mentũ incarnatiõis iustoꝝ ꝯsilio. Quoniã
dyabolus humani generis inimicꝰ: verita-
tis aduersariꝰ: caput scelerũ: princeps oĩm
vitioꝝ: suasor malarũ cogitationũ: inuẽtor
mortis: ⁊ pater oĩm maloꝝ. insatiabilis ho
micida: inuidẽs hoĩ calido stercore in ocu-
los dormientis immisso ipm miserũ hoĩez
excecauit multis bonis atqꝫ virtutibus spo
liauit ꝑiter ⁊ ꝑemit s. naturalibꝰ ⁊ gratuitꝭ
atqꝫ in sui seruitutẽ captiuauit. sup quo pu
tabat se exercere ptãtez ꝑpetuo eo ꝙ ꝑ ino
bedientiã cecidisset. qꝛ qui facit peccatũ est
seruus peccati. ⁊ a quo quis superatus est
eius seruꝰ est. Nouerat tñ deũ oĩpotentẽ sue
volũtatis arbitrio homĩs morbo exhibere
medicinã ⁊ remediũ. non tñ nisi ꝑ euz qui
soluerat damna fraudis cõmisse. Ideo cõ-
cludebat ꝙ neqꝫ deꝰ q̃ pati non debet: neqꝫ
homo qui impotens erat satisfacere pote-
rat. propterea mirabatur ꝙ sacra scriptura
ꝓnũciaret xp̃m venturũ nesciens ꝙ ex ho-
mine qui pati põt. ⁊ ex deo qui est oĩpotens
possit ꝯstitui vnus redẽptor. imo in supbia
semꝑ crescẽs deridebat multũ sanctos qui
erant in lymbo. ⁊ frequenter super flumĩa
babylonis interrogabat verba cantionũ a
captiuis dicens. Eligite ex vobis viruz qui
descendat mecũ ad singulare certamen: ve-
niat ⁊ liberet vos. atqꝫ exprobrabat fideli-
tatẽ sanctoꝝ in obseruantiã legis dei ⁊ dice
bat. Uanus est oĩs q̃ seruit deo: ⁊ qd̃ emo-
limẽtũ qꝛ seruiuistis ei: Ubi sunt dij vestri
in quibꝰ habebatis fiduciã: Surgãt ⁊ opi-
tulentur vobis: ⁊ in necessitate vos ꝓtegãt
Talia impropabat sctĩs assidue in illa ma
gna valle miserie. vbi ꝑseuerabãt gemitibꝰ
sautiati. cũ se noscerẽt de plateis supne syõ
exules filij eue. Collegerũt tandẽ ꝯsiliũ pa
triarche ⁊ ꝓphete vt ꝓ pace acq̃renda lega
tionẽ dirigerẽt deo suo. Dauid aũt exurgẽs
in medio eoꝝ dixit. Cõgregate illi sctõs eiꝰ
q̃ ordinauerũt testm̃ eiꝰ sup sacrificia. imo-
la deo sacrificiũ laudis ⁊ redde altissimo vo
ta tua. Sic em̃ dixit deꝰ. Inuoca me in die
tribulationis: eruã te ⁊ honorificabis me.
Sacrificiũ laudis honorificabit me: ⁊ illic
iter quo ostendã illi salutare dei. Placuit di
ctũ dauid. ⁊ habita diligẽti inq̃sitiõe: elege
runt q̃ttuor p̄res magne sctĩtatis. s. Esayã
Ieremiaz Iob ⁊ Dauid. quos statuerũt in
medio ⁊ dixerũt. hi sunt viri mĩe in q̃bꝰ per
seuerat bona hereditas. Naz Esayas futu
ra rerũ in xp̃o ⁊ eccl̃ia ꝓuidit dño reuelãte
Ieremias sctĩficatꝰ est in vtero mr̃is a deo
⁊ in ꝓphetã gentibus datꝰ est. Iob erat vir
simplex ⁊ rectus ac timẽs deũ ⁊ recedẽs a
malo. cui similẽ in terra nõ inuenit deꝰ. Da
uid vero testimoniũ habuit a deo dicẽte. In
ueni hoĩem ſm cor meũ. Isti sunt viri sctĩ
quos elegit dñs in charitate nõ ficta. ⁊ de-
dit illis prudẽtiaz ⁊ virtutẽ. Pergãt itaqꝫ
in spũ ad dñm orãtes ꝓ salute oĩm. Et flen
tes dixerũt. Exaudiat dñs orõnes nr̃as ⁊
recõciliet nob: nec nos deserat in tp̃e malo
Deꝰ misereat nostri ⁊ bñdicat nob: illumi-
net vultũ suũ super nos ⁊ misereat nostri.
His dictis ꝑrexerũt isti q̃ttuor viri ad dñz
ꝓ salute generis hũani deꝑcaturi. Primo
surrexit Esayas purgatꝭ labijs ⁊ hũilit sic
exorsus est. lxiiij. c. Utinã disrũperes celos
⁊ descẽderes vt notũ fieret nomẽ tuũ inimi
cis tuis. A facie tua gẽtes turbarent. Ecce
tu iratꝰ es qꝛ peccauimꝰ ⁊ facti sumꝰ vt im-

dus oēs nos: q̄ſi pannꝰ mēſtruate vniuerſe iuſticie nr̄e. nō eſt q̄ inuocet nomē tuum ⁊ ſurgat ⁊ teneat te. ⁊ nunc dn̄e pr̄ noſter es tu: nos vero lutū tu fictor nr̄ ⁊ opera manuū tuarū oēs nos. Ciuitas ſctā tua deſerta facta ē: ſyō deſerta facta ē: hierl'z deſolata ē: domꝰ ſctificatiōis ⁊ glie nr̄e. Ne iraſcaris dn̄e ſatis ⁊ ne vltra memineris iniq̄tatis nr̄e. Ecce reſpice dn̄e: ppl's tuꝰ oēs nos. Oia deſiderabilia nr̄a verſa ſunt in ruinas. Nūq̄d ſup his ꝯtinebis te dn̄e. tacebis ⁊ affliges nos vehemēter. hec ibi. Tūc deus pr̄ r̄ndit Eſaye dicēs illud. lxiij. c. Ecce ego ad gentē que neſciebat me ⁊ que nō inuocauit nomen meū. Expādi manꝰ meas tota die ad ppl'm incredulū q̄ gradit̄ in via non bona poſt cogitatiōes ſuas: ppl'us q̄ ꝓuocat me ad iracundiā: ante faciē meā ſemꝑ. Qui dicūt recede a me nō appropinques mihi: qꝛ īmūdus es. ecce ſcriptū eſt corā me non tacebo: ſed reddā ⁊ retribuā in ſinū eoꝝ iniq̄tates vr̄as ⁊ iniq̄tates patrū veſtroꝝ ſiml'. Hec ibi. Reſumptis viribꝰ Eſayas dixit illud. lvij. c. Iuſtus perit ⁊ nemo eſt q̄ recogitet in corde ſuo ⁊ viri miſcdie colliguntur ⁊ nō eſt q̄ intelligat. A facie em̄ malicie collectus eſt iuſtꝰ. Ueniat ergo pax ⁊ requieſcat ī cubili ſuo. hec ibi. Iratꝰ dn̄s reſpondit illud qd ibi ſequit̄. Sup quē dilataſti os tuuz ⁊ eieciſti linguā. Nunq̄d vos filij ſceleſti ⁊ ſemen mendax? Nunq̄d ſup his nō indignabor? Territꝰ aūt Eſayas fugit a facie domini: ⁊ ad ſuos reūſus cū lachrymis ait. Obſtupeſcite ppl'e meꝰ conturbamini confidētes exuite vos ⁊ cōfundamini: plangite ſuper regionē deſiderabilem. quoniā non eſt pax impijs dicit dominus. Secundo perrexit Ieremias ad dominū loquenſq3 verba pietatis cū planctu ait. Recordare domie q̄d acciderit nobis intuere ⁊ reſpice obprobriū noſtrū. Pupilli facti ſumus abſq3 patre: matres noſtre quaſi vidue. Patres noſtri peccauerunt ⁊ non ſunt: ⁊ nos iniquitates eoꝝ portauimus. Serui dominati ſunt noſtri: non fuit qui redimeret de manu eorum. Defecit gaudiuz cordis noſtri: verſus eſt in luctuz chorus noſter. Cecidit corona capitis noſtri: ve nobis quia peccauimus. Tu autem domine in eternuz permanebis ſolium tuum a generatione in generationē Quare in perpetuum obliuiſceris noſtri: derelinquens nos in longitudinem dierum. Conuerte nos domine ad te ⁊ ꝯuertemur: innoua dies noſtros ſicut a principio. Sȝ proijciens repuliſti nos: iratꝰ es cōtra nos vehementer. Tunc dominus reſpondit dicens illud Iere. xv. Si ſteterint moyſes ⁊ ſamuel corā me: non eſt anima mea ad populū iſtū. Eijce illos a facie mea vt egrediantur: tu reliquiſti me retrorſum abijſti. Et extendā manū meā ſuper te: ⁊ interficiā te. Reſumptis viribus dixit iteruz Ieremias illud. viij. c. Dolor meus ſuper dolorē in me cor meuz merens. Ecce vox clamoris filie populi mei de terra longinq̄. Nunquid dn̄s non eſt in ſyon: aut rex eius non eſt in ea: aut non eſt medicus ibi. Quare non eſt obducta plaga filie populi mei. Iratus dn̄s reſpondit illud Iere. xi. c. Tu ergo noli orare pro populo iſto: ⁊ ne aſſumas ꝑ eo laudez ⁊ orationē. Quia non exaudiā in tempore clamoris eoꝝ ad me in tempore afflictiōis eoꝝ. Dixit iterū Ieremias illud. xv. c. Dn̄e deus prophete dixerunt eis. Non videbitis gladiū. ſ. pene inferni ⁊ fame. ſ. diuine viſionis nō erit in vobis: ſed pacē verā dabit in loco iſto. R̄ndit dn̄s Ieremie. Falſi ꝓphete vaticinantur vobis in nomine meo. Nō miſi eos ⁊ nō precepi eis neq3 locutus ſuz ad eos. Uiſionē mendacē ⁊ diuinationez fraudulentā ⁊ ſeductionē cordis ſui ꝓphetant vobis. Idcirco in gladio ⁊ fame cōſumentur prophete illi ⁊ populi quibus prophetauerunt. Territus autez Ieremias fugit a facie dn̄i ⁊ ad ſuos reūſus cū lachrymis ait. Deducant oculi mei lachrymas ꝑ diē ⁊ noctē ⁊ non taceant: qm̄ contritione magna ꝯtrita eſt virgo filia populi mei plaga peſſima vehement̄. Tertio perrexit Iob ad dn̄m loquēs amaritudines cordis ſui ⁊ dicens illud. vi. c. Quis det vt veniat petitio mea: ⁊ qd expecto tribuat mihi deꝰ. Sed tamen ad omnipotentē loquar ⁊ vias meas in conſpectu eius arguā ⁊ ipſe erit ſaluator meus. Quare tacens conſumor? Duo tm̄ ne facias mihi: ⁊ tūc a facie tua non abſcōdar. Manū tuā lōge fac a me: ⁊ fortitudo tua non me terreat. Uoca me ⁊ ego reſpōdebo tibi. Sed quātus ego ſum qui reſpōdeam ei ⁊ loquar verbis meis cum eo. Et hec ſit mihi conſolatio vt affligens me nō parcat nec contradicam ſermonibus ſuis. Que eſt enim fortitudo mea vt ſuſtineam aut quis finis meus vt patienter agā. Nec fortitudo lapidum fortitudo mea: nec caro mea enea eſt. Ecce non eſt auxiliuz mihi in

me. Nolo multa fortitudine contendat me
cũ: nec magnitudinis sue mole me premat
Proponat equitatē contra me: ⁊ tũc perue-
niet ad victoriã iudiciũ meũ. Tunc domi-
nus respondit Job dicens illud. xxxviij. c.
Quis est iste inuoluens sententias sermo-
nibus imperitis? Nunquid irritũ facies iu-
diciũ meũ ⁊ condemnabis me vt tu iustifi
ceris? Quis eñ resistere potest vultui meo
aut quis dedit mihi ante ⁊ reddã ei? Omĩa
que sub celo sunt mea sunt. Non parcã eñ
verbis potentibus: ⁊ ad deprecandũ compo
sitis. Resumptis viribus Job humiliter vt
molli sermone frangeret iram dei ait. xlij. c.
Scio quia omnia potes: ⁊ nulla te latet co
gitatio. Ideo insipienter locutus suz ⁊ que
vltra modũ excedunt scientiã meã. Idcir-
co meipse reprehendo ⁊ ago penitentiaz in
fauilla ⁊ cinere. Iratus dñs respondit iob
dure, dicẽs illđ. viij. Usquequo loqueris ta
lia ⁊ spiritus multiplex sermonis oris tui.
Nunquid deus supplantat iudiciũ: ⁊ omni
potens subuertit quod iustũ est. Nunquid
deo comparari potest homo etiaz cũ perfe-
cte fuerit scientie? Quid prodest deo si iust⁹
fueris: aut quid ei conferes si immaculata
fuerit vita tua? Nunquid timens arguet te
⁊ veniet tecũ in iudiciũ: ⁊ non propter ma
liciam tuã plurimã ⁊ infinitas iniquitates
tuas? Territus autẽ Job fugit a facie do-
mini: ⁊ ad suos reuersus cũ lachrymis ait.
Cogitationes mee dissipate sunt torquen-
tes cor meũ. Pereat dies in qua natus suz
⁊ nox in qua dictũ est cõceptus est homo.
Quare non in vulua mortuus sum: egres-
sus ex vtero non statim perij? Quare data
est misero lux ⁊ vita his qui ĩ amaritudine
anime sunt? Quarto perrexit dauid cũ psal
terio ad dominuz ⁊ ait. Ad te domine cla-
mabo deus meus: ne sileas ne quando ta-
ceas a me ⁊ assimilabor descendentibus in
lacũ. deus meus clamabo per diẽ ⁊ non ex-
audies. Ecce propter te mortificamur tota
die. estimati sum⁹ sicut oues occisionis vbi
sunt misericordie tue domine: sicut iurasti da
uid in veritate tua. Tu dixisti. Clamabit ad
me ⁊ ego exaudiã eũ cũ ipso sum in tribula
tione: eripiã eũ ⁊ glorificabo eũ. Exurge q̃
re obdormis dñe: exurge ⁊ ne repellas in fi
nẽ. Educ de carcere animas nostras vt cõ-
fiteamur nomini tuo dñe. Exurge dñe ad-
iuua nos ⁊ redime nos. Rñdit dñs ad da
uid dicẽs. Quis est hõ q̃ viuet ⁊ non vide
bit mortem: eruet aĩam suã de manu inferi.
Interroga patrẽ tuũ: quoniã iniqtatez me
ditatus est in cubili suo: astitit omni vie nõ
bone: maliciã autẽ non odiuit. Dilexit ma
liciã super benignitatẽ: iniquitatẽ magis lo
qui q̃z equitatẽ. Dilexit omnia verba preci
pitationis. Ecce mater tua parturiuit iniu-
sticiã concepit dolorẽ ⁊ peperit iniquitatez.
Lacũ aperuit ⁊ effodit eũ: ⁊ incidit in foueã
quã fecit. Cõuertetur dolor eius in caput
eius: ⁊ in verticẽ ipsius iniquitas eius de-
scendet. Resumptis viribus ait dauid. Ti
bi domine derelictus est pauper: orphano
tu eris adiutor. Desideriũ pauperũ exaudi
uit dominus: preparationẽ cordis eoꝝ au-
diuit auris tua: quoniã requirẽs sanguinẽ
eoꝝ recordatus es. non es oblitus clamo-
rem pauperũ. vt quid domine repulisti in fi
nem: irat⁹ est furor tu⁹ sup oues pascue tue
Memor esto ꝯgregatiõis tue quã possedi-
sti ab initio. Rñdit dñs dicens. Uanũ est
vobis ante lucẽ surgere: quia que procedũt
de labijs meis nõ faciã irrita. Territus aũt
dauid fugit a facie dñi: ⁊ ad suos reuersus
cũ lachrymis ait. Laboraui ĩ gemitu meo
laboraui clamãs: rauce facte sũt fauces mee
defecerunt oculi mei dũ spero in deum meũ:
quoniã abiectus sum a facie oculoꝝ eius.
Factus sum tanq̃z vas perditũ: qm̃ audiui
vituperationẽ iustorũ in circuitu. Tunc oẽs
ceperunt planctũ magnũ omnis maritus
sumpsit lamentũ. ⁊ que sedebant in thoro
maritali plangebãt. spes oĩum ꝯtrita est. ⁊
tota posteritas ade induit confusionẽ. Sic
ergo plorabant in illa valle miserie ⁊ tene-
brarũ: afflicti vehemẽter in mendicitate ⁊
ferro induti confusione. Sancti patres con
uocato iterũ consilio: quid agenduz foret.
Quõ fiet istud tã profunduz mysteriũ hu-
mane redemptiõis. Surrexit dauid dicẽs.
Intellexi a domino qm̃ ineternuz seruabo
dauid misericordiã meaz ⁊ testm̃ meum fi
dele ipsi. Et ponam in seculuz seculi semen
eius ⁊ thronũ ei⁹ sicut dies celi ⁊ dixerunt.
Nũc clamemus in celũ: ⁊ miserebit nr̃i de⁹
noster. Tunc ait Esayas. Uisiones pphe-
tarũ multiplicate sunt. Qm̃ egrediet̃ ṽga
de radice iesse: ⁊ flos de radice ei⁹ ascẽdet ⁊cẽ
Ecce enĩ virgo concipiet ⁊ pariet filiũ ⁊ vo
cabitur nomen eius emanuel. ⁊ Jeremias
ait. Nouũ faciet domin⁹ super terrã: mulier
circundabit virũ. ⁊ Job ait. Uidi solẽ cum
fulgeret ⁊ lunam incedentem clare; ⁊ letat

ſum eſt coꝛ meū in abſcondito. Dauid vero
ait. Surge dn̄e ī requiē tuā: tu ⁊ archa ſan
ctificationis tue. Sacerdotes eiꝰ induā ſa-
lutari: ⁊ ſancti eiꝰ exultatiōe exultabūt. Tūc
ſancti patres dixerūt. Queramꝰ ergo ado-
leſcentulā virginē ⁊ ſpecioſam: ⁊ ſtet coꝛā
rege ⁊ foueat eū: dormiatq̄ꝫ in ſinū eiꝰ ⁊ ca
lefaciat dn̄m noſtrū regem. iij. Reg. i. ⁊ ſic
reconcilietur nobis ⁊ faciat pacē. Reſpon
dit Salomon dicens. Mulierē foꝛtē quis
īueniet? Cui dauid ait. Jurauit dn̄s dauid
veritatē ⁊ non fruſtrabitur eū: de fructu vē-
tris tui ponā ſuper ſedē tuā. Reſpondit Sa
lomon illud Cant. vi. Uide vt pulchra ſit:
ſuauis ⁊ decoꝛa ſicut hierl'm: terribilis vt ca
ſtroꝝ acies oꝛdinata. Cui dauid ait. Os
meū loquetur ſapiētiā: ⁊ meditatio coꝛdis
mei prudentiā. Et ait ad ſanctos patres.
Uoce mea ad dn̄m clamabo: voce mea ad
dn̄m deprecaboꝛ: effundā in cōſpectu eius
oꝛationē meā: ⁊ tribulationē meā ante ipꝫ
pronūciabo. Aperiā in parabolis os meū:
loquar propoſitiones ab initio. Benedicā
dn̄m in omni tempoꝛe: ſemper laus eius in
oꝛe meo. Jn dn̄o laudabitur aīma mea: au
diant manſueti ⁊ letētur. Magnificate do
minū mecū: ⁊ exaltemus nomen eius in id
ipm̄. Exquirā dn̄m ⁊ exaudiet me: ⁊ ex omi
bus tribulatōnibus meis eripiet me. Uos
autē benedicite deū: ⁊ enarrate oīa mirabi
lia eius. Confitemini ei corā omībus viuē
tibus: quia fecit nobiſcū miſericoꝛdiā ſuā.
Reſpōderūt ſancti patres ⁊ dixerūt. Mit
tat tibi dn̄s auxiliū de ſctō: ⁊ de ſyon tueat
te. Mēoꝛ ſit dn̄s ſacrificij tui: ⁊ olocauſtū
tuū pingue fiat. Tribuat tibi ſm̄ coꝛ tuum
⁊ oē ꝯſiliū tuū ꝯfirmet. Letabimur in ſalu
tari tuo: ⁊ in noīe dei nr̄i magnificabimus.
Jmpleat dn̄s oēs ꝑtitiōes tuas: exaudiat
te dn̄s in die tribulatōis nr̄e. Tūc dauid in
ſpū ſecꝰ celū aſcēdēs ait. Apite mihi poꝛtas
iuſticie: ⁊ ingreſſus ī eas ꝯfiteboꝛ dn̄o. Di
xerunt angeli ad ſeinuicē. Ueniūt legati ex
egypto: ꝓueniamꝰ eos ⁊ ſciamꝰ quid q̄rūt
a deo. Et Michael archāgelꝰ ait. Quis eſt
hō q̄ vult vitā: diligit dies videre bonos. ſ.
redemptionis humane. Dauid aūt timēs
ne ſibi ſolito moleſtus fieret: humiliter re-
ſpondit dicēs. Obſecro dn̄e deſine ab ira ⁊
derelinque furoꝛē: noli emulari vt maligna
ris. Dixit ei michael. Reuela per me domi-
no viam tuam: ⁊ ſpera in domino: ⁊ dabit
tibi ꝑtitiones coꝛdis tui. Reſpōdit dauid
dicēs. Eructabit coꝛ meū verbū bonū: dicā
ego opa mea regi. Quis ex vobis deducet
me in ciuitatē munitā? Nōne ipē deꝰ qui re
pulit nos: ipſe dabit nob̄ auxiliū de tribula-
tione? Dixit ei michael. Uide ne diutiꝰ gra-
ues regē ſermone ꝓlixo. Tu ſcis quoniam
vir linguoſus non diligit̄ in hac terra. Rn̄
dit dauid dicens. Lingua mea calamꝰ ſcri-
be: velociter ſcribētis. Tūc ibāt angeli cha-
ritate preuenti ad dominū ⁊ dicebāt. Me-
mento domine dauid: ⁊ omnis manſuetu
dinis eius. Et ad illos ait dominus. Jnue
ni dauid ſeruū meū: oleo ſancto meo vnxi
eū. Et veritas mea ⁊ miſericoꝛdia mea cū
ipſo: ⁊ in nomine meo exaltabit̄ coꝛnu eiꝰ.
Reuerſi ſunt angeli ad Dauid dicentes.
Quaſi proximum ⁊ quaſi fratrem noſtrū
ſic te propoſuimus coꝛam domino. Ueni
ergo ⁊ accede ad deū ⁊ illuminare: ⁊ facies
tua non confundetur. Oculi domini ſuper
iuſtos: ⁊ aures eius in preces eoꝝ. Clama
uerunt iuſti ⁊ dominus exaudiuit eos: ⁊ ex
omnibus tribulationibꝰ eoꝝ liberauit eos.
Juxta ē dominꝰ his qui tribulato ſunt coꝛ-
de: ⁊ humiles ſpiritu ſaluabit. Reſpondit
dauid ad michaelem archāgelum. Factus
ſum ſicut homo nō audiēs: īmo ſicut equꝰ
⁊ mulus quibus non eſt intellectus. Uide
domine ne ſileas: ne quādo diſcedas a me
cum fuero in conſpectu dei. q̄m aduena ego
ſum apud te: ⁊ peregrinus ſicut omnes pa
tres mei. Dixit illi michael. Jntellectum ti-
bi dabo ⁊ inſtruā te in via hac qua gradie
ris: firmabo ſuper te oculos meos. Firme-
tur manus tua ⁊ exaltetur dextera tua: q̄m
mīa ⁊ veritas precedent faciem tuam. Jn
troductus ergo dauid tranſiens de hierar-
chia in hierarchiā: de oꝛdine in oꝛdinē ꝑue-
nit ad tribunal dei vbi reſidebat ſancta tri-
nitas ꝑſonarum in vnitate deitatis: quā
cum aſpexiſſet proſtratus humiliter adoꝛa
uit dicēs. Benedicat nos deus deus noſter
benedicat nos deus: ⁊ metuant eum omēs
fines terre. Cumq̄ꝫ eleuaſſet oculos ⁊ aſpi-
ceret loci amenitatem ait. Quā dilecta ta-
bernacula tua domine virtutum: concupiſ-
cit ⁊ defi. a. m. in atri. domi. Elegi abiectus
eſſe in domo dei mei ma. q̄ꝫ ha. in taber. pec
catoꝛum. Beati qui ha. in do. tua do. in ſe.
ſecu. lau. te. Et ait dominus ad dauid. Ego
ſum dominus deus tuus qui eduxi te de ter
ra egypti dilata os tuum ⁊ ego implebo il-
lud. Poſtula a me: ⁊ dabo tibi. Dauid

autē cadens in faciē suā: iterū adorauit eū
dicēs, Speciosus forma pre filijs hoim dif
fusa est gratia in labijs tuis. Ecce dn̄e dra
co iste quem formasti ad illudendū nobis.
Quāta malignatus est inimicus in sancto
omnia te expectant vt des illis escā in tpe.
Quia miscdiam ⁊ veritatē diligit deus: gra
tiam ⁊ gloriā dabit dn̄s. Non priuabit bo-
nis eos q̄ ambulant in innocentia: dn̄e vir
tutū beatus homo qui sperauit ī te. Accin-
gere gladio tuo super femur tuū potentissi-
me. ⁊ veni ad liberandū nos dn̄e deus vir-
tutū. Ostēde faciē tuā ⁊ salui erimus. Qīa
indurata sunt nobis. Emitte verbū tuū ⁊ li
quefacies ea: ⁊ sitientibus nobis ad te deū
fontē viuū. Flabit spūs tuus ⁊ fluent aque
gratiarū. Stabit aūt regina a dextris tuis
in vestitu deaurato circundata varietete: quā
tibi desponsabis in gaudio. Adducentur re
gi virgines post eā: proxime eius afferent
tibi in leticia ⁊ exultatōe. Et ait dn̄s ad da
uid. Omnis gloria eius filie regis ab intus
in fimbrijs aureis. Cui dic. Audi filia ⁊ vi
de ⁊ inclina aurē tuā ⁊ obliuiscere populuz
tuū ⁊ domuz patris tui. Et concupiscet rex
decorē tuū. Deus in medio eius non cōmo
uebitur. Adiuuabit eā deus mane diluculo
Respondit dauid. Cōfitebor tibi dn̄e in to
to corde meo: narrabo omīa mirabilia tua
Narrabo nomen tuū fratribus meis in me
medio ecclesie iustorū laudabo te. Reuer-
sus autē dauid ad suos cū gaudio ait. Qui
timetis deū laudate eū: vniuersuz semen ia
cob glorificate eū. Timeat eū omne semē
israel: quoniā non spreuit nec despexit depre
cationē pauperis. Nec auertit faciē suam a
me: ⁊ cū clamarē ad eū exaudiuit me. Viri
liter agite ⁊ confortetur cor vestrū omnes
qui speratis in dn̄o. Et factū est consilium
magnū ante tribunal pacis inter misericor
diā veritatē ⁊ iusticiā: sup mysterio huma
ne redemptionis. Primo locuta est miseri
cordia dicēs. Piū est hoī misero nō valen
ti p se surgere mīsicorditer subuenire. Qm̄
misericordie dn̄i multe sunt nimis. Et mi-
sericordia dn̄i ab eterno ⁊ vsq₃ ineternū su
per timentes eū. Et loquens ad dominum
ait. Tu exurgens misereberis syon: quia tē
pus miserēdi eius q₂ venit tempus. Quia
prospexit de excelso sancto suo: dominus de
celo in terram aspexit. Vt audiret gemitus
compeditoruz: ⁊ solueret filios interempto
rum. Secūdo locuta est veritas dicēs. Do
mine deus virtutū quis similis tibi: potens
es domine ⁊ veritas tua in circuitu throni
tui est. Sed tu dixisti homini: in quacunq₃
die comederis ex eo morieris. Cū ergo sis
deus ⁊ non mentiaris: quia non est deus vt
homo vt mentiatur. ergo ista redemptio fi
eri non potest. Respondit misericordia di
cens. Si male dixisti terre in opere ade: sal-
tem potest fieri nouꝰ homo cui nihil de adā
proueniat. ⁊ sic per eum poterit fieri redem-
ptio ista. Nunquid ineternū proijciet deus
aut non apponet vt complacitior sit adhuc:
aut in finē misericordiā suā abscidet a gene
ratione in generationē: aut obliuiscetur mi
sereri deus: aut continebit in ira sua miseri-
cordias suas. Veritas ait. Verūtamē vni-
uersa vanitas omnis homo viuens. Si no
uus homo fieret non maiorez fiduciā in eo
haberē q̄ in prothoplausto. Vnde ad hāc
redemptionē faciendā nec homo nec ange
lus est ydoneus. Misericordia respondit.
Facienda est hec misericordia propter me.
si non propter adam. immotu que pio affe
ctu coniuncta mihi es: que mihi nunq̄₃ de-
fuisti visita mecū miserū hominē. deprime
dyaboli tyrannidē qui tuū hoiem seducen
do cōtra te iniuriose egit. Veritas ait. Ve
re tibi non consentire asperuz ⁊ crudele fo
ret: imo nec a me quicq̄₃ exigeres. quod nō
subito concederē. Iusticia videns veritatē
misericordie cōsensisse ait. Quid facis o ve
ritas. vide qm̄ nullatenus tibi dimittaz do
nec satisfeceris vsq₃ ad minimū quadrātē.
Filius dei cui datū est omne iudiciū a patre
auditis allegationibus vtriusq₃ partis di-
xit. Iusticia dicit pij si adā non moriatur.
Misericordia dicit perij si adā miam non
consequatur. Hec est ergo diffinitiua sn̄ia
sup hoc. Fiat mors bona ⁊ habebit vtraq₃
qd̄ petit. Obstupuerūt oēs in verbo sapiē-
tie ⁊ dixerūt. Quō fiet istud: Mors est cru
delissima: imo amarissima. qm̄ mors pecca
tor pessima. quō ergo erit bona: Judex ait.
Mors est crudelissima peccatoribꝰ: iustis
vero bona. Nōne mors erit bona si soluet
debitū ade: si aperiet ianuā paradisi. Que
responderunt. Quomodo fiet istud: Judex
ait. Si moriatur quis ex charitate qui non
sit dignus mori. Sermo iste bonus visus
est. vtpote fidelis ⁊ omni acceptione dignꝰ
si poterit inueniri innocens qui velit mori
suo beneplacito ⁊ non ex debito aut malo
suo merito. Veritas circuit per totum orbē

terre: ⁊ nemo inuentus est mūdus a sorde
nec infans vnius diei sup terrā. Misericor
dia celū omne ꝑlustrat: ⁊ in angelis mino-
rem inuenit charitatē. Tandē redeunt mi-
sericordia ⁊ veritas que obuiarunt sibi an-
xie plurimū ꝙ non inuenerant ſm latā sen
tentiā. Tunc iusticia ⁊ pax osculate sunt. ⁊
pax ait. Vos nescitis quicꝗ̄ nec cogitatis:
quoniam omnes homines declinauerunt si
mul inutiles facti sunt. Non est q̄ faciat bo
num non est vsqꝫ ad vnū. Hoc em̄ est iudi-
ciū. Qui tulit sententiā ⁊ dedit consiliū ipse
ferat ⁊ auxiliū. Filius dei audito iudicio pa
tis ait. Ut video mihi onus satisfaciēdi ꝓ
homine per mortē imponitur. Tunc pater
ait. Omnia in sapientia fecimus mundū
creando: sic omnia in sapiētia faciemꝰ mū-
dum reparando. Respondit filius. In capi
te libri scriptū est de me vt facerē volunta-
tem tuā deus meꝰ: volui. Annunciabo iusti
ciam tuā in ecclesia magna. Nō abscondaꝫ
misericordiā tuam ⁊ veritatē tuā a consilio
multo. Olocaustū ⁊ pro ꝑccato non postu
lasti: tunc dixi ecce venio. Et sic patet quo-
modo in tertio cōsilio diffinitū est quomo
do fiet istud taꝫ altū sacr̄m incarnationis.

Secūdo fiet istud sacra

mentū incarnationis angeloꝝ ministerio.
Pater eternꝰ ait filio. Legatū oportet nos
mittere ad sponsam qui eā animet ad con-
sensum ne secreta coniugia abnuat deuota
virgo. Cuius pudor illesus maneat: atqꝫ ei
epistolā ⁊ mandata dirigamus. Respon-
dit filius dicens. Ita pater. Quoniā sic pla
citū est ante te. Pater autē ait vt dicit Au
gusti. sermone p̄mo de annūciatione dn̄ica
Ueni inquit o gabriel minister efficito ter
ribilis sacramēti: absconditū obsecūda mi
raculū. Ad requisitionē ⁊ redēptionē errā-
tis ade: a meis cogor descendere sedibus.
Illū em̄ quē ad ymaginē meā creaui: pecca
tuꝫ inueterauit: tabefecit quē feci. obfuscauit
quē plasmaui decorē. Lupus meū depascit
pecꝰ. Deserta est paradisi possessio. Lignuꝫ
vite ab ignea rumphea seruatur. Clausus
est voluptatis agellus. Misereor errantis
⁊ apprehendere cupio hostem. latere autē
volo omnes celestes virtutes: tibi soli pan
do secretum. Ad virginem mariam perge.
Uade ad animatam ciuitatem: de qua dici
tur. Gloriosa dicta sunt de te ciuitas dei. va
de ad rationalem meum paradisum. perge
ad orientalē splendidā portā. vade ad mei
verbi dignū habitaculū. perge ad secunduꝫ
in terra celū. vade ⁊ denūcia ei mee presen-
tie ymbrem. perge ad preparatū mihi san-
ctuariū. Uade ad sponsaꝫ incarnationis fi
lij mei mundū thalamum natiuitatis eius.
Loq̄re in aures rationales archana. Pre-
para mihi auris introitū: sed ne conturbes
nec terreas virginis animū vehemēter san
ctuariū appara. primā mei vocē gaudij ꝓ-
clama. Tu dicito virgini marie. Aue gra-
tia plena. vt miserear ego malignitati eue.
Audiuit angelus hec ⁊ intra se cogitabat
dicens. Stupendū est hoc miraculuꝫ: ⁊ oīs
cōscientie precellit sensum. qui in cherubin
terribilis est: ⁊ in seraphin inuisibilis: ⁊ in
omibus virtutibus angelicis incomprehē
sibilis: puelle sui habitaculi presentiā repro
mittit. ⁊ qui euā cōdemnauit eius familiaꝫ
glorificare in tantum cogitur: vt dicat pre-
parari sibi per aurē ingressum. ⁊ potest vte
rus capere eū qui nō capitur. Hec ⁊ huius-
cemodi angelo cogitante ait ad eum dn̄s.
Quid turbaris ⁊ miraris o gabriel? Nūq̄d
non prius a me missus es ad Zachariā sa-
cerdotē: ⁊ natiuitatē Johānis ei nūciasti?
Nōne pro incredulitate sniam ei silentij ꝓ
tulisti? Nūquid non condemnasti senē sine
voce eū esse faciens? Nunquid non decre-
uisti ego aūt confirmaui? Nunquid nō nū-
ciationis tue effectū prosecutus est? Nun-
quid non effugata sterilitate concepit steri
lis ⁊ nature vacatio aufugit? Nunquid nō
tunc est seges illa fertilis facta que iam a-
rebat? Nūq̄d impossibile est apud me qcꝗ̄
q̄ creaui omnia verbo? Cur ergo ambigis?
Ad hec angelū respōdentē audiamus. Do
mine inquit sanare culpas nature: dissolue
re passionū languorē: defunctionē artus ad
vitalem reuocare virtutem: imparare natu
re procurationis filiorum effectum: soluere
sterilitatem ⁊ vetustissimorum membrorū
vetustam ariditatē in viriditatis reforma-
re statum. sterilīqꝫ aruo manipulorum re-
pente ostendere partuꝫ: opus existit tue vir
tutis qđ ex more perficitur. Testis est Sar
ra. ⁊ post illam Rebecca. ⁊ iterum Anna q̄
miserie ⁊ sterilitatis simul seruiētes a te li-
bertatem acceperunt. virginem autem pa-
rere que de viro genitura non est: superat
omnem legum naturam. ⁊ tuaꝫ quomodo
puelle annunciabo presentiam? Te eniꝫ ce
li ⁊ terre non capiūt fines: ⁊ quomodo vte

rus capiet virginalis? Aut quomodo fer-
ret maria ignē deitatis tue sedis? Et domi
nus ait. Si lesit ignis presentia in solitudi-
ne rubū: ledet vtiqȝ ⁊ mariā mea presentia.
Si vero ignis ille qui figurauit diuini mei
ignis e celo aduentū. inflammabat quidē
rubū: non aūt cōburebat. quod vtiqȝ dices
de veritate. non in ignis flamma: sed in spe-
cie pluuie descendente. Concionāte deo mi
rantur sedes: stupēt throni: potestates oēs
ac diuini exercitus silent. Pater nihilomi-
nus curis nuptialibus occupatus instat vo
tis. Uade inquit gabriel ⁊ celeri raptu no-
stra iussa perfice: ethereas rūpe sedes: atqȝ
antiquū pro seculo consiliuȝ virgini nostre
defer marie. Hec incolit menia parua naza-
reth. Angusta quidē illi domus: sed celi pa
latia patent. Cui ego vnicū meū quo alter
chario nemo est. ⁊ vt plenius dicā alteruȝ
me donare volo ⁊ vt sit illa mater cui sum
ego pater. Ac ne dubitet fiēda que mando
spiritus implebit aluū: viscera celestis au-
ra fouebit. Erit illa sine marito mr: cui sum
ego sine coniuge pater. Sic mundo succur-
rere volo: tibi inquit hec munera dono. Iā
non dicatur viuentiū mater eua: sed maria
det accipietqȝ fidē: ⁊ arras illi celesti mune-
re dabis. sed regna promitte: ipsius erit to-
tū cuius filius possidet celū. Hec ergo cun-
cto celitus audiente senatu: Pater gabrie-
li mandata dabat. Sȝ ille fulmineos obtu-
tus atqȝ ora tonātia pauens. archanis pa
rat parere tremefactus imperijs: moxqȝ vo
latu rapido secat axem astriferuȝ nubesqȝ
profundas celer adit. Ipse per medios ce-
li sinus: flammineos artus vibrans: ignito
aere fertur donec extrema in tecta radiās
magno lumine coruscās intraret. Hec au-
gustinus. Et sic pȝ quō fiet istud tā altū sa
cramētū dn̄ice īcarnatōis āgeloꝝ ministerio

Tertio fiet istud tam al
tum sacrm̄ dn̄ice incarnatiōis virginis ob
sequio. Unde Aug in quodā sermone in-
troducit beatā virginē sic loquentē. Eram
inquit maria ī domo mea puella iudea: ex
semine Dauid regis generata. Adulta fa-
cta sum ⁊ desponsata. Desponsata sum con
iugi ⁊ placui alteri non interueniente adul
terio: sed intercedēte spiritusancto. Despon
sata suȝ homini iudeo: ⁊ placui homini deo
Desponsauit me vir iudeus: ⁊ amauit me
xp̄s deꝰ. Ignorauit qdē ioseph spōsus meꝰ
ꝙ me adamasset deus meꝰ: ⁊ putauit ꝙ de
adulterio imp̄gnatꝰ esset venter meꝰ. Nāqȝ
ignorante ioseph sponso meo venit ad me
quidā magnꝰ xp̄i panimphus: nō patriar-
cha primꝰ aut ꝓpheta egregiꝰ. Sed gabriel
archangelus: facie rutilās: veste coruscās
ingressu mirabilis: aspectu terribilis: ⁊ visi-
tauit me. Hec ille. Beata virgo in domo cō
sistens erat associata duodecim puellis vir
tuosis q̄ notant in euangelio hodierno in-
struētes eā in tā alto sacro. Pr̄ia fuit dn̄a
secreta: que instruebat beatā virginē vt me
ditaret ea q̄ ꝯtinebant in illo ps̄. Bn̄dixi-
sti domine terrā tuā: auertisti captiuitateȝ
iacob. Remisisti ⁊c̄. Mitigasti ⁊c̄. Cōuer
te nos ⁊c̄. Nunqd in eternū ⁊c̄. Deꝰ tu con-
uersus ⁊c̄. Ostende nobis dn̄e ⁊c̄. Et ait dn̄a
secreta. O si veniret angelꝰ gabriel q̄ secre-
ta mysteria dei nob̄ reuelaret. Hic em̄ tria
magna hȝ officia. Pr̄io assistit an̄ deū. Lu-
ce. i. Ego sum angelus Gabriel qui assisto
semper ante deū. Scd̄o est victor in prelijs
Unde Gabriel prelijs prepositus est. Iō
fortitudo dei interp̄tat vt dicit glo. Dan̄.
viij. Tertio reuelat secreta. Dan̄. viij. Ga-
briel fac istā ītelligere visionē. Cūqȝ sic me
ditaret ecce angelꝰ gabriel missus a deo in
ciuitatem galilee cui nomen nazareth: pul
sabat ad hostiū. Statimqȝ dn̄a secreta cu-
currit ad hostiuȝ: nec subito aperuit: sed per
speculaȝ aspiciens ait. deo gratias. ⁊ ange
lus ait semper. Interrogauit dn̄a secreta.
Pacificus ne ingressus tuus? Respondit
angelus. Ego sum gabriel angelus missus
nunciare totius mundi salutē deferens ade
reuocationis conscriptū: missus ad anima-
tū regis angeloꝝ palatiū preparare mūdū
sponso thalamū: missus miles referans re
gis secretū: quod cognoscit fide ⁊ non dis-
cussione quod deifice glorificatur ⁊ non in-
uestigatur. missus ad virginem desponsatā
viro cui nomen erat ioseph de domo dauid
⁊ nomē virginis Maria. Beata virgo ait
Audiā quid loquatur in me dominus deꝰ:
qm̄ loquet pacē in plebē suā. Et sup sctōs
suos ⁊c̄. vsqȝ glīa in terra nr̄a. Et tunc dn̄a
secreta ap̄uit hostiū. Scd̄a fuit dn̄a intelli-
gentia: que instruebat beatam virginem vt
peteret intellectum eoꝝ que legebat. vnde
ipsa dicebat. Da mihi ītellectū ⁊ scrutabor
legem tuam. Qm̄ declaratio sermonū tuo
rū illumīat: ⁊ intellectū dat p̄uulis. Et subi
to angelus ingressus ad eā dixit. Aue grā

plena dñs tecū: benedicta tu in mulierib⁹.
Aue sponsa dei genitrix ĩmaculata. aue aĩa
tum templū dei. aue sacrariū spiritussancti.
dñs tecū in corde: dñs tecū in vtero: dñs
tecū in auxilio. Tertia fuit dña erubescẽtia
que instruxit beatã virginẽ ne statim rñde
ret. ideo cū audisset turbata est in sermone
ei⁹ ⁊ cogitabat qualis esset ista salutatio. qꜫ
pudicicia hꝫ verecūdiã honestatis. Turba
ta est in introitu angeli cogitans ꝙ sic be-
nedixerit ei que modestū retinens apud se
ꝓposi ti sancti silentiū ⁊ incognitū hñs viri
le colloquiū. Stupet angelo salutãte: sibiqꝫ
talit̄ bñdicẽte: nõ tñ ẽ ausa ꝑuenire loque-
tem. Turbata est eñ non turbatione impa
tientie: sed verecūdie ⁊ pauoris ⁊ admira-
tionis ꝓpter ĩmẽsitatẽ luminis. qꜫ expaue-
scit virgo de lumine ꝓpter nouã ⁊ insolitã
salutationẽ. Quarta fuit dña taciturnitas
que instruebat beatã virginẽ vt cogitaret
intra se altitudinẽ ꝯsilij diuini super salute
generis humani. O annunciatio mirifica.
O salutatio ꝑegrina plenitudinis copiam
portans ⁊ virgineū corpus illustrãs. preue-
niens itaqꝫ iudicẽ: preco tã preclar⁹ ⁊ mirꝫ.
festinus prepat vt in pretorio virginitatis
suscipi possit de⁹ maiestatis. Cogitabat nãqꝫ
beata virgo qualis esset ista salutatio: quia
de plenitudine ipius debebãt accipe vniuer
si captiui redẽptionẽ. tristes ꝯsolatiões. pec
catores veniã. iusti grãm. angeli letitiã. de-
niqꝫ tota trinitas gl'iam. fili⁹ dei carnis hu-
mane substantiã. Quinta fuit dña timoro
sa: q̃ instruebat beatã virginẽ ne cito assen-
tiret his verbis. Salutat angelus puellam
viri salutatiõis ignarã. terret̄ virgo nouita
te verborꝫ. ad quã ãgel⁹. Ne timeas maria
Ne inq̇t aspectu meo mater dñi mei terre-
aris. Ego ꝯceptionis tue minister adueni:
non vt virginitatẽ amittas interueni. Ipse
me misit ad te qui est nascitur⁹ ex te. Ideo
dicit dña timorosa. Hic est bon⁹ angel⁹ con
fortãs ⁊ letificãs. Sexta fuit dña hõestas:
que instruebat beatã virginẽ vt staret cū
oculis depressis ad terrã ⁊ cū multa mode
stia. Tanta eniꝫ fuit honestas ei⁹ vt nemo
vnqꝫ tẽptationẽ vllã carnis de ea habuerit
Nihil eñ in maria toruuꝫ in oculis: nihil in
verbis procax: nihil in actu inuerecūdū: nõ
gestus fractior: nõ incessus solutior: nõ vox
petulãtior. Ne timeas maria neqꝫ expaue-
cas v̄go ꝑtū: neqꝫ metuas neqꝫ formides
multū inexꝑta: tñ crede ⁊ cõcepisti; ama ⁊
peperisti. Qm̄ inuenisti grãm apud deum:
Quã gratiam? Dei ⁊ hoĩm pacẽ: mortis de
structionẽ: vite repationẽ. Concipies eñ ⁊
paries filium: non cuiuslibet meriti hoĩem
sed totius secl'i saluatorẽ. Recole maria in
libro Esaye ꝓphete virginẽ quã pariturã
legisti ⁊ gaude ⁊ exulta: qꜫ tu esse meruisti
tu ibi ꝑfigurata es virgo. Ecce tu in vtero
ꝯcipies: nõ de viro: ſ; de spiritusancto. graui
da eris ⁊ incorrupta manebis. Paries q̇-
dem filiū: ⁊ virginitatis non patieris detri-
mentū. efficieris grauida: ⁊ eris mater sem
per intacta. Septima fuit dña prudentia q̃
instruebat beatã virginẽ vt sic prudẽter re-
sponsionẽ temperaret ꝙ hoc fieri posse non
dubitaret: ſ; de modo fiẽdi interrogaret. iõ
ipsa ait. Quõ fiet istud: qm̄ virū nõ cogno
sco? habebo filiū ⁊ nescio virū. portabo fetū
que fugio partū. Quõ vacuo vtero genera
bo? vnde prebebo lac labijs infantis suge-
re postulãtis? Octaua fuit dña virginitas:
q̃ instruebat beatã virginẽ vt qđ semel deo
deuouerat ꝑpetuo obseruaret. ꝓpterea an-
gelus ait. Noli expauescere: noli de tue vir-
ginitatis ꝑmanentia sollicitudinem gerere.
Intacta manebis: de ꝓle gaudebis: sine cõ
iunctione mortalis viri efficieris nutr⁹ altis-
simi. ꝓinde nõ est qđ metuas: ſ; inde est qđ
gaudeas. Tūc eñ dolor sequeret̄ partum
si ꝑcederet libido ꝯceptū. Nūc v̄o spūssan-
ctus supueniet in te: ⁊ virt⁹ altissimi obum
brabit tibi. i. refrigerabit tibi sub vmbracl'o
spūsscti. ne in feruore ꝯcupiscẽtie torrearis
Erit in te ꝯceptio: ⁊ nõ cõcupiscẽtie libido.
Nõ eñ erit estus vbi vmbrã faciet spūssan
ctus. Nona dña fuit obediẽtia: q̃ beatã vir
ginẽ instrue[ba]t: tã grandi sacramẽto assen
sum ꝑbere dicẽs. O btã maria seculū oñe
captiuū: tuū depcat̄ assensum. Te de⁹ nun-
cio sue fidei assistere fecit. Noli morari vir-
go nūcio: festinãter rñde verbū ⁊ suscipe fi
liū. Tunc maria sic salutata sic ꝯfortata sic
de magnifica ꝓle letificata: sic de pudore cer
tificata. Ecce statim surrexit: genua in ter-
ram fixit: terrã osculata fuit: oculos ad celū
leuauit: brachia ad celū extendit. Et sic cū
magno gaudio dixit. Ecce in quo notatur
promptitudo obedientie. Decima fuit dña
humilitas que instruebat beatam virginem
vt de se non alta saperet dicens. O venerã-
da virginitas. O predicãda humilitas ab
angelo mater domini appellaris: sed te an-
cillam domini ꝯfitearis; ideo ipsa ait. Ecce

ancilla dñi tanq̄ diceret. Paratū cor meuz deus: q2 intactus ꝑmanet vterus me⁹. Respexit em̄ hūilitatez ancille sue. Uenit ergo mansuet⁹ implens celos: transiliens per humilem ad suꝑbos: ꝛ celos non derelinquēs vt inflatos tumore superbie apposito humilitatis remedio mitis medicus ip̄e curaret. Uenit em̄ mansuet⁹ ꝛ mitis sedens suꝑ nubem leuem. i. suꝑ mariā humilē. ¶ Undecima fuit dña desiderosa: que instruebat beatam virginē: vt adimpleret desideriū sanctorum patrū dicentiū illō Esa. xlv. Rorate celi desuper: ꝛ nubes pluant iustū. aperiat̄ terra ꝛ germinet saluatorē. Naz desideriū pauperum exaudiuit dñs: preparationē cordis eoruz audiuit auris tua. Ideo ip̄a ait. Fiat mihi. ¶ Duodecima fuit dña fidelis q̄ instruebat beatā ꝟginem vt verbis angeli crederet. Uñ ipsa ait. Contingat mihi o gabriel archangele ſm verbū tuū: veniat ad cubiculum suū: qui in sole posuit tabernaculū suū. Oriatur mihi ꝟgini ꝑmanēti sol iusticie: in cui⁹ pennis eterna permanet sanctitas. cui perpetua castitate florescens mea ꝑduret integritas. Egrediat̄ sicut splendor iustus ꝛ saluator vt lampas accēdat̄. ꝓcedat iam sponsus de thalamo suo: q2 secura facta suz de ꝓposito meo. Nec dū reuertit̄ nunci⁹: et virginalē thalamū ingreditur xp̄s. efficitur sub typo pregnans beata dei genitrix: ꝛ cuncta per secula p̄dicat̄. sine mora vt assensus ꝟginis pandit̄: celestis sponsus immaculatum corpus ingredit̄: ꝛ qui toto mūdo non capitur puelle intacte mēbris infundit̄. Credidit monita qd̄ audiuit: meruit sanctificata qd̄ credidit. deniq3 tm̄ se ad celi fastigia sub leuauit. vt verbū apud deū in p̄ncipio. i. dei filiū de summa celi arce susciperet. ꝛ sic ptz. Quomodo fiet istud tam altū sacramentū dñice incarnatiōis virginis arbitrio.

¶ Quarto fiet istud tam altum sacramentū dñice incarnatōnis deuotoruz obsequio.

Mox em̄ vt beatissima virgo angelo assensum prebuit. Spiritussctūs in eam descendit: que filiuz dei cōcepit. Tūc populus sanctoꝝ patrū qui erant in lymbo viderunt lucē magnā. Esa. ix. Populus qui habitabat in tenebris vidit lucem magnaz. Habitantib⁹ in regione vmbre mortis: lux orta est eis. Et letati sunt gaudio magno. Surrexerūt aūt q̄ttuor ꝓphete cōfortātes ꝛ animātes oīes q̄ erant in lymbo. ¶ Primo surrexit Moyses ꝛ ait. Manna descendit de celo gaudeant oīes esurientes. ¶ Secundo Dauid dicēs. Exortū est in tenebris lumē rectis corde: misericors ꝛ miserator ꝛ iustus dñs. gaudeant omnes egrotantes. ¶ Tertio Salomon dicēs. De vinea celi botrus erupit. gaudeant oēs sitiētes. ¶ Quarto Daniel dicens. Lapis sine manib⁹ de mōte precisus est. gaudeant fideles credentes miserūt aūt legatos ad beatā ꝟginē qui gratias egerūt ꝛ benedixerūt eam vna voce dicentes. Tu gloria hierusalē. tu leticia israel. tu honorificētia populi nostri que fecisti viriliter: ꝛ confortatū est cor tuū: eo ꝙ castitatem seruaueris: ꝛ manus dñi cōfortauit te. ideo eris benedicta in eternum. Judith. xv. Et ait maria. Magnificat aīa mea dñm ꝛc. vsq3 Abrahā ꝛ semini eius in secula. Amē.

¶ In festo resurrectōis dñi Sermo. xxiiij.

Uiderūt iuuenē sedētem in dextris. Marc. vlti. ꝛ in euangelio presentis solēnitatis. Act. x. dr̄. Hūc de⁹ suscitauit tertia die ꝛ dedit eū manifestū fieri nō oīi pp̄lo: sed testibus preordinatis a deo. Suꝑ quo talē moueo questionē. Utrū xp̄s resurgēs virtuose resurrexerit etiā gl'iose. ¶ Ad istā q̄stionē respondēt duo doctores noui testamēti. ¶ Primus est Paul⁹. Phil. iij. Reformabit corpus humilitat̄ nostre configuratuz corpori claritatis sue ꝛc. ¶ Secūdus est sanct⁹ Tho. iij. parte. q. liiij. arti. ij. vbi dicit sic. Corp⁹ xp̄i in resurrectione fuit gloriosuz. Et hoc appa ret triplici rōne. ¶ Primo quidē q2 resurrectio xp̄i fuit exemplar ꝛ causa nostre resurrectionis. vt habet̄. i. Coꝛ. xv. Sancti autez in resurrectione habebūt corpa gloriosa. sic dicit̄ ibidē. Seminat̄ in ignobilitate surget in gloria. Uñ cū causa sit potior causato. et exemplar exemplato. Multo magis corp⁹ xp̄i fuit gloriosuz in resurrectiōe. Qui em̄ ē causa salutis alioꝝ etiā ip̄e debet salutē cōsequi. Sicut legit̄ de Raab meretrice. Josue. vi. ꝛ de obstetricib⁹ iudeoruz in egypto. Exo. i. Secundo q2 ꝑ hūilitatez passionis meruit gloriā resurrectiōis. Unde ꝛ ipse dicebat Job. xvij. Nunc aīa mea turbata est: qd̄ ꝑtinet ad passionē. ꝛ postea subdit. Pat̄ clarifica filiū tuū. in quo petit gloriā resurrectionis. Unde oportet humilē exaltari ꝛ cū te cōsumptū putaueris vt lucifer orieris. vt patet de Joseph qui vendit⁹ ꝛ humiliatus

in compedib⁹. subito factus est rex egypti ꝛ
fratrū liberator: ꝛ in curru aureo duct⁹: vbi
sicut sol resplenduit vultus ei⁹. ¶ Tertio q2
a pͥncipio sue conceptōis aīa xp̄i fuit glorio
sa ꝑ fruitionē diuinitatis ꝑfectā. Est aūt dis
pensatiue factum vt ab aīa gloria nō redū
daret in corp⁹, scz ad hoc ꝙ misteriū nostre
redemptōnis sua passione impleret. ꝛ ideo
peracto hoc misterio passiōis ꝛ mortis xp̄i
aīa xp̄i statim in corp⁹ in resurrectiōe resū
ptum suā gloriaz redundauit ꝛ deriuauit:
ꝛ ita factū ē corp⁹ illud gloriosuz. hec Tho.
¶ Sciendum ꝙ resurrectio xp̄i fuit gloriosa
quantū ad quattuor. ¶ Primo q2 xp̄s imor
talis resurrexit. Cū em̄ resurrectio sit repara
tio a morte in vitā. Perfecta resurrectio est
quādo aliq̄s eripit̄ nō solū a morte sed etiā
a necessitate ꝛ possibilitate moriendi. Et sic
xp̄s resurgēdo ꝑuenit ad vitaz penit⁹ imor
talem. ꝺm illud Rom̄. vi. Xp̄s resurgēs ex
mortuis iam nō morit̄: mors illi vltra non
dominabit̄. Secūdo q2 xp̄s resurrectionē
suā causauit. Joh. x. Nemo tollit aīam meā:
sed ego pono eam ꝛ iterū sumo eam. Natu
ralis ordo rerū diuinit⁹ institut⁹ hoc habet:
vt quelibz causa pͥmo operet̄ in id qͦd est si
bi ꝓpinquū. ꝛ per id operet̄ in alia magis
remota. Sicut ignis pͥmo calefacit aerē ꝓ
pinquū ꝑ quē calefacit corpora distincta: et
ipse de⁹ illuminat pͥmo substātias sibi pro
pinquas ꝑ quas illuminat magis remotas
vt Diony. dicit. xiij. Cel. iere. Et ideo verbū
dei primo attribuit vitam imortalē corpori
sibi naturalit̄ vnito: ꝛ ꝑ ip̄m operat̄ resurre
ctionē in om̄ib⁹ alijs. Tertio q2 resurrectio
xp̄i est exemplar resurrectiōis solū iustoruz
Primordialis em̄ causa resurrectōis huma
ne est diuina iusticia ex qua xp̄s hz potesta
tem iudiciuz facere: q2 filius hoīs est. ꝛ ideo
virt⁹ effectiua resurrectōnis ei⁹ se extendit
non solū ad bonos sed etiam ad malos qui
sunt ei⁹ iudicio subiecti. Sicut autē resurre
ctio xp̄i ex eo ꝙ corp⁹ illud est personaliter
verbo vnitū est pͥma tempe. ita etiā est pͥma
dignitate ꝛ ꝑfectōne. vt glo. dicit. i. Cor. xv.
Semꝑ autez id qͦd est ꝑfectissimū est exem
plar qͦd imitant̄ min⁹ ꝑfecta ꝺm suū modū
ꝛ ideo resurrectio xp̄i est causa exemplaris
resurrectiōis illoꝝ: quos oportet illi resurre
ctioni conformari. que cōformitas est soluz
iustoꝝ qui sunt conformes filiationi xp̄i. vt
dicit̄ Roma. viij. ¶ Quarto q2 resurrectio
xp̄i est causa resurrectiōis aīarū. Nam resur
rectio xp̄i agit in virtute diuinitatis q̄ quidē
se extendit nō solū ad resurrectionē corpoꝝ
sed etiā ad resurrectionē aīarū. a deo em̄ est
ꝛ ꝙ aīa viuit per gr̄am: ꝛ ꝙ corp⁹ viuit per
aīam. ꝛ ideo resurrectio xp̄i habz instrumē
taliter virtutē effectiuā. nō solū respectu re
surrectōis corpoꝝ: sed etiā respectu resurre
ctionis aīarū. Similit̄ aūt habz rōnē exem
plaritatis respectu resurrectōis aīarū: quia
xp̄o resurgenti debem⁹ etiā ꝺm aīam cōfor
mari. vt sicut ꝺm apl'm. Rom̄. vi. Xp̄us re
surrexit a mortuis ꝑ gloriā patris. ita ꝛ nos
in nouitate vite ambulem⁹. ꝛ sicut ip̄e resur
gens ex mortuis iam nō morit̄. ita nos exi
stimemus mortuos nos esse pctō vt in eter
num viuam⁹ cum illo. Et Rom̄. iiij. dicitur
Resurrexit ꝓpt̄ iustificationē nostraz. Qͦd
quidē hodie apparuit in deuota ꝛ sincera fi
delium cōmunione. in qua viderūt iuuenez
id est xp̄m. sedentē. i. resurgere. in dextris. i.
ad gloriam.

¶ Iuuenē sedentē in dextris viderunt.

- Virtutes.
- Angeli.
- Patriarche.
- Prophete.
- Sancti.
- Mortui.
- Gentiles.
- Mulieres.
- Discipuli.
- Judei.
- Luminaria.
- Mixta.

¶ Primo iuuenem sedentē

in dextris viderūt virtutes q̄ fuerūt q̄ttuor
euntes ad deū patrē: petētes ab eo vt xp̄us
resurgeret a mortuis tertia die. Cūq3 foret
disceptatio: que illarū pͥma accederet. dixe
runt illud ps. Justicia ante eū ambulabit ꝛ
ponet in via gressus suos. ¶ Primo accessit
iusticia dicēs. Ad cōmēdationē diuine iusti
cie ꝑtinet exaltare illos q̄ se ꝓpt̄ deū humi
liant. i. Pet. v. Humiliamini sub potenti ma
nu dei: vt vos exaltet in tp̄e visitatiōis. Sz
xp̄s ꝓpter charitatē ꝛ obedientiā dei se hu
miliauit vsq3 ad mortē crucis. vt dr̄ Phil. ij.
Ergo oportet ꝙ exaltet̄ a deo vsq3 ad glori
osam resurrectionē. Super quo adduco te
stimonia veteris ꝛ noui testimenti. ps̄ dicit
ex persona xp̄i. Tu cognouisti sessionē meā
id est humilitatē passionis mee. ꝛ resurrecti

onem meã.id est glorificationẽ in resurrecti
one. Sicut glo.exponit Luce.i.dicẽs. Depo
suit potẽtes de sede ꝛ exaltauit hũiles ¶Se
cũdo accessit fides dicẽs. Ad te dñe clama
bo ꝛ ad deũ meũ deprecabor. Duo em̃ pre
dicaui circa personã xpi.scꝫ diuinitatẽ ꝛ hu-
manitatẽ eius. Non em̃ sufficit alteruꝫ sine
altero credere.ad hoc ꝙ cõfirmaret̃ fides de
humanitate ipsius.oportuit moram esse in
ter mortẽ ꝛ resurrectionẽ eiꝰ. Si em̃ subito
post mortẽ resurrexisset: videri posset ꝙ eiꝰ
mors vera nõ fuisset: ꝛ per cõsequẽs nec re
surrectio vera. Ad fidẽ aũt diuinitatis opor
tuit ꝙ cito resurgeret ꝛ eius resurrectio nõ
differretur vsqꝫ ad finẽ mundi. Super quo
adduco testimonia veteris ꝛ noui testamẽ
ti.ps̃. dicit ex persona xpi. Que vtilitas in
sanguine meo: dũ descẽdero in corruptionẽ
id est que vtilitas in effusione sanguis mei
dum descendo quasi per quosdã gradꝰ ma-
lorũ in corruptiõnẽ: quasi dicat nulla. Si em̃
statim non resurgo: corruptũ qꝫ fuerit corpꝰ
meũ nemini annunciabo.nullũ lucrabor.vt
glo.exponit. ꝛ.i.Cor.xv.dr̃. Si xp̃us nõ re
surrexerit.inanis est predicatio nostra: ina-
nis est fides nostra. Tertio accessit domi-
na spes dicens. Propter hoc letatũ est cor
meum: ꝛ exultauit lingua mea insup̱ ꝛ caro
mea requiescet in spe: qm̃ non derelinques
aiam meã in inferno.nec dabis sanctũ tuũ
videre corruptionẽ. Dũ em̃ videmꝰ xp̃m re
surgere qui est caput nostrũ: sperámꝰ etiam
nos resurrecturos. ¶Super quo adduco te-
stimonia veteris ꝛ noui testamẽti.ps̃.dicit
ex persona xpi. Refloruit caro mea ꝛ ex vo
luntate mea confitebor illi. Et.i.Cor.xv.dr̃
Si xp̃s resurrexit quomodo quidã in vobis
dicunt: qm̃ resurrectio mortuoruꝫ non est.
¶Quarto accessit dña charitas dicẽs. Pro-
pter nimiã charitateꝫ qua dilexit nos: misit
deus filium suũ in similitudinẽ carnis pec-
cati quã ostendit dum animã suam pro no
bis posuit. Sed ista perfectio charitatis nõ
compleret̃ nisi nos efficeret participes eter
ne hereditatis. Quod quidẽ fieri nequiret:
nisi prius a mortuis resurgeret ꝛc̃. ¶Super
quo adduco testimonia veteris ꝛ noui te-
stamenti.ps̃.dicit ex persona xpi. Estimatꝰ
sum cum descendentibus in lacum factus
sum sicut homo sine adiutorio inter mortu
os liber. Et Luce vlti.dicit̃. Oportebat xp̃ꝫ
pati: ꝛ resurgere a mortuis die tertia. Tunc
deꝰ pat̃ ait filio existenti in sepulchro. Exur
ge gloria mea.exurge psalteriuꝫ ꝛ cythara.
Rñdit filiꝰ. Exurgã diluculo. Sicqꝫ factũ ẽ

¶Secundo iuuenem seden

tem in dextris viderunt angeli. Sicut em̃ di
cit apl's Rom̃.xiij. Que a deo sũt ordinata
sũt. Est aũt hic ordo diuinitꝰ institutꝰ: vt ea
q̃ supra hoĩes sunt: hoĩbꝰ p̱ angelos reuelẽ-
tur.vt pꝫ p̱ Diony.iiij.c.Cele.iere. Xp̃s aũt
resurgẽs nõ rediit ad vitã cõiter oĩbꝰ notã.
ſ ad vitã quandã ĩmortalẽ ꝛ deo cõformẽ.
ſm illud Rom̃.vi. Qd̓ em̃ viuit.viuit deo.
ꝛ ipa xpi.resurrectio nõ debuit ĩmediate ab
hoĩbꝰ videri.ſ eis ab angelis nunciari. Vñ
Hylariꝰ dic̃ sup̱ Math. Qd̓ ido angelꝰ priꝰ
resurrectiõis ẽ index: vt q̊dã famulatu pat̃-
ne volũtatis resurrectio nũciaret̃. Quia igr̃
p̱ resurrectionẽ xpi ruina angelica erat re-
paranda ex hoĩbꝰ. Math.xxij. Erũt hoĩes
sicut angeli dei in celo. ido angeli hoc hoĩbꝰ
nũciauert̃. Fuerũt aũt p̃cipue q̃ttuor ange-
li. ¶Primꝰ extra sepulchrum. Math.xxviij.
Angelꝰ dñi descẽdit de celo. Cuiꝰ descẽsus fu
it ṽtuosus.qꝛ ecce terremotꝰ factꝰ ẽ magnꝰ
ps̃. Terra tremuit dũ resurgeret in iudiciuꝫ
deus. Fuit gloriosus: qꝛ erat aspectꝰ eiꝰ sicut
fulgur.vestimẽta eiꝰ sicut nix. Fuit terribilis
qꝛ pre timore aũt eiꝰ exterriti sunt custodes
Fuit affabilis.qꝛ dixit. Nolite timere. Scio
em̃ qꝛ iesuꝫ crucifixum queritis. ¶Secũdus
angelꝰ fuit intra sepulchrũ. Mar.xvi. Et in
troeuntes in monumentũ viderũt iuueneꝫ
sedentẽ in dextris: coopertuꝫ stola candida
ꝛ obstupuerunt ¶Tertius ꝛ quartꝰ angelꝰ
fuerunt intra sepulchrũ. Joh.xx. Inclinauit
se ꝛ prosperit in monumentũ ꝛ vidit duos
angelos in albis sedentes.vnum ad caput:
ꝛ reliquũ ad pedes vbi positũ fuerat corpꝰ
iesu. Qui oẽs testati sũt xp̃ꝫ resurrexisse ꝛc̃.

¶Tertio iuuenem sedentẽ

in dextris viderunt patriarche. Quibꝰ hoc
sacramentum resurrectõnis reuelatum est.
q̄uis non ita clare intelligerent ante: sicut
post factum Adam in statu innocentie: cui
dormienti costa detrahitur: vt coniunx effi-
ciatur.ita ꝛ christo in cruce moriẽti sanguis
ex eius latere effunditur vt ecclesia constru
atur. Dormit Adam vt fiat Eua.morit̃ xp̃s
vt fiat acclesia. Dormienti ade fit eua de la
tere.mortuo christo lancea p̱cutit̃ latus: vt
p̱fluãt sacramẽta quibꝰ formet̃ eccl'ia. Vñ
merito apl'us p̃mũ adã dicit formam fuisse

futuri. qm̄ sicut dormitio ade figurabat mortem xpi. ita expergefactio ipsius figurabat resurrectōnē xpi. ps̄. Ego dormiui τ soporatus sum. τ exur. q. d. s. me. Noe denudat⁹ in tabernaculo suo dormiēs ꝓpter ebrietatem significat xp̄m infinita charitate calefactuz dormientē in ligno crucis denudatū om̄ino vestib⁹ quas milites inter se diuiserūt. Et sicut Cham derisit patrē suū. ita iudei ꝑtereūtes blasphemabāt xp̄m deuz suū. Sed noe expergefact⁹: cognita nequitia Cham maledixit chanaaz filio ei⁹. ita xp̄s expergefact⁹ a somno mortis per resurrectionē imprecatus est maledictionē filijs iudeoꝝ τ nō illis qui euz crucifixerūt: ꝓ quib⁹ orauit in cruce dicens. Pater ignosce illis τc̄. Abraham cui ꝓmiserat deus in ysaac vocabit̄ tibi semen: τ tamē mandatū a deo acceperat: vt filium suū ysaac imolaret. Credidit abrahā deo. Credidit em̄ ysaac post imolationez resurrecturū τ filios ꝓgeniturū. in quo imolatio τ resurrectio xpi prefigurabat̄. Jacob benedicēs iudam ait. catulus leonis iuda. Ad predaz ascendisti fili mi: requiescēs accubuisti vt leo. q̄s suscitabit eū. Geñ. xlix. Dicūt naturales ꝙ leena parit catulos mortuos. τ die tertia rugiens sup eos accipiūt spiritū vite. sic etiā de xp̄o. Samson in ciuitatem gaza ingrediēs ab inimicis cōprehēdi non potuit. sed surgēs media nocte portas ciuitatis cū seris abstulit τ in cacumine mōtis portauit. Sic milites custodiētes sepulchrum xp̄i eū tenere nō potuerūt: q̄n de sepulchro resurgens egrederet̄. saluis sigillis pilati quib⁹ erat signatū. Jonas fuit in vētre ceti trib⁹ dieb⁹ τ trib⁹ noctib⁹. tertio aūt die pristine vite reddit⁹ est. Sic filius hoīs trib⁹ dieb⁹ τ trib⁹ noctib⁹ fuit in corde terre τ tertia die resurrexit.

Quarto iuuenem sedentem in dextris viderūt ꝓphete. qm̄ in manibus ꝓphetarū assimilat⁹ est xp̄us. Esaias xi. dicit sic. In die illa erit radix iesse q̄ stat i signū populoꝝ: ip̄m gentes deprecabunt̄: τ erit sepulchrū eius gloriosuz. Osee. xiij. c. dicit. Hic filius me⁹ sapiēs. Nunc em̄ nō stabit in contritiōe filioꝝ de manu mortis liberabo eū: τ de manu inferoꝝ eruā euz. Ubi ē iudiciū tuū mors: vbi est acule⁹ tuus: Ero mors tua o mors ero morsus tuus inferne. Uiuificabit nos post duos dies: in die tertia suscitabit nos. Micheas. vi. c. dicit. Ne leteris inimica mea, q: cecidi: consurgā. Cū sedero in tenebris dn̄s lux mea est. Educet me in lucē videbo iusticiā ei⁹. Amos. ix. c. dicit. In die illa suscitabo tabernaculum dauid q̄d cecidit: τ aperturas muroꝝ ei⁹ reedificabo: τ ea que corruerāt instaurabo: Sophonias. iij. c. dicit. Expecta me in die resurrectionis mee in futurum: q: iudiciū meum est vt congregē regna τ colligā gentes. nūc reddaz populis labiū electū: vt inuocēt oēs in noīe dn̄i. τ seruiāt ei humero vno. Abacuh. ij. c. dicit. Lapis de pariete clamabit: τ lignū q̄d inter iuncturas muroꝝ est: r̄ndebit. q: replet̄ terra vt cognoscant gloriam dn̄i. David ait in psal. Exurrexi τ adhuc suz tecum.

Quinto iuuenē sedentez in dextris viderūt scti patres in lymbo detēti. Nam passio xp̄i fuit q̄dā causa vniuersal̄ humane salutis tam viuoꝝ ꝙ mortuorum. Causa aūt vniuersalis applicat̄ ad singulares effect⁹ ꝑ aliq̄d sp̄ale. Un̄ sicut virt⁹ passionis xp̄i applicat̄ viuentib⁹ per sacramenta cōfigurātia nos passioni xp̄i. ita etiā applicata est mortuis ꝑ descensum xp̄i ad inferos. Un̄ apl's dic̄ Eph̄. iiij. Q̄d aūt ascendit q̄d est nisi q: descendit. ꝑmū in inferiores partes terre. glo. i. ad inferos. Nam ꝑ descensuz suum ad inferos eduxit q̄ttuor ordines sanctoꝝ. s̄m illud Coll'. ij. Expoliās p̄ncipat⁹ τ potestates. traduxit illos confidenter. P̄mo visitauit sanctos patres in lymbo. per hoc em̄ scti patres detinebant̄ in inferno: ꝙ eis ad vitā glorie ꝓpter pct̄m primi parētis aditus nō patebat. Et sic xp̄s descendēs ad inferos: sctōs patres ab inferis liberauit. Et hoc ip̄m confirmāt: seip̄os cōfortantes τ cōsolantes sp̄ualiter. David ait Confiteant̄ dn̄o mi̅īcordie ei⁹ τ mirabilia ei⁹ filijs. Quia contriuit portas ereas τ vectes ferreos confregit τ eduxit eos de te. τ vm. mor. τ vinc. eorum disru. Salomon ait Eccl'i. xxiiij. Penetrabo inferiores partes terre: τ inspiciā oēs dormiētes: τ illuminabo oēs sperātes in dn̄o. Esaias ait. xxiiij. c. Congregabunt̄ cōgregatōne vni⁹ fascis in locū: τ claudent̄ in carcerē τ post multos dies visitabunt̄. Osee ait. xi. c. Ego q̄si nutritius effraim: portabam eos in brachijs meis: τ nesciuerūt q: curarē eos. In funiculis adam trahā eos in vinculis charitatis. Zacharias ait. ix. c. Tu quoqꝫ in sanguīe testa

menti tui emisisti vinctos de lacu in quo nõ erat aqua. Cunc𝔷 sic colloquerent. Ecce angeli cõcomitãtes xp̃m: dixerũt. Tollite portas p̃ncipes vestras ⁊ eleuamini porte eternales ⁊ introibit rex glorie. Demones autẽ qui intus erãt: stupefacti ad hanc vocẽ questierunt dicẽtes. Quis ẽ iste rex glorie? Rñdit dauid ⁊ ait. Dñs fortis ⁊ po. do. po. in p̃lio. dñs vir. ip̃e est rex glorie. Statim𝔷 vectes inferni cõfracti sunt. i. impedimẽta quibus sancti patres de inferno exire p̃hibebãt reatu culpe p̃mi parẽtis. Xp̃s descendens ad inferos ꝟtute sue passionis ⁊ mortis cõfregit nõ statim educẽdo eos: sed eos in inferno luce glorie illustrãdo. Secũdo visitauit iustos simplices. Nam latro quidẽ loco in infernũ cũ xp̃o descendit vt cu𝔷 xp̃o esset quia dictũ est ei. Hodie mecu𝔷 eris in paradiso: sed p̃mio in paradiso fuit. nõ quidem corporeo: sed sp̃uali in quo esse dicunt quicũ𝔷 diuina gloria p̃fruunt. q2 ibi diuinitate xp̃i fruebat: sicut ⁊ alij sancti. Vñ Aug. in sermone de passione dicit. Qꝛ qñ xp̃s ad inferna descendit. portã inferni ⁊ vectes ferreos confregit: ⁊ oẽs iustos q̃ originali peccato tenebant astricti: absoluit. Tertio visitauit oẽs purgandos: q̃ purgationẽ suam perfecerãt. Vñ Greg. iij. li. mora. ait. Dum cõditor ac redemptor noster claustra inferni penetrans. electoru𝔷 exinde aĩas eduxit. nos illo ire nõ patit, vnde iam alios descẽdendo liberauit. Quarto visitauit angelos qui hos iustos custodiebãt: consolabant et associabant: quos oẽs eduxit. Act. ij. Deus xp̃m suscitauit solutis doloribꝰ inferni. scil𝔷 gloriã prebendo: maxime ex gloriosa resurrectione xp̃i.

Sexto iuuene𝔷 sedentem

in dextris viderunt mortui. Vñ dr̃ Math. xxvij. Multa corpora sanctoꝝ que dormierant surrexerũt. ⁊ exeũtes de monumentis post resurrectionẽ eius venerũt in sanctã ciuitatem ⁊ apparuerũt multis. Unde sanctꝰ Tho. iij. parte. q. liij. arti. iij. dicit sic. De illis qui resurrexerunt cum xp̃o est duplex opinio. Quidã asserunt ꝙ redierũt ad vitam tanq̃ nõ iterũ morituri. qm̃ magis illis eẽt tormentũ si iterũ morerent: q̃ si nõ resurgerent. ⁊ s̃m hoc intelligendũ est sicut Hiero. dicit sup Math. Qꝛ nõ ante resurrexerũt q̃ resurgeret dñs. Vñ ⁊ euãgelista dic. Qꝛ exeuntes de monumẽto post resurrectionẽ eiꝰ venerũt in sanctã ciuitatẽ ⁊ apparuerũt multis. Sed Aug. in ep̃la ad enodiũ hanc opinionẽ cõmemorãs dic. Scio quibusdã videri morte dñi xp̃i: iam talẽ resurrectionẽ p̃stitam iustis qualis nobis in fine p̃mittit. qd̃ si nõ iterũ repositis corporibꝰ dormierunt. Videndũ est quõ intelligat xp̃s p̃mogenitus a mortuis si eũ tot in illã resurrectione𝔷 p̃cesserũt. Qd̃ si rñdet hoc dictũ esse p anticipationẽ: vt monumẽta illo terre motu aperta intelligant. cũ xp̃s in cruce pẽderet. resurrexisse aũt iustoꝝ corpora nõ tunc: sed cũ ille p̃or surrexisset. Adhuc restat qd̃ moueat quõ petrus nõ de dauid sed de xp̃o asseruit fuisse p̃dictũ carnẽ eiꝰ nõ vidisse corruptionem. Sed per hoc ꝙ apud eos erat monumentũ dauid: ⁊ sic illos nõ conuincebat. Si corpꝰ dauid ibi iam non erat: q2 ⁊ si ante in recenti sua morte resurrexisset: nec caro eiꝰ vidisset corruptionẽ: posset monumentũ illud manere. Durũ aũt videt vt dauid in illa resurrectõe iustoꝝ nõ fuerit. si eis vita et̃na donata fuit. cuiꝰ xp̃s ex semine cõmendat. Periclitat etiã ad hebreos ꝙ de iustis antiquis dr̃. ne sine nobis p̃ficerent. Si iam in illa resurrectiõis incorruptiõe cõstituti sunt q̃ nobis p̃ficiẽdis in fine p̃mittit. Sic ergo Aug. sentire videt ꝙ resurrexerint iterum morituri. Ad qd̃ etiã videt p̃tinere qd̃ Hierony. dic sup Math. Qd̃ sicut lazarꝰ resurrexit. sic ⁊ multa corpora sanctoꝝ resurrexerunt vt dñm ostẽderent resurgentẽ. Q̃uis h̃ in s̃mõe de assumptiõe sub dubio relinquat Rationes tñ Aug. multo efficaciores videntur. hec Thomas.

Septimo iuuenem seden

tem in dextris viderũt gẽtiles quantum ad q̃ttuor differẽtias. Primo Job ix. ca. dic. Scio sc𝔷 per certitudinẽ fidei: ꝙ redemptor meꝰ. i. xp̃s viuit a mortuis resurgẽs. ⁊ ideo in nouissimo die de terra surrecturꝰ su𝔷. Reposita est hec spes mea in sinu meo ⁊c̃. Secũdo sibilla vt allegat beatꝰ Aug. li. xviij. de ciui. dei. ca. xxij. dic sic. Et morte morit tribꝰ diebus somno suscepto: ⁊ tũc ab inferis regressus ad lucẽ veniet p̃mꝰ resurrectõis p̃ncipio reuocat ostenso ⁊c̃. Tertio custodes Math. xxviij. Quidã de custodibꝰ venerũt in ciuitatẽ ⁊ nũciauerũt p̃ncipibꝰ sacerdotũ q̃ facta fuerãt. ⁊ cõgregati cũ senioribꝰ cõsilio accepto pecuniã copiosa𝔷 dederũt militibus dicentes. Dicite q2 discipuli eiꝰ venerũt

nocte ⁊ furati sunt eum vobis dormiētib⁹. Super quo dic̄ Aug. O mali o pessimi cu stodes aut vigilabatis ⁊ custodire debuistis aut dormiebatis: ⁊ q̄d si nescitis? Si dormi ebatis vnde scire potuistis q̄s illū tulerit de sepulchro. Si vigilabatꝫ cur auferri permisi stis? Quarto Centurio q̄ ait. Vere fili⁹ dei erat hō iste. In hoc em̄ magis certificat⁹ ē de resurrectōe xp̄i: qm̄ in monumēto exciso in petra cōdit⁹ est. ne si ex multis lapidibus edificatū fuisset tumuli fundamētis suffos sis: sublat⁹ furto diceret̄. vn̄ ⁊ saxū magnū qd̄ appositū fuit ōn̄dit nō absq̄ auxilio plu rimoꝝ sepulchrū potuisse reserari. Etiā q̄r re surrexit ⁊ exiuit de sepulchro. saluis ⁊ inta ctis sigillis pylati presidis.

¶ Octauo iuuenem sedentē

in dextris viderūt mulieres. Licet em̄ muli eri nō p̄mittat̄ publice in eccl'ia docere. ƀm illud. i. Coꝝ. xiiij. Mulieres in ecclesijs tace ant. ⁊ i. Thimo. ij. Docere mulieri nō p̄mit to. Tamē p̄mittit̄ ei p̄uatū domestica alios ammonitiōe instruere. Et ideo sicut Amb. dic̄ sup lucā. Ad eos femina mittit̄ q̄ dome stici sunt. nō aūt mittit̄ ad hoc q̄ resurrecti onis testimoniū ferat ad populū. Inter mu lieres aūt est q̄druplex differētia. ¶ Primo apparuit iesus post resurrectōnē b̄te v̄gini Vn̄ Amb. li. iij. de v̄ginitate dic̄. Vidit ma ria resurrectōnē dn̄i: ⁊ p̄ma vidit ⁊ credidit Et Seduli⁹ in aurora dic̄. Semp̄ v̄go ma nens hui⁹ se visib⁹ astans luce palā dn̄s pri us obtulit. ¶ Secūdo apparuit mulierib⁹ eū tibus ad monumētū: vt mulier q̄ p̄mo initi um mortis ad hoīem detulit. p̄ma etiā vitā resurgētis xp̄i in gloria nūciaret. Vn̄ Cyril lus dic̄. Femīa q̄ quodāmodo fuit mortꝫ mi nistra: venerādū resurrectōis misteriū pri ma percepit ⁊ nūciat. Adeptū est igit̄ femi neum gen⁹ ⁊ ad ignominie solutionē: ⁊ ad maledictiōis repudiū. Simul etiā p̄ hoc ōn̄ ditur q̄ quātū ad statū glorie p̄tinet: nulluꝫ detrimētū patiet̄ sexus femine⁹. Sed si ma iori charitate feruebūt: maiori etiā gloria ex visione diuina potient̄. eo q̄ mulieres que dn̄m arti⁹ amauerūt: intantū vt ab ei⁹ sepul chro discipulis etiā recedētib⁹ nō recederēt p̄mo viderūt dn̄m in gl'ia resurgentē. ¶ Ter tio apparuit mulierib⁹ redeūtibus a monu mento. q̄n̄ dixit eis. auete. tūc accesserunt ⁊ tenuerūt pedes ei⁹. Math. vlt. Quarto ap paruit marie Magdalene. q̄n̄ dixit ei Joh. xx. Noli me tangere. nondum em̄ ascēdi ad patrē meuꝫ. Per hoc em̄ vt Aug. dic̄ in illa femīa figurat̄ eccl'ia de gentib⁹ q̄ in xp̄m nō credidit: nisi cū ascēdisset ad patrē. aut sic in se credi voluit iesus. hoc ē sic se sp̄ualiter itā gi q̄ ip̄e ⁊ pater vnum sunt. ei⁹ quippe inti mis sensibus quodāmodo ascēdit ad patrē q̄ sic in eo p̄fecerit vt patri agnoscat equalē Hec aūt carnalit̄ adhuc in eū credebat quē sicut hoīem flebat. Vel sic Chryƀ. dic̄. Vo lebat hec mulier adhuc cū xp̄o cōuersari. sic̄ ⁊ ante passionē: ⁊ pre gaudio nihil magnū cogitabat: q̄uis caro xp̄i multo melior fue rit facta resurgēdo. Et id̄o dixit. Nondū em̄ ascēdi ad patrē meū. q̄si dicat. Non estimes me iam terrenā vitā agere. Qd̄ em̄ in terris me vides. hoc ē q̄r nondū ascēdi ad patrem meū sed in promptu ē q̄ ascendam.

¶ Nono iuuenem sedētem

in dextris viderūt discipuli. quib⁹ apparuit q̄druplicit̄. ¶ Primo Symoni petro. Luce xxiiij. Surrexit dn̄s vere ⁊ apparuit symo ni: ƀ q̄n̄ aut vbi nescit̄ nisi q̄n̄ redibat a mo numento cū iohāne. Potuit em̄ esse q̄ petr⁹ a iohāne alicubi diuertit: vbi dn̄s sibi appa ruit. Vel forte q̄n̄ monumentū solus intra uit. sicut dr̄ in hystoria scholastica. Vel for te in cauea siue spelūca. q̄r q̄n̄ xp̄m negauit fugit in caueā q̄ dicit̄ gallicant⁹. vt dr̄ ibidē. ¶ Secūdo apparuit duob⁹ discipulis eūtib⁹ in emaus in specie peregrini. Luc. vlti. Naꝫ resurrectio xp̄i fuit manifestāda homib⁹ p̄ modū q̄ eis diuina reuelant̄. Innotescūt aūt diuina hoib⁹ ƀm q̄ diuersimode sūt affecti. Illi q̄ habēt mentē bene dispositā ƀm v̄ita tem diuina p̄cipiūt. Illi aūt q̄ habēt mentē nō bene dispositā diuina p̄cipiūt cuꝫ q̄dam ꝯfusiōe dubietatꝫ vel erroris. aīalis em̄ hō nō p̄cipit ea q̄ sunt sp̄us dei. vt dr̄. i. Coꝝ. ij. Et id̄o xp̄s quibusdā ad credendū disposi tis: post resurrectionē apparuit in p̄pria ef figie. illis aūt in alia effigie apparuit. q̄ iam videbant̄ circa fidē tepescere. Vn̄ dicebant Nos sperabam⁹ q̄ ip̄e redēptur⁹ esset israel Vn̄ Greg. dicit in omel. Q̄r talē se eis exhi buit in corp̄e q̄lis apud illos erat in mente q̄r em̄ adhuc ī eoꝝ cordib⁹ p̄egrin⁹ erat a fi de ire se longi⁹ finxit. s. ac si esset peregrinus Nam oculi eoꝝ tenebant̄ vsq̄ ad sacramē tum panis vt vnitate corporis ei⁹ participa ta remoueret̄ impedimētū inimici vt xp̄us posset agnosci. ¶ Tertio apparuit discipulis

in cenaculo vbi nõ erat thomas. Vñ certi-
ficauit eos de q̃ttuor. Primo de veritate cor
poris. Circa qd̓ tria ostẽdit. Primo quidẽ
ꝙ esset verũ corpꝰ ⁊ solidũ: nõ corpꝰ fanta-
sticũ vel rarũ. sicut est aer. ⁊ hoc ostẽdit per
hoc ꝙ corpꝰ suũ palpabile prebuit. Vñ ip̄e
dicit. Luce vlti. Palpate ⁊ videte: q2 spiritꝰ
carnẽ ⁊ ossa nõ habz sicut me videtis habe
re. Secũdo oñdit ꝙ eẽt corpꝰ hũanũ: ostẽ
dendo eis verã effigiẽ: quã oculis intueren-
tur. Tertio oñdit eis ꝙ esset idem numero
corpꝰ qd̓ prius habuerat ostẽdendo eis vul
nerum cicatrices. Luc̃. vlti. Videte manus
meas ⁊ pedes meos: q2 egoipse sum. Secũ
do certificauit eos de veritate aĩe iterato cor
pori vnite. ⁊ hoc oñdit per op̱a triplicis vite
Prĩo quidez p̱ opus vite nutritiue in hᵒ ꝙ
cũ discipulis mãducauit ⁊ bibit. vt legit̃ Lu
ce vlt̃. Secũdo p̱ op̱a vite sensitiue: in hoc
ꝙ discipulis ad interrogata r̃ndebat: ⁊ pre-
sentes salutabat: dic̃. Pax vobis: in q̃ osten
debat se ⁊ videre ⁊ audire. Tertio per op̱a
vite intellectiue: in hoc ꝙ cũ eis loq̄batur: ⁊
de scripturis differebat. Luc̃. vlti. Nõne cor
nostrũ ardẽs erat in nobis: dũ loqueret̃ no
bis in via ⁊ aperiret nobis scripturas. Ter
tio certificauit eos de v̓itate diuinitatis sue
Primo per testificationẽ dicens. Ego sum:
qd̓ est nomẽ dei. Joh̃. viij. Anteꝙ̃ abrahaz
fieret ego sum. Secũdo per occultarũ cogi-
tatõnũ manifestatõnẽ dicẽs. Quid turbati
estis ⁊ cogitatões ascendũt in corda v̄ra?
Tertio p̱ miraculi p̱bationẽ in piscibꝰ capi-
endis dicẽs. Mittite in dexteraz nauigij re
the: ⁊ inuenietis. Quarto p̱ hᵒ ꝙ eis videnti
bus ascendit in celũ. q2 vt dr̃ Joh̃. iij. Nemo
ascẽdit in celũ: nisi q̃ descendit de celo. filius
hoĩs q̃ est in celo. Quarto certificauit eos
de glĩa sue resurrectiõis. p̱ hoc ꝙ ad eos ia
nuis clausis intrauit. ſm ꝙ Greg̃. dicit in
omel̃. Palpandã carnẽ dñs prebuit quam
clausis ianuis introduxit: vt esse post resur-
rectionẽ ostẽderet corpꝰ suũ: ⁊ eiusdẽ natu-
re ⁊ alteriꝰ glorie. Similit̃ etiã ad p̱prieta-
tem glĩe p̱tinebat: ꝙ subito ab oculis disci-
pulorum euanuit. vt dicit̃ Luce. vlti. Qd̓ p̱
hoc ostendebat̃ ꝙ in eius potestate erat vi
deri ⁊ non videri. qd̓ pertinet ad conditio-
nem corporis gloriosi. Et sicut Aug̃. dicit
ad Orosium. Clarificata carne dñs resurre
xit sed noluit in ea claritate discipulis suis
apparere. quia non possent oculis talem cla
ritatem perspicere. Si em̃ anteꝙ̃ moreret̃
pro nobis ⁊ resurgeret: q̃n transfiguratꝰ est
in monte: discipuli sui eum videre non po-
tuerunt. quãto magis clarificata carne dñi
eũ videre nequissent. Est etiã cõsiderãdũ
ꝙ post resurrectionẽ dñs hoc precipue vole
bat ostendere: ꝙ idẽ ipse esset q̃ mortuꝰ fue
rat. Qd̓ mlt̃ũ poterat impediri. si eis sui cor
poris claritatẽ oñderet. Nam ĩmutatio q̃ fit
ſm aspectũ: maxime oñdit diuersitatẽ eius
qd̓ videt̃. Sed ante passionẽ ne infirmitatẽ
passionis eiꝰ discipuli despicerẽt: maxime in
tẽdebat xp̄s eis glĩaz maiestatꝫ sue oñdere
quã maxime demõstrat claritas corp̱is. ⁊ iõ
ante passionẽ suã glĩam p̄monstrauit disci-
pulis p̱ claritatẽ. post resurrectionẽ aũt per
alia indicia. Quarto apparuit discipulis
cũ quibꝰ erat etiã thomas. vt dr̃ Joh̃. xx. Cui
dñs dixit. Infer digitũ tuũ huc. ⁊ vide manꝰ
meas: ⁊ affer manũ tuã ⁊ mitte in latꝰ meũ
Nã illa ap̱tura vulnerũ ꝙuis sit cuz q̃dã so
lutiõe ꝯtinuitatꝫ. totũ t̃n hoc reputat̃ ⁊ recõ
pensat̃ p̱ maiorẽ decorẽ glorie: vt corpꝰ non
sit minꝰ integrũ: ſ3 magꝭ p̱fectũ. Thomas au
tem nõ solũ vidit: ſ3 vulnera tetigit q2 vt di-
cit Leo papa. Suffecit sibi ad fidẽ p̱p̱riã vi-
disse qd̓ viderat: ſ3 nobis operatꝰ est vt tan
geret quẽ videbat.

Decimo iuuenem sedẽtẽ

in dextris viderũt iudei. inter quos est q̃dru
plex differentia. Prĩo apparuit vniuersis
discipulis ⁊ fratribus. de quibus Paulꝰ me-
minit dicẽs. Deinde apparuit plusꝙ̃ quin-
gentis fratribus simul. ⁊ istis cuz multa po
testate ostensionez sui fecit: prebens se eis
viuentẽ post passionẽ in signis multis. vt di
cit Eusebius. Secundo apparuit Jacobo
alphei. Nam vt dicit Josephus ⁊ Hierony
mus. lib. de viris illustribus. Jacobꝰ in pa-
rasceue mortuo dño: votum vouit se nõ cõ-
esturuz donec videret dñm a mortuis surre
xisse. In ip̄a aũt die resurrectõis cũ vsq3 ad
illã diẽ Jacobꝰ nihil gustasset. eidẽ dñs ap-
paruit ac eis q̃ cũ eo erãt: dixit. Ponite mẽ-
sam ⁊ panem. Deinde dñs panem accipiẽs
benedixit ⁊ dedit iacobo iusto. dicẽs. Surge
frater mi comede: quia filius hoĩs a mor-
tuis resurrexit. Unde. ij. Cor. xv. dr̃. Dein-
de visus est iacobo. Tertio apparuit Jo-
seph. sicut legitur in euangelio Nycodemi.
Nam cum audissent iudei ꝙ ioseph corpus
xp̄i a pylato petiuisset: ⁊ ip̄m in monumen
to suo posuisset. indignati aduersus eum:

ipsum ceperunt: ⁊ in quodā cubiculo diligē
ter clauso ⁊ sigillato recluserūt. post sabba-
tum eū occidere volētes. Ecce iesus in ipsa
nocte resurrectōis: suspensa domo a quattu
or angulis ad eū intrauit: ⁊ faciē eiꝰ extersit
⁊ osculū dedit. ⁊ inde saluis sigillis eū edu
cens in domū suaȝ in arimathiā ipm addu
xit. ¶ Quarto apparuit Paulo. sicut ipē dic
ij. Coꝛ. xv. Xp̄s resurrexit tertia die. nouissi
me oīm tanq̄ abortiuo visus ē ⁊ mihi. Ego
em̄ non sum dignus ⁊c̄.

¶ **Undecimo iuuenē seden**
tem in dextris viderunt luminaria. Unde
Amb. dicit. Ex resurrectōe xp̄i aer salubrioꝛ
sol cādidioꝛ. terra fecūdioꝛ facta ē. Et Ma-
ximus in sermone dicit. In resurrectōe xp̄i
elemēta oīa gloriant̄. Nam ⁊ solem ipm
arbitroꝛ in hac die solito clarioꝛē. Necesse ē
em̄ vt sol in eiꝰ resurrectiōe gaudeat: in cuiꝰ
passione condoluit. Aug̃ in sermone dicit.
Hodie tota creatura letatur. Gaudet itaq̄
celū: q2 videt iam diu pctīs soꝛdidā terram
dn̄i cruoꝛe purgatā. Gaudet multitudo ce-
lestis exercitꝰ q2 conflictu regis sui oīs ini-
mici p̄ncipis debellata est militia. Gaudet
sol q2 lugubꝛes illas tenebras q̄s dn̄o mo-
riente ꝑtulerat letioꝛibꝰ ⁊ perpetua gratula
tione compensat. Et ps̄. Hec dies quā fecit
dn̄s exultemꝰ ⁊ letemur in ea.

¶ **Duodecimo iuuenē sedē**
tem in dextris viderūt mixta. Unde Aug̃.
libro de verbis dn̄i dicit sic. Cum non appa
reat semen ignis adhibes lapillū ⁊ modicū
ferri. ⁊ excutis de visceribꝰ lapilli quantum
opus est ignis. Uidemꝰ hyemis aduentu
arboꝛes spoliari pomis. nudari folijs: ſ3 eas
rursus verno tēpoꝛe spēm exp̄mere resurre
ctionis. Certe herba q̄ vixit ⁊ moꝛit̄: rursus
reuiuiscit ex semine. Cum moꝛtuū fuerit tri
ticū terre mandatū fecundū resurgit. Quid
de fenice aue arabie dicemꝰ? Hec em̄ xp̄m
resurrexisse p̄dicāt. ⁊ nos post moꝛtē susci
tandos annūciant. per iesum xp̄m qui resur
gens a moꝛtuis viuit cum deo patre ⁊ sp̄ū
sancto per eterna secula. Amen.

¶ In festo sancti Ambrosij ar
chiepiscopi Sermo. xxv.

Inextinguibile est
lumen illiꝰ. Sap. vij. ⁊ in ep̄la
p̄sentis solēnitatis. Beatꝰ Aug̃.
lib. xx. de ciui. dei. ca. ix. dic̄ sic. Qui nō sūt in-
uenti in libro vite scripti missi sūt in stagnū
ignis. Liber iste predestinationē significat
eoꝝ quibꝰ dabit̄ vita. neq̄ em̄ nescit eos deꝰ
⁊ in hoc libro legit vt sciat. sed potiꝰ ipsa eiꝰ
presciētia que falli non p̄ōt: liber est vite in
quo scripti sunt q̄ ante ad vitā predestinati
sunt. hec ille. ¶ Sup̄ quo talē moueo questio
nem. Utrū b̄ti ambrosij sapiētia infallibilis
fuerit de libro vite inextinguibilis. ¶ Ad istā
questionē r̄ndent duo doctoꝛes noui testa-
menti. ¶ Primꝰ est beatus Aug̃. sup̄ ps̄. lx.
sermone. ij. dicēs sic. Deleant̄ de libro viuen
tium. nō sic accipe debemꝰ q̄ illic aliq̄n scri
pti erant. Q̄m quicq̄d scripsit deꝰ in libro vi
te: nō delet illud. ¶ Si em̄ hō dixit. Q̄d scp̄si
scripsi. de titulo vbi erat scriptū. Rex iudeo
rum. deus queq̄ scribet ⁊ delebit? Presciuis
em̄ predestinauit ante mūdi cōstitutionem
oēs regnaturos cuȝ filio suo in vita eterna.
Hos scripsit. hos cōtinet liber vite. hec ille.
¶ Secūdus est sanctꝰ Tho. i. parte. q. xxiiij.
arti. iij. dicens sic. Illi q̄ sunt oꝛdinati ad ha
bendū vitā etnā ex p̄destinatōe diuina: sūt
simplicit̄ scp̄ti in libro vite. q2 sunt ibi scripti
vt habituri vitā eternā in seip̄a. ⁊ isti nunq̄
delent̄ de libro vite. hec Tho. ¶ Sciendū q̄
liber vite accipit̄ sex modis. ¶ Primo p̄ p̄re
destinatōne. Nam liber vite in deo dr̄ meta
phoꝛice ſm similitudinē a rebꝰ hūanis acce
ptam. Est em̄ apō hoīes ꝯsuetū q̄ illi q̄ ad
aliq̄d eligunt̄ cōscribunt̄ in libro: vtpote mi
lites vel ꝯsiliarij q̄ olim dicebant̄ patres cō
scripti. Oēs aūt p̄destinati eligunt̄ ad vitā
eternā habendā ab ip̄o deo. ¶ Ista ḡ p̄desti
natoꝝ cōscriptio dr̄ liber vite. Dicit̄ aūt me
taphoꝛice aliq̄d cōscp̄tū in intellectu alicuiꝰ
qd̄ firmit̄ in memoꝛia tenet. ſm illō Prou.
iij. Ne obliuiscaris legis mee: ⁊ p̄cepta mea
coꝛ tuū custodiat: ⁊ post pauca. describe ea i
tabulis coꝛdis tui. Nā ⁊ in libris materiali-
bus aliq̄d cōscribit̄ ad succurrendū memo-
rie. vn̄ ip̄a dei noticia q̄ firmit̄ tenet se aliq̄s
p̄destinasse ad vitā etnā: dr̄ liber vite. Nam
sicut scriptura libri ē signū eoꝝ q̄ fiēda sunt
ita dei noticia ē signū quoddā apō ipm eo
rum q̄ ꝑducēdi sunt ad vitā. ſm illō. ij. Thi.
ij. Firmū fundamentū dei stat habēs signa
culū hoc. Nouit dn̄s q̄ sunt eiꝰ. Et glo. sup̄ il
lud ps̄. Deleant̄ de libro viuētiū. dic̄. Liber
iste ē noticia dei q̄ predestinauit ad vitā q̄s
p̄sciuit. ¶ Secūdo accipit̄ liber vite p̄ sacra
scp̄tura. Nā liber vite h̄ modo sumit̄ p̄ coꝛ-

scriptiõe coꝝ q̃ ducũt in vitã. vt euãgelioꝝ.
Et sic nouũ ⁊ vet⁹ testm̃ dr̃ liber vite. Dici
tur em̃ Eccli. xxiiij. Hec oĩa liber vite. glo. i.
nouũ ⁊ vet⁹ testm̃. Baruch. iiij. Hic ē liber
mandatoꝝ dei. Deut. xxxi. Tollite libellũ
istum ⁊ ponite eũ in latere arche federis ⁊c̃.
Tertio ꝑ notitia meritoꝝ ⁊ demeritoꝝ. Vñ
Aug. lib. xx. de ciui. dei dicit ꝙ liber vite est
quedã vis diuina qua fiet vt cuiq̧ opa sua
bona vl' mala in memoriã reducant̃. Et sic
ↄscriptio iã factorũ dr̃ liber vite. sic ẽt liber
militie dici põt. vel in q̊ scribuntur electi ad
militiã. vel in quo tradit̃ ars militaris. vel
in quo recitant̃ facta militũ. Vñ Dañ. vij.
dr̃. Judiciũ sedit ⁊ libri apti sunt. Quarto
ꝑ fama scĩtatis. Est em̃ ↄsuetũ in scriptu-
ra vt q̊d dicat̃ fieri qñ innotescit. ⁊ ꝺm hoc
aliq̃ dicunt̃ esse scripti in libro vite inq̃ntũ
hoïes opinant̃ eos ibi scriptos ꝓpt̃ ꝓñtez
iusticiã quã in eis vidẽt. Job. xxxi. Librum
scribit ipse q̃ iudicat ⁊c̃. Quinto ꝑ grã. Nã
vita grẽ nõ hꝫ rõnez finis ꝫ rõnẽ ei⁹ q̊d est
ad finẽ. vñ ad vitã grẽ nõ dr̃ aliq̃s eligi ni-
si inq̃ntũ vita grẽ ordinat̃ ad gl'iam. ⁊ pro
pter hoc illi q̃ hñt graz ⁊ decidũt a glĩa nõ
dicunt̃ esse electi simpl'r: ꝫ ꝺm q̊d. put. s. de
eis in ordinatiõe ⁊ notitia diuina existit ꝙ
sunt habituri aliquẽ ordinẽ ad vitã eternã
ꝺm ꝑticipationẽ grẽ. ps̃. In libro tuo oẽs
scribent̃. Sexto ꝑ ordinatiõe in vitã eternã.
Nã liber glĩe importat ↄscriptionẽ quandã
siue notitiã electoꝝ ad vitã. Eligit̃ aũt ali-
q̃s ad id q̊d nõ cõperit sibi ꝺm suã naturã
⁊ iterũ id ad q̊d eligit̃ aliq̃s hꝫ rõnez finis
Nõ em̃ miles eligit̃ aut cõscribit̃ ad hoc ꝙ
armet̃: ꝫ vt pugnet. q̊d est ꝓpriuz officium
ad q̊d militia ordinat̃. Finis aũt supra na-
turã exñs est vita glĩe. Vñ ꝓprie liber vite
est vita glĩe. Eodẽ mõ q̃s põt deleri de libro
vite sex modis oppositis. Prĩo ꝓpt̃ pctm̃.
Exo. xxxij. Qui peccauerit delebo eũ d̃ libro
meo. Figura diluuij Geñ. vi. Scd̃o ꝓpt̃ le-
gis trãsgressionẽ. Figura de moyse q̃ ꝓpter
ydolatriã ꝓpl'i fregit tabulas legis. Exod̃.
xxxij. Tertio ꝓpt̃ ↄdẽnationẽ q꞉ notitiã p̃-
teritoꝝ meritoꝝ non hñt ad gl'iam. ps̃. No
men coꝝ delesti ineternũ ⁊ in seculũ seculi.
Quarto ꝓpt̃ diffamationẽ. s. qñ appet vel
in h̊ seculo vel in futuro ꝙ ab hac vita glĩe
decidunt̃. ps̃. Ut lutũ platearũ delebo eos.
Quinto ꝓpt̃ desperationẽ. Nã aliq̃ eligunt̃
ad vitã gratie ⁊ non ad vitã glorie. vt patz
per illud quod dicitur Job. xvi. Nonne ego

elegi vos duodecim: ⁊ vn⁹ ex vobis dyabo
lus est. Sexto vt ab ordinatione diuina q̃s
nõ deleat̃ agat feliciter ⁊ virtuose ⁊ ꝑseue-
ret. q꞉ nõ deleri de libro vite ponit̃ inter pre
mia iustorũ. ꝺm illud Apoc̃. iij. Qui vicerit
sic vestiet̃ vestimẽtis albis: ⁊ nõ delebo no
men ei⁹ de libro vite. Est em̃ liber vite con-
scriptio ordinatoꝝ in vitã eternã ad quam
ordinat̃ aliq̃s ex duobus. s. ex predestinati
one diuina. ⁊ hec ordinatio nunq̃ deficiet.
q꞉ vt dicit Aug. xx. lib. de ciui. dei. Prescia
dei que falli nõ põt liber vite est. Et ex grã.
quicũq̧ em̃ hꝫ grãm ex hoc ipo dignus est
vita eterna. ⁊ hec ordinatio deficit interdũ:
q꞉ aliqui ordinati sunt ex gratia habita ad
habendũ vitã eternã ex predestinatione di
uina: a qua tñ deficiunt ꝑ pctm̃ mortale. ⁊
tales qui sic ordinati sunt ad habendũ vitã
eternã nõ ex predestinatiõe diuina: ꝫ solũ
ex grã dicuntur esse scripti in libro vite nõ
simpl'r: ꝫ ꝺm q̊d. q꞉ sunt ibi scripti vt habi-
turi vitã eternã. nõ in seipsa: ꝫ in sua cã. s.
si ꝑseuerabũt in grã. ⁊ tales possunt deleri
de libro vite vt deletio nõ referat̃ ad notitiã
dei. quasi deus aliq̃d prius presciat ⁊ postea
nesciat. Sed ad rem scitã. quasi. s. deus ali-
quẽ sciat prius ordinari in vitam eternã. ⁊
postea nõ ordinari cũ deficit a gratia. Quia
vero liber vite est notitia p̄destinatiõis: ⁊
p̄destinatio nõ respicit vitã glorie nisi ꝺm
ꝙ ordinat̃ ad gloriã. Non em̃ sunt simpl'r
p̄destinati qui hñt grãm ⁊ deficiũt a glĩa.
Illi ergo sunt simpl'r scripti in libro vite q̃
habent gratiã in p̄senti ⁊ gloriã in futuro.
In quoꝝ numero ponitur beatus Ambro
sius. Ideo dicit̃ ꝙ inextinguibile est lumẽ
illius. s. quantũ ad predestinationẽ ⁊ con-
scriptionẽ eius in libro vite. s. eterne glorie.
ps̃. Quoniam apud te est fons vite: ⁊ in lu
mine tuo videbim⁹ lumẽ. s. eterne felicitat̃.

¶ Inextinguibile est lumen illius
- Imitatione diuinali.
- Probatione naturali.
- Protestatione morali.
- Fruitione sempiternali.

¶ Primo inextinguibile ẽ
lumen beati ambrosij in imitatione diuina
li. Si em̃ cõparemus vitam eius famosio-
ribus viris qui fuerũt in lege dei super oẽs
est precipuus. Primus est Abel qui floruit
virtute pudicicie ⁊ virginitatis. Vñ Aug.
libro primo de mirabilibus sacre scripture

dicit. Justicia triplex in abel fuit. Pria virginitas nõ generãdo. Secunda sacerdotiũ munera placita deo offerendo. Tertia martyriũ fideliter moriẽdo. Btũs Amb. virginitatẽ ꝑpetuã custodiuit. Nã Hiero. refert ip̃m dixisse. Virginitatẽ nõ solũ efferimus sed custodimus. Cuius quattuor fuerunt signa. Primũ qꝛ de virginitate libẽter disseruit. Math. xij. Bonꝰ hõ de bono thesauro cordis sui profert bona. Secũdũ qꝛ virginitatẽ mirabiliter cõmendauit. Criso. Cũ audis aliquẽ de deo loquentẽ intellige ꝙ cor illius amore dei repletũ ẽ. Qui libidinis thesaurũ hꝫ in corde: de puellis dicere delectat ⁊ audire. Tertiũ qꝛ de virginitate libros cõposuit in q̃bꝰ animat ⁊ hortat alios ad virginitatẽ. i. Cor. vij. De virginibꝰ preceptuꝫ dñi nõ habeo: ꝯsiliũ aũt do. Quartũ qꝛ aliquid indecoꝝ dicere vel audire erubuit. vñ ipse ait in libro de officijs. Nõ solũ aũt hec ab oculis abscondamꝰ: verũetiã eorũ indicia vsusqꝫ mẽbroꝝ suis appellationibꝰ nũcupare indecoꝝ putemꝰ. In his em̃ supergressus est abel. Ideo inextinguibile est lumen illius. Scđs est Abrahã q̃ floruit virtute fidei. Nã credidit abrahã deo ⁊ reputatũ est ei ad iusticiã. Btũs Ambro. fidẽ xp̃i acerrime defendit. Vñ ipse ait cũ impator peteret basilicã: vt habetur. xxiij. q. viij. c. cõuenior. dicit. Prius est vt aĩaꝫ mihi q̃ꝫ fidẽ auferat. vñ de i p̃o põt dici illud Cant. iiij. Fauus distillans labia tua. Eius fidei q̃ttuor fuerũt signa. Primũ hereticos coercẽdo. vt pꝫ de illo q̃ pulsus est in exiliũ credẽs placere Justine impatrici si citius raptum ambro. in exiliũ deportaret. Secũdũ hereticos miraculis ꝯuertendo. vt pꝫ de illo acerrimo disputatore heretico qui cum vidisset angelũ loquentẽ ad aures ambrosij statim ꝯuersus est. Tertiũ hereticos sua doctrina ad fidẽ catholicã reducendo. vt pꝫ de beato Aug. quẽ suis p̃dicatiõibꝰ ad fidẽ reduxit. Quartũ demones fugando ⁊ exterrẽdo. vt pꝫ de demoniaco ĩgrediẽte mediolanũ quẽ demon dimisit: egredientẽ inuasit. Interrogatus de hoc demon ait. Ambrosiuꝫ timui. Tertius est Moyses qui floruit v̄tute pietatis. Nã compatiens populo ydolatranti cũ lachrymis orauit dominuꝫ dicens. Aut dele me de libro tuo in quem me scripsisti: aut parce huic populo. Beatus Ambrosiꝰ ardebat igne charitatis. ps. Inflammatuꝫ est cor meum. propter quam commouebatur ad lachrymas. q̃rũ in eo fuerunt quattuor genera. Primuꝫ lachryme orationis. quoniã feruore cordis accensus cũ lachrymis orabat dñm. vñ vt habet. xxiij. q. viij. c. nõ pila. Ipse de seipso ait. Nõ pila q̃runt ferrea: non arma xp̃i milites coactus repugnare non noui: sed dolor fletus orationes lachryme fuerũt mihi arma aduersus milites. Talia em̃ sunt munimẽta sacerdotis Aliter nec debeo nec possuꝫ resistere. Secũdum lachryme deuotiõis ꝓ eternis desiderijs. Cũ em̃ ei alicuiꝰ scti sacerdotis vel ep̃i obitus nũciabatur sic amarissime flebat vt vix cõsolari valeret. Cũ aũt interrogaretur cur viros sctõs qui ad gl'iam ꝓficiscebãtur sic fleret: aiebat. Ne putetis me flere qꝛ recesserint: s; qꝛ me p̃cesserint. ⁊ qꝛ difficile inuenietur q̃ tã dignꝰ eiꝰ officio habeat. Tertium lachryme doloris ꝓ alienis pctĩs. Nã cũ aliq̃s lapsum sibi cõfitebat sic amarissime flebat ꝙ illũ flere sil'r cõpellebat. Quartũ lachryme cõpassionis ꝓ aliorũ iniurijs. vñ vt habet. xxiij. q. viij. c. cõuenior. dicit de seipso. Aduⁿsus arma milites: gothos q̃ꝫ lachryme mee mea arma sunt. Quartus ẽ Aaron qui floruit virtute honestatis. propter quã meruit dignitatẽ sacerdotij. Eccl. xlv. Excelsum fecit Aaron fratrẽ eius: statuit ei testamẽtũ eternũ ⁊ dedit illi sacerdotiũ magnũ ⁊ beatificauit illũ in gloria. Beatus Amb. fuit tante honestatis ⁊ sanctitatis in vita vt mereret eligi ad statũ p̄lationis in eccl'ia dei. Juxta illud Esa. lij. Ecce intelliget seruꝰ meꝰ ⁊ exaltabit ⁊ eleuabitur ⁊ sublimis erit valde. Cuiꝰ electio cõmendat a quattuor. Primo qꝛ fuit a deo inspirata. Nã vox miraculose insonuit dicẽs. Ambrosiũ ep̃m cũ inter arrianos ⁊ catholicos eẽt discordia q̃s deberet eligi in ep̃m Mediolañ. Heb. v. Nemo assumat sibi sacerdotij honoreꝫ nisi q̃ vocatur a deo tanq̃ aaron. Scđo qꝛ fuit a deo certificata. Nã terra super quã stabat btũs amb. eũ sup oẽs leuauit vt dic̃ Ray. in sum. li. iij. rubrica de neophitis. §. xiiij. in fine. Tertio qꝛ fuit ab electoribꝰ vnanimiter celebrata. Nã cũ in discordia multa essent ꝓtinꝰ in ambrosiũ consenserunt. Quarto qꝛ fuit a supiori cũ gaudio cõfirmata. Nã cũ missa esset relatio ad clementissimũ impatorẽ Valẽtinianũ summo gaudio accepit ꝙ iudices a se directi ad sacerdotiũ peteret. ⁊ sic eius electio fuit cõfirmata. Quintus est Dauid qui floruit

virtute humilitatis. vt pz. ij. Reg. vi. Bea-
tus Amb. fuit tante humilitatis q̄ non so
lum fugit ne posset inueniri: sz etiā tria se ha
bere simulauit q̄ sunt prelatiōis officio ini-
mica. s. crudelitatē. Nā tribunal cōscendit ꝛ
ꝯtra ꝯsuetudinē suā tormenta psonis ad-
hiberi iussit. Eccli. iiij. Noli esse sicut leo in
domo tua. Scdo phicaz vanitatē. Nā phi-
lophiā pfiteri voluit. i. Cor. xij. Loquimur
nō in doctis humane sapie verbis. Tertio
infamiā ꝛ inhonestatē. Nā publicas mulie
res publice ad se venire fec̄ vt ex hoc a sua
intentiōe pplm reuocaret. i. Thi. i. Oportz
epm irreprehensibilē esse. Sext⁹ fuit Salo-
mon q̄ floruit virtute sapie ꝛ claritatꝫ. Nā
fuit vir plenus sapia. vt pz Sap. vij. Btūs
Amb. maximaz habuit sapiam: qđ appet
ex q̄ttuor. Primo: qꝛ cuz rome tradit⁹ esset
artib⁹ liberalib⁹: ad plenū erudit⁹ est. Pro-
uerb. xiiij. Accept⁹ est regi mīster intelligēs.
Scdo qꝛ ei⁹ sapia fuit pfunda. vñ Hiero.
de viris illustrib⁹ dicit sic de eo. Ambrosius
sup pfundoꝝ pēnas rapt⁹: ꝛ acris volucer
q̄z diu in pfundū ingredit̄ fructū de alto car
pere videt̄. Tertio qꝛ ei⁹ doctrina fuit pla-
cens ꝛ pulchra. Vñ Aug. lib. de nuptijs ꝛ
ꝯcupia dic̄. Pelagi⁹ heresiarcha sic laudat
ambrosiū vt dicat btūs ambrosi⁹ eps in cu
ius p̄cipue libris romana lucet fides quasi
scriptorū inter latinos flos quidē emicuit.
Quarto qꝛ eius doctrina fuit dei laude ꝛ fi
de plena. Vñ Hiero. dicit de eo. Eius oēs
snie fidei ꝛ ecclie ꝛ oīm virtutū firme sunt
colūne. Et Aug. lib. ꝯfes. dic̄ q̄ cū Iustina
beatū amb. cū pplo catholico intra eccliaz
ꝯduxisset: ip̄e istituit hymnos ꝛ psalmos
decātari ne ppls meroris tedio ꝯtabesceret
Septim⁹ fuit Helyas q̄ floruit virtute ab-
stinentie ꝛ pcitatis. vt pz. iij. Reg. xix. qui
ieiunauit. xl. dieb⁹ ꝛ. xl. noctib⁹. Btūs am-
bro. tāte abstinētie fuit q̄ q̄tidie nisi i sab-
bato ꝛ die dñica ꝛ festis precipuis ieiuna-
bat. vñ lib xi. eccli. hystorie dr̄ de eo. Aduer
sus regine furorem nō se manu defensabat
aut telo: sz ieiunijs ꝛ ꝯtinuatꝫ vigilijs sub al
tari posit⁹ p obsecratiōes defensorē sibi atq̄z
ecclie deū pabat. hec ibi. Sic̄ etiā Helyas fe
cit fugiēs a facie Iezabel vxoris regꝫ achab
vt pz. iij. Reg. xix. Ecce quō inextinguibi-
le est lumen sanctitatis ꝛ virtutꝫ beati am-
brosij in imitatione diuinali.

Secundo inextinguibile
est lumen sanctitatis beati ambrosij in pro
batione naturali. Nam si comparemus vir
tutes eius phis naturalibus ipse superex-
cedit eos multipliciter. Primus est Dyoge
nes qui cōmendatur de veritate. de quo ait
Valerius lib. iiij. c. iij. Cū Syracusis cū ole
ra lauanti aristippus dixisset. Si Dyonisio
adulari velles: ista non ederes. immo inq̄t
Si tu ista edere velles: dyonisio non adu-
lareris. Beatus ambrosius constans fuit
in defensiōe catholice veritatis. Vñ lib. xi.
eccli. hystorie dr̄ q̄ Iustina mr̄ Valētinia
ni impatoris arriane hereseos alumna cō-
turbare cepit ecclesiarū statū cōminari sa-
cerdotib⁹ depulsiōe ꝛ exilio nisi ariminēsis
ꝯcilij decreta reuocarent. Quo bello ecclie
murū ꝛ turrim validissimam pulsabat am
brosiū. Secundus fuit Socrates q̄ floruit
moralitate. de quo dicit Valeri⁹ lib. iij. c. iiij.
Socrates nō solū hoim cōsensu: verūetiā
Apollinis oraculo: sapientissimus indicat⁹
est. Qui primus animum suum in intima
conditiōis humane ꝛ in secessu pectoris re
positos affectus scrutari coegit. Btūs am-
brosius mores hoim informabat. Nā inter
cetera docuit btm̄ Aug. tria ad mores spe-
ctantia. Primo ne cuiq̄ vxorem peteret. ne
scz postmodū ip̄i inter se male conueniant
ꝛ sibi maledicant. Scdo ne aliquibus mili
tiam exercere cōsuleret ne ipsi calumniam
ꝛ rapinaz exerceant. Tertio ne ad cōuiuia
inuitatus accederet: ne ibi tēperātie modū
perdat. Etiā se exemplū bonoꝝ operū om-
nibus exhibebat. Ad Thitū. ij. In oib⁹ te-
ip̄m p̄be exēplū bonoꝝ. Terti⁹ fuit Plato
qui floruit s̄monis venustate. de quo dicit
Valeri⁹ li. i. c. iiij. q̄ dormiētis in cunis par
uuli labellis apes mel inseruere. qua re au-
dita pdigioꝝ interp̄tes singularē eloquij
suauitatē ore ei⁹ emanaturā dixerūt. Bea-
tus amb. altiori pdigio dotat⁹ est. Cū eniz
adhuc esset infans ꝛ dormiret examē apū
os ei⁹ ꝛ faciē sic cōpleuit vt q̄si in alueolum
suū intrarēt pariter ꝛ exirēt. Iudic. xiiij. Exa
mē apū in ore ei⁹. Quart⁹ fuit Aristoteles
qui floruit ingenij subtilitate. Nā plures li-
bros naturalis ꝛ moralis phie ad exercitā
da humana ingenia edidit subtilissimis rō
nibus ꝯfirmās veritatē. Beatus Ambro.
quanta subtilitate intellectus fulserit. Iob
xxviij. testat̄ dicēs. Profunda fluuioꝝ scru
tat⁹ est. vtiles q̄z libros edidit ad fidei fir
mitatē ꝛ salutē hūane felicitatē: quos spūs

tusancto dictante cōpleuit. Nā spiritussanctus ī specie ignis ⁊ ī modū scuti ī os eiꝰ intrare visus est. Quintus fuit Demostenes qui floruit causarū intelligibilitate. Nā liberauit mulierē ab infesto petitore sua prudētia. vt dicit Valeriꝰ lib. vij. c. iiij. de astutia. Beatꝰ Amb. rome litteris eruditus cū causas pretorij splendide ꝑoraret a Valētiniano īperatore. s. anno dn̄i. ccc. lxxxi. ad regēdam liguriā emiliāq; ꝓuincias directꝰ est. Sextus fuit Picthagoras q̄ floruit auctoritate. Nā vt dicit Valeriꝰ lib. viij. c. xvi. Picthagore tanta auctoritas ab auditoribus tributa est vt que ab eo acceperant in disputationem ducere nephas estimarent. Qui etiā interpellati ad reddendaȝ cām hoc respondebant ip̄m dixisse. Beatus Amb. magne fuit auctoritatis. Nā antiqui doctores sicut Aug. verba sua ꝑ grandi auc̄te habebant. Vn̄ Aug. ad Januariū. vt habet di. xij. c. Illa aūt. dicit sic. Quia mater eiꝰ mirabatur ꝙ mediolani sabbato nō ieiunabat ꝓpt̄ qd Aug. interrogauit Amb. ⁊ Amb. ait. Cū romā venio ieiuno sabbato. Sic ⁊ tu ad quā forte eccl'iam veneris eius morem serua. si cuiq; nō vis scandalū esse nec quēq; tibi. Et subdit Aug. Ego de hac sententia etiā atq; etiā cogitans ita semꝑ habui tanq̄ eā celesti oraculo acceperim. Septimus fuit Anaxagoras q̄ floruit studiositate. Nā vt dicit Valeriꝰ lib. viij. c. vij. Diutina ꝑegrinatiōe ꝓpter philozophie studiū completa domū rediens desertis possessionibus ait. Nō essem ego inquit saluus nisi ista perijssent. Btūs Amb. cū auariciaȝ in hoībꝰ crescere ꝯspiceret ⁊ maxime in his q̄ erāt in ꝑtātibꝰ ꝯstituti apud quos oīa ꝑcio vendebant. necnō ⁊ in his qui erāt sacris mysterijs deputati vehemēter ingemuit: ⁊ se de huiꝰ seculi erūna liberari instantiꝰ exorauit. Sciebat em̄ ꝙ statꝰ diuitiarū est valde ꝑiculosus ⁊ in hoc seclo ⁊ in futuro. quē vehemēter fugiebat dubitās ne cū diuitibꝰ cohabitās irā dn̄i incurreret. vt patȝ de illo diuite hospite in Tuscia a quo cum recessisset a terra subito absorptus est.

¶ **Tertio inextinguibile est** lumen beati Ambrosij in protestatiōe morali. Naȝ si gesta eius comparentur ad mores antiquorum: precipuus inter eos inuenietur multipliciter. Primus fuit Valeriꝰ publicola qui floruit paupertate. Nam vt dicit Valeriꝰ libro. iiij. c. iiij. Iste finito regio imperio initium consolatus accepit: ⁊ tres consulatus acceptissime rexit. ⁊ tante fuit paupertatis ꝙ patrimonium eius ad impēsas exequiarū defecit. Beatus Ambrosius maxime fuit liberalitatis: cū omnia que habebat paupibus erogaret. Unde refert de seipso ꝙ imperatori petenti basilicam sic respondit. vt habetur. xxiij. q. viij. c. conuenior dicēs. Si a me peteret quod meum essȝ. id est fundum meum: argentum: ⁊ huiusmodi meum: non refragaturuȝ respondi. ꝙꝙ omnia que mea sunt pauperū sint. hec ibi. Secundus fuit Catho vticensis: qui floruit rigiditate vt dicit Boetius libro p̄mo de cōsolatione. ⁊ Salustius in Catilinario. Nā vicia hominum rigide expugnabat ⁊ condemnabat. Beatus Ambrosius fuit rigidissimus in obiurgatione vitij ⁊ omnis iniquitatis. Unde legitur in hystoria tripertita ꝙ cum Theodosius imperator quosdaȝ innocentes occidi mandasset: Ambrosius dure ip̄m redarguit ab introitu ecclesie ipȝ suspendit ⁊ publicam penitentiam eidē iniunxit. Titū. ij. Argue cum omni imperio. Tertius fuit Scipio nasica qui floruit consilij salubritate. Nam cartaginem emulam romani imperij nolebat destrui ne romani prolaberentur ad vitia vt dicit Aug. lib. v. de ciui dei. xxx. c. Etiam ludos scenicos suo consilio abstulit. vt dicit Valerius libro. ij. c. i. Beatus Ambrosius librum de officijs edidit in quo ea que ad bene beateq; viuēdum attinent copiose dissernit. etiā magno cōsilio vsus est: cū quendā flagitiosum tradidit sathane in interitū carnis ne talia deinceps ꝑpetraret. Quartꝰ fuit Scipio affricanꝰ mior q̄ floruit strenuitate ꝑcipue ꝯtra Hānibalē in deuincēda carthagīe. Nō eī timuit exercitū copiosissimū affricanoꝝ. sed grandi aīo se illi obiecit: quē deuicit. vt dicit Vale. li. iij. c. vij. Btūs Amb. fuit strenuꝰ in defensiōe eccl'iastice libertat. vn̄ vt dr̄. xxiij. q. viij. c. ꝯuenior. Cū īpator Valētinianꝰ quādā basilicā vsurpare vellet: amb. sic rn̄dit. Noli grauare te īpator vt putes te in ea q̄ dei sunt imperiale ius vllū hr̄e. Tributū cesaris est: nō neget. eccl'ia dei est: cesari vtiq; nō donet hec ibi. Quintus fuit Paulus emilius q̄ floruit magnanimitate. optabat em̄ vt aduersa fortuna vim suā potius ī domū eiꝰ ꝯuerteret vt sic respublica salus fieret. Vn̄ ipse ait vt Valerius refert lib. v.

ra.x. Cũ in maximo ꝓuentu felicitatis nr̃e
quirites timerẽ: ne quid mali fortuna moli
retur. Jouẽ optimũ maximũ. Junonẽq; re
ginã ⁊ mineruã ꝑcatus sum vt si q̃d aduer
si fortuna moliref totũ in meã domũ ꝯuer
teretur. quapropter bñ se hꝫ res: annuẽdo
eñ votis meis id egerũt. vt vos potiꝰ meo
casu doleatis q̃ꝫ ego vestro ingemiscerem.
hec ille. Beatꝰ Amb. fuit magnanimus in
aduersitatis ꝑpessione. Nã ipe dixit vt ha-
betur. xxiij. q. viij. c. cõuenior ipe a comitibꝰ
vt ꝑ me basilice fieret matura traditio. dicẽ
tibus impatorẽ iure suo iussisse tradi debe-
re: vtpote in cuius ptãte essent oĩa. Rñdi.
Si patrimoniũ petit: inuadite. Si corpꝰ oc-
currã. vultis in vincula rape: vultis in mor
tem: Volũtas ẽ mihi. Nõ ego me vallabo
circũfusione ppl'oꝝ: nec altaria tenebo vitã
obsecrans: sed ꝓ altaribꝰ gratis imolabor.
Hec ibi ⁊ sic supauit impatorẽ: cui grandi
aĩo restitit. Sextꝰ fuit Fabiꝰ maximꝰ q̃ flo-
ruit seueritate. Nã vt dic̃ Valeriꝰ lib. ij. c. ij.
Hic hñs clemẽtissimũ ingeniũ ad tp̃s depo
sita clemẽtia seueriore seueritate vsus fuit.
Nã habita victoria ꝯtra ferocissimã gentẽ
trebie. oẽs illos q̃ ꝯfugerãt ad eos de presi-
dijs romanoꝝ acriter ⁊ seuere puniuit ma-
nus illoꝝ prescindens vt ceteros exterreret
Beatus Amb. maxime seueritatis extitit.
Cũ eñ in quandã ciuitatẽ ꝑ quodã ep̃o or
dinando iuisset ⁊ eiꝰ electiõi Justina impe
ratrix ⁊ alij heretici ꝯtradiceret ⁊ ꝟgo que
dã arriana ip̃m ꝑ vestes traxisset vt cesus
cũ iniuria de eccl'ia ꝑlleref. seueriꝰ eã corri-
puit. q̃ in crastinũ mortua est. q̃ꝺ factũ oẽs
valde ꝑterruit. Septimꝰ fuit Metellꝰ q̃ flo
ruit religiositate. Nã vt dicit Valeriꝰ libro
viij. c. xiiij. Post ꝯsularia impia põtifex ma
ximus creatꝰ tutelã cerimoniarũ nõ tremu
la manu gessit. Beatꝰ Amb. tanta religio
sitate fulsit vt cuꝫ in extremis laboraret ⁊
comes ytalie qui tũc mediolani erat delibe
rasset cũ suis vt Ambrosiꝰ dñm precaretur
quatinꝰ sibi vitã ꝓrogaret ne ytalie interi-
tus imineret. Rñdit. nõ ita inter vos vixi
vt me viuere pudeat nec mori timeo cũ bo
nũ dñm habeamꝰ. ecce quomodo inextin-
guibile est lumẽ eiꝰ quo ad vitã moralem.

Quarto inextinguibile est lumẽ beati Ambrosij fruitiõe sempiter
nali. Nã de sua gl'ia potuit esse securꝰ. Qm̃
honoratꝰ ep̃us ꝟzellensis ex ꝑcepto dei ad
ip̃m venit ⁊ sibi sacramentuꝫ dñici corꝑis
dedit: ⁊ cũ tali viatico transiuit. Manꝰ eñ
in modũ crucis expandens: spiritũ suũ do-
mino cõmendauit. Eius felicitatis quattu
or signa fuerũt. Primũ super eũ spũssctũs
apꝑuit in specie ignis. Secunduꝫ a multis
visus est in celũ ascendere. Tertiũ a multis
visus est in cathedra fulgentissima sedere.
Quartũ a multis visa est stella splẽdida su
per corpꝰ eiꝰ residere. que oĩa designant q̃m
inextinguibile est lumẽ sue eterne felicitatꝭ.
Quã nob̃ ꝯcedat xp̃s iesus dñs nr̃. Amẽ.

In festo scti Georgij martyris. Ser. xxvi.

Perfectus inuẽtus est. Eccli. xxxi. ⁊ in ep'la ꝑñtis solennitatis. Ap'ls ad Ephe.
iiij. dicit. Unicuiq; data est gr̃a ꝟm mensu
rã donationis xp̃i. Super quo talẽ moueo
questionẽ. Utrũ btũs Georgiꝰ maiorẽ gra
tiã a xp̃o adeptꝰ fuerit q̃ꝫ aliꝰ qui cũ ipso ꝓ
fide militauerit. Ad istã questionẽ rñdent
duo doctores noui testi. Primꝰ est beatus
Amb. in prefatione dicẽs sic. Georgius fi
delissimus miles xp̃i dũ xp̃ianitatis ꝓfes-
sio silentio tegeref: solus inter xp̃icolas dei
filiũ est ꝯfessus. cui ⁊ tantã fidei constãtiã
gratia diuina ꝯcessit vt ⁊ tyrannice ꝑtesta
tis precepta cõtẽneret ⁊ innumerabiliũ nõ
formidaret tormenta penarũ. O felix ⁊ in
clitus dñi preliator quẽ non solũ tꝑalis re
gni blanda nõ ꝑsuasit ꝓmissio: sed ꝑsecuto
re deluso simulacroꝝ eiꝰ in abyssum porten
ta deiecit. hec ille. Scd̃s est sctũs Thomas
prima scd̃e. q. cxij. arti. iiij. dicens sic. Habi
tus duplicẽ magnitudinẽ hr̃e põt. Unã ex
ꝑte finis vel obiecti. ꝟm q̃ꝫ vna virtꝰ dicit
alia nobilior inquantũ ad maius bonũ or-
dinatur. Aliã vero ex parte subiecti: q̃ꝺ ma
ius vel minus participat habitũ inherentẽ
Scd̃m ergo p̃mã magnitudinẽ gratia gra
tum faciẽs nõ põt esse maior ⁊ minor. Or
gr̃a ꝟm sui rõem ꝯiungit summo bono q̃ꝺ
est deꝰ. Sed ex parte subiecti gratia potest
suscipere magis ⁊ minus prout scꝫ vnꝰ per-
fectius illustratur a lumine gratie q̃ꝫ alius
Cuius diuersitatis aliqua ratio est ex par-
te preparantis se ad gratiaꝫ. Qui enim se
magis ad gratiam preparat pleniorẽ gra-
tiam accipit. Sed ex hac parte nõ potest ac
cipi prima ratio huius diuersitatis. quia ꝑ
paratio ad gratiaꝫ non est hominis nisi in
quantum liberum arbitrium eius prepar[...]

tur a deo. Unde prima causa huius diuersi
tatis accipienda est ex parte dei qui diuersi
mode sue gratie dona dispensat ad hoc ꝙ
ex diuersis gradib⁹ pulchritudo ⁊ perfectio
ecclesie consurgat. Sicut etiā diuersos gra
dus rerū instituit vt esset vniuersum perfe-
ctū. Uñ apl's Eph.iiij. postq̄ꝫ dixerat. Uni
cuiqꝫ data est grā ꝫm mēsurā donationis
xpi enumeratis diuersis gratijs . subiūgit.
Ad ꝯsummationē sctōꝝ in edificationem
corpis xpi. Hec Tho. Sciendū ꝙ grā pōt
sumi q̄druplr. Primo ꝑ dilectione alicuius
Sicut ꝯsueuim⁹ dicere ꝙ iste miles hꝫ gra-
tiā regis ⁊ rex hꝫ eū gratū. ⁊ qꝛ bonū crea-
tū creature ꝓuenit ex volūtate diuina: ideo
dilectio dei qua vult creature bonū profluit
aliqͦd bonū in creatura. vñ qualibet dilecti
onē dei sequit̄ aliqͦd bonū creatū in creatu-
ra: nō tñ dilectiōi eterne coeternū. Sap.xi.
Diligis oīa q̄ sunt ⁊ nihil odisti eoꝝ que fe
cisti. ꝫm quaꝫ dilectionē esse naturale reb⁹
creatis de⁹ largit̄ ⁊ illͦd ꝯseruat. Greg. Oīa
in nihilū deciderēt nisi man⁹ oīpotentis ea
in esse ꝯseruaret. ⁊ hec grā extendit̄ ad bo-
nos ⁊ malos. Math.vi. Solē suū oriri fac̄
sup bonos ⁊ malos: ⁊ pluit sup iustos ⁊ in
iustos. Scōo ꝑ dilectiōe spūali ꝫm quā de⁹
trahit creaturā rōnalē supra ꝯditionē natu
re ad ꝑticipationē diuini boni. ⁊ ꝫm hanc
dilectionē dr̄ de⁹ aliqueꝫ diligere simplr. qꝛ
ꝫm hāc dilectionē vult de⁹ simplr creature
bonū eternū: qͦd est ipe. Et sic hō dr̄ grām
dei hr̄e inquantū hꝫ aliqͦd supnaturale do-
nū a deo ꝓueniēs. q̄ vocat̄ grā p̄destinatio
nis. ꝓut de⁹ gratuite ⁊ nō ex meritis aliq̄s
p̄destinauit siue p̄elegit. Eph.i. Predesti-
nauit nos in adoptionē filioꝝ in laudē glo
rie grē sue. Et ista vocat̄ grā gratū faciēs.
nō qꝛ faciat gratū effectiue: ꝫ formalr. qꝛ ꝑ
hāc hō iustificat̄ ⁊ dign⁹ efficit̄ vocari deo
grat⁹. Col.i. Dignos nos fec̄ in ꝑte sortis
sctōꝝ in lumīe. ⁊ hec grā est q̄dā lux aīe mē
tem illuminās ad bñ opandū ꝫm legē dei.
Uñ Aug. lib. de natura ⁊ grā dic̄. Preuari
catorē legis digne lux deserit veritatis. qua
desertus vtiqꝫ fit cecus. Et sup illud ps̄. Ut
exhilaret faciē in oleo: dicit glo. Gratia est
nitor aīe scdm̄ ꝯciliās amorē. Tertio ꝑ aliq̄
dono gratis dato. Sicut ꝯsueuim⁹ dicere:
hanc gratiam tibi facio. ⁊ ꝫm hanc gratiaꝫ
vnus homo cooperatur alteri ad hoc ꝙ ad
deum reducatur. huius autem donum voca
tur gratia gratis data. Roma.xi. Si auteꝫ
gratia iā nō ex opib⁹. alioquin grā nō esset
grā. hec gratia reuocat liberū arbitriū a ma
lo ⁊ p̄parat ad bonuꝫ. s. cū hō reducit se in
seipm: ⁊ examinat ꝯsciam propriā. ⁊ ꝯside
rat quid opatur circa salutē ꝓpriā. quid cir
ca precepta. quid circa opera misericordie:
qualiter fuit creat⁹: ⁊ ad q̄d fuit creat⁹. qua
liter fuit redēptus. quā retributionē accipi-
et ꝑ meritis. ⁊ sic cōpungit̄ in mente sua: ⁊
disponit se ad emēdationē prioris male vi-
te. ps̄. Laboraui in gemitu meo lauabo per
singlas noctes lectū meū: lachrymis meis
stratū meū rigabo. Quarto ꝑ recōpēsatio-
ne bñficij gratis dati. ꝫm qͦd dicimur agere
grās beneficioꝝ. Nā ex bñficijs gratis exhi
bitis grarum actio ꝯsurgit. Sunt aūt q̄nqꝫ
effect⁹ grē gratū faciētis in nobis. Prim⁹
est vt anima sanet̄. Scōus est vt bonū ve-
lit. Terti⁹ est vt bonū qͦd vult efficacit̄ ope
tur. Quart⁹ est vt in bono ꝑseueret. Quin-
tus est vt ad gl'iam ꝑueniat. Uñ Aug. lib.
de natura ⁊ grā dicit. Preuenit vt sanemur
subsequit̄ vt sanati vegetemur. preuenit vt
vocemur: subsequit̄ vt glorificemur. ⁊ talis
grā est a trib⁹. Prīo a deo tanq̄ꝫ ab efficien
te. ps̄. Grām ⁊ gl'iam dabit dñs. Scōo a
grā gratis data tanq̄ꝫ ab excitāte ⁊ ꝑmouē
te. i. Coꝝ.xij. Unicuiqꝫ datur manifestatio
spūs ad vtilitatem. Tertio est a libero arbi
trio acceptante ⁊ ꝯsentiente. Nemo eñi est
qui vltra generale auxiliū ⁊ grām quo ad
bona nature nō habeat grām gratis datā
ꝑ quā sepi⁹ ꝓmouet̄ ⁊ excitat̄ ad bonū. qꝛ
vero nō sequit̄ illū influxuꝫ: ideo nō recipit
grām gratū facientē. Si eñi mens hūana
disponeret se ad recipiendū grām gratū fa
cientē. postq̄ꝫ ē mota ꝑ grām gratis dataꝫ
subito haberet eā. Uñ Aug. lib. i. ꝯfes. dic̄.
Qui fec̄ te sine te: nō iustificabit te sine te.
quia vero beatus georgi⁹ hāc grām p̄ alijs
xpianis qui erant tunc tp̄is preaccepit idō
dicitur ꝙ per eam perfectus inuentus est.

Perfectus inuentus est
- In munitione.
- In obseruatione.
- In eruditione.
- In expugnatione.
- In passione.
- In glorificatione.

Primo beatus georgius
perfectus inuentus est in munitione. Naꝫ
strenuum militem decet habere munitionē

⁊ copiã armature ꝯuenientis. Eph. vi. In-
duite vos armaturã dei vt possitis stare ad
uersus insidias dyaboli. Ubi ponit q̃ttuor
genera armature quibꝰ fuit munitꝰ beatus
georgiꝰ. Primo habuit loricã iusticie. Sicꝰ
em̃ lorica ex oĩ pte munit: sic ex oĩ pte iusti-
cie btũs georgiꝰ fuit munitꝰ. a supiori ꝑ dei
⁊ pximi dilectionẽ. ab inferiori ꝑ oĩm tpa-
liũ abiectionẽ. a dextris seruãdo in pspꝑis
tẽperantiã. a sinistris hñdo in aduersis pa
tientiã ante picula p̃cauendo. retro dei be-
neficia rememorãdo. Scdo habuit galeaꝫ
Caput em̃ est mens. Galea est spes eterne
salutis. i. Thessal. v. Induti galeã spem sa-
lutis. Heb. vi. Confugimꝰ ad tenendã ꝓpo
sitã spem. Tertio habuit scutũ fidei. Dicitꝰ
em̃ fides scutũ: qꝛ ibi ꝯstringuntur oĩa dya
boli tela. Eph. vi. In oĩbꝰ sumẽtes scutũ fi-
dei in quo possitis oĩa tela neq̃ssimi ignea
extinguere. Tum: qꝛ est tm̃ in sinistra. i. in
p̃nti: ⁊ nõ in dextera. i. in futura vita. Tum
qꝛ est de deo in quo sunt tres anguli. i. tres
diuine psone. ⁊ tm̃ est vnũ scutũ. i. vnꝰ deus.
Quarto habuit gladiũ spũs qd̃ est ꝟbũ dei
Istud em̃ gladiũ habuit valde acutũ ꝑ fer
uorẽ: valde limatũ ꝑ vite splendorẽ: euagi-
natũ ad vulnerãdos bonos ꝑ amorẽ: ⁊ ad
feriendos malos per errorꝫ ⁊ ydolatrie de
structionem: repositũ per discretionem. Eze
chielis. xxi. Gladius exacutus est ⁊ limatꝰ

Secundo btũs georgius

pfectꝰ inuẽtꝰ est in obseruatiõe. Nã strenuũ
militẽ decꝫ certare ꝑ honore dñi sui. ij. Thi.
ij. Labora sicut bonꝰ miles iesu xp̃i. Stre-
nuus miles dꝫ fidelr̃ militare ⁊ pugnare ꝓ
dño suo. Ille em̃ est fidelis miles iesu xp̃i
q̃ certat ꝑ honore ip̃iꝰ. ij. Thi. ij. Nõ corona
bitur nisi q̃ legitime certauerit. Legitime
aũt certat q̃ certantiũ regulã obseruat. que
hꝫ quattuor capl̃a. Primũ est vt ab oĩbus
nociuis. i. pc̃tis ⁊ terrenis abstineat. i. Co-
rinth. ix. Oĩs q̃ certat in agone ab oĩbus se
abstinet. Secũdũ est vt nõ segnitꝰ: ꝫ fortitꝰ
pugnet ibidẽ. Sic pugno nõ quasi aerẽ ver
berans. Tertiũ est vt vsqꝫ ad mortẽ in cer-
tamine pseueret. Eccli. iiij. Usqꝫ ad mortẽ
certa ꝓ iusticia. Quartũ est vt in certamĩe
nõ suũ: ꝫ dei honorẽ intẽdat. Sic fec̃ Ioab
dicens ad dauid. ij. Reg. xviij. Congrega
reliquã partẽ ppl̃i ⁊c̃. ne noĩ meo ascribatꝰ
victoria. Beatꝰ Georgiꝰ ista quattuor capi
tula diligenter obseruauit. Nam omnia ter
rena contempsit. quemadmodum christus
qui paupertatem semper dilexit. Mathei.
viij. Uulpes foueas habent ⁊ volucres ce-
li nidos: filius autem hominis non habet
vbi caput suũ reclinet. Etiã fortiter dimica
uit: quẽadmodũ xp̃s semꝑ laborauit in in-
fantia in egyptũ fugiẽdo. in iuuentute ꝯti-
nue p̃dicando. in morte penas sustinẽdo.
ps̃. Paupꝰ sum ego ⁊ in laboribꝰ a iuuẽtute
mea. Insuꝑ vsqꝫ ad mortẽ i ꝓlio stetit. Nã
ꝯsiderauit ꝯditionẽ militꝫ. Nomẽ em̃ militꝫ
est nomen officij ⁊ exercitij. Iob. vij. Mili
tia est vita homĩs suꝑ terrã. Et. i. Thi. vlti.
Tu vero vigila: in omnibus labora. preterea
dei honorẽ in oĩbꝰ attendit. Nã cõsiderauit
magnitudinẽ mercedis. i. Corꝫ. iij. Unusq̃sꝫ
qꝫ ꝓpriã mercedẽ accipiet ƀm suũ laborẽ.
Sap. iij. Bonorꝫ laborꝫ gloriosus ẽ fructꝰ.

Tertio beatus georgius

pfectꝰ inuẽtus est in eruditiõe. Nã strenuũ
militẽ decet hr̃e sciaꝫ artꝫ militaris. q̃ acq̃ritꝰ
quadruplr̃. Primo ꝑ alienaꝫ eruditionẽ. s.
sacre scripture. Ephe. vi. Accipite armatu-
rã dei vt possitꝫ resistere in die malo: ⁊ in oĩ-
bus pfecti stare. Scdo ꝑ freq̃ntẽ militãtiũ
consideratiõnẽ. scꝫ xp̃i ⁊ militum eius. Ia-
co. v. Sufferentiam Iob audistis ⁊ finem
dñi vidistis. Tertio per crebram congressi-
onẽ. Iudic. v. Hee sunt gentes quas domi
nus dereliq̃t vt erudiret in eis hierl̃ꝫ. Quar
to ꝑ iugẽ tẽptationẽ. Iaco. i. Beatꝰ vir qui
suffert tẽptationẽ ⁊c̃. Eccli. xxxiiij. Qui nõ
est temptatus quid scitꝰ. Btũs georgiꝰ ha-
buit robur virtutꝫ ꝓpter animũ robustũ ad
aggrediendũ. qui in mediũ hostiũ psiliens
exclamauit. Oẽs dij gentiũ demonia: dñs
aũt celos fecit. Sciebat em̃ qꝫ formidolosi
de ꝓlio dei eijciuntꝰ. vt hr̃ Deut. xx. Etiã ha
buit gl̃iosum animũ ad xp̃m sequẽdũ. Nã
regẽ libie ꝓuincie de quattuor instruxit. scꝫ
vt eccl̃iarum dei curaꝫ haberet. sacerdotes
honoraret. diuinũ officiũ libentꝰ audiret. ⁊
semꝑ pauperũ memor esset. Insuꝑ habuit
manũ robustã ad aggrediendũ ⁊ feriẽdũ.
Geñ. xlix. Manus tua in ceruicibꝰ inimico
rũ tuorum. vt patuit qñ draconẽ interfecit
⁊ filiam regis libie a faucibus eius libera-
uit. ps̃. Cõculcabis leonẽ ⁊ draconẽ. ⁊ i ea
dẽ ꝓuincia baptizauit. xx. milia hoĩm exce-
ptis puulis ⁊ mulieribꝰ. Preterea hũit dor
sum robustũ ad sustinendũ q̃ multa tormẽ
ta patiẽtissime sustinuit. ps̃. Supra dorsuꝫ

meum fabricauerunt peccatores.

¶ Quarto btūs georgius
pfectꝰ inuentꝰ est in expugnatiōe. Sctī viri
vincunt fallacias dyaboli sicut elephantes
vincunt draconē q̄ insidiant̄ eis: ⁊ hoc qua
drupliciter. Primo aquā cū rostro in faciē
draconis pijciēdo. Sic sctī viri vincūt dya
bolū qn̄ aquā lachrymose orōnis ꝯtra ipz
pijciūt. Math. ix. Hoc genꝰ demoniorꝫ nō
eijcit̄ nisi in orōne ⁊ ieiunio. Sic btūs Ge
orgius dn̄m exorauit vt tēplū cū ydolis sic
oīno destrueret: quatinꝰ ad sui laudē ⁊ ppl̄i
ꝯfusionē nihil de eo penitꝰ remaneret. Sta
timqꝫ ignis de celo descendēs: templū cum
dijs ⁊ sacerdotibꝰ ꝯcremauit, terraqꝫ se api
ens oēs eorꝫ reliquias deglutiuit. Exo. xiiij.
Submersi sunt quasi plūbū in aquis vehe
mentibꝰ. ps. Cōtribulasti capita draconū
in aq̄s. Scd̄o caput eiꝰ cōterēdo. Elephas
em̄ caput draconis planta conterit: ⁊ tunc
draco terribilē sibilū emittit. Michee. i. Fa
ciā planctū velut draconū. Sic sctī viri vir
tutē dyaboli a fundamētis eneruāt. Aba
cuch. iij. Percussisti caput de bono ipij. Et
btūs georgiꝰ facto signo crucꝭ hausit vene
nū illesus. quo viso magus q̄ sibi illud pa
rauerat cecidit ad pedes eiꝰ veniā lamenta
liter petēs: ⁊ se xpianū fieri postulauit. quē
mox Dacianꝰ decollari fecit. Gen̄. iij. Ipsa
ꝯteret caput tuū Tertio dorsum opponen
do. Elephas em̄ diligenter ventrē custodit
⁊ dorsum draconi opponit. Sic btūs geor
gius ꝯtra datianū dorsum opposuit dū ale
xandriā vxorē eiꝰ ꝯtra eū ꝯuertit ⁊ xpianā
effecit. Thren̄. iij. Dabis ei scutū cordis la
borē tuū. Quarto mole corpis opprimen
do. Sepe ei ꝯtingit ꝙ cū draco cauda strin
gendo pedes elephātis eū ad terrā trahit ⁊
ipe elephas sup draconē cadēs mole corpo
ris eū extinguit. Sic btūs georgiꝰ capitis
abscisione martyriū cōpleuit. ꝫ ignis de ce
lo cecidit ⁊ datianū cū ministris ꝯsumpsit.
Jere. xlvi. Fortis impegit in fortez: ⁊ ambo
pariter corruerunt.

¶ Quinto btūs georgius
pfectꝰ inuētus est in passiōe. Nā duos actꝰ
memoria dignos fecit p amplitudine fidei
xpiane: q̄bꝰ recte pōt assimilari duobꝰ du
cibus famosissimis gētilibꝰ. Primꝰ fuit cur
tius ⁊ animi ⁊ gn̄is nobilissimꝰ adolescens
q̄ pietate erga patriā sic accēsus fuit vt mi
litaribꝰ insignijs ornatꝰ equū ꝯscendēs cal
caribꝰ p̄mēs sese p̄cipitē in voraginez atqꝫ
hyatū terre dederit. q̄ facto patriā a submer
sione liberauit. Eodē mō btūs Georgiꝰ vi
dens ciuitatē silenā puincie libie iā pene de
fecisse voracitate magni draconis cuius ra
biē atqꝫ furorē sedare nō poterāt. cū puētū
esset forte ad filiā regis p liberanda patria
⁊ ad fidē xpi deducēda equū ascēdēs ⁊ cru
ce se muniēs draconē ꝯ se veniētez audact̄
aggredit̄ ⁊ lanceā fortit̄ vibrās ⁊ se deo cō
mendās ipm grauit̄ vulnerauit ⁊ ad terrā
deiecit. quē tandē occidit ⁊ ciuitatē illā ad fi
dē xpi ꝯuertit. Scd̄s fuit codrus vltimꝰ rex
atheniēsiū q̄ cū hr̄et gue bellū cū doriēsibꝰ
oracl̄o apollis delphici co̊guit athenas fo
re victrices si eo p̄lio ipe moreret̄. q̄ mox
hītu mutato in mediū hostiū se iniecit. quo
mortuo ciuitas liberata ē. Sic etiā cū fides
xpi in puincia libie granē psecutionē pate
retur a datiano p̄side: btūs georgiꝰ tactus
dolore cordis intrinsecꝰ dīna reuelatōe mo
nitus oīa q̄ hēbat dispsit paupibꝰ. militarē
hītū abiecit: xpianorꝫ hītū induit: ⁊ se occi
dendū p fide xpi libenter obtulit. Passus
est aūt q̄druplex genꝰ martyrij. Prīo eculei
extēsionē. totiꝰ corpis laniationē. viscerum
effusionē. salis ꝯfricationē. qd̄ genꝰ marty
rij satis fuit in btō Vincētio. Scd̄o in sar
tagine plūbi liquorē vt cū tali oleo assaret̄.
qd̄ genꝰ martyrij satꝭ fuit in Laurētio. Ter
tio rotā acuꝭ gladijs vndiqꝫ circūseptā. qd̄
genꝰ martyrij satꝭ fuit ī Katherina. Quar
to tractū ad colla indomitorꝫ equorꝫ per to
tā ciuitatē. ꝫ in his oībus nō potuit supari.
Heb. xi. Fortes facti sunt in bello. Tandē
capitis abscisione martyriū cōpleuit. Et fi
des xpi in illa prouincia plurimū profecit.

¶ Sexto beatus georgius
pfectꝰ inuentꝰ est in glificatiōe. Deꝰ em̄ glo
rificat̄ in cōcilio sctōrꝫ: qꝛ gl̄iosus ē in sctis
suis faciēs pdigia. Nā nō deserit suos suos
quorꝫ est ptector in tpe tribulatiōis. Sicut
fecit hodie btō georgio quē adiuuit q̄dru
plicit̄. Prīo vidēs ipm tā crudel'r laceratū
pietate cōmotꝰ ad ipm venit ⁊ dulcit̄ ꝯfor
tauit. Osee. x. Cōuersum ē in me cor meū.
Scd̄o in carcere filiū cuiusdā cecū: surdū: ⁊
mutū pfecte sanauit. Etiā ducētos ⁊ trigin
ta hoīes a diu mortuos p̄nte Datiano in
noīe iesu xpi resuscitauit. Jo. xiiij. Qui cre
dit ī me opa q̄ ego facio ⁊ ipe faciet ⁊ ma

loꝛa hoꝛum faciet. Tertio imminēte eius passione oꝛauit dn̄m: vt quicunqȝ imploꝛarent ipsius auxiliū petitiōis sue salutarē cōsequerent̄ effectū. Et ecce diuina vox ad eū venit: dicēs. M fic fieret vt postulauit. Osee xij. Jnualuit ad angelū cōfoꝛtatꝰ est. fleuit ⁊ rogauit eū. Quarto ꝑ suā passionē regnū celeste sibi acq̄siuit. Mat. xi. Regnū celoꝝ vim patit̄ ⁊ violēti rapiūt illud. Ad qd̄ nos perducat iesus xp̄s. Amen.

¶ In festo sancti Marci euangeliste Sermo. xxvij.

In medio ecclesie aperuit os eius. Eccli. xv. ⁊ in epl̄a p̄sentis solēnitatꝭ. Beatꝰ Hieroñ. in quadā glo. sup Marcū dicit sic. Marcus euangelista seminat post matheū. fremit vt leo: volat vt aquila: didicit vt hō: imolat vt sacerdos: irrigat vt flumē: floꝛescit vt ager: feruet vt vinū. hec ille. Sup quo talem moueo q̄stionē. Utrū beatꝰ marcꝰ per miraculosam illustrationē: superne veritatis accepit cognitionē. Ad istam q̄stionē r̄ndent duo doctoꝛes noui testamēti. ¶ Primꝰ ē beatus Hieroñ. in ꝓlogo sup marcū. dicēs sic Marcus euāgelista dei electꝰ: ⁊ petri in baptismate filius: atqȝ in ꝯmone diuino discipulꝰ. Sacerdotiū ī israel agēs: ꝯm carnē leuita: cōuersus ad fidē xp̄i euangeliū in ytalia scripsit. ostēdens in eo q̄d generi suo deberet ⁊ xp̄o. hec ille. ¶ Secūdus est sanctus Thomas p̄ma scd̄e. q. cx. art. i. dicēs sic. Cognoscere ꝟitatē est vsus quidē vel actꝰ intellectualis luminis. qꝛ ꝯm apl̄m Eph̄. v. Omē qd̄ manifestat̄ lumē est. Usus aūt quilibet quēdā motū impoꝛtat: large accipiēdo motum. ꝯm ꝙ intelligere ⁊ velle motꝰ quidem esse dicunt̄. vt pȝ ꝑ philoso. iij. de aīa. Uidemus aūt in coꝛpoꝛalibꝰ ꝙ ad motū nō solū requirit̄ foꝛma q̄ est p̄ncipiū motꝰ vel actionis: sed etiā requirit̄ motio p̄mi mouētis. p̄mū aūt mouēs in oꝛdine coꝛpoꝛaliū ē coꝛpus celeste. Un̄ ignis quātūcūqȝ habeat ꝑfectū caloꝛē nō alteraret nisi ꝑ motionē celestis coꝛpoꝛis. Manifestū ē aūt ꝙ sicut oēs motꝰ coꝛpoꝛales reducunt̄ in motuȝ celestis coꝛpoꝛis sicut in p̄mū mouēs coꝛpoꝛale. ita oēs motꝰ tam coꝛꝑales q̄ sp̄ūales reducūt̄ in p̄mū mouens simplicit̄ qd̄ est deꝰ. ⁊ ideo quātūcunqȝ natura aliq̄ coꝛꝑalis vel sp̄ūalis ponat̄ ꝑfecta nō pōt in suū actū ꝓcedere nisi moueat̄ a deo. que quidē motio ē ꝯm sue ꝓuidētie rationē ⁊ nō ꝯm necessitatē nature. sic̄ motio celestis coꝛꝑis. Nō solū aūt a deo ē oīs motio sic̄ a p̄io mouēte ꝟ̄ ēt ab ip̄o ē oīs foꝛmal' ꝑfectio sic̄ a p̄mo actu. Sic igr̄ actio intellectꝰ ⁊ cuiuscūqȝ entis creati depēdet a deo quātū ad duo. Uno modo īquātū ab ip̄o habȝ foꝛmā ꝑ quā agit. Alio modo inquantū ab ip̄o mouet̄ ad agenduȝ. Unaqueqȝ em̄ foꝛma indita rebꝰ creatꝭ a deo hȝ efficaciaȝ respectu alicuiꝰ actus determīate in quē pōt ꝯm suā ꝓprietatē. vltra aūt non pōt nisi ꝑ aliquā foꝛmā supadditā. sicut aq̄ nō potest calefacere nisi calefacta ab igne. Sic ergo intellectꝰ humanꝰ habȝ aliquā foꝛmam scȝ ip̄m intelligibile lumē qd̄ est de se sufficiēs ad quedā intelligibilia cognoscenda. Ad ea scȝ in quoꝝ noticiam ꝑ sensibilia possumꝰ ꝑuenire. altioꝛa vero intelligilia intellectꝰ humanꝰ cognoscere nō pōt: nisi foꝛtioꝛi lumine ꝑficiat̄. sicut lumīe fidei vel ꝓphetie: qd̄ dr̄ lumē gr̄e inquantū est nature supadditum. Sic ergo ad cognitionē cuiuscūqȝ veri indiget hō auxilio diuino: vt intellectus a deo moueat̄ ad suū actū. nō aūt indiget ad cognoscendū ꝟitatē in oībꝰ noua illustratiōe supaddita naturali illustrationi sed in q̄busdā que excedūt naturalē cognitionē. Tamē quādoqȝ deꝰ miraculose ꝑ suaȝ gr̄am aliq̄s instruit de his q̄ ꝑ naturalē rationē cognosci possunt. sicut ⁊ quādoqȝ miraculose facit q̄daȝ que natura facere pōt. hec Tho. ¶ Sciendū ꝙ ad totiꝰ eccl'ie vtilitateȝ deꝰ sui gr̄a cōtulit septē dona. ¶ Primū est archanoꝝ cognitio prophetica reuelatione. Considerandū est em̄ vt dic̄ sanctus Tho. scd̄a scd̄e. q. clxxi. art. iij. Qd̄ qꝛ ꝓphetia ē de hijs q̄ ꝓcul a nostra cognitōe sunt: tāto aliqua magis ꝓprie ad ꝓphetiā ꝑtinēt: quāto longiꝰ a cognitōe hūana existunt. Hoꝛū autem est triplex gradus. Quoꝝ vnꝰ est q̄ sūt ꝓcul a cognitōe huiꝰ hoīs siue ꝯm sensuȝ siue ꝯm intellectū. nō aūt a cognitōe oīm hominū. Sicut sensu cognoscit aliq̄s hō q̄ sūt sibi p̄sentia ꝯm locuȝ: q̄ tn̄ aliꝰ hūano sensu vtpote sibi absentia nō cognoscit. Et sic heliseus ꝓphetice cognouit q̄ giezi discipulꝰ eiꝰ in absentia fecerat. vt habet̄. iiij. Reg. v. Et similit̄ cogitatōes coꝛdis vniꝰ alteri ꝓphetice manifestāt̄. vt dr̄. i. Coꝝ. xiiij. Et ꝑ hūc modū etiā ea q̄ vnꝰ scit demōstratiue: alij potest ꝓphetice reuelare. ¶ Secūdus aūt gradus est eoꝛum q̄ excedunt vniuersaliter cognitionē oīm hoīm. nō quia ꝯm se non sint

cognoscibilia:sed ꝓpter defectū conditiōis
humane.sicut misteriū trinitatis qḋ reuela
tum est per seraphin dicentia.Sanct⁹.San
ctus.Sanct⁹ ꝛc.vt habet Esa.vi. ¶Ultim⁹
aūt grad⁹ est eoꝝ que sunt ꝓcul ab oīm ho-
minū cognitiōe:qꝛ in seipis nō sunt cogno-
scibilia:vt contingētia futura.quoꝝ veritas
nō est determinata.ꝛ qꝛ qḋ est vniuersaliter
ꝛ ꝭm se poti⁹ est eo qḋ est ꝑticularit̄ ꝛ ꝑ ali
ud.Ideo ad ꝓphetiā ꝓpriissime pertinet re
uelatio euentuū futuroꝝ. Uñ ꝛ nomen ꝓ-
phetie sumi videt̄.Uñ Greg. dic̄ sup Eze-
chielē.Qḋ cū ideo ꝓphetia dicta sit ꝙ futu
ra p̄dicat.Quādo de p̄terito vel de p̄nti lo-
quitur rationē sui nōis amittit.Sic ergo de
ꝓphetia loq̄mur inquantū ordinat̄ ad fidē
deitatis sic quidē creuit excellenti⁹ ꝙ̄ ante.
Nam in temꝑe gr̄e sup reuelatiōe facta apo
stolis de fide vnitatis ꝛ trinitatis:fundatur
tota fides eccl̄ie.ꝭm illud Math.xvi.Sup
hanc petrā.scꝫ cōfessionis tue.edificabo ec-
clesiā meā.Etiā quantū ad fidē incarnatio-
nis xp̄i.quāto aliq̄ fuerūt xp̄o ꝓpinquiores
pleni⁹ instructi sunt.ꝛ ideo quolibet temꝑe
instructi sunt homīes de agēdis.ꝭm ꝙ erat
expediens ad salutē electoꝝ.Quia vt dicit
Prou.xxix.Cū defecerit ꝓphetia dissipabit̄
ppl̄s.hec Tho.Beat⁹ marc⁹ cognitionē ar
chanoꝝ ꝓphetica reuelatiōe habuit:cū euā
geliū conscripsit. ¶Secundū est archanorū
reuelatio aperta visione.Nam visio ꝓpheti-
ca non est visio ip̄ius diuine essentie.nec in
ipsa diuina essentia vident ꝓphete ea q̄ vi-
dent.Sed in quibusdā similitudinib⁹ ꝭm il
lustrationē diuini lumīs.vt dicit Diony.iiij.
ca.Cele.ierar.Tamen moyses ꝛ paulus in
raptu viderūt diuinā essentiāꝫ.vt dic̄ Aug.
lib.de videndo deū.Beatus marc⁹ licet au
dierit a petro euangeliū qḋ scripsit.creditur
tamē ꝙ rapt⁹ fuerit ad contēplationē diui-
ne essentie:qñ aquilegie iterū euāgeliū scri-
psit.vnde tot⁹ resoluebat̄ ꝛ abstrahebat̄ a
sensib⁹ ꝛ imobilis reddebat̄.qñ cōtingebat
eū scribere.nō eñ nisi in eccl̄ia illud scripsit
ad se:aūt reuersus memor p̄oris visions mi
ra dulcedine ꝛ deuotiōe tot⁹ lachrymis per-
fundebat̄:ꝛ sic nō tam ex auditu a petro ꝙ̄
ex clara visione diuinitatis ꝛ humanitatis
xp̄i scripsit euangeliū in aquilegia. ¶Tertiū
est archanoꝝ insinuatio mira locutiōe.Naꝫ
sicut dr̄.i.Coꝝ.xij.Manifestatio sp̄us dat̄
ad vtilitatē eccl̄ie.ideo apostoli sufficient̄ fu
erunt instructi diuinit⁹ in linguis oīm gen-
tium:quantū requirebat̄ ad fidei doctrinaꝫ
Uñ glo.Act.ij.dicit.Or maiori miraculo fa
ctum est ꝙ ip̄i oīm linguarū generib⁹ loque
rent̄:qꝛ hoc ꝑtinebat ad perfectionē sciētie
ip̄oꝝ:per quā non modo loqui:ꝫ etiā intelli
gere poterant q̄ ab alijs dicebant̄.Beatus
marc⁹ replet⁹ sp̄ūsctō linguis oīm gentium
loquebat̄.Nam euangeliū qḋ scripsit rome
greco sermone scripsit.Qḋ aūt scripsit aqui
legie:latino sermone dictauit.cū tamen ip̄e
lingua hebrea loq̄ret̄. Quartū est archano
rum cōprobatio miraculoꝝ operatōe.Nam
sp̄ūssanct⁹ sufficient̄ prouidet ecclesie in his
que sunt ad salutē vtilia.Sicut aūt oportet
ꝙ noticia quā quis diuinit⁹ accipit in notici
am alioꝝ deducat̄ ꝑ donū linguarū ꝛ ꝑ gra
tiam sermonis.ita necesse est ꝙ sermo ꝓla-
tus ꝯfirmet̄ ad hoc ꝙ credibilis fiat.hoc au
tem fit per oꝑationem miraculoꝝ.ꝭm illud
Marc̄.vlti.Sermonē cōfirmāte sequētib⁹
signis.Beat⁹ marc⁹ ꝟtutes innumeras egit
qui veniens p̄mo aquilegiā curauit a lepra
arnulphum filiū illustris viri ꝛ p̄marij.scilꝫ
vlphi.quos cū innumera mltitudīe ad fidē
xp̄i cōuertit ꝛ baptizauit. Quintum est ar
chanoꝝ acceptatio intrinseca ꝑmutatione.
Nam sp̄ūssanct⁹ nō deficit in aliquo qḋ per
tineat ad eccl̄ie vtilitatē:ideo ꝓuidit vt ali-
quis sic efficaciter loquat̄ ꝙ auditores fle-
ctat ad implendū ea que ꝟbis signant̄.Ad
qḋ quidē efficiendū sp̄ūsctūs vtitur lingua
hōis quasi quodā instrumēto.Ipse aūt est
qui ꝑficit oꝑationē interius.Uñ Greg. in
omel.pentheco.dicit.Qḋ nisi corda audito
rum sp̄ūssanct⁹ repleat vox docentiū ad au
res corporis incassum sonat.Beat⁹ marc⁹
sic efficaciter locut⁹ est ꝙ nō solū aquilegiā
sed etiā alexandriā fidei xp̄i subiugauit.vñ
Phylo.dicertissim⁹ iudeoꝝ dic̄.Qḋ in pri-
mo ingressu ei⁹ maxima multitudo in fide
xp̄i ꝛ deuotōe ꝛ cōtinētie obseruatōne adu
nata est.Deinde iuit egyptuꝫ.vbi idola de-
struxit maximā multitudīnē cōuertit ꝛ ꝟtu
tes multas fecit.inde venit Cyrenem ꝛ pen
tapolim vbi cecos illuminauit:mortuos sus
citauit q̊s baptizauit ꝛ in fide xp̄i cōfirma-
uit Sextū est archanoꝝ ꝓtestatio aīe gra-
tificatione.Nam hō peccando deum offen-
dit:offensa aūt nō remittit̄ alicui nisi ꝑ hoc
ꝙ anim⁹ offensi pacat̄ offendenti. ꝛ ideo
ꝭm hoc pctm̄ nobis remitti dr̄.ꝙ de⁹ nobis
pacatur.que quidē pax cōsistit in dilectōne
qua de⁹ nos diligit.Dilectio aūt dei quantū

est ex parte actus diuini est eterna ⁊ imuta
bilis. Sed quantū ad effectū quē nobis im
primit quādoqꝫ interrūpit̄ ꝑut scꝫ ab ipso
quādoqꝫ deficim⁹ ⁊ quandoqꝫ iterū recupe
ram⁹. Effect⁹ aūt diuine dilectiōis in nobis
qui ꝑ pctm̄ tollit̄ est gr̄a qua hō fit dignus
eterna vita a qua pctm̄ mortale excludit. et
ideo nō posset intelligi remissio culpe: nisi eēt
infusio gr̄e: ⁊ ꝓpt̄ hoc spūssanct⁹ ꝓuidit ec
clesie de sacramēto penitentie per qd̄ posset
ꝗs gr̄am perditā recuperare. Beat⁹ marc⁹
diligentissime curauit vt vicijs ⁊ erroribus
detentos ad penitentiā adduceret: vt gr̄am
spūssancti acquireret. Vn̄ Petr⁹ damian⁹
de eo dic̄ sic. Tantā ei de⁹ apud alexandriā
ꝓrogauit gr̄am: vt oēs qui tunc ad fidei ru
dimenta confluerent mox ꝑ continentiā et
sancte cōuersatiōis instantiā tanꝗ̄ ad mo
nastice ꝑfectiōis fastigiū ꝑuolarent. ❡ Se
ptimuꝫ est archanoꝝ illustratio gratuita re
ductione. Nam gr̄a gratis data ordinat̄ ad
hoc ꝙ hō alteri cooperet̄ vt reducat̄ ad deū
homo aūt ad hoc oꝑari nō pōt interi⁹ mo
uendo. hoc em̄ soli⁹ dei est: sed solū exterius
docendo vel ꝑsuadendo. ⁊ ideo gr̄a gratis
data ꝑtinet ad ea quib⁹ hō indiget vt alterū
instruat in reb⁹ diuinis q̄ sunt sup̄ rationeꝫ.
Non oīa aūt beneficia q̄ nobis cōceduntur
diuinit⁹ gr̄e gratis date dicunt̄: sed solū illa
que excedūt facultatē nature. Sicut ꝙ pisca
tor abundet sermone sapiētie ⁊ sciētie ⁊ hu
iusmodi. nō tm̄ in seipo recte sentiēdo de di
uinis: sed etiā alios instruēdo ⁊ cōtradicen
tes reuincendo. Beat⁹ marc⁹ tanta sapien
tia effulsit ꝙ hermacoram ciuē aquilegien
sem ad fideꝫ xp̄i conuertit. ⁊ secum romam
adduxit vt eū aquilegie beat⁹ petr⁹ in ep̄m
cōsecraret. Suscepto itaqꝫ hermacoras pō
tificat⁹ officio: cum aquilegiensem eccl̄iam
optime gubernasset. tandē ab infidelib⁹ ca
pitur: ⁊ ibideꝫ martyrio coronat̄. Ecce quō
beat⁹ marc⁹ in medio eccl̄ie aperuit os ad
suscipienda dona dei. quibus merito fieret
vtilis toti collegio eccl̄ie catholice ad semi
nandum fidem xp̄i. ❡ Aperuit os eius.

Ad mundanoꝝ derelictionē.
Ad altissimoꝝ contēplationē.
Ad reorum cōuersationē.
Ad cruciandoꝝ ꝑpessionē.
Ad venetoꝝ gubernationē.
Ad supplicandoꝝ impetrationē.

❡ Primo beatus marcus

aperuit os eius. i. intellectū ad mundanoꝝ
derelictionē. Sciendū ꝙ inter grauia pctā
que regnabant in mundo erat pctm̄ infideli
tatis. Joh. xvi. Arguet mundū de peccato
quia non crediderunt in me. Unde Augu.
exponens illud Joh. Si non venissem ⁊ lo
cutus eis nō fuissem peccatū non haberent
dic̄ sic. Magnū quoddā pctm̄ sub generali
nomīe vult intelligi. hoc em̄ est pctm̄ infide
litatis: quo tenent̄ cuncta peccata. hec ille.
Om̄e em̄ pctm̄ formaliter consistit in auer
sione a deo. Vn̄ tanto aliqd̄ pctm̄ est graui
us q̄̄to ꝑ ip̄m hō magis separat̄ a deo. Sꝫ
ꝑ infidelitateꝫ hō maxime a deo elongat̄: qꝛ
nec verā dei cognitionē hꝫ. per falsam aūt co
gnitionē ip̄i⁹ nō appropinquat̄ ei: sed mag
ab ip̄o elongat̄: nec pōt esse ꝙ deum cogno
scat q̄ falsam de eo opinionē hꝫ. qꝛ id qd̄ ip̄e
opinat̄ nō est de⁹. Vn̄ manifestū est ꝙ pec
catū infidelitatis est mai⁹ oīb⁹ pctīs q̄ con
tingunt in ꝑuersitate moꝝ. Qd̄ pꝫ in septeꝫ
generib⁹ pctōꝝ. Primo infidelitas est gra
uius pctm̄ q̄ꝫ supbia. Nam celsitudo quā su
perb⁹ inordinate appetit ƀm suā rōnē. non
habꝫ maximā repugnantiā ad bonū v̄tutis
qꝛ etiaꝫ ex bono v̄tutis cōsurgit. Vn̄ Aug.
dic̄. Qd̄ supbia etiā bonis operib⁹ insidiat̄
vt pereāt. ⁊ ps̄. dic̄. In via hac q̄ ambulabā
abscōderūt supbi laqueū mihi: ⁊ iō mot⁹ su
perbie occulte surrepens nō hꝫ maximā gra
uitatē. Sed pctm̄ infidelitatis graui⁹ reddi
tur cū ex contēptu diuine maiestatis proce
dat. Secūdo infidelitas est graui⁹ pctm̄ q̄ꝫ
inuidia. Non em̄ inuidia est maximū pctōꝝ
qꝛ duꝫ ꝗs vani nōis potentiā appetit: ne ꝗs
hāc adipisci valeat tabescit. Sꝫ infidelitas
est q̄dā inuidentia fratne gr̄e ƀm quā aliꝗs
dolet de ip̄o augmēto gr̄e dei. ⁊ nō solū de bo
no ꝓximi. ⁊ sic est pctm̄ in spūſctm̄. qꝛ ꝑ hāc
inuidētiaꝫ quodāmodo hō inuidet spūiſctō
q̄ in suis opib⁹ glorificat̄. Tertio infidelitas
est graui⁹ pctm̄ q̄ꝫ auaricia. Nam om̄e pctm̄
ex hoc ip̄o qd̄ est malū consistit in quadam
corruptōe seu ꝓuatione alicui⁹ boni. ⁊ sic ex
parte boni qd̄ per pctm̄ cōtemnit̄ vel corrū
pitur: quāto mai⁹ est: tanto pctm̄ graui⁹ est.
⁊ ƀm hoc pctm̄ infidelitatis qd̄ est cōtra de
um est grauissimū. ⁊ sub hoc est pctm̄ qd̄ est
contra personā hoīs: sub quo est pctm̄ qd̄ ē
cōtra res exteriores q̄ sunt ad vsum hoīs de
putate: qd̄ videt̄ ad auariciā ꝑtinere. Quar
to infidelitas ē graui⁹ pctm̄ q̄ꝫ ebrietas. nā
ex hoc dr̄ aliq̄d esse malū: qd̄ priuat bonum

Unde quāto mai⁹ est bonuȝ qđ priuaꝫ per
malū: tanto malū graui⁹ est. Manifestum
est aūt ꝙ bonū diuinū est mai⁹ ꝙ̄ bonū hu
manū. ꝛ ideo pctā que sunt directe cōtra de
um: vt puta infidelitas sunt grauiora pecca
to ebrietatis qđ directe opponiꝫ bono rati
onis hūane. ¶ Quinto infidelitas est graui
us pctm̄ ꝙ̄ desperatio. Nam infidelitas ꝓ-
uenit ex hoc ꝙ hō ipam dei ꝟitatē nō credit
Desperatio aūt ex hoc ꝙ hō nō sperat se bo
nitatē dei adepturuȝ. Unde infidelitas est
cōtra deū ſm ꝙ in se est. Desperatio auteȝ
ſm ꝙ ei⁹ bonū participaꝫ a nobis. idō ma
ius pctm̄ est ſm se: loquēdo nō credere dei
ꝟitatē ꝙ̄ nō sperare cōseq̄ gloriā ab ipso. et
ita infidelitas ē graui⁹ pctm̄ ꝙ̄ desperatio.
¶ Sexto infidelitas est graui⁹ pctm̄ ꝙ̄ odiū
dei. Nam ipa infidelitas nō habȝ rōnē cul-
pe nisi inquantū est volūtaria. ꝛ ideo tanto
est grauior quāto est magis volūtaria. Qđ
aūt sit volūtaria ꝓuenit ex hoc ꝙ aliq̄s ha-
bet odio ꝟitatē que ꝓponitur. Ueritas em̄
odiū parit. aliq̄s aūt odit deū inquantū est
actor penarū. Sed multi odiunt penas: q̄ tn̄
eas patienꝫ tolerant ex reuerētia diuine iu-
sticie. Un̄ Aug. dic. x. ꝯfes. ꝙ mala penalia
deus tolerare iubet non amari. ¶ Septimo
infidelitas est graui⁹ pctm̄ ꝙ̄ excusatio pec
cati. Naȝ infidelitas est quedā blasphemia
contra deū. Blasphemia aūt opponiꝫ con-
fessioni fidei: ꝛ ideo habet in se grauitatē in
fidelitatis ꝛ aggrauaꝫ pctm̄ si supueniat de
testatio volūtatis. Excusatio aūt pcti est q̄-
dam circūstantia aggrauans oē pctm̄. Un̄
ptȝ ꝙ infidelitas ſm gen⁹ suū est maximuȝ
pctm̄ ꝛ p̄cipue gentiliū qui in plurib⁹ errāt.
Infidelitas em̄ eorū maxime renitiꝫ fidei.
Quia vero iudei susceperunt figurā fidei in
veteri lege: quā male interpretātes corrum
punt: ideo ipsoꝝ infidelitas est graui⁹ pctm̄
ꝙ̄ infidelitas gentiliū qui nullo modo legē
moysi susceperūt. Beat⁹ marc⁹ om̄ia ista p̄
uidens relicta domo ꝛ cognatiōe mūdana
atq̄ȝ infidelitate iudeoꝝ cuȝ btō petro romā
ꝓuect⁹ est. vnde secut⁹ est eū tanq̄ ouis pa
storem suū. i. Petri. ij. Conuersi estis ad pa
storem animarū vestrarū. tanq̄ discipulus
magistrū suū. Prouer. i. Audiēs sapiens sa
pientior erit: ꝛ tanq̄ fili⁹ patrē suū. i. Petri
vlti. Salutat vos marc⁹ fili⁹ me⁹. Fuit em̄
fili⁹ beati petri: qꝛ ipm̄ ꝓprijs manib⁹ bapti
ȝauit baptismo fluminis. Un̄ fact⁹ est pur⁹
ꝑ ablationē culpe originalis. quē spūsctūs
prius baptiȝauerat baptismo flaminis per
ablationē culpe actualis. Qui tandē a xpo
baptiȝat⁹ est baptismo sanguīs ꝑ ablationē
oīs miserie ꝛ penalitatis. Un̄ fact⁹ est pu-
rissimus. Prouer. xxi. Aufer rubiginem de
argento ꝛ egrediet vas purissimū.

¶ Secundo beatus marcus

aperuit os. i. intellectū ad altissimoꝝ cōtem
platione. Sciendū ꝙ oportet nos ascēde-
re ad cōtēplationē diuine maiestat̄ dū in h̄
mūdo sum⁹. ps̄. Ascēsiones ī corde suo dis-
posuit in valle lachrymarū: qm̄ ibunt de ꝟtu
te in ꝟtutē. videbiꝫ de⁹ deoꝝ in syon. Sunt
aūt octo grad⁹ hui⁹ ascēsus. ſm illō Ezech.
xl. Octo grad⁹ erant quib⁹ ascendebaꝫ per
eā: ꝛ in octo gradib⁹ ascensus ei⁹. Hos gra
dus enūerat petr⁹. ij. Pet. i. dicēs sic. Uos
aūt curaȝ oēm subinferētes ministrate in fi-
de ꝟtutē: in ꝟtute aūt sciam. in sciētia autē
abstinentiā. in abstinētia aūt patiētiā. in pa
tiētia aūt pietatē. in pietate aūt fraꝫnitatis
amorē. i amore aūt fraꝫnitat̄ charitatē. hec
em̄ si vobiscum assint ꝛ superēt nō vacuos:
nec sine fructu vos cōstituēt in dn̄i nostri ie
su xp̄i cognitiōe. vbi ponit tres ꝟtutes in no
bis quātū ad boni introductionē. tres alias
ad mali expulsionē: ꝛ duas alias ad merito
riam oꝑationeȝ. Respectu boni p̄ma ꝟtus
est fides viuificās: qꝛ accedentē ad deū opor
tet credē qꝛ est: ꝛ ꝙ credentib⁹ in se remune
rator sit. Heb. xi. Secūda est constātia for
tificans ne ꝑ tēptatiōes decidat. Eccl. ij. Fili
accedēs ad seruitutē dei sta in iusticia ꝛ ti-
more ꝛ p̄para aīam tuā ad tēptationē. Ter
tia est scientia vel discretio dirigēs. Naȝ ſm
Bern̄. Discretio nō solū est ꝟtus ſ; etiā au-
riga ꝟtutū: sine qua ꝟtus viciū est. Respe
ctu mali abijciendi sunt tres ꝟtutes. ¶ Pri-
ma est abstinētia malis resistēs. i. Thessal.
iiij. Hec est volūtas dei sanctificatio vestra
vt abstineat̄ vos a fornicatiōe: ꝛ sciat vnus
quisq̄ȝ vas suū possidere in sanctificatiōe ꝛ
honore. Secūda est patiētia ipa mala suf-
ferens. Heb. x. Patiētia nobis necessaria ē.
vt voluntatē dei facientes reportemus ma
gnam ꝓmissionē. Tertia est pietas cōpati
ens. i. Thi. iiij. Exerce teipm̄ ad pietatē. Nā
corporalis exercitatio ad modicū vtilis est.
pietas autem ad om̄ia vtilis est promissio
nem habēs vite q̄ nūc est ꝛ future. ¶ Respe
ctu ꝟo meritorie operationis sunt due ꝟtu
tes necessarie. scȝ dilectio fraternalis ꝓximū

zelans:⁊ charitas deum amans. Nā in his
duobꝰ mandatis vniuersa lex pendet ⁊ pro
phete ⁊c. Beatus marcus his octo gradi
bus in deū ascendit: ꝓpterea factꝰ est testis
xp̄i. ⁊ notariꝰ spūsscti de xp̄o erāt testifican
da quattuor. ¶ Primo humanitas: ⁊ de hoc
testimoniū perhibuit matheus: qui eiꝰ gene
alogiā cōtexuit. ideo in figura hoīs describi
tur. Secūdo diuinitas ⁊ de hoc testimoni
um perhibuit iohānes: qui altissime volauit
dicēs. In ꝑncipio erat ꝟbū. idō in figura aq̄
le ponit̄. Tertio passio: ⁊ de hoc lucas testi
moniū ꝑhibuit: qui eā apertius explanauit
idō in figura vituli q̄ offerebat̄ in sacrificiū
designat̄. Quarto resurrectio: ⁊ de hoc testi
moniū perhibuit marcꝰ. qui ip̄am elegāter
cōscripsit. ideo in specie leonis figurat̄: qꝛ le
unculus ad clamorē patris die tertia susci
tatur. de his q̄ttuor testibꝰ dr̄ Ezech. i. Si
militudo aūt vultꝰ eoꝝ facies hoīs ⁊ facies
leonis a dextris ip̄oꝝ q̄ttuor. facies aūt bo
uis a sinistris ip̄oꝝ q̄ttuor: ⁊ facies aq̄le de
super ip̄oꝝ q̄ttuor. Et Apoc. iiij. dr̄. Primū
aīal est simile leoni. Secundū aīal simile vi
tulo. Et tertiū aīal habēs faciē quasi hoīs.
Et quartū aīal simile aquile volanti ⁊c.

¶ Tertio btūs marcus ape

ruit os. i. intellectū ad reoꝝ conuersationez
¶ Sciendū q̄ paulꝰ vas electōis ad tertiuz
celū raptꝰ marcū sibi vtilē in ministeriū pre
dicationis asseruit. ij. Thim. vlti. dic. Mar
cum assume ⁊ adduc tecū. est em̄ mihi neces
sarius in ministeriū. vbi manifeste ostendit
q̄ ꝓfundus fuerit in diuina sapiētia: q̄ gra
tiosus in doctrina: q̄ ꝑfectus in vita q̄ ma
gnanimꝰ ⁊ fortis in defensione fidei catho
lice. mūdus em̄ erat ꝯtra deū munitꝰ. Ideo
paulꝰ cupiebat marcū secū habere vt tanq̄
duo pugiles mundū contra deū munitū fa
ciliꝰ expugnarent. Ecc. iiij. Meliꝰ est duos
esse simul q̄ vnū. Mūdus erat tenebrosus
ideo cupiebat ip̄z habere secū. vt tanq̄ duo
lumiaria mundū ampliꝰ illustrarēt. Gen̄. i.
Fecit deꝰ duo magna luminaria: qm̄ vterq̄z
sapiētiā a deo didicerat. paulꝰ ꝑ raptū. mar
cus ꝑ spūsscti reuelationē. Ecc. xv. Imple
uit eū dn̄s spū sapiētie ⁊ intellectꝰ. Mūdꝰ
erat aridꝰ. idō cupiebat ip̄m habere secū: vt
tanq̄ duo flumia paradisi mūdū aridū am
plius irrigarēt. ps. Flumē dei repletū ē aq̄s.
Magnꝰ fluuiꝰ ex ore pauli emanauit: qm̄ in
celū raptꝰ sua doctrina in ep̄lis mūdū fecū
dauit. Magnꝰ fluuiꝰ ex ore marci emanauit
qm̄ sua doctrina in euāgelio mundū irriga
uit. Primo qm̄ patris testimoniū suꝑ xp̄m
introduxit. Secūdo qm̄ xp̄m nos ad hūilita
tem exemplo pueri exhortantē adduxit. ca.
ix. Tertio qm̄ ad dilectionē dei ⁊ ꝓximi nos
induxit. ca. xij. Quarto qm̄ nos a malis ab
stinere instruxit. ca. viij. Quinto qm̄ presum
ptuosos ꝑ cominationē pene perterruit. ca.
xiij. Sexto qm̄ leues ꝑ infirmitatez cōstātie
admonuit. ca. iiij. Septimo qm̄ suꝑbia a mē
tibus nostris euulsit. ca. xiiij. Octauo qm̄ pe
stem auaricie radicitꝰ extirpauit. c. v. Nono
qm̄ morbū luxurie fugauit. c. ix. Decimo qm̄
ꝑfectionē mi̅sicordie in nobis plantauit. c.
vij. Et sic mūduz ad ꝟtutes durū emolliuit
⁊ inflexit: vt sic possit dicere illud Iob. xvij.
Pater manifestaui nomen tuū hoībꝰ quos
dedisti mihi.

¶ Quarto beatus marcus

aperuit os. i. intellectū ad cruciandoꝝ ꝑpes
sionē. Sciendū q̄ sicut leo est fortissimus
bestiarū ⁊ ad nulliꝰ pauet occursuz. Sic be
atus marcꝰ int̄ tormentoꝝ supplicia fuit im
perterritꝰ. Cuiꝰ passio fuit valde acerba. vt
ptz ex q̄ttuor. Primo qꝛ fuit bis ꝑ ciuitatē
fune ligato ad collū eiꝰ tractꝰ. vn̄ dicebant.
Trahamꝰ bubalū ad locū buculi. i. bubulci.
Erat em̄ locꝰ extra ciuitatē alexandrie iuxta
mare q̄ sic vocabat̄. in q̊ erat cōstructa eccle
sia a xp̄ianis in honorē btī marci. Secūdo
fuit in toto corꝑe laceratꝰ Tertio fuit totꝰ
sanguīe cruentatꝰ. Quarto fuit in carcere
reclusus. In his om̄ibꝰ imitatꝰ est xp̄m: qui
fune ad collū fuit ad crucē tractꝰ totꝰ in cru
ce laceratꝰ: totꝰ sanguīe rubricatꝰ ⁊ in carce
re flagellatꝰ. tamē meruit beatꝰ marcus in
hac acerbitate q̄druplicē cōsolationē. Pri
mo diuinā confortationē. nā ip̄e dn̄s iesus
xp̄s eū visitauit: eūq̄z ꝯfortauit dicēs. Pax
tibi marce euāgelista meꝰ. Noli timere: quia
ego sum tecū vt eruā te. Secūdo angelicaz
ꝯsolationē. nā angelꝰ ad eū in carcerē venit
⁊ ip̄m multiplicit̄ cōsolatꝰ fuit dicens. Ecce
nomē tuū in celo scriptū est. sociusq̄z factus
es suꝑnarū ꝟtutū. Tertio miraculosam ꝓ
tectionē. Nā cū pagani vellēt corpꝰ eiꝰ com
burere subito aer turbat̄: grando exorit̄: to
nitrua intonāt: fulgura coruscāt: ita vt qui
libet euadere niteret̄. ⁊ sic sctm̄ corpꝰ ibidez
intactū reliq̄runt. Quarto gl'iosaz venera
tionē. nā xp̄iani corpꝰ eiꝰ rapuerūt: ⁊ in ec

clesia cū omī reuerētia sepelierūt. Sed qꝛ sic
dulcit̄ cōfortat⁹ est. iō in sua passione oñdit
signa sue deuotiōis queadmodū xp̄s. Nam
xp̄s grās egit deo patri. Luc. xxij. Accepto
calice grās agebat ₇c. Orauit etiam ꝑ suis
crucifixorib⁹ dicēs. Pat̄ ignosce illis ₇c. ora
uit ꝑ seipo dicēs. In man⁹ tuas commēdo
spm̄ meū. Eodē modo btūs marc⁹ dū ꝑ ci/
uitatē traherer̄: grās deo referebat. ꝑ suis oc
cisorib⁹ exorabat: seipm̄ deo recōmēdabat di
cens. Pat̄ in man⁹ tuas cōmēdo spm̄ meū.
₇ sic spm̄ exalauit.

Quinto beatus marcus

aperuit os. i. intellectū ad venetoꝝ guberna
tionē. vñ Petr⁹ dam̄. ait. Beata es o alexā/
dria triūphali hui⁹ sanguie purpurata. felix
₇ tu ytalia corpis hui⁹ thesauro diues effe
cta. h̄ ille. Nā veneti corpis hui⁹ dignitatē ꝑ
grādi nobilitate cogitātes: ip̄z venetias trās
tulerūt. vbi eccl'iaz mire pulchritudīs ei⁹ noī
fabricauerūt. ₇ qꝛ nobilitatē ₇ dignitatē suaz
veneti a btō marco denoīari voluerūt. iō circa
hoc vidēda sūt duo. Prīo vñ sumat̄ nobili/
tas. Secūdo vtrū regimen venetoꝝ sumat
dignitatē eo ꝙ ꝑ nobiles ₇ p̄marios sue ci/
uitat̄ admīstrat̄ ambo h̄ titulo scti marci in
signiunt̄. Prīo vidēdum ē vñ sumat̄ nobili
tas a q̄ p̄maxie veneti dicunt̄ nobiles. Tri/
plex em̄ ē nobilitas. s. minima ₇ material'. ₇
hec ē nobilitas sanguis q̄ oīb⁹ ē cōis. Vnd̄
Señ. ep'la. xliij. dic̄ sic. Plato ait. Neminē re
gem nō ex s̄uis eē oriūdū. neminē seruū nō
ex regib⁹. Oīa ista larga varietas miscuit ₇
sursuz deorsū fortuna v̄sauit. Quis ē gños⁹
ad v̄tutū bñ a natura cōposit⁹. Hoc vnū in
tuedū ē: alioq̄n si advetera reuocas nemo ñ
inde ē añ qd̄ nihil ē. A prīo mūdi ortu vsq̄
in h̄ tp̄s ꝑduxit nos ex splēdidis sordidisq̄
alt̄nata series. h̄ ille. Hec em̄ nobilitas ē ad
bonū excitatiua. vñ Señ. ep'la. xxxviij. dicit
sic. Habz em̄ h̄ optimū in se gñosus anim⁹
qd̄ ꝯcitat̄ ad honesta. neminē excelsi īgenij
virū: hūilia deiectant ₇ sordida. magnarū re
rū spēs ad se vocat ₇ extollit. Queadmodū
flāma surgit in rectū iacere ac deꝑmi nō pōt
nō magis ꝙ q̄escere. ita nr̄ anim⁹ in motu est
eo nobilior ₇ actuosior q̄ vehemētior fuerit
Sz felix q̄ ad meliora hūc īpetū dedit: ponet
se ex̄ ius: ditōnēq̄ fortune. secūda tēꝑabit
adūsa cōminuet: ₇ alijs admirāda despiciet
h̄ ille. Alia ē nobilitas maior ₇ formal': que
oīb⁹ est possibilis. vñ Señ. ep'la. xliij. dic̄ sic

Bona mēs oīb⁹ patz. Oēs de h̄ sum⁹ nob
les. nō reijcit queq̄ ꝑ phia nec eligit oīb⁹ lucet
Patriti⁹ Socrates nō fuit cleātes aquā tra
xit: ₇ rigādo orto locauit man⁹. Platonē nō
accepit nobilē phia: s̄ fecit. Quid ē q̄re desp
res his te posse fieri parē? Oēs hi maiores
tui sūt si te illis geris dignū. Geres aūt si ꝑ
tin⁹ tibi ipē ꝑsuaseris a nullo te nobilitate
supari. Omib⁹ nob totidē añ nos sūt: nulli⁹
nō origo vltra memoriā iacet. Non facit no
bilē atriū plenū fumosis imaginib⁹. nemo i
gl'iaz nr̄am vixit: nec qd̄ añ nos fuit nr̄m ē.
Anim⁹ fac̄ nobilē cui ex q̄cunq̄ ꝯditōe sup̄
fortunā licz surgē. h̄ ille. ₇ Ouidi. li. de nuce.
dic̄ sic. Nobilitas hoīs mēs ₇ deitat̄ imago.
Nobilitas hoīs v̄tutū clara ꝓpago. Nobili
tas hoīs hūilē releuare iacentē. Nobilitas
hoīs mētē frenare furētē. Nobilitas homis
nullū nisi turpe timere. h̄ ille. Tertia ē nobi
litas ex vtraq̄ cōposita: q̄ ꝯsistit in v̄tuosoꝝ
parētū imitatōe. vñ Arist. ij. li. rhetorice dic̄
Nobilitas ē honorabilitas ꝓgenitoꝝ. nobile
q̄dē s̄m gen⁹ v̄tut̄. ₇ Policra. li. iiij. dicit. In
genuitas ē v̄t⁹ ₇ antiq̄te diuitie. Nobiles eē
vident̄ q̄b⁹ existūt ꝓgenitoꝝ v̄t⁹ ₇ diuitie.
Nobilitas ₇ v̄t⁹ in pauc̄ ē. h̄ ille. Circa hanc
nobilitatē ē triplex gen⁹ nobiliū. Primū ge
nus est eoꝝ q̄ sua v̄tute ₇ reb⁹ a se clare ge
stis domū ₇ familiā suā nobilitāt. Vñ phs
iiij. ethi. dic̄. Nobiles significant̄ honore. et
Valeri⁹ li. iij. c. iij. dic̄ sic. Hūili loco nati v̄tu
te ad sūmā dignitatē ꝯsurgūt ₇ gñosissima/
rū imaginū fer⁹ post se relinquūt. Istud pz ꝑ
m'lta exēpla: q̄ ipē ponit. c. iiij. puta de Tullio
hostilio q̄ lz agresti tugurio nat⁹ fuerit: tñ i/
periū romanū terti⁹ rexit. pz de tarq̄nio p̄sco
q̄ cū eēt ort⁹ corītho ex mercatore vilis ꝯditi
onis. tñ suis claris v̄tutib⁹ q̄nt⁹ rex roma/
noꝝ effect⁹ ē: cui ī impio successit Tull⁹, ser
uius hō infime natiuitat̄ ꝓpt̄ea tulli⁹ ī inue
ctiua ꝯ salustiū dic̄. Sācti⁹ ē me meis reb⁹
bñ gestis florere ꝙ maioꝝ opinionē inniti.
sicq̄ viuere vt sim posteris meis nobilitatis
initiū ₇ v̄tut̄ exēplū. ₇ Ouidi. li. de pōto. dic̄
Nō census nec clarū nomē auoꝝ. Sz ꝓbitas
magnū īgeniūq̄ fac̄. ₇ Boe. li. iij. de ꝯso. dic̄
Inest dignitas ꝓp̄a v̄tuti q̄ ꝓtin⁹ ī eis q̄b⁹
fuerit adiūcta trāsfundit̄: ēt in p̄ncipio syna
goge. De⁹ nō elegit reges ex nobilib⁹. imo p̄
mū regē. s. saul de post asinas assūpsit. secun
duz. s. dauid de post fetantes accepit. In tp̄e
grē elegit ignobiles. i. Coꝛ. i. Videte voca/
tionē vr̄am frēs: q̄m nō multi sapiētes s̄m

carne͂.no͂ multi potētes.no͂ multi nobiles: ſ
q̄ stulta sunt mūdi elegit deꝰ:vt cōfundat sa
pientes:⁊ q̄ infirma sunt mūdi elegit deꝰ vt
cōfundat fortia ⁊ ignobilia mūdi ⁊ cōtēpti-
bilia elegit deꝰ ⁊ ea q̄ nō sunt:vt ea q̄ sunt de
strueret.vt nō glorieť oīs caro in conspectu
eiꝰ.hec ibi.ido dic̄ Sen̄. Pulchrū est respon
disse nobilitati.pulchruꝫ est et hūilius genꝰ
factis illustrasse.Laudabile ē homi a statu
suo surgere caput esse gn̄is sui ⁊ decus. Se
cundū genꝰ nobiliū est eoꝝ q̄ a ꝓgenitoribꝰ
suis nobilitatē accipiūt quā tn̄ claris rebus
a se gestis illustrāt.vn̄ Boe.li.iij.de cōso.dic̄
Videť eē nobilitas q̄dā laus veniēs de me-
ritis parētū.si q̄d ē in nobilitate bonū.id eē
arbitror solū vt imposita nobilibꝰ necessitu
do videať.ne a maioꝝ ꝟtute degeneret.h̄ il
le.⁊ Sen̄.dic̄.Ad h̄ tn̄ nobilitatꝫ memineris
vt cū claritate gn̄is moꝝ sctītate ꝯtendas ⁊
cū nobilitate corpis ī animi nobilitate ꝑfici
as.⁊ Hiero.ait.Nihil aliud video ī nobilita
te appetendū:nisi ꝙ nobiles q̄dā nobilitate
astringunť:ne ab antiquoꝝ ꝓbitate degene-
rent. Tertiū genꝰ nobiliū ē eoꝝ q̄ illustres
sanguīe a ꝓgenitoribꝰ relinquunť.a quibus
moꝝ ꝑuersitate degenerāt.vn̄ Sen̄.epl'a.xl.
dic̄.Quid em̄ ē stultiꝰ q̄ꝫ ī hoīe aliena lauda
re:Quid eo demētiꝰ q̄ ea mirať que ad aliū
trāsferri ꝓtinꝰ pn̄t:Nō faciūt meliorē equū
aurei freni.In hoīe q̄ꝗ id laudādū ē qd̄ su-
um ē.Familiā formosā hꝫ ⁊ domū pulchrā
multū serit mlťū fenerat:nihil hoꝝ in ipo ē.
ſ circa ipm̄.Lauda in illo qd̄ nec eripi pōt
nec dari.Qd̄ ꝓpriū homīs ē queris q̄d sit.
animꝰ ⁊ rō in aīo ꝑfecta.rōnale em̄ aīal est
hō.Consūmať itaqꝫ bonū eiꝰ si id impleuit
cui nasciť.hec ille.⁊ Tragedia.i.dic̄.Qui ge
nus iactat suū:aliena laudat.⁊ Ouidi.i me
thamor.li.xiij.dic̄.Nā genꝰ ⁊ pauos ⁊ q̄ nō
fecimꝰ ipi.vix ea nr̄a voco.⁊ Iuuenal.li.iij.
satira.ij.dic̄.Stēmata q̄d faciunt.q̄d ꝓdest
pōthice lōgo Sanguīe cēseri.Et paulo post
Tota licet veteres exornent vndiqꝫ cere.
Atria nobilitas sola ē atqꝫ vnica ꝟtꝰ.Et ite
ruꝫ.Usqꝫ adeo miserū ē aliene incūbere fa
me.Malo pať tibi sit thersites.dū modo tu
sis Eacide silis: vulcaniaqꝫ arma capessas
q̄ꝫ te thersite similē ꝓducat Achiles.h̄ ille.
De h̄ gn̄e nobiliū satꝫ cōmemorat Vale.lib
iij.c.v.ꝑ totū.Verꝰ aūt nobil' debꝫ in se hr̄e
sex ꝟtutes ꝑcipuas. Prīo cordis magnitu
dinē seu magnanimitatē.de q̄ dr̄.iij.Ethico.
Qd̄ magnanimitas ē circa magnos hono-
res scꝫ vt studeat facere ea que sunt digna
honore.nō sic tamē ꝙ ꝓ magno estimet hu
manū honorē.Unde illi q̄ contēnunt hono
res hoc modo ꝙ ꝓ eis adipiscēdis nihil in-
conueniens faciūt.nec eos nimis appreciā
tur laudabiles sunt.Si quis aūt hoc modo
contēneret honores ꝙ nō curaret facere ea
que sunt digna honore:hoc vituperabile eēt
In homīe em̄ inueniť aliq̄d magnuꝫ qd̄ ex
dono dei possidet ⁊ aliq̄s defectus q̄ compe
tit ei ex infirmitate nature.Magnanimitas
igitur facit ꝙ homo se magis dignificet ſm
consideratione͂ donorum q̄ possidet ex deo.
sicut si habet magnā ꝟtutē animi.Magna
nimitas facit ꝙ ad ꝑfecta opa ꝟtutis tēdat
⁊ similiť est dicendū de vsu cuiuslibet alteri
us boni.puta sciētie vel exterioris fortune.
Humilitas aūt facit ꝙ hō seipm̄ ꝑuipēdat.
ſm ꝯsideratione͂ ꝓprij defectꝰ.Beatꝰ marcꝰ
tante fuit hūilitatis vt pollicē sibi amputaue
rit:ne ad ordinē sacerdotij posset hūano iu-
dicio ꝓmoueri.verūtamē dispositio dei ⁊ au
ctoritas scti petri ꝑualuit.q̄ ipm̄ alexandriā
ep̄m destinauit:quod ⁊ acceptauit.⁊ mira ⁊
maximo honore digna ibi ꝑegit. Secūdo
verꝰ nobilis dꝫ hr̄e arbitrij libertatē.Unde
Tulliꝰ in li.de ꝑadoxis dic̄ sic.Nunq̄d ille li-
ber ē cui mulier imperat.cui leges imponit
ꝑscribit.iubet:vetat qd̄ ei videť:nec ille im-
peranti aliq̄d negare pōt vel audet recusare
ego illū nō modo seruū: ſ etiā nequissimuꝫ
seruū appellādū puto.licꝫ amplissima fami
lia natꝰ sit.Oīs animi debilitas ⁊ hūilis ⁊
fracta cupiditas seruitꝰ ē.Quid ē libertas:
ptās viuēdi vt velis.q̄s aūt viuit vt vult: q̄
recte viuit.q̄ gaudet officio:q̄ nec legibꝰ q̄de
ꝓpť metū paret:ſ eas sequiť ⁊ colit.q̄ nihil
facit:nihil dicit:nihil cogitat:nisi libenť ac li
bere.Soli ergo sapiēti cōuenit vt nihil faci
at inuitꝰ:nihil dolēs nihil coactus.hec ille.
Et Prosper dic̄.Libertas nulla est melior.
maior ve ptās.Quā seruire deo cui bn̄ ſuit
amor.absqꝫ iugo posita est ditionis amica
voluntas.que viget affectu nō gemit impe-
rio.hec ille.Beatꝰ marcꝰ tanq̄ꝫ vere nobilis
q2 de nobili ꝓgenie scꝫ leuitica ortꝰ hac ar-
bitrij libertate vsus ē.Mox em̄ vt alexādriā
est ingressus:subito calciamētuꝫ eiꝰ ruptū ē
atqꝫ solutū.qui in spū intelligēs ait.vere ex
peditū fecit dn̄s iter meū.nec me sathanas
impedire poterit quē ab opibꝰ mortuis dn̄s
iam absoluit.hec em̄ sūma ingenuitas ē in
q̄ seruitꝰ xp̄i cōprobať.cui ſuire regnare est

Tertio verꝰ nobilis debet habere recognitionis affabilitatē. Naꝫ sicut ingratitudo ē signū rusticitatꝭ, ita bñficioꝝ recognitio seu recōpensatio est signū nobilitatꝭ. Vñ Señ. epl'a. lxxxviij. dic̄. Oīa faciēda sunt vt ꝙ gratissimi simꝰ. nostrū eñ hoc bonū ē. grati cōscientia: nisi in animū diuinuꝫ fortunatūqꝫ nō ꝑuenit. Gratꝰ sum nō vt aliꝰ mihi libentius prestet ꝑori irritatꝰ exēplo, sed vt rem iocundissimā ac pulcherrimā faciā. hec ille. Beatꝰ marcꝰ tanꝙ vere nobilis accepto beneficio calciamēti resarciti a quodā calcificere ꝛ aīo non solū equauit: ſ etiā vicit. Nā ꝛ sanitatē illi ꝑstitit: ꝛ ipm cū tota familia ad xp̄m cōuersa baptizauit. ¶ Quarto verꝰ nobilis debet habere coactōis refrenabilitatē Naꝫ militibꝰ daꝛ ensis quo vti debēt in hostes patrie: vt sic refrenēt eoꝝ violentā coactionē. Vñ Tulliꝰ lib. i. tuscal'. q̄stionū dicit. Que melioꝛ in hoīm gñe natura: ꝙ eoꝝ qui se natos ad hoīes iuuādos ꝛ cōseruandos arbitranꝛ: Et lib. iij. de officijs dic̄. Magis quoqꝫ ſm naturā est ꝓ oīmibꝰ si fieri possit: cōseruādis atqꝫ iuuādis maximos laboꝛes molestiasqꝫ suscipe: ꝙ viuere in solitudine: nō solū sine vllis molestijs: ſ etiam in maximis voluptatibꝰ ꝛ oīm rerum copijs: vnuꝫ oībꝰ debet esse ꝓpositū vt eadē sit vtilitas vniuscuiusqꝫ ꝛ vniuersoꝝ. hec ille. Beatus marcꝰ cū in alexandria ꝓcurasset salutē oīm audiens ꝙ sacerdotes temploꝝ ei insidias parauerāt. moꝛtē ꝓ fide xp̄i sustinere nō recusauit sed vltro se obtulit tanꝙ sacrificiuꝫ mundū ꝛ acceptabile deo vt fideles in fide xp̄i cōfirmarenꝛ: ꝛ infideles a vi sue coactionis refrenarenꝛ. ¶ Quinto verꝰ nobilis debet habere virilē benignitatē. Nam nō decet nobilē feminea rabies ſ virilis māsuetudo ꝛ clemētia. Vñ Tulliꝰ li. i. de officijs dic̄. Nihil est laudabiliꝰ: nihil magno ꝛ ꝑclaro viro dignıꝰ placabilitate ꝛ clemētia. Beatꝰ marcus cū ꝑ ciuitatē traherent mira benignitate vsus est: cū pro inimicis suis dñm exoraūit ¶ Sexto verꝰ nobilis debꝫ habere strenuā liberalitatē. Vñ Tulliꝰ li. iij. de officijs dicit. Beneficētie ac liberalitatꝭ duplex est rō, aut eñ opa impendiꝛ indigentibꝰ: aut pecunia. Facilioꝛ quidē posterioꝛ locupleti ꝑsertim: ſ ꝑma lautioꝛ ac splendidioꝛ: ꝛ viro foꝛti claroqꝫ dignioꝛ ac pluribꝰ vtilioꝛ. nā secūda ex archa: ꝑma ex ꝟtute depromiꝛ. hec ille. Beatus marcꝰ vsqꝫ ad finē vite seipm impēdit cōmodis aīarū ꝛ miraculoꝝ ꝓdigijs: ꝛ ꝑdicationū eloquijs: ꝛ eximijs ꝓuocabat exemplis. Ecce quō beatꝰ marcꝰ fuit vere nobilis iuxta sex ꝓprietates nobilis q̄ designanꝛ in sex litteris sui nomīs. Nobilitatē sanguīs ꝛ animi quo ad istas sex ꝓꝑetates veneti sub vexillo btī marci sui gubernatoꝛis ꝛ obseruauerūt ꝛ obseruāt. vt pꝫ per singula. Quātum ad regimen venetoꝝ videnda sunt tria Primo quot sunt species ꝑncipandi. Secūdo q̄ istaruꝫ est ꝑfectioꝛ ꝛ ꝟtuosioꝛ. Tertio in qua illarū specierū est regimē venetoꝛum Ad declarationē ꝑmi sciendū ꝙ ph̄s. iij. li. politicoꝝ. ponit tres spēs ꝑncipales ꝑncipādi. ¶ Prima est regimē regni in quo vnꝰ ꝑncipaꝛ ſm ꝟtutē scꝫ intēdendo bonū cōitatꝭ. Vñ Tulliꝰ li. i. de offi. dic̄. Scire debemꝰ q̄ in terris gignunꝛ ad vsuꝫ hoīm creari oīa. homines aūt hoīm causa fuisse genitos: vt ipi inꝛ se alij alijs ꝓdesse possent. In hoc ꝗ debemus naturā ducē seq̄ ꝛ cōmunes vtilitates in mediū afferre. Fundamētū eñ ꝑmū amicicie est ne cui noceaꝛ: deinde vt cōi vtilitati seruiaꝛ. Qui reipublice profuturi sunt: duo platonis ꝑcepta teneāt. Vnū ꝙ vtililatē ciuium sic tueanꝛ vt quicq̄d agant ad eā referant obliti cōmodoꝝ suoꝝ. Alterū vt totuꝫ coꝛpꝰ reipublice curēt: ne dū vnā partē tuetur reliquam deserāt. Tutela eñ ꝛ ꝓcuratio reipublice ad eoꝝ vtilitatē qui cōmissi sunt: nō ad eoꝝ quibꝰ est cōmissa gerēda ē. Magnitudo aūt animi remota cōitate ꝛ cōiunctione hūana: feritas q̄dā fit ꝛ inhūanitas. hec ille. Et Señ. epl'a. xc. dicit. Antiquitꝰ rectoꝛ aīo eligebaꝛ. Ideoqꝫ summa felicitas erat gentiū in quibꝰ nō poterat potētioꝛ eē̄ nisi melioꝛ. hec ille. Exemplū. i. Regꝭ. xv. de Saule q̄ ꝙdiu fuit bonꝰ populo dei remāsit rex. postꝙ aūt ad tyrannidē declinauit: ꝑuatus fuit regno iussu dei. Secūda spēs ꝑncipatus est regimē nobiliū seu optimatum ꝑncipantiū ſm ꝟtutē: ꝛ vocaꝛ aristocratia. id est potestas nobiliū ꝛ optimoꝝ, in q̄ aliq̄ pauci ꝑncipanꝛ. Vñ Tulliꝰ philippica. i. dicit. Nobiles magna quedaꝫ spectare decet. nō pecuniā quidē: nō opes violētas: ꝛ minime ferendā potentiā ſ charitatē ciuiū ꝛ gloriā cōcupisse. Et Isido. in li. ethimologiarū. dic̄. Moyses gētis hebree ꝑmus oīm diuinas leges sacris litteris explicauit. Foroneus rex grecis ꝑmꝰ leges iudiciaqꝫ cōstituit. Mercuriꝰ trimegistꝰ ꝑmus leges egyptijs tradidit. Solon ꝑmꝰ leges atheniēsibꝰ edidit. Ligurgꝰ ꝑmꝰ lacedemonibꝰ iura ex apol

linis aucte ꝯfinxit. Pompiliꝰ q̇ romulo suc-
cessit in regno: primus leges romanis tra-
didit. Deinde cũ ppl's seditiosos magistra-
tus ferre nõ posset: decẽ viros legibꝰ scribẽ-
dis creauit: q̇ leges ex libris solonis in lati-
nũ sermonẽ translatas .xij. tabulis exposue-
runt. ꝛ tũc optimates q̇ pͥo ꝯsules postea
senatores dicebant̃ ꝑncipatũ reipublice te-
nuerũt. hec ille. Tertiꝰ principatꝰ est rigimẽ
ppli ẜm ꝟtutẽ. Nã ppl's ita agit̃ ab alijs ꝑ
ꝑceptũ ꝙ tñ agit ꝛ mouet seipm̃ ꝑ liberuȝ
arbitriũ. ꝛ iõ req̃rit̃ in eo q̃dã rectitudo re-
giminis ꝑ quaȝ seipm̃ dirigat in obediẽdo
ꝑncipatibꝰ. ꝛ hoc regimẽ vocat̃ politia. In-
ter istos ꝑncipatꝰ primꝰ est optimꝰ ꝓpt̃ q̃t-
tuor rõnes. Primo qꝛ repñtat diuinũ regi-
men quo totꝰ mũdus ab vno creatore gu-
bernat̃. Scd̃o qꝛ repñtat ordinationẽ na-
ture ꝑ quã omĩs multitudo ꝛ difformitas
ad aliq̇d vnũ gubernãs reducit̃. sic oĩa mo-
bilia ad vnũ primũ mobile celũ. Tertio qꝛ
ex hoc regimine faciliꝰ iusticia legis implẽ-
da mãdat̃. Quarto: qꝛ cũ pl'es ꝑncipantur
frequent̃ inter eos dissensio orit̃ ac per hoc
pacis vnitas ꝑ ip̃os diuisos impedit̃. Ad-
uertendũ tñ ꝙ iste principatꝰ est optimꝰ si
fit ẜm ꝟtutẽ. tñ ꝓpter magnã ptãtem q̃ vni
ꝯcedit̃ de facili regnũ degñat in tyrannideȝ
nisi sit ꝑfecta ꝟtus eiꝰ cui talis ptãs ꝯcedi-
tur. qꝛ sic dic̃ phs .x. ethi. Nõ est nisi ꝟtuosi
bñ ferre bonas fortunas. ꝑfecta aũt virtus
in paucis inuenit̃. Sic em̃ tale regimẽ est
optimꝰ ꝑncipatꝰ nisi degeneret: sic tyrãnis
q̃ est huiꝰ regimĩs corruptio est pessimꝰ ꝑn-
cipatꝰ. Illud em̃ est pessimũ q̇d optimũ tol-
lit. vñ Tull'. iij. de offi. dic̃. Nulla est nob̃ so-
cietas cũ tyrãnis: ẜ summa distĩctio. Hoc
em̃ genꝰ pestiferũ atqꝫ impiũ a cõitate hoĩȝ
est exterminãdũ. Sic em̃ mẽbra sanguĩe ꝛ
spũ carẽtia alioꝝ membroꝝ corruptiua ab
eis sunt amputanda: sic ista hoĩs feritas ꝛ
ĩmanitas belue a cõi hoĩm societate segre-
ganda ẽ hec ille. Qualis aũt debeat eẽ rex
vt ꝟtuose regat: declarat dñs Deut̃. xvij. di-
cens. Cũ fuerit ꝯstitutꝰ rex nõ mltiplicabit
sibi equos: nõ hẽbit vxores plurimas q̃ alli-
ciãt animũ eiꝰ: neqꝫ argẽti ꝛ auri immensa
põdera. postq̃ꝫ aũt sederit in solio regni sui
describet sibi deutonomiũ leg̃ ꝛ hẽbit secũ.
legetqꝫ illḋ oĩbꝰ diebꝰ vite sue vt discat ti-
mere dñm deũ suũ: ꝛ custodire ꝟba ꝛ ceri-
monias eiꝰ q̃ in lege ꝑcepta sunt: nec eleue-
tur cor eiꝰ in supbiã sup frẽs suos: neqꝫ de-

clinet in ptẽ dexterã vel in sinistrã vt lõgo
tpe regnet ip̃e ꝛ filij eiꝰ sup pplm̃ meũ. hec
ibi. Qḋ exponẽs btũs Aug̃. li. v. de ci. dei. c.
xxiiij. dic̃ sic. Neqꝫ nos xp̃ianos quosdã im-
patores iõ felices dicimus qꝛ vel diutiꝰ im-
pauerũt: vel impatores filios morte placi-
ta reliq̃rũt: vel hostes reipublice domuer̃t:
vel inimicos ciues adũsum se insurgentes
ꝛ cauere ꝛ opprimere potuerũt. Hec em̃ ꝛ
alia huiꝰ erũnose vite vel mũera vel sola-
tia q̇dã excultores demonũ accip̃e merue-
rũt q̇ nõ ꝑtinẽt ad regnũ dei q̊ ꝑtinẽt isti. ꝛ
hec ip̃iꝰ mĩa facta sunt ne iõ ista q̇ in eũ cre-
dũt ꝛ crediderũt velut summa bona desi-
derẽt. ẜ felices eos dicimꝰ si iusta impant.
si int̃ linguas sublimit̃ honorãtiũ ꝛ obseq̃a
nimis salutãtiũ nõ extollunt̃: ẜ se eẽ hoĩes
meminerũt. si suã ptãtem ad dei cultũ dila-
tãdũ maiestatiqꝫ eiꝰ famulã faciũt. Si deũ
timẽt: diligũt: colũt. Si plꝰ amãt illḋ regnũ
vbi nõ timẽt hr̃e ꝯsortes. Si tardiꝰ iudicãt
faciliꝰ ignoscũt. Si tandẽ vindictã ꝑ nccita-
te regẽde tuẽdeqꝫ reipublice: nõ ꝑ saturan-
dis inimiciciarũ odijs exercẽt. Si tandẽ ve-
niã nõ ad ĩpuritatẽ iniq̃tat̃: ẜ ad spem cor-
rectiõis indulgent. Si q̇d asp̃e cogunt̃ ple-
rũqꝫ decernere: mĩe lenitate ꝛ bñficioꝝ lar-
gitate cõpensant. Si luxuria in eis tãto ca-
stigatior: ꝙto possit inesse liberior. si malũt
cupiditatibꝰ prauis ꝙ̃ q̇buslibet gentibꝰ im-
pare. ꝛ si hec oĩa faciũt nõ ꝓpt̃ inanis gl̃ie
ardorẽ: ẜ ꝓpt̃ charitatẽ felicitat̃ eterne. si ꝑ
pctĩs suis hũilitat̃ ꝛ mi̅ſatõis ꝛ orõnis sa-
crificiũ deo suo ꝟo ĩmolare non negligunt.
Tales xp̃ianos ĩpatores felices eẽ interiȝ
spe. postea re ip̃a futuros dicimꝰ cũ id q̇d ex-
pectamꝰ aduenerit. hec aug̃. Cõditiões aũt
tyrãni declarat dñs .i. Reg̃. viij. dicẽs. Hoc
erit ius reg̃ q̇ regnaturꝰ est super vos: filios
vr̃os tollet ꝛ ponet ĩ curribus suis: facietqꝫ
sibi eq̃tes ꝛ ꝑcursores q̃drigarũ suarũ ꝛ cõ-
stituet sibi tribunos ꝛ cẽturiones ꝛ arato-
res agroꝝ suoꝝ ꝛ messores segetũ ꝛ fabros
armoꝝ ꝛ curruũ suoꝝ. filias q̊qꝫ vr̃as faci-
et sibi vnguẽtarias ꝛ focarias ꝛ pãnificas.
Agros q̊qꝫ vr̃os ꝛ vineas ꝛ oliueta optĩa
tollet ꝛ dabit ẜuis suis. Sȝ ꝛ segetes vr̃as
ꝛ vinearũ redditꝰ addecimabit vt det eunu-
chis ꝛ famul' suis. ẜuos etiã vr̃os ꝛ ãcillas
ꝛ iuuenes optimos ꝛ asinos auferet ꝛ po-
net in op̃e suo. greges q̊qꝫ vr̃os addecima-
bit vosqꝫ erit̃ ei ẜui. h̃ ibi. Scd̃s ꝑncipatꝰ .s.
ptãs optioꝝ ꝛ nobiliũ regẽtiũ ẜm ꝟtutẽ de-

ficit a p̄mo/in q̄ vn⁹ p̄ficit.ꝭ supat ⁊ est pfe
ctioꝛ ⁊ melioꝛ q̄ꝫ p̄ncipat⁹ ppl'i. Cū em̄ opti
mates bonū reipublice attēdūt facil'r ivnū
ꝯueniūt ac p h̄ vnitatē pac̄ i politia ꝯſuāt.
⁊ q̄ꝺdiu in bono cōi ꝯueniūt: tādiu legalis
obſuātia sub eis p̄ncipātib⁹ viget. vñ Va=
leri⁹ li. vij. dic̄. Imꝑiū nr̄ꝫ nō tā roboꝛe coꝛ
poꝝ q̄ꝫ vigoꝛe aīoꝝ incremētū ac tutelā sui
cōprehēdit. Et Tull'. lib. i. de offi. dic̄. Oīm
societatū nulla p̄stātioꝛ nulla firmioꝛ q̄ꝫ cū
boni viri moꝛib⁹ sil'es familiaritate ꝯiūcti
sunt. nihil em̄ amabili⁹ est nec copulati⁹ q̄ꝫ
moꝝ silitudo bonoꝝ. In q̄b⁹ em̄ eadē stu=
dia sunt eedēq̄ꝫ volūtates in his fit vt al=
tero q̄sq̄ꝫ delectet' ac seipso. efficiturq̄ꝫ illō
q̄ꝺ Picthagoꝛas vult i amicitia vt vn⁹ fiat
ex plurib⁹. priuatū aūt oꝫ equo iure cū ciui
bus viuere. neq̄ꝫ submissum ⁊ abiectū neq̄ꝫ
efferentē tñ in republica ea velle q̄ trāq̄lla
⁊ honesta sint. Talia em̄ sentire bonū ciuē
dicere solem⁹. h̄ ille. Coꝛrūpit' aūt ⁊ ꝑuerti
tur hic p̄ncipat⁹ q̄n nobiles ⁊ optimates ꝓ
stituunt' vicijs ⁊ scelerib⁹. Vñ Salusti⁹ in
Catilinario dic̄. Plima maioꝛes nr̄os ma
gnos fecerūt q̄ nob nulla sunt. s. domi īdu=
stria. foꝛis iusticia. anim⁹ in ꝯsulēdo liber.
neq̄ꝫ delicto neq̄ꝫ libidini obnoxi⁹. Pro his
aūt nos hēm⁹ luxuriā atq̄ꝫ auariciā. publi=
ce egestatē. p̄uatim opulētiā. Int' bonos ⁊
malos discrimē nullū. Oīa v̄tut̄ p̄mia am
bitio possidet. domi voluptati. foꝛis aut pe=
cunie seruit' aut gr̄e. h̄ ille. Et Seneca li. v.
de bn̄ficijs dicit. Bn̄ficia in scel⁹ v̄sa sunt. ⁊
sanguini coꝝ nō pcit' ꝓ q̄b⁹ sanguis fundē
dus est. humili se ac dep̄sso loco putat stare
q̄sq̄s nō sup̄ rēpublicā stetit. h̄ ille. Qualia
aūt bn̄ficia optimatū circa rempublicā fue
rint pꝫ. Fuit em̄ in eis pia sollicitudo ꝓ re=
publica. Fuit ad ip̄am vehemens dilectio.
Pro salute illi⁹ feruida emulatio: terrenoꝝ
oīm ꝯtēpt⁹ siue despectio. terribiliū ⁊ arduo
rū aggressio. ꝑiculoꝝ ⁊ laboꝝ ꝑpessio. moꝛ=
tis libēs susceptio. ⁊ necis charoꝝ suoꝝ sic
filioꝝ ⁊ cognatoꝝ occisoꝝ ꝓ republica mi=
nime lamētatio. Moꝛiēdi poti⁹ q̄ꝫ rēpubli
cā deuastādi oīmoda deliberatio. q2 i eis vi=
gebat soli⁹ reipublice salut̄ optatio. ⁊ bona
patrie auxisse ⁊ mala in se trāsferre voluisse
vt declarat Vale. li. vi. c. vi. vbi narrat de pie
tate antiq̄ꝝ viroꝝ in patriā. vñ Tul'. in re=
thoꝛica dic̄. Qm̄ oīa cōmoda ꝑuenerūt ex
patria. nullū incōmodū ꝓ patria tolerare ē
grue putādū. Terti⁹ p̄incipat⁹. s. ppl'i lꝫ ad

tp̄s possit eē b̄m v̄tutē: deficit tñ multū a ꝑ=
fectiōe regimīs eo q̄ꝺ ppl's cōiter parū pru
dētie ꝑticipat. q̄ maxīe ad regimē req̄ritur.
Aliq̄n tñ ꝯtingit ppl'm meli⁹ regere q̄ꝺ vnū
vel paucos. q̄ꝺ tūc maxīe ꝯtingit q̄n ppl's
q̄ est pac̄ auid⁹ diu sustinuit regimē tyrāni
cū ꝑ q̄ꝺ g̃uat⁹ ⁊ expoliat⁹ moꝛtuo vel eiecto
tyrāno dn̄iuꝫ sibi politie vsurpat. Et q̄ꝫdiu
facta tyrānica i mēoꝛia ppl'i hn̄t': tādiu pōt
eē talis p̄ncipat⁹ b̄m v̄tutē. maxīe si aliq̄ꝝ
prudētiū ꝯsilijs innitat'. Nō tñ putādū est
tale regimē diu posse in rectitudīe subsiste=
re. ppl's em̄ rudis ē. poti⁹ passionū īpetū se=
quēs q̄ꝫ rōne vtēs. ⁊ iō necesse ē tādē ip̄m
ꝑuerti in ꝑniciosa scādala ⁊ ad mltas insa
nias deuenire. vñ Sen̄. epl'a. xxviij. dic̄. Nū=
q̄ꝫ volui ppl'o placere. Nā q̄ ego scio non ꝓ=
bat ppl's. q̄ ꝓbat ppl's ego scio. Quō ei pla
cere ppl'o pōt cui nō placet v̄t⁹. Malis ar
tib⁹ ppl'aris fauoꝛ q̄rit'. Sil'em te illis faci=
as oꝫ. Nō ꝓbabūt nisi agnouerint. Et epl'a
vij. dic̄. vtiq̄ꝫ q̄ maioꝛ ē ppl's cui cōmiscem̄
h̄ ꝑiculi pl⁹ ē. nihil v̄o taꝫ dānosum bonis
moꝛib⁹ q̄ꝺ in aliq̄ spectacl'o residere. Tunc
em̄ ꝑ voluptatē facili⁹ vitia subeūt ⁊ surre=
pūt. Quid me existimas dicere? auarioꝛ re
deo: ābitiosioꝛ: luxuriosioꝛ: imo v̄o crudeli=
oꝛ. inhūanioꝛ. q2 int' hoīes fui. vita q̄cunq̄ꝫ
vulgo placēt. q̄cūq̄ꝫ casus tribuit. subduce=
dus ppl'o ē tener anim⁹ ⁊ parū tenēs recti
facile trāsit' ad pl'es. Quid tu accidere his
moꝛib⁹ credis in q̄s publice fact⁹ est īpet⁹.
necesse ē aut imiteris aut oderis. vtrūq̄ꝫ āt
deuitādū ē ne sil'is malis fias. q2 multi sūt.
ne ve inimic⁹ mult̄. q2 dissil'es sunt. Rece=
de in teip̄o q̄ꝫtū potes. ppl's honesti dissua
soꝛ ē. non oꝫ id facē q̄ꝺ ppl's. Res soꝛdida
est: trita aut vulgari via viuere. nec rōnem
patit'. nec eq̄tate mitigat': nec p̄ce flectit' po
pul⁹. h̄ ille. Et epl'a. xcix. dic̄. Ppl's nullius
rei bone auctoꝛ ē. ⁊ in oīb⁹ ē incōstātissim⁹.
Videt aliquē foꝛtē i luctu suo. ip̄ū vocat ⁊
iefferatū. videt aliquē collabētē ⁊ coꝛꝑi af=
fusum: effeminatū ait ⁊ eneruē. q2 v̄o pax
mltitudīs maxīe ꝯſuat' q̄n oēs in p̄ncipa
tu aliquē p̄tē hn̄t. Iō ꝑfectissimū regimen
est q̄ꝺ ex trib⁹ sup̄dict̄ integrat'. sic em̄ vnus
q̄sq̄ꝫ auidi⁹ rēpublicā amat ⁊ ardēti⁹ statu
ta ſuat. Si g̃ aliqui in ppl'o sapiētioꝛes ab
ip̄o in p̄ncipes vel p̄fectos eligunt'. ⁊ hi vl
teri⁹ vnū in regē p̄ficiūt vel ducē q̄ tā eis q̄ꝺ
ppl'o p̄sit. Iste est p̄ncipat⁹ optim⁹. q2 sub
ip̄o p̄ncipe sunt aliq̄ p̄ncipātes b̄m v̄tutē.

vnū in ea oīa regimina ꝯueniūt. Cōstat em̄ ex democratia .i. ꝑtāte ppl'i. inq̄ntū ad ipsuꝫ ꝑtinet electio ꝓncipū. Iteꝝ ex aristocratia in qua aliq̄ optimates ꝓncipant. q̄ p̄dicto mō electi ꝑtātē hn̄t eligēdi vnū. Iterū ex regno inquātū vnꝰ a p̄dict̄ optimatibꝰ electꝰ tam eis ꝙ ppl'o p̄ficit. Hec vtiqꝫ politia in lege dīna fuit instituta. Naꝫ ex ppl'o aliq̄ sapiētiores in ꝓncipes eligebant. Vn̄ Dut. i. dixit moyses ad ppl'm. Date ex vob̄ viros sapiētes ⁊ gnaros q̄ꝝ ꝯūsatio sit ꝓbata in tribubꝰ vr̄is vt ponaꝫ eos vob̄ ꝓncipes. ⁊ h̄ erat q̄dā spēs politie ppl'aris inq̄ntū hi maiores a ppl'o eligebant. inq̄ntū ṽo hi ꝓncipes ppl'm gubernabāt inferiores cās iudicantes erat q̄dā spēs politie optimatū. Inq̄ntū ṽo vnꝰ p̄ficiebat oībꝰ q̄si singl'arit̄ p̄sidendo erat q̄dā spēs regni. Int̄ oēs autē politias xp̄ianoꝝ politia venetoꝝ ad h̄ regimen ꝑfectissimū appropinq̄t. Nā in ea circiter q̄dringēti tā ex nobilibꝰ q̄ꝫ ex honorabili ppl'o ad ꝯsilia publica admittunt̄ ꝑ q̄s aliq̄ prudētiores in creatiōe sui ꝓncipis eligunt. ⁊ hi aliquē ex suis nobilibꝰ eligūt quē in ducē oībꝰ p̄ficiūt. p̄dictꝰ aūt dux sic a maioribꝰ electꝰ vna cū sex q̄s ꝯsiliarios vocant ⁊ .xl. q̄s q̄si ppl'i āt̄ianos hn̄t politiā gubernat. Nec hi q̄ cū duce ciuitatē regūt iidē semper ꝑmanēt. ſ; singuli de cōsilio statut̄ tꝑibꝰ ad p̄dicta officia ꝯsiliarie vel antianarie ꝑ electionē oīm assumunt. ⁊ sic q̄libet de p̄dictis ad ꝯsiliū elect̄ ꝑtē aliquā hꝫ in politia. q̄ ex tribꝰ regiminibꝰ aliq̄d ꝑticipat. Nā inq̄ꝫtū vnꝰ oībꝰ est p̄fectꝰ: regimen regni dici pōt. Inq̄ntū vero aliq̄ maiores ipm̄ duceꝫ eligūt: ⁊ cū ipo politiā regunt ipi vel alij diuersis tꝑibꝰ ad hoc electi regimē optimoꝝ dici pōt. Inq̄ntū vero p̄dicti maiores duc̄ electores ꝯsiliarij vel .xl. a toto ꝯsilio eligūtur: aliq̄d de politia ppl'i ꝑticipat. Sunt em̄ in dicto cōsilio nō solū maiores nobiles: ſ; etiā multi de ppl'o honorabili. hec aūt venetoꝝ gēs tāta pace ac securitate fruit̄ ꝙ nullus vnq̄ inde intuitu ꝑtis expellit̄. aduenientes ⁊ ꝓfugi ibi tuti s̄uant̄. nullꝰ alterꝰ opp̄ssor. nullꝰ alieni habitaculi ē inuasor. secura sunt oīa. Homicidia vl' humani sanguinis effusiones aut nunq̄ aut raro ibi audiunt̄. Nulli hominū subdi patitur dicta gēs summa gaudens libertate. Ducē vero quē sibi constituit tanta statutorum obseruatione coartat vt non plus possit prefectus q̄ꝫ velit preficiens. Homines in marinis aquis q̄bꝰ sunt vndiqꝫ circūsepti edificia stupēda pulchritudīe sumptuositate nūero sitate cōstruxerūt. Vsibꝰ maris cū ꝑiculis ⁊ laboribus ꝓ necessarijs vite iuuētutē erudiūt. etatē ṽo maturā actibꝰ reipublice īpēdūt. ꝓ colentibꝰ agros remiges hn̄t. ⁊ ꝓ boue nauigiū. oīa mercant̄ nūmo etiā potuꝫ aq̄. nullꝰ inde natꝰ alterꝰ est seruꝰ. nec etiā mercēnario pacto ꝯductꝰ ſ; vnusq̄sqꝫ patrie libertatē sibi vēdicās ꝓpriā. victū ꝓprio labore q̄rit. In bellis naualibꝰ audacissimi atqꝫ ꝑitissimi. olim ꝓ republica miranda ac laude digna fecerūt. Victualia a multis regiōibꝰ eis deportant̄. ⁊ ipi merces q̄s a remot̄ ꝑtibus deferūt ad m'ltas ꝓuincias trāsmittūt. In vestibꝰ splēdidi. in cibo tꝑati. ne ꝑ ebrietates mercādi vsus īpediat̄ aut statꝰ politie turbet̄. tabernas nō hn̄t. magni eccl'iarum sunt cultores ⁊ dīni honoris amatores. vt pꝫ in stupēdo ⁊ mirabili tēplo scti̅ Marci. paupibꝰ sunt bn̄fici. m'lta pauperū hospitalia ⁊ insignita sctīmonialiū monasteria annualibꝰ ⁊ q̄tidianis elemosynis taꝫ publicq̄ q̄ꝫ priuatis nutriūt. Decedētes decimā pecunie in q̄ oīa fere ipoꝝ bona ꝯsistunt. indigentibꝰ ⁊ dīnū cultū colentibꝰ derelinquūt. Catholici sunt: ⁊ ab oī labe ꝑsus īmunes. Inhumana ⁊ enormia crimina non hn̄t. a ꝯuicinoꝝ moribꝰ sunt penitꝰ alieni. Fenerator ibi nullꝰ esse ꝑmittit̄. Leges cōes nō sequūtur: ſ; s̄m statuta ꝓpria viuūt. miro mō politie negotijs ac commoda nec tn̄ a iure aliena. vbi statuta desunt ad patrias cōsuetudīes se ꝯuertūt. fidelissimi sunt reipublice quā vnusq̄sqꝫ in opulētia ⁊ honore tenere studet. Sed ⁊ ipa respublica suos ciues etiā plebeios magnis libertatibꝰ ⁊ singularibꝰ īmunitatibꝰ ꝯseruat ⁊ tuet̄. Si q̄s ī aliena patria grauat̄ mox curā adhibet siue ducalibꝰ script̄ siue nūcijs publicq̄ seu repsalliarū terroribꝰ vt eū a grauamīe liberet. Honorabiles ciues diuitijs tenues officij vel rectorie ꝓuisiōe subleuare nitit̄ m'ltos de cōibus prouentibus nutrit. Ecce venetorum gubernationem per ꝙ eximiam.

¶ Sexto btūs marcus aperuit os .i. ītellectū ad supplicādoꝝ īpetrāt̄ōeꝫ. Sciēdū ꝙ ipiꝰ suffragia ⁊ bn̄ficia pl'es īpetrauerūt. Quidā em̄ obtinuerūt tꝑalia ad sustētationē. sicut pꝫ ī miracl'o facto ī apulia vbi sterilitas mag̃ erat. Quidā obtinuerūt sp̄ualia ad iustificationē. sicut pꝫ in miracl'o

sarraceni naufragiū patientis q̄ ad baptis/
mū cōuolauit. Quidā obtinuerunt celestia
ad glorificationē. sic pz in miraculo religio
si ad cui⁹ obitū sctūs marc⁹ ꝯuenit ꝛ in celū
ei⁹ aīam deportauit. Quidā obtinuerūt cor
poralia ad ipoꝝ sanationē. Sic pz de mili/
te de ponte cadēte: ꝛ de eo q̄ de campanili sci
Marci cecidit: quos sanitati restituit ꝑ ie/
sum christum. Amen.

¶ In festo scti Petri martyris. Ser. xxviij.

Plantatio rose i hie
rico. Eccli. xxiiij. Prouerbialit̄
dr. Triginta folia hz rosa. Sed
btūs petr⁹ martyr fuit rosa. vñ dñs Inno.
papa in lr̄a canonizationis ei⁹ dic̄. De p̄di
catoꝝ ordine florido ꝓdijt rosa rubēs q̄ re
galib⁹ oblata ꝯspectib⁹ ītulit suauitatē odo
ris. Sup quo moueo talē qōnē. vtrū btūs
petr⁹ martyr tāto in gl'ia sit dignioris coro
natiōis q̄to in hac vita hūit actū maioris
ꝑfectiōis. Ad istā qōnem rūdent duo do/
ctores noui testi. Prim⁹ est btūs Aug. li.
de sctā ꝩginitate dicēs. ꝙ martyriū ꝓ fide
xp̄i susceptū incōꝑabil'r p̄ferenduz est sctē
ꝩginitati etiā si illa inuiolabil'r ꝯseruet̄ ꝓ/
pter agni īmaculati honorē. Scd̄s ē sctūs
Tho. ij. ij. q. cxxiiij. ar. iij. dicens sic. De aliq̄
actu virtutis possum⁹ loq̄ dupl'r. Uno mō
s̄m spēm ipius act⁹ put cōꝑat̄ ad ꝩtutem
ꝓxime elicientē ipm: ꝛ sic nō pōt eē ꝙ mar
tyriū qȯ ꝯsistit in debita tolerantia mortis
sit perfectissim⁹ inter ꝩtutis act⁹ qꝛ tolera/
re mortē nō est laudabile s̄m se: s̄ȝ soluz s̄m
ꝙ ordinat̄ ad aliqȯ bonū qȯ ꝯsistit ī actu
ꝩtutis. puta ad fidē ꝛ dilectionē dei. vñ ille
act⁹ virtutis cū sit finis melior ē. Alio mō
pōt ꝯsiderari actus virtut̄ s̄m ꝙ cōꝑat̄ ad
primū motiuū qȯ est amor charitatis: ꝛ ex
hac ꝑte p̄cipue aliq̄s act⁹ hz ꝙ ad ꝑfectio/
nē vite ꝑtineat. qꝛ vt apl's dic̄ Col. iij. Cha
ritas est vinculū ꝑfectiōis. Martyriū aūt
inter oēs act⁹ virtuosos maxime demōstrat
ꝑfectionē charitat̄. qꝛ tāto magis ōnditur
aliq̄s aliquā rem amare: q̄to ꝓ ea rem ma
gis amatā ꝯtemnit ꝛ rem magis odiosam
eligit pati. Manifestū est autē ꝙ inter oīa
alia bona p̄ntis vite maxīe amat hō ipam
vitā. ꝛ ecōtrario maxīe odit ipam mortē. ꝛ
p̄cipue cū dolorib⁹ corꝑaliū tormētorū q̄ꝝ
metu etiā bruta aīalia a maximis volupta
tib⁹ absterrent̄. vt Aug. dic̄ li. lxxxiij. qōnū.
ꝛ sic martyriū int̄ ceteros act⁹ hūanos est
ꝑfectior s̄m suū gen⁹. s̄m illȯ Joh. xv. Ma
iorē charitatē nemo hz q̄ȝ vt aīam suā po/
nat q̄s ꝓ amic̄ suis. hec tho. Sciēdū ꝙ dya
bol⁹ conat⁹ ē expugnare fidē xp̄i q̄drupl'r.
Prīo ꝑ potētiā tyrānoꝝ ꝯ q̄s misit de⁹ scōs
martyres q̄ eos suꝑauert̄ ꝑ patiam. Luc.
xxi. In patia vr̄a possidebit̄ aīas vr̄as. Se
cundo ꝑ falsam sapiam ph̄oꝝ ꝛ hēticoꝝ ꝯ
q̄s misit de⁹ doctores q̄ eos suꝑauerūt ꝑue
rā sapiam. Phil. ij. In medio natiōis ꝑue
ꝛ ꝑūse int̄ q̄s lucet̄ sic luīaria in firmamē/
to celi. Tertio ꝑ simulatā vitā fratrū falsoꝝ
ꝯ q̄s misit de⁹ diūsos ordīes religiosoꝝ q̄
eos ꝯfundāt ꝑ solidā ꝛ sctāȝ vitā. ps̄. Asti
tit regīa. i. militās eccl'a a dextris tuis ꝑ san
ctā vitā. in vestitu deaurato. ꝑ sincerā chari
tatē. circundata varietate. ꝑ relgionū diūsi
tatē. Quarto ꝑ appentiā falsoꝝ miraculo/
rū. ꝯ quā misit de⁹ fideles testes ꝩitat̄. Act.
ꝑmo. Erit̄ mihi testes ī hierl'm ꝛc̄. ꝛ Mar.
vlti. Illi aūt ꝓfecti p̄dicauerunt vbiq̄ȝ dño
cooꝑāte ꝛ s̄monē ꝯfirmāte seq̄ntib⁹ signis
Lȝ aūt sctā mr̄ eccl'ia passa fuerit in diūsis
tꝑib⁹ ista certamīa: tū tꝑe bti petri marty/
ris sil' h̄ fuerūt ꝯgesta ꝑ hēticos velut dya
boli instr̄a. Tūc em̄ erāt magni seculari po
tētia. dyabolica sapīa. sil'atores sctitatis. se
ctātes dyabolica figmēta. q̄ aliqñ videbā/
tur aliq̄ falsa operari miracula. s̄m illud. ij.
Thi. iij. Queadmodū iānes ꝛ mābres resti
terūt moysi: ita ꝛ hi resistūt ꝩitati. Ista cer
tamīa suꝑauit gl'ose btūs petr⁹ martyr cui
sctā mr̄ eccl'ia dic̄. i. Thi. vi. Certa bonū cer
tamen fidei: apph̄ēde vitā et̄nā. ꝛ h̄ q̄ttuor
mōis. Prīo ꝑ apl'ice sedis legationē. ꝛ sic
confringebat eoꝝ potentiā. ps̄. Confringā
illos nec potuerunt stare cadent subtus pe
des meos. Scd̄o ꝑ feruidā p̄dicatōez. ꝛ sic
adnihilabat eoꝝ falsā sapīam. ps̄. Precixi
sti me ꝩtute ad bellū: ꝛ supplātasti īsurgē/
tes ī me subt⁹ me. Tertio ꝑ ꝩtutū exornatō
nē. ꝛ sic dispdebat eoꝝ sil'atā ꝛ deceptoriā
vitā. ps̄. Inimicos meos dedisti mihi dor.
ꝛ odi. me dispdidisti. Q̄rto ꝑ miracl'oꝝ cor
ruscatiōez. ꝛ sic ōndebat eorū fl'a cōmēta.
ps̄. Clama. nec e. q̄ fal. fa. iō dñs Inno. ī lr̄a
canonizatōis ei⁹ dic̄. erubescāt fallaces hēti
ci ꝙ sua fallacia cōm̄ta vilescūt ꝛ ꝯualescūt
apl'ica documēta. ꝓpt̄ea dicebat. b. p. mar.
xp̄i bon⁹ odor sum⁹ alijs odor vite ī vitā. alijs
odor mort̄ ī mortē. s. hētic̄. int̄ q̄s tāq̄ȝ rosa
īt̄ spīas fuit plātat⁹. q̄ plātatō rose ī hierico
. i. int̄ hēticos ad debellādos ꝛ ꝯfundēdos.

Ideo dicitur. Triginta folia habet rosa.

Triginta folia habet rosa.
In fidei defensione.
In christi imitatione.
In sui remuneratione.

¶ Primo triginta folia ha
bet rosa in fidei defensiõe. Sicut em̄ syna-
goga in veteri testõ habuit. xxx. sctõs p̄res
q̄ suis claris virtutib⁹ legē dei defenderūt ne
infideles eā ꝯculcarēt. ſm illud Eccli. xliiij.
Laudem⁹ viros gl̄iosos ⁊ p̄entes nr̄os in
gn̄ationib⁹ suis: hoīes magni ꝟtute ⁊ pru-
dentia sua p̄diti nunciantes virtute pru
dentie populis sanctissima verba. homines
diuites in virtute pulchritudinis studium
habentes: q̄ gloriaꝫ adepti sunt ⁊ h̄ntur in
laudib⁹. Eodē mõ alma mr̄ eccl'ia in nouo
testõ xp̄i fundata sanguine nouissimo tp̄e
enixa ē btm̄ petrū martyrē q̄. xxx. ꝟtutibus
tanq̄. xxx. folijs rose insertis fidē xp̄i acer-
rime defendit. p̄ q̄ mortē pati auidissime p̄
optauit vt patebit. Primū foliū huius nr̄e
redolētis rose est Abel sctificatio. Nam vt
dič Greg. ī registro. ⁊ h̄r. xiiij. q. v. c. scriptū
est. Respexit de⁹ ad abel ⁊ ad munera ei⁹.
dictur⁹ quippe q: dn̄s respexit ad munera:
p̄misit sollicite: q: respexit ad abel. q: nõ of-
ferens a munerib⁹: ſ munera ab offerente
placuerūt. hec ibi. Et Aug. de pn̄ia. vt h̄r de
peni. di. v. c. i. dicit sic. Respexit em̄ dn̄s ad
abel ⁊ ad munera ei⁹. ſ pri⁹ dixit ad abel q̄
ad munera. Sumēs em̄ mentē quā cogno-
uit humilē: puraꝫ: remunerauit ei⁹ largitatē
munera. hec ibi. Sič ḡ mēs abel sctificata
fuit a deo q̄ erat fundamētū legis dei ⁊ ini-
tiū. sic aīa bti petri martyris sctificata fuit
a deo ⁊ in gr̄a ꝯfirmata. Signū em̄ sctifica
ti ⁊ ꝯfirmati in gr̄a est vt nõ peccet deiceps
mortal'r. qd̄ quidē sibi ꝯcessum ē. vñ Inno.
in lr̄a canonizatiõis ei⁹ dič sic. Btūs petrus
ab infantia virginitateꝫ ⁊ innocentiā ab oī
mortali pctõ vsq̄ ad mortē ſuauit. Iõ can
tat eccl'ia in hymno dicēs. Petr⁹ flos pul-
chritudinis ⁊ ꝟtutū sacrariū: nullū morta-
lis criminis sensit vnq̄ ꝯtagiū. ⁊ h̄ quidē cõ
ueniens: q: illos quos de⁹ ad aliq̄d eligit ita
p̄pat ⁊ disponit vt ad id ad qd̄ eligunt in
ueniant ydonei. ſm illd̄. ij. Cor. iij. Ydone-
os nos fecit mi̅stros noui testi. Et cū btūs
petr⁹ martyr ad h̄ eēt elect⁹ vt fidē xp̄i ⁊ ec-
clesiā catholicā pene collapsaꝫ reintegraret
iõ talē obtinuit gr̄am p̄ quā diligēti⁹ id exe
q̄reret. Secūdū foliū hui⁹ nr̄e fragrant̄ ro-
se ē Enoch iustificatio. Naꝫ vt dr̄ Heb. xi.
Enoch nõ inueniebat: q: trāstulit illū de⁹.
Ante trāslationē em̄ ei⁹ testimoniū hēbat
placuisse deo. Sič em̄ enoch trāslat⁹ ē in pa
disum terrestrē: sic btūs petr⁹ martyr trāsla
tus ē ab infidelib⁹ hēticis ad sctām mr̄em ec
clesiaꝫ q̄ ē p̄adisus celestis. vñ btūs Aug.
li. xiij. de ci. dei. c. xxi. dič sic. P̄nt h̄ ēt ī eccl'ia
ītelligi vt ea meli⁹ accipiam⁹ tāq̄ pphetica
īdicia p̄uidētia futuroꝝ p̄adisū. s. etiā ipaꝫ
eccl'iam. sicut de illa legit in cātico cāticoꝝ.
Quattuor flumīa p̄adisi q̄ttuor sunt euan
gelia ligna fructifera. Scti fruct⁹ eorū op̄a
eoꝝ: lignū vite sctūs sctõꝝ vtiq̄ xp̄s. lignū
scīe boni ⁊ mali p̄priuꝫ ē volūtatis arbitriū.
hec ille. In hūc p̄adisum. s. sctām mr̄em ec-
clesiā trāslat⁹ ē btūs petr⁹ martyr p̄ baptis-
malē iustificationē. q: nõ fuit baptizat⁹ ba-
ptismo hereticoꝝ: ſ baptismo xp̄ianoꝝ. ne
inobediēs reputaret: ⁊ vt caractere cū cete
ris signaret vt xp̄o corpal'r ꝯformaret vt ī
numero fideliū cõputaret vt in donis gr̄e
p̄moueret ne ceteris sacris eccl'ie p̄uaret.
Tertiū foliū hui⁹ nr̄e odorifere rose ē Noe
p̄seruatio. vñ dr̄ Heb. xi. Noe accepto r̄nso
aptauit archā in salutē dom⁹ sue. ſ Noe p̄
gr̄am quā accepit a deo p̄seruauit solū octo
aīas. ſm illd̄. i. Pet. iij. In dieb⁹ noe cū fa-
bricaret archa: pauci. i. octo aīe salue facte
sunt. Noe aūt erat tūc sexcētorū ānorū. Sꝫ
btūs petr⁹ martyr cū eēt septē annoꝝ igres
sus archā catholice fidei disputās cum pa-
truo sup̄ articulos fidei īuincibilib⁹ rõnib⁹
ip̄m ꝯfudit: ⁊ maximā multitudinē hereti-
coꝝ ad xp̄i fidē ꝯuertit. q̊s p̄seruauit a dilu
uio dānationis. ⁊ lꝫ p̄cesserit ab hereticis: tñ
ab eoꝝ erroib⁹ extitit alien⁹. Sič de Noe le
git Gen. v. Processit em̄ ab eis sič lux a te
nebra. ij. Cor. iiij. De⁹ q̄ dixit lucē splende
scere de tenebris. sič liliuꝫ a spinis. Cant. i.
Sič liliū int̄ spinas. Vñ Inno. in lr̄a cano
nizatiõis ei⁹ dicit. Candido sctõꝝ collegio
nouū mūdicie liliuꝫ ē exortū. Sič stella mi-
cans a nebulis. vñ dr̄ ibidē. Gaudeat in si-
gnis ordo p̄dicatoꝝ q̄ ex eo prodijt stella
micās. Iste ē arch⁹ posit⁹ in nubib⁹ q̄ est si
gnū federis fidei catholice ⁊ subleuatiõis
sctē mr̄is eccl'ie. Quartū foliū hui⁹ nr̄e sua
uis rose ē Abrahe religio. Vñ dr̄ Heb. xi.
Abrahā obediuit in locū exire quē acceptu
rus erat ī hēditatē. cui dictū ē a dn̄o Gen.
xij. Egredere de terra tua ⁊ de cognatione

sua ⁊ de domo p̄ris tui: ⁊ veni in terrā quā
mōstrauero tibi. Sic aūt abrahā reliq̄t cun
cta ad iussum dn̄i: sic btūs petrꝰ martyr reli
cta domo cognatiōe ⁊ patria pfectꝰ ē Bo
noniā: ⁊ ibi intrauit religionē fratrū p̄dica
toꝝ q̄ est instituta ad p̄dicādū ⁊ ꝯfessiōes
audiēdū. vn̄ abbas Nestoriꝰ in collatiōibꝰ
patrū dic̄. Quidā eligētes egrotātiū curaȝ
alij intercessionē q̄ p miseris atq̄ oppssis
īpendit exeq̄ntes: aut doctrīe īstātes: aut
elemosynas paupibꝰ largiētes. it̄ magnos
ac summos viros p affectu suo ac pietate
viguerūt. hec ille. Tāto aūt celebrior ē reli-
gio p̄dicatoꝝ q̄to magis p eā pcurat̄ salus
aīarū. qđ ptinet ad obsequiū dei. cui nulluȝ
sacrificiū ē acceptiꝰ vt dic̄ Greg. sup Eze-
chie. Maiꝰ etiā ē spūalibꝰ armis ꝯ errores
hereticoꝝ ⁊ tēptatiōes demonū fideles de-
fendere q̄ corpalibꝰ armis ppl'ȝ fidelē tue
ri. ⁊ de btō petro martyre Inno. in lr̄a cano
nizatiōis eiꝰ dic̄. Noctē post dormitionē bre
uē in studijs lectionū ⁊ alijs sacris vigilijs
occupabat. dies aūt impendebat cōmodis
aīarū. p̄dicatiōibꝰ vel ꝯfessionū audientie:
aut īpugnatiōi heresum insistēdo. Iuxta il-
lud Titū. i. Amplectentē eū q̄ ſm doctrinā
ē fidelē ſmonē vt potēs sit exhortari in do
ctrina sana: ⁊ eos q̄ cōtradicūt arguere ⁊c̄.
Quintū foliū huiꝰ nr̄e rose ē Ysaac pfessio
in q̄ maxīe viguit obediētia. Vn̄ btūs Au
gusti. li. xvi. de ci. dei. c. xxxi. dic̄. Ysaac sic dn̄s
crucē suā sibi ligna ad victime locū q̄bꝰ fue
rat īponēdus ip̄e portauit. ⁊ ī h̄ appuit ma
xima eiꝰ obediētia. In religiōe aūt summū
ē obediā. q2 vt Greg. xxv. moral. dic̄. Obe
diētia victimis iure pponit̄. q2 p victimas
aliena caro: p obediētiā v̄o volūtas ppria
mactat̄. Nā illud qđ fit ex obediā est magis
deo acceptū q̄ illud qđ fit p ppriā volūta
tē. ſm q̄ Hiero. dic̄ ad Rusticū monachū
Ad id tēdit orō vt doceā te nō tuo arbitrio
dimittēdū. Btūs petrꝰ martyr maxīe obe-
diētie fuit. sicut ī lr̄a canonizatiōis eiꝰ dn̄s
Inno. dic̄. Ingressus aūt ordinē fratrū p̄di
catoꝝ ꝯūsatiōe ꝯspicuꝰ: spectabil' fama: opi
nione mirabil': deuotione gratꝰ: hūilitate le-
nis: obediā placidꝰ: benignitate suauis: pie
tate cōpatiens: patiā ꝯstās: charitate p̄sta
bilis: ⁊ in cūctis moꝝ maturitate fuit cōposi
tus. hec ille. Sextū foliū huiꝰ nr̄e rose ē Ja-
cob ꝯtēplatio. nā fugiens a facie Esau fr̄is
sui pseq̄ntis ip̄ȝ parūp in via obdormiuit. vi
ditq̄ dn̄ȝ īnixū scale. cui dn̄s locutꝰ ē ⁊ ꝯso
latꝰ ē vt dr̄ Gen̄. xxviij. Sic btūs petrꝰ mar

tyr ob psecutiōes graues h̄eticoꝝ ⁊ maxīe
suoꝝ attinētiū q̄ eū accusauerāt puiciali q̄
magna ⁊ q̄uia scādala ppetrauerat ī citate
bononien̄. ī dedecꝰ ip̄oꝝ: ꝯpulsus ē ire esiū
nō sine acri pn̄ia. cūq̄ videret pullulare he
reses in ciuitate esina nec posset obuiare vt
optabat: cū lachrymis corā crucifixo orās
ait. Domine qui nosti omnia anteq̄ fiant
tu scis quoniam nihil egi eoruȝ que isti ad-
uersum me mentiuntur. Disrumpe igitur il
los ⁊ da paceȝ sustinentibus te vt serui tui
fideles inueniantur. Tunc crucifixus ver-
tens caput in aliud latus ait. Et ego petre
quid feci? ⁊ sic confortatus est. Septimuȝ
foliū huiꝰ nr̄e rose ē Joseph purificatio. nā
fugiēs vxorē phutifaris q̄ ip̄ȝ ad adulteriū
īuitabat: castitatē suā illibatā ꝯseruauit. vt
dr̄ Gen̄. xxxix. quē tn̄ ip̄a falso accusauit q̄
vi oppimere ip̄am voluit. Sic btūs petrus
martyr dū oraret deuotiꝰ in cella corā yma
gine crucifixi ac diceret illā orōnem. Deus
innocētie restitutor ⁊ amator dirige ad te
tuoꝝ corda ſuoꝝ vt spūs tui feruore conce
pto ⁊ in fide īueniant̄ stabiles ⁊ in ſope effi
caces. ⁊ dū virginitatē suā ⁊ agones suos
v̄gini cōmēdaret. audiuit btām v̄ginē dua
bus comitatā puellis dicētē sibi. ego roga-
ui p te petre vt nō deficiat fides tua. Statiȝ
q̄ accusatꝰ est p̄ori q̄ cū mulieribꝰ tota no-
cte colloq̄bat̄. q̄ tn̄ infamiā purgauit. Octa
uū foliū huiꝰ nr̄e rose ē Jude ꝯfessio. de q̄ dr̄
Gen̄. xlix. Juda te laudabūt fr̄es tui. manꝰ
tua in ceruicibꝰ inimicoꝝ tuoꝝ. adorabūt te
filij p̄ris tui. Judas q̄ ꝯfitēs īterp̄tat̄ btm̄
petrū martyrē desiḡt q̄ fidē xp̄i ꝯfessus ē nō
tm̄ ī vita: ſȝ et ī morte. quē oēs fr̄es sui lay-
ci fideles clerici religiosi laudāt ppt̄ pugnā
victoriosam quā hūit ꝯ h̄eticos. cū em̄ q̄dā
h̄eticꝰ garrulꝰ ꝯ eū nimis īstaret: ille deū ora
uit vt aut eū ꝯūteret aut lingua p̄uaret. sta
timq̄ mutꝰ effectꝰ ē. q2 v̄itatē fidei ꝯfiteri
noluit. Nonū foliū huiꝰ nr̄e rose ē moysi di
lectio q̄ ob charitatē quā gerebat ad ppl'ȝ
dei ꝯfidēt̄ dixit dn̄o. aut dele me de libro tuo
in quē me scripsisti: aut pce huic ppl'o. Vn̄
mīam obtinuit. Sic btūs petrꝰ martyr quo
tidie orabat vt deꝰ nō alit̄ pmitteret ipsum
mori q̄ p fide xp̄i. vn̄ dr̄ in lr̄a canonizatio
nis eiꝰ. Feruēs quoq̄ amator fidei sic aīo
suo illā imp̄sserat q̄ q̄q̄ ip̄ius v̄ba ⁊ opa
v̄tute fidei redolebant. ⁊ sicut moyses ste
tit corā pharaone p libertate ppl'i dei: sic be
atus petrꝰ martyr se opposuit hereticis p li
bertate eccl'ie catholice. Nā heretici liberta

tem eccl'ie nitebant̄ auferre ⁊ ipam in seruitutē redigere. Gal. ij. Propt̄ subintroductos falsos frēs q̄ subintroierunt explorare libertatē nr̄am. Decimū foliū hui⁹ nr̄e rose est Aaron ꝑdicatio. Nā moyses cū eēt impeditioris lingue petiuit a dn̄o auxiliū eloquentis viri q̄ sibi eēt ꝑsidio ad ꝯuincēdū pharaonē. cui dat⁹ est aaron. vt dr̄ Exo. iiij. Sic summ⁹ pastor eccl'ie vexillū fidei catholice tradidit btō petro martyri quē fec̄ gn̄alē inq̄sitorē ad inq̄rēdos ⁊ debellādos hereticos in ptib⁹ ytalie. Et sic btūs Laurentius Sixto pape obediuit cui diuini v̄bi rn̄sa cōmiserat: sic btūs petr⁹ martyr ex obedientia scē romane eccl'ie fidei catholice diuini v̄bi curā assumpsit ꝑ q̄b⁹ nō dubitauit mori. vn̄ in lr̄a canonizatiōis ei⁹ dr̄. Pro defensione nāq̃ fidei ⁊ obedia romane eccl'ie vir ille venerabilis acerrimā mortē tulit. ⁊ q̄nto sanguis btī petri martyris fuit dignior ⁊ ꝑciosior sanguine aīaliū īmolatorꝝ ꝑ aaron summū sacerdotē: tanto hostia quā obtulit fuit deo acceptior. q2 seipm̄ obtulit. ⁊ h̄ fuit ac si xp̄s iterū seipm̄ obtulisset ppt̄ vnionē ei⁹ ꝑ charitatē cū btō petro. Undecimū foliū hui⁹ nr̄e rose ē phinees defensio. de q̄ dr̄. i. Mach. ij. Phinees zelādo zelū dei accepit testm̄ sacerdotij ī secl'a. q2 vt d2 Nume. xxv. Cū vidiss3 phinees q̄ndā virū israelitā intrantē ad scortū madianitā: arrepto pugione ꝑfodit ābos sil' virū. s. ⁊ mulierē. Sic beat⁹ petr⁹ martyr zelās fidē catholicā ⁊ ꝑsequēs h̄ēticos dicebat eis ꝙ de tota sac̄ scriptura testimonia sua ꝑferrēt ⁊ ipe ꝓ se ⁊ ꝯ eos tm̄ vnū militē. s. paulū assumeret. q̄ dic̄ Sumite gladiū spūs qd̄ ē v̄bū dei. Hoc gladio v̄bo dei ꝑfodit hereticos ⁊ h̄ēsim eorū. ſm illud. i. Pet. iij. Parati semꝑ ad satisfactionē oī poscēti vos rōem de ea q̄ in vob̄ ē spūs fide ⁊c̄. Duodecimū foliū hui⁹ nr̄e rose ē iosue expuḡtio. de q̄ d2 Eccli. xlvi. Fortꝗ ī bello iesu naue expuḡre hostes vt ꝯseq̄retur h̄ēditatē isrl'. aut nō ī iracūdia ei⁹ īpeditus ē sol ⁊ facta ē vna dies q̄si duo. Inuocauit altissimū oīpotētē obpuḡndo īimicos vndiq̃. ⁊ audiuit illū magn⁹ sctūs de⁹. Sic btūs petr⁹ martyr cū quēdā herestarchā corā pplo mediolani examinaret velut dux ⁊ inq̄sitor: ⁊ maxim⁹ est⁹ cūctos afficeret: premisso signo cruc̄ ⁊ orōne ad deū fusa mox nubes descēdit q̄ refrigeriū toti pplo ꝑstitit ⁊c̄. Decimūtertiū foliū hui⁹ nr̄e rose est gedeonis liberatio. cui cū esset dictū vade: qm̄ in hac fortitudīe tua liberabis israel de manu madian. cūq̃ hesitaret quia paucissimos habebat secū: audiuit. dn̄s tecū virorꝝ fortissime. vt p3 Judic̄. vi. Sic btūs petrus martyr tāq̄ vir celestis a deo missus ad cōuincendos hereticos magnā fortitudinē ⁊ gratiā a deo impetrauit. Cui pater dedit cōstantiā ad resistendū: filius sapīam ad cōuincendū: spūssctūs gratiā ad ꝯuertendū. vt pt3 de heretico qui coram tabula in qua erat ymago btī petri martyris depicta recipientis martyriū: furibūdus insilijt ⁊ mutus effectus abiurans heresim ⁊ cōfitens peccata sua corde liberat⁹ est. Decimūquartū foliū hui⁹ nostre rose est sansonis mortificatio qui plures occidit moriēs q̄3 viuēs. Unde dixit. Moriat̄ sanson cū philisteis. vt p3 Judic̄. xvi. Sic btūs petr⁹ martyr velut granū mortificatū multū fructū attulit dū per passionē suā multos hereticos ad fidem xp̄i ꝯuertit. sicut in publica ꝑdicatiōe ꝑdixit. Ego deteri⁹ eis faciā mortu⁹ q̄3 viu⁹. Qd̄ verbū in dies verificat̄. Jdō cantat scā mr̄ eccl'ia. Dū sansonis vulpes q̄rit. i. hereticos quos velut alter sanson ꝑquirit ⁊ ꝑsequitur ab iniq̄s emit̄. caput sacrū lictor ferit. iusti sanguis fundit̄ sic triūphi palma3 gerit dū ꝓ fide morit̄. Decimūquintū foliū nostre huius rose est samuelis illuminatio Nā vt dicit̄. i. Reg. iij. Factū est vt hely iaceret in loco suo ⁊ oculi ei⁹ caligauerāt: nec poterat videre lucernā dei anteq̄ extingueretur. Samuel aūt dormiebat in tēplo dn̄i vbi erat archa dei. Sic btūs petr⁹ martyr velut alt̄ samuel fidel' ꝓpheta dn̄i dormiebat sepult⁹ in tēplo ⁊ eccl'ia catholica fratrū ꝑdicatorꝝ de mediolano qui erat lucerna ardens ⁊ lucēs per fidei manifestationē. quā heretici videre nō poterāt donec ipam extixerūt ꝑ mortē. S3 nō erat extincta. qm̄ vehement̄ ardebat in ꝯspectu dn̄i. cui⁹ signu3 ē ꝙ lāpades frequent̄ dīnitus sunt accēse ad sepulchrū ei⁹ nl'lo suffragāte hūano auxilio. ppt̄ea ī lr̄a canonizatōis ei⁹ d2. ad sci petri tumulū freq̄ns lux descēdit in cui⁹ lau. ti. lā. accēdit. Nāq̃ p⁹ mortē ipi⁹ lāpades ad sepulchrū ei⁹ venerabile depēdētes plēs ꝑ seipas absq̃ omī hūano studio ⁊ misterio dīnit⁹ sunt accēse. Cōueniēs em̄ erat vt qm̄ igne ac luīe fidei claruerat: valde excellent̄ singl'are de ipo ignis ⁊ lumīs miraculū demōstraret̄. Decimūsextū foliū hui⁹ nr̄e rose est nathan reprehensio. de quo d2. ij. Regū

xij. ꝙ cũ argueret dauid de pctō suo ⁊ ille co
gnoscens pctm̄ suũ diceret. peccaui dn̄o. di/
xit nathā. Dn̄s quoqȝ transtulit pctm̄ tuũ
nō morieris. Sic cũ quidā heretic⁹ scītitatē
⁊ miracula scti petri martyris ⁊ fidē sancte
mr̄is eccl'ie depꝛauaret sumpto quodā sub
ostētatiōe moꝛsello ꝙ eũ nō posset si circa
hoc delinqret trāsglutire. sensit mox ipȝ suo
gutturi sic inherentē vt illũ educere vel in/
ducere nō valeret. cui sctũs petr⁹ martyr vi
sibiliter apparēs eũqȝ vehement᷑ arguēs de
hoc ꝙ fideȝ xp̄i ⁊ sctām mr̄em eccl'iam ca/
tholicā sic vilipēderȝ ⁊ obpugnaret: ilico ꝑe
nitens ⁊ sentiēs vicine moꝛtꝯ euentũ facto
voto ꝙ ab hmōi resipisceret: fuit ꝓtin⁹ illo
euomito liberatus. Decimũseptimũ foliuȝ
nr̄e hui⁹ rose est dauid liberatio. Nā vt dr̄. i.
Regꝫ. xvi. Inuasit spũs dei mal⁹ Saul. Da
uid aũt psallebat manu. q̄diu dauid psal/
teriũ pulsabat saul nō vexabat᷑. cũ em̄ esset
inimic⁹ dauid: tñ bn̄ficio ei⁹ liberabat᷑ a spũ
malo. Sic btũs petr⁹ martyr cuiusdā nobil'
lȝ heretici ⁊ inimici fidei catholice filiũ pꝛe
nimio ⁊ hoꝛribili tumoꝛe gule: nec loq̄ nec
spirare valentē leuatꝯ ad deũ manib⁹ ⁊ crucꝯ
sup eo facto signaculo supposita cappa ve/
lut psalterio loco infirmo ꝑfectissime sana
uit tā in aīa q̄ȝ in coꝛpe. ne deinceps spũs ꝑ
fidie illũ nequit᷑ exagitaret. Etiā dn̄ Gau/
fredus de cumis hr̄et de pāno tunice scti pe
tri martyris vt ꝯuinceret hereticũ quendā
pannũ ipm̄ in ignē ꝓiecit: q̄ ꝓtin⁹ ignē exti/
xit. qd̄ vidēs heretic⁹ ad fidē xp̄i ꝯũsus est
Decimũoctauũ foliũ nr̄e hui⁹ rose est salo/
monis gubernatio. de q̄ dr̄ Eccli. xlvij. Sur
rexit fili⁹ sensat⁹: ⁊ ꝓpt᷑ illũ deiecit oēm potē
tiā inimicoꝝ. Salomon imꝑauit in dieb⁹
pacis cui subiecit dn̄s om̄s hostes erudit⁹
est in iuuētute sua ⁊ iplet⁹ est q̄si flumē sa/
pientia. Sic btũs petr⁹ martyr velut fidei
pugil egregi⁹ hereticoꝝ dogma ꝑstiferũ in
vita sua plurimũ eradicauit. post moꝛtē āt
suā ei⁹ meritꝯ ⁊ coꝛruscantib⁹ miraculis fuit
adeo extirpatũ vt q̄ȝplurimi erroꝛē suũ re/
liq̄rint ⁊ ad gremiũ sctē eccl'ie ꝯuolauerint
ita vt ciuitas mediolanēsis ⁊ comitat⁹ eius
dē vt tot hereticoꝝ ꝯuēticula residebāt in/
tantũ sit purgata vt alijs expulsis alijs ad
fidē xp̄i ꝯũsis null⁹ ibideȝ audeat aliq̄ten⁹
appere. Pl'es etiā ex eis maximi ⁊ famosi
p̄dicatoꝝ oꝛdinē sunt ingressi. q̄ vsqȝ nũc cũ
ctos hr̄eticos ⁊ fautoꝛes feruoꝛe mirabili ꝑ
sequunt᷑. Decimũnonũ foliuȝ nr̄e hui⁹ rose
est helye suscitatio. de q̄ dr̄ Eccl'. xlviij. Sur
rexit helyas ꝓpħa q̄si ignis ⁊ v̄bũ ipi⁹ q̄si
facl'a ardebat. q̄ sustulit moꝛtuũ ab inferis
de soꝛte moꝛtꝯ ī v̄bo dn̄i dei. Hic ēt vt dr̄. iij.
Regꝫ. xviij. Cũ aer eēt clar⁹ nec vlla nubes
in eo appereret oꝛauit ad dn̄m ⁊ statim nu/
bes ascēdit de mari. Sic btũs petr⁹ martyr
fuit velut ignis. de q̄ dic̄ Inno. in lr̄a cano/
nizatiōis ei⁹. Tunc clari⁹ fidei lāpas lucet.
cũ ardētes lucerne martyꝝ suppliciōꝝ in/
cendijs coꝛpalit᷑ extinguunt᷑. Qd̄ plane ⁊ li
q̄do patuit in ipi⁹ bti petri martyris passio
ne. q2 post gl'iosuȝ ⁊ recolēdũ ei⁹ martyriũ
sic suoꝝ multitudīe ⁊ eminētia miraculoꝛũ
fides resplēduit ꝙ q̄ȝplurimi hr̄etici eoꝝqȝ
credētes ipi⁹ fidei tot ⁊ tātoꝝ ostēsiōe signo
rũ agnita v̄itate ad illi⁹ lumē de suoꝝ erroꝝ
tenebris ꝓpere redierũt. hec ibi. Int᷑ cetera
miracula h̄ de ipo fert᷑ ꝙ cũ mulier q̄dā in
flandria ꝑpisset tres filios moꝛtuos ⁊ iaȝ
q̄rtũ filiũ etiā moꝛtuũ ꝑpisset: deuotissime
btō petro martyre se deuouit quē suis meri
tis a moꝛtuis suscitauit. Cōsil'e accidit Ce
nonis in ꝓuincia francie cũ puella q̄dā in
flumīe raptim submersa eēt ⁊ moꝛtua meri
tis bti petri martyris p̄stine vite restituta:
qd̄ signũ viderũt oēs ppl'i q̄ erāt in eccl'ia
fratrũ p̄dicatoꝝ. vbi ꝑentes ei⁹ emisso voto
suscitatā gaudiose receꝑerũt. Vicesimũ fo/
liũ nr̄e hui⁹ rose est helysei subuētio. de q̄ dr̄
Eccl'. xlviij. Helyse⁹ ī dieb⁹ suis nō ꝑtimuit
p̄ncipē ⁊ in potentia nemo vicit illũ in vita
sua fecit monstra: nec supauit illũ v̄bũ ali/
qd̄. Duo em̄ p̄cipua fecit helise⁹ in vita sua
Pꝛio cũ ipē descēderet de Bethel pueri par
ui egressi de cītate illudebāt ei. q̄s maledixit
⁊ duo vrsi lacerauer̄t eos vt dr̄. iiij. Regꝫ. i.
Scd̄o sanauit Naaman syrũ a lepꝛa vt dr̄
ibidē. v. c. Sic btũs petr⁹ martyr dũ p̄dica/
ret Cesene in ytalia in platea ciuitatꝯ: q̄dā
nobiles iuuenes q̄ꝝ dom⁹ erat cōtigua pa/
lacio dn̄ij cuȝ eēnt hr̄etici iacebāt lapillos ꝯ
scm̄ p̄dicātē q̄ꝝ malignitatē sepi⁹ increpās
nihil ꝓfecit. tādē publice illi domui maledi
xit: q̄ statim coꝛruit ⁊. xlij. duos viros q̄ in/
t⁹ erāt ꝑit᷑ interemit. Deīceps āt nũq̄ȝ dom⁹
p̄dicta repari potuit cũ pl'ies attēptatũ fu/
isset ēt vsqȝ ī p̄n̄tē diē. Scd̄o cũ q̄dā despa
t⁹ noīe Roba oīa ī ludo ꝑdidissȝ ⁊ demōes
īuocasset: vexat⁹ ab eis mirabil'r ēt vsqȝ ad
moꝛtē. tādē meritꝯ bti petri martyris ꝑfctē
curat⁹ pn̄iam egit salutareȝ. p̄terea multi a
varijs lāguoꝛib⁹ ⁊ diũsis infirmitatib⁹ cura

tisunt. bibentes aquã intinctã reliquijs btī
petri. Etiã frater Jobẽs polon⁹ ordinis nr̄i
cũ apud bononiã quartana laboraret. tãdẽ
in festo btī petri mar. q̊ erat sermocinatur⁹
ad clerũ. deuotissime se deuouẽs merit̄ sctī ē
plenissime sanat⁹. Uicesimũprimũ foliuʒ
nr̄e hui⁹ rose est Ezechie sanatio. Naʒ vt dr̄
Eccl. xlviij. Fecit ezechias qd̄ placuit deo et
fortiter iuit in viã dauid prīs sui. In diebus
ipi⁹ retro redijt sol: ꝛ addidit regi vitã. Sic
beat⁹ petr⁹ mar. p̄mo cũ quidã naute caligi-
ne noctis maris ꝓcellis pene naufragarent
ad inuocatõnẽ ei⁹. in antẽna cũ luminarib⁹
accensis apparuit. omniq; obscuritate fuga-
ta. nox illa tam caliginosa in diẽ clarissimuʒ
cõmutat̄: mare q̄euit: vent⁹ cessauit a tẽpe-
state. saniq; ꝛ incolumes naute ipso die ia-
nuam ꝑuenerũt. Secũdo cũ q̄dã magister
grãmatice in ꝓuincia Teuthonie apud tra-
iectum plurimũ detraheret sctītati btī petri
mar. de quodã sanguĩe q̄ miraculose appa-
ruerat in digitis quarũdã mulierũ filantiuʒ
in festo p̄dicti martyris: grauib⁹ febrib⁹ cor-
reptus vicin⁹ morti desperatiõe medicoꝝ: to-
tum se deo ꝛ sancto petro martyri deuouẽs
mox sanat⁹ est. Uicesimũsecũdũ foliũ nr̄e
hui⁹ rose est Josie ampliatio. de q̄ dr̄ Eccli.
xlix. Memoria iosie in compositiõe odoris
Ip̄e est direct⁹ diuinit⁹ in penitẽtia gẽtis vt
tulit abhoĩatões impietat̄ ꝛ gubernauit ad
dñm cor ipi⁹: ꝛ in dieb⁹ pctõꝝ corroborauit
pietatẽ. Idẽ dr̄. iiij. Reg. xxiij. Sic beat⁹ pe-
trus martyr vt ampliaret fidẽ iesu xp̄i. ab-
stulit abominationes demonũ vexantiuʒ ꝛ
inducentiũ plures ad pctm̄. vt pʒ de euphe
mia diocesis modiolanẽsis. q̄ septẽ annis a
demonib⁹ vexata. maxime dieb⁹ dñicis ꝛ fe
stiuis cum missa celebraret̄: merit̄ sctī petri
martyris est ꝑfecte sanata. Etiaʒ nerbona
septẽ annis a demonib⁹ agitata ꝛ heretico
quodã q̄ Cõradus de landriano vocabatur
maximo quidẽ nigromãtico nõ valente eaʒ
tenere merit̄ sctī petri martyris liberata est
ꝛ nigromantic⁹ abiurata omni heresi ꝛ incã
tationib⁹ demonioꝝ ad fidẽ catholicã cõuer
sus est. Uicesimũtertiũ foliũ nostre huius
rose est Jeremie p̄nũciatio. de quo dr̄ Eccli.
xlix. Male tractauerũt illũ q̄ a ventre mr̄is
cõsecrat⁹ est ꝓpheta. Sic beat⁹ petr⁹ mar.
cõsecrat⁹ a deo ꝓpheta spũsctõ plen⁹: q̄ttuor
p̄dixit. Prĩo nãq; transiens cũ fratre ge
rardo tridentino. iuxta quoddã castrũ here
ticoꝝ noĩe gather. ꝑ annũ añ passionẽ suaʒ
dixit illi socio. Istud castrũ destruet̄ ꝓ fide. ꝛ
nazari⁹ ꝛ desideri⁹ duo ep̄i hereticoꝝ q̄ ibi
sepulti sunt cõburent̄ in curia ipi⁹ castri. qd̄
ita euenit ministerio fratrũ inq̄sitoꝝ ꝯ here
ticos. Secũdo dũ in dñica ĩ ramis palma
rũ beat⁹ petr⁹ mar. p̄dicaret mediolani vbi
erat vtriusq; ppl̄i maxĩa mltitudo. s. virorũ
ꝛ mulierũ: dixit alta voce. Scio ꝓ certo ꝙ he
retici tractãt mortẽ meã ꝛ ꝓ morte mea pe
cunia ē iam deposita: ß faciãt qd̄ volũt: qr de-
teri⁹ faciã eis mortuus ꝙ viu⁹: q̄ infra men
sem ab eis occisus ē. Tertio dũ q̄dã matro
na noĩe Girolda. xiiij. annis a spiritib⁹ imũ
dis fuisset obsessa ꝛ nulli⁹ auxilio iuuari pos
set. tandẽ veniẽs ad sctm̄ petrũ mar. postula
uit ei⁹ suffragiũ. cui sanct⁹ rñdit. Cõfide filia
qr ꝛ si modo qd̄ postulas impetrare non va
les. non mlto post a me plenarie obtinebis:
qd̄ ꝛ factũ est. nam post passionẽ ei⁹ p̄dicta
mulier accedens ad sepulchrũ btī petri mar
tyris: ꝑfecte fuit liberata. Quarto dũ ipse
de cumis mediolanũ ꝑgẽt ꝛ tũc pateret q̄r
tanã: ꝛ socij dicerẽt ei ꝙ nõ possent mediola
nũ applicare. sctũs rñdit. Apud sctm̄ simpli
cianũ oportet nos hospitari: qd̄ ꝛ factuʒ est.
nã cũ ei⁹ sacrũ corpus deferret̄ ꝓpt nimiaʒ
ppl̄i freq̄ntiã: nõ potuerũt illud mediolanuʒ
deducere: ß apd̄ sctm̄ simplicianũ deposuerũt
ꝛ ibidẽ illa nocte remãsit. Uicesimũq̄rtũ
foliũ nr̄e hui⁹ rose ē Ezechiel̄ reuelatio. de q̄
dr̄ Eccl. xlix. Ezechiel q̄ vidit cõspectũ glorie
quã ondit illi in curru cherubĩ. Sic btõ pe.
mar. reuelatũ est ꝙ gl̄iosũ int̄ agmĩa btõꝝ
spũuʒ xp̄s sibi pauerat ĩmo sepi⁹ in spũ ra-
pt⁹ vidit pl̄ima secreta dei. q̄ p̄dicacur⁹ erat
fidelib⁹ xp̄ianis: cui⁹ gl̄iaʒ de⁹ reuelauit mul
tis psõis: p̄cipue aũt cuidã deuotissime mo
niali ĩ mõasterio de ripul̄ apd̄ florẽtiã eo die
q̄ martyrizat⁹ fuit. Uicesimũq̄ntũ foliũ nr̄e
hui⁹ rose est Zorobabel̄ restauratio. de q̄ dr̄
Eccl. xlix: Quõ ãplificem⁹ zorobabel: Nã ꝛ
ip̄e q̄si signũ in dextera isrl̄. Hic restaurauit
vrbẽ sctãm hierl̄ʒ. vt dr̄. i. Esdre. iij. Sic bea.
pe. mar. restaurauit ꝯuẽtũ attrabatẽseʒ ordi
nis nr̄i. Nã cũ mercatores q̄dã ĩ ciuitate at-
trabatẽsi haberẽt iux̄ ꝯuẽtũ nr̄m maximam
struẽ lignoꝝ venaliũ. in q̄b⁹ ignis erat succẽ
sus ꝛ vẽt⁹ impelleret flãmas ĩ ꝯuẽtũ nec pos
set ab incẽdio vllo modo liberari. apportat̄
reliquijs btī pe. mar. cũ maxĩa deuotione. flã
ma incẽdij ĩ aliud lat⁹ deflexit ꝛ ꝯuẽt⁹ illesus
oĩno ꝑmãsit. excepta q̄dã cruce q̄ erat ĩ sum
mitate eccl̄ie quã ignis succenderat añ ap-

portationē p̄dictarū reliquiarū. Uicesimū
sextū foliū nr̄e hui⁹ rose ē Esdre reedificatō
de q̊ dr̄ Ecc̄.xlix. In dieb⁹ suis edificauit do-
mū ꝛ exaltauit tēplū sctm̄ dn̄o patū in gl'ia
sempit̄na. Sic be.pe.mar. edificauit pl'es cō
uent⁹ ordinis nr̄i ī diuersis ptib⁹ xp̄ianitat̄
puta parme. cesene. etiam ī traiecto ciuitate
theutonie: cū q̄dā frēs deducerēt lapides p
edificāda eccl'ia nauigio: ꝛ nauis adhesisset
cuidā littori adeo vt nullo mō moueri posset
inde suppꝛ apposita manu ad nauī ꝛ leuit̄
ip̄az ipellēs ait. In noīe sci petri mar. in cui⁹
honorem lapides istos deferim⁹: vade. Sta
timqꝫ nauis velocissime se mouit: ꝛ de litto-
re integra recessit. ¶ Uicesimūseptimū foliū
nr̄e hui⁹ rose ē Neemie deuotio. de q̊ dr̄.ij. Es
dre.viij. dixit aūt neemias vniūso ppl'o. dies
sctificat⁹ ē dn̄o deo nr̄o. Nolite lugere ꝛ fle-
re: nolite ɔtristari. Gaudiuz em̄ ē fortitudo
nr̄a q̄ cōfitebant̄ pctā sua. ꝛ adorabāt dn̄m
deū suū: ꝛ dn̄s de celo exaudiuit eos in mi⸫i
cordijs mult̄. Sic be.pe.mar. sua passiōe cō
secrauit diē suā dn̄o in q̄ magnū gaudiū at-
tulit plebi dn̄i. Cū em̄ Innocē. q̄rt⁹ btm̄ pe-
trū sanctoꝝ martyrū kathalogo ascripsisset
frēs apō mediolanū ad capl'z ɔueneīt. Uo-
lentes aūt ei⁹ corp⁹ ad altiorē locū trāsferre
cū plusq̄ p annū sub t̄ra iacuisset: ita sanū ꝛ
integrū rept̄ū ē ac si eadē die fuisset sepultū
Frēs igr̄ sup magnū pulpitū iuxta plateam
corp⁹ ei⁹ cū magna reuerētia deduxeīt: ꝛ ibi
dez oī ppl'o ē oñsuz ꝛ ab eo deuotissime ho-
noratū. Silr̄ cū q̄dā comitisse d̄ mōte masimo
ad bea.pe.mar. spāles deuotōez hērent ꝛ ei⁹
vigiliā ieiunarēt ꝛ interessent vesp̄is vigilie
ipi⁹ ꝛ faculā quādā accēsaz ad altare ei⁹ po
sueriīt: quā cū extinxisset sacerdos diuinit⁹ ē
iterū ac tertio accēsa. ¶ Uicesimūoctauū fo-
liū nr̄e hui⁹ rose ē Symeōis honie filij impe
tratio. de q̊ dr̄ Ecc̄.l. Qui curauit gētē suā ꝛ
liberauit eā a p̄ditōe. Et iterauit or̄onē suaz
volēs oñdere v̄tutē dei. Sic be.pe.mar. apō
deū p nob̄ aduocare nō desinit. de q̊ pōt expo
ni illō.ij. Macha.xv. Hic ē fratrū amatoꝛ ꝛ
ppl'i isrl'. Hic ē q̄ mltū orat p ppl'o: ꝛ vniūsa
sctā ciuitate ꝛ accept⁹ ē valde. pꝫ ex miracul'
ei⁹ mult̄ q̄b⁹ p̄stat bn̄ficia sanitat̄. Nā a moꝛ
bo caduco liberauit quēdā puerū. et ab eo-
dē morbo caduco liberauit quādā mulierez
religiosaz ī frācia. alios a podagra. alios a fe
bre q̄rtana. alios a ɔtinuis febrib⁹. alios a
tumore gule. alios a fractura intestinoꝝ ꝛc̄
Uicesimūnonū foliū nr̄e hui⁹ rose ē Jude
machabei reductio. de q̊ dr̄.i. Mach.iij. Si-
milis fact⁹ ē leoni ī opib⁹ suis ꝛ p̄secut⁹ est
iniq̊s p̄scrutās eos: ꝛ q̄ ɔturbabāt ppl'z suū
succēdit eos flāmis. ꝛ repulsi sūt inimici p̄ ti
more ei⁹ ꝛ noīat⁹ ē vsqꝫ ad nouissimū t̄re ꝛ
ɔgregauit peūtes. Sic be.pe.mar. tanq̄ leo
qꝛ p̄dicatoꝛ feruid⁹ fidei zelatoꝛ alte ꝛ vbiqꝫ
rugiebat: ītrepid⁹ heresuz dānatoꝛ: vicioꝝ ri
gid⁹ sp̄ extirpatoꝛ. v̄itat̄ lucid⁹ doctoꝛ ꝛ a-
matoꝛ. Naz hēric⁹ q̄dā noīe Opizo deridēs
sctitē bti pe.mar. accedēs ad altare ipi⁹ scti
accepit duos denarios ꝛ socijs ait. Bonuz ē
vt bibam⁹ istos. statiqꝫ īmobil' fact⁹ p̄uat⁹
vsu ꝛ oīz mēbroꝝ se d̄uouit abiuraturū oēz
suā hēsim. Restitut⁹ itaqꝫ sanitati cog̊scēs
v̄tutē scti pe.mar. heresim abiurauit: ꝛ ad fi
dē catholicā se reduxit. Tricesimū foliū nr̄e
hui⁹ rose est Eleazari passio. q̄ ait: vt dr̄.ij.
Macha.vi. Adolescētib⁹ exēplū forte relin
quā. si prōpto aīo ac forti p grauissimis ꝛ scti
simis legib⁹ honesta morte p̄fūgar. ꝛ iste q̄-
dē h̊ mō vita decessit: nō soluz iuuenib⁹: ſ; et
vniūse gēti mēoriā mort̄ sue ad exēplū v̄tu
tis ꝛ fortitudis derelinquēs. Sic be.pe.mar.
p fide xp̄i mori optabat. vn̄ Inno. in l'ra ca
nonizatōis ei⁹ dic̄ sic. In ordīe fratrū p̄dica
toꝝ.xxx. fere ānoꝝ spacio fult⁹ cat̄ua v̄tutū
fide preābula spe astāte: comite charitate sic
p̄ualuit ꝛ p̄fecit circa ipi⁹ defēsionē fidei. p
q̄ tot⁹ ardebat q̄ ɔ̄ illi⁹ diros hostes mēte ī-
trepida feruētiqꝫ spū: ɔtinuū certamen exer
cens. suū tādē agonē diutinū victrici supan
te martyrio feliciter ɔsūmauit. ꝛ sic petr⁹ fir
m⁹ ī petra fidei petra demū passionis allisus
Ad petrā xp̄m digne laureād⁹ ascēdit. Cū d̄
ciuitate cumana vbi fratrū sui ordinis p̄oꝛ
erat. Mediolanū pgeret p exeq̄nda inq̄siti
one ɔ̄ hēticos sibi ab apl'ica sede cōmissa sic̄
in publica p̄dicatōne p̄dixerat. q̄dā de ipoꝝ
hēticoꝝ credētib⁹ p̄ce illoꝝ īduct⁹ ꝛ p̄cio. iter
salutaris p̄positi p̄sequentē. funest⁹ in filijs ī
agnū vtiqꝫ lup⁹ fer⁹ ī mitē. ī piū ipi⁹: furibū-
dus ī māsuetū. ī modestū effrenis. p̄phan⁹
in sctm̄. p̄sumit s̄ultū. exercet cognatū. moꝛ-
tē intēptat. sacrū aūt illi⁹ caput crudelit̄ īpe
tēs. diris ī ip̄z īpressis vulnerib⁹ ꝛ saciato sā
guine iusti ensē venerādū: illū nō diūtētē ab
hoste: ſ; exhibētē se p̄tin⁹ hostiā: ꝛ cesoris su
stinētē. ī patiētia truces ict⁹. dimisit spū pete
te supna ī ipo loco passiōis occisū. Ipo q̄qꝫ
sacrilego p̄cussuras ī xp̄i mīstrū gemīas in-
culcāte: ille nō q̄rula voce murmurās: ſ; suffe
rēs oīa patiēt̄ suū dn̄o spm̄ cōmēdabat: dic̄

In man⁹ tuas dñe cõmẽdo spm̃ meũ. Sym
bolũ etiã cepit dicẽ fidei. cui⁹ nec in h̄ articu
lo desijt eẽ pco: s; cũ adhuc martyr dñi pal⸗
pitaret. cultellũ crudelis lictor arripuit ꝛ per
latera ei⁹ trãsfixit. h̄ ibi. Qui aũt i vicinis a⸗
gris laborabãt. abscidentes ramusculos ar
bor̃ ꝛ vitiũ. fil'r herbã secãtes videbãt san⸗
guinẽ ex illis fluere ꝛ mirãtes q̃dnã h̄ eẽt. ꝑ
veneſt ad locũ passiõis ꝑpt̃ qd̉ fact⁹ ẽ maxi
m⁹ ꝯcurs⁹ ppl'oꝝ veneratiũ xp̄i martyrẽ. q̄
est velut flos rosarũ i dieb⁹ vernis. ꝛ sic ptʒ
quõ trigĩta folia hʒ rosa. s. be. pe. mar. quẽ sũ
mo honore hodie veneraꝛ ecclesia.

Secũdo triginta folia hʒ rosa i xp̄i imitatiõe. Nã beat⁹ petr⁹ mar. imi
tat⁹ ẽ xp̄ʒ: ꝓ cui⁹ fide sitiebat ardẽtissime ca
licẽ passiõis i trigita ꝑfectõib⁹. Prio i gr̃a
tiõe. Sic em̃ xp̄s sine labe pcti nat⁹ ẽ de pec
catorib⁹: vt pctã tolleret. Sic be. pe. mar. na⸗
tus ẽ de hẽticꝭ sine ꝯtagio hẽsis: vt hẽsim ex⸗
pugnaret. Vñ dr̃. Pueri i fide claruit carẽs
parẽtũ nebula. Secũdo in sctificatõe. Sic
em̃ xp̄s sctificat⁹ ẽ spũsctõ sup̄veniẽte. Sic
be. pe. mar. sctificat⁹ ẽ ꝛ i gr̃a ꝯfirmat⁹ ne de
inceps mortalit̃ peccaret. Tertio i regña⸗
tione. Sic em̃ xp̄s baptizari voluit: lʒ nõ ha
beret imũdiciã pcti original'. sic be. pe. mar.
baptizat⁹ ẽ: lʒ eẽt ꝑ tũc imunis ab origĩali.
Quarto i disputatiõe. Sic em̃ xp̄s duodẽ
nis i medio doctoꝝ disputat. sic be. pe. mar.
cũ esset septẽnis cuʒ patruo de fide disputat
quẽ cõuicit: sic xp̄s doctores. Quĩto i sub
iectõe. Sic em̃ xp̄s se subijcit discipline pa⸗
rentũ vsq; ad etatẽ legitimã. sic be. pe. mar.
subijciꝛ parẽtib⁹ suis intẽdẽs tñ studio fidei
catholice. Sexto i vite institutiõe. Sic em̃
xp̄s instituit nouã legẽ in q̄ pctõres saluos
faceret. sic be. pe. mar. elegit sibi nouã religi
onẽ in q̄ hẽticos ad fidẽ xp̄i ꝯuerteret. Se
ptimo i p̄dicatõe. Sic em̃ xp̄s venit in mũ
dũ vt sua p̄dicatõe secreta p̄ris sui doceret.
sic be. pe. mar. itrauit ordinẽ p̄dicatoꝝ: vt se
creta fidei p̄dicãdo apiret. Octauo i corpo
ris maceratõe. Sic em̃ xp̄s. xl. dieb⁹ ꝛ nocti
bus i deserto ieiunauit. sic be. pe. mar. i iusti
ficatõib⁹ dñi exercebaꝛ assidue i ieiunijs: vi
gilijs: abstinẽtijs: disciplinis: vt sic a spirita⸗
lib⁹ neq̃tijs tut⁹ eẽt. Nono i integritatꝭ cõ
seruatõe. Sic em̃ xp̄s ꝟginitatẽ sp̄ dilexit ꝛ
exaltauit. sic bea. pe. mar. ꝟginitatẽ mẽtis ꝛ
corꝑis illibatã sp̄ ꝯseruauit. Decimo i pec
catoꝝ susceptõe. Sic em̃ xp̄s nunq̄ sp̄reuit
pctõres ad ip̄m conuersos: s; benigne ip̄os
ad gr̃am suscepit. sic bea. pe. mar. hereticꝭ ad
fidẽ xp̄i ꝯuersis sp̄ indulsit. Vndecio i ob
stinatoꝝ dãnatiõe. Sic em̃ xp̄s obstinatos
phariseos acerrime dãnauit. sic be. pe. mar.
heresiarchas obstinatos audacissime cõfu⸗
dit ꝛ sup̄auit. Duodecio i lãguẽtiũ sanati⸗
one. Sic em̃ xp̄s liberalit̃ languẽtes ad euʒ
veniẽtes sanauit. sic be. pe. mar. duʒ viueret
plurimis lãguidis sanitatẽ impetrauit. De
cimotertio in officij admĩstratõne. Sic em̃
xp̄s hũilit̃ pedes discipl'oꝝ lauit cũ eẽt mgr̃
ꝛ dñs eoꝝ. sic be. pe. mar. lʒ eẽt prior cuma⸗
nus: tñ hũilit̃ fratrib⁹ suis mĩstrauit. Deci
moq̃rto i tp̄aliũ abdicatõe. Sic em̃ xp̄s cuʒ
eẽt diues: egen⁹ ꝑpt̃ nos fieri voluit. sic be.
pe. mar. licʒ eẽt ex nobilib⁹ ꝛ diuitib⁹ parẽti
bus ꝑpt̃ xp̄m oĩa cõtempsit ꝛ pauꝑtatẽ as⸗
sumpsit. Decimoq̃nto in passiõis p̄figura⸗
tione. Sicut em̃ xp̄i passio p̄figurata fuit in
abel quẽ occidit cayn: ex inuidia: ira: ꝛ auari
cia. sic bea. pe. mar. ex inuidia: ira: ꝛ auaricia
hereticoꝝ occisus fuit. Inuidebãt gratioso
p̄dicatori: irascebãꝛ valido expugnatori: cõ
cupiscebãt auaricia ꝛ mercede conducti ad
ip̄m occidẽdũ. Deciosexto i volũtaria pas
sione. Sic em̃ xp̄s oblat⁹ ẽ: q2 ip̄e voluit. sic
be. pe. mar. passionẽ suã p̄sciuit: nec tñ vita⸗
uit. imo hanc sepi⁹ a deo postulauit. Decio
septimo in capitis vulneratõe. Sic em̃ xp̄s
fuit vulnerat⁹ in capite q̄n ip̄m spinis iudei
coronauerũt. sic be. pe. mar. cruciat⁹ fuit i ca
pite q̄n heretici diris ictibus ip̄m i capite ꝑ
cusserũt. Decimooctauo i cordis infixione
Sic em̃ xp̄s passus ẽ in corde: q̄n lãcea ip̄m
trãsfixerũt. sic be. pe. mar. in latere cordis fu
it trãsfossus. Decimonono i sanguis effu⸗
sione. Sic em̃ xp̄i venas aperueꝛt ꝛ tot⁹ san
guis effluxit. sic be. pe. mar. in vulnerũ mul⸗
tiplicatõe totũ sãguinẽ effudit. Vicesimo
in orõne. Sic em̃ xp̄s suis crucifixorib⁹ in⸗
dulsit. sic bea. pe. mar. nõ maledixit: nõ mur⸗
murauit: s; ꝓ suis occisorib⁹ exorauit. Vi
cesimop̄mo in cõmẽdatõe. Sic em̃ xp̄s suũ
spm̃ p̄ri cõmẽdauit: dic̃. Paꝛ in man⁹ tuas
cõmẽdo spm̃ meũ. Sic be. pe. mar. spm̃ suuʒ
dño cõmendauit. dic̃. In man⁹ ꝛc̃. Vicesi
mosecũdo i cõfessiõe. Sic em̃ xp̄s oĩa lega⸗
lia ꝯsũmata eẽ ꝓtestat⁹ est dic̃. Consũmatũ
est. Sic be. pe. mar. veritatẽ fidei ꝓfessus ẽ
dicẽs. Credo in deũ ꝛc̃. Vicesimotertio in
distributõe. Sic em̃ xp̄s i cruce testamẽtuʒ
fecit: in q̄ oĩa distribuit liberaliter. Sic btũs

petrꝰ martyr qđ parū habuit totalit̄ distri-
buit. s. aīam dn̄o cōmēdando ꝛ corpꝰ ꝑ fide
xp̄i morti exponēdo. mūdū aūt iam cōtēpse
rat cū ꝯcupiscētijs suis ¶ Uicesimoq̄rto ī de
uotiōe. Sanguis xp̄i clamat pctōꝝ deuotio
nē dic̄. Intinguat̄ pes tuus in sanguīe. san-
guis bt̄i petri mar. clamat sui imitationē.z.i.
Mach. vi. Elephantꝫ ōn̄deꝛt sanguinē vue:
ad acuēdos eos in p̄liū. ¶ Uicesimoq̄nto ī
ꝯuersiōe. Sanguis xp̄i clamat pctōꝝ ꝯuer-
sionē: dic̄. Que vtilitas in sanguīe meo ꝛc̄.
ꝛ tūc plures ī passiōe xp̄i cōuersi sunt. s. Lō
ginꝰ Cēturio ꝛ alij q̄ ꝑcutiētes pectora sua
reuertebant̄ hierl'm. Luc̄. xxiij. Sāguis bt̄i
petri mar. clamat ad hereticos ꝑtēs suā cō-
uersionē. Esa. xxxiiij. Tabescēt mōtes a san
guine eiꝰ. ¶ Uicesimosexto in cōpassiōe. san
guis xp̄i clamat ad totū mūdū petēs cōpas
sionē. Threñ. i. O vos oēs q̄ transitis ꝛc̄.
Sanguis bt̄i pe. mar. clamat ad totū mūdū
ꝑtēs sui venerationē. Heb. xi. Fide celebra
uit pasca ꝛ sanguīs effusionē. ¶ Uicesimo
septimo in manifestatiōe. Sanguis xp̄i cla
mat ad t̄rā petēs sui manifestationē. Job.
xvi. Terra ne operias sanguinē meū. San-
guis bt̄i pe mar. clamat ꝑtēs sui reuelatōez
Esa. xxvi. Reuelabit terra sanguinē suum
¶ Uicesimooctauo in remissione. Sanguis
xp̄i clamat ad p̄rem ꝑtēs pctōꝝ remissionē
Heb. xij. Accessistis ad sanguīs asꝑsionem
meliꝰ loq̄ntē q̄ꝫ abel. Sanguis bt̄i pe. mar.
clamat ad deum petens sui remunerationē
Apoc̄. vi. Usq̄ꝫquo dn̄e sanctꝰ ꝛ verꝰ nō vin
dicas sanguinē nostrū. ¶ Uicesimonono in
miraculosa oꝑatiōe. Sanguis xp̄i fecit t̄rā
tremere: lapides frangere: monumēta mor
tuos reddere. Sanguis bt̄i pe. mar. terruit
ꝛ cōmouit hereticos obstinatos ꝛ duros ī
heresi ꝯfregit ad fidē catholicā deducēdo: cō
scientias eoꝝ aperuit sua pctā ꝯfitēdo. ¶ Tri
cesimo in gl'ificatiōe. Sāguis eñ xp̄i aꝑuit
nob̄ ianuaz regni celestis. Heb. x. Habemꝰ
fiduciā in introitu sanctoꝝ ꝑ sanguinē ip̄iꝰ.
Sanguis bt̄i pe. mar. multꝭ damnatis impe
trauit gl'ificatōnē ꝛ bt̄itudinē celestē q̄s sus
citauit a morte ad vitā: q̄ ꝯdignā egeꝛt ꝑni
tentiā. vt ꝟe dic̄e possit illđ Job. xxiiij. Ue
stigia eiꝰ secutꝰ ē pes meꝰ. ꝛ Joh̄. Apoc̄. i. c.
dic̄. Uidi similē filio hoīs. Ecce quō triginta
folia hꝫ rosa. i. bt̄ūs petrꝰ mar. ī xp̄i imitatōe

¶ Tertio triginta folia ha
bet rosa in sui remuneratōe. Nā bt̄ūs petrꝰ
martyr hodie coronatꝰ serto rosaꝝ int̄ cho
ros sctōꝝ sp̄uum gl'iosus residet. ideo cātat
sctā mat̄ eccl'ia. Adest triūphꝰ nobil' festūq̄ꝫ
celi curie q̄ rosa delectabilis offert̄ regi gl'ie.
Hec rosa hꝫ triginta folia. i. triginta bt̄itudi
nes in gl'ia. ¶ Primū foliū est q2 habuit glo
riā ꝟginū. Nā fuit ꝟginali mūdicia ꝑditus
Apoc̄. iij. Qui vicerit sic vestiet̄ vestimētis
albis. ¶ Secūdū foliū ē q2 habuit gl'iaz ꝯfes
soꝝ. nā fidē xp̄i cōstant̄ ꝯfessus ē: nō soluꝫ ī
p̄mordio sue etatꝭ ꝛ ī medio: p̄dicādo. Sꝫ ēt
in vltio: scribēdo suo sanguīe ꝓprio in terrā
Credo ī deū ꝛc̄. Et illa t̄ra fuit mirabilis ꝟtu
tis. in sanatōe lāguidoꝝ. vt pꝫ đ illa muliere
q̄ patiebat̄ corrosionē cācri. q̄ suppꝯita illa
terra rubricata sanguīe martyris. mox ꝑfe-
cte curata ē. ¶ Tertiū foliū ē q2 habuit gl'iaz
martyrū. Nā fuit ꝓprio sanguīe rubricatus
Apoc̄. vij. Lauerūt stolas suas in sanguine
agni. ¶ Quartū foliū est q2 habuit gl'iaz apo
stoloꝝ. Nā fuit celesti sapīa decoratꝰ sic apl'i
Dañ. xij. Qui docti fuerīt fulgebūt sic sol ꝛc̄
¶ Quītū foliū est q2 habuit gl'iam ꝓpharū.
Nā sp̄ū ꝓphetie fuit plenꝰ. vñ predixit q̄ꝫ ab
hereticꝭ occideret̄: ꝛ q̄ꝫ in letanijs noīaret̄: ꝛ
q̄ꝫ festū suū in kalēdario scriberet̄: q̄ oīa sibi
sp̄ūssctūs reuelauerat. ¶ Sextū foliū ē q2 ha
buit gl'iam patriarcharū. Nā passio eiꝰ p̄fi-
gurata ē in p̄riarchis sic̄ ꝛ passio xp̄i. Osee
xi. In manibꝰ ꝓphetarū assimilatꝰ suꝫ. Se
ptimū foliū ē. q2 habuit gl'iam angeloꝝ. Nā
secreta dei annūciauit: p̄dicādo ministrauit:
frēs sibi subditos bñ regēdo custodiuit: po-
pulū catholicū errores fugādo. ¶ Octauum
foliū ē. q2 habuit gl'iaz archāgeloꝝ. Nā secre
ta cōsilia dei nouit. p̄cipue misteriū trinitatꝭ
ꝛ sacr̄m incarnatiōis filij dei etiā in pueritia
vt pꝫ. ¶ Nonū foliū est. q2 habuit gl'iam ꝟtu
tum. Nā in vita m'lta miracula fecit. tum fi
de vera. tū rōne deuota. tū vita ꝑfecta ꝛ īma
culata. ¶ Decimū foliū est. q2 habuit gl'iaz po
testatū. Nā cohercuit demones ne tm̄ noce-
rent q̄ꝫtū vellēt. imo expulit demones a mul
tis corꝑibꝰ obsessis. ¶ Undecimū foliū ē. q2
habuit gl'iam p̄ncipatuū. Nā regna ꝛ ꝓuin
cias in timore dei gubernauit. hostes hereti
cos cōpressit. pctōres ad viā p̄nīe reduxit. ī
tribulatōibꝰ eccl'iam catholicā ꝓtexit. iō dic̄
Eccꝭ. xliiij. In oī gēte ꝛ in om̄i ꝑp'o p̄matū
habui excellētiū ꝛ sublimiū colla calcaui. ꝓ
fundū abyssi ꝑnetraui: ꝛ in fluctibꝰ maris
ambulaui. ¶ Duodecimū foliū est. q2 habuit
gloriā dominationū. Nā purgauit hereses.

Illuminauit fideles ⁊ infideles ignorantes.
perfecit debiles peccatores in bono deficiē
tes. Decimūtertiū foliū est: qꝛ habuit glori
am thronoꝝ. Naz in eo deꝰ sedit: ipm̄ in grā
cōfirmando. ps. Ego cōfirmaui columnas
eiꝰ. Per eū deꝰ sua iudicia exercuit: cōtra de
prauatores fidei catholice. Phil. iij. Multi
ambulant q̄s sepe di. vo. ini. cru. xp̄i. Deci
moq̄rtū foliū est: qꝛ habuit gloriā cherubin.
Nā habuit plenitudinē sciē: nō q̄dē aīalis ⁊
diabolice q̄ inflat ⁊ decipit: s̄ diuine q̄ edifi
cat ⁊ corripit. Decimūq̄ntū foliū est. qꝛ ha
buit gloriā seraphin. Nā arsit charitate ma
gna eo q̄ oēs saluari cupiebat p̄ salute alio
rū mori desiderabat ij. Coꝛ. iij. Ego libent̄
impēdar ⁊ supimpēdar p̄ aīabꝰ vr̄is. De
cimūsextū foliū est: qꝛ habuit gloriā paupe
rū spū. Nā cōtēpsit diuitias ⁊ honores mū
di p̄ hūilitatē: ⁊ iō sibi debet̄ iure hēditario
regnū celoꝝ. Decimūseptimū foliū ē. qꝛ ha
buit gl'iaz māsuetoꝝ. Nā s̄m volūtatē diui
nā fuit totaliter tranq̄llus a seq̄la passionū
aīe irascibil'. iō pacifice ⁊ firmit̄ possidet ter
rā regni celoꝝ. Decimūoctauū foliū ē qꝛ ha
buit gl'iaz lugētiū. Nā a seq̄la passionū ꝯcu
piscibilis refrenauit mētē suā. tū moderate
delectabilibꝰ vtēdo. tum totalit̄ abijciēdo cū
erat necessariū. tū volūtariū luctū assumen
do: ⁊ iō cū gaudio cōsolat̄ in celo. Decimū
nonū foliū est: qꝛ habuit gl'iam esurientium
iusticiā. Nā nō recusauit exhibere p̄ximis de
bitū aut spontaneū bn̄ficiū: qd̄ ptinet ad iu
sticiam. vn̄ feruēti desiderio iusticie opa im
pleuit. sic esuriēs ⁊ sitiēs feruent̄ sumit cibū
⁊ potū: ⁊ iō saturat̄ abūdantia cōsolatōnis
in regno celoꝝ. Vicesimū foliuz est: qꝛ ha
buit gl'iam misericordiū. Nā libere donauit
q̄bꝰ rō dictabat eē donandū. puta amic̄ ⁊ si
bi cōiūctis p̄ fidē catholicā. ⁊ ob dei reuerē
tiā gratuita bn̄ficia p̄stitit etiā inimic̄ in q̄
bus solā necessitatē ꝯsiderauit. ⁊ iō plꝰ acce
pit q̄ meruerit vel desiderare potuerit in re
gno celoꝝ. Vicesimūprimū foliū est. qꝛ ha
buit gl'iaz mūdoꝝ corde. Nā se disposuit ad
vitā ꝯtēplatiuā per v̄tutes ⁊ dona spūssctī:
cōseruādo mūdiciā cordis ī seip̄o. s. vt mēs
eiꝰ passionibꝰ nō inq̄naret̄. ⁊ idō cū gaudio
deū videt ī regno celoꝝ. Vicesimūsecūdū
foliū est. qꝛ habuit gl'iam pacificoꝝ. Nā ad
catholicos semp̄ habuit pacē. Esa xxi. Opꝰ
iusticie pax. Infidelibꝰ aūt optabat et̄nā pa
cem. ⁊ iō sūmā dignitatē obtinet: qꝛ filiꝰ dei
vocat̄ in regno celoꝝ. Vicesimūtertiū foli
um ē. qꝛ habuit gloriā deū ex charitate amā
tiū. Nā p̄mo mentē suā disposuit ad seruien
dū deo p̄ amorē ⁊ charitatē. Rom. v. Cha
ritas dei diffusa ē in cordibꝰ nr̄is p̄ spm̄sctm̄
q̄ datꝰ est nob. idō p̄ charitatē fruit̄ deo ī re
gno celoꝝ. Vicesimumq̄rtū foliū est. qꝛ ha
buit gl'iam gaudētiū. Nā ip̄e deū amās gau
debat ex cōiūctōe amati. qꝛ charitas hꝫ deū
p̄sentē quē amat. i. Iob. iiij. Qui manet in
charitate ī deo manet: ⁊ iō gaudet sine tristi
cia in regno celoꝝ. Esa. xxxv. Gaudiū ⁊ ex
ultationē obtinebunt ⁊ fugiet doloꝛ ab eis.
Vicesimūq̄ntū foliū est. qꝛ habuit gloriaz
patientiū. Nā mēs eiꝰ nō fuit p̄turbata per
iminētiā maloꝝ neq̄ꝫ p̄ dilationē bonorum
Math. v. Beati estis cū maledixerint vob
hoīes ⁊c. Gaudete ⁊ exultate: ecce em̄ mer
ces vr̄a copiosa ē ī celo. Vicesimūsextū fo
liū ē: qꝛ habuit gloriaz modestoꝝ. Nā ī oībꝰ
dictis ⁊ factis suis semp̄ obseruauit modū.
idō hꝫ amiciciā sine emulatiōe in regno ce
lorū: vbi implet̄ illd̄ p̄ceptū dn̄i. Diliges p
ximū tuū sic teip̄m. Vicesimūseptimū fo
liū est. qꝛ habuit gl'iam deū timentiū. Nā ab
infantia semp̄ deū timuit. idō cū magna se
curitate possidet regnū celoꝝ quo ad q̄ttuoꝛ
Primo in gl'ia videt diuinā volūtatē in q̄
fuit eternalit̄ p̄destinatꝰ ad et̄nā felicitatez
Secūdo ē cōfirmatꝰ in gl'ia a q̄ nō pōt di
scedere per malā volūtatē. Tertio legit in
libro vite sue gl'ie p̄petuitatē. Quarto bea
tifice deo iungit̄ p̄ inseparabilē charitatem.
Vicesimūoctauū foliū est qꝛ habuit glori
am sapientiū. Nā de deo nouit quātū sciri po
test in hac vita: nec hanc sapiām vllo erroꝛe
cōtaminauit. idō videt in v̄bo tanq̄ in spe
culo oīa p̄n̄tia: p̄terita: ⁊ futura. Apoc. xxij.
Ambulabūt gētes p̄ lumē eiꝰ ⁊ videbūt fa
ciem eiꝰ. Vicesimononū foliū est qꝛ habu
it gl'iam fortiū. Nā nulli vnq̄ s̄uiuit nisi deo
cui seruire regnare ē. idō hꝫ tantā fortitudi
nem mirabilē quidē vt de celis ad terras ve
niat. ⁊ de terris ad celos ascēdat: hoībꝰ appa
rens ⁊ ab eis discedēs sicut ⁊ angeli faciūt.
Esa. xl. Mutabūt fortitudinē scilꝫ hūanā in
āgelicā. assumēt pēnas vt aq̄le volabūt ⁊ n̄
deficiēt. Tricesimū foliū ē: qꝛ habuit gl'iam
iudicantiū. Nā in hac vita iniuste iudicatꝰ ē
ad mortē. iō in iudicio nouissimo iudicabit
cū xp̄o malos ⁊ p̄ctōres p̄ sn̄iam approba
tionis. vn̄ in die passiōis sue visa sunt lumi
naria celū ascēdētia in q̄bꝰ ip̄se visus ē celū
ascēdere ⁊ iuxta beatā v̄ginē sedere: quam

summe dilexit ⁊ in maxima reuerētia habu-it dū viueret. ⁊ ideo ipa in gl'ia secū in sua sede recepit eū letissime. Propterea Cañ. iij. dr̄ Egredimini filie syon ⁊ videte regē salomonem in dyademate q̊ coronauit eū mat̄ sua Et sic patet quō triginta folia habet rosa in gloria. Amen.

In festo sanctoꝝ Philippi ⁊ Jacobi aploꝝ Sermo. xxix.

Philippe q̄ videt me videt ⁊ patrē. Joh. xiiij. ⁊ in euāgelio p̄sentis solēnitat. Beat⁹ Greg. li. iiij. dialogoꝝ. dic̄ sic. Quid ē q̊ nō videant q̄ videntē oīa vidēt? Sup quo moueo talē q̄stionē. Utrū bt̄i apl'i philippus ⁊ iacob⁹ vidētes trinitatis essentiā ꝯsequant̄ supne beatitudinis sufficientiā. Ad istaꝫ q̄stionē rn̄dent q̄ttuoꝝ doctores. duo veteris ⁊ duo noui testamēti. Prim⁹ est moyses.

Exodi 33. Exo. xxxiij cui dn̄s ait. Ueni ⁊ ostendā tibi oē bonū. Secūd⁹ est Esaias. lx. ca. dicēs. Nō

Esaie 60. erit tibi ampli⁹ sol ad lucēdū p diē. neqꝫ splēdor lune illumiabit te. s; erit tibi dn̄s in lucē sempit̄nā ⁊ de⁹ i gl'iaꝫ tuā. Terti⁹ ē Paul⁹. i. Coꝝ. xiij. Uidem⁹ nūc p speculū in enigmate: tūc aūt facie ad faciem. nūc cognosco ex parte: tūc aūt cognoscā sicut ⁊ cognit⁹ sum. Quart⁹ est Joh. Apoc. xxij. Ciuitas illa scꝫ dei ⁊ beatoꝝ nō eget sole neqꝫ luna. nam claritas dei illuminabit illā. Sciendū q̄ ad verā ⁊ pfectā hoīs beatitudinē cōcurrūt q̄ttuor. Primo et̄nitatis participatio in clara visione. Nā beat⁹ in patria et̄nitatē participat. qm̄ q̄to aliq̄d est deo ppinqui⁹ qui ē om̄ino imobilis. tanto est min⁹ mutabile ⁊ magis pseuerans. Un̄ quedā corpa ppter hoc q̄ longe distāt a deo nō possunt ppetuo

durare diuinare. vt dr̄. ij de generatione. Sed nulla creatura pōt vicini⁹ deo appropinq̄re q̄ illa q̄ ei⁹ substantiā videt. creatura ergo intellectualis q̄ dei substantiā videt sūmā imobilitatē cōsequit̄. nō ergo possibile est q̄ ab illa

ps. 83 visione deficiat. ps̄. Beati q̄ habitāt i domo tua dn̄e i secula seculoꝝ laudabūt te. Et ite-

ps. 124 rum. Nō cōmouebit̄ in eternū qui habitat i hierl'm. Et Esa. xxxiij. Oculi tui videbūt hierusalem ciuitatē ⁊ habitationē opulentā. tabernaculū q̊ nequaq̄ trāsferri poterit: nec auferent̄ claui ei⁹ in sempiternū: ⁊ om̄es funiculi ei⁹ nō rumpent̄: q̄ solūmodo ibi magnificat⁹ est dn̄s deus noster. Et Apoc. iij. Qui vicerit faciā illuꝫ colūnā in templo dei mei ⁊ foras nō egredietur ampli⁹. Hec autem beatitudo est ppetua ppt̄ sex causas. Primo q̄ desideriū beati nō fraudatur. Sicut enī naturalit̄ desiderat felicitatē: ita naturaliter desiderat felicitatis perpetuitatē. ps̄. q̄ dilecta tabernacula tua dn̄e v̄tutū. Secūdo q̄ volūtas beati nō cōtristat̄. Om̄e enī q̊ cū amore possidet̄ si sciat̄ illud amitti tristiciā infert. Sed illa btīudo maximo amore possidet̄. ps̄. Satiabor cū apparuerit gloria tua. ergo non pōt amitti. Tertio q̄ nulla violentia retardat̄. Om̄e enī q̊ naturaliter tendit in finē suū nō retardat̄ nisi p violentiam alicui⁹ q̊ est maioris v̄tutis. Sed nulla v̄tus est maior v̄tute diuina. Joh. x. Ego vitaꝫ et̄nā do eis ⁊ nō rapiet eas q̄sq̄ de manu mea. Quarto q̄ nullo impedimēto phibet̄. Q̊ quidē pōt cōtingere: vel q̄ deficit ei facultas vidēdi p sui corruptionē: vel q̄ auertit visum: ⁊ nō vult ampli⁹ videre vel q̄ obiectū subtrahit̄. Sed beato vidēti deū nihil horum cōtingere pōt. Sap. vij. Uenerūt mihi oīa bona pariter cū illa scilꝫ contēplatōe diuine substātie. Quinto q̄ nihil ibi mali ammiscet̄. In fruitōe enī diuina nihil mali cōtingere pōt cū sit optimū hoīs bonū quo nihil meli⁹ esse pōt. Un̄ Philippus dixit Joh. xiiij. Dn̄e ostende nobis patrem ⁊ sufficit nobis. Sexto q̄ nullo fastidio amouetur. q̊ quidē generat̄ vel ppt̄ debilitationē v̄tutis fruentis. vt pꝫ in viribus sensitiuis: vel ppter fatigationē v̄tutis. vt pꝫ i virib⁹ intellectiuis: s; nullū horū accidē pōt in illa btīudie. Sap. viij. Nō hꝫ amaritudinē ꝯuersatio illi⁹ nec tediū ꝯuict⁹ illi⁹. Jō dr̄. ij. Paralip. ix. Bt̄i serui tui: ⁊ q̄ assistunt corā te om̄i tpe vt audiāt sapientiā tuā. Et ps̄. Replet in bonis desideriū tuū ⁊c. Secundo intellect⁹ pfectio ignoscibiliū cognitione. In illa enī et̄na felicitate beati vidēt oīa in diuina essentia: q̄ naturale desideriū rationalis creature est ad sciendū oīa illa q̄ ptinēt ad pfectionē intellect⁹. ⁊ hec sunt species ⁊ genera rerū ⁊ rōnes earū q̄ in deo videbit quilibet videns diuinā essentiam. Cognoscere aūt aliq̄ singularia ⁊ cogitata ⁊ facta eoꝝ nō est de pfectione intellect⁹ creati: nec ad hoc eius naturale desiderium tendit neqꝫ iterum cognoscere illa que a deo facta nō sunt sed a deo fieri possunt. Si tamē solus deus videretur qui est fons ⁊ principium totius esse ⁊ veritatis: ita repleret naturale desideriū sciendi q̄ nihil aliud quere-

4or concurrunt ad veram hominis beatitudinem: eternitatis participatio in clara visione; intellectus perfectio in cognoscibilium cognitione; appetitus quietatio in plena fruitione; corporis perfectio in plena membrorum decoratione

retur ⁊ beatꝰ esset. Unde dicit Aug. li. ɔfes. Infelix homo qui scit illa oīa. scilꝫ creaturas. te autē nescit. beatus autē qui te scit etiam si illa nesciat. qui vero te ⁊ illa nouit nō propter illa beatior: sed, propter te soluꝫ ⁊c.

¶ Tertio appetitꝰ quietatio in plena fruitione. Ad beatitudinē eñ concurrunt ista tria scilꝫ visio que est cognitio perfecta intelligibilis finis. i. Jo͞bis. iij. Cum apparuerit similes ei erimꝰ ⁊ videbimus eum sicuti est. Et Aug. i. de trinitate. Uisio est tota merces fidei. secundo concurrit comprehensio que importat presentiā finis. i. Cor. ix. Sic currite vt comprehendatis. Specialis autē cursus terminatur ad beatitudinē. Unde dicitur. ij. Thimo. vlti. Bonū certamen certaui: cursum cōsummaui: fidem seruaui. In reliquo reposita est mihi corona iusticie. Tertio delectatio vel fruitio que importat quietationē rei amātis in amato. ps̄. Delectationes in dextra tua vsqꝫ in finem ⁊c. Quarto corporis perfectio in plena mentis eleuatione. Nam ex beatitudine anime fiet redūdantia ad corpus vt ⁊ ip̄m sua perfectione potiatur. Unde Augu. dicit in epistola ad dyoscoruꝫ. Tam potenti natura deus fecit animā vt eius plenissima beatitudine redūdet in inferiorem naturā incorruptionis vigor. Et Esa. vltio. dicitur. Uidebitis et gaudebit cor vestruꝫ: ⁊ ossa vestra quasi herba germinabunt. Ad hanc beatitudineꝫ preexigitur rectitudo volūtatis que amat quicq̄d amat sub ordine ad deum. ⁊ hec est mundicia cordis. de qua dicitur Math. v. Beati mundo corde: quoniā ipsi deum videbunt. de qua beatitudine dicit christus. Philippe qui videt me videt ⁊ patrem ⁊c.

¶ Philippe qui videt me
Sanctitate religionis.
Dignitate conuersationis.
Studiositate predicationis
Acerbitate passionis.
Sublimitate honorationis.

¶ Primo philippe q̄ videt

me sanctitate religionis: videt ⁊ patrem familiaritate vocationis. Sciendū ꝙ sanctitas beati Philippi apparet ex quattuor signis. ¶ Primo diuine inspirationi velociter obediendo. Unde. i. Machabe. vi. dicitur. Uocauit philippum vnū de amicis suis et preposuit eum super regnum suum ⁊ dedit ei dyadema ⁊ stolam ⁊ anulum. Cum eñ christus dixit ei. Sequere me: ip̄m protinꝰ est secutus. vt habetur Joh. Et istud non processit ex leuitate cordis: sed ex beneficio gratie superioris. Jo͞bis. iij. Spiritus vbi vult spirat. Et ex virtute exterioris doctrine Ecclesiasti. viij. Sermo eius potestate plenus est. Et ex bona dispositione hominis interioris. Esa. v. Dominus aperuit mihi aurem: ego autem non contradico. Secundo penitentiam celeriter inchoando. Fuit eñ vnus de primis discipulis qui ad christum conuersi sunt. Primus fuit Andreas Secundus fuit Petrus. Tertius fuit Philippus. Jo͞bis. i. Erat autem Philippus a bethsayda ciuitate Andree et Petri. Eius enim penitentia fuit humilis: quia non precessit: sed secutus est christum ad vnius iussionis vocem. Fuit enim facilis: quia oīa temporalia contempsit. Nam relictis oībꝰ sequutus est euꝫ. Fuit etiam vtilis: quia labores ⁊ afflictiones patienter sustinuit. Jsidorus. Qui vite future premia diligenter excogitat: mala oīa vite presentis equanimiter portat. ¶ Tertio dona recepta fideliter proximo cōmunicādo. Joh. i. Inuenit Philippꝰ Nathanael ⁊ dixit ei. quē scripsit moyses in lege ⁊ prophetis. Inuenimꝰ iesum filiuꝫ ioseph a nazareth: ⁊ dicit ei. Philippus veni ⁊ vide. Ideo dicitur Apocal. xxij. Qui audit dicat veni. ¶ Quarto diuine electioni veraciter cōsentiendo. Unde Augustinꝰ dicit ad Selentianum. Intelligimꝰ discipulos christi fuisse baptizatos: siue batismo iohannis. sicut nōnulli arbitrantur. siue q̄d magis credibile est baptismo christi Neqꝫ eñ misterio baptizandi defuit: vt haberet baptizatos seruos per quos ceteros baptizaret: qui non defuit humilitatis ministerio quando eis pedes lauit. Et sic beatꝰ philippus electus fuit ad gradum apostolicum in quoꝝ numero fuit quintus. vt patꝫ Joh. i. Sanctitas religionis beati Jacobi apparet etiam ex quattuor signis. Primo quia fuit in vtero sanctificatus. Esa. xliiij. Hoc dicit dominꝰ formans te ab vtero auxiliator tuus. Noli timere serue meus iacob rectissime quē elegi. Hierony. etiam lib. de viris illustribꝰ dicit ꝙ iacobꝰ ex matris vtero sanctus fuit: etiā a peccato originali purgatus fuit. ¶ Secundo a peccato mortali fuit preseruatꝰ. Licet eñ in passione xp̄i oēs apl̄i peccauerūt mortalit̄. tñ ab illa gñalitate iacobꝰ est excipiendꝰ. Tum q̄ sanctifica

ti in vtero nō possunt peccare mortalit̄. Tū q₂ ſm Hieronī. vbi sup in parasceue se voto astrinxit ꝙ nō comederet donec xp̄m surrexisse videret. ad q̇d em̄ se voto astringeret si de resurrectōne fidē nō haberet. Vn̄ dr̄. i. Cor. xv. deinde visus est iacobo. Tertio in v̓ginitate mētis ⁊ corpis fuit cōfirmatus. Nam ſm Hiero. in ppetua v̓ginitate vixit. In cui⁹ signū semp mūda syndone vtebat̄ Prou. xv. Aufer rubiginē de argēto ⁊ egredietur vas purissimū. ¶ Quarto ad graduz apostolat⁹ fuit sublimat⁹. Fuit em̄ non⁹ in numero aploꝝ. vt dr̄ Math. x. cui dn̄s reuelauit secreta celestia. Luc. viij. Vobis datuz est nosse misteriū regni dei. cui etiā dn̄s dedit ptātem miracula faciēdi. vt p₃ Math. x. Et sic p₃ sanctitas religionis vtriusq₃ hoꝝ apostolorum.

¶ Secūdo philippe q̇ videt

me bōitate ↄ̄usatiōis videt ⁊ p̄rem firmitate acceptatiōis. Sciēdū ꝙ bōitas btī philippi appet ex q̄ttuor signis. Prīo q₂ fuit hostiari⁹ xp̄i. Nā sic d₂ Joh. xij. Gētiles q̇dā venerūt ad philippū dicētes. Dn̄e volum⁹ iesum videre. Secūdo fuit mediator xp̄i ⁊ populi. Ip̄e em̄ ⁊ andreas fuer̄t mediatores inter xp̄m ⁊ gentiles vt eū viderēt ⁊ cognoscerēt Joh. xij. Venit philipp⁹ ⁊ dic̄ andree. andreas rursuz ⁊ philipp⁹ dixerunt iesu. Tertio fuit aduocat⁹ cet⁹ apostolici. Audierāt em̄ apl̄i a xp̄o ꝙ ascensur⁹ erat in celū ⁊ ꝙ missurus erat eis sp̄m sanctū: ⁊ de his nihil dicebant. Audierūt ꝙ viderent patrē: ⁊ de h̄ plurimū mirabant̄. null⁹ tn̄ fuit ausus eū introgare. Philippus aūt tanꝙ oīm aduocatus petiuit dicēs. Dn̄e ostēde nobis patrē ⁊ sufficit nobis. In hoc em̄ beat⁹ philipp⁹ est valde cōmēdabilis. q₂ int̄ apl̄os quidā petiuerunt secularē potentiā: vt iacob⁹ ⁊ iohānes Math. xx. Dic vt sedeant hij duo filij mei. vn⁹ ad dextrā ⁊ ali⁹ ad sinistrā tuā in regno tuo. quidā futuroꝝ sciētiā. Math. xxiiij. Dic nobis qn̄ hec erūt. quidā inimicoꝝ vindictā vt iacob⁹ ⁊ iohānes. Luc. ix. Vis dicim⁹ vt descendat ignis de celo ⁊ cōsumat illos. quidam visionē paternā: vt philipp⁹. Non aūt illā visionē petebat q̄ est p creaturarū speculationē: q₂ obscura est: nec illā qua videt̄ per fidē q₂ impfecta est. nec illam q̄ videt̄ p cōtemplationē q₂ pmixta est: cum nō habeāt plenā delectationē ppt̄ corporis corruptionem: sed petit paternā visionem que erit in patria que est lucida perfecta ⁊ suauissima. Esa. li. Gaudiū ⁊ letitiā obtinebūt: ⁊ fugiet dolor ⁊ gemit⁹. Et ido xp̄us sibi sua secreta reuelauit: dicēs. Philippe q̇ videt me videt ⁊ patrē. Sap. vij. In aīas sctās se trāsfert. amicos dei ⁊ pphetas constituit. In aīam sanctā philippi se transtulit: quādo g̅ram sibi infudit: amicū ip̄m constituit quādo sibi sua secreta reuelauit. Intellexit em̄ philipp⁹ ꝙ xp̄s erat ver⁹ filius dei per eternā generationē vni⁹ nature ⁊ glorie cū patre. Prophetas cōstituit quādo filiab⁹ suis sp̄m pphetie dedit. ⁊ ip̄e etiā fuit in aduētu sp̄ussancti sup apostolos. ¶ Quarto fuit pcurator totius collegij. de turba em̄ pascēda cum nullo xp̄s cōtulit nisi cū discipulo suo philippo dicēs. Unde emem⁹ panes vt mādicent hij. Joh. vi. Ex quo videt̄ ꝙ in collegio xp̄i erat dispēsator. Luc. xij. Quis putas est fidelis dispēdator ⁊ prudens: Ip̄e em̄ fuit fidelis: q₂ bona dn̄i sui fideliter custodiuit. Fuit dispensator q₂ ea sibi nō retinuit ſ₃ ppl̄o distribuit. Fuit prudēs q₂ bona dn̄i sui augere sciuit. Dignitas cōuersatiōis beati iacobi apparet ex quattuor. ¶ Prīo q₂ fuit multe austeritatis ⁊ abstinētie quo ad seip̄m. Dicit em̄ Hiero. li. de viris illustrib⁹. Vinū ⁊ siceram nō bibit. carnes nunꝙ comedit. ferruz in caput ei⁹ nō ascendit. oleo nō est vnctus balneis nō est vsus. ¶ Secūdo fuit multe deuotionis ⁊ g̅re quo ad deū: q₂ totiēs in oratione genua flectebat vt callos in genibus sicut in calcaneis videret̄ habere. Vn̄ dicit Hiero. de viris illustrib⁹: ꝙ fixis genib⁹ pro ppl̄o deprecabat̄ in tantū ꝙ calloꝝ duriciā traxisse ei⁹ genua videret̄. Tertio fuit multe reuerentie quo ad pximuz: q₂ apl̄i ip̄m in magna reuerētia habuerūt cū eum in ep̄m hierosolymis elegerunt. Et sicut dicit Anacletus papa. Petrus iacob⁹ ⁊ iohānes ip̄m ordinauerūt ⁊ ↄ̄secrauerūt. hic p̄mus inter apl̄os missaz celebrauit hierosolymis. Vn̄ dicit̄ de consecra. dist. i. Jacobus frater dn̄i cui p̄mū credita est hierosolymitana eccl̄ia tradidit nobis misse celebrationē. hic solus inter apostolos propter nimiā sanctitatem suam permittebat̄ in sancta sanctoꝝ intrare: non q̇dē imolationis causa sed oratōnis vt dicit Egisipus. ¶ Quarto fuit ml̄te virtutis ⁊ efficacie. quia vt dicit Hierony. vbi supra. Tante reuerentie ⁊ sanctitatis in populo extitit vt fimbriam vestimenti eius certatim tangere cuperent. Unde etiam frater

domini dicebatur. Tum propter similitudi
nem faciei. Unde cum iudei ad capienduȝ
christum pergerent a Juda qui christum a
Jacobo tanꝗ eius familiaris optime dis-
cernebat: signū osculi acceperunt. Hoc etiā
testatur Ignatius in epistola ad Johannē
euangelistā dicens. Si licitū est mihi apud
te hierosolyme partes volo ascendere vt vi
deam illum venerabilem Jacobum qui co
gnominatur iustus. quem ferunt christo ie
su similimum facie: vita: ꝛ modo conuersa
tionis. ac si eiusdem vteri frater esset gemel
lus: quem dicunt si video: video ꝛ ipsum ie
sum ſm omnia eius corporis lineamenta.
Tum propter cognationē: quia mater sua
fuit soror mr̄is xp̄i. ꝛ pater eiꝰ .s. Cleophas
fuit frater ioseph q̇ fuit pater xp̄i putatiuꝰ.

¶ Tertio philippe qui vi-
det me: studiositate predicationis: videt ꝛ
patrem familiaritate subuentionis. Unde
dicitur Canti. viij. Lampades eius lampa
des ignis atqȝ flammarum. Sicut enim in
templo accendūtur lampades materiales
ad illuminationeȝ templi: sic in mundo ac-
cendūtur lampades spirituales. id est apo
stoli ad illuminationem mundi. Nam phi-
lippus interpretatur os lampadis. In ore
enim lampadis ardet ignis a quo diffun-
ditur lumen. Etiam iacobus dicitur lāpas
Job. xij. Deridetur iusti simplicitas: lāpas
contempta apud cogitationes diuitum pa
rata ad tempus statutum. Ambo fuerunt
lāpades ignis quibus accēdimur ad amo-
rem dei. Et flammarū quibus illumiāmur
ad cognitionem fidei. Philippus enim gē
tilibus euangelium christi predicauit per vi
ginti annos discurrens per sithiam ꝛ eccle
sias construens ꝛ presbyteros ordinans.
Iterum per vnum annum ibidem predica
uit vbi quattuor miranda fecit. Primo dra
conem expulit. Naȝ cū quidam draco q̇ ibi
erat sub statua martis exiuisset ꝛ filiū pon
tificis ꝛ duos tribunos cum plurimis occi
disset: iussu beati philippi in locum desertū
descendit: nulliqȝ omnino nocuit. Secūdo
ydolum martis confringi iussit ꝛ loco eius
crucem chisti erexit: quam omnes fideliter
adorauerunt ꝛ deuote. Tertio omnes mor
bidos flatu draconis perfecte sanauit: ꝛ il-
lis tribus mortuis vite beneficiū impetra-
uit qui omnes crediderunt in christū ꝛ ba
ptizati sunt. Quarto heresim hebionitarū
qui carnem christi fantasticam dogmatiza
bant extinxit. Erant autem illi due filie sa-
cratissime virgines per quas dominus mul
tas virgines ad fidē christi conuertit. Bea
tus autem iacobus iudeis predicauit fidē
christi. Unde dictus est iacobus iustꝰ qua
druppliciter. Primo quia iusticiaȝ fidei qua
homo iustificatur in corde habuit. Roma.
v. Justificati igitur ex fide paceȝ habeamꝰ
ad deum. ꝛ sic dicitur iustus quasi iusticiaȝ
tenens. Eccli. xv. Qui cōtinens est iusticie
apprehendet illam. Secundo quia iusticiā
ore predicauit. ps̄. Annunciauerunt celi iu
sticiam eius. Nam septimo anno episcopa
tus sui conuenientibus apostolis hieroso-
lymis ad diem pasche: iacobus predicauit
illis septem diebus pasche in templo corā
caypha ꝛ alijs iudeis. Et sic dicitur iustus
quasi iusticiam tonans. ps̄. In omneȝ ter-
ram exiuit sonus eorū ꝛ in fines orbis ter
re verba eorum. Tertio quia iusticiam ope
ribus ostendit. sicut iudei de ipso testificati
sunt dicentes. De te tam nos ꝙȝ omnis po
pulus testimoniuȝ ferimus: quia iustus es
ꝛ personam nullius accipis. ꝛ sic dicitur iu
stus quasi iusticiaȝ tuens. Quarto quia iu
sticiā fidei vsqȝ ad mortem defendit. Eccli.
iiij. Pro iusticia agonizare pro anima tua
ꝛ vsqȝ ad mortem certa pro iusticia. Unde
trigesimo anno episcopatus sui conuenien
tibus iudeis in die pasche hierosolymis p̄
dicans de iesu clamauit voce magna dicēs
Christus iesus quē vos occidistis suspen-
dentes in ligno ecce ipse sedet in celis a de
xtris summe virtutis dei venturus iudica-
re viuos ꝛ mortuos. ꝛ sic dicitur iustꝰ qua-
si iusticiā tutans. quoniaȝ christianos tuta
tus est assecurās eos de p̄mio iusticie fidei

¶ Quarto philippe qui vi
det me: acerbitate passionis: videt ꝛ patreȝ
affabilitate consolationis. Uñ dicitur Sa
pie. v. Stabunt iusti in magna constantia
aduersus eos qui se angustiauerūt. Nā q̇daȝ
sunt q̇ penas fugiūt. ps̄. In labore hoīm nō
sunt. Isti aūt apl̄i ꝓ xp̄o pati elegerūt. ps̄.
Propt̄ te mortificamur tota die. Quidaȝ
sunt q̇ ꝛ si penas suscipiūt: īpatiēter tm̄ por-
tant. Sūt em̄ sicut rota plaustri q̇ onus por
tat ꝛ tm̄ remurmurat. Eccl. xxxiij. Precordia
fatui q̄si rota plaustri. Isti autem apl̄i in ꝑ-e
nis gl̄iabunt. Roma. v. Gl̄iamur in tribu
latiōibꝰ sciētes ꝙ tribulatio patiam opat.

Quidā sunt ⁊ si eas patiēter portāt: nō tm̄
ꝑseuerāt. Job. iiij. Tetigit te plaga ⁊ defeci
sti. Isti aūt apl'i vsqꝫ ad mortē ꝑseuerauerunt.
ij. Coꝛ. iiij. In oībus tribulationē patimur:
sed non angustiamur. ꝑsecutionem
patimur. sed non relinquimur. Semꝑ mortificationē
iesu in corꝑe nostro circūferentes
vt ⁊ vita iesu in corꝑibus nr̄is manifestetur.
De passiōe btī philippi dicit Isidorꝰ
li. de vita ⁊ obitu sctōꝝ. Philippus gentilibus
p̄dicat xp̄m. barbarasqꝫ gētes vicinasqꝫ
tenebras mari occeano ꝯiunctas ad sciē lumen
fideiqꝫ portū ducit. demū in Jerapoli
frigie prouincie vrbe crucifixus lapidatusqꝫ
obijt: simulqꝫ cuꝫ filiabꝰ suis ibi requiescit.
hec ille. De passiōe btī iacobi refert Egisippus
aploꝝ cōtemporaneꝰ li. de eccle. hystoria.
ꝙ fuit de pinnaculo tēpli p̄cipitatus. deinde
lapidatꝰ cū ꝑtica fullonis excerebratꝰ
tm̄ sup genua ꝓcūbens orabat ꝓ ꝑsecutoribus
dicēs. Rogo domīe dimitte eis: quia
nesciunt quid faciunt ⁊c̄.

Quinto philippe qui videt

me: sublimitate honoratōis: videt ⁊ patrē
potestate exaltationis. Vn̄ Sap. v. dr̄.
Hi sunt quos aliqn̄ habuimus in derisum
⁊ in similitudinē improꝑij. Nos insensati
vitā illoꝝ estimabamꝰ insaniā ⁊ finē illoꝝ
sine honore. Ecce quō cōputati sūt inter filios
dei ⁊ inter sctōs sors illoꝝ est. Hi duo
apostoli cōputantur inter sanctos q̄druplr̄
Primo ꝑ assistētiā. Dan. vij. Milia miliū
ministrabant ei: ⁊ decies centena milia assistebant
ei. Et sic assistunt deo ipi in perfecte
videndo: quiete diligendo: iocūde fruēdo:
ꝓmpte obediendo. Apoc. xi. Isti sunt due
oliue ⁊ duo candelabra in cōspectu dn̄i terre
stantes. Scdō ꝑ permanentiā. Eccl'ia. i.
Terra aūt ineternū stat. Stant itaqꝫ quia
nō deijciuntur per pugnā: quoniā ibi plena
victoria est. quia non opprimunt̄ per culpā
quoniā ibi omnimoda mundicia est. quia
non debilitantur per penā: quoniā ibi nulla
miseria est. quia nō alterantur per tristiciā:
quoniā ibi summa leticia est. ps̄. Stantes
erant pedes nostri: in atrijs tuis hierusalē.
Tertio per preeminētiā. Esa. vi. Seraphin
stabant sup illud ⁊c̄. Quia habent preeminentiaꝫ
in iudicio. Math. xix. Sedebitis ⁊
vos super sedes duodecim iudicantes duodecim
tribus israel. Quia habent preeminentiam
in premio. Luc. xxij. Et ego dispono
vobis sicut disposuit mihi pater meꝰ regnū
vt edatis ⁊ bibatis super mensam meā
in regno meo. Quia honorant̄ a ppl'o. ps̄.
Nimis honorati sunt amici tui deꝰ nimis cōfortatus
est principatꝰ eoꝝ. Quia inuocantur
pro beneficio. Apoc. xi. Habēt ptātem
clau. ce. nu. ⁊ apire portā eiꝰ. Ideo cantatur
Quoꝝ p̄cepto subdit̄ salus ⁊ languor oīm
sanate egros moribꝰ nos reddētes ỽtutibꝰ
Quarto ꝑ audaciā cōtra inimicos ꝯ quos
stabūt tanq̄ꝫ testes: tanq̄ꝫ iudices: tāq̄ꝫ sententiā
exequentes: tanq̄ de sn̄ia gaudētes.
Esa. iij. Dn̄s ad iudicandū veniet cū senioribus
ppl'i sui, ⁊ sic viderūt patrē: hic ꝑ gratiam:
nunc autem per gloriam. Amen.

In festo inuētiōis sc̄e crucꝭ. Sermo. xxx.

Euacuatum est scandalū crucꝭ xp̄i. ad Gal'. v. Criso.
in omel'. de cruce dic̄ sic. Crux nobis
totiꝰ beatitudīs cā est. hec nos a cecitate
liberauit erroris. h̄ a tenebris reduxit ad
lucē. hec debellatos q̄eti sociauit. hec alienatos
deo ꝯiūxit. longe ꝯstitutos ꝓximos presentauit.
ꝑegrinos ciues effecit. hec discordie
amputatrix est. hec pacis firmamentū.
hec bonoꝝ oīum abūda largitio. hec ꝑadisum
ꝯclusum nob̄ apuit. hec ille. Sup quo
quo talē moueo q̄ōnem. Vtruꝫ crucis xp̄i
scandalū digne euacuet̄ si adoratiōe latrie
adoret̄? Ad istā q̄ōnē r̄ndēt duo doctores
noui testī. Primꝰ est Damascenꝰ lib. ij. c. iij.
dicēs sic. Oībꝰ mirabilibꝰ mirabilior ē crux.
Per nullū em̄ aliud mors euacuata ē: primi
ꝑentis pctm̄ solutūꝫ est. infernꝰ spoliatꝰ
est. resurrectio donata est. virtꝰ nob̄ ad contemnendū
p̄ntia etiā ⁊ ip̄am mortē indulta
est. ad pristinā beatitudīeꝫ reuersio data
est. porte ꝑadisi apte sunt. natura nr̄a in dextra
dei sedet. filij dei coheredes ꝑ eaꝫ facti
sumꝰ. Per ip̄aꝫ potētia dei nob̄ māifestata
est. i. victoria xp̄i demonstrata est. Ista nob̄
signū in fronte data est quēamodū israeli
circūcisio. Per ip̄am em̄ fideles ab infidelibus
cognoscunt̄. hec galea ⁊ scutuꝫ ⁊ tropheū
aduersus dyabolū. hec signū vt non
ꝓpinquet nobis vl'is vastator. hec dormientiū
resurrectio. infirmoꝝ baculꝰ pastoruꝫ
ỽga. ꝯūtētiū manuductio. ꝓficiscētiū ꝓfectio.
salꝰ aīe ⁊ corꝑis. oīm maloꝝ aūsio: oīꝫ
bonoꝝ datrix: pctī interēptio arbor resurrectiōis
lignū vite eterne. Preciosum inq̄ lignū
vt scīficatū ꝯtactu sctī corꝑis ⁊ sangui

nis decẽter adorãdũ.hec ille. Scđs est san
ctus Tho.iij.pte q.xxv.arti iiij. dicens sic.
Honor seu reuerẽtia non debetur nisi rõna
li creature. creature aũt insensibili nõ debe
tur honor vel reuerẽtia nisi rõne nature rõ
nalis.⁊ hoc dupl̃r. Uno mõ inq̃ntũ repre
sentat naturã rõnalẽ. Alio mõ inquantuꝫ
ei quocũqꝫ modo ꝯiungit̃. Primo mõ con
sueuerũt hoĩes venerari regis ymaginem.
Scđo mõ eiꝰ vestimẽtũ. vtrũqꝫ aũt venerã
tur hoĩes eadẽ veneratiõe qua venerant̃ ⁊
regẽ. Si ergo loquamur de ipa cruce in qua
xp̃s crucifixꝰ est vtroqꝫ mõ est a nobis ve
neranda. Uno mõ inquãtũ repñtat nobis
figurã xp̃i extensi in ea. Alio mõ ex ꝯtactu
ad mẽbra xp̃i ⁊ ex hoc ꝙ eiꝰ sanguine est ꝑ
fusa. Uñ vtroqꝫ mõ adorat̃ eadẽ adoratio
ne cũ xp̃o.s.adoratiõe latrie.⁊ ꝓpt̃ hoc etiã
crucẽ alloq̃mur ⁊ dep̃camur q̃si ipm crucifi
xũ. Cantat em̃ eccl̃ia. O crux aue spes vni
ca hoc passiõis tpe auge pijs iusticiã reisqꝫ
dona veniam. Si vero loquamur de effigie
crucis xp̃i in quacũqꝫ alia materia: puta la
pidis vel ligni argẽti vel auri: sic veneram̃
crucẽ tm̃ vt ymaginẽ xp̃i quaꝫ veneramur
adoratiõe latrie. hec Tho. Sciendũ ꝙ ꝑer
crucẽ xp̃i multi scandalizant̃: auditis his q̃
in xp̃o fuerũt ante passionẽ eius. Primo ĩ
incarnatiõe. qꝛ in illa deus ⁊ hõ vnit̃, in ista
deus ⁊ hõ morit̃. qm̃ in illo triduo nõ fuit
hõ. vt dicit mgr̃ sñiarum li.iij. In illa de spi
ritusctõ ꝯcipit̃. in ista spũ nequicie sanguis
fundit̃. Illa ex virgine sancta ⁊ nupta. ista
fit a nouerca adultera ⁊ corrupta. in illa ex
ultat baptista in vtero: in ista inquit aduer
sum me loque. qui se. in po. ⁊ in. m. ⁊c. In il
la sctẽ mulieres mutuo se salutãt. in ista la
chrymant̃ maxime ⁊ plorãt. In illa ad mu
lierẽ mittitur angelus visibiliter. in ista mit
titur dyabolꝰ inuisibiliter. In illa aue quasi
sine ve dr̃ ⁊ annunciat̃. in ista ve mulieribꝰ
p̃gnãtibꝰ p̃dicat̃. Scđo in educatiõe: qꝛ in
natiuitate nascit̃ in stabulo. in ista morit̃ ĩ
caluarie loco. In illa reclinat̃ in p̃sepio. in
ista cõfigit̃ crucis patibulo. In illa pannis
a mr̃e inuoluitur. in ista a nouerca in terris
crucifigit̃. In illa stat ĩ medio duorũ aĩaliũ
in ista pẽdet in medio duoꝝ latronũ. In il
la a maria vbere de celo pleno lactat̃. in ista
crux eiꝰ sanguĩe cruentat̃. In illa angeli in
celo gl̃iam cantãt. in ista iudei in terra diui
nã potẽtiam blasphemãt. In illa bñdicunt
xp̃m rudes pastores. in ista maledicũt ipꝫ
legis doctores. In illa magi gẽtiles mune
ra offerũt. in ista p̃ncipes ⁊ s̃ui gẽtiles cru
cifigunt. In illa sol media nocte radios in
fluxit. in ista sol in medio die lucẽ obstruxit
Tertio in ꝯuersatiõe. qꝛ in illa s̃m legẽ cir
cunciditur. in ista sanguis vndiqꝫ eijcitur.
In illa sup altare in tẽplo ponit̃. in ista sup
crucẽ in patibulo suspẽdit̃. In illa gladius
doloris marie p̃dicit̃. ĩ ista gladio meroris
eiꝰ aĩa transfigit̃. In illa moriunt̃ innocen
tes. in ista moriunt̃ ꝓpt̃ pctõres nocentes.
In illa fugiẽdo in egyptũ nutu angeli se oc
cultauit. in ista ꝯfortatꝰ ab angelo se pñta
uit. In illa maria ꝑditũ in medio doctoruꝫ
inuenit. in ista in medio pctõꝝ amittẽs dis
cipulũ accepit. Quarto in gl̃ificatiõe. qꝛ in
illa a iohãne baptista baptizat̃. ĩ ista ab sy
nagoga cruentat̃. In illa spũsſctũs sup ba
ptizatuꝫ appͥuit: vox patris intonuit. in illa
pater eũ dereliq̃t. In illa dyabolũ in deserto
superauit. in ista dyabolus eũ ꝑer suos mi
nistros in cruce exaltauit. In illa vinum ex
aqua miraculose fecit. in ista sanguinẽ cum
aqua dedit. In illa peccata hominibus re
mittebat. in ista cũ clamore valido pro cru
cifixoribus orat. In illa vt deus ⁊ rex hono
ratur, in ista spinis coronatꝰ blasphemat̃.
In illa cũ publicanis ⁊ ꝑeccatoribꝰ mandu
cauit ⁊ bibit in ista latroni ꝑadisum ꝓmit
tit. In illa miracula faciebat ꝑ humanitatẽ
in ista occultat suam diuinitateꝫ. In illa ꝑe
tro ecclesiam commisit. in ista matrem dis
cipulo dimisit. In illa ab infirmitate expel
litur oĩs infirmitas. in ista a planta pedis
vsqꝫ ad verticẽ nõ est in eo sanitas. In illa
turbe ab ipso cibũ ⁊ potum susceperunt. in
ista ipm in siti sua felle ⁊ aceto potauerũt.
In illa oẽs inuitat ad bibendũ aquã viuã.
in ista se sitire clamat pro nobis eternã vi
tã. In illa se hr̃e ptãteꝫ ponẽdi aĩam clama
bat. in ista spiritum patri cõmendabat. In
illa mortuos suscitauit. in ista inclinato ca
pite spm̃ emittens expirauit. In illa fuit vi
te speculũ. in ista fuit ludibrij spectaculum.
Et sic in cruce fuit cũctis videntibꝰ in scan
dalũ. Sꝫ aliter est de eo qui hꝫ curaꝫ alicuiꝰ
ꝑticularis: ⁊ de prouisore vniũsali. prouisor
enim particularis excludit defectum ab eo
quod cure eius subditur quantũ potest. sed
prouisor vl̃is permittit aliquẽ defectum in
aliquo ꝑticl̃ari accidere ne impediat̃ bonũ
totius. Unde corruptiones ⁊ defectus in re
bus naturalibus dicuntur esse contra natu

ram ꝑticularē. ſ tū sunt de intentione natu
re vlis, inq̄ntū defectꝰ vniꝰ cedit in bonū al-
teriꝰ ⁊ etiā totiꝰ vniuersi. Nā corruptio vniꝰ
est gn̄atio alteriꝰ per quā spēs ꝯuersat. Cū
ergo deꝰ sit cā vniūsalis ⁊ ꝓuisor totiꝰ entis
ad ipsius ꝓuidentiā ꝑtinent vt ꝑmittat q̊s-
dā defectꝰ esse in aliquibꝰ ꝑticularibꝰ rebus
ne impediat bonū vniuersi ꝑfectū. Si eniꝫ
oīa mala impedirent: mlta bona deessent
vniuerso. Nō eñ esset vita leonis si nō eēt
occisio aīaliū. Neqꝫ esset patiētia martyrū
si non esset persecutio tyrannoꝝ. Vn̄ dicit
Aug. in encheridion. Deꝰ omp̄s nullo mō
fineret aliquid malū esse in opibꝰ suis nisi
vsqꝫ adeo esset omp̄s ⁊ bonꝰ vt bn̄faceret
etiam de malo. Eodē mō crux xp̄i habito re
spectu ad ꝑticularē vitaꝫ xp̄i scandalizauit
plures, nō aūt habito respectu ad redēptio
nem ⁊ salutē totiꝰ vniuersi. Hoc eñ ad ma
iorē dignitatē hoīs ꝓcessit vt sicut hō victꝰ
fuerat ⁊ deceptꝰ a dyabolo: ita etiā hō esset
qui dyabolū vinceret. ⁊ sicut hō mortē me
ruit: ita hō moriēdo mortē superaret. Vn̄ dr̄
.i. Coꝛ. xv. Deo grās qui dedit nobis victo
riā ꝑ iesum xp̄m. Et. i. Coꝛ. i. Verbū crucis
pereūtibus quidē stultitia est. His aūt qui
salui fiunt id est nobis dei virtus est. Ergo
euacuatum est scandalum crucis christi.

¶ Euacuatum est scandalum crucis christi

- Diuinitatis ostensione.
- Angelorum distinctione.
- Creaturarum productione.
- Hominis formatione.
- Figurarum verificatione.
- Christi incarnatione.
- Mediarotis redemptione.
- Virtutum moderatione.
- Peccatorum reconciliatione.
- Spirituali inuocatione.
- Anime beatificatione.
- Corporis glorificatione.

¶ Primo euacuatū ē scan

dalum crucis christi diuinitatis ostensiōe.
Exemplum enim crucis originaliter. ⁊ pri
mo inuentū est in altitudine maiestatis di
uine. Unde Ephe. iij. dicitur. In charitate
radicati ⁊ fundati possitis comprehendere
cum omnibus sanctis que sit longitudo la
titudo sublimitas ⁊ profundum. in quibus
designatur mysteriuꝫ crucis. Job. xi. Excel
sior celo est ⁊ quid facies? ꝓfundior infer-
no ⁊ vnde cognosces? Longior terra men
sura eiꝰ ⁊ latior mari. Ubi designat ꝑ altitu
dinē excellētiā v̄tutꝭ sup oīa. ꝑ ꝓfunditatē
v̄tutē ad cognoscēdū occulta. ꝑ lōgitudinē
durationē sui eē. ꝑ latitudinē affectū dile-
ctiōis ad oīa. Vel vt Dyonisiꝰ dic̄. xi. c. de
dīnis noibꝰ. Per altitudinē intelligit īmē-
sitas dīnitatꝭ eiꝰ cū sit sup oīa exn̄s. Per ꝓ
funditatē intelligit incōprehēsibilitas eēn-
tie ipsius. Per lōgitudinē ꝓcessus v̄tutꝭ eiꝰ
oīa penetrātꝭ. Per latitudinē v̄o supextēsi
eiꝰ ad oīa iq̄tū. s. sub eiꝰ ꝓtectōe oīa ꝯtinent

¶ Secundo euacuatum est

scandalū crucis xp̄i angelorum distinctiōe
In altitudīe pone cherubin ⁊ seraphin. In
ꝓfundo angelos ⁊ archangelos. In dextra
ꝑte virtutes ⁊ ptātes. In sinistra p̄ncipatꝰ
⁊ dn̄atōes. In medio thronos. ⁊ sic hēbis
crucē xp̄i formatā ex nouē ordinibꝰ angelo
rum ad designandū q̄ hij ordines reparati
sunt per crucem xp̄i: quia xp̄s pendēs in cru
ce habuit officia omnium istorum ordinū.
Cherubin enī interpretatur plenitudo sciē
tie. Sed in xp̄o sunt oēs thesauri sapientie
⁊ scientie dei absconditi. Col. i. Seraphin
interpretatur incendium. Sed xp̄us deus
noster ignis consumens est. Est etiam an-
gelus: quia vocatur magni cōsilij angelus.
Est etiam archangelus: quia fortitudo dei
ps̄. Dominus fortis ⁊ potēs: dominus po-
tens in prelio. Est etiā virtus, ps̄. Dextera
domini fecit virtutem. Est etiam potestas
Mathei vltimo. Data est mihi omnis po-
testas in celo ⁊ in terra. Est etiaꝫ principa
tus. Esa. ix. Factus est principatus sup hu
merū eius. Est etiā dominationes. ps̄. Do
minabit a mari vsqꝫ ad mare. Est etiā thro
ni. ps̄. Thronus tuus deus in seculū seculi.

¶ Tertio euacuatū est scan

dalū cruc̄ xp̄i in creaturarū ꝓductiōe, q̄ꝫtū
ad distinctionē. Altitudo eñ est natura in
tellectualis incorruptibilis. ꝓfundū ē crea-
tura pure corpalis corruptibilis. dextrū est
creatura corpalis celestis incorruptibilis.
sinistrū est cratura ꝑtim corpalis ⁊ ꝑtim in
tellectualis homo. Etiā in mundi situatiōe
cuiꝰ sublimitas est meridies. profundū est
aquilo. dextrū est oriēs. sinistrū est occidēs
vt dic̄ ph̄s. ij. de celo ⁊ mūdo. Etiā in tēpoꝝ
varietate. cuiꝰ sublimitas ē estas. ꝓfunduꝫ
yems. dextrū ver. sinistrū autumnus. Etiā
in elementoruꝫ combinatione, cuiꝰ sublimi

tas est ignis. profundũ terra. dextrũ aer. si-
nistrũ aqua. Etiã qualitatũ variatiõe. cui⁹
sublimitas est caliditas, pfunduz siccitas,
dextrum humiditas. sinistrum frigiditas.

¶ Quarto euacuatum est

scandalũ crucis xpi hoĩs formatiõe. qui ex
tenso corpe ⁊ brachijs gerit similitudinem
crucis. Etiã in humorꝝ cõpositione. cui⁹ sub
limitas est sanguis. profundũ melencolia.
dextrũ colera. sinistrũ fleugma. Etiã ĩ viriũ
coaptatione: cui sublimitas est intellect⁹. p
fundũ sensus: dextrũ irascibilis. sinistrũ con
cupiscibilis. Etiã in natiuitatis originatio
ne: cuius sublimitas est nasci de matre sine
patre. vt xp̃s. profundũ est nasci de patre ⁊
matre. vt Abel ⁊ Caym. dexterũ nasci sine
patre ⁊ sine matre. vt Adam. sinistrum na
sci de patre sine matre. vt Eua.

¶ Quinto euacuatum est

scandalũ crucis xpi figurarũ verificatione
Nã mysteriũ crucis fuit figuratũ primo in
ligno scientie boni ⁊ mali. qꝛ hoc gen⁹ mor-
tis maxime cõueniens erat satisfactioni p
peccato primi parentis. qđ fuit ex eo ꝙ con
tra mandatũ dei pomũ ligni vetiti sumpsit.
⁊ ideo ꝯueniens fuit ꝙ xp̃s ad satisfacien
dũ pro peccato illo seipm pateretur ligno
affigi quasi restituẽs ꝙ adã sustulerat ꝺm
illud ps̃. que non rapui tunc exoluebã. Vñ
Aug. dicit in quodã sermone de passione.
Contempsit adã preceptũ accipiens ex ar
bore pomũ. Sed quicquid adã pdidit xp̃s
inuenit in cruce. Scđo in archa noe. vt em̃
Aug. dicit in sermone de passione. Sicut de
diluuio aquarũ humanũ gen⁹ archa lignea
liberauit: sic crux xpi a diluuio pene inferna
lis. Tertio in virga moysi. Nã moyses ma
re diuisit virga ⁊ pharaonẽ prostrauit: ⁊ po
pulũ dei redemit. Quarto in extẽsione ma-
nus moysi ꝯtra virgã ad subuersionẽ ama
lech. Nã vt amalech vinceretur contra vir-
gã: moyses expãsis manib⁹ extẽdit. Quin-
to in archa testamẽti. qm̃ lex dei archa cre-
ditur testamẽti in q̃ erat recondita. Sexto
in altari olocaustorꝝ qđ erat factũ de lignis
in quo tamẽ sacrificia aĩaliũ offerebant vt
hꝫ Exo. xxvi. Septio in palo serpẽtis. Jo.
iij. Sicut moyses exaltauit serpentẽ in de-
serto: ita exaltari oꝫ filiũ hoĩs vt oĩs q̃ cre
dit in ipm nõ pereat ꝫ habeat vitã eternã.
Sup quo Criso. dicit. Exaltari audiẽs sus-
pensionẽ intelligas in altũ vt sanctificaret
aerẽ qui sanctificauerat terrã ambulãdo in
ea. Octauo in virga lignea quã moyses in
aquã misit: ⁊ amarã aquã in dulcedinẽ cõ-
mutauit. ⁊ ex lignea virga de spiritali petra
salutaris vnda pfluxit. Nono in iacob qui
cancellatis manib⁹ in modũ crucis bñdixit
filios ioseph. Decimo in ysaac q̃ portauit li
gna p sui imolatiõe. Undecimo in naamã
q̃ suspẽsus est in cruce. Hester. vi. Duodeci
mo in signo thau. vt habetur Exo. xij.

¶ Sexto euacuatũ est scan

dalũ crucis xpi in xp̃i incarnatiõe. cui⁹ sub
limitas est qꝛ diuinitas assumpsit humani
tatẽ in vnitate personali vt de natura corru
pta ⁊ infirma assumeret qđ in tantã ꝟtutẽ
⁊ dignitatẽ erat pmouendũ. profundũ est
natura cũ defectib⁹ aptis ad redemptionẽ.
Ad hoc em̃ filius dei carne assumpta venit
in mũdum vt pro pctõ humani generis sa-
tisfaceret. Unus aũt pro peccato alterius
satisfacit dũ penaꝫ peccato alteri⁹ debitã in
seipm suscipit. Huius aũt defect⁹ corporalis
scilꝫ mors: fames: ⁊ sitis: ⁊ hmõi sunt pena
peccati. quod est in mũdũ per adã introdu
ctũ. ꝺm illud Roma. v. Per vnũ hoĩem pec
catũ intrauit in munduz: ⁊ per pctm̃ mors.
Ideo conueniens fuit ꝙ xp̃s huius panali
tates in sua carne susciperet vice nostra. ꝺm
illud Esa. liij: Vere languores nostros ipse
tulit. Dextrũ est quia simul fuit viator ⁊ cõ
prehensor. Nã ante passionẽ ꝺm mentẽ ple
ne videbat deũ. ⁊ sic habebat beatitudinẽ.
q̃ꝫtũ ad id quod est propriũ anime. sed q̃n-
tũ ad alia deerat ei beatitudo: quia ⁊ anima
eius erat passibilis: ⁊ corp⁹ passibile ⁊ mor
tale. Jere. xiiij. Quasi colonus futur⁹ es in
terra: ⁊ quasi viator declinans ad manẽdũ.
⁊ ideo simul erat comprehensor inquantũ
habebat beatitudinẽ anime propriam: ⁊ si
mul viator inquantũ tendebat in beatitu-
dinem ꝺm id quod ei de beatitudine deerat.
Sinistrũ est vnitas indiuisibilis diuinitaꝗ
⁊ humanitatis. Unde Damascenus dicit
li. iij. Et si xp̃s mortuus est vt homo ⁊ san-
cta eius anima ab incontaminato diuisa ẽ
corpe. Sed diuinitas inseparabilis ab vtris
ꝗ permanũt ab anima dico ⁊ corpore.

¶ Septimo mediatoris re

demptione euacuatum est scandalum cru-
cis christi. Dicitur eniz. i. Thimo. ij. Unus

est mediator dei ⁊ hominū homo christus iesus. Cuius sublimitas est ascensio ipsius in celum. Marc. vlti. Dominus quidem iesus postꝙ̃ locutus est eis assumptus est in celū ⁊ sedet a dextris dei. ꝓfundū est descēsus eiꝰ in sepulchrū q̃ntū ad corpꝰ: ⁊ in lymbū q̃ntū ad aīam. Math. xxvi. Mittēs hec mulier vnguentū hoc in corpus meū ad sepeliendū me fecit. Et ps̃. Tollite portas p̄ncipes vr̃as ⁊ eleuamini porte eternales ⁊ introibit rex glie. Dextrū est resurrectio. Luce vlti. Oportebat xp̄m pati ⁊ resurgere a mortuis tertia die. Sinistrū est passio vsqꝫ ad mortē. Unde Aug. lib. xiij de trini. dicit. Sanande nostre miserie ꝯueniētior modꝰ aliꝰ non fuit ꝙ̃ ꝑ xp̄i passionem ⁊ mortem.

Octauo euacuatum est

scandalū crucis xp̄i virtutuꝫ moderatione. Primo per crucē intellectualē. cuiꝰ sublimitas est sapiā q̃ ꝯsiderat altissimas causas. vt dr̃. i. Macha. Uñ ꝯuenient iudicat ⁊ ordinat de oibus: q2 iudiciū ꝑfectū ⁊ vl'e haberi non pōt nisi ꝑ resolutionē ad primas cās. ꝓfundū est scientia q̃ est de ꝯclusiōibꝰ demonstratis ex p̄ncipijs. dextrū est intellectus q̃ est habitꝰ principioꝝ bm̄ se ꝯsideratoꝝ. Sinistrū est ꝯsiliū qd̄ ꝑficit rōneꝫ practicā. Scd̄o ꝑ crucē moralē. cuius sublimitas est prudētia q̃ ꝑficit rōneꝫ. ꝓfundū est tꝑantia q̃ ꝑficit cōcupiscibilitatē. dextrū est iusticia q̃ ꝑficit volūtatē. sinistrū est fortitudo q̃ ꝑficit irascibilitateꝫ. Tertio ꝑ crucem transformalē ꝑ quā hō supra rōnem extollitur. cuiꝰ sublimitas est virtꝰ exēplaris per quā hō ad diuina se trahit q̃tū pōt. Mat. v. Estote perfecti sicut pat' vr̃ celestis perfectus est. Profundū est virtꝰ politica ꝑ quā viri boni reipublice ꝯsulūt: vrbesqꝫ tuētur. Dextrū est virtꝰ purgati animi q̃ terrenas cupiditates nō reprimit: ſ penitꝰ obliuiscit ⁊ possessiones nō vincit: ſ penitꝰ ignorat. sinistrū est virtꝰ purgatoria q̃ quadā humanoꝝ fuga solū se ingerit diuinis. Uñ Aug. dicit li. xix. de ci. dei ꝙ ociū sanctū q̃rit charitas veritatis: negociū iustū suscipit necessitas charitatis. quā sarcinā si nullus īponit ꝑcipiēde atqꝫ intuēde vacandū est veritati. si aūt imponit suscipiēda est ꝓpter charitatis necessitatē. Quarto ꝑ crucē doctrinalē cuiꝰ sublimitas ē spes q̃ ē ad caput crucifixi: q2 bñ sꝑantiū supna expectatio est. ꝓfundū est ḡtuita gr̃a q̃ mēti occulte a deo infunditur. Dextrū est bona opa. sinistrū est perseuerātia in bono opere. vt Aug. dicit libro de gratia veteris testamenti.

Nono euacuatū est scan

dalū crucis xp̄i pctōꝝ recōciliatiōe. Primo ꝑ crucē vnitiuā. cuiꝰ sublimitas est repatio ruine angelice. Col. i. Pacificās ꝑ sanguinē cruc̄ eiꝰ siue q̃ in celis siue q̃ in terris sūt. Profundū est liberatio sctōꝝ patrū de lymbo. Zach. ix. Tu quoqꝫ in sanguine testi tui emisisti vinctos de lacu in quo nō erat aq̄. dextrū est vocatio vtriusqꝫ ppl'i. ſ. iudayci ⁊ gētilis. Criso. eñ dicit ꝙ xp̄s in cruce expāsis manibꝰ morit' vt altera manu veterem ppl'm: altera eos q̃ ī gētibꝰ sunt trahat. sinistrū est ꝯtinuatio redempti ppl'i. Joh. xvij. Pr̃ sctē serue eos in noīe tuo quos dedisti mihi vt sint vnū sicut ⁊ nos. Scd̄o per crucem iustificatiuā. ſ. pn̄ie. cuiꝰ sublimitas est amor dei quē offendisti. ꝓfundū ē dolor ꝓ gr̃a quā amasti. dextrū est timor mortis ad quā curris. sinistrū est horror pene ad quā trāscurris. Tertio ꝑ crucē mortificatiuam cuiꝰ sublimitas est mortificatio ꝓprie volūtatis. Gal. ij. Viuo ego iā non ego ſ viuit in me xp̄s. ꝓfundū est immortificatio carnis. Gal. v. Qui aūt sunt xp̄i carnē suā crucifixerūt cū vitijs ⁊ concupiscētijs. dextrū est mortificatio in mūdanis. Gal. vlti. Mihi mūdus crucifixꝰ est ⁊ ego mūdo. sinistrū ē mortificatio in naturalibꝰ. Apl's. Mihi viuere xp̄s est ⁊ mori lucrū. Quarto ꝑ crucē gratificatiuā. scꝫ ꝑ iustificationē impij. cuiꝰ sublimitas est gratie infusio. ꝓfundū est remissio culpe. dextrū est motus liberi arbitrij in deū ip̄m sequēdo. sinistrū est motꝰ liberi arbitrij in pctm̄ ip̄m detestādo. ps̃. Dixi cōfitebor adūsum me iniusticiā meā dño ⁊c̄.

Decimo euacuatum est

scandalū crucis spūali innouatiōe. Primo ꝑ crucē originatiuā. cuiꝰ sublimitas est natiuitas spūalis. Joh. iij. Nisi q̃s renatꝰ fuerit ex aq̄ ⁊ spūscto nō pōt introire in regnū dei. Profundū est natiuitas corꝑalis. Joh. iij. Nūq̇d pōt hō iterato introire in ventrē matris sue ⁊ renasci. dextrū est natiuitas ex matrimonio. Geñ. ij. Crescite ⁊ multiplicami. sinistruꝫ est natiuitas ex adulterio. hi mōi fuerunt in patribus vñ est genealogia xp̄i. Math. i. Scd̄o ꝑ crucē ꝑegrinatiuā. cuius sublimitas est posse nō peccare. ſ. in statu in

nocentie. ꝓfundũ est nõ posse. s. sub origina li. dextrũ ẽ nõ posse peccare. s. in statu gl'ie. si nistrũ ẽ posse peccare. s. in statu gr̃e. vt decla rat mgr̃ lib. xi. sũarum. Tertio per crucẽ re stauratiuã cuiꝰ sublimitas ẽ diuina inspira tio. Apoc. iij. Ego sto ad hostiũ ⁊ pulso. Et ps̃. Audiã q̇d loquat̃ in me dñs deꝰ meus. ꝓfundũ est ꝯtritio cordis. Joel. ij. Scindi te corda vr̃a ⁊ ꝯuertimini ad dñm deũ vr̃z ⁊c̃. dextrũ est ꝯfessio oris. Jaco. v. Cõfitemini alterutrũ pctã vr̃a ⁊ orate ꝑ inuicẽ vt salue mini. Sinistrũ est satisfactio opis. Lu. xix. Si q̇d aliquẽ defraudaui reddo q̄druplũ. Quarto ꝑ crucẽ defectiuã. cuiꝰ sublimitas ẽ amor dei. ꝓfundũ est amor ꝓximi dextrum est amor sui. sinistrum est amor inimici.

¶ Undecimo euacuatũ est scandalũ crucis xp̄i aĩe beatificatiõe. cuius sublimitas ẽ clara ⁊ meridiana visio dei in patria. Jo. iij. Scimꝰ q̄m cũ appꝛuerit sil'es ei erimꝰ ⁊ videbimꝰ eũ sicuti est. deorsum est visio vespertina rerũ in ꝓprio gñe. dextrũ ẽ cõprehensio. i. Cor. ix. Sic currite vt cõpre hendatis. sinistrum est sempiterna fruitio ⁊ delectatio. ps̃. Delectationes in dextera tua vsq̄ in finem.

¶ Duodecimo euacuatum est scandalũ crucis xp̄i corporis glorificatio ne. cuiꝰ sublimitas est claritas. ꝓfundũ est agilitas. dextrũ est impassibilitas. sinistrũ est subtilitas. q̄ sunt q̄ttuor dotes corporis glorificati in resurrectione. Lignũ aũt cruc̄ xp̄i lz diu sub terra latuerit. tñ hodie clarũ splendescit ꝓpt̃ mĺta. Prio q2 regina saba illud ꝓuidit. Scd̄o q2 xp̄s suo cruore illud decorauit. Tertio q2 cõstatino in celo oñsũ fuit. Quarto q2 helena illud repꝛiens orna uit. q2 reptor ꝑ martyrij palmã triũphauit Sexto q2 fidelis ꝑ hoc signũ dyabolũ effu gauit. hec oĩa patẽt ĩ legẽda huiꝰ diei. Et sic pꝫ quõ ꝑ inuentionẽ cruc̄ xp̄i euacuatũ est scandalũ eiꝰ. hic ꝑ gr̃am. tãdẽ ꝑ gl'iã. amẽ.

¶ In festo corone domini Sermo. xxxi.

Exiuit iesus portas coronã. Jo. xix. ⁊ in euãgelio ꝓ sentis solẽnitat̄. Apl's ad Col. ij. dic̃ sic. Estis ĩ illo repleti q̇ est caput oĩs ꝓncipatꝰ ⁊ ptãt̄. Sup q̄ moueo talẽ q̄õnẽ. Utrũ xp̄s q̄ electos ĩ gl'a celesti coronat sit caput eccl'ie ꝑ gr̃aꝫ q̄ ipaꝫ decorat. Ad istã q̄õnem rñdẽt duo doctores noui testi. Pri mꝰ ẽ btũs paulꝰ Eph. i. dicẽs sic. Oĩa subie cisti sub pedibꝰ eiꝰ. ⁊ ip̄m dedit caput supra oẽm eccl'iaꝫ q̄ ẽ corpꝰ ipiꝰ ⁊ plenitudo ipiꝰ. q2 oĩa in oĩbꝰ adimpleuit. Scd̄s ẽ scũs Tho. iij. pte. q. viij. art. i. dicẽs sic. Sic tota eccl'ia d2 vnũ corpꝰ mysticũ ꝑ sil'itudinẽ ad corpꝰ naturale hoĩs s̃m ꝙ diũsa mẽbra hñt diũ sos actꝰ. vt apl's dic̃. Rom. xij. ⁊ i. Cor. xi. Ita xp̄s d2 caput eccl'ie s̃m sil'itudinẽ hũa ni capit̄. ĩ q̄ tria possumꝰ ꝯsiderare. s. ordinẽ ꝑfectiõeꝫ ⁊ ꝟtutẽ. Ordinẽ: q2 caput ẽ pria ps hoĩs ĩcipiẽdo a supiori. Et inde ẽ ꝙ oẽ ꝓncipiũ ꝯsueuit vocari caput. s̃m illŏ Jer. ij. Ad om̄e caput me posuisti lupanar tibi. Perfectiõeꝫ ãt: q2 ĩ capite vigẽt oẽs sensus ⁊ interiores ⁊ exteriores. cũ in ceteris mẽ bris sit solꝰ tactꝰ. ⁊ inde ẽ qŏ dr̃ Esa. xi. Se nex ⁊ honorabil' ipse ẽ caput. Uirtutẽ ꝟo: q2 virtꝰ ⁊ motꝰ ceteroꝝ mẽbroꝝ ⁊ guberna tio eoꝝ ĩ suis actibꝰ ẽ a capite ꝓpt̃ vim sen sitiuã ⁊ motiuã ibi dñanteꝫ. vñ ⁊ rector d2 caput ppl'i. s̃m illŏ. i. Reg. xiij. Cũ eẽs puu lus ĩ eccl'ijs tuis caput ĩ tribubꝰ isrl' factꝰ es Hec aũt tria cõpetũt xp̄o sp̄ũal'r. Prio em̄ s̃m ꝓpinq̄tatẽ ad deũ gr̃a xp̄i altior ⁊ prior ẽ. ⁊ si nõ tpe: tñ dignitate. q2 oẽs alij accepe rũt gr̃am ꝑ respectũ ad gr̃am ipiꝰ. s̃m illud Rom. viij. Quos p̄sciuit hos ⁊ p̄destina uit ꝯformes fieri ymagini filij sui vt sit ipe ꝓgenitꝰ in mult̄ fr̃ibꝰ. Scd̄o ꝟo ꝑfectionẽ hꝫ q̄ꝫtũ ad pleitudinẽ oĩm gr̃arũ. s̃m illud Jo. i. Uidimꝰ eũ plenũ gr̃e ⁊ ꝟitat̄. Tertio ꝟtutẽ hũit influẽdi gr̃aꝫ ĩ oĩa mẽbra eccl'ie s̃m illŏ Jo. i. De pleitudiẽ eiꝰ oẽs accepimꝰ Sciẽdũ ꝙ oẽs electi veluti capilli sũt ĩ xp̄o radicati ꝑ et̃nã p̄destiatõeꝫ. Uñ d2 Apoc. i. In medio septẽ cãdelabroꝝ aureoꝝ vidi sil'em filio hoĩs. Caput ãt eiꝰ ⁊ capilli erãt cãdidi velut lana alba ⁊ tãq̄ꝫ nix. Predesti natio ei põt ꝯsiderari dupl'r. Uno mõ s̃m ipꝫ actũ p̄destiant̄. ⁊ sic p̄destiatio xp̄i nõ ẽ cã nec exẽplar p̄destiatiõis scõꝝ. cũ vno ⁊ eodẽ actu eterno p̄destinauerit deꝰ xp̄m ⁊ electos. Alio mõ põt ꝯsiderari p̄destiatio s̃m terminũ ⁊ effectũ p̄destinatiõis. ⁊ s̃m hoc p̄destinatio xp̄i est cã ⁊ exẽplar nr̃e p̄ destinationis. ⁊ hoc dupl'r. Prio quãtũ ad bonũ ad qŏ p̄destinamur. xp̄us em̄ p̄desti natꝰ ẽ ad hoc ꝙ eẽt dei filiꝰ naturalis. Nos aũt p̄destinamur ad filiationẽ adoptõis q̄ est quedã ꝑticipata sil'itudo filiatiõis natu ralis. Rom. i. Quos p̄sciuit hos ⁊ p̄desti nauit ꝯformes fieri ymagĩs filij eiꝰ. ⁊ Jo. i.

dedit eis ptātē filios dei fieri. Scd̄o q̄tū ad
modū ɔsequendi istud bonū qd̄ ē p grām
vt p iesum xp̄m cōpleret. Sub p̄destinati-
one em̄ eterna cadit nō solū id qd̄ fiendum
in tpe: s etiā mod⁹ ⁊ ordo bm̄ quez cōpled⁹
est in tpe. Un̄ si xp̄s nō fuissz incarnādus
deus p̄ordinasset hoīes saluari p aliā cām.
Sz q2 p̄ordinauit incarnationez xp̄i simul
cum hoc p̄ordinauit vt esset cā nr̄e salutis.
Dicit em̄ Aug. lib. de p̄destinatione sctōꝝ.
Est p̄clarissimū lumen p̄destinatiōis ⁊ gr̄e
ipse saluator: ipse mediator dei ⁊ hoīm hō
xp̄s iesus. Et Eph. i. dicit. Predestinauit
nos in adoptionē filiorū p iesum xp̄m. Et
sicut apud deū cognit⁹ est numer⁹ electorū
sicut dicit Aug. lib. de correctione ⁊ gr̄a ꝙ
cert⁹ est p̄destinatoꝝ numer⁹ qui nec auge
ri pōt nec minui. sic xp̄s tanq̄z caput ecclie
hz noticiā oīm saluādoꝝ in merito sue pas
sionis. Un̄ glo. sup illud Apoc. v. Dignus
est agn⁹ qui occisus est accipe diuinitatē ⁊
sciaz. dicit. i. animū ⁊ cognitionē q2 ad xp̄m
⁊ ad ei⁹ dignitatē spectāt quodā mō oīa in
q̄tū subiecta sunt ei oīa. Ip̄e em̄ est oīm iu
dex ɔstitut⁹ a deo q2 fili⁹ hoīs est. vt dicitur
Joh. v. Et Joh. iij. dicit. Ip̄e em̄ sciebat q̄d
esset in hoīe. Et Mathei. x. Capilli capitis
vestri oēs nūerati sunt. Circa electos autē
considerant q̄ttuor. Primo q2 sicut capilli
q̄nq̄z radicant in capite ⁊ q̄nq̄z decidūt: sic
quidā radicant in xp̄o p grām pseueratu-
ri ⁊ quidā nō pseueraturi. Est em̄ liber vite
ɔscriptio ordinatoꝝ in vitā eternā ad quā
ordinat aliq̄s ex duob⁹. s. ex p̄destinatione
diuina. ⁊ hec ordinatio nunq̄z deficiet. ⁊ ex
gr̄a. Quicūq̄z em̄ hz grāz ex hoc ip̄o dign⁹
est vita eterna. ⁊ hec ordinatio deficit inter
duz. q2 aliq̄ ordinati sunt ex gr̄a habita ad
habendū vitā eternā ex p̄destiōe diuina. a
qua tn̄ deficiūt p pctm̄ mortale seq̄ns. ps̄.
Deleant de libro viuētiū ⁊ cū iustis nō scri
bant. De pseuerantib⁹ aūt dr̄ Luc. xij. Ca-
pill⁹ de capite vr̄o nō pibit. Scd̄o q2 sic ca-
pilli q̄nq̄z lauātur ab eo cui⁹ sunt: q̄nq̄z ab
alio: sic electi q̄nq̄z lauant a xp̄o p p̄prium
sanguinē. Apoc. i. Dilexit nos ⁊ lauit nos a
pctis nr̄is in sanguie suo. Et q̄nq̄z p̄cibus
sctōrum. Nā Gen. xxv. dr̄ ꝙ ysaac rogauit
deū p Rebecca vxore sua: ⁊ dedit ɔceptum
rebecce. Ex illo aūt ɔceptu nat⁹ est Iacob q̄
fuit p̄destinat⁹. Nō fuisset aūt impleta pre
destinatio si nat⁹ nō fuisset. Un̄ p̄destina-
tis conandū est ad orandū ⁊ bn̄ opanduz

q2 p ista p̄destinatiōis effect⁹ certitudinali
ter implet. ppter qd̄ dicit. ij. Pet. i. Sata-
gite vt p bona opa certā vestrā vocationē
⁊ electionē faciatis. Tertio q2 sic Absalon
p capillos fuit suspensus in ligno. ij. Reg.
xviij. Sic xp̄s fuit suspensus in cruce ppter
electos. Per hoc em̄ hō cognoscit q̄ntū de⁹
diligat hoīem. ⁊ p hoc puocat ad diligen-
dū ip̄m in quo pfectio humane salutis cō-
sistit. Un̄ apl's dicit Roma. v. Cōmendat
de⁹ suā charitatē in nobis. qm̄ cū inimici es-
semus: xp̄s p nobis mortu⁹ est. Quarto q2
Abacuch fuit portat⁹ p capillos in babylo
nem in lacū. Dan̄. xiiij. Sic xp̄s descendit p
pter dilectos ad inferos. Eph. iiij. ꝙ autem
ascendit quid est nisi q2 descendit primū in
inferiores partes terre. glo. i. ad iferos. Et
Zach. ix. Tu quoq̄z in sanguine testamēti
tui emisisti vinctos de lacu in quo non erat
aqua. Ideo dicitur Dan̄. vij. Capilli capitis
eius velut lana munda. Et his modis exi-
uit christus portans coronam.

Exiuit iesus portans coronam
- Sanctificationis.
- Glorificationis.
- Redemptionis.
- Exaltationis.
- Adorationis.
- Retributionis.
- Premiationis.

Primo exiuit iesus por
tans coronā sanctificatiōis. Nā sanctifica-
ri est aliq̄d fieri sanctū. Fit aūt aliquid non
solū ex cōtrario: sed etiā ex negante vel pri-
uante opposito. sic albū fit ex nigro ⁊ etiaz
ex non albo. Nos aūt ex peccatorib⁹ sancti
efficimur ⁊ ita sanctificatio nostra ē ex pec
cato. i. Coꝝ. vi. ⁊ hoc qd̄ fuistis aliq̄n. s. pec-
catores: sed abluti estis sed sctificati estis.
Sed xp̄s quidē bm̄ hoīem factus est scūs
q2 hanc gratie sanctitatē non semp habuit
non tn̄ factus est sctūs ex peccatore. q2 pec-
catū nunq̄ꝫ habuit. Sed fact⁹ est sanct⁹ ex
non sancto bm̄ hoīem. nō quidē priuatiue
vt scilicet aliquando fuerit homo ⁊ nō fue-
rit sanctus. sed negatiue: quia scilicet quan
do non fuit homo non habuit sanctitatem
humanam. ⁊ ideo simul factus fuit homo
⁊ sanctus homo. propter quod dicit ange-
lus Luce. i. Quod nascetur ex te sanctum.
Quod exponens Greg. xviij. moral. dicit.
Ad distinctiōez nostre sanctitatis. ⁊ sic san

ctus nasciturus asseritur. Nos quippe si san
cti efficimur nō tamē nascimur: q2 ipa natu
re corruptibilis conditiōe cōstringimur. Il
le autē solus veraciter nat⁹ est sanct⁹: qui ex
cōiunctōe carnalis copule ɔcept⁹ nō est. Et
Joh. x. Quē pater scīficauit ⁊ misit in mun
dum. Et sicut ꝑ verbū dei oīa facta sunt: ita
ꝑ verbū incarnatū sunt oēs hoīes sanctifi
cati q̄ sanctificant̄. Heb. ij. Qui sanctificat
⁊ q̄ sanctificant̄ ex vno oēs. Est aūt duplex
sanctificatio. Una quidē adultoꝝ: qui ꝫm ꝓ
prium actū sanctificant̄. Alia autē pueroꝝ
qui nō sanctificant̄ ꝫm ꝓpriū actū fidei: sed
ꝫm fidē ecclesie vel parentū. Prima aūt san
ctificatio est ꝑfectior secūda: sicut actus est
ꝑfectior ꝙ habit⁹. ⁊ qd̄ est per se eo qd̄ est ꝑ
aliud. Sanctificatio vero xp̄i fuit perfectis
sima: q2 sic sanctificat⁹ est vt esset alioꝝ san
ctificator dupliciter. Primo quidē per eius
passionē. Heb. xiij. Xp̄s vt sanctificaret per
suū sanguinē populū: extra portā passus ē.
Secundo per baptismum Johānis. iij. Ni
si quis renat⁹ fuerit ex aqua ⁊ spū scto ⁊c̄. q2
grā collata est aīe xp̄i: sicut cuidā vniuersali
ꝑncipio gratificatiōis in hūana natura. ꝫm
illd̄ Eph. i. Gratificauit nos in dilecto filio
suo. Et sic exiuit iesus portans coronā san
ctificatiōis nostre. Ideo dr̄ Eccli. xxxij. Or
namentū grē accipias coronā.

Secundo exiuit iesus por
tans coronā glorificatōis. ps. Gloria ⁊ ho
nore coronasti eū: ⁊ ɔstituisti eū sup opera
manuū tuarū. Oīa subiecisti sub pedi. ei⁹ ⁊c̄
Nam xp̄o collata est maior gloria ꝙ ade ꝑ
mo homini in statu innocētie. vt p꞉ ex ꝑui
legiis vtriusq3 q̄ fuerūt duodecim ⁊c̄. Pri
mū fuit formatiōis. Dicitur eñ. i. Cor. xv.
Prim⁹ hō de terra terren⁹. Secūdus de ce
lo celestis. Xp̄s eñ dr̄ de celo descendisse du
pliciter. Uno modo rōne diuine nature. nō
ita ꝙ diuina natura esse in celo desierit. sed
q2 in infimis nouo modo esse cepit. scil3 ꝫm
naturā assumptam. ꝫm illud Joh. iij. Nemo
ascendit in celū nisi q̄ descēdit de celo filius
hoīs q̄ est in celo. Alio modo rōne corpis:
nō q2 ipm corp⁹ xp̄i ꝫm suā substantiā de ce
lo descēderit. Sed q2 ꝟtute celesti. i. spūscti
est ei⁹ corp⁹ formatū. Uñ Aug. dic̄ ad Oro
sium exponēs auctoritatē inductā dic̄. Cele
stem dico xp̄m q2 nō ex hūano cōcept⁹ est
semine. Et hoc modo etia3 Hilari⁹ exponit
lib. de trini. Adam ergo fuit de terra terren⁹

xp̄s aūt de celo celestis. Secundū fuit im
pletionis. Na3 incarnatōis misteriū est pri
mo homī reuelatū. vt p3 ꝑ hoc qd̄ dixit. hoc
nūc os ex ossib⁹ meis ⁊c̄. qd̄ apl's dicit esse
magnū sacramentū in xp̄o ⁊ in eccl'ia. vt p3
Eph. v. Sed ꝑ iesum xp̄m est impletū. Uñ
Aug. dic̄ in lib. de ꝟbis dñi exponēs illd̄ qd̄
habet̄ Luce. xix. Uenit fili⁹ hoīs querere ⁊
saluare qd̄ perierat. Si hō nō peccasset fili⁹
hoīs nō venisset. Et. i. Thim. i. sup illd̄ ꝟbū
xp̄s venit in hūc mūdu3 peccatores saluos
facere. dic̄ glo. Nulla causa fuit veniēdi xp̄o
dño nisi peccatores saluos facere: tolle mor
bos: tolle vulnera ⁊ nulla ē causa medicine

Tertiū fuit visionis. Nam ꝑmus hō vidit
deū vt viator in enigmate. Homo eñ in pa
radiso fuit beat⁹: nō illa ꝑfecta beatitudine
in quā trāsferēdus erat: q̄ in diuine essentie
visione ɔsistit: habebat tñ perfectā vitā ꝫm
quendā modū inq̄ꝗtū habebat integritate3
⁊ ꝑfectionē quandā naturalē. vt dic̄ Aug.
xi. sup Gen̄. ad l'ram. Uñ dr̄. i. Cor. xv. Nō
prius qd̄ spūale est: ꝟ qd̄ aīale est. Xp̄s aūt
vidit deū vt viator ⁊ cōprehensor sine enig
mate. q2 diuine essentie visio cōuenit omīb⁹
beatis ꝫm participationē luminis deriuati
ad eos a fonte verbi dei. ꝫm illud Eccli. v.
Fons sapiētie ꝟbū dei in excelsis. Huic au
tem ꝟbo dei ꝓpinqui⁹ cōiungit̄ aīa xp̄i que
est vnita ꝟbo in ꝑsona ꝙ queuis alia crea
tura. ⁊ iđo pleni⁹ recipit influentiā luminis
in quo de⁹ videt̄ ab ipo verbo ꝙ quecunq3
alia creatura. ⁊ iđo pre ceteris creaturis per
fectius videt ipam ꝑmā veritatē q̄ est diui
na essentia. Joh. i. Uidim⁹ gloriā ei⁹ quasi
vnigeniti a patre plenū nō solū grē ꝟ etiam
ꝟitatis. Et Eph. i. De⁹ cōstituit eū sc3 xp̄m
in celestib⁹ sup oēm ꝑncipatū ⁊ ptātē ⁊ vir
tutē ⁊ dñationē: ⁊ sup oē nomē qd̄ noīatur
nō solū in hoc seculo ꝟ etiā i futuro. Quar
tum fuit cognitōis. Nam ꝑm⁹ hō de reb⁹ na
turalib⁹ ⁊ supnaturalib⁹ tñ cognouit ꝙtu3
erat necessariū ad gubernatōnē vite hūane
ꝫm statū innocētie. Alia ꝟo q̄ nec naturali
hoīs studio cognosci pñt: nec sunt necessa
ria ad gubernationē vite hūane. ꝑm⁹ homo
nō cognouit sicut sunt cogitatōes hoīm. fu
tura contingentia: ⁊ quedā singularia puta
quot lapides iacent in flumine ⁊ hmōi. xp̄s
aūt cognouit omīa ꝫm statū diuinū. q2 aīa
xp̄i cognoscit totā suā potentiā ⁊ oīa in que
pōt. pōt aūt in emūdationē infinitoꝝ pecca
toꝝ. ꝫm illud. i. Joh. ij. Ipe est ꝓpiciatio ꝓ

peccatis nostris: nõ aũt ꝑ nostris tm̃: ſ; etiã
ꝑ toti⁹ mũdi. Ideo aĩa xp̃i cognoscit infini
ta: q₂ oĩa q̃ sunt in potẽtia creature. Vñ cuʒ
in potentia creature sint infinita: ꝑ hũc mo-
dum scit infinita. p̃sertim cuʒ sit nobis dat⁹
a deo in doctorẽ. ẜm illud Iohel. ij. Letami
ni in dño deo vestro q̃ dedit vobis doctorẽ
iusticie. ¶ Quintũ fuit p̃seruatiõis. Nã p̃m⁹
hõ nõ poterat decipi nisi pctõ preuent⁹ q₂ in
tellect⁹ nõ poterat decipi ꝑ extimationẽ fal
si. Vñ ⁊ seductio mulieris ⁊ si p̄cesserit pec
catũ opis. subsecuta est tñ pctm̃ interne ele
ctionis. dicit eñ Aug. xi. sup Geñ. ad lr̃am
ꝙ mulier verbis serpentis nõ crederet nisi
iam inesset menti ei⁹ amor ꝓprie potestatis
⁊ quedã de se supba p̃sumptio. Xp̃s aũt nõ
potuit esse peccato p̄uent⁹. Ioh. viij. Quis
ex vobis arguet me de peccato. Et. i. Pet. ij.
Qui pctm̃ nõ fecit nec dolus inuent⁹ est in
ore ei⁹. ¶ Sextũ fuit damnatiõis. Naʒ p̃m⁹
hõ habuit dominiũ sup oĩa naturalia q̃tuʒ
ad effectus naturales. Dicit eñ Geñ. i. de
hoĩe. Presit piscib⁹ maris ⁊ volatilib⁹ celi: ⁊
bestijs terre. In alijs eñ aĩalib⁹ inuenit ẜm
extimationẽ naturalẽ. quedaʒ participatio
prudẽtie ad aliquos ꝑticulares act⁹. In ho
mine aũt vniuersalis prudẽtia q̃ est recta rõ
oĩm agibiliũ. oẽ aũt qd̃ est per participatio-
nem subdit ei qd̃ est ꝑ essentiã. ⁊ hoc natu-
ralit. Vñ est naturalis subiectio alioꝝ aĩali
um ad hoĩem. Xp̃s aũt habuit dominiũ su
per oĩa q̃tũ ad effect⁹ supnaturales. Nam
aĩa xp̃i ẜm qd̃ est instrumentũ v̈bi dei sibi
vniti habuit instrumentalẽ v̈tutẽ ad om̃es
imutatiões miraculosas ordinabiles ad fi-
nem incarnatiõis q̃ est instaurare siue que
in celis siue q̃ in terris sunt. Math. vlti. Da
ta est mihi oĩs ptãs in celo ⁊ in terra. ¶ Se-
ptimũ fuit assimilationis. Nam adã nõ assi
milabat nisi ĩ duplici statu hoĩm. Nõ eñ ꝑ
tinebat hoc ad originalẽ iusticiã quã adam
habuit in statu innocẽtie: ꝙ aĩa hoĩs habe-
ret v̈tutẽ transmutandi corp⁹ ꝓpriũ in quã
cunq₃ formã: ſ; ꝙ posset ip̃m ꝯseruare absq₃
nocumẽto. ⁊ hanc etiã v̈tutẽ xp̃s assumere
potuisset si voluisset. Sed cũ sint tres stat⁹
hoĩm. s. innocẽtie: culpe: ⁊ glorie. Adã nõ fu
it in tertio statu. xp̃s aũt sicut de statu glie
assumpsit cõprehẽsionẽ: ⁊ de statu innocen
tie imunitatẽ a peccato. ita de statu culpe as
sumpsit necessitatẽ subiacendi penalitatib⁹
hui⁹ vite. Heb. ij. Debuit ꝑ oĩa fratrib⁹ assi-
milari. ¶ Octauũ fuit incorruptiõis. Nam hõ
in statu innocẽtie erat icorruptibilis ex ꝑte
cause efficientis. q₂ vt dic Aug. li. de q̃stioni
bus veteris ⁊ noui testamẽti. Deus fecit ho
minẽ q̃ q̃diu nõ peccaret in mortalitate vi-
geret vt ip̃e sibi actor esset aut ad vitaʒ aut
ad mortẽ. Non eñ erat corp⁹ ei⁹ indissolubi
le ꝑ aliquã indissolubilitatis vigorẽ in corpo
re existentẽ: ſ; inerat nature aĩe vis q̃dã sup
naturalit data ꝑ quã poterat corp⁹ ab om̃i
corruptione preseruare: q̃diu ip̃a deo subie
cta mansisset. Vnde vis illa p̃seruandi cor-
pus a corruptõe nõ erat aĩe hũane natura-
lis ſ; ꝑ donũ gr̃e. ⁊ q̃uis gr̃am recuperaue-
rit ad remissionẽ culpe ⁊ meritũ glorie non
tamẽ ad amisse imortalitatis effectuʒ. Hoc
eñ reseruabat xp̃o ꝑ quẽ nature defect⁹ in
meli⁹ reparandus erat. Xp̃s aũt habuit im
mortalitatẽ per gr̃am ⁊ gloriam. poterat eñ
suã passionẽ ⁊ mortẽ impedire. ¶ Primo q̃-
dem aduersarios rep̃mendo: vt eũ aut non
vellent aut nõ possent interficere: vt pluries
fecit. Secũdo q₂ sp̃us ei⁹ habebat potesta
tem cõseruandi naturã carnis sue. ne a quo
cunq₃ lesiuo inflicto opprimeret. qd̃ q̃dẽ ha
buit aĩa xp̃i q₂ erat verbo dei cõiũcta in vni
tate ꝑsone. vt dicit Aug. li. iiij. de trini. ¶ No
num fuit ꝑfectiõis. Nã p̃m⁹ hõ habuit ꝑfe-
ctionẽ oĩs v̈tutis ẜm stat⁹ sui cõdecẽtiam.
Vñ Aug. omel. xi. dicit sic. Princeps oĩm
vicioꝝ dũ vidit adã de lymo terre ad imagi
nem dei factũ: pudicicia ornatũ: temperan-
tia cõpositũ: charitate splendidũ. habentur
ista de pnĩa dis. ij. §. p̃nceps. Et sic homo in
statu innocẽtie aliqualit habuit oẽs v̈tutes
q₂ ratio erat deo subiecta. ⁊ inferiores vires
erant rõnis subiecte. Virtutes autẽ sunt q̃-
dam ꝑfectiões quib⁹ ratio ordinat in deuʒ
⁊ inferiores vires aĩe disponunt ẜm regulã
rõnis. Vñ rectitudo p̃mi stat⁹ hoc exigebat
vt homo aliqualiter om̃es v̈tutes haberet.
Xp̃s aũt habuit ꝑfectiões oĩum v̈tutũ ẜm
plenitudinẽ gr̃e: q₂ q̃to aliqd̃ p̃ncipiũ est ꝑ
fecti⁹: tanto mag imp̃mit suos effect⁹. Cuʒ
aũt gr̃a xp̃i fuerit ꝑfectissima idõ ab ip̃a ꝓ-
cesserũt oẽs v̈tutes ad ꝑficiendũ singulas
potentias aĩe q̃tũ ad oẽs aĩe actus. Vñ su-
sup illud ps̃. Sed in lege dñi fuit voluntas
ei⁹. dicit glo. Hic ostendit xp̃s plenus om̃i
v̈tute ⁊ bono. ¶ Decimũ fuit gubernatiõis.
Nam p̃mus hõ est gubernator ⁊ caput oĩʒ
nascentiuʒ naturalit: q₂ homo est naturalit
animal sociale. Vnde hoĩes in statu inno-
centie vixissent socialiter, Socialis aũt vita

multoꝝ nō posset esse nisi aliquis presideret qui ad bonum cōmune intenderet. Multi em̄ per se intendūt ad multa. vnus vero ad vnum. Ideo philosophꝰ dicit .i. politice. Quandocunqꝫ multa ordinantur ad vnum semper inuenitur vnum vt principale ⁊ dirigens. Xp̄s aūt est gubernator ⁊ caput oīm nascentiū spiritualiter sed sm̄ diuersos gradus. Primo ⁊ p̄ncipaliter est caput eorum qui actu sibi vniuntur per gloriam. Secundo eorum qui actu vniuntur sibi per charitatem. Tertio eorum qui actu sibi vniuntur per fidem. Quarto eorum qui sibi vniunt̄ in potentia nondum ad actum redacta que tamen est ad actum reducenda sm̄ diuinaꝫ predestinationem. sicut sunt infideles per conuersionem. ¶ Undecimū fuit assimilationis. Naꝫ p̄mus homo fuit similis deo sm̄ duplicem imaginē. Xp̄us autem sm̄ triplicem. Unde super illud ps̄. Signatum est super nos lumē vultus tui domine. Glosa distinguit triplicem imaginem. scꝫ creationis recreationis: ⁊ glorificationis. Imago em̄ dei reperitur in homīe tripliciter. Uno modo sm̄ qd̄ homo habet aptitudinem naturalem ad intelligendum ⁊ amandū deum. ⁊ hec aptitudo consistit in ipsa natura mentis que est cōmunis om̄ibus hoībus. Alio modo sm̄ qd̄ homo actu vel habitu cognoscit ⁊ intelligit deum sed imperfecte. ⁊ hec est imago per conformitateꝫ gratie. Tertio modo sm̄ ꝙ homo actu deum cognoscit et amat perfecte: ⁊ sic attēditur imago sm̄ humilitatem glorie. primis duobus modis fuit imago dei in adam in statu innocentie: sꝫ omnibus modis fuit in christo. ¶ Duodecimum fuit translationis. Nam p̄mus homo fuit positus in paradiso terrestri. Genes. ij. Tulit deus hominē ⁊ posuit eum in paradiso voluptatis. Xp̄us autem est assumptus in paradiso celesti. Eph̄. iiij. Ascendit super om̄es celos vt adimpleret om̄ia. ps̄. Ascendit super celum celi ad orientem. Et sic ptꝫ corona glorificationis iesu xp̄i.

¶ Tertio exiuit iesus portās

coronā redemptioīs. Gentiles em̄ coronā spineam capiti suo imposuerunt: quē cruentantes derisorie salutauerunt. Iudei auteꝫ ip̄m cesari postposuerunt: ⁊ crucifige crucifige clamauerunt. In ipso em̄ modo passionis xp̄i prefiguratus est effectus redemptionis quo ad vtrosqꝫ scꝫ iudeos ⁊ gentiles. Primo em̄ passio xp̄i habuit effectum salutis in iudeis. quorum plurimi in morte xp̄i baptizati sunt. vt patꝫ Act. ij. ⁊ iij. Secūdo vero iudeis p̄dicātibꝰ effectū passionis xp̄i transiuit ad gentes. ⁊ idō cōueniens fuit vt xp̄s a iudeis pati inciperet. ⁊ postea iudeis tradentibꝰ per manus gentiliū eius passio finieretur. Quia vero xp̄s ad ostendendaꝫ abundantiā charitatis sue ex qua patiebat̄ in cruce positus veniā peccatoribꝰ postulauit. Huiꝰ petitionis fructꝰ ad iudeos ⁊ gentiles peruenit: a quibꝰ patiebat̄. Ideo dicit̄ Cañ. iij. Egredimini filie syon ⁊ videte regem salomoneꝫ in dyademate quo coronauit eum mater sua. Debemus autē egredi a q̄ttuor que nos impediunt a fructu redemptionis. ¶ Primo a vicio conformādo volūtatem nostrā diuine voluntati. Math. xxvi. Non sicut ego volo sed sicut tu vis: qd̄ dicit quia rectum vult esse hoīem ⁊ ad deū dirigit. vt Aug. exponit in Enchiridion. Et sup illud ps̄. Rectos decet collaudatio. dicit glo. Rectum cor habet q̄ vult qd̄ deus vult. scꝫ vt homo velit aliq̄d ex charitate sicut deus vult. ¶ Secundo ab odio. Nam odium nūq̄ꝫ vinceret amorē: nisi ꝑpter amorē maiorem cui odium correspondet. sicut homo magis diligit seip̄m q̄ꝫ amicuꝫ. ⁊ ꝑpter hoc ꝙ diligit se habꝫ odio etiā amicū si sibi contrarietur. ¶ Tertio a passione. Roma. vij. Iudico aliam legē in membris meis repugnantem legi mentis ⁊ captiuantē me in lege peccati quia passio ligat rationē. imo cū passiones intendunt̄ ligant totaliter vsum rōnis. Multi em̄ ꝑpter abundantiā amoris ⁊ ire versi sunt in insaniam. ¶ Quarto a vindicta. Naꝫ peccatū iudeoꝝ crucifigentiū xp̄m qd̄ ex cessit ex inuidia. odio ⁊ vindicta fuit grauissimum sicut dixit xp̄us pylato. Ioh. xix. Qui tradidit me tibi maius peccatum habet.

¶ Quarto exiuit iesus portans

coronā exaltatioīs. Naꝫ meritū importat quandā equalitatem iusticie. Unde apostolus dicit. Ei qui operatur merces imputatur sm̄ debitum. Cum enim aliquis sibi ex iusta voluntate subtrahit quod debet habere: meretur vt sibi amplius aliquid superaddatur quasi merces iuste voluntatis. Et inde ē ꝙ sicut dicit̄ Luc. xxiiij. Qui se humiliat exaltabitur. Cum autem christus in sua passione se humiliauerit infra suam dignitatem vsqꝫ ad confusionem: ⁊ opprobria que

sustinuit. Ideo ꝑ suā passionē ⁊ precipue ꝑ
coronationē spinarum. meruit exaltationē
q̄tum ad consessum paterne dextre ⁊ ma-
nifestationē diuinitatꝭ ipsius. ẜm illud Esa.
lij. Exaltabit̄ ⁊ eleuabit̄ ⁊ sublimis erit val-
de sicut obstupuerūt sup eū multi. sic inglo-
rius erit inter viros aspect⁹ ei⁹. Et Phil.ij.
dr̄. Fact⁹ est obediēs vsq̄ ad mortē: mortē
aūt crucis. ꝓpter qḋ ⁊ de⁹ exaltauit illum ⁊
donauit illi nomē qḋ est sup om̄e nomē. scȝ
vt ab om̄ib⁹ nominet̄ de⁹: ⁊ oēs sibi reuerē-
tiam exhibeant sicut deo. ⁊ hoc est qḋ subdi
tur vt in noīe iesu om̄e genu flectat̄ cele. ter.
⁊ infer. Et Esa. xxviij. Eris corona gl'ie ma
nu dn̄i: ⁊ dyadema regni in manu dei tui.

Quinto exiuit iesus por

tans coronā adoratōis. Cum em̄ in xp̄o sit
vna tantū ꝑsona diuine ⁊ humane nature
⁊ etiā vna ypostasis. ⁊ vnū suppositū. ideo
est ei⁹ vna adoratio: ⁊ vnus honor ex parte
eius q̇ adorat̄. Vn̄ Damas. li. iij. dicit. Ado
ratur caro xp̄i incarnato dei v̄bo nō ꝓpter
seipam: ẜ ꝓpter vnitū ei ẜm ypostasim ver
bum dei. Et sup illud ps̄. Adorate scabellū
pedū ei⁹. dicit glo. Qui adorat corp⁹ xp̄i nō
terrā intuet̄: ẜ illū poti⁹ cui⁹ scandalū est: in
cui⁹ honore scabellū adorat. Et in capitulis
quinte synodi dr̄. Si quis duabus naturis
adorari dicit xp̄m. ex quo due adorationes
introducunt̄: ẜ nō vna orōne deū v̄bum in
carnatū cū ꝓpria ipi⁹ carne adorat sicut ab
initio ecclesie dei traditum est. talis anathe
ma sit.

Sexto exiuit iesus portās

coronā retributōnis q̄tum ad potestatē iu-
diciariā. Vn̄ dr̄ Job. xxxvi. Causa tua qua-
si impij iudicata est. ꝓpterea iudicium cau-
sam q̄ȝ recipies. Et Aug. li. de v̄bis dn̄i dicit
Sedebit iudex q̇ stetit sub iudice. Damna-
bit veros reos q̇ falso fact⁹ est reus. Naȝ iu-
diciaria potestas hoī xp̄o cōpetit. Tuȝ ꝓpt
diuinā personā. Tum ꝓpt capitis dignitatē
Tum ꝓpt plenitudinē gr̄e habitualis. Tū
ex merito. s. vt ẜm dei iusticiaȝ iudex esset: q̇
pro dei iusticia pugnauit ⁊ vicit ⁊ iniuste iu-
dicatus est. Unde ipse dicit Apoc. iij. Ego
vici ⁊ sedi in throno patris mei. In throno
autē intelligitur iudiciaria ptās. ẜm illḋ ps̄
Sedet super thronū ⁊ iudicat equitatem.

Septimo exiuit iesus por

tans coronam premiationis. ps̄. Posuisti
in capite eius coronam de lapide precioso.
Sicut em̄ lapides preciosi firmant̄ in coro-
na ⁊ ipam ornant: ⁊ ipa est ornamentū co-
ronati. Sic in merito xp̄i firmant̄ om̄es el
cti: ⁊ sunt ad ornamētū gl'orie sue: prout p
tuit in ioseph q̇ vendit⁹ a fratrib⁹ suis duct
est in egyptū ⁊ nō fuit fact⁹ eunuch⁹ ne ph
rao abuteret̄ eo quē a tam graui pctō dn̄s
custodiuit pharaone infrigidato. Vn̄ ꝓp
fidē ⁊ castitatē a domina sua accusat⁹ inca
cerat⁹ fuit. Inde aūt extract⁹ ⁊ dn̄s egypt
ꝯstitut⁹. dū circuiret egyptū decliauit ad do
mū ꝓhutifaris ꝑ̇ncipis satraparuȝ pharao
nis: cui erat filia speciosissima noīe arseneth
sed idolatra que idola abiecit vt ioseph ha
beret sponsuȝ. Ad hanc aūt desponsandā ac
cessit ioseph indut⁹ tunica candida: ⁊ cū au
rea corona in curru aureo. In corona vero
erant inserti duodecim lapides ꝑ̄ciosi: super
q̇b⁹ erāt duodecī astra aurea ⁊ virga regia
in manu ei⁹. vt dr̄ in speculo historiali li. ij. c.
cxviij. Hec oīa fuerūt figura xp̄i: ꝑ̄cipue co-
rona in qua sunt duodecim trib⁹ israel: super
quib⁹ sunt duodecim apl'i. vt pȝ Apoc. xxij.
Et sic corona xp̄i est numer⁹ oīm saluando
rum q̇ decorant xp̄m hic in statu gr̄e: nouis-
sime aūt in statu glorie. Amen.

In festo victorie sancti Michaelis archangeli Sermo. xxxij.

Hic maior est in re-
gno celoruȝ. Math. xviij. ⁊ in
euangelio ꝑ̄sentis solēnitatis
Beat⁹ Bern̄. sup ps̄. Qui habitat dicit sic.
Dn̄e q̇d est hō q: innotuisti ei: aut fili⁹ hoīs
q: reputas eū: Deniq̄ȝ mittis ei vnigenitū
tuū īmittis spm̄ tuū. ꝑmittis vultū tuum: ⁊
ne q̇d vacet ī celestib⁹ ab ope sollicitudinis
illos etiam beatos spūs ꝓpt nos mittis in
ministeriū nostrū. hec ille. Super quo mo-
ueo talē questionē. Utrū in eccl'ia militanti
archangel⁹ michael maiorē dignitatē asseq̄
tur: cui⁹ officio diligenti⁹ a deo gubernatur.
Ad istam questionē rn̄dent duo doctores.
Prim⁹ veteris testamēti ē Daniel. x. c. dic̄
Michael vn⁹ de ꝑ̇ncipib⁹ ꝑ̇mis venit in ad
iutoriū meū. Secūdus noui testamēti est
Johānes Apoc. xij. dic̄ sic. Factū est preliū
magnū in celo. Michael ⁊ angeli ei⁹ prelia
bantur cū dracone: ⁊ draco pugnabat ⁊ an
geli eius ⁊ non valuerūt. neq̄ȝ est inuentus
locus eoꝝ ampli⁹ in celo. Sciendū q̄ ẜm

glo. sup illud Math. xxij. Simile est regnuꝫ celoꝝ homini regi qui fecit nuptias ⁊c. per regnū celoꝝ. presens ecclesia siue congregatio iustoꝝ intelligit. Hanc autē ecclesiaꝫ gubernat deus per angelos. Unde Aug. dicit iij. de trini. Quēadmodū corpora grossiora ⁊ inferiora: p subtiliora ⁊ potentiora quodā ordine regunt. Ita oīa corpora per spm̄ vite rōnalē. ⁊ spūs vite rōnalis desertor atq̄ peccator per spm̄ vite rōnalē ⁊ pium ⁊ iustum ⁊ ille per ipm deū. Nam tam in rebꝰ hūanis q̄ etiā naturalibꝰ hoc cōiter inuenit ꝙ potestas particularis gubernat ⁊ regit a ptāte vniuersali. sic potestas balliui gubernat p potestatē regis. Superiores aūt angeli qui presunt inferioribꝰ habēt sciētiā magis vniuersalē: sed ꝟtus cuiuslibet corporis est magis pticularis q̄ ꝟtꝰ spūalis substātie. Naꝫ omīs forma corporalis est indiuiduata per materiā ⁊ determinata ad hic ⁊ nunc. Forme aūt īmateriales sunt absolute ⁊ intelligibiles. ⁊ idō sicut inferiores angeli qui habent formas minꝰ vniuersales regunt per supiores. ita oīa corporalia regunt per angelos. Sed actio quā angelꝰ exercet pcedit a deo velut a pmo pncipio cuiꝰ nutu ⁊ auctoritate angeli operant: ⁊ in deū reducitur sicut in vltimū finē. ⁊ hoc facit ministerium Nam minister est sicut instrumentū intelligens. Instrumētū aūt ab alio mouet ⁊ eiꝰ actio ad aliud ordinat. Unde actiones angelorum ministeria vocant. ⁊ ppter hoc dicuntur in ministeriū mitti. Heb. i. Oēs sunt administratorij spūs in ministeriū missi propter eos q̄ hereditatē capiunt salutis. Inter hos aūt angelos missos circa homīes precipuum est ministeriuꝫ beati michaelis. ideo hic maior est in regno celorum.

¶ Hic maior est in regno
- Archangelorum.
- Patriarcharum.
- Prophetarum.
- Xpianorum.
- Paganorum.
- Electorum.
- Sanctorum.

¶ Primo sanctus michael

est maior in regno archangeloꝝ. Unde cātat ecclīa. Collandemꝰ venerantes omēs celi milites: sed precipue pmatē celestis exercitus michaelem. Computatur em̄ in ordine pncipatuū. de quo ordine sanctus Tho. pma parte. q. cviij. arti. xv. dicit sic. Principari vero vt Greg. dicit. Est inter reliquos priorem existere quasi pmi sint in executōe eorum que imperantur. Et ideo Dionysius dicit. ix. c. celestis ierarchie. Qr nomen pncipatuū signat ductiuum in ordine sacro. Illi em̄ qui alios ducunt primi inter eos existētes: pncipes proprie vocantur. ſm illud ps. Preuenerunt pncipes coniuncti psallentibus. ſm Greg. autem archangeli dicuntur ex eo ꝙ pncipantur soli ordini angelorum. quasi magna nunciantes. Principatꝰ autē dicuntur ex eo ꝙ pncipantur omnibus celestibus pncipibꝰ diuinas iussiones explentibus. Executio em̄ angelicoꝝ misterioꝝ cōsistit in annūciando diuina. In executione aūt cuiuslibet actus sunt quidā quasi incipientes actionē ⁊ alios ducētes sicut in cātu precentores: ⁊ in bello illi qui alios ducunt ⁊ dirigunt. ⁊ hoc ptinet ad principatꝰ. Alij vero sunt qui simplicit exequunt. ⁊ hoc pertinet ad angelos. Alij ꝟo medio modo se habent qd ad archangelos pertinet. Principatus ergo sunt pmi in executōe diuinoꝝ ministerioꝝ. vtpote presidentes gubernationi gentiū ⁊ regnoꝝ qd est pmū preceptuꝫ in diuinis misterijs. Nam bonuꝫ gentis est diuiniꝰ q̄ bonū vniꝰ homīs. Primꝰ ergo ordo post dn̄ationes dicit pncipatuū qui etiā bonis spiritibꝰ pncipat. vt Greg. exponit. hec Tho. Sanctus mihael in prelio habito cū lucifero. fuit dux ⁊ princeps. Unde vicit luciferū cū angelis suis ⁊ de celo in hunc aerem caliginosum ⁊ in pfundū abyssi tandē deiecit: Un̄ cantat ecclīa. Michaelē in ꝟtute conterentē zabulon. De isto prelio dicit Apoc. xiiij. Et proiectꝰ est ille draco magnꝰ serpens antiquus q̄ vocatur diabolus ⁊ sathanas. proiectꝰ est in terra: ⁊ angeli eiꝰ cuꝫ eo missi sunt. Non em̄ pmissuꝫ est eis habitare in supiori parte aeris: qr locus lucidus est ⁊ clarus. nec in mūdo nobiscū. qr nimis nos suis temptationibꝰ infestarent. Sed in medio aeris vt dū sursuꝫ respiciunt ⁊ vidēt gloriā quā amiserunt: inde dolorē habeant. Et dum inferiꝰ prospiciunt ⁊ vident hoīes illuc ascendere vnde ipi ceciderunt inde inuidia torqueantur. Unde Eph. vi. Non est nobis colluctatio aduersus carnē ⁊ sanguinem: sed aduersus principes ⁊ potestates tenebrarum harum contra spiritalia nequitie in celestibus. Et sic michael est maior in regno archangelorum.

¶ **Secūdo sanctus michael**
est maior in regno patriarcharū. Unde san
ctus Tho parte.i.q.cxiij.dicit sic. Ad bonū
operandū duo cōcurrunt. ¶ Primo quidem
ꝙ affectus inclinet ad bonum qd̄ quidē fit
in nobis per habitū ꝟtutis moralis. Secū
do ꝙ ratio inueniat congruas vias ad per⸗
ficiendum bonū virtutis. qd̄ quidē phs at⸗
tribuit prouidentie. Quantū ergo ad pͥmū
deꝰ hoiem custodit imediate infundendo ei
grām ⁊ ꝟtutes. Quantū ad secundū deꝰ
custodit hoiem sicut vlis instructor: cuiꝰ in⸗
structio peruenit ad hoies mediantibꝰ an⸗
gelis. Custodia aūt humane multitudinis
ad ordinē pͥncipatuū pertinet. Unde ⁊ mi
chael vnꝰ de pͥncipibus dicit̄. Daniel.x. In
feriores aūt angeli exercent officiū superio⸗
rum: inꝙtum aliquid de dono eoꝝ partici⸗
pant ⁊ se habent ad supiores sicut executo
res virtutis eoꝝ. Homo em̄ in statu innocē
tie non patiebat̄ aliqd̄ periculum ab interi⸗
ori: qꝛ interiꝰ erant om̄ia ordinata: sed immi
nebat ei periculū ab exteriori ꝓpt̄ insidias
demonū vt rei ꝓbauit euentꝰ. ⁊ ideo indige
bat custodia angeloꝝ. Etiam angeli q̄ sub⸗
uerterunt sodomā percusserunt sodomitas
cecitate vel aurisia: vt hostiū domus inueni
re non possent. vt dicitur Gen̄.xix. hec tho.
In homīe potentia operatiua sepius impe
ditur ne exeat in opus ꝓpter mūdi oppres⸗
sionem. Joh.xvi. In mūdo pressuram habe
tis. sed istud impedimentū remouent prin⸗
cipatus q̄ faciūt nos mūdanis om̄ibꝰ pͥnci
pari. Hoc significatū est Gen̄.xxxij. vbi cū
iacob esau valde timeret angelos sibi obui
os habuit. ipsum adiuuare paratos. Et ait.
Castra dei sunt hec. Tunc angelꝰ tria bona
iacob dedit. qꝛ ipm̄ cōtra esau constantē fe⸗
cit. israel nomen ei imposuit ⁊ neruū femo⸗
ris eius percussit ⁊ emarcuit. Hec aūt om̄ia
spectant ad pͥncipatꝰ in quoꝝ ordine primꝰ
est michael qui mandauit angelo vt diceret
agar ancille ꝙ ad dn̄am suā rediret ⁊ se ei
humiliaret. Gen̄.xvi. ⁊c̄.

¶ **Tertio sanctus michael**
est maior in regno ꝓphetarū: qm̄ ꝓphetica
reuelatio fit ꝑ angelos. Un̄ sanctus Tho.
scd̄a scd̄e.q.clxxij.arti.ij. dicit sic. sicut apl̄s
dicit Rom̄.xij. Que a deo sunt ordinata sūt
habet aūt hic diuinitatis ordo. sicut Diony
sius dixit, vt infima ꝑ media disponat. An⸗
geli aūt medij sunt inter deū ⁊ homines. vt
pote plus participantes de perfectiōe diui
ne bonitatis ꝙ homīes. Et ideo illuminati
ones ⁊ reuelationes diuine a deo ad hoīes
per angelos deferunt̄. Prophetica autē co⸗
gnitio fit s̄m illuminationē ⁊ reuelationem
diuinā. Unde manifestū est ꝙ fiat ꝑ ange⸗
los. Dicit em̄ Diony.iiij.c. celestis ierarchie
Diuinas visiones gl'iosi patres nostri ade⸗
pti sunt ꝑ medias celestes virtutes. hec tho.
Sanctꝰ michael fuit pͥnceps synagoge. s̄m
qd̄ dicit̄ Dan̄.x. Nemo mihi adiutor est nisi
michael pͥnceps vester. Circa quā fecit q̄tu
or. ¶ Primo miranda. Nam ipse fuit ille an⸗
gelus qui plagas egyptijs intulit: qui mare
diuisit: qui in colūna ignis ⁊ nubis ppl'm is
raeliticū antecessit: qui in terrā ꝓmissionis
hebreos introduxit. Secūdo stupēda. Sci
ens em̄ diabolꝰ iudeos ad idolatriā prom⸗
ptos esse volebat corpꝰ moysi honorifice se
peliri vt iudei suas idolatrias ibi exercerēt. S
michael victoriā obtinuit qꝛ moysi corpus
ab om̄ibꝰ abscondit. Un̄ in canonica iud̄.i.
ca. dicit̄. Cum michael archangelus cū dia⸗
bolo disputans altercaret̄ de moysi corpore
non est ausus iudiciū inferre blasphemie. S
dixit. Imperet tibi deꝰ. Forte etiā ista alter⸗
catio fuit qꝛ diabolus dicebat se in moyse ꝓ
pter pctm̄ ad aquas contradictōis aliquod
ius habere. Sed cū michael culpam sibi re⸗
missam assereret ⁊ diabolus adhuc instaret
michael dixit. Imperet tibi deus. Tertio ꝓ
tegenda. Nam cū syri obsiderent ciuitatem
samarie: dixit Helyseus. Plures nobiscum
sunt ꝙ cū illis: ⁊ loquebat̄ de angelis quo
rum pͥnceps erat michael: qui ꝑcussit syros
cecitate: quos helyseus duxit in samariam.
vt habet̄.iiij. Reḡ. vi. ¶ Quarto adiuuāda
Dicit̄ em̄ Dan̄.x. Ex persona gabrielis ar⸗
changeli princeps regni persarū restitit mi⸗
hi.xx.vno diebꝰ. Et ecce michael vnꝰ de pͥn
cipibꝰ pͥmis venit in adiutoriū meum. Su⸗
per quo sanctꝰ Tho. parte.i.q.cxiij.arti.viij.
dic̄ sic. Hieron̄. exponēs hec ꝟba dicit pͥnci⸗
pem regni persarū esse angelū qui se oppo⸗
suit liberationi ppl'i israelitici, ꝓ quo Daniel
orabat. Gabriel preces deo p̄sentāte. Hec
aūt resistentia potuit fieri quia pͥnceps ali⸗
quis demonū iudeos in perfidē ductos ad
pctm̄ induxerat: per qd̄ impedimentū pre⸗
stabatur orationi danielis ꝓ eodem ppl'o
deprecantis. Sed s̄m Grego. li.xvij. mora.
Princeps regni persarū fuit bonꝰ angelus

custodie illiꝰ regni deputatꝰ. Ad videnduz ergo qualiter vnꝰ angelꝰ alteri resistere nititur considerandū est ꝙ diuina iudicia circa diuersa regna ⁊ diuersos homies per angelos exercentur. In suis aūt actionibꝰ angeli ſm diuinā sententiam regulant̄. Contigit autē quandoqꝫ ꝙ in diuersis regnis vel in diuersis homībꝰ contraria merita vel demerita inueniunt̄ vt vnus alteri subdatur: aut presit. Quid aūt sup hoc ordo diuine ꝓuidētie habeat: cognoscere non possunt nisi deo reuelante. Vn̄ necesse habēt sup his diuinā sapientiam consulere. Sic ergo inꝙtum de cōtrarijs meritis ⁊ sibi repugnātibꝰ diuinā cōsulunt voluntatē resistere sibi inuicē dicūtur. Non quia sint eoꝝ contrarie volūtates cuz in hoc omēs concordent qȯ dei sentētia impleat̄: sed quia ea de quibꝰ consulūt sunt contraria, hec Thomas.

Quarto sanctus michael

est maior in regno xp̄ianoꝝ. Nam vt dicit sanctꝰ Tho. parte. i. q. cxi. ar. i. Ad fidē duo concurrūt. Primo quidē habitꝰ intellectꝰ quo disponit̄ ad obediendū voluntati tendenti in diuinā veritatē. Intellectꝰ em̄ assentit ỽitati fidei nō quasi cōuictꝰ rōne: sed q̄si imperatꝰ a volūtate. Nullus em̄ credit nisi volens. vt Aug. dicit. Et ꝙtū ad hoc fides est a solo deo. Eph. ij. Gratia estis saluati ꝑ fidē ⁊ nō ex vobis: dei em̄ donū est. Secūdo requirit̄ ad fidez ꝙ credibilia ꝓponant̄ credenti. ⁊ hoc quidē per hoīem fit ſm ꝙ fides est ex auditu. vt dr̄ Rom. x. sed ꝑ̄ncipaliter per angelos ꝑ quos hoībꝰ reuelant̄ diuina. Vn̄ angeli aliq̄d operant̄ ad illuminationē fidei: ⁊ tn̄ hoīes illuminat̄ ab angelis nō solū de credendis ſ; etiā de agēdis. ſm ꝙ Diony. ꝓbat. iij. c. cel. ierar. ꝙ reuelatōēs diuinoꝝ ꝑueniūt ad hoīes mediantibꝰ angel. hec tho. Sanctꝰ michael instruit eccl'iam dei de credēdis qȯ pꝫ ex q̄tuor. Prīo q̄ē ꝑ̄nceps eccl'ie xp̄i. Post ꝙ em̄ iudea dn̄z crucifixit: michael factꝰ ē ꝑ̄nceps eccl'ie. Vn̄ refert Josephꝰ ꝙ audite sūt voces angeloruz dicentiū. Transeamꝰ ab his sedibꝰ. Etiā ip̄e solus int̄ sanctos angelos aciei xp̄i signifer est. ſm qȯ cantat eccl'ia. Signifer sanctꝰ michael repsentet eas in lucē sanctā. Et iterū. Dū sacrū misterū cerneret iob̄es archāgelꝰ michael tuba cecinit. Dignꝰ es dn̄e deꝰ nr̄ accipe librū ⁊ soluere signacula eiꝰ. Et sumitur Apoc. v. vbi dr̄. Vidi angelū fortē ꝑdicātem voce magna. Quis est dignꝰ aperire librū ⁊ soluere signacula eiꝰ ⁊c. Secūdo q̄ est instructor eccl'ie. Quicq̄d em̄ ỽtutꝫ: iusticie: misericordie: ⁊ obseruātie legis xp̄i est in nobis. vt dic̄ Greg. Ab instructōe michael ꝓcedit. Vn̄ iste ē ille angelꝰ q̄ ligauit diabolum ꝑ annos mille: vt nō seducat eccl'iaz donec ꝯsūmant̄ mille āni. vt dr̄ Apoc. xij. Iste est ille angelꝰ q̄ cū magno exercitu angeloꝝ diuinis interest misterijs in altari cū hostia ꝯsecrat̄. Iste ē ille angelꝰ q̄ sipontinis victoriā dedit: ⁊ ꝯtra aduersarios oīa elemēta pugnare fecit. Terrā: q̄ mōs garganꝰ ꝯtremuit. Aerē: q̄ caligo tenebrosa totū montē obduxit. Ignem quia fulgura crebra volabāt. Aquā. vn̄ cantat eccl'ia. Cōcussuz est mare ⁊ ꝯtremuit terra. vbi archangelꝰ michael descendebat de celo. Et hec pugna vocat̄ victoria sctī michaelis q̄ celebrat̄. viij. Idꝰ Maij. Rome aūt eodē die celebrat̄ apparitio sctī michaelis. q̄ eodē die apparuit michael archangelus btō Grego. pape. tergēs gladiū a peste inguinaria quā deꝰ romanis immiserat. Tertio q̄ est destructio antichristi. sicut em̄ dic̄ glo. sup illō Apoc. xiij. Vidi vnū de capitibus eiꝰ occisum: antichristꝰ mortuū se finget ⁊ ꝑ triduuz latēs postea apparebit dicēs se suscitatū. Et ferentibꝰ euz demonibus in aere ascendet: ⁊ vniuersis mirantibꝰ adorabunt eū. Tandē dū stabit in papilione suo in mōte oliueti michael ip̄m occidet vt dic̄ glo. sup illud. ij. Thessal. ij. Quē deus interficiet sp̄ū oris sui. Quarto q̄ est conductor iudicij: q̄ ad vocē ip̄us omēs resurgemꝰ. ſm illud. i. Thessal. iiij. Ip̄e dn̄s in iussu ⁊ in voce archangeli: ⁊ in tuba dei descendet de celo. ⁊ mortui qui in xp̄o sunt resurgent primi. Etiam in die iudicij crucem: clauos: lanceam: ⁊ coronam spineam christo presentabit: vt omēs agnoscant ꝙ iuste iudicentur.

Quinto sanctus michael

est maior in regno paganoꝝ. Vnde sanctꝰ Thomas parte. i. q. cxiij. arti. iiij. dicit sic. Sicut infideles nō priuantur interiori auxilio naturalis rationis. Ita etiam non priuant̄ exteriori auxilio toti nature humane diuinitus concesso. scꝫ custodia angeloꝝ per quā ⁊ si non inueniuntur ꝙtuz ad hoc ꝙ vitā eternam bonis operibus mereantur: quia infideles etiam interdum bona faciūt: sed non bene. q̄ non recta intentione faciūt quoniā

fides intentionem dirigit. vt Aug. dicit. Iu nātur tamē ꝗtuz ad hoc ꝙ ab aliquib⁹ ma lis retrahūtur quib⁹ sibiipsis ⁊ alijs nocere possunt. hec Tho. Sciendū ꝙ michael ar changelus plura signa ostēdit infidelib⁹ qui bus poterant deuz verum cognoscere ⁊ ab idolatria sua cessare. ¶ Prio tempe abrahe quē vnū verū deū predicando iactauerunt in ignē. sed michael archangelus ipm libe rauit. de hur. i. igne caldeoꝝ. Gen̄. xv. Se cundo tempe moysi imolato agno in egy pto signatis eius sanguīe domib⁹ hebreoꝝ michael archangelus veniēs ꝑcussis egypti orum primogenitis post graues plagas in mari submersit pharaonem ⁊ exercitū eius ¶ Tertio tempe iudicū debellatis. xxxij. regi bus chananeoꝝ per iosue dirutis muris ie rico ad sonum tubarum. Iosue. vi. Percus sis centū viginti milib⁹ bellatoꝝ per gedeo nem. ⁊ trecentos viros comites ei⁹. Iudicū vij. Prostratis mille viris cum mandibula asine per samsonem. Iudic. xiiij. Percussis philisteis ī secretiori parte nature. q: archā dñi irreuerent̄ tractauerunt. i. Reg. v. Mi chael eis demonstrauit viam veritatis quā ferre neglexerūt. Quarto tempe regū. Mi chael percussit centumoctogintaq̄nq: milia viroꝝ qui venerūt cū senacherib rege assiri orum vt ꝓphanarent templū. iiij. Reg. xix. Etiā percussit centū milia pedites de syris qui venerant cū benadab contra populum dei. iij. Reg. xx. Ubi ergo sunt dij eorum in quib⁹ habebant fiduciā. cur eis nō sunt opi tulati ⁊ in necessitatib⁹ nō ꝓtexerunt: Hec signa demōstrauit sanct⁹ michael vt colerēt vnū verū deum: sed noluerunt.

¶ Sexto sanctus michael

est maior in regno electoꝝ. Un̄ cātat sancta mater ecclīa. Archangele michael cōstitui te ꝑncipē sup oēs aīas suscipiendas. Habz em̄ officiū ponderandi. ꝓpterea in ecclesijs pingit̄ ponderans animas. Dicit̄ em̄ Dan̄. v. Appēsus es in statera ⁊ inuent⁹ es min⁹ habens. Sunt em̄ quattuor differentie ani maruz. Quedā sunt vacue que nulla secum merita portauerūt. Istas appendet ⁊ dicet Appensus es in statera ⁊ inuent⁹ es nihil habens. Quedam sunt semiplene: que aliq̄ bona fecerunt: ſ; tepide ⁊ negligēter. Istas ponderabit ⁊ dicet. Appensus es in statera ⁊ inuent⁹ es minus habens. Quedaz sunt plene que multa secum merita portauerunt Istas ponderabit ⁊ dicet. Appensus es in statera ⁊ inuentus es satis habens. Que dam sunt superplene que nō tantū ꝑcepta sed etiam consilia seruauerunt. Istas pon derabit ⁊ dicet. Appensus es in statera et inuentus es multū habens.

¶ Septimo sanctus micha

el est maior in regno sanctoꝝ. Habet em̄ of ficiū deportandi cū ceteris angelis sibi sub iectis animas in paradisum. Unde cantat ecclesia. Uenit michael archangelus cum multitudine angeloꝝ. cui tradidit de⁹ aīas sanctoꝝ vt perducat eas in paradisum exul tationis. Data est potestas archangelo mi chaeli sup animas sanctoꝝ. Portat em̄ eas valde reuerēter: q: nō humeris sed manib⁹. ps. In manib⁹ portabunt te. Portat valde diligent̄ quia ab om̄ib⁹ offendiculis defen dit. Ibidem. Ne forte offendas ad lapidez pedem tuuz. Portat valde gaudenter: quia cū canticis ⁊ iubilationib⁹. Esa. lv. In leti cia egrediemini ⁊ in pace deducemini. Por tat valde humiliter: q: pauperes ⁊ mēdicos non contēnit. Luc. xvi. Factum est vt mor men. ⁊ portaret̄ ab angelis in sinu abrahe. quia secure ergo sunt anime que talē ꝑorti torem. sicut aliquādo socius in itinere aliuz portat: nō humeris ſ; solacijs. Esa. lv. Mō tes ⁊ colles cantabūt coram vobis laudem ⁊ om̄ia ligna siluaruz plaudent manu. i. an geli maiores ⁊ minores: quoꝝ oīones per ducant nos ad regna celoꝝ. Amen.

¶ In festo ascensionis dñi Ser. xxxiij.

Videntibus illis iesus eleuat⁹ est. Act. i. ⁊ in epl̄a hodi erne solēnitatis. Ioh. xx. dixit ie sus. Ascendo ad patrē meū ⁊ patrē vestrū deū meū ⁊ deuz vestrū. Super quo moueo talem q̄stionē. Utruz ascensio xp̄i in celum qua cū patre in eternū regnaturus naturaz humanā attraxit: fuerit nobis vtilior ꝙ̄ sua ꝑ̄sentia corporalis quā a nob̄ subtraxit: Ap paret alicui ꝙ nō: ⁊ ꝓpter ipm ⁊ ꝓpt̄ nos. ¶ Primo ꝓpt̄ ipm. quia ad hoc venerat vt se verū dei filiū declararet. Ioh. xvij. Pater manifestaui nomē tuū homib⁹ quos dedi sti mihi. Sed hoc fuisset magis manifesta tum si semp fuisset conuersatus cū homib⁹ tum rōnib⁹. tum exemplis. tum miraculis. ergo ⁊c. Secundo ꝓpter nos. quia filius dei naturā humanā assumpsit ad nostram

salutẽ. Sꝫ magis fuisset salutare omnibus ꝙ semper cõuersaret̃ nobiscũ in terris. Nã multi iudei ꝛ pagani conuersi fuissent ad fidem: ꝛ multi peccatores a peccatis abstinuissent desiderantes videre iesum. Vñ ipse dicit Luc. xvij. Venient dies qñ desiderabitis videre vnũ diẽ filij hoĩs ꝛ nõ videbitis. Gentiles etiã dicebant Joh. xij. Volumꝰ iesum videre. ergo ꝛc̃. Ad istã questionem respondent duo doctores. Primꝰ est dauid in ps̃. dicens. Notas mihi fecisti vias vite adimplebis me leticia cũ vultu tuo: delectationes in dextera tua vsqꝫ in finẽ. Sup quo dic̃ glo. Delectatio ꝛ leticia erit mihi in cõsessu tuo humanis obtutibꝰ subtracto. Secundus est sctũs Tho. iij. pte. q. lvij. ar. i. dicens sic. Locꝰ dꝫ eẽ ꝓportionatꝰ locato. xp̃s aũt ꝑ resurrectionẽ suã vitã ĩmortalẽ ꝛ incorruptibilẽ inchoauit. locꝰ aũt in quo nos hitamꝰ est locꝰ gñatiõis ꝛ corruptiõis. ſꝫ locus celestis est locꝰ incorruptiõis. ꝛ iõ non fuit ꝯueniẽs ꝙ xp̃s post resurrectionem remaneret in terris: ſꝫ ꝯueniẽs fuit ꝙ ascẽderet in celũ. hec Tho. Sciẽdũ ꝙ xp̃s ascẽdit q̃druplr̃. Pⁱo opãte sua diuitate. Nã xp̃s ex v̾tute diuitatꝭ in celũ ascẽdit tanq̃ꝫ ex cã nõ aũt ex v̾tute hũane nature. iõ xp̃s ascẽdit in celũ nõ ſm ꝙ hõ: ſꝫ ſm ꝙ deꝰ. Unde Aug. dic̃. in ſmone de ascẽsiõe. De nr̃o fuit ꝙ xp̃s ꝑpẽdit in cruce: de suo aũt ꝙ ascendit. Scd̃o coopante sue aĩe dignitate. Cã ascẽsiõis xp̃i in celũ fuit ex pte aĩe glĩficate ex cuiꝰ redũdãtia glĩficat̃ corpꝰ vt Aug. dicit ad dyascoꝝ. Erit eñ tãta obediẽtia corporis glĩosi ad vitã beatã vt sic̃ Aug. dicit xxij. de ciui. dei. Ubi volet spũs: ibi erit ptinꝰ corpꝰ. nec volet aliq̃d q̃d nec spm̃ possit decere nec corpꝰ. decet aũt corpꝰ glĩosum ꝛ immortale eẽ in loco celesti. ꝛ iõ ex v̾tute aĩe volẽtis corpꝰ xp̃i ascẽdit in celũ. Sicut aũt corpꝰ efficit̃ glĩosum ex redũdantia aĩe: ita vt Aug. dicit sup Jo. Participatiõe dei fit aĩa btã. vñ pᵐa origo ascẽsiõis in celũ est virtꝰ diuina. Sic g̃ xp̃s ascẽdit in celũ propria v̾tute. Pⁱo quidẽ v̾tute diuĩa. Scd̃o v̾tute aĩe glĩficate mouẽtis corpꝰ put vult. Tertio pcurãte sua hũilitate. Nã xp̃s ĩ sua passiõe hũiliauit se infra suã dignitatẽ quãtũ ad locũ. q2 corpꝰ eius positũ fuit in sepulchro: aĩa ĩ inferno: iõ meruit vt sibi ampliꝰ aliq̃d supadderet̃ q̃si merces iuste volũtatis. ꝛ hoc q̃ntũ ad ascẽsionẽ in celũ. vñ dr̃ Eph. iiij. Descẽdit primũ in inferiores partes terre. qui aũt descendit ipẽ est: ꝛ q̃ ascendit sup oẽs celos. Quarto ꝓmerẽte sua claritate. Nã q̃nto aliq̃ corpa pfectiꝰ pticipãt bonitatẽ diuinã: tanto sunt supiora corpali ordine q̃ est ordo localis. vñ videmus ꝙ corpa q̃ sunt magis formalia sunt naturaliter supiora. vt pꝫ p ph̃m. iiij. phisic̃. ꝛ in. ij. de celo. Per formã eñ vnũquodqꝫ corpus pticipat diuinũ esse. vt pꝫ. i. phisic̃. Plꝰ aũt pticipat de diũa bonitate corpꝰ p glĩam ꝙ q̃d cũqꝫ corpꝰ naturale p formã sue nature. Et inter cetera corpa glĩosa manifestũ est ꝙ corpꝰ xp̃i maiori refulget glĩa. vñ ꝯueniẽtissimũ est sibi ꝙ sit supra oĩa corpa ꝯstitutũ in altũ. Et iõ super illud Eph. iiij. Ascendens in altũ. dicit glo. loco ꝛ dignitate. ꝛ iterũ. ascẽdit sup oẽs celos. vt adimpleret oĩa que sunt ostensa discipulis. propterea dicitur. Videntibus illis eleuatus est.

¶ Jesus eleuatus est videntibus
- Angelis.
- Patriarchis.
- Prophetis.
- Apostolis.
- Justis.
- Peccatoribus.
- Purgatis.

¶ Primo iesus eleuatus est videntibꝰ angelis. Nã sicut dicit aplũs Roma. xiij. Que a deo sunt: ordinata sunt. Est aũt hic ordo diuinitꝰ institutꝰ vt ea q̃ supra hoĩes sunt hoĩbꝰ ꝑ angelos reuelentur vt pꝫ p Dyoni. iiij. c. cele. hierar. Ascensio aũt xp̃i q̃tũ ad terminũ a quo: nõ trãscendebat hoĩm cõem noticiã: sed solũ q̃tũ ad terminũ ad quẽ. ꝛ iõ manifestata est angelis primo. quoꝝ testimonio deferretur in alios. In q̃bꝰ angelis circa dñicã ascensionẽ fuerũt q̃ttuor. Primo reuelatio. Nã ſm Dyoni. Lex diũe bonitatꝭ est vt illumĩationes suas influat ãgelis supioribꝰ. supiores mediijs. medij inferioribꝰ. inferiores nob. Ista lex hodie est ſuata. nã ipẽ xp̃s suam ascensionez supioribꝰ angelis reuelauit qñ ipis interrogãtibꝰ: q̃s ẽ iste rex glĩe: rñdit. Ego q̃ loquor iusticiã ꝛ ꝓpugnator suꝫ ad saluãduꝫ. Esa. lxiij. Supiores ãgeli mediijs reuelauerũt. ps̃. Dies diei eructat v̾bũ. i. superior hierarchia reuelat mysteriũ ascensionis medie hierarchie. cũ dixit Exultauit vt gygas ad currẽdã viã: a summo celo egressio eiꝰ. Et occursus eiꝰ vsqꝫ ad summũ eiꝰ.

Medij reuelauerũt inferiorib⁹ qñ eis inter
rogantib⁹: qs est iste rex gl'ie: rñderũt. dñs
fortis ⁊ po. in p̃. dñs ỽtutũ ip̃e est rex gl'ie.
Inferiores nob̃ reuelauerunt. q: vt dicitur
Act. i. Ecce duo viri. i. duo angeli in forma
viri. astiterũt in vestib⁹ albis ⁊ dixerũt dis/
cipulis. Uiri ga. q̃d sta. aspi. in celũ: hic ie/
sus q̃ assum. est a vo. in ce. sic ve. queád. vi.
eũ eun. in celũ. Scd̃o admiratio. mirabant
eñ q̄ terra ascẽderet sup celũ. cũ olim di/
ctũ esset Prou̇. xxv. Celũ sursum ⁊ terra de
orsum. mirabant q̄ hõ ascẽdebat sup ange
ps 17 lũ. ps̃. Ascẽdit sup cherubin ⁊ volauit. mi/
rabantur q̄ hõ ascẽdebat vsq̄ ad deũ. Da/
nielis. vij. Uenit vsq̄ ad virũ q̃ sedebat in
throno. mirabant q̄ hõ crucifix⁹ ascẽdebat
cũ tanta ptãte. Esa. lxiij. Quis est iste q̃ ve
nit de edom tinctis vestibus de bosra: Iste
formosus in stola sua gradiẽs in multitudi
ne virtutis sue. Tertio deductio. associabãt
eñ ⁊ deducebãt xp̃m in celũ tanq̄ regem
ad soliũ maiestatis. Esa. ix. Sup soliũ da/
uid ⁊ sup regnũ ei⁹ sedebit. tanq̄ victorio/
sum pugilẽ ad brauium victorie triũphalis.
Apoc. iij. Ego vici ⁊ sedi cũ p̃re meo ĩ thro
no ei⁹: tanq̄ pontificẽ ad tẽplũ paterne pie
tatis. Heb. iiij. Hñtes pontificẽ magnũ qui
penetrauit celos iesum. tanq̄ iudicẽ ad se/
dem iudiciarie ptãtis. Math. xxv. Cũ ve/
nerit fili⁹ hoĩs in maiestate sua: tũc sedebit
in sede maiestat̃ sue. Quarto iubilatio. ps̃.
Ascẽdit de⁹ in iubila. ⁊ do. in vo. tube. Oẽs
angeli sine intermissiõe continuatis vocib⁹
psallebant dicentes. Psallite deo nr̃o: psal/
lite regi nostro: qm̃ rex om̃is terre deus ⁊c̃.

Secundo iesus eleuatus

est vidẽtib⁹ patriarchis. Nã ppt̃ pctm̃ ade
ianua regni celestis erat clausa sic q̄ nemo
q̄uis sctũs poterat p illã ingredi. q̄uis aũt
xp̃s sua passione meruerit nob̃ introitũ re
gni celestis ⁊ impedimẽtuz remouerit: tñ p
suã ascensionẽ nos q̃si in possessionẽ regni
celestis introduxit. Et hoc patriarche p̃ui/
derunt. Adã in trãslatione ei⁹ in padisum
post sui creationẽ. vt p3 Geñ. iij. Abrahaz
in egressione: cũ dictũ est ei Geñ. xij. Egre/
dere de terra tua ⁊ de cognatiõe tua ⁊ de do
mo p̃ris tui: ⁊ veni in terrã quã monstraue
ro tibi ⁊ faciã te crescere ⁊c̃. Ysaac in semi/
natione. vt eñ dr̃ Geñ. xxij. Seminauit in
terra illa ⁊ habuit in ip̃o anno fructũ cẽtu/
plũ. Jacob in hitatiõe. Geñ. xxxv. Ascẽde
in montẽ bethel. i. domus dei. ⁊ hita ibi ⁊c̃.
Moyses in auxiliatiõe. Deut. xxxiij. Ascẽ/
sor celi auxiliator tu⁹. Josue in expugñiõe.
Josue. i. Ascẽdit cũ seniorib⁹ ĩ frõte exercit⁹

Tertio iesus eleuatus ẽ

videntib⁹ pphetis: q̃b⁹ pphetice reuelata ẽ
xp̃i ascẽsio q̄te fuerit sublimitat̃. nõ enim
fuit trãslat⁹ sic̃ enoch: nec subuect⁹ igneo cur
ru sic̃ helyas: nec rapt⁹ sicut paulus: ꝭ fuit
assumpt⁹. i. a seip̃o sumpt⁹. quã quidẽ subli
mitate ⁊ virtute ascẽsiõis viderũt pphete.
Dauid in ps̃. dicẽs. Eleuata est magnificẽ
tia tua sup celos de⁹. Salomon Prou̇. xij.
dicẽs. Qui sequit̃ iusticiã ⁊ mĩam inueniet
vitã ⁊ gl'iaz. Ciuitatẽ fortiũ ascẽdit sapiẽs.
Esayas. xix. dicẽs. Ascẽdit dñs sup nubẽ le
uem. Baruch. iij. dicẽs. Quis ascẽdit ĩ celũ
⁊ accepit sapiam ⁊ deduxit eã de nubibus:
Qui scit vniuersa nouit eã: ⁊ inueniet eaz
prudẽtia sua. Micheas. ij. c. dicẽs. Ascẽdit
pandẽs iter ante eos. Daniel. vij. dic̃. Aspi
ciebã in visiõe noctis: ⁊ ecce cũ nubib⁹ celi
q̃si fili⁹ hoĩs veniebat: ⁊ vsq̄ ad antiquum
dierũ puenit: ⁊ in ↄspectu ei⁹ obtulerũt eum
⁊ dedit ei ptãtem ⁊ honorẽ ⁊ regnũ vt oẽs
ppl'i trib⁹ ⁊ lingue seruirẽt ei. Ezechiel. i. dic̃
Uidi ⁊ ecce nubes magna ⁊ splẽdor in cir
cuitu ei⁹ ⁊ de medio ei⁹ quasi spẽs elect̃. hec
visio silitudĩs gl'ie dñi. Abacuch. iij. dicẽs:
Sup excelsa deducet me victor in psalmis
canentem.

Quarto iesus eleuatus ẽ

vidẽtib⁹ apl'is. Nã xp̃s vt ↄfirmaret totum
op⁹ hũane redẽptiõis anteq̄ ascẽderet ve/
nit ad discipulos suos ad cenaculũ vbi fec̃
q̃ttuor. Primo comedit cũ eis. Marc. xvi.
Recũbẽtib⁹ vndecim discipul' appuit illis
iesus. Scd̃o eos increpauit. Jõ dr̃. ⁊ expro
brauit incredulitatẽ illoꝝ ⁊ duriciã cordis:
q: his q̃ viderãt eũ resurrexisse nõ credide/
runt. Tertio p̃cepit eis ne discederẽt inde.
Act. i Cõuescẽs precepit eis ab hierosoly/
mis ne discederẽt: ꝭ expectarẽt pmissionez
p̃ris. Quarto precepit eis q̄ post spm̃ sctm̃
missum p̄dicarẽt. Marc. xv. ⁊ dixit eis. Eũ
tes in mũdũ vniũsum p̄dicate euãgeliũ oĩ
creature ⁊c̃. Quib⁹ pactis cũ honorabili co
mitiua. cxx. hoĩm iuit versus montẽ oliueti
vbi fec̃ etiã q̃ttuor. Prĩo rep̃hẽdit curiosos
Act. i. Igit̃ q̃ ↄuenerãt interrogabãt eũ di
centes. Dñe si in tp̃e hoc restitues regnum

isrl̕ rc̃. Scđo promisit eis spm̃sctm̃ dicẽs.
Accipietꝭ ꝟtutẽ spũsscti supueniẽtis ĩ vos
r eritis mihi testes rc̃. Tertio bñdixit eis
donãs eis suã pacẽ: ꝑ quã bñdictiõem fue-
runt cõfirmati discipuli in magno robore.
Quarto appuit nubes mire claritatꝭ sub pe
dibꝰ xp̃i ascẽdẽtis, nõ ꝙ nubes illa pbuerit
admiculũ xp̃o ascẽdẽti ꝑ modũ vehiculi: ſ
appuit in signuꝫ dĩnitatꝭ ẜm ꝙ glĩa dei isrl̕
appebat sup tabernaculũ in nube. tũc vidẽ
tibꝰ apl̕is nubes suscepit eũ ab oculis eoꝝ.

Quinto iesus eleuatus ẽ

videntibꝰ iustis. Q̃uis em̃ pñtia corporalis
xp̃i fuerit subtracta fidelibꝰ ꝑ ascensionem
pñtia tñ dĩnitatꝭ ipsiꝰ semp adest fidelibus
ẜm ꝙ ip̃e dic̃ Math. vlti. Ecce ego vobiscũ
sum vsqꝫ ad cõsummationẽ seculi. Qui em̃
ascẽdit in celos nõ deserit adoptatos vt leo
papa dic̃. Cõueniẽs em̃ r vtilis fuit iustis
xp̃i ascẽsio. Primo quidẽ ꝓpt̕ fidei augmẽ
tũ q̃ est de nõ visis, vñ ip̃e dñs dic̃ Jo. xiij.
ꝙ spũsscũs adueniẽs arguet mũdũ de iusti
cia, s. eoꝝ q̃ credũt. vt augꝭ dic̃ sup Jo. Ipa
q̃ppe fideliũ cõꝑatio: infideliũ ẽ vituꝑatio.
vñ subdit. qꝛ ad p̃rem vado. r iã nõ videbi
tis me. Bti em̃ q̃ nõ vidẽt r credũt. erit ita
qꝫ vr̃a iusticia de q̃ mũdꝰ arguit̃: qm̃ in me
quẽ nõ videtꝭ creditꝭ. Scđo ad spei subleua
tionẽ. Vñ ip̃e dic̃ Joh. xiiij. Si abiero r p̃
parauero vob̃ locũ: iterũ veniã r accipiam
vos ad meip̃m: vt vbi ego sum r vos sitis.
Per hoc em̃ ꝙ xp̃s hũanã naturã assum-
ptaꝫ in celo collocauit dedit nob̃ spem illuc
ꝑueniẽdi. qꝛ vbi fuerit corpꝰ: illic ꝯgregabũ
tur r aq̃le. vt dr̃ Math. xxiiij. Tertio ad eri
gendũ charitatꝭ affectũ in celestia. vñ dicit
ap̃ls Col̕. iij. Que sursum sunt sapite: non
q̃ sup terrã. vt em̃ dr̃ Math. vi. Vbi ẽ the-
saurꝰ tuꝰ ibi ẽ r coꝛ tuũ. Et qꝛ spũsctũs est
amoꝛ nos in celestia rapiẽs: iõ dñs dic̃ dis-
cipulis Jo. xvi. Expedit vob̃ vt ego vadam
Si em̃ nõ abiero paclytꝰ nõ veniet ad vos
Si aũt abiero: mittã eũ ad vos. Q̃đ expo-
nẽs Augꝭ. sup Joh. dic̃. Nõ potestis capere
spm̃ q̃ꝫdiu ẜm carnẽ nosse persistitis xp̃m.
Xp̃o ãt discedẽte corꝑal̕r nõ solũ spũsscũs
ſ etiã p̃r r filiꝰ illis affuit spũal̕r. Quarto vt
in celoꝝ sede q̃si deus r dñs ꝯstitutꝰ exinde
dĩna dona hoibꝰ mitteret. ẜm illud Ephe.
iiij. Ascendit super omnes celos vt adim-
pleret omnia. scꝫ donis suis. vt glo. dic̃ rc̃.

Sexto iesus eleuatus est

videntibꝰ pctõribꝰ. nã ĩ mũdo erat q̃druplex
defectꝰ. Primꝰ hĩtatõis glĩe. Jõ dr̃ Gen̄. i.
In p̃ncipio creauit deꝰ celũ r terrã. i. terraꝫ
dedit hoĩ: celũ reẜuauit sibi. Xp̃s ꝰ ascẽdit
vt celestẽ ianuã pctõribꝰ apiret. r sic abstu-
lit defectũ hĩtatõis glĩe. Heb. ix. Per ꝓpꝛiuꝫ
sanguinẽ introiuit semel in scã eterna redẽ
ptõe inuẽta. Scđs erat ignorãtie, qꝛ hõ nõ
cognoscebat deum. Jõ dr̃ Gen̄. i. Tenebre
erãt sup faciẽ abyssi. Xp̃us ꝰ ascẽdit vt hõ
deũ cognosceret, dũ eũ iã nõ existimamꝰ sic̃
hoĩem terrenũ: ſ sic̃ deũ celestẽ. Sic̃ apl̕us
dic̃. ij. Coꝝ. v. Et si cognouimꝰ ẜm carnem
xp̃m. i. mortalẽ ꝑ q̃đ putauimꝰ eũ tm̃ hoĩeꝫ
vt glo. exponit. ſ nũc iã nõ nouimꝰ. Tertiꝰ
erat gr̃e r mĩe. Jõ dr̃ Gen̄. i. Terra ãt erat
inanis r vacua. s. gr̃a r mĩa. ps̃. Dñe in ce-
lo mĩa tua. Xp̃s ꝰ ascẽdit ad interpellãdũ
ꝓ pctõribꝰ. Sic̃ põtifex in veteri testõ intra
bat sanctuariũ vt assisteret deo pro ppl̕o. ij.
Jo. ij. Aduocatũ hẽmꝰ apđ p̃rem iesũ xp̃m
iustũ: r ip̃e ẽ ꝓpiciatio ꝓ pctĩs nr̃is. Ipa eĩ
repñtatio sui ex nã hũana quã in celũ intu
lit ẽ q̃dã interpellatio ꝑ nob̃: vt ex q̃ deꝰ hũa-
nã naturã sic exaltauit in xp̃o: ita etiã eoꝝ
miẜeat̃ ꝑ q̃bꝰ filiꝰ dei hũanã nãm assũpsit.
Heb. ix. Introiuit in ip̃ꝫ celũ vt appeat vul
tui dei ꝑ nob̃. Quartꝰ erat defectꝰ ꝑseuerãtie
qꝛ hoĩes erãt fragiles ad ꝑseuerãtiã boni:
r tolerãtiã mali. Xp̃s ꝰ ascẽdit vt ꝑ missio
nẽ spũscti corda debilia roboraret. ps̃. V̾bo
dñi celi firmati st̕ r spũ oris eiꝰ oĩs ꝟtꝰ eoꝝ.

Septimo iesus eleuatus

est videtibꝰ purgatꝭ. Nã qꝛ ip̃e ẽ caput nr̃m
oꝫ illuc seq̃ mẽbra quo caput p̃cessit. vñ dr̃
Jo. xiiij. Vt vbi ego sum r vos sitis. In cu
ius signũ aĩas sctõꝛuꝫ q̃s de inferno eduxe
rat in celũ traduxit. ẜm illud ps̃. Ascẽdens
in altũ captiuã duxit captiuitateꝫ. qꝛ eos q̃
fuerãt captiuati a dyabolo secũ duxit in ce
lũ q̃si in locũ ꝑegrinũ hũane nature. bona
captiõe captiuos. vtpote per victoriã acq̃si
tos. Silr̕ aĩas eoꝝ qui in purgatorio deti-
nebant̃ r ꝑfecerãt suã purgationẽ inde ab
straxit r in celũ secũ deduxit. iõ xp̃s dic̃ illđ
Gen̄. xxxij. Ecce cũ duabus turmis regre-
dioꝛ. r Col̕. iij. Expoliãs p̃ncipatꝰ r p̃tates
scꝫ infernales. auferẽdo ysaac r iacob r ce
teros iustos. traduxit eos. i. lõge ab hoc re
gno tenebrarũ ad celum deduxit. vt glo. ibi
dẽ exponit. r Augꝭ. in epl̕a ad Euodiũ dic̃.
Xp̃m venisse apud inferos r in eoꝝ dolo-
ribꝰ ꝯstitutꝭ b̾ bñficiũ liberatiõis p̃stitisse ĩ

dubito. Ubi Aug. non vult ꝙ oẽs illi q̇ in purgatorio erãt fuerint a purgatorio liberati: ſ ꝙ aliq̇b⁹ eoꝝ fuerit hoc bñficiũ collatũ. s. illis q̇ iã sufficiẽter purgati erãt: vel ẽt q̇ dũ adhuc viuerẽt meruerãt ꝑ fidẽ ⁊ dilectionẽ ⁊ deuotionẽ ad mortẽ xp̄i vt eo descendente ad ip̄os liberarent a tpali pena purgatorij. Xp̄s ergo associat⁹ ꝑ sc̄tos patres ⁊ ꝑ purgatos audiẽs patrẽ dicentem illud Geñ. xxxij. Reuertere in terrã natiuitatis tue. r̄ndit illud Cant. vij. Ascendã in palmã ⁊ appħendã fruct⁹ ei⁹. Uñ hodie videntib⁹ illis eleuat⁹ est ⁊ illi simul cũ angel' parit' eleuati sunt. ſ nõ ad equalẽ gl'iam cũ xp̄o q̇ sedet ad dexterã p̄ris inq̄ntũ eternaliter manet incorruptibilis ſm humanã naturã in excellẽtiori possessiõe diuinoꝝ bonorũ p̄ ceteris creaturis. Uñ Heb. i. dr̄. Ad quẽ aliq̄n dixit angelorum. Sede a dextris meis. i. in potiorib⁹ bonis meis. vl' mihi ſm diuinitatẽ equalis. q̄si dicat. ad nullũ. Cui ẽt data est iudiciaria p̄tãs. Uñ Aug. in ſmone de symbolo. Ipam dexterã intelligite potestatẽ quã accepit ille hõ suscept⁹ a deo vt veniat iudicatur⁹ qui pri⁹ venerat iudicandus: q̇ etiã resuscitabit nos ⁊ ꝯsidere secuz faciet in celestibus. Quod nobis prestare dignetur iesus xp̄s domin⁹ noster. Amen.

¶ In festo penthecostes. Sermo. xxxiiij.

Spiritussc̄tũs docebit vos oĩa. Joh. xvi. ⁊ in euangelio p̄ñtis solennitat. Beatus Bern. in ſmone huius diei dicit sic. Spũs paclyt⁹ dat pign⁹ salutis: robur vite: sciẽ lumen. Pign⁹ salutis vt ipse spũs reddat testimoniũ spũi nr̄o ꝙ filij dei sum⁹. Robur vite vt qđ ꝑ naturã est nob' impossibile: per grãm ei⁹ nõ solũ possibile: ſ etiã facile fiat. Lumẽ sciẽ vt q̇cq̇d boni in nob' inuenim⁹: illi retribuam⁹ a quo oẽ bonuz est. In trib⁹ istis spũsc̄tũs docebit nos oĩa q̄ ꝑtinẽt ad salutẽ. hec ille. Suꝑ quo v̄bo moueo talez q̄nem. Utrũ dona spũsc̄ti sint tante v̄tutis ꝙ sine ip̄is homĩ nulla sit spes salutis? Ad istã q̄nem r̄ndent duo doctores noui testi. Prim⁹ est btũs Amb. lib. de spũsc̄õ dicẽs sic. Ciuitas dei illa hierl'm celestis nõ meatu alicui⁹ fluuij terrestris alluit': ſ ex vite fonte ꝓcedẽs spũsc̄tũs cui⁹ nos breuit' satiamur haustu: illis celestibus spiritib⁹ redundanti⁹ videt' affluere: pleno septẽ virtutũ spiritualiũ feruens meatu. hec ille. Secundus est sc̄tũs Tho. p̄ma sc̄de. q. lxviij. ar. ij. in r̄ñsiõe dicẽs sic. Dona spũsc̄ti sunt q̄dã hoĩs ꝑfectiões q̇bus hõ disponit' ad hoc ꝙ bñ sequat' instinctũ diuinũ. Uñ in his in q̇bus nõ sufficit instinct⁹ rõnis est necessari⁹ spũsc̄ti instinct⁹: ⁊ sic est necessariũ donũ. sicut dicit' Esa. l. Dñs aꝑuit mihi aurem ego aũt nõ ꝯtradico: retrorsum nõ abij. Et ph's dicit in lib. de bona fortuna ꝙ his qui mouent' ꝑ instinctũ diuinũ: nõ expedit ꝯsiliari ſm rõnem humanã: ſ ꝙ sequant' interiorẽ instinctũ. Quia mouent' a meliori p̄ncipio q̄ꝫ sit rõ humana. Sz inter dona spiritussancti summũ videt' esse sapiã. Infimũ aũt timor. vtrũq꞉ aũt hoꝝ est necessariũ ad salutẽ. quia de sapientia dicit' Sap. vij. Neminem diligit deus nisi qui cum sapientia inhabitat. Et de timore dicitur Eccl'. i. Qui sine timore ẽ nõ poterit iustificari. Et Roma. viij. dicitur. Qui spiritu dei aguntur: hi filij dei sũt. ꝙ si filij ⁊ heredes ⁊c̄. Et in p̄s. dicitur. Spiritus tuus bon⁹ deducet me in terrã rectã. Quia scꝫ in hereditatẽ illi⁹ terre beatoꝝ nullus potest peruenire nisi moueatur ⁊ deducat' a spũsc̄tõ. ⁊ iõ ad illũ finẽ ꝯsequendũ necessariũ est hoĩ hr̄e donũ spiritussc̄ti. Uñ Greg. dicit in. ij. lib. moral. ꝙ spũsc̄tũs dat sapiãm ꝯ̄ stulticiã. intellectuz ꝯtra hebetudinẽ. ꝯsiliũ ꝯtra precipitatõez. fortitudinẽ ꝯtra timorẽ. sciãm ꝯtra ignorãtiã. pietatẽ ꝯtra duriciẽ. timorẽ ꝯtra superbiaz. His donis spiritussanctus nos tutos ab hmõi defectib⁹ reddit. hec Tho. Propterea dicũt v̄ba ꝓposita. Spũsc̄tũs doce. ⁊c̄.

¶ Spiritussanctus docebit vos

- Angelos.
- Celos.
- Elementa.
- Insensibilia.
- Bruta.
- Patriarchas.
- Prophetas.
- Apostolos.
- Electos.
- Beatos.
- Contemplatiuos.
- Actiuos.
- Mechanicos.
- Peccatores.
- Penitentes.

¶ Primo spiritussanctus docebit vos angelos: omnia ad vos per-

tinentia: que quidē sunt quattuor. Primo dignitas creatōis. Illud eñ qd̄ ꝑcipue de⁹ intēdit in reb⁹ creatis est bonū qd̄ ꝯsistit in assimilatiōe ad deū. Perfecta aūt assimilatio effect⁹ ad cām attendit̃ qñ effect⁹ imitatur cām. ẜm illud ꝑ qd̄ cā ꝓducit effectū. sicut calidū facit calidū. De⁹ aūt ꝓducit creaturā ꝑ intellectū ⁊ volūtatē. vñ ad ꝑfectionē vniuersi requirit̃ ꝙ sint alique creature intellectuales ⁊ spūales. ẜm illud ps̄. Qui facit angelos suos spūs. Et dyonisi⁹. iiij. c. de diuinis noīb⁹ dicit. ꝙ prime creature sic incorꝑales: ita ⁊ īmateriales intelliguntur Et qꝛ ymago dei est in ip̄a natura angeli īpressa: iō ꝑ essentiā suā angelus deū cognoscit. Principiū aūt creatiōis angelorū fuit spūssctūs. ẜm illud ps̄. Emitte spm̄ tuuz ⁊ creabuntur. Scd̄o sublimitas cognitionis Nam angeli mysteria gr̄e a ṗncipio cognouerunt: qꝛ inter oīa mysteria gratie excellētius est mysteriū incarnationis xp̄i. ⁊ hoc quidez angeli cognouerūt a ṗncipio. Dicit eñ Aug. v. sup Gen̄. ad lr̄am. Qꝛ sic fuit hͦ mysteriū absconditū a seculis in deo vt nūc innotesceret ṗncipatib⁹ ⁊ ꝑtātib⁹ in celestibus. Et. i. Thimo. iij. dr̄. Magnū est pietatis sacrm̄ qd̄ manifestū est in carne: iustificatū est in spū: apparuit angelis. Et hoc quidem in principio sue creatiōis cognouerūt angeli in generali per reuelationez spūssctī. ẜm illō. i. Cor. ij. Que sunt dei nemo nouit nisi spūs dei. nobis aūt reuelauit ꝑ spm̄scm̄ suū. Tertio gr̄a ꝯfirmatiōis. Nā angeli habuerūt gr̄am ⁊ charitatē anteꝙ̄ essent beati: ꝑ que beatitudinē meruerūt. vñ ꝯuersione naturali nō meruerūt beatitudinē: ſ; cōuersione charitatis que est per gr̄am. Dicit eñ Aug. xij. de ciui. dei. Bonā volūtatē qs fecit in angelis nisi ille q̄ eos cū sua voluntate. i. cum amore casto quo illi adherent simul in eis cōdens naturā ⁊ largiēs gr̄am Hanc aūt gr̄am ⁊ charitatē seminauit in eis spūssctūs. Quarto firmitas dilectiōis. Nā inq̄ntū angeli cognouerūt deū beatificantē eos supnaturali beatitudīe: sic dilexerūt eū dilectiōe charitat̄. Sic eñ virtuosus ciuis se exponit mortis ꝑiculo ꝓ toti⁹ reipublice ꝯseruatiōe. Sic angeli ciuitatē celestē defenderunt ab inimic̄. ẜm illud Apoc. xij. Factū est preliū magnū in celo: michael ⁊ angeli eius preliabantur cuz dracone ⁊c̄. Et vt dicit Aug. xiij. de ciuitate dei. Ciuitatē celestē fecit amor dei vsqꝫ ad contemptū sui. Hec omnia spiritussanctus docuit angelos.

¶ Secūdo spūssanctus docebit vos celos: quattuor que in vobis sūt. Primo ꝙ ip̄e spūssctūs fuit ṗncipiū vestre creatiōis. Nā bonitas dei est rō volendi ꝙ alia sint. cū per suā voluntatē res in esse ꝓduxerit. amor igit̃ quo suā bonitatē amat ē causa creatiōis rerū. vñ ⁊ q̄dā philozophi antiqui amorē deorꝝ cām oīm rerū esse posuerunt. vt pꝫ. i. methaph̄. Et Dyonisi⁹ dicit iiij. c. de diuinis noīb⁹. Qꝛ diuin⁹ amor non ꝑmisit ip̄m sine germīe esse. Sꝫ spūssctūs ꝓcedit ꝑ modū amoris quo de⁹ amat seip̄z Ideo spūssctūs est ṗncipiū creatiōis reruz ⁊ ita etiā celorꝝ. ẜm illud ps̄. Qui fecit celū ⁊ terrā mare ⁊ om̄ia q̄ in eis sunt. Scd̄o ꝙ ip̄e spūssctūs fuit ṗncipiū vr̄e formatōis. Nā vt dicit Dyonisi⁹. iiij. c. de dīnis noīb⁹. Sicut sol radios suos emittit ad corporꝝ illuminationē: ita diuina bonitas radios suos. i. ꝑticipatiōes sui diffundit ad rerū creatione. Ideo Aug. dicit ꝙ inquantū deus bon⁹ est: sum⁹. Ornat⁹ aūt rerū ꝑtinet ad dispositionē earū. qꝛ eas varia pulchritudine decorauit. vñ dr̄ Eccli. xlij. Magnalia sapientie sue decorauit. Et Boeti⁹ dicit. Mūdū mente gerens pulchrū: pulcherrim⁹ ip̄e. Hic autē ornatus a spūsctō fuit. Job. xxvi. Spūs dñi ornauit celos. Recte eniz spūs celos ornasse dr̄: qꝛ tribuit eis stabilitatem Prou. xxx. Stabiliuit celos prudentia. Et etiā tribuit eis indeficientē claritatē. Eccl. xxiiij. Ego feci in celis vt orirer̃ lumē indeficiens. Tertio ꝙ ip̄e spūssctūs fuit principiū vr̄e illuminatiōis. Nā lux est ornamentū celorꝝ: cū sit qualitas primi corꝑis. s. celi in qua cōicāt inferiora corpa cū suꝑiorib⁹. Ideo dr̄ Gen̄. i. Vidit de⁹ lucē ꝙ eēt bona. Spūssctūs vt efficeret homīes celestes: hodie visibilr̄ apparuit in specie lucis. Job. iij. Lux venit in mūdū. Quarto ꝙ ip̄e spūssanctus fuit principiū vr̄e distinctiōis. Nā celū a philozophis distinguit̃ in q̄ttuor plagas scꝫ orientalē: occidētalē: meridionalē: aqlonarē. hodie aūt spūssctūs veniēs a celo ab his q̄ttuor plagis venit. Vñ dicitur Ezech. xxxvij. A quattuor ventis veni spūs ⁊ insuffla sup interfectos istos vt reuiuiscant. Nā a plaga orientali hodie venit spūssctūs vbi est fons lumīs. Quia datur se exercentibus in diuinorꝝ cognitiōe. A plaga meridionali etiā venit vbi est ardor luminis. qꝛ

datur se erigentibꝰ in sup̲noꝝ dilectiõe. A
plaga aq̲lonari venit: qꝛ dat̃ se affligentibꝰ
in pc̄ãꝝ cõfessione. A plaga occidẽtali
venit. qꝛ datur se gerẽtibꝰ in bonoꝝ satisfa-
ctione. Etiam luminaria celi sunt creata vt
sint in signa: tp̲a dies ⁊ annos. sic spũssan
ctus visibil'r missus est quinquagesimo die
a pascha. Et hoc rõnabiliter: qꝛ a spũscõ est
legis ꝑfectio. quẽadmodũ lex verꝰ data est
in monte syna. Sic lex noua a spirituscõ in
monte syon. ⁊ sicut lex verꝰ data est in sub-
limi montis loco: sic lex noua data est a spi
rituscrõ in cenaculo. Etiã quantũ ad tp̄us
hore spũsctũs visibil'r apꝑuit hora tertia-
ruz. qꝛ est tertia in trinitate ꝑsona. Et quia
post tempus legis nature ⁊ legis scripture
in tertio tempore. s. legis gratie debuit appa
rere. ideo dicit̃. Dũ hora cunctis tertia ⁊c.

Tertio spũsctũs docebit
vos elementa quo ad quattuor in quibus
tanꝙ in signis visibil'r apꝑuit. Primo em̃
spũsctũs hodie apꝑuit in igne ꝓpter septẽ
plicẽ eiꝰ grãz. Nã spũsctũs ad modũ ignis
alta hũiliat: ꝑ donũ timoris emollit dura:
ꝑ donũ pietatis illuminat obscura: ꝑ donũ
sciẽ restringit fluida: ꝑ donũ ꝯsilij ꝯsolidat
mollia: per donũ fortitudinis clarificat me
talla tollẽdo rubiginẽ: ꝑ donũ intellectꝰ sur
sum tẽdit ꝑ donũ sapiẽ. iõ dr̃. Threñ. i. De
excelso misit ignẽ in ossibꝰ meis ⁊ erudiuit
me. Et sctã mr̃ ecclia cãtat. Aduenit ignis
diuinꝰ nõ cõburens: s̃ illuminãs. nõ consu-
mens: s̃ lucens. Scd̃o spũsctũs hodie ap-
paruit in specie soni cõmouẽtis aerẽ. qui so
nus fuit repentinꝰ. qꝛ nescit tarda molimi-
na spũscti grã. fuit celestis: qꝛ celestes effi
cit. fuit vehemẽs: qꝛ mentẽ ab oĩ carnali ti
more ⁊ amore vehit ⁊ abstrahit. fuit replẽs
qꝛ repleti sunt om̃s spũsctõ. iõ dr̃. iij. Regꝫ.
xix. Post ignẽ sibilꝰ aure tenuis ⁊ ibi dñs.
Tertio spũsctũs apꝑuit visibil'r ĩ specie nu
bis. ⁊ hoc sup̲ xp̄m in trãsfiguratione. Nu-
bes eĩ a terra eleuat̃: refrigeriũ p̄stat: ⁊ plu
uiam generat. Sic spũsctũs quos replet a
terra eleuat ꝑ ꝯtẽptũ terrenoꝝ. Ezech. viij.
Eleuauit me spũs int̃ celũ ⁊ terrã. Et Eze-
chielis. i. Quocũqꝫ ibat spũs: illuc ⁊ rote pa
riter eleuabant̃ seq̄ntes eũ. Spũs em̃ vite
erat in rotis. Et Gregꝫ. Gustato spũ defi-
pit oĩs caro. Insup̲ refrigeriũ p̄stat contra
incentiua vicioꝝ. Vñ ⁊ btẽ marie dixit an-
gelus. Spũsctũs sup̲ueniet in te ⁊ virtꝰ al
tissimi obũbrabit tibi. i. te ab oĩ estu vicioꝝ
refrigerabit. Nã ⁊ spũssanctus vocat̃ aqua
que hꝫ vim refrigeratiuã. Joh. vij. Flumĩa
de vẽtre eiꝰ fluent aque viue. hoc aũt dixit
de spũ quẽ accepturi erãt credẽtes in eum.
Item generat pluuiã lachrymarũ. ps̃. Fla
uit spũs eiꝰ ⁊ fluent aque. s. lachrymarum.
Cũ em̃ quis lachrymat̃ pc̄tã sua: signũ est
ꝙ cor illiꝰ obduratũ resoluit spũsctũs. vt pꝫ
in magdalena. Quarto spũsanctꝰ visibilit̃
apꝑuit in specie flatus. sicut dr̃ Joh. xx. In
sufflauit ⁊ dixit. Accipite spm̃sctm̃: quoꝝ
remiserit̃ pc̄tã remittunt̃ eis. Nã qꝛ flatus
est calidus: iõ spũsctũs suo calore inflam-
mat ꝑ ardentẽ charitatẽ. Luc. xij. Ignẽ ve-
ni mittere in terrã: ⁊ q̇d volo nisi vt ardeat
Quia vero flatꝰ est lenis: iõ spũsctũs facit
nos lenes demulcẽdo. vñ ⁊ vocat̃ vnctio q̄
mollificat. Joh. iij. Vnctio eiꝰ docet nos de
oĩbꝰ. Jõ etiã noĩe roris inuocat̃ ꝑut cãtat
ecclia. Sui roris intima asꝑsione fecũdet.
Quia vero flatꝰ est necessariꝰ ad respirãdũ
quo subtracto hõ moreret̃: sic de spũsctõ in-
telligendũ est ps̃. Auferes spm̃ eoꝝ ⁊ defi-
cient: ⁊ in puluerẽ suũ reuertent̃. Joh. xvi.
Spũs est q̇ viuificat. Et Ezech. xxxvij. Da
bo vobis spiritũz ⁊ viuetis. Et in symbolo
dicitur. Et in spm̃ sctm̃ dñm ⁊ viuificantẽ.

Quarto spũsctũs doce
bit vos insensibilia: in q̇bꝰ ⁊ ꝑ q̄ tanꝙ ꝑ in-
strumẽta sue ṽtutis mirabilia op̲atꝰ est in
rõnali creatura. Hic eniz est ille spũs qui in
forma ignis apꝑuit moysi in rubo qñ rubꝰ
ardebat ⁊ nõ cõburebat̃. Hic est ille digitꝰ
quez ꝓfessi sunt magi dicẽtes. digitꝰ dei est
hic. Exo. iij. Hic est ille ignis in quo combu
rẽda sunt residua agni paschalis. Exo. xij.
Hic est ille funis coccineꝰ in fenestra raab
meretricꝭ. Josue. vi. Hic est illud oleũ de cor
nu sumptũ quo dauid vnctꝰ est. i. Regꝫ. xvi.
Hic est illa manꝰ dñi q̄ facta est sup̲ helyaz
qñ currebat ante achab. iij. Regꝫ. xix. Hic ẽ
ille digitꝰ de quo xp̄s ait. Si in digito dei eij
cio demonia. Luc. xi. Hic est illa ṽtus que
exibat a xp̄o qñ mulier tetigit fimbriã vesti
menti eiꝰ. Math. ix. Hic est ille spũs q̇ ho-
die super ap̄los apparuit in linguis igneis
vt ipsi verba ignea proferrent ⁊ legẽ igneã
predicarent. s. legẽ amoris. Unde Bernar-
dus ait. Venit spũsctũs in linguis igneis
vt linguis oĩm gentiũ verba ignea loq̄rent̃
⁊ legem igneam lingue ignee predicarent.

¶ Quinto spũssanctus do

cebit vos bruta: per que ostensa sunt ma⸗
gna mysteria dei. Hic eñ est ille spũ qui tri
buit virtutẽ serpẽti eneo: quẽ cũ aspicerent
filij isrl' sanabant a morsibꝰ ignitoꝝ serpen
tũ. Nume. xxi. Hic est ille spũs ꝗ apuit os
asine cui insidebat Balaã vt loqueret ei: ⁊
apirent oculi eiꝰ vt videret angelũ dñi. Nu
meri. xxij. Hic ẽ ille spũs ꝗ appuit sup xp̃m
baptizatũ. Luc. ij. Descẽdit spũs. s. corpali
specie sicut colũba in ip̃m. Nã sicut noe dũ
esset in archa emisit colũbã ꝗ ramũ viren⸗
tis oliue ore suo detulit in signũ pacis. Sic
spũssctũs in specie colũbe sup xp̃m baptiza
tũ visibilr appuit ad significandũ fecũdita
tẽ spũalẽ que est in baptismo: qꝛ colũba est
aial fecũdissimũ. Hoc spũ petrꝰ raptꝰ in ex⸗
tasi vidit aialia sibi in disco missa. Act. x.

¶ Sexto spũssctũs docebit

vos patriarchas: quibꝰ reuelauit nullatenꝰ
fieri posse celestis regni ciues nisi p spm̃san
ctũ sanctificantẽ vos ab oĩ macula. Hic eñ
est ille spũs quo adã inspiratꝰ euigilãs ab
extasi pphetauit dicẽs. Hoc nũc os ex ossi
bus meis: ⁊ caro de carne mea. p qͦ intel⸗
lexit hoĩz posteritatẽ coheredẽ fieri celestis
patrie. Ephe. v. Sacramentũ hoc dico ma
gnũ in xpo ⁊ in eccl'ia. i. in cetu fideliũ. Hic
est ille spũs quo inspiratꝰ abel obtulit obla
tionẽ acceptã deo qñ respexit deus ad abel ⁊
ad munera eiꝰ mittẽs ignẽ ꝗ ꝯsumeret ho⸗
stiã eiꝰ. Hic est ille spũs ꝗ dictãte noe fabri
cauit archã in qua saluatũ est genꝰ hũanũ.
Sap. xiiij. Hic ẽ ille spũs ꝗ inspirãte credi⸗
dit abrahã deo ⁊ reputatũ ẽ ei ad iusticiam
vt pꝫ Gen̄. xij. Hic ẽ ille spũs ꝗ suadẽte re⸗
becca vxor ysaac mandauit iacob filio suo
vt surripet bñdictionem esau. Gen̄. xxvij.
Hic ẽ ille spũs ꝗ docẽte intellexit iacob vi⸗
sionẽ scale cui innixꝰ erat dñs dicẽs. Uere
dñs est in loco isto ⁊ ego nesciebaꝫ. Gen̄.
xxviij. Hic ẽ ille spũs ꝗ suggerẽte ioseph ex
posuit somniũ pharaonis de vaccis pingui
bus ⁊ macris: ⁊ de septem spicis. Gen̄. xli.
Hic ẽ ille spũs ꝗ p̄cedebat moysen ⁊ filios
isrl' in colũna nubis p diẽ: ⁊ ĩ colũna ignis
p noctẽ. Exo. xiij. Hic ẽ ille spũs ꝗ tanꝙ di
gitꝰ dei scripsit in tabulis lapideis legẽ dei.
de ꝗ dixit moyses Nume. xi. Quis det vt oĩs
ppl's pphetet ⁊ det eis dñs spm̃sctm̃ suuꝫ.
Uñ ⁊ dñs de hͦ spũ abstulit a moyse vt da⸗
ret seniorıbꝰ ppl'i qñ ad mãdatũ dñi ⁊ ꝯsi
liũ ietro elegit. lxx. viros ad iudicandas mi
nores cãs totiꝰ ppl'i isrl'. vt hr̃ Nume. xi. Hic
est ille spũs ꝗ induxit caleph in terrã pro⸗
missiõis. de ꝗ dr̃ Nume. xiiij. Seruũ meũ ca
leph ꝗ plenꝰ spũsctõ secutꝰ est me. inducam
in terrã hãc quã circuiuit: ⁊ semẽ eiꝰ posside
bit eã. Hic ẽ ille spũs ꝗ instituit iosue ducẽ
ppl'i dei post moysen. Uñ dr̃ Deut. xxxiij.
Josue filiꝰ nun: repletꝰ est spũ sapiẽ: qꝛ moy
ses posuit sup eũ manꝰ suas. Hic ẽ ille spũs
ꝗ cõfortauit gedeonẽ. de ꝗ dr̃ Judicum. vi.
Spũs dñi repleuit gedeon dicẽs. Uade in
hac fortitudĩe tua: ⁊ liberabis isrl' de manu
madian. Hic est ille spũs ꝗ irruit sup iepte
de ꝗ dr̃ Judicũ. xi. Factꝰ est sup ieptẽ spũs
dñi: trãsiuitqꝫ ad filios amon vt pugnaret
ꝯ eos quos tradit dñs in manu eiꝰ. Hic ẽ
ille spũs ꝗ dedit sansoni fortitudĩeꝫ in septẽ
capillis. de ꝗ dr̃ Judicũ. xiiij. Creuit sanson
⁊ bñdixit ei dñs: cepitqꝫ spũs dñi eẽ cũ eo.
Hic ẽ ille spũs ꝗ docuit mariã sororẽ aarõ
cãticũ qͦ cecinit deo post hĩtam victoriã di
cens. Cãtemꝰ dño: gl'iose eniꝫ magnificatꝰ
ẽ ⁊c̃. Exo. xv. hic ẽ ille spũs ꝗ p̄dixit delbora
victoriã p manũ ml'ieris futurã. Judic. iiij.

¶ Septimo spũssctũs do⸗

cebit vos pphetas. Nã in pphetia reqrit ꝙ
intentio mentis eleuetur ad percipiẽda di
uina. Unde dicitur Ezech. ij. Fili hoĩs sta
super pedes tuos ⁊ loquar tecũ. hec autem
eleuatio intentiõis fit spũsctõ mouente. vñ
ibi subdit. ⁊ ingressus est in me spũs ⁊ sta
tuit me sup pedes meos. Postqꝫ aũt intẽ⸗
tio mẽtis eleuata est ad supna: pcipit diui⸗
na. vnde subdit. Et audiui loquẽtẽ ad me
Et Greg. in omel'. huiꝰ diei dicit. Implet
nãqꝫ spũsscti gr̃a puerũ cythareduꝫ ⁊ psal⸗
mistã facit. Implet pastorẽ armẽtariũ sic⸗
comoros vellicantẽ ⁊ prophetã facit. Im⸗
plet abstinenteꝫ puerum ⁊ iudicem senum
facit. hec ille. Quomodo aũt spũssctũs do⸗
ceat prophetas: declarat sanctus petrus in
ep'la. ij. c. i. dicens. Non enim voluntate hu
mana allata est aliquando pphetia: sed spi
ritusctõ inspirati locuti sunt scĩ dei hoĩes.
Hic eñ ẽ ille spũs de quo dicit dauid in ps̄.
Exibit spũs eius ⁊ reuertetur in terrã suã:
in illa die peribunt oẽs cogitationes eorũ.
Et iteruꝫ. verbo dñi celi firmati sunt: ⁊ spũ
oris eiꝰ oĩs virtꝰ eoꝝ. ⁊ iterũ. Ne pijcias me
a facie tua; ⁊ spm̃scm̃ tuũ ne auferas a me.

Hic est ille spũs de quo Salomon Sap̃.i.
dicit. Spũs dñi repleuit orbẽ terrarũ: ⁊ hoc
qđ ꝯtinet oĩa.i.hõ sciam hꝫ vocis. q2 loq̄t
oĩbꝰ linguis. ⁊ eiusdẽ.ix.dr̃. Sensum autez
tuũ q̇s sciet nisi tu dederis sapiam ⁊ mise-
ris ei spm̃sctm̃ de altissimis: Hic ẽ ille spũs
de quo dicit Job.xxxij. Spũs est in hoibus
⁊ inspiratio oipotẽtis dat intelligẽtiã. Hic
est ille spũs quo suggerẽte Nathã ꝓpheta
corripuit dauid: ⁊ ꝓhibuit ei ne domũ dño
edificaret.ij. Reg. xiij. Hic est ille spũs de
quo ait Abdias ꝓpheta ad Helyã. Cũ re-
cessero a te spũs dñi asportabit te in locum
quẽ ignoro.iij. Reg.xviij. Hic est ille spũs
Helye q̇ factꝰ est duplex in helyseo.iiij. Re
gũ.ij. Hic est ille spũs helysei de quo dicit
Eccli.xlviij. ꝙ eiꝰ corpꝰ mortuũ ꝓphetauit.
Hic est ille spũs de quo Esa.iiij.ait. Sctũs
vocabit oĩs q̇ scriptꝰ est in vita in hierl'm.
Si abluerit dñs sordes filiarũ syon ⁊ san-
guinẽ hierl'm lauerit de medio eiꝰ in spũ iu-
dicij ⁊ spũ ardoris. Et iterũ.xliiij.c. Effun-
dã spm̃ meũ sup semen tuũ: ⁊ bñdictionez
meã sup stirpẽ tuã Hic est ille spũs q̇ Jere
miã in ventre sctificauit q̇ eũ a pueritia ꝓ-
phetare docuit. vt pꝫ Jere.i. Qui virginita
te sua virũ euangelicũ xp̃i eccl'ie dedicauit.
Hic est ille spũs de quo Ezechiel.xxxvi. dic
Cũ sctificatꝰ fuero in vobis ꝯgregabo vos
de vniuersis terris: ⁊ adducã vos in terram
vestrã: ⁊ effundã sup vos aquaz mundã ⁊
mũdabimini ab oĩbꝰ inq̄namẽtis vestris:
⁊ dabo vobis cor nouũ ⁊ spiritũ nouũ po-
nã in medio vestri. Hic est ille spũs q̇ dedit
danieli intelligentiã oĩm visionũ ⁊ somnio
rũ. de quo ait.ij.c. Est deꝰ in celis reuelãs my
steria. Hic est ille spũs de quo Joelis.ij.dr̃.
Effundã spm̃ meũ sup oẽm carnẽ ⁊ ꝓphe-
tabunt filij vestri ⁊ filie vestre. Senes ve-
stri somnia somniabũt: ⁊ iuuenes vr̃i visio
nes videbũt. Hic est ille spũs de quo Zach.
xiij.dr̃. Effundã sup domũ dauid ⁊ sup ha
bitatores hierusalem spm̃ gratie ⁊ precuz.

¶ Octauo spiritussctũs do
cebit vos apl'os principal'r q̄tuor. Primo
ꝓpheticã reuelationẽ. Nã donũ ꝓphetie ẽ
vtiliꝰ q̄ꝫ donũ linguarũ. ⁊ hoc quidez ꝓbat
apl's.i.Cor.xij. tripl'r. Primo: q2 ꝓphetia ẽ
vtilior ad edificationem eccl'ie q̄ꝫ loqui lin.
Nã donũ prophetie pertinet ad rerũ noti-
tiã que est vtilior q̄ꝫ noticia vocũ que per-
tinet ad donũ linguarum. Secundo quan
tum ad ipsum loquentem qui si accipiat vt
loquatur diuersis linguis: sine hoc quod in
telligat quod pertinet ad donũ prophetie.
mens eius non edificaretur. Tertio quan-
tum ad infideles: propter quos precipue vi
detur esse datum donum linguarũ: qui qui
dem forte eos qui loquerentur linguis re-
putarẽt insanos. sicut ⁊ iudei reputauerũt
apostolos ebrios. linguis loquentes. vt di-
citur Actuũ.ij. Per prophetiam autem in
fidelis ꝯuincitur manifestatis occultis cor
dis eius. Ideo dicit apostolus.i Cor.xiiij.
Maior est qui prophetat q̄ꝫ qui loq̄tur lin
guis. Secundo linguarum lucutione. Nam
ad ꝑfectionẽ opatiõis spũsscti ꝑtinet ꝙ nõ
solũ impleat mentẽ lumine ꝓphetico: ⁊ fan
tasiã ymaginaria visiõe. sicut fuit in veteri
testõ. sed etiã exteriꝰ linguã erudiat ad va-
ria signa locutionũ ꝓferenda. qđ totũ fit in
nouo testamẽto. ſm illđ.i.Cor.xiiij. Unus
quisq3 vestrũ psalmũ habet: doctrinã habꝫ:
linguã hꝫ: apocalipsim.i.ꝓpheticã reuelati-
onẽ habet. Primi autẽ discipuli xp̃i ad hoc
fuerũt ab ip̃o electi vt p vniuersum orbem
discurrẽtes fidẽ eius vbiq3 p̄dicarẽt. ſm il-
lud Math.vlti. Euntes docete oẽs gẽtes:
Nõ aũt erat couenieẽs vt qui mittebant ad
alios instruẽdos indigerẽt ab alijs instrui:
qualiter alijs loquerẽtur: vel qualiter q̄ alij
loq̄bant intelligerent. ꝑsertim q2 isti q̇ mit-
tebantur erãt vniꝰ gentis.s. iudee. ſm illud
Esa.xxvij. Qui egredientur impetu a iacob
implebunt faciem orbis semine. Illi etiam
qui mittebãtur pauperes ⁊ impotẽtes erãt
nec de facili a principio reperissent qui eorũ
verba alijs fideliter interp̄tarent vel verba
eorũ eis exponerẽt. maxime q2 ad infideles
mittebant. ⁊ iõ necessariũ fuit vt sup hõ eis
diuinitus ꝓuideret per donũ linguarũ. vt si
cut gentibꝰ ad ydolatriã declinantibus in-
troducta est diuersitas linguarũ: vt dicitur
Geñ.xi. Ita etiã qñ erãt gentes ad cultuz
vnius dei reuocãde cõtra hmõi diuersitatẽ
remediũ adhiberet p donũ linguaruz. Un̄
dicitur Act.ij. Repleti sunt oẽs spũsctõ: ⁊
ceperũt loq̇ varijs linguis ꝓut spũssctũs da
bat eloq̇ ill'. vbi dic glo. Greg. ꝙ spũssctũs
sup discipulos in igneis linguis appuit: ⁊
eis oĩꝫ linguarũ sciaꝫ dedit. Tertio ſmonis
ꝑsuasionẽ. Nã spũssctũs nõ deficit ĩ aliq̇ qđ
ꝑtineat ad eccl'ie vtilitatẽ. Un̄ sicut ꝓuidet
mẽbris eccl'ie in locutione: non solũ vt ali-
quis sic loquatur vt a diuersis possit intelli

gi qꝺ ꝑtinet ad donū linguarū. ſ; etiā ꝙ ef-
ficaciter loquatᷣ qꝺ ꝑtinet ad grām ſmonū
⁊ hoc tripliciter. Primo qdē ad inſtruēdū
intellectū. qꝺ fit dū aliqs ſic loquitᷣ ꝙ doce-
at. Secūdo ad mouendū affectū. ſ. vt libē-
ter audiat verbū dei: qꝺ fit dū aliqs ſic loqui-
tur: ꝙ auditores delectet: qꝺ non dꝫ aliqs
qrere ꝑpter fauorē ſuū: ſ; vt hoīes alliciantᷣ
ad audiendū vbū dei. i. Coꝛ. ij. Sermo meꝰ
⁊ predicatio mea nō fuit in ꝑſuaſibilibꝰ hu-
mane ſapīe verbis: ſed in oſtēſione ſpūs ⁊ ve-
ritatis. Tertio ꝙ aliqs amet ea q verbis ſi-
gnantᷣ. ⁊ velit ea implere qꝺ fit dū aliqs ſic
loquitᷣ ꝙ auditorē flectat. ad qꝺ qdē efficiē-
dū: ſpūſſanctus vtitᷣ lingua hoīs qſi quodā
inſtrumēto. Ipſe aūt eſt q ꝑficit operatiōez
interius. vñ Greg. dicit in omel. hodierna.
Niſi corda auditoꝝ. ſ. ſ. repleat. vox docen-
tiū ad aures corꝑis incaſſuꝫ ſonat. Quar-
to miraculoꝝ operationē. Nā ſpūſſctūs ſuf-
ficienter ꝓuidet eccl'ie in hijs q ſunt ad ſalu-
tem vtilia. ad qꝺ ordinantᷣ grē grtis date. ⁊
ſicut oꝫ ꝙ noticia quā qs diuinitus accipit
in noticiā alioꝝ deducatᷣ ꝑ donū linguaruꝫ
⁊ ꝑ grām ſermonis: ita neceſſe ē ꝙ ſermo ꝓ-
latus cōfirmetᷣ ad hᷓ ꝙ credibilis fiat. hᷓ aūt
fit ꝑ operationē miraculoꝝ. ſm illud Mar.
vlti. Sermonē ꝯfirmante ſequētibꝰ ſignis.
⁊ hoc rōnabiliter. Naturale eſt em̄ hoī vt ve-
ritatē intelligibilē ꝑ ſenſibiles effectꝰ depre-
hendat. Vñ ſicut ductu naturalis rōnis hō
ꝑuenire pōt in aliquaꝫ dei noticiā ꝑ effectꝰ
naturales: ita ꝑ aliquos ſuꝑnaturales effe-
ctus q miracula dicūtᷣ ī aliquā ſuꝑnaturalē
cognitionē credendoꝝ homo adducitᷣ.

Nono ſpūſſanctus docebit

bit vos electos ſiue iuſtos: in qbꝰ plura mi-
rabilia facit. Primo caritatē ſeminat. Nā
ex hᷓ ꝙ diuine ꝑfectioni vt cūꝗ aſſimilemur
huiꝰ ꝑfectio a deo nobis dari dꝛ. ſicut ſapīa
nobis a deo donatᷣ. ſm ꝙ diuine ſapie vtcū-
ꝗ aſſimilamur. Cū ḡ ſpūſſctūs ꝓcedat per
modū amoris. quo deꝰ ſeipm̄ amat: ex hoc
ꝙ huic amori aſſimilamur deū amātes. ſ. ſ.
a deo nob dari dꝛ. vñ apl's dicit Ro. v. Ca-
ritas dei diffuſa eſt in cordibꝰ noſtris ꝑ. ſ. ſ.
qui. d. eſt nobis. Secūdo hoīem inhabitat
qꝛ em̄ effectꝰ diuini: nō ſolū diuina opatiōe
eſſe incipiūt: ſ; etiā ꝑ eā tenentᷣ ineſſe. Nihil
aūt opari pōt vbi nō eſt. oꝫ em̄ operās ⁊ ope-
ratū in actu eſſe ſimul ſicut mouēs ⁊ motū.
neceſſe eſſe vt vbicūꝗ eſt aliqs effectꝰ dei.
ibi fit ⁊ ipſe deꝰ effector. Vñ cū caritas dei
qua ipſum diligimꝰ fit in nob ꝑ. ſ. ſ. oꝫ ꝙ ipe
ſ. ſ. etiā in nobis ſit qdiu caritas in nob eſt.
Vñ apl's. i. Coꝝ. iiij. Neſcitis qm̄ tēpluꝫ dei
eſtis. ⁊ ſ. ſ. hītat in vob. ⁊ Joh. xiiij. Ad euꝫ
veniemus ⁊. m. a. e. faciemꝰ. Tertio hō in
deo latitat. Deus em̄ maxime amat illos qs
ſui amatores ꝑ. ſ. ſ. ꝯſtituit. qꝛ tm̄ donuꝫ niſi
amando ꝯferret. Prouerb. viij. Ego diligē-
tes me diligo. nō quaſi nos ꝑus dilexerimꝰ
deū. ſ; qm̄ ipſe ꝑus dilexit nos. vt dꝛ. i. Joh.
iiij. Omīe aūt amatū in amante ē. neceſſe ē
ꝙ ꝑ. ſ. ſ. nō ſolū deus ſit in nobis. ſ; etiā nos
in deo. i. Joh. iiij. Qui manet in caritate: in
deo manet. ⁊ iterū. In hoc cognouimꝰ ꝙ in
deo manemꝰ ⁊ ipſe in nobis. qm̄ de ſpū ſuo
dedit nob. Quarto ſecreta reuelat. eſt em̄
hoc amicicie ꝓpriū: ꝙ aliqs amico ſuo ſecre-
ta reuelet. Nam cū amicitia ꝯiungat affectꝰ
⁊ duoꝝ faciat quaſi cor vnū. nō videtᷣ extra
cor ſuū aliqs illud ꝓtuliſſe qꝺ amico reue-
lat. Vñ ⁊ dñs dicit diſcipulis. Joh. xv. Iaꝫ
non dicā vos ſeruos ſ; amicos meos. qꝛ oīa
q audiui a pr̄e meo nota feci vobis. qꝛ igitᷣ
ꝑ ſpm̄ ſctm̄ amici dei ꝯſtituimur. iō ꝯuenientᷣ
ꝑ ſpm̄ ſctm̄ hoībus dicuntᷣ reuelari diuīa mi-
ſteria. vñ apl's dicit. i. Coꝝ. ij. Scriptū eſt ꝙ
oculus nō vidit nec auris audiuit: nec in cor
hoīs aſcen. q. ꝑ. d. di. ſe. nobis aūt reuelauit
ꝑ ſpm̄ ſctm̄. Quinto oīa dona. donat ꝓpriū
em̄ amicitie eſt: ꝙ ea q hꝫ: amico cōicet. qꝛ
cū hō habeat amicū vt ſeipſum: neceſſe ē ꝙ
ei ſubueniat: ſua cōicans ei. vñ ⁊ ꝓprium a-
micicie ponitᷣ velle ⁊ facere bonū amico. ſm
illud. i. Joh. iij. Qui habuerit ſubām huius
mūdi. ⁊ viderit fratrē ſuū neceſſe habere. et
clau. vi. ſ. ab eo. q c. d. m. in eo. Hoc aūt ma-
xime in deo hꝫ locū cuiꝰ velle eſt efficax ad
effectū. ⁊ iō ꝯueniēter oīa dōa dei ꝑ. ſ. ſ. nob
dari dicūtur. i. Coꝝ. xij. ꝑ ſpm̄ datᷣ ſermo ſa-
pientie ⁊c. vſꝗ. hec oīa ope. v. a. i. ſ. d. ſi. ⁊c.
Sexto hoīem ſibi configurat. ſicut em̄ ad
hoc ꝙ corpus aliqꝺ ad locū ignis ꝑueniat
oꝫ ꝙ igni aſſimiletᷣ: leuitatē acqrens ex qua
motu ignis ꝓprio moueatᷣ. ita ad hoc ꝙ hō
ad diuine fruitiōis btītudinē q deo ꝓpria ē
ſm ſuā naturā ꝑueniat. neceſſe eſt ꝑmo qui-
dem ꝙ ꝑ ſpūales ꝑfectiōes deo aſſimiletᷣ. de-
inde ꝙ ſm eas operetᷣ: ⁊ ſic tandē btītudinē
ꝯſequetᷣ. Dona aūt ſpūalia nobis ꝑ. ſ. ſ. datᷣ
⁊ ita ꝑ. ſ. ſ. deo cōfiguramur: ⁊ ꝑ ipſum ad be-
ne operandū habiles reddimur. ⁊ per eūdē
ad btītudinē nobis in via paratᷣ. Que tria

aplʼs insinuauit .ij. Cor. i. dicēs. Unxit nos
deus ꝛ signauit nos ꝛ dedit pignꝰ spūs in
cordibꝰ nostris. Et Eph. i. signati estis spū
pmissionis scō q̄ est pignus hereditat̄ nr̄e
Signatio em̄ ad similitudinē cōfigurationis
ptinere vr̄. vnctio aūt ad habilitatiōez hois
ad pfectas opationes. pignꝰ vo ad spē qua
ordinamur in celestē hereditatē: q̄ est beati
tudo pfecta. Septimo hoiem sibi in filiuz
adoptat. Nam ex beniuolētia quā q̄s hʒ ad
aliquē. ptingit ꝙ eū sibi adoptat in filiū. vt
sic ad eū hereditas adoptātis ptineat. Con
uenienter itaqꝫ spūi scō adoptio filioꝝ dei at
tribuit̄. ſm illud. Ro. viij. Accepistis spm̄
adoptionis filioꝝ. in q̄ clamamꝰ abba pat̄.
¶ Octauo hoiem a culpa liberat. Per h̄ em̄
ꝙ aliq̄s amicus alterius ꝯstituit̄. ois offen-
sa remittit̄. Un̄ dr̄ Prouerb. x. Uniuersa de
licta operit caritas. Cū ḡ per s.s. dei amici cō
stituamur ꝯñs est ꝙ per ipsum nobis a deo
remittant̄ pctā. Joh. xx Accipite s.s. quoꝝ
remiserit̄ pctā remittunt̄ eis ¶ Nono hoiez
renouat cū em̄ vetustas pctī auferf: sic aīa
lauat̄ ꝛ purgat̄. ꝛ sic renouat̄. hoc aūt fit per
s.s. Eph iiij. Renouamini spū mētis vestre
¶ Decimo. linguā hois format. ex his em̄ q̄
hō nouit format̄ eiꝰ loquela. ideo cōuenien
ter p. s.s. hō loquit̄ diuiā misteria. ſm illō i.
Cor. xiiij. Spūs loq̄tur misteria. Et Mat.
x dr̄. Non em̄ vos estis qui loq̄mini, ſʒ spūs
patris vestri qui loquit̄ in vobis.

¶ Decimo spūs sctūs doce

bit vos beatos cōprehēsores quattuor q̄ ha
betis in vita btā. Primo trāsformationez
hoc em̄ vr̄ esse amicitie maxime ppriū simul
cōuersari ad amicū. cōuersatio aūt hois ad
deū est p ꝯtēplationē ipsius Phil. iij. Nr̄a
ꝯuersatio in celis est. qr ḡ spūs sctūs nos a-
matores dei facit. ꝯñs est ꝙ p ipsum dei ꝯtē
platores ꝯstituamur. Un̄ aplʼs. ij. Cor. iij.
dicit Nos oēs reuelata facie gl'iam dn̄i spe
culantes in eandē imaginē trāsformamur
a claritate in claritatē: tanq̄ a dn̄i spū. Hec
aūt trāsformatio fit p clarā visionē ꝛ beati-
ficā diuinitatis. Secūdo delectationē. ē em̄
hoc amicitie ppriuz ꝙ aliq̄s in p̄ntia amici
delectet̄. ꝛ in eius v̄bis ꝛ factis gaudeat. et
in ꝯsolationē ꝯ oēs anxietates inueniat.
vn̄ in tristibꝰ maxime ad amicos ꝯsolatōis
cā ꝯfugimꝰ: qr ḡ s.s. dei nos amicos ꝯstituit.
ꝛ deū in nobis hitare facit. ꝛ nos in ipso pre
cipue in statu gl'ie. ꝯñs est vt p. s.s. gaudiuz
de deo ꝛ ꝯsolationē habeamꝰ. ꝯ oēs mundi
aduersitates ꝛ ipugnationes vn̄ in ps. dr̄. Red
de mihi leticiā salu. t. ꝛ. s. pnc. cō. me. ꝛ Ro.
xiiij. Regnū dei est iusticia ꝛ pax: ꝛ gaudiuz
in spū scō. Tertiodecimo p māsionē. cum
em̄ btitudo sit pfectū bonū ꝛ sufficiēs: oʒ ꝙ
desideriū hois q̄etet: ꝛ oīe malū excludat.
naturalr̄ aūt hō desiderat retinere bonū qḋ
hʒ: ꝛ qḋ eiꝰ retinēdi securitatē retineat. alio
q̄n necesse est ꝙ timore amittēdi vel dolere
de certitudine amissionis affligat̄. vn̄ req̄rit̄
ad verā btitudinē ꝙ hō certā habeat opini
onē seruādi bonū qḋ hʒ: ꝛ nunq̄ se amissu-
rū. h̄ autē facit. s.s. ſm illud ps. Qui replet i
bo. desi. t. Quarto retributionē. nulli em̄ be
ato deest aliqḋ bonū desiderāduz cū habeat
bonū ifinitū qḋ deꝰ ē bonū ōis boni vt aug.
dic̄. ſʒ dr̄ aliq̄s alio beatior: ex diuersa eiusdē
boni pticipatiōe. ſm ꝙ dicit xp̄s. Joh. xiiij.
In domo p̄ris mei māsiones multe sunt: p
quas vt Augꝰ dicit. Diuerse meritoꝝ digni
tates intelligunt̄ in vita btā. que sunt retri-
butiones ex bonis operibus que oīa fiunt
per spm̄ scm̄. ꝛ per gratiā nobis collatam.

¶ Undecimo spūs sanctus

docebit vos ꝯtēplatiuos adinuētores sciā-
rū. lʒ cultores fuerit̄ demonū. nā vt dic̄ sctūs
Tho. secūda scḋe. q. clxxij arti. vi. Prophete
demonū non semp loquūt̄ ex reuelatiōe de
monū: ſʒ interdū ex inspiratiōe diuina. sicut
manifeste legit̄ de Balaā cui dr̄ dn̄s esse lo
cutus. Nūe. xxi. Licet esset ppha demonum
qr deꝰ vtit̄ etiā malis ad vtilitatē bonoꝝ vn̄
etiā p pphas demonū aliqua vera p̄nūciat.
Tum qr credibilior fit veritas q̄ etiaʒ ex ad-
uersarijs testimoniū hʒ. tū etiā qr dū hoies
talibꝰ credūt. p coꝝ dicta maḡ ad v̄itatē in
ducunt̄. vn̄ etiā sybille multa vera p̄dixerūt
de xp̄o. Sed q̄n pphe demonū a demonibꝰ
instruunt̄ aliqua p̄dicūt: q̄nq̄ ppria v̄tute
nature. cuiꝰ autor est. s.s. q̄nq̄ etiā reuelatōe
bonoꝝ spūuz. vt pʒ p Aug. ij. sup Gen̄. ad
lr̄am. ꝛ sic etiā illud verū qḋ demones enun
ciāt a. s.s. est. dicit Amb. qḋ oīe verū a q̄cū
q̄ dicat̄ a. s.s. est. Un̄ ppha falsitatis nō sp
instruit̄ a spū falsitatis. Jḋ q̄nq̄ ānunciat
vera q̄nq̄ falsa. p virtutē etiā pprie nature
q̄nq̄ vera p̄nunciāt. vtit̄ etiā eis deꝰ ad veri
tatis manifestationē p ipsos fiendā: dū di-
uina misteria eis per angelos reuelant̄. hec
Thomas. Eodē mō inuētores sciaꝝ mlta
vera in sciētijs p̄nunciauerūt. nō nisi docti

a spūsctō q̄ est spūs oīs xitatis. Hic em̄ ē
ille spūs q̄ p̄mo docuit Moysen adinuētio
nez lr̄arum apud hebreos. ⁊ Abrahā apud
syros ⁊ caldeos ⁊ Ysim reginā Ynachi. filiā
q̄ de grecia veniēs in egyptuz: reppit lr̄as
egyptioꝝ ⁊ egyptijs tradidit. primi fenices
grecarū lr̄aruz vsum inuenerūt. vn̄ Lucanꝰ
ait. Fenices p̄mi magno si credit ausu Mā
suraz rudibꝰ vocē signare figuris. Hic est ꝙ
⁊ feniceo colore libroꝝ capita scribuntur.
Cadmus Agenoris filius grecas lr̄as a fe
nice in greciā p̄mꝰ attulit. Palamides Tro
iano bello tres adiecit: post quē symonides
Milesius tres addidit. y. lr̄az. Pithagoras
samius ad exēpluz vite humane p̄mus for-
mauit. Hic est ille spūs q̄ suggerēte Dyo.
lantius syllabarū nomē singulasq̄ formas
apertissimas fecit. ⁊ ob id statua honoratꝰ ē

¶ Hic est ille spūs q̄ docēte ptes orōnis pri-
mus Aristoteles duas tradidit nomē ⁊ xr-
bū. deinde donatꝰ octo diffiniuit. Hic ē ille
spūs q̄ docēte studium carminū ⁊ metroꝝ
Moyses apud hebreos adinuenit; Achate
sius apud grecos. Fericides apud syros.

¶ Hic ē ille spūs q̄ docēte. Fabulas Alcinō
cretoniēsis p̄mus adinuenit: q̄ fabule ficta
narratiōe ad veri significationez deducunt.

¶ Hic est ille spūs q̄ docēte hystoriā q̄ mēo-
riā tribuit rerū gestarū. p̄mus moyses apd̄
hebreos ɔscripsit. apud gentiles xo Dares
frigius. de grecis ⁊ troianis hystoriā edidit
apud grecos herodotus hystoricus habitꝰ
est. Hic est ille spūs q̄ docente rhetorica a
grecis inuēta ē a Gorgia aristotele. Erma
gora: ⁊ trāslata in latinū a tullio videlz ⁊ q̄n
tiliano ⁊ Titiano. Hic est ille spūs q̄ docē
te dyalecticā ad regulas quasdā ⁊ argumen
ta. Arist. p̄mus ꝑduxit: deinuz etiā varro ī
octo libros diffiniuit. Hic est ille spūs q̄ do
cēte phisicā apud grecos ꝑscrutatꝰ est p̄mꝰ
Tales milesius vnꝰ ex. vij. illis sapiētibꝰ. hic
em̄ ante alios celi cās atq̄ viā rerū natura
liū ɔtēplata rōne suspexit. quā postmodum
Plato ī q̄ttuor diffinitiōes distribuit. Hic
est ille spūs q̄ docēte socrates ethicā ad cor
rigēdos cōponēdosq̄ mores instituit: atq̄
om̄e studiū ad bene viuendi disputationez
ꝑduxit. Hic est ille spūs q̄ docēte arithme
ticā p̄mus apud grecos pithagoras ɔscp̄sit
Deinde Nicomacus diffusius disposuit: a-
pud latinos Apuleiꝰ ⁊ Boetiꝰ trāstulerunt

¶ Hic ē ille spūs q̄ docēte Geometricā disci
plinā. p̄mo egyptij adinuenerūt. ꝙ inūdan
te nilo ⁊ oībus possessionibꝰ limo obductis
initiū terre diuidēde ꝑ lineas ⁊ mēsuras cē
pit numerari. Hic est ille spūs q̄ docente
Musicā. Tubal q̄ fuit de stirpe Caym p̄mꝰ
reppit añ diluuiū vt Moyses in p̄n. Geñ.
dixit. Greci xo pithagorā dicūt huiꝰ artis
inuenisse p̄mordia. ex malleoꝝ sonitu: ⁊ cor
darū extētaruz ꝑcussura. Alij linū Thebeū
⁊ Zetū: ⁊ Amphyon: in musica arte p̄mos
claruisse ferūt. Hic est ille spūs q̄ docente
Astronomiā p̄mi egiptij inuenerūt. Astro
logiā xo ⁊ natiuitatis obseruātiaz: Caldei
primi docuerūt. Abrahā instituisse egypti-
os astronomiā. Josephꝰ auctor edixit. greci
autē dicunt hanc artē ab athlante pus ex-
cogitataz. iō ꝙ dictus est sustinuisse celum.
Ptholomeꝰ aūt rex alexādrie: apud grecos
p̄cipuus hr̄. Hic est ille spūs q̄ docēte Me
dicinā p̄mus apud grecos Apollo inuenit.
hāc filius eiꝰ Esculapiꝰ laude ⁊ ope āpliauit
Sed postq̄ fulminis ictu: esculapiꝰ interijt
interdicta fert medēdi cura. ⁊ ars simul cū
autore defecit. latuitq̄ ꝑ ānos pene q̄ngen-
tos vsq̄ ad ānos artaxerse reḡ ꝑsaru. tunc
eā reuocauit in lucē Ypocrates asclepio p̄re
genitus in insula Choo. Hic est ille spūs q̄
docēte Cronicā apud grecos. p̄mus Eusebi
us cesariēsis ep̄s edidit: ⁊ Hieron. pbr̄ in la
tinā linguā cōuertit. Hic est ille spūs q̄ do
cente Moyses gēti hebraice: p̄mus oīm di
uinas leges scriptꝪ lr̄is explicauit. Foroneꝰ
rex grecis p̄mus leges indicauit ⁊ ɔstituit.
Mercuriꝰ trimegistus p̄mus egyptijs tra-
didit. Solon p̄mus lege athenien siuz dedit
Ligurgus p̄mꝰ lacedemonijs iura legū reḡ
apollinij auctāte confinxit. Numa popiliꝰ q̄
romlo successit ī reḡ p̄mꝰ rōanis legē edidit

¶ Duodecimo spūs sctūs

docebit vos actiuos: q̄lr debeatꝪ vos dispone
ad recipiēdū eū: qd̄ q̄dē fit. vij. mōis. Prīo
debet ēē aīo q̄eti. qd̄ notat cū dr̄. Dū cōple
rent dies penthecostes. i. q̄etis. Illud em̄ fe
stū erat deputatū ad q̄etē. Esa. lxvi. sup quē
requiescet spūs meꝰ: nisi sup humi. ⁊ quietuz.

¶ Scd̄o debet ēē dilectiōe vniti. cū dr̄ erat oēs
pit. eāt ei aplīs q̄n receperūt. s. s. cor vnū: ⁊ aīa
vna. sic em̄ sp̄s hoīs nō viuificat mēbra cor
poris nisi vnita. sic nec s. s. mēbra spūalia. ⁊
sic ignis lignoꝝ diuisiōe extīguit. sic sp̄s ꝑ
diuisionez in hoībꝰ. ideo cantat de aplīs.
Inuenit eos concordes caritate. ⁊ illustra-
uit eos inundans diuinitas deitatis.

¶ Tertio debetis esse loco secreti. cū dr̄ i eodē loco. s. in cenaculo. Osee. ij. Ducam eā in solitudinē ꝛ loquar ad cor eiꝰ. ¶ Quarto debetꝭ esse orōne assidui. cū dr̄. erat ꝑseuerantes in orōne. Vn̄ Sap. viij. dicit. Inuocaui. s. ꝑ orōnez. ꝛ venit in me spūs sapīe. ꝛ Johis. xiiij. Rogabo patrē ꝛ aliū paraclitū dabit vobis Et de apl'is dr̄. Orantibꝰ apl'is deū venisse nunciat. Quīto debetꝭ esse humilitate ꝑditi. cū dr̄. Sedētes. psal' Qui emittis fontes i cōuallibꝰ. i. grām spūssancti donas humilibus. ¶ Sexto debetꝭ esse pace ꝯiūcti. cū dr̄. in hierusalem. q̄ interꝑtatur visio pacis. vn̄ xp̄s discipulis suis ꝑmo obtulit pacē dicēs. pax vob. deinde insufflauit ꝛ dixit. accipite spm̄ sanctū. Joh. xx. Septimo debetꝭ esse cōteplatōe erecti. cū dr̄. Qd̄ receperunt spm̄ sctm̄ in supiori cenaculo. vbi dicit glo. Qui spm̄ sanctū desiderat: carnis domiciliū mētis cōtemplatiōe transcendat.

¶ Tredecimo spūssanctus docebit vos mechanicos artes vr̄as in subsidium vite vestre. ¶ Hic est ille spūs quo afflatus Esdras scriba reparauit incensam legez cū iudei fuissent regressi in hierusalē post captiuitatem babylonicaz. ¶ Hic est ille spūs q̊ docente Rome ꝑmus librorꝫ copiā aduexit Paulꝰ emilius deuicto ꝑse rege macedonū. ¶ Hic est ille spūs quo docēte greci ꝛ tusci. ꝑmuz ferro in ceris scripserūt. ¶ Hic est ille spūs quo docēte cartarū vsum ꝑmū egyptijs ministrauit. ceptū apud mēphiticā vrbē ciuitatez egypti. vt ait Lucanꝰ. Cōficit bibula mēphitica carta papiro. ¶ Hic est ille spūs q̊ docente ꝑgamene reges cū carta indigerēt mēbranas ꝑmi excogitauerūt. ¶ Hic est ille spūs quo docente: pōdera ꝛ mēsuras primꝰ apud hebreos Moyses inuenit: argiuꝰ ponderum rōnez: ꝑmꝰ in grecia cōstituit. Hic est ille spiritus q̊ docente: agriculturā apud grecos ꝑmus Hesyodus humanis studijs cōtulit. apud Romanos aūt de agricultura primꝰ catho instituit. Hic est ille spūs quo docēte: ꝑma Ceres cepit vti frugibꝰ in grecia et hr̄e segetes translatis aliunde semibꝰ. huiꝰ meminit Ouidius dicēs. Prima ceres vnco glebā demouit aratro. prima dedit fruges alimētaqꝫ mitia terris. Hic est ille spūs quo docēte: vitꝭ plantationē: ꝑmꝰ Noe istituit rudi adhuc seculo. apud grecos autē inuentorē vitis liberū appellant. Hic est ille spūs q̊ docēte: ferrariā artē Tubalchaim ꝑmus iuenit: res bellicas decenꝭ exercuit: sculpturas operū in metallis fabricauit. In fabrorꝫ autē fornace gentiles Vulcanū auctorē dicunt. ¶ Hic est ille spūs q̊ docente in fabricis parietū atqꝫ tectorꝫ apd̄ grecos: Dedalus ꝑmus artē inuenit. Hic ē ille spūs quo docente picturā egyptij ꝑmuz excogitauerīt. vmbra hois lineis circūducta. ¶ Hic est ille spūs quo docēte carpētariaz artem: serre circiniqꝫ vsuz. quidaz adolescens ꝑdices ꝑmus inuenit. ¶ Hic ē ille spūs q̊ docēte Noema soror Tubalchaim iuenit artē varie texture: apud gentiles vero Minerua. ¶ Hic est ille spūs quo docēte cerdoniā artez Romulus primus reperit.

¶ Decimoquarto spūssanctus docebit vos pctōres nouā creationem. Cū eñ grā spūssancti pctōri a deo infundit. pctōr nouiter creat. Scd̄m illud Judith. xvi. Dixisti ꝛ facta sunt. misisti spm̄ tuū. ꝛ creata sunt. Sicut eñ deus a ꝑncipio. vij. diebꝰ mūdum creauit. Ita spūaliter minorē mūdū. id est hoīem per. vij. pctā mortalia ad nihilū redactū. vij. donis quasi septē diebꝰ ꝑ spm̄ scm̄ recreat. ẜm illud. i. Johā. iij. In hoc apparuit filius dei vt ꝑ spm̄ sanctū dissoluat opa diaboli. vt patet. ¶ Primo die creauit deꝰ lucem. Gen̄. i. Dixit deꝰ. Fiat lux. In aīma pctōris sunt tenebre pctōrꝫ. Sap. vij. Vna cathena tenebrarū erāt oēs colligati q᷑ pctōr ꝯnectit de pctō cogitatiōis ꝯsensus: delectatiōis: opationis: ꝯsuetudinis: ꝛ cōtēptꝰ: quandā cathenam. Spūs aūt sctūs adueniēs in aīam nouaz lucē creat in aīa ꝑ donū timoris. ꝛ sicut lima purgat ferrū ꝛ splendidū facit. sic timor dn̄i purgat aīam ꝑ cognitionē ꝓꝑe fragilitatis ꝛ vilitatꝭ pcti ꝛ seueritatꝭ iudicij. Eccle. ij. Qui timetꝭ dn̄m diligite illū: ꝛ il. cor. vr̄a. ꝛ sic dissoluit pctm̄ supbie. Eccl'. i. Timor dn̄i expellit pctm̄. i. supbiam. ¶ Secūdo die creauit deꝰ firmamētū. In aīa pctōris ē instabilitas. q᷑ mō deꝑmit ꝑ aduersitatē. mō eleuat ꝑ ꝓsperitatē. Trenorꝫ. i. Pctm̄ peccauit hierusalem ꝓpterea īstabilis facta est. Spūs aūt sanctꝰ adueniēs in aīam: ipam ī bono stabilit et firmat. Heb. xiij. Optimū ē grā stabilire cor. Et ps. Cōfirma h̊ deꝰ qd̄ opatꝰ es in nobis. Hec aūt firmitas creat in nob̄ ꝑ donū pietatis. Eccl'. iij. Ignē ardentē extinguit aq̄. ꝛ elemosyna resistit pctis. ꝛ deꝰ ꝓspector eiꝰ q̄ reddet grām. s. in purgatorio. meminit in posterū: ꝛ in tpe casus sui iueniet firmamētū. s. in pauperū suffragijs. ꝑ h̊ aūt opꝰ dissoluit pctm̄ in

nidie q̄ gaudet de alienis mal'. ⁊ dolet de alie
nis bōis.s.pietas subuenit eis. ¶ Tertio die
pduxit deus herbā virentē: ⁊ ligna fructife
ra. Gen̄.i. Aīa em̄ pctōris an̄ aduētū.s.s.est
quasi arbor mortua ⁊ arida sine humore ḡ
tie: sine fructu. vn̄ ē apta incēdio infernali.
Luce.iij. Ōis arbor q̄ nō facit fructū bonū
excidet ⁊ in ignē mittet. Sp̄s aūt sctūs ad
ueniens in aīam. reddit ei humorē gr̄e. ps̄.
Ego aūt sicut oliua fructifera in domo dei.
Oliua em̄ in se ē pinguis. ⁊ alijs medicinal'
sic aīa viuificata.s.s.est in se pinguis p deuo
tionē. ⁊ alijs medicinal' p sustētatōez bono
rū operū. vbis: exēplis. hāc fructificationez
facit.s.s.in aīa p donū scīe q̄ docet hoiem ḡ
tiose ↄuersari in medio natiōis pue ⁊ puer
se: p māsuetudinē ⁊ patiētiaz. ⁊ sic dissoluit
pctm̄ ire q̄ hoiem īpedit ne alijs fructificet
p bonū opus: ↄuersatiōez ei⁹ odibilē reddē
do. Eccl'.xviij. Sp̄m ad irascendū facilē q̄s
poterit sustinere. Nōne ardorez refrigerabit
ros. ¶ Quarto die fecit de⁹ luminaria.s.solē:
lunā: stellas: an̄ aduentū.s.s.lȝ aīa aliqn̄ bo
nū ppositū ↄcipiat: ⁊ aliqua opa de gn̄e bo
norū faciat: tn̄ statim deficit: ⁊ inflat manus
eius. Vn̄ nō pseuerat in bono. Lu.viij. Ad
tp̄us credunt. ⁊ in tpe tēptatiōis recedunt.
Sp̄s aūt sctūs adueniēs in aīa: fortificat ⁊
roborat eā in bonū. Vn̄ B. petr⁹ p⁹ receptio
nē.s.s reputauit leue mori p xp̄o. q̄ tn̄ prius
an̄ negauerat xp̄m ad vocē ancille. hāc pre
seruatiuā facit.s.s.in aīa per donū fortitudi
nis. Judi.v. Stelle manētes in ordine ⁊ cur
su suo: ↄ sysarā pugnauerūt. p h̄ aūt dissolui
tur pctm̄ accidie q̄ eneruat vires hoīs. ps̄.
Fingit la. in precepto. ¶ Quinto die creauit
de⁹ ex aqua ⁊ terra aues ⁊ pisces. ante ad
uentū.s.s.in aīa cor ad terrena deprimit per
nimiū amorē ps̄. Oculos suos statuerūt de
clinare in terrā. Sp̄s aūt sctūs adueniens
in aīa eleuat cor a terrenis ad celestia p pm
ptitudinē obediētie mādatorū dei Job.xxxix.
Ad p̄ceptū tuuz eleuabit aq̄la.i. cor nobile
doctū a.s.s. Hanc pmptitudinez facit.s.s.in
aīa p donū ↄsilij qđ dicit. Vade ⁊ vēde oīa
q̄ habes ⁊ da pauperib⁹: ⁊ veni ⁊ seq̄re me
Mat.xix. Per hoc autē dissoluit pctm̄ aua
ricie: q̄ est ydolorū seruitus. vbi em̄ sp̄ūs dn̄i
ibi libertas. vt dr̄.ij. Cor.iij. ¶ Sexto die cre
auit deus hoiem ad imaginē ⁊ silitudinem
suā. Ante aduentū.s.s.in aīa nihil hō cogi
tat: nec cupit nisi īmundiciā luxurie. vt pȝ in
pn̄. mundi. Gen̄.vij. Ōis q̄ppe caro corru
perat viā suā corā dn̄o. Sp̄s aūt scūs adue
niens in aīa eleuat ipam ad ↄtēplationē ete
norū p donuz intellect⁹. q: sp̄ūs oīa scrutat
etiā pfunda dei.i. Cor.ij. p h̄ autē dissoluit
pctm̄ luxurie. Job.xxxiiij. Si dixerit ad deū
cor suū. sp̄ūȝ illius ⁊ flatū ad se trahet. ⁊ defi
ciet oīs caro.i. carnalitas. ¶ Septimo die re
quieuit de⁹ ab oī ope qđ patrarat. Hec em̄
est ↄsummatio post laborē dierū. An̄ aduē
tum.s.s.in aīa. nō sapiūt ei bona celestia. cū
hēat palatū ⁊ gustū infectū Phil'.iij. Quorū
de⁹ vēter est. ⁊ gl'ia in ↄfusiōe eorū. Sp̄s aūt
sctūs adueniēs in aīa vocat eā ad q̄etē diui
ne ↄtēplatiōis. Apoc.xiiij. Amodo iaȝ dic̄
sgūsctūs: vt req̄escāt in laborib⁹ suis. ⁊ h̄ p
donū sapīe q̄ p̄gustat cena eterne btitudis
Eccl.xxiiij. Sp̄s me⁹ sup mel dulcis. per hoc
autem dissoluitur peccatum gule. Gregori⁹
Gustato spiritu desipit oīs caro.

¶ Decimoquito sp̄ūsctūs

docebit vos penitētes. Sex vob necessaria
ad iustificationē. ¶ Primo ↄsolationē. iō dr̄
Joh.xiiij. Paraclitus qđ idē est ꝙ ↄsolator
Esa.lxi. Sp̄s dn̄i sup me ⁊c̄. vt ponerē cōso
lationē lugentib⁹ syon. Greg. Consolator
sp̄ūs dr̄. q̄ de pctī ppetratiōe merentib⁹. dū
spē venie p̄parat ab afflictione tristicie mē
tē leuat. ¶ Secūdo viuificationē. iō dr̄ sp̄ūs
q: sp̄ūs est q̄ viuificat.s. pctōres penitentes
¶ Tertio sanctificationē. iō dr̄ sctūs q: sctī
ficat ⁊ mūdat. Vn̄ sanctus.i. mūdus. psal'.
Fluminis impetus.i. abundans gr̄a.s.s. leti
ficat ciuitatē dei.i. eccl'iaȝ dei. ¶ Quarto dile
ctionez. iō dr̄. quē mittet pr̄. Dicit em̄ pr̄ q:
naturaliter diligit nos. Joh.xiij. Jp̄e em̄ pr̄
amat vos. Si ipse est pr̄ ⁊ nos filij. Sed in
ter filios eiusdē pr̄is: dȝ eē natural' dilectio.
¶ Quinto saluationē. ideo dr̄. Jn noīe meo
qđ est iesus.i. saluator: q: ī noīe salut̄ pr̄ mi
sit sp̄m ad saluādas gētes. Mat.ij. Jp̄e em̄
s.f.p. suum. ¶ Sexto instructionē. ideo dr̄ ille
vos docebit oīa. q: eramus ignari ei⁹: p qđ
poteramus saluari. Missus est ḡ.s.s. q̄ nos
doceat oīa. hic per gr̄am ⁊c̄. Amen.

¶ In festo sctissime trinitat̄. Sermo.xxxv.

Si dixero vobis ce

lestia credet̄. Joh iij. ⁊ in euā
gelio pn̄tis solēnitatis. Btūs
Bern. in sermo. de trinitate dicit sic. Jnq̄rē
de trinitate puersa curiositas ē. Credē ⁊ te
nere sic̄ sctā eccl'ia tenet: fides ⁊ securitas ē.

Uidere aūt eā sicuti est: ꝑfecta ⁊ summa felicitas est. hec ille. ¶ Sup q̇ talē moueo q̄ōnem vtrū explicite credere misteriū trinitatꝭ sit ad salutē maxime necessitatis. ad istā q̄ōnem rn̄dent duo doctores noui testi. ¶ Primus est. B. Aug⁹. li. i. de trini. dicēs sic. Ubi querit̄ vnitas trinitatis. ⁊ trinitas vnitatꝭ. p̄ris ⁊. f. ⁊. s. s. nec ꝑiculosius alicubi erratur nec laboriosius aliq̇d q̄rit̄: nec fructuosius aliq̇d inuenit̄. hec ille. Secūdus ē scūs tho. secūda scđe. q. ij. arti. viij. dicēs sic. Misterium xp̄i explicite credi nō pōt sine fide trinitatꝭ q: in misterio xp̄i h̊ ꝯtinet̄ ꝙ fili⁹ dei carnē assumpserit: ⁊ ꝙ ꝑ grām. s. s. mūdū renouauerit. ⁊ iterū: ꝙ de. s. s. ꝯceptus fuerit, ⁊ iō eo modo q̊ misteriū xp̄i ante xp̄m fuit q̇dē a maiorib⁹ explicite creditū. Implicite autē ⁊ quasi obūbrate a minorib⁹: ita etiā ⁊ misteriū trinitatis. ⁊ iō etiā post tp̄s grē diuulgate: tenent̄ oēs ad explicite credendū misteriuz trinitatis. ⁊ oēs q̇ renascunt̄ in xp̄o hoc adipiscunt̄ ꝑ inuocationē trinitatꝭ. ꝺm illud Mat. vlti. Euntes docete oēs gentes baptizātes eos ī noīe p̄ris ⁊. f. ⁊. s. s. hec tho. vbi ponit quattuor ꝯclusiones. ¶ Prima cōclusio deū cognoscē possumus rōne naturali suggerēte. pꝫ q: vt dicit p̄ma pte. q. xij. arti. xij. Creature sensibiles sunt effect⁹ a cā dependētes: iō ex eis in hoc perduci possum⁹: vt cognoscamus de deo an est: ⁊ vt cognoscamus de ipso ea q̄ necesse est ei cōuenire ꝺm ꝙ est p̄ma oīm cā excedēs oīa sua causata. Un̄ cognoscimus de ipso habitudineꝫ ipsi⁹ ad creaturas. s. ꝙ est oīm cā: ⁊ differentiam creaturatū ab ip̄o. s. ꝙ ipse nō est aliq̇d eoꝝ que ab ipso causant̄: ⁊ ꝙ hec nō remouent̄ ab ipso ꝓpter eius defectū: ſꝫ q: supexcedit. Ro. i. Q̄ð notū est dei: manifestū est illis. ⁊ Aug⁹. lib. retractationū dicit. Nō approbo q̄ð in orōne dixi. Deus q̇ non mūdos scire verū noluisti. Rn̄deri etiā pōt multos etiā non mundos. multa vera scire. s. ꝑ rōnē naturalē. hec tho. ¶ Secūda ꝯclusio deū ꝑfecti⁹ cognoscē possumus. s. s. ꝑ grām influēte. pꝫ q: vt dicit p̄ma pte. q. xij. arti. xiij. Licet per reuelationē grē in hac vita nō cognoscam⁹ de deo q̇d sit: ⁊ sic ei quasi ignoto ꝯiūgimur. sicut dicit Dyoñ. lib. de mistica theologia. Q̄ð ille q̇ melius deo vnit̄ in hac vita. vnit̄ ei sicut oīno ignoto. tm̄ plenius ipsuꝫ cognoscimus inq̄ntū plures ⁊ excellētiores effectus eius nobis demonstrant̄. q: interdum alique res sensibiles formant̄ diuinit⁹: aut etiā voces ad aliquid diuinū exprimenduꝫ sicut in baptismo visus est s. s. in specie colūbe: ⁊ vox p̄ris audita est. Hic est filius me⁹ dilectus. etiā inquantū ei aliqua attribuim⁹ ex reuelatiōe diuina ad q̄ rō naturalis non ꝑtingit: vt deū esse trinū ⁊ vnuꝫ. ꝺm illud. i. Coꝝ. ij. Nobis reuelauit deus ꝑ. s. s. alla scꝫ q̇ nemo p̄ncipum hui⁹ seculi nouit i ph̄oꝝ. vt glo. exponit. Tertia ꝯclusio. ante xp̄i aduētum fides trinitatis erat occulta in fide maioꝝ: voluntate rōni ꝑcipiente. pꝫ. q: vt dicit tho. secunda scđe. q. ij. arti. vi. Explicatio credendoꝝ fit ꝑ reuelationē diuinā. Credibilia eñ naturalē rōneꝫ excedūt. Reuelatio aūt diuina ordine quodā ꝑuenit ad inferiores ꝑ superiores, sicut ad hoīes ꝑ angelos. ⁊ ad inferiores angelos per supiores. vt pꝫ per Dyoñ in cele. hierarchia. Et iō pari rōne explicatio fidei. oꝫ ꝙ perueniat ad inferiores hoīes ꝑ superiores. ꝺm ꝙ ꝺ: Job i. Boues arabāt ⁊ asine pascebant̄ iuxta eos. q: videlicet minores q̇ significant̄ ꝑ asinas debent in credendis adherere maiorib⁹. q̇ ꝑ boues significant̄. vt Greg. exponit. ij. moral. hec tho. ¶ Quarta ꝯclusio. post xp̄i aduentū manifestata est fides trinitatis mūdo ꝑ aplo̅s deo efficiente. pꝫ. q: vt dicit secūda scđe. q. ij. arti ij. Intellectus credentis aliqn̄ ꝯuincit̄ ad hoc ꝙ iudicet esse credendū his q̄ dicuntur. licet nō ꝯuincat̄ ꝑ euidentiaꝫ rei. sicut si aliq̇s ꝓpheta prenūciaret in sermone dn̄i aliquid futurū. ⁊ adhiberet signū: mortuum suscitando: ex hoc signo cōuinceret̄ intellectus videntis vt cognosceret manifeste hoc dici a deo: q̇ non mentit̄. licet illud futurum q̄ð predicit̄ in se euidens nō esset vn̄ rō fidei nō tolleret̄. ideo fides xp̄i in fidelib⁹ laudat̄. q̇a vident multa manifesta indicia: ex quibus percipiunt doctrinā eccl̄ie esse a deo q̄uis ipsi res ipsas quas ecclesia docet nō videant. puta deuꝫ esse trinū ⁊ vnū, ⁊ aliq̇d hm̄oi. Unde dn̄s dicit Joh̄ xvij. Pater manifestaui nomen tuū hominibus quos dedisti mihi. q̄ð exponens Aug⁹. dicit. Non illud nomen tuū quo vocaris de⁹: sed illud q̊ vocaris pater meus. hoc nomen eis prius occultuꝫ nūc manifestaui eis. Ille eñ q̇ hoc credit: habet sufficiens inductiuuꝫ ad credēduꝫ. Inducit̄ eñ auctoritate diuine scripture miraculis confirmate. Et q̄ð plus est interiori instinctu dei iuuantis. Ideo dicitur. Si dixero vobis celestia credetis.

¶ Si dixero vobis celestia.

Appropriatoꝝ credetis.
Angelorum:credetis.
Celorum:credetis.
Elementoꝝ:credetis.
Patriarcharum:credetis.
Prophetarum:credetis.
Scientiarum:credetis.
Creaturarum:credetis.
Apostoloꝝ:credetis.
Miraculoꝝ:credetis.
Paganorum:credetis.
Virtuosorum:credetis.

¶ Primo si dixero vobis ce

lestia scē trinitatis declarata signis appro
priatoꝝ credetis ¶ Sciendū ꝙ ad manife-
statione͂ fidei ꝯueniens fuit eēntialia attri-
buta ꝑsonis diuinis appropriari. Licet em̄
trinitas ꝑsonarū demōstratiue ꝓbari non
possit:ꝯtingit tn̄ vt ꝑ aliqua magis manife
sta declaret. Essentialia aute͂ attibuta sunt
nobis manifesta magis ꝙ̄ ꝓpria ꝑsonarū.
qꝛ ex creaturis a q̇bus cognitione͂ accipim⁹
possumus ꝑ certitudine͂ deuenire in cogniti
one͂ essentialiū attributoꝝ:nō aūt in cogni-
tione͂ ꝑsonaliū ꝓprietatū. Intellectus aute͂
noster q̇ ex creaturis in dei cognitione͂ ma-
nuducit. oportet ꝙ deū ꝯsideret ƀm modū
que͂ a creaturis assumit. In cōsideratōe au
tem creature:quattuoꝛ nobis ꝯsideranda ꝑ
ordine͂ ꝯcurrūt. ¶ Primo cōsiderat res ipsa
absolute inquantū est ens quoddā. ⁊ sic si
ꝯsideret deus absolute ƀm esse suū. sic sumi
tur appropriatio Hylarij. ij. de trini. dicētis
Eternitas est in patre. species in imagine.
vsus in munere. ƀm quā eternitas approꝑ
atur patri. species filio. vsus spūiscto͂. Eter-
nitas em̄ inquantū signat nō esse ꝑncipatū
similitudine͂ hꝫ cū ꝓprio patris. q̇ est princi
piū:nō de ꝑncipio. Species aūt siue pulchri
tudo:similitudine͂ habet cū ꝓprijs filij. naꝫ
ad pulchritudine͂ tria req̇runt. Primo q̇de͂
integritas siue perfectio. que em̄ diminuta
sunt:ex hoc ipso turpia sunt. ⁊ ƀm hoc habꝫ
similitudine͂ cū ꝓprio filij inquantū est fili-
us habens in se naturā patris vere ⁊ ꝑfecte
Secūdo debita ꝓportio siue ꝯsonantia me͂
broꝝ:⁊ sic cōuenit cū ꝓprio filij. inquantuꝫ
est imago expressa p̄ris. Vn̄ videm⁹ ꝙ qn̄
imago ꝑfecte repn̄tat re͂:ꝙ̄uis turpe͂ dꝛ esse
pulcra. Tertio claritas. ⁊ sic ꝯuenit cū ꝓpo
filij inq̄tū e͂ ꝟbū. qd̄ q̇de͂ est lux ⁊ splēdoꝛ in
tellect⁹, vt dic̄ Damas. Vsus aūt hꝫ silitudi
ne͂ cū ꝓprijo s. s. Nā vsus q̇ p̄r ⁊ filius se inui
ce͂ fruūtur ꝯuenit cū ꝓprio spūsctī inq̄tum
est amoꝛ. Vsus ꝟo q̇ nos fruimur deo ꝯue-
nit cū ꝓprio. s. s. inquātū est donū. Secūdo
cōsiderat res inquantū est vna:⁊ sic si cōsi-
deret de⁹ inq̄tum est vn⁹. sic sumit appro-
priatio. Aug. i. de doctrina xp̄iana dicētis.
In p̄re est vnitas. in filio eq̄litas. in spūscto͂
vnitatꝭ eq̄litatisq̄ꝫ ꝯcordia. Nam vnitas dꝛ
absolute. nō presuppone͂s aliq̇d aliud. ⁊ iō
patri appropriat. q̇ nō presupponit aliquā
personā cū sit ꝑncipiū:nō de ꝑncipio. Equa
litas aūt importat vnitate͂ in respectu ad al
terū. Nam equale est qd̄ hꝫ vnā quātitateꝫ
cū alio. ⁊ iō equalitas appropriat filio:q̇ est
ꝑncipipiū de ꝑncipio. Cōnexio aūt iportat
vnitate͂ aliquoꝝ duoꝝ. Vn̄ appropat spūi
scto͂ inq̄tum est a duob⁹ ¶ Tertio ꝯsiderat
res inq̄tū inest ei virt⁹ ad operandū. ⁊ sic si
ꝯsideret deus inquātū est in eo ꝟtus ad ope
randū. sic sumit appropriatio Aug. dicēs.
In patre est potētia:in filio sapīa:in spūsco͂
bonitas. Potentia em̄ hꝫ rōnem ꝑncipij. ⁊
sic hꝫ similitudine͂ cuꝫ patre celesti q̇ est ꝑn-
cipiū totius deitatis. Sapientia habet simi
litudine͂ cū filio celesti. inquantū est verbuꝫ
qd̄ nihil aliud est nisi ꝯceptus sapiētie. Bo-
nitas aūt cū sit rō ⁊ obiectum amoris. hꝫ si
militudine͂ cū spūscto͂ vel dono q̇ est amoꝛ.
¶ Quarto cōsideratur res ƀm habitudinem
quā habet ad ꝓducta. ⁊ sic si considerat de-
us in habitudine ad suos effectus: sumitur
appropriatio Aug. libro de trini. dicentis.
Non confuse accipiendum est qd̄ dicit apo
stolus. Ex ipso ⁊ per ipsum. ⁊ in ipso. Ex ip
so dicens propter patrem. per ipsum ꝓpter
filium. in ipso propter spiritumsanctuꝫ. In-
quantū em̄ hec prepositio ex:importat habi
tudinem cause efficientis:que quidem com
petit deo ratione sue potentie actiue. sic ap
propriatur patri sicut ⁊ potentia. Inquan-
tū em̄ hec ꝑpositio ꝑ:designat habitudineꝫ
forme per quā agens operat. Sicut dicim⁹
ꝙ artifex operat ꝑ arte͂:sic appropriat filio
q̇ est ars ⁊ sapīa. ꝓut vero res cōtinentur a
deo inquantū deus sua bonitate eas inesse
conseruat ⁊ gubernat ad finem conuenien-
tem adducendo Sic ly in ipso appropriat
spūisancto sicut ⁊ bonitas.

¶ Secundo si dixero vobis

celestia Angeloꝝ:in q̇bus relucet imago tri
nitatis credetis. Nam quantū ad id in q̇ cō-

ſideraꝫ rõ imaginis:qꝺ eſt natura intellectu
alis.imago dei pfecte eſt in angelis. ſm illꝺ
Ezech.xxviij.Tu ſignaculũ ſimilitudis. ple-
nus ſapia.pfectꝰdecore.in delitijs padiſi dei
fuiſti.Imago aũt trinitatis ẽ in angelis qũtũ
ad quattuor.¶Primo qũtum ad diſtinctiõez
hierarchiarũ.In angelis eñ tres hierarchie
diſtingũtur.Nã ſuperiores angeli hñt vniũ-
ſaliorẽ cognitionẽ ṽitatis ꝗ inferiores.Hec
aũt vlis acceptio cognitõis ſm triplicẽ gra-
dum in angelis põt diſtingui poſſunt eñ rõ-
nes rerũ de qbus angeli illuminanꝫ ꝯſidera
ri tripliciꝫ.¶Primo ſm ꝗ ꝓcedũt a pncipio
vli qꝺ eſt deꝰ.ꝛ iſte modꝰ ꝯuenit pme hierar
chie:q imediate ad deũ extẽdiꝫ:ꝛ in veſtibul
dei collocaꝫ.vt Dyo.dic.iiij.c.cele.hierarchie.
¶Secũdo ꝓut huiꝰ rõnes depẽdẽt ab vlibꝰ
cauſis creatis.q iam aliquo mõ multiplican
tur ꝛ hic modꝰ cõuenit ſcꝺe hierarchie.Ter
tio ſm ꝗ huiꝰ rõnes applicanꝫ ſingulis rebꝰ
ꝛ ꝓut depẽdẽt a ppꝛijs cauſis.et hic modꝰ
cõuenit infime hierarchie.Secũdo quantũ
ad diſtinctionẽ ordinuꝫ.Nam ipa rõ hierar-
chie reqrit ordinũ diuerſitatẽ.q qdem diuer-
ſitas ordinũ ſm diuerſa officia ꝛ actꝰ cõſide
rantur.Sicut in vna ciuitate ſunt diuerſi or-
dines ſm diuerſos actus.In ciuitatibꝰ eñ
triplex ordo hoĩm inueniꝫ.Quidã eñ ſũt ſu
premi:vt optimates.Quidã infimi:vt vilis
pplꝰs.Quidã medij:vt pplꝰs honorabilis.
Sic ꝛ in qlibet hierarchia angelica ordĩes di
ſtinguũꝫ ſm diuerſos actꝰ ꝛ officia.Et ppꝫ
hoc Dyo.vi.ca.cele.hierarchie ponit tres or-
dines in qlibet hierarchia.Tertio qũtuꝫ ad
diſtinctionẽ in eodẽ ordine.Licet eñ omẽs
angeli vniꝰ ordinis ſint aliq mõ equales quã
tum ad cõmunem ſimilitudinẽ.ſm quã ꝯſti
tuũtur in vno ordine:tñ ſimpliciꝫ nõ ſunt eq
les.Unde Dyo.dicit.iiij.ca.cele.hierarchie.
Qꝛ in vno ꝛ eodẽ ordine angeloꝝ.eſt accipe
pmos:medios ꝛ infimos.¶Quarto ſm di-
ſtinctionẽ actuũ.Nã vt Dyo dicit.viij.ca.ce
le.hierarchie.Angeli ſcꝺe hierarchie purgan
tur.illuminantur et perficiũtur per angelos
prime hierarchie.

¶Tertio ſi dixero vobis ce
leſtia celoꝝ in quibus relucet veſtigiũ trinita
tis credetis.Naꝫ celũ diciꝫ quattuor modis
in ſcripturis:in quibus ſanctiſſima trinitas
relucet.¶Primo eñ diciꝫ celũ ppꝛie ꝛ natu-
raliter:ꝛ ſic diciꝫ celũ corpus aliqꝺ ſublime ꝛ
luminoſum actu vel potentia:ꝛ incorruptibi
le p naturam.Et ſm hoc ponũtur tres celi.
Primũ totaliter luciduꝫ:qꝺ vocaꝫ empireũ.
Secũdum totaliter dyaphanũ:qꝺ vocatur
celũ criſtallinũ.Tertium partim dyaphanuꝫ
ꝛ partim lucidũ actu:qꝺ vocaꝫ celũ ſydereũ:
ꝛ diuidiꝫ in octo ſperas.ſ.ſperã ſtellarũ fixa-
rum.ꝛ.vij.ſperas planetarũ.¶Secũdo diciꝫ
celum p pticipationeꝫ alicuiꝰ ppꝛietatis cor-
poris celeſtis.ſ.ſublimitatis ꝛ luminoſitatis
actu vel potentia.ꝛ ſic totũ iſtud ſpaciũ quod
eſt ab aqs vſqꝫ ad orbeꝫ lune.Damaſ.ponit
vnũ celũ.noĩans ipſum celũ aereuꝫ:ꝛ ſic ſm
eũ ſunt tres celi:aereũ ſydereũ.ꝛ empireum.
de quo intelligiꝫ:qꝺ aplꝰs legitur raptꝰ vſqꝫ
ad tertiũ celũ.¶Tertio diciꝫ celũ aliqꝺ ſpũa-
le bonũ:in quo eſt ſctõꝝ beatifica remunera
tio.Unde Luce.vi.diciꝫ.Merces vr̃a mul-
ta eſt in celis.vt Augu.exponit.ꝛ ſic ſm euꝫ
ſunt tres celi.ppter tres dotes aĩe.Prima ẽ
viſio q ſuccedit fidei.Secũda eſt cõpꝛehẽſio
q reſpondet ſpei.Tertia eſt fruitio que cõne-
ctitur charitati.Nõ eñ apud nos:oĩe qꝺ vi
deꝫ iam teneꝫ vl habeꝫ.quia videnꝫ interdũ
diſtantia:vel q nõ ſunt in poteſtate noſtra.
Neqꝫ iterũ omibus q habemus fruimur.qꝛ
vel nõ delectamur in eis:vel qꝛ nõ ſunt vlti-
mus finis noſtri deſiderij.vt nr̃m deſideriuꝫ
impleant ꝛ quietent.Sed hec tria hñt beati
in deo:quia ꝛ vidẽt ipm:ꝛ videndo tenẽt ſi-
bi pſentem:in ptãte hñtes ſemp eũ videre ꝛ
tenentes fruũtur:ſicut vltimo fine deſideriuꝫ
implente.Quarto diciꝫ celũ aliqꝺ genꝰ ſup
naturalis viſionis ſm ordinẽ potentiarũ co-
gnoſcitiuarũ:vt pmuꝫ celũ dicaꝫ viſio ſuper-
mundana corporalis q fit p ſenſum:ſicut vi-
ſa eſt manus ſcribentis in pariete.Danie.v.
Scꝺm autẽ celum fit viſio imaginaria.puta
quã vidit Eſaias.ꝛ Iohãnes in Apocalipſi.
Tertiũ vero celũ dicaꝫ viſio intellectualis:q
angeli ꝛ ſctẽ aĩe fruũtur dei cõtemplatiõe.de
qbus exponit Aug.xij.ſup Geñ.ad litteraꝫ.
Qꝛ paulꝰ eſt raptus vſqꝫ ad tertiũ celuꝫ ꝛc̃.

¶Quarto ſi dixero vobis
celeſtia elementoꝝ.in qbus ſplendet ſignuꝫ
ſanctiſſime trinitatis credetis.Sũt eñ quat
tuor elementa:velut pncipia rerũ corruptibi-
lium:in qbus impſſum eſt ſignũ ſctẽ trinita-
tis.Primũ elementũ eſt ignis:in q quidẽ ẽ
ſpẽs ignis ſplẽdor ꝛ calor.Splẽdor ab igne
naſciꝫ.Calor ab igne ꝛ ſplẽdore gñaꝫ.Unde
dic Aug.ſplẽdor ẽ de igne.calor ṽo de vtroqꝫ
ꝛ tñ coeua ſunt.Da mihi ignẽ ſine calore et

splendore: ⁊ credam patrē sine filio: ⁊ spūsā-
cto. ¶ Secūdum elementū est aer: in quo sā-
ctissima trinitas mirabilia opata est. Nā pa-
ter in voce ꝑtestāte manifestatꝰ sup xp̄m ba
ptizatū. tanꝙ actor vocis: vel loquēs ꝑ vocē
⁊ quia ꝓpriū est patri ꝓducere verbū. qd̓ est
dicere vel loqui. iō cōuenientissime pater per
vocē manifestatꝰ est. qd̓ signat vbū. Vn̄ ⁊ ip
sa vox a patre emissa filiationē vbi ꝑtestatꝰ
Math. iij. Ecce vox de celis dicēs. Hic est fi-
lius meꝰ dilectus. Filiꝰ etiā in sua passiōe no-
luit pati sub tecto: nec ī tēplo iudaico: ne pu-
taretꝰ ꝓ vna tm̄ plebe oblatꝰ: sed in aere cōi:
vt sacrificiū esset cōe: qd̓ cōis est purificatio.
Etiā ascendēs in celū ꝑ aera transiuit: vt per
sacrā ascensionē sui corꝑis mūdaretꝰ aeris in
fectio. Sp̄s aūt sctūs datꝰ est apostolis ī spe-
cie flatus ⁊ aeris. Joh. xx. Insufflauit ⁊ dixit
Accipite sp̄m sanctū. Tertiuz elementū est
aqua: in qua trinitatē ꝑsonarū ōndit. Dyo.
li. de diui. no. Pater em̄ est instar fontis. Fi-
lius instar riui a fonte ꝓcedentis. Spūssan-
ctus instar stagni a fonte ⁊ riuo emanantis.
Et sicut fōs generat riuū: sic pater gn̄at filiū.
Fons ⁊ riuus faciūt stagnū. qꝛ pater ⁊ filiꝰ
spirāt sp̄m sanctū. Fons a nullo ꝓcedit: qꝛ pr̄
a nullo existit. Et tn̄ in fonte: riuo: ⁊ stagno: ē
eadē aqua. quia in patre ⁊ filio ⁊ spūsancto:
est eadē substantia. Quartuz elementū est
terra: in qua demonstrata est ꝑsonarū trini-
tas. ex hoc qd̓ dꝫ. iij. Joh. pmo. Tres sunt q̇
testimoniū dant in terra. Spū s: aqua: ⁊ san-
guis. Nā ex latere xp̄i fluit aq̄ ad nos abluē-
dum: ꝑ sacramentū baptismi. sanguis autez
ad redimendū. spūs aūt positus est a xp̄o ad
eos prī recōciliādū q̇ testātꝰ trinitatē ꝑsōaꝝ.

¶ Quito si dixero vobis ce

lestia Patriarcharū: in q̇bus figurata est tri-
nitas ꝑsonarum. credetis. ¶ Adam credidit
mysteriū trinitatis: quia sic fuit creatꝰ ⁊ insti
tutus a deo vt haberet sciam oīm ad instru-
ctionem ⁊ gubernationē gn̄is humani. Ad
gubernationē aūt vite ꝓprie ⁊ alioꝝ: nō solū
req̇ritur cognitio eoꝝ q̇ naturaliter sciri pn̄t.
Sꝫ etiā cognitio eoꝝ q̄ rōnez naturalē exce-
dūt. eo ꝙ vita hoīs ordinatꝰ ad quendā finē
supnaturalem: sicut nobis ad gubernationē
vite nr̄e necessariū est cognoscere q̄ fidei sūt
Vn̄ ⁊ de his supnaturalibꝰ pmus homo tā-
tam cognitionez accepit: quāta erat necessa-
ria ad gubernationē vite humane sm̄ statuz
illū. Unde vidit deum in tribus ꝑsonis in ra
ptu quādo deus imisit soporē in Adā. Gen̄.
ij. Noe credidit mysteriū trinitatis: qn̄ in ar-
cha saluatus est. i. in celesti glia. cū tribus fi-
lijs. i. cū fide sancte trinitatis. Abrahā credi-
dit mysteriū trinitatis: in tribꝰ viris descendē
tibus ꝑ viā. Nam tres vidit ⁊ vnū adorauit.
vt dꝛ Gen̄. xviij. ¶ Isaac credidit mysteriū
trinitatis. qn̄ fodit tres puteos. vt dꝛ Gen̄.
xxij. Jacob credidit mysteriū trinitatis: qn̄
vidit schalam triū graduū. Gen̄. xxviij. Jo-
seph credidit mysteriū trinitatꝪ: qn̄ vidit tres
palmites in vna vite. Gen̄. xl. Moyses cre-
didit mysteriū trinitatis: qn̄ tres solēnitates
p̄cipuas instituit. ad q̄s cōueīre debebāt oēs
iudei. Exo. xxiij. etiam Exo. v. dixit. Deus he
breoꝝ vocauit nos vt eamꝰ viā triū dierū in
solitudine. i. vt ꝑ fidē trinitatis ei in hac vita
in qua peregrini sumꝰ fideliter seruiamus. qꝛ
sic ad salutem peruenimus.

¶ Sexto si dixero vobis cele

stia Prophetarū q̇ spū ꝓphetico mysteriuz
sancte trinitatis cognouerūt ⁊ vobis annun
ciauerunt credetꝪ. Dauid in p̄s. dixit. Verbo
dn̄i celi firmati sunt. ⁊ spū oris eiꝰ oīs virtus
eoꝝ. Per dn̄m intelligens patrē. qꝛ ip̄e īuo-
cabit me. pater meꝰ es tu. Per verbū intelli-
gens filiū. dn̄s dixit ad me: filius meꝰ es tu.
Per sp̄m intelligēs sp̄m sanctuz. qꝛ sp̄m sctm̄
tuū ne auferas a me. Salomon ꝓuerbi. xxx.
Tria sunt mihi difficilia: quia trinitatē ī vni
tate impfecte cognouit. Esaias. vi. dixit. Se-
raphin clamant ⁊ dicūt: Sctūs. sctūs. sanctꝰ:
dn̄s deꝰ exercituū. plena est oīs terra maiesta
te eiꝰ. Cū em̄ ter dicit sctūs ōndit trinitatē ꝑ
sonarū. Cū semel dicit. dn̄s deus: ōndit vnita
tem essentie. Jeremias. i. c. dicit. A. a. a. dn̄e
deꝰ. Cum tertio dicit. a. designat trinitatē ꝑso
narum. qd̓ aūt singulariter dicit: dn̄e deꝰ: ostē
dit vnitatē essentie. Dan̄. v. dicit. ꝙ apparue
runt tres digiti q̄si manꝰ hoīs scribētis appē
dit. numerauit. diuisit. Manꝰ ista est deꝰ qui
oīa creat. in qua manu sunt tres digiti. i. tres
ꝑsone. de q̇bus dꝛ Esa. xl. Quis appēdit tri-
bus digitꝪ molē terre. Quāuis ꝙ isti tres di
giti hēant appēdere. numerare ⁊ diuidere. ta
mē pater ꝑ suā potentiā oīa appēdit. i. onūa
portat ⁊ custodit. Filius ꝑ suā sapiēz oīa nu-
merat. i. cognoscit ⁊ inuestigat. Spūssanctꝰ ꝑ
suā bōitatē oīa diuidit. i. dōa sua oībꝰ tribuit.

¶ Septimo si dixero vobis

celestia sciaruz: expimentiū sctissimā trinitatꝪ

credetis. Grāmatica em̄ q̄ est scia recte lo-
quendi recteq̃ scribēdi: exp̄mit hāc trinitatē
Qm̄ inter oēs ptes orōnis declinabiles: non
nisi tres psonas assumit. s. p̄mā de se loquen
tem. hec significat patrē: ⁊ scd̄am ad quā pri-
ma loqtur. ⁊ h significat filiū: ⁊ tertiā de q̄ pri
ma loqtur ad scd̄am. ⁊ h significat sp̄m̄sctm̄.
Etiā in noīe nō nisi tres articłos distinguit.
etiā in nūero triplicē numerū statuit. s. singu
larē. dualē. ⁊ plalem. ¶ Rhetorica q̄ est bn̄ di
cendi scīa ad psuadendum iusta ⁊ bona hāc
trinitatē exponit: cū tria gn̄a causaꝝ assumit
scz deliberatiuū. demōstratiuū. iudiciale. Ei⁹
em̄ suasio trib⁹ locis diuidit̄. s. honesto. vtili.
possibili. ei⁹ etiā laudis ordo trib⁹ tpib⁹ cōpre
hendit̄. s. ante ip̄m. i ip̄o. p⁹ ip̄m. ¶ Dyaletica
q̄ est rōnalis scīa atq̃ argumētatiua hāc tri-
nitatē exp̄mit. cū in syllogismo tres termīos
assumit. tres ppōnes cōstituit. q̄s p tres fi-
guras ordinat ⁊ distinguit. ¶ Philosophia q̄
est rerum humanarū cognitio bn̄ viuēdi rō-
ni ꝯiuncta. hāc trinitatē exp̄mit. cū se in tres
spēs diuidit. s. in naturalē siue phisicā q̄ rerū
naturas disserit. i ethicā siue moralē. q̄ mores
hoīm disq̄rit. in rōnalem siue logicā: q̄ in na-
turalib⁹ ⁊ moralib⁹ veritatē inq̄rit. Rerū na
turas de⁹ pater condidit. Mores hoīm de⁹ fi
lius instituit. Veritatē oīum rerū atq̃ cogni
tionē deus sp̄ūssanctus edocuit. ¶ Arithme-
tica q̄ est disciplina numeroꝝ. hanc trinitatē
exprimit. cū numero ternario vtit̄ q̄ est in di-
uinis psonis. nō aūt put vtit̄ noīe triplicita-
tis q̄ est spēs pportiōis inequalis. Sicut pz
p Boetiū in arithmetica. vn̄ in diuinis pso-
nis nō est triplicitas. s trinitas. Cū em̄ dici-
mus trinitatē in vnitate nō ponimus nume-
ruz in vnitate essentie. quasi sit ter vna. Sed
psonas numeratas ponim⁹ in vnitate nature
Sicut supposita alicui⁹ nature dicūt̄ esse vnū
in illa natura. E cōuerso aūt dicim⁹ vnitatez
in trinitate: sicut natura dicit̄ esse vna in suis
suppositis. ¶ Geometria q̄ mēsuras dimēsio
nesq̃ cōplectitur: hanc trinitatē exp̄mit. cum
equalitatē inter diuinas psonas transsumit.
Vn̄ hylarius li. de synodis dicit. Tolle corpo
rum infirmitates. tolle ꝯceptus mulierū. tol-
le dolores ⁊ oēm humanā necessitatē. oīs fi
lius s̄m naturalē natiuitatē eq̄litas p̄ris est.
q̄ est initiū similitudo nature. Et Athana-
sius dicit. Tres psone sibi sunt coeq̄les. nō vt
eq̄litas dicit dimensiuā quātitatem. sed diui
ne nature vnitatē. que vna numero est in p-
sonis diuinis. ¶ Musica q̄ in carmibus can-
ticisq̃ ꝯsistit. hanc trinitatē exprimit: cum in
tres partes se distribuit. s. armonicā q̄ sonos
acutos ⁊ grāues ac mediocres decernit. ⁊ rith
micam q̄ in cursu verboꝝ an bene sonus an
male cohereat requirit. ⁊ metricā que mensu
ras diuersorum metroꝝ pbabili rōne cogno
scit. ¶ Astronomica q̄ de mundo tractat. hāc
trinitatē exprimit. cū de celo: mari: ac terra in
solita plura dicit. Job aūt. xi. dicit̄. Excelsior
celo est. ⁊ quid facies? pfundior iferno. ⁊ vn̄
cognosces. longior terra mēsura ei⁹. ⁊ latior
mari. Per altitudinē designat̄ potētia virtu-
tis eius sup oīa q̄ appropriat̄ patri. Per p-
funditatem virtus eius ad cognoscendū oc-
culta p sapiām: q̄ appropriat̄ filio. Per lati-
tudinem affectus dilectiōis ad omīa p chari
tatem ⁊ amorē: q̄ appropriat̄ spirituisancto.
¶ Medicina q̄ corporis vel tuet̄ vel restaurat
salutē. hanc trinitatē exprimit. cū morboꝝ cu
rationē tribus generib⁹ diuidit. s. farmatiuā:
quā latini medicatiuā vocant. Cyrurgiā: quā
latini manuū opationē appellāt. Dietā: quā
latini regulā nūcupant. Hec genera curatōis
habuit xp̄s in humanis corporibus. de p̄mo
dicit̄ Luce. iiij. Quotquot eū tangebāt salui
fiebāt. Exemplum de hoīe hn̄te. xxx. annos i
infirmitate. de scd̄o patz in ceco nato: q̄ lutū
fecit ex sputo. Joh. ix. de tertio dicit̄ Math.
ix. Euntes discite quid est misericordiā volo
⁊c. Sed hec opa xp̄us faciebat in noīe p̄ris
sui. Vn̄ dicit Joh. v. Opa q̄ ego facio in no-
mine patris mei. ipsa testimoniū phibent de
me. etiā virtute sp̄ūssantti. Esa. xi. Sp̄us dn̄i
sup me: eo q̄ vnxerit me ⁊c. Vt mederer cō-
tritos corde. ⁊ Lu. xi. In sp̄ū dei eijcio demōia

¶ Octauo si dixero vobis ce

lestia creaturarū: in q̄bus relucet vestigiū tri
nitatis diuinarū psonarū credetis. Vn̄ Au
gu. vi. de trini. dicit. Oz vestigiuz trinitatis in
craturis apparet. Nā in oībus creaturis in-
uenit̄ representatio trinitatis p modū vesti-
gij inq̄ntum in qualibet creatura inueniūtur
aliqua q̄ necesse est reducere in diuinas pso-
nas sicut in cām. hoc aūt vestigiū inuenit̄ q̄-
druplicitēr. ¶ Primo s̄m q̄ dicit Augu. li. v.
de tri. Vestigiū trinitatꝭ inuenit̄ in vnaq̄q̃ re
creata. s̄m q̄ vnū aliquid est: ⁊ s̄m q̄ aliqua
specie formatur: ⁊ s̄m q̄ quendā ordinē tenet.
Quelibet em̄ creatura subsistit in suo esse: et
habet formā p quam determinat̄ ad speciez:
⁊ habet ordinem i aliquid aliud. Scd̄m ergo
q̄ est quedam substantia creata representat

causam τ pͥncipium. τ sic demōstrat personā patris. qui est principium. non de principio. Scd̄m aūt ꝙ hꝫ quandā formaꝫ τ spēm rep̄sentat verbum. scd̄m ꝙ forma artificiati ē ex conceptione artificis. Scd̄m aūt ꝙ habet ordineꝫ representat spiritūsanctū qui est amor quia ordo effectus ad aliq̄d alterū est ex voluntate creantis. Secūdo penes illud quod ponitur Sapien. xi. Omnia in numero pondere τ mensura cōstituisti dn̄e. Nam mensura refertur ad substantiā rei limitatā suis pͥncipijs numer⁹ ad speciem. pond⁹ ad ordinē.

¶ Tertio penes illud qd̄ ponit augu. modus species τ ordo. ¶ Quarto penes illud qd̄ ponit Augu. li. lxxxiij. questionū. Qd̄ cōstat. qd̄ discernit. qd̄ congruit. Constat em̄ aliquid per suā substantiā. discernit̄ p̄ formā. Ↄgruit per ordinem. Et li. de trinitate ostendit Augusti. imaginem trinitatis in hoīe inducens auctoritatē. Gene. pͥmo. Faciam⁹ hoīem ad imaginem τ similitudinē nostrā. Non em̄ potuit esse verbū ad āgelos. quia ipsi creatores nō sunt. Qd̄ ḡ dicit faciam⁹: τ nr̄aꝫ pl̄alitatē indicat p̄sonarū. q2 si nō esset ibi pl̄alitas i p̄sonis nō diceret̄ faciam⁹ ſ faciā. nec nostrā. ſ meā. qd̄ xͦo dicit. ad imaginē τ sil̄itudinē. p̄tinet ad vnitatē substātie. que si nō esset ibi nō diceret̄ ad imaginē sed ad imagines. nec ad similitudinē sed ad similitudines. In homine em̄ mens: notitia eius: τ amor ei⁹: tria quedaꝫ sunt. ecce mens nouit se et amat nō em̄ posset se amare nisi nosceret se. Ipsa aūt mens est quasi parens noticia eius quasi ꝓles. tertius est amor. qui quidē ab ipsa mēte: τ noticia procedit.

¶ Nono si dixero vobis celestia apostoloꝝ expresse docentiū mysteriū trinitatis, credetis.

Math. vlti. dicit̄. Eūtes docete omēs gentes: baptizantes eos in nomine pa. τ fi. τ spi. san. Marci vlti. dicit̄. Qui crediderit τ baptizatus fuerit: salu⁹ erit. Luce pͥmo dicitur. Spūssanctus sup̄ueniet in te τ virtus altissimi ob. tibi τc. vsq꜡ fili⁹ dei τc. Joh̄ pͥmo dicit̄. In pͥncipio erat xͥbū. Et i. Joh. v. Tres sunt q̄ testimoniuꝫ dāt in celo. pater. verbū. τ spūssanct⁹ τ hi. t. v. sūt. Paulus. ij. Coꝝ. xiij: dicit. Gratia dn̄i nostri Jesu xp̄i τ charitas dei. τ cōmunicatio sct̄i spiritus sit semper cum omnibus vobis.

¶ Decio si dixero vobis celestia miraculoꝝ declarantiū mysteriū trinitatis: credetis.

Unde tribus miraculis declaratur. Primū ponit magister hystoriarū scholasticarum. τ Eusebius. ꝙ in natiuitate xp̄i in oriente apparuerunt tres soles. q̄ paulatim sibi appropinquātes: in vnū solē redacti sunt. per qd̄ significabat̄ ꝙ cognitio vni⁹ dei τ triū personarū toti mūdo imminebat.

¶ Secunduꝫ miraculū ponit Eutropius. Cū enī quidā sacerdos arrianus quendā baptizaret τ formā trinitatis mutaret: dicēs. Ego te baptizo in nomīe patris per filiū in spiritu sancto. volens ex hoc ostendere ꝙ fili⁹ τ spiritussanctus non essent patri equales. subito aqua disparuit τ baptizandus ad ecclesiam catholicam cōfugit. ¶ Tertiū miraculū ponit Sigilbertus. Q2 circa annos dn̄i quingētos q̄nquagīta. cū intra gallias arriana heresis pullularet: q̄ filiū τ spm̄sanctuꝫ minores p̄re affirmat. in vrbe Uasacensi: dum ep̄us eiusdem vrbis missam celebraret. vidit tres guttas clarissimas equalis magnitudinis de celo super altare descendisse que sibi paulatim appropinquātes. vnā gemmā pulcherrimā effecerunt. quam cum in medio cuiusdaꝫ auree crucis posuissent gemme q̄ ibi erant tantam ei⁹ pulcritudinē nō ferentes subito ceciderunt. Immūdis autē hominibus videbatur horribilis τ obscura. Mūdis aūt τ puris delectabilis τ clara multis īfirmis p̄stitit sanitatē. τ adorantib⁹ ip̄am crucē auxit virtutē. Uñ Richard⁹ lib. i de trini. dicit sic. Utinaꝫ attenderent iudei. vtinā aduerterēt pagani: cū quāta cōsciētie securitate ꝓ hac fide trinitatis ad diuinū iudiciū poterimus accedere. Nonne cū om̄i cōfidētia deo dicere poterim⁹ Dn̄e si error est: a teipso decepti sum⁹. Nam hec fides tantis signis τ ꝓdigijs cōfirmata est. que nō nisi p̄ te fieri possūt. τ certe a summe sanctitatis viris nobis est tradita. tū sūma τ autentica attestatione ꝓbata. te ip̄o cooperante τ sermone cōfirmante sequentib⁹ signis. hec ille.

¶ Undecio si dixero vobis celestia paganorū p̄signantium mysterium trinitatis: credetis.

Non em̄ cognouerūt philosophi mysteriū diuinarū p̄sonarum per ꝓpria: Que sunt. paternitas filiatio. τ ꝓcessio Scd̄ꝫ illud apl̄i. i. Cor. ij Loq̄mur dei sapiaꝫ quā nemo pͥncipuꝫ hui⁹ seculi nouit. i. philosophoꝝ. ſm glo Cognouerūt tamen quedaꝫ essentialia attributa que appropriantur personis. sicut potentia appropriatur p̄ri: sapiē-

tia filio bonitas spirituisancto. De quibus phis: quattuor sunt pncipales q per hec appropriata cognouerūt aliqd de misterio trinitatis. Aristoteles pmo de celo ꝛ mūdo dixit. Omē ꝛ totū ponim⁹ sup tria. Per hūc em̄ numerū adhibuim⁹ nosipsos magnificare deū vnū eminentē ppꝛietatib⁹ eorū q sūt creata. Nō ꝙ intellexerit trinitatē psonarū in diuinis. Sed vult dicere ꝙ antiq ternario numero vtebant in sacrificijs ꝛ orōnibus ppter quādā ternarij numeri pfectionem. Plato etiā in libris suis posuit: ꝙ in pncipio erat verbū: ꝛ verbū erat apud deū: ꝛ deus erat verbū. sm qd dicit Aug⁹. vij. li. confes. se in eo legisse, non sm ꝙ verbū significat psonā genitā in diuinis: sz sm ꝙ p verbū intelligit rō ydealis rerū. per quā deus oīa cōdidit: q filio appropriat. Magi pharaonis dicunt defecisse in tertio signo. i. in noticia tertie psone. s. spūssancti. vt dicit gl. Ro. i. ꝛ Exo. viij. qꝛ licet appropriata trib⁹ psonis cognoscerent. dicunt tm̄ in tertio signo defecisse. i. in cognitōe tertie psone. qm̄ a bonitate q spūisctō appropriat: deuiauerunt. dū cognoscētes deū: nō sicut deū glorificauerūt. vt dr Ro. i. Trimegistus etiā dixit. Monas gignit monadē: ꝛ in se suū reflectit ardorē. Nō tm̄ referēdo ad gnationē filij ꝛ pcessionē. s. s. sz ad pductionē mūdi. Vnde em̄ deus pduxit vnū mundū ppter suijpsi⁹ amorē. ꝛ ppter h dicit Hylarius lib. de tri. Non putet hō sua intelligētia sacramentuz gnatiōis ꝛ pcessionis se posse consequi. Amb. etiā dic. Mihi est ipossibile scire gnationis diuine secretuz. mens deficit. vox silet: non mea tm̄. sed etiā oīm angelorum.

Duodecimo si dixero vobis celestia virtuosorum manifestātiū misteriū trinitatis: credetis. Virtutes em̄ theologice de qbus dr. i. Cor. xiij. Nūc aūt manent fides: spes: caritas. tria hec satis manifestāt psonarū trinitatē. vn̄ Bern. in smone de trini. dicit. Est trinitas p quā hō resurgit. s. fides. spes. caritas. Fides pceptorum. articulorum. sacramentorum. Spes venie. grē. glie. Caritas de corde puro. cōscientia bona. ꝛ fide nō ficta. hec Bern. Fides trinitatis diuinarum personaruz: est nobis necessaria tripliciter. Primo ad recte sentiendū de creatione rerum. Per hoc em̄ ꝙ dicimus deū oīa fecisse verbo suo: excludit error ponentiū deū pduxisse res ex necessitate nature. Per hoc autem ꝙ ponimus in eo pcessionez amoris: ostendit ꝙ de⁹ non ppter aliquā indigentiā pduxit creaturas. necq ppter aliquā causam extrinsecā; sed ppter amorē sue bonitatis. Vn̄ ꝛ moyses postꝗ dixerat. In pncipio creauit deus celū ꝛ terrā. subdidit. dixit deus. Fiat lux ad manifestationē diuini verbi. ꝛ postea dixit. Vidit deus lucem ꝙ esset bona: ad ondendū approbationē diuini amoris. Et similiter in alijs operib⁹. Aliomō ꝛ pncipalius ad recte sentienduz de salute gnis humani. q pficit p filiū incarnatū: ꝛ p dona. s. s. Tertio ad cōsecrationē baptismi cui⁹ principalis cā a qua virtutē hz: est sctā trinitas. in cuius significationē fit trina immersio in baptismo aque. Vn̄ Aug. in quodā smone de symbolo: dixit ad baptizatos Recte tertio mersi estis. qꝛ accepistis baptismū in noīe trinitatis. hec aūt fit ad maiorē expressionē: non autē ad necessitatē salutis. Spes autem trinitatis est nobis necessaria ppter tres partes penitētie. q sunt contritio. cōfessio. ꝛ satisfactio. Nam ex parte penitentis reqritur pmo volūtas recompensandi: qd qdem fit per cōtritionē. Secūdo ꝙ se subijciat arbitrio sacerdotis loco dei. qd fit in confessione. Tertio ꝙ recōpenset sm arbitriū ministerij dei. qd fit in satisfactione Luce. iij. Facite fruct⁹ dignos penitentie.

Caritas autē trinitatis est nobis necessaria ppter tria. Primo propter demonum expulsionem: qd significat in quodam fideli notario apud Constātinopolim. quē cum qdam magus duxisset ad conspectū maxime multitudinis demonū a sedente in trono interrogatus: an seruus eius fieri vellet. Signans se signo crucis ait. Ego sum seruus sanctissime trinitatis. Et statim illa multitudo demonuz aufugit. Secundo ppter tribulationum propulsionem. Cum enim grauis pestilentia Constantinopolim opprimeret. Quidam puer de medio populi raptus in celum. canticum sancte trinitatis scilicet sancte deus. Sancte fortis. Sancte ꝛ immortalis saluator mundi: miserere nobis. ab angelis edoctus est quod cum rediens coram populo decantasset. mox omnis pestilentia est fugata. Tertio ad maloruz conuersionem. Nam cum archiepiscopus obrucinen. Symoniacus esset ꝛ omnes testes pecunia corrupisset. Quidam legatus vir sanctus ei precepit: vt versum Sancte Trinitatis, scz Gloria patri ꝛ filio et spi

ritui sancto diceret rogans deū ꝙ si simonia-
cus esset spm̄ sanctū cui iniuriā fecerat: noia-
re nō posset. qđ ⁊ factū est: ⁊ sic ille deꝑhēsus
pctm̄ suū humiliter est cōfessus ⁊ penitentiā
egit. Hanc trinitatē David inuocās dixit in
ps. Benedicat nos deus deꝰ noster. bn̄dicat
nos deus. ⁊ metuāt eū oēs fines terre. In hͦ
ꝙ ter dicit deus: osn̄dit ꝑsonarū trinitatē. In
hoc ꝙ singulariter dicit eū: osn̄dit essentie vni
tatem. Credamꝰ ergo firmiter hanc trinitatē
ꝑsonarū: ⁊ essentie vnitatē: vt hic habeamus
gratiam: ⁊ in futuro gloriam. Amen.

¶ In festo corporis xp̄i. Sermo. xxxvi.

Caro mea vere est ci-
bus: ⁊ sanguis meꝰ vere est potꝰ
Johā. vi. Paulus apl's. Heb. ij.
ca. dicit. Quia ergo pueri cōicauerūt carni ⁊
sanguini: ⁊ ipse similit̄ ꝑticipauit eisdez vt ꝑ
mortē destrueret eū q̄ mortis habebat impe
riuz. i. diabolū: vt liberaret eos q̄ timore mor
tis ꝑ totā vitā obnoxij erant seruituti. ¶ Sup
quo talē moueo q̄stionem. Utrū oībus fide
libus sacro fonte ablutis: sacramēti euchari-
stie cōicatio fit de necessitate salutis. Ad istā
q̄stionē r̄ndent tres doctores noui testam̄ti.
¶ Primus est Alexander papa q̄ntus a Pe
tro. vt habet̄ de cōse. di. ij. ca. nihil. dicens sic.
Nihil in sacrificijs maius esse pōt: ꝙ̄ corpꝰ ⁊
sanguis xp̄i. nec vlla oblatio hac potior est. s;
hec omēs excellit: q̄ pura cōscientia dn̄o offe
renda est: ⁊ pura mēte sumēda: atq; ab om̄i-
bus venerāda: ⁊ sicut potior est ceteris: ita po
tius excoli ⁊ venerari dz. hec ille. ¶ Secūdus
est Eusebeius: vt habet̄ eadē dis. dicens sic.
Quia corpꝰ assumptū ablaturus erat ab ocu
lis fideliū ⁊ syderibꝰ illaturus necesse erat vt
in die cene sacr̄m nobis corporis ⁊ sanguis
sui cōsecraret: vt coleret̄ iugit̄ ꝑ mysteriū qđ
semel offerebat̄ in ꝓciū: vt q2 q̄tidiana ⁊ inde
fessa currebat ꝓ oīm salute redēptio: ꝑpetua
esset redēptiōis oblatio: ⁊ ꝑhēnis illa victia
viueret in memoria: ⁊ semꝑ p̄n̄s esset in gr̄a.
hec ille. ¶ Tertius est sanctus Tho. iij. ꝑte. q.
lxxiij. articulo. iij. dicēs sic. In hoc sacramēto
est duo ꝯsiderare. s. ip̄m sacr̄m ⁊ rē sacramē-
ti. Res sacramēti est vnitas corporis misti-
ci sine qua nō pōt esse salus. Nulli em̄ pz adi
tus salutis extra eccl'iam. Sicut nec in dilu-
uio absq; archa Noe. que significat ecclesiā.
vt habet̄. i. Pe. iij. Res aūt alicuiꝰ sacramēti
haberi quidē pōt ante ꝑceptionē sacramenti
ex ipso voto sacramēti ꝑcipiendi. Unde an-
te ꝑceptionē huius sacramēti pōt homo ha-
bere salutē ex voto ꝑcipiēdi hoc sacramentū.
sicut ⁊ ante baptismū ex voto baptismi. Ta-
men est differētia q̄tum ad duo. ¶ Primo q̄
dem q2 baptismꝰ est ꝓncipiuz spūalis vite ⁊
ianua sacramentoꝝ. Eucharistia vero est q̄si
cōsūmatio spūalis vite: ⁊ oīm sacramentoꝝ
finis. Per sanctificationes em̄ oīm sacramē
toꝝ fit ꝓparatio ad suscipiendaz ⁊ cōsecran
daz eucharistiā. ⁊ ideo ꝑceptio baptismi est
necessaria ad inchoandā spūalem vitā. Per
ceptio aūt eucharistie est necessaria ad cōsū
mandā ip̄am: nō ad hoc ꝙ simplicit̄ habeat̄
sed sufficit eā habere in voto: sicut ⁊ finis ha
betur in desiderio ⁊ intentione. Alia differē
tia est: q2 per baptismū ordinat̄ homo ad eu
charistiā. ⁊ ideo ex hoc ip̄o ꝙ pueri baptizā
tur ordinant̄ ꝑ eccl'iam ad eucharistiaz. ⁊ sic
sicut ex fide eccl'ie credūt. sic ex intētōe eccl'ie
desiderant eucharistiā. ⁊ ꝑ cōsequēs recipiūt
rem ipsius. Sed ad baptismū nō ordinat̄ ꝑ
aliud ꝓcedens sacramentū. ⁊ ideo ante susce
ptionem baptismi nō habent aliquo mō pu-
eri baptismū in voto. sed soli adulti. Un̄ rem
sacramēti ꝑcipere nō possunt sine ꝑceptione
sacramēti. ⁊ ideo hoc sacramentū nō hoc mo
do est de necessitate salutis sicut baptismus.
Potest em̄ aliquis xp̄o incorporari voto mē
tis. etiā sine huiꝰ sacramenti ꝑceptione. Un-
de Augu. in ep'la ad Bonifa. dicit. Nulli est
aliquatenus ambigendū. tunc vnūquēq; fi-
delium corporis sanguinisq; dn̄ici participē
fieri. qn̄ in baptismate membrū corporis xp̄i
efficit̄: nec alienari ab illiꝰ panis calicisq; cō-
sortio. etiā si anteq̄ panē illū comedat ⁊ cali
cem bibat. de hoc seculo in vnitate corpis xp̄i
cōstitutꝰ abscedat. hec Thomas. ¶ Sciendū
ꝙ hec v̄ba xp̄i nō ꝯtradicūt legi dei: ꝓut qui
dem existimāt licet in sup̄ficie videant̄ stupē
da. Sūt em̄ quattuor auctoritates legis dei.
q̄ dissuadent esum carnis cū sanguine. ¶ Pri
ma est Gen̄. ix. Om̄e qđ mouet̄ ⁊ viuit: erit
vobis in cibū. Quasi olera virētia tradidi vo
bis oīa. excepto ꝙ carnē cū sanguine nō co-
medetis. Sanguinē em̄ aīarum vestrarū re-
quiram de manu cunctarū bestiarū ⁊ de ma-
nu hoīs. Quicūq; effuderit sanguinē huma-
nuz: effundet̄ sāguis illiꝰ. ¶ Secūda ē Leui.
vij. Sanguinē quoq; oīs aīalis nō sumetis
in cibū: tam de auibus q̄ de pecoribus. Om-
nis aīa que ederit sanguinez: peribit de popu
lis suis. Tertia est Deutero. xij. Hoc soluz
caue: ne sanguinē comedas. Sāguis em̄ eoꝝ

pro aīa est:et idcirco nō debeas aīam comedere cū carnibus:sed sup terrā fundes quasi aquā:vt bene sit tibi.ꝛ filijs tuis post te cū feceris qđ placet in cōspectu dn̄i. ¶Quarto ē .i.Reg.xiiij. Comedit populus carnes cū sāguine. Nunciauerūt sauli dicētes ꝙ populus peccasset dn̄o comedēs cū sanguine.qui ait. preuaricati estis ꝛc. ¶Sunt aūt quattuor auctoritates in lege xp̄i:quibus mandat vt comedamus carnē cū sanguine. ¶Prima ē Johan.vi. Ego sum panis viuus qui de celo descendi.si qs manducauerit ex hoc pane viuet in eternū.panis quē ego dabo:caro mea est p mūdi vita. ¶Secūda est eiusdē ibidē. Nisi manducaueritis carnez filij hoīs:ꝛ biberitis eius sanguinē:nō habebitis vitam in vobis. Qui manducat carnē meā ꝛ bibit meū sanguinem:habet vitā eternā. ¶Tertia est pauli apl'i.i.Cor.xi. Dn̄s Jesus ī qua nocte tradebatur accepit panē ꝛ grās agens fregit et dixit.accipite ꝛ mādugate hoc est corp' meū. Similiter ꝛ calicē postꝙ̄ cenauit dicēs. Hic calix nouū testamentū est in meo sanguine. Hoc facite quotienscunqꝫ bibetis in meā cōmemorationem. ¶Quarta est Apoc.xix. Vidi vnū angelū stantē in sole ꝛ clamauit voce magna.dicens oībus auibus q̄ volant p medium celū. Venite ꝛ cōgregamini ad cenā dei magnā:vt manducetis carnes. ¶Ad tollendam hāc cōtrarietatē vtriusqꝫ legis. Respōdendū est p̄mo:ad p̄mas quattuor auctoritates. Vn̄ sctūs Tho.p̄ma scđe.q.cxiij.articulo.iij.dicit sic. Hoc aūt generaliter obseruabatur:ꝙ sanguis ꝛ adeps nō veniebāt neqꝫ in vsum sacerdotū:neqꝫ in vsum offerentiū: sed sanguis effundebat ad pedes altaris in honorē dei. Adeps autē cōburebat in igne. Cuius rō vna quidē fuit ad excludendū idolatriā:qꝛ idolatrantiū cōsuetudo erat:vt sanguinē adunatū cōgregarent ad comedendū in honore idoloꝝ:qbus reputabāt sanguinē acceptissimū esse vn̄ libabāt de sanguīe victimarū ꝛ comedebāt adipē.ꝫm illđ Deutero.xxij.de quoꝝ victimis comedebant adipes.ꝛ bibebāt vinū libaminū.ideo dn̄s mādauit vt sanguis effunderet ꝛ ꝙ puluere operiretur. ¶Secūda rō est ad informationem humane vite.phibebat eñ vsus sanguinis ad hoc ꝙ horrerēt humani sanguinis effusionez. Esus vero adipū phibebatur eis ad vitandū lasciuiam. Unde dr̄ Ezech.xxxiij. Qđ crassum erat occidebatis. ¶Tertia ratio est pp̄ter reuerentiam diuine maiestatis.qꝛ sanguis est maxime necessarius ad vitā rōne cui' anima dicit esse in sanguine.adeps vero abundantiam nutrimenti demōstrat.ꝛ ideo vt ostenderetur ꝙ a deo nobis est ꝛ vita ꝛ oīs bonorum sufficiētia:ad honorē dei effundebat sāguis ꝛ adurebatur adeps. ¶Quarta ratio ē. quia p hoc figurabatur effusio sanguinis xp̄i ꝛ pinguedo charitatis eius p quā se obtulit deo p nobis.hec Tho. ¶Auctoritates legis xp̄i nō loquūtur de manducatiōne corporali: sed spūali.sicut dicit Augu.lib.de remedio penitētie.vt hr̄ de ꝯse.di.ij.ca. Ut qđ paras dentem ꝛ ventrē: Crede ꝛ manducasti. Credere eñ in eū.hoc est panē viuū mādugare. Qui credit in eū manducat eū.hec ille. Xp̄s ergo nō manducat corporaliter ad refectionez vite corporalis.sed spūalis. Qđ pꝫ. Nā cū dn̄s dixisset. Nisi māducaueritis carnē filij hoīs ꝛc. Multi ex discipulis eius audientes dixerunt. Durus est hic sermo.qbus ip̄e dn̄s ait. Spūs est q̄ viuificat.caro aūt nō pdest qcꝙ̄ quasi diceret ꝫm expōnem Aug.sup ps.iiij. Spūaliter intellige q̄ locutus sum. Nō h corpus qđ videtis māducaturi estis.ꝛ bibituri illū sanguinē quē fusuri sunt q̄ me crucifigēt. Sacramentū aliqđ vobis cōmēdaui.qđ spiritualiter intellectū viuificabit vos. Non eñ erat manducandū in ea spē qua ab eis videbatur.sed spūaliter. Nam sacramēta ecclesie ordinātur ad subueniēdū homini in vita spirituali. Vita aūt spūalis vite corporali cōformatur.eo ꝙ corporalia spūalium similitudiēs gerūt. Manifestū est autē ꝙ sicut ad vitam corporalē requirit generatio p quā homo vitam accepit.ꝛ augmentū quo homo pficitur ad vitā.ita etiā reqritur alimentū quo hō cōseruatur in vita. Et ideo sicut ad vitam spūalem oportuit esse baptismū.qui est spūalis regeneratio.ꝛ cōfirmationē que est spūale augmentum.ita oportuit esse sacramentū eucharistie qđ est spūale alimentū. Ordinatur eñ ad spūalem refectionē q̄ corporali cōformatur. Ad corporalē aūt refectiōez duo reqrūtur.s.cib' q̄ est alimētū siccū:ꝛ pot' q̄ est alimentū humidū. Et iō etiā ad iтegritatē hui' sacri duo ꝯcurrūt.s.spūalis cib' ad salutē corporis.ꝛ spūalis pot' ad salutē aīme.ppterea dicit. Caro mea vere est cibus ꝛc.

¶Caro mea vere est cibus.
- Angelorum.
- Electorum.
- Justorum.
- Viatorum.

¶ Comprehensorum.
Catholicorum.
Philosophorum.

¶ Primo caro Christi vere

est cibꝰ angeloꝝ. Nam q̄tum ad effectū huiꝰ
sacramēti māna fuit p̄cipua eiꝰ figura q̄tum
ad sex. ¶ Primo māna erat nature mirabilis
qm̄ in radio solis liquefiebat: ⁊ ad ignē indu
rabat. sic corpꝰ xp̄i in cordibꝰ vanis liquefit ⁊
euanescit. In cordibꝰ vō ignitis ꝑ charitatē:
ꝑdurat ⁊ in celū deducit. ⁊ sic mali sumūt h̄
sacr̄m ad sui dānationē. sic boni ad ꝯsolatio-
nem. ¶ Secūdo qn̄ descendebat māna de celo
descendebat simul ⁊ ros celi. Sic qn̄ corpus
xp̄i sumit a dignis: cōfert eis simul gr̄a dei ⁊
virtutes. imo eas auget cū inuenit. Tertio
māna erat albū: et ad modū niuis cādidum.
Sic cōicans dz habere cor mundū ⁊ purum.
¶ Quarto māna habebat in se om̄e delecta
mentum cibi terrestris. sic eucharistia habet
in se om̄e delectamētū cibi celestis: qd̄ nō sen
titur in masticatiōe cibi. sed in sctīs medita-
tionibꝰ: ⁊ in cōtēplatōe celestiū sursū eleuan
do mentē ꝑ gr̄am. ¶ Quinto gustꝰ māne con
uertebat in oēz saporē vt ꝗlibet desiderabat.
Sic dulcedini huiꝰ sacri nullꝰ sapor assimila-
tur. qm̄ siq̄s ꝑfecte gustauerit eiꝰ dulcedinē:
reputabit delectationes mūdi absinthiū. Exē
pluz. Petrus in mōte thabor: gustās de hac
dulcedie dixit xp̄o. Dn̄e bonū ē nos hic esse
⁊c̄. Un̄ Greg. Gustato sp̄ū desipit oīs caro.
¶ Sexto moyses p̄cepit pp̄lo vt mane an̄ so
lis ortū exirēt ⁊ singuli ꝓ illo die vnū gomor
colligerēt. sed miraculo dei voraces: q̄ plꝰ col
ligerāt qn̄ redibāt ad ꝓpria nō inueniebant
plus q̄ vnū gomor. q̄ aūt n̄ plenū gomor col
ligerāt qn̄ redibant ad ꝓpria plenū gomor i-
ueniebāt. Sic cōicās q̄ plures hostias sumit
nō hz plus q̄ ille q̄ vnā tm̄ sumit. Similit̄ il-
le q̄ acceperit p̄ticulā hostie: nō minꝰ hz q̄ ille
q̄ integrā vel plures sumpserit. Recte ḡ mā-
na qd̄ significabat corpꝰ xp̄i. dicit̄ cibꝰ ange-
loꝝ q̄druplicitꝫ. ¶ Primo q̄tum ad p̄figura
tionem. Nā māna formabat̄ in celo ministe-
rio angeloꝝ. ps. Panē celi dedit eis: panem
angeloꝝ māducauit hō. ¶ Secūdo q̄tum ad
visionē. Naz corpꝰ xp̄i est in hoc sacr̄o ꝑ mo
dū substātie. Substātia āt in q̄tū hmōi: nō ē
visibil' oculo corporali: neq3 subiacet alicui sē-
sui neq3 imaginationi: s3 soli itellectui: cuiꝰ ob
iectum est qd̄ q̄d est vt dr̄. iij. de aīa. Et iō ꝓ-
prie loquēdo corpꝰ xp̄i s̄m modū quē hz in h̄
sacramēto: neq3 sensu neq3 imaginatiōe ꝑce
ptibile est: sed solo intellectu: q̄ dr̄ oculꝰ sp̄ūa-
lis. ꝑcipit̄ autē diuersimode a diuersis intel-
lectibus. Quia em̄ modꝰ essendi quo xp̄s est
in hoc sacr̄o: est penitus sp̄ūalis a sp̄ūali intel
lectu. s. diuino s̄m se visibilis est. ⁊ ꝑ ꝯn̄s ab
intellectu btō vel angeli vel hoīs: q̄ s̄m parti
cipatam claritatē diuini intellectꝰ videt ea q̄
sp̄ūalia sunt ꝑ visionez diuine essentie. nō tn̄
intellectus angelicus ꝑ sua naturalia sufficit
ad hoc intuendū. ¶ Tertio q̄tum ad fruitio-
nem. Si em̄ cōsideret xp̄s ꝓut in sua sp̄ē cō-
sistit. sic angeli sp̄ūaliter māducāt ip̄m xp̄m
in q̄tum ei vniūtur fruitiōe charitatis ꝑfecta
⁊ visione manifesta. quē panez expectamꝰ in
patria nūc ⁊ ꝑ fidē. ꝑ quā nos hic ei vnimur.
Un̄ glo. sup illud ps. Panē angeloꝝ mādu
cauit homo. dicit. i. corpꝰ xp̄i q̄ est vere cibꝰ an
geloꝝ. Et Augu. sup Joh. dicit Hūc cibuz et
potuz vult intelligi corporis ⁊ membroꝝ suo
rum qd̄ est eccl'ia in p̄destinatis societatem.
Sed ad hanc societatē nō solū ꝑtinēt hoies:
sed etiam angeli ergo sancti angeli sp̄ūaliter
manducāt. q2 ip̄o fruuntur in patria in ꝓp̄a
specie. ¶ Quarto q̄tum ad associationē. Un̄
Greg. in omel'. paschali. vt habet̄ de cōse. di.
ij. ca. quid sit. dicit sic. Quis em̄ fidelium ha-
bere dubiū possit: in ip̄a imolationis hora ad
sacerdotis vocē celos apiri. in illo Jesu chri-
sti mysterio choros angeloꝝ adesse summa
imis sociari. ⁊ vno eodē q3 tp̄e ac momēto ⁊
in celo capit̄ misterio angeloꝝ ꝯsociandū. h̄
ille. Et Apocalip. xix. dicitur. Et exercitꝰ qui
sunt in celo sequebantur eum. Vere ergo ca-
ro christi est cibꝰ angelorum.

¶ Secūdo caro christi ē ve-

re cibus electorum. Nam in hoc sacramento
est tria cōsiderare. sc3 id quod est sacramen-
tuz tantū. scil3 Panis ⁊ vinū. ⁊ id quod est
res ⁊ sacramentum. scil3 corpus christi verū
⁊ id quod est res tantū sc3 effectus huius sa
cramenti Agnus paschalis quantuz ad hec
tria prefigurabat hoc sacramentum. Quan-
tum enim ad primū. quia manducabat̄ cum
azimis panibus s̄m illud Exo. xij. Edent car
nes ⁊ azimos panes. Quantū vero ad secū-
dum: quia immolabatur ab omni multitudi
ne filiorum israel. xiiij. luna. quod fuit figura
passionis christi: qui propter innocentiā dici
tur agnus. Quantum vero ad effectuz. quia
per sanguinem agni paschalis ꝓtecti sunt fi
lij israel a deuastante angelo ⁊ educti de egy

ptiaca seruitute. ⁊ quātū ad hoc ponit figu-
ra hui⁹ sacri precipua agnus pascalis. q2 fʒ
oīa eā repn̄tat. Nam lr̄alis rō pascalis cōui
uij fuit in cōmemoratione beneficij quo de⁹
eduxit eos de egypto. Unde p huius ꝯuiuij
celebratione ꝓfitebat̄ se ad illū ppl'm ptine
re quē de⁹ sibi assumpserat de egypto. Quā
do eīn fuerūt de egypto liberati, preceptū ē
eis vt sanguine agni linirent supliminaria
domoꝝ. quasi ꝓtestantes se recedere a riti-
bus egyptioꝝ q̄ arietē colebant. vn̄ ⁊ libe-
rati sunt per sanguinis agni aspersionē vel
per linitionē in postib⁹ domoꝝ a ꝑiculo ex
terminij qd̄ imminebat egyptijs. In illo aūt
exitu eoꝝ de egypto duo fuerūt. s. Festinan
tia ad egrediendū. Impellebāt eīn eos egy
ptij vt exirent velociter. vt hr̄ Exo. xij. Im-
minebatq3 ei periculū q̄ nō festinaret exire
cū multitudine. ne remanens occideret ab
egyptijs. Festinantia aūt designabat̄ dupli
citer. Uno q̄dem modo p ea q̄ comedebāt
Preceptū ei erat eis vt comederēt panes a
zimos. In hui⁹ signū q̄ nō poterāt fermen
tari cogentib⁹ eos exire egyptijs. ⁊ q̄ come
derent assum igni. sic eīn velocius prepara
bat̄. ⁊ q̄ os nō cōminuerent: ex eo q̄ in festi
nantia nō vacat ossa frangere. Alio mō quā
tū ad modū comedendi. Dicit̄ eīn renes ve
stros accingetis calciamēta habebitis in pe
dibus vr̄is. tenentes baculos in manib⁹. ⁊
comedetis festinanter. Qd̄ manifeste desi-
gnat hoīes existentes in ꝓcinctu itineris.
Ad ideʒ etiā ptinet qd̄ eis precipit̄. In vna
domo comedetis. nec feretis de carnib⁹ ei⁹
foras. q2. s. ꝓpter festinātiā non vacabat in
uicē mittere enxenia. Amaritudo autē quā
passi fuerāt in egipto figurabat̄ p lactucas
agrestes. Figuralis rō hoꝝ pʒ: q2 per imo
lationē agni pascalis significabat̄ imolatio
xp̄i ſm illud. i. Coꝝ. v. Pasca nr̄m imolat⁹
est xp̄s. Sanguis vero agni liberans ab ex
terminatore linitus supliminarib⁹ domoꝝ
significat fidem passionis xp̄i in corde ⁊ ore
fideliū. p quā liberamur a pctō ⁊ morte. ſm
illud. i. Pe. i. Redēpti estis p̄cioso sanguie
agni imaculati. Comedebant̄ aūt carnes il
le ad significandū esum corpis xp̄i in sacr̄o
Erāt aūt asse igni ad significandā passionē
⁊ caritatē xp̄i. Comedebant aūt cū azimis
panib⁹ ad figurandū purā cōuersationem
fideliū sumentiū corp⁹ xp̄i. ſm illud. i. Coꝝ.
v. Epulemur in azimis sinceritatis ⁊ verita-
tis. Lactuce autem agrestes addūtur in si-
gnum pn̄īe pctōꝝ que necessaria est sumen
tibus corpus xp̄i. Renes aūt sunt accingē-
di cingulo castitatis. Calciamenta auteʒ pe
duʒ sunt exempla mortuoꝝ patrū. s. ne san
cta desideria vlla sorde maculētur. Baculi
aūt habendi in manibus significāt pastora
lem custodiā. s. firmitatē recte fidei ⁊ sancte
vite quā inchoauerūt. Precipit̄ auteʒ q̄ in
vna domo agnus pascalis comedat̄. i. in ec
clesia catholicoꝝ non in cōuenticulis hereti
coꝝ. Et q2 effectus sacr̄i pōt ab aliquo perci
pi. si sacr̄m habeat̄ in voto. Quāuis non ha
beatur in re. ita etiā aliqui manducāt spūa-
liter hoc sacramentū. anteq̄ sacramētaliter
sumāt. s. ꝓpter figuram. sicut apl'us dicit. i.
Coꝝ. x. Qd̄ antiqui patres bapizati sunt in
nube ⁊ in mari: ⁊ q̄ spiritalē escam mandu-
cauerūt ⁊ spiritalē potum biberūt. Nam ca
ro xp̄i est ꝟe cib⁹ electoꝝ q̄drupliciter. Pri
mo corpus xp̄i veritate. Vn̄ Hylarius lib.
viij. de trini. dicit. De veritate carnis ⁊ san-
guinis xp̄i non est relictus ābigendi locus:
nūc ⁊ ipsius dn̄i ꝓfessione. ⁊ fide nostra ca
ro eius vere est cibus. ⁊ sanguis eius vere ē
potus. Et Amb. dicit lib. viij. de sacrament.
Sicut verus est dei filius dn̄s iesus xp̄us.
ita vera xp̄i caro est quā accipimus. ⁊ vere
sanguis eius est potus. Sed verū xp̄i corp⁹
⁊ sanguinē eius esse in hoc sacramēto. neq3
sensu deprehendi pōt. sed sola fide que au-
ctoritati diuine innitit̄. Unde sup illud Lu
ce xxij. Hoc est corpus meū ⁊c̄. Dicit Cyril
lus. Non dubites: an hoc sit verū. sed potius
suscipe verba Saluatoris in fide. Cum eīn
sit veritas non mentit̄. Hoc autem cōuenit
ꝑfectioni noue legis. Sacrificia eīn veteris
legis istud verū sacrificium passionis chri-
sti cōtinebant solū in figura. ſm illud Heb.
x. Umbram habens lex futuroꝝ bonoꝝ nō
ipsam imaginē. Et ideo oportuit vt aliquid
plus haberet sacrificium noue legis a chri-
sto institutū. s. vt contineret christū passum
non soluʒ in significatione vel in figura. sed
etiam in rei veritate. Et ideo ipsuʒ sacramē
tum qd̄ xp̄m realiter ꝯtinet. vt Dyon̄. dicit
iiij. Ecclesiastice hierarchie est ꝑfectissimuʒ
oīm alioꝝ sacramentoꝝ: in quibus virtus
xp̄i ꝑticipat̄. Secūdo xp̄i dei ⁊ hoīs viuēd
totalitate. Aliq̄d eīn est in h̊ sacro duplicit̄
Uno modo quasi ex vi sacramēti. Alio mō
ex naturali cōcomitātia. Ex vi q̄dem sacra-
mēti est sub specieb⁹ hui⁹ sacr̄i id in qd̄ dire-
cte cōuertit̄ sustantia panis ⁊ vini ꝑexn̄tis

put significat per verba forme q̄ sunt in h̄
sacramēto effectiua. Sicut ⁊ in ceteris: pu-
ta cū ḋr. Hoc est corpus meū. hic ē sanguis
meus. Ex naturali aūt cōcomitantia est in
hoc sacramēto illud qḋ realiter est ꝯiunctū
ei in qḋ p̄dicta cōuersio terminat̄. Si em̄ a-
liqua duo realiter sunt ꝯiuncta. vbicūq; est
vnū realiter oꝫ ⁊ aliud esse. Sola em̄ opera
tione anime distinguūtur que realiter sunt
cōiuncta. Unde cōuersio panis ⁊ vini non
terminat̄ ad deitatem vel ad aīam xp̄i. Et
ideo diuinitas vel aīa xp̄i nō sunt in hoc sa
cramento ex vi sacramenti. sed ex reali ꝯco-
mitantia. Quia em̄ diuinitas corpꝰ assum-
ptū nunq̄ deposuit. vbicūq; est corpus xp̄i
necesse est ⁊ eius diuinitatē esse. ⁊ ideo in h̄
sacramēto necesse est esse diuinitatē xp̄i cō
comitantē eiꝰ corpus. Un̄ in symbolo ephe
sino legit̄. Participes efficimur corporis ⁊
sanguinis xp̄i nō vt cōem carnē pcipientes
nec viri sanctificati ⁊ v̄bo ꝯiuncti ſm digni
tatis vnitatē: sed vere viuificatricē ⁊ ipsius
verbi ꝓpriā factā. Quia ḋo xp̄us resurgēs
ex mortuis iam nō morit̄. vt ḋr Ro. vi. Jō
aīa eiꝰ semp est realiter corpi vnita. ꝓpterea
in hoc sacramēto corpus q̄dem xp̄i est ex vi
sacramēti: aīa autem ex reali cōcomitantia
¶ Tertio instituentis auctoritate. Nā post
pctm̄ p̄mi hoīs sine fide passionis xp̄i num
q̄ potuit esse salus. ſm illud Ro. iij. Quem
ꝓposuit dn̄s ꝓpitiatorē p fidem in sangui-
ne ipsius. ⁊ ideo oportuit oī tp̄e apḋ hoīes
eē aliqḋ representatiuū dn̄ice passiōis. cuiꝰ
in veteri quidē testō precipuū sacramentuꝫ
erat agnus pascalis. Unde ⁊ ap̄lus dicit. i.
Cor. xv. Pasca nostrū immolatus est xp̄s
Cui successit in nouo testamēto eucharistie
sacramentū: qḋ est rememoratiuū preterite
passionis. sicut ⁊ illud fuit prefiguratiuū fu
ture. Et ideo iminēte passione celebrato p̄-
orī sacramēto. xp̄s nouū sacramentū insti-
tuit. Unde Leo papa dicit. Ut vmbre cede
rent corpori antiqua obseruātia nouo exclu
ditur sacro. hostia in hostiā transit ⁊ legalis
festiuitas dū mutat̄ implet̄ ¶ Quarto susci
pientis cōseruabilitate. Hec em̄ est differen
tia inter alimentū corporale ⁊ sp̄uale. qḋ a-
limētum corporale cōuertit̄ in substantiam
eius q̄ nutrit̄. ⁊ ideo nō pōt homini valere
ad vite cōseruationē alimentum corporale:
nisi realiter sumat̄. Sed alimētum sp̄uale
ꝯuertit hoīem in seipsuꝫ. ſm illud qḋ Aug.
dicit in lib. cōfeſ. Qḋ quasi audiuit vocem
christi dicentis. Nec tu me mutabis in te: si-
cut cibū carnis tue. ſ; tu mutaberis in me.

¶ **Tertio caro christi vere**
est cibus iustoꝝ. Xp̄us em̄ ḋr sacerdos ſm
ordinē melchisedech. qꝛ Melchisedech ges-
sit figurā sacrificij xp̄i: offerens panem ⁊ vi
num. Unde quantū ad id qḋ est sacramen
tum tantū. potissima figura huius sacramē
ti fuit oblatio Melchisedech: qui obtulit pa
nem ⁊ vinū. ⁊ hoc quidē rōnabiliter: qꝛ hoc
sacramētum p oīa continet sanctitatē preci
pue quo ad quattuor ¶ Primo qꝛ celebrat̄
in materia triticea qua suauitas noue legis
figurat̄. Naꝫ panis ordeaceus quo xp̄s pa-
uit turbas in monte. vt ḋr Joh. vi. Signifi-
cat duriciam veteris legis. tū ꝓpter duriciā
panis. tum qꝛ etiā vt Augꝰ. dicit lib. lxxxiij.
q̄onum. ordei medulla q̄ tenacissima palea
tegit̄. vel ip̄aꝫ legē significat: q̄ ita data erat
vt in ea vitale aīe alimentū corporalibꝰ sa-
cramentis obtegeret̄: vel ipsum pplm̄ non
dum expoliatū carnali desiderio qḋ tanq̄
palea cordi eius inherebat. Hoc aūt sacr̄m
pertinet ad suaue iugū xp̄i. ⁊ ad veritatem
iam manifestā. ⁊ ad populū sp̄ualem. vnde
materia cōueniens huiꝰ sacr̄i est panis triti
ceus. qꝛ in hoc sacramēto cōsecrat̄ xp̄s qui
se grano frumēti cōparat. Joh. xij. Nisi gra-
nū frumenti cadens in terra ⁊c̄. Et xp̄s cre-
ditur in huiꝰ panis specie hoc sacramētū in
stituisse. psal̄. Panis cor hominis cōfirmet.
¶ Secūdo in dispositione azima qua since-
ritas populi denotat̄. Nam ꝯsuetudo de pa
ne azimo cōficiendo rōnabilior est. Tum p
pter institutionē xp̄i qui hoc sacramētuꝫ in
stituit prima die azimoꝝ. vt habet̄ Math.
xxvi. ⁊ Mar. xiiij. ⁊ Luce. xxij. Tū qꝛ panis
est ꝓprie sacr̄m corporis xp̄i qḋ sine corru-
ptione ꝯceptū est magis q̄ deitatis ipsius.
Tum qꝛ hoc cōpetit magis sinceritati fide-
liū q̄ requirit̄ ad vsum huiꝰ sacr̄i. ſm illud. i.
Cor. v. Pasca nostrū imolatus est xp̄s ita
q; epulemur in azimis sinceritatis ⁊ veritatꝭ
¶ Tertio in cōmixtione vini cū aqua p quaꝫ
ꝯiunctio capitis ⁊ membroꝝ cōsiderat̄. Nā
sicut dn̄s cōparauit se grano frumēti: ita eti
am se comparauit viti dicēs. Joh. xvi. Ego
sum vitis vera. Et ideo de solo vino vitis po
test confici hoc sacramentū. tum ꝓpter insti
tutionē xp̄i q̄ in vino vitꝭ instituit hoc sacr̄m
vt pꝫ ex eo qḋ ipse dicit. Luce. xxij. circa in-
stitutionē huiꝰ sacr̄i. Dico em̄ vobis. qꝛ amo

do nõ bibam de hoc genimine vitis. Tũ qꝛ
vinũ vitis cõpetit ad effectũ huiꝰ sacri qui
est spũalis leticia qꝛ scriptũ est in psal. Ui
nũ letificat cor hoĩs. Uino aũt qd̃ offertur
in hoc sacro debet aqua cõmisceri. qꝛ Amb.
dicit. vt habet̃ de ꝯse. dist. ij. Sicut sacrificiũ
xp̃i significatũ est per oblationẽ Melchise
dech q̃ obtulit panẽ ꝛ vinũ. ita etiam signi
ficatũ est per aquã que in heremo fluxit de
petra. ꝫm illud. i. Cor. x. Bibebãt aũt de spi
rituali ꝯñte eos petra. Miscet̃ autẽ aqua vi
no. tum ꝓpter institutionẽ xp̃i: q̃ hoc sacr̃m
instituit in vino aqua ꝑmixto. Prouerb. i.
Bibite vinũ qd̃ miscui vobis. Tum qꝛ ꝯue
nit rep̃ntationi dñice passionis. Unde dic̃
Alexander papa. vt habet̃ de cõsec. dist. ij.
Non debet in calice dñi: aut vinũ soluz: aut
aqua sola offerri. sed vtrũqꝫ permixtum. qꝛ
vtrũqꝫ ex latere xp̃i in passione sua legit̃ ꝓ
fluxisse. Tũ qꝛ hoc cõpetit ad significanduz
effectũ huiꝰ sacri q̃ est vnio ppl̃i xp̃iani ad
xp̃m. qꝛ vt Juliꝰ papa dicit: vt sup̃. Uidemꝰ
in aqua populũ intelligi in vino vero osten
di sanguinẽ xp̃i. ergo cũ in calice vino aqua mi
scet̃: xp̃o populus adunat̃. Quarto in con
secratiõe duplicis speciei per quã vera ꝛ ge
neralis vnitas designat̃. Nam vt Amb. dic̃
sup̃ ep̃l'am Cor. Hoc sacr̃m valet ad tuitio
nem corporis ꝛ aĩe ideo caro xp̃i sub specie
panis ꝓ salute corporis. sanguis xp̃o sub spe
cie vini ꝓ salute anime offert̃. sicut dr̃ Geñ.
x. Qd̃ aĩalis aĩa in sanguine est. Siliter ad
rep̃ntandũ effectũ respectu totius eccl'ie q̃
cõstituit̃ ex diuersis fidelibꝰ. sicut panis cõ
ficitur ex diuersis granis. ꝛ vinũ fluit ex di
uersis vuis. vt dicit glo. super illud. i. Cor. x.
Multi vnũ corpus sumꝰ in xp̃o. Augꝰ. etiã
dicit sup̃ illud. Caro mea vere est cibus ꝛc̃.
Dñs noster corpꝰ ꝛ sanguinẽ suũ in eis re
bus cõmendauit q̃ ad vnũ aliqd̃ redigũtur
ex multis. Nãqꝫ aliud. s. panis ex mult̃ grañis
in vnũ ꝯstat. Aliud. s. vinuz ex multis race
mis ꝯfluit ꝛ vt hr̃ de ꝯse. dist. ij. Idẽ Augꝰ.
dicit. O sacr̃m pietatis. O signũ vnitat̃. O
vinculũ caritat̃. Iste ei panis mãducat̃ a iu
stis suauit̃ ꝛ cũ deuotõe ꝓpt̃. x. effectꝰ mira
biles ipsiꝰ. Primo qꝛ ẽ gr̃e augmẽtatiuꝰ. vñ
ipse dñs ait Joh. vi. Panis quez ego dabo
caro mea est ꝓ mũdi vita. Nã effectꝰ huius
sacri ꝯsiderat̃ ex modo q̃ tradit̃. s. ꝑ moduz
cibi ꝛ potus. ꝛ iõ oẽm effectũ quẽ cibꝰ ꝛ po
tus material' facit q̃tũ ad vitã corpalez. q̃a
sustentat: auget: repat: ꝛ delectat. h̃ totũ fac̃
ist ud sacr̃m: q̃tũ ad vitã spũalẽ. vñ Amb.
dicit lib. de sacris. Iste panis est vite eterne
q̃ aĩe nr̃e substantiã fulsit. Et Crys. dic̃ sup̃
Jobem. Prestat se nobis desiderãtibꝰ ꝛ pal
pare: ꝛ comedẽ: ꝛ amplecti. Uñ ꝛ ipse dñs
dicit. Caro mea vere est cibꝰ ꝛc̃. Per h̃ em̃
sacr̃m auget̃ gr̃a ꝛ ꝑficit̃ spũalis vita. ad h̃
ꝙ hõ in seipso ꝑfectus existat ꝑ ꝯiunctionẽ
ad deũ. Secũdo qꝛ est mẽtis transforma
tiuꝰ. In hoc em̃ sacro sumũt̃ tria. s. caro: aĩa
ꝛ diuinitas. Caro vnit sibi corpꝰ digne cõi
cãtis. Aĩa volũtatẽ. Diuinitas intellectum.
Digne cõicãs totꝰ trãsformat̃ in xp̃m. Cor
pus em̃ xp̃i gl'ificatũ lꝫ nõ ꝯueniat cũ mor
tali. tñ si qua in eo rep̃iat ꝯueniẽtia sibi. illa
rapit ad se ꝛ ꝑficit. Aĩa xp̃i iũcta aĩe cõican
tis eã ignit infundendo caritatis ardorem.
Diuinitas xp̃o irradiat ĩtellectualẽ splẽdorẽ
Nã sacrũ corpꝰ xp̃i vires corp̃is digne cõicã
tis: auget: ꝯfortat ꝛ ꝑficit. cui vitã p̃stat: sa
nitatẽ roborat: puritatẽ: castitatẽ fortitudi
nẽ inducit. ꝛ dotat muneribꝰ sacris. leuitatẽ
corporis firmat. Ut pꝫ de multis qui diu vi
xerũt ex sola cõione eucharistie: ꝛ de eis q̃ le
uabant̃ a terra pluribꝰ cubitis nulli p̃sus
inniti corp̃eo sustẽtaculo. etiã vires aĩe accẽ
dunt̃ ad feruorẽ: crescit fides: spes renouat̃
ꝛ nouũ lumẽ diuĩe xp̃itatis intellectui cõdo
nat̃. Sic ergo hõ in deuz transformat̃. Et sicut
xp̃s in mundũ visibiliter veniẽs ꝯtulit mũ
do vitã gr̃e. ꝫm illud Joh. i. Gr̃a ꝛ xp̃itas ꝑ
iesum xp̃m facta est: ita in hoĩem sacramen
talit̃ veniẽs vitã gr̃e opat̃. ꝫm illud Joh. vi.
Qui mãducat me viuit ꝓpt̃ me. Uñ ꝛ Cyril
lus dicit. Uiuificatiuũ dei xp̃bũ veniẽs seip̃z
ꝓprie carni. facit ipsam viuificatiuã. Dece
bat em̃ cũ nr̃is quodãmõ vniri corp̃ibus ꝑ
sacrã eiꝰ carnẽ ꝛ p̃ciosum sanguinẽ q̃ acce
pimus in bñdictiõe viuificatiua ꝛ in pane ꝛ
vino. Tertio qꝛ est aĩe viuificatiuꝰ. vñ ps̃.
dicit. Justi epulent̃ ꝛ exultẽt in ꝯspectu dei
delectent̃ in leticia. Cũ em̃ maxime ꝓpriũ sit
amicitie ꝯuiuere amicis. vt ph̃s dic. ix. ethi.
Ideo xp̃s sui p̃ntiã corp̃alẽ electis suis re
promittit in p̃miũ Mat. xxiiij. vbi fuerit cor
pus illuc ꝯgregabunt̃ ꝛ aq̃le Interim tñ nec
sui p̃ntia corporali in hac peregrinatiõe de
stituit. Sed per veritatẽ corporis ꝛ sanguis
sui spũaliter eos sibi coniungit in hoc sacro.
Unde ipse dicit Joh. vi. Qui mãducat me
am carnẽ ꝛ bibit meuz sanguinẽ in me ma
net ꝛ ego in eo. ꝓpter qd̃ istud sacr̃m ẽ ma
xime caritatis signũ; ꝛ nr̃e spei subleuamẽ

tum ex tam familiari ꝯiunctiōe xp̄i ad nos psal. Introibo ad altare dei: ad deū q̄ letificat iuuē meā. ¶ Quarto q2 est habitualis caritatis actuatiuꝰ. Nam h̄ sacr̄m ꝯfert grām spūaliter cū v̄tute caritatis. vn̄ Damas. cōparat h̄ sacr̄m carboni quē Esaias vidit. Esa. vi. Carbo em̄ simplex lignū nō est: s̄ vnitus igni. Ita ⁊ panis cōicationis nō simplex panis est: s̄ vnitus diuinitati. Sicut aūt Greg. dicit in omel. penthe. Amor dei nō est ociosus. operat᷑ em̄ magna: si ē. Et iō ꝑ h̄ sacr̄m ꝗ̄tum est ex sui v̄tute: nō solū habituꝰ grē ⁊ v̄tutis ꝯfert᷑: s̄ etiā excitat᷑ in actū. s̄m illud ij. Cor. iiij. Caritas xp̄i vrget nos. ⁊ inde ē ꝙ ex v̄tute huiꝰ sacr̄i: aīa spūaliter reficit᷑: ꝑ hoc ꝙ aīa delectat᷑ ⁊ quodāmō inebriat᷑ dulcedine bonitatis diuine. s̄m illud Cant. v. Comedite amici ⁊ inebriamini charissimi. Et psal. Impinguasti in oleo caput meum: ⁊ calix meus inebriās ꝗ̄ p̄clarus est. Q2 em̄ sacr̄a operant᷑ s̄m similitudinē ꝑ quā significāt. Ideo ꝑ quādā similitudinē d2 ꝙ in h̄ sacr̄o corpꝰ xp̄i offert᷑ ꝓ salute corꝑis. ⁊ sanguinis xp̄i ꝓ salute aīe: ꝗ̄uis vtrūq3 ad salutē vtriusq3 operet᷑: cū sub vtroq3 sit totus xp̄s. ⁊ l3 corpus nō sit īmediatū subiectum grē: ex aīa tn̄ redundat q̄dā effectus grē ad corpꝰ. dū3 in p̄nti membra nostra exhibemꝰ arma iusticie ad seruiēdū deo. vt d2 Ro. vi. ⁊ in futuro corpꝰ nostrū sortiet᷑ incorruptionē ⁊ gl̄iam aīe. ¶ Quinto q2 est eterne gl̄ie collatiuꝰ. In hoc em̄ sacr̄o ꝯsiderant᷑ duo. p̄mo id ex quo h3 effectū. s. ipse xp̄s ꝯtētus ⁊ passio eiꝰ rep̄ntata. Secūdo id ꝑ qd̄ h3 effectū. s. vsus sacr̄i ⁊ species eius. Quātum ad vtrūq3 cōpetit huic sacr̄o qd̄ causet adoptionē gl̄ie ⁊ vite eterne. Nam ipse xp̄s ꝑ suam passionē aꝑuit nobis aditū vite eterne. s̄m illud. Heb. ix. Noui testamēti mediator ē vt morte intercedēte q̄ vocati sunt repromissionē accipiāt eterne hereditat᷑. Vn̄ ⁊ in forma huiꝰ sacr̄i d2. Hic est calix sanguis mei noui ⁊ eterni testamēti. ⁊ Joh. vi. d2. Si q̄s mādūcauerit ex hoc pane viuet in eternum Similiter etiā refectio spūalis cibi ⁊ vnitas significata ꝑ species panis ⁊ vini. habētur q̄dem in p̄nti: sed impfecte. perfecte autē in statu gl̄ie. Unde Augꝰ. dicit sup illud Joh. vi. Caro mea vere est cibus. Cū cibo ⁊ potu id appetāt hoīes vt non esuriant neq3 sitiāt Hoc vere non prestat nisi iste cibus ⁊ potus qui eos a quibus sumit᷑ īmortales ⁊ incorruptibiles facit. i. in societate sanctoru3. vbi pax erit ⁊ vnitas plena atq3 perfecta. ⁊ sicut passio xp̄i ex cuius v̄tute hoc sacr̄m operat᷑ est quidē cā sufficiens glorie. non tn̄ ita ꝙ statim per ipsam introducamur in gl̄ia3 Sed op3 vt simul p̄us cōpatiamur: vt postea simul glorificemur. vt d2 Ro. viij. Ita h̄ sacr̄m nō statim nos in gloriā introducit. s̄ dat nobis v̄tutē perueniendi in gl̄iam. ⁊ iō viaticū d2. In cuius figurā legit᷑. iij. Regū. xix. Qd̄ helyas comedit ⁊ bibit: ⁊ ambulauit in fortitudine cibi illius. xl. diebus. ⁊. xl. noctibus vsq3 ad montē dei oreb. ⁊ sicut passio xp̄i non habet effectū in his q̄ se ad eam non habēt vt debent. ita ⁊ ꝑ hoc sacr̄m non adipiscunt᷑ gloriā: q̄ indecenter ipsum suscipiūt Unde Augꝰ. dicit sup Joh. exponens illa verba. Aliud est sacramentū: aliud virtus sacramenti. Multi de altari accipiunt: ⁊ accipiendo moriuntur. Panem ergo celestem spiritualiter manducare est innocentiam ad altare portare. Unde non est mirum si illi qui innocentiam non seruant: effectum huius sacramenti nō consequūtur. puta eternam gloriam. ¶ Sexto q2 est mortalis peccati remissiuus. Uirtus em̄ huius sacramenti pōt cōsiderari dupliciter. Uno modo s̄m se. ⁊ sic hoc sacr̄m habet virtutem ad remittendū q̄cunq3 pctā ex passione xp̄i que est fons ⁊ cā remissiōis peccatoꝝ. Alio modo pōt cōsiderari per cōparationē ad eū qui recipit hoc sacramentū. ꝑut in eo inuenitur: vel nō inuenit᷑ impedimentū ꝑcipiendi hoc sacr̄m. Quicūq3 autem habet ꝯsciētiam peccati mortalis: h3 in se impedimentū ꝑcipiendi effectū huiꝰ sacr̄i. eo ꝙ non est cōueniens susceptor huiꝰ sacr̄i. Tum q2 nō viuit spūaliter. ⁊ ideo nō debet spūale nutrimentū suscipere. qd̄ non est nisi viuētis. tu3 q2 non pōt vniri christo. qd̄ fit ꝑ hoc sacr̄m. dum est in affectu peccandi mortaliter. Et ideo dicitur in libro de ecclesiasticis dog. Si mens in affectu peccandi est: grauatur magis eucharistie perceptione ꝗ̄ purificet᷑. Unde hoc sacramentū in eo qui ipsum percipit cū cōscientia peccati mortalis: nō operatur remissiōe3 pcti mortalis. s̄m illd̄. i. Cor. xi. Qui manducat ⁊ bibit indigne: iudicium sibi manducat ⁊ bibit. Super quo dicit glosa Qd̄ ille māducat ⁊ bibit indigne q̄ in crimie est. vel irreuerēter tractat. ⁊ talis māducat ⁊ bibit sibi iudicium. i. dānatione3. Potest tamen hoc sacramentū opari remissionē pcti dupliciter. Unomō nō ꝑceptū actu. s̄ voto

Sicut cū quis primo iustificatur a peccato.
Alio mō etiā perceptū ab eo qui est in pctō
mortali. cui⁹ cōscientiam ꝛ affectū nō habet.
Forte eñ ꝑmo nō fuit cōtritus: sed deuote ꝛ
reuerenter accedēs. ꝑ hoc sacramentū cōseq̄
tur grām charitatis q̄ cōtritionē ꝑficiet et re-
missionem peccati. ¶ Septimo quia est pcti
venialis deletiu⁹. In hoc eñ sacramēto duo
possunt ꝯsiderari. s. ipm sacramentū. ꝛ res sa
cramenti ꝛ ex vtroq; habet virtutē ad remis
sionē venialiū peccatoꝝ. Nam hoc sacramē-
tum sumitur sub specie cibi nutrientis. Nutri
mentū aūt cibi necessarium est corpori ad re
staurandū id qđ quotidie deperdit̄ ꝑ caloris
naturalis depascentiam. Spūaliter aūt quo-
tidie in nobis aliq̄d deperditur ex calore ꝯcu-
piscentie ꝑ peccata venialia q̄ diminuūt fer-
uorez charitatis. ꝛ ideo cōpetit huic sacrō qđ
remittat pctā venialia. Vñ Ambro. dicit li.
de sacramentis. Qꝛ iste panis quottidian⁹ su
mitur in remediū quottidiane infirmitatis.
Res aūt huius sacramēti est charitas. non
solū ꝙtum ad habitū: sed etiā ꝙtuz ad actū
q̄ excitat̄ in hoc sacrō ꝑ qđ pctā venialia sol
uūtur. Jō dicit Inno. iij. Qꝛ hoc sacrm̄ veni-
ale delet ꝛ cauet mortale ꝛc. ¶ Octauo qꝛ est
a pctīs ꝑseruatiuus. Pctm̄ eñ est quedam
mors spūalis aīe. Vñ hoc mō ꝑseruat̄ aliq̄s
a pctō futuro sicut ꝑseruat̄ corp⁹ a morte fu
tura. qđ quidē fit duplr̄. Vno mō inꝙtuz na
tura hoīs interi⁹ roborat̄ cōtra interiora cor
ruptiua. ꝛ sic ꝑseruat̄ a morte ꝑ cibū ꝛ medi
cinā. Alio mō ꝑ hoc ꝙ munit̄ contra exterio
res impugnatiōes. ꝛ sic ꝑseruat̄ ꝑ arma qui
bus munit̄ corp⁹. vtroq; autē mō hoc sacrm̄
ꝑseruat a pctō. Primo q̄dez ꝑ hoc ꝙ xp̄o cō
iungit ꝑ grām: roborat spūalem vitā homis
tanꝙ spūalis cib⁹: ꝛ spūalis medicina. psal.
Panis cor hoīs cōfirmet. Joh. vi. Hic ē pa-
nis q̄ de celo descendit. siq̄s ex eo māducaue-
rit nō moriet̄ in eternū. Sup q̄ dicit Augu.
Securus accede panis est nō venenū. Alio
mō inꝙtum est signū passionis xp̄i. ꝑ quā vi
cti sunt demones. Repellit eñ oēm demonū
impugnationē. Vñ Criso. dicit sup Joh. Vt
leones flāmā spirātes: sic ab illa mēsa disce-
dim⁹ terribiles effecti diabolo. ¶ Nono qꝛ est
a penis pctōꝝ liberatiu⁹. Hoc eñ sacrm̄ ē sa-
crificiū ꝛ sacrm̄. Inꝙtum offert̄ hꝫ rōnez sa-
crificij. Inꝙtum sumit̄ hꝫ rōnem sacramēti.
Sed effectū sacramēti hꝫ in eo q̄ sumit. Effe
ctum aūt sacrificij habet in eo qui offert. vel
in illis ꝓ q̄bus offert̄. Inꝙtum est sacramē
tum habet effectū dupliciter. Vno mō dire-
cte ex vi sacramēti. Alio mō ex quadā conco
mitantia. Ex vi sacramēti habet illū effectuz
ad quē est institutū. s. ad spūaliter nutriēduz
ꝑ vnionem ad xp̄m ꝛ ad mēbra eius. sicut ꝛ
nutrimentū vnit̄ nutrito. Sed qꝛ hec vnitas
fit per charitatē ex cuius feruore aliq̄s cōseq̄
tur remissionē nō solum culpe: sed etiā pene.
Inde est ꝙ ex ꝯsequēti per quandā cōcomi-
tantiam ad ꝑncipalem effectum homo cōse-
quitur remissionē pene. nō quidē toti⁹: ſ; ſm
modū sue deuotiōis ꝛ feruoris. Inꝙtum ve
ro est sacrificium habet vim satisfactiuā. Sꝫ
in satisfactione magis attendit̄ affect⁹ offe-
rentis: ꝙ quātitas oblationis. Vnde ꝛ dñs
dixit Luce. xxi. de vidua q̄ obtulit duo era: ꝙ
plus oībus misit. Quāuis ergo hec oblatio
ex sui quātitate sufficiat ad satisfaciendūz ꝓ
omī pena. tñ fit satisfactoria illis ꝓ q̄bus of-
fertur vel etiā offerentib⁹ ſm quātitatez sue
deuotionis: ꝛ nō ꝓ tota pena. ¶ Decimo q̄a
est viuis ꝛ defunctis sumētibus ꝛ nō sumen
tibus ꝑsentibus: ꝛ nō ꝑsentib⁹ ꝑfectiu⁹. In-
quantū eñ in hoc sacramēto repꝑsentat̄ pas-
sio xp̄i: qua xp̄us obtulit se hostiā deo. vt dici
tur Eph. v. habꝫ rōnem sacrificij. Inquātum
eñ in hoc sacrō tradit̄ inuisibiliter grā sub vi
sibili specie: habꝫ rōnem sacramēti. Sic ergo
hoc sacramentū sumētib⁹ quidē ꝓdest ꝑ mo-
dum sacramēti: ꝛ ꝑ modū sacrificij. qꝛ ꝓ om-
nibus sumentib⁹ offertur. Dicit̄ eñ in cano-
ne misse. Quotquot ex hac altaris ꝑticipati
one sacrosanctū filij tui corp⁹ ꝛ sanguinē sū-
pserimus: omni bñdictione celesti ꝛ grā re-
pleamur. Sed alijs q̄ non sumūt ꝓdest per
modum sacrificij: inꝙtum ꝓ salute ipoꝝ of-
fertur. Vnde ꝛ i canone misse dicit̄. Memē
to dñe famuloꝝ famularūq; tuaꝝ. pro q̄bus
tibi offerimus vel q̄ tibi offerunt hoc sacrifi-
cium laudis: ꝓ se suisq; oībus: ꝓ redēptione
aīarum suarū. ꝓ spe salutis: ꝛ incolumitatis
sue. ꝛ vtrūq; modum dñs exprimit dicens.
Math. xxvi. Qui ꝓ vobis. s. sumentibus et
ꝓ multis. s. alijs: effundetur in remissionem
peccatorum ꝛc.

¶ Quarto caro christi ē ve

re cib⁹ viatoꝝ. Triplex. n. tp̄s ꝯsiderat̄ hoīm
indigentiū refectiōe. ¶ Primo tp̄s ꝑteritū. ꝛ
sic indiget xp̄o velut agno in sacrificiū. qm̄ h̄
sacrm̄ respectu ꝑteriti ē cōmemoratiuū dñi-
ce passiōis. q̄ fuit verū sacrificiū. lꝫ aūt agnus
paschalis fuerit ꝑcipua figura hui⁹ sacri: ꝙtū

ad passionẽ xpi q̃ repñtat̃ p hoc sacrificiũ. ⁊ ideo semel tm̃ in anno sumebat̃. qꝛ xp̃s semel tm̃ mortu⁹ est: ⁊ ppter h̃ etiã ecclia semel tm̃ in anno celebrat memoriã passiõis xpi. tñ in hoc sacro tradit̃ nobis memoriale xpi p modũ cibi q̃ quotidie sumit̃: ⁊ iõ q̃ptũ ad hoc significat̃ per mãna qd̃ quotidie dabat̃ pplo in deserto. Secũdo tp̃s pñs. ⁊ sic indiget re hui⁹ sacri. s. cõione: qm̃ hoc sacr̃m respectu pñtis est significatiuũ ecclastice vnionis cui hoĩes aggregant̃. ⁊ sic noĩatur cõio vel syllaxis. Dicit eniz Damas. lib. iiij. sniarum suarũ. Qd̃ dꝛ cõio. qꝛ p ipsum cõicamus xpo. ⁊ qꝛ participamus de ei⁹ carne ⁊ deitate. ⁊ qꝛ cõicamus ⁊ viuim⁹ adinuicẽ p ipsum ¶ Tertio tp̃s futurũ: ⁊ sic indiget hõ effectu hui⁹ sacri. s. gr̃a. qm̃ hoc sacr̃m ẽ prefiguratiuũ fruitionis dei q̃ erit in patria. ⁊ sic dꝛ viaticũ: qꝛ prebet nobis viã illuc puenien-di. ⁊ ƀm hoc dꝛ eucharistia. i. bona gr̃a. qꝛ vt dꝛ Ro. vi. Gr̃a dei vita eterna. vel qꝛ realit̃ cõtinet xp̃m q̃ est plenus gratia. Dicit̃ etiã in greco methalipsis. i. assumptio. quia vt Damas. dicit. p hoc filij deitatẽ assumimus ⁊ sic dꝛ hostia salutaris: qꝛ ꝯtinet ipsuz xp̃z Eph. v. Inter viatores aũt vocatos ad hãc refectionẽ est quadruplex dr̃ia: q̃ Luc. xiiij. notat̃. vbi dꝛ. Homo q̃dam. i. xp̃s. Fecit cenã magnã. i. instituit sacr̃m illud ⁊ vocauit multos ¶ Primo q̃dam per p̃ceptũ cõpellũtur. Nam ƀm diuersum statum ecclie: diuersa circa hoc statuta emanauerũt. In p̃mitiua em̃ ecclesia qñ magis vigebat deuotio fidei xp̃iane statutũ fuit vt fideles quottidie cõicarẽt. Unde anacletus papa dicit. vt h̃r de ꝯse. di. ij. Post p actã cõsecrationẽ om̃es cõicent. q̃ nolunt ecclasticis carere liminib⁹ Sic em̃ ⁊ apl̃i statuerũt ⁊ sctã Romana tenet ecclia ¶ Postmodũ v̾o diminuto fidei feruore. Fabianus papa indulsit vt si nõ frequentius. saltez ter in anno oẽs cõicent. scz in pasca ⁊ pẽthecoste: in natiuitate dñi: Sother papa etiã in cena dñi dicit esse cõicandum. vt dꝛ ibidem ¶ Postmodũ vero ppter iniquitatis abundantiã refrigescente caritate multoꝝ statuit Innocẽ. terti⁹. vt saltem semel in anno. s. in pasca: fideles cõicent. vt dꝛ ex de pe. ⁊ re. ca. oĩs. Consulit̃ tñ in lib. de ecclia. dog. om̃ib⁹ dieb⁹ dñicis cõicandum ¶ Secũdo quidam repellunt̃. s. pctõres. Duplex em̃ est res hui⁹ sacri. Una quidẽ signata ⁊ cõtenta. s. ipse xp̃s. Alia autẽ est signata non cõtenta. s. corpus christi misticũ. qd̃ est societas sanctoꝝ. Quicũq3 g̃ hoc sacr̃m sumit significat ex hoc ipso se eẽ xpo vnitũ qd̃ quidẽ fit per fidẽ formatã quã nullus h3 cũ pctõ mortali. ⁊ ideo quicũq3 cũ pctõ mortali hoc sacramentũ sumit. falsitatẽ in h̃ sacramento cõmittit. ⁊ ideo incurrit sacrilegiũ tanq̃ sacri violator: ⁊ ppter hoc mortaliter peccat. Sed istud pctm̃ in q̃busdã est g̃ui⁹. scz q̃ ex actuali ꝯtẽptu cuz ꝯsciã pcti ad hoc sacramentũ accedũt. In q̃busdã vero min⁹ graue. s. q̃ ex quodã timore. vt nõ deprehẽdãtur in pctõ cũ ꝯsciã pcti ad h̃ sacramentũ accedũt. ¶ Tertio q̃dã expellunt̃. s. nõ intrãtes cũ veste nuptiali. Et p̃mo caninus infidelis. Cũ em̃ caritas sit vestis nuptialis cuz q̃ debem⁹ accedere ad h̃ sacramentũ. iõ pctm̃ infidelitatis qd̃ funditus separat hoĩez ab ecclie vnitate maxime reddit ipsum ineptũ ad susceptionẽ hui⁹ sacramẽti qd̃ est sacr̃m ecclastice vnitat̃ qm̃ in forma hui⁹ sacramẽti dꝛ misteriũ fidei. iõ si infidelis sumat species sacramẽtales. nõ mãducat sacr̃alit̃: qꝛ nõ vtit̃ eo qd̃ accipit vt sacro. sed vt simplici cibo: nisi forte infidelis intẽderet recipere id qd̃ ecclia ꝯfert. l3 nõ haberet fidẽ verã circa alios articulos vl̃ circa h̃ sacramẽtũ. Secũdo maculatus sacerdos. vñ Hieroñ. in q̃dam epl̃a dicit. Quid tibi cuz feminis q̃ ad altare cuz dño fabularis. Dic sacerdos. dic clerice q̃liter cũ eisdẽ labijs filiũ dei obscularis q̃bus osculat⁹ es filiã meretricis. O iuda osculo filiũ hoĩs tradis. ⁊ sup illd̃. i. Coꝝ xi. Qui mãducat ⁊ bibit indigne iu. si. mã. ⁊ bibit. dici glo. Indigne mãducat ⁊ bibit q̃ in crimine est vel irreuerẽter tractat. Et Joh. xx. Dixit xp̃s Magdal. Noli me tangẽ. nõdũ em̃ ascendi ad patrẽ meũ. s. in corde tuo p defectũ fidei formate ¶ Tertio scismatic⁹ ⁊ excõicat⁹. Nam nõ recte ex ecclia3 offerũt sacrificiũ. qm̃ ex ecclam nõ est sp̃uale sacrificiũ verũ v̾itate fructus. ⁊ cũ sint ab ecclie vnitate separati oratões eoꝝ efficaciã non hñt. Dicit em̃ Aug⁹. li. ij. ꝯ Permenianum qd̃ extra ecclam catholicã nõ est locus veri sacrificij. ⁊ Leo papa dicit. vt habetur. i. q. i. Alibi q̃ in ecclia q̃ corpus xpi est: nec vera sunt sacrificia. nec rata sacerdotia. ¶ Quarto degradatus. Nam sacerdos si p sniam ecclesie sit executione ordinis p̃uatus. redditus est impotens ad sacrificiũ offerendũ. Hoc aũt cedit sibi in detrimentũ sp̃ualis fruct⁹. qm̃ degradatis aufert̃ executio quasi in ppetuũ ꝯdẽnatis. ¶ Quinto pctõr manifestus:

Vt publicꝰ vſurariꝰ: ⁊ raptor: publicꝰ: qꝛ dñs
ꝓcepit. Mat. vij. No lite ſctm̄ dare canibus.
maxime aūt dat̄ canibꝰ ſctm̄. Cū hoc ſacr̄m
dat̄ his pctōꝛibus manifeſtis ꝑ eu identiaꝫ
facti. Serto hyſtrio ⁊ magus. Vñ Cypri
anus ſcribit ad quēdā. ꝓ dilectiōe tua ꝯſulē
dū me exiſtima ſti. q̇d videat̄ de hyſtrioni-
bus. ⁊ mago illo q̄ apud vos ꝯſtituꝰ. adhuc
in artis ſue dedecore ꝑſeuerat an talibꝰ ſa-
cra cōio cū ceteris xp̄ianis debeat dari. pu-
to nec maieſtati diuine: nec euāgelice diſci-
pline ꝯgruere vt pudor ⁊ honor eccl'ie tā tur
pi ⁊ infami ꝯtagione fedet̄. hec ille. Etiā in-
cātatores diuini ſortilegi. arioli expellūtur
a ſacra cōione: niſi reſipuerint. tūc em̄ pote-
rūt cōicare. Vñ in cōcilio cartaginenſi legit̄
Scenicis atqꝫ hyſtrionibꝰ ceteriſqꝫ hmōi ꝑ
ſonis vel apoſtatis ꝯuerſis ad deū: recōcili-
atio nō neget̄. ¶ Septimo fornicator cōcubi
narius ⁊ pollutus. Tales em̄ ſumētes corpꝰ
xp̄i: cōparant̄ iude xp̄m oſculanti: q̄tuꝫ ad
ſilitudinē criminis: quia vtriqꝫ ex ſigno ca-
ritatis deū offendūt. Vñ Hieroñ. dicit ſuꝑ
Mat. Si panes ꝓpōnis ab hijs q̄ vxores
tetigerāt comedi nō poterant. Quāto mag
panis q̄ de celo deſcendit nō pōt ab hijs qui
cōiugalibꝰ paulo ante heſere amplexibꝰ cō
tingi. ⁊ Leuit̄. xv. dr̄. Vir a quocūqꝫ exierit
ſemen coitus īmundus erit vſqꝫ ad veſperā
Et Deut̄. xxiij. dr̄. Si fuerit inter vos hō q̄
nocturno pollutꝰ ſit ſomnio: egrediet̄ extra
caſtra: ⁊ nō reuertet̄ priuſq̄ ad veſperā la-
uet̄ aqua. ¶ Octauo homicidio inuolutꝰ. nā
ſi ſomniū homicidij ꝓuenit ex cā q̄ eſt pctm̄
mortale: impedit a ſumptione huiꝰ ſacramē
ti rōne ſue cauſe. q̄ maxime apparet in ho
micidio volūtario: nō ſic aūt in caſuali. ¶ No
no ꝑus cibatus. Vñ Augꝰ. li. iij. Rñſionū
ad Januariuꝫ dicit. Placuit ſpūiſctō: vt in
honorē tāti ſacramēti ꝑus in os xp̄iani dñi
cum corpus intraret q̄ ceteri cibi. Et hoc ē
ꝓpter ꝑiculū vomitꝰ ⁊ ebrietatis. Que qñ-
qꝫ ꝯtingūt ex hoc q̄ hoīes inordinate cibis
vtunt̄. Sicut ⁊ apl's dicit i. Cor. xi. Alius
quidē eſurit: alius aūt ebrius eſt. Itaqꝫ cuꝫ
cōuenitis ad manducandū. ſ. corpus dñi in
uicē expectate. Si q̇s aūt eſurit domi man-
ducet. Super quo dicit gl. Si q̇s eſurit ⁊ im
patiens non vult expectare alios: domi mā
ducet ſuos cibos. i. pane terreno paſcat̄. nec
poſt eucharistiam ſumat. Secus eſt de infir
mis. ¶ Decimo irreligioſus qui inboneſta-
tes cōmittit in eccleſia, ſcḋm illud. i. Cor. xi.

Nunquid domos nō habetis ad manducā
dum ⁊ bibendū: Aut eccleſiaꝫ dei ꝯtēnitis:
⁊ confunditis eos q̄ non habent. ¶ Vndeci
mo Odioſus q̄ alium odio iniquo deſpicit
Xp̄s em̄ q̄ eſt res huiꝰ ſacramēti: caritatem
preexigit in ſumente. qm̄ ex caritate ſeipſuꝫ
patri obtulit in ſacrificiū. ⁊ nobis ſe prebuit
in ſacramentū. Ideo dr̄. i. Cor. xi. Cōueniē
tibus vobis in vnū. ſ. locū eccleſie. Sed aīo
diſſentientibꝰ: iam nō eſt dñicam cenā man
ducare. Peccatū em̄ ſic indigne mādu can-
tium xp̄m in hoc ſacramento: cōparat̄ pctō
occidētiū xp̄m. Vñ ſuꝑ illud. Quicūqꝫ mā.
pa. vel bi. ca. do. indi. re. e. cor. ⁊ ſan. do. dicit
glo. i. ac ſi xp̄um occiderit puniet̄. perſeq̇tur
em̄ xp̄m in mēbris ſuis. Act. ix. Saule ſau-
le q̇d me ꝑſequeris. ¶ Duodecimo vſus rō-
nis ꝑuatus. Eadē em̄ rō eſt de pueris recen
ter natis. ⁊ de amētibus q̄ nunq̄ habuerūt
vſuꝫ rōnis. vnde talibꝰ nō ſunt ſacra miſte-
ria danda. Requirit̄ em̄ q̄ aliq̇s ad hoc ſa-
cramentū cū deuotione ⁊ precedēti ſui exa
minatione accedat. ſcḋm illud. i. Cor. xi. Pro
bet aūt ſeipſum hō ⁊ ſic de pane illo edat: ⁊
de calice bibat. ſed hoc non pōt eſſe in hijs q̄
carent vſu rōnis. Nec tn̄ ꝑ hoc aliq̇d detri-
mentū ſalutis patiunt̄. Dicit em̄ Augꝰ. ſcri
bens Bonifacio. Tūc vnuſq̇ſqꝫ fideliū cor
poris ⁊ ſanguinis dñi particeps fit. ſ. ſpūa-
liter: qñ in baptiſmate membrū corꝑis xp̄i
efficitur. Decimotertio a demone vexatus
Arreptitij em̄ q̄ ergumini dicunt̄ ⁊ furioſi.
in q̇bus nondū eſt vis demonis extincta. q̄
viget in eis cū corporaliter ab īmundis ſpi
ritibus vexant̄: nō eſt hoc ſacramentū exhi
bendū. qꝛ in eis nulla precedit mentis deuo
tio. Si aūt aliqñ eſſent mētis cōpotes: ⁊ ap
paret in eis aliqua huiꝰ ſacramēti deuotio.
non eſſet eis hoc ſacramētū negandū. vnde
Caſſianus dicit. Eis qui ab īmundis vexā-
tur ſpiritibus: cōionem ſacroſanctā a ſenio
ribus noſtris nunq̄ meminimꝰ interdictaꝫ
¶ Decimoquarto ad aliā ſpeciē videndam
eleuatus. Si em̄ miraculoſe corpus xp̄i in
altari ſub ſpecie carnis appeat: aut ſanguis
ſub ſpecie ſanguinis nō eſt ſumendū. Dicit
em̄ Hieroñ. ſuper Leuit̄. de hac q̇dem ho-
ſtia que in xp̄i cōmemoratione mirabiliter
fit. De illa vero quā xp̄s in ara crucis obtu-
lit. ſcḋm ſe nulli edere licet. Contingit em̄ qñ-
qꝫ tale miraculum ad veritatem fidei cōpro
bandam. Exemplum. Sacerdos quidaꝫ ve
niens Bolſenam oppidū non longe diſtās

ab vrbeveteri. in qua ciuitate Urbanus papa quartus cum curia residebat. dum celebraret missam inter verba ꝯsecrationis dubius in fide. visibiliter vidit hostiam in forma pietatis: ⁊ sanguinem superfluere in calice. Cum autem cooperiret cum corporali: apparuit forma pietatis in singulis partibus corporalis. Cūqꝫ nec sic occultare valeret coactus est populo assistenti miraculum patefacere. Qđ vt populus cōperit. subito peruenerunt vrbemveterē nunciantes Romano pontifici mirabilia huius sacramenti. Stupente autem curia per summū pontificem deliberatum est ꝙ festum corporis xp̄i per vniuersam ecclesiam celebraretur. Imposuitqꝫ sancto Thome de aquino ordinis nostri predicatoꝝ: vt officium de corpore xp̄i cōficeret ſm vsum oīm eccłiaruꝫ. qđ ⁊ fecit. In cuius rei testimoniū. In faciē ecclesie Bolsene depictū est miraculum sacerdotis celebrantis. post depictus est sanctꝰ Tho. sedens in cathedra circūstante curia huiꝰ sacramēti officiū dictans. vltimo depictus est crucifixus alloquēs sctm̄ Thomaꝫ corā eo genuflexum. ⁊ dicēs. bn̄ scripsisti de me Thoma ⁊c̄. ideo ecclesia hoc festum celebrat.

¶ **Quinto caro xp̄i vere ē** cibus comprehensoꝝ. Hoc autem erit quādo xp̄s se hoīem glorificatū ⁊ verū dei filiū Collecta omni multitudine sanctoꝝ in corporibus ⁊ spiritibus glꝉificatis in fine mundi oñdet. vt ipsum videant oēs sicut est. s. in diuinate ⁊ humanitate glꝉificatū. In hac cena sunt q̄ttuor. ¶ Primo loci altitudo. Esa. lviij. Delectaberis super dn̄o: ⁊ substollā te super altitudinē terre: ⁊ cibabo te hereditate Jacob patris tui. Nam dn̄s loquēs de comesturis secū in celo altissimo. ait prī. Joh. xvi. Pater quos dedisti mihi volo vt vbi ego sum: ⁊ illi sint mecū: vt videant claritatē meam quā dedisti mihi. ſꝫ hāc videre est hoc sacramentū sumere. ¶ Secundo loci latitudo. Baruch. iij. O israel magna est domꝰ dei: ⁊ ingens locus possessionis eius. magnus et nō habet finē. excelsus ⁊ immensus. ¶ Tertio loci pulchritudo. Eccł. xliij. Species celi gloria stellarū. i. angeloꝝ ⁊ hoīm btoꝝ. Da. xij. Qui ad iusticiā erudiunt plurimos erūt quasi stelle in perpetuas eternitates. Multo eniꝫ pulchriores erunt ille stelle rōnales celo empyreo infixe: ꝙ sint hee materiales in firmamento disposite. ¶ Quarto mansionum multitudine. Joh. xiiij. In domo prīs mei mansiones multe sunt. Et Esa. xxv. Et faciet dominus exercituū in monte hoc omnibus populis cōuiuiū pinguium: cōuiuiuꝫ vindemie: pinguiū medullatorū: vindemie defecate. ⁊ precipitabit in monte isto facieꝫ vinculi colligati super omēs populos. ⁊ telam quā orditus est super vniuersas nationes: precipitabit mortem in sempiternum ⁊ auferet dominus deus oēm lachrymam ab omni facie: ⁊ opprobrium populi sui auferet de vniuersa terra. In hac cena celesti apponent quattuor fercula. ¶ Primum ferculum erit caro xp̄i glorificata: ⁊ hoc sensu exteriori ꝑcipiet. Nam bonū ⁊ glꝉiosum erit videre oculo corꝑali glorificato. xp̄i carnem glꝉificatā. Job. xix. Quē visurus sum ego ipse ⁊ oculi mei cōspecturi sunt. ¶ Secundū erit aīa xp̄i ab om̄i penalitate in resurrectiōe liberata. ⁊ hoc percipiet oculo intellectuali. ¶ Tertiū erit gr̄a spū̄ssancti qua ipsius xp̄i anima ſm oēm plenitudinem fuit repleta. ⁊ hoc erit optimū videre in ea gr̄am ꝯsummatā lumine altiori. ¶ Quartū erit ipsiꝰ xp̄i diuina natura humanitate vnita. ⁊ hoc erit suꝑ optimū: qꝛ q̄ videbit eū videbit ⁊ patrē ipsum gn̄antem. videbit ⁊ spm̄sctm̄ ab vtroqꝫ ꝑcedentem. Joh. xiiij. Philippe q̄ videt me: videt ⁊ patrē. De hac cena đr Hester. i. Assuerus rex tertio anno imperij sui fecit grande cōuiuiū cunctis principibus ⁊ pueris suis: vt oñderet diuitias glorie sue. multo tempore. s. centuꝫ octoginta diebus. Per hunc regē significat xp̄s. qui tꝑe legis gratie: quod est tertium: faciet magnū cōuiuiuꝫ scꝫ eterne dulcedinis. om̄ibus sanctis: quod erit gloriosum: designatū per centum: ⁊ erit in octaua resurrectionis generalis omniuꝫ designata per numerū octogenariū.

¶ **Sexto caro christi vere ē** cibus catholicoꝝ. De quibꝰ dicit. Apocał. xix. Beati qui ad cenam nuptiarū agni vocati sunt. Hec cena fuit figurata ꝑ nuptias factas in chana galilee. vt đr Joh. ij. chana interpretat zelus. Galilea transmigratio. Et xp̄us ꝑpter zelum ⁊ infinitā caritatem: instituit sacramentuꝫ corporis ⁊ sanguinis sui. vbi panis ⁊ vinū transmigrāt de vna substātia ī aliā. ps. Zelꝰ domꝰ tue comedit me. i. comestibilē fec̄ me. ⁊ Joh. xiij. đr. Cū dilexisset suos q̄ erāt ī mūdo. in finē dilexit eos: ⁊ cena facta. suꝑ q̄ Augꝰ. li. rn̄sionū ad ianuariū dicit. Saluator noster quo vehemētius

cōmendaret mysterij illius altitudinem. vlti
muz hoc voluit infigere cordib⁹ et memorie
discipulorꝝ a quibus ad passionē discessurus
erat. Propterea dixit discipulis suis Luce.
xxij. Desiderio desideraui hoc pascha mādu-
care vobiscū. quasi diceret. Ad māducandū
vobiscū nō me induxit famis aut sitis anxi⁹
appetitus, sed īmense charitatis affectus, vt
ꝑ hanc finalē comestionē sitis memores di-
lectionis quā ad vos habui: ꝑ quā vobiscuz
comedi meipm̄ in cibuz vobis dedi. memor
illius btē delectatiōis mee cū patre ꝛ spiritu
sancto: quā vobis in sacr̄o cōicaui: vt eiusdē
beatitudinis etiā vos sitis ꝑticipes. vt sicut
nunc in spe: ita in nouissimo etiā in re edatis
ꝛ bibatis suꝑ mensam meā in regno meo.
In hac cena nouissima ꝓposuit xp̄s suis fi-
delibus exēpla grandis sanctitatis. vt patet
¶ Primo fomentuz fraterne cōionis. s. cum
familiaribus sobrie cōuiuare ꝛ raro. Vn̄ nō
nisi semel xp̄s ante suā passionem legit̄ ꝑcu
rasse cōmune cōuiuiū: ꝛ cū paucis quos ele-
gerat ab initio: q̄bus reuelauit mysteriuz re-
gni dei. Secūdo exemplū interne humilia-
tionis. Vn̄ Joh. xiij. dicit. Exēplum dedi vo-
bis: vt queadmodū ego feci vobis: ita ꝛ vos
faciatis. Exempluz humilitatis ostēdit in pe
dum ablutōne. Gen̄. xiij. Afferā pauxilluz a
que ꝛ lauētur pedes vestri: req̄escite sub arbo
re: ponāq̄ꝫ buccellā panis ꝛ confortet̄ cor ve
strum. Ista verba que dixit Abrahā angelis
adimpleuit xp̄s in ap̄lis. Qm̄ surgit a cena:
ponit vestimenta sua: mittit aquā in peluim
lauat pedes discipulorꝝ. ꝛ hoc in signū humi
litatis. Aug. Didicimus fratres humilitatez
ab excelso: faciam⁹ inuicē humiles. qd̄ humi-
liter fecit excelsus. nec dedignet̄ qd̄ fecit xp̄s
facere xp̄ianus Tertio argumentū superne
dilectiōis: qn̄ corpus suū ꝛ sanguinē sub spe-
cieb⁹ panis ꝛ vini dedit discipulis. In argu-
mentum dilectiōis corpus ꝛ sanguinē suum
dedit amicis. s. fidelibus in eū credentib⁹. de-
dit inimicis. s. iude ꝓditori nō figuraliter. sed
realiter. Unde. iiij. Reg. vi. dicit̄. Qr vna mu
lier alteri dixit. Salua me dn̄e mi rex. mulier
ista dixit mihi. Da filium tuū vt comedam⁹
eum hodie. Dedi ergo filiū meū ꝛ comedi-
mus. Dixiq̄ꝫ ei die altera. Da filiū tuū vt co-
medamus eū. Que abscondit filiū suū. Mu
lier p̄ma est beata virgo q̄ dedit filiū suuz in
cibum ꝛ potum nature humane ne periret: ſ
haberet vitam eternā. Quia sumptio xp̄i sub
hoc sacr̄o ordinat̄ sicut ad finez ad fruitionē
patrie. Ubi angeli eo fruuntur. Et quia ea q̄
sunt ad finē deriuant̄ a fine. Inde est ꝙ ista
manducatio xp̄i qua eū sumimus sub hoc sa
cramento. deriuat̄ ab illa manducatiōe qua
angeli fruūtur xp̄o in patria. Ideo dicit̄ ho-
mo māducare panē angelorꝝ. qr p̄mo ꝛ p̄nci
paliter est angelorꝝ qui eo fruuntur in ꝓpria
specie. Secūdaria aūt est hoīm qui xp̄m sub
hoc sacramēto accipiūt. Sed natura huma-
na est mulier que filiū suū cōtra pactū abscō
dit. qr sensum suū mortificare contēnit. Rex
aūt ait mulieri. Nō te saluet dn̄s: vnde salua
re te possum: de area: an de torculari? Nō sic
r̄ndit xp̄us. qm̄ saluat de area granū tritici: se
in cibum dando: ꝛ de torculari: de severa vite
sanguinē suū in potum quasi vinū prebendo
¶ Quarto dictamentū externe cohortatiōis
Inuitabat em̄ ꝛ exhortabat̄ fideles ꝛ catho
licos ad humilitatē: ad charitatē: ad orōnez:
ad aduersorꝝ patientem tolerationē. vt patz
in sermone ꝓlixo: quē ad discipulos habuit.
Ideo ꝓuerbi. viij. dicit̄. Justi sunt sermones
mei. nō est in eis prauuz quid neq̄ꝫ ꝑuersum
recti sunt intelligentibus: ꝛ equi inuenienti-
bus scientiam. ¶ Quinto documentū frater-
ne cōpassiōis. qm̄ in cena turbat⁹ est spū. mi
sericordie iude cōpatiens. quē a sua malicia
cohercebat. mō ꝑ amorē ipsum amicū vocan
do. Math. xxvi. Amice ad quid venisti? mo-
do per pudorē: ip̄m cōmensalem habēdo. ibi
dez. q̄ intingit manū mecū in parapside. mō
per timorē ei penam ꝑ̄dicendo. ibidē. Ue au
tem hoī illi ꝑ quē fili⁹ hoīs tradet̄. modo per
obsequiū ei humilitatis seruitiū impendēdo
quādo pedes ei⁹ lauit. Augu. Non dedigna-
tus est xp̄us iude pedes lauare: cui⁹ man⁹ vi-
debat in scelere. modo per mysteriū ip̄m cor-
pore ꝛ sanguine suo cōicando. Vn̄ xp̄s iudā
cōicauit suo corpore sicut ceteros ap̄los. ali-
ter exasperat⁹ sumpsissent occasionē peccādi.
Criso. Particeps existēs misteriorꝝ ꝯuersus
nō est. vn̄ fit scelus ei⁹ vtrinq̄ꝫ immanius. vł
quia tali ꝓposito imbut⁹ adijt mysteria. tum
qr audiēs melior fact⁹ nō fuit: nec metu: nec
beneficio: nec honore. ¶ Sexto monimentuz
eterne ꝓpositionis. Cum. n. oporteat semper
orare: ꝛ nō deficere. Luce. xviij. Maxime tn̄
morte imminēte. vn̄ xp̄us instante captione
sua. auulsus est a discipulis suis quantuz est
iactus lapidis: ꝛ positis genibus orabat ꝓli-
xius fact⁹ in agonia. quibus etiā ꝑ̄dixerat. vi
gilate ꝛ orate ne intretis in tēptationē. dās
nobis exemplum: vt mortē orōne ꝑueniam⁹

¶ Qualiter aũt catholici habere se debeant
ad hoc sacr̃m. sciendum q̃ quadruplex erat
genus sacrificiorũ in veteri lege. ¶ Primũ et
p̃cipuũ erat holocaustuz q̃si totũ incensum.
quia totũ cõburebat in honorẽ dei. ⁊ nihil ex
eo comedebat. Hmõi em̃ sacrificiũ offereba
tur deo sp̃aliter ad reuerentiã maiestatis ip
sius. ⁊ amorẽ bonitatis eiꝰ. ⁊ cõueniebat sta
tui pfectionis q̃tum ad impletionẽ cõsiliorũ
ideo totũ cõburebatur. vt sicut totũ aĩal reso
lutum in vaporẽ sursum ascendebat: ita etiaz
significaretur totuz hoĩem ⁊ alia q̃ ipsiꝰ sunt
dei dominio esse subiecta. ⁊ ei esse offerenda.
¶ Secũduz erat hostia p peccato q̃ offereba
tur deo ex necessitate remissionis peccati: et
cõueniebat statui penitẽtiũ in satisfactõe pec
catorũ. tale sacrificiũ diuidebat in duas ptes
Nam vna pars eiꝰ cõburebat. alia vo cede-
bat in vsum sacerdotũ: ad significandum q̃
expiatio peccati fit a deo p misteriũ sacerdo
tum. ¶ Tertiũ erat hostia pacifica: p grãrum
actione. ⁊ cõueniebat statui pficientiũ in im
pletione mãdatorũ: q̃ comedebat in ipa die:
sed vbiq̃ in hierusalẽ. ¶ Quartũ erat hostia
pacifica p voto ⁊ salute ⁊ psperitate offerẽ
tium. ex debito beneficij accepti vel accipiẽdi
⁊ ista diuidebat in tres partes. Nã vna ps
incendebatur ad honorẽ dei. alia pars cede-
bat in vsum sacerdotuz. Tertia vero pars in
vsuz offerentiũ: ad significandũ q̃ salus ho-
minis pcedit a deo mediantibꝰ ministris dei
cooperantibꝰ ipsis hoĩbus q̃ saluant. ¶ Inter
oia aũt dona ⁊ beneficia q̃ deus humano ge
neri iam per peccatũ lapso dedit. p̃cipuũ est
q̃ dedit filiũ suũ. Vñ dicit Ioh. iij. Sic deus
dilexit mundũ vt filiũ suũ vnigenituz daret.
vt oĩs q̃ credit in ipsum nõ pereat. sed habe-
at vitã eternã. ⁊ ideo potissimũ sacrificiũ est
quo ip̃e xp̃s seip̃m obtulit deo in odorẽ sua
uitatis. vt dr̃ Eph. v. Et ppter hoc omĩa alia
sacrificia in veteri lege offerebant. vt hoc vnuz
singulare ⁊ p̃cipuũ sacrificiũ figuraret tãq̃
pfectũ p impfectũ. Vñ aplus dicit Hebr. x.
Omnis sacerdos veteris legis easdez sepe offere
bat hostias: q̃ nunq̃ possint auferre peccata
Xp̃us aũt vnã p pctis obtulit in sempiternuz
In sacrificijs aũt diuitũ nõ offerebat nisi de
tribus generibꝰ aĩalium quadrupedũ. s. de ge-
nere boũ: ⁊ ouiũ: ⁊ caprarũ. ⁊ hoc erat cõue-
niens in figura xp̃i. quia vt glo. Leuit. p̃mo
dicit. Xp̃us in vitulo offert ppter virtutem
crucis. in agno ppter innocentiã. in ariete p
pter principatuz. in hyrco ppter similitudiez
carnis peccati. Prouidit autẽ lex paupertati
offerentium. vt q̃ nõ posset habere aĩal qua-
drupes saltem offerret auẽ: quã q̃ habere nõ
posset offerret panẽ. ⁊ si hoc habere nõ possz
saltem offerret farinaz vel spicas. Turtur si-
gnificat castitatẽ. colũba charitatẽ. panis si-
gnificat xp̃m q̃ est panis viuꝰ. vt dicit Ioh.
vi. Qui quidẽ erat sicut in spica p statu legis
nature in fide patrũ. erat autẽ sicut simila in
doctrina legis pphetarũ. Est aũt sicut panis
formatꝰ post humanitatẽ assumptã. coctus
igne. i. formatus spũsctõ: in clibano vteri vir
ginalis. qui etiã fuit coctus in sartagine p la
bores quos in mũdo sustinuit. in cruce vero
quasi in craticula adustus. ¶ Per imolatiõez
aũt hmõi aĩalium designat puritas mentis.
quia vt dicit glo. Leuit. i. Vitulũ offerimꝰ cũ
carnis supbiam vincimꝰ. Agnũ cũ irrõnabi
les motus corrigimus. Edum cũ lasciuiã su
peramus. Turturẽ dũ castitatez seruamus.
Panes azimos cũ in azimis synceritatis epu
lamur. In colũba significat charitas ⁊ sim-
plicitas mentis. Sal significat mortificatõez
carnis. Thus significat deuotionẽ mẽtis. Hec
em̃ est pbatio quam docet aplus nos habe-
re: dicẽs. Probet aũt seip̃m hõ ⁊ sic de pane
illo edat. aliter em̃ ĩdigne accedẽs ad hoc sa-
cramentũ multa mala incurrit. ¶ Primo ma
la cõscientia amplius amaricat. Iob. xx. Pa
nis eiꝰ in vtero illius vertet in fel aspiduz in-
trinsecꝰ. i. sumptio panis sacramẽtalis malã
cõscientiam nõ iustificat: sed cõdẽnat. Se-
cundo indigne sumens grauiꝰ indurat. pz de
Iuda in quẽ post buccellã ĩtroiuit sathanas.
Ioh. xiij. Sic q̃ in criminibus. cõicant duriꝰ
obscurant queadmoduz luna quãto magis
soli appropinquat: tanto ampliꝰ obscuratur.
¶ Tertio indigne cõicans diutius infirmat.
Vñ apl's. i. Cor. xi. dicit. Ideo inter vos mul
ti infirmi ⁊ imbecilles ⁊ dormiũt multi. Su-
per quo dicit glo. Infirmi febribꝰ ⁊ alijs mor
bis. Imbecilles longa inualitudine. ⁊ dormi
unt multi somno mortis. Vñ cantat pascha
li tp̃e. Ab omĩ mortis impetu tuũ defẽde po-
puluz. Et. ij. Reg. vi. dicit. Quod viri Bethsami
te mortui sunt. q2 viderũt archã dñi. ⁊ Oza
mortuꝰ est. q2 ip̃am tetigit. Eodẽmõ cũ quis
accedit indigne ad hoc sacr̃m: corpꝰ xp̃i glori
ficatũ nõ vnit sibi corpꝰ pollutũ. sed rapit ab
eo si q̃d habet cõueniens corpori glorificato
scz de vita: fortitudine: sanitate: castitate: ⁊ ce
teris q̃ possunt inesse illi corpori polluto s̃m
naturalem dispositionem. Sic aĩa xp̃i glori-

ficata rapit ab aĩa indigne cõicantis: siquid
virtutis in se habebat. ꝛ diuinitas xp̃i rapit
ab intellectu polluti: siquid fidei et sapientie
prius habebat. Ideo talis sic derelict⁹ a xp̃o
incidit in ea incõueniẽtia q̃ dixit Paulus.
¶ Quarto indigne cõicans durius dãnaẽ. i.
Cor. xi. Qui eñ mãducat ꝛ bibit ĩdigne: iu-
dicium sibi mãducat ꝛ bibit. glosa. i. dãnatio-
nem. Si eñ ꝑ esu pomi vetiti damnatus est
adam cũ omni posteritate sua. ꝛ Balthasar
qui in vasis templi vinũ indigne bibit: sequẽ
ti nocte occisus est. vt dicit Daniel. v. Quã-
to magis dãnabitur qui indigne cõicat. Vñ
ap̃lus Heb. x. dicit. Quanto magis putatis
maiora mereri supplicia. qui filiũ dei cõculca
uerit ꝛ sanguinẽ testamenti pollutũ duxerit.
Sup quo dicit Augu. in glosa. Xp̃m concul
cat qui libere peccat: ꝛ absq̧ timore. ꝛ q̃ eo in
digne participat. Debet itaq̧ catholicus ad
hoc sacramentũ suscipiendũ se p̃disponere q̃
drupliciter. ¶ Primo cum feruida sanctitate
Nam reuerẽtia huius sacramẽti habet amo
rem timori cõiunctuz. Timor reuerentie ad
deũ dicit timor filialis. Ex amore eñ ꝓuoca
tur desiderium sumẽdi. ex timore aũt consur-
git humilitas reuerẽdi. vt. s. deuote ꝛ reuerẽ-
ter sumat. Augu. Accipe quottidie qđ quo-
tidie tibi ꝓsit. sic viue vt quottidie merearis
accipere. Secũdo cũ cõsciẽtie limpiditate.
scz vt purget ab oĩ peccato. Unde Damas. li.
iiij. dicit. Ignis eius qđ ĩ nobis est desiderij
assumens eam q̃ ex carbone. i. hoc sacramen
to ignitionẽ: cõburet nostra peccata. ꝛ illumi
nabit nostra corda. vt participatione diuini
ignis igniamur ꝛ deificemur. Tertio cũ cõ-
tritiõis alacritate. Ambro. Quãta nãq̧ cor-
dis cõtritione. quãto ꝛ quali lachrymarũ fõ-
te. quãta reuerentia ꝛ tremore. quãta cordis
ꝛ aĩe puritate. istud diuinissimũ sacramẽtuz
est celebrandũ: vbi caro tua in veritate sumi
tur. vbi sanguis tuus in veritate bibit. vbi sũ
mis ima iũgũtur. vbi sanctoꝝ adest p̃sentia
angeloꝝ. vbi idẽ est sacerdos ꝛ sacrificiũ mi
rabiliter ꝛ ineffabiliter. Quarto cũ fidei pu
ritate credendo firmiter hoc esse veruz corp⁹
ꝛ sanguinẽ xp̃i. Augustin⁹ ↄtra felicianũ ait
Hoc fides credat: intelligentia nõ exquirat:
ne aut nõ inuentũ putet icredibile. aut inuẽ-
tum nõ credat singulare. Oñ potentia crea
ta hoc non potest. Sed solũmodo increata.
Eusebius. Inuisibilis sacerdos visibiles cre
aturas verbo suo secreta potestate commu-
tat ꝛ cetera.

¶ Septimo caro xp̃i vere est
cibus Philosophoꝝ. Vñ ps. Memoriaz fe
cit dñs mirabilioꝝ suoꝝ misericors ꝛ misera
tor dñs escam dedit timentibus se. Scien-
duz ꝙ due dñe. s. Philosophia cũ Paganis
ꝛ Synagoga cũ iudeis: magnã habẽt dubi-
tationẽ circa sacramentũ corporis ꝛ sangui-
nis xp̃i. Quibus sancta mater ecclesia occur
rit: declarans veritatez eoꝝ que illis stupẽda
ꝛ incredibilia videtur vt sic veritas predica-
mentoꝝ huic sacramento non repugnet.
Circa predicamentum substantie dubitãt
Philosophia ꝛ Synagoga. Quomodo p̃ot
esse ꝙ panis ꝛ vinũ tam subito transmuten-
tur in substantiã corporis ꝛ sanguinis xp̃i.
Ratio dubitationis est ista. Eorum q̃ sunt
ẜm se diuisa nunq̃ vnũ fit alterũ. Sicut albe
do nũq̃ fit nigredo. Sed subiectũ albedinis
fit subiectũ nigredis. vt dicit p̃mo phisicoꝝ.
Sed sicut due forme contrarie sunt ẜm se di
uise. vtpote principia formalis differẽtie exi-
stentes. ita due materie signate sũt ẜm se di-
uise: vtpote existentes principiũ materialis
diuisiõis. ergo nõ p̃ot esse ꝙ hec materia pa
nis fiat hec materia qua indiuiduatur corp⁹
xp̃i. ꝛ ita nõ potest esse ꝙ substantia hui⁹ pa
nis cõuertatur in substantiam corporis xp̃i.
¶ Sancta mater ecclesia p̃mo respondet phi
losophie: dicẽs. hoc nõ esse impossibile. Vn-
de Eusebius dicit. Nouuz tibi ꝛ impossibile
esse nõ debet: ꝙ in xp̃i substantiaz terrena et
mortalia cõuertũtur. Cuius ratio est. Quia
nullũ agens naturale vel creatuz potest age-
re: nisi ad immutationez forme. et ꝓpter hoc
omnis conuersio que fit ẜm legez nature est
formalis. Sed deus est actus infinitus. vn-
de eius actio se extẽdit ad totã naturã entis.
Non ergo solum potest ꝑficere cõuersionez
formalem. vt. s. diuerse forme sibi in eodẽ sub
iecto succedant. Sed conuersionem toti⁹ en-
tis. vt. s. tota substantia huius cõuertatur in
totam substantiam illius. Et hoc agitur diui
na virtute in hoc sacramẽto. Nã tota substã
tia panis cõuertitur in totã substãtiaz corpo
ris xp̃i. ꝛ tota substãtia vini in totã substan-
tiam sanguinis xp̃i. Vñ hec cõuersio nõ est
formalis: sed substãtialis. nec cõtinetur inter
spẽs motus naturalis. sed ꝓprio nomĩe dici
tur transsubstantiatio. In natura eñ satis
similia his inuenimus. Naz vitis humorem
aqueum cõuertit in vinũ. similiter homo co-
medit panẽ qui tandem cõuertitur in carnẽ.

bibit vinũ qḋ cõuertit in sanguinẽ. Hanc si-
militudinem ponit Joh. Damas. dicens. Si
cut panis ⁊ vinũ transeunt in nutrimenrũ in
corpus hoīs ⁊ non in aliud corpus. sed in ip
sum qḋ prius erat. ita panis ꝓpositionis. id
est q̇ in altari ꝓponitur. ⁊ vinũ cũ aqua trã-
seunt in corpꝰ xp̄i qḋ prius erat. et hec duo. s.
panis ⁊ vinũ nõ duo sunt: sed vnũ corpꝰ xp̄i.
⁊ in hoc fecit deus memoriã mirabiliũ suoꝝ.
scꝫ creationis. quia sicut deus in p̄ncipio crea
uit celum ⁊ terrã ⁊ omnia que in eis sunt: so
lo verbo. ps ¶ Verbo dñi celi firmati sunt. et
iterũ. qm̄ ip̄e dixit ⁊ facta sunt. ita facit deus
in hoc sacramẽto quia vt dicit Augu. Acce
dit verbum ad elementũ ⁊ fit sacramentum.
Nõ est ergo incongruũ si verbũ diuinũ a sa-
cerdote ꝓlatum accipit a deo maiorẽ virtu-
tem ꝙ̄ natura. i. vis insita rebus ꝑ quã in ho
mine cibus ⁊ potus in carnẽ ⁊ sanguinẽ con
uertuntur ¶ Secũdo respondet synagoge il
lud Ambro. li. de sacramẽtis. vt habet de cõ-
se. di. ij. ca. Reuera mirabile ⁊c. Et hoc nobis
abhuc supest vt ꝓbemus hoc nõ esse qḋ na-
tura formauit. sed qḋ benedictio cõsecrauit.
maioremq̃ vim esse benedictionis ꝙ̄ natu-
re. qꝛ benedictione etiã natura ip̄sa mutatur
Virgã tenebat Moyses: ꝓiecit eã: ⁊ facta ẽ
serpens. Rursus apphendit caudã serpent
⁊ in virge naturã reuertit. Vides ergo ꝓphe
tica gratia bis mutatã esse naturã: ⁊ serpent
⁊ virge. Currebant egypti flumina puro aq̃-
rum meatu. subito de fontiũ venis sanguis
cepit erumpere. Non erat potus in fluuijs. ¶
Rursus ad ꝓphete p̄ces cruor cessauit. i. flu
mina aquarũ natura remeauit. Si tm̄ valuit
humana benedictio: vt naturã ꝯuerteret. q̇d
dicemus de ipsa cõsecratione diuina: vbi ip̄a
verba dñi saluatoris opant. Nam sacramẽtũ
istud qḋ accipis xp̄i sermone cõficit. hec ille.
Simile habet in formatiõe ade. Nam terra
illa ex qua formatꝰ est adã cõuersa est in car-
nem ⁊ sanguinẽ ipsiꝰ. Geñ. i. Etiã vxor loth:
ꝯuersa est in statuã salis. vt pꝫ Geñ. xix. In
nouo quoq̃ testõ: inter cetera miracula hoc
fuit primũ. s. ꝙ aquã cõuertit in vinũ. vt patꝫ
Joh. ij ¶ Secũdo circa p̄dicamentũ quãtita
tis dubitãt philosophia ⁊ synagoga. Quomõ
corpꝰ xp̄i tam magnũ sub tam ꝑua hostia cõ
tineat. ⁊ quõ totus xp̄us sit sub qualibet ꝑte
sp̄erũ panis vel vini. quia cũ corpꝰ xp̄i sit or
ganicum habet ꝑtes determinate distantes.
Est enĩ de ratione corporis organici determi
nata distantia singularũ partium abinuicẽ,
sicut oculi ab oculo. et auris ab aure. Sꝫ hoc
non posset esse si sub qualibet parte specierũ
esset totus xp̄us. Oporteret enĩ ꝙ sub quali
bet parte esset quelibꝫ pars. ⁊ ita vbi eẽt vna
pars esset ⁊ alia. ergo nõ p̄ot esse ꝙ totꝰ xp̄s
sit sub qualibet parte hostie vel vini cõtenti ĩ
calice. ¶ Sancta mater ecclesia p̄mo respon
det Philosophie: dicẽs. ꝙ distinguẽduꝫ ẽ: qꝛ
substantia corporis xp̄i est in hoc sacro: ex vi
sacramenti. ꝙ̄titas aũt dimensiua ex vi real
cõcomitantie. corpus xp̄i est in hoc sacramẽ
to ꝑ modũ substantie. i. ꝑ modum quo suba
est sub dimensionibus. nõ autẽ ꝑ modum di
mensionum. i. non ꝑ illuꝫ modũ quo ꝙ̄titas
dimensiua alicuius corporis est sub quãtita-
te dimẽsiua loci. Manifestũ est aũt ꝙ natu-
ra sube tota est sub qualibet ꝑte dimensio-
num sub quibus cõtinet. sicut sub qualibꝫ ꝑ-
te aeris est tota natura aeris: ⁊ sub qualibet
parte panis est tota natura panis. ⁊ hoc in-
differenter. siue dimensiones sint actu diuise
sicut cũ aer diuidit vel panis secat. vel etiam
sint actu indiuise: diuisibiles vero potẽtia. et
ideo totus xp̄s est sub qualibet parte sp̄eruꝫ
panis etiã hostia integra manẽte. ⁊ nõ soluꝫ
cũ frangit. Qꝛ aũt hoc sit possibile pꝫ. Naꝫ ci-
uitates. castra. mõtes cõtinent in parua pu-
pilla oculi. quia nõ sunt in ea ꝑ modũ dimen
sionum suaruꝫ. Etiã in paruo speculo vides
maximarũ rerũ vt solis ⁊ lune quãtitates.
Habes tu ip̄e in paruo pectore tuo magnaꝫ
celestiũ sapientiã. ⁊ terrestrium scientiã. Nõ-
ne in paruo corpore cõtinet tota aĩa rõnalis
sicut in corpore magno. ergo ⁊c. Secũdo re
spõdet synagoge: dicẽs. Circũclusus vndiq̃
erat populus hebreorum. hinc egyptijs val-
latus. inde mari clausus. virgã leuauit moy-
ses: separauit se aqua. ⁊ in muroꝝ speciẽ con
gregauit atq̃ inter vndas via pedestris ap-
paruit. quomõ tanta dimẽsio aquarũ potuit
cõtineri in tam paruo loco maris: Preterea
Jordanis retrorsum cõuersus contra natu-
ram in sui fontis redit exordiũ. tanta moles
aquarum quõ potuit cõtineri a tam ꝑuo fon
te. Sitiebat populus patruꝫ: tetigit moyses
petram: ⁊ aqua de petra fluxit. Hec auteꝫ nõ
habuit de se natura. sed benedictiõis gratia.
In nouo quoq̃ testõ legit ꝙ xp̄s nascẽs exi
uit de clauso v̄ginis vtero. quia transiuit per
aureã portam domꝰ dñi que clausa erat in et
nuꝫ. vt Ezech xliiij. predixerat. etiã in resur-
rectione exiuit de clauso sepulcro. ⁊ ad disci-
pulos clausis ianuis ĩtroiuit. Si fortasse tibi

minus dignū videt illa credere attende ꝙ
corpus christi nō est sub hostia naturaliter
sed sacramentaliter. ⁊ ideo non est ibi sicut
locatū in loco: nec est ibi sub dimensionibꝰ
ꝓprijs: sed sub dimensionibꝰ que prius fue
rant panis ⁊ vini. ⁊ ideo cuȝ substātia de se
inquantū substātia nō occupet locū: nisi in-
quātū est sub dimensionibꝰ quātitatis. pro
pterea corpus xp̄i nō requirit locuȝ. nec oc-
cupat plus de loco sub sacr̄o: ꝙ̄ dimēsiones
panis sub quibꝰ velat ⁊ tegit: occupēt ⁊ re-
quirant. Tertio circa predicamentū quali
tatis dubitāt philosophia ⁊ synagoga. quo
modo accidentia panis ⁊ vini. puta figura:
color: sapor ⁊c̄. sint sine subiecto. Remoto
enī p̄ori necesse est remoueri posterius. sed
substantia est naturaliter prior accidente vt
ꝓbat. vij. Methaphi. Cū ergo facta conse-
cratione nō remaneat substātia panis in hᵒ
sacramento: videt ꝙ non possint remanere
accn̄tia eius. ¶ Scrā mater ecclesia p̄mo rn̄
det philosophie dicēs. Sēsu apparet facta
cōsecratione om̄ia accidentia panis ⁊ vini
remanere. Qḋ q̄dē rōnabiliter ꝑ diuinā ꝓ-
uidentiā fit. ¶ Primo quidē: q2 non est ꝯsue
tum homībus: sed horribile carnē hominis
comedere ⁊ sanguinē bibere. ꝓponit nobis
caro ⁊ sanguis xp̄i sumenda sub speciebus
illoꝝ que frequentius in vsu hoīs veniūt. s.
panis ⁊ vini. ¶ Secūdo ne hoc sacramentū
ab infidelibus irridet. duȝ sub specie ꝓpria
dn̄m nostrū manducaremꝰ. Tertio vt duȝ
inuisibiliter corpus ⁊ sanguinem dn̄i nostri
sumimus. hoc ꝓficiat ad merituȝ fidei. Hec
tn̄ accidētia in hoc sacramēto manent sine
subiecto. qḋ q̄dem virtute diuina fieri pōt.
Cū enī effectus magis dependeat a causa
p̄ma: ꝙ̄ a causa secūda. pōt deus q̄ est p̄ma
causa substātie ⁊ accidentis. ꝑ suam infini-
tam virtutē cōseruare in esse accidens sub-
tracta substantia ꝑ quā ꝯseruabātur in esse
tanꝙ̄ per causam ꝓximā. Nam accidentia
illa que inerant substātie panis post conse-
cratione remanent sine subiecto. Alia vero
accidentia que inerant pani mediante quā
titate: modo insunt ipsi quātitati sicut prius
Unde sunt ibi sine subiecto p̄mo. i. sine sub
stantia: sed nō sine subiecto ꝓximo. Et licet
in hoc sacramēto aliud sit: ⁊ aliud videatur
non tamen est ibi vlla falsitas. In naturali-
bus enī videmus ꝙ multa aliter apparent
ꝙ̄ sint. Sol enī apparet quasi cubitalis ro-
tunditatis: ꝙ̄uis multo sit maioris quanti-
tatis. quandoq3 etiam apparet rubeus: v
pallidus: qui tamen peregrinarum impre
sionū non est susceptiuus Remus in aqu
apparet curuus seu fractus: q̇ tamen in re
veritate est rectus ⁊ integer. Etiam febriti
ti dulcia vident amara. ¶ Secundo respo
det synagoge dicens. Nihil ꝓhibet aliqui
esse ordinatum ꝰm cōmunē legem nature
cuius tamen contrariū est ordinatū ꝰm sp
ciale priuilegium gratie. vt patet in resurre
ctione mortuoꝝ ⁊ illuminatione cecoꝝ. N
marath fluuius amarissimus erat vt sitiē
populus bibere non posset. Moyses misi
lignum in aquā: amaritudineȝ suam aqua
ruȝ natura deposuit: quā infusa subito ḡti
temperauit. Hoc etiam significatuȝ est G
neš. xxvij. In Ysaac qui deceptus fuit visu
quoniā Jacob non cognouit. Olfactu esti
mans sentire odorem vestimentoꝝ Esau:
erat odor Jacob. Gustu: qm̄ putauit se co
medere de venatione Esau. Tactu: arbitrā
se tangere manus Esau. Solo auditu no
fuit deceptus. cum dixit. Vox Jacob est.
Ezech. xij. dicit. Tu fili homīs fac tibi vas
transmigrationis ⁊ transmigrabis ꝑ dien
coram eis. transmigrabis autē de loco tu
ad locum alteruȝ. in cōspectu eoꝝ. ⁊ efferes
foras vasa tua: q̄si vasa trāsmigratiōis pe
diē in ꝯspectu eoꝝ. In q̄bꝰ verbis ꝑ vasa trā
migratiōis significat accn̄tia panis ⁊ vin
q̄ xp̄s sine subiecto esse fecit vocās ea q̄ nō
sunt: tanꝙ̄ ea q̄ sunt. Sub hijs trāsmigrat de
celo ad altare ⁊ spēs ipsas sacramētales fo
ras exhibet in ꝯspectu sacerdotū ⁊ fideliū: q̄
si vasa in q̄bꝰ latet ipsiꝰ dei ⁊ hoīs p̄claritas
quēadmodū ibi sequit. In caligīe effereris
⁊ faciē tuā velab. In nouo q3 testō: xp̄s ad-
huc mortalis exn̄s. on̄dit se Petro ⁊ Jaco-
bo ⁊ iohāni in mōte in habitu gl'ioso ꝑ trās-
figuratiōeȝ. ⁊ tn̄ nōdū erat gl'ificatꝰ ꝰm cor-
pus. Siliter post resurrectiōeȝ suā qn̄ corpꝰ
suū erat gl'iosum: nunꝙ̄ ampliꝰ habitū gl'ie
dimissurꝰ: on̄dit se duobꝰ discipulis eūtibꝰ i
Emaus in habitu ꝑegrini. ⁊ magdalene in
hītu hortulani. nō ē mirū si sub velamīe ac-
cidētiū i sacr̄o se occultat. Quarto circa p̄-
dicamentū relatiōis dubitāt philosophia ⁊
sygnagoga. quō eq̄liter totꝰ xp̄s est in q̄cū
hostia siue ꝑua siue magna. qm̄ equalitas
fundat sup vnitate quantitatis: ⁊ ita vide
tur ꝙ determinata quātitas panis ⁊ vini ad
materiā huiꝰ sacr̄i req̄rat. p̄cipue. q2 vt dr̄. ij.
de aīa. oīm natura ꝯstantium rō ⁊ terminꝰ

magnitudis est ꝛ augmēti. Sancta mater
ecclesia pmo rńdet Philosophie: dicens Qꝛ
in oibus habētibus materiā. rō determiatio-
nis materie sumit ex ordie ad finē. sicut ma-
teria serre est ferrū: vt sit apta sectioni. Finis
aūt hui⁹ sacramēti est vsus fideliū. Vñ opor-
teret ꝙ quātitas materie hui⁹ sacramēti det-
minet per cōparationē ad vsum fideliū. Nō
aūt pōt esse ꝙ determinet per cōparationez
ad vsum fidelium qui nūc occurrunt: alioqn
sacerdos habēs paucos prochianos nō pos-
set consecrare multas hostias. Vñ seqtur ꝙ
materia huius sacramenti determinet p com-
parationez ad vsum fideliū absolute. Nume-
rus aūt fideliū est indeterminatus, ideo ma-
teria hui⁹ sacramenti nō est determinata. Si-
cut nec numerus indiuiduoꝝ in eadē specie
est determinatus. etiā vnus pater nō determi-
natur ex se ad certū numerū filioꝝ. Secūdo
rńdet Synagoge: dicens. Qꝛ potestas mini-
stroꝝ ecclesie ad duo ordinatur. Primo qui-
dem ad effectū ꝓpriū. Secūdo ad finē effe-
ctus. ꝛ hoc scōm nō tollit pmū. vnde si sacer-
dos intendat cōsecrare corpus xpi ꝓpter ali-
quem malū finē. puta vt irrideat vel venefi-
cia faciat. ꝓpter intētionē mali finis peccat.
nihilomin⁹ tñ ꝓpter ptātem sibi dataz pficit
sacramentū. vñ equalitas vel iequalitas hu-
ius sacramenti nō sumit penes materiā ei⁹
sed penes vsum fideliū. vñ in sequētia dicit.
Sumūt boni: sumunt mali: sorte tñ inequali
vite vel interit⁹. Mors est malis: vita bonis
vides paris sumptōis. ꝙ sit disp exitus. etiā
māna: licet difformiter colligeret: qꝛ alij pl⁹:
alij minus colligebāt. equaliter tñ apud om-
nes inueniebat qūtum ad mensurā. in nouo
quoqꝫ testō: multiplicatio panū nō est facta
p modū creatiōis. sed p additionē extranee
materie in panes ꝯuerse. Unde Augu. dicit
sup Johēz. Unde multiplicat de paucis gra-
nis segetes. Inde in manibus suis multipli-
cat qnqꝫ panes. Manifestum est aūt ꝙ per
cōuersionem grana multiplicant in segetes.
Et lꝫ fuerit multiplicatio i materia: tñ in for-
ma ꝛ substantia nō fuerūt nisi qnqꝫ panes.
Consimilit in hoc sacro nō est nisi vnū cor-
pus xpi. lꝫ materia panis multiplicet. Quin-
to circa pdicamentū actiōis: dubitāt philoso-
phia ꝛ synagoga: quomō accidētia sine suba
vere nutriāt nō solū corp⁹ sumentis: sed etiaz
aiam. ꝛ quomō possit esse ad piudiciū indi-
gne sumenti. qm̄ vt dꝛ in li. de gñatiōe. Ex eis-
dem nutrimur ex qb⁹ sum⁹. Spēs aūt sacra-
mentales sunt accidētia ex qbus hō non cō-
stat. Nō em̄ accidēs est pars substātie. ergo
species sacramētales nutrire nō possunt. Vn-
de Ambro. lib. de sacramentis dicit. Nō iste
panis est q vadit in corpus, sed panis vite
eterne q aīme nostre subam fulcit. Cū autez
om̄e qd nutrit vadit in corp⁹: apparet ꝙ pa-
nis iste nō nutriat. Sancta mater ecclesia
pmo rńdet phie: dicēs. Qꝛ in ipsa cōsecratio-
ne miraclose dat quātitati dimēsiue om̄e id
qd ad materiā ptinet. ꝛ ideo qcqd posset ge-
nerari ex materia panis si esset totuz pōt ge-
nerari ex pdicta quātitate dimensiua panis
vel vini. nō quidem nouo miraculo. sed ex vi
miraculi prius facti. ꝛ qꝛ cib⁹ eo nutrit ꝙ con-
uertitur in subam nutriti. vt dꝛ. ij. de aīa. Spe-
cies aūt sacramētales possunt cōuerti in sub-
stantiam aliquā q ex eis generat. Ideo per
eandem rōnem possunt cōuerti in corp⁹ hūa-
num p quā possunt cōuerti in cineres: vel in
vermes: ꝛ ꝓpter hoc nutriūt. Et lꝫ spēs sacra-
mentales nō sint suba: hñt tñ virtutē substā-
tie. Sicut qūtitas dimēsiua panis ꝛ vini reti-
net naturā ꝓpriā: ꝛ accipit miraculose vim ꝛ
ꝓprietatez sube. Sicut em̄ in corpore huma-
no calor naturalis cōsumeret humidū radi-
cale: nisi cibus ꝛ potus extrinsecus sumeret
ꝛ p cibū extrinsec⁹ sumptū deperditū restau-
retur: aliter homo nō diu viueret. Ita quoqꝫ
spūaliter ad vitam gr̄e cōseruandam ꝛ augē-
dam cibus spūalis necessarius fuit nobis.
Estus em̄ vitioꝝ ꝛ carnis cōcupiscētie ꝛ di-
stractiones ꝛ grauamina mūdi: infestatiōes
spūum malignoꝝ agūt cōtinue cōtra humo-
rem nostre deuotiōis. ꝛ ita impugnāt aīam
nostrā ꝙ ipsa debilitaret ꝛ deficeret: nisi istō
benedictū viaticuz sumeret: ꝛ cibū acciperet
spūalez. Corpus aūt xpi p excellentiā sctita-
tis ꝛ puritatis: ꝛ ꝓpter humorē diuinitatis,
ita fuit spūale ꝙ in ipso pfectissime cōcurrūt
ꝛ cōueniūt rō cibi p corporeitatē. ꝛ rō spūs p
sanctitatē ꝛ puritatez. Idcirco placuit deo p
talem cibū corporalē reducere hoīem ad pri-
stinam ꝛ pmariā puritatē: ꝛ finalē sanctita-
tem: vt morbo pcedenti cōgrueret medicina
Homo em̄ cecidit a vita p cibuz corporalē a
deo vetitū: ab hoīe vsurpatū: diabolo sugge-
rente. ideo fuit cōueniēs ꝙ hō reduceret ad
vitam p cibū spūalem a deo pstitū: ꝛ ab ho-
mine sumptū ipo dei filio mistrante ꝛ operā-
te. Et sicut in natura cibus corporalis nō so-
luz nutrit ꝛ fortificat corpus: sed etiā alterat
ꝛ delectat aīam mediante corpore. Etiā hoi

febricitanti:panis ⁊ vinū multotiēs sunt cā
mortis q̄ sanis ꝓficiunt ad salutem.sic est de
corpore xp̄i. ¶ Secūdo respondet synagoge
dicēs.Qꝛ ꝯsimile exemplū habem⁹.iij. Reg.
ix.Cū angelus dn̄i ministrauit Helye fugiē
ti a facie Jezabel panē subcineritiū.de q̄ He
lyas bis comedit ⁊ ambulauit in fortitudīe
cibi illi⁹ vsq̃ ad montē dei.Et.ij.palipo.xxvi.
habetur.Qꝛ Ozias rex ꝑcussus est lepra.q̄a
obtulit sacrificiū qd̄ sibi non licebat.Similiṫ
fructus paradisi quē primi parētes sumpse-
runt.in se quidē bonus fuit.Sed ipsis sumē-
tibus fuit causa mortis.ps.Fiat mensa eoꝝ
corā ipsis in laqueū ⁊c̄.vsq̃.⁊ cum iustis nō
scribātur.In nouo quoq̃ testō apl̄i cōicaue
runt digne cū xp̄o in cena. Vn̄ vsq̃ in diem
resurrectionis nō comederūt.sed iudas indi
gne cōicans laqueo se suspendit.Beñ.Cor-
pus xp̄i egrotis est medicia ꝑegrinantibus
dieta.debiles confortat.valētes delectat.lā-
guorem sanat.sanitatē seruat.Fit homo mā
suetior ad correptionem:patientior ad labo-
rem:ardētior ad amorē:sagacior ad cautelā:
fortior ad tutelā: ad obedientiam ꝓmptior:
ad grārum actionē deuotior. hec ille. ¶ Sexto
circa ꝑ̄dicamentū passionis dubitāt philoso
phia ⁊ synagoga.Quō ad fractionez hostie
nō frangiṫ corp⁹ xp̄i. Nam eiusdē videṫ esse
frangi ⁊ masticari. Sed verū corp⁹ xp̄i ē qd̄
manducaṫ.ergo corp⁹ xp̄i est qd̄ frangiṫ ⁊c̄.
¶ Sancta mater ecclesia p̄mo respondet phi
losophie:dicens.ꝙ corpus xp̄i verū nō fran
gitur.Tum quia est incorruptibile ⁊ impassi
bile. Tum qꝛ est totū sub qualibet pte.quod
est cōtra rōnem ei⁹ qd̄ frangiṫ.Sed fractio il
la est subiectiue in quātitate dimēsiua panis
sicut ⁊ alia accidētia.Et sicut spēs sacramen-
tales sunt sacramentuz corporis xp̄i veri.ita
fractio hmōi specierū ē sacramētū dn̄ice pas
sionis q̄ fuit in corpore christi vero. Vn̄ fra-
ctio hostie tria significat. Primo quidē ip̄az
diuisionē corporis xp̄i que facta est in passi-
one.Secundo distinctionē corporis mystici
ſm diuersos stat⁹.Tertio distributionē grā-
rum ꝓcedentium ex passione xp̄i.vt Dyoni.
dicit.iij.ca.ecclesiastice hierarchie. Vn̄ talis
fractio nō inducit diuisionē xp̄i.Sicut in na-
tura diuiso speculo nō frangitur imago que
relucet in ipso.etiā diuiso corpore homīs nō
diuiditur aīma rōnalis. Secūdo respondet
synagoge:dicens.Licet hostia cōsecrata di
uidatur in plures partes.tamen corpus chri
sti manet integrū ⁊ illesum.Sicut de abrahā
legitur Gene.xxij.Qꝛ volens immolare fili
um suū Isaac positum super altari.nō Isaa
sed arietem iugulauit.Sic in fractiōe host
nō corpus xp̄i frangitur.sed quātitas dim
siua.que ante consecrationē pani inerat.I
nouo quoq̃ testamēto:duo discipuli cū qu
bus xp̄s velut ꝑegrin⁹ ambulauit in Emau
cognouerūt eū in fractione panis.⁊ ip̄e eu
ab ocu.eoꝝ. ¶ Septimo circa ꝑ̄dicamentu
vbi:dubitant philosophia ⁊ synagoga.Qu
idem corpus xp̄i numero ſm idem esse pō
esse in diuersis locis.puta in diuersis altari
bus.Qm̄ locus specierū panis nō est vacu⁹.
Natura em̄ nō patiṫ vacuū.nec est ibi subst
tia panis.sed est ibi solū corpus xp̄i.ergo co
pus xp̄i replet locū illū.sed om̄e qd̄ replet l
cum aliquē est in eo localiter.ergo corp⁹ xp̄
est in hoc sacramēto localiter. ¶ Sancta ma
ter ecclesia p̄mo respōdet philosophie:dicē
Qꝛ corpus xp̄i nō est in hoc sacramēto ſm ꝓ
priuz modū quātitatis dimēsiue: sed magis
ſm modū substātie.om̄e aūt corpus locatu
est in loco ſm modū quātitatis dimensiue
in cp̄tuz.s.cōmensuratur loco ſm suā quanti
tatem dimensiuā. Unde corpus xp̄i nō ē in
hoc sacr̄o sicut in loco:sed ꝑ modū substātie
eo.s.modo quo substātia cōtinetur a dimen-
sionibus.qꝛ substantia corporis xp̄i succedi
subē panis in hoc sacramēto.Et sicut substā
tia panis nō erat sub suis dimensionib⁹ loca
liter.sed ꝑ modū substātie.ita nec substantia
corporis xp̄i. Nec tm̄ substātia corporis xp̄i ē
subcm̄ illaꝝ dimensionū:sicut erat substātia
panis.⁊ ideo panis rōne suarū dimensionū
localiter erat ibi.qꝛ cōparabaṫ ad locū medi
antibus ꝓprijs dimēsionib⁹.Substātia aūt
corporis xp̄i cōparatur ad locū illū median-
tibus dimensionibus alienis.Ita ꝙ ecōuer
so dimensiones ꝓprie corporis xp̄i compa-
rantur ad locū illū mediāte substantia quod
est cōtra rōnem corporis locati.Unde nullo
modo corpus xp̄i est in hoc sacramento lo-
caliter.neq̃ locus ille in quo est corp⁹ xp̄i est
vacuus.neq̃ etiā ꝓprie est repletus substā-
tia corporis xp̄i q̄ nō est ibi localiter. Sz est
est replenis speciebus sacramentoꝝ q̄ habēt
replere locū.vel ꝓpter naturā dimensionuz.
vel saltem miraculose:sicut ⁊ miraculose sub
sistunt per modū substantie. Nam verbū vo
cale ab ore loquētis vnū ⁊ solum ꝓcedēs ad
aures oīm audientiū deferṫ.qd̄ tamē ibidez
remanet in corde ꝓferentis. Eodem modo
corpus xp̄i semꝑ remanet in celo. ⁊ tm̄ vera-

citer est in altari: ⁊ in ore oīs sumentis. Etiā lux solis cū vnica sit in plurib⁹ locis relucet. Similiter natura spēi vna exñs: est in omnibus suis indiuiduis. ¶ Secūdo respondet synagoge: dicens. Quia corpus xp̄i nō est in h̄ sacramento diffinitiue. q2 tunc nō esset alibi q̄ꝫ in hoc altari: vbi cōficit hoc sacramentū. cuz tamē sit ⁊ in celo in ꝓpria specie. ⁊ in multis alijs altaribus sub spē sacramēti. Necq̄ꝫ etiaz est in hoc sacramēto circūscriptiue. q2 nō est ibi ſm cōmensurationē ꝓprie quātitatis. Quia aūt nō est extra supficiē sacramēti: nec est in alia pte altaris. nō arguit q̄ꝫ sit ibi diffinitiue: vel circūscriptiue. Sed q̄ꝫ incepit ibi esse p cōsecrationē ⁊ cōuersionem panis ⁊ vini. Huius eñi simile hētur Nume. xi. Quia deus accepit de spū moysi ⁊ dedit. lxxij. viris. nec tamē priuauit moysen spū. Etiā. iiij. Reg. v. dicit. q̄ꝫ Helyseus exñs in cella: erat pñs ī via qñ Gyezi puer suus accepit vestimenta ⁊ talēta a Naamā curato a lepra. In nouo quoq̄ꝫ testamēto habetur. q̄ꝫ idem suppositū numero filij dei erat in celo ī sepulcro: ⁊ in inferno post passionē ei⁹. ¶ Octauo circa p̄dicamentum qñ: dubitant philosophia ⁊ synagoga. Quomō nō cōsumitur corp⁹ xp̄i cū tñ continue fideles cōicent: ⁊ manducēt ipsum Omñ vt dicit Innocē. iij. in quadā decretali. Xp̄s tunc tale corp⁹ dedit discipulis q̄le habuit. ſ; xpus in cena habuit corpus passibile ⁊ mortale. ergo corpus passibile ⁊ mortale discipulis dedit. Sed tale corpus tandē cōsumitur cū manducat. g̊ ⁊c̄. Sancta mater ecclesia p̄mo respondet philosophie: dicēs. q̄ꝫ idē verum corpus xp̄i erat: qđ a discipulis tūc in ꝓpria specie videbatur ⁊ in specie sacramēti sumebatur. Nō aūt erat impassibile ſm q̄ꝫ in ꝓpria specie videbatur. q̊nimo erat passioni paratum. vñ nec ip̄m corpus qđ in specie sacramenti dabat impassibile erat. impassibili tñ mō erat sub specie sacramēti q̄ꝫ in se erat passibile. Sicut eñi visio req̇rit cōtactū corporis qđ videt ad circūstantiā mediū visionis. ita passio req̇rit cōtactū corporis: qđ patitur ad ea q̄ agūt. Corp⁹ aūt xp̄i ſm q̄ꝫ est sub sacramento nō cōparat ad ea q̄ circūstāt mediantib⁹ ꝓprijs dimensionib⁹ q̇bus corpa se tangunt: sed mediātib⁹ dimensionib⁹ spērū panis ⁊ vini. ⁊ iō spēs ille sunt q̄ patiūtur ⁊ vident: ⁊ cōsumūtur: nō aūt ip̄m corp⁹ xp̄i. Sicut eñi ab vna sola candela infinite candele accendūtur. nec tñ lumē p̄me ꝯsumit: etiā alie tñ hñt de lumīe sicut p̄ma. eodē mō ē hic.

Secūdo rñdet synagoge dicēs. q̄ꝫ corp⁹ xp̄i ex diuturnitate mādūcatiōis nō cōsumit. sic nec lechitus olei: nec ydria farine defecerunt p tres annos ⁊ dimidiū de qua comederunt Helyas: vidua sareptana ⁊ fili⁹ ei⁹. vt dr̄. iij. Reg. xvij. In nouo quoq̄ꝫ testō: septē panes suffecerūt. iiij. milib⁹ hoīm. ⁊ tñ supfuerūt septem sporte fragmentoꝝ. vt dicit Mar. vij. ¶ Nono circa p̄dicamentū Situs: dubitabāt philosophia ⁊ synagoga. quō corp⁹ xp̄i in celo taz subito descēdat in hostiā sup altari. cū sit tanta distantia vtrinq̄ꝫ ab alterutro. Dic eñi ambro. li. de sacramētis. Quia illud sacramētum xp̄i sermone ꝯficit. Sꝫ sermo xp̄i successiue pfert. g̊ hec cōuersio fit successiue. ¶ Sācta mater ecclīa rñdet p̄mo phie: dicens. Quia hec cōuersio est instantanea Primo quidez. q2 suba corporis xp̄i ad quā terminat ista cōuersio. nō suscipit maius nec min⁹. Scđo q2 in hac ꝯuersiōe nō est aliqđ subēm qđ successiue ꝑparet. Tertio q2 agit infinita ꝟtute dei Nam in vltio instāti ꝓlatiōis verboꝝ fit illa cōuersio tūc eñi cōplet verboꝝ significatio. q̄ est efficax in sacroꝝ formis. Sicut eñi lux se vbiq̄ꝫ diffūdit in instanti: ⁊ ocul⁹ subito intuet celū: cū tñ sit maxima distātia inter ea. sic est in hoc sacramēto. ¶ Scđo rñdet synagoge: dicēs. q̄ꝫ exemplū hui⁹ habet Danielis xiiij. de Abacuch. qui portat⁹ fuit ab angelo in ictu oculi a iudea in babylonē: ⁊ cibato daniele in mom̄to ip̄m reposuit in iudeā. In nouo quoq̄ꝫ testō đr q̄ꝫ ptes corpoꝝ humanoꝝ sūt in diuersis ptib⁹ mūdi dispse. ⁊ tñ in momento diuina virtute erit resurrectio corpoꝝ vt habetur. i. Coꝝ. xv. ¶ Decimo circa p̄dicamentum habitus: dubitāt philosophia ⁊ synagoga. quō nō apparet xpus in habitu glorie in hoc sacramēto sicut est in celo. Cū habitus gl'ie sit vna de dotib⁹ corpis glorificati. ⁊ xp̄s post resurrectionē habuerit corp⁹ glorificatū. videt q̄ꝫ in habitu gl'iose claritatis debeat apparere sub hoc sacramēto. Sancta mater ecclesia primo respondet philosophie dicens. Quia corpus christi non potest in propria specie videri nisi in vno loco. Unde cuz videatur in propria specie ⁊ adoretur in celo Ideo sub propria specie non videtur in hoc sacramento: sicut lux solis non potest videri ab oculo debili. quoniā excellens sensibile positum supra sensum corrumpit sensum. vt đr iij. de aīma. Secūdo respondet synagoge:

dicēs ꝙ etiā de⁹ nō apparuit in forma glie
sue. Nam in colūna ignis de nocte ⁊ in colū
na nubis de die p̄cedebat pplm quē eduxit
de egypto. Similiter in forma nubis opie-
bat tabernaculū testimonij. Uxor aūt Adā
ne dubitauit mori qꝛ viderat dn̄m. In no-
uo quoqꝫ testamēto apparuit xp̄s post re-
surrectionē suaꝫ discipulis ⁊ Thome. ⁊ nō
in habitu glie. qꝛ nō sustinuissent. sicut nec
in transfiguratione. Et sic pꝫ ꝙ caro xpi ve
re est cibus cōfortatiu⁹ mētis ⁊ corpis nr̄i.
hic p gratiā: tādem per gloriam. Amen.

¶ In festo scti Barnabe apl'i. sermo. xxxvij.

Estis ciuis sancto-
rū Eph. ij. ⁊ in epl'a p̄ntis solē-
nitatis. Btūs Aug⁹. li. x. de ci-
uita. dei dicit sic Nos ⁊ btī vna ciuitas sum⁹
dei. cu⁹ vna pars in nobis pegrinat̄. pars
etiā illis opitulat̄. Sup quo talem moueo
qōnem. vtrū btūs Barnabas vtute summe
caritatis meruit ascribi ciuis superne ciuita
tis. ad istam qōnem rn̄dent duo doctores
noui testamēti. ¶ Primus est btūs Aug⁹.
sup ps. liiij. dicēs sic. Duas ciuitates faciūt
duo amores. Hierl'm facit amor dei. Baby
loniā facit amor seculi. Interrogat ḡ se qs
qꝫ qd amet. ⁊ inueniet vbi sit ciuis. ⁊ si inue
nerit se ciuē Babylonie extirpet cupiditatē
plātet caritatē. Si aūt inuenerit se ciuē hie-
rusalē colat caritatē: speret libertatē. hec ille
¶ Secūdus est sctūs Tho. quotlibet de vtu
tibus in cōi. q. iij. art. i. dicēs sic. Phus dicit
viij. politicoꝝ. ꝙ ad hoc ꝙ aliqs sit bonus
politicus. reqritur ꝙ amet bonuꝫ ciuitatis.
Sicut aūt homo in ꝙtum admittit̄ ad par-
ticipandum bonū alicuius ciuitatis efficit̄
ciuis illius ciuitatis. ⁊ cōpetūt ei vtutes q-
dam ad operandū ea q sunt ciuiū ⁊ aman-
dum bonū ciuitatis. Ita cū homo per diui-
nā grām admittit̄ in participatiōe celestis
ciuitatis: que in visione ⁊ fruitione dei cōsi-
stit. fit quasi ciuis ⁊ socius illius btē societa
tis q vocat̄ celestis hierl'm. sm illud Eph.
ij. Estis ciues sanctoꝝ ⁊ domesti dei. Unde
homini sic ad celestia ascripto: cōpetūt que-
dam vtutes gratuite: q sunt vtutes infuse.
ad quarū debitā operationē preexigitur a-
mor boni cōis toti societati: quod est bonuꝫ
diuinū put est beatitudinis obiectū. Ama-
re autem bonū alicuius ciuitatis contingit
dupliciť. Unomodo vt habeat̄. Aliomodo
vt conseruetur. Amare autē bonū ciuitatis
vt habeatur ⁊ possideatur nō facit bonum
polliticū: quia sic etiam tyrānus amat bo
nū ciuitatis vt ei dn̄etur. quod est magis a
mare seipsum ꝙ ciuitateꝫ. Sibi em̄ ipsi ho
bonū cōcupiscit non ciuitati. sed amare bo
num ciuitatis vt cōseruet̄ ⁊ defendat̄. hoc
vere amare ciuitatē quod bonū polliticum
facit. intantū ꝙ aliqui propter bonū ciuita
tis cōseruandū vel ampliandū se periculis
mortis exponant. ⁊ negligant priuatum bo
num. Sic ergo amare bonū quod a beatis
participatur vt habeat̄ vel possideatur: non
facit hoīem se bene habētem ad beatitudi
nem. quia etiā mali illud bonū cōcupiscunt
Sed amare illud bonum sm se vt perma
neat ⁊ diffundatur ⁊ vt nihil cōtra illud bo
nū agat̄. hoc facit hominē bene se habente
ad illam societatem beatoꝝ. Et hec est cha
ritas qua qs deū ppter se diligit. ⁊ primos
qui sunt capaces beatitudinis. sicut seipsu
⁊ que repugnat omibus impedimētis bea
titudinis ⁊ in se ⁊ in alijs. Unde nunꝙ po
esse cū peccato mortali qd est beatitudinis
impedimentū. Tres aūt gradus possumus
cōsiderare in caritate. Deus em̄ maxime p
pter seipsum est diligēdus. Sūt em̄ quida
q libēter vel sine magna molestia separant
a vacatiōe diuie ꝯtēplatiōis: vt terrenis ne
gocijs implicent̄. ⁊ in his vel nihil vel mod
cū caritatis apparet. Quidā vo intm̄ dele
ctant̄ in vacatōe diuie ꝯtēplatiōis ꝙ eā de
se nolūt: etiā vt diuis obsequijs mācipētur
ad salutē primoꝝ. Quidā vo ad tm̄ culme
caritat ascēdūt ꝙ etiā diuinā ꝯtēplationē. l
cet in ea maxime delectent̄: pretermittūt. vt
deo seruiāt in salutē primoꝝ. ⁊ hec pfectio
in Paulo apparuit q dicebat. Ro. ix. Opta
bā anathema. i. separ⁹ esse a xp̄o p fratrib⁹
meis. Et Phil'. i. Desideriū hn̄s dissolui ⁊
cū xp̄o eē multo magis meli⁹. pmanere aūt
in carne: necessariū ppt vos. ⁊ hec pfectio e
pprie apl'oꝝ q p tuēda salute alioꝝ instite-
rūt. Un̄ significant̄ p angelos in scala Ja-
cob. ascēdentes qdem p ꝯtēplationē. descen
dētes vo p sollicitudinē quā de salute xp̄i p
ximoꝝ gerūt. hec Tho. Sctūs Barnabas
fuit oībus speculū sanctitatis. ⁊ exēplar reli
gionis. ⁊ in om̄i ope suo virilis ⁊ strennu⁹.
omni moꝝ bonitate cōspicuus. om̄i gratia
spūssancti plenus ⁊ omni vtute ⁊ fide pre-
clarus. Unde Actuū. xi. dicitur. Barnabas
erat vir bonus plenus spiritusancto ⁊ fide
ideo est is ciuis sanctoꝝ.

¶ Est is ciuis sanctoꝝ.
Salutari conuersione.
Supernali edificatione.
Singulari conuersatione.
Doctrinali eruditione.
Spirituali perfectione.

¶ Primo btūs barnabas

est ciuis sanctoꝝ. salutari cõuersione. Unde Act. iiij. dr. Joseph aūt qui cognominatus est Barnabas ab aplis qd est interpretatū filius cõsolationis. leuites cyprius gñe cuꝫ haberet agrū vendidit illū ꝛ attulit preciuꝫ ꝛ posuit ante pedes aploꝝ. Nam amor dei nõ deserit hoiem in pctm̄ lapsum. ſ circa ipsum oñdit quattuor. ¶ Primo suā potentiā dum a pctõ ipsum liberat. offensa em̄ nõ nisi p dilectioneꝫ tollitur: ſ per pctm̄ mortale hõ offensam dei incurrit. Dicit em̄ ꝙ deus pctõres odit inꝙtuꝫ vult eos puare vltimo fine quē his quos diligit preparat. ideo hõ nõ resurgit a pctõ nisi per grām dei per quā recuperat amicitia dei Esa. xliij. Ego sum q deleo iniqtates tuas ppter me. Et ps. Remisisti iniquitatē plebis tue: opuisti oīa peccata eoꝝ. ¶ Secūdo suā sapiām: dū vnū peccatū sine alio non remittit. Un̄ Aug. li. de pniā. Sunt plures quos penitet peccasse: ſ non oīno reseruātes sibi qdam in qbus delectent. non aiaduertentes dn̄m simul mutum ꝛ surdū a demonio liberasse. Per h docens nos nunꝙ nisi de oībus posse sanari. Nā qdaꝫ impietas infidelitat ē ab illo q iust ꝛ iusticia est: dimidiā sparevenia h ille. ¶ Tertio suā misericordiā. dū non est pctm̄ taꝫ graue qd nõ remittat. Unde Joel ij dr Benignus ꝛ misericors est ꝛ multe misericordie: ꝛ prestabilis sup malicia. Uinceret aūt deus ab hoīe: si homo vellet peccatum deleri: quod deus delere non vellet. sed hoc repugnat diuīe misericordie. Que dic Eze. xviij. Omniū iniquitatū eius quas operatus est: non recordabor amplius. Tāta em̄ est dei misericordia ꝙ nemo desperare debet de venia. ¶ Primo non peccati infectõe dum xps in cruce p Adam ꝛ semine suo patitur. Secundo non peccati cõtagione duꝫ deus pepercit Niniuitis simul inuolutis. ¶ Tertio non peccati magnitudine obiectiua. dum Petrum blasphemū ꝛ negantem xps respexit. ¶ Quarto nõ peccati magnitudine intensiua. dum Paulo membra laniātem xpus de celo conuertit. ¶ Quinto non pctõꝝ publicatione. dum Matheū euangelistaꝫ fecit: publicanū in tēplo iustificauit: in domo Zachei habitauit cum publicanis ꝛ pctõribus mãducauit. ¶ Sexto nõ peccatorum palliatione. duꝫ Dauid cõfitenti culpā suam pepercit. Ezechie flenti vitā indulsit. Nabuchodonosor cognoscēti pristinam dignitatem restituit. ¶ Septimo nõ ppter derisionē pmissam correptionē nõ seruando dum Pharaonē ꝛ egyptū sepe a plagis liberauit. Octauo non pctõꝝ recidiuatione dū pplo in deserto pctā remisit. ꝛ Petro legem tradidit: vt quotiens qs peccauerit totiens dimittat. ¶ Nono nou pctõꝝ turpitudine. duꝫ deprehensam in adulterio absoluit. ¶ Decimo nõ pctõꝝ multitudine. dū a magdalena. vij. demõia expulit. Undecimo nõ pctõꝝ longa ꝯtinuatione. dū latroni paradisum tradidit. Duodecimo nõ instrumētoꝝ ꝛ tēporis ad pniam puatione. dū cor cõtritū sine lingua. sine sensu. sine tēpore. deus nõ despicit. vt dicit psal. Hec sunt signa misericordie dei acceptātis pctõres ad grām. ¶ Quarto suam puidentiaꝫ. dum pctõri infundit cõstantiam ad virtutē ꝛ penitentiā. cuius firmitatis ꝛ cõstantie in cõuersione salutari sunt quattuor signa. ¶ Primo elegit ꝯtēnere res pprias tpales: ne deū offendat. vñ ppter vitandū scandalū vel turbationē hõ iuri suo dꝫ cedere. ſm illud Math. v. qui angariauerit te mille passus vade cū eo alia duo. ꝛ q abstulerit tibi tunicā da ei ꝛ pallium. ¶ Secūdo eligit patriā ꝛ parētes deserere sicut fecit Abraam. Geñ. xij. Tertio elegit ppt bonū delectabile pene se subijcere. sicut fecit Joseph nolens vxori phutifaris consentire. Geñ. xxxix. ¶ Quarto elegit morti succūbere. sicut fecit Susanna. Dani. xiij. ¶ Beatus barnabas cõuersus ad xpm doluit de culpa. sperauit de venia. satisfecit de offensa despexit terrena. pfecit in gratia. Unde glo. Act. ij. dicit. Destituendū pbat. qd tāgere deuitat. ꝛ docet calcandū esse aurum qd gressibus apostoloꝝ subdit.

¶ Secundo btūs Barnabas

est ciuis sanctoꝝ supernali edificatiõe ad quā cõcurrūt precipue quattuor. ¶ Primo fundamentuꝫ veritatis obiectiue s. veritas prima. Aliqd em̄ est primū in virtutib dirrecte per qd s. ad deū accedit. ¶ Prim aūt accessus ad deū est per fidē. ſm illud Heb. xi. Accedentē ad deum oportet credere. Et sic

ides ponit fundamentū supnalis edificij.
Ordinata eīn virtutū cōgregatio per quan
dam similitudinē edificio cōparat. in qbus
illud qđ est primū in acquisitione virtutū:
fundamento cōparat qđ primū in edificio
iacet. ⁊ hoc est pmus lapis xp̄s aut qui est
petra est tale fundamentū sm illud apli. i.
Cor. iij. Fundamentū aliud nemo pōt po
nere pter id qđ positum est qđ ē xp̄s iesus.
qđ qdem positū fuit a Petro dicēte Mat.
xvi Tu es xp̄s filius dei viui: ⁊ subdit. Sup
hanc petrā edificabo eccliam meā. Secū
do fundamentū vtutis subiectiue. s. humili
tas. Nam si accipiat fundamentū pfundo
terre super quo ponit pmus lapis. sic humi
litas est fundamentū spūalis edificij. quasi
remouens impedimentū edificio. Inquan
tum. s. expellit superbiā: cui deus resistit ⁊ p
bat hoīem subditū ad suscipiendū influxū
diuine gratie put euacuat inflationē super
bie. Unde dicit Iaco iiij. Superbis deus re
sistit: humilibus aūt dat grām. Et Aug. li.
de verbis dñi dicit Cogitas magnā fabricā
cōstruere celsitudinis. de fundamēto pus
cogita humilitatis. Hanc xp̄s precipue no
bis cōmendauit: qz per hāc maxime remoue
tur impedimentū humane salutis: q̄ cōsistit
in hoc q homo ad celestia ⁊ spūalia tēdat:
a qb impedit: dū in terris magnificari stu
det. Et ideo dñs vt impedimēta salutis au
ferret. exteriorē celsitudinē contēnendā. per
humilitatis exempla mōstrauit. Un Aug.
lib. de vera religione dicit. Tota vita xp̄i in
terris per hoīem quē suscipere dignatus est
disciplina moꝝ fuit: precipue humilitatē su
am imitandā preposuit dicēs. Discite a me
qz mitis sum ⁊ humilis corde. Et Greg. in
pastorali dicit. q argumentū redēptiōis no
stre inuenta est humilitas dei. Et sic humili
tas dicit spūalis edificij fundamētū. Ter
tio fundamentū virtutis firmatiue. inquan
tū remouet impedimentū credendi. ⁊ sic for
titudo dr fundamentū: inq̄tum remouet in
ordinatū timorē impedientē fidē. Unde su
per illud Luce xi. Dico vobis amicis meis
Dicit glo. q fortitudo est fidei fundamētū.
Nam sicut in fundamento edificij materia
lis ponunt lapides solidiores: sic et in fun
damēto edificij spiritualis ponit fortitudo.
sm illud Greg. in mor. vt habet. xxiiij q. i.
ca qz ex sola ecclesia catholica veritas cōspi
citur. apud se esse locum dñs perhibet. de q
videat. In petra moyses ponit vt dei faciē
cōtēpletur. qz nisi quis fidei soliditatē tenue
rit diuinaz presentiam non agnoscit. hec ibi
Quarto fundamentū virtutis connexiue
Nam ad rōnem fundamenti non solū reqi
ritur q sit primū sed etiam qđ sit alijs par
tibus edificij cōnexū. nō eīn esset fundamē
tum nisi ei alie partes edificij cohererent.
Connexio autē spūalis edificij est per cari
tatem. sm illud. Col. iij. Super oīa carita
tem habere que est vinculū perfectionis. ⁊
ideo fides sine caritate fundamētū esse nō
pōt: qz fides informis nō est fundamentū
sed fides formata. sicut dicit in glo. i. Cor.
xiij. Formatur autem fides per caritatē. Un
Aug. li. de correptiōe ⁊ grā. vt habetur de
pnīa dist. ij. §. hec ita caritas. dic sic. Firmū
fundamentū dei stat imobile habens signa
culū hoc. scit eīn dñs qui sunt ei hoꝝ fides
que per dilectionez operat. pfecto aut oīno
nō deficit: aut si qui sunt quoꝝ vita deficit: re
parant anteq̄ vita finiat ista ⁊ deleta iniq
tate que intercurrerat vsqz in finem perse
uerantia deputat hec ibi. Beatus Barna
bas fidei xp̄i veritatē magna stabilitate: hu
militate. atqz caritate predicauit. Un Act.
xiiij. dicit. Turbe q̄ erant in lystris vocabāt
Barnabam Iouem. ⁊ Paulū mercurium.
Sacerdos aūt Iouis qui erat ante ciuitatē
thauros ⁊ coronas ferens ante ianuas cū
pplis volebat sacrificare eis. qđ vbi audie
runt apli Barnabas ⁊ Paulus scissis tuni
cis suis exilierūt in turbas clamantes ⁊ di
centes. Uiri quid hoc facitis? Et nos morta
les sumus similes vobis homines annun
ciantes vobis ab his vanis conuerti ad deū
viuū qui fecit celum ⁊ terram ⁊c.

Tertio beatus Barna

bas est ciuis sctōꝝ singulari cōuersatione.
Un Prouer. xviij. dr. Uir amicabilis ad so
cietatē magis amicus erit q̄ frater. Socie
tas eīn ⁊ cōuersatio pctōꝝ est vitāda. ps. Cū
puerso puerteris. qz pter pctm̄ vni qnqz
tota societas piclitat. vt pz q̄druplici exēplo
Primū est de pplo dei ppt pctm̄ Nachor.
tpe Iosue. vt hr. xxiij. q. ij. c. si ea. ⁊. c. si ecclia
Et Moyses multos iussit occidi pter so
cietatē i ydolatria. vt hr. xxiij. q. iiij c. qd cru
dele. Secūdū est de Saule. i. q. iiij. §. Cōtra
dñs ad moysen etiā de Iona ibidē. Ter
tiū ē de Iuda xxiiij. q. i. c. nō turbat. Quar
tū ē de Petro ⁊ Anania. xxiij. q iiij. c. qđ xp̄s
Et de Paulo q̄ tradidit hoīez sathane. xxiij.

q.iiij.ca. q̄d crudele. hec aūt societas maloꝝ
est vitanda quo ad participationē pctōꝝ.
xxiij.q.iiij c.ecce inquiūt ca.a malis.ca. rece
dite. Societas aūt bonoꝝ semꝑ appetēda
est.psal'. Cū sancto sctūs eris: ꝛ cū viro inno
cente innocens eris. ꝛ cū electo electus eris
Ad hanc aūt societatē exigunt quattuor q̄
ponit paulus.ij. Coꝝ.i.dicēs. In simplicita
te ꝛ sinceritate dei ꝛ nō in sapīa carnali.sed
in gratia dei cōuersati sumus in hoc mūdo.
¶ Primū est ꝙ habeant planā ꝛ innocentē
ↄuersationē, ideo dicit in simplicitate ¶ Se
cundū est ꝙ in omībus que faciūt habeant
respectuꝫ ad deū.ideo dicit in sinceritate dei
¶ Tertiū est ꝙ querant cōem ꝛ non ꝓprias
voluntatem.ideo dicit.non in sapientia car
nali. Sapiētia em̄ carnalis ē qua homo sa-
piens sibi videt. ¶ Quartū est ꝙ omīa ista
a dei gratia recognoscant. ideo dicit.sed in
gratia dei. Beatus Barnabas spreta con
uersatione infideliuꝫ a xp̄o baptizatus per
aplos, ꝛ in euāgelio xp̄i eruditus ↄuersat᷑
est cū aplis. Unde Act.xi.dicit. Profect᷑
est aūt Barnabas Tarsum vt q̄reret Sau
lum, quē cū inuenisset perduxit Anthiochiā
ꝛ annū totū conuersati sunt in ecclesia: ꝛ do
cuerunt turbā multam ita vt cognoīarētur
primū Anthiochie discipuli xp̄iani ꝛc̄.

¶ Quarto beatus Barna

bas est ciuis sanctoꝝ doctrinali eruditione
Unde dicit. Mat.vlti. Euntes docete oēs
gentes. ad quā exigunt quattuor. ¶ Primo
magna auctoritas. Nemo em̄ debet mittere
seipsum sed vocatus a deo. Non omēs ha-
bent officiū predicandi: sed tantū qui a do
mino ad hoc eliguntur. ¶ Si qui autem se
dicant inuisibiliter missos probare debent
hoc per miraculorum operationem: vel per
sacram scripturam. vt habetur extra de he
retic.ca. cum ex iniūcto. beatus Barnabas
nō misit seipsum ad predicandū ¶ Sꝫ ꝑmo
fuit missus a spūsancto. Act.xi. Dixit spūs-
sanctus aplis. Segregate mihi Barnabā ꝛ
Saulum in opus ad qd̄ assumpsi eos. Se
cundo fuit missus a toto aploꝝ collegio. vn̄
subditur, tunc ieiunantes ꝛ orantes impo-
nentesqꝫ eis manus dimiserūt illos. ¶ Ter-
tio fuit missus a totius ecclesie vniuersali cō
cilio. Unde legit Act.xv. ꝙ Jacobus epi-
scopus Hierosolimitanis scripsit fratribus
qui erant Anthiochie: dicens. Placuit no-
bis collectis in vnū eligere viros ꝛ mittere
ad vos cum charissimis nostris Barnaba
ꝛ Saulo ꝛc̄. Quarto fuit missus tanq̄ ꝓ-
pheta domini: quia ꝓphetie spiritu claruit,
cum esset plenus spiritusancto ꝛ fide, vt dici
tur Actuuꝫ xi. Secundo magna veritas.
Unde legitur. Act.xv. ꝙ cum quidaꝫ iudei
ad fidem conuersi dicerent ꝙ non sufficie-
bat fides sine lege Moysi. Paulus ꝛ Bar
nabas viriliter restiterunt: ꝛ constanter ve-
ritatem euangelicam predicauerunt, ꝛ con-
tra illum errorem litteras ab aplis impetra
uerunt ¶ Tertio magna firmitas cum eniꝫ
iudei his q̄ dicebant a Paulo ꝛ Barnaba
contradicerent: isti constanter dixerūt. Uo-
bis oportebat primū predicari verbū dei, sed
quoniā repellitis illud ꝛ indignos vos faci
tis ꝛ iudicatis vite eterne: ecce cōuertimur
ad gētes. Sic em̄ precepit nobis dn̄s Act.
xiij. ¶ Quarto magna virtuositas. Multos
em̄ conuertit ad fidem. Actuū.xiij. Sequu-
ti sunt multi iudeorum ꝛ colentiuꝫ aduena
rum Paulum ꝛ Barnabam qui loquentes
suadebant eis vt permanerent in gratia dei
Audientes auteꝫ gentes: gauisi sunt. ꝛ glo
rificabant verbum dn̄i ꝛ crediderunt quot-
quot erant preordinati ad vitam eternā.

¶ Quinto beatus Barna

bas est ciuis sanctorum spiritali perfectiōe.
Sunt autem quattuor signa perfectionis
que fuerunt in ipso ¶ Primum est mentis
exultatio. Unde dicitur. Actuū.xi. Miserūt
Barnabam vsqꝫ Anthiochiam. qui cuꝫ per
uenisset ꝛ vidisset gratiam dei gauisus est:
ꝛ hortabatur omnes proposito cordis per-
manere in domino ¶ Secunduꝫ est corpo-
ris mortificatio. Unde dicitur. Actuuꝫ xiij.
Erant autem in ecclesia que erat Anthio-
chie prophete ꝛ doctores. in quibus Bar-
nabas ministrantes domino ꝛ ieiunantes
¶ Tertium est miserorum benigna com-
passio. Unde dicitur. Actuuꝫ.xi. In his au
tem diebus superuenerūt ab Jerosolymis
prophete Anthiochiam. Exurgens autem
vnus ex eis nomine Agabus, significabat
per spiritum famem magnam futuram in
vniuerso orbe terrarū que facta ē sub Clau
dio. Discipuli autē ꝓut quisqꝫ habebat pro
posuerūt in ministerium mittere habitanti-
bus in Judea fratribus: qd̄ ꝛ fecerunt mit-
tentes ad seniores per manus Barnabe ꝛ
Sauli. Et sic floruit elemosyna temporali
que consistit in necessariorum subministra

tione. Similiter floruit elemosyna spūali q̄
est in offense dimissione quando Johanni q̄
cognomiabatur Marcus offensam dimisit.
Cū em̄ hic Jobes marcus discipulus Bar-
nabe τ pauli eos reliquisset rediēs τ penitēs
a Barnaba est iterū in discipulū assumptus
vt dr̄ Actuū.xv. ¶ Quartū est aduersoꝝ per
pessio. Act.xv. Cū charissimis nostris bar-
naba τ Paulo hominibus q̄ tradiderunt aīas
suas p noīe Jesu xpi. Cuz em̄ puenisset Cy-
pruz τ multos infirmos sanasset supposito
illis euangelio sancti Mathei. qd̄ secū defe-
rebat tandem exiens inde perueniens Pa-
phum. maledicensq̄z tēplo ppter insolētias
viroꝝ τ mulierū qui nudi currebāt sua festa
celebrātes. nouissime deuenit salaminaz vbi
peracto martyrio felicē spm̄ dn̄o reddidit: p
pter qd̄ factus est ciuis sanctorum in regno
celorum. Amen.

¶ In natiuitate sancti Johannis baptiste. Sermo. xxxviij.

Quis putas puer iste erit: Luce. i. τ in euangelio p̄sen-
tis solennitatis. Beat⁹ August.
sermone. xij. de natiuitate sancti Joh. bapti-
ste. dicit sic. Sancti Joh. baptiste natalē ho-
die celebramus. Qua p̄muz re proposita oc-
currit questio nō p̄tereunda. Quare natalez
quo est ortus ex vtero Johanes: potius cele
bramus q̄ cuiuslibet apostoli vel martyris:
vel patriarche vel pphete. Si interrogamur
quid respondebimus: q̄tuz mihi videt: q̄tū
mearū viriū mediocritate occurrit. Hec cau-
sa est. Discipuli dn̄i nati τ p etatis accessum
ad annos capaciores pducti in discipulatū
assumpti sunt τ illoꝝ fides postea dn̄o adhe
sit. sed nullius eoꝝ natiuitas dn̄o militauit.
Recordemur pphetas. recolamus patriar-
chas. Nati sunt vt homies etatis accessu im
pleti spiritusancto pphetauerunt xpm. Na-
ti sunt vt postea pphetarēt. Jobes autē do-
minuz xpum ipsa natiuitate sua pphetauit.
quē cōceptum ex vtero salutauit. Hec ille. Et
lib. l. Omel. omel. xv. dicit sic. Deniq̄z q̄a in
magno sacramēto natus est Johānes ipsi⁹
solius iuste ecclesia natalez diē celebrat τ na
tale dn̄i celebratur: sed tanq̄ dn̄i. Date mihi
alium seruū p̄ter Jobem inter patriarchas.
inter aplos. cui⁹ natalez diē celebrat ecclesia
xpi. Passionū dies plurimis seruis celebra-
mus. natiuitatis diē nemini nisi iobi. h. ille.
¶ Sciendū q̄ p̄noiati in veteri testō anteq̄
nati: fuerunt septē. Primus fuit Jsaac. Un
Gen. xv. dixit angelus ad abrahā. Qui egre
diet de vtero tuo ipsum habebis heredem.
¶ Secūdus fuit Jsmael. Un̄ Gen. xij. dixit
angelus dn̄i ad Agar. Cōcepisti τ paries fi-
lium: vocabisq̄z nomē eius Jsmael. Terti⁹
fuit Samson. Un̄ Judic. xiij. Angelus dn̄i
apparuit vxori manue. τ dixit ad eā. Sterilis
es τ absq̄z liberis: sed cōcipies τ paries filiū
vocabisq̄z nomen eius Samson. Quartus
fuit Josias. Un̄ iij. Reg. xiij. Uir dei prophe
ta addo venit de iuda in sermone domini in
Bethel. τ exclamauit ꝯtra altare. τ ait. Alta
re altare. hoc dicit dn̄s. Ecce filius nascet do
mui Dauid Josias nomie τc̄. Quint⁹ fuit
Cyrus. Un̄ Esa. xlv. Hec dicit dn̄s xp̄o meo
Cyro cuius apprehendi dextram. ¶ Sextus
fuit Agag. Numeri. xxiiij. Dixit Balaā. extol
letur ppter Agag rex eius τ auferet regnū
eius. ¶ Septimus fuit Jeremias. Un̄ Jere.
i. Dixit dn̄s. priusq̄ te formarez in vtero no-
ui te. τ anteq̄ exires de vētre sanctificaui te.
¶ Quare autē fuerūt prenomiati rō est. quia
in veteri testō nullus fuit p̄noiatus nisi vl' q̄z
fuit pmotor salutis vl'is. aut quia speciale re
mouit impedimentū. Nā Jsmael p̄noiatur:
quia fuit psecutor Jsaac in qua persecutione
magis claruit virtus Jsaac τ in hoc fuit Jsa
ac saluatoris figura. Samson p̄nominatur.
quia noie τ actu fuit saluatoris figura. Josi-
as religione τ opere preostendit saluatorez.
Cyrus fuit liberator ppl'i a babylonica ca-
ptiuitate. Agag fuit causa trāslationis regis
Saul. in quo significabat regni veteris in re
gnum xpi translationē. Jeremias aūt prefi-
gurauit sanctificationē p xpm fiendā. s. p ei⁹
passionē. sm̄ illud Heb. vlti. Jesus vt sancti-
ficaret p suū sanguinē ppl'm extra portā pas
sus est. quā quidē passionē Jeremias verbis
τ mysterijs apertissime p̄nūciauit. τ suis pas
sionibus expressissime p̄figurauit. Jn nouo
aūt testō prenoiatur Jobes baptista τ san-
ctificatur in vtero. Unde Luce. i. ca. dixit an-
gelus Gabriel. Ne timeas Zacharia qm̄ ex-
audita est orō tua. τ Helizabeth vxor tua pa
riet tibi filiū τ vocab nomē ei⁹ Jobes τ spū
sancto replebitur adhuc ex vtero matris sue.
quia figurabat xpm p baptismalem sanctifi
cationem. i. Cor. vi. Sed abluti estis. sed sā-
ctificati estis. Ad quem quidē baptismū Jo
hannes suo baptismo homies p̄parauit. Et
quia vniuersi homines attendentes ad pre
nominationez eius extimabant illū magnū

in israel futurū mirabant dicentes in eius natiuitate. Quis putas puer iste erit?

¶ Quis putas puer iste erit.
- Sua annunciatione.
- Sua conceptione.
- Sua generatione.
- Sua religione.
- Sua reuelatione.
- Sua predicatione.
- Sua cōmendatione.
- Sua consummatione.

¶ Primo puer iste scz btūs Johānes erit gloriosus in sua annūciatiōe ¶ Sciendū ꝙ cum deus sit ipsa essentia bonitatis vnūqḋqꝫ est deo attribuenduz ꝫm sui optimū. Optimū autem in omi genere ⁊ cognitiōe practica: qualis est rō gubernationis. in hoc cōsistit ꝙ particularia cognoscant in q̇bus est actus. sicut medicus optimus est qui scit ⁊ cōsiderat nō solū vniuersalia: sed etiā q̇ potest cōsiderare minima ꝑticularia. ⁊ idem ptꝫ in ceteris. Unde oportet dicere ꝙ deus omniū etiā minimoꝝ habet rōnem gubernatiōis. Et hoc ꝓpter duo ¶ Primo rōne sue dignitatis. nam nō soluz pertinet ad perfectionē terreni regis ꝙ executores habeat sue gubernationis: sed etiā ad regis dignitatē: qꝛ ex ordine ministroꝝ potestas regia redditur preclarior ¶ Secundo ratione causalitatis. Nam cū per gubernationem res q̄ gubernantur sint ad perfectionē deducēde. tanto erit gubernatio ꝑfectior q̄nto maior ꝑfectio a gubernante reb⁹ gubernatis cōicatur. Maior autē perfectio est ꝙ aliquid in se sit bonū ⁊ etiam sit alijs causa bonitat᷑: q̄ si esset solūmodo in se bonum. Et ideo sic deus gubernat res vt quasdaz aliarū in gubernando causas instituat Sicut si aliq̇s magister suos discipulos nō solum scientes faceret. sed etiam alioꝝ doctores. Unde si solus deus gubernaret subtraheret ꝑfectio causalis a rebus ⁊ non totuz fieret per vnū qḋ fit per multa. Ideo ad gubernationē ecclie sancte assumpsit deus ydoneos ministros. s. patres veteris ⁊ noui testamenti simul cum angelis. Inter quos precipuū elegit Johānem baptistam. cuius annunciatio est mirifica quadrupliciter.

¶ Primo ex parte persone annūciantis. nā ab eodē angelo fuit prenūciatus quo ⁊ xp̄s scꝫ a Gabriele. Luce. i. Apparuit autē Zacharie angelus dn̄i stans a dextris altaris incensi ⁊ ait. Ne timeas Zacharia qm̄ exaudita est oratio tua: ⁊ Elizabet vxor tua pariet tibi filiū ⁊ vocabis nomen eius Johānes Ego em̄ sum Gabriel qui asto ante dn̄m: ⁊ missus sum loqui ad te: ⁊ hec nūciare tibi ⁊ euangelizare. Super quo Petrus damian⁹ in sermone dicit sic. Pensemus vir iste q̄ntū eniteat qui ⁊ a ꝓphetis ante predictus. ⁊ ab eodem quo dn̄s angelo nūciatus. Et Maximus in sermone dicit sic. Hic est cuius per angelum gabrielē prenunciat natiuitas nomen ⁊ meritum ¶ Secundo ex parte tēporis cōuenientis. Nam solus pontifex intrabat in sancta sanctoꝝ. Septimus em̄ mēsis quasi totus erat apud iudeos solēnis sicut ⁊ septimus dies. In prima em̄ die septimi mensis erat festum tubarum in memoriam liberationis Isaac quādo Abraam inuenit arietē herentē cornibus: qḋ representabant per cornua quibus buccinabāt. Erat em̄ festuz tubarū quasi quedā inuitatio vt prepararent se ad sequens festuz qḋ celebrabat die decima. Et hoc erat festū expiationis in memoriā illius beneficij quo deus ꝓpitiat⁹ est peccato populi de adoratiōe vituli ad p̄ces Moysi. vt habet Numeri. xix. Quo tēpore facta est ista annūciatio. Luce. i. Factum est aūt cuz sacerdotio fungeret Zacharias in ordine vicis sue ante deum ꝫm consuetudinem sacerdotij sorte exijt vt incensum poneret ingressus in templū dn̄i. Et om̄is multitudo erat populi orans foris hora incensi ¶ Tertio ex parte loci excellentis. Nam ad istum locū. s. sancta sanctoꝝ solus pontifex intrabat. Illa em̄ pars templi que dicit sancta sunctoꝝ. figurabat seculuz altius qḋ est spūaliuz substantiarū in quā partem solus summus sacerdos. ⁊ semel in āno introibat vt designaret ꝙ hec est finalis perfectio hominis. vt ad illud seculuz introducatur. Ad hunc quippe sacratissimū locū Zacharias introierat. Luce. i. Et erat plebs expectans Zachariam ⁊ mirabant ꝙ tardaret ipse in templo ¶ Quarto ex parte miraculi subsequentis. Nam zacharias qꝛ non credidit verbis angeli factus est mutus. Zacharias em̄ considerans suam senectutem ⁊ vxoris sterilitatem dubitare cepit. ⁊ more iudeoꝝ signum ab angelo requisiuit. Angelus autez pro eo ꝙ verbis suis non credidit ipsum taciturnitatis plaga percussit. Luce. i. Et dixit Zacharias ad angelum. Unde hoc sciam? ego em̄ sum senex ⁊ vxor mea ꝓcessit in die

bus suis. Et respondens angelus dixit ei. Ecce eris tacens ⁊ non poteris loqui vsq́ȝ in diem quo hec fient ꝓ eo ꝙ non credidisti verbis meis que implebunt in tempore suo

¶ Consueuit enim fieri dubitatio ⁊ excusari quadrupliciter. ¶ Primo ꝓpter ꝓmissorum magnitudinẽ. sicut legitur de Abrahã. Cuȝ em̃ dñs sibi ꝓmisisset ꝙ semen suũ terram chanaan possideret. Dixit ad eum Abraam Dñe deus vnde scire possum ꝙ possessurus sum eam. Et respondens dñs. Sume inq̃t mihi vaccam triennẽ ⁊c̃. Geñ. xv. ¶ Secundo ꝓpter nature impossibilitatẽ. sic̃ patet in sarra. Cum em̃ dixisset dñs: reuertens veniam ad te. ⁊ habebit sarra filiũ: risit sarra post hostium tabernaculi dicens. Postq̃ consenui ⁊ dñs meus vetulus ⁊c̃. Geneƀ. xviij.

¶ Tertio ꝓpter propriam fragilitatem. sicut patet in Gedeone qui ait. Obsecro mi dñe in quo liberabo israel? Ecce familia mea infima est in Manasse ⁊ ego minimus in domo patris mei. Et ex hoc signũ petijt. ⁊ accepit. s. de vellere ⁊ pluuia. Judi. vi. ¶ Quarto ꝓpter voti firmitatem. sicut patet de beata virgine que ait angelo ¶ Quomodo fiet istud: qm̃ virum non cognosco? Et respondens angelus dixit ei. Spũssanctus superueniet in te ⁊c̃. Luce. i. Quid est ergo ꝙ solus Zacharias ex eo ꝙ dubitauit plagaȝ incurrit cum ibi esset ⁊ magnitudo promissionis. Luce. i. Erit em̃ magnꝰ coram dño ⁊c̃. ⁊ multos filioꝝ israel ⁊c̃. vsq́ȝ parare domino plebem perfectam. Etiam fuit ꝓpria fragilitas quia talem filiũ habere indignum se reputabat. Etiaȝ fuit naturalis impossibilitas cum essent senes ⁊ infecundi: etiam tali operi non vacabant: q2 erant ambo iusti ante deum incedentes in omibus mandatis ⁊ iustificationibus dñi sine querela. ⁊ nõ erat illis filius eo ꝙ esset Elizabet sterilis ⁊ ambo ꝓcessissent in diebus suis. vt dicit. Lu. i. Dicit ꝙ hec punitio primo accidit Zacharie quadrupliciter. ¶ Primo quoniã discredendo locutus est. ideo silentio plectitur vt tacendo credere discat ¶ Secundo vt maiꝰ miraculum in natiuitate filij appareret. cuȝ enim in natiuitate Johannis loquela patri redditur miraculum miraculo cumulatur.

¶ Tertio congruum fuit vt vocem amitteret quando vox nascebatur ⁊ legi silentium imponebatur ¶ Quarto cum ipse a dño signũ peti erit ipsam taciturnitatem pro signo recepit. Et sic patet.

¶ Secundo iste puer erit gloriosus in sua cõceptione. Homo dicitur deificus participatione diuinitatis quadrupliciter. ¶ Primo dum deus animã sanctificat. Nam ſm Aug. missio dei inuisibilis fit ad sanctificandum creaturam. Sic ergo in eo ad quem fit missio oportet duo considerare. scȝ inhitationẽ gratie. ⁊ innouationeȝ quãdam per gratiam. Ad oẽs ergo fit missio inuisibilis in quibus hec duo inueniunt

¶ Secundo cum deus animã sibi gratificat Nam super cõmuneȝ modum quo deus est in creaturis per essentiam. presentiam ⁊ potentiam. Est vnus modus specialis qui cõuenit creature rõnali in qua. deus esse dicit sicut cognitum in cognoscente: ⁊ amatuȝ in amante. Et quia cognoscendo ⁊ amando creatura rationalis sua operatione attingit vsq́ȝ ad ipsum deum. ſm istuȝ specialeȝ modum deus non solum dicitur esse in creatura rationali: sed etiaȝ habitare in ea sicut in templo suo. Sic ergo nullus alius effectus potest esse ratio ꝙ deus sit aliquo nouo modo in creatura rationali nisi gratia gratum faciens ¶ Tertio dum deus animã sibi assimilat. Nam anima per gratiam conformat deo. Unde ad hoc ꝙ deus inhabitet mentẽ nostram per gratiam oportet ꝙ fiat assimilatio illius ad deum per aliqͦd gratie donuȝ Et quia spũssanctus est amor per donuȝ caritatis attendit missio spũssancti. Filius autem est verbum spirans amorem. Unde dicit Augꝰ. ix. de trini. Verbum qͦd insinuare intendimus cum amore noticia est. Filius ergo mittit in mentẽ nostram ſm talem instructionẽ intellectus quo ꝓrumpat in affectum amoris: vt dicit. Joh. vi. Omis q̃ audit a patre ⁊ didicit venit ad me. Et in ps̃. In meditatione mea exardescit ignis talis autẽ noticia experimentalis: dicit ꝓprie sapientia. i. sapida scientia ¶ Quarto dum deus animã in gratia augmentat. Nam ſm ꝓfectuȝ virtutis aut augmentũ gratie fit missio inuisibilis. Unͦ Augꝰ. dicit. iiij. de trini. ꝙ tunc cuiq́ȝ mittit filius cum a quoq̃ cognoscitur atq́ȝ percipitur q̃tum nosci ⁊ percipi potest. etiam ꝓ captu vel ꝓficientis in deum vel perfecte in deo anime rationalis: sed tamen ſm illud augmentũ gratie precipue missio inuisibilis attendit quando aliquis ꝓficit in aliquem nouuȝ actum vel nouũ statum gratie: puta cum aliquis proficit

di gratiam miraculorũ: aut ꝓphetie vel in hoc ꝙ feruore caritatis exponeret se martyrio aut renunciet his que possidet: aut quodcunqȝ opus arduum aggrediatur. Beatus Johannes fuit deificus in sua conceptione his modis. ¶ Primo deus animã eius sanctificauit. dum per miraculũ fuit generatus Unde Maximus in sermone dicit. Decuit vt de matre sterili nasceret qui fecunditatẽ virginis reuelabat. quatenus mirabilez partum mirabiliter natus ostenderet. Et Petrus damianus in sermone dicit. Cui enim meditanti natiuitatem Johãnis non mox occurrit natiuitas xp̃i. presertim cum nascẽdi Johannem de patre sene ⁊ sterili matre nulla extiterit cã alia ꝙ̃ vt mirabiliter natꝰ precederet singulariter nasciturum. hec ille. ¶ In cuius signum dixit angelus ad Mariam virginẽ. Et ecce Elizabeth cognata tua ⁊ ipsa concepit filiũ in senectute sua. Lu. i. ¶ Secundo deus animaȝ eius gratificauit. dum a culpa originali fuit purgatus. Unde Petrus damianus in sermone dicit. Johannem ante legalis mandati quodcunqȝ remedium impleuit spiritussanctus ⁊ ipsuȝ qui noue gratie preco enituit. ⁊ ad euadendum originale peccatuȝ supra legem supra humane conditionis ordinez electio diuina prouexit. hec ille. Licet enĩ circuncisio auferet originale peccatum. Johãnes tamen illa non indigebat. cum esset a tali sorde iaȝ immunis. Jerem. i. Anteꝙ̃ exires de ventre sanctificaui te. Tertio deus aĩam eius sibi assimilauit: dum fuit diuina gratia illustratus. ⁊ hoc ꝙ̃tum ad diuinoꝝ cognitionem. Unde Maximus in sermone ait. Intantum autem in beato Johãne specialis prefulsit electio: vt ante mereret annũciare dñm: ꝙ̃ linguam qua annũciare posset acciperet. Deniqȝ Elizabeth vetus illa mulier: ⁊ noua mater venienti ad se beate Marie in ipso salutationis occursu ait. Ecce ex quo facta est vox salutationis tue in auribꝰ meis exultauit in gaudio infans in vtero meo. Quid est hoc miraculi fratres? Que tãtoꝝ nouitas gaudioꝝ. vt habere se in vtero Elizabeth testaretur infantem qui necdum semetipsum sentiens dñicum iam sentiret aduentũ. Uere puer iste oĩm beatissimus paruulorum qui intra viscera materna adhuc conclusus adesse saluatorem mundi cecinit qui quod necdũ sermõe poterat ꝓphetico gaudio reuelauit. Nullꝰ ignorat charissimi. omnem paruulum materno ab vtero ꝓdeuntẽ inter ipsa lucis exordia: mestis concrepare vagititibus. Solus baptista dñi vltra legez nascẽtiũ natiuitatẽ suã leticie exultatiõe preuenit. h̃ ille. ¶ Beata virgo habuit tres filios ¶ Unũ naturalẽ. s. xp̃m iesum quẽ de suis visceribꝰ generauit. ⁊ hec est cognatio nãlis ¶ Aliũ legalẽ. s. Johẽm euãgelistã quẽ ex rescripto ⁊ mandato p̃incipis in filiũ adoptauit qñ xp̃s ei dixit mulier ecce filius tuꝰ. ⁊ h̃ est cognatio legalis ¶ Tertiũ spũalẽ. s. iohẽz baptistã. quẽ p spũmsctm̃ in matris vtero baptizauit. Cũ enĩ Elizabeth salutauit: mox infans in vtero exultauit ⁊ spũmsctm̃ recepit ⁊ ab originali pctõ mũdatus fuit. Et sic virtute verbi virginei baptismũ spũssancti recepit. Et btũs iohẽs iã spũsancto repletus. Lu. i. Spũsancto replebit: adhuc ex vtero matris sue sensit filiũ dei venire ad se. ⁊ pre gaudio in mr̃is vtero tripudiauit. ⁊ motu salutauit quẽ voce nõ potuit. Exultauit enĩ q̃si gestiẽs salutare ⁊ dño suo assurgere. Un̄ Cryß. ait Jõ xp̃s fecit mariã salutare Elizabeth vt sermo ꝓcedẽs de vtero mr̃is vbi hitabat dñs p aures Elizabeth ingressus descẽderet ad iohãnẽ vt illic eũ vngeret in ꝓpham. ¶ Quarto deꝰ aĩam eiꝰ in gratia augmẽtauit duz in mr̃is vtero est letificatꝰ. Un̄ Petrꝰ damianus in sermone dicit. Precessit itaqȝ dñm p̃cessit ⁊ semetipsuȝ: qȝ cũ necdũ posset hoibꝰ verba depromere potuit latentẽ in vtero virginis. s. regẽ celi maternis viscceribꝰ nũciare. h̃ ille. ¶ Nam grãm obtinuit qua suis meritis matri ꝓphetie spm̃ tradidit. Un̄ Cryß. ait Quis ꝓpharũ cũ esset ꝓpha: ꝓphaȝ facere potuit. Helyas q̃dẽ vnxit Helyseũ in ꝓphaȝ nõ tñ illi ꝓphetandi grãm donauit. Iste autẽ in vtero matris exultans diuini introitꝰ scientiã matri donauit. ⁊ os illius in verbo cõfessionis aperuit vt cuius nõ videbat ꝑsonã cognosceret dignitatẽ dic̃. vñ h̃ mihi vt veniat mater dñi mei ad me: hec ille. ⁊ sic pȝ ⁊c̃.

¶ Tertio puer iste erit glorios

riosus in generatiõe. id est in natiuitate sua ex vtero. In qua fuerunt quattuor miranda. ¶ Primo matris prophetatio. Unde Ambrosius super Lucã dicens. Nomen filij per ꝓphetam didicit quod a marito muto discere nequiuit. Nam in circuncisione vocabant eum nomine patris sui Zachariam ⁊ dixit mater eius nequaꝙ̃: s; vocabit iohãnes. Luce. i. ¶ Secundo lingue p̃ris reseras

Virgo Maria habuit 3 filios
Naturalem
legalem
spiritualem

tio.quia postulans zacha pugillarez.mox vt
nomẽ iohis scripsit.solutũ est vinculũ ligue
ei⁹.Luc.i.Vñ ambro.Respicite iohem quã
ta vis sit in ei⁹vocabulo:cui⁹nũcupatio red/
dit muto vocẽ.patri pietatẽ:pplo sacerdotẽ.
Prius em̃ erat tacens lingua:sterilis filio.p̃
natus officio.At vbi iohes nascit̃.fit repẽte
pater ppheta.loquele vsuz recipit.plẽ a sctõ
suscipit sacerdotẽ fũctio recognoscit. hec ille.
Et maxim⁹ in sermõe dicit.Illud etiã q̃ stu/
pendum q̃q3 magnificum q̃ Zacharias sa/
cerdos pr̃ futurus pphete q̃ angelo loquẽti
nõ credidit.vsum loquẽtis amisit donec pro
missione cõpleta natus noui hoĩs p̃co.pr̃ne
lingue vincula relaxaret.Os q̃dẽ qd̃ angel⁹
clauserat pmissus ab angelo filius reserauit
vt agnosceret anxius senex per eũ se sibi red
ditum quẽ de se non crediderat nasciturũ ne
dubitaret vltra illũ diuint⁹ vel pmissum vel
natũ fuisse.cui⁹causa se τ amisisse pbabat τ
recepisse sermonẽ.hec ille. Tertio phetalis
p̃nũciatio.Nã zacharias pater ei⁹implet⁹spi
ritusctõ pphetauit dicẽs.Bñdict⁹ dñs deus
israel τc.Luce.i.Vñ Beda in omel.dic.Ip
si etiã patri quẽ incredulitas mutũ reddide/
rat ad salutandũ noue p̃conẽ gr̃e os τ ligua
reserantur:nec solũ facultas deũ bñdicẽdi re
stituitur.sed de eo etiã pphetãdi virt⁹augef.
hec ille. Quarto singularis exultatio.Nam
angelus p̃dixerat.τ multi in natiuitate eius
gaudebunt.Luc.i.Vñ Beda in omel.dicit.
Senes ac diu infecũdi parẽtes dono nobilis
sime plis exultant.Vñ merito sancta p orbẽ
eccl̃ia.hui⁹tm̃mõ post dñm etiã natiuitatis
diem celebrare ɔsueuit.q2 sicut nato dño pa/
storibus apparens angel⁹ait.Ecce euange/
lizo vobis gaudiũ magnũ qd̃ erit om̃i popu
lo.quia natus est nobis hodie saluator qui ẽ
xp̃us dñs.ita etiã angelus nasciturũ zacha/
rie p̃dicens Johãnem.τ erit inq̃t gaudiũ ti/
bi τ exultatio.τ multi in natiuitate eius gau
debunt.hec ille τc.

Quarto puer iste erit glo

riosus sua religione. Sciendũ q̃ homo bo/
nus seruus dei potest dici angelicus eo q̃ as
sumatur ad ordines angelorum.nõ quidẽ p na
turã.q2 si cõsiderent̃ angelorum ordines solum
q̃tum ad gradus nature.sic hoĩes nullo mõ
assumi possunt ad ordines angelorum.q2 sem/
per remanebit naturarũ distinctio.Sed hoc
põt fieri p gr̃am quadrupl̃r. Primo p gra/
tiaz gratũ facientẽ.sicut pmisit xp̃s Math.
xxij.Erunt hoĩes sicut angeli dei in celo.Et
Luce.xx.Filij resurrectiõis erũt equales an/
gelis.Illud em̃ qd̃ ex parte nature se habet
vt materiale in rõne ordinis cõpletiuũ vero
est:qd̃ est ex dono gratie q̃ dependet ex libe/
ralitate dei:nõ ex ordine nature.Et iõ per do
num gratie hoĩes mereri possunt tantã glo/
riam q̃ angelis equẽtur s̃m singulos ange/
lorum gradus qd̃ est hoĩes assumi ad ordĩes
angelorum. Secũdo p gr̃am gratis datã.Naz
ordinibus angelorum officia quedaz cõpetunt
vtpote custodire.miracula facere.demões ar
cere.τ hmõi.Sed ex quadam speciali dispen
satione interdũ sanctis cõcedit vel viuis vel
mortuis officia hui⁹ exercere:vel miracula
faciendo.vel demones arcẽdo.vel aliq̃d hu/
iusmodi.vt Augu.dicit li.de cura p mortuis
agenda. Tertio p ministrationẽ.Virt⁹ em̃
angeli cũ sit pticulare agẽs nõ attingit totũ
vniuersum.sed sic attingit vnũ qd̃ non attin
git aliud.ideo ita est hic qd̃ nõ est alibi.Crea
tura aũt corporalis p angelos administraf.
Cũ ergo aliq̃d est faciendũ p angelũ circa a/
liquã creaturã corporeã de nouo applicatur
angelus ille corpori sua virtute.ps.Benedi
cite dño omẽs angeli ei⁹ministri ei⁹q̃ facitis
voluntatẽ ei⁹.Et iterũ angelis suis de⁹ man/
dauit de te:vt custodiãt te in omib⁹vijs tuis.
Et heb.i.Omẽs sunt administratorij spi.in
minist.missi pper eos qui hr̃.api.salutis.Et
homo hãc admĩstratõez suscipit.Vñ.i.Cor.
iiij.Sic nos existimet hõ vt ministros xp̃i.τ
dispensatores ministeriorũ dei.Et.i.Petri.
iiij.Dispensatores multiformis gratie dei.
Quarto p illuĩatõez.Vñ Dyo.dicit.iij.ca.
cele.hierar.q̃ reuelatiões diuorum pueniũt ad
hoĩes mediãtib⁹angelis.hui⁹aũt reuelatões
sunt illumĩatões:iõ hoĩes illuminant̃ ab an/
gelis.Et sicut in actiõib⁹naturalib⁹agens or
dinat̃ ad patiẽs:ita in illumĩatiõe τ locutõe
humana doctor ordinat̃ ad discipulum.τ sic
vn⁹homo docet aliũ. Beat⁹ Johes bapti/
sta merito põt dici homo angelic⁹.his quat/
tuor modis. Primo p gr̃am gratũ facientẽ
quã adeptus est virtute humilitatis τ subia
centie qua noluit se parificari supiori cũ ess3
tante sctĩtatis vt estimaref esse xp̃s.requisi/
tus a iudeis humilit̃ rñdit dicens.Non sum
ego xp̃us.s3 dixit se esse vocem xp̃i.Esa.xl.τ
Math.iij.Ego vox clamãtis i deserto.Etiã
nec equali cũ dixit.Nõ suz helyas.cũ tñ spũ
τ virtute fuerit Helye equalis.Vñ xp̃us di/
xit de eo.Math.xi.Si vultis scire ipe est he

lyas. ⁊ angelus dixit Luc. i. Ipse p̄cedet illū
in spū ⁊ virtute helye. nec etiā inferiori. vt di
xit. Non sum ꝓpheta. cū tn̄ esset plusq̄ pro-
pheta. vt testat̄ de eo xp̄us. Math. xi. ca. i. Et
ideo habuit officiū seraphin ꝑ charitatis in-
cendium. zelo em̄ dei velut helyas succensus
est. Secūdo ꝑ grām gratis datā. quā adep-
tus est virtute puritatis ⁊ innocentie. Nam
septimo etatis sue anno corruptelā mūdi fu
giens desertū petijt. vbi. xxv. annis heremiti
cam vitā duxit. Luce. i. Puer aūt crescebat ⁊
cōfortabat̄ spū. ⁊ erat in deserto vsq̄ȝ in diez
ostensionis sue ad israel. Unde habuit offi
cium cherubin ꝑ scientie plenitudinem ꝓpt̄
quod dicitur Lucifer. Job. xxxviij. Quia fuit
terminus noctis ignorātie. ⁊ initiū lucis gra
tie. Habuit etiam officiū potestatuȝ ꝑ quas
potestates cōtrarie arcētur q̄ non potuerūt
nocere sibi iam sanctificato. A nobis etiam
arcebat cum ad baptismuȝ nos disponebat.
Habuit etiam officiū virtutum ꝑ quas fiunt
miracula que ip̄e circa se exhibuit. s. locustas
⁊ mel siluestre comedens. pilis camelorꝝ in-
dutus ⁊c. Tertio ꝑ mīstrationē quā adep-
tus est virtute paupertatis ⁊ indigentie mū
dum penitus abnegās ne leui saltem macu-
lare vitam famine posset. Unde habuit offi-
cium thronorꝝ ꝑ iudicij equitateȝ. quia argu-
ebat Herodē Johānes dicens. Non licet ti-
bi habere vxorem fratris tui. Mar. vij. Etiaȝ
habuit officium dn̄ationum que docent nos
erga subditos dn̄m gerere. Joānes aūt ama
batur a subditis. q2 omnis hierosolyma exi-
bat et veniebat ad eū. Math. iij. A regibus
aūt timebatur. quia herodes metuebat Jo-
hanneȝ sciens eū virū sanctū ⁊ iustū. Mar.
vij. Habuit etiā officiū p̄ncipatuū qui docēt
nos superiores vereri. Et Johānes de se
dicebat. Qui de terra est de terra loquit̄. De
xp̄o aūt dicebat. Qui de celo venit sup̄ om̄s
est. Et iterum. qui post me venit. s. natiuitate
humana. ante me factus est. i. prelatus mihi
dignitate diuina cuius nō sum dignus corri-
giam calciamenti soluere. i. sacramentū incar
nationis intelligere. Quarto ꝑ illumīatio-
nem quam adeptus est virtute austeritatis
⁊ penitētie. Unde habuit officiū archaage-
loruȝ ꝑ maiorꝝ reuelationē. sicut quādo reue
lauit sacramēta nostre redēptionis: dicens.
Ecce agnus dei. ecce qui tollit peccata mūdi
Habuit etiā officiū āgelorꝝ ꝑ minorꝝ annūci
ationem. scȝ spectantiuȝ ad mores. dicēs. pe-
nitentiam agite ⁊c.

Quinto puer iste erit glo-
riosus sua reuelatione. Factū est aūt verbuȝ
dn̄i super Johānem zacharie filiū in deserto
⁊ venit in oēm regionē Jordanis: predicās
baptismū penitētie in remissionē peccatorū.
vt dicit̄ Luce. iij. Sciendum q̄ reuelatio ⁊
manifestatio Johānis fuit quādo exiuit de
deserto ad p̄dicandum baptismū penitentie
in remissionē peccatorꝝ. Ille em̄ baptismus
vt Beda dicit. erat quoddā inductiuū ad pe
nitentiam. ⁊ quasi quedā protestatio qua ꝓ
fitebātur homīes se penitentiā acturos. Un̄
predicabat baptismū penitētie. i. inducenteȝ
ad penitētiam. que quidem penitentia indu
xit homīes ad remissionē peccatorꝝ. Tota ei
doctrina ⁊ operatio Johānis erat prepara-
toria ad xp̄m. sicut ministri ⁊ inferioris arti-
ficis est preparare materiam ad formā quaȝ
inducit principalior artifex. Gratia autē cō-
ferenda erat hoībus per xp̄m. ſm illud Joh.
i. Gratia ⁊ veritas per Jesum xp̄m facta est
Et ideo baptismus Johannis gratiā nō con
ferebat. sed solū ad gratiam p̄parabat qua-
druppliciter. Primo ꝑ doctrinam Johānis
inducentem hoīes ad fidem xp̄i. Ideo quan
do vidit xp̄m venientē ad se: dixit. Ecce agn⁹
dei. Johan. i. Quem spūsancto reuelante co-
gnouit. Unde etiaȝ discipulos suos ad xp̄m
misit instruendos: dicēs. Tu es qui ventur⁹
es. an alium expectamus. Mathei. xi. Se-
cundo assuefaciendo homīes ad ritum bap-
tismi. Unde August. in Enchiridion dicit. vt
habetur de ꝯsecra. dist. iiij. Non regenerabā
tur vel renascebantur qui baptizabant̄ bap-
tismo Johannis. sed quodam p̄cursiuo illi⁹
ministerio qui dicebat: parate viā dn̄o. i. xp̄o
in quo solo renasci poterant qui parabantur
Hec ibi. Et grego dicit in quadam omel. q̄
ideo baptizauit Johānes vt p̄cursionis sue
ordinem seruans qui nasciturū dn̄m preue-
nerat nascendo. baptizando quoq̄ȝ preueni-
ret baptizaturum. Unde etiā xp̄m et reuerē-
tia baptizare timuit. dicens. Ego a te debeo
baptizari: ⁊ tu venis ad me: ⁊ dn̄s ad eū sine
modo. vbi vt crisostomus dicit. Ostendit̄ q̄
xp̄s postea baptizauit Johānem. Certū em̄
est vt hierony. dicit. q̄ sicut xp̄us baptizat⁹
fuit a Johāne in aqua. ita iohānes a christo
erat in spiritusancto baptizādus. Tertio ꝑ
penitentiam preparādo homines. ad suscipi
endum effectum baptismi xp̄i. Unde Beda
dicit. q̄ quantum cathecuminis nondum ba

ptizatis prodest doctrina fidei tantū ꝓfuit baptismus Johannis ante baptismū xp̄i. Quia sicut ille predicabat penitentiam ⁊ baptismū xp̄i prenunciabat. ⁊ in cognitionē veritatis que mundo apparuit attrahebat. sic ministri ecclesie qui primo erudiunt. postea peccata eoꝝ redarguūt. deinde in baptismo xp̄i remissionē ꝓmittūt. Ideo Johā. dixit. vt habetur Joh. i. Qui misit me baptizare in aqua ille dixit mihi. super quē videris sp̄m descendentem ⁊ manentē sup eū. hic est qui baptizat in sp̄ūsancto. ⁊ ego vidi ⁊ testimoniū perhibui. quia hic est filius dei. Inde est etiā ꝙ baptizandi a Johanne cōfitebant̄ peccata sua. vt dr̄ Math. iij. nō ꝙ illa cōfessio peccatoꝝ fieret ad remissionē peccatorū statim per baptismū Johānis exhibendā ſ ꝯ̄ndam per penitentiā cōsequētem ⁊ effectū baptismi xp̄i ad quem penitētia illa preparabat.

¶ Quarto ad manifestationē diuinitatꝭ xp̄i. Unde ip̄e Johānes dicit. vt habet̄ Jo. i. Ut manifestet̄. s. xp̄s in israel. ꝓpterea veni ego in aqua baptizans. Concurrentibus eñ turbis xp̄m annūciabat ꝙ quidē sic facilius factū est quasi per singulos discurrisset. vt Criso. dicit sup Joh. Qd̄ pz ex forma baptismi eius. dicit eñ Pau. Act. xix. Johes baptizat baptismo penitētie pp̄lm: dicēs in eū qui venturus est post ipsum vt crederēt. hoc est in Jesum. Licet eñ xp̄s venisset in carnē ⁊ ad baptismū. nōdum tñ venerat in cognitionem hoīum. de cuius noticie aduentu Johannes intelligebat qñ baptizabat. ⁊ hoc rōnabiliter quia in baptizando xp̄m: vidit celum apertū qꝛ intellexit baptismo iam sāctificato p xp̄m apertum esse celum hoībus. qd̄ primo homī preclusum fuerat p pctm̄. Uidit sp̄msanctū in specie columbe sup xp̄m baptizatū. audiuit vocē patris ꝓtestantis. Hic est filius meus dilectus. Audiuit etiā xp̄m orantē. Unde signanter dicit̄ Lu. iij. ꝙ Jesu baptizato ⁊ orāte apertū est ei celum. i. oībus ꝓpter eū. sicut si impator diceret alicui p alio petēti. Ecce h̄ beneficiū nō illi do: sed tibi. i. ꝓpter te illi. vt Crisostomus dicit super Matheum.

¶ Sexto puer iste erit gloriosus in sua p̄dicatōe.

Ip̄e nāq̧ suā p̄dicationē inchoauit a pn̄ia dicēs. pn̄iam agite. appropinquabit eñ regnū celoꝝ. Math. iij. in q̄ p̄dicatōe quattuor generibus hoīū dedit leges q̄bus bene viuerēt. Un̄ Ambro. sup Luc. vt h̄r dis. lxxxvi. dicit sic. In singulis quoq̧ generibus hoīum cōueniēs tribuit sctūs baptista r̄nsum vnū oibus. oēs in cōe āmonent̄ vt cōferāt nō h̄ntī. Misericordia eñ plēitudo virtutū est. ⁊ iō oibus est p̄posita forma virtutis.

¶ Primo phariseis dedit legē pn̄ie. dicēs. illō Math. iij. ꝓgenies viperarū q̄s demōstrauit vobis fugere a futura ira? Facite ḡ fructū dignū pn̄ie. ⁊ ne velitis dicere inter vos: patrē habemus Abrahā dico eñ vobis. qꝛ potēs est deus de lapidibus istis suscitare filios Abrahe. Jam eñ securis ad radicē arboris posita est. Ois ḡ arbor q̄ nō facit fructū bonū excidet̄. ⁊ in ignē mittet̄. Ego quidē baptizo vos in aqua in pn̄iam. Et Lu. iij ponūtur eadē v̄ba

¶ Secūdo dedit mercatoribus legē mīe. dicens illud Luce. iij. Qui h̄z duas tunicas det non h̄ntī: similiter ⁊ escas. ¶ Tertio officialibus imperatoris dedit legē iusticie. dicēs illud Luc. iij. Nihil amplius ꝙ̄ qd̄ ꝯstitutū est vobis faciatur. ⁊ dis. lxxxix. ca. In singulis dicit̄ sic. Ita publicanis ne vltra ꝓscriptū exigāt. Quarto militibus dedit legē clementie. dicēs illud Luc. iij. Neminē cōcutiatis neq̧ calūniā faciatis. ⁊ cōtenti estote stipendijs v̄ris. Et dis. lxxxvi. ca. in singulis dicit̄ sic. Militibus ne calūniam faciāt ⁊ ne p̄dam requirant. docēs idcirco ꝯstitutū militie stipendiū. ne dum sumptus querit̄ predo crasset̄. Hec ibi. ⁊ sic patet.

¶ Septio puer iste erit gloriosus in sua cōmendatione.

Sciendū ꝙ in veteri testō fuerūt singulariter cōmēdati q̄ttuor. ¶ Primo noe. cui dixit deus Geñ vij. Te eñ vidi iustū corā me ex oibus gentibus. Secūdo Moyses. de q̄ dixit deus Nume. xij. Si q̄s inter vos fuerit ꝓpheta dn̄i in visione apparebo ei vel p somniū loquar ad eū. ac nō talis seruus meus Moyses: qui in oī domo mea fidelissimus est. Tertio Dauid. de q̄ dixit deus i. Reg. ¶ Inueni hoīem s̄m cor meum. ¶ Quarto Job. de q̄ dixit deus ad sathan Job i. Nunq̄d cōsiderasti seruū meū Job. ꝙ non sit ei similis ī terra. vir simplex ⁊ rectus ac timens deū ac recedēs a malo. In nouo quoq̧ testō fuerūt p̄cipue cōmendati quattuor. ¶ Primo nathanael. de q̄ xp̄s ait. Jo. i. Hic ē vere israelita in quo dolus nō est. Secūdo Petrus. de quo dixit xp̄us. Math. xvi. Beatus es Symō bariona. quia caro ⁊ sanguis non reuelauit tibi. sed pater meus qui est in celis. Tertio centurio. de quo xp̄s ait Mathei. viij. Amen dico vobis: nō inueni tantā fidem in israel. Quarto Paulus. de quo xp̄s

sit Actuuz.ix. Uas electionis mihi est iste: vt portet nomē meū corā gentibus ꝛ regib⁹ ꝛ filijs israel. Super omnes autē Johānes cōmendatur. Unde xp̄us ait de ipso Math. xi. Amen dico vobis: nō surrexit inter natos mulieruz maior Johāne baptista. Sup quo Augu. in sermone dicit sic. Magnus Johānes. cui⁹ magnitudini etiaz saluator testimonium perhibuit dicēs. Non surrexit inter natos mulierum maior Johāne baptista. p̄cellit cunctis. eminet vniuersis. antecedit p̄phetas. supergreditur patriarchas. ꝛ quisquis de muliere natus est inferior est Johāne. Dice ret fortasse aliquis. Si inter natos mulieruz Johānes maior est: maior est saluatore. Absit. Johānes em̄ ex muliere. Xp̄us ex virgine natus est. Hec ille. Et Petrus damianus in sermōe ait. Johānes hūanoꝝ limes est meritorum. q̄tumcūq₃ em̄ apostolici senatus excellat auctoritas. q̄tumcūq₃ vel patriarcharum fides in diuina agnitiōe p̄ficiat. vel oraculo prophetarum ad reseranda archana cōualescat. q̄tumlibet cumulet triūphantium gloria martyruz. q̄tumuis exfloreat vernās pudicitia virginū. vel in verbis vite se exerceat lingua doctorum citra metam Johānis omnino cohibentur nihil perfectionis vltra progreditur. hec ille. Habuit enim perfectionem omniū sanctorum. ¶ Primo angeloruz Malachie. iij. Ecce ego mitto angelum meū qui preparabit viam ante faciem meam.

¶ Secundo patriarcharum. quia assimilatur lucerne. Johan. v. Ille erat lucerna ardens ꝛ lucens. ¶ Tertio prophetarum. Mathei xi. Quid existis videre. prophetam etiam dico vobis. plusq̄ prophetam. Fuit em̄ excellentior moyse ꝛ ceteris p̄phetis. Johānes nāq₃ pertinet ad nouum testamentum. cui⁹ ministri preferūtur etiā ipsi moysi. quasi magis reuelante speculantes. vt habetur ij. Coꝛ. iij.

¶ Quarto apostoloꝝ. quia fuit missus a deo vt testimoniū perhiberet. Joh. i. Propterea assimilatur voci. cū dicit. Ecce vox clamātis in deserto. ¶ Quinto martyrum quia pro iusticia mortē sustinuit. ¶ Sexto confessorum, quia confessus est: ꝛ nō negauit. ¶ Septimo virginuz. quia virginitatem seruauit. Unde cātat ecclesia. Serta terdenis alios coronāt aucta crementis duplicata quosdaz: trina cēteno cumulata fructu te sacer ornant. Et sic patet.

¶ Octauo puer iste erit glo

riosus sua consummatione. Nam descendēs ad limbum confortauit sanctos patres q̄ ibi erant apportando eis bonum nūcium de aduentu saluatoris qui cito erat descēsurus ad eos liberandos. Unde cōfortati sunt p̄pter quattuor. ¶ Primo quia ibi existebāt in tristicia. ¶ Secundo quia dei visione carebant.

¶ Tertio quia in loco tenebroso manebant

¶ Quarto quia demonuz vicinitatem habebant. Et q̄uis ad limbum descenderit ei⁹ tamen passio ab ecclesia celebratur. Eoꝝ enim qui ad limbuz descenderūt. fuit quadruplex differentia. ¶ Primo quidam spectabāt simpliciter ad vetus testamentū. sicut Abrahaz Moyses dauid ꝛc. Et istoruz solennitas nō agitur. Secundo quidam spectabant ad vetus testamentū q̄tuz ad tempus. sed ad nouum q̄tuz ad causam sicut pueri innocētes. Et ideo p̄pter causam: eoꝝ obitus celebrat̄. sed propter tempus Alleluia subticetur.

¶ Tertio quidam spectabant ad nouuz testamentum ratione cause. quia pro iusticia moriebantur. ꝛ ratione temporis quia fuerunt finis veteris testamēti. ꝛ initium noui. vt Johannes baptista. ꝛ ideo eius obitus colitur. ꝛ alleluia cantatur. Quarto quidaz spectabant ad nouum testamentum rōne vniuersalis saluationis ꝛ noue institutionis. vt xp̄us qui ad limbū descendit: vt inde educeret sanctos patres s̄m illud Zach. ix. Tu quoq₃ in sanguīe testamēti tui emisisti vinctos de lacu in quo nō erat aqua. Inter quos patres immediate post xp̄um fuit Johānes baptista. cui data est sedes luciferi in celo in die ascensionis p̄ sua gloria: ad quam nos perducat xp̄s ih̄s meritis ꝛ intercessione beati Johānis baptiste in eternum regnaturos. Amen

¶ In festo beati Petri apostoli. Sermo xxxix.

Tibi dabo claues regni celoruz. Mathei. xvi. ꝛ in euangelio presentis solennitatis.

Beatus Johānes Apocali. iij. dicit sic. Ecce dedi coram te ostium apertum in celo. qd̄ nemo potest claudere quia seruasti verbum: ꝛ non negasti nomen meum Super q̄ moueo talem questionem. Utrū beatus Petr⁹ ecclesie xp̄i fuerit pastor excellētior q̄ moyses synagoge dei rector virtuosior. Ad istam questionem r̄ndent duo doctores noui testi. ¶ Prim⁹ est Innocē pa. vt hr̄ di. xxi. ca. decretis ḡ. dicēs sic. Sūmoꝝ pōtificū ꝛ reliquorū

sacerdotū institutio: in veteri testō est incho
ata ⁊ in nouo plenꝰ ꝯsummata. Sūmi etē
pōtifices ⁊ minores sacerdotes a deo sūt in
stituti p moysen: q ex pcepto dn̄i Aaron in
summū pōtificē. Filios vo eiꝰ vnxit ī miores
sacerdotes. Simplr vo maioꝝ ⁊ mīoꝝ saer
dotū ī nouo testō discretio. ab ipo xpo sum
psit exordiū. q. xij. aplos taq̄ maiores sacer
dotes. ⁊ lxxij. discipulos: q̄si mīores sacerdo
tes instituit. petrū vo q̄si in sūmū sacerdotē
elegit. dū ei p oibꝰ: ⁊ p oibꝰ: claues regni ce
loꝝ tribuit. ⁊ a se petra: sibi petri nomē impo
suit atq̄ p eiꝰ fide se spāliter rogasse testatꝰ
est. ⁊ vt ipse ceteros ꝯfirmaret sibi iniūxit di
cēs. Ego p te rogaui petre: vt non deficiat fi
des tua. ⁊ tu aliqn̄ ꝯūsus ꝯfirma frēs tuos
h ille ¶ Secūdꝰ ē anacletꝰ pa. vt hr̄. dis. xxij.
ca. sacrosctā. Ro. ⁊ aplica ecclia. n̄ ab aplis
s ab ipo dn̄o saluatore nr̄o pmatū obtinuit
sicut btō petro aplo dixit. Tu es petrꝰ. ⁊ reli
qua. vsq̄. soluta ⁊ ī celo. lz em̄ oēs eēnt apli
petro tn̄ ꝯcessum est a deo. ⁊ ipsi inter se vo
luerūt idipm. vt reliq̄s oibꝰ pesset aplis ⁊ ce
phas. i. caput ⁊ pncipiū teneret aplatꝰ. q ⁊
eādē formā suis successoribꝰ ⁊ reliq̄s epis
tenēdā tradidert: ⁊ nō solū h ī nouo testō ē
ꝯstitutū: s etiā in veteri fuit. Vn̄ scriptū est
Moyses ⁊ Aarō ī sacerdotibꝰ eiꝰ. i. pmi in
ter eos fuert. h vo aplica sedes: caput ⁊ car
do a dn̄o ⁊ nō ab alio ꝯstituta ē. h ibi. Sci
endū q sic in fūdatōe synagoge deꝰ pelegit
moysen: sic in nouo testō in fundatōe ecclie
xps pelegit btm̄ petrū aplm: s moysi deꝰ ꝯtu
lit multa puilegia scītatq̄. ꝯformit aūt ⁊ btō
petro ¶ Pmo moyses assumptꝰ ē de aq̄s a fi
lia pharaonis. Exo. ij. Et btūs petrꝰ a xpo
vocatꝰ est de mari. Mat. iiij. Scdo moyses
coronā regiā cū ydolo abijciēs ꝯfregit. Naz
cū filia pharaonis ipm eidē pn̄tasset. vt euz
sibi adoptaret in filiuz. Pharao pcipiēs eiꝰ
elegātiā ⁊ pulcritudinē: coronā cū idolo scul
pto capiti suo īposuit: quā puer in terrā pij
ciens ꝯfregit. Sacerdos aūt ibi pn̄s clama
uit. Hic ē puer quē nob occidēdū deꝰ mōstra
uit. eūq̄ nitebat interficere. s ꝯsilio cuiusdā
sapiētis allate fuerūt prune q̄s vna cū titōe
ad os suū ponēs, sic linguā incēdit qd de ce
tero sp locutꝰ fuit balbutiēs: sicq̄ liberatꝰ ē
a morte. Qd gestū diuinū ⁊ sanctitatis psa
giū: fuit puerili inocētie deputatū. Hec mgr̄
historiaꝝ sup Exo. ij. Et btūs petrꝰ a xpo ac
cepit ptātem sup oīa demonia expellēdi ea
a corpibꝰ hūanis. Mat. x ¶ Tertio moyses
vidit deum in rubo ardente. ⁊ non cōbusto.
Exo. iij. Et btūs petrus vidit in monte Tha
bor xpm transfiguratū. ⁊ sup eū spm̄sctm̄ in
specie nubis: ⁊ audiuit deū patrē in voce di
centem. Hic est filius meus dilectus Mat.
xvij. Quarto Moyses soluit calciamenta
pedū suoꝝ ascendēs in montē. Exo. iij. ⁊ be
ato petro xps lauit pedes in cena Joh. xiij.
¶ Quinto Moyses abnegauit thesauros
egyptioꝝ. Heb. xi. ⁊ btūs petrus oīa ꝯtēpsit
⁊ secutꝰ est xpm. Mat. xix. Ecce nos reliqui
mus oīa ⁊ secuti sumus te. Sexto moyses
a deo missus est nūcius ad pharaonē vt di
mittat pplm dei Exo. iiij. ⁊ btūs petrꝰ missus
est a xpo ad predicandū gētibus. Mar. xvi.
Eūtes in mundū vniuersum predicate euā
geliū oī creature. Septimo Moyses pha
raonē ⁊ egyptuz. x. plagis percussit. Exo. v.
Et btūs petrus accepit ptātem a xpo curan
di languores ⁊ omēs infirmitates. Mat.
viij ¶ Octauo Moses duxit populū per de
sertuz in colūna ignis ⁊ nubis. Exo. xij. Et
beatus petrus deduxit pplm dei per spiritū
dei sanctū. quez acceperat in linguis igneis
Act. ij ¶ Nono moyses mare in. ij. partes
diuisit populum dei sicco pede traduxit: ⁊
pharaonē cū egyptijs submersit. Exo. xiiij.
Et beatus Petrus xpm in naui recipe me
ruit. ⁊ super aquas ambulauit proprijs pe
dibꝰ. Mat. v. Decimo Moyses misterio
angeloꝝ vidit māna pparatū pplo dei. Exo.
xvi. Et btūs petrꝰ vidit miraculū de. v. pani
bus qbꝰ xps satiauit. v. milia hoīm in deser
to. ⁊ miraculū de. iiij. panibꝰ qbus xps satia
uit q̄ttuor milia hoīm in deserto ¶ Undecio
moyses aquā de petra eduxit. Exo. xvij. ⁊. b.
petrus accepit ptātez a xpo cōficiēdi sacrm̄
corpis ⁊ sanguinis xpi. In cuiꝰ exēplū xps
voluit petrū interesse nuptijs: in qbꝰ aquaz
cōuertit in vinū. Mat. xxvi. ⁊ Joh. ij ¶ Duo
decimo Moyses aq̄s amaras marath dul
corauit. Exo. xv. Et. B. petrꝰ staterē in ore
piscis iuenit. Mat. xvij. Deciotertio moy
ses vt iudicaret synagogā spm̄sctm̄ a deo ac
cepit. Nūe. xi. ⁊ btūs petrꝰ nō solū accepit spm̄
sctm̄ p se: s cū iponebat manꝰ sup aliquos
ipi accipiebāt spm̄sctm̄. Act. viij. Decimo
quarto moyses ꝯfirmauit testm̄ p sanguis
agni aspsionē. exo. xiiij. ⁊ btūs petrꝰ ꝯfirma
uit nouū testm̄ p fidelem ꝯfessionē dicens.
Tu es xps filiꝰ dei. Mat. xvi. Decimoqnto
moyses deū ppt pctm̄ ydolatrie ad irā puo
catū suis pcibꝰ recōciliauit. exo. xxxij. ⁊ btūs

petrꝰ tria milia hoīz in pēthecoste sua p̄dicatōe ab errore reuocauit. Act. ij. Decīosexto moyses legē in tabulis lapideis pp̄lo apportauit. Exo. xxxiiij. ⁊ btūs pe. legē xp̄i vsq₃ ad mortē p̄dicauit. Joh. xx. Sicut misit me p̄r ⁊ ego mitto vos. Decīoseptio. moyses facie ad faciē cū deo loquēs: splēdidā faciē suā populo demōstrauit. Exo. xxxiiij. ⁊ btūs pe. succensus igni charitatis: lucens splēdore intellectꝰ. v̄ba xp̄i suscepit. Nā alijs abeūtibꝰ ip̄e dixit intrepidꝰ: dn̄e ad quē ibimꝰ: verba vite eterne hēs. Joh. vi. Decimooctauo. moyses orauit deū p̄ pp̄lo suo: ne deleret̄ in deserto. Nu. xiiij. ⁊ p̄ curatōe Marie sororis aarō exauditꝰ est. Nu. xij. ⁊ btūs petrꝰ cōtinue orauit p̄ pp̄lo sibi cōmisso. q̄ꝛ pascēdas oues a xp̄o suscepit. Joh. xxi. Etiā Eneā paliticū curauit Act. ix. Tabitā suscitauit. vt dr̄ ibidē. Decimonono. moyses chore Datan ⁊ abiron: eorūq₃ cōplices seditionē suscitātes. viuos ad infernū terra ip̄os absorbēte destinauit. Nu. xvi. ⁊ btūs pe. Ananiā ⁊ Saphirā ad infernū ꝯdēnauit. Act. v. Uicesimo. moyses sacrificia q̄bus pp̄ls deū coleret istituit. Leuitī. p̄ totū. ⁊ btūs pe. post passionē dn̄i. anno sequēti tenuit sacerdotalē cathedrā in p̄tibus oriētis annis. vij. vbi p̄mā missā celebrauit ⁊ modū celebrādi tradidit cūctis fidelibꝰ xp̄ianis. ¶ Plura aūt collata sunt btō pe. q̄ non fuerūt collata moysi. ¶ Primo moyses diffidit ad aquā cōtradictōis. ⁊ p̄ illo pctō grauiter punitꝰ fuit. vt hr̄ Nu. xx. Btūs Pe. negauit xp̄m ⁊ dn̄s respexit petrū. Math. xxvi. ¶ Secūdo moyses altitudinē dīnoꝝ mysterioꝝ ⁊ p̄cipue xp̄i vidit ī figura. Exo. iij. Beatus pe. in veritate. cui dictū est a dn̄o. duc ī altū. Luc. v. Sup̄ quo dicit ambro. vt habet̄ xxiiij. q. i. ca. non turbat̄. sic. Deniq₃ ⁊ si alijs imparet̄ vt laxent retia sua. soli tm̄mō petro dr̄. duc in altū hoc est in p̄fundū disputationū. Quid enī tam altū q̄ꝫ altitudinē diuitiarū sapiē dei videre: Scire dei filiū: ⁊ p̄fessionē diuine ḡnatiōis assumere: hec ibi. Tertio moyses vidit claritatē xp̄i ī trāsfiguratōe Math. xvij. Btūs pe. in resurrectōe. Lu. vlt. Surrexit dn̄s vere ⁊ app̄uit symōi. ¶ Quarto moyses fuit testis xp̄i p̄ visionē ⁊ allocutionē in trāsfiguratōe. Luce. ix. Btūs pe. fuit testis xp̄i p̄ oīm sensuū certificationē in resurrectōe. Luc vlt. Jō dixit. Act. x. Dedit eū manifestū fieri nō omi pp̄lo: s₃ testibꝰ p̄ordinatis a deo. nobis q̄ māducauimꝰ ⁊ bibimꝰ cū illo postq̄ꝫ resurrexit a mortuis. Quinto moyses l₃ vnxerit Aaron in sacerdotē. Exo. xxix. nō tn̄ mutauit eiꝰ nomē. Xp̄s aūt vnxit btm̄ pe in sacerdotē. aliud sibi imponēdo nomē. s. petrꝰ. qd̄ p̄mo sibi imponendū p̄misit. cū dixit Joh. i. Tu vocaberis cephas. qd̄ interp̄tatur petrus. Secūdo p̄missum imposuit. Mar. iiij. ⁊ imposuit Symoni nomē petrꝰ Tertio impositū cōfirmauit. cū dixit Math. xvi. Et ego dico tibi q̄ꝛ tu es petrꝰ ⁊c̄. Sexto moyses cognom̄ hūit t̄pale. Petrꝰ aūt sp̄ūale. habuit enī triplex cognom̄. Dictꝰ est enī symon iohanna. qd̄ interp̄tat̄ dn̄i pulcritudo. q̄ꝛ hūit pulcritudinē moꝝ. Secūdo symō Johānis. qd̄ interp̄tatur cui donatū est. q̄ꝛ hūit dona virtutū. Tertio symō bariona. qd̄ interp̄tatur filiꝰ colūbe. q̄ꝛ habuit abūdātiā lachrymarū. Nā colūba gemitū h₃ p̄ cantu. Septimo moyses nō interfuit miraculis xp̄i. Beatus pe. oīa miracula xp̄i vidit Luce. xi Beati oculi q̄ vident q̄ vos videtis. Dico enī vobis q̄ꝫ multi reges ⁊ p̄phete voluerūt videre q̄ vos videtis. ⁊ nō viderunt. ⁊ audire q̄ auditis: et nō audierūt. ¶ Octauo moyses hūit sp̄m̄ sctm̄ soluz ad p̄phetizandū. Btūs pe. habuit sp̄m̄ sctm̄ ad pc̄tā relaxādū. Joh. xx. Accipite spiritū sctm̄ quoꝝ remiseritis pc̄tā remittūt̄ eis ⁊c̄. ¶ Nono moyses vt regeret pp̄lm indiguit alioꝝ auxilio. Nu. xi. Btūs pe. vt mundū ad fidē xp̄i traheret Mathiā elegit ī ap̄loꝝ collegio. Act. i. Decīo moyses vidit glīam dei super tabernaculū descendentē. Exo. xl. Beatꝰ pe. vidit humanitatē xp̄i cū glīa in celū ascēdentē. Act. i. ¶ Undecimo moyses pluribus sanitatē imperauit. Btūs pe. vmbra sui corporis infirmos sanauit. Act. vij. Duodecīo moyses nemini celū aperuit. q̄ꝛ oēs p̄res ante passionē xp̄i ad limbū descendebāt. a quo liberati sunt p̄ eiꝰ passionē. Zach. ix. Tu quoq₃ in sanguīe testī tui emisisti vinctos de lacu in quo non erat aqua. Btūs pe. claues regni celoꝝ a dn̄o accepit. p̄pterea xp̄s dixit ei v̄bū p̄positū. Tibi dabo claues regni celoꝝ

¶ Tibi dabo claues.

- Prelationis.
- Jurisdictionis.
- Remissionis.
- Dilectionis.
- Operationis.
- Passionis.
- Sublimationis.
- Glorificationis.

Primo tibi dabo claues

Prelationis. Xpus em̄ btm̄ petrū summuz pontificē fecit τ vicariū suū instituit. qn̄ ei dixit Pasce oues meas. ad quā prelationē ↄcurrunt quattuor. Primo pr̄ ipm elegit. Mat. xvi. Caro τ sanguis nō reuelauit tibi: sed pr̄ me⁹ q̄ est in celis. Secūdo fili⁹ electū exaltauit τ maxie in duob⁹. s. in fide recta. qn̄ dixit. Quē dicūt hoīes esse filiū hoīs. Et petr⁹ rn̄dit. Tu es xp̄s fili⁹ dei. τ in dilectiōe sincera: qn̄ dixit Symō Johis diligis me pl⁹ his. et petr⁹ rn̄dit. Tu scis dn̄e: q2 amo te. Tertio spūssanct⁹ electū et exaltatuz ↄfirmauit. qn̄ in penthecoste ad robur se sibi effudit. ps. Ego ↄfirmaui colūnas ei⁹. Quarto tota trinitas electo exaltato τ cōfirmato. ptātem platiōis ei donauit. Ista aūt ptās est in pctōꝝ remissione. Joh. xx. Quoꝝ remiseritis pctā remittūtur eis. τ lʒ dicat Luce. v. Quis pōt remittere pctā nisi sol⁹ de⁹. Tn̄ de⁹ remittit pctā per auctoritatē. Xp̄s p excellentiā: τ sacerdos p ministeriū. Nā pctm̄ facit in hoīe tria. s. dei inimiciciā deformē maculā τ obligationē ad penam eternā iuxta illud Trenoꝝ. ij. Quō obtexit in caligine. Ecce deformis macula. In furore suō dn̄s filiā syon. Ecce dei immuitia. proiecit de celo in terrā inclitā israel. Ecce obligatio ad penā eternā. Ista tria sol⁹ de⁹ vtute cōtritōnis remittit. q̄ sol⁹ remittit offensā. lauat maculā. τ dissoluit obligationē eternā. vt ptʒ Luce. xv. In filio pdigo. de q̄ dr̄ q pr̄ osculatus est eū. q2 remisit ei offensaʒ. τ stola pma ipm induit. q2 lauit maculā τ ornauit aīam. τ q̄ mortuus fuerat: reuixit. q2 abstulit ab eo penā eternā. Sacerdos aūt remittit peccata q̄tum ad alia tria. Nā pctōrem a deo absolutum esse demōstrat: pene pn̄ti τ satisfactorie ipm ligat. τ de ipa pena pte relaxat. Ista tria notant Joh. xi. in suscitatōe Lazari. Sol⁹ ei xp̄us ipm a mortuis suscitauit. tn̄ discipulis tria cōmisit. s. vt lapidē tollerēt: vt ipm soluerent. τ vt libere abire pmitterēt. Lapidē tollere est penā purgatoriā in satisfactoriaʒ cōmutare. pctōrem soluere: est ipm absolutū esse a deo ondere. Libere abire pmittere: est penam aliquā libere indulgere. Que omīa beatus petrus a tota trinitate accepit.

Secūdo tibi dabo claues

Jurisdictiōis. s. in excōicando τ absoluendo. Iste aūt ligatiōes τ solutiōes nō sunt in celo. q2 ibi oēs sunt soluti. Nec sunt in inferno. q2 ibi oēs sūt ligati. Sʒ sūt in mūdo. vbi sunt quidā ligati: τ quidā soluti. In inferno q̄deʒ sunt oēs ligati τ excōicati p illā sn̄iaʒ Math. xxv. Discedite a me maledicti in ignē eternū. Jō sci eis nō loquent. sed sp ab eis auertēt. ps. Auertisti nos retrorsum post inimicos nr̄os nec pticipabūt cū eis in dīno officio. de q̄ dicit Thob. xiij. Per oīnēs plateas hierl'm all'a cantabit. Ipi aūt a tēplo dei erūt exclusi Apoc. vlt. Foris canes τ venefici. Nec ipos salutabūt. i. salutē eternā nō optabūt. imo sic dr̄ in ps. Letabit iustus cū viderit vindictā. exclusi etiā erūt a pticipatōe sacroꝝ: τ maxie a pticipatiōe panis vite. Math. xv. Nō ē bonuʒ sumere panē filioꝝ. τ mittere canib⁹. nō pticipabūt etiā sctī cū eis in mēsa. Esa. lxv. Ecce serui mei comedēt τ vos esurietis.

Tertio tibi dabo claues

Remissiōis. Indulgentiaꝝ largitōe. Sciēduʒ. n. q indulgentie valēt q̄tum ad forū ecclesie: q̄tum ad iudiciū dei: ad remissionē pene. Rō aūt quare valeāt iste indulgētie est vnitas corpis mistici: in q̄ multi in operib⁹ iusticie suprogauerūt ad mēsurā debitoꝝ suoꝝ τ multas etiā tribulatiōes iniuste sustinuerūt patient. per quas multitudo penarū poterat expiari. si eis deberet. quoꝝ meritoꝝ tāta est copia q oēm penā debitā nūc viuētibus excedunt: τ maxie ppter meritū passiōis xp̄i. et sic ista merita passionis xp̄i τ alioꝝ scōꝝ sūt thesaur⁹ eccl'ie. Nō em̄ est iste thesaur⁹ de auro: argento vel lapidib⁹ pciosis. sed de pcioso sanguine xp̄i: τ alioꝝ sctōꝝ: ac de labore virginū: doctoꝝ τc. hui⁹ aūt thesauri Petr⁹ τ successores sui hn̄t claues. q̄ ipm put iusta causa exigit: pōt distribuere, ad quā exigūt quattuor. Primo auctoritas ex pte faciētis. Secūdo charitas ex pte recipiētis. Tertio pietas. s. ad honorē dei. q2 pietas ē cult⁹ soli deo debit⁹. Quarto vtilitas. s. pximi q̄ ad opera mīe. Querit pmo ad q̄d valeāt iste indulgētie. Rn̄det q valēt ad pene remissionē. Exēpluʒ. q̄s dʒ stare in purgatorio p pctō nō satisfacto p. x. an. hita ista indulgētia. x. annoꝝ satisfactū erit p pena illa. Si xo q̄s pl⁹ pticiparet de indulgētia: q̄ meruisset p pctis penā tūc illa indulgētia valet sibi ad mai⁹ meritū: quo ad pmiū accidētale in vita etna. vltra pmium essentiale. Querit. scdo. an eq̄lit habeat indulgentiā stās in forib⁹ illi⁹ eccl'e: sicut distās p. c. miliaria vel vltra. Rn̄det q eq̄liter hʒ indulgentiā vterq̄ʒ. ſʒ distās hʒ mai⁹ pmiuʒ rōne laboris in charitate assum pti: quē laboreʒ nō sustinuit vicin⁹ eccl'ie. Queritur

Indulgentie valeat defunctis

tertio. q̇d opatur indulgentia a pena ⁊ culpa. Rñdet ꝙ talis indulgẽtia valꝫ ad h̊. q꞉ tal' aĩa sic decedẽs nõ tãgit penas ĩferni nec purgatorij: sed subito volat ad celũ. sic qñ est annus iubilei. vel de indulgẽtia de passagio fiẽdo cõtra infideles p recuperatione terre scẽ. etiã p ingressu religiõis ⁊c. Querit̃ q̃rto. an iste indulgẽtie valeãt defũctis. Rñdetur ꝙ indulgẽtia valꝫ sicut v̀ba ꝓuilegij sonãt. Uñ indulgentia qñꝗ daƭ sub illa forma. Quicũꝗ iuerit: vel miserit ↄtra infideles. hẽat ĩdulgentiaꝫ plenariã ꝓ se ⁊ p̃re ⁊ m̃re defunctis. ⁊ tũc ille aĩe exñtes in purgatorio. hac ↄditione impleta statim volarẽt ad celũ. Eũ. n. aĩe exñtes in purgatorio: sint mẽbra hui⁹ nostri corporis mistici ꝑpter charitatẽ cũ q̃ decesserunt: capaces sũt oĩm bonoꝝ q̃ fiũt ⁊ q̃ facta sunt. Et sicut stomachus oib⁹ mẽbris corpis subam cibi distribuit: sic eccl'ia oĩa merita tã p̃ñtia ꝙ p̃terita suis mẽbris distribuit. vñ vivens põt satisfacere ꝓ defuncto sicut liber p incarcerato satisfacere põt. vñ relaxabit̃ nec iudex est iniust⁹ sic acceptãs vt pꝫ. Queritur q̇nto. an vn⁹ indulgẽtiã quã acq̇rit: possit dare alteri viuo vel defũcto. Rñdet̃ ꝙ si in priuilegio sic cõtineat̃: ꝙ talis indulgẽtia possit acq̇ri: etiã nõ eũtib⁹ ꝑsonaliter, tũc illa indulgentia eis ꝓderit: alias nõ. Nam priuilegiuꝫ tm̃ valet q̃tum sonat ⁊c. Querit̃ sexto an habeat indulgentiam q̇ nõ facit elemosynã. Rñdet̃ ꝙ si in ꝓuilegio sic ↄtineat̃. quicũꝗ porrexerit man⁹ adiutrices ⁊c. Tũc nõ dans nõ est capax indulgentie. Querit̃ septio. an intelligat̃ dedisse: q̇ dedit panẽ. vinũ. oua, linum ⁊c. Rñdet̃ ꝙ sic. q꞉ dꝫ pensari ↄditio ꝑsonaꝝ s̃ꝫ facultatẽ eaꝝ: ꝓut q̇sꝗ cõmodi⁹ põt

Quarto tibi dabo claues

Dilectiõis. Nã btũs petr⁹ fuit feruẽtior in amore xp̃i. Cui⁹ signa sũt q̃rtuor. Primũ ante passionẽ. q꞉ ꝑpter ei⁹ amoreꝫ oĩa terrena ↄtẽpsit. Math. xix. Ecce nos reliq̇mus oĩa ⁊ secuti sum⁹ te. Quidã ei sũt ꝓcrastinãtes cõtra quos dicit Ecce. Quidã ad t̃ps reponẽtes. cõtra quos dicit. Reliquim⁹ nõ reposuimus. Quidã diuidẽtes cõtra quos dic̃. Oĩa. Quidã res suas exteriores relinq̃ntes. s̃ suas volũtates retinẽtes. cõtra quos dicit ⁊ secuti sumus te. Secũdum signũ fuit in passiõe q꞉ secũ mori voluit: qñ dixit Luce xxij. Paratus sum tecũ: ⁊ in carcerẽ ⁊ in mortẽ ire. Nõ eñ volebat mori ante euꝫ. q꞉ nolebat carere tam dilecti p̃ñtia: nec volebat viuere post eũ quia nõ reputabat vitã: sed mortẽ amarã. volebat aũt mori cũ eo. q꞉ h̊ reputabat sibi gloriam ⁊ coronã. Tertiũ fuit post passioneꝫ. q꞉ sp̱ fuit ĩ lachrymis. hũit eñ lachrymas doloris. eo ꝙ mg̃ꝫ negauit. Luce xxij. Egressus foras fleuit amare. Uñ dicit Clemẽs. ꝙ q̃ñcũꝗ galli cantum audiebat lachrymas emittebat. hũit lachrymas cõpassionis. eo ꝙ amicũ mortuũ videbat. Ioh̄ xvi. Plorabitis ⁊ flebitis vos. mũdus aũt gaudebit. hũit lachrymas deuotiõis. eo ꝙ ad amicũ videndũ sp̱ se ꝑabat. hũit lachrymas cõsolatiõis. Uñ dicit Clemẽs: ꝙ sp̱ in sinu sudariũ ferebat. q̊ fluentes lachrymas detergebat. Sic eñ ĩ cõsuetudĩeꝫ duxerat flere. ꝙ tota ei⁹ facies adusta lachrymis videbat̃. ps. Fuerunt mihi lachryme mee panes die ac nocte. Quartũ signũ fuit post resurrectionẽ. q꞉ ip̃e ad monumentũ cũ ioh̄e cucurrit. ⁊ sicut dicit Grego. Illi p̃ ceteris cucurrerũt: q̇ p̃ ceteris amauerũt. aliqñ eñ cucurrerũt sil'. aliqñ ioh̄es p̃cucurrit citius petro aliqñ petr⁹ citius ioh̄e. q̇a prior monumẽtũ intrauit. p q̊ daƭ intelligi ꝙ ambo dilexerũt xp̃m sapient̃. Sed ioh̄es magis dulciter petr⁹ aũt magis ↄstanter ⁊c.

Quinto tibi dabo claues

Operationis. Fuit eñ ei⁹ opatio efficax s̄m virtutẽ ⁊ h̊ quadrupl'r. Primo s̄m virtuteꝫ credẽdi. qñ dixit. Tu es xp̃s fili⁹ dei viui. De ei⁹ fide dixit xp̃s Luce. xxij. Symon ecce sathanas expetiuit vos vt cribraret sicut triticũ Ego aũt rogaui ꝓ te petre: vt ñ deficiat fides tua. ⁊ tu aliqñ cõuersus confirma frẽs tuos. vbi h̃r ꝙ ei⁹ fides multũ fuit a diabolo tẽptata. cũ dr̃. Ecce sathanas ⁊c. Hostis eñ vbi ĩuenit locũ magis munitũ. ibi maiorẽ exercet conatũ. Eius fides fuit a xp̃o valde roborata. cũ dr̃. Ego aũt rogaui ⁊c. Eius fides fuit oib⁹ in exẽplũ data. cũ dr̃. ⁊ tu aliqñ ↄuer. ⁊c. Secũdo s̄m v̀tutẽ sanãdi. Nõ solũ eñ sanabat sicut ceteri verbo orõnis: sꝫ etiã verbo iussionis: sicut pꝫ in sanatiõe Enee. Act. ix. Verũetiã vmbra corpis sui. vt dr̃ Act. vi. etiã impõne baculi sui sicut pꝫ in discipulo iã p. xl. dies defũcto: q̇ ad impõnem baculi sui resuscitat⁹ ẽ. Tertio s̄m v̀tuteꝫ p̃dicãdi. Tã grõse. n. p̃dicabat: ꝙ aliqñ vna die tria milia hoĩum conuertebat. vt dr̃ Act. ix. Hoc est. n. gratiosi p̃dicatoris. vñ Criso. super Math. dic̃. Testimoniuꝫ studiosi agricole est messis fecũda assidui doctoris eccl'ia plena. Quarto s̄m virtuteꝫ orandi. Nam eius orõ aliqñ aperiebat celum. vt patꝫ Actuuꝫ. x. vbi dicit̃. Quia super eũ cecidit mentis excessus. ⁊ vidit

celuz apertū. aliqñ faciebat descendere spm̄ sctm̄. sicut pz Act. viij. In samaritanis. aliqñ expoliabat infernū. sicut qñ suscitauit defunctū: quē Symon magus suscitare nō potuit. aliqñ vincebat demonē: sicut pz in demone: q̄ symonē magū p aera deferebat.

¶ Sexto tibi dabo claues

passionis. Passus est eñ ꝯsilem penā cum xp̄o. put xp̄us ei dixit Joh. vlti. Seq̄re me. Sap. xviij. Sili pena hu⁹ cū dño afflict⁹ est Noluit aūt pati rect⁹: ſ eversus ppt quattuor causas quas ipsemet assignauit. ¶ Primo q: ppter honorē dñi nō reputabat se dignū. ¶ Secūdo q: xp̄s passus est ppter mūdū redimēdū. iō debuit ad mundū respicere Ipse aūt patiebat ppter acq̄rendū celū. iō debuit ad celuz respectū hr̄e. ¶ Tertio ad significandū humani gñis lapsum. Xp̄s aūt semp rectus stetit ꝛ nunq̄ p pctm̄ cecidit. hō vero caput mentis in terrā defixit: ꝛ contra deū recalcitrauit. ¶ Quarto ad innuendū q̄ hō mutauerat amorē spūalē in mundanū. Hō eñ rectus in cruce posit⁹ si reuoluitur illud qd̄ erat dextruz efficit sinistrum. Tunc igitur homo dexteram mutauit in sinistram quando amorē celestiū cōuertit in amorē mundanum.

¶ Septimo tibi dabo claues

sublimatiōis. Nā in iudicio hītu rus est magnā sublimitatē. q: sup tronos. xij. sedebit ꝛ ceteros iudicabit. ꝛ illa talis sessio erit ad suīe iudicis approbationē. ps̄. Ut faciāt in eis iudiciū ꝯscriptū. Hec aūt sublimitas est ei ad quadruplicē dignitatē. Primo ad eius īmensum honorē. Prouerb. vlti. Nobilis in portis vir ei⁹: qm̄ sederit cū senatorib⁹ terre. Secūdo ad magnā demonū cōfusionē. i. Coꝛ. vi. Nescitis qm̄ angelos iudicabimus. ¶ Tertio ad maloꝝ ꝯdēnationē. ibidē. An nescitis qm̄ scti de hoc mundo iudicabūt. ¶ Quarto ad bonoꝝ ꝯsolationē. scz qñ videbūt sancti: fratrē suū xp̄m esse iudicem ꝛ sororē suā virginē Mariā esse mediatricē ꝛ fratres suos apostolos esse intercessores ꝛ assessores ꝛ cetera.

¶ Octauo tibi dabo claues

glorificatōis. Xp̄s eñ fecit eū in suis domibus ianitorē. Apoc. xi. Hz ptātez claudē celū nubib⁹ ꝛ apire portas ei⁹. De⁹ eñ hz q̄druplicē domū. ¶ Primo hz eccl'iam militātē in qua habitāt pegrini. Clauis hui⁹ dom⁹ est clauis indulgētie. pctōri igit volēti redire ad eccl'am p pniam: petr⁹ apit hostiū cuz claue remissionis ꝛ indulgētie Joh. vlti. quoꝝ remiseritis pctā remittunt eis. Secundo hz patriā celestē i qua habitāt filij. Clauis hui⁹ dom⁹ est clauis mīe. Aīabus ḡ sctōꝝ volētib⁹ intrare in domū celestis pr̄ie aperit hostiū cuz claue mīe. ps̄. Januas celi aperuit. ¶ Tertio hz purgatoriū in q̊ habitāt debitis obligati. Clauis hui⁹ dom⁹ est clauis iusticie Nam iusticia dei req̄rit q̄ nullū malū remaneat impunitū. Aīabus igit debētib⁹ intrare purgatoriū: aperit hostiū cū claue iusticie ps̄. Aperite mihi portas iusticie ꝛc̄. Justi ei aliqñ q̄dā cremabilia secū portāt. Has tres claues xp̄s tradidit petro. Uñ dis. l. c. ꝯsiderādū dicit Greg. Cōsiderandū nob est: cur op̄s deus eū quē cūcte eccl'ie p̄ferre disposuerat. ancille vocē pertimescē ꝛ seipsuz negare pmisit. qd̄ nimirū magne actū pietatꝫ dispensatiōe cognoscim⁹: vt is q̄ futurus erat pastor eccl'ie in sua culpa disceret q̄lit alijs misereri debuisset. pus itaq̄z eū oñdit sibi. ꝛ tūc p̄posuit ceteris vt ex sua infirmitate cognosceret q̄ misericorditer aliena infirma tolerarer. ſ ibi. ¶ Quarto hz infernū: in q̊ habitāt incarcerati. Clauis hui⁹ dom⁹ ē clauis mortis eterne. Aīabus ḡ dānatꝫ petrus nō aperit hostiū neq̄z claudit. Sz xp̄s apit hostiū ꝛ claudit vbi pctōres irreuocabiliter includit ꝛ clauē custodit. Apocal. i. Hz clauez mortis ꝛ inferni. Eiusdem. ix. c. Data est ei clauis putei abyssi. Rogemus dñm iesum christum ꝛc̄. Amen.

¶ In festo visitationis gloriose virginis Marie. Sermo. xl.

Maria abijt in mōtana Lu. i. ꝛ in euāgelio p̄ntis solēnitatꝫ. Btūs Amb in omel. dic̄ sic. Maria q̄ añ sola in intimis penetrabilibus ꝯsabat. nō a publico ꝯginitatis pudor. nō a studio asperitas mōtiū. nō ab officio plixitas itineris retardauit. In mōtana cū festinatōe ꝯgo officij mēoꝛ. iniurie imemor. affectu vrgēte nō sexu. relicta prexit domo. ſ ille. Sup q̊ talē moueo q̄onē. vtrū btā ꝯgo rōnabil'r spōsum suū ioseph reliq̄rit ꝛ cognate sue obseq̄a p̄stiterit. ad istā q̄onem rn̄dent q̄ttuoꝛ doctores: duo veteris testi: ꝛ duo noui. ¶ Prim⁹ est Dauid in psal. dicēs Ascensiones in corde suo disposuit in valle

lachrymarū i loco quē posuit. Etenī bn̄dicti
onē dabit legislator. ibūt de vtute in vtutes
videbit deus deo₄ in syon. Qd declarans
Aug⁹. ait. Deniq₃ in mōtana cū festinatiōe
vgo abijt τ Elizabet salutata in ei⁹ misterio
q̄si mēsib⁹ trib⁹ humiliter stetit. Terti⁹ hic
fuit vginis ascēsus: vt difficile rūperet tri
plex funiculus. Feruebat fidē in q̄renda ḡ
tia caritas. Splēdebat in carne vginitas. in
obseq̄o eminebat humilitas. h Aug⁹. ¶ Se
cūdus est Salomon. Cant. iij. dicēs. Que ē
ista q̄ ascendit p desertū sicut vgula fumi ex
aromatibus myrre τ thuris: τ vniuersi pul
ueris pigmētarij. Fuit enī btā vgo virgula
id ē flexibil' ad pietatē: τ ex arōatib⁹. q₂ fuit
plena odorib⁹ oīm gr̄arū: τ vniuersi pulue
ris pigmentarij: q₂ oēs gr̄ias quas habuert
alij sancti particulariter: ipsa habuit vniuer
saliter. ¶ Tertius est btūs Amb. in omel' di
cēs sic. Morale est oībus vt q̄ fidē exigunt:
fidem astruāt. Et iō cū angelus abscondita
nūciaret: vt astrueret exēplo senioris femie
τ sterilis. cceptū Marie virginis nūciauit:
vt possibile deo oīe qd ei placuit assereret.
Ubi h audiuit Maria: nō quasi incredula
de oraculo nec quasi dubitās de exēplo: s₃ q̄si
leta p voto. religiosa p officio: festina p gau
dio: in mōtana perexit. Quo enī iam deo ple
na nisi ad supna ↄscenderet: τ h cū festina
tione. q₂ nescit tarda molimina spūssancti
gr̄a. hec ille. ¶ Quart⁹ est btūs Petr⁹ rauē
nas in smōe dicēs sic. Deniq₃ mittit ad Eli
zabeth Maria: virgo ad sterilē: ad anuz iu
uencula: vt ambe pio certamine sumāt pari
terq₃ pcipiāt. altera de nouitate fidē. altera
de necessitate virtutē. hec ille. ¶ Sciendu₃ q̄
btā virgo abijt in mōtana ad visitandū Eli
zabeth ppter q̄tuor causas. ¶ Primo ppt
caritatē q̄ more angelico in Maria virgine
sursum tendebat. Un̄ Petrus rauēnas in s
mone dicit sic. Accepto igit cōsensu vginis
vt sine virili semine pciperet dei filiū. disces
sit angelus ab ea: visum vtiq₃ subtrahendo
nō famulatū atq₃ celestia petit. quē vgo se
quit dū in montana pgredit. Insup plane
τ vltra angelos: gr̄a supueniēte puenit. Est
ergo nimirū τ in angelis caritas: q̄ supeni
tuit in Maria. hec ille. ¶ Secūdo ppt fideli
tatē que Maria. pueit vsq₃ ad dexterā pa
tris in excelsis. Nā sua fide ↄcepit filiū dei
Unde Petrus rauē. dicit. At vo cui aliq̄n
dictū est. Spūssanctus supueniet in te. De
niq₃ veritas de terra orta est. τ nō de ange
lica creatura: nec angelos: sed semē abrahe
apprehendit. Hanc inuenit gratiaz Maria
virgo plena iam gratia. hec ille. ¶ Tertio p
pter humilitatē. Eandez enī humilitatē quā
angelo Maria exhibuerat dicens. Ecce an
cilla dn̄i: hoībus etiā exhibere curabat. ideo
festināter abijt in montana τ Zacharie do
mū intrauit vt Elizabet visitaret ac pregnā
ti vetule iuuēcula ministraret. Un̄ Amb in
omel' dicit sic. Didicistis virgines pudorez
Marie: discite humilitatē. Uenit ppinqua
ad pximā: iunior ad seniorē. nec solū venit.
sed etiā prior salutauit. Decet enī vt quāto
castior vgo: sic tāto sit humilior. Nouerat de
ferre seniorib⁹ sic magistra humilitatis: i qua
est pfessio castitatis est τ cā pietatis. est eti
am norma doctrine. Contuendū est enī q̄a
superior venit ad inferiorē: vt inferior adiu
uetur a maiore. hec ille. ¶ Quarto ppter san
ctitatem. Maria eniz venit ad Elizabeth τ
xp̄s ad Johānem vt ipsum sanctificaret. si
cut etiā postea venit ad baptismū Johānis
vt eū sanctificaret. Unde Petrus rauēnas
in sermone dicit sic. Idcirco etiam Maria
post cōceptū ad Elizabeth pperat. q₂ iesus
qui in vtero suo erat. Johānem adhuc par
uulum in ventre matris sue positum sancti
ficare festinat. hec ille. ¶ Propter ista hodie
Maria abijt in mōtana vt dic. vbū ppositū

¶ Maria abijt in montana.

- Diuinorum.
- Angelorum.
- Celorum.
- Patriarcharum.
- Prophetarum.
- Feminarum.
- Creaturarum.

¶ Primo beata virgo ma
ria hodie abijt in montana Diuino₄. s. san
ctissime trinitatis. Nam tota trinitas in ea su
as excellētissimas pprietates posuit. ¶ Pri
mo pater posuit suam potentiā. Unde ipsa
met dicit. Fecit mihi dn̄s magna q̄ potens
est. Mirabilia enī que fecit pater in veteri
testamento excellētiora fecit in maria Ma
gnū fecit qn̄ creauit celū τ terrā τ oēm orna
tum eo₄. maius fecit in Maria: cū in ea cor
pus minimū formauit in quo totus deus es
sentialiter continet. Ap̄lus in quo habitat
oīs plenitudo diuinitatis etiam corpora
liter. Et ecclesia cantat. Quez celi capere nō
poterant: tuo gremio contulisti. magnuz fe

cit deus quādo liberauit hebreos sepius in
manu fortis signis mirādis. maius fecit in
ꝟgine: qꝛ totū genus humanū inferno deui-
cto per eiꝰ vnicū filium redemit. magnuꝫ fe
cit deus qn̄ pauit populū suū in deserto qua
draginta annis: māna de celo. maius fecit
in virgine quādo formauit panē verum. scꝫ
xp̄m in eius vtero ꝗ dicit. Ego sum panis vi
uus ꝗ de celo descendi. magnū fecit deus qn̄
eduxit mel de petra oleumqꝫ de saxo durissi
mo. Sꝫ maius fecit in virgine qn̄ a iesu xp̄o
ꝗ est ꝑtra spiritalis: fluxerunt aq̄ gratiaruꝫ
ꝛ oleū benignitatis ꝛ misericordie. i. Cor.
x. Bibebant de spiritali cōsequente eos pe-
tra. ꝑtra aūt erat xp̄s. magnū fecit deus qn̄
iordanis cōuersus est in suū fontē: sed ma-
ius fecit in virgine qn̄ antiquus dierū ꝛ ca-
nus eternitate vidit virginē ꝛ retrocessit ad
infantiā dici vniꝰ. Maximū miraculoꝝ fecit
xp̄s: qn̄ in cena panē transubstātiauit in ꝓ-
priū corpus: ꝛ vinū in ꝓpriū sanguinē suū.
ps̄. Memoriā fecit mirabilium suoꝝ miseri
cors ꝛ miserator dn̄s escā dedit timentibꝰ se
Istud vero quo verbū caro factū est. est lon
ge illo prestātius: cū sit fundamentū eius. ꝓ
cipue qꝛ carnē quā ab hoīe sumpsit in deuꝫ
transformauit. Et tanto federe vtrāqꝫ natu
ram cōseruit vt nec supiorē minueret assum
ptio: nec inferiorē cōsumeret glificatio. Pro
pterea btā virgo dicta est regina celi. psal.
Astitit regina a dextris tuis ꝛc̄. ¶ Secūdus
filius posuit in ea suā sapiam. Unde de ipa
dr. Elegit eā deus ꝛ preelegit eā: ꝛ habitare
eam facit in tabernaculo suo. De apl'is eniꝫ
xp̄s dixit. Nō vos me elegistis: sed ego elegi
vos. beatā aūt ꝟginē non solū elegit: ꝫ etiā
preelegit. ꝛ vt oībus ꝓesset elegit: qꝛ sic est
deo vnita. qualiter nulla creatura est illi con
iuncta: ꝗ soli deo reseruata. soli deo est mira
bilit̄ copulata. Ideo ip̄a ait. Et radicaui in
ppl'o honorificato: ꝛ in ꝑtes dei mei heredi-
tas illius. Naꝫ pr̄ eternꝰ nō hꝫ radices: cū sit
fōs ꝛ origo diuinitat̄. Filius ex pr̄e velut ex
radice ꝓcedit. Spūs ꝟo sctūs ex patre ꝛ fi
lio ꝓcedit. Beata virgo in supremo ange
lo radicauit. ꝛ mox vt creuit infra diuinita-
teꝫ caput extulit. Sicqꝫ ascēdit vt mater dei
fieret. Propterea dicit. Et in partes dei mei
hereditas illius. s. radicis quā radicaui i po
pulo meo. Unde nullus est dignꝰ habitare
in tabernaculo ꝟbi: nisi Maria ꝟgo. Que de
castissimis ꝛ puris sanguinibꝰ suis fabrica-
uit illud. Et sicut xp̄s in sole posuit taberna

culum suū. Sic ipsa in ipso sole posuit taber
naculū suū. ꝛ sicut vnicuiqꝫ angelo sociatur
vna aīa beata hoīm: sic in sede supremi an-
geli ꝗ est xp̄s magni ꝯsilij angelus collocat̄
virgo Maria. Cant. vlti. Que ē ista ꝗ ascē
dit per desertū delitijs affluens innixa suꝑ
dilectū suuꝫ. ¶ Tertio spūssanctus posuit in
ea suam clementiā. Nam spūssanctus ipsaꝫ
sanctificauit. ps̄. Sanctificauit tabernaculū
suū altissimus. Ipsam fecundauit. Mat. i.
Qđ eñ in ea natū est: de spūsctō ē. Ipsam
in gratia cōfirmauit. Luce. i. Spūssanctꝰ su-
perueniet in te: ꝛ ꝟtus altissimi ob. ti. Quā
fecit hostiariā paradisi. que nos suis merit̄
in ip̄m introducit. Unde se ancillā noīans
petrum in atriū pontificis introduxit. Ioh.
xix. Ideo cantat sancta mater eccl'ia. Tu re
gis alti ianua ꝛ porta lucis fulgida. Ipsam
etiam fecit fenestrā celi ꝑ quā deus oculo mi
sericordie nos respicit. Un̄ cantat̄. Intrent
vt astra flebiles celi fenestra facta es. Cāt.
ij. En ipse stat post parietē nostrū. i. post na
turam nostram. respiciens per fenestram. i.
per matrem suam ꝛc̄.

¶ Secūdo Maria abiit in montana Angeloꝝ. Oēs eñ eoꝝ digni-
tates: ꝛ oīa eoꝝ ministeria ipsa vna ꝛ sola
in se cōprehendit ¶ Primo ꝗdem angelorū
officiū est ministrare: nūciare ꝛ custodire. ꝫ
ipsa humano generi grām ꝑditā annūcia
uit ꝛ inuenit. cui dictū est. Inuenisti gratiā
apud deū. In ecclesia dei ministra ordinata
fuit. Eccl'. xxiiij In habitatione sancta corā
ipso ministraui. Animas nostras semꝑ cu
stodit sub alis sue pietatis ab insidijs demo
nis. ¶ Secūdo Angeloꝝ officiuꝫ est secreta
cōsilia dei scire: ꝛ maxime misteriū de incar
natione verbi cognoscere: qđ ꝗdem superio
res angeli cognouerūt a deo īmediate ꝑ in
fusam inspirationē medij cognouerūt a su-
perioribꝰ ꝑ traditā illuminationē. inferiores
aūt cognouerūt ab apl'is ꝑ predicationē. si-
cut dicit Heron. Sed beata ꝟgo cognouit
ꝑ experientiā: ꝛ sanctissimā inuiscerationē.
¶ Tertio virtutū officiū est miracula facere.
nō aliquid de nouo creādo: ꝫ deo ministeriū
exhibendo. Sed beata virgo precipue mini
sterium exhibuit deo in maximo miraculoꝝ
qn̄ angelo annūciante: ꝛ spūsancto operā-
te: ꝛ virgine credente mox verbuꝫ in vtero:
mox intra vterum verbum caro factum est.
Luce. i. Beata que credidisti. qm̄ perfeci. in

te.que dic.sunt tibi a dn̄o. Quarto potesta
tum officium est arcere demones. ne tantū
nobis noceant quātum vellent. Beata vir
go refrenauit ⁊ cōtriuit potestatē demonis
Gen̄.iij. Ipsa ꝯteret caput tuū.i.suggestio
nē potestatē ⁊ astutiā. Quinto ꝑncipatuū
officium est regnis ⁊ ꝓuincijs presidere.ho
stes cōprimere.bonos custodire. demones
arcere.in tribulationibꝰ ꝓtegere. Beata vir
go in om̄i gente ꝑncipatū gerit: hostes cō
primit:bonos custodit: demones cōterit.in
tribulatione ꝓtegit. Eccl'.xliiij. In om̄i gen
te ⁊ in om̄i populo ꝑmatum habui. quo ad
primū:oīm excellentiū ⁊ sublimiū colla cal
caui.quo ad secundū ⁊ tertiū. ⁊ ꝓfundum
abyssi penetraui.quo ad quartū. ⁊ in flucti
bus maris ambulaui.quo ad q̇ntū. Ideo cā
tat eccl'ia. Maria matˀ grē matˀ mīe tu nos
ab hoste protege:⁊ hora mortis suscipe.
Sexto dn̄ationū officium est subditos si
bi angelos purgare:illuminare: ⁊ perficere.
Sed beata virgo a culpa purgauit affecti
uam.ab ignorātia illuminauit intellectiuā.
ab infirmitate ꝑfecit operatiuā. Septimo
tronoꝝ officium est vt suꝑ eos deus q̇escat
⁊ sedeat:⁊ iudicia sua exerceat. Beata ꝟgo
est tronus misericordie:gratie:⁊ glorie.mi
sericordie pctōribus:grē iustis: glīe beatis.
ps̄. Tronus eiꝰ sicut sol in conspectu meo:q̊
ad beatos q̇bus est ad magnā gloriam. Et
sicut luna ꝑfecta in eternū. quo ad iustos q̇
bus impetrat celestē gratiā. ⁊ testis in celo
fidelis.quo ad pctōres q̇bus impetrat mise
ricordiā. ¶ Octauo cherubin officiū est ple
nitudinē scientie dei habere. Sed beata vir
go transcendit oēm scientiā angelicam ⁊ hu
manam.modo audiendo per inspirationē
modo vidēdo per ꝯtēplatōē.mō tāgēdo ꝑ
opationē.mō gustādo ꝑ affectōē:mō odo
rādo ꝑ deuotōē. ¶ Nono seraphin officiū ē
ardere amore ⁊ caritate dei. Beata ꝟgo ma
ria plena fuit amore: dilectione:⁊ caritate.
Quia gratia dei cor ipsius sursum eleuabat
ad amorem celestium. ꝓmouebat ipsā ad
dilectionem.eam totaliter vniebat dilecto ꝑ
caritatem.⁊ sic pꝫ ⁊c̄.

¶ Tertio Maria abiit in

montana celorum. Recte em̄ beata virgo
dicitur celum. ꝓpter sui amplitudinem. qm̄
habuit amplum affectum ad diligendū.am
plum vterum ad deum capiendum.amplū
intellectum ad cognoscendum. amplum si
num ad compatiendum. Ecclesi.xxiiij. Ego
mater pulchre dilectionis ⁊ timoris ⁊ agni
tionis ⁊ sancte spei. Siquidem amplitudo
caritatis ampliauit eius affectum. Ideo di
citur. Mater pulchre dilectionis. Amplitu
do diuinitatis ampliauit eius vterū. Ideo
dicitur. Et timoris. Per hoc em̄ est demoni
bus valde terribilis.amplitudo sapientie ⁊
veritatis ampliauit eius intellectum. Ideo
dicitur. Et agnitionis. Amplitudo pietatis
ampliauit eius sinum. Ideo dicitur. Et san
cte spei. Unde Bernar.dicit ad beatā Ma
riam sicut ad medium.sicut ad causam rerū
omniū.sicut ad negocium seculorum respi
ciūt vniuersi ⁊ qui habitant in celo. ⁊ qui in
inferno.⁊ qui nos precesserunt. ⁊ qui nos
sequentur.⁊ nati natorum ⁊ qui ab illis na
scentur. Qui in celo sunt vt restaurentur.
Qui in inferno vt eripiantur. Qui precesse
runt ꝓphete vt fideles inueniantur. Qui se
quuntur:vt glorificentur.hec ille. Dicitˀ au
tem beata ꝟgo celū ꝓpter quattuor. ¶ Pri
mo quia est sol. Canti.vi. Electa vt sol. Si
cut em̄ sol tres planetas supra se. ⁊ tres ha
bet infra se.⁊ ipse est medius. Sic beata vir
go habet supra se tres in trinitate personas
⁊ infra se tres status saluandorū.s.virginū
continentiū ⁊ coniugatoꝝ:⁊ ipsa est in me
dio constituta.vt ipsam beatam trinitatem
reconciliet tribus statibus saluandorum.
Ecclesi.xxvi. Sicut sol oriens in mundo:in
altissimis dei. ¶ Secundo quia est luna.
Canticoꝝ.vi. Pulchra vt luna. Est enim
pulchra vt luna in sui principio:quoniam fu
it in vtero sanctificata. ⁊ in sui medio.quo
niam fuit sancte conuersata. cuius cogita
tiones semper fuerunt sancte:cuius affecti
ones semper fuerunt munde. cuius opera
tiones semper fuerunt recte. ¶ Tertio quia
est stella. Nume.xxiiij. Orietur stella ex Ja
cob. Est enim stella: quia in ea nullus fuit
casus nec error. Inter apostolos enim fuit
casus peccati.aut per infirmitatem munda
nā.sicut in Petro q̇ timore mortis christū
negauit.aut per ignorantiam.sicut in Pau
lo qui dicit. Ignorans feci in incredulitate.
aut per maliciam. sicut in Juda qui dilexit
maledictionē:⁊ venit ei. Beata virgo nul
lo istorum modorum cadere potuit. que di
cit. Ecclesi.xxiiij. In me omnis gratia vite ⁊
veritatis. In me omnis spes vite ⁊ virtu
tis. Non enim cadere potuit per maliciam.
Quia erat fundata super altitudinē diuine

gratie. Ideo dicit. In me omnis gratia vite.
Nec ꝑ ignorantiā q₂ erat fundata super al-
titudinē diuine noticie. ideo dicit. Et verita
tis. Nec ꝑ infirmitatem. q₂ erat fundata sup
altitudinē diuine potētie. Ideo dicit. In me
omīs spes vite ⁊ virtutis. Quarto q₂ ē au-
rora. Cant. vi. Ista ꝓgreditur quasi aurora
cōsurgens. Nam fulsit in ea lux aurore. quā-
do spūssanctus eam sanctificauit q₂ tūc tene
brā originalis peccati ab ea abstulit. ij. Reg.
xxiij. Lux aurore oriente sole mane absqꝫ nu
bibꝰ rutilat. Aurora autē semꝑ crescit donec
diem ꝑfectū faciat. Sic btā virgo post suam
sanctificationē in vtero semꝑ creuit in mūdo
Prouerb. iiij. Semita iustoꝝ quasi lux splen
dens. ꝓcedit ⁊ crescit vsqꝫ ad perfectū diem.
Ipsa enī fuit lux splendens in sanctificatiōe
ꝓcessit in spūssancti superuentione. Creuit in
filij cōceptiōe. Facta est perfecta dies in sui
glorificatione. Et sic patet ⁊c̄.

Quarto Maria abijt in

mōtana Patriarcharū. Omēs grās ⁊ excel-
lentias quas habuerūt patriarche. Quibus
deo fuerāt accepti. multo excellentiꝰ habuit be-
ata virgo vt pꝫ. Primo Adam tanꝙ̄ ꝑmꝰ
parēs humani generis habuit donū iusticie
originalis ꝑ quā fuit in innocentia creatus.
Beata virgo habuit solē ⁊ fontē iusticie per
quē nocentes ⁊ pctōres ad statū sempiterne
innocentie ꝑducūtur. Adam cito ꝑ pctm̄ per
dita iusticia de paradiso cecidit. quo casu to-
tam posteritatē corrupit ⁊ ad mortē cōdem-
nauit. Beata virgo de massa corrupta cōce-
pta tantā gratie efficaciā obtinuit. vt ꝯserua
ta innocētia ipsam vitam de celo traxerit ad
terrā. ꝑ quā oībus credentibus vita ꝑpetua
⁊ innocentia cōdonaretur. Adam ꝓpter in-
obedientiam maledictionē ꝓmeruit. Beata
virgo ꝓpter obedientiam maledictionē illaꝫ
in benedictionē cōmutauit. Secundo abel
virginitatē ⁊ martyrium a dn̄o obtinuit ꝓ-
pter que primus iustus a xp̄o vocatꝰ est. ad
quem respexit deus ⁊ ad munera eiꝰ. Gene.
iiij. Sed virginitas eiꝰ fuit infecūda. ⁊ marty
rium ei soli ꝓfuit. Beata virgo longe excellē
tiorem habuit virginitatē. q₂ cū fecūditate in
cōcipiendo deum ⁊ hoīem ⁊ excellentiꝰ mar-
tyrium eius fuit. Luce ij. Tuam ipsius aīam
pertransibit gladius. s. passionis Jesu christi
Tertio Enoch qui cuꝫ deo ambulauit ⁊ no
men dn̄i inuocauit. tandē in paradisum trās
latus est. Beata virgo nō solum nominis dei
noticiam habuit: sed deus ipse se totum eidē
visibilem ad cognoscenduꝫ pariterqꝫ palpā-
dum prebuit per quam nomen dei in vniuer
sum orbem est mirabiliter diffusum. q̄ absqꝫ
deo quem mente ⁊ ventre gestabat: ambula
re nequibat. in cuius vterum velut in paradi
sum transtulit se ipse deus. Quarto Noe. de
quo ꝓphetice dictū est. Ipse ꝯsolabitur nos
ab operibꝰ manuū nostrarū in terra cui ma-
ledixit dn̄s. Beata virgo consolata est totū
genus humanū que genuit dn̄m oīm conso-
latorem. In massa carnis humane subiecte
maledictioni cōcupiscentie sola virgo produ
xit fructum vitalis germinis. ꝑ quē liberati
ab errore idolatrie quo manuū nostrarū opa
ra colebamus: celestem cōsolationem accepi
mus. qui cōsolatur nos in omī tribulatione
nostra. mira pietate ⁊ misericordia sua ⁊c̄.
Quinto Melchisedech rex ⁊ sacerdos ob-
tulit Abrahe panē ⁊ vinū. Beata virgo ob-
tulit verbo diuino carnē ⁊ sanguineꝫ in que
panis ⁊ vinum substantialiter in sacramēto
conuertuntur. Sexto abrahe promisit deus
ꝙ ex eo egrederetur in quo omēs gentes be
nedicerentur. Beata virgo illud semen sanctis
simuꝫ ex se ꝓduxit. ꝑ qđ in eternū benedicti-
onem vniuersi orbis deduceretur. Gal. iiij.
Abrahe dicte sunt ꝓmissiōes et semini eius
⁊c̄. Septimo Isaac sua orōne īpetrauit con
ceptu Rebecce. que cōcepit geminos. ⁊ ex il
lis duo populi orti sunt. quoꝝ maior seruiret
minori. Beata virgo sua humilitate cōcepit
xp̄m: gemine substantie. s. diuine ⁊ humane
nature qui duos populos iudaicum ⁊ genti-
lem in vnā fidem collegit. Sed iudaicus po-
pulus sua perfidia reprobatus. seruit gentili
populo tanꝙ̄ maior mīori. Octauo Jacob
vidit scalam cuius cacumen celum tangebat
⁊ dn̄m innixum scale. ⁊ angelos descenden-
tes ⁊ ascendentes ꝑ eam. Beata virgo recte
dicitur scala trium graduū. s. humilitatis. vir-
ginitatis ⁊ charitatis. cui dn̄s est innixus ꝑ
incarnationē. Luce. i. Dn̄s tecū. ꝑ quā tanꝙ̄
ꝑ mediū descendūt angeli: ⁊ ascendūt hoīes
predestinati. Nono Joseph pro salute fra-
trum suorum descendit in egyptum. vt tem-
pore famis sua ꝓuidentia frumenti copiam
distribueret. Beata virgo in mundo orta est
vt salutem generi humano afferret. ps. Ope
ratus est salutem in medio terre. vt tēpore fa
mis grē corpus xp̄i deuota cōione. velut fru
mentum toti mūdo saturitatē cōferret ⁊ mi-
nistraret. Decimo Moyses factus magnꝰ

in terra egypti liberaui populū israel de ma
nu pharaonis p sanguinē agni. Btā virgo
verum agnum ꝛ immaculatū genuit ex suo
purissimo sanguine: quē xp̄s in precium re-
dēptionis humani gn̄is in cruce deo pr̄i per
soluit. ¶ Undecimo Josue solem in medio
celi stare iussit. vt Gabaon confligeret. Be
ata virgo verum solem iusticie in medio vte
ri sui nouē mensibus stare pmeruit. vt dia-
boli dominiū auferret ƀm illō ps̄. Suscepi-
mus deus misericordiā tuaȝ in medio tēpli
tui ꝛc̄. ¶ Duodecimo Gedeon rorem in so-
lo vellere cōspexit. terra sicca manente. btā
virgo celesteȝ imbrē. s. verbū dei in vellere. i.
in virginali vtero suo suscepit. ꝛ terra. i. caro
eius integra ꝛ immaculata vicio cōcupiscē
tie carens pmansit ps̄. Descendet sicut plu
uia in vellus. ¶ Decimotertio Samson san-
ctificatus in vtero tanto ardore mulieres di
lexit: vt etiam sciēter in sinu vnius accubās
se morti exposuit. Beata virgo amore castis
simo deū ad se attraxit. in cuius sinu huma
nitatē nostrā suscepit vt p oibus hominibꝰ
innocenter moreref. ¶ Decimoquarto Da-
uid plus in celo ꝙ in terra habitās. amore
mulieris ad philisteum accessit intrepidus:
ducentis preputijs aliā emit pter aliam vi
rum sanctū occidi mandauit. in sinu specio
se iuuencule. omi castitate seruata tandē ob
dormiuit. Beata virgo sua caritate deū for
tissimū in certamen cōtra diabolū sumpta
fundibula nostre humanitatis iactis qnqȝ
lapidibus. s. qnqȝ vulneribus adduxit: queȝ
acerrime deuicit ꝛc̄. ¶ Decimoqnto Salo-
mon nigram: sed formosam adamauit qui
tamen maxima sapientia floruit. Beata v̄-
go nigra humilitate: sed formosa virginita
te cuius decorem cōcupiuit dn̄s deus sapiē
tiā filij dei in vtero suo habitare coegit. cuiꝰ
amore delectatꝰ: infima nostra petijt. ¶ De-
cimosexto Ezechias solem. x. gradibus re-
gredi in horologio aspexit. Beata virgo ve
rum solem iusticie a nouē gradibus angelo
rum ad decimū. s. hominū descendere in ho
rologio vteri sui clare vidit. ps̄. Minuisti eū
paulominus ab angelis ꝛc̄.

¶ Quinto Maria abiit in

montana pphetarum. Hij em̄ qnandoqȝ p
phetabant de preterito: quandoqȝ de futu
ro: quādoqȝ de presenti occulto. Beata vir-
go pphetauit de preterito: cum dicit. Susce
pit israel puerū suuȝ. De futuro cum ait. Ec
ce em̄ ex hoc beatam me dicent omnes ge-
nerationes. de presenti occulto quando Jo
hanneȝ in vtero Elizabeth exultasse cogno
uit. De qua pphetarunt principaliter quat-
tuor pphete. ¶ Primo Dauid dicēs in psal.
Uisitasti terram ꝛ inebriasti eam: multipli-
casti locupletare eam. Nam deus beatā vir
ginē in annūciatione per angelum visitauit
ꝛ salutauit. spūssanctus eam inebriauit: qm̄
gratia ipsam repleuit ꝛ cōfirmauit. filius ip
sam locupletauit quādo ex ea carnē assum-
psit. ¶ Secūdo Esa. ix. dicēs. Ecce virgo con
cipiet ꝛ pariet filium: ꝛ vocabif nomen eius
E manuel. i. nobiscū deus. ¶ Tertio Jerem̄.
xxxi. dic̄. Nouum faciet deus sup terrā. muli-
er circūdabit virū. Homo em̄ circūdat qd̄ ē
suū ppriū: ꝛ nō alienū. virgo em̄ sola puerū
circundedit. qꝛ tota xp̄i caro fuit sua ppria.
Omnis em̄ figura pficif ex pluribus lineis
qꝛ corpꝰ alioꝝ pueroꝝ formaf ex cōmixtio-
ne vtriusqȝ parentis. In virgine aūt fuit cir
cūdatio. qꝛ circularis forma claudif vna so
la linea. ꝛ corpꝰ xp̄i formatū est ex sola car
ne virginis incorrupta. Illud etiā qd̄ est cir
cūdatū est ex omi parte clausum. Sola ğ v̄
go circūdedit: qꝛ in ɔceptione ꝛ post partuȝ
virgo permāsit. ¶ Quarto Zach. xi. dic̄. A
peri libane portas tuas. Libanus interpre-
taf candidatio: ꝛ significat beatā Mariam
que tota fuit candida. Et habet tres portas
scȝ potentie. sapientie. ꝛ misericordie. Qui-
dam em̄ peccāt per infirmitatē. Istis aperit
portā potentie: dādo eis v̄tutem resistendi
Quidā peccat p ignorantiā. istis apit portā
sapiē: dādo eis lumen cognoscēdi. Quidaȝ
peccant p certā maliciā. istis aperit portam
miscd̄ie dādo eis gr̄am penitendi. Aperit
em̄ manū suā ad largiendū. Prouerƀ. vlti.
Manū suā aperuit inopi i. xp̄o paupi Cui
sex opera miscd̄ie exhibuit. Unde Bern̄. di
cit. Beata virgo dei filiuȝ in vtero suscepit.
nudū carne vel etiā pānis operuit: esurientē
pauit. sitientē lacte potauit. Infirmū per in
fantiam non solū visitauit sed etiam om̄ia
humana exhibuit. In carcere positum i. cru
cis patibulo ligatum visitauit: eius sepultu
re interfuit. hec ille. ꝛ sic patet ꝛc̄.

¶ Sexto maria abiit in mō

tana feminarū. Nam vt habef ij. Esdre: iij.
Hoc expresserūt illi tres iuuenes doctissimi
qui soluentes qōnem eis ppositam quid in
rebus esset fortius. moti a spūsancto. cōue-

nienter scripserūt. ¶ Primus dixit. fortis est
rex iusticie que tenet hoīem a paradiso ex-
clusum. Secundus dixit. fortius est vinuz
misericordie letabūde que sup iusticiaz gra
diens ad incarnandū deū disponit. ¶ Ter-
tius dixit. Fortior est mulier beata vgo ma
ria: q̄ effectualiter deū traxit de celo. ⁊ regez
tenet in sinu. Verūtamen fortissima est ve-
ritas q̄ de terra orta est. s. ex vtero tante vir-
ginis: ⁊ celuz obstrusum reserauit potenter
suo sanguine precioso in ara crucis in preci
um nostre redēptionis effuso. ⁊ per crucis
vexillū superato humani generis hoste cru
deli. ecce ꝙ reuersuri ad ciuitatē Hierl'm ter
renā. cōuenientissime ꝓphetātes de illa hie
rusalem ciuitate celesti. venerant iusticiam:
misericordiā extollunt. Mariā preponunt
alitricem ⁊ ductricē regis eterni. Super oīa
vero adorāt veritatē increatā ex regina ce-
loꝝ nascendā. oēs eīn benedictiōes quas
habuerūt dn̄e veteris testamēti. sparsim et
sigillatim. hec vna virgo cōplexa est velut ro
sa triginta folijs exornata. ¶ Sciendū ꝙ si-
cut viri veteris testamenti quasi stelle veri
solis premonstrabant ortum ⁊ vitā. Sic om
nes mulieres quomodocūqz laudibꝰ attol-
lant. Marie virginis figurabant virtutes ⁊
mores perfectos. quarū bn̄dictiones a deo
illis datas in seipsa complectit. ¶ Benedi-
cta fuit in Eua benedictione generationis
materne. illa eīn fuit mater cunctoꝝ in terra
viuentiū. Hec virgo est mater cunctoꝝ celū
ascendentium. Matrimoniū q̄ppe terram.
Virginitas vero reparat celuz. Benedicta
fuit in Sarra benedictione gratificationis.
que peperit risum. Hec gaudiū genuit in vni
uerso mundo. ¶ Benedicta fuit in Rebecca
bn̄dictione predestinationis. prudenter vē-
dicās bn̄dictionē Jacob excluso Esau. Hec
reprobato antiquo populo hebreoꝝ: popu-
lum xp̄ianoꝝ benedictionibꝰ repleuit. ¶ Be
nedicta fuit in Lya bn̄dictione actionis: cui
septem ascribunt filij nati. totā misericordi
am complectens. que septennario numero
integrat. Hec circa xp̄m vniuersa misericor
die opera fidelissime exhibuit. ⁊ circa nos iu
giter exhibet. ¶ Benedicta fuit in Rachel
benedictione cōtemplationis. que peperit
augmentū virtutum in Joseph ⁊ dolorem
seu tedium vite presentis in Beniamin. hec
in virtutibus profecit copulata Joseph vi-
ro suo: cum quo emisit votum virginitatis.
vt facilius diuina contemplaretur, fugiens
corruptelam carnisqz dolorem auget ⁊ cu-
mulat. ¶ Benedicta fuit in Arseneth benedi
ctione significationis. que filia fuit phuti-
pharis sacerdotis. Hec fuit ex ꝓgenie sacer
dotali ⁊ regali. que illum cōciperet qui erat
rex ⁊ sacerdos s̄m ordinem Melchisedech
psal'. Ego autem constitutus sum rex ab eo
¶ Benedicta fuit in Maria sorore Moysi
benedictione laudationis. que Pharaone
submerso canticum dn̄o decantauit. Hec au
tem deuicto hoste infernali: per incarnatio-
nem verbi canticum dn̄o decantauit dicens
Magnificat anima mea dn̄m ⁊c̄. Luce. i.
¶ Benedicta fuit in Ethiopissa cōiuge moy
si. benedictione dilectionis cui Moyses de
dit annulum amoris ⁊ memorie. Hec autē
signauit matrimoniū inter lucidissimū deuz
⁊ abhominabilem humanam naturaz. que
tamen fuit formosa in virgine Maria. Can
ti. i. Nigra sum sed formosa. ¶ Benedicta fu
it in Thamar benedictiōe defensionis. quā
signa donata ab infamia preseruauerunt.
Huius autez virginis inauditum a seculis
partum defendit apud multos suspectum
annulus matrimonij contracti cuz sene. Ar
milla pudicitie comprobate ⁊ virga potesta
tis diuine. ¶ Benedicta fuit in Raab bene-
dictione liberationis. que exploratores he-
breos hospitio suscepit. Hec autez honesta
stabularia liberatrix fuit populi non sui: sed
futuri. ¶ Benedicta fuit in Asa beneditione
irrigationis. que irriguū superius impetra-
uit. Hec autem rorē celi obtinuit. Esa. xlv.
Rorate celi desuper ⁊ nubes pluant iustū.
¶ Benedicta fuit in Delbora. benedictione
gubernationis. que sceptrum populi tenuit
Hec autem populum dei electū summa pru
dentia gubernat ⁊ regit. ¶ Benedicta fuit in
Jaele. benedictione protectionis. que Sisa
ram clauo defixo in tempora eius occidit.
Hec autem hostem antiquū clauo pruden-
tie sue necauit. ¶ Bn̄dicta fuit in vxore ma-
nue benedictiōe sanctificationis. cui angelꝰ
annūciauit sanctificationē Samsonis. huic
autem annūciata est natiuitas ⁊ sanctifica
tio saluatoris. ¶ Benedicta fuit in Noemi.
benedictione ꝑseruationis. que cuz esset a-
maro animo: preseruata est in lege dei. hec
autem iuxta crucez angustiata preseruauit
fidez iesu christi. ¶ Benedicta fuit in Ruth
benedictione desponsationis. Que nupsit
Booz viro antiquo. Hec autem virgo diui
na dispensatione copulata est matrimonio

antiquo Joseph iusto. ¶ Benedicta fuit in
Micol benedictione deportationis. que de
fenestra emisit David persecutum a Saul.
Hec autem spirituali decore aspectum in se
traxit diuinū. ꝛ iesum desiderabilem in egy
ptum deportat fugientem persecutionem
Archelai regis iude. ¶ Benedicta fuit in A-
bigail benedictione humiliationis. quā Da
uid humilem cognoscens duxit vxorem.
Hec autem sui humilitate facta est sponsa
dei dicens. Ecce ancilla dñi fiat mihi scdm
verbum tuū. ¶ Benedicta fuit in Abisagh.
benedictione nutritionis. que antiquū Da-
uid fouet in lecto ꝛ pascit. Hec autem anti-
quū dieruz gestat in gremio: quē lactat vbe
re de celo pleno. ¶ Benedicta fuit in Anna
benedictione consecrationis. que filiuz suū
Samuelem cōsecrauit deo ab infantia sua
Hec autem puerum iesum in medio templi
deo offert per Symeonem sacerdotem.
¶ Benedicta fuit in Anna Tobie bn̄dictio
ne deuotionis. que bonum maritalis socie-
tatis demum intente viduitatis in deuz ob
seruauit. Hec autem vtrunqꝫ om̄i integrita
te virginitatis obtinuit. ¶ Benedicta fuit in
Bersabee benedictione obseruationis. que
regnum impetrauit Salomoni. Hec autez
velut fons ex quo oritur sapientia maior
Salomone finem ponit legi date in igne de
serti Uria occiso. dū seruat legem veterem
vt terminet: ꝛ ad regē regū transit sub quo
fulget lex libertatis ꝛ grē s. noui testamenti
ꝛc. Bn̄dicta fuit in Thecuite bn̄dictione
mediatiōis. que mediauit inter Joab ꝛ Da
uid ꝓ pessimo Absalone. Hec aūt mediauit
inter deum ꝛ hoīem. quē deo reconciliauit.
¶ Bn̄dicta fuit in Abelana bn̄dictione ꝓui
sionis. que sui sagacitate ꝓuidit ciuitati sue
per decapitatione Sibe. Hec aūt ꝓuidit hu
mano generi per amputationez potestatis
iniqui serpētis. ¶ Benedicta fuit in Judith
benedictōe gubernationis. que amputauit
caput holofernis ꝓ gubernatione ppl'i sui.
Hec aūt sine gladio materiali. licet v̄bo dei
gladio spūali totū genus humanū mira for
titudine gubernat. ¶ Bn̄dicta fuit in Hester
bn̄dictione supationis. que aman cedentez
ppl'm dei superauit. Hec aūt iusticie rectitu-
dine diabolū genus humanū inuadentem
subiugauit. ¶ Bn̄dicta fuit in Sarra tobie
benedictione sanctificationis. cuius septez
amatores non casti a diabolo necati sunt.
Hec autē septē peccata mortalia; mortifica
uit. ¶ Benedicta fuit in Sarrepta vidua bn̄
dictione miserationis. q̄ Helyam misericor
diter hospitio suscepit ꝛ pauit. Hec autē hu
manū gen' caritatis visceribꝰ suscepit. ¶ Be
nedicta fuit in Sunamite bn̄dictiōe redem
ptionis. q̄ vasis oleo plenis seipsam a cre-
ditoribꝰ mariti redemit. Hec aūt sue grē ple
nitudine totū genus humanū ab obligatōe
inferni absoluit. ¶ Bn̄dicta fuit in Macha-
bea felice bn̄dictione ꝯfortatiōis q̄ filios su
os cōfortauit ad penā corporalē ꝓ legis dei
defensione. Hec aūt om̄es fideles xp̄ianos
cōfortauit ad sustinenda tormenta ꝓ fidei
veritate ostendenda. Ecce quomodo bea-
ta virgo rosa paradisi triginta folijs exorna
tur. Ut fideliter ei dicere valeamus.

¶ Aue imperatrix angeloꝝ
Maria David stirpe nata:
Gratia ꝛ salus beatorum
Plena tibi soli data.
Dn̄s rector vniuersorum
Tecum mater illibata.
Benedicta tu splendor honoꝝ
In mulieribus vocata.
Et benedictus est o decus moꝝ
Fructus: ples a deo sata.
Uentris tui fecundans thoꝝ
Jesus: fac o virgo grata:
Christus nobis sit iuuamen.
Nunc ꝛ in hora mortis Amen.

¶ Septimo maria abiit in

montana creaturarū. Un̄ ipsa dicit Eccle.
xxiiij. Quasi cedrus exaltata sum in libano
ꝛ quasi cypressus in mōte syon: ꝛ quasi pal
ma exaltata suz in cades. ꝛ quasi plantatio
rose in Jericho. ¶ Primo btā v̄go est cedrꝰ
in libano. Nam odor cedroꝝ que nascuntur
in libano fugat serpentes ꝛ interficit ver-
mes. ꝛ beata virgo fugat demones: ꝛ extin
guit malas cogitationes. Licet enim fuerit
pulchra a nullo tamen vnq̄ȝ potuit concupi
sci. quia eius puritas corda intuentiū pene-
trabat: ꝛ motus illicitos extinguebat. ¶ Se
cundo btā v̄go est cypressus in mōte syon.
Nā cyp̄ssus ē tota medicinalis. s. ī cortice fo
lijs ꝛ fructu. Sic q̄cq̄d fuit in v̄gine fuit me
dicinale. s. cortex. i. exterior ꝯuersatio sctā. ꝛ
folia. i. v̄ba suauia. ꝛ fructꝰ. i. op̄a fructuosa.
Ab eiꝰ cōuersatiōe suscepimꝰ ꝯsolationem
A v̄bis eiꝰ deuotā instructionē. Ab eiꝰ fru-
ctu. i. filio saluationē. ¶ Tertio btā virgo est
palma. Nam palma victoriā designat. ꝛ per

beatam virginem de omibus aduersitatibꝯ. tribulationibꝯ: ⁊ angustijs: ⁊ tēptationibus victoriam reportamus. Quarto btā virgo est rosa plantata in hierico.i.creata in mūdo Vñ cantat sctā mater ecclesia. Uirgo maria nō est tibi similis nata in mūdo inter mulieres: florens vt rosa: quam nobis concedat iesus christus. Amen.

¶ In festo sancte Margarete virginis ⁊ martyris. Sermo.xli.

Inuenta est vna preciosa margarita. Math.xiij. ⁊ in euāgelio presentis solennitatis. Beatus Hiero.lib.i.cōtra Iouinianū.dicit sic. Apud iudeos gloria erat in ꝑtubus ⁊ in ꝑturitionibus. ⁊ maledicta sterilis q̄ non habebat semen in israel. ⁊ beatus cuiꝯ erat semē in syō. ⁊ domestici in hierusalez ⁊ in benedictione masculoꝝ ponebat. Nam vxor tua sicut vitis abūdans in lateribꝯ domꝯ tue. Filij tui sicut nouelle oliuarū in circuitu mēse tue Ecce sic benedicet homo. hec ille. ¶ Sup quo moueo talē questionē. Utrū btā margareta inuenerit eternaz benedictionē ꝑ virginalis pudicicie incorruptionē. ¶ Ad istā questionē r̄ndent duo doctores noui testamēti. ¶ Primus est btūs Augu.li de bono cōiugali: dicens sic. Non est impar meritū continētie in Iohāne qui nullas expertus est nuptias. Et in Abraham qui filios generauit. Illius em̄ celibatus ⁊ istius cōnubium ꝑ tēpoꝝ distributione xp̄o militauit. hec ille. ¶ Secundꝯ est beatus Hierony.li.ij. cōtra Iouinianū.dicēs sic. Ceterū q̄s ignoret sub alta dispensatiōe dei omēs veteres sanctos eiusdē fuisse meriti cuiꝯ nūc sunt xp̄iani. Quomō aūt abrahaz placuit deo in cōiugio. sic nunc virgines placent deo in ꝑpetua castitate. hec ille. ¶ Sciēdum ꝙ virginitas cōmendat quadrupliciter. ¶ Primo in hebreis legibus. hoc ꝑꝫ ꝑmo in viris. Nā Abel qui primꝯ inter iustos a dn̄o cōmendatur. virgo fuit vt Augu. dicit lib. de mirabilibꝯ sacre scripture. Helyas ⁊ Heliseꝯ ⁊ multi filij ꝓphetaꝝ fuerūt virgines. vt hierony. dicit in ep̄la ad Eustochiuz. Ieremias ac Daniel ꝓpheta dn̄i fuit virgo. ¶ Pꝫ scd̄o in mulieribꝯ. Nā maria soror Aarō fuit virgo q̄ tn̄ ꝓphetauit. Filia Iepte fuit virgo. vt pꝫ Iudi.xi. Et Leuit.xxi. Mandat dn̄s ꝑ moysen: ꝙ summꝯ sacerdos vxorē nō accipiat viduam: non repudiatam: nō sordidam: nō meretricem. sed vxorē accipiat virginē de populo suo. ⁊ ibidem mandat sacerdotibus filijs Aaron ꝙ nō contaminent in mortibꝯ ciuiuz suoꝝ: nisi tm̄ in consanguineis ⁊ ꝓpinquis. id est patre: matre: filio: filia: fratre et sorore: q̄ non est nupta viro. Secūdo in paganis gentibus. Vñ Hiero.li.i.contra Iouinianū: dicit sic. Certe Romanus populus quanto honore semꝑ virgines habuit. Hinc apparet ꝙ cōsules ⁊ imperatores in curribus triumphantes q̄ de superatis gētibus trophea referebant. ⁊ omnis dignitatis gradꝯ eis de via cedere solitus est. Referūt fabule athalantam Calidoniam virginē semꝑ in venatibꝯ. semꝑ in siluis nō tumentes vteros feminaꝝ fastidia q̄ꝫ cōceptuū. sed expeditam ⁊ castaz amasse virtutē. Harpalicem quoq̄ꝫ virginez traciam. insignis poeta describit. ⁊ reginam volscoꝝ Camillam quā Turnꝯ cui in auxliuz venerat laudare volens nō habuit q̄d amplius diceret. nisi virginez noīaret. O decus italie virgo. Calchoechos quoq̄ꝫ illa filia Leo virgo ꝑpetua. pestilentia patrie scribit sponte necanea morte soluisse. ⁊ ephiginie virginis sāguis aduersos placasse ventos. ¶ Tertio in summis celestibus. Unde Hiero.li.ꝑmo cōtra Iouinianū dicit sic. Nuptie terrā replent virginitas paradisum. Qui em̄ in paradiso virgines ꝑmanserunt: eiecti de paradiso copulati sunt. eijciūtur de paradiso: ⁊ qd̄ ibi nō fecerunt in terra faciunt. vt statim a ꝑncipio cōditionis humane. virginitatem ꝑadisus ⁊ terra nuptias dedicarit. In omni tēpore sint vestimēta tua candida. Candor vestiū sempiternꝯ: virginitatis est puritas. Hec ille. Cōpletur etiā.viij. Zacharie de virginibꝯ ecclesie ꝓphetantis. Complebūtur infantibꝯ ⁊ puellis ludentibꝯ ī plateis eiꝯ. Iste sunt virgines de q̄bus in.xliiij.p̄s. Scriptū est. Adducent regi virgines post eam ꝓxime eius afferentur tibi in leticia ⁊ exultatione. adducētur in templum regis. Nam in resurrectiōe mortuorum nō nubēt neq̄ꝫ nubent. sed similes erūt angelis. Qd̄ angelus in celis. postea hoīes futuri sunt. hoc virgines in terra esse ceperūt Si angeloꝝ nobis similitudo ꝓmittitur. inter angelos autē nō est sexus diuersitas. aut sine sexu erimꝯ. qd̄ angeli sunt. aut certe qd̄ liquido comprobat. resurgentes in proprio sexu erimus. sed sexus nō fungemur officio. ¶ Quarto in xp̄m sequentibus. Unde Hieronimꝯ.lib.i.contra Iouinianū: dicit sic. Legamus Apocalipsim Iohis. ⁊ ibi reperiemus agnum super montem syon. ⁊ cū illo.cxliiij.

milia signatoꝝ habētia nomē eius ⁊ nomē patris eius scriptum in frontibus suis. q̄ cantant canticū nouū: ⁊ nemo pōt dicere canticum illud nisi q̄ empti sunt de terra. Isti sūt qui cum mulieribus nō se coinquinauerunt. virgines em̄ ꝑmanserūt. Hij sequūtur agnū quocūꝙ vadit. Empti em̄ sunt ex omibus ꝓmitie deo ⁊ agno. ⁊ in ore ipsoꝝ nō est inuentum mendacium. ⁊ sine macula sunt de singulis tribubus excepto tribu Dan. ꝓ qua ponitur tribus Leui. xij. milia virginū signatoꝝ creditura dicunt. qui cū mulieribus nō sunt coinquinati. Hi sunt qui cantant canticū nouum. qd̄ nemo potest cantare nisi qui virgo est. Hi sunt primitie dei ⁊ agni sine macula. hec ille. Ad hoc aūt vt virginitas debite sequatur xp̄m verū agnū: oportet ꝙ omis virgo ip̄m in corde suo iugiter exaltet quattuor modis. ¶ Primo seip̄m humiliando. nam ꝓpter defectū humilitatis reprobate sunt virgines fatue in seipsis gloriantes. Mat. xxv. Ideo dicit ambro. li. de virginitate. Non solum predicanda est virginitas vt amet. sed etiam admonēda est ne inficetur. Et Bern̄. sup missus est dicens. Pulcra ꝑmixtio virginitatis ⁊ humilitatis. nec mediocriter placet deo anima illa in qua humilitas cōmendat. virginitatē. ⁊ virginitas exornat humilitatē. ¶ Secūdo iesum xp̄m magnificando. Debet em̄ virgo magnificare deū cū beata virgine dicens. Magnificat aīa mea dn̄m. Luce. i. Tale est canticum qd̄ cantant virgines seq̄ntes agnum. ⁊ a nullo alio cantari pōt. Apoc. xiiij. ¶ Tertio iesum deū cōfitendo nullo modo virgo de se cōfidat. sed meminerit se in fictili vase thesaurū incomparabilē ferre. Unde hiero. in ep̄la ad Eustochiū dicit. Nolo tibi venire sup̄biam de virginitatis ꝓposito. s timorez: onusta nō incedis auro: latro vitandus est stadium est hec vita mortalibus. hic cōtendamus vt alibi coronemur. Nemo em̄ inter serpentes ⁊ scorpiones tutꝰ ingreditur. hec ille. ¶ Quarto iesum solum honorando. Ambro. de bono virginitatis dicit. Virginitas nō quia virginitas: sed q2 deo dedicata ē honoratur. Un̄ Valeriꝰ li. i. dicit. Cum in tēplo dee veste erat quedā virgo pulcherrima nomine Emilia. que videns ignē extinctū ꝑ negligentiam socie: deam veste adorauit. ⁊ oratione cōpleta: velū qd̄ in capite portabat foculo imposuit: statimꝗ ignis emicuit. Si ista virgo tantū illi idolo placuit quantum virgo xp̄icola deo vero placebit? Hec aūt virginitas maxime requirit verecūdiam. Un̄ Ber. super cantica. sermone. lxviij. dicit sic. Nescio an quicꝙ gratius verecundia aduerti in moribus hoīm queat. que est oīm ornatus etatum. sed in teneriore etate ampliꝰ pulcriusꝗ enitescit. Quid amabilius verecundo adolescente? ꝙ pulcra hec: ⁊ ꝙ splendida gemma moꝝ. in vita ⁊ vultu adolescētis. hec ille. Cuius rōnem assignat Valerius. li. iiij. ca. vi. dicens. Quia parens est omīs honesta cōsilij. tutela omniū solenniū officioꝝ. magistra innocentie. cara ꝓximis. accepta alienis omni tempore: omni loco fauorabilem ꝓferēs vultum. hec ille. Et Tullius li. i. de officijs: dicit. Sine verecundia nihil rectum est neꝗ honestum. Et ambro. li. de virginitate dicit. Pudor indiuiduus comes debet esse virginitati sine quo non pōt esse virginitas. ⁊ lib. i. de officijs dicit. Ut in senibus grauitas: in iuuenibus alacritas. ita in iuuenibus adolescentibus verecūdia. velut quadam dote cōmēdatur nature. ¶ Ad hanc aūt virginitatē cōseruandam requiruntur quattuor. ¶ Primo abstinentia. Unde Hiero. in ep̄la ad Eustochium dicit. Pudicicia tuta esse nō nisi ꝑ abstinentiam pōt. Et Orig. sup Leuit. dicit. Qui seipsum castrat ꝓpter regnū celorum. id nō assequitur: nisi se a ciboꝝ affluentia resecet: ⁊ nisi abstinentia vtat ministra. Et Criso. sup Math. dicit. Castitas sine comitibꝰ suis ieiunio ⁊ temperantia cito labescit. ꝙ si his q̄si āminiculis roborata fuerit. perfacile coronabitur. Ideo ¶ Valerius li. ij. ca. i. dicit. Cum vini vsus olim romanis feminis ignotus fuit. ne scz in aliqd̄ dedecus ꝓlaberentur. Quia proximus a libero patre intēꝑantie gradus ad inconcussam venerem esse cōsueuit. Et Hiero. li. i. contra Iouinianū dicit. Esus carniuz ⁊ potus vini. ventrisꝗ saturitas. seminariuz libidinis est. Unde ⁊ comicus. Sine cerere i quit ⁊ bacho friget venus. Adesse ergo debz ratio. ⁊ tales ac tantas escas sumamꝰ: quibꝰ nō oneretur corpus. nec libertas anime pregrauetur. ¶ Secundo castigatio carnis. Unde. i. Coꝝ. ix. dicit. ap̄lus. Ego aūt sic curro ꝰ quasi in incertum. sic pugno non quasi aerē verberans. sed castigo corpus meū ⁊ in seruitutem redigo. ne forte cū alijs predicaueri ipse reprobus efficiar. Exemplum de btō benedicto volutanti se īter spinas ⁊ vepres pꝰ illam grauem tēptationem carnis. ¶ Tertio sancta exercitatio. Unde Grego. li. ij. moral. dicit. Sepe quem tēptationis certamē supat

re non potuit sua deteri⁹ securitas strauit. et dum lapsum se quisq; in ocio remittit. dissolutam mentem in ocio ꝯstituit. Et Ouidius libro de remedio amoris. Ocia si tollas periere cupidinis arcus. Contempteq; iacent ⁊ sine luce faces. ¶ Quarto deuota oratio. Naz hoc genus demonioꝝ .s. lasciuie nõ eijcitur: nisi in oratione ⁊ ieiunio. Marci .ix. Et Mathei .xvi. ca. Uigilate ⁊ orate vt nõ intretis in tẽptationem. Exemplum de btõ Xpoforo qui cum in carcere duabus puellis associatus esset: vt eum ad lasciuiam ꝓuocarent. sua oratione ipsas ad deum cõuertit. Has quattuor virginitatis comites xp̃s in se obseruauit

¶ Primo abstinentiam: per hoc ꝙ ieiunauit ⁊ esuriuit. Math. iiij. vbi de lapidibus noluit facere panes cum melior sit refectio mẽtis ꝙ̃ ventris. etiam sitiuit quãdo sedens sic sup fontem petiuit a Samaritana bibere. Johis iiij. ¶ Secundo maceratione carnis. Esa. liij. Disciplina pacis nostre super eũ ⁊c̃. Et psal. Ut nõ loquatur os meũ opera hominũ propter verba labioruz tuoꝝ ego custodiui vias duras. ¶ Tertio sanctam exercitationẽ. Esa. lxi. Spiritus dñi super me eo ꝙ vnxerit me ⁊c̃. Unde circuibat castella ⁊ ciuitates docẽs in synagogis ⁊ predicãs regnũ dei. ⁊ sanãs oẽm languorem ⁊ oẽm infirmitatẽ. Math. iiij. ¶ Quarto deuotam orationem. Nam eo tẽpore quo cepit predicare egressus abijt in desertum locum ibiq; orabat. Mar. i. ¶ Ipse etiam sedebat in deserto ⁊ orabat. Luce. v.

¶ Hec autez virginitas facit quattuor. ¶ Primo tẽptationum pellit incendia. Exemplũ de Joseph qui relicta veste apud dñam suaz sollicitantem ipsum de lasciuia virginitatem suã custodiuit. Etiam ypolitus fugiens amplexus lasciuos phedre relicto ense immaculatum se ꝯseruauit. ¶ Secũdo sanctarũ meditationum sensus acuit ⁊ ingenia. Unde apuleyus de deo socratis dicit. Artes alie siue scientie possunt ignorari sine erubescẽtia: vt rõ pingendi: saltandi: cantandi: quas vir bonus põt sine vituperatione contemnere. sed nescire bene viuere nũꝙ̃ audebis dicere sine pudore. Hec ille. Quotiens ergo virgo nesciret bene viuere ⁊ de hoc verecũdabitur. acuet ingenium ad honeste viuendũ ⁊ hoc quidẽ plurimi secuti sunt qui seipsis deformauerũt. ne in lasciuiam ꝓlaberentur. Exemplum de spurina elegantissimo adolescente qui cuz mira sui specie sollicitaret oculos pluriũ illustriuz feminarum. cũq; viris ⁊ parentibus carũ se suspectum sentiret. faciei decorem vulnerib⁹ deformauit. ¶ Tertio carnalium cogitationuz luxum fugat ⁊ vitia. Exemplum de illa virgine Anthiocena pulcra nimiũ: quam omnes cõcupiscebant. sed ipsa hominũ aspectus fugiebat. Comperto aũt ꝙ xp̃iana esset coacta est aut idolis imolare: aut lupanar itrare. qđ cum facere recusaret ad lupanar ducta est. ¶ Ad ingressuz autẽ lasciuiorũ certantiuz ꝗs illaz ꝑmo stupraret. apparuit miles aspectu terribilis: cõfortans eam ne timeret. mutatis ergo vestib⁹ puella egredit̃. miles vero clausus in camera manet. Quidã autẽ aduertẽs militem virum esse ⁊ non puellam. exclamauit factum dolũ. Uterq; igitur ad martyriũ ducitur: ⁊ miles ⁊ puella. Sicq; ꝟginitas custodita est. Ideo Ambro. sup Beati imaculati dicit. Pudor plerũq; corrector est nr̃ qui dum precipit nos pudere cõmissi: ne diutius pudeat deserere que erubescẽda sunt admonet. ¶ Quarto nostroꝝ actuũ secura dat vestigia. Unde Ualerius li. iiij. narrat de Scipione. que cũ esset .xxiiij. an. capta Cartagine in hispania: omẽs obsides quos peni in ea vrbe clausos tenebãt in suã ptãtem redegit. simulq; virginẽ etatis adulte. Quam vt cõperit illustri loco inter celtiberos natã. ⁊ indibili desponsataz. accersitis parentibus inuiolatã tradidit. aurũq; qđ ꝓ redemptiõe allatũ fuerat summe dotis adiecit. Ambrosius in quodaz sermone. Solet citius mereri indulgentiã: ꝗ verecundius deprecatur. ¶ Beata Margareta habuit hunc thesaurum virginitatis ĩ magna custodia: per carnis mortificationẽ. Apostolus. Qui autẽ sunt xp̃i carnem suã crucifixerunt cum vitijs ⁊ cõcupiscẽtijs: per sensuũ cohibitionem. Job. xxxi. Pepigi fedus cum oculis meis. ꝑ fugam ⁊ elongationẽ. i. Coꝝ. vi. Fugite fornicationẽ. Talẽ thesauꝝ q̃siuit Jesus xp̃s in suis fidelibus quẽ inuenit ĩ beata Margareta. Sicut dicit verbum ꝓpositum. Inuenta est vna p̃ciosa margarita.

¶ Una p̃ciosa margarita inuenta est.

- A deo
- Ab angelis.
- A patriarchis.
- A prophetis.
- Ab apostolis.
- A martyribus.
- A confessoribus.
- A virginibus.
- A fidelibus.

¶ Primo vna preciosa margarita inuenta est A deo. Nam pietas saluatoris apparet in eo ꝙ negociator factus est: ⁊ in mūdum venit negociari aīas nostras. Unde simile est regnū celoꝝ homī negociatori querenti bonas margaritas. In isto negociatore sunt septem miranda. ¶ Primum est quia sua p̄ciosa ꝓ vili precio tradidit. Augu. Uenale habeo. Quid dn̄e? Regnuꝫ celorum. Quo emit. Paupertate regnuꝫ. dolore gaudium: labore requies. ignominia gloria: morte vita. Secundū est: q2 nostra vilia care emit. Dedit em̄ preciosum sanguinē suum ꝓ nobis. i. Petri p̄mo c. Nō corruptibilibus auro ⁊c̄. redempti estis. sed precioso sanguīe agni īmaculati iesu xp̄i. Et. i. Coꝝ. vi. Empti estis p̄cio magno ⁊c̄. Ideo dedit seip̄m totum. Ephe. v. Tradidit semetip̄m ꝓ nobis. ¶ Tertiū est. quia nihil habētibꝰ ad soluendū om̄ia bona sua tradidit. Sicut pueri faciūt. p̄s. Pro nihilo habuerunt terrā desiderabilē. ¶ Quartū est. quia nullū decipit. Ideo semꝑ vltra sortē precij soluit. p̄s. Que ꝓcedunt de la. me. nō fa. irri. Aug. Dō deꝰ diligentibꝰ se p̄parauit: merita oīm transcendit ⁊ vota. Ro. viij. Non sunt cōdigne passiones huius tēporis ⁊c̄. ¶ Quintū est. quia de datis ⁊ acceptis strictam rōnem exigit. Luce. xv. Redde rōnem villicationis tue. Et Math. xviij. Voluit rōnem ponere cum seruis suis. Sextū est quia seruos suos suꝑ bonis suis negociari ⁊ lucrari volunt. Luce. xviij. Negociamini dum venis. ¶ Septimū est. quia seruis suis ad negociandum bona sua dedit s̄m eoꝝ qualitates. Math. xxv. Et vni quidē dedit q̄nqꝫ talenta. alij aūt duo. alij vero vnū vnicuiqꝫ s̄m ꝓpriam facultateꝫ. Iste negociator venit in mundo isto vt sibi hanc margaritaꝫ emeret. pro qua deitatem: aīam carnē: ⁊ sanguinem dedit. ⁊ ipsa omnē idolorum culturam fugit. Fuit em̄ rore celesti generata: quia cor suum aperuit ⁊ rorem spūssancti suscepit. ⁊ suggestioni diabolice se clausit. ⁊ sic preciosa margarita generata fuit. Aperuit nanqꝫ ad deū suam memoriam: ⁊ ibi recepit dei cōtinuā recordationem. aperuit suā intelligentiaꝫ: ⁊ ibi concepit dei recognitionem. aperuit suaꝫ voluntatem: ⁊ ibi concepit dei amorem.

¶ Secundo vna preciosa margarita inuenta est Ab angelis. Naꝫ angeli custodierūt eam vt contereret suggestionem demonis. qui habet magnā potentiam, superbiam: astutiam: ⁊ experientiam. Unde dicit Apocal. xij. Proiectus est draco. Ecce potētia. magnus serpens. Ecce superbia. antiquus. Ecce experientia. qui seducit vniuersuꝫ orbē. Ecce astutia. His armis pugnauit demon contra beatam Margaretā. Sed ipsa protectione angeloꝝ contriuit om̄ia eius machinamenta. fregit enim eius potentiam quādo ipsum ei apparentem in specie draconis. vtute crucis euanescere fecit. Fregit eiꝰ superbiam qn̄ pedē suꝑ collum eius posuit. Fregit eius astutiam quādo sibi in nullo nocere potuit. ⁊ quādo ip̄m coegit fateri ꝙ ip̄o sibi apparuit. quatinus ei cōsuleret vt monitis p̄sidis obediret. Fregit eius experientiaꝫ quia in nullo suis suggestionibus cōsentire voluit. p̄s. Angel' suis deꝰ mādauit de te ⁊c̄.

¶ Tertio vna preciosa margarita īuenta est A patriarchis qui domos ꝓprias reliquerunt. vt Abraham. Gene. xij. Et de beata margareta dicit psal. Audi filia ⁊ vide ⁊ inclina aurem tuā ⁊ obliuiscere populum tuum ⁊ domū patris tui. ⁊ concupiscet rex decorem tuū. Ipsa em̄ presentiens ꝙ pater suus intendebat eam trahere ad culturam idolorum. eius societatem fugit. ⁊ oues sue nutricis pascebat periculum est enim bonis habitare cum malis. p̄s. Cum ꝑuerso ꝑuerteris. Quia mali sunt igne cōcupiscentie inflammati ideo boni sepius cōburuntur. i. Corinth. xv. Corrumpunt bonos mores colloquia praua. Mali sunt luto auaritie inquinati. ⁊ ideo boni sepius inficiunt. mali sunt pice adherentis superbie infecti. ⁊ ideo boni sepius denigrant. mali sunt tenebris ignorātie obscurati ⁊ ideo boni sepius obscurātur. Beata ergo marga. noluit habitare cū malis: ne aut inflammaretur igne cōcupiscentie. aut inquinaretur luto auaricie. aut inficeretur pice suꝑbie. aut obscuraretur tenebris ignorātie.

¶ Quarto vna preciosa margarita inuēta ē A ꝓphis. nā ꝓphe marie floruerunt vtute hūilitatis. vt clariꝰ dīna mysteria intelligerēt. Btā marg. tāto hūilior fuit ī ꝯspectu suiꝫ fulgidior eēt ī ꝯspectu dei. Sepe eī res lucide nigrū hn̄t effcm̄ sic on̄dit. b. aug. li. de ci dei. triplici exēplo. Nā oleū lucidū: maculas nigras effūdit. argentū fulgidū lineas nigras tigit. Ignis splēdidꝰ nigra facit cūcta q̄ tangit. Sic sancti viri ꝓphete dei. licet luceant instar olei per pietatem. instar ignis per charitatem: instar argenti per fame sonoritas

tem.tn̄ apud se nigrescebant p humilitatez.
Vn̄ Jerem̄.dixit. A a a dn̄e de⁹: ecce nescio
loq̄:q₂ puer ego sum. Btā margareta coraz
se fuit humilis:vt deo fieret grādis.ps̄. Ele-
gi abiect⁹ esse in domo dn̄i mei. magis q̄ ha
bitare in tabernaculis pctōꝝ. Cū em̄ Olibri
us eā sibi ꝯiugio copulare vellet.magis vo-
luit affligi cū pp̄lo xp̄ianoꝝ:q̄ tp̄alis ꝓspe-
ritatis habere iocunditatem.

¶ Quinto vna p̄ciosa mar

garita inuēta est ab ap̄lis quoꝝ fidē imita-
ta est.de hac fide dicit ps̄. Eloq̄a dn̄i eloq̄a
casta argentū igne examinatū ꝓbatū purga
tū septuplū. Ex quo elicit̄ q̄ fides catholica
est casta per puritatē sincerā:q₂ nulla adul-
terina falsitate polluit̄:qd̄ est ꝯ̄ fidē heretico
rū. Est examīata p tribulationē īmissam:q₂
nulla aduersitate frangit̄:qd̄ est ꝯ̄ fidē insta
biliū.est ꝓbata p ꝓsperitatē mundanaz q₂
nulla ꝓsperitate mūdana allicit̄:qd̄ est con
tra fidē auaroꝝ. Est purgata per spūssancti
grām.q₂ septiformi dono spūssancti fulcit̄.
qd̄ est ꝯ̄ fidē maloꝝ xp̄ianoꝝ. Btā margare
ta hūc thesaurū fidei in corde suo fixit vt ty
ranni argumēta facile deuicerit. Cui cū dice
ret q̄ nō ꝯuenit vt puella tā nobilis habeat
deū crucifixū. Ipsa rn̄dit. Xp̄s p redēptio-
ne nostra crucifixus asserit̄,sed nunc euz in
eternum viuere affirmat̄ ₇c̄.

¶ Sexto vna preciosa mar

garita inuenta est A martyrib⁹ q̄ p xp̄o oc
cisi sunt.eius nāq₃ passio multū fuit passio-
ni xp̄i cōformis. Xp̄us em̄ fuit denudatus
in patibulo. Margareta spoliata in eculeo.
Xp̄us fuit flagellat⁹ ad colūnā vt discipli-
nā p nobis portaret. Margareta tota fuit
virgis lacerata:vt post hāc vitā aliam disci
plinā nō sentiret. Xp̄s fuit pforatus clauis
Margarita fuit lacerata vinculis. Xp̄s pas
sus est in patibulo:qd̄ erat supplicium latro
nū. Margareta in eculeo qd̄ erat suppliciū
malefactoꝝ. Xp̄us fuit totus sanguine ple
nus. Margareta fuit tota sanguine cruēta
ta. Xp̄us passus est in aere: ad innuenduz
q̄ est mediator dei ₇ hoīm. Margareta pas
sa est in aere:ad innuendū q̄ est nostra in-
teruentrix apud deū. Xp̄us in sua passione
patri spiritū cōmendauit.₇ p suis crucifixo
ribus intercessit,₇ p oībus fidelibus exora
uit. Sic ₇ margareta orauit deū p se,p suis
occisoribus:₇ p ipsam inuocantibus.

¶ Septimo vna p̄ciosa mar

garita inuēta est a ꝯfessorib⁹. Nā ip̄a ardēs
caritate tota iuit adusta:s₃ nō cōbusta. Vn̄
poterat dicē illud Eccl̄.lij. In medio ignis
nō sum estuata. Fuit em̄ in medio ignis: q₂
habuit carnē ꝓpugnātē. Gal̄.v. Caro ꝯcu-
piscit aduersus sp̄m. Demonē inflātē. Job.
xli. Alit⁹ ei⁹ prunas ardē facit.hoīem sollici
tantē.q₂ p̄fect⁹ eā in vxorē accipe cupiebat.
Pulchritudinē allicientē. q̄ iā multas dece
perat. Prouerb.vlti. Fallax grā ₇ vana pul
chritudo. Supauit em̄ oīa ista ardētissima
caritate.ppter q̄ttuor q̄ intrinsec⁹ habebat.
¶ Primo grām afflantē. Dani.iij. Fecit me-
diū fornacis q̄si ventū roris flantē. ¶ Scd̄o
ꝯsciam delectantē. Prouer.xv. Secura mēs
q̄si iuge ꝯuiuiū. ¶ Tertio spē letificātē. Ro.
xij. Spe gaudētes in tributatiōe patiētes.
¶ Quarto carnē ꝟgineā refrigerātē. Luce.i.
Virtus altissimi obumbrabit tibi.

¶ Octauo vna p̄ciosa mar

garita inuēta est a ꝟginib⁹. Nam thesaur⁹
ꝟginitatis inuenit̄ q̄ttuor mōis. ¶ Primo dā
do deo ꝓprium affectū vt.s. nihil diligat nisi
celestez sponsum. Est em̄ zelotip⁹ ₇ nō vult
cū adultero adamari. Esa.xxviij. Coangu-
statū est stratū:ita vt alter decidat. ¶ Scd̄o
dando deo ꝓpriū intellectū:vt.s. de nullo co
gitet nisi de celesti sponso. ij. Coꝝ.x. In ca-
ptiuitatē redigentes oēm intellectum in ob
sequiū xp̄i. ¶ Tertio dando deo ꝓprium cē-
sum.scz bona sua non vane expēdendo:sed
pauperibus christi tribuendo. Math.xix.
Si vis perfectus esse: vade ₇ vende om̄ia
que habes ₇ da pauperibus ₇ habebis the
saurū in celo. ¶ Quarto dando deo ꝓpriam
intentionem ₇ motum. Nam sicut imago
dei in sanctis viris non inficitur.sic virgini
tas recta intentione innouatur secūde Co
rinthio.iiij. Licet is qui foris est homo no-
ster corrumpatur.tamen is qui intus est re
nouatur de die in diem.

¶ Nono vna preciosa mar

garita inuenta est a fidelib⁹. Nam magnas
ꝟtutes in sua passiōe on̄dit ex q̄b⁹ multa in
fideliū milia ꝯuersa sūt ad fidē xp̄i nā ī igne
fuit posita s₃ nō adusta. In aere q₂ fuit ī ecu
leo suspēsa:nō tn̄ in aīo lesa. In aq̄ q₂ ī aq̄s
gelidis fuit posita ₇ permansit illesa. In ter
ra:q₂ fuit terremotu concussa.factus est em̄

terremotus. ac si terra nō posset tm̄ facin⁹ sus
tinere. Terremotus fit quattuor de causis.
¶ Primo in detestationem sceleris. Osee. iiij.
Maledictum ⁊ mendacium: furtū ⁊ adulte-
rium inundauerūt. ꝓpter hoc lugebit terra.
¶ Secūdo in signū doloris. Tertio in signū
⁊ cōcussionē timoris. ⁊ sic fact⁹ est terremo-
tus in passione xp̄i: vt dolorez ostēderet ⁊ cu-
stodes deterreret. Quarto in cōfusionē pec
catoris q̄ valde ꝯfundi dr̄. q̄n ad p̄ceptuz dei
insensibile elementū mouet: ⁊ ip̄e ad pn̄iam
nō cōmouet. Terremot⁹ ergo fact⁹ est in pas-
sione btē Marga. in tāti sceleris detestatōez
in doloris ⁊ ꝯpassionis ostēsionez. in timoris
cōcussionē ⁊ in pctōꝝ magnā cōfusionē. Un̄
quidā sctūs sic dicit de ea. Beata marga. fuit
timoris dei instantia p̄dita: religiōe compta
cōpunctione ꝑfusa: honestate laudabilis: pa
tientia singularis: nihilq; in ea ꝯtrariū xp̄ia-
ne religioni inueniebat̄ odiosa patri suo. di-
lecta dn̄o iesu xp̄o: cum quo viuit ⁊ regnat ī
sempiterna secula. Amen.

¶ In festo sancte Marie Magdalene.
Sermo. xlij.

V Ides hanc mulierē.
Luce vij. ⁊ in euangelio p̄sentis
solennitatis. Crisosto⁹. in omel.
de ꝓditione iude: q̄ incipit. Paucis hodie. di
cit sic. Ante ꝓditionis tēpus: Meretrix vn-
guentū supra caput dn̄i effudit. Grandez fi-
dem: multā reuerentiā: mirandā correctionē
ostēdit. ⁊ q̄n ꝓstituta lupanar exiuit tunc di
scipulus gehennā intrauit. Quādo illa mer-
cedem sui corporis abdicabat. tūc ille preciū
magistri sanguinis postulabat. hec ille. ¶ Su
per quo moueo talē questionē. Utruz beata
maria magdalena post amissam virginitatē
recuperauerit ꝑ pn̄iam pristinā dignitatem.
¶ Ad istā questionē respōdeo: ponēdo quat-
tuor cōclusiones ex intentione sctōꝝ doctoꝝ.
¶ Prima cōclusio est ista. Beata maria ma-
gdalena nō soluz mente: sed etiā corpore fuit
corrupta. Patet testimonio christi dicentis.
Math. xxi. Amen dico vobis ꝙ publicani ⁊
meretrices p̄cedent vos in regno celoꝝ. Su-
per q̄ dic̄ glo. interlinearis. publicani. vt Ma
theus. meretrices vt magdalena. Cirillus su
per illud Luce. vij. Ecce mulier q̄ erat in ciui
tate peccatrix. dicit. Mulier aūt inhoneste vi
te ꝓmens aūt fidelē affectū: venit ad xp̄m q̄
si ꝑtens veniā cōmissoꝝ sibi elargiri. Augu.
suꝑ p̄s. cxl. dicit sic. Illa mulier q̄ erat in ciui-
tate peccatrix: venit ⁊ accessit ad pedes iesu.
Illa impudica quōdam frontosa ad fornica
tionem: frontosior ad salutē irrupit in domū
alienā. Greg. in omel. dicit sic. Quia em̄ hec
mulier turpitudinis sue maculas aspexit: la-
uanda ad fontē mīe cucurrit. Sanct⁹ Tho.
ij. sen. dist. ix. articulo. viij in respon̄. dicit sic.
Quidam dicūt ꝙ solū virgines ad ordines
angeloꝝ assumunt̄. eo ꝙ cognata est āgelis
virginitas. vt hiero. dicit. Alij vero electi de-
cimū ordinem cōstituunt. Sed hoc nō videt̄
verū. cū multi nō virgines: vt Petrus ⁊ ma
gdalena: multis etiam virginib⁹ eminentio-
res sint. ¶ Speculuz ecclesie in sermone. Nō
veni vocare iustos ⁊c̄. dicit sic. Hec maria in
magdalum castellum marito tradit̄. Sz ab
eo hierosolimaz fugiens generis īmemor: le-
gis oblita: vulgaris meretrix efficit̄. Et post
ꝙ se fecit sponte turpitudinis ꝓstibulū facta
est iure demonioꝝ delubruz. Secūda cōclu
sio est ista. Hec mulier peccatrix est: eadez q̄
fuit soror Lazari: ⁊ q̄ vnxit dn̄m vnguento.
¶ Ista cōclusio est Hieronimi et Criso. Sed
Origenes dicit ꝙ nō est eadem: qḋ ꝓbat ex
tribus. ¶ Primo ex tēpore. Nam soror Laza
ri vnxit dn̄m ante sex dies pasce. vt habetur
Joh. xij. Illa vero peccatrix infra biduū an-
te pascha. premittit em̄ Matheus dn̄m dixis
se. Scitis quia post biduū pascha fiet. Mar-
cus autē dicit. erat pascha ⁊ azima p⁹ biduū.
¶ Secundo ex loco. Nam illa peccatrix legit̄
dn̄m vnxisse in domo Symōis leprosi. Ma
gdalena vero soror Lazari vnxit dn̄m in do
mo marthe. quia dicit̄ ꝙ martha ministrabat.
¶ Tertio ex facto. Naz illa peccatrix vnxit pe
des dn̄i. Magdalena vero soror Lazari: vn
xit caput dn̄i recūbentis. Aug. aūt ⁊ Greg.
dicunt ꝙ fuit vna ⁊ eadē mulier: quā quattu
or euangeliste narrant dn̄m vnxisse. Sz bis
hoc fecit. ¶ Primo quidē in p̄ncipio sue con-
uersionis in termedio tēpore p̄dicatiōis xp̄i
qḋ Lucas narrat. ¶ Secundo vero hoc fecit
imminēte xp̄i passione. qḋ tres alij euangeli
ste narrāt. ¶ Ad primū de dissonantia tēpo-
ris dicendū est ḃm August ꝙ Johes seruat
ordinem hystorie. Matheus aūt ⁊ marcus
ꝑ recordationē interponūt. Qḋ prius fuerat
factū īmediate ante ꝓditionez iude: q̄ ex hoc
facto credit̄ occasionē habuisse. ¶ Ad secun-
dum de dissonātia loci pōt intelligi: ꝙ eadez
sit dom⁹ Symonis leprosi: etiā marie ⁊ mar
the. ita ꝙ Symō fuerit paterfamilias dom⁹
dr̄ aūt leprosus. q2 prius leprosus fuerat ⁊ a

xp̄o curatus. Ad tertiuʒ dicit̄ ſm Augu. ꝙ
eadeʒ mulier vnxit pedes ⁊ caput ipſius xp̄i
recumbentis. Tertia ꝯcluſio: beata Maria
magdalena ꝑ ſui pn̄iam nō potuit recupera-
re virginalem innocentiā. Iſtud declarat ſā
ctus Tho. iij. pte. q. lxxxix. articl'o. iij. dicēs. Ho
mo ꝑ peccatū duplicē dignitatē amittit. vnā
q̄ntum ad deū. ſ. qua cōputatus erat inter fi-
lios dei ꝑ grām. ⁊ hanc dignitatē recuperat ꝑ
pn̄iam. qd̄ ſignat̄ Luce. xv. de filio ꝓdigo: cui
pr̄ peniteti iuſſit reſtitui ſtolā p̄mā ⁊ anuluʒ
⁊ calciamenta. Aliā vero dignitatē: amittit
ſcd̄ariā. ſ. innocētiā: de q̄ ſicut ibidē legit̄. glia
batur filiꝰ ſenior: dicēs. Ecce tot annis ſeruio
tibi: ⁊ mādatū tuū nunq̄ p̄terui. Et hanc di
gnitatē penitēs recuperare nō pōt. Et eadeʒ
rō eſt: de recupatione v̄ginitatis: ⁊ de recupe-
ratiōe innocētie. Quia ſup illud Amos. v. vir
go iſrael cecidit ⁊c̄. dicit glo. nō negat vt reſur
gat. ſed vt reſurgere virgo poſſit. q2 ſemel ob
errans ouis ⁊ ſi reportet̄ in humeris paſto-
ris nō h3 tantā gl'iam: q̄ntam q̄ nū p̄ errauit.
hec Tho. Et quotl3. v. dicit ſic. In virginita
te duo poſſumꝰ cōſiderare. Quoꝝ vnū eſt ip
ſa integritas mētis ⁊ corꝑis. ⁊ ſic deꝰ pōt vir
ginē reparare poſt ruinā. Pōt em̄ ⁊ menteʒ
reintegrare ꝑ grām ⁊ corpꝰ cōſolidare ꝑ mi-
raculuʒ. Alia aūt eſt cā integritatis p̄dicte. ſ.
q2 mulier v̄go nō fuit cognita a viro. Et q̄tū
ad hoc deꝰ nō pōt virginē repare poſt ruinā
Nō em̄ pōt facere vt ea q̄ iam eſt cognita: a
viro nō fuerit cognita: ſicut nec de aliquo qd̄
factū eſt: pōt facere qd̄ factū nō fuerit. Potē
tia. em̄ dei ſe extendit ad totū ens. vn̄ ſolū id
a dei potentia excludit̄. qd̄ repugnat rōni en
tis: ⁊ hoc eſt idē ſimul eſſe: ⁊ nō eſſe. ⁊ eiuſdē
rōnis eſt qd̄ fuit: nō fuiſſe. Vn̄ Auguſt. dicit
xxij. cōtra Fauſtū. Quiſquis dicit: ſi omp̄s ē
deus faciat vt ea q̄ facta ſunt. facta nō fuerit
nō videt ſe hoc dicere. faciat vt ea q̄ vera ſūt
eo ipſo quo vera ſunt: falſa ſint. Et Hiero. vt
habet̄. xxx. q. v. dicit ſic. Cuʒ deꝰ cetera poſſit.
nō pōt virginē reparare poſt ruinā. hec Tho.
Qn̄q3 tn̄ penitēs recuperat aliq̄d maius. q2
vt Grego. dicit in Omel. de. c. ouibꝰ. Qui er
raſſe a deo ſe cōſiderāt dāna p̄cedētia lucris
ſequētibus recōpenſant. Maius ergo gaudi
um de eis fit in celo. q2 ⁊ dux in prelio plꝰ eū
militē diligit: qui poſt fugā reuerſus: hoſtem
fortiter p̄mit: q̄ illū q̄ nunq̄ terga prebuit: et
nūq̄ aliq̄d fortiter fecit. His em̄ q̄ ſm ꝓpoſi
tum vocati ſunt ſancti. ſ. p̄deſtinatis q̄ quo-
tienſcūq3 cadunt: finaliter tamē reſurgūt. ce-
dit in bonū. ſ. ꝙ cadunt. nō quia ſemꝑ in ma
iori grā reſurgūt. ſed quia reſurgūt ī ꝑmanē-
tiori gratia: nō quidē ex parte ipſius gratie:
quia quāto grā eſt maior: tāto de ſe eſt ꝑma
nentior. Sed ex pte hoīs qui tanto ſtabiliꝰ ī
gratia ꝑmanet. quāto eſt cautior ⁊ humilior
⁊ feruētior. Dicit em̄ aplus Ro. viij. Diligē-
tibus deū oīa cooperant̄ in bonū. vbi dic̄. gl.
augu. ꝙ hoc adeo verū eſt. vt ſiqui hoꝝ deui-
ent ⁊ exorbitēt. hoc ip̄m deus faciat eis ī bo-
num ꝓficere. nēpe ideo ꝓficit eis in bonū ꝙ
cadūt quia humiliores redeūt: q2 et doctio-
res fiunt: hoc aūt cōtigit Btē ma. Magda-
lene ꝑ penitentiam ſuā. vn̄ Criſoſto. dicit ſic
Sic ergo meretrix honeſtior effecta eſt virgi
nibus. poſtq̄ em̄ accenſa eſt pn̄ia: exarſit in
xp̄i amorē. Et hec quidē q̄ dicta ſunt a beato
euangeliſta agebantur exteriꝰ. Que vero re-
uoluebat eiꝰ intentio multo feruentiora his
erant: q̄ ſolꝰ deꝰ inſpiciebat. Hec ille. Quar-
ta cōcluſio beata ma. mag. virginitatē mētis
⁊ corꝑis ꝑ ſui penitentiā recuperauit. Iſtud
declarat ſan. Tho. ſcd̄a ſcd̄e. q. clij. articl'o. iij.
dicēs ſic. Virtꝰ ꝑ pn̄iam reparat̄: q̄ntum ad
id qd̄ eſt formale in virtute. nō aūt q̄tuʒ ad
id qd̄ eſt materiale in ip̄a. nō em̄ ſiq̄s magni
ficus cōſumpſit ſuas diuitias ꝑ pn̄iam pcti:
reſtituūtur ei diuitie. Et ſimiliter ille q̄ peccā
do virginitatē amittit ꝑ penitētiam nō recu-
perat v̄ginitatis materiā. Sed recuperat vir
ginitatis ꝓpoſitū: ſc3 perpetuo abſtinendi a
delectatione venerea: ad vacandū rebꝰ dīnis
Circa materiā aūt virginitatꝭ eſt aliquid qd̄
miraculoſe reparari pōt diuinitꝰ. ſ. integritas
mēbri q̄ accidētaliter ſe h3 ad virginitatem.
¶ Aliud aūt eſt qd̄ nec miraculo reparari po
teſt vt. ſ. q̄ expertꝰ eſt voluptatē venereā fiat
nō exptus. Nō ei pōt deꝰ facere vt ea q̄ facta
ſunt: nō ſint facta. Hec Tho. Et. i. pte. q. xxv.
articu. iiij. dicit ſic. Omē corruptioneʒ mētis
⁊ corporis: pōt deꝰ auferre a muliere corrup-
ta. l3 ab ea auferri nō poſſit ꝙ corrupta non
fuerit ſicut nec ab alio peccāte auferre pōt ꝙ
nō peccauerit. ⁊ ꝙ charitatē nō amiſerit ⁊c̄.
Btā ma. mag. ꝑ pn̄iam hūit ꝓpoſitū firma-
tum voto integritatis ſeruāde. ⁊ ꝑ miraculū
recuperauit integritatē mēbri. Cuiꝰ ſignū eſt
q2 aſꝑrimū heremū petijt. ⁊ in loco angelicis
manibꝰ p̄parato: ꝑ. xxx. annos incognita mā
ſit. qual3 aūt die ſeptē horis canōicis ab an-
gelis in ethera eleuabat̄ ⁊ celeſtiū agminuʒ
gl'ioſos ꝯcentus corporalibꝰ etiā auribus au
diebat. vn̄ diebꝰ ſingulis his ſuauiſſimis da-

pibus satiata. ⁊ inde p eosdē angelos ad lo-
cum pprium reuocata: corporalibꝰ alimētis
nullatenꝰ indigebat: put narrat Egisipus in
quodā tractatu. Sic aūt eleuari p angelos ē
priuilegiū virginū. vt pꝫ de adam in statu in
nocentie. Helyseo pphera: btā virgine: Jo-
hāne baptista: Paulo: Johāne euangelista:
Thoma de aqno. Ergo beata maria magda
lena veraciter recuperauit integritatē virgi-
nitatis: quantum ad aīam ⁊ corpus. ideo dr
Vides hanc mulierē. s. p penitentiā recupe
rasse integre virginitatē: p qua adipiscenda
tam lamentabiliter fleuit.

¶ Vides hanc mulierem.
In statu offensionis.
In statu cōuersionis.
In statu satisfactionis.
In statu attractionis.
In statu ptectionis.
In statu glorificationis.

¶ Primo vides. i. conside-
ras hanc mulierē. s. beatā mariā magdalenā:
in statu Offensionis. ¶ Grauitas eñ offen-
sionis eius in tribus cōsistit s. in peccatorum
magnitudine. In petōꝝ certitudine. In pec-
catorū multitudine. ¶ Magnitudo peccatoꝝ
notatur cū dicit in euangelio. Et ecce mulier
¶ Certitudo peccatoꝝ notat: cū dicit. Que e-
rat in ciuitate. ¶ Multitudo petōꝝ notat: cū
dicit Peccatrix. ¶ Magnitudo peccatoꝝ eiꝰ
causabat ex quattuor: que ipam induxerunt
ad ruinam. ¶ Primo pulcritudo. Prouer. xi.
Circulus aureus in naribus suis mulier pul
cra ⁊ fatua. ¶ Secūdo diuitie. ¶ Tertio liber
tas. dum. s. nō est sub lege viri. ¶ Quarto sim
plicitas: dum. s. nō hꝫ puidentiā in se q̊ ad re
gimē vite sue: sed facile seducit vñ viri pcan
tes vel alliciētes mulieres. hñt septē pdimē
ta ad seducendū eas: ⁊ qꝛ sequūtur passiōes
sensus: facile vincūtur vt pꝫ. Primū pdimē-
tum est: laudatio. procans eñ laudat mulie-
rem dicēs. Tu pulcrior es oī muliere. Natu-
tura nō posset fingere aliā pulcriorē. btā illa
mr̄ q̄ te genuit: tā delicate nutriuit. Tota pul
cra es amica mea. et macula nō est ī te. Ecce
tu pulcra es amica mea: oculi tui colūbarum
Fauꝰ distillās labia: tua: mel ⁊ lac sub lingua
tua: q̇s nō arderet in amorē tui. ¶ Secūduꝫ ē
locutio. pcans eñ dicet amasie sue. O si pos-
sem tibi loqui in secreto: bene esset tibi. Nihil
mali. nec qđ ad cōfusionē tui accedat: sed po
tius ad laudē ⁊ gloriam tui. Si scires ꝙ ma-
gna sunt que dicta fuerūt pridie de te vehe-
menter exultares. Etiā plures fuerūt q̇ male
locuti sunt de te: q̊s ego dure increpaui. Tu
credis quibusdā qui applaudūt tibi in facieꝫ
sed retro te pungūt. ¶ Tertiū pdimentuꝫ est
pmissio. pcans. n. pmittit fidem amasie sue
Or tale negociū nō dicet alicui. ppter hono-
rem suū. ⁊ ꝙ nūꝙ alteri cōmiscebit. Sed ca-
ueat sibi mulier fragilis. quia ꝙ primū cōsen
serit ei: diuulgabit eā p ciuitatē ꝙ talis est a-
masia sua: ⁊ hꝫ cū ipsa om̄e suū beneplacituꝫ
Nā quattuor sunt q̄ nō possunt celari. s. ignis
Scabies: Tussis: ⁊ Amor. Ista seipsa ma-
nifestant nullo pquirēte. ¶ Quartū pdimen
tum est copulatio. Procans eñ pmittit se il
lam ducere in vxorem. Cū aūt satisfecerit li-
bidini sue: ⁊ cognouerit eā grauidā: recusat il
lam ducere. Si aūt vir pmiserit eam ducere
vxorem: ⁊ secuta fuerit copula carnalis: tene
tur eā ducere. Si aūt aliā duxerit ista reiecta
nō est illa vxor eiꝰ. sed cōcubina. vt patet.
¶ Quintū pdimentum est Cōminatio. pro-
cans eñ minat iuuēcule ꝙ nisi consentiat ei:
diuulgabit eam meretricē p totā ciuitateꝫ: et
manifestabit cōuersationeꝫ eius: ⁊ ambasia
tas quas mittit q̇busdā iuuenibꝰ. Sicut fece
rūt illi sacerdotes senes ꝯtra Susannā quā
tñ deꝰ ptexit p danielē pphā Daniel. xiiij.
⁊c. ¶ Sextū pdimentum est fictio. pcans. n.
fingit se esse diuitē: ⁊ ꝙ induet eā velut nobi
lem. ⁊ dabit ei q̇cq̇d ipsa petierit. imo omīa
sua dabit arbitrio. ⁊ gubernationi sue. cū ip-
sa videatur prudētissima. ⁊ nō curat de dote
eius. imo ipē vult eam dotare de suo. ⁊ tene
re matrem eius libentissime. Septimū pdi
mentum est Cōmissio. procans eñ cōmittet
alicui antique vt faciat taleꝫ ambasiatam ta
li iuuencule. ⁊ ꝙ ardet amore ipsius ⁊ tanꝙ
desperatus occidet seipsum: nisi habuerit eā.
Et donat illi antique multa: ⁊ plurima dona
ria mittit illi per istam antiquam que cōfor-
tabit eam. ⁊ ista iuuencula fidens in ista: cō-
sentiet illi procāti. ¶ Certitudo peccatoꝝ cau
satur ex hoc ꝙ mulier septem modis graui-
ter peccat. ¶ Primo ornādo visum ⁊ faciē su
am vltra debitum. Unde Cyprianꝰ li. de ha-
bitu virginum dicit sic. Non virgines tantū:
aut viduas. sed ⁊ nuptas: puta etiam om-
nes omnino feminas admonendas: ꝙ opꝰ
dei ⁊ facturaꝫ eius: ⁊ plasma: adulterare nul
lo modo debeant. adhibito flauo colore vel
nigro puluere: vel rubore: aut quelibet linea-
menta nociua corrumpente medicamīe. ma

nus quidē deo inferunt q̄n illud qd̄ ille for=
mauit reformare contēdunt. Impugnatio
ista est diuini operis p̄uaricatio ꝛ veritatis
deū videre nō poteris: q̄n oculi tibi non sūt
quos deus fecit: sed quos diabolus infecit.
hec ille. vnde mulierū fucatio: de qua Cypri=
anus loquit̄. est q̄dam species fictiōis q̄ nō
pōt esse sine peccato. Vn̄ Aug⁹. dicit ī ep̄la
ad Possidiū. Fucari figmētis quo rubicun
dior vel candidior appareat adulterina fal
lacia est: qua nō dubito etiā ipsos maritos
se velle decipi. q̄bus solis p̄mittēde sunt fe=
mine ornari ꝫm veniā: nō ꝫm imperiū. ¶ Sci
endū ꝙ nō semp talis fucatio est cū pecca=
to mortali: sed solū q̄n fit ꝓpter lasciuiā. vel
in dei ꝯtēptū. in q̄bus casibus loq̄tur Cypri
anus. Nam aliud est fingere pulchritudinē
non habitā. Et aliud est occultare turpitudi
nē ex aliqua cā̄ ꝓuenientē puto egritudine
vel aliq̄ h̄moi. hoc em̄ ē licitū: q꞉ ꝫm apl'm. i.
Cor. xij. Que putam⁹ ignobiliora esse mē=
bra corporis his honorē abūdantiorē circū
damus ¶ Secūdo portando capillos alie=
nos: aut vltra modū colendo suos. Unde. i.
Pe. iij. d꞉. Sit nō extrinsec⁹ capillatura aut
circūdatio auri: aut indumenti vestimētoꝝ
cultus. vbi dicit glo. Cypriani. Serico ꝛ pur
pura indute xp̄m sincere induere non p̄nt.
auro ꝛ margaritis ornate ꝛ monilibus: or=
namenta mētis ꝛ corporis perdiderūt. hec
ille. sed glo. ibidē dicit. Qd̄ mulieres coꝝ q̄ i
tribulatione erāt ꝯtēnebant viros: ꝛ vt alijs
placerēt se pulchre ornabāt. Qd̄ fieri apl'us
p̄hibet. In quo etiā casu loquit̄ Cypri. Nō
aūt p̄hibet mulierib⁹ ꝯiugatis ornari vt pla
ceant viris: ne det̄ eis occasio peccādi cum
alijs. Vn̄. i. Thi. ij. dicit apl's. Mulieres in
habitu ornato cū verecūdia ꝛ sobrietate or=
nātes se: nō intortis crinibus aut auro aut
margaritis aut veste preciosa. Per qd̄ dat̄
intelligi: ꝙ sobrius ꝛ moderatus ornat⁹ nō
p̄hibet̄ mulieribus: sed superflu⁹: ꝛ inuere=
cūdus ꝛ impudicus. Etiā si nulla est muli=
er q̄ vellet dormire cū muliere mortua vt ha
beret capillos suos. quō ergo est ausa porta
re capillos mulieris mortue. ¶ Tertio dum
est vanitatibus ornata: aspicere ꝛ aspici de
lectando. Nam muliebris cultus sepe viros
ad lasciuiā ꝓuocat. Prouerb. vij. Ecce mu=
lier occurrit tibi ornatu meretricio prepara
ta ad capiendas aīas: q̄ laqueus venatoruz
est. hoc em̄ est dare viris incentiuū peccan=
di. ꝛ si quidem hac intentiōe se ornent vt ali
os ꝓuocent ad ꝯcupiscentiā mortaliter pec
cant. Unde Aug⁹. in ep̄la ad possidiū dicit
Nolo vt de ornamētis auri vel vestis: ꝓpe
rā habeas in p̄hibendo sniam: nisi in eos q̄
neq꞉ coniugati neq꞉ coniugari cupiētes: co
gitare debēt quō placeāt deo. ¶ Quarto va=
nas cātilenas addiscēdo. in q̄bus ꝟba lasci
ua ꝛ ad luxuriā ꝓuocātia ꝯtinent̄. Naz cor
rūpunt bonos mores colloq̄a p̄ua, vt apl's
dicit ¶ Quinto facecijs vanis q̄n ꝛ cū q̄ non
d꞉ vtēdo. Mulier em̄ nō d꞉ cuz viris loq̄ ea
per q̄ vir posset ad lasciuiā ꝓuocari. d꞉ em̄ ꝓ
sui honestate esse taciturna ꝛ ad vocem viri
pauere. ¶ Sexto molestata in pctm̄ cadēdo.
tūc em̄ amissa verecūdia ꝛ pudicitia effrena
te peccat. Iere. Frons mulieris meretric̄ fa
cta est tibi. perperā noluisti erubescere. ¶ Se
ptimo ꝑseuerādo in pctō. Nam impi⁹ cū in
ꝓfundū venerit pctōꝝ cōtēnit. iō dicit psal.
Non me demergat tēpestas aq̄: neq꞉ absor=
beat me ꝓfundū: neq꞉ vrgeat sup me pute⁹
os suū. ¶ Multitudo pctōꝝ cātur ex lasciuia
ꝛ vanitate mulieris quā deus odio h꞉. ꝫm i
lud ps̄. Odisti obseruātes vanitates supua
cue. Sūt em̄ due mulieres valde ꝯrie. s. dn̄a
honesta: ꝛ dn̄a vana. Dn̄a honesta multuz
fuit appreciata a viro suo: rōne fidelis dispē
satiōis. iuxta illud. Osee. ij. Spōsabo te mi
hi in fide. vn̄ vir frāgens fidē vxori grauius
peccat quo ad deū. l꞉ quo ad mundū ḡuius
offendat mulier ꝙ̄ vir. q꞉ supponit alienū fi
liū ꝛ priuat legitimos sua hereditate. ¶ Se=
cūdo rōne sincere dilectiōis. Eph. v. viri di=
ligite vxores vr̄a sicut xp̄us dilexit eccl'iam.
Xp̄s aūt dilexit eccl'iam ad ei⁹ saluationē ꝑ
ea sustinendo passionē ꝓpter ei⁹ pctōꝝ re=
missionē. ¶ Tertio rōne ꝟtualis dispositōis
Apo. xij. Signū magnū appuit in celo. mu=
lier amicta sole ꝛ luna sub pedib⁹ ei⁹. ꝛ in ca
pite ei⁹ corona stellarū duodecim. Nā dn̄a
honesta est ornata ꝟtutib⁹ splendēs in con
spectu dei tāꝙ̄ sol. s. fide. spe. ꝛ caritate. Qis
em̄ eius fides. spes. ꝛ caritas est in deo ma=
gis ꝙ̄ in viro. luna. i. vanitas mundi. est sub
pedib⁹ eius: q̄ ihāc apparentiā pulchritudi
nis ꝛ vanitatis vilipēdit. potius volens tur
pis apparere cuz honestate ꝙ̄ pulcherrima
ꝛ cū vanitate. Iuxta illud. Fallax gr̄a ꝛ va=
na est pulchritudo. Et sicut sol est pulchrior
res mūdi: sic dn̄a honesta est pulchrior res
in domo viri sui. Eccl'. xxvi. sicut sol oriēs in
altissimis dei: sic mulier ornamentū est do=
mus viri sui, ꝛ sic subtracto sole oīa corrum

perent. sic tota domus sine dña honesta est
inordinata. Eccl. xxvi. Gra sup grãm muli-
er sctã ⁊ pudorata. In capite ei⁹ est corona
stellarũ. xij. ꝓpter. xij. ꝯditiões mulieris ho
neste. ¶ Primo est discreta Prouer. xiiij. mu
lier sapiẽs edificat sibi domũ. Secũdo est
ĩmaculata. Eccl. xl. edificatio ciuitatꝭ ꝯfirma
bit nomẽ: ⁊ sup hãc mulier ĩmaculata cõpu
tabit. ¶ Tertio ẽ ꝟtuosa. Ruth. iij. Scit oĩs
ppl's te esse mulierẽ ꝟtutꝭ. Quarto est sctã
ꝑ ꝯtẽptũ terrenoꝝ. Judith. viij. Ora ꝓ po
pulo quia mulier sancta es. Quinto est so
bria. Eccl. vi. Qui possidet mulierem bonã
inchoat possessionẽ. Sexto est tacita in ꝟ
bis. Eccl. xxvi. Mulier sensata ⁊ tacita non
est imutatio erudite aĩe. Septimo est vere
cũda in signo. Eccl. xxvi. Mãdata dei in cor
de mulieris sctẽ. Octauo est verax in ſmo
ne. Judith. viij. Oĩa q̃ locuta est vera sunt.
¶ Nono ẽ cõcors cũ viro suo. Eccl. vij. Mu
lier si est tibi ſm aĩam tuã nõ ꝓijcias illam.
¶ Decimo est diligens in ope. Prouerb. xij.
Mulier diligẽs corona est viro suo. ¶ Unde
cimo est obediẽs viro suo. Ephe. v. Mulie-
res subditi sint viris suis. ¶ Duodecimo est
misericors in elemosynarũ exhibitiõe. Pro
uerb. vlti. Manũ suã apuit inopi ⁊ palmas
suas extendit ad pauperem. ¶ Dña vana est
multũ detestanda a viro. Prouerb. vij. Et ec
ce mulier occurrit illi ornatu meretricio ꝑpa
rata ad capiẽdas aĩas: garrulas: ⁊ vaga q̇e
tis impatiens: nec valẽs in domo cõsistere
pedib⁹ suis: nũc foris. nunc in plateis: nunc
iuxta ãgulos insidiãs ⁊c. vsq₃. ⁊ nescit q2 de
periculo aĩe illius agit. de hui⁹ vanitate põt
dici. Signũ magnũ apparuit in velo. i. in ob
scuritate mũdi. mulier amicta mole ⁊ cauda
sub pedib⁹ ei⁹: ⁊ in capite ei⁹ corona stultici
arũ. xij. Quãuis em̃ mulier ꝓpter honestatẽ
licite possit aliqualẽ caudã deferre. s. quantũ
sufficere possit ad coopiendos talos: si incli
naret. sicut etiã q̇dã vsi sũt talari tunica in
veteri testõ. Excessus tñ caude in vno aut
duob⁹ brachijs pãni est oĩno ꝓhibit⁹ ꝓpter
multa. ¶ Primo q2 hoc qd̃ sup̄flue expẽdit
est pauperũ. Bern. Clamãt nudi: clamãt fa
melici. qd ꝓsunt tot mutatoria extensa ĩ ꝑti
cis: aut plicata in mãticis: Nostrũ est qd̃ va
ne expẽdit ⁊c. Un̄ xp̄s dicit. Luce. vi. Qd̃
superest date elemosynã. Secũdo quia in
hyeme cauda ꝑ cenũ ⁊ lutũ trahit: ⁊ sic pã-
nus corrodit. Abacuch. ij. Ve q̇ multiplicat
nõ sua. Usq₃ quo aggrauat cõtra se densum
lutum: q2 tu spoliasti gentes multas. spolia
bunt te oĩes q̇ reliqui fuerint de populis ꝓ
pter sanguinẽ hoĩs. Tertio q2 cauda colli-
git pulueres: ⁊ inde generant vermes ⁊ ti-
nee corrodẽtes pãnum. Jaco. v. Vestimẽta
vestra a tineis comesta sunt ⁊ mãducabũt
carnes vestras sicut ignis. Quarto cauda
suscitat pulueres ⁊ offendit alios g̃dientes
per viã. ps. In puluerẽ mortis deduxisti me
Tale incensum porrigit dña vana tanq̃ cle
ricus diaboli. Quinto cauda scopat vias
⁊ stratas. Maritus em̃ talis dñe vt faceret
ei hmõi caudam. scopauit bona pauperum
rapinis: vsuris: ⁊ stochis. Sexto ꝓpt pur-
gandã hmõi caudã: oportet tenere famulu₃
vel famulã: q̇ blasphemãt talem dñam: ⁊ in
terdũ suscitant rixe in domo: si non sit bene
mundata cauda. ¶ Septimo q2 tales famu
li peccant in amissione tp̄is quo occupãt in
purgatione caude: qd̃ deberent extẽdere in
op⁹ honesti⁹. ⁊ talis dña est cã: ⁊ ip̄a peccat
mortalr. Octauo tal' mlier assimilat accipi
tri q̇ nõ bñ volat ad rapinã nisi hẽat pulcrã
caudã. ¶ Nono talis mulier assimilat serpẽ
ti ꝓpter fraudulentiã q̇ eundo facit viã tor-
tuosam: ne cognoscat quo vadat. Eccl. xxv.
Cõmorari leoni ⁊ draconi placebit: q̃ habi
tare cũ muliere neq̃. ¶ Decimo cauda ista ẽ
sella diaboli. exemplũ. Sctũs Zeno dum se
mel iret post beatũ Ambrosiũ vidit quãdã
mulierẽ cũ longa cauda incedente₃: ⁊ cepit
ridere. Req̇situs aũt a btõ Ambrosio cur ri
sisset: ait. Vidi quosdã demones dormiẽtes
sup cauda talis mulieris. ⁊ dũ ipsa transiret
per viã lutosam eleuauit caudã: ⁊ demones
in ea dormiẽtes ceciderũt in lutũ. vñ alij de-
mones sequẽtes illã mulierẽ valde riserunt
ꝓpterea risi. Sctũs Ambrosi⁹ orauit dñm
vt videret que sctũs Zeno viderat: ⁊ exaudi
tus a dño eade₃ vidit. ¶ Undecimo cauda
est receptaculũ pulicum in qua recondũtur
¶ Duodecimo sicut pauo h₃ gl'iam suam in
cauda faciendo rotã. sic talis mulier in cau-
da maxime gloriat. ¶ Item dña vana est a
micta mole: q2 maxĩa g̃uitate peccati in sui
vana exornatione. Esa. iij. Pro eo q̃ eleua
te sunt filie syon. ⁊ ambulauerũt collo extẽ-
to: ⁊ nutibus oculoꝝ ibant. ⁊ cõposito g̃du
incedebant ⁊ plaudebant manib⁹. ⁊ ambu
labant pedibus. decaluabit dñs verticem
filiarũ syon: ⁊ dñs crinẽ earum nudabit. In
die illa auferet dñs ornamentũ calciamen-
toꝝ: ⁊ lunulas: ⁊ torques: ⁊ monilia: ⁊ armil

las: ⁊ mitras/ discriminalia: ⁊ perhiscelidas ⁊ murenulas: ⁊ olphatoriola: ⁊ inaures. ⁊ anulos: ⁊ gẽmas in fronte pendentes: ⁊ mutatoria: ⁊ pallia: ⁊ linteamina: ⁊ acus: ⁊ specula: ⁊ syndones: ⁊ vittas: ⁊ teristra. Et erit ꝓ suaui odore fetor: ⁊ ꝓ zona funiculus: ⁊ ꝓ crispanti crine caluiciũ. ⁊ ꝓ fascia pectorali ciliciũ. hec ibi. Nam in talib⁹ excessib⁹ offendit. xij. modis. ¶ Primo offendit deũ deformando sibi faciẽ: ⁊ formã a deo datã non ꝓpter occultandã maculã. s. si celtiberiosa ⁊c. Sed ad vanitatẽ ⁊ lasciuiã ostendendã: ⁊ tũc peccat mortaliter: nec põt cõicare. ¶ Secundo offendit xp̃m: occidẽdo aĩas quas ipse redemit dũ eas ad peccandũ ꝓuocat. vel etiam a bono exercitio distrahit. ¶ Tertio offẽdit beatã ꝟginẽ q̃ summe diligit castitatẽ ⁊ humilitatẽ. detestat̃ aũt lasciuiã ⁊ sup̱biam. ¶ Quarto offendit angelos q̃ sunt dati hoĩbus ad custodiaꝫ eos impediendo a fructu ministerij sui. Quinto offendit seipãꝫ om̃e tp̃s sibi datum ad saluteꝫ ⁊ pn̄iam inaniter expẽdendo. ¶ Sexto offendit seipsam ꝑ indeuotionẽ ad missam stãdo. i. Cor. xi. Mulier oret velato capite ꝓpter angelos. i. vel ꝓpter sacerdotes q̃ talibus vanitatib⁹ contaminant̃. vel ꝓpter angelos. i. hoĩes stãtes ad missam. ⁊ diuina officia q̃ scandalisant̃. vel ꝓpter angelos q̃ assunt celebrationi misse ⁊ officioꝝ. ps. Preuenerũt p̃ncipes ꝯiuncti psallentibus in medio iuuencularũ tympanistriarũ. q̃ offendũt̃ ex indeuotiõe harũ vanitatũ. Septimo offendit seipsam meritũ sue oꝛonis ꝑdendo. Esa. i. Cũ multiplicaueritis oꝛonem vr̃am nõ exaudiã. Manus enĩ vr̃e sanguine plene sũt. ¶ Octauo offendit seipsam multipliciter infamãdo. vnde sicut fumus ignẽ: ⁊ palea in crinibus eq̃ vẽditionẽ. sic vanitas in muliere meretriciũ. ⁊ lasciuã intẽtionẽ significat. ¶ Nono offendit p̱ximũ indebite alienũ retinẽdo. Nam si q̃s creditor debeat habere aliq̃d a marito dñe vane nõ põt exigere ꝓpt̃ sup̱fluas expẽsas quas fecit maritus ei⁹ ꝓ ea. Decimo malũ exẽpluꝫ dñe honeste p̱bẽdo. qꝛ ꝓpter talẽ vanitatẽ visam dña honesta supata tẽptatiõe cõcupiscit eadẽ vel ꝯsilia vana. Undecimo sequit̃ dãnum marito dñe honeste nõ portãtis vanitates: qꝛ ꝯtinue apud eũ ꝯqueri t̃ talis mulier. vsqꝫ quo oporteat pauperẽ maritũ sibi de similib⁹ vanitatibus ꝓuidere vñ sepe venit vsurarius: ne ob sup̱fluitateꝫ expẽsarũ in maiorẽ paupertatem deueniat.

¶ Duodecimo p̱ximũ ad murmurãdum de ipsa ꝓuocãdo: cui tales vanitates displicẽt vñ in cõi ⁊ p̃uatim detestãtur ei⁹ vanitates talis dña vana sepi⁹ excusat se dicẽs. ideo se pulcrã facere vt placeat viro suo. Sed ista ẽ excusatio in pctis. qꝛ vir eã magis videt in domo: ꝙ̃ extra domuꝫ. Est enĩ mulier talis dissimilis tabernario: q̃ cũ duplex habeat vinũ in taberna. s. bonũ ⁊ malũ. seruat bonuꝫ ꝓ exñtibus quottidie in taberna. ⁊ malũ ꝓ forensibus. Ista ꝟo dña vana dum exit domũ cupit placere forẽsibus: in domo auteꝫ corã viro suo est turpis ⁊ maculosa. in signũ ꝙ nõ diligit eũ. In capite dñe vane est corona stulticiarũ. xij. ꝓpter. xij. malas eius cõditiones. Primo est superba. qꝛ sequit̃ ꝓpriam volũtatem ⁊ vult esse dña in domo. Eccl. xxv. Mulier si p̃matum habeat in domo cõtraria est viro suo. Secũdo est odiosa per infamiã cõuersatiõis. Prouerb. xxx. Per tria mouet̃ terra. ⁊ quartuꝫ q̃d nõ põt sustinere. s. ꝑ odiosam mulierẽ cũ in matrimonio fuerit assumpta. Tertia est cupida. scꝫ ꝑ amorẽ terrenoꝝ. Zach. v. Ecce due mulieres egrediẽtes ⁊ habebãt alas quasi alas milui q̃ est rapacissimus. Quarto est luxuriosa. ij. Jere. In om̃i colle sublimi. ⁊ sub oĩ ligno frondoso ꝓsternebaris tu meretrix. Quinto ẽ ebriosa. Eccl. xxvi. Mulier ebriosa ira magna ⁊ ꝯtumelia. ⁊ turpitudo illi⁹ nõ cõteget̃. Sexto est clamosa Prouer. ix. Mulier stulta ⁊ clamosa plenaqꝫ illecebris ⁊ nihil oĩno sciẽs: sedet in foribus domus sue super sellã in excelso vrbis loco vt vocet transeũtes per viã ⁊ pergẽtes itinere suo. Septimo est crudelis. Eccl. xxv. Nequitia mulieris ĩmutat faciem eius: ⁊ obcecat vultum suũ tanꝙ̃ vrsus. Octauo est inuerecũda. Jerem. iij. Frons mulieris meretricis facta est tibi noluisti erubescere. ¶ Nono ẽ fallax in sermone. Prouer. v. Ne intẽderis fallacie mulieris Fauus enĩ distillãs labia meretricis ⁊ nitidius oleo guttur eius. Nouissima aũt illius amara quasi absinthiũ: ⁊ acuta lingua ei⁹ sicut gladi⁹ biceps. ¶ Decimo est vaga. Prouer. vij. Garrula ⁊ vaga ⁊ q̃etis impatiẽs. ¶ Undecimo ẽ demõiaca. Lu. xiij. Erat mulier hñs spm̃ imũdũ. ¶ Duodecimo est fatua Prouer. xi. Circulus aureus in naribus suis mulier pulchra ⁊ fatua. Cũ ergo Maria magdalena his vanitatib⁹ implicita fuerit per maxime deũ offendit. Jõ vides hãc mulierem in statu offensionis.

Secundo vides hāc mulie
rē in statu ɔuersionis. Vn̄ Greg. in omel.
hodierna dicit sic. Cogitāti mihi de marie pe
nitētia. Flere magis libet q̄ aliq̄d dicē. Cu
ius inq̄t vel saxeum pectus hui⁹ peccatricis
lachryme ad exēplū pnīe nō emolliāt: Con
siderauit em̄ q̄d fecit ꝛ noluit moderari q̄d
faceret. Sup cōuiuantes ingressa est. nō ius
sa venit. inter epulas lachrymas fudit. Di
scite quo dolore ardet q̄ inter epulas nō eru
bescit. hec ille. Ad ꝑfectaz pniam req̄rūtur
quattuor ¶ Primo q̄ sit vniuersalis. Pnīa
em̄ est q̄dam medicina aīe infirme peccatis
Curatio aūt corpis nō est salubris si ali ua
ps maneat egrota. ita etiā pnīa de vno pctō
ꝛ nō de oībus est inutilis aīe. Jō dixit. Eze
chias. Esa. xxxviij. Recogitabo tibi oēs an
nos meos in amaritudi. aīe mee. Secūdo
q̄ sit internalis. Aqua em̄ pnīe nō perfecte
lauat aīam a sordibus pctōꝝ: nisi ad intrin
seca aīe ingrediat̄. Jerem̄ iiij. Laua a mali
cia corpus tuū ¶ Tertio q̄ sit penalis. Naz
in vulneribus corpis quāto dolor est maior
in extricādo saniē. ita in morbis mētis: pe
ne sunt q̄dam medicine q̇bus aīa sanat̄. ps̄
Qm̄ ego in flagella paratus sum: ꝛ do. me.
in cō. m. semp ¶ Quarto q̄ sit liberalis. qꝛ si
cut in ciuilib⁹ pena est satisfactoria si sit vo
lūtarie accepta. Sic in moralib⁹ q̄to pnīa ē
magis volūtaria tāto est magis satisfacto
ria. Jō modica pnīa in h̄ mūdo plus satisfa
cit: q̄ multa pnīa in purgatorio cū sit volū
taria. Sed pena purgatorij est violēter infli
cta. iō d̄r Judi. v. Qui spōte obtulistis aīas
vr̄as bn̄dicite dn̄o. Perfectā pnīaz ip̄ediūt
q̄ttuor ¶ Primo ɔscīa indurata. Sūt em̄ q̄
daz aīe ita dure sicut saxa q̄ nulla cōpūctōe
aut inspiratiōe valēt imutari. sicut iudei ab
initio fuerūt dure ceruicis. q̇bus d̄r. Ezech.
xxxvi. Auferā a vob̄ cor lapideū: ꝛ dabo vo
bis cor carneū. Tales ei n̄ sūt apti ad pnīaz
ſ ad eternā reprobationē. Ecc̄. iij. Cor durū
male hēbit in nouissimo ꝛc. h̄ impedimētuz
nō fuit ī Magdalena. iō d̄r ī euāgelio. Mu
lier. Nam mulier facile cōpatit̄ infirmo ꝑpt̄
mollicié cordis sui. vn̄ ꝓuerbialiter d̄r. vbi
non est mulier: ingemiscit eger. ꝛ ꝓpter hoc
facile inclinat̄ ad pnīam. Secūdo cōsuetu
do firmata. Nam cōsuetudo vertit̄ in natu
ram: ꝛ ita in necessitatez. sicut em̄ cibus ma
lus pōt nō sumi. sed sumptus necessario no
tet. ꝛ sicut egritudines inueterate sunt incu
rabiles. sic cōsuetudo peccādi firmat habitū
malū vt nō possit tolli. Jerem̄. xiij. Si muta
re potest ethiops pellē suā aut pardus varie
tates suas: ita vos poteritis benefacere cuz
didiceritis malū. hoc impedimentū nō fuit
in Magdalena. iō d̄r in euāgelio. Erat: q̄ȯ
est tp̄is p̄teriti impfecti. qꝛ pctm̄ ei⁹ nō erat
inueteratū: ſ facile sanabile ¶ Tertio dissen
sio ꝓuocata. Naz pugna ɔtinua est inter rō
nez ꝛ passionē. inter intellectiuā ꝛ sensitiuā
partē. Gal. v. Caro ɔcupiscit aduersus spm̄
ꝛ spūs aduersus carnē. h̄ em̄ sibi inuicē adu̇
sant̄. ꝛ Ro. vij. Video in mēbris meis aliā
legē repugnātē legi mētis mee. h̄ impedimē
tū nō fuit in Magd. iō d̄r in euāgelio. Jn ci
uitate. s. hierl'm: q̄ d̄r visio pacis. qꝛ aīa ꝑfe
cte cōtrita subijcit sibi passiones cōtrarias.
¶ Quarto innocētia estimata. Si em̄ aliq̄s
pctōr sua falsa opinione existimat se inno
centē nō flectit̄ ad pnīam. exēplū. Jnfirm⁹
nō vult recipe medicinā q̄n existimat se nō
infirmari. vt pꝫ in freneticꝫ ꝛ fatuis. Silr̄ d̄r
cōiter q̄ de⁹ nūq̄ fec̄ de fatuo sapiētē. Rō ē
qꝛ nunq̄ aliq̄s accessit ad xp̄m: q̄ diceret ꝛ
estimaret se fatuū ꝛ rogaret ꝑ sapīa habēda
Jere. ij. dixisti. Jnnocēs ego suz: absq̄ pctō
ego sum. ꝓpterea dic̄ dn̄s. Ego iudicio ɔtē
dā tecū: q̄ vilis fctā es nimis iterās vias tu
as. h̄ impedimētū nō fuit in Magd. iō d̄r ī
euāgelio. Peccatrix nō em̄ reputauit se īno
cētē. ꝑfectām pnīaz p̄cedūt q̄ttuor ¶ Pr̄o di
ligēs inuestigatio. Nā veri penitētes diligen
ter inuestigāt quō possint xp̄i miscd̄iam in
uenire. Cant. ij. Surgam ꝛ circuibo ciuita
tem. queram quē diligit anima mea. exem
plum. Jlli qui sunt deiecti a gratia alicuius
principis: querunt quomodo valeant pristi
nam gratiā recuperare. vt patet de Semey
qui cum prouocasset Dauid ad iram. quesi
uit diligenter vt in gratiam rediret. ij. Reg.
xix. Sic Magdalena longa inuestigatione
quesiuit gratiam christi: quam tandem in
uenit. ideo dicitur in euangelio. vt cognouit
ꝛc. ¶ Secundo eligens preparatio. verus
penitens post inuestigationē sollicite se de
bet preparare per bonum propositum ꝛ fir
mam voluntatem perseuerandi in bonum.
Exemplm de filio prodigo. Luce. xv. Sic
Magdalena postq̄ inuenit quez querebat
sufficienter se preparauit ad perficiendum
q̄ȯ intēdebat. ideo dicit̄ in euāgelio. Attulit
alabastrū vnguēti. volūtas em̄ ē sicut alaba
strum per firmitatem boni ꝓpositi. ɔtinēs

vnguẽtũ p̃ciosum.s.grãm spũssancti.Esa.xi.
Spũs dñi sup̃ me.eo q̃ vnxerit me. Tertio
erubescẽs attritio. Nã verꝰ penitẽs veniẽs añ
cõspectũ dei oĩa ꝓspicientꝭ dꝫ vehemẽter eru
bescere. Verecũdia.n.est passio quã incurrit
appetitꝰ de aliq̃ turpi.ꝛ maxĩe in cõspectu ho
nestoꝝ.cũ aũt feditas pctĩ sit maxĩa ꝛ turpis
sima.ꝛ p̃ñtia vultꝰ dei sit honestissima.iõ pec
catoꝛ veniẽs añ cõspectũ dei p p̃niam.dꝫ ve
hementer,erubescere.ꝯtra qꝺ̃ dꝛ Trenoꝝ.iij.
Frons mulieris meretricis facta est tibi no
luisti erubescere.Sic magdalena postq̃ p̃pa
rata venit ante faciẽ xp̃i ducta ꝯsciã de pctĩs
maximã habuit verecũdiã.vñ nõ stetit ante
ꝯspectuꝫ xp̃i:sed q̃rebat se occultare.iõ dꝛ in
euãgelio.Et stãs retro.s.vultũ xp̃i ferre non
sustinens. Quarto inclinãs humiliatio.nã
p̃fecte penitẽs dꝫ seip̃m p̃fecte humiliare.qꝛ
ꝯtraria cõtrarijs curanꝭ.Oĩe aũt pctm̃ p̃ce
dit ex sup̃bia.cũ nullꝰ peccet mortaliꝭ: nisi ex
inobediẽtie cõtumacia diuoꝝ p̃ceptoꝝ. Nu.
xv. Aĩa q̃ peccauerit p sup̃biã p̃ibit de popl̃o
suo:qm̃ aduersus deũ rebellis fuit. Sic mag.
postq̃ erubuit:seip̃am hũiliauit.iõ dꝛ̃ in euã
gelio. Secꝰ pedes dñi s.humiliter se p̃sternẽ
do vt sic faciliꝰ m̃iam a deo cõseq̃retur. Per
fectam p̃ñiam cõcomitanꝭ quattuoꝛ. Prĩo
cõfessio pura.nã sicut aqua mũda inq̃namẽ
ta carnis abluit.sic cõfessio pura soꝛdes mẽ
tis diluit.p̃s.Dixi cõfiteboꝛ aduersũ me iiu.
me do.ꝛ tu.re.impi.pec.mei.qꝛ p̃o in diluuio
lachꝛymarũ pctã nõ solũ dimittũtur. s̃ etiaꝫ
elonganꝭ.iõ sequiꝭ. Verũtñ in diluuio aqua
ruꝫ multarũ ad eũ nõ approximabũt. Hanc
ꝯfessionẽ hũit Mag. quã signat pedũ ablutõ
ꝛ ip̃a lauit pedes iesu. Jõ dꝛ̃ in euãgelio. La
chꝛymis cepit rigare pedes eiꝰ. Secũdo sa
tisfactio p̃fecta de pctĩs iã ꝯfessis. Nã sicut p
cõfessionẽ abluiꝭ culpa.ita p satisfactionẽ q̃
fit in p̃ñia dimittiꝭ pena ꝛ abstergiꝭ. p̃uerb.
iij. Liuoꝛ vulneris sanat mala.i.opus satisfa
ctiõis absterget penã ad quã pctõꝛ erat obli
gatus p̃soluendã duriꝰ quidẽ in alio seculo:
si nõ p̃soluerit in isto. hãc satisfactionẽ habu
it Mag. quã signat pedũ abstersio ꝛ ip̃a abs
tersit pedes iesu.iõ dꝛ̃ in euãgelio. Et capilꝭ
capitis sui tersit lꝫ eñ p actũ cõfessiõis ablu
atur culpa:nõ tñ pena. Aliodñ frustra impo
nereꝭ p̃ñia post cõfessionẽ. Tertio recõcilia
tio ꝯsũmata post p̃fectaꝫ satisfactionẽ. Nam
post plenã satisfactionẽ aĩa deo recõciliatur
quia si talis tũc moꝛereꝭ statim ad celũ assu
meretur. Hanc recõciliationem habuit mag

dalena:quã signat actus osculationis. Jdeo
diciꝭ in euãgelio. Et osculabaꝭ pedes eius.
Qui eñ mutuo reconcilianꝭ,solent osculari.
Vñ Dauid qñ recõciliauit sibi Absalõ oscu
latus est eũ.ij. Reg.xiiij. Quarto cõsolatio
amena post recõciliationẽ. De natura eñ cu
iuslibet actus virtuosi est,vt delectationẽ af
ferat post tristiciam sicut actꝰ viciosus relin
quit tristiciã post delectationẽ. Seneca. Ex
trema gaudij luctꝰ occupat. Salomõ. Risus
doloꝛe miscebitur. Vñ angelus bonꝰ in p̃nci
pio visitationis sue cõturbat, sed postmodũ
letificat. Luce.i. Ecõtra aũt angelus malus.
hanc cõsolationẽ habuit magdalena:quaꝫ si
gnat actus vnctiõis. Jdeo dꝛ̃ in euãgelio. Et
vnguẽto vngebat.vñ vehemẽter exhilarata
fuerat ex delectatiõe quasi inebꝛiata spũ.nul
lam verecũdiam patiebaꝭ seipsam hoĩbus
manifestando. Suã penitentiã nõ occultan
do. Jn cõspectu cõuiuantiũ ingrediendo.do
muꝫ alienã absq̃ licentia irruendo:quasi im
poꝛtuna cõuiuio.oppoꝛtuna beneficio. Vn
de ex post sanctissimã duxit vitã.vt pꝫ.

Tertio vides hanc mulierem in statu Sanctificationis.

Nã quia pec
cata multa habuit:ideo multipliciter satisfe
cit. Primo p opera pietatis ꝛ mĩe.qm̃ xp̃m
pauit. Joh.xi. Fecerunt aũt ei cenam.s.mar
tha.ꝛ Maria:xp̃m hospitio recepit. Luce.x.
Jntrauit iesus in quoddã castellũ ꝛc̃. Xp̃m
in tribulatiõe positũ visitauit. Joh.xix. Sta
bant iuxta crucẽ iesu:mater eiꝰ ꝛ maria mag
dalene. Xp̃o obsequium pꝛebuit. Mar.xvi.
Maria magdalene ꝛc̃. Emerũt aromata vt
venientes vngerẽt iesum. Secũdo p opera
humilitatis et p̃ñie:qm̃ offenderat deũ ocu
lis:capillis:oꝛe:vnguẽtis.iõ in his oĩbus sa
tisfecit.s.de oculis lachꝛymas emittendo.ca
pillis pedes tergendo.oꝛe pedes osculando:
vnguẽtis pedes vnguendo. Grego.quot in
se habuit oblectamenta.tot de se inuenit ho
locausta.cõuertit ad cumulũ virtutũ:numeꝝ
criminũ.vt totũ seruiret deo in p̃ñia quicq̃d
deũ cõtẽpserat in culpa. Tertio satisfecit p
opera liberalitatis ꝛ gratie. Nam xp̃o dedit
munus a coꝛde:cum diciꝭ. Dilexit multum.
Munus ab oꝛe.cũ diciꝭ: Osculabaꝭ pedes
eius. Munus a manu.cum diciꝭ Vnguento
vngebat. Munus ab obsequio.cum dicitur.
Lachꝛymis cepit rigare pedes eius. Jsta
quattuoꝛ antiqui suis hospitibus exhibebãt.
que phariseus xp̃o exhibere cõtempsit.s.mu

nus a corde. qꝛ recipiebant eos ex caritate.
Hanc caritatē christo exhibere phariseus
ɔtēpsit: qꝛ parū dilexit. Jdeo dicit. Cui au-
tem minus dimittit minus diligit. Exhibe-
bant munus ab ore. s. osculum in signū secu
ri hospitij. Jstud phariseus nō habuit: quia
xp̄o obsculum nō dedit. Exhibebant mun⁹
a manu: qꝛ vngebant caput ad refrigerium
Jstud phariseus non habuit: qꝛ caput xp̄i
nō vnxit. Exhibebant munus ab obsequio.
qꝛ lauabant eius pedes pre labore itineris.
Jstud phariseus nō habuit: qꝛ pedes christi
non vnxit.

¶ Quarto vides hanc mu-
lierem in statu attractionis. Nemo enī po-
test venire ad deū nisi ab ipso trahat. Joh.
x. Nemo pōt venire ad me nisi pater q̄ mi
sit me traxerit eum. Traxit aūt xp̄s Mag
dalenā q̄nqꝫ funiculis. ¶ Primo sua ama-
bili visione. in facie q̄dem xp̄i splendor diui
nitatis relucebat. q̄ ad se peccatores trahe-
bat. Jeronī. Certe fulgor ⁊ maiestas diuini
tatis occulta in humana facie relucebat. Naz
ad se trahere poterat suo aspectu. Hester. v.
valde admirabilis es facies tua plena ē gr̄ti
arum ¶ Secūdo potenti dignatiōe. Si eniz
in magnete lapide hec virtus est: vt anulos
⁊ festucas sibi copulet: q̄nto magis dn̄s om
niū creaturarū ad se trahere poterat quos
volebat. vt dicit Hieronī. ¶ Tertio internali
inspiratiōe. Greg. in omel. Quid miramur
fratres: Mariā venientē an dn̄m suscipien
tem: Suscipientē dicam an trahentē: Dicā
melius suscipientē ⁊ trahentē: qꝛ nimirū ip
se eā per pniam traxit intus. ⁊ p misericor-
diam suscepit foris ¶ Quarto odorifera cō
uersatione. Cant. i. Trahe me post te: curre
mus in odorē vnguentorꝝ tuorꝝ. Bernī. Di-
no ꝓpter mansuetudinē q̄ in te predicatur
dn̄e iesu: curremus post te: audientes q̄d nō
spernas pauperē: peccatorē nō horreas: nō
publicanū supplicantē: nō peccatricē lachry
mātē ⁊c̄. ¶ Quinto deuota orōne. Orōnes
enī sunt q̄dam funiculi per quos deus nos
ad se trahit. Aug. Quē trahat ⁊ quē nō tra
hat. Quare istum trahat: ⁊ illū non trahat.
Noli velle inuestigare si nō vis errare. Non
dū traheris: ora vt traharis ⁊c̄.

¶ Quinto vides hanc mu-
lierem in statu ꝓtectiōis. Nam ipsa habuit
septē murmuratores ɔtra se. Primus fuit
phariseus. Jdeo dr̄ in euāgelio. Vidēs aūt
phariseus qui vocauerat eū ⁊c̄. vsqꝫ: qꝛ pec
catrix est. Et iste murmurauit ex superbia.
¶ Secūdus fuerūt scribe. ibidem. Vn̄ cepe-
rūt q̄dam qui simul accūbebāt dicere intra
se. qualis est hec ⁊c̄. ⁊ isti murmurabāt ex in
uidia ¶ Tertius fuit Martha. Luce. x. Dn̄e
nō est tibi cure q̄ soror mea relinquit me so
laz ministrare. Et ista murmurabat ex zelo
vel laboris āgustia ¶ Quartus fuit Judas
Joh. xij. dixit ergo iudas. Quare vnguētum
istud nō venit. ccc. denarijs: ⁊ datuz est ege
nis. ⁊ iste murmurabat ex auaricia quia fur
erat. Quintus fuerūt discipuli. Mat. xxvi.
Jndignati sunt discipuli dicētes. vt q̄d pdi-
tio ista vnguēti facta est. ⁊ isti murmurabāt
ex indiscreta misericordia. Sextus fuerūt
angeli. Joh. xx. Vidit duos angelos qui di
cūt ei: mulier q̄d ploras: ⁊ isti murmurabāt
ex leticia ¶ Septimus fuit xp̄s. Joh. xx. qui
dixit ei. noli me tangere. ⁊ iste murmurabat
ꝓpter fidem magdalene imꝑfectā. vn̄ dixit
ei. nōduz enī ascendi ad patrē meū. s. in cor-
de tuo ⁊c̄. Sed circa murmurationē pha-
risei sciendū q̄ phariseus in corde suo mur-
murabat. ix. modis q̄bus xp̄us rn̄debat per
singulas partes euāgelij. Primo dicebat
Jsta meretrix nō est vocata ad cōuiuiū no-
strū. q̄s ei hoc significauit: q̄s eam adduxit:
Xp̄us rn̄dit dicēs. Ego q̄ in hūc mundū ve
ni pctōres saluos facere ipaz inuitaui. ipsaz
vocaui cū dixi. Si q̄s sitit veniat ad me ⁊ bi
bat. Non ergo temerarie: ꝫ prudēter accessit
Non enī domū tuā intraui ꝓpter sumēduz
tuū cibū: ꝫ ad reficiendū pctōres: ⁊ sanādū
egrotos. qꝛ meus cibus est vt faciā volūta-
tem p̄ris mei ⁊c̄. Secūdo dicebat. Jsta mu
lier est vaga ⁊ instabilis. motus ei⁹ ad salu
tem est violentus ⁊ nō multū deliberat⁹. vn̄
nō ꝑseuerabit diu in hoc ꝓposito. Xp̄us rn̄
dit dicēs. Oīa vana mūdi ɔtēpsit. stabilisqꝫ
aīo ad fontē mīe accessit lauāda nō deinceps
casura in pctm̄. vn̄ dr̄ i euāgelio. Ut cogno-
uit q̄ xp̄us. i. saluator accubuisset in domo
Symonis leprosi: ecce q̄ fuit vocata attu-
lit alabastrū. i. firmū ꝓpositū in gr̄a ꝑseuerā
di. Tertio dicebat. Jsta mulier sine rubore
⁊ verecūdia fronte meretricia ⁊ p̄sumptuo-
sa huc accessit. Xp̄s rn̄dit dicēs. Aduertēs
se prebuisse magnum sc[a]ndalum toti ciuita
ti: erubescit corā nobis apparere. vn̄ humi-
liter accedēs stat retro petens sibi indulge-
ri. Quarto dicebat. Jsta mulier non reco-

murmur est septuplex

gnoscit peccatū suum: quia cum arrogantia
nemīnē salutādo nemīnē reuerendo nemi-
ni inclinādo ad nos introiuit. Xp̄s r̄ndit di
cens. q2 cognoscit pctm̄ suū ⁊ se grauiter de
um ⁊ hoīes offendisse: non salutat: non re-
ueref hoīes quasi eos ad peccatū alliciēdo
vt prius faciebat: sed mutatq3 morib9 miseri-
cordiam dei interpellat ideo stat secus pe-
des dn̄i. Quinto dicebat. Nos habebam9
colloquia valde honesta ꝑpter q̄ augebat
in nobis deuotio ⁊ cōsolatio: ⁊ ista mulier ve
nit ad tribulandū nos. Xp̄us r̄ndit dicens
Gaudiū est angelis dei sup vno peccatore
pn̄iam agente q̄ super. xcix. iustis q̄ non in
digent pn̄ia. vn̄ nō interrūpit cōsolationez
nostrā: s3 sua pn̄ia nos letificat. ideo; lachry
mis pedes dn̄i lauat. Sexto dicebat. Ista
mulier coinq̄nauit corpus suū viuēdo luxu-
riose cū mūdanis ⁊ discolis: modo aūt ve
nit vt fornicef cū sacerdotibus ⁊ deo deuotq3
Xp̄us r̄ndit dicens. Non venit fornicari. cū
abiecerit oīa inclinātia ad fornicationē: sed
b̄m legē venit ad sacerdotes a peccatis suis
mūdari. ideo capillis capitq3 sui tergit pedes
dn̄i. humili obsequio eos deputat: quos ad
peccatū prius cōponebat. Septimo dice
bat. Ista mulier venit ꝑpter fallaciā ⁊ ꝑdi-
tionez: sicut legif. ij. Reg. xx. De Joab qui
osculans amasa ipsum occidit. Forte aliq̄s
ꝓmisit ei magnū thesaurū si nos in eius cō
cupiscentiā adduxerit. Xp̄s r̄ndit. Ista mu
lier ex deuotiōe osculaf pedes dn̄i in signū
recōciliatiōis q2 enī fuerat dei inimica. ideo
osculaf pedes dn̄i ad innuendū q̄ erat deo
recōciliata. Octauo dicebat. Ista mulier ē
fatua ⁊ imprudēs. nōne poterat expectare
in aliā horā: ⁊ forte magis sobriā. Xp̄us r̄n
dit dicēs. Non est fatua: sed prudēs: q2 scri-
bif. Ne tardes cōuerti ad dn̄m deū tuum: ⁊
ne differas de die in diē. nec d3 expectare ho
ram magis sobriā. q2 in quacūq3 hora inge
muerit pctor ⁊ cōuersus fuerit ad dn̄m: oīm
iniquitatū eius quas fecerat nō recordabif
Ideo vnguēto precioso vngit pedes dn̄i: ⁊
domus. i. ecclīa impleta est ex odore vnguē
ti. Nono dicebat. Iste xp̄us debet esse si-
milis huic meretrici: q̄m si hic esset ꝓpheta
sciret vtiq3 que ⁊ qualis est mulier que tan
git eū. q2 peccatrix est. Xp̄s r̄ndit dicēs. Sy
mon habeo tibi aliq̄d dicere ⁊c. vsq3. recte
iudicasti. vbi xp̄s ōndit se esse verū deū q̄ ve
nit ꝯdonare pctā. Vn̄ Petr9 rauēnas dicit
Erras pharisee. lutuz tāgit sol: s3 nō inmutat
solē. Medicū cū tāgit vulnera putredo non
corrūpit. Judicē q̄uis tāgat reus maculare
nō pōt. iō dixit xp̄s mulieri. Remittūf tibi
pctā. fides tua te saluaz fecit: vade in pace.

¶ Sexto vides hāc mulierē

in statu glificatiōis. Nam xp̄us de ea dixit.
Luc. x. Maria optimā partē elegit q̄ nō au
feref ab ea. in q̄ vbo denotauit xp̄s ptē Ma
rie fore maioris glie: q̄ partē Marthe in se
ptē. ¶ Primo Maria elegit optimā partē. i.
diuturniorē: q2 vita ꝯtēplatiua h̄ incipit: ⁊ in
celesti patria ꝑficif q2 amoris igne q̄ hic ar
dere incepit: cū ipsum quē amat viderit in a
more amplius ignescit. Secūdo meliorē. i.
q̄etiorē: q2 vita actiua in labore corpis cōsi-
stit. ꝯtēplatiua vo ī ocio mētis. Joh. xi. Ma
ria aūt domi sedebat. glo. Maria sedet q2 ī
xp̄o mentis requie fruif. Tertio meliorē. i.
digniorē: q2 actiua corꝑe ministrat ꝓximo.
Cōtēplatiua vo spū ministrat deo. ps̄. Mi
hi aūt adherere deo bonū est. Isi. Contēpla
tiua vita est q̄ vacat ab oī negocio ⁊ in sola
delectatiōe defigif. Quarto meliorē. i. pul-
criorē. Rachel enī erat pulcra facie. ⁊ Lya
lippis erat oculis. Gen̄. xxxiij. Vie enī ei9
vie pulcre. Quinto meliorē. i. securiorē: q2
actiua incedit p viā vbi sunt ꝑicula. ꝯtēpla-
tiua vero p celū. Greg. Facile euadit laq̄os
in terris q̄ mentez h3 in celis. Prouerb. iiij.
Oēs semite ei9 pacifice. Sexto meliorē. i.
ꝑciosiorē ⁊ cariorē: q2 actiua multoꝝ ē. Cō-
tēplatiua vo paucoꝝ: q̄d significatuz est in
archa Noe. q̄ inferius erat lata ⁊ supius in
cubito ꝯsummata. Gen̄. vi. ¶ Septimo me
liorē. i. iocūdiorē ⁊ deuotiorē: q2 maria vn-
git: martha pūgit. Nam xp̄s in resurrectiōe
sua p̄mo marie apparuit. Mat. xxv. Secū
do more solito eā alloquut9 est vt quē nō co
gnoscebat vidēdo cognosceret audiēdo: q̄n
dixit ei. Noli me tangere ¶ Tertio se palpā
dū ei prebendo: q2 mulieres accesserūt ⁊ te-
nuerunt pedes eius ¶ Quarto officiū apl'a
tus ei iniūgendo q̄n dixit. Uade ad fratres
meos ⁊ dic eis. Ascēdo ad p̄rem meū: ⁊ pa
trem vestrū. deū meū: ⁊ deū vestrū. Joh. xx.
vt sic cognosceret ipsa gaudia sue glificatio
nis. per iesum xp̄m dn̄m nostrū. Amen.

¶ In festo sancti Jacobi apl'i. Sermo. xliij.

Sedeat vnus ad dex
teram tuā. Mat. xx. Et in euan
gelio p̄ntis solēnitatis. Ma

xxiij. dicit. Duo erunt in lecto vnus assume
tur et alius relinquet. Sup quo verbo mo-
ueo qonem. vtrũ beatus Jacobus rõnabili
ter assumptus fuerit ad spũalium dispensa
tioné. qui xpo attinebat ƀm temporalez co-
gnationé. ad istam qonem respõdent duo
doctores ecclie. ¶ Primus est btũs Aug9.
super illud Jaco. ij. Nolite in personarũ ac-
ceptione fidez habere dñi nostri iesu christi
dicés sic. Quis ferat si quis diuitem eligat
ad sedem honoris ecclie. cõtempto paupe-
re instructiore et sanctiore. hec ille. Secun-
dus est sanct9 Thomas scda secũde. q. lxiij.
art. ij. dicés sic. Circa consanguineos distin
guendũ est. quia qñqz sunt minus digni. et
simpliciter: et per respectum ad donum cõe.
et si sic dignioribus preferant est peccatũ pso
narum acceptionis in dispensatione spũa-
lium. Quãdoqz vero consanguinei sunt eq
digni vt alij. et sic licite possunt cõsanguinei
absqz personarũ acceptione alijs preferri.
quia saltẽ in hoc preeminent qꝫ de ipsis ma
ior fiducia haberi potest: vt vnanimiter se-
cum negocia ecclesie tractent. hec Thomas
¶ Sciendũ qꝫ ad dignitatem ecclesiasticam
potest quis assumi quattuor modis ¶ Uno
modo attenta cõditione nõ faciente ad cau
sam pter quã sit dignus hoc dono. Exem
plum. si qs pmoueat petrũ ad prelationem
vel magisteriũ qr est diues. vel qr est cõsan-
guineus su9. et sic est pctm acceptionis pso-
narũ. Deutero. xvi. Non accipias cuiusqꝫ p
sonã nec munera. Cõsanguinitas eñ facit
aliquẽ dignũ ad hoc qꝫ instituat heres pa-
trimonij. nõ aũt ad hoc qꝫ cõferat ei prela-
tio ecclesiastica. ¶ Secũdomodo attẽta con
ditione faciente ad causaz dignitatis vel de
biti. Exemplũ. si qs pmoueat aliquẽ ad ma
gisteriũ pter sufficientiã suã. hic attendit
causa debita et nõ persona. et sic maioris di-
gnitatis est ille qui magis abundat in spiri-
tualibus bonis et gratie donis. Uñ glo. sup
illud Eph. vi. Non est personarum acceptio
apud deum: dicit sic. Judex iustus causas di
scernit nõ personas. ¶ Tertiomodo attenta
conditione boni cõmunis. Exemplum. ille
qui est minus sanctus et minus sciens: põt
magis conferre ad bonum cõmune. pter
potentiam vel industriaz secularem. et quia
dispensationes spũalium principalius ordi
nant ad vtilitatez cõmuné. ƀm illud. i. Cor.
xij. Unicuiqz datur manifestatio spiritus
ad vtilitatem. ideo quãdoqz absqz acceptio
ne personarum in spũalium dispensatione.
illi qui sunt simpliciter minus boni. melori
bus pferunt: sicut etiaz et deus gratias grãs
datas: qñqz cõcedit minus bonis. Uñ extra
de offi. custodis. ca. vlti sup v. sanctiores. dr
qꝫ sufficit eligere bonũ. nõ aũt requirit qꝫ a-
liquis eligat meliorẽ: qr sic oĩs electio possit
habere calũniã. ¶ Quarto nõ attenta libera
litate assumentis. quãdo. s. gratis dat alicui
qd ei nõ debet. et talis est collatio muneruz
gratie per que pctõres assumunt a deo. et in
hac donatiõe nõ habet locũ acceptio perso
narum. qr apud deũ nulla potest esse iniqui
tas vel pctm. Nam quilibet põt absqz iniu-
sticia de suo dare quãtuz vult: et cui vult. ƀm
illud. Mat. xx. An nõ licet mihi qd volo fa-
cere. Tolle qd tuũ est et vade. et sic dixit xps
Jacobo et Johãni filijs Zebedei. Sedere
mecum ad dexteram vel ad sinistrã non est
meũ dare vobis: sed quibus paratum est a
patre meo. qd exponit quadrupliciter. ƀm
Cryß. Nõ est meũ dare vobis: qr nõ habeo
illud a me: sed a patre. ƀm Rabanuz. Non
est meũ dare vobis: sine vestro merito et la-
bore. ƀm Remigiũ. Non est meũ dare vo-
bis: talibus quales vos estis. s. superbis et
ambitiosis: sed humilibus. ƀm Hieronimũ
Non est meum dare vobis. ratione cogna-
tionis carnalis: sed electionis eternalis.
Dicit autem Chrysostomus qꝫ desiderare
bonum opus bonum est quia est nostre vo-
luntatis et nostra merces. desiderare prima
tum terrenũ vanitas est. Desiderare prima
tũ ecclasticuz vanitas et fatuitas ẽ. qr oz qꝫ
sit seru9 subditoꝝ. desiderare pmatũ celestẽ
temeritas ẽ. desiderare ipm ex merit pvidẽ-
tia ẽ. qr vo Jacob9 desiderauit remuneratõz
celestẽ et gliaz ex meritis. cũ xpo interrogãti
potestis bibẽ calicẽ quẽ ego bibitur9 suz. rñ
dit. possum9. iõ pr xpo ait Sedeat vn9 ad dex
terã tuã. p pdestinatõez etnal electiõis. ƀm
illud. Elegit nos in ipso añ mũdi cõstitutõez
¶ Sedeat vnus ad dexteram tuam.

- Per electionem.
- Per humiliationem.
- Per assumptionem.
- Per predicationem.
- Per passionem.
- Per glorificationem.
- Per subuentionem.

¶ Primo sedeat vnus ad

dexteram tuam per electionem. Diuina eñ

electio nõ attendit ꝯsanguinitatem. vt pȝ in
filijs zebedei. cognatis suis quos non elegit
ad custodiam ecclesie. Sed petrũ. nec etiam
ad regnũ sine martyrio quibus dixit. Nesci-
tis quid petatis. multis em̃ cõminat̃ dñs qui
eligũt ad p̄lationes ecclesie ꝯsanguineos p
Abac. ij. ca. dicens. Ve illis q̄ edificant syon
in sanguinibꝰ. Figura iudic̃. xx. ca. de abime-
lech spurio qui volens regnare sup sychimi-
tas ait. Considerate quia os vestrum ⁊ caro
vestra sum. ⁊ pmotus occidit. lxx. fratres su-
os vno excepto. ¶ Secũdo diuina electio nõ
attendit nobilitatez. Baruch. iij. Ibi fuerunt
gigantes noīati illi q̄ ab initio fuerũt statura
magna. sciẽtes bellũ. nõ hos elegit deꝰ. Et. i.
Cor. pmo. Videte vocationẽ vestrã fratres
quia nõ multi sapiẽtes ƀm carnem. nõ multi
potentes nõ multi nobiles. sed q̄ stulta sunt
mũdi elegit deus vt cõfundat sapientes. Et
que infirma sunt mundi elegit deus vt ꝯfun
dat fortia. ⁊ ignobilia mũdi ⁊ cõtemptibilia
elegit deus ⁊c. Tertio diuina electio nõ at-
tendit fragilitatẽ. Esa. iij. Dabo pueros pn̄ci
pes eoꝝ: ⁊ effeminati dñabunt eis. ⁊ corruet
populus. Exemplum leuite a. xxv. annis ⁊ su
pra debebant ministrare in tabernaculo dñi
vt dicitur Leuit. iiij. ¶ Quarto diuina electio
nõ attendit Pusillanimitatem. Deutero. xx.
Qui formodolosus ẽ ⁊ corde pauido reuer-
tatur. ¶ Quinto diuina electio reprobat sup-
bie vanitatẽ. vt pȝ in chore Dathan ⁊ Abirõ
contra quos deseuit ira dei. quia post supbiaȝ
⁊ violentiam volebãt accipere summũ sacer
dotium. Numeri. xvi. ⁊ in Ozia. Qui percus
sus est lepra. qm̃ presumebat adolere incen-
sum corã dño. ij. Paralipo. xxvi ¶ Sexto di-
uina electio reprobat falsitatẽ. Osee. iiij. Qr
tu scientiam repulisti. repellam te ne sacerdo
tio fungaris mihi. Et Esa. xxij. Hec dicit do-
minus exercituũ. Vade ⁊ ingredere ad eum
qui habitat in tabernaculo ad Sobnam pre
positum tẽpli. et dices ei. Quid tu hic: aut q̄
si quis hic: Quia excidisti tibi hoc sepulcruȝ
excidisti tibi in excelso memoriale. diligenter
in petra tabernaculum tibi. ecce dñs asporta
ri te faciet sicut asportatur gallus gallinatiꝰ.
¶ Septimo diuina electio reprobat cupidita
tem. vt patet in Iasone. ij. Machab. iiij. Qr
vero quedam istoruȝ erant in Jacobo. ideo
xp̃us refrenauit petitionem eius. Est autem
cõmendandus beatus Jacobꝰ ex diuina ele
ctione propter quattuor. ¶ Primo ratione re
ligionis. Nam beata Anna habuit primũ vi
rum Joachim: de quo genuit beatam virginẽ
matrem xp̄i quo mortuo accepit secũdum vi
rum Cleopham: de quo genuit aliaȝ Mariã
matrem Jacobi minoris. Joseph iusti. Sy-
monis ⁊ Thadei. quo mortuo accepit tertiũ
virum Salome: de quo genuit tertiam Ma
riam matrem Jacobi maioris. ⁊ Johannis
euangeliste. Hec autem propter xp̄m virum
suum reliquit. Crisostomus. Non eam vicit
maritalis affectus. quia ille temporalis erat
maritus. iste autez eternus sponsus. Cogno
uit em̃ ꝙ amplius prodesset marito suo si p
pter deum relinqueret virum: ꝙ̄ si ppter vi-
rum relinqueret deum. Cuius religionẽ ⁊ ad
xp̄m reuerentiam beatus Jacobus valde ap
probauit ⁊ ipsam in hoc bono pposito con-
firmauit. suadens zebedeo patri suo vt super
hoc non tristaretur: quoniam sic esset volun
tas dei. cui nemo resistere potest. Secundo
ratione vocationis. Nam vt dicit̃ Mat. iiij.
Ambulans Jesus iuxta mare galilee. vidit
duos fratres Jacobum ⁊ Johannem fratrẽ
eius cum zebedeo patre eorũ reficientes rhe
tia sua ⁊ vocauit eos. Illi autem relictis rhe
tibus ⁊ patre secuti sunt xp̄m. Cum em̃ xp̄s
sit lux mundi: qui sequitur eum illuminatur.
Johan. viij. Ego sum lux mundi. qui sequit̃
me non ambulat in tenebris: sed habebit lu-
men vite ¶ Tertio ratõne annumerationis.
Fuit enim tertius inter apostolos. Primus
fuit Petrus. secũdus Andreas. tertius Ja-
cobus. vt dicitur Math. x. Qui etiam dictꝰ
est Boanerges. i. filius tonitrui. vt dr̃ Mar.
iij ¶ Quarto ratione sanctificationis. Xp̃us
enim discipulos suos baptizauit. Johã. xiiij.
Jam vos mundi estis propter sermonẽ quẽ
locutus sum vobis. Et iterum. Qui lotus
est nõ indiget nisi vt pedes lauet. in quo ba-
ptismo puritatem innocentie assecuti sunt.
ꝙ̄uis in penthecoste plenius sanctificati fue
rint per aduentum spũssancti. psal. Ego aũt
in innocentia mea ingressus sum.

¶ Secundo sedeat vnus ad

dexteram tuam Per humiliationem. Unde
Ambro. in quodam sermone dicit sic. Quis-
quis cupit diuinitatis tenere fastigia. humili
tatis ima sectetur. Quicunq̄ vult fratrem p̄
uenire regnãdo. pus illũ p̄ueniat obsequen-
do. Sicut ait aplus. Honore inuicẽ p̄uenien-
tes. Vincat eũ officijs: vt posset eum vince-
re sanctitate. Hec ille. Sciendũm ꝙ mater
Jacobi ⁊ Johannis: que vocata est Maria

Salome. habuit opinionẽ regni ex hoc ꝙ do
minus dixerat. die tertia resurgam. Putauit
enĩ eũ illico regeneraturũ ꝛ auiditate feĩnea
pñtia cupiuit imemoꝛ futuroꝝ. Ambitio enĩ
filioꝛuz eius apparuit in quattuoꝛ. ¶ Primo
in submissione. Sagaces eniz fuerũt in hoc
ꝙ per se nõ petiuerunt sed matrem submise-
runt. Tum ne ceteros ꝯdiscipulos scãdaliza-
rent. Criso. Si nos rogamus magistrũ forsi
tan ceteroꝛum fratrum coꝛda concutimus.
Tum vt facilius impetrarent. Criso. Ip̃e do
minus qui maternos animos filioꝝ misera
tione impleuit. facilius exaudiet maternũ af
fectum. Tum quia si nõ discrete peteret: xp̃s
sibi facilius indulgeret. Criso. Si repꝛehensi
bilis inuenta fuerit: facile merebitur veniam
Ipse sexus excusabit erroꝛem. ¶ Secundo in
excusatione. Nam petere primatuz ꝑ aliquo
ipso ignoꝛante tolerabile est. pro consentiẽ-
te repꝛehensibile est. ꝑ se aũt vituperabile ẽ.
Hi autẽ vt excusarẽtur ab ambitionis nota
matrem submiserunt: ne viderentur ipsi ꝑte
re. ¶ Tertio in responsione. nã xp̃us benigne
ipsos repꝛehendit: dicẽs. Nescitis quid ꝑta-
tis. Criso. Benigne quidez eos repꝛehendit.
Non enĩ dixit. non sedebitis. ne duos cõfun-
deret. Nec dixit. Sedebitis ne ceteros irrita
ret. Matrez aũt noluit repꝛehendere. ꝓpter
simplicitatem. antiquitatẽ ꝛ maternuz amo-
rem. Sed dixit eis. potestis bibere calicẽ quẽ
ego bibiturus sum. Illi autem responderunt
Possumus. Non intelligentes de calice pas
sionis. quem etiam nõ poterant viribus suis
bibere si gratia dei nõ adiuuisset eos. Qð pȝ
in passione xp̃i in qua omẽs relicto eo fuge-
runt. Math. xxiiij. ¶ Quarto in zelatione seu
vindicatione. Nã zelo dñi inflammati volue
runt vt ignis descẽderet de celo ꝛ cõsumeret
samaritanos. Quib' xp̃s dixit. Nescitis cui'
spiritus estis. Filius hominis nõ venit aĩas
perdere. sed saluare. Luce. ix.

¶ Tertio sedeat vnus ad dex

teram tuã. Per assumptionẽ. Fuit enĩ beat'
Jaco. coꝛã xp̃o in vita sua valde g̃osus per
ei' assumptionẽ quadrupl'r. ¶ Primo cũ xp̃s
habuerit. lxxij. discipulos. si voluit eligere ad
q̃daz singularia facta duodecim ex illis. iste
fuit vn' de illis. xij. q̃ñ in ap̃latum est assum-
ptus ¶ Secũdo si xp̃s voluit facere gratiam
iiij. ap̃lis in reuelatõe mysterioꝝ dei. iste fuit
assumptus cũ eis. Mar. xiij. ¶ Tertio si xp̃us
voluit facere gratiã trib'. iste fuit vn' ex illis,
quia petrũ Jacobũ: ꝛ Johãnez assumpsit ad
suã gloꝛiosam transfigurationẽ. Math. xvij.
¶ Quarto si xp̃us voluit ostendere potentiã
sue diuinitatis in miraculis coꝛã tribus apo
stolis: iste fuit vn' ex illis. vt pȝ in suscitatio-
ne puelle archisynagogi. Luce. viij. Magna
est ergo Jacobi cõmendatio ex assumptiõe.

¶ Quarto sedeat vnus ad

dexteram tuã. Per pꝛedicationẽ. Vñ Mat.
x. dicit. Jesus cõuocatis. xij. discipulis suis. de
dit illis potestatez super oĩa demonia vt eij-
cerent ea: ꝛ curarent omnẽ languoꝛẽ ꝛ omnẽ
infirmitatem. pꝛecipiẽs eis ꝛ dicẽs. Euntes
pꝛedicate: dicẽtes quia appꝛopinquauit re-
gnum celoꝛuz. infirmos curate: moꝛtuos sus-
citate: lepꝛosos mundate: demones eijcite. H
ibi. ¶ Beatus Jacobus post ascensionez dñi
dum per Judeam ꝛ Samariam pꝛedicaret:
in hispaniam tandem iuit: vt ibi verbuz dñi
seminaret. vbi. ix. discipulos acq̃siuit. tandez
modicum ibi ꝓficiens in Judeam redijt vbi
quattuoꝛ magna fecit. ¶ Primo philetum cõ
uertit. nam cum in Judea p̃dicaret. Hermo-
genes magus cũ phariseis discipulum suuz
nomine philetum misit ad Jacobum cõuin-
cendum. Cũq; Jacobus. Philetum rõnabi-
liter cõuicisset ꝛ multa miracula coꝛam eo fe
cisset. s. cecos illuminando. infirmos curãdo
lepꝛosos mũdando: moꝛtuos suscitando: tã-
dem philetus ad fidem xp̃i conuersus est.
¶ Secũdo artem magicaz subuertit. Nã her-
mogenes pꝛedictus videns philetum ad fi-
dem xp̃i cõuersuz iratus arte sua magica eũ
immobilem fecit: dicens. Videbimus si Ja-
cobus tuus te soluet. Qð cuz philetus Jaco
bo per puerũ nũciasset. misit ad eum Jaco-
bus sudarium suũ: dicens. Accipiat sudariũ:
ꝛ dicat. Dominus erigit elisos: ꝛ ipse soluit
compeditos. Statimq; vt sudario tactus est
solutus est a vinculis ¶ Tertio demones ac
cendit. nam hermogenes aduocans demo-
nes pꝛecepit eis: vt Jacobũ cum Phileto ad
se adducerent. volens se de ipsis vindicare.
Venientes aũt demones vt iussa perficerẽt
in aere vlulare ceperunt. dicentes. Jacobe a
postole miserere nobis. quia anteꝙ tempus
nostrũ adueniat ardemus. Nam angeli dei
cathenis igneis nos religatos tenent ꝛ cru-
ciant. ¶ Quarto hermogenẽ ad pñiam addu
xit. Nam hermogenes ligatus a demonibus
ante Jacobuz adductus est. a quo cum ꝑte-
rent demones licentiam seuiendi in eum. nõ

cõcessit hoc Jacobus. sed ait Phileto: vt bona ꝓ malis reddamus: tu hermogenẽ solue. Quo soluto. ait Jacobꝰ Hermogeni. Uade liber quo volueris. Non est eñ legis xp̃i. vt inuitus quis cõuertatur. Jlle autẽ p̃noscens iras demonũ sumpto baculo Jacobi abijt. ⁊ omnes libros artis magice ad iacobum adduxit. quos ille in mare p̃ijci iussit. q̃bus proiectis Hermogenes penitentia ductus: fidez xp̃i suscepit. predicauit. ⁊ virtutes plurimas in xp̃i nomĩe fecit. vñ multos cõuertit.

¶ Quinto sedeat vnus ad

dexteram tuã. Per passionem. Si eñ xp̃us intrauit in gloriam dei merito sue passionis. Luce. xxiiij. Sic oportuit xp̃m pati ⁊ ita ĩtrare in gloriam suã. Eodẽmodo fideles intrãt in gl̃iam dei per passionẽ. Act. xiiij. Per multas tribulationes oportet nos intrare in regnum celorũ. Et Ro. viij. Si filij ⁊ heredes heredes quidẽ dei. coheredes aũt xp̃i. Si tñ compatimur vt ⁊ simul glorificemur. Beati Jacobi passio cõmendatur ex quattuor.

¶ Primo ratione demõstrationis. Cũ enim xp̃us p̃dixisset ei. Calicem quidẽ meũ bibetis: vt sciret de quo calice loquebatur. tempore sue passionis vadens ad ortum vt oraret patrem assumpsit Jacobum cũ Petro ⁊ Johanne: dicẽs. Pater si possibile est transeat a me calix iste. ¶ Secundo rõne cõsultatiõis. Anteq̃ eñ apostoli dispergerent ꝑ mundũ ad predicandum. congregato cõsilio in hierusalem. Simbolum composuerũt. in quo q̃sq̃ suũ articulum posuit. Jacobus aũt tertiũ articulum posuit: dicens. Qui conceptus de spiritusancto. Quos articulos vnanimiter predicauerunt. ⁊ scripturis sacris exposuerunt. vt patet in actibus apostoloꝝ. ꝓ quorum tamen defensione mortem subire nõ dubitauerunt. ¶ Tertio ratione miraculose operatiõis. Nam cũ duceretur ad decollandum: cõuertit Josiam. qui funẽ in collo eius iniecerat. quez etiã baptizauit. Cũq̃ transiret ꝑ viã ad passionem. paraliticũ in via iacentẽ ꝑfecte sanauit. ¶ Quarto rõne p̃miationis. Nã p̃mus inter ceteros ap̃los passus est capitis obtruncatione. licet etiã cũ eo decollatus fuerit Josias. ⁊ sic p̃mus inter eos p̃mia eterna vidit.

¶ Sexto sedeat vnus ad dex-

teram tuã. Per glorificationez. Nam eiꝰ anima sedet ad dexterã ꝑ contemplationem diuinitatis ⁊ humanitatis xp̃i. Eius autẽ corpus sedet ad dexterã. ꝑ miraculosam translationem. in qua ostendit miracula in quattuor elementis. ¶ Primo in aqua. q̃ a discipuli mari se exponentes sine regimine tranquillũ mare habuerũt. p̃s. Jn mari via tua ⁊ semite tue in aquis multis. ¶ Secũdo in aere. q̃a ventus scðus eis flauit. qui eos in portuz deduxit. p̃s. Deduxit eos in portũ voluntatis eoꝝ. ¶ Tertio in terra. qui cum corpus in terra super vnuz lapidem posuissent. mox lapis cessit. ⁊ in sepulcrum se mirabiliter coaptauit. ¶ Quarto in igne quia draconem ignẽ spirãtem virtute crucis per mediũ corpus eiꝰ sciderunt discipuli qui portabant. p̃s. Conculcabis leonem ⁊ draconem.

¶ Septimo sedeat vnus ad

dexteram tuaz. Per subuentionem. Nam in omni statu bea. Jaco. subuenit suis deuotis fideliter se inuocantibus. peccatoribus enim impetrat peccatoꝝ remissionez. Sicut refert Beda de illo q̃ peccatũ in cedula scripsit. ⁊ remissionẽ ꝓmeruit. Morientibꝰ subuenit contra demonuz infestationẽ. Sicut patz in illo cui laboranti in extremis apparuit bea. Jac. ⁊ burdone vtens ꝓ lancea ⁊ sacculo mulierculе ꝓ scuto demones effugauit. mortuos ꝓtegit ne incurrãt eternã dãnationem. Sicut refert Hugo de sancto victore. q̃ quidam vadens ad sanctũ Jacobũ: cũ suasu demonis se ipsum occidisset. ⁊ ad infernũ ductꝰ fuisset. a btõ Jac. liberatus est. Alios plures a diuersis infortunijs ⁊ periculis defendit. Sicut pz de illo qui liberatus est a custodia turris. ⁊ de illo qui iniuste suspensus celesti dulcedine refocillatus est: ⁊ patri redditus. ⁊ sic de multis ad gloriam sancti sui. Amen.

¶ Jn festo Sancti Dominici confessoris patris nostri. Sermo. xliiij.

Non põt ciuitas abscõdi supra montẽ posita. Math. v. ⁊ in euãgelio p̃ntis solennitatis David ꝓpheta in psal. dicit sic. Fundamẽta eiꝰ in mõtibus sanctis diligit dñs portas syõ sup̱ om̃ia tabernacula iacob. Gloriosa dicta sunt de te ciuitas dei. Sup̱ quo talẽ moueo questionẽ. Utrũ religiosior institutio bti Dominici ardẽtissime charitatis sit celebrior portio chori angelici sup̱ne ciuitatis. Ad istaz q̃stionem rñdent tres doctores. ¶ Primus est btũs Hiero. cõtra Uigilantium: dicẽs sic. Ei qui asserit eos melius facere q̃ vtunt rebus

suis ꝛ paulatim fructus possessionū pauperibus diuidunt: ꝙ eos q̄ possessionibꝰ venūdatis semel omīa largiuntur: nō a me eis: sed a deo rn̄debitur. Si vis pfectus esse: vade ꝛ vēde oīa que habes ꝛ da pauperibus. ꝛ veni ꝛ sequere me. hec ille. Secūdus est beatꝰ Augu. libro de ecclesiasticis dogmatibꝰ: dicens sic. Bonū est facultates cū dispensatiōe pauperibus erogari. Melius est ꝓ intentione sequendi dn̄m insimul donare et absolutū sollicitudine egere cū xp̄o. Tertius est sanctus Tho. iiij. quotlꝫ dicens sic. Maxime vtile est peccatoribus vt ad religionē transeant. pctōribus em̄ duo sunt necessaria ad salutem.

¶ Primo quidem vt de peccatis p̄teritis penitentiaꝫ agant. Secūdo vt de cetero a peccatis abstineāt. Ad vtrūqꝫ aūt hoꝝ maxime opatur religio. ¶ Primo em̄ status religiōis est status pfecte penitentie. ita ꝙ nulla satisfactio adequari pōt penitentie religiosoꝝ. q̄ ꝛ se ꝛ sua totaliter deo dant. Unde ꝓ nullo peccato imponi potest homini ꝓ penitentia vt religionem introeat. Tamē in cōmutationem satisfactionis q̄rumcūqꝫ grauis cōsulitur religionis ingressus. vt pꝫ xxxiij. q. ij. cap. amouere. Ubi Stephanus papa quendam qui vxorē interfecerat inducit vt ingrediatur monasteriū ꝛ humiliatus sub manu abbatis cuncta obseruet q̄ sibi fuerint imperata. alioquin iniūgit ei grauissimā pn̄iam si eligit in seculo remanere. Similiter etiam ad vitāda peccata plurimū valet religionis status. Difficile em̄ est ꝙ in seculo cōmorantes a rebus mūdi non illiciant. ꝓpter qȯ Math. xix. ſm expōnem Crisostomi. dn̄s dicit hoc esse impossibile. s. ꝙ diues q̄ diuitijs inheret ꝑ amorem intret in regnū celoꝝ. Sed diues q̄ habꝫ diuitias ꝙ intret est valde difficile. Un̄ eccl. xxxi. dicit. Beatus diues q̄ inuentus est sine macula. ꝛ huius difficultatem subdit dicens Quis est hic ꝛ laudabimꝰ eum: ꝓpter qȯ vt Greg. dicit. Sancti viri vt ab illicitis abstineant: etiā licita p̄termittūt. Et dn̄s dicit. Non veni vocare iustos: sed peccatores ad pn̄iaꝫ. Nam Matheū publicanū ad statuꝫ pfectionis vocauit. Math. ix. ¶ Sciendū ꝙ religio p̄dicatoꝝ cōmendat quo ad q̄ttuor. ¶ Primo q2 ordinat p̄ncipaliter ad docenduꝫ: p̄dicandum: ꝛ cōfessiones audiendū. Nā religio fratrum p̄dicatoꝝ ordinatur ad vtilitatē ꝓximorum ad obsequiū dei. ad cōseruationē diuini cultus. magis autem ꝓcuratur vtilitas proximorum per ea q̄ pertinent ad spūalem animę salutem: ꝙ per ea que ꝑtinent ad subueniendum corporali necessitati. quāto spūalia corporalibus sunt potiora. Nullū em̄ sacrificium est magis deo acceptū: ꝙ zelus animarum. vt Grego. dicit sup Ezech. Secundo ordinatur principaliter ad studendum. Naꝫ studium litterarū est necessariū religioni instituté ad predicandum. ꝛ ad alia hm̄ōi exercendum. Unde aplꝰs dicit Tituꝫ p̄mo. De episcopo ad cuius officiū hm̄ōi actus pertinent. amplectentē euꝫ qui ſm doctrinam est fidelem sermonem. vt potens sit exhortari in doctrina sana. ꝛ eos qui contradicunt arguere. Competit em̄ huic religioni principaliter intendere studio litterarum pertinentiuꝫ ad doctrinam que ſm pietatē est: vt dicit Titū p̄mo. Alijs autem doctrinis intendere nō ꝑtinet ad fratres predicatores. quorum tota vita diuinis obsequis mācipatur. nisi inquātum ordinatur ad sacram doctrinā. vt pꝫ in cōstitutionibus eorum. ca. de p̄dicatoribꝰ. et caplo de studentibus ¶ Tertio quia professio fratrum predicatorum est securior. Nam sancti patres qui hanc religionem instituerunt. nolentes hominibꝰ inijcere dānationis laqueū. sed magis viam salutis ordinauerūt talē pfessionis formā in qua ꝑiculū eē non posset. Un̄ pfessio coꝝ est cautissima ꝛ securissima forma pfitendi. qua nō ꝑmittunt se seruari regulā: sed obedientiaꝫ ſm regulam. Unde ex voto obligant ea q̄ ponūtur in regula tanꝙ p̄cepta. ꝛ q̄ p̄latꝰ ſm tenorē regule eis p̄cipere voluerit. Cetera vero q̄ nō cōtinentur in regula sub precepto non cadunt directe sub voto. Unde ea p̄termittendo nō peccant mortaliter. vt patꝫ in constitutionibus eorum, caplo de pfessione. Quarto q̄a religio fratrum predicatoꝝ nō obligat ad culpam. Nam pfessioni fratrum predicatorum nō contrariatur: nisi id qȯ est contra p̄ceptū regule. Transgressio autem vel omissio aliorum: nō obligat: nec ad peccatū veniale: neqꝫ mortale. ex suo genere sed solum ad penam taxatam substinendaꝫ. Unde in constitutionibus eoruꝫ in principio dicit sic. Volumus ꝛ declaramus vt cōstitutiōes nostre nō obligent nos ad culpam. sed ad penā tantum. nisi ꝓpter preceptum vel contēptum. Ista religio figurata est ꝑ montem in quo Loth saluatus est. vt dicitur Gene. xix. Propterea non potest ciuitas. id est religio fratrum predicatorum abscondi. posita supra monteꝫ. id est firmitatē ꝛ altitudinem eterne salut. quā

beatus dn̄icus spiritusancto inspiratus ad
inuenit ⁊ instituit.

¶ Non potest ciuitas abscondi posi-
ta supra montem.
Diuinitatis supernorum.
Ordinabilitatis angelorum.
Maturitatis patriarcharum.
Intellectualitatis ꝑphetarum.
Noscibilitatis apostoloꝝ.
Immobilitatis occisoꝝ.
Caritatis confessorum.
Uenustatis immaculatoꝝ.
Sublimitatis creatorum.

¶ Primo beati Dominici

religio ⁊ vita nō pōt abscondi posita supra
montem supernoꝝ. Nam btūs Dn̄icus pre
uisus est esse similis filio dei. Daniel. iij. dr.
Ecce ego video viros solutos quattuor: am
bulantes in medio ignis ⁊ nihil corruptōis
in eis est. Et species quarti est similis filio
dei. Tres viri in camino ignis ardētis cari-
tatis sunt pater. filius. ⁊ spūssanctus. Deu-
tro. iiij. Deus noster ignis cōsumens est. ⁊
quartus est beatus Dn̄icus qui maxima ar
debat caritate. Cēturio in passione xp̄i hūc
preuidit ardentē caritate: cum ait. Uere fi-
lius dei erat homo iste. Math. xxvi. ⁊ Job.
Apocal. i. dicit. Uidi similem filio hominis
Recte beatus Dn̄icus est similis filio dei.
in mūdi cōuersione. sicut xp̄us fuit filius dei
in mundi redēptione. Status mundi sunt
quattuor. ¶ Primus fuit creationis. ⁊ tunc
generatio filij dei fuit exemplar talis ꝓdu-
ctionis. psal. Omnia in sapientia fecisti ⁊c̄.
Job. i. Omnia per ipsum facta sunt. ¶ Se-
cundus fuit redēptionis. ⁊ tunc generatio
filij dei per virginē fuit exemplar. psal. Ue-
rūtamen deus redimet animā meaȝ de ma
nu inferi cum acceperit me. Job. i. Gratia
⁊ veritas per iesum christū facta est. ¶ Ter-
tius fuit cōuersionis. Luce. xiiij. Misit ser-
uū suū hora cene dicere inuitatis vt venirēt
scȝ per penitentiā: ⁊ tunc btūs Dn̄icus fuit
exemplar. Unde cantat̄ de eo. Mundū vo
cans ad agni nuptias hora cene paterfami
lias seruū mittit ꝓmittens varias vite deli
tias. Ad hoc cōuiuiū tam per magnificū ele
git nunciuȝ sanctū dn̄icum. ¶ Quartus erit
innouatiōis. ⁊ tunc Enoch ⁊ Helyas erunt
exemplar. Malach. iij. Ecce ego mittam vo
bis Helyam ꝓphetam anteꝙ̄ veniat dies
dn̄i magnus ⁊ horribilis: ⁊ cōuertet corda
patrū ad filios: ⁊ corda filioꝝ ad patres eo
rum: ⁊ percutiam terrā anathemate. Apo-
cal. xi. dicit̄. Dabo duobꝰ testibus meis ⁊ ꝓ
phetabunt diebꝰ mille ducentis sexaginta
amicti saccis. Quia vero Beatus Dn̄icus
fuit in tertio statu mundi. scȝ conuersionis.
ideo vt mundus facilius cōuerteret̄. debuit
in om̄ibus esse similis filio dei. per ardentis
simam caritatē. ¶ Primo in annūciatione.
Sicut em̄ xp̄us fuit annūciatꝰ beate virgi-
ni per angelum dicenteȝ. Ecce concipies in
vtero ⁊ paries filium. Luce. i. Ad ostendē-
dam ꝓlis magnitudinē: quātum ad effectū
humane redēptionis. Sic btūs Dn̄icus ma
tri sue per spm̄sanctū in specie catuli accen-
sam faculam in ore baiulātis que totuȝ mū
dū illustrabat. monstratus est ad ostendendū
eiꝰ officiuȝ q̄ntū ad effectū hūane ꝯuersiōis
ſm illud. Lu. xvi. Sed ⁊ canes veniebant ⁊
lingebant vlcera eius. i. predicatores vlcera
peccatoꝝ: lingua medicinalis predicatiōis
suauiter sanabant ⁊c̄. ¶ Secūdo in demon-
stratione. sicut em̄ xp̄us monstratus est gē-
tibus quas ad se vocauit per apparitioneȝ
stelle. Unde dicūt. Math. ij. Uidimus stel
lam eius in oriente. ⁊ venimus adorare eū.
Sic btūs Dn̄icus cuidā matrone dū ipsum
se sacro fonte leuaret stellā lucidissimaȝ in
fronte gestans per spm̄sanctū demonstra-
tus est. Unde cantat̄ de eo. Stella micans
in fronte paruuli nouū iubar premōstrat se
culi. ¶ Tertio in recōciliatione. sicut em̄ xp̄s
venit in mundū vt ipsuȝ recōciliaret deo pa
tri per caritatem. Ro. v. Cum inimici esse-
mus reconciliati sumus deo per mortē filij
eius. Sic btūs Dn̄icus missus est in mun-
dum vt recōciliaret ipsum filio dei qui vene
rat mundum iudicare ⁊ finem peccatori-
bus imponere. ſm illud. Math. v. Ualet vl
tra vt mittatur. sicut patet in visione osten-
sa quibusdam sanctis viris. ¶ Quarto in pre
dicatione. sicut em̄ xp̄us venit in mundum
vt predicaret mysteriuȝ regni dei. Luce. iiij.
Alijs ciuitatibus oportet me euangelizare
verbum dei. quia ideo missus sum. Sic bea
tus Dominicus missus est a deo ad predi-
candum. ſm illud. Gal. primo. Cum auteȝ
complacuit ei qui me segregauit ex vtero
matris mee ⁊ vocauit per gratiam suam vt
reuelaret filium suum in me vt euangeliza-
rē illū in gentibꝰ cōtinuo nō acquieui carni
⁊ sanguini ⁊c̄. ¶ Quinto in institutione.
Sicut enim christus elegit duodecim apo-

stolos quibus tradidit regulam ⁊ formã vi-
uendi ꝫm charitatem. Luce. x. Quibus man
dauit vt ꝑdicarent. Mar. xvi. Sic beatus do
minicus volens eligere regulam bene viuen
di premissis orationibus ⁊ ieiunijs. cũ duo-
decim fratribus nouum ordinem qui dicere-
tur fratrum predicatorum instituit. quẽ a pa
pa Honorio confirmari instanter petijt. ⁊ sic
factum est. ¶ Sexto in refectione. Sicut eñ
xp̃us semel satiauit. iiij. milia hoīum ex sep-
tem panibus. Mar. vij. Et alia vice quinq̃
milia hoīm ex quinq̃ panibus. Joh. vi. Sic
beatus Dominicus semel Bononie satiauit
xvi. fratres ex vno pane multiplicato in ma-
nibus eius celesti benedictione. Iteruz Ro-
me impetrauit a deo panes sufficiẽtes ad sa
tietatem. xl. fratrũ apportatos ministerio an
geloruz. vt pz ⁊c. ¶ Septimo in solutione. Si
cut eñ xp̃us misit petrũ ad mare vt denariũ
in ore piscis inuentũ daret ꝑ tributo. Mat.
xvij. Sic beatus Dñicus nõ habens vñ sol-
ueret pro nauigio: orauit ad dñm ⁊ apparuit
denari9 in terra miraculose quẽ soluit naute.
¶ Octauo in suscitatiõe. Sicut eñ xp̃s ado-
lescentem a mortuis suscitauit. Luce. vij. Et
filiam archisynagogi. Math. ix. Et lazarum
quadriduanuz. Joh. xi. Sic beatus Dñicus
nepotem dñi stephani de fossa noua cardia
lis suscitauit. ⁊ architectorem laborantem in
ecclesia sancti Sixti diu mortuũ sub maceria
cadente suscitauit. Et tholose. xl. peregrinos
in flumīe submersos suscitauit. ¶ Nono in re
nũciatione. Sicut eñ xp̃s vt cognouit quia
venturi erant homīes ad ip̃m vt raperẽt eũ
⁊ facerent eũ regem: fugit ab eis. Jo. vi. Sic
beatus dñicus presentiens se electum ep̃m
Coceranensem omīno renuit. ⁊ ab eis fugit.
¶ Decimo in penetratione. Sicut eñ xp̃s vt
certificaret discipulos suos de veritate sue re
surrectionis: intrauit ad eos ianuis clausis ⁊
multis argumentis se resurrexisse probauit.
Jo. xx. Sic beatus Dñicus cũ sero ad quod
dam monasteriũ declinasset orõne fusa clau
sis ianuis cũ socio introiuit. etiã discedens a
cõflictu hereticoꝝ cum quodã cõuerso cister-
ciensi. sero ad quandaz ecclesiam declinauit.
in quam ianuis clausis mox intrauit cum so
cio prece ad deum premissa. ⁊ sic patet ⁊c.
¶ Undecimo in transsubstantiatione. Sicut
enim xp̃s mutauit aquam in vinũ in conspe
ctu discipuloꝝ suoꝝ. Joh. ij. Sic beatus Do-
minicus in partibus Tholosanis cum mul-
tis fratribus iter faciens compatiens infir-
mitati eorum ob stomachi necessitatez cũ vi-
no deficerent. iussit vas magnum impleri a-
qua: quam in vinum conuertit oratione fusa
¶ Duodecimo in disciplinatione. Sicut enim
xp̃us in fonte diuinitatis omnia didicerat:
ita vt mirarẽtur iudei: dicentes. Quomodo
hic litteras scit cum non didicerit. Johã. vij.
Sic beatus dominicus requisitus a quodaz
doctore. in quib9 libris studuerat magnalia ⁊
secreta mysterioꝝ dei que predicabat. Res-
pondit. In libro charitatis qui de omnibus
docet. Decimotertio in superatione. Sicut
enim xp̃us superauit dyabolum tẽptantem
eum vt de pinnaculo tẽpli se deijceret. Ma-
thei. iiij. Sic beatus dominicus dum quadã
nocte deuotius oraret dyabolus de tecto ec
clesie magnum lapidem iuxta eum ꝓiecit. vt
etiam tangeret caputiuz cappe eius. sed vir
dei immobilis perseuerans in oratione dya
bolum superauit. Nam subito voce horribili
eiulans cõfusus abscessit ⁊c. ¶ Decimoquar-
to in miseratione. Sicut eñ xp̃us fuit mise-
ricors. ita vt etiam iuuenem volentem se seq̃
docuerit vt venditis omnib9 precium eorum
pauperibus erogaret. Math. xix. ⁊ Lu. xviij.
Sic beatus dominicus cum palẽtie vbi stu-
debat: fames valida esset: libros cũ omī sua
supellectili vendidit. ⁊ precium eorum pau-
peribus erogauit. ꝫm illud Job. xxxi. Ab in-
fantia creuit mecum miseratio. ⁊ de vtero e-
gressa est mecum. ¶ Decimoquinto in mace-
ratione. Sicut eñ xp̃us ieiunauit. xl. diebus
et. xl. noctibus. vt dicitur Math. iiij. Sic bea
tus dominicus in partib9 Tholosanis vt ab
heresi reuocaret quasdam matronas per to-
taz quadragesimã in pane ⁊ aqua ieiunauit.
⁊ super nudam tabulam post longam vigiliã
lassa membra reclinabat. quas tandẽ conuer
tit. ¶ Decimosexto in preseruatione. Sicut
eñ christus iussit petrum ad se venire illesuz
super aquas. Math. xiiij. Sic beatus domi-
nicus cum in partibus Tholosanis quendã
fluuiũ pedes transiret. libri eius in aquaz ce-
ciderunt. die autẽ tertia piscator quidam ha-
muz ibi ꝓijciens. libros illesos extraxit nul-
lam maculam habentes. ¶ Decimoseptimo
in oratione. Sicut eñ xp̃us in montem exi-
uit solus orare. Math. xiiij. Sic beatus Do
minicus continue in ecclesia pernoctabat vi
gilans ⁊ orans ⁊ tres singulis noctib9 de ma
nu propria sibi dabat disciplinas cum cathe-
na ferrea. scz vnam pro se. secundam pro pec-
catoribus qui sunt in mundo. tertiam ꝑ aia-

bus que cruciabantur in purgatorio. Deci-
mooctauo in compassione. Sicut enim xp̄s
maxime cōpatiebatur peccatoribus eos be-
nigne suscipiendo. qꝛ non egent qui sani sũt
medico. sed male habētes. Math. ix. Sic be
atus Dominicus super peccatis hominũ mi
rabiliter compatiens quando appropinqua
bat ville vel ciuitati quam posset a longe vi-
dere totus ī lachrymas soluebatur. ¶ Decio-
nono in curatione. Sicut enim ad tactũ fim
brie vestimenti xp̄i. mulier que. xij. annis flu
xum sanguis patiebat͛ salua facta est. Mat.
ix. Sic ad osculum manus Beati Dominici
missam celebrantis restrictum est lubricum
carnis in quodam scholari. ¶ Uicesimo in ex
pulsione. s. demonum. Sicut em̄ xp̄us ab ob
sessis corporibꝰ multa demonia expulit. Ma
thei. xij. ⁊ Luce. viij. Sic beatus dominicus
cum sibi presentatus esset quidaꝫ multis ob
sessus demonijs. suo scapulari eum circa col
lum cinxit ⁊ liberauit. ¶ Uicesimoprimo ī fa
tigatione. s. itineris. Sicut em̄ xp̄us fatigatꝰ
ex itinere sedebat super fontem. ad quē con-
fluebat multitudo populorum quibus predi
cabat. Johan. iiij. Sic beatus dominicꝰ post
laborem itineris ad aliquē fontem declina-
bat ⁊ multitudo populoꝝ ad eum exibat: vt
audirent verbum dei. quos ad penitentiam
conuertebat. ¶ Uicesimosecundo in consola
tione. Sicut em̄ xp̄us nouā instituens eccle-
siam in sacramenti sui institutione preuidit
multos ex discipulis suis retro abeuntes: et
alios ꝯuocans ait. Nunq̄d ⁊ vos vultis abi-
re. Qui dixerunt. Domine ad quem ibimus.
Uerba vite eterne habes. Johan. vi. Sic be-
atus Dominicus in principio sui ordinis su
per eum sanctospiritu dn̄i conuocatis fratri
bus ad capitulum predixit eis quosdam ex
suis fratribus ab ordine egressuros. Qd̄ nō
multo post rei probauit euentus. alijs rema
nentibus in ordine. ¶ Uicesimotertio in con
uersatione. Sicut em̄ xp̄us cōmunem vitam
duxit cũ peccatoribus: adeo vt pharisei dice-
rent. quare cũ publicanis ⁊ peccatoribꝰ man
ducat magister vester? Mar. ij. Sic beatꝰ Do
minicus saluo honestatis timore cũ fratribꝰ
suis cōuersabat͛ firma mētis equalitate. pla-
cida facie. magna benignitate. suaui eloquio
mira cōitate. ¶ Uicesimoquarto in distinctio
ne. Sicut em̄ xp̄s designauit. lxxij. discipłos
suos ⁊ misit illos binos ante faciem suam in
omneꝫ ciuitatem ⁊ locũ quo erat ipse ventu
rus. Luce. x. Sic beatus Dominicus fratres
suos per totum mundum binos dispersit vt
verbum domini predicarent. ¶ Uicesimoqn-
to in exhortatione. Sicut em̄ xp̄us anteq̄ꝫ ex
hoc mũdo transiret ad patrem. hortatus est
discipulos suos ad charitatem: humilitatem
⁊ paupertatem. Joh. xiiij. Sic beatus Domi
nicus instante vite termino. conuocatis. xij.
fratribus conuentus Bonon̄. testamentum
condidit: dicēs. Hec sunt que vobis filijs he
reditario iure possidenda relinquo. Charita-
tem habete. humilitatem seruate. pauperta-
tem voluntariaꝫ possidete ⁊c̄. ¶ Uicesimosex
to in recreatione. Sicut em̄ xp̄us cum disci-
pulis suis cenam fecit. in qua passionem suā
eis predixit. Math. xxvi. Sic beatus Domi-
nicus pauloante obitum suũ Bononie quos
dam compatriotas suos valde deo deuotos
visitauit. predicēs eis dum adhuc esset sanꝰ.
Scitote q̄ꝫ ante assumptionē dn̄e nostre sub
mouebor ab hac vita mortali. Qd̄ rei proba
uit euentus. Nam parum ante assumptiōeꝫ
domīe nostre obijt. ¶ Uicesimoseptio in dila
tatione. Sicut em̄ xp̄us in cena orauit ꝑ dila
tatione xp̄iane religiōis: dicēs. Pater mani-
festaui nomen tuũ hominibus quos dedisti
mihi. nũc autē ꝑ eis rogo ⁊c̄. Johan. xvij. et
ad Petrũ ait. Ego rogaui pro te petre: vt nō
deficiat fides tua. ⁊ tu aliquando conuersus
confirma fratres tuos. Math. xxvij. Sic bea
tus dominicus ī deũ absorptus eleuatis ma
nibus ait. Pater sancte tu scis quia libenter
persititi in voluntate tua ⁊ eos quos dedisti
mihi custodiui: ⁊ conseruaui. quos in mani-
bus tuis cōmendo. ⁊ consolans eos ait. Sci
tote me vtilioreꝫ vobis fore mortuũ q̄ꝫ viuũ.
quia ad patrem vado. ¶ Uicesimooctauo in
reuelatione. Sicut em̄ instāte xp̄i morte Cē-
turio vidit gloriaꝫ dei ⁊ ait. Uere filiꝰ dei erat
homo iste. Math. xxvij. Sic instante bt̄i dn̄i
ci obitu. quidā scholaris Bononie vidit ī ec-
clesia sc̄ti Nicolai fratrũ p̄dicatorum bt̄m̄ do
minicum sedentē in cathedra gl̄ia ⁊ honore
coronatuꝫ. sicut ipse eidem reuelauit ⁊ sic cer
tificatus est. ¶ Uicesimonono in operatione
scꝫ miraculoꝝ. Sicut em̄ in morte xp̄i multa
corpora sanctoꝝ que dormierāt surrexerũt.
Math. xxviij. Sic in morte beati dn̄ici multi
mortui suscitati sunt. ⁊ multi alij a varijs lan
guoribus sanati sunt. vt pateret eius sc̄titas.
Tricesimo in incorruptione. Sicut em̄ cor-
pus xp̄i in triduo quo fuit in sepulcro non vi
dit corruptionem. ps. Non dabis sanctũ tu-
um videre corruptionem. Sic beati Domici

corpus diu iacens in sepulcro s. per decenniū in die translationis eius integrum inuentuz est ⁊ incorruptum. mira fragrantia odoriferum. Recte ergo Johānes dixit. Vidi similem filio hominis.

¶ Secundo vita et religio beati dominici non potest abscōdi posita supra montem Angelorū. de quo dicit Ezech. xxviij. Tu signaculū similitudinis in delitijs paradisi dei fuisti. plenus sapientia. perfect⁹ decore. omnis lapis preciosus operimentuz tuum. Tu cherub extentus ⁊ ꝓtegens posui te in mōte sancto dei. In medio lapidū ignitoruz ambulasti perfectus in vijs tuis a die conditionis tue. Hec ille. Inter omēs angelos beata virgo tenet supremū locum. Iuxta illud. Exaltata es sancta dei genitrix sup choros angeloꝝ ad celestia regna ⁊ hoc per virginitatem ⁊ humilitatem. Signaculum autem huius similitudinis fuit beatus dominicus. psal. Habitans in via īmaculata hic mihi ministrabat. scilz per mundiciam virginitatis. que quidem fuit similis virginitati sancte Marie quantum ad quattuor. ¶ Primo per integritatez. Sicut enim beata virgo habuit virginitatem mentis ⁊ carnis. Sic beatus Dominicus integritatem carnis habuit ⁊ puritatem mentis seruauit. vna enim sine alia non sufficit. Apocalip. ꝑmo. Vidi similem filio hominis: vestitum podere ⁊ precinctum zona aurea ad mamillas. Quia ip̄e beatus dominicus fuit angelicus per integritatem carnis. quoniam in pectore fuit cinctus per mundiciam cogitationis. et zona aurea per charitatem cordis. Secundo per dedicationez. Sicut enim beata virgo primo deo vouit ⁊ dedicauit suam virginitatem. vt habetur xxvij. q. ij. § beata maria proposuit se conseruaturam votum virginitatis in corde. Sic beatus Dominicus suam virginitatem deo deuouit ⁊ vendidit. Prouerbio. vltimo. Syndonem fecit ⁊ vendidit ⁊ cingulum tradidit Chananeo. Per syndonez que multis euersionibus ad candorem deducitur virginitas designatur. que multis macerationib⁹ habetur. Ista deo venditur quando ei dedicatur. Cingulum castitatis quo sinus fluxibiliū cogitationū restringit chananeo traditur. qꝛ xp̄o velut zelatori sue spōse ip̄a virginitas deuouet. ¶ Tertio ꝑ diffusionez. Sicut enī beata virgo. lz fuerit pulcherrima a nullo tn̄ potuit cōcupisci. qꝛ puritas ei⁹ in alios diffundebat. ⁊ oēs motus illicitos extinguebat Sic beati dn̄ici virginitas oēm concupiscentie estum ex osculo manus sue a lubrico scholari extinxit ꝫm illud Cant. v. Manus mee distillauerunt mirram. Quarto ꝑ confirmationem. Sicut enī beata virgo in annūciatione fuit confirmata in gratia vt nullum estuz libidinis senserit in conceptione christi. Lu. ꝑmo. Spūssanctus superueniet in te: ⁊ virt⁹ altissimi obumbrabit tibi. Sic beatus dominicus in institutione sui ordinis cōfirmatus fuit in gratia: vt extunc nullum vnq̄ senserit stimulū veneree voluptatis: aut peccati mortalis ꝑs. Ego confirmaui columnas eius.

¶ In cuius signū beata virgo hunc habitum quē portant fratres predicatores eisdez tradidit. Cum enim ipsa sanasset magistrū Reginaldum virū peritissimum per sacram vnctionem ⁊ desideraret hunc ordinē ingredi. dixit ei beata virgo. Constans esto quoniaz votum tuum implebitur. In cuius signū. ecce hic est habitus quem tu ⁊ fratres ordinis predicatoꝝ portabunt. Quo assumpto detulit beato dominico q̄ reuerenter illum suscipiens: eo se ⁊ ꝑfatū magistrū ⁊ fratres suos induit. O ꝑciosum habitū O venerandū ꝓdigium O celeste ministeriū. Regina celoꝝ. q̄ in redemptionē mūdi verbū eternum ꝓpria carne induit spūsancto sanctificante. eadem in recōciliationem seculi portitores diuini verbi. ꝓprio habitu induit spūsancto confirmāte. O cum quanta deuotione ⁊ reuerentia debet hic habitus portari. nulla religio pōt gloriari q̄ suum habitum a virgine matre celit⁹ missum assūpserit. Nec vacat a mysterio hic habitus. Cappa nigra mortificationem carnis designat. quia fratres predicatores debēt esse mortui mūdo. vt de eis dicat illud Coll. iij. Mortui enī estis. scz de mundo non curātes. ⁊ vita vestra abscondita est cū xp̄o ī deo. Tunica alba significat puritatē mentis. quā debent habere si deū cupiunt videre. Math. v. Beati mundo corde. quoniā ipsi deū videbunt. Scapulare significat obedientiaz q̄ est iugū xp̄i. Math. xi. Tollite iugum meum super vos ⁊c. Vsqz inuenietis requiem animabus vestris. Zona significat castitatē. Hiero. Quacūqz virtute polleas Quibuscūqz operib⁹ niteas: si cingulo castitatis careas: oīa ꝑ terrā necesse est trahas. Calciamēta significant sctōꝝ exemploꝝ imitationez Exo. xij. Calciamenta habebitis in pedibus vestris. Et Ephe. vi. Calciati pedes in preparatione

euangelij pacis. pedes eñ sunt anime affe-
ctiones. q calciant exempluꝫ sanctoꝝ. ¶ Ha
bet autẽ hec religio ad sui ꝓtectionez ange
los custodes. ſm illud. Esa. lxij. Super mu
ros tuos hierl'm cõstitui custodes. Nam cũ
quidam legista Bonoñ. intrasset ordinem
predicatoꝝ. amici ⁊ parẽtes ei⁹ cucurrerũt
ad cõuentum vt vi illum extraherent. Cũqꝫ
fratres pauidi vellent mittere ad milites pa
tronos cõuentus: ait btũs Dñicus. Non in
digemus auxilio humano: qm̃ circa conuen
tum video plusq̃ ducentos angelos ad no
stri custodiã ⁊ ꝓtectionẽ paratos. ⁊ aperto
cõuentu ⁊ portis eccl'ie. orõnibus se dede-
runt. Territi ⁊ confusi ac nihil videntes ini
mici illi fratrum indulgentiã ⁊ misericordiã
humiliter a btõ Dñico impetrauerũt. In se
autem reuersi: fratrẽ illũ legistã in ordinis
ꝓposito confirmauerũt: ⁊ plures eoꝝ ordi-
nem intrauerũt. ¶ Iste eñ ordo premõstra
tus est in quadruplici angeloꝝ ministerio.
¶ Primo in custodiendo. Sicut eñ post ex
pulsionẽ Ade ⁊ Eue de paradiso voluptatꝪ
positus est cherubin ad custodiendam viaꝫ
ligni vite. Sic iste ordo post scelera summo
rum pontificũ ⁊ hereses subortas collocat⁹
est in paradiso militantis ecclesie: ad custo-
diaꝫ ⁊ ꝓtectionẽ legis dei. Unde abbas Io
achim super Jeremiã dicẽs sic. Est ⁊ alia fi
cus que maledictione preuaricatiõis iaꝫ a
ruit. latina eccl'ia cuius folia tẽporalia de q̇-
bus cõficit perizomata ad excusandas excu
sationes in peccatis. quib⁹ inhonestatẽ vite
sue tam Adam summi pontifices: q̃ Eua
eccl'ia subiectoꝝ operiant ⁊ in ligno ecclesia
stice glorie miserabiliter se abscondant. Sꝫ
q: patrimoniũ iesu xp̃i qđ acceperũt primi
pontifices a p̈ncipibus xp̃ianis quasi boni
⁊ mali sciẽtie lignũ fuit. Boni quo ad sustẽ
tationem vite romani capituli tunc paupe-
ris ⁊ mendici: ⁊ sollicitudinem spũaliuꝫ tra-
ctandorum. Mali quo ad dispensationem
eius ⁊ libidinẽ vite ⁊ abusum. cupientes gy
gantes fieri super terram: reipublice vtriqꝫ
famosi per totã latitudinem imperij xp̃iani
non contenti lignis stipendijs alijsqꝫ q̇bus
vti licebat humiliter ⁊ honeste. Uxores sibi
electarũ plebiũ opꝫ luxuriantiũ copulando.
ad suggestionem serpentis alterius. docto-
rum carnaliũ: ⁊ callidoꝝ cardinalium. Sa-
tis timeo ne aliquoꝝ consilio futuroꝝ: per
uerse viuentiuꝫ tam simplices ⁊ infirmi: q̃
fortes ⁊ scioli temere contra preceptuꝫ dñi
venientes fructũ tẽporaliũ rei publice: que
notant in ligno inflantis sciẽtie que nõ edi
ficat: sed destruit vsurpando. eijciant comi
nus de paradiso ecclesiastice dignitatis ⁊ fi
ant ꝓfugi sup terrã. habitẽt in terra Caym
cõmotionis ⁊ ire. vestiti pellitijs ꝯfusionis
pariter ⁊ ruboris. Collocatis interim Che-
rubin doctor veritatis ad custodiendã viaꝫ
ligni vite obseruatiõis vtriqꝫ regularis ⁊ spũ
alis nec dubiũ paupertatis. q̇ ⁊ versatilem
gladiũ sermonis mistici sic in suis actibus
habeãt vt ⁊ zelũ reprehensionis in alios fer
uida caritate diffundãt. hec ille. Secundo
in subuertendo. Uñ abbas Joachim vbi su
pra dicit sic. Sicut sodomã duo ãgeli euer-
terunt: ⁊ synagogã similiter duo angeli Jo
hãnes ⁊ xp̃s. sic ⁊ nũc oportet vt duo ange
li officiũ p̄dicatiõis habẽtes in duob⁹ ordi-
nibus designati in Moyse ⁊ Helya subuer
tant eccl'iam clericoꝝ in spũ. Et illa q̇dẽ di-
cebat Pentapolis. synagoga quoqꝫ velut
piscina ꝓbatica. q̇nqꝫ porticibus cingebat
⁊ eccl'ia latina patriarchatibus q̇nqꝫ inniti
tur. in q̇bus tanta est multitudo languẽtiuꝫ
vt nisi turbet imperiũ nullus seq̇ poterit sa
nitatem. Motio aũt aque: motio ppl'i xp̃ia
ni est in qua necesse est vt vnanimes in ca-
ritate saluent. ceteris in suis erroꝛib⁹ dereli
ctis. hec ille. ¶ Tertio in vlciscendo. Uñ ab-
bas Joachim. vbi sup̈ dicit sic. Isti sunt se-
ptẽ illi angeli suas phialas effundẽtes: quo
rũ vnus in terrã: alius in mare. terti⁹ in fon
tes. quartus in solẽ. q̇ntus in sedẽ bestie. sex
tus in flumen eufraten. septim⁹ in aerẽ. Nã
terra iudeos. Mare paganos. Fontes phi
losophos. Sol religiosos. Sedes hereticos
Flumen tyrannos. Aer eccl'iasticos signifi
cant. Ecce qualiter vulnerandus est tribula
tionis angustijs ppl's xp̃ianus. ⁊ specialiter
ordo leuiticus tot⁹ clerus: vt fiat quasi vn⁹
ex terre paupib⁹ vilissim⁹ ⁊ despect⁹: ⁊ decore
regie ac p̄latice dignitatis indign⁹. Sed ad
doctores ⁊ oparios viros pacis ĩ ꝓximo cõ
surgendos ⁊ mittendos in messem populi
xp̃iani sermo ꝯuertit. vt quantũ glorificaue
rit se romana eccl'ia p̄latura: ⁊ in delicijs fue
rit ex doctrina. tm̃ dare sibi debeãt tormenti
deiectionis a gl'ia: ⁊ luctus ꝯtritionis a pena
hec ille. ¶ Quarto in ꝯuertẽdo hic eñ ordo
est ille p̈mus angelus. vt dicit Apocal'. viij.
Qui tuba cecinit ⁊ facta est grando diuine
dissipatiõis hominũ ⁊ ignis. diuine inflam
mationis mixta sanguine ꝓpter incorpora-

tionem dñice passionis. Quis ad sonũ huius tube ⁊ ꝑ verba sua fracti ⁊ dissipati sũt errores: tanꝗ per grandinẽ ꝓmitie fructuũ Inflãmati autem sunt homĩes ⁊ accensi ad caritatem dei, ⁊ per deuotam cõuersionem incorporati sunt in merito sanguinis christi ij. Thimo, iiij. Insta oportune importune: argue: obsecra: increpa: in omni patientia ⁊ doctrina.

¶ Tertio vita ⁊ religio bti Dñici non põt abscondi posita supra montem patriarcharuz. Unde abbas Joachim super Jeremi. dicit sic. Ait enĩ Matheus ab Abraaz vsqꝫ ad David generationes quattuordecim, totidem ab eo vsqꝫ ad transmigrationẽ babylonis. Itemqꝫ totidem ab ea vsqꝫ ad xp̃um. Significat enĩ prima statio eorũdem primuz statum a generationibus seculorum inchoatum, vtiqꝫ ab Abraam in persona dei patris ⁊ ordine laycorum. Secũda ſm statum inceptuz a xp̃o in persona filij ⁊ ordine clericoꝝ. Tertia tertium statũ a dieb⁹ nostris exorsum in persona spũssancti ⁊ ordine spũalium cõteplantiũ dñm, ⁊ vsqꝫ in finem seculi progandum. Quãuis primus in Johãne baptista finem habuerit ⁊ secũdus habiturus est exitum in Helya, quẽ oportet precurrere in finem secũdi status eiusdẽ. Alter in spũ Jeremie: vt qd̃ ille de excidio synagoge predixerat: iste in apertione libri quẽ habebit apertũ. de occidentali ⁊ latina ecclia: q̃ ⁊ romanũ imperiũ ꝓmõstret expletũ, Sane ꝙ vsqꝫ ad Sedechiam ex parte transmigratio est migrata: nõ frustra prescribit. qꝛ ⁊ in nouo simile q̇d in ecclesia nõ sine gemitu prestolat. Nã ab ãno M.cc. ⁊ vltra, mihi suspecta sunt tẽpora ⁊ momẽta in q̃ nouo ordine samuelis exorto preconibus ophni ⁊ phinees sacerdotes ⁊ pontifices dñi, quasi a rege babylonis a romano reipublice ꝑncipe captiuent, capiat archa ecclia, ⁊ in Hely summus põtifex corruat, ⁊ quasi alter mardocheus sub Aman in discrimine maneat agitata. Tales enĩ necesse est ecclie ruinam predicare ⁊ plangere q̇bus ⁊ volũtaria pauꝑtas arrideat: ⁊ spiritualis doctrine ac vite pietas in future tribulationis aculeis nõ absistat. Verũ in terram beniamin doloris tantiqꝫ discriminis reuelent in religionẽ ⁊ vitam extremi ordinis in primo reuelandi ⁊ nascẽdi, racheli. i. ecclie generali, nulla est ambiguitas intellectus, hec ille. Sciendũ ꝙ religio bti Dñici fundata est in culmine perfectionis ⁊ ṽtutũ sanctoꝝ patriarcharũ, vt ptꝫ discurrenti sacram scripturã. ¶ Primo in reformatiõe, vñ abbas Joachim vbi sup̃ dic̃ sic. Alicubi dictum est ꝙ in septeꝫ tẽporibus terminãdus erat secundus status, sex ex eis datis ad laborem, septimo ad q̇etem, ſm ꝙ angeloꝝ septẽnarius exigit. ⁊ in septem diebus fecit opera sua deus, licet tertius status generalẽ obtineat vsqꝫ in finem seculi sabbatismum. Vñ qꝛ vult deus a laboribus seculi eccliaꝫ suam quiescere ne iusti pereãt cũ fornicatoribus in diluuio gentiũ futurarũ premonet patenter precones euãgelicos predicare in toto orbe terrarũ, vt saltem onera sua mistica oĩa abijciat vel deponat vt in sabbato penitentie requiescat. Qd̃ qꝛ futuruꝫ est vt quasi de babylone ad mõtana hierl'm multi cõscendãt de seruitute seculi in spũs libertatem, ⁊ de cunctis finib⁹ ⁊ ecclijs xp̃ianis in occidente aquiloneqꝫ diffusis ad spũaleꝫ vitam in viris euãgelicis reformandã. Ferentibus holocaustũ quo ad votum, ⁊ victimã quo ad martyriũ, sacrificiuꝫ quo ad peccati gemitũ, thus quo ad officij debitũ, oblationẽ quo ad cõpassionis affectũ. Ecce de aliquoꝝ cõuersione in ꝓximo facienda. h ille ¶ Secũdo in ꝓpitiatione. Vñ abbas Joachim, vbi supra dicit sic. Necesse est vt viuãt hoĩes ſm spm̃ ⁊ detrahat ad nihilũ supbia oĩs carnis qꝛ vero oĩs homo carnaliter viuens: corrũpit per maliciam oẽm terrã. Necesse est vt superueniat imperij cathaclism⁹ vt intelligatur qd̃ dicit, Qd̃ supra ꝗ creditur oĩa deuastabit. Inde ego disperdam eos cum terra. In signum autem talis diluuij ne similis vtiqꝫ tribulatio fiat vlterius ⁊ deletio oĩs carnis, ponet archus in nubibus celi qui inter dñm ⁊ hoĩem federetur Archus predicatio dãda est celi nubib⁹ euãgelizantib⁹ regnũ dei in spũali ecclia suscitãdis, vt sit ꝓpiciatio in suadẽda pnĩa vniuersis, hec ille. Tertio in pacificatione. vñ abbas Joachim vbi supra dicit sic. Hij sunt columba quaꝫ spũs dñi alter Noe q̇ requies dicit ꝓpter tribulationũ impetus quib⁹ mũdus fornicatur absumitur emisit. ⁊ emittet ex archa: vt cessantibus aquis diluuij gentium futurarum, que ad subleuandã archaꝫ contemplantis ecclesie in sublime conuenient. ⁊ fornicatores clericos gygantesqꝫ famosos prelatos ⁊ alios de terra secularium

faciẽtium irritam fidem suaȝ feruida seue
ritate subuertent ramos virentis oliue. sci-
licet iusticie opera cum doctrine folijs lau-
dis ⁊ pacis sedula reportet ad archam. hec
ille. ¶ Quarto in iustificatiõe. Unde abbas
Joachim. vbi supra dicit sic. Puto ego ꝙ si
cut olim elegit deus patres seniores. secun-
do apostolos. ita ⁊ nunc tertio pueros eli-
gat ad litteram ꝓpter eos quibus veteravi
luerunt ad predicandum regni euangeliuȝ
⁊ excutiendum ¶ Loth in ipsis pueris fide-
libus per Abraam summũ pontificem po-
pulum christianuȝ influentijs scilicet cadu-
ci seculi tabescentem conuersanteq̃ȝ cum fi
lijs sceleratis. ⁊ facientem iudicium de regi
bus Sodomoruȝ. scilicet prelatis adulterã-
tibus verbum dei. Sed ⁊ pueri hebreoꝝ in
huiusmodi pueris designati vestes ⁊ spolia
seculi in cultum diuinũ abijciunt. ramos ar-
borum iustoꝝ doctrinas ⁊ vites imo propa
gines de secularibus auferunt. ferentes flo
res mundicie. ⁊ palmas victorie quo mun-
dum calcant. diabolum superant. carnem fe
rant iniusticie operibus extollendo gratias
agunt ⁊ laudes dño Abrahe patri excelso
qui a filio subtegminis vsq̃ȝ ad corrigiaȝ ca
lige. de hijs que ad iusticiam pertinent veri
tatem impugnantibus nõ dimittant. ¶ Ex
horum siquidem ore predicatio laudis per
ficitur. duȝ non aliud in ore nunciant: ꝙ in
conuersatione demõstrant. hec ille. ¶ Quin
to in dispensatiõe. Unde abbas Joachim
vbi sup̃ dicit sic. Verũ quo ad h̃ Joseph p̃-
mogenitus Rachelis exaltat⁹ est in egy-
pto scripturarum somnia differendo. quem
puto alium ordineȝ suscitandum in mundo
dispensatoreȝ vtriq̃ȝ verbi dei. hec ille. ¶ Sex
to in predicatione. Unde abbas Joachim
vbi supra dicit sic. Tribus beniamin qui ra-
ptus est in mentis excessum. ordinem con-
templantium innuit. vt veluti speculatores
eximij ceteris fidelibus caueant ne a super
ueniente aquilonari malicia per teporem fi
dei a caritatis incendio refrigescant. Tales
confortari debent in medio eccl'ie. ⁊ crescere
nõ tam multitudine ꝙ̃ virtute: vt sint reue
ra filij gemini. Beniamite quo ad filij dei ⁊
p̃ximi caritatem. Hierusalem eccl'ia est col
lectio. scȝ laycorum quos confortare tenen-
tur ⁊ roborare in fide. Techua est cetus cle
ricoꝝ secularium inter quos clangendo buc
cina exponunt misteria scripturarum. Ver-
ticarum ordo est regularium. super quos ve
xillum crucis assumpte debent ad perfectio
nis studiuȝ explicare. Unde reuera conijci-
tur ꝙ ordo euangelicus suscitandus ex no-
uo in Beniamin filius designatus exhorta
tionis habebit officium qua ⁊ per fidem lai
cos reuocet. ⁊ per doctrinã clericos excitet.
⁊ per religionem remotos a seculo per me-
rita vite spũalis informet. hec ille. ¶ Septi-
mo in miseratione. Nam patriarche sancti
floruerunt hospitalitate ⁊ misericordia. quã
maxime btũs Dñicus obseruauit. Cũ eñi
quidam ꝓpter nimiã egestatem hereticoꝝ
perfidie adhesisset. btũs pater seipsum ve-
nũdare disposuit: vt ex precio hereticis ve-
nundatũ liberaret. Superna vero clemẽtia
eius suffragio ⁊ lachrymis aliter prouidit.
O mira pietas ⁊ misericordia. vt pȝ.

¶ Quarto vita ⁊ religio be
ati Dominici non potest abscondi posita su
pra montẽ ꝓphetarum. Unde abbas Joa
chim super Jeremiam. dicit sic. Licet enim
nouus ordo predicantium eccl'ie oriatur. ta
men ordo ille initiatus est in ꝓphetis: apo-
stolis. ⁊ doctoribus. tertij tẽporis eccl'iasti-
ci cursus ⁊ cognitus ⁊ electus ⁊ acceptatus
a deo. In vtero ergo ecclesie formatus in fi
de est ordo doctoꝝ quẽ prenouit deus a die
bus pristinis in seculoꝝ finibus reuelãdus
Sanctificãdusq̃ȝ in vulua spũalis ecclesie ⁊
ꝑfectione doctrine. Et bene primo formaꝫ
secũdo sanctificaꝫ. qꝛ primo in fide instruiꝫ
secũdo in religiosa conuersatione dicaꝫ. Ta
les in ꝑximo pariet ecclesia generalis iaȝ se
nescens. Rectus ergo ordo formationis
coꝝ sanctificatõis ⁊ emissionis ex vtero scri
bitur. qꝛ fideles. qꝛ spũales. qꝛ obedientes.
fideles in doctrina. spũales in vita. obediẽ-
tes etiam in pressura. hec ille. Sciendum
ꝙ ordo predicatorum premõstratus est in
ꝓphetis ¶ Primo in Moyse. vnde abbas
Joachim. vbi supra dicit sic. Sicut ꝑ Moy
sen ⁊ Josue cananeos dñs israelitis subie-
cerat xp̃ianis: per Paulum ⁊ Johãnẽ euã-
gelistã strauit ydolatras. Sic ⁊ nũc ꝑ duos
futuros ordines signatos in illis gẽtes in-
credulas subigat ⁊ conuertat. Nam si fuerit
numerus filioꝝ israel iudeoꝝ pariter in xp̃i
anoꝝ deũ videntiũ: imo scientiũ. reliquie in
cecitate relicte populi vtriusq̃ȝ iterũ salue fi
ant ad dñm. s. cõuertende. hec ille. ¶ Secun
do in Josue. Uñ abbas Joachim vbi supra
dicit sic. Ad ruinam Jericho mũdi superbie

que imperiũ denotat desolandũ reges mul
ti contra israelitas xp̄ianos ꝯuenient. Sed
expugnabunt a Josue qui in sublimi clipeũ
eleuauit expectando auxiliũ nõ ab homine
sed a deo. Viris ergo euãgelicis canentibꝰ
ante archam sp̄ualem vitã. nouale nouabit
cordiũ penitentiũ: vt faciem terre cõscientie
remoueãt: ⁊ de verbi dei semine spinas erro
ris extirpent. hec ille. ¶ Tertio in Dauid. vñ
primo Paralipo. xx. dicit sic. Factum est eo
tempore quo solent reges ad bella ꝓcedere
cõgregauit Joab exercitũ ⁊ robur militie.
Et vastauit terram filioꝝ Amon. perrexit
q̄ʒ ⁊ obsedit Rabath. Porro Dauid mane
bat in Hierl'm quando Joab percussit Ra
bath ⁊ destruxit eam. Tulit autem Dauid
coronam melcon de capite eius. glo. dicit sic
Joab bellũ inchoauit Dauid perfecit. Xp̄s
enim bellum agit cũ predicatoꝝ ordo cõtra
mundi potentes scutũ fidei opponit. sed fi
nis certaminis ⁊ triumphi ad xp̄m refertur
qui operatur in nobis velle ⁊ perficere. qui co
ronã quã dyabolo abstulit sibi aptauit. s. fi
deles q̄ quasi corona eũ ambiũt. vñ ps̄. Bñ
dices corone anni benignitatis tue ⁊c. h. ibi
¶ Quarto in Salomone. vñ. iij. Reg. iiij. di
cit sic. Regis p̄fecti necessaria mense regis
Salomonis cũ ingẽti cura p̄bebant in t̄pe
suo. glo. dicit sic. Ne q̄d desit in domo reg. or
do p̄dicatoꝝ discurrendo. loquẽdo laborat.
vt in mensa dñi abundet: ⁊ inde nutriãtur
fideles. h. ibi. ¶ Quinto in Mardocheo. vñ
Hester. ij. d̄r. Duo eunuchi reg. q̄ ianitores
erant ⁊ in palacij p̄mo limine residebãt vo
luerũt regem interficere: q̄d Mardocheum
nõ latuit. glo. dicit sic. Duo heretici ⁊ scisma
tici sunt q̄ fraudis ⁊ malicie venenũ gestan
tes cõtra veritatẽ cõsiliant. vt eam credenti
bus auferãt. ⁊ xp̄m. i. fidẽ xp̄i in ip̄is fideli
bus interficiãt. sed eoꝝ iniquitatẽ ordo pre
dicatoꝝ manifestat. vt innocentes saluẽtur
⁊ illi iusta vltione puniant. hec ibi. ¶ Sexto
in Helya. Unde abbas Joachim super Je
remiã dicit sic. Potens est deꝰ q̄ clausit celũ
eccl'ie. ⁊ clausurus est iterũ t̄poribus anti
xp̄i. aperire corda simplicia: ⁊ dare predica
tionis pluuiã super terram vt sublatis ⁊ are
factis studijs in superbis: viris humilibꝰ da
ta est gratia. Ceteri velut oues in locis pa
lustribus ⁊ pascuis vberrimis collocentur.
hec ille. Et Eccl. xlviij. dicitur. Surrexit He
lyas quasi ignis ⁊ verbum illius quasi facu
la ardebat. Talis fuit beatus Dominicus
in se ardens per feruorem spiritus: vt alios
accenderet ⁊ illuminaret verbo sacre doctri
ne. Jdeo ei d̄r illud. Esa. xlij. Dedi te in lucẽ
gentium vt sis salus mea vsq̄ʒ ad extremũ
terre. per feruentẽ predicationem in eccl'ia
diffundendam. Unde abbas Joachim su
per Jeremiam dicit sic. Multe vidue erant
in israel. ecclesie pastorales in populo xp̄ia
no. ⁊ ad nullas earum missus est spiritua
lis Helyas malicie perscrutator nisi in futu
ris viris euangelicis zelantibus legem dei
ad mulierem viduam sarreptanã. Roma
nam ecclesiam in ytalia constitutam: imo
sub toto impio latino diffusam. h. ille. ¶ Se
ptimo in Helyseo. Unde abbas Joachim
vbi supra dicit sic. Certe vita contemplati
ua olim in veteri testamento viguit super
Helya: ⁊ Helyseo. ⁊ filijs ꝓphetarum in fi
lijs israel. Sed quia torrens carith deficit
in eis gratia sp̄ualis ꝓpter errores nepha
rie Jezabelis vita ipsa migrauit ad grecos
sub Paulo primo heremita. Anthonio ⁊
alijs heremitis. inter eos quoq̄ʒ reperti sũt
heresiarche ⁊ falsi religiosi vtriusq̄ʒ sexus.
qui quia fornicati sunt a deo suo vita ipsa
cessauit ab eis ⁊ propagata est in benedicto
immo in nutrice seu sorore potius benedi
cti: quemadmodum in veteri in muliere vi
dua sarreptana Romanam ecclesiam desi
gnãte. Sed quia ibi fractum est capisteriũ
super mensam ⁊ regula monastica est diui
sa non potuerunt niti ieiunijs: sed delitijs
epulisq̄ʒ vacare. Unde ⁊ compulsa est spi
ritualis religio ipsa ad albos Cystercienses
cõfugere in quibus ex parte manet intacta
quousq̄ʒ veniat q̄d perfectũ est post sextũ
tempus ecclesie. in quo velut in sabbato ces
set labor ⁊ seruitus. ⁊ detur cõtemplantibꝰ
dñm sabbatismus. creabit dñs nouũ super
terram. scʒ ecclesiam femina circundabit vi
rum. sp̄ualis religio perfectos in nouitate
spiritus ambulantes. Uirgo illa mater chri
stum peperit contra iura nature. Nunc ve
ro Romana ecclesia nouum ordinem viro
rum spiritualium complectetur. ⁊ pariet in
vtero fidei. in gremio caritatis. hec ille.
¶ Octauo in Esaia. vñ abbas Joachim vbi
supra dicit sic. Futurum est enĩ vt canes mu
ti clerici lupis latrare nõ potuerũt vesperti
nis. Missurus est dñs alios precones q̄ ⁊
sciã exuberẽ habeãt ⁊ pastores babilõicos
in mercẽnarios luposq̄ʒ ꝯuersos valido cla
more ꝓfundãt. Hinc Esaias. Egeni ⁊ paupe

res querunt aquas ⁊ non sunt. lingua eoruꝫ
siti aruit. Proinde dabo in supinis montiuꝫ
flumīa. ⁊ in medio campoꝝ fontes. ¶ Hacte
nus a pauperibus clericis ⁊ simplicibus sub
tracta est sciētia dn̄i secularibꝰ in magistris.
qui ⁊ si visi sunt scire ꝓ tēpore aliquid de do-
ctrina ecclesie. tamē totū ad auariciā ꝓtrahe
bant. Unde tulerunt aurum meū ⁊ fecerunt
inde Baal. Aurum est scriptura diuina quā
ex decretoꝝ ⁊ alioꝝ compositiōibus auferūt
⁊ in decretales ⁊ auaras sententias doctri-
nasqꝫ transfundunt. Sicqꝫ necesse est vt lin-
gua simplicium siti auaricie areat. quam libe
ra ⁊ ꝓflua doctrina euangelica non irrigat.
¶ Hec est illa sitis ⁊ siccitas: arefacta cupidi-
tas. de qua ⁊ si Samaritana ydropica bibe-
rit. superuenientē aliam nō extinguit. Ergo nō
soluꝫ supinis collibus ⁊ decliuis in altis are
facta verticibus flumina concedentur. ſꝫ etiā
campis in medijs fontes erumpent. de quo-
rum affluentia ortus sponse reddetur irriguꝰ
⁊ abundanter bibet populus vniuersus.
¶ Montes vtiqꝫ sunt Prelati ecclesiasticiqꝫ
magistri. in seculo sua gymnasia erigentes.
¶ Supini colles viri religiosi sunt. quibus in
spirituali vita doctores ꝓflui promittuntur.
¶ Sed ⁊ campi mundi fideles sunt in quoruꝫ
medio p̄dicatores suscitabunt e ꝓximo. qui
siccitatem in mundi sermonibꝰ auferant. Et
diuinis eloquijs multiplicatis studijs infe
rant vbertatem. Ad quā Esaias inuitat di-
cens. Omnes sitientes venite ad aquas. ⁊ q̄
non habēt argentū tam simplices q̄ꝫ edocti:
indifferenter cōfluent ad gratiam vbertatis
videntes terrā ecclesiā in toto orbe diffusam
repletam scientia dn̄i tanq̄ꝫ aque maris ope
rientes. Hec ille. ¶ Nono in Jeremia. Unde
Jeremie. xxxiij. dicit sic. Audiuit ademelech
Ethiops vir eunuchus qui erat in domo re-
gis. quia misissent Jeremiā in lacū. locutꝰ est
ad regem dicens. Domine mi rex male fece-
runt viri isti oīa quecūqꝫ perpetrauerunt cō-
tra Jeremiam mittētes eū in lacum. Glosa
dicit sic. Iste ethiops eunuchus qui timore ⁊
amore dei cōpunctus ꝓphām eripuit. signifi
cat predicatores de gētibus q̄ seipsos castra
strauerūt ꝓpter regnuꝫ celoꝝ. Qui vere cha
ritatis instinctu inique oppressos student v̄
bo ⁊ exemplo de fouea perditionis eruere.
Quod ⁊ nomē eius testat̄. Ademelech em̄
seruus regis interpretat̄. illius. scilicet de quo
dicitur. Rex magnus super omnes deos. cui
ordo predicatorum seruit. Per verbum euā

gelij gentes associando fidei. hec ibi. Et. xviij
ca. dicitur sic. Surge ⁊ descende in domuꝫ fi-
guli. ⁊ ibi annūciabis verba. Super quo ab-
bas Joachim dicit sic. Domus figuli ecclesia
est. ad quam futuri viri euangelici venire iu-
bentur. Surge inquit a quiete spiritus ⁊ de-
scende ad laborem doctrine verba dn̄i narra
turus. vel certe tales in ꝓpheta isto surgunt
a seculo fugiendo: descendunt peccatoribus
cōpatiendo. In domuꝫ figuli visitādo. vt an
nuncient verbum domini predicādo. Hec il-
le. ¶ Decimo in Ezechiele. Unde Ezech. ij. di
citur sic. Et ecce manus missa est ad me in q̄
erat inuolutus liber. ⁊ expandit illum coram
me. Super quo Grego. i. parte. super Ezech.
dicit sic. Sicut per prophetam predicatoruꝫ
ordo sic per librum quē accipit scripture sacre
pagine designantur. Liber autem inuolutus
est. quia sacre scripture eloquiuꝫ est obscurū.
q̄ꝺ ꝓfunditate sententiarū inuoluitur vt nō
facile sensu omnium penetretur. Sed coram
propheta liber expanditur. quia coraꝫ predi
catoribus sacri eloquij obscuritas aperitur.
Hec ille. ¶ Undecimo ī Amos. Un̄ Amos
ix. ca. dicit̄. Comprehendet arator messorem
⁊ calcator vue mittentem semen. Glosa dicit
sic. Per hos omnes significatur ordo predi
catorum. ¶ Duodecimo in zachario. Un̄ za-
cha. vi. dicitur. In quadriga quarta erant eq̄
varijs ⁊ fortes. Isti equi sunt predicatores
xp̄m per mundum portantes. ⁊ dicuntur va
rij nō tm̄ ꝓpter habitum. sed etiam propter
varietatem virtutū. ⁊ dicuntur fortes. q꞉ for-
titer sciunt pugnare ⁊ se defendere. Et sunt ī
quadriga quarta. quia in prima sūt equi ruf-
fi. i. ordo martyrū: ī secūda equi nigri. i. ordo
confessorum. qui se per macerationem deni-
grauerunt. In tertia equi albi. i. ordo virginū
In quarta equi varij. i. ordo doctorum. ⁊ p̄-
dicatorum. Unde abbas Joachim super Je
remiam dicit sic. Ipsi sunt equi varij ⁊ fortes
ad discurrendā terrā. designati vtiqꝫ in moy
se et helya. quorum vnus pharaonem ⁊ eiꝰ
exercitum deiecit in mari rubro. alter domuꝫ
achab cum Jezabele ⁊ sacerdotibus baal ze
lo diuino peremit. Hec ille. ¶ Decimotertio ī
Symeone sacerdote magno. Unde Eccle. l.
ca. dicitur sic. In accipiendo ipsum stolaꝫ glo
rie ⁊ vestire eum consummatione virtutis.
Glosa dicit sic. Ordo predicatorum accipiē-
do stolam glorie: ⁊ vestiendo se consumma-
tione virtutū: indicium dignitatis sue ⁊ orna
tum fidei. ⁊ vestimentum bone operationis

demõstrat.hec ille. Decimoquarto in Nee
mia qui vt dicitur. Eccl'.xlix. Erexit muros
euersos.Sic beatus Dñicus erexit ecclesiã
dei pene collapsam ꝛ ab hereticis dissipatã
Decimoquinto in Johanne baptista qui
fuit preco primi aduentus xpi.Et btũs dñi
cus fuit preco secundi aduentus eius.s.ad
iudicium. Unde abbas Joachim super Je-
remiam dicit sic. Qḋ dicitur.cursor leuis ex
plicans vias suas.potest hoc referri ad du-
os illos ꝓphetas futuros in mundum. qui
discursu sollicitudinis vias seculi euangeli-
zando verbum domini sine sarcina tempo-
ralium explicabunt.hec ille. ¶Beatus enim
Dñicus recte fuit ꝓpheta tanq̄ futurorum
prescius. Nam cum in partibus tholosanis
quosdã hereticos ꝯuicisset.ꝛ illi essent incẽ
dio adiudicati:spũ ꝓphetico ꝓuidit vnũ illo
rũ Raymũdum noie futurũ seruũ xpi. Un̄
ꝓhibuit eũ cremari:dicens. Adhuc iste ma
giꝰ erit huꝰ xpi. ꝛ frat̃ ꝓdicator. Mira res
post viginti annos detentus heresi.deo in-
spirante cõuersus est.ꝛ factus frater predi-
cator optimo fine quieuit. Similiter dũ eēt
in ciuitate Segobia ꝛ vellet ꝓponere ver-
ba dei.nobiles diu occupati circa litteras re
gales quas tunc acceperant:quasi extedia-
ti nolebant interesse predicationi. quibꝰ ta-
men beatus Dñicus ait. Nunc vsq3 fratres
mei terreni ꝛ mortalis regis audistis edicta
ia3 ergo celestis ꝛ immortalis audite mãda
ta. Indignatus autem nobilis quidam ait
Nunquid verbosus iste detinebit nos tota
die:ꝛ abiens domũ suã murmurando ascẽ-
dit equu3. Cui btũs Dñicus ait. Ecce nunc
dñe receditis:sed ante fine3 anni equus ve-
ster ꝓprio carebit sessore.ꝛ ad turris vestre
eleboratum presidium preoccupante inter-
fectore nõ poteritis peruenire. Nondu3 an
no peracto.idem nobilis cum ꝓprio filio ac
ꝯsobrino fuit a suis emulis atrocit̃ perẽptꝰ
dum ad turrem quã sibi edificauerat vt pos
set euadere festinaret ꝛc̃.

¶Quinto vita ꝛ religio be

ati Dñici non potest abscondi posita supra
montem apl'oꝝ. Unde abbas Joachim su
per Jeremiã dicit sic. Nunc quoq3 tertio lo-
co suscitandi sunt viri alij euangelici aposto
lorũ officium imitantes qui abeant predi
cando.fodiant cõscientias discutiendo.tol-
lant lumbare de secularibus ꝛ carnalibus a
ctibus.xpianos quoslibet reuocando.hec il
le. Sciendum q̄ apostoli habuerunt quat
tuor prerogatiuas:quibus dotatus fuit be-
atus dñicus. ¶Prima fuit electionis. Joh.
xiiij. Nõ vos me elegistis:sed ego elegi vos
Sic btũs Dñicus a christo electus est. Un̄
abbas Joachim super Jeremi̅.dicit sic. Pri
mo tẽpore semen Abrahe electũ est ex omi̅
bus gentibus. Secũdo semen christi.i. apo
stoli ex iudeis. ¶Tertio eligendi sunt alij ex
omi̅ iudea ꝛ gente.i.in omi̅ ecclesia de gen-
tibus congregata sicut em̅ illi fuerunt pri-
mitie israelitarũ in primo statu.apostoli in
secundo credentium. ita tunc in exordio ter
tij status non nulle primitie christianorum
sanctificande sunt domino: ꝛ spargende in
mundo. Si enim ad initia tertij oculos ver-
timus ꝓfecto multi surgendi sunt euangelij
emulatores qui ꝛ honeste viuent. ꝛ auda-
cter viciosa corda corripient. Ipsi dabũtur
in ciuitatem quo ad religionis vnitatẽ: mu
nitam apostolicis viribus in colũnam recte
vite ꝛ sane doctrine ,ferream quo ad rigo-
rem ꝛ in murum quo ad penitentiam.ereũ
quo ad predicationis officiũ super oẽꝫ ter
ram populi xpiani. hec ille. Secunda fuit
confirmationis.psal'. Ego cõfirmaui colum
nas eius. Et Luce.xxiiij. Ego ꝓmissum pa
tris mei mittam in vos. vos autem sedete
in ciuitate quo adusq3 induamini virtute ex
alto. Sic btũs dñicus fuit cõfirmatus. Un̄
abbas Joachim sup̱ Jeremi̅.dicit sic. Dudũ
sub quarti apertiõe signaculi multa fuit leti-
cia rectoribus heremitarũ ꝛ virginũ:du3 de
mũdanis gaudijs tanq̄ transitorijs in mo-
nachoꝝ collegijs nullã cõsolationẽ amitte-
rẽt. Sed in scripturarũ pascuis oblectami̅e
non carerent donec spũs ex alto veniẽs cor
da simplicia sanctaq3 instrueret. ꝛ vsq3 ad
interiora heremi velaminisq3 minaret. Qḋ
sub septimi apertione signaculi: ꝛ die septi-
mo quo Moyses educit̃ de medio nebule
que montẽ texerat sex diebus cõplendũ nõ
ambigo. q2 necesse est vt qḋ linguis igneis
apostolis est ostensum. pleniore mysterio in
futuris viris euãgelicis reuelandis in mun
do tẽpore isto sexto cõpleat̃.hec ille. Semel
orãti btõ dñico Rome in eccl'ia sancti Pe-
tri.apparuerũt apl'i Petrus ꝛ Paulus. Pe
trus dãs ei baculũ ꝛ Paulus librũ: dicẽtes
Uade ꝛ predica ꝟbũ dei:q2 ad hoc ministe-
riũ a deo missus es.ꝛ statim spũssanctus in
similitudinem lingue ignite apparuit super
caput beati Dñici. Unde in gratia ꝛ sapiẽ-

tia confirmatus est. Tertia fuit predicatio
nis. Mar. xvi. Predicate euangelium omī
creature. Ad hoc autem officiuꝫ institutus
est ordo fratrum predicatorum. Unde ab-
bas Joachim super Jeremiā dicit sic. Gēs
consurgens de finibus terre sagittam ⁊ ar-
cum arripiēs spūaliter significat viros euā
gelicos de mundo surgendos: ⁊ de cunctis
ecclesie finibus cōgregandos. Contra fili-
os seculares qui arrepto scuto fidei sagittaꝫ
verbi dñi in hostes crucis impellant rigorē
penitentie non obseruantes. Sed quia vox
predicationis eorꝫ audienda est vndequa
qꝫ merito quasi mare sonabit non tam ad
plenitudinem scientie q̄ꝫ ad amaritudinem
vite. Uñ dicit. Magna est velut mare cōtri
tio tua. Verū noīe maris doctrina euange-
lica denotat. sicut scriptura veteris testamē
ti in terra q̄ ⁊ si eos oportebit veteris ha-
bere scientiam non tamen vitaꝫ veterē pre
dicabūt vt hoīes peccatores non viuant a-
modo ſm carnē: sed ſm spm̄. h ille. Et btūs
dñicus appꝑuit in visiōe pape innocētio tan
q̄ꝫ substētator ecclie romane. dū instaret ꝓ
ꝯfirmatōe ordinis sui q̄ diceret ordo fratrū
p̄dicatoꝝ. Nā dict⁹ papa vidit in sōnijs ꝙ
ecclia lateranēsis grauē minabat ruinaꝫ: ⁊
tremēs vidit ex aduerso ꝙ btūs dñic⁹ ne ip
sa caderet humeris suppositis sustentabat.
Euigilans autē intellexit. ꝙ beatus Dñicus
tanq̄ꝫ vnus apostoloꝝ ecclesiam dei susten-
taret. Quarta fuit locutiōis. Act. ij. Loque
bantur varijs linguis apostoli: magnalia dei.
Et beatus Dominicus donū linguarū acce
pit a spū sancto. nā de Tholosa vadēs parisi⁹
quosdam peregrinos obuios habuit in via:
diuersoꝝ ideomatum. quibus euangelizauit
Jesum ſm eorum ideomata. loquens eis. et
intelligens eos.

Sexto vita et religio bea
ti dominici nō potest abscōdi posita sup mō-
tem Martyrum. Unde abbas Joachim su
per Jeremiam dicit sic. Futurū est vt quēad
modum Judei contra xp̄m ⁊ discipulos fre-
muerūt ita ⁊ nūc in spm̄ dñi ⁊ eius alumnos
seuiant falsi xp̄iani: tam laici q̄ꝫ clerici eorūqꝫ
salutis sermonibus nō intendant. Hec ille.

Sciendum ꝙ beatus Dominicus quattu-
or modis passus est martyrium. Primo ex
voto. Nam assidue deum orabat: vt sibi hāc
gratiam infundere dignaretur ꝙ se totū ali-
quando saluti posset impendere ꝓximorum.

Secundo ex itinere. Nam cū semel indicta
esset generalis disputatio cōtra hereticos. et
episcopus ciuitatis vellet cū pomposa socie-
tate ꝓcedere. beatus dñicus ait. Non in con
fidentia hoīm. sed in auxilio dei congredien-
dum est. Armemus nos deuotis orationib⁹
humilitatis exemplis: ⁊ discalciatis pedibus
Contra Goliath ꝓcedam⁹. Annuētes itaqꝫ
viro dei. Dum diuina ꝓuidentia ꝑ quoddaꝫ
nemus ducerentur a quodam heretico ꝑ spi
nas ⁊ vepres diu ambulando. sanguine cru
entabantur pedes eoꝝ. Itaqꝫ vir dei patien
tissime ferēs ⁊ in laudes ꝓrumpēs. hortaba
tur omēs ad patientiā ꝓmittens ꝙ victoriā
reportarent ex hostibus. Mirū ꝓdigiū. here
ticus iste ad fidem xp̄i verā cōuertitur. ⁊ ce-
teri abiurata heresi ad gremiū ecclesie fideles
redeunt. Unde abbas Joachim super Jere
miam dicit sic. Cum enī ecclesia generalis de
ficiet quo ad laborem ⁊ mundi superbia cor-
ruet quo ad errorē. quia finis vniuerse carnis
iam venit. ad dñm viri euangelici populum
exhortaturi discurrēt. Nam riui erūt quo ad
scientiam. currentiū quo ad obedientiam. aq̄
rum quo ad abundantiaꝫ. Tales aque euelli
nequeunt ꝑ alicuius maliciam. hec ille. Ter
tio ex congressu. Cū enī in p̄dicatione multa
contra hereticos adduxisset. ⁊ in libellū quen
dam redegisset. vni heresiarche libellum ob-
tulit. vt ad rōnes fidei responderet. Qui libel
lum oblatum in ignem ꝓijciens. tertio exiliē
tem ab igne illesum coram alijs hereticis eui
denter cognouit. Statuta die beatus domi-
nicus in ignē cū libello ingrediens. illis vidē
tibus inustus exiuit. Unde abbas Joachim
super Jeremiam dicit sic. Exibūt de septimo
angelo tuba canente p̄dicatores eximij. quo
rum pars sub sexto cōprimetur a bestia infi-
deli. vt repleatur terra scientia dñi ad deum
cognoscenduꝫ. Quarto ex aggressu. Transi
ens enī aliquando ꝑ locum vbi parate sibi e-
rant insidie gaudenter laudans deum. Com
prehensus est ab hereticis. Qui dixerunt ei.
Nunq̄d tu mortis horrore concuteris. Quid
acturus eras si comprehēdissemus te? At il-
le. Rogassem vos ne repētinis me subito ꝑi
meretis vulneribus: sed paulatim ⁊ successi-
ue membra singula mutilantes. deinde ostē-
sis coram meis oculis detruncatis membro
rum ꝑticulis. ipsos oculos eruentes ad vlti-
muꝫ semiuiuū laceratumqꝫ corpus sic ꝑmit-
teretis in suo sanguine volutari. vel prorsus
ad libituꝫ necaretis. Unde abbas Joachim

super Jeremiā: dicit sic. Moab ⁊ Amō duo
filij loth qui nati sunt de incestu. duos ordīes
extremos in ꝓximo reuelandos insinuāt, q̊s
tanto durius afflictio seculi deprimet. quāto
instantius cōtra ip̄m eorū vexatio sub eccle-
sie fluctuatione cōsurget. Hec ille. Sicut enī
Abraham liberatus est de Hur Caldeoꝝ
predicans vnū deū ꝯtra eos. Sic beatus do
minicus euasit illesus ab incendio hereticoꝝ
cōscribens veritatē fidei aduersus eos. Et si
cut Isaac portat ligna sue īmolationis. sic be
atus dominic⁹ offert votum sue interitionis
Et sicut Jacob sentit molestias Esau in sua
persecutiōe. Sic beat⁹ dn̄icus sentit insidias
hereticoꝝ in fidei defensiōe. Et sicut Joseph
erat in agro vt fratres suos inueniat. Sic be
atus dominicus iter vepres ⁊ spinas pedes
sauciat. vt hereticos ad fidem cōuertat. Et si
cut Moyses ab exploratoribus calūniaz pa
titur. Sic beatus Dn̄icus ab ecclesie pastori
bus repulsa data affligit. Unde abbas Joa
chim sup Jeremiā dicit sic. Potest fieri vt ꝑ
liguriam predicatione diffusa viri euangelici
cōsequenter reuertantur in Galliam. vel cer-
te ad omēs indifferenter tam clericos ꝙ̄ lai
cos ꝯuertendos Sed pastores ecclesie futu
ros viros affligent ne predicare audeant v̄-
bum dei. Hec ille. De beato autez dominico
cantat eccl'ia. Sitiebat seruus xp̄i martyriū
sicut sitit ceruus ad aque fluuiū.

¶ Septimo vita ⁊ religio
beati Dn̄ici nō pōt abscondi posita sup mō
tem cōfessoꝝ. qui intellectū suū diuine sapie
dedicauerūt. vt eā ad salutē aīarum effunde
rent. Unde abbas Joachim sup Jerem̄. di
cit sic. Uiri illi euangelici circuibūt predicā-
do ⁊ considerādo opera singuloꝝ scrutātes
in lucernis verbi ⁊ operis hierl'm eccl'iaz vni
uersam. Ipsi exploratores Jericho eccl'ie cle
ricoꝝ ⁊ subiectoꝝ eoꝝ. Et quia aliud ꝓbant
eos facere ꝙ̄ docere. muros coꝛrectores in
tuba exhortationis euertunt. ⁊ carnalia eo-
rum studia ⁊ corrupta amara ⁊ languida ex
verbo crucis euangelice sanas reddūt. hec il
le. Sciendum ꝙ ꝯfessores habuerūt quat
tuor prorogatiuas. q̇bus fuit dotatus btūs
dn̄icus. ¶ Prima est abstinētie. Eccl'iastes.
ij. Cogitaui a vino abstrahere carnē meam
vt animū meū transferrē ad sapiāz. Btūs
autē dn̄icus vt sapiam addisceret: vinū per
decēnium nō bibit. Secūda est lachryma
rum. psal'. Fuerunt mihi lachryme mee pa-
nes die ac nocte. Precipuū aūt studiū bea-
ti dn̄ici fuit vbiqꝫ ⁊ oībus horis lachrymas
fundere ꝓ pctōribus: ꝓ ꝯseruatione vinee
quā ipse nuper plātauerat. Un̄ dr̄ de eo ꝙ
claustrū ⁊ altaria lachrymis cōsecrabat. Et
iterū. Pernox cū xp̄o ꝓpriū nō possidebat
lectulū: p⁹ lachrymarū fluuiū. vix humi dās
corpusculū. ¶ Tertia ē orōnis. glo. sup Tho-
biā. iij. dicit. Oratio lenit deū: lachryma co-
git. hec mitigat. illa pūgit. Cum q̇daz frater
discretus ⁊ deuotus septē noctib⁹ vigilasset
vt videret qualiter btūs dn̄icus oraret. asse
ruit ꝙ in orōne modo stans. modo ingeni-
culās: modo ꝓstratus in terram. modo ele-
uatis manibus in celū. modo extensis in si-
militudinē crucis. modo cācellatis ⁊ iunctis
manibus. modo inclinans ꝓfunde deū ora
bat. Propter qđ meritosue oratiōis multa
miracula fecit in vita. De Moyse enī legit
in canone dist. xxxvi. ca. si quis sic. Est aliud
opus qđ facit Moyses. ad bella nō vadit.
nō pugnat cōtra inimicos. Sed quid facit?
orat. ⁊ donec orat vincit ppl'us eius. Si re-
laxauerit ⁊ demiserit manus ppl'us ei⁹ vin-
citur ⁊ fugat. Orat ergo sacerdos eccl'ie in-
desinēter vt vincat populus qui sub eo est.
hostes inuisibiles amalechitas. qui sunt de
mones impugnantes eos qui pie volunt vi
uere in christo. hec ibi. Hoc aduertens bea-
tus Dn̄icus cum quidam frater Thomas
apulus seduceretur a quibusdam satellitib⁹
diaboli ⁊ cogeretur exire ordinem indutus
vestibus secularibus cum eis ibat. Quo co
gnito beatus pater in ecclesiam intrauit ibi
qꝫ diutius orans fratrem illum ad ordinez
reuocauit. Et sicut Moyses sua oratione a
quas marath in dulcedinem conuertit. Sic
beatus Dn̄icus in cremona coram Beato
francisco in conuentu minoꝝ aquam putei
salsam ⁊ turbidam: in dulcē ⁊ clarissimā per
mutauit. Et sicut Moyses quēdam deū blas
phemantē lapidari fecit. Leuit. xxiiij. Ubi
sic habet. Ecce aūt egressus filius mulieris
israelitidis ⁊c. Cūqꝫ blasphemasset nomen
dn̄i ⁊ maledixisset ei adduct⁹ est ad moysen
Miseruntqꝫ eum in carcerez donec nossent
quid iuberet dominus. Qui locutus est ad
Moysen dicens. Educ blasphemum extra
castra: et ponant omnes qui audierunt: ma
nus suas super caput eius: ⁊ lapidet eum
populus vniuersus ⁊ cetera. Sic beatus
Dominicus quādam mulierem deum blas
phemantem quinqꝫ mensibus loquela ꝑua

uit. Et sicut Helyas orauit ⁊ celum dedit plu
uiam. ⁊ terra dedit fructum suū. Sic beatus
dominicus apud Segobiam ciuitatē extra
muros predicās in festo natiuitatis domini
cū nondum esset seminatum ꝓpter sterilita-
tem terre. quia per annū ⁊ vltra non pluerat
orauit dn̄m ꝓ fertilitate terre: ⁊ subito pluuia
magna irrigauit terrā ⁊ extunc seminauerūt
⁊ messem vberem sequēti anno habuerunt.
Et sicut Helyas in itinere fatigatus sua ora-
tione panem a deo ꝓmeruit. iij. Regum. xix.
Sic beatus dominicus rediens in italiā cū
fratre Johanne cōuerso inter alpes Lōbar-
die valde fatigato orauit ad dn̄m ⁊ impetra
uit panem suauissimū miri candoris ad refe
ctionem predicti conuersi. Et sicut helyseus
suscitauit puerum sunamitis. Sic beatus do
minicus ꝑ franciā vadens. Cū ꝑuenisset ad
castrū castellionis: filium sororis capellani
qui eū hospitio receperat a mortuis suscita
uit oratiōe fusa ad dn̄m. Quarta est doctri
ne ⁊ veritatis. Eccle. xv. In medio ecclesie a-
peruit os eius. ⁊ impleuit eū dn̄s spiritu sa-
pientie ⁊ intellectus. Et de beato dn̄ico dici-
tur. O lumē ecclesie doctor veritatis rosa pa
tientie ebur castitatis. aquam sapientie ꝓpi
nasti gratis predicator gratie nos iunge bea
tis. Unde romanus pontifex ipm̄ ⁊ successo
res eius instituit magistrū sacri palatij ⁊ inq̄
sitorem heretice prauitatis. post sedem apo-
stolicam ⁊c.

Octauo vita et religio bea

ti dominici nō potest abscondi posita supra
montem virginū. Unde eius virginitas assi
milatur lilio. ps. Iustus germinabit sicut lili
um ⁊ florebit in eternum ante dn̄m. Inter
om̄s autē iustos qui tunc tēporis erant bea
tus dominicus fuit sublimior. de quo dicitur
in apocrifis Esdre. xiiij. Ex omnibus floribꝰ
orbis eligisti tibi lilium vnū. i. btm̄ dn̄icum.
In cuius signū cum quilibet sanctus deferat
speciale signū quo dignitas eius designatur
vt beatus petrus claues. Paulus ensem scꝫ
diuini verbi Iuxta illud. Assumite gladium
spūs. qđ est verbū dei. Andreas crucem: pe-
trus martyr palmam. Thomas de aquino li
brum apertum cū radijs solis circūquaqꝫ. Frā
ciscus stigmata. ⁊ ita de alijs Sic beatꝰ Dn̄i
cus defert liliū. in viridario sancte matris ec
clesie. quam alij sancti admirantes interro-
gant dicentes illud Cant. vi. Quo abijt dile-
ctus tuus. s. xp̄s. O pulcherrima mulierum:
Quo declinauit dilectꝰ tuus ⁊ queremus eū
tecū: Et ipsa respondet dicens. Dilectꝰ meus
descēdit in ortū suū ad areolam aromatis. i.
ad religionem fratrū p̄dicatorū. vt pascat in
ortis sacre doctrine ⁊ regularis vite. ⁊ lilia. i.
virtutes beati dn̄ici colligat. qui recte defert
liliū ꝓpter quattuor. Primo rōne coloris
In eius enī stipite est viriditas. ꝑ quā fides
designatur. Jere. xv. Benedictus vir q̄ confi
dit in dn̄o ⁊ erit folium eius viride. Uiridi-
tas quidē in folio est signū vite. ⁊ fidei cōfes
sio est signū spūalis vite. In folijs lilij ē can-
dor. ꝑ quem carnis virginitas designat. In
granis interioribꝰ est quasi auri splendor per
quē charitas xp̄i demōstrat. Cant. v. Dilectꝰ
meus. s. beatus dn̄icus candidꝰ per virginita
tem. rubicū dus per charitatē. electus ex mili
bus. i. pre alijs sanctis. Secūdo rōne odo-
ris. Quo ad vitam odoriferā ij. Cor. i. Xp̄i
bonus odor sumus. Et sicut in lilio sunt sex
folia. sic beatus Dominicus sex odores emi-
sit. Primus est odor constantie. vt a sancto
ꝓposito nō posset moueri quocunqꝫ modo.
Secundus est patientie. vt in aduersis nō
conturbaret. ps. Proba me dn̄e ⁊ tempta me
Tertius est gratiarū actiōis. Esa. xxxv. Le-
tabitur deserta ⁊ inuia. ⁊ exultabit solitudo
⁊ florebit quasi lilium. Quartus est deuote
orationis. ps. Dirigatur oratio mea sicut in-
censum in cōspectu tuo. Quintus est pieta
tis. vt inimicos instrueret. ⁊ ꝓ ipsis interce-
deret. Can. ij. Ego flos campi: ⁊ lilium cōual
lium. Sextus est perseuerantie. Ecclesi. l. ca.
Quasi lilia q̄ sunt in transitu aque. i. perseue-
rans in mūdo labenti. Tertio rōne vigoris
Nam radix lilij est magni vigoris: q̄a valet
cōtra tumorē splenis ⁊ significat humilitatē
beati dominici contra superbiam seculi q̄ cū
esset generalis magister ordinis predicatorꝝ
voluit tn̄ cedere magisterio ne tale officium
cuiqꝫ successorꝝ eius fieret perpetuū. ps. Hu-
miliata est in puluere anima nostra. Quar
to rōne saporis. Nam succus lilij valet cōtra
morsū serpentis Sic succus beati dominici
valuit cōtra tēptationem dyaboli apparētis
in forma draconis q̄ nitebatur absorbere fra
tres qui erāt in societate eius vt ab eo disce-
derent. quos tamē ad ordinem cōuertit. Si-
militer beatus dominicus tanq̄ liliū valuit
ad clarificandum visum quo ad cecos quos
illuminauit. Ualuit ad faciē colorandā. quo
ad leprosos quos sanauit. Ualuit ad matu-
randa apostemata. quo ad infirmitates. fe-

bres ydropisim. ⁊ reliquas corporis passiones quas curauit. vt sibi dicat illud Judith xiiij Subuenisti ruine ante conspectum dei nostri.

¶ Nono vita ⁊ religio beati Dominici non potest abscondi posita supra montem creaturarum. Assimilatur em̄ btūs Dñicus quattuor generibus creaturarum. ¶ Primo celestibus. s. soli: lune: ⁊ stelle. Fuit em̄ btūs dñicus tanq̄ sol ratione illuminatōnis. Eccl. l. Quasi sol refulgens. Sic iste effulsit in templo dei. Naz duodecim radios maximos emisit. qui sunt duodeciz genera fratrum ordinis sui. s. Martyrū quoꝝ primicerius fuit btūs Petrus martyr: quez secuti sunt frater Dñicus socius eius frater Conradus Theutonicus. frat Guilhelm⁹ ⁊ frater Bernard⁹ de rupe forti. frater Stephanus de Narbona. frater Raymundus carboni. qui in castro Auinioneti diocesis Tholosane ab hereticis p̄ fide xp̄i ⁊ obedientie sancte romane eccl'ie occisi fuerunt cātando Te deū laudamus. etiam alij multi. ¶ Secundū est doctoꝝ quoruz primicerius fuit btūs Thomas de aquino: quem secuti sunt frater Johānes parisiensis. frater Herueus natalis. frater durandus de sancto porciano. frater Durandellus. ⁊ alij plures. ¶ Tertium est prelatorum. quoꝝ primiceri⁹ fuit btūs Petrus de Tarantasia. dictus papa Innocentius q̄ntus: quē secutus est beatus Nicolaus de Teruizio. dict⁹ papa Bñdict⁹ vndecim⁹. ⁊ btūs Johānes de verzell. electus summus pontifex: morte aūt preuētus non fuit coronatus. ¶ Quartum est cardinalium quoꝝ primicerius fuit btūs Hugo postillator totius biblie quez secuti sunt dñs Robertus anglicus. dñs Nicolaus de prato. ⁊ alij multi. ¶ Quintum est episcoporum: quoꝝ primicerius fuit btūs Aug⁹. de Ungaria quez secutus est frater Johānes de Saxonia. frater Johannes de Uincentia. ⁊ alij multi. ¶ Sextum est fratrū deuotorum. quoꝝ primicerius fuit frat Regynaldus sancti Aniani quem secuti sunt. frater Henricus Altisiodoreñ. frater Jordanis. Pelagius hyspanus. frater Petrus gonsalim hyspanus. frater Mauritius tolletan⁹. frater Dñicus de vallerica. frater Bernardus de cantio. frater Gualterus Basiliensis. frater Bernardus de Uasconia. frater Johannes de Ualentia. frater Chabertus Lugduniensis. frater Dominicus Segobiēsis. frater Hysnardus papiensis. frater ambrosius Senensis. frater Jacobus de anagnia. frater Jacobus de venetijs. frat Marcolinus Forliuiensis. frater Symon arriminensis. Hij om̄es sunt beati ⁊ maximis clarent miraculis. ⁊ alij plures. ¶ Septimū est predicatorum: quoꝝ primicerius fuit frater Guilhelmus paraldi. quem secuti sunt frat Rao romanus. frater Nicolaus gora. frat Jacobus de voragine. ⁊ alij multi. ¶ Octauum est iurisconsultorum. quoruz primicerius fuit frater Raymundus de penna forti. compilator decretalium. quez secuti sunt frater Johannes Coloniensis: compilator summe confessoruz. frater Brocardus theutonicus. frater Rogerius brixiensis frater Bartholomeus pisanus. frater volricus argentinensis. ⁊ alij plurimi. ¶ Nonum est hystoriographoꝝ. quoruz primicerius fuit frater Uincentius Beluacensis compilator speculoꝝ. hystorialis. naturalis. moralis: ⁊ doctrinalis. quem secuti sunt frater Martinus hyspanus cum cronica sua. frater Petrus de francia cum cathalogo summorum pontificum. frater Bartholomeus Tridentinus: cum legendis sanctorum. frater Radulphus... lo. Frater Philippus ferrariensis cum suo mensali. ⁊ alij plures. ¶ Decimum est philosophorum ⁊ logicoꝝ. quorum primicerius fuit Albertus magnus: quez secuti sunt frater Gratiadeus esculanus. frater Franciscus de prato. Frater Stephanus de reate. frater Nicolaus de Roma. ⁊ Frater Thomas de Anglia. ⁊ alij multi. ¶ Undecimum est moralium peritorum. quorum primicerius fuit frater Guido Ariminensis. quem secuti sunt frater Conradus esculanus. frat Henricus Ariminensis. Magister Guido de Guetijs Bononiensis. ⁊ alij plures.

¶ Duodecimum est grammaticorum: quoꝝ primicerius fuit frater Nicolaus Treuech. quem secuti sunt frater Johannes Januensis cum suo catholicon. ⁊ frater Martinus de datia cum suo libro modorum significādi. ⁊ frater Dominicus hyspanus cum suo correctorio mense. ⁊ alij multi. ¶ Ecce quomodo beatus Dominicus tanq̄ sol emisit duodecim radios illuminatiōis totius mūdi. Eccl. xliij. Sol illuminans p̄ oīa respexit Et abbas Joachim sup̄ Jeremiā dicit sic. Sicut deficientib⁹ parētibus in deserto sub Josue ⁊ Caleph. terrā sunt filij israel promis

sionis ingressi:ita nunc sub euangelizantib⁹
testibus secuturis.spiritualium intelligentiā
assequētur. Uita eī̄ illoꝝ ꝓpter vtriusq̄ sciē
tiam testamenti:in melle simul ⁊ lacte versa-
bitur vt de verbis simplicibus ꝓficiat iustus
et de eloquijs misticis stupeat eruditus.hec
ille ⁊c. Itē beatus dominic⁹ assimilat̄ lune
Eccle.l.i c.Quasi luna plena in dieb⁹ suis lu-
cet.⁊ hoc rōne pfectionis.Unde abbas Joa
chim sup Jeremiā dicit sic.Ecce dolorē peni-
tentie necesse est innouari vbiq̄ ad vocez fi-
lij ⁊ ordinis orituri.vt nō excuset mūdus de
grā.sed potius timeat de ruina. ꝑualentibus
malis in ecclesia quasi de iudea ipsius pdica
tio trāsibit ad gētes erroribus inuolutas:vt
ibi granū frumenti.xp̄i euangeliū ⁊ mortifi-
cetur ⁊ corruat:vt plurimū fructū ferat.hec il
le. Ab ista luna ꝓcesserunt tres radij.i.tres
ordines religiosi. Primus fuit soroꝝ inclu-
sarum. Quarū caput fuit monasteriū sororū
de pruliano.Deinde secutum est monasteriū
sororū de mōtargis.cui prefuit beata anucia
de iouiniaco.⁊ monasteriuz sancte Agnetis
de Bononia.cui ꝑfuit beata cecilia.Et mul-
ta alia monasteria clausa in quib⁹ floruerunt
sanctissime dn̄e. Secūdus fuit fratrū de mi
litia coadiutoꝝ sancti Dominici.quorum ha
bitum ⁊ religionez approbauit sedes aposto
lica.in quo floruerūt plures sancti viri. Ter
tius fuit sororū de penitētia beati Dominici
quarum religionē cōfirmauit ecclesia roma-
na ⁊ multis priuilegijs dotauit. In quo flo-
ruerunt beata margareta filia regis vngarie.
Beata Katherina de senis.beata Johanna
de castello.beata bernuenuta de ciuitate Au
stria:⁊ multe alie.Eccle.xliij. Uas castorum
in excelsis in firmamēto celi resplendens glo
riose.Luna aūt dicit̄ vas castorum. Iuxta il
lud Uirgilij.Casta faue lucina: tuus iam re-
gnat apollo.Rursus beatus dominicus assi
milatur stelle:ratione directionis.Eccl'.li.ca.
Quasi stella matutina in medio nebule ⁊vo
catur ista stella lucifer.quia precedit solez in
ortu suo.Uñ abbas Joachim sup Jeremiā
dicit sic.Sicut turbati sunt egyptij ī fluctib⁹
rubri maris.vel iudei in ꝑncipib⁹ romani im
perij.Sic ⁊ nunc turbato populo xp̄iano sub
Alemanoꝝ principibus cōstituto.sonent ne
cessario elationes persecutionū ascendentiū
vndiq̄ ⁊ irruentiū in ecclesiam generalē.da
tis alijs ad respirationem fidelium ⁊ conso-
lationem.quasi sole contemplantibus verita
tes.Alijs quoq̄ luna in cōmuni vita degen-
tibus.alijs quasi stellis predicantibus verbū
dei designatis in moyse ⁊ helya ⁊ duob⁹ in
monte ecclesie testib⁹ ⁊ ordinibus affuturis.
ad quoꝝ predicationē edificabitur ecclesia ī
spiritu.sed in carnaliter viuentibus attenua-
ta manebit.hec ille. Religio eī̄ beati dn̄ici
est stella saluationis.sicut stella maris. Naz
soror sancti Thome defuncta apparuit ei in
somnis:dicens se in purgatorio esse.sed post
quindenam abinde liberari ⁊ euadere.Cūq̄
ab ea quereret de fratre suo. Respōdit ꝙ iā
in paradiso erat.Interroganti autem:an ip-
se in breui migraret:vel saluaretur. Respon
dit.Tu quidem si perseueraueris saluus eris
sed aliomodo venies ꝙ̄ nos. Post quidenā
vero apparuit ei frater suus: nuncians ei sa-
lutem sororis sue.A quo cum quereret:an ip
se saluaretur. Respondit. Non oportet te q-
rere frater de hac re.Tu eī̄ in bono statu es
Sed tene qd̄ habes:⁊ ꝑseuera sicut cepisti.
Et scias ꝓ certo ꝙ nulli aut pauci de ordine
tuo dānantur ⁊c. Secūdo vita ⁊ religio be
ati dominici assimilatur terrestribus.s.para-
diso.arbori ⁊ currui. Primo assimilatur pa
radiso terestri.de quo dicit̄ Geñ.ij. Planta-
uerat autē domin⁹ deus paradisum volupta
tis a principio in quo posuit hominē quē for
mauerat.quia religionē beati Dn̄ici ab eter
no preuidit in ecclesia plantandam. In qua
beatus dominicus formatus a deo.i.in vte-
ro sanctificatus ⁊ a spiritusancto ī gratia cō-
firmatus.Quod ptz.quia in infantia depre-
hensus est sepe relicto lecto super nudam hu
muz accumbere.in ea religione primus posi
tus est. Porro fons egrediebatur a loco vo-
luptatis qui diuisus est in quattuor capita.
Iste fons est doctrina vere fidei.que egredi-
tur ab hac religione. Unde abbas Joachim
super Jere.dicit sic. Oportebit Jesum transi
re per mediam Samariā ad suadendam fi-
dem latine ecclesie illibatam in filijs obediē-
tib⁹ ⁊ disseminantibus verbuz dei.Hinc mu
lier Samarites loquitur cū Jesu Dum con-
stantinopolitana sedes redit ad ecclesie vni-
tatem.de qua necesse est vt hauriat aquas in
vitam salientes perpetuam.non sitim littera
lis scientie inferentes vt ecclesia eoꝝ que vi-
rum vsurpauerat alienuz.carnalem lr̄e intel-
lectum redarguatur per virum euangelicuz
⁊ fidelem.⁊ conuertatur in lumine romane
ecclesie ꝓfectura.hec ille. Quattuor flumia
sunt quattuor intellectus sacre scripture.qui-
bus irrigatur tota ecclesia. Secūdo assimi-

latur arbori.i.cruci. Nam beatus Dominic⁹
defert crucem cuz crucifixo in manu sinistra.
Juxta illud i. Cor.pmo. Nos predicamus
xp̄m crucifixum.iudeis quidem scandalum.
gentibus autē stultitiam. Tanto enim feruo
re predicabat crucem christi:vt absorpt⁹ cha
ritate transformaretur facie totusq3 rubicū-
dus stillaret guttas sanguinis. Quēadmo-
dum xp̄us in orto. Et sicut xp̄us sepius fuit
disciplinatus propter peccatores. Esa.liij.
Disciplina pacis nostre super eū. Sic beat⁹
dn̄icus omni die tres disciplinas cum cathe
na ferrea sibi dabat vsq3 ad sanguinis effusi
onem in memoriam passionis xp̄i.qui ter di
sciplinatus fuit.s.in templo in atrio pretorij
in platea. Et sicut xp̄us baiulabat sibi crucez
suam vt sanctificaret per suū sanguinem po
pulum.Heb.xiij. Sic beatus Dominicus ba
iulauit crucem xp̄i per arduam penitentiam
qua se plurimuz macerabat:vt hereticos ⁊ i
fideles deo consecraret. Juxta illud. Exeam⁹
ad eum extra castra improperium eius por
tantes. Et sicut christus in cruce cuz lachry
mis orabat pro peccatoribus.Heb.v. Cum
clamore valido ⁊ lachrymis orans exaudit⁹
est pro sua reuerentia. Sic beatus dominic⁹
vberrime flebat orans pro peccatorib⁹. Un-
de dicitur de eo Crebros adiungens sedulis
fletus orationibus. Et sicut de latere xp̄i in
cruce pendentis pfluit sanguis ⁊ aqua. Sic
ex latere beati Dominici profluebat sanguis
per disciplinam ⁊ aqua per lachrymarū exu
berantiam. Unde abbas Joachim sup Jere
miam dicit sic. Expectabitis lucem.i.duos fu
turos ordines in moyse ⁊ helya in montem
ecclesie cum dn̄o apparētes: qd̄ si nō acquie-
neritis veritati plorabit in abscondito aīma
mea. Quia dolebūt spūales viri de peccato
ribus obstinatis: ⁊ flebunt ex passionis debi
to in abscondito tempestatis plorans p mi
serijs: plorabit pro spiritualibus temptamē
tis. deducet lachrymas pro eternis miserijs
quia captus est grex dn̄i in peccatis. hec ille.
Et sicut xp̄us volūtarie seipsuz obtulit deo
patri. Phil.ij. Factus obediens vsq3 ad mor
tem crucis. Sic beatus dn̄icus p obedien-
tiam voluntatem suam deo dedicauit ⁊ cor-
pus pprium passioni ⁊ martyrio libērer ob
tulit. Un̄ abbas Joachim sup Jere. dicit sic.
Puto q in ordine futuro infra metas secu
li stat⁹ ⁊ initium tertij. ⁊ apertiōe sexti signa
cu'i tria ista inuenient̄ur: vt alij laborent ma-
nibus. alij predicēt populis. alij contemplē-
tur in ecclesijs. Omnes erūt quasi coloni in
exhortatione sermonis viri in pfectione vir-
tutis. viatores in paupertate cordis. Uagi ī
sollicitudine boni operis. Fortes in toleran-
tia passionis. qui ɔsecrati dn̄o nazareno san-
ctam ⁊ immaculatam se dn̄o victimaz hosti-
amq3 delibent. Qui sic eos manere precipit
⁊ desiderat. donec veniat. Hec ille. ⁊ sicut xp̄s
dilexit ecclesiam ⁊ tradidit semetipm pro ea
mundans eam lauacro aque in verbo vite.
Eph.v. Sic beatus dominicus purgauit ec-
clesiam. Unde abbas Joachim super Jere-
miam dicit sic. Uentilatores doctores euan
gelij suscitādi in area ecclesie generalis quo-
rum ventilabrum.s.doctrina quā in manib⁹
operationum habebunt permundabit areaz
ecclesie ⁊ mūdabit a paleis vicioꝝ terreneq3
substantie. Et congregabit frumentū electo-
rum in horreis sanctorū. et peccatores velut
paleas assumet igne iudicij penitentialis vel
temporalis perpetueq3 pressure. Hec ille. Et
sicut xp̄o in cruce moriente sol obscuratus ē
hora sexta. sic beato dominico predicante or-
do prelatorum obscurus in fide corruit. Un
de abbas Joachim super Jeremiaz dicit sic.
Occidit ei sol cuz adhuc esset dies. Sex hore
diei sunt sex aptiones signaculoꝝ. quoꝝ vlti-
mum iam tenemus in quo sol cadet velut in
meridie ordo prelaticus. ⁊ cū eis pplus xp̄ia
nus a culmine dignitatis ⁊ fide feruente so-
le tribulationis in mundo. Hec ille. Et sicut
christo in cruce moriente velū templi scissum
est. ⁊ spolia iudeorum ablata sunt. Sic beato
Dominico predicante crucem xp̄i. mundane
ecclesie hereticoruz euacuate sunt. Unde ab-
bas Joachim super Jeremiam dicit sic. Si-
cut enim olim domin⁹ spoliauit egyptum. et
ditauit ac locupletauit pplm euocatum. Si-
militer faciet domin⁹ vt vacuat clericis ⁊ ec-
clesijs bonis suis. spolia transeant ad viros
spū pauperes habituq3 medicos. De cunctis
ecclesie finibus viri sunt euangelici suscitādi.
qui spolia velut hostes spūales ecclesiarum
auferant mundanarum. Hec ille. Jn cuius si
gnum data ecclesia beato Dominico Tholo
se. Dominus Fulco episcopus Tholosanus
sextam partem decimarum cum consensu ca
pituli: tradidit eidem. Et sicut christo morien
te multa corpora sanctorum que dormierent
surrexerunt ⁊c̄. Sic beato dominico predicā
te multa corpora defunctoꝝ resuscitata sunt.
quia multos mortuos adhuc viuens suscita-
uit. Et sicut xp̄o moriente plures pacientes

pectora sua reuertebanẗ hierl'm. Sic beato
dn̄ico predicante plures heretici ad fidem
xp̄i cōuersi sunt. pergens em̄ cuꝫ ep̄o oxom̄
tholosam. deprehendit spū ꝓphetico hospi
tem suū heretica prauitate corruptū. quem
ad fidem xp̄i cōuertit. Et sicut xp̄s in cruce
sustinuit opprobria: qm̄ ꝑtereūtes blasphe-
mabāt eū ⁊c. Sic beatū dn̄icū contra here-
ticos disputantē irridebant aduersarij veri
tatis: sputa, lutū. ⁊ hm̄oi vilia ꝓijcientes in
eum, ⁊ a tergo ꝑ derisu sibi paleas alligan-
tes. Vn̄ abbas Joachim suꝑ Jerem̄. dicit
sic. Qd' aūt sequiẗ de oratione Jeremie ad spi
rituales viros referendū est. ꝑ xp̄o dn̄o ⁊ ec
clesia improꝑiū sustinentes. hec ille. Hanc
arborē crucis btūs dn̄icus velut seraphicus
ardenti caritate succēsus ascēdit, in qua tot
signa ꝑfectionis ostēdit. vt vere possit dicere
illud Hylarij. xi. de trini. Cognouit me reꝑer
tus ſm cor tuū Dauid. ⁊ dignus diuine sa-
pientie munere Salomon. ⁊ viso dn̄o Sa-
baoth Esaias. ⁊ ante formationeꝫ in vtero
sanctificatus Jeremias. ⁊ occulti mysterij
testis Ezechiel. ⁊ inclitus desideriorūꝫ Da
niel ipsoꝝ conscius. ⁊ electus ex publicano
matheus in apostolū. ⁊ reuelatione misteri
orum celestium dignus Johānes. ⁊ ex per-
secutore ap'lus vas electionis tue Paulus
in ꝓfundo maris viuens. In tertio celo ra-
ptus in paradiso. hec ille. Hāc arborē cruc̄
xp̄i firmauit btūs Dn̄icus in sua religione
in cuius medio extensis brachijs ardēs ca-
ritas ipsum posuit. vt innouaret memoriaꝫ
passionis dn̄ice in cordibus multoꝝ: que iā
tradita erat obliuiōi. hinc diciẗ. Eccl'. xxxvij.
Innoua signa īmuta mirabilia. quia em̄ si-
gnuꝫ dn̄ice crucis inueteratum ⁊ abolitum
erat apud ignaros ꝓpter defectum v̄bi dei.
ideo obsecrat eccl'ia dicens. Innoua signa.
multa v̄o mirabilia ⁊ stupēda mysteria cru
cis xp̄i iam defluxerant. que ꝑ beatū dn̄icū
sunt īmutata. i. renouata. Vn̄ abbas Joa-
chim suꝑ Jerem̄. dicit sic. Cum em̄ in mūdi
area boni ⁊ mali pariter sūt cōmixti. nescio
q̄s de tāte ꝯfusionis baratro possit vel dēat
excuti: nisi saniori ꝯsilio plus mēte q̄ corꝑe
ꝑedē misticū retrahat. ⁊ ad mōtana vite cele
stis cū festinatiōe ꝯscēdat. ſ; q: necesse ē vt
iustus etiā q̄ nō rapuit exsoluat: nō dꝫ pin
de palmes si a ꝑuerso sterilicꝫ p̄cidaẗ are-
scere: ſ; florere vbi vindictā in sui gl'iam vide
rit de malicia fieri pctōris. Annūciate ergo
⁊ vos viri euangelici in gentib' positis e lō

ginquo ⁊ auditum facite cōuicinis. leuate si
gnum crucis. predicate euangeliū oīb⁹.
⁊ nolite celare exterminiuꝫ mundi hui⁹. hec
ille. Habet aūt hec arbor tres ramos. ī me
dio residet btūs dn̄ic⁹. in ramo dextro btūs
Petr⁹ martyr. in sinistro btūs Thomas de
aquino. Sicut in synagoga fuerūt tres pa-
triarche. s. Abraaꝫ. ⁊ iste significat btm̄ dn̄i
cum rōne religionis. Ysaac. ⁊ iste significat
btm̄ petrū martyrem rōne īmolationis. Ja
cob. ⁊ iste significat btm̄ Thomā de aquino
rōne contēplationis. Isti sunt tres ap'li qui
ascenderunt cū xp̄o in montē thabor. s. pe-
trus. ⁊ hic Dn̄icus. Jacobus ⁊ hic Petrus
martir. Johānes ⁊ hic Thomas de aquino
q̄bus reuelatum est sacr'm passionis xp̄i in
orto. ⁊ mysteriuꝫ glorificationis in monte.
Ista mysteria precipue sunt reuelata ⁊ sun
data in ordine predicatoꝝ. In cui⁹ signum
ordo iste pre alijs habet in suo sigillo cruci-
fixum. q: fratres predicatores debent habe
re semꝑ memoriā dn̄ice passiōis. Ezech. ix.
Signa thau suꝑ frontes viroꝝ gementium
⁊ dolentiū. Preterea in hostia cōsecrāda in
toto ordine predicatoꝝ est crucifixus. aut v̄
nomē iesus in modū crucis. Cant. viij. Po
ne me vt signaculū suꝑ cor tuū. q: vero ma-
nus sinistra vicinior est cordi: q̄ dextra. ideo
vt p̄dicatores iugiter corde mediteñ passi
onē xp̄i: ⁊ gl'iam ei⁹ cōicant cum manu sini-
stra. Lu. xv. Date anulū in manu ei⁹: ⁊ cal-
ciamenta in pedes: ⁊ occidite vitulum sagi
natuꝫ. ⁊. ij. Coꝝ. i Dedit pignus spiritus in
cordibus nostris. Hic em̄ ordo est vas ele-
ctionis. de quo dicitur. Actuū. ix. Vas ele-
ctionis mihi est iste. vt portet nomen meuꝫ
coram gentib⁹ ⁊ regibus ⁊ filijs israel. Hec
arbor est cathedra in qua sedit Dauid. i. be
atus Dn̄icus. de quo diciẗ. ij. reg. xxij. Da-
uid sedens in cathedra sapientissimus prin
ceps inter tres. s. eoruꝫ qui resident in arbo
re crucis. de quibus dictum est. In hac ca-
thedra sedit beatus Dominicus tanq̄ do-
ctor docens quattuor genera hominum.

¶ Primum genus est actiuoꝝ dicens eis il-
lud. Gen̄. xviij Lauentur pedes vestri ⁊ re
quiescite sub arbore. quos docet quattuor
lectiones. ¶ Prima est vt ab estu vicioꝝ se
ꝓtegant. sicut fecit Jonas sub edera Jone.
iiij capitulo. ¶ Secunda est vt contra fatiga
tionem viciorum fortitudinem resumant.
Sicut Helyas requieuit sub arbore iunipe-
ro, ⁊ fortitudine resumpta ambulauit in

fortitudine illa. vsq3 ad montez dei oreb. iij.
Reg. xx. Tertia est vt fructũ arboris aspici
ant ad cui⁹ fruct⁹ aspectũ ab ignitis dyaboli
tẽptationibus se expediant. sicut filij israel as
pexerunt serpentẽ eneũ in palo. ⁊ a morsib⁹
serpentũ liberati sunt. Nume. xij. ¶ Quarta ẽ
vt amaritudinẽ aduersitatis patienter ferãt.
sicut fecit latro dexter: dicens. Nos quidẽ di
gna factis recipimus: hic aũt nihil mali fecit
Luce xxiij. Secundũ gen⁹ est ꝯtemplantiũ.
quos docet quattuor lectiones. ¶ Prima est
est vt semoti a terrenis actib⁹ securi habitẽt.
Sicut dicit Daniel. iiij. Et vidit arborẽ ma
gnam in cuius ramis aues celi. i. contempla
tiui morabantur ⁊c. Secunda est vt deum
videant. sicut fecit Zacheus qui vt deũ vide
ret ascendit in arborẽ sicomorũ. Luce. xix. ps.
Respice in faciẽ xp̃i tui. Tertia est vt fructũ
colligant et se illo satient. Cant. vij. Ascen
dam in palmã ⁊ apprehendam fructus eius
¶ Quarta est vt ad deuotionẽ cordis se exer
ceant. Sicut moyses q̃ ꝑcussit virga petrã: ⁊
fluxerũt aque in abundantiã. Exo. xvij. Sic
ꝑcusse erant mulieres q̃ sequebant dñm ad
crucem flentes ¶ Tertium genus est iustorũ
q̃ ligant ad crucẽ. quos docet quattuor lecti
ones. ¶ Prima est vt peccatuz abhominãdo
destruant. Sicut achior fuit ligatus ad arbo
rem. Judich vi. ¶ Secũda est vt exemplo xp̃i
se cõformẽt. Sicut beatus andreas ad exem
plum xp̃i ad crucez ligari voluit. ¶ Tertia est
vt deum homini recõcilient. Sicut xp̃s affi
gi cruci voluit. Joh. xij. Ego si exaltatus fue
ro a terra om̃ia traham ad meip̃m. ¶ Quar
ta est vt ad morem xp̃i alios inuitent. Sicut
fecit petrus. i. Petri. ij. Xp̃us passus est pro
nobis. vobis relinquens exemplũ: vt sequa
mini vestigia eius. Quartũ genus est pctõ
rum. quos docet quattuor lectiões ¶ Prima
est vt peccata diluant in sanguine xp̃i ne ma
lam crucẽ ꝑ eis subeant. Nam ꝑ castrimar
gia suspendet gulosus in iferno. hec est crux
pistoris. Geñ. xl. Pro superbia ꝯdẽnetur su
perb⁹. hec est crux aman. Hester. iij. Pro ne
gligentia flagellabit negligens. hec est crux
filiorũ Saul. ij. Reg. xxv. Pro ingratitudine
puniet ingrat⁹. hec est crux filiorũ israel. Nu.
xxv. Pro blasphemia dãnabitur blasphem⁹
hec est crux mali latronis. Johãnis. ix.
¶ Secunda est vt suam intentionẽ aqua gra
tie irrigent. Sicut Moyses percussit virga
mare ⁊ diuise sunt aque. Exo. xiiij. Tertia ẽ
vt viuacitatem fidei teneant. Sicut Dauid

processit cũ baculo contra philisteum. quem
tandem deuicit. p̃mo. Reg. xvij. ¶ Quarta ẽ
vt firmiter in bono perseuerent. Sicut iacob
qui in baculo suo transiuit iordanem istum.
Geñ. xxxij Et quia beatus dominicus illas
lectiones docuit. Juxta illud Jere. xxxiij. A
scende in libanum ⁊ in basan da vocem tuã
⁊ ad transeuntes. i. ꝑ vite mundiciam ⁊ can
didationem: ⁊ deuotam orationez p̃dicauit.
Jdeo beatus Johãnes Apocal. vij. dicit de
eo. Vidi alterum angeluz ascendentẽ ab or
tu solis habentem signũ dei viui. ⁊ clamauit
voce magna. Nam iste angelus est beat⁹ do
minicus. vt dictum est supra. qui habet signũ
dei viui. i. crucem xp̃i. Gal. ij. Xp̃o confixus
sum cruci. ⁊. vi. ca. Mihi autez absit gloriari
nisi in cruce dñi nostri iesu xp̃i. per quẽ mihi
mũdus crucifixus ẽ: ⁊ ego mundo. Sicut au
tem xp̃us per sui passionem eduxit sanctos
patres de limbo. Sic beatus dominicus per
sui flagellationez in cruce maximã animarũ
multitudinem liberauit a purgatorio. ⁊ hoc
fuit ei specialis p̃rogatiua. ¶ Tertio assimila
tur vita ⁊ religio beati dñici currui. Unde di
citur. iiij. Reg. p̃mo. Ecce currus igneus ⁊ e
qui ignei. ⁊ ascendit helyas per turbinẽ in ce
lum. ⁊ heliseus leuauit palliũ Helye qđ ceci
derat ei. Jste currus est currus charitatis: in
cuius medio residebat btũs dñicus: qui ali
quãdo visus est dum oraret totus succensus
igne. ⁊ ideo dicitur de eo. Ardebat quasi fa
cula ꝑ zelo pereuntiũ. Quattuor equi ignei
quibus vehebatur sunt. Custodia innocẽtie.
Eph. p̃mo. Elegit nos ante mundi constitu
tionez vt essemus sancti ⁊ immaculati in cõ
spectu eius in charitate. Custodia mãdatorũ
Deutero. xxxiij. Jn dextera ei⁹ ignea lex Ca
stificatio anime. i. Petri. vi. Castificantes a
nimas vestras in obediẽtia charitatis. Pre
dicatio veritatis. Eccle. xlviij. Verba ei⁹ qua
si facula ardebant. pallium autem sui corpo
ris. qđ maxima charitate totũ sanguineuz ⁊
cruentatum erat ꝓpter assiduas disciplinas
quas sibi dabat ꝑ salute tam viuorũ in mun
do q̃ mortuorũ ĩ purgatorio. Heliseus. i. cho
rus ecclesie hodie accepit. per quod fiunt mi
racula plurima. vt pz. Tertio vita ⁊ religio
beati dominici assimilatur rationalib⁹. s. ho
mini. seruo ⁊ fratri. Primo assimilatur ho
mini. Unde abbas Joachim super Jeremiã
dicit sic. Sed quia suscitandus est irẽ noster
Lazarus. ⁊ populus xp̃ianus ad vitam spi
ritus excitandus insistenduz est precibus ⁊

bonis operibus innitendum p viros euāge-
licos in duabus sororibus designatos. si for-
te populus periturus τ pessimus. verbū dñi
audiat τ amplius in vitijs nō putrescat. hec
ille. Et Sibilla erithrea dicit sic. Eruntq̧ ī die-
bus vltimis due stelle lucidissime quib9 erūt
quattuor aīaliuz facies. Tubam prioris stel
le resument in paupertate τ deiectione seren
tes diuitias. vociferabunt nomen agni τc̄.
Nō quidem p̄monstratum est cuidaz docto
ri legenti theologiam Tholose. cui visum est
dum preuideret lectionem. ꝙ. vij. stelle intra
bant ad ip̄m. quarum vna maior τ splendi-
dior ceteris videbatur. q̄ ita in lumine cresce
bant ꝙ totum munduz illuminabant. Cūq̧
post intrasset scholas ad legendum. ecce bea
tus dñicus cum sex fratribus eiusdē habitus
ad p̄dictum doctorē accessit. Post colloquiū
autē ipsoꝝ intellexit p̄dictus doctor visionez
τc̄. Item assimilaꝑ seruo. Unde Luce. xiiij.
dicitur. Misit seruū suū. ho. ce. di. inuitatis vt
venirēt. Grego. in glosa dicit sic. Hora cene
finis est seculi. Unde aplus. Nos sumus in
quos fines seculoꝝ deuenerunt. In hoc fine
mittitur seruus. i. ordo predicatoruz. ad inui-
tatos per legem τ ꝓphetas vt repulso fasti-
dio ad gustandam cenā se p̄pararent. hec il-
le. Rursus assimilatur fratri. Unde Math.
iiij. dicitur. Uidit duos fratres. Glo. Unita-
tem fraterne dilectiōis approbauit. sine qua
nullus in ordine p̄dicatoꝝ admittiꝑ. hec ibi.
Quarto assimilatur artificibus. s. fabro τ fi-
gulo. De fabro diciꝑ. Eccle. xxxviij. Faber fer
rarius sedens iuxta incudez. Sup quo dicit
glo. Ordo p̄dicatoꝝ iuxta durum p̄sentis vi
te laborem qui spūalia arma fabricat. hec ibi
De figulo diciꝑ ibidez sic. Figulus sedēs ad
opus suū. Glo. Ordo predicatoꝝ qui per di-
uersa officia ministeriū suū agunt. doctrinaz
sm̄ auditores temperant. qui fragiles infir-
mos verbis τ exēplis formāt. vt vasa in ho-
norem faciant. hec ibi quia vero bonoꝝ labo
rum gloriosus est fructus. ꝓpterea hodie sca
la celo ꝓminens fratri reuelatur per quā pa
ter transiens sursum ferebatur. Lingue ma-
nus studio scalam hanc erexit. quā virgo ma
ter cū filio sursum vexit. tandē fulget in cho-
ro virginum doctor veritatis. sertum hono-
ris geminum gerens cum beatis. Amen.

¶ In festo scti Laurētij marty. sermo. xlv.

D Estinauit in corde
suo. ij. Coꝝ. ix. τ in epistola p̄sen
tis solēnitatis. Beatus maximus in sermōe
huius diei dicit sic. Sanctum est ac deo placi
tum vt natale sancti Laurentij precipua ve-
neratione veneremur. cuius radiantib9 flam
mis victrix in hunc quoq̧ diē toto orbe xp̄i
coruscat ecclesia. Hec ille. Super quo talem
moueo questionem. Utrum beatus Laure-
tius diuinorum omnipotentiam demonstra
uit qui tormentorum incendia superauit.
¶ Ad istam questionem respondent tres do
ctores noui testamēti. Primus est beatus
Ambrosius in sermone huius diei: dicēs sic.
Fortissimum martyrem seuissima persecuto
ris flamma superare non potuit. quia longe
ardentius veritatis radijs mens eius accen-
sa feruebat. hec ille. Secūdus est beat9 Au-
gustinus in sermōe huius diei: dicēs sic. Se-
uisti persecutor in martyrem conseuisti τ au
xisti palmam dum aggeras penam. Nunqd
non ad victoris gloriam ingenium tuum re-
perit. quando in honorem transiuerunt triū-
phi instrumenta supplicij. hec ille. Tertius ē
Hugo. libro soliloquiorum: dicēs sic. Hec sūt
beneficia tua magna domine deus sanctifi-
cator sanctoꝝ tuoꝝ qui repleturus es inopi-
am merentium filiorum tuoruz: quoniam fa
ctus es spes desperatorum. Tu corona spei.
Que est corona preparata vincentibus. Tu
sacietas famelicorum. eterna danda esurien-
tibus. Tu consolatio sempiterna que solum
illis te tribuis qui pro consolatione tua cōso
lationez huius mundi contēnunt. Nam qui
hic consolantur tua consolatione indigni ha
bentur. τ qui hic cruciantur a te consolantur.
τ qui participant passionibus a te coronanꝑ
Tua enī dulcedo stephano lapides torrētes
dulcorauit. Pro tua dulcedine ibant aposto-
li gaudentes a conspectu cōcilij τc̄. Hanc vt
gustauit petrus oīm terrenoꝝ oblitus clama
uit dicēs. Dñe bonū est nos hic esse τc̄. Tua
dulcedo craticulaz laurentio dulcē fecit. Hec
est illa beatitudo dñe deus noster quam ex-
pectamus daturū te nobis. ꝓ qua tibi domi
ne ꝯtinue militamus. pro qua mortificamur
tota die. vt in tua vita viuamus. Hec ille.
¶ Sciendum ꝙ licet multa aduersa in mun-
do ꝯtingant nō tm̄ dei oīpotentiam negant.
Que quidē manifestaꝑ quattuor modis.
¶ Primo per viā creationis q̄ soli deo cōpetit
vt pz rōne auctoritate. exemplo. Rōne sic.
Quāto enī aliqua cā est superior tāto ad plu
ra se extendit. Nam in vno iudicio vnus offi
cialis particularis potest solum illud qd̄ spe

erat ad illud iudicium. Sed iudex vniuersalis
se extendit ad instituendũ ⁊ transmutandũ
⁊ colligendũ omẽs officiales. Ita est de deo
⁊ alijs causis secũdis. Quodlꝫ enĩ elementũ
põt tñ illud qð est sibi ꝫm sui naturã conces
sum. ⁊ quilibet planeta ⁊ quodlꝫ celum. ⁊ q̃li
bet intelligentia. Deus aũt tanq̃ causa vni-
uersalis põt omĩa que possunt iste cause par
ticulares simul ⁊ seorsum. ⁊ cũ hoc istas cau-
sas instituit. ergo deus est omp̃s. Auctorita
te sic. Geñ. p̃mo. dicit̃. In principio creauit
deus celũ ⁊ terrã. Super quo dicit glo. Crea
re est ex nihilo aliq̃d facere. Exemplo sic pa-
gani babylonij ignorantes deũ omnipoten-
tem adorabant idolum baal. Cumq̃ Daniel
nõ adoraret illud. dixit ad regeꝫ. Non adoro
idola manufacta. sed deum viuentẽ. deum q̃
fecit celũ ⁊ terrã ⁊ habet potestatẽ omĩs car
nis. Cui rex. Nonne baal est deus viuens: q̃
tanta comedit ⁊ bibit per singulos dies ⁊c̃.
Daniel. xiiij. Ex hoc arguit̃ q̈ baal non erat
deus. quia indigebat auxilio hoĩm Deꝰ autẽ
noster nullo suffragio nostro indiget. p̃s. Di
xi dño: deus meus es tu. qm̃ bonoꝝ meoꝝ
nõ eges. imo magis nostris necessitatibꝰ sub
uenit ꝑ sui vniuersalem ꝓuidentiã. vt patet.
quãdo populum suũ pauit in deserto. xl. an-
nis. dando ei manna de celo. Exo. iiij. Et qñ
pluit eis carnes de celo. Exo. xvi. Et quãdo
dedit eis aquã de petra in abundantia. Exo.
xvij. Et quãdo cõseruauit vestimenta ⁊ calci
amenta eoꝝ ne xl. annis cõsumerentur vetu
state. Deutero. xix. Secũdo ꝑ viã ꝯseruatio
nis. que soli deo competit. vt ptꝫ rõne. aucto
ritate. exemplo. Ratione sic. Nam opera ar-
tificialia ⁊ artifices indigent operibus natu-
re. Ita natura indiget opere creationis nõ so
lum vt fit ⁊ vt p̃stet materiam rebus artifici-
alibus. sed etiã vt cõseruet̃ in esse. vt artificia
lia etiam cõseruentur inesse. Auctoritate sic.
Heb. i. dicit̃. Portans omnia verbo virtutis
sue. Et augu. iiij. sup Geñ. ad litterã: dicit sic.
Creatoris potentia ⁊ omnipotentis atq̃ oĩ
tenentis virtus. Causa est subsistendi omĩs
creature q̃ virtus ab eis que creata sunt gerẽ
dis aliquãdo si cessaret: cessarent omnes spe-
cies omnisq̃ natura cõcideret. Et Gregoriꝰ
dicit. Omnia in nihilum deciderent nisi ma-
nus omnipotentis ea inesse conseruaret. Si
cut autem presente sole aer illuminatur. quo
absente obtenebratur. Sic presente deo ⁊ ꝓ
uidente omnia inesse ꝯseruantur. Qui si sub-
trahat sui ꝓuidentiam cuncta adnihilantur.

Exemplo sic. Nam dij gentium quos colue-
runt filij israel. in templo in hierusalem. non
fuerunt dij omnipotentes. q: non potuerunt
seipsos conseruare. nec suos ministros. quia
dij fuerunt cõminuti per Josiã ⁊ ministri eo-
rum occisi iiij. Reg. xxiij. Nec fuerunt dij oĩ-
potentes. Dij troianorum qui fuerunt victi
a grecis nec potuerunt iuuare troiam. vt po-
nit Virgilius p̃mo Eneidos. Similiter He
liseus ꝯminuens Baal: ⁊ cetera idola. ⁊ qua
dringentos quinquaginta ꝓphetas eorum
occidens: quos adorabant Achab ⁊ Jeza-
bel. vt patet. iij. Regum. xviij. Tertio per vi
am cooperationis ⁊ defensionis. quia deus
omnipotens est in omnibus omnia coope-
rans ⁊ defendens. vt patet. rõne. auctoritate
exemplo. Ratione sic. Sicut anima rationa-
lis est tota in toto: ⁊ tota in qualibet parte ꝑ
sui presentiam. dando eis esse ⁊ in omnibus
sensibus ⁊ potentijs per sui potentiam dan-
do eis operationeꝫ. ⁊ suos ⁊ corporis actus
cognoscens. Ita deus est in omnibus rebus
per presentiam. dando eis esse ⁊ per poten-
tiam. quia omẽs creature obediunt ei et nõ
est qui possit resistere voluntati eius. Omĩa
vero cognoscit. quia omĩa nuda ⁊ aperta sũt
oculis eiꝰ. ergo ⁊c̃. Auctoritate sic. Esa. xxvi.
dicit̃. Omnia opera nostra operatus es in
nobis domine. Jere xxij. dicitur. Celum ⁊ ter
ram impleo. Et Ambrosius li. de spũsancto
dicit. Quis audeat dicere creaturam spiritũ
sanctũ. q̃ in omnibus ⁊ vbiq̃ semper est. qð
vtiq̃ deitatis est ꝓprium. Exemplo sic. Naꝫ
deus omnipotens defendit suos cultores.
Dij autem gentium suos cultores defende-
re nequiuerũt. Unde Virgilius. ij. Eneidos
dicit. Cum capta troia a grecis ⁊ igni data. E-
neas vidit Priamuꝫ ⁊ Hecubam centumq̃
nurus ipsoꝝ. qui cucurrit ad tẽpluꝫ vt implo
raret auxilium. Cumq̃ oraret occisus est vo-
lutatus in sanguine proprio. Et iiij. Reguꝫ
xix. dicitur. Cum Senacherib rex syrie: dum ob
sideret populuꝫ dei. angelus domini vna no
cte occidit centum octogintaquinq̃ milia vi
rorum. Ingressus autẽ ciuitatẽ vt oraret deũ
suũ. a filijs suis interemptus est. Sed deus
noster omp̃s defendẽdo pp̃lm suũ pluit lapi
des de celo sup inimicos opp̃imẽtes eũ. Exo.
ix. Sil̃r tpe helisei fecit strepitũ ĩ celo curruũ
⁊ equitũ. quo inimici populi sui cõcussi timo
re fugerũt oĩbus dimissis. iiij. Reg. vij. Et de
fendens heliseũ ꝓphetã circũdatũ ab inimi-
cis volentibꝰ eũ capere. ip̃os cecitate ꝑcussit.

etiam defendens populū suū pperantez in desertuz. egyptios in mari submersit. Exo. xvi. Petrum quoq₃ per angelū suū a carcere liberauit. Act. xij. Quarto per viā puisionis. ſm ꝙ sui puidentia cuncta gubernabat. vt pz. rōne. auctoritate. exemplo. Rōne sic. Naz deus oīa cognoscit ⁊ vniuersalia ⁊ particularia. Cū autē cognitio eius comparet ad res: sicut cognitio artis ad artificiata. necesse est ꝙ oīa supponant suo ordini. sicut oīa artificiata subdunt ordini artis. Auctoritate sic. Sapi. viij. dicit. Attingit enī a fine vsq₃ ad finem fortiter. ⁊ disponit oīa suauiter. Et Augꝰ. in enchiridion dicit. Deus oīpotens nō sineret aliqđ malum nisi adeo esset bonus: vt bn̄faceret etiam de malo. Exēplo sic. Nam ioseph fuit vēditus a fratribꝰ: ⁊ in egypto peregrinabat: ⁊ per maliciā vxoris phutifaris incarceratꝰ fuit. tamē deus puidit ei de impetratiōe sōnioꝝ. vt preficeret toti egypto. Gen̄. xxxix. Similiter populus dei dura seruitia peragebat in egypto ⁊ deus puidit ei educens eū de egypto. Exo. xiij. ¶ Beatus Laurentius attendēs oīpotentiā dei his quattuor modis inuictissimū pugilem xpi se ↄstituit. vn̄ Augꝰ. in sermone huiꝰ diei dicit sic. Ad erudiendum dei populū nulloꝝ est vtilior forma ꝙ martyruz. eloquētia facilis fit ad exorandum. rō efficax ad suadenduz validiora tamen sunt exempla ꝙ verba. ⁊ plus est opere docere ꝙ voce. In quo excellentissimo genere doctrine beatꝰ martyr Laurentius ꝙ gloriosa polleat dignitate. etiam persecutores ipsius sentire potuerūt: ꝙ illa mirabilis animi fortitudo nō solū nō cedere: sed etiaz alios exēplo sue tolerātie roborare. hec ille. Et q₂ maximā grām in supatione tormētorum a deo obtinuit. vt plus posset ip̄e q̄ torquebat: ꝙ tortores q̄ in eū seuiebāt. iō destinauit in corde suo sic ↄstāter psistere. īmo deus ipse ab eterno destinauit ī corde suo mittere btm̄ Laurētiū in mūdū tanꝙ ecclie sue ministrū ⁊ martyrē dignissimū. cuiꝰ exēplo ceteri fideles in fide firmarent ⁊c.

¶ Destinauit in corde suo.
- Eius generationem.
- Eius nuncupationem.
- Eius assumptionem.
- Eius dispensationem.
- Eius obedientiam.
- Eius victoriam.
- Eius preeminentiam.

¶ Primo deus ab eterno destinauit in corde suo beati Laurentij generationē. Sciendū ꝙ generatio electorum valde cōmendat. Sap. iiij. vbi dr. O ꝙ pulcra est casta generatio cū claritate. īmortalis est enī memoria illius: qm̄ apud deū nota est ⁊ apud homīes. Est enī generatio electoꝝ cōmendabilis quo ad quattuor. ¶ Prima q₂ est pulcra quo ad naturā. de qua dicitur Job. viij. Interroga generationē pristinam: ⁊ diligenter inuestiga patrū memoriā. Hec est enī illa qua oīs creatura obedit creatori suo. de qua dicit. Esa. lxiij. Nūquid ego qui generationē cunctis tribuo sterilis ero? ¶ Secūdo q₂ est casta quo ad rectificationē. de qua dicit in psal. Generatio rectoꝝ benedicetur. Hec est enī illa qua creatura rōnalis sapienter ⁊ recte viuit. Eccl. xxiiij. A generationibus meis adimplemini. ¶ Tertio quia est clara quo ad electionē. de qua dicit pme Petri. ij. Uos estis genus electum. regale sacerdotium. gens sancta ⁊c. Hec eniz est generatio gratie: que pprie cōuenit humilibus. de qua dicit in psal. Generatio ⁊ generatio laudabit opera tua ⁊c. ¶ Quarto quia est immortalis quo ad glorificationē. de qua dicitur. Prouerb. xxvij. Corona tribuetur tibi in gn̄atione ⁊ generatione. Hec est enī generatio amoris que conuenit primū diligentibꝰ. de qua dicitur in psal. Hec est generatio querentiū dominū. Qui non solum generant naturaliter: sed ex gratia. ⁊ hij fuerunt quattuor. ¶ Primus fuit Ysaac qui natus est per repromissionē Gen̄. xviij. ¶ Secūdus fuit Sanson. vt habet Judi. xij. Tertius fuit Samuel. de quo dicit. i. Regum. ij. Quartꝰ fuit Johānes baptista. vt habet. Luce. i. Hos enī elegit deus ad maxima facta peragenda. Btūs Laurentius per singulare priuilegium gratie natus est. Cum enī quidam nobilis dux in hyspania filiū non haberet: quē tamen maximo desiderio cupiebat ⁊ a suis dijs impetrare nequiret: cōsuluit quēdā xpianū virū sanctissimum qui dixit ei. Scito te nunꝙ filium habiturum: nisi perfidie deorum abiuraueris: ⁊ te christianum fieri promiseris. Qđ cum spospondisset filium ex propria vxore suscepit. Diabolus autem hoc cognoscens fieri voluntate dei. ⁊ puerum natum futuruz seruum christi. ⁊ demoniorum acerrimum expugnatorem quattuor cautelis vsus est cō

ſra euz. ¶ Primo nocte quadā puerū de cuna
accipiens longe aſportauit ꝛ ſub quadā lau
ro repoſuit vt ibi fame periret. ſed deꝰ ipſuz
a demonis inſidijs cuſtodiuit. mittens ange
los ſuos qui eū cibo celeſti alerent ꝛ protege
rent. ¶ Secundo per multa tempoꝛa ipſe dia
bolus in perſona pueri nati in cuna ſe poſuit
vbi ſe multipliciter deformē exhibuit. nūc gib
boſum: nunc monſtruoſum: nunc oībus one
roſum: ꝛ infeſtum ſe prebens. ¶ Tertio mul-
tas vexationes ꝛ moleſtias parētibus eius
intulit: quas tamen patienter tolerabant pu
tantes ipſum eſſe filiuz ſuū. ¶ Quarto pre ve
recundia iſtud celantes ad fidem xp̄i venire
non audebant. ꝛ ſic pꝫ primum.

¶ Secundo deus ab eterno

deſtinauit in corde ſuo beati Laurentij nun
cupationē. Deus enī ꝓuidit btō Laurentio
quadruplicıter. Primo imittendo ſibi gra-
tiam. Geñ. xxij. Dn̄s prouidebit ſibi de victi
ma holocauſti. i. dabit ſibi gratiā que hoīem
facit coram deo victimā holocauſti. Secū
do imittendo ſibi fidei noticiā. Gal. iij. Pro
uidens aūt ſcriptura: qꝛ ex fide iuſtificat gen
tes deus. Tertio imittendo ſapiam. Sap.
vi. Qui vigilauerit ad illaz non laborabit: ſed
in omi ꝓuidentia occuret illi. Per hanc eniz
ꝓuidet ſibi in habitu ne ſit notabilis in locu-
tione ne ſit contēptibilis: in operatiōe ne ſit
reprehenſibilis. Quarto imittendo xbi dei
efficaciā. ij. Cor. viij. Prouidemꝰ ei bona nō
ſolum coram deo: ſed etiā corā oībus hoībꝰ.
¶ Propter iſtam quadruplicem ꝓuidentiam
recte vocatus eſt Laurētius: quaſi laureā te
nens q̄ eſt corona de lauro facta. qꝛ olim de
hmōi ramis victores coronabant̄. Hec autē
arboꝛ hꝫ quattuoꝛ prerogatiuas. ¶ Primo ē
cōtinua viriditate amena. Et btūs Lauren-
tius viriditatē habuit per cordis munditiam
ꝛ puritatē. Nam btūs Sixtus magnꝰ pħus
ꝛ curie Romane legatus vir bonus ꝛ ſan-
ctus. ad predicandum fidem xp̄i in Hyſpa-
niā pergens deo diſponente puerum ſub lau
ro inuenit quē accipiens baptizauit ꝛ a lau-
ro Laurentiū nuncupauit: ac nutriri faciens
ipſum in ſp̄ualem filiuz adoptauit. Et ſic ha
buit diuinam gratiam. Secundo eſt odore
grata. ꝛ beatus Laurentius odorem ſue ſan
ctitatis longe lateqꝫ diffudit. Cum eniz iam
creuiſſet: btō Sixto ꝛ toti curie ſue erat mira
biliter gratioſus. Audiuerat eniz quomodo
Beatus Sixtus eum inuenerat: ꝛ in filium
ſuū adoptauerat ꝛ hoc ꝓpter noticiam fidei
qua plurimum pollebat. ¶ Tertio eſt victo-
rie oſtenſiua: ꝛ btūs Laurentius prius om-
nes animi ſui paſſiones deuicit. Cum enim
quidam ſeneſcalus curie beati Sixti Laurē
tio inuidens propter eius gratioſitatem. cal-
ce ipſum percuſſit. improperans ei q̄ nec pa
tris ſui noticiam haberet. Immutatus autē
animo cepit cogitare ꝛ inquirere quis eſſet
pater ſuus. ꝛ hoc cū multa ſapiētia. ¶ Quar-
to eſt efficacia virtuoſa: qꝛ calculum frangit.
ſurditati ſubuenit. fulmen non metuit. Et be
atus Laurentius fregit coꝛ durum ſp̄ualem
reddidit audituz. ꝓtexit parentes a fulmine
ſententie reproboꝝ. Nam a btō Sixto rece-
dens ibat per deuia ꝛ nemora vagabundus
ſero autē ſuperueniente aſcendit quādaz ar-
borem vt feraruz pericula euaderet. Media
vero nocte ipſo vigilante deo ſic prouidente
maxima demonum multitudo ſub arbore ſe
coniecit ad ſua figmēta ꝛ tēptamenta decla
randa. inter quos vnus ait. Tot anni prete-
rierunt q̄ dux Hyſpanie filium habere non
potuit. ſuaſu autez cuiuſdam xp̄iani a deo fi-
lium impetrauit. poſt cuius oꝛtum ꝛ natiui-
tatez ipſum e cuna accepi: ꝛ ſub quadā lauro
poſui quē btūs Sixtus inde tranſiens acce
pit ꝛ baptizauit. Ego vero in cuna me repo-
ſui: ꝛ multā deformitatē ſimulans moleſtus
fui q̄ plurimis. Unde dux ꝛ duxiſſa ad fidē
xp̄i cōuerti diſtulerunt. Alij demones hoc au
dientes: ipſum laudibus extulerunt. Mane
autem facto abeuntibꝰ demonibus Lauren
tius letus ꝛ gratias agens deo: deſcendit et
ambulauit quouſqꝫ ad palatiuz predicti du-
cis peruenit. Cūqꝫ demonez in cuna reppe-
riſſet: turpiter a domo effugauit. Et narrans
predicto duci ſingula que contigerant: ſe eſſe
verū filium ſuū declarauit: ꝛ tandē patrem ꝛ
matrē ꝛ maximā paganoꝝ multitudinez ad
fidem xp̄i cōuertit. ꝛ ſic pꝫ ſecundum.

¶ Tertio deus ab eterno de

ſtinauit in corde ſuo beati Laurentij aſſum
ptionem. Qualis debeat eſſe vita ꝛ conuer-
ſatio coꝛuz qui ad oꝛdines ſacros eccleſie eli
guntur ꝛ aſſumuntur. Declarat Iſidorus de
vita clericoꝛum. vt habet̄. xxiij. diſt. capi. his
igitur: dicēs ſic His igit̄ lege patruz cauet̄:
vt a vulgari vita ſecluſi. a mundi voluptati-
bus ſe abſtineant: non ſpectaculis: nō pom-
pis interſint: cōuiuia publica fugiant priua-
ta non tm̄ pudica; ſed ſobria colant. Uſuris

ſ

nequaꝗ̄ incūbant:nec turpiuz occupationi
bus lucroꝝ.neqꝫ fraudibꝰ cuiuſqꝫ ſtudium
appetant.amorem pecunie quaſi materiaz
cunctoꝝ criminum fugiant.ſecularia officia
negociaqꝫ abnuant.honoris graduz per am
bitionē nō ſuſcipiāt. ꝓ beneficijs medicine
dei munera nō capiant.pudorem ac verecū
diam mentis ſimplici habitu inceſſuqꝫ oſtē
dant.Obſcenitatem ⁊ membroꝝ ⁊ verboꝝ
ſicut operū penitus execrenť.Caſtimoniaz
quoqꝫ inuiolati corporis perpetuo conſer-
uare ſtudeant.ſenioribus debitaz prebeant
obedientiā.Tales eñ eſſe debent qui diui-
nis cultibus ſeſe mancipandos ſtudēt.hec
ille.Hmōi fuit beatus Laurentius ſpū ſan-
cto plenus qui deuotione ⁊ feruore diuini a
moris fuit totaliter inflāmatus. Unde po-
terat dicere illud pſal. Inflāmatum eſt cor
meum ⁊ renes mei cōmutati ſunt ⁊ ego ad
nihiluz redactus ſum:⁊ neſciui. vt iumentū
factus ſum apud te ⁊ ego ſemper tecum.

¶ Sciendū ꝙ iſte amor diuinus extinguit q̄
druplicem amorem inordinatum. ¶ Primo
extinguit amorē carnalem. Ideo dicit. Re
nes mei cōmutati ſunt Greg. Guſtato ſpi
ritu deſipit oīs caro. Iſtum amorem car-
nalem extinguit in beato Laurentio ignis
diuinus:q2 virginitatem mentis ⁊ corporis
integre ſeruauit. ¶ Secundo extinguit amo
rem terrenum. Ideo dicit. Et ego ad nihilū
redactus ſum.Qui eñ munduz deſpiciunt
nihil a mundanis hoībus reputanť.i.Coꝝ.
iiij.Tanꝗ̄ purgamenta huius mundi facti
ſumus. Iſtum amorem terrenū extinxit in
beato Laurentio ignis diuinus:q2 nihil ter
renū cōcupiuit:imo cum eſſet filius nobiliſ-
ſimi ducis hereditatem ſuā ſpreuit.in hoc ſi-
milis Moyſi,maiores diuitias eſtimās the
ſauro egyptioꝝ improperium xpi. Heb. xi.
Unde Cryſ.dicit. Uere nō habet ſuper ter
ram qđ amet:qui donuz celeſte guſtauerit.

¶ Tertio extinguit amorē domeſticū.i. parē
tū. Ideo dicit.Et neſciui.Deuť.xxxiij. Qui
dixerunt patri ſuo ⁊ matri ſue:neſcio vos.⁊
fratribꝰ ſuis ignoro illos:⁊ neſcierūt filios
ſuos.Hij cuſtodierūt eloquiū tuū.Iſtum a
morē domeſticū extinxit in btō Laurentio
ignis diuinus:quia patriā ⁊ parētes ſuos q̄
erāt in hyſpania deſeruit.Et ob amorē ꝑnci
pum apľoꝝ Romā cū btō Sixto perrexit.
in hoc ſimilis Abrahe qui egreſſus de ter-
ra ⁊ cognatione ⁊ domo patris ſui venit in
terram quam monſtrauit ſibi deus. Gene.
xij. ¶ Quarto extinguit amorem proprium
⁊ priuatū. Ideo dicit. vt iumentū factus ⁊c.

¶ Qui eñ ſeipſos deſpiciunt propter xp̄um
ſunt iumentum xp̄i.quoniaz amor diuinus
animā deo cōiungit.i.Coꝝ.vi.Qui adheret
deo vnus ſpūs eſt cum eo. Iſtum amorem
priuatuz extinxit in beato Laurentio ignis
diuinus:q2 deuz ſuper oīa dilexit. Treno
rum ꝑmo.c.De excelſo miſit ignē in oſſibus
meis ⁊ erudiuit me.ꝓpter qđ btūs Sixtus
in papam electus ⁊ coronatus ipſum fecit
ſuum archidyaconū:⁊ ordinauit: poſt quē
in Romana ſede archidiaconus non ſurre
xit.Et ſic patet.

¶ Quarto deus ab eterno

deſtinauit in corde ſuo beati Laurētij diſpē
ſationē. ¶ Sciendū ꝙ btūs Laurentius ha
buit quadruplicem diſpenſationē. ¶ Prima
fuit predicationis.nā predicator gratioſus
extitit:q2 ſub perſecutiōe decij Ceſaris mul
ta milia gētiliū ſua predicatione cōuertit:q̄
tamē martyrio coronati ſunt.i.Coꝝ.ix.Diſ-
penſatio mihi credita eſt vt euangeliū pre-
dicans lucrifacerem eos q̄ ſine lege erāt.Et
quantū ad hoc aſſimilať auro.Quādo eniz
lamina aurea ſubducta debet malleādo cū
argento incorporari.neceſſe eſt a tribus ma
xime precaueri.ſ.a puluere. vento.⁊ humo-
re.Conſimiliter ſi aurum caritatis debet ad
iungi cū argento ſonore predicationis.opor
tet precauere a puluere terrene cupiditatis
Unde ꝓſper libro de vita contēplatiua. vt
habetur.i.q.ij.ca,ſacerdos.dicit ſic.Apoſto
lus tamen qui ſic euangeliū dei predicauit
vt neceſſaria ſibi ſuis manibus miniſtraret.
de ſe cōfidenter loquiť,Ego autem nullo ho
rum vſus ſum.Et quare dixerit.Secutus a
perit dicens. Expedit mihi magis mori ꝗ̄
vt gl'iam meam quis euacuet. Euacuari di-
cit gl'iam ſuā ſi ab eis q̄bus predicabat vo-
luiſſet accipere vite temporalis expenſam.
Nolebat quippe in preſenti laboris ſui fru-
ctum:ſed in futuro recipere.hec ille. ¶ Opor
tet etiam precauere a vento humani fauo-
ris ⁊ mūdane ambitionis.In hoc ſequens
humilitatē xp̄i.q̄ poſtꝗ̄ predicauit apoſto-
lis miſteriū regni dei:lauit pedes eoꝝ.⁊ bea
tus Laurentius poſtꝗ̄ euāgelizauerat pau
peribus regnum dei eorum pedes lauabat.
Oportet etiam precauere humorem noxiū
proprij amoris ne in vacuum gratiam dei re
cipere videatur. Et hoc fecit btūs Lauren-

tius per om̄imodam sui dedicationem ad
deum sicut fecit Noe qui interpretaꝶ dedi-
cans ⁊ significat illos qui se totaliter deo de
dicant. ⁊ inuenit gratiam coram dn̄o. Gen̄.
vi. ⁊ per iugem dei memoriā. sicut fecit Tho
bias. qui quia memor fuit dei in toto corde
suo non in parte dabat ei dn̄s gratiaꝫ. Tho
bie. i. Et per sollicitaꝫ sui custodiam. ¶ Secū
da fuit gratie. Eph. iij. Audistis dispensatio
nem gratie q̄ mihi data est in vobis. nā gra
tiam quā btūs Laurentius a deo acceperat
fidelissime dispensauit. veniens eniꝫ ad do-
muꝫ cuiusdam vidue q̄ multos xp̄ianos in
domo sua absconderat: quā lōgus dolor ca-
pitis detinebat liberauit eaꝫ per suā manuū
impositionē. Rursus eadeꝫ nocte in domū
cuiusdam xp̄iani veniens quēdam cecū ibi
dem reperit. ⁊ facto signo crucis eum illumi
nauit. ¶ Tertia fuit rei tēporalis. vn̄ Prosp
vt habeꝶ. xij. q. i. ca. expedit. dicēs sic. Expe-
dit facultates ecclesie possideri. ⁊ pprias p-
fectionis amore contemni. Non em̄ pprie
sunt ꝫ cōmunes ecclesie facultates. hec ille.
Que debent pauperibus distribui. vt subue
niatur eoꝝ necessitatibus. Sicut habeꝶ. xij.
q. ij. capi. aurum. ⁊ cap. gloria episcopi. Hoc
aūt attendens btūs Laurētius thesauros
ecclesie quos tradidit ei btūs Sixtus eccle-
sijs ⁊ pauperibus fideliter dispensauit. iuxta
illud psal. Dispersit dedit pauperibus: iusti-
cia eius manet in seculū seculi. Ipse em̄ dis-
persit: qꝛ pluribus ꝯdiuisit ⁊ nō vni. Disper
sit ⁊ nō auare retinuit. Dedit ⁊ nō vendidit.
Dedit libere sine spe mercedis: lucri: aut cō
modi: aut obsequij. Dedit nō dandum post
mortem dereliq̄t. Pauperibus. s. xp̄i. nō pa
rentibus: nō amicis: nō diuitibꝰ. ¶ Quarta
fuit sacramentoꝝ. Vn̄. i. Coꝝ. iiij. diciꝶ. Sic
nos existimet hō vt ministros xp̄i. ⁊ dispen
satores ministerioꝝ dei. btūs Laurētius ve-
lut fidelis dispensator sacramenta ecclesie
magna caritate ministrauit. Nam cum lucil
lus cecꝰ ob nimiū ploratū pmisisset se fideꝫ
xp̄ianā suscipe. īstāter postulabat baptizari.
quē diligēter examinās. B. Laur. de articul.
fidei. tādē ip̄m baptizauit. Statimqꝫ q̄ cecꝰ
fuerat lumē recepit. ēt mlti ceci veniebāt ad
eū ⁊ baptizabāꝶ ab eo ⁊ illumiābāꝶ. ¶ Rur
sus baptizauit ypolitū cū familia sua nūero
xix. preterea baptizauit Romanū militē af-
ferentem vrceū cū aqua. ⁊ sic pꝫ quartū.

¶ Quinto deus ab eterno

destinauit in corde suo beati Laurentij obe
dientiam in passione. Nam grauissima sup
plicia pertulit: vtpote quia super cratem fer-
ream assatus fuit. Hoc genus martyrij fu-
turum in beato Laurentio premonstratum
est quattuor modis. ¶ Primo in ducibus.
Unde moyses. Leuit. vi. dicitur. hec est lex
holocausti cremabitur in altari tota nocte
vsqꝫ ad mane. ignis ex eodeꝫ altari erit. De
cius cesar dixit beato Laurentio: aut sacrifi
ca dijs: aut nox ista in te cum supplicijs ex-
pendetur. Et beatus Laurentius ait. Gau-
deo plane: quia hostia christi effici merui:
ego me obtuli sacrificiuꝫ deo in odorem sua
uitatis. ⁊ ibidem dicitur. Omne sacrificiuꝫ
quod coquitur in clibano ⁊ quicquid in cra
ticula vel sartagine preparatur eius erit sa-
cerdotꝭ a quo offertur. ⁊ de beato Lauren-
tio dicitur. Meruit esse hostia christi leuita
Laurentius qui dum in craticula positus
assaretur non negauit dominum. ⁊ ideo in-
uentus est sacrificium laudis. Et. ij. Parali
po. xxiiij. diciꝶ sic. Surrexerunt autem cōtra
euꝫ serui sui ⁊ occiderunt eum in lectulo suo
⁊ mortuus est. ⁊ ibideꝫ. xxxiiij ca. dicitur sic.
Assauerunt vase super ignem. Dauid in ps̄
dicit. Probasti cor meum ⁊ visitasti nocte:
igne me examinasti: ⁊ nō est inuenta in me
iniquitas. ⁊ iterum. ossa mea sicut cremium
aruerunt. Salomon. Eccl. vlti. dicit. Libera
sti me a pressura flāme que circundedit me
⁊ in medio ignis nō sum estuatus. Et Can
ti. vlti. Aque multe non potuerunt in me ex
tinguere caritatem. Et Eccle. xxxviij. Va-
por ignis exurit carnes eius. Job. xxiij. dicit
sic. Probabit me quasi aurū qđ per ignem
transit. Et. xxx. cap. dicitur. Cutis mea deni-
grata est super me: ⁊ ossa mea aruerunt ⁊c̄.
¶ Secundo in pphetis. Unde Jerem̄. treno
rū. ij. dicit. Succendit in Jacob ignem flam
me deuorantis in gyro. Ezech. xv. diciꝶ. Ec-
ce igni datum est in escam. vtramqꝫ partem
consumpsit ignis. Propterea Laurentius
dixit ad Decium hylari vultu. Ecce miser as
sasti vnam partem: gyra aliam ⁊ manduca
Et Naum. ij. dꝛ. Clipeus fortiū eius ignitus
¶ Tertio in aplīs. vn̄ Lu. xxiiij. dꝛ sic. Obtu
lerūt ei partem piscis assi. ⁊ Joh. xij. dicitur
Nisi granum frumenti cadens in terra mor
tuū fuerit ipsum solum manet. Si autē ⁊c̄.
¶ Quarto in doctoribus. Unde btūs Au-
gustinus dicit. Laceratos artus ⁊ multa
verberū sectione cōcisos. subiecto p̄cipit ig-

ne torreri: vt per craté ferream que iam de fer
uore cótinuo vim in se haberet vrēdi cóuerso
rum alterna mutatione mēbroꝝ: fieret cruci-
atus vehementior: ⁊ pena ꝓductior. hec ille.
Et Maximus in sermone dicit sic. Nō enim
frēs. b. Laurēti⁹ breui vel simplici passione
perimitur. Nam ꝗ gladio ꝑcutitur semel mo
ritur. Qui in flāmarum camino mergit̄ vno
impetu liberat̄. Hic aūt longua et multiplici
pena cruciatur vt mors ei nō desit ad suppli
cium: ⁊ desit ad finem. Legimus beatos pue
ros in penarū suarū deambulasse flammis: et
igneos globos pedibus cōculcare. Vn̄ ⁊ be
atus Lau. nō minore gloria est preferēdus.
Siquidem illi in penarū suarum flāmis am
bulabant. Hic in ipso supplicij sui igne discu-
buit. Illi vestigijs pedum conculcauerunt in
cendia: iste laterū suoꝝ diffusiōe restinxit. Il
li stantes in pena eleuatis manibus orabāt
ad dn̄m. iste prostratus in pena toto corpo-
re dn̄m deprecatur. Hec ille. Beatus ambro
sius in sermone dicit sic. Beatum martyrem
Lauren. grano sinapis possumus cōparare.
qui diuersis attritus passionibus per totum
orbem gratia sui meruit fragrare mysterij. ꝗ
antea cōstitutus in corpore erat humilis ig-
notus ⁊ vilis. postea ꝙ vexatus lacerat⁹. exu
stus. vniuersis ꝑ totū mūdum ecclesijs odo
rem sue nobilitatis infudit. Hec ille. Sed in
sua passione xp̄s dedit ei quattuor cōsolatio
nes. de quibus dicit̄ in ps. Nox illuminatio
mea in delitijs meis ⁊c. Primo causabatur
ex diuini amoris dulcedine cū dicit̄ Nox illu
minatio ⁊c. Tunc eīm nox in delitijs vertitur
quādo tribulatio amoris dulcedine superat̄.
Vn̄ dicebat. Tormēta tua epule mihi sunt.
¶ Secūda causabat̄ ex securitate gratie. Vn̄
subditur. Quia tenebre nō obscurabuntur a
te. Tunc tenebre nō obscurant̄ qn̄ quis in tri
bulatione positus ꝑ pctī caliginē nō obnubi
latur. Vn̄ securus dicebat. Deū meū colo: et
ipsi soli seruio: ⁊ ideo nō timeo tormēta tua.
¶ Tertio causabat̄ ex serenitate conscientie.
Cū dicit̄. Nox sicut dies illuminabit̄. Qō ꝗ-
dez fit qn̄ tribulatio luce cōscientie serenatur
Vn̄ dicebat. mea nox obscurū nō hʒ. sed oīa
in luce clarescūt. ¶ Quarto causabat̄ ex certi-
tudine glīe. Ideo subditur. Sicut tenebre ei⁹
ita ⁊ lumē eius. Tunc lumē est sicut tenebre:
qn̄ ꝗs recipit multitudinē gaudioꝝ ſm̄ mul
titudinem passionū. Istam certitudinem ha
bebat beatus Laurenti⁹, qui dicebat. Grās
tibi ago dn̄e qr ianuas tuas igredi merui ⁊c.

¶ Sexto deus ab eterno de
stinauit in corde suo beati Laurentij victori
am. Unde beat⁹ Augu. in sermone dicit sic.
Beatus Laurentius mansit in xp̄o vsqꝫ ad
temptationē: vsqꝫ ad tyrānicaꝫ interrogatio
nem: vsqꝫ ad acerrimā cōminationem: vsqꝫ
ad peremptionem: in qua longua morte ꝗa
bene manducauerat ⁊ bene biberat tanꝙ il-
la esca saginatus: ⁊ illo calice ebrius: tormen
ta nō sensit. nō cessit ⁊ in regnū successit. hec
ille. Fuit aūt adeo ꝯstans ⁊ fortis ꝙ nō solū
tormentis nō succubuit. imo ex ipsis factus
est perfectior in timore. feruētior in amore. ⁊
iocūdior in ardore. De primo dicit Maxim⁹
in sermōe. Extēditur sup flāmarum ignitos
globos ⁊ sepius versatur in latera. sed quā-
to plus penarū patitur: tanto amplius xp̄m
dn̄m ꝑtimescit. Hec ille. De secūdo idē Ma
ximus dicit sic. Nouo admirationis genere.
alius illum torquet. ⁊ alij seuientes tormēta
perficiunt deuotiorem Laurentiuꝫ saluatori
supplicia atrociora fecerunt. Hec ille. De ter-
tio idem dicit sic. Cor eius tanta in fide chri-
sti magnanimitate cōcaluit: vt despectis pro
prij corporis cruciatibus insanissimo tortori
suo triūphatis eius ignibus letus illuderet.
hec ille. Sciendū ꝙ beatus Laurenti⁹ quat
tuor ignes fortiter superauit ⁊ extinxit. ¶ Pri
mus fuit carnalis ꝯcupiscentie. Nam sequꝰ
beatum sixtum ad martyriū: clamabat post
eum dicens. Quo ꝓgrederis sine filio pater.
Quo sacerdos sancte sine ministro ꝓperas?
Tu sine ministro nunꝙ sacrificiū offerre cō-
sueueras. Quid in me displicuit paternitati
tue? Nunꝗd degenerez me ꝓbasti? Experire
certe vtrū idoneū ministrum elegeris cui cō-
misisti dn̄ici sanguinis dispensationem. Cui
beatus sixtus respōdit. Nō ego te desero fili
neqꝫ derelinquo. Sed maiora tibi debent̄ ꝑ
fide xp̄i certamīa. Nos quasi senes leuioris
pugne cursum recipimus te autē quasi iuue-
nem manet gloriosior de tyrāno triumphus
post triduum ne sequeris sacerdotem leuita
De extinctione ignis carnalis cōcupiscentie
Maximus in sermone dicit sic. Ecce beatus
Lau. transijt per ignē quo nō adustus inhor
ruit: sed illuminatus effulsit. arsit ne arderet.
⁊ ne vreretur exustus est. hec ille. Secūdus
fuit ignis ardentis auaricie. Nam cū beatus
Sixtus ad decollandum duceretur. Beatus
Laurentius clamabat post eum dicens. No
li me derelinquere pater sancte, quia thesau-

ros tuos iaz expendi quos tradidisti mihi
Beatus Aug⁹. in sermone dicit sic. Armat̄
gemina face homo pecunie cupidus: ⁊ veri
tatis inimicus: auaricia: vt rapiat aurū. im-
pietate: vt auferat xp̄m. Nihil optines nihil
ꝓficis humana crudelitas. Subtrahit̄ inuē
tis tuis materia mortalis. Et Laurentio in
celum abeunte tu deficis flammis tuis. hec
ille. ¶ Tertius fuit ignis materialis flamme
Nam milites audientes thesauros. Laurē
tiū tenuerunt ⁊ parthemio tribuno tradide
runt. Ipse aūt eum Decio p̄ntauit. Cui De
cius cesar ait. Ubi sunt thesauri ecclīe quos
apud te nouim⁹ esse absconditos: Qui cuz
sibi nō r̄nderet tradidit eum Ualeriano p̄-
fecto: vt vel thesauros ꝓdat. ⁊ sacrificet ydo
lis vel diuersis cuz faciat interire supplicijs
⁊ tormētis. Cūqz nollet Laurentius votis
eius annuere. dixit Decius. Afferat̄ lectus
ferreus vt requiescat in eo cōtumax laurētius
Ministri itaqz eū exuūt: super cratem ferre
am extendunt ⁊ prunis suppositis eū cum
furcis ferreis comprimūt. Dixitqz Lauren
tius Ualeriano. Disce miser: q̄a carbones
tui mihi refrigeriū. tibi autem eternū suppli
cium prestant: q2 ipse dn̄s nouit ꝙ accusat⁹
non negaui eū. interrogatus xp̄m cōfessus
sum. assatus gratias ago. Et sic ꝑ astantib⁹
orans tandē emisit sp̄m. Unde Maximus
ait. Corporali laborabat incēdio: sed diuin⁹
ardor materialē restrinxit ardorez. ⁊ Amb.
dicit. Quāuis rex improb⁹ ligna subijceret:
incendia maiora supponeret. Tamen sctūs
Laurentius has flāmas fidei calore nō sen
sit. Et Aug⁹. inquit. Superari caritas xp̄i
flāma nō potuit. ⁊ segnior fuit ignis qui fo-
ris vssit: ꝙ qui intus accendit. ¶ Quartus
fuit ignis furentis insanie. s. persequentiū q̄
frustrata est. Unde Maximus ait. Supera
tis flāmarum ministris om̄e mūdane insa
nie restinxit incendiū. ⁊ ad hoc vsqz diabo-
lica ꝓfecit intentio. vt ⁊ vir fidelis ad deum
suū gl'iosus ascenderit: ⁊ crudelitas ꝑsequē
tium cū suis ignib⁹ torpescat cōfusa. Furor
eñ gentilis accensus craticulam parat igni
tam. vt indignationis flāmas ignibus vin-
dicaret. hec ille.

¶ Septimo deus ab eterno
destinauit in corde suo beati Laurētij p̄emi
nentiā. q̄ in quattuor manifestat̄. ¶ Primo
in miraculoꝝ operatione. s. in elongatiōe cu
iusdam trabis que in fabricam ecclesie sue
deputata erat. In refectōe calicis cristallini
In suscitatione dn̄i stephani iudicis roma-
ni. In liberatione Herici imperatoris. ¶ Se-
cundo in vigiliarū institutione. Solus eniz
inter martyres habet vigiliam. Sed vigilie
sanctoꝝ ꝑpter multas inordinatōes. hodie
in ieiunia ꝯmutata sūt. Mos eñ fuit antiq̄-
tus: vt in festiuitatibus sctōꝝ. hoīes cū vxo-
ribus ⁊ filiab⁹ ad ecclīam cōuenirent. ⁊ ibi-
dem cū luminaribus ꝑnoctarēt. q2 ꝟo mul-
ta adulteria in hijs vigilijs fiebant. Statu-
tū fuit vt vigilie ī ieiunia ꝯuerterent̄. nomē
tn̄ vetus retentū est. vt non ieiunia: s3 vigilie
appellarent̄. ¶ Tertio in octauarū celebrati-
one. Ipse nāqz solus cū Stephano h3 octa
uas inter martyres. sicut btūs Martinus
inter cōfessores. ¶ Quarto in indulgentiarū
distributiōe. Sūmus pontifex certificat⁹ de
visione cuiusdā monachi: monasterij sancti
Laurentij rome. ⁊ de cingulo sibi dato ꝑ be
atum Laurentiū. ad cui⁹ tactū surrexit q̄dā
defunctus celebrata solēni missa dedit indul
gentiā oībus vere penitentib⁹ ⁊ cōfessis ec-
clesiam predictā ⁊ oēs ecclīas per totū orbē
dedicatas. in honorē sancti Laurētij: quar
ta feria deuote visitantib⁹ indulgentiā quat
tuor ānoꝝ ⁊ quattuor quadragenarum ad
laudem sancti sui. Amen.

¶ In festo assumptionis gloriose vir-
ginis Marie. Sermo. xlvi.

Maria optimā partē
elegit Lu. x. ⁊ in euāgelio p̄ntis
solēnitatis. Damas. in s̄mone
hodierno dicit sic. hodie ꝟgo celesti tēplo in
uehit̄. sacra ⁊ aīata archa in tēplo nō manu
facto reponit̄. Colūba innocēs auolās ex ar
cha. i. corꝑe quo deū suscepit pedib⁹ requiez
adinuenit. hec ille. Sup quo talē moueo q̄ō
nē. vtrū btā ꝟgo ꝑ sui gl'iosaz assumptionē
obtinuerit btītudinis oīm sctōꝝ fructuosaz
ꝑfectionē. Ad istā q̄ōnem r̄ndēt tres docto
res noui testi. ¶ Prim⁹ est btūs Hieron̄. in s̄
mone hodierno dicēs sic. Legimus ꝙ sepe
ad funera sepulturasqz scōꝝ angelos adue
nisse ⁊ ad exequias eoꝝ obsequia prestitisse. nec
nō ⁊ aīas eoꝝ vsqz ad celos cum hymnis ⁊
laudib⁹ extulisse ⁊ eosdē multo lumīe splen-
duisse. Insup ⁊ adhuc viuētes in carne ibi-
dē miri odoris fragrantiā ꝑsensisse Si igit̄
talia ⁊ tanta circa defunctos de⁹ dignat⁹ est
exhibere q̄nto magis ei⁹ genitrici in die obi-
tus sui credendū est celoꝝ militiā obuiā ad-

uenisse, eāq; ingenti lumīe circūfulsisse: ⁊ vs
q; ad tronū glīe ꝑduxisse. Nulli dubiū ē to-
tam illā celestē curiā sup̄ne hierl'm ineffabi
li leticia exultasse. ⁊ tūc iocūdatā fuisse inef
fabili claritate. tuncq; cū iubilatione cōgra-
tulasse hec ille. ¶ Secūdus est btūs Bernar
dus in sermone hodierno dicēs sic. Uere in
plenitudine sctōꝝ detentio ei⁹ cui nunq̄ de
fuit fides p̄triarcharū. nec spūs ꝓpharū nec
zel⁹ apl'oꝝ: nec ꝯstātia martyꝝ: nec sobrietas
ꝯfessoꝝ nec castitas v̄ginū: nec fecūditas ꝯiu
gataꝝ: nec puritas āgeloꝝ. h' ille. Intm̄ ei fu
it p̄ nimia gr̄e plenitudine pōderosa q̄ si ip
sa sola in vna statera pōderet: ⁊ ceteri ange
li ⁊ oēs sancti tā veteris q̄ noui testamēti ī
statera alia ponerent. ipsa pre nimia gr̄e ab
undantia amplius pōderaret: q2 oēs g̃tias
quas alij habuerūt p̄ticulariter: ipsa habuit
vniuersal'r. iō ipsa est lucerna ciuitatis sup̄er
ne: qđ notat cū đr. Maria. i. illumīatrix. vñ
illud qđ đr de xp̄o pōt etiā de ea dici. Apoc.
xxij. Lucerna. s. illius ciuitatis sup̄ne ē agn⁹
Silr̄ lucerna eiusdē ciuitatis est btā v̄go
Maria. Uñ Bern̄. dicit. Marie p̄ntia tot⁹
illuminat orbis: adeo vt ⁊ ipsa sup̄na ciui-
tas claritate rutilet. v̄ginee lāpadis illustra
ta fulgorib⁹. hec ille ¶ Tertius ē btūs Tho-
mas tertia p̄te. q. xxvij. arti. v. dicens sic. In
rebus naturalib⁹. Primo q̄dem est p̄fectio
dispōnis. puta cū materia est p̄fecte disposi
ta ad formā Secūdo aūt est p̄fectio forme
q̄ est potior. Nam ⁊ ipse calor p̄fectior est q̄
ꝑuenit ex forma ignis q̄ ille q̄ ad formam
ignis disponebat. Tertio aūt est perfectio fi
nis: sicut cū ignis h3 p̄fectissime suas quali
tates cū ad locū suū ꝑuenerit. ⁊ silr̄ in btā
v̄gine fuit triplex p̄fectio gr̄e. Prima q̄de3
quasi dispositiua p̄ quam reddebat idonea
ad h' q̄ esset mater xp̄i. ⁊ h' fuit p̄fectio san-
ctificationis Secūda aūt p̄fectio fuit in btā
v̄gine ex p̄ntia filij dei in vtero eius incarna
ti Tertia aūt p̄fectio est finis quā h3 in gl'ia
q̄ aūt scđa p̄fectio sit potior q̄ p̄ma: ⁊ ter-
tia q̄ scđa. p3 per ordinē ad bonū. Nam pri
mo in sua s̄ctificatiōe adepta est gr̄am incli-
nantē eā ad bonū. In ꝯceptione aūt filij dei
ꝯfirmata est ei gr̄a ꝯfirmās eā in bono. In
sui vero gl'ificatione ꝯsummata est ei⁹ gr̄a
p̄ficiēs eā in fruitōe oīs boni. hec Thomas
¶ Sciendū q̄ btā v̄go est imp̄atrix ⁊ regia
celi ꝓpter q̄ttuor. Primo rōne ꝓpinq̄tatis
Nam inter xp̄m ⁊ btām v̄ginē est ꝓpinqui
tas filiationis desponsatiōis ⁊ maternitat
Est enī filia dei. p̄s. Ipse fundauit eā altissi
mus. Ideo h3 ad ipsa3 paternū affectū. p̄s.
Audi filia ⁊ vide ⁊ inclina aurē tuā ⁊c. vsq;
qm̄ ipse est dn̄s deus tu⁹. Est etiā spōsa dei
Job. iij. Qui h3 sponsam sponsus est. xp̄us
aūt est sponsus. p̄s. Ipse tanq̄ sponsus p-
cedens de thalamo suo. Ideo ad ipsam ha
bet amorem sinceru3. Sapi. viij. Hanc ama
ui ⁊ exquisiui a iuuentute mea ⁊ quesiui ea3
mihi sponsam assumere. ⁊ amator fact⁹ su3
forme illius. ⁊ etiam mater dei. psalmi. Ho-
mo natus est in ea. Iō sup̄ ipsum habet ma
terne auctoritatis imperium. Et potest sibi
tanq̄ mater filio imperare. hoc signatur. iij.
Regum. ij. Ubi Bersabee mater Salomo
nis imperauit ei dicens. Petitionem vnam
peto a te ne confundas faciem meam. Tūc
enī faciem suam confunderet quando illud
quod petit denegaret. Ideo rex sibi respon
dit. Pete mater mea. Neq; enim fas est vt
auertam faciem meam a te ¶ Secundo ra
tione dignitatis. Psalmi. Astitit regina a
dextris tuis in vestitu deaurato circunda-
ta varietate. vbi dignitas beate virginis de
claratur quo ad tria ¶ Primo quo ad locū
cum dicitur. Astitit regina a dextris tuis.
Hoc signatur. iij. Regu3. ij. vbi dicitur. Po
situs est tronus eius que sedit ad dexteram
eius ¶ Secundo quo ad habitum. cum dici
tur. In vestitu deaurato. Apocal'. xix. Uxor
agni preparauit se ⁊ datum est ei vt coope
riat se byssino splendido ⁊ candido. Pro-
uerbioꝝ vlti. Byssus ⁊ purpura indumen-
tum eius. Psalmi. Myrra ⁊ gutta ⁊ casia
a vestimentis tuis. Super quo dicit glosa.
Hic laudat propheta sponsam ab ornatu.
his autem aromatibus odor virtutum assi
gnatur. qui odores nuptiali gaudio adhibē
tur vt in nuptijs fieri solet. habent autē iste
species aromatice has ꝓprietates. Myrra
enī est amara ⁊ cōseruat carnē a putredine
⁊ vermes expellit. ⁊ iō myrra significat car
nis mortificatione3: que licet sit carni ama-
ra: tn̄ ꝯseruat a putredine luxurie: ⁊ expellit
vermes male ꝯcupiscentie. ⁊ sic castitas cu
stodit. gutta expellit om̄es inflaturas ⁊ tu-
mores. ⁊ iō signat humilitatē q̄ cordis duri
cia3 curat. Casia in aquosis loci nascit ⁊ cre
scit ⁊ signat pietatē q̄ nascit in cordib⁹ illoꝝ
q̄ sunt cōpassibiles ⁊ deuoti. Iste tres spēs
aromatice. i. virtutes. s. mirra castitatis, gut
ta humilitatis. ⁊ casia pietatis. excellētissi-
me in btā virgine fuerūt. Eius enī v̄ginitas
fuit odorifera āgelo. hūilitas deo. pietas to
ti mūdo. h' vestimētū est aureū quo ad p̄cio

statē ꝛ fulgorē. Tertio quo ad obsequiū fa
mulorꝝ. cū dr. circūdata varietate. s. āgelorꝝ ꝛ
sctōꝝ vniuersitate q̄ oēs btē marie v̄gini fa-
mulant. vn̄ Gilbert⁹ ep̄us ꝛ martyr in suis
omel. dic. Sol⁹ dn̄s iesus xp̄s pōt ip̄am ma
gnificare quatenus ab ipsius maiestate lau-
dem accipiat ꝛ honorem. angelicis stipata
choris. archangelorꝝ vallata turmis. throno
rum hincinde possessa iubilationibus domi-
nationum circūcincta tripudijs. principatuū
circūsepta obsequijs. potestatum amplexata
plausibus. virtutū gyrata honoribus. cheru-
bin circūstātiata hymnificatōib⁹. Seraphin
vndiqꝫ possessa ineffabilibus cantionibus.
Apostolorum splendidissimus ordo: ineffa-
bili laude ip̄am extollit. Martyrū exercitus
oīmode supplicat dn̄e tante. Cōfessorꝝ mul-
titudo innumerabilis cōtinuuꝫ sibi personat
canticū. Uirginū candidissima contio iugeꝫ
choream ad suā celebrat gloriam. Inuite eti
am sibi infernus vlulat ꝛ p̄cacissimi demo-
nes conclamant. hec ille. Tertio rōne pote-
statis. Ipsa enī tanq̄ imperatrix angelos in
ministeriū mittit: ꝛ secreta palatij celestis eis
cōmittit. Un̄ Bern̄. in quodā sermone dicit
sic. Persuadet immo cōpellit nos celsitudo
tua credere vt regno filij tui beatissima virgo
Maria ita imperiose principeris q̄ per an-
gelorum ministeria tuis sepe deuotis subue-
nias. Si enī angelus angelum mittit cōfidē
ter debet credere xp̄iana deuotio q̄ impera-
trix angelorꝝ tanto magis habet angelos ad
obsequiū q̄to differentius pre illis nomē he
reditauit. Si enim Josue dux israel iussit so-
lem stare quomodo nō omnia sydera ad nu-
tum imperatricis gloriose discurrunt. Si che
rubin ꝛ seraphin de fonte bibentes inferiori
bus angelis quedam archana reuelant: quā
to magis gl'iosa virgo de occultis filij sui am
plexu eius degustato. mysteria angelis suis
copiosius effundit. hec ille. Etiam demones
tanq̄ proditores de palatio celesti expellit.
Un̄ Fulbertus Carnotensis ep̄us dicit sic.
Maria mater mīe materna dignitate facta
est ꝛ erga superos imperiosa charitate ꝛ su-
per inferos p̄ districtionē. vbiqꝫ p̄ma. vbiqꝫ
magnifica. cui certe p̄priuꝫ est ꝛ angelos sā-
ctos in misterium mittere. ꝛ ad bn̄placitum
suū inferorꝝ pacta cessare. Hec ille. Quarto
rōne auctoritatis. Tantā enī auctoritatē ha-
bet in celesti palatio q̄ oībus alijs sanctis o
missis ad ipsam licet ab omni grauamie ap-
pellare. Primo siquis grauat̄ a diabolo ad
ipsam appellare pōt sicut ad imperatricem.
Exemplū de Theophilo deposito a vicedomi
natu ab ep̄o suo. Qui desperatus diaboli ser
uum se fecit. cyrographo propria manu scri-
pto ꝛ dyabolo tradito. Tandem in se reuer-
sus ꝛ penitens ad reginā celi appellauit. ꝛ ip
sa omīa irritauit. cyrographū Theophili red
di iussit ꝛ veniā ac grām eidem promeruit.
¶ Secūdo si quis grauatur a tyranno ad ip-
sam appellare potest. sicut ad reginā mūdi.
Exēplum de Basilio cui Julianus apostata
vadens ad p̄lium cum minatus fuisset q̄ in
reditu suo ciuitatem eius destrueret. Sanct⁹
Basilius ad beatam virginem appellauit.
Que militē quendā nomine Mercuriū sus-
citauit qui sup̄ equū ascendēs ꝛ ad Julianū
p̄gens lancea in eū directa ip̄m occidit. Un̄
Gilbertus dicit sic. Ueniant ad btām Ma
riam iusti cū basilio effectū celerem p̄cepturi
veniāt ꝛ pctōres cū theophilo in auxiliū ma
riam adepturi. Hec ille. Tertio siq̄s grauat̄
a corp̄e p̄prio ad ipsam appellare pōt: sicut
ad reginā. Exemplum de Maria egyptiaca
q̄ multo tēpore carnali cōcupiscentie inserui
uit tandem ad btām virginē cōfugit ꝛ appel
lauit. ꝛ sic cōcupiscentiam vicit ꝛ castitatem
seruauit. Quarto siquis grauatur a iusticia
dei ad ipsam appellare potest. sicut ad impe-
ratricem. Exemplum habetur Hester. ij. Cū
enim rex Assuerus iudeis esset iratus regi-
na Hester ad eum placandum accessit. Cui
rex dixit. Etiam si dimidium regni mei petie
ris dabo tibi. ¶ Ista est beata virgo cum qua
deus diuisit regnū suum. Nam cum deus ha-
beat iusticiam ꝛ mīam: iusticiaꝫ sibi retinuit.
ꝛ beate virgini marie misericordiā ꝯtribuit.
ideo siquis grauat̄ a foro iusticie dei appel-
let ad foruꝫ mīe dei. Heb. iiij. Adeam⁹ cū fi-
ducia ad thronū grē vt mīaꝫ cōsequamur et
grām inueniam⁹ in t̄pe oportūo. Et cū btā v̄
go sit thron⁹ mīe dei q̄ sup̄exaltat iusticiā dei.
Ideo maria optimā partem elegit.

¶ Maria optimā partem elegit.
- Legis diuinalis.
- Legis naturalis.
- Legis p̄phetalis.
- Legis sapientialis.
- Legis sp̄ualis.
- Legis finalis.

¶ Prio Maria elegit opti-
mā p̄teꝫ legi diūalis. Sciēdū q̄ i lege diūali
ꝯtinet̄. vij. mirabilia q̄ btā v̄go p̄fectissīe hūit

¶ Primo ignis eternꝯ. Heb. xij. Deus noster
ignis cōsumēs est. Sicut em̄ ignis nullā per
mixtionē patit̃ ꝓpter sui puritatē, sed alia pu
rificat. sic deus est tante puritatis ꝙ nullā im
ꝑfectionē in se recipit q̄n potiꝯ alia ꝑficit. Hic
ignis in ventre virgīs. ix. mēsibus habitauit:
quo tota fuit inflāmata, q̄m totā ip̄am diui-
nus amor impleuit. Hiero. Mariā totā im-
pleuerat spūssanctꝯ. totā incaluerat diuinꝯ a-
mor. ita vt in ea nihil eēt ꝙ mūdanꝯ violaret
affectꝯ. Et sicut aurū ad p̄ntiam ignis lique-
scit. sic aīa btē virgīs ad p̄ntiaȝ ignis diuini
tota liq̄facta fuit. Cant. v. Aīa mea liq̄facta
est. Vn̄ sctūs Odilio dicit sic. Credimus eā
gaudijs interfuisse ascēsionis dn̄ice. ⁊ in die
penthecostes cū aplīs spm̄sanctū accepisse.
quā cōstat a cōceptiōe xp̄i plenissime habuis
se. Ipsa em̄ diuinū ignem ⁊ spm̄sctm̄ habuit
ꝑ deuotā orationē. Act. i. Hij omēs erāt per
seuerantes in orōne cū Maria matre Iesu.
Bern̄. sup missus est dicit sic. Ingressus est
angelus ad eā. quo ingressus? Puto ꝙ in se-
cretariū pudici cubiculi vbi fortassis illa clau
so sup se ostio patrē suū orabat in abscōdito
solēt nimirū angeli astare orātibꝯ ⁊ in eis de
lectari quos vident in orōne puras manꝯ le-
uare. hec ille. Preterea igneȝ diuinū obtinuit
ꝑ ꝓfundam humilitatōem. p̄s. Qui emittis
fontes in cōuallibꝯ. i. grām p̄stas humilibus
q̄ maxīe fuit hūilitatis. Luce. i. Respexit hu
militatē ancille sue. Vn̄ Petrꝯ Rauēnas. sup
missus est. dicit sic. Ecce quam vocauit ange
lus dn̄am. ipsa se cognoscit et fatet̃ ancillaȝ.
quia deuotus animꝯ infusis beneficijs crescit
ad obsequiū ⁊ augetur ad grām. nō ad super
biam pertumescit. nō ad arrogantiam ꝓsilit
Hec ille. Rursus ignē diuinū ꝓmeruit ꝑ pu
rificationem. p̄s. Cor mūduȝ crea in me deꝯ:
⁊ spiritū rectū innoua in viscoribꝯ meis. quā
purificationē ip̄a hūit cū deꝯ p̄r ip̄aȝ sctīfica
uit p̄s. Sctīficauit tabernaclm̄ suū altissimꝯ
s. i ꝯceptōe sua: ⁊ ī ꝯceptōe xp̄i Luc. i. Spūs-
sctūs supueniet in te. Ansel. Decebat vt illiꝯ
hoīs ꝯceptio. i. Iesu xp̄i ⁊ ea mr̄e fieret: q̄ ea
puritate niteret: qua maior sub deo neq̄t in-
telligi. Itē ignē diuinū hūit ꝑ trāq̄llā mētē de
uotiōeȝ. sic xp̄s dixit aplīs. Luc. vl. Sedete ī
citate donec induamī ꝟtute ex alto. sedete. i.
a superfluis curis quiescite. hanc vacatiōnē
habuit q̄ ī suo thalamo clausa māsit. Bern̄.
super missus est. dicit sic. Non est suspicādū
ꝙ angelus apertū inuenerit ostiū marie: cui
nimirū in ꝓposito erat. frequētias hoīm fu
gere. colloquia vitare. ne vel orātis silentiuȝ
turbaret̃ vel cōtinentis castitas turbaret̃.
hec ille. ¶ Secūdo ī lege diuinali ꝯtinet̃ splē
dor diuinꝯ. Heb. i. Qui cū sit splendor glīe.
Hic em̄ splēdor. ix. mēsibus in ea habitauit
q̄ eā totam splendidam fecit ⁊ illuminauit.
Apocl. xij. Signū magnuȝ apparuit in celo
mulier amicta sole. i. splēdore. Nam ipsa di-
cit illud. Eccl. xxiiij. Penetrabo inferiores
ꝑtes terre. ⁊ inspiciā oēs dormiētes: ⁊ illu-
minabo oēs sperātes in dn̄o. Ipsa em̄ illu-
minat obscuros ad expellēdū tenebras pec-
cati. ipsa etiā illumīat negligētes ⁊ tepidos
Iuxta illud. Eph. v. Surge q̄ dormis ⁊ exur
ge a mortuis ⁊ illuminabit te xp̄s. Ipsa etiā
illuminat in deo sperātes ⁊ sibi deuotos cō-
seruādo in lumīe grē dei. ¶ Tertio in lege di
uinali ꝯtinet̃ thesaurꝯ sapīe. Col. i. In quo
sunt oēs thesauri sapīe ⁊ scīe dei absconditi
Hic thesaurus sapīe fuit in ventre virginis
ix. mēsibꝯ q̄ eā sapiētissimā fec̄. Bern̄. Quid
de deo nō sapiebat. in qua dei sapīa latebat.
Nam angelꝯ nesciuit explicare modū incar-
natiōis xp̄i. sȝ solū illō nūciauit. Bern̄. Spi
ritussctūs supueniet. i. sup angelos ⁊ omēm
creaturā in te veniet. ⁊ iō me nō interroges
q̄r sup̄ me est ⁊ ad illud nō potero. Ascēde
ergo tu ⁊ ne steteris inter angelos: q̄r paululū
cū ꝑtransieris eos inuenies queȝ diligit aīa
tua. modū q̄ de spūsctō ꝯcipies dei ꝟtus est ⁊
dei sapīa. Xp̄s in suo secretissimo cōsilio sic
obūbrādo ꝓteget ⁊ occultabit: vt tm̄ sibi no
tus habeat̃ ⁊ tibi. Scies vtiq̄: sed illo do-
ctore quo auctore. Non em̄ doceri pōt nisi a
donāte. nec potest addisci nisi a suscipiente.
Quis em̄ excepta fortassis illa que hoc sola
experiri meruit intellectu capere possit. qua
liter ille splēdor inaccessibilis. ꝟgineis se vi
sceribus infuderit. Et forte dictum est. obū-
brabit tibi: q̄r q̄d sola per se trinitas in sola
⁊ cum sola virgine voluit operari. soli datuȝ
est nosse. cui soli datū est experiri. ac si dicat
angelus. Quid a me requiris: q̄d in te mox
experieris: hec ille. Quarto in lege diuinali
ꝯtinet̃ fons misericordie. Gen̄. ij. Fōs egre
diebat̃ de loco voluptatis. Hic fons perue-
nit ad nos ꝑ beatā virginē sicut per aquedu
ctum. Eccl. xxiiij. Ego quasi aqueductꝯ exi-
ui de paradiso: ⁊ de delitijs misericordiaruȝ
dei. Per istū aqueductū fluūt aque grāruȝ
de celo in mūdū. Unde sequit̃. Dixi rigabo
ortū plātationū mearū. Bern̄. Aqueductꝯ
est Maria. cuiꝯ nimirū summitas instar sca

le Jac ob celos tangit:imo etiā transcendit
vt illū aquarū fontē que sup celos sūt attin
gere possit. Natus est fons vsqꝫ ad nos. qꝛ
descendit illa celestis vena per aq̄ductū. nō
tn̄ fontis copiā nobis exuberās:ſ stillicidia
grē cordibus mentis attentis alij q̄dem plꝰ
alij minus accipiūt. Plus eq̄dem aquedu-
ctus:vt ceteri de plenitudine nō plenitudinē
ipsam accipiāt. Aqueductus est Maria q̄
plenitudinē fontis de corde patris accepit:
⁊ nobis illum nō ꝓut est:ſ ꝓut capere pote
ramus edidit. Quomodo hic noster aque
ductus fontē illū attingit tā sublimē? Quō
putas nisi vehemētia desiderij:feruore deuo
tionis:puritate orōnis. Quō maiestatē at-
tingit inaccessam nisi pulsando:petēdo:que
rendo. hec ille. ¶ Quinto in lege diuinali cō-
tinet niueus candor. Sapi. vij. Candor est
enī lucis eterne ⁊ speculū sine macula. Hic
cādor puritatis refulsit in btā virgine. Can
ti. iiij. Tota pulcra es amica mea: ⁊ macula
nō est in te. Cuiꝰ puritas nō est passa vllam
impuritatem sibi ꝑmisceri. Sap. vi. Nihil in
quinatū in illā introiuit. Non enī sibi se imi
scuit pctm̄ originale qꝛ fuit ī vtero a spūsctō
sctificata:nec aliq̄d mortale qꝛ fuit pr̄is po-
tentia roborata. nec aliq̄d veniale: qꝛ fuit a
splēdore filij illustrata. nec aliq̄d actuale: q̄a
fuit ab igne spūsancti inflāmata. Vn̄ q̄uis
esset pulcerrima a nullo tn̄ vnq̄ꝫ potuit ꝯcu
pisci. qꝛ eiꝰ puritas alioꝝ corda medullitꝰ pe
netrabat. ⁊ in eis oēs motꝰ illicitos extigue
bat. Hieronī. in ſmone de asumptiōe dicit sic
Jure sole ꝑhibet amicta q̄ luci illi in accessi
bili ⁊ imarcessibili videt īmersa. Neqꝫ eī ab
illa luce dicta est tāgi. ſ opiri magis ⁊ cir-
cūfundi: ⁊ tāq̄ꝫ ipso igne ꝯcludi. h ille. Sex
to in lege diuinali cōtinet diuinꝰ odor. de q̄
dr̄. Eccl. xxiiij. Ego q̄si vitꝭ fructificaui suaui
tatē odoris. hic odor fuit in btā v̄gine. Ecc.
xxiiij. Sic cynamomū ⁊ balsamū arōatizās
odorē dedi. Naꝫ cynamomū qn̄ est bonuꝫ ⁊
laudabile multiplicē hꝫ v̄tutē. ⁊ maxime va
let ꝯtra vulnera labioꝝ. Que aūt sunt vulne
ra labioꝝ nisi pctā locutionū. ista locutionū
vulnera sanat v̄go btā ex sua locutōe mode
rata. Oīa enī v̄ba sua fuerūt vulnerū no-
strorum medicina ⁊ nostrarum locutionuꝫ
exempla. Ipsa enim fuit discreta in queren
do quando dixit. Quomodo fiet istud quo-
niam virum non cognosco. Fuit humilis in
obediendo quādo dixit. Ecce ancilla domi-
ni fiat mihi ⁊c̄. Fuit curialis in salutando.
quando salutauit Elizabeth. Fuit grata in
regratiando quando beneficia dei recogno
scens dixit. Magnificat anima mea domi-
num ⁊c̄. Fuit modesta in reprehēdēdo: quā
do dixit. Fili quid fecisti nobis sic ⁊c̄. Non
enī eū maledixit: vel turbata increpauit: sed
cum modestia corripuit. Fuit pia in compa
tiendo: quando compassa est sponso cui vi-
num defuerat. Ideo dixit. vinum non ha-
bent. ¶ Fuit sapiens in consulendo quando
dixit ministris. Quodcūqꝫ dixerit vobis fa-
cite. Canti. i. Curremus in odorem vnguen
torum tuorum. Et Eccle. xxiiij. dicit de se.
Quasi balsamum non mixtum odor meus
Est autem balsamum frutex duoruꝫ cubito
rum in quantitate. similis viti in stipite. In
foliis autem similis rute. Unde potest dice
re illud. Geneſ. xl. Uidebam coram me vi-
tē in qua erant tres ꝓpagines crescere pau
latim in gēmas ⁊ flores ⁊ vuas maturescere
Per vitem intelligitur christus. Johis. xv.
Ego sum vitis vera. per tres ꝓpagines in-
telliguntur tres diuine persone. Nam in vte
ro virginis fuit christus velut vitis: ad cuius
incarnationeꝫ conuenerunt: pater qui hanc
incarnationem fecit. filius qui incarnatus ē
spiritussanctus cuius virtute christus incar
natus est. In christo fuerunt tria. scꝫ natura
diuina. anima. ⁊ caro. velut gemme. flores.
⁊ vua. Septimo in lege diuinali cōtinetur
suauis dulcor. Eccle. xxiiij. Spiritus meus
super mel dulcis: ⁊ hereditas mea super mel
⁊ fauum. Hic dulcor fuit in beata virgine.
Canti. ij. Fructus eius dulcis gutturi meo.
Sicut enī Petrus xp̄i in transfiguratiōe tā
ta istius fructus fuit plenus dulcedine q̄ꝫ in
de nolebat discedere. psal. Gustate ⁊ vide
te quoniam suauis est dominus. Et Dauid
q̄ꝫ magna multitudo dulcedinis tue domi-
ne. Sic beata virgo in christi conceptio-
ne mira suauitate fuit repleta. vt omnibus
memoriam suauitatis ⁊ dulcedinis sue eru
ctauerit. Bernardus. Copiosissima caritate
virgo Maria sapientibus ⁊ insipientibus
debitricem se fecit. omnibus misericordie
sinum aperuit vt de plenitudine eius acci-
piant vniuersi. captiuus redemptionē. eger
curationem. tristis consolationem. peccator
veniam. iustus gratiam. angelus leticiam.
deniqꝫ tota trinitas gloriam. filij dei perso-
na carnis humane substantiam. vt non sit
qui se abscondat a calore eius. hec ille.
¶ Quia vero beata virgo meruit esse mater

dei ꝛ thesauraria secretorum celestium. Ideo deus pater filius ꝛ spiritussanctus hodie volentes eam honorare super omnes creaturas conuocatis ad consiliū quattuor dominabus quarum diffinitione cuncta agunt: ꝓposuerūt. An beata virgo Maria hodie debeat assumi in celum cum corpore ꝛ anima.

¶ Primo accessit domina iusticia dicens Iustus es domine: ꝛ rectum iudicium tuum. Cum ergo valde honores corpora sanctorū in terris. multo magis honorare debes corpus tue matris. In magno eniꝫ honore vis haberi crucem que christum ad horam portauit. Corpora sanctorum que fuerunt organa spiritussancti. imagines pictas que sanctos representant. Ergo magis debes honorare corpus beate virginis in quo christus nouē mēsibus habitauit. ꝛ quod fuit spūssancti organū ꝛ christi speciale domicilium. ꝛ totius trinitatis nobile triclinium. ꝛ in quo ymago dei illibata permansit. in quo filius dei qui ē imago patris habitauit: per quaꝫ imago hominis que corrupta erat repata fuit. Simul torum sanctoꝝ corpora integra ꝛ illibata cōseruas. Quorūdam vero corpora miraculorum gloria illustras. Quorūdam autem crebra visitatione fidelium magnificas. Quorūdam porro sepulcra auro ꝛ gemmis exornas. Quorūdam angelicis manibus sepulcris preparatis exaltas. Cuꝫ ergo corpus virginis Marie non sit minoris dignitatis: immo maioris. ideo magꝭ debet honorari. s. per assumptionem in celum.

¶ Secundo accessit domina potentia: dicens illud. Augu. Si in potestate saluatoris est de sanctorum capite capillum non perire. Est etiam ꝛ matrem suam in anima ꝛ corpore posse integram seruare: qḋ si nullus dubitet: hoc est eum posse credat. credere dubitandū non est etiā eū velle. Similiter Ionā in ventre ceti preter naturalē vsum seruauit incorruptuꝫ sola miscḋia. Mariā incorruptam preter naturā non seruabit gratia? Seruatus est Daniel in ītempꝑatissima fame leonū. ꝛ nō est seruanda maria dotata meritis dignitatum: quam in vita pre ceteris gratia sui conceptus honorauit. hec Augu. Qui ex ea nascens potuisti virginem relinquere. ergo in morte singulari saluatione ꝛ speciali gratia potes eam a putredine ꝛ puluere alienam facere.

¶ Tertio accessit domina bonitas dicēs. Boni filij est magis parcere matri ꝙ sibi. Tam bonus filius fuit christus ꝙ in hac vita mortali, ꝛ maxime in partu magis pepercit matri ꝙ sibi, qꝛ tunc voluit matreꝫ gaudere. Iuxta illud. Dū paris ꝛ gaudes: cantant celi agmina laudes Ipse aūt voluit flere. Iuxta illud Sapiē. vij. Primā voceꝫ similem oībus emisi plorans. Cū ergo post hanc vitā sibiipsi pepcerit ab illa sententia qua dictū est. puluis es ꝛ in pulvereꝫ reuerteris. ergo ad bonitatē filij ꝑtinet ꝙ matrē excipiat ab eadeꝫ sniā. Iuxta illud ps. Non dabis sanctū tuū videre corruptōeꝫ

¶ Quarto accessit dña sapia: dicēs illud prouer. ix. Sapiētia edificauit sibi domū. Sapiens aūt architectus domū pulcrā facit intus ꝛ extra. Domus vero beate virginis etiaꝫ in vita mortali fuit tota pulcra. ꝛ interiꝰ in aīa per puritatē. ꝛ exterius in corpore ꝑ virginitatem. Si ergo in hac vita sapia dei edificauit sibi domū pulcrā ad eandem sapiam ꝑtinet. etiam post hanc vitā nō diminuere: sed augere: vt sit pulcra intus in aīa ꝑ felicitatē. ꝛ extra in corpore ꝑ īmortalitatem. Iuxta illud Cant. iiij. ca. Tota pulcra es amica mea ꝛc. His auditis deus pater clamauit ad beataꝫ virginem: dicens illud. Cant. ij. Surge ꝓpera amica mea columba mea formosa mea. ꝛ veni. iam enī yems transijt. imber abijt ꝛ recessit. veni de libano spōsa mea. veni coronaberis. Ubi dicit Hug. de sctō victore. Yems ꝛ imber est vita mortalis q̄ tanꝙ yems ad aggrediendum bonū est pigra. ad ꝑseuerandum est nubila. ꝛ tanꝙ imber est ad malum lasciua. Beata ꝟgo rñdit illud ps. Tenuisti manū dexterā meā ꝛ ī volūtate tua deduxisti me. ꝛ cū glā suscepisti me. vñ Hiero. in ꝯmo. hodierno dicit sic. Regina celi hodie de ꝓnti seculo nequaꝙ eripit. securaqꝫ de sua inaccessibili glīa. celi palatiū ingredit vbi vna ciuitas ciuiū supnoꝝ. vbi dulcis societas angeloꝝ. vbi post labores ꝛ erūnas felix ꝛ suauis refectio aīarū. hec ille. Qua assumpta in sede trinitatis sanctissime collocata est. Unde Bern. dicit sic. Sublimis ista dies ꝛ splēdore sole refulgēs in qua ꝟgo regalis ad thronū dei pr̄is vehit. ꝛ in ipsius trinitatis sede reposita. naturā angelicā sollicitat ad videnduꝫ. hꝫ ille. Tunc deꝰ pater posuit coronā aureā sup caput eiꝰ exp̄ssam signo sanctitatis. Eccl. xlv. De qua corona dr̄ Apoc. xij. In capite eiꝰ coronam stellarū duodecim. Que sunt. xij. bñficia q̄ nobis exhibet. Uñ regina mūdi vocat Iuxta illud. Aue mūdi princeps ꝛ regina.

¶ Prima stella est lapsoruꝫ subleuatio Dañ. xi. Cūqꝫ corruerint subleuabūtur auxilio par

uulo.i.auxilio btē virginis q̄ puula dr̄ ꝓpter
ipsius humilitatē ⁊c. Secūda stella est sor-
didoꝝ lauatio.i.Reg.xxv. Ecce famula tua
fit in ancillā vt lauet pedes seruoꝝ tuoꝝ.hec
dixit Abigail ad dauid.i.Maria ad xp̄um.q̄
vult lauare cōscientias nostras.intellectū et
affectū a sordibus vitioꝝ ⁊c. Tertia stella ē
cecoꝝ illumiatio.Eccle.xxiiij.Illumiabo oēs
sperātes in dn̄o. Quarta stella est desola-
toꝝ letificatio.Cant.i.Meliora verba tua vi
no.s.letificando. Quinta stella est tēptato-
rum adiuuatio.Ecclesi.xxiiij.Quasi platanꝯ
q̄ habet folia ad modū scuti exaltata sum iu-
xta aquas i.iuxta ppl'os baptizatos.Et p̄s.
eā alloquit dicens.Apprehende arma ⁊ scu
tum ⁊ exurge in adiutoriū mihi.effunde fra.
⁊c. Sexta stella est obduratoꝝ mollificatō
Nume.ij.Cūq3 ꝑcussisset Moyses virga bis
silicē.egresse sunt aque largissime.Uirga est
beata virgo.Iuxta illud.Uirgo dei genitrix
virga est.silex est cor durū.bina ꝑcussio fit qn̄
facit hoīem peccatorez declinare a malo et
facere bonū.a quo egrediūt aque lachryma
rum largissime. Septima stella est mortuo
rum viuificatio.Eccle.xxiiij.In me oīs spes
vite ⁊ virtutis. Octaua stella est i aduersis
roboratio.Esa.xxviij.Urbs fortitudinis no
stre syon.i.beata virgo. Nona stella est vie
salutis demonstratio.hec est colūna q̄ filios
israel introduxit in terrā ꝓmissionis.p̄s.De
dit nubē in ꝓtec.coꝝ.⁊ ignē vt luc.eis ꝑ noc.
Decima stella est in morte ꝓtectio.Eccle.
xv.Obuiabit illi quasi mater honorificata.
Undecima stella est cōtra ignē purgatorij
refrigeratio.Iere.xviij.Nunqd de petra agri
deficiet nix libani.i.refrigeriū de maria post
mortē nostram.q d.non. Duodecima stel-
la est in vita celesti sue p̄sentie delectatio.Iu
dith.xv.Tu gl'ia hierusalē.tu leticia israel.tu
honorificētia populi nostri.⁊ iō eris benedi-
cta in eternū.Et sic patet quomodo Maria
optimā ꝑtem elegit.legis diuinalis.

Secundo maria optimā

ꝑtem elegit legis naturalis. Sciendū ꝙ in-
ter cetera creata rōnalis creatura excellētiori
quodā mō dīne ꝓuidētie subiacet inq̄tuz ⁊
ipa fit dīna ꝓuidētie ꝑticeps.sibijpsi ⁊ alijs
ꝓuidens.Un̄ ⁊ in ipa ꝑticipat rō eterna per
quā h3 naturalem inclinationē ad debitum
actū ⁊ finē.⁊ talis ꝑticipatio legis eterne in
rōnali creatura lex naturalis dr̄.Un̄ cuz p̄s.
dixisset.Sacrificate sacrificiū iusticie.quasi q̄-
busdā q̄rentibus q̄ sunt oꝑa iusticie.subiūgit
multi dicūt quis ostēdit nobis bona? Cui que
stioni r̄ndens ait.Signatū est sup nos lumē
vultus tui dn̄e:quasi lumē naturalis rōnis q̄
discernimus quid sit bonū ⁊ quid sit malum
qd̄ ꝑtinet ad naturalez legē nihil aliud sit ꝙ
impressio diuini lumis in nobis.Cōtinet eṁ
lex naturalis duo p̄cepta.Primū est negati-
uum.s.Qd̄ tibi nō vis fieri:alteri ne feceris.
Secūduz est affirmatiuū.s.Oīa q̄cunq3 vul-
tis vt faciant vobis hoīes:⁊ vos eadē facite
illis. Btā virgo elegit optimā ꝑtem huiꝯ le-
gis naturalis.q2 ordinauit vitā suā ꝯtuz ad
alios:s̄m ista duo p̄cepta iusticie.Nam pri-
muz p̄ceptum seruauit.q2 nullum vnq̄ lesit.
Un̄ Ambro.in li.de v̄ginitate dicit sic.Nul-
lum fuit solita ledere oībus bene velle.maio
ribus natu assurgere.equalibꝯ nō inuidere.ia
ctantiā fugere.rōnem sequi.amare virtutem
Qn̄ ista vel vultu lesit ꝑentes qn̄ discessit a ꝓ
pinquis.qn̄ fastidiuit humilē.qn̄ irrisit debi-
lem.qn̄ vitauit inopem.hec ille.Et Hiero.in
ep'la ad Cromatiū ⁊ helyodoꝝ dicit sic.Hāc
irascentē nullꝯ vidit.hanc maledicentē nullus
audiuit.Oīs sermo eius ita erat gr̄a plenus
vt cognosceret in lingua eius deus.hec ille.
Secūdum p̄ceptum seruauit q2 oībus pro
fuit quadrupliciter. Primo verbo.q2 socias
suas semꝑ ad bonū informabat.Hiero.vbi
supra.Sollicita erat circa socias suas.ne ali
qua ex eis in aliq̄ sermōe peccasset.ne aliūde
in iniurijs aut in suꝑbia circa parē suā existe
ret.sine intermissiōe bn̄dicebat deū.⁊ ne for
tasse in salutatione sua a laudibꝯ dn̄i tolleret
siq̄s eam salutabat illa ꝓ salute deo gr̄as r̄n-
debat.Hec ille.Ab ipsa eṁ primo ꝓcessit vt
dum salutant hoīes sancti deo gr̄as dicant.

Secūdo ꝓfuit obsequio.q2 tribꝯ mensibꝯ in
obsequio helysabeth mansit.Ambro.vbi su-
pra.ꝙ religiosa in ꝓpinquis fuerit.scriptura
diuina cōmemorat.Nam ⁊ humilior facta ē:
vt a deo se cognouit electā ⁊ statim ad cogna
tam suā in mōtana ꝓcessit.nō vtiq3 vt exem
plo crederet q̄ iam crediderat oraculo.btā i-
quit q̄ credidisti.⁊ tribꝯ cuz ea mensibꝯ mā-sit.
Tanti aūt interuallo tꝑis nō fides q̄rit.sed
pietas exhibet.Hec ille. Tertio ꝓfuit tꝑali
subsidio.Un̄ in persona sui dicit de muliere
forti Prouer.vlt.Manū suā aperuit inopi:⁊
palmas suas extendit ad pauperes Nam to
tum aurū qd̄ magi obtulerūt pauꝑibꝯ tribuit
ita ꝙ postmodū in purificatione nō habuit
vn̄ posset emere agnū.Hiero.vbi supra.De

esca quā de manu angeli virgo accipiebat.ip
sa reficiebatur,q̄ vero a pōtificibꝰ accipiebat:
pauperibus erogabat. Quotidie videbant
angeli loqui ei.ꝛ quasi charissimi obtpabant
ei. hec ille. ¶ Quarto profuit exemplo. quia
eius vita fuit omnibus sanctitatis specu-
lum.ꝛ religionis exemplum. Ambrosius vbi
supra. Sit nobis tanꝙ in imagine descripta
vita Marie. de qua velut ex speculo refulget
spēs castitatis ꝛ forma ꝟtutis. Hic sumatis
exempla viuēdi: vbi tanꝙ in exemplari ma-
gisteria sunt ꝓbitatis expressa. que q̄d corri-
gere. quid effugere. quid tenere debeatis oñ-
dunt. Prodire de domo nescia nisi cū ad ec-
clesiam cōueniret.ꝛ hoc ipm cū parētibus et
ꝓpinquis domesticis opposa securo forēsi sti
pata comitatu. nullo tñ meliore custode ꝙ se
ipsa q̄ incessu aspectuqꝫ venerabilis. nō tam
vestigium pedis tolleretur ꝙ gradum virtu
tis attolleret. hec ille. ¶ Et Hero. vbi sup̄. In
vigilijs īueniebatur prior. In sapīa legis eru
ditior. In humilitate hūilior. In carminibus
Dauid p̄stātior. In charitate gratiosior. In
puritate purior.ꝛ in oī virtute perfectior. hec
ille. ¶ Quia ḡ btā virgo mūdū suis illumina-
bat exēplis. iō de ipa dr̄ Eccle. xxvi. Sicut sol
oriēs mūdo in altissimis deo. sic mulieris bo
ne spēs in ornamentū domꝰ eiꝰ. Nam sol est
xp̄us. mūdus est beata virgo. q̄ illuminata a
deo illuminat totā ecclesiam militantē. Quō
autē btā virgo dicat̄ mūdus oñdit Cyprianꝰ
dicens. Lego ꝛ intelligo q᷑ virgo maria est q̄
dam mūdus intelligibilis ꝛ admirabilis. cu-
ius terra soliditas humilitatis. cuiꝰ mare lati
tudo charitatis. cuiꝰ celum altitudo conuersa
tionis ꝛ cōtemplatiōis. cuius sol splendor ī-
telligentie. cuius luna decor mūdicie. cuiꝰ lu-
cifer fulgor sanctitatis. cuius arturus gratia se
ptiformis. cuiꝰ sydera aliarū virtutū ornamē
ta pulcherrima. Hec ille. Nam ꝑfectiōes vir-
tutum quas patriarche habuerūt in lege na-
ture. Beata virgo plenius habuit. vt patet.
¶ Adam velut primo parēti totiꝰ humani ge-
neris collata est a deo iusticia originalis per
quam iustos homines generaret. sed ꝑ pctm̄
hac ꝑdita: suā posteritatē corrupit.ꝛ ad mor
tem cōdēnauit. Beata virgo seruata innocē-
tia integrali vitam oīm viuentiū. s. xp̄m solē
iusticie: ꝑ sui obedientiā de celo traxit ad ter
ram ꝑ quē nocētes ꝛ pctōres ad statuꝫ sem-
piternalis iusticie.ꝛ vitam īmortalem perdu
cuntur. ¶ Vxori Noe simul cuꝫ viro suo Noe
collata est a deo sapīa fabricandi archam per
quā genꝰ humanū p̄seruatū est a vastitate di
luuij. Beata virgo mira sapīa fabricans cor
pus humanū Jesu xp̄o qui est archa sapien-
tie dei. oēs electos in vna fide saluauit. Qui
extra hanc archam inuentus fuerit peribit re
gnāte diluuio falsarū doctrinarū: vt pharisei.
heretici. scismatici. apostate. obstinati velut
corui ex archa eiecti. Eue tanꝙ prime ma-
tri collata est a deo fecūditas integralis. per
quam sine corruptiōe genꝰ humanū ꝓpaga-
ret. sed hac ꝑdita facta est ministra seductio-
nis. mediatrix p̄uaricatiōis ex se nascituros
transmittens ad inferos. Beata virgo virgi-
nali fecūditate mīstrauit benedictū fructum
humano generi velut ministra ꝓpiciationis
ꝛ mediatrix redēptiōis. ex sua ꝓle natos di
rigens ad superos. ¶ Enoch collata est a deo
gr̄a p̄seruationis. q̄ cū deo ambulans a pec-
catoribus segregatus. translatus est in para
disum. Btā virgo copiosiori sctificatione bn̄
dicta est a deo q̄ nō solū ipsiꝰ ortū sanctifica-
uit. sed etiā vitā deinceps ab oī pctō imuneꝫ
cōseruauit q̄ vere fuit paradisus terrestris. in
quo deus ipse translatus est. Cant. iiij. Ortꝰ
cōclusus soror mea sponsa. ortus conclusus.
fons signatus ꝛc. Melchisedech collata est
a deo gr̄a bn̄dictionis. Hic em̄ sacerdos dei
summi obuiauit Abrahe regresso a cede re-
gum.ꝛ benedixit ei offerens panem ꝛ vinuꝫ.
Beata virgo eternā benedictionē nobis at-
tulit. generans xp̄m regeꝫ ꝛ sacerdotem qui
nobis ministrauit carnem suaꝫ ꝛ sanguinem
suum in sacramentū visibile. sub speciebus pa
nis ꝛ vini q̄bꝰ salubriter cōicamꝰ. ¶ Abrahe
collata est a deo gratia ꝓmissionis q̄ ꝓlis fe-
cunditate dotatus miraculose. pater multa
rum gentium dictus est. Beata virgo super
oīs creaturas ad ineffabile mysteriū incar-
nationis dn̄ice vocata pariter ꝛ electa. redē-
ptoris oīm mater dicta est: q̄ tam excelsaꝫ ꝓ-
lem genuit. ꝑ quā oīs hoīm generatio spūa-
lis ꝓcedit. ¶ Rebecce collata est a deo gratia
electionis: q̄ deo disponente virū suū decepit
vt abiecto Esau Jacob benediceret. Beata
virgo singulari bn̄ficio ꝛ ꝓuilegio vitā absqꝫ
omni peccato ducens. peccati mortis ꝑemp
torem peperit. vite iusticieqꝫ munus oibus
oñdit: qui diuinitate occulta. dyabolo eiecto
hoīem benedixit. ¶ Racheli collata est a deo
gratia dilectiōis. ob cuiꝰ formositatē ꝛ pulcri
tudinem seruiuit Jacob Laban. xiiij. annis.
¶ Beata virgo mira p̄fulsit pulcritudine. que
plena fuit gratie. De qua dicit xp̄us Sapie.

vij. Quesiui mihi hanc sponsam assumere. et amator factus sum forme illi⁹. Cui seruiuit ꝛ obediens fuit triginta annis. vt patꝫ. ¶ Isaac collata est a deo grā p̄destinationis. qui sua oratione sterilitatē ab vxore sua abstulit. que geminos cōcepit. hic eternā p̄destinationem impleuit. qn̄ volens benedicere filiū maiorē benedixit minorē. ¶ Beata virgo fecundationem sterilis Helisabeth edocta. meruit sua oratione salutē populoꝝ concipere. s. Jesum xp̄m gemine substantie ꝛ vnius persone qui gentilem populum tanq̄ minorez preelegit in benedictione populo iudaico tāq̄ maiori. ¶ Jacob collata est gratia venerationis qui scalam in via positus attingentē celū p quā angeli descendebāt ad eū cōfortandū ꝛ venerandum. ꝛ ascendebant dn̄mq̄ innixū scale vidit. Beata virgo p plenitudinē grē facta ē scala p quā deus descendit ad hoīem vt homo ascenderet ad deū. quā angeli admirātes descendūt ad eā venerandū ꝛ eidē cōgratulandū ꝛ ascendūt p eius assumptionē ad ipsam honorandū. cū xp̄o qui facit eam ꝯsidere secum in celestib⁹. vt pꝫ. Joseph collata ē gratia ꝓuisionis. qui fact⁹ est dn̄s egypti ꝓuidit p septē annos vniuerse terre de frumēto. Inuitauit etiā fratres suos vt comederēt secū panē. Beata virgo electa regina mūdi a deo ꝓuidit humano generi ne morte eterna periret de frumēto cōcipiens xp̄m qui est granū frumēti. Inuitauit etiā omēs in xp̄m credentes vt in sacro panis xp̄o cōicent. Juxta illud. Ego sum panis viuus q̄ de celo descendit ꝛc̄. ¶ Abel collata est grā martyrij et passionis q̄ p̄mus hostiā obtulit deo ꝓ qua sanguinē suū fudit. ꝓpter quā iust⁹ a deo vocatus est. Btā virgo suauissimā hostiā obtulit deo patri ꝛ toti mūdo. s. xp̄m. de quo dicitur. O vere digna hostia ꝛc̄. martyriū passa fuit. Juxta illud. Tuā ipsius aīam ptransibit gladius. Sup quo Bern̄. dicit. Vere tuam o btā mater aīam gladi⁹ ptrāsiuit qn̄ crudelis lancea filio iam mortuo latus aperuit. Ipsi⁹ nimirū iaꝫ ibi aīa nō erat. sed tua plane auelli nequibat. vt plusq̄ martyrē te nō īmerito p̄dicemus. in qua ꝓfecto sensuꝫ corpee passionis causaret affectus cōpassionis. Hec ille Ecce quō isti. xij. patriarche salutabāt btām virginē: dicētes. Aue maria. vt cōstat ex primis litteris suoꝝ noīm cōficiētes coronā. xij lapidū p̄ciosoꝝ quā xp̄s hodie eidē imposuit. p̄s. Dn̄ p̄uenisti eā in bn̄dictionib⁹ dulcedinis. posuisti in capite ei⁹ coronā de lapide p̄cioso. Et hoc assumēdo eā in celū in corpe et aīa. Quā assumptōez p̄uiderāt in figura duplici. ¶ Prima est de fonte paradisi. Gen̄. ij. Fons ascēdebat de terra ad irrigandū supficiem terre. q̄ inde diuidit in quattuor capita Iste fons est btā virgo. vt pꝫ Hester. vi. Fōs puus. s. p hūilitatē creuit in flumē maximuꝫ. scꝫ p pietatē. ꝛ in lucē. s. p puritatē. solēq̄. s. p gn̄ationē filij. cōuersus est. Iste fons ascēdebat de terra. s. militātis ecclesie. in assumptione ad irrigandū. i. illustrandū pad: sum triūphantis eccl'ie. q2 b̄m Dyo. li. de angelica hierarchia semp īferiores illumīantur a superioribus q̄ diuidit ī quattuor capita. s. quattuor hierarchiarū. triū celestiū ꝛ vni⁹ ecclesiastice. ¶ Secūda est de archa Noe. Gen̄. ix. Ista archa quā fabricauit Noe q̄ interp̄tat quiescēs ad habitandū in ea. est btā virgo quā fabricauit de⁹ q̄ requieuit ab omī ope qd̄ patrarat. Gen̄. ij. In hāc habitauit deus carnē nostrā assumēdo. Hec archa fuit eleuata in sublime a terra qn̄ fuit in celū assumpta. p quā saluatum est gen⁹ humanū. Bern̄. Filioli hec peccatoꝝ scala hec mīa. hec maxima fiducia est. hec tota ratio spei nostre. ꝑotest ne filius aut repelli aut sustinere repulsam? Quid ad mariā trepidet humana fragilitas? Nihil austerum nihil terribile. tota suauis est. Age grās ei q̄ talem mediatricē benignissima miseratione ꝓuidit. hec ille. Ecce quō Maria optimam partem elegit legis naturalis.

¶ Tertio Maria optimaꝫ

partem elegit Legis ꝓphetalis. Scienduꝫ q̄ btā virgo vt spm̄ ꝓphetie mereret accipe ordinauit vitā suā quadrupliciter etiā an̄ cōceptionē filij dei. ¶ Primo quo ad deum quia in sua adolescentia dū adhuc in tēplo cū suis coetaneis moraret. vitā suā valde ordinauit De cuius ordinatiōe dicit Hiero. ad Cromatium ꝛ helyodoꝝ. Hanc regulā virgo beata seruabat vt a mane vsq̄ ad tertiā orationi insisteret. a tertia vsq̄ ad nonā textrino operi se occuparet. Iterum a nona ab oratiōe nō recedebat quousq̄ illi angelus appareret. de cui⁹ manu escam accipere solebat. ꝛ semper in dei amore ꝓficiebat. Hec ille. ¶ Secūdo quo ad eius interiora quia habuit sinceras affectiones. cogitationes sanctas. ꝛ intētiōes rectas. de eius sinceris affectionib⁹ dicit Ambro. li. de virginitate. Quid nobilius m̄re dei? Quid splēdidius ea quā splendior elegit eternus? Quid castius ea que corpus sine corpo

ris contagione generauit. Nā de ceteris virtutibus eiꝰ quid loquar. Virgo erat nō solū corpore sed etiam mente q̄ nullo doli ambitu sincerū adulteraret affectuꝫ. hec ille. De ipsiꝰ sctis cogitatōibꝰ. Idē dicͭ sic. Virgo beata ab ipō ingressu angeli inuēta est domi in penetralibus sine comite: ne quis intentionem eius abrumperet ne q̄s obstreperet. Neqꝫ em̄ comites feminas desiderabat. que bonas cogitationes comites habebat. q̄n etiā tunc sibi minus sola videbatur cuꝫ sola esset. Nam queadmodū sola cui tot adessēt archāgeli tot ꝓphete. hec ille. ¶ De rectis eiꝰ cogitationibus Idēꝫ dicit sic. Corde erat humilis. verbo grauis. aīo prudēs. loquēdi parcior. legēdi studiosior. nō in incerto diuitiarū: sed in prece pauperis spem reponēs. intenta operi. verecunda sermone. arbitriū mētis solita nō hoīem: sed deuꝫ querere. hec ille. ¶ Tertio quo ad sua exteriora. Ambro. vbi supra. Nihil in ea toruū in oculis. nihil in verbis procax. nihil in actu verecūdū. nō gestꝰ fractior. nō incessus solutior. nō vox petulātior. vt ipsa corporis species simulacrū fuerit mentis. ꝛ figura ꝓbitatis. hec ille. ¶ Quarto quo ad conuersationē honestā. qua ordinauit vitam per prudentiā. fortitudinem. iusticiā. ꝛ temperantiam. Ber. Virgo btā fuit fortis in ꝓposito. tēperata in silentio. prudēs in interrogatione. iusta in confessione. ꝙ turbata est. fuit verecūdie virginalis. ꝙ nō est ꝑturbata. fuit fortitudinis ꝙ tacuit ꝛ cogitauit fuit prudētie. hec ille. Et Ambro. lib. de virginitate dicit sic. Quid exequar ciboꝝ parsymoniā officiorum redūdantiā. alterū vltra naturā supfuisse. alterū ipsi pene nature defuisse. Illic nulla intermissa tēpora. hic ꝯtinuata ieiunio dies. Et si q̄n successisset reficiendi volūtas. cibus pleruͫqꝫ obuius q̄ mortē arceret. nō q̄ delitias mīstraret. dormire non ꝓus cupiditas q̄ necessitas fuit. Et tn̄ cū quiesceret corpus vigilabat animꝰ q̄ frequēter in somnis aut lecta repetit. aut somno interrupto ꝯtinuat. aut disposita gerit. aut gerenda ꝓnunciat. hec ille.

Propter ista em̄ beata virgo ꝓmeruit spm̄ ꝓphetie q̄ in cantico suo ꝓphetauit de ꝓterito dicens. Suscepit israel puerum suū ꝛc. Et de futuro dicēs. Ecce em̄ ex hͦ btām me dicēt oēs ꝛc. Et de p̄nti occulto. q̄n Johānē in vtero matris esse cognouit. Super choros prophetarū ipsam exaltari ꝓuiderūt in aīa ꝛ corpore. ¶ Moyses in virge operatōe. Exo. xiiij. Leua virgā tuā ꝛ extēde manū tuā sup mare. ꝛ diuide illud. vt ingrediātur filij israel per mediū eiꝰ. Ista virga eleuata: est btā virgo: q̄n fuit in celū assumpta. In cuiꝰ eleuatione aptum est mare diuine mīe pctōribus. Per istā virgā fuit pharao flagellatꝰ. i. infideles. Amalech debellatus. i. mūdani. Aaron confirmatus. i. actī. Moyses sublimatus. i. cōtēplatiui. ¶ Aaron in nubis eleuatiōe. Numeri. x. Eleuata est nubes de tabernaculo federis. ꝓfectiqꝫ sunt filij israel per turmas suas de deserto sin. ꝛ recubuit nubes de tabernaculo Pharan. Ista nubes eleuata: est beata virgo assumpta de ecclesia p̄sentis temporis cū qua xp̄us in morte pepigit fedus. ꝛ proficiscunt̄ filij israel. i. videntes deum per fideꝫ de deserto sin. qđ interpretatur temptatio. q2 de miseria huius vite proficiscuntur ad solitudinem Pharan. i. ad locum fructiferum: quoniā quiescit in fructibus paradisi. quiescit autem in solitudine. quia sola in trono glorie iesu xp̄i Ista nubes continebat diuinā presentiam. angelicā custodiam. dirigebat in itineribus protegebat ab hostibus. Sic beata v̓go continebat diuinam presentiam in incarnatione. exhibuit angelicā custodiam in parturitione dirigit in itineribus in sua conuersatione. Protegit ab hostibus inuisibilibus quos fugauit in sua sancta consummatione. ¶ Balaam in virge ꝑcussione. Nume. xxiiij. Cōsurget v̓ga de isrl̄ ꝛ ꝑcutiet duces Moab Ista v̓ga cōsurrexit. q2 btā virgo in celum ascēdit: ꝛ demones ꝑcussit. ¶ Josue in arche deportatiōe. Si q̄s em̄ desiderat vincere hostes malignos ad Mariā accedat: q2 ipsa ē archa q̄ precessit filios israel diuidēs aquas iordanis vt transirent sicco pede. ꝛ deducentes eā ꝑ circuitū Jericho muri eiꝰ illico corruerunt. Josue. iij. Bern. Precessit nos regina ꝛ ita glīose sublimata est atqꝫ suscepta. vt fiducialiter sequant̄ serui dn̄am. i. clamātes trahe nos post te in odorē vnguētoꝝ tuorū curremus. hec ille. ¶ Vasti regina in sui introductione. Hester. i. Precepit rex eunuchis vt introducerēt reginā Vasti corā rege posito sup caput eiꝰ dyademate vt oñderet cūctis ppl̄is ꝛ p̄ncipibꝰ illius pulcritudinē. q2 vniuersa agmīa sctōꝝ designta in. vij. eunuchis mādato iesu xp̄i regꝫ eterni btāꝫ v̓ginē ꝯsummatā ꝛ ꝑfectam om̄i v̓tute ꝛ grā in celum hodie deduxerunt ad cōuiuiū eternuꝫ. ¶ Hester in felici coronatōe. Hester. ij. Erat em̄ formosa valde ꝛ incredibilis pulchritudine oīm ocl̄is gratiosa ꝛ amabilis. Ducta

est itaq̃ ad cubiculū regis ⁊ adamauit eā
rex plusq̃ omēs mulieres. habuitq̃ grām ⁊
miām corā eo sup omēs mulieres. ⁊ posuit
dyadema regni in capite suo: ⁊ posuit soliū
eius sup ꝑncipes quos habebat. hec ibi. Et
de btā ꝟgine Bern̄. ait. Intuendū nobis ē
q̃to deuotionis affectu a nobis eā deus vo
luit honorari q̄ totius bonitatis pulcritudi
nē posuit in Maria. vt si qd spei si qd salutꝪ
si qd grē in nobis est. ab ea nouerimꝰ redū-
dasse. hec ille. Noemi in salubri reuersione
Ruth. i. Uenit Noemi de terra ꝑegrinatio
nis sue ac reuersa est in Bethleem. Reddat
tibi deus ꝓ opere tuo ⁊ plenā mercedē reci
pias a dn̄o deo israel ad quē venisti ⁊ sub cu
ius cōfugisti alis. hec ibi. Btā virgo hodie
reuersa est in bethleem celestē ꝑ corporalē
p̄ntiam vbi antea fuerat ꝑ ꝯtēplationum ⁊
meditationū frequentiā: discedens a mun-
do. Judith in ppl'i ꝓtectione. Judith. xiij.
Uiuit dn̄s qm̄ custodiuit me angelus eius
⁊ hinc euntē ⁊ ibi cōmorantē ⁊ inde huc re-
uertentē ⁊ nō ꝑmisit dn̄s me ancillā suā co
inquinare: sꝫ sine pollutōe pcti reuocauit me
vobis gaudentē in victoria sua: ⁊ in euasiōe
mea: ⁊ in liberatiōe vrā. Et Judith magna
facta est in Bethulia ⁊ preclarior erat vni-
uersis terre israel ⁊ erat ꝓcedēs cū gl'ia ma
gna. hec ibi. Et de btā ꝟgine Bern̄. ait. Be
atam te dicent oēs generatiōes q̄ oībus ge
nerationibus grām ⁊ gl'iam inuenisti. In te
em̄ angeli leticiā: iusti gl'iam. pctōres grām
inueniūt. hec ille. Bersabee in sui exaltatio
ne. iij. Reg. ij. Uenit Bersabee ad regē Sa
lomonē. ⁊ surrexit rex in occursum eius oscu
latusq̃ est eam ⁊ sedit super tronum suum.
positusq̃ est tronus matris regis q̄ sedit ad
dexteram eius. hec ibi. Et de beata virgine
Bern̄. ait. q̃tū gratie in terris est adepta p̄
ceteris tm̄ in celis obtinet gl'ie singularis. Fe
licia ꝓrsus oscula labijs impssa lactētis. sed
nūq̄d nō feliciora cōfitebimur q̄ ab ore sedē-
tis in dextera dei p̄ris hodie in btā salutatōe
suscepit cū ascēderit ī thronū hodie epytha-
lamiū canēs. osculeť me osculo oris sui. hec
ille. Abigail in regis recōciliatōe. i. Regum
xxv. Festinauit abigail ⁊ ascēdit ad radicem
montis. Dauid aūt ⁊ viri eius descendebant
in occursum eius: q̄bus ⁊ illa occurrit. hec ibi
Et de beata virgine Bern̄. ait. Ad patrē ter
rebaris accedere o homo. territus solo audi-
tu ad filiū fuge Jesum hunc tibi fratrē Ma-
ria dedit. sed forsitan etiam in ip̄o maiestatē
vereris diuinam aduocatam vis habere ad
ipsum. ad Mariam recurre. Paratur siqui-
dem humilitas in maria. nec dubiū dixerim:
exaudietur ⁊ ipsa ꝓ sui reuerentia. hec ille.
Dauid in gaudio ⁊ exultatione. ij. Reg. vi.
Dauid ⁊ omnis israel deducebant archā dn̄i
cum gaudio. et erant cum eo septem chori. h
ibi. Per dauid signatur xp̄us. ꝑ. vij. choros
vniuersitas sanctoꝝ qui omēs beatam virgi
nem honorabiliter in celū deduxerunt tāq̃
archam que continuit manna celestis dulce
dinis quo nutriūtur filij israel fideles in de-
serto huius mundi. Hanc xp̄us per seipsum
venit reducere in ciuitatem ⁊ domū eternā
cum benedictione ⁊ collocauit in throno se-
cum. Augustinꝰ. Ubi posuit idem rex qd ex
te sumpsit. ibi posuit ⁊ te reginā ex qua sum-
psit. hec ibi. ⁊ in p̄s. Surge domīe in requiē
tuam tu ⁊ archa sanctificationis tue ⁊c̄.
Salomon in gratiarū ministratiōe. Cant.
i. Introduxit me rex in cubiculum suū. ⁊ hoc
vt ei ministret. Ecclesi. xxiiij. In habitatione
sancta coram ipso ministraui. Augustinꝰ de
beata virgine ait. Per te hereditamus mise-
ricordiam miseri. ingrati grām. veniā pecca-
tores. sublimia infimi. celestia terreni. morta
les vitam. patriam peregrini. Quicq̄d ꝑ te
habemus. q: nō sufficit admirari est enarra-
re difficile. Helyas in nubis eleuatione iiij.
Reg. xviij. Ecce nubecula quasi vestigiū ho-
minis ascendebat de mari. Beata virgo fuit
nubes que aridos rigat ⁊ fecundat steriles.
fructus ad maturitatē btē cōsummationis ꝑ
ducit ꝓpter sui humilitatē. Esaias in clarita-
tis coequatione. Esa. xxx. Erit lux lune sicut
lux solis. quia claritas beate virginis debuit
esse similis claritati xp̄i in patria celesti ⁊c̄.
Jeremias in aquile volatiōe. Jere. xlix. Ec
ce aq̄la volabat ⁊ ascendebat ⁊ expandebat
alas suas super terrā. Beata virgo est aq̄la
q̄ acutissimū habuit visum fidei. ipsa quidē
volauit ꝑ mediū celū cōtemplando. Sed ho
dierno die ascēdit ⁊ volauit altius ceteris sā
ctis sicut aquila q̄ altius volare diciť. Augu.
Ut redderes gl'ie pctōrem vsq̃ ad gl'iam tu
gl'iosa ꝑfecta es vt supno rege excepto nihil
te sit supans in superis. hec ille. Ezechiel i
montis habitatione. Ezech. xi. Ascēdit gl'ia
dn̄i de medio ciuitatis ⁊ requieuit sup mon-
tē q̄ est ad orientē vrbis. Btā virgo ascēdit
de medio ciuitatis. s. mūdane ad mōtem gl'ie
supne vbi quiescit coronata floribꝰ. xvi. rosa-
rum. In cuiꝰ corone anteriori pte sunt q̃ttuor

rose in posteriori quattuor. in dextera quattuor. in sinistra q̄ttuor: pp̄ter qȯ cātat eccl̄ia. Et sicut dies verni circundabant eam flores rosarum. i. vaticinia pp̄hetarum.

Quarto Maria elegit optimaʒ p̄tem legis sapiētialis.

Sciēduʒ ꝙ lex sapiē est lex iesu xp̄i, in qua diligēter se exercuit btā virgo maxie circa quattuor. Primo circa assiduā orōnem et grārum actionē. Act. i. Hij oēs erāt p̄seuerantes in orōne cū mulieribus τ matre iesu maria. τ glo. sup illō Luce. i. Exultauit spūs meus τc. dicit sic. Totum interioris animi affectū: in agendis gratiarū laudib⁹ offero. totū qȯ viuo: qȯ sentio: qȯ discerno in eius magnitudinē ɔtemplandam τ eius p̄ceptis obseruandis impendo. In ipso tm̄ exulto ꝙ terrena nō curo p̄speritas me nō extollit: aduersitas me nō frangit sed illius sola spūs me⁹ delectat, memoria a quo salus eterna sperat̄ illi⁹ ꝑpetua diuinitate letat̄. cuius cōceptione caro mea fecundatur. hec ibi. Secūdo circa sacroꝝ locoꝝ visitationem. Vn̄ sctūs Odilio dicit sic. Si scire volumus q̄d dei genitrix post xp̄i resurrectionem anteꝙ̄ celos ascenderet agebat sine dubio loca natiuitatis, passiōis. sepulture. resurrectionis ascensionis frequēter visitabat τ in eis lachrymas fundebat. τ oris sui sanctissimi oscula imprimebat. hec ille. Et btūs Hieroñ. in sermone de assumptione dicit sic. Fortassis pre nimio amore in loco in quo filius eius natus, mortu⁹: ac sepult⁹ dicit̄. interduʒ eā habitasse credim⁹ ꝑ q̄ pijs pasceret̄ internus amor obtutibus: nō ꝙ iā viuēs cū mortuis q̄reretur. Hoc enī hēt impatiens amor: vt que desiderat semꝑ īuenire se credat ignorat q̄ppe iudiciū: rōne multotiens caret. modum nescit. Amor enī nō accipit de impossibilitate solatiū: neqꝫ de difficultate remediū hec ille. Tertio circa ap̄loꝝ instructionem. Vn̄ Hiero. vbi supra dicit sic. Ecce dn̄o iesu ascendente in celū vacat virgo in schola virtutū. cōuersat̄ cū senatoribus celi infra curiā padisi: sub disciplina spūssancti totiusqꝫ maiestatis diuine. Virgo beata intra chorū apostolorū post ascensionem dn̄i Jesu intrans τ exiens: familiarius de xp̄i incarnatiōe ac resurrectiōe cū eis cōtulit: quā sane beatissimā virginē: τ si om̄s discipuli venerati sunt. Johannes tamē amplius τ specialius vsqꝫ ad finem vite sue sibi deseruiuit. hec ille. Quarto circa cōmunem cōuersationeʒ. Per speciales eniʒ prerogatiuas gratie fuit conuersata cum apostolis cū Petro ꝑ diuinitatis τ humanitatis cognitionē. Cum Paulo ꝑ altam cōtemplationem. Cum Andrea per precordialē ad crucem deuotioneʒ. Cum Jacobo ꝑ virginitatis cōseruationē. Cum Johanne ꝑ maternalem affectionē. Cum Thoma ꝑ fortium operuʒ aggressionem. qn̄ dixit Joh. xi. Eamus τ nos τ moriamur cum illo. Cū Jacobo alphei. per eius in vtero sanctificationē. Cum philippo per precipuā cū xp̄o familiaritatem. Cum Bartholomeo per feruēteʒ orationē. Unde dixerunt demones. Bartholomee. incendūt nos oratiōes tue. Cuʒ Matheo ꝑ terrenoꝝ despectioneʒ. Cū Symone per mandatoꝝ dei promptā executionē. Cuʒ Thadeo per mētis mūditiā τ purificationē. Quia vero apostoloꝝ oīm in se coegit merita. Jō circa ipsaʒ hodie noueʒ mirāda sunt exhibita indubitanter ab oībus catholicis tenenda. Primuʒ est oīmoda consolatio. scʒ per angelum a deo missum q̄ eam reuerēter salutauit. Secūdum est apostoloꝝ omniū congregatio. s. per angelos qui eos per iudeā dispersos ɔgregauerunt ad hostiū virginis. Tertiuʒ est sine dolore cōsummatio. s. vt sine dolore moreret̄. Quartum est sepulture in valle iosaphat preparatio. similis sepulture xp̄i de nouo cōstructe. Quintū est exequarum deuotio. s. per iesum, τ eos q̄ cū eo aduenerant τ per apostolos. Sextum est christi τ totius curie celestis obuiatio. scʒ post tres dies sue mortis. Septimū est iudeoꝝ persecutio volentiū feretrum euertere τ corpus illud cōburere. Octauū est miraculoꝝ choruscatio circa eos qui manus ad feretruʒ applicauerunt. Nonuʒ est in anima τ corpore simul assumptio ex eis que christus contulit cū apostolis super hoc. vt patet in legendis ex dictis sancti Cosme Johannis Damasceni. τ Augustini.

Quinto Maria optimā partem elegit legis spiritalis.

Sciendum ꝙ angeli habent quattuor proprietates. scilicet caritatem. virginitatem. humilitatem. τ ministerium. Eodem modo beata virgo tria prima habuit. Bern̄. Beata virgo in montana cum festinatione abijt: τ hic fuit virginis ascensus: vt difficile rumperetur funiculus triplex. Feruebat siquidem in querenda gratia caritas. Splendebat in carne virginitas: τ obsequio eminebat humilitas. hec ille.

¶ De ministerio ipsa dicit. Eccl'.xxiiij. In ha-
bitatōe sctā corā ipso ministraui. Propterea
ipa hodie honorabil'r celos ascēdit. Hieron̄.
Quis illud cogitare sufficiat ꝙ gl'iose hodie
regina mundi precesserit. Quāto deuotiōis
affectu tota in eius occursum celestiū legio-
nū ꝓdierit multitudo. Quātis ad tronū gl'ie
canticis sit deducta: ꝙ placito vultu: ꝙ sere-
na facie: ꝙ diuinis amplexibus a filio sit su-
scepta. ⁊ super oēm creaturā exaltata. Hodi-
erna die credendū est militiam celoꝝ festiue
dei genitrici obuiā aduenisse: eācꝫ ingēti lu-
mine circūfulsisse. ⁊ vsqꝫ ad tronuꝫ gl'ie cum
laudibus ⁊ cāticis spūalibꝰ ꝑduxisse. celesteꝫ
quocꝫ militiā hierl'm tūc ineffabili leticia ex-
ultasse. ⁊ iocūdatā ineffabili caritate ⁊ oī gra-
tulatione iubilasse. hec ille. In eiꝰ aūt ascen-
su angeli infime hierarchie ꝓponūt qōnē an-
gelis medie hierarchie: dicētes illud. Canti.
iij. Que est ista q̄ ascendit ꝑ desertū sicut vir-
gula fumi ex aromatibꝰ mirre ⁊ thuris ⁊ vni-
uersi pulueris pigmētarij. Qđ exponēs Hie-
ron̄. de btā ꝟgine dicit sic. Sicut virgula fu-
mi q: ğcilis ⁊ delicata: q: diuturnis extenua-
ta disciplinis ⁊ cōcremata tota incēdio pij a-
moris ⁊ desiderio caritatis. Uirgula inq̄t fu-
mi ex aromatibꝰ: q: repleta multis erat virtu-
tum odoribus manās ex ea fragrabat odor
suauissimꝰ in spiritibꝰ angelicis. Ascēdebat
aūt de deserto p̄ntis seculi ꝟga de radice iesse
olim exorta. Sed mirabanꝛ electorū aīe pre
gaudio: q̄ nā esset q̄ etiā cūctoꝝ meritoꝝ ꝟtu-
tibꝰ angeloꝝ vinceret dignitatē. hec ille. Nūc
ascensuꝫ decoris admirātes āgeli medie hie-
rarchie ꝓponūt qōnem angelis suꝑioribꝰ di-
centes illud. Cant. vi. Que est ista q̄ ꝓgredi-
tur quasi aurora cōsurgēs pulcra vt luna. ele-
cta vt sol. terribilis vt castroꝝ acies ordinata
quasi aurora fuit virgo nascēdo. pulcra vt lu-
na cōcipiēdo: s̄ vt sol refulgens in corꝑe gl'i-
ficato. Bern̄. Tota cōglomeraꝛ angeloꝝ fre-
quētia. vt videat reginā sedentē a dextris ꝟ-
tutis dei in vestitu deaurato in corꝑe semper
glorificato circūdata varietate. hec ille. Eun-
dē ascensum admirātes angeli supreme hie-
rarchie ꝓponūt qōnē oībus electis. dicētes
illud. Cant. viij. Que est ista que ascendit de
deserto delitijs affluens innixa suꝑ dilectuꝫ
suū. Bern̄. Quid in delitias dixerim virgini-
tatis decus: cū munere fecūditatis. humilita-
tis insigni distillantē sinuꝫ caritatis. miseri-
cordie viscera. plenitudinē gr̄e. prerogatiuaꝫ
glorie singularis. Hec est cuius salutationis
vox ⁊ ipsos exultare facit ī gaudio quos ma-
terna adhuc viscera claudūt. ꝙ si paruuli nec-
dum nati aīa liquefacta est. vt maria loquu-
ta est. q̄d putamꝰ q̄ nā fuerit illa celestiū exul-
tatio: cū ⁊ vocē audire ⁊ videre faciē: ⁊ eiꝰ btā
frui p̄ntia meruerit. hec ille.

¶ Sexto Maria optimam

partē elegit legis finalis. Nam in vltima re-
surrectiōe beatificabunꝛ nō solū aīe: sed etiā
corpora electoꝝ. Btītudo eī hꝫ q̄ttuor ꝑtes
Una est angeloꝝ: ⁊ hec est cōpleta. Secūda
est aīarum: ⁊ hec est imꝑfecta. Tertia est ele-
ctoꝝ in nouissimo die. Quarto est filij dei ꝙ-
tum ad corpus ⁊ aīam. Et hāc partē elegit be-
ata virgo hodie. Nam euacuatū est celū quat-
tuor vicibus. ¶ Primo qn̄ xp̄us descendit in
vteruꝫ virginis. tunc em̄ tota trinitas ⁊ oēs
angeli associauerunt xp̄m in incarnatione.
¶ Secūdo qn̄ xp̄s instituit corpus ⁊ sangui-
nē suū sub sacr̄o in cena. ¶ Tertio in die ascē-
tionis xp̄i. tūc em̄ nullus angelus in celo re-
mansit: sed omēs obuiauerūt sibi. ¶ Quarto
in assumptione beate virginis ad gloriā dei.
Ad quam nos perducat ⁊c̄. Amen.

¶ In festo sctī Bernardi abbat. s̄mo. xlvij.

Lucerna fulgoris il-
luminabit te. Luce. xi. ⁊ in euā-
gelio hodierno. Apocal'. xxi. d'r
sic. Unus de septē angelis ōndit mihi ciuita-
tem sctām hierl'm descēdentē de celo h̄ntem
claritatē dei. Et ciuitas illa nō eget sole necꝫ
luna vt luceant in ea. Nam claritas dei illumi-
nabit eā ⁊ lucerna eius. hec ille. Suꝑ quo ta-
lem moueo qōnem. vtrū btūs Bernardus ec-
clesiam militantē vere illuminauit ꝑ sapiām
quā a deo sincere impetrauit. Ad istā qōnē
r̄ndent duo doctores. Primꝰ est Salomō.
Eccl'. l. dicēs sic. Quasi stella matutina in me-
dio nebule: ⁊ quasi luna plena in diebꝰ suis
lucet. ⁊ quasi sol refulgens. sic iste effulsit in
tēplo dei. Secūdus est Matheus. v. ca. di-
cens sic. Necꝫ accendūt lucernā ⁊ ponūt eaꝫ
sub modio: sed super cādelabrū vt luceat oī-
bus qui in domo sunt. Sciendū ꝙ inter ba-
bylonem ⁊ hierl'm nulla pax est: sed guerra
ꝯtinua. Unaquecꝫ em̄ habet suū regē. Rex
hierl'm est xp̄s iesus. Rex babylonis est dy-
abolus. Xp̄s regnat cum iusticia. dyabolus
cum malicia. Rex babylonis conaꝛ seduce-
re per spūs īmundos ministros suos quos
potest de ciuibus hierl'm vt faciat eos seruire

Iniquitati ad iniquitatem. Et sic eos ad ba-
bylonem trahat Unde cum spūs misericor-
die cōstitutus speculator super muros hieru
salem videret trahi vnū de ciuibus suis nū-
ciauit xp̄o regi captam predam in babylonē
duci. Xp̄us vero aduocauit spiritū timoris
strennuū militem in talibus cui iussit vt redu
ceret ad se captam predam. Qui promptus
exequi imperata concito hostes persequitur
⁊ factus est in auribus eorꝝ sonus tanꝙ ad-
uenientis spūs vehementis. Timor enī sup
eos intonuit ⁊ ad vocem virtutis eius omne
robur hostium contremuit quos vtiqꝫ in fu
gam conuersos, timor ipsos persequutus est
⁊ ereptum conciuem reducebat ad propria.
Unus autem ex aduersarijs .s. spūs tristicie
non erat cū eis quando venit timor cūqꝫ cer
neret socios tam turpiter fugientes exiuit ab
insidijs in quibꝰ latebat. a quibꝰ audita cau-
sa fuge: quoniā timor obprobrium induxerat
super eos. nam timor ⁊ tremor venerunt su-
per nos ⁊ contexerunt nos tenebre. ecce elō
gauimus fugientes ⁊ mansimus in solitudi
ne confortauit eos dicens: nolite expauesce-
re. scio enī quid facto opus sit. Ibo. ⁊ ero spi-
ritus mendax in angulis semitarum. amictū
me simulabo timoris. Noui hunc spiritū nō
est vi aggrediendus sed simulatiōe. vos au-
tem expectate finem. Fecit vt dixerat ⁊ capto
viarum compendio timorem precessit refle-
ctensqꝫ iter per viam qua gradiebatur obuia-
uit timori quem sub pretextu doloris conci-
uis erepti iniqua: sed amica immiscens collo-
quia seducere cepit. Timor vero simulationē
non aduertēs velut ouis que perierat seque
batur spm̄ tristicie bono ⁊ innocenti animo.
⁊ nesciebat qm̄ de perditione ipsius agebatur.
ꝓpe enī erat vt spm̄ timoris ⁊ conciuem ho
minem in foueā desperationis precipitaret.
psal. Tota die contristatus ingrediebar. qm̄
lumbi mei impleti sunt illusionibus: ⁊ nō est
sanitas in carne mea. afflictus sum ⁊ humili
atus sum nimis rugiebam a gemitu cordis
mei. Sed misericordia speculator hoc vidēs
indicat xp̄o regi quid agatur. Rex autem subi
to iussit vocari vnū de militibus suis .s. spem,
quē cum equo desiderij ⁊ ense leticie in auxi-
lium iubet accelerare timoris. Spes vero fi-
delissimus miles ad imperiū regis egrediēs
cū peruenisset ad locum certaminis vibrans
ensem leticie spm̄ tristicie effugauit amboſqꝫ
in terrā pstratos ⁊ deiectos erexit ps̄. Scdm̄
multitudinem doloris in corde meo ꝯsolatio
nes tue letificauerūt aīam meam. Sicqꝫ libe-
ratū conciuē ⁊ impositum equo desiderij. ps̄
Dn̄e ante te om̄e desideriū meū. spes prece
dēs trahebat funiculū ꝓmissionū celestiū ⁊
timor sequēs vrgebat cū flagello facto de re
sticulis pctōꝝ suppliciorꝝ infernalium. Ibat
igitur volūtarius equus hinc tractus ⁊ inde
cōpulsus. ps̄. Ut iumentū factus sum apud
te ⁊ ego semper tecū. Sed in tam rapido cur
su timendū ei fuerat ab incursu. Collegerūt
itaqꝫ milites babylonij ꝯsiliū dicētes. Quid
facimus. qꝛ hic homo sic euadit quē tā securi
possidebamus. Defecit gaudiū cordis nostri
versus est in luctum chorus noster: quō plau-
sus inferni versus est in planctū. Cecidit co-
rona capitis nostri ve nobis: quoniā per so-
los duos milites .s. timorē ⁊ spem factum est
gaudium magnū in illa ciuitate hierl'm super
sui liberatione cōciuis. Quomodo perijt ver
sutia diabolice malicie. vnus aūt ex eis neq-
or ceteris .s. fraus cū sceleris huius esset opi
fex ꝓphanū intulit cōsiliū dicēs. Vos nescitis
quicꝙ nec cogitatis q̇s modus ad capiēdum
eū sit. ⁊ captus difficilius eripiatur. Vos ergo
a longe me sequamini: ego me in angelū lucis
trāsformabo vt ignaros mei tanꝙ aduenas
⁊ pegrinos docendi simulatiōe decipiā. Qui
dicūt illud psal. Aduena ego sum apud te ⁊
peregrinus sicut oēs patres mei. In hūc ita-
qꝫ modū fraude posita iter accelerāt per pre
sūptionē meritorꝝ ⁊ vanā gl'iam atqꝫ letitiam
cū contēptu pximorꝝ peccatorꝝ exhortās eos
immundū q̇d ne tetigeris qm̄ non est tutū ha
bitare cū scorpionibꝰ. Sed misericordia spe-
culator regi nostro xp̄o annūciat venire q̇dā
hominē equo desiderij impositum: sed plusꝙ
oporteat properare eo ꝙ frenū ⁊ sella desit.
hostes aūt a longe persequūtur. alij vero tan
ꝙ inueterati malorꝝ viarū cōpendia captāt.
Ecce nūc vnū video in quo armorꝝ nostrorū
lucet effigies: a nobis tm̄ ille missus non est.
Expedit talē mittere q̇ puidus illum interro
get: noster an sit aut aduersariorꝝ. Porro rex
xp̄us cuius animū semper cura sollicitat ani
marū duos consiliarios eis mittit prudētiā.
⁊ tēperantiā. quorꝝ temperantia quidē equo
frenum discretionis imposuit. ⁊ spem mode
ratius incedere persuasit. Prudentia vero
timorem increpitans ⁊ arguens improbita-
tes eius de futuro cōmonuit. ⁊ equo sellam
circumspectionis apposuit vt non caderet a-
scensor eius retro. sed appodiaretur confusi
one ⁊ meditatione preteritorꝝ scelerum. Sta-

stiens quidem a dextris humilitatem. a sini-
stris vero patientiam ꝛ equanimitatē. Pre-
terea spes ꝛ timor dederunt calcaria. spes q̄-
dem in dextro pede posuit expectationē pre-
mij. timor vero in sinistro pede metum sup-
plicij. Facta mora cum aduesperasceret ꝛ in-
clinata esset iaꝫ dies rursus congregati sunt
hostes in multitudine vt dimicarent contra
eos. Itaqꝫ pauet timor ꝛ spes accelerat.
¶ Prudentia autem reuocat eos ad consili-
um dicens. Videtis quia dies precessit: nox
vero appropinquauit. ꝛ qui ambulat in tene
bris nescit quo vadit. Porro adhuc grandis
nobis restat via. neqꝫ parua est hostiuꝫ mul
titudo ¶ Est autem miles quidā regi nostro
fidelissimus. scꝫ iusticia quem ego noui: ha-
bens castrum ꝓpe nos positum: ꝛ ibi est fir-
missimuꝫ habitaculum quia in petra posuit
nidum suum. Itaqꝫ si placet diuertamus ad
eum: quia bonū erit nos illic esse. Placuit oī
bus consilium prudentie. ꝛ cum ab ea quesi-
uissent ducem itineris ait prudentia. Ratio
armiger meus precedet nos. est enī gnarus
viarum ꝛ notus iusticie: vtpote consangui-
neus eius. Sic igitur ꝓcedente ratione: cete-
risqꝫ subsequentibus anteuenit ratio ꝛ salu-
tata iusticia nunciauit hospites aduentare.
Justicia autem perquirit qui sint: vnde ꝛ ad
quid veniant. Cumqꝫ rem cognouisset: hyla-
ri vultu surgens. cum paucis occurrit ꝛ obui-
auit eis susceptamqꝫ animam ab equo depo
suit. ꝛ in penetralibus domus sue pauidam
collocauit. dicens illud psal. Quis est homo
qui vult vitam: diligit dies videre bonos phi.
li. tu. a ma. ꝛ la. tu. ne lo. dolum diuer. a ma. ꝛ
fac bonum. Interea quidem hostilis insequi
tur exercitus. ꝛ castrum vndiqꝫ obsidens per
uestigat si q̄s forte pateret ingressus ꝛ tanq̄
leo rugiens circuit querēs quē deuoret tero
ria figens. ꝛ excubias ordinans ne quis in-
gredi aut egredi valeat. vt mane facto instru
ctis machinis muros diruāt ꝛ irruant super
eos. Interim timor sollicitus ꝛ minime secu
rus cōmilitones excitat ꝛ iusticiam conuenit
de munitione loci ꝛ preparatione armoꝝ sci
citat̄ ne forte sustentationi deficiant alimē-
ta. Justicia respondit. Situs loci vt aduerte-
re potestis saxosus est ꝛ inaccessibilis: nec ar
ma: nec machinas inimicoꝝ timet: sed q̄ ari
dus est ꝛ saxosus. paucos habet indigenas
quos duro cibo panis ordeacei vtcūqꝫ sustē
tat: ꝛ nunc quidem supersunt nobis quinqꝫ
panes ordeacei ꝛ duo pisces. Timor ait. S

hec quid sunt inter tantos? Cepit ergo mag
pauere ꝛ tedere: ꝛ arguens animaꝫ ꝙ ab eq̄
descendisset: hoc sepius memorabat. Nouis-
sima hominis illius esse peiora prioribus.
Equus enī ille cursu prepeti festinus aduola
bat. nūc solius rōnis ductui cōmissus est. Si
quidē ꝓpe iam erat vt aduersus spem cōtra
ria sentientē timor insurgeret: sed tēperantia
prudētiā aduocauit. Acersita itaqꝫ prudētia
īprobitatē timoris obiurgās inq̄t. O timor
in aduersarios tuꝰ mucro nūc deseuiat. Nescis
q̄ rex noster rex ꝟtutū est. dn̄s fortis ꝛ po-
tens dn̄s potens in prelio? Eat igit̄ nūcius
q̄ suas ei necessitates expōat. adiutoriū flagi
tet: ꝛ auxiliatorē adducat. timor ait. Quis ire
poterit? Tenebre operiūt terrā. ꝛ muros ob-
sidet hostiuꝫ ꝓuigil multitudo. ꝛ nos ignari
vie sumus tanq̄ in regionē longinquā positi
Aduocant igit̄ hospitem suū iusticiā. Si q̄d
inq̄unt potes adiuua nos. Quibꝰ illa ait. Bo
no ac forti aīo estote: q̄m est mihi fidelissimꝰ
nūcius regi optime notus ꝛ curie. s. oratio: q̄
in secreto noctis silentio. per occultas ꝛ sibi
ignotas semitas archana celi penetrare ꝛ cu
biculū regis adire. ꝛ opportuna importunita
te piū regis animū flectere non indoctus est
supplicatione miserabili laborātibus auxiliū
solitus est impetrare. Eat itaqꝫ ille si placet.
ecce enī presto est. Cūqꝫ r̄ndissent om̄es pla
cet. prudentia quid regi insinuet dictāte. Ju-
sticia ꝟo vt fideli̇̄t agat ꝛ ne vacuꝰ reuertat̄ ꝓ
cipiēte. ceterisqꝫ ꝛ maxīe timore vt iter acce-
leret deprecātibꝰ ꝑ occultos quosdā muri exi
tus orō dimissus ē. At ille hostiū cuneos pe
netrās securus: oī alite velocior. in momēto
ꝛ in ictu oculi vsqꝫ ad portas ciuitatis noue
hierl̄m ꝑuenit. quas cū clausas reperisset pul
sauit. ianitoribꝰ q̄dem egre ferentibꝰ ꝙ intē
peste noctis silētio ciuitatē repleret clamori-
bus. ꝛ ipsi regi īportunꝰ esse nō verebat̄. At
ille ꝑseuerabat pulsans ꝛ āpliꝰ loq̄bat̄. Ape
rite mihi portas iusticie ꝛ ingressus in eas cō
fitebor dn̄o regi ꝫm multitudinē doloꝝ meo
rum qui sunt in corde meo. Justicia eniꝫ me
misit ad vos vt introducar ad regeꝫ quia ad
ipsum habeo mandata que proferam. Dum
sic gemit oratio expergefactus rex cū cōmili-
tonibus suis ait. Vox turturis audita est in
terra nostra. Cūqꝫ cognouissꝫ ipsuꝫ eē nūciū
iusticie eū introduci ꝓcepit. Itaqꝫ oratio in
gressa adorauit deum ꝛ dixit Domine rex in
eternum viue. Cui rex ait. Recta ne sunt om
nia circa dominū tuuꝫ ꝛ q̄ illius sunt? At ille

respondit. Recta dñe vestri grã. Porro vnũ
est necessariuz. Seruus ille vester a cornib⁹
inimicorum ad imperium regis ereptus di-
uertit ad militem vestrũ dñm meũ. Sed dñe
mi rex terra illa australis ꝛ arens est ꝛ cibũ
nõ habet. Det itaq3 dñs meus rex benedicti
onem: ꝛ terra nostra dabit fructũ suũ. Sz cõ
gregati sunt hostes in multitudine vt dimi-
cent cõtra nos. Da nobis dñe auxilium de tri
bulatione: qꝛ nõ est alius q̃ pugnet ꝑ nobis
nisi tu deus noster. Ecce quez manus tua po
tenter de principib⁹ tenebrarũ eripuit. clamat
ad te in toto corde suo. in suspirijs multis. in
singultibus. in lachrymis vt mittas ei auxili
um de sctõ. exaudi dñe. placare dñe. attende
ꝛ fac. ꝛ mitte liberatorẽ ꝛ ꝓpugnatorem ne-
quãdo dicant hostes vbi est de⁹ eius rapien
tes quẽ eripuit dextera tua. ꝛ fit captura no-
uissima peior priore. q̃ vtilitas est in sanguĩe
tuo dum descendit in corruptionẽ. libera euz
dñe vt cõfiteatur nomĩ tuo. qꝛ in inferno nõ
cõfitebitur tibi. Tũc rex cui⁹ natura bonitas
est motus his lachrymis ait. Quẽ mittem⁹?
Ad quem charitas ait. Ecce ego: mitte me.
Rex aũt querebat de socijs. Charitas dome
sticam sibi rñdit sufficere familiã. vno tm̃ co-
mite. s. btõ bernardo ei⁹ igne succenso cõten-
ta cui pre alijs reuelata sunt secreta celestia.

¶ Quattuor nãq3 precipue sibi reuelata fue-
runt. ¶ Primo die natiuitatis dñice puer Je
sus sibi apparuit quasi iterũ ante oculos ei⁹
ex vtero matris nascens. ¶ Secũdo gloria be
atorum. Nã cũ sanct⁹ Malachias defunctus
esset: ꝛ missa ꝑ defunctis cantaret. ei⁹ gloria
sancto bernardo reuelata ẽ. ¶ Tertio noticia
futuroꝝ. multa eñ futura ꝓuidit. sicut ptz in
Gerardo fratre suo cui suã conuersionem p̃-
dixit. ¶ Quarto sciẽtia scripturarũ quã q̃dez
nõ habuit ꝑ magri eruditionẽ. sed aut ꝑ orõ
nem ꝛ meditationẽ. qm̃ q̃cquid in scripturis
didicerat maxĩe in agro ꝛ in siluis meditan-
do ꝛ orãdo se accepisse cõfessus est. aut ꝑ di-
uinã reuelationẽ. qꝛ vt dicit in canticis. Duz
q̃dã retineret q̃ alias didicerat. audiuit vocẽ
dicentẽ sibi donec istud tenueris aliud nõ ac
cipies. Itaq3 charitas nobili comite. s. beato
bernardo. ꝛ ingenua familia. s. gaudio. pace.
patientia. longanimitate. bonitate. benigni-
tate. mansuetudine circũdata. velut dux insi-
gnis egredit̃. certusq3 de victoria. signo triũ-
phali erecto. primã ꝑtransijt. secũdamq3 ini-
micoꝝ custodiam. Cũq3 ꝑuenisset ad portaz
vltro ei aperta est. ad cui⁹ ingressum facta est
leticia magna in oppido. ꝛ cũ suadente gau-
dio vociferarent oẽs ꝛ acclamarent. exortus
clamor exterioꝝ castra ꝑterruit. Et illi. Que
est inquiũt vox ista exultationis in auribus
nostris in tabernaculis iustoꝝ de castris isrl̃.
Nõ sic fuit heri ꝛ nudiustertĩ⁹. forte venit eis
auxilium ꝛ impetũ faciẽt in nos. Fugiamus
israelem qm̃ dñs pugnat ꝑ eis contra nos.
Interim charitas more suo igne succensa or
dinari exercitũ iubet ꝛ portas aperiri. et ini-
micos in fugam cõuertit. aperte denũcians.
Vadam ad portas inferi. Sicq3 vno impetu
vniuersus ꝓcedit charitatis exercit⁹ quos ba
bylonij nõ ferentes fugiũt. sed nõ effugiunt.
Cadũt eñ a latere timoris mille ꝛ a dextris
charitatis. x. milia. vt aut arcerẽtur deinceps
ab inuasione ciuis hierl̃m. Btũs bernardus
circa oppiduz iusticie domũ Clareuallẽsem:
cisterciẽsis ordinis edificauit. in qua velut lu
cerna ardens effulsit ꝛ insidias inimicoꝝ cõ
fudit. De quo Apoc. iij. dicit̃. Qui vicerit sic
vestietur vestimẽtis albis ꝛ nõ delebo nomẽ
eius de libro vite. ꝛ cõfitebor nomẽ ei⁹ coram
patre meo. ꝛ coram angelis eius. Induebat̃
aũt btũs Bernardus vestimentis albis pu-
ritatis ꝛ innocentie. succensus igne charita-
tis. ad quã om̃s ciues hierl̃m accendebant.
ꝓpterea dicit ṽbum ꝓpositum. Lucerna ful
goris illuminabit te.

¶ Lucerna fulgoris illuminabit te. O

Diues per liberalitatem.
Carnalis per castitatem.
Fidelis ꝑ obedientie mobilitatẽ
Princeps per constantiam.
Inimice per patientiam.
Deuote per beniuolentiam.
Simplex per gratiam.
Laice per prudentiam.
Religiose ꝑ temperantiam.
Professe per subiectionem.
Apostata per reuocationem.
Temptate per exhortationem.

¶ Primo btũs Bernardus

sicut lucerna fulgoris illuminabit te. o diues
ꝑ liberalitatẽ. Sciendũ ꝙ q̃tum ad res tẽ-
porales incidit q̃stio inter viros religiosos ꝛ
mũdanos. Quid est meli⁹: an diuitias retie
re vel ꝯtẽnere? Religiosi dicũt ꝙ meli⁹ est di
uitias ꝯtẽnere. Et sup hoc adducũt duas le-
ges. Unã euãgelicã. Math. xix. Vade ꝛ ven
de oĩa q̃ habes et da pauperibus ꝛ habebis
thesaurũ in celo. Aliã aplicam. i. Thimo. vi.

Qui volunt diuites fieri incidũt in tẽptatio-
nẽ ⁊ in laqueũ diaboli ⁊ desideria multa que
mergunt hoīem in interitũ. Mũdani dicunt
ꝙ melius est diuitias retinere: q2 multe ele-
mosyne īde fieri p̄nt. Et adducũt sup̄ h̊ duas
leges. Unā euangelicā. Luce. xvi. Facite vo
bis ami. de mam. iniq̄. vt cũ defe. reci. vos in
eter. tabernacula. Aliam ap̄licam. ij. Coꝝ. ix.
Qui seminat in bñdictionibus de bñ. ⁊ me-
tet sicut scriptũ est. Dispersit dedit paupibus
iusticia ei⁹ manet in seculũ seculi. Judex aũt
xp̄s auditis allegatiōib⁹ vtriusqꝫ partis dat
sñiam interlocutoriā dicēs illud. Math. xix.
Diues difficile intrabit in regnũ celoꝝ. Et in
telligit̃ de illis diuitibus q̄ totũ coꝛ suũ in di
uitijs posuerũt. Jdeo monet ps̄. Diuitie si af
fluant nolite coꝛ apponere. Berñ. sermone
iiij sup̄ cantica declarat dicēs. Filij adā gen⁹
auarum. q̄d vobis cũ terrenis diuitijs q̄ nec
vere nec vestre sunt. Aurũ ⁊ argentum vere
terra rubea est ⁊ alba quā solus hoīm erroꝛ
facit: aut magis reputat p̄ciosa. Deniqꝫ si ve
stra sunt tollite ea vobiscum. Camelus vnũ
solũ pondus hꝫ. diues duo. Unũ terrenaruꝫ
possessionũ: aliud pctōꝝ. primũ in moꝛte de-
ponit̃. Aliud velit nolit moꝛiens retinet̃: nisi
ante moꝛtem deponat̃. Uere ergo diuitie nō
opes sunt: sed virtutes quas secuꝫ cōscientia
poꝛtat vt in perpetuũ diues fiat. hec ille. ¶ Ter
renas diuitias docuit btũs Bernardus ɔtē
nendas quadrupliciter. ¶ Primo seculi dere-
lictione. Nam in burgundia castro fontanis
ex nobilibus valde ⁊ religiosis parentib⁹ oꝛ-
tus est. Cuius mater vt ipsum partu edidit.
manib⁹ p̄p̄ijs deo obtulit. alienis vberibus
ipsum nutriri refugiens: quasi cũ lacte mater
no materni quodāmō boni infundens ei na
turam. quē cibis grossioꝛibus pascens conti
nuo ad heremũ transmisit qui anno. xxij. eta
tis sue cũ socijs plusq̄ȝ triginta oꝛdinē cister-
tiensiuꝫ est ingressus. Secũdo in fratris cō
uersione. Nam cũ Bernardus fratres suos
conuertisset. qui erant numero quattuoꝛ: vt
domũ paternam egrederent̃. Guido primo
genitus aduertens Uiuardum fratem suuꝫ
minimũ adhuc puerũ in platea ludentē cum
pueris. Eya inquit frater Uiuarde ad te res
picit om̄is terra possessionis nostre. Cui nō
pueriliter puer r̄ndit. Uos ꝗ celũ habebitis.
⁊ mihi solũmodo terraꝫ relinquitis. Non ex
equo diuisistis. Modico itaqꝫ tempoꝛe cum
patre remansit: sed fratres postmodũ sequu
tus est. Tertio in soroꝛis redargutione. Nā
pater eius qui solus domi remāserat: ad mo
nasterium beati Bernardi iuit. ⁊ ibideꝫ post
aliquod tempus in senectute bona decessit.
Soroꝛ auteꝫ in seculo nupta cũ diuitijs ⁊ de
litijs seculi periclitaret̃ fratres suos cũ comi
tatu ⁊ apparatu superbo visitatura ad mo-
nasteriũ venit. Quā btũs Bernardus grauis
sime increpauit ꝙ esset rethe diaboli ad ani
mas capiendas. ⁊ stercus inuolutũ: ⁊ similia
Jlla autem in lachꝛymas resoluta sic repen-
te mutata est. vt in medio seculi vitam duce-
ret heremiticā: ⁊ ab om̄i seculo p̄sus se face-
ret alienā que tandem monasteriũ intrauit.
¶ Quarto in fragiliũ cōpassione. Nam cuꝫ q̄
dam abbas p̄ vno cenobio construendo sex
centas marchas argēti beato Bernardo mi
sisset quas p̄edones a ferētib⁹ vi abstulerũt
ait. Benedictus deus qui nobis pepercit ab
onere: sed ⁊ illis qui tulerũt leuius parcendũ
est. Tum q2 humana cupiditas sustulit. Tuꝫ
q2 magna pecunia: magna tēptatio fuit. Un̄
potest merito dicere illud ps̄. Paraui lucer-
nam xp̄o meo. Sicut em̄ xp̄s habebat in dex
tera sua stellas septē. ⁊ erat in medio septeꝫ
candelabroꝝ aureoꝝ. vt dicit̃. Apocal. i. Sic
btũs Bernard⁹ erat velut lucerna in medio
septē stellarũ. q̄m̄ conuertit patrem suũ ⁊ q̄n
qꝫ fratres suos ⁊ soroꝛē suam ⁊c̄.

¶ Secũdo btũs bernardus

sicut lucerna fulgoꝛis illuminabit te. o carna
lis per castitatem. ¶ Sciendũ ꝙ inter viros
sp̄ũales ⁊ carnales incidit questio. Quid est
melius. An castitatem seruare: vel matrimo
niũ contrahere. Respondent viri sp̄ũales ꝙ
melioꝛ est castitas p̄pter duas leges. Una
est euangelica: per quaꝫ suadetur matrimo-
nia abijcere: ⁊ castitatem seruare. Mat. xix.
Omnis qui reliquerit domũ aut patreꝫ aut
vxoꝛem p̄pter nomen meum centuplum ac-
cipiet ⁊ vitam eternam possidebit. Alia est
ap̄lica. i. Coꝝ. vij. Qui matrimonio iungit vir
ginem bene facit. qui autem nō iungit meli⁹
facit. Respondent viri carnales ꝙ melius ē
matrimoniũ p̄pter duas leges. Una est euā
gelica. Mat. xix. Quos deus cōiunxit homo
nō separet. Hec autem ɔiunctio facta fuit in
paradiso. Geñ. ij. Crescite ⁊ multiplicamini
⁊c̄. Alia est ap̄lica. i. Thimo. v. Uolo autem
iunioꝛes nubere ⁊ filios p̄creare. Judex vo
xp̄us super hoc dat sñiam interlocutoriā di-
cens. Luce. xix. Filij hui⁹ seculi tradũt ad nu
ptias. Jlli vero qui digni habētur illo seculo

neq; nubent neq; nubentur: quasi dicat. Illi q̄ volunt habere cõsolationes suas in mundo: vxores ducant. Illi vero qui solum volũt placere deo vxores nõ accipiant. Bern̄. in ep̄la ad Henricũ senonẽsem ep̄m dicit. Quid castitate decorius? que mundũ de ĩmundo conceptũ semine. de hoste domesticum angeluz deniq; de hoĩe facit. Differunt quidem inter se pudicus homo ⁊ angelus. sed felicitate nõ ꝟtute. Sed ⁊ si illius castitas felicior: huius tamen fortior esse cognoscit. Sola est castitas que in hoc mortalitatis loco ⁊ tempore statum quẽdam immortalis glorie representat. sola inter nuptiarum solẽnia morem beate illius vẽdicat regionis. in qua neq; nubũt neq; nubuntur. prebens quodãmodo terris celestis iam illius conuersationis experientiam. Uas interim fragile qđ portamus, in quo ⁊ crebro periclitamur. tenet castitas in sanctificationem. ⁊ instar odoriferi balsami quo condita cadauera incorrupta seruantur sensus ipsa ⁊ artus continet ⁊ constringit ne dissoluantur in ocijs: ne corrumpant in desiderijs: ne carnis voluptatibus computrescãt hec ille. ¶ Castitatẽ mentis ⁊ carnis beatus Bernardus ꝯseruauit quadrupliciter. ¶ Primo per mortificationẽ. Cum em̄ in quãdam feminã oculos diutius defixisset in seipso erubuit, ⁊ in stagnuz gelidarum aquarũ tandiu permãsit donec pene exanguis effectus per gratiã dei a calore carnalis cõcupiscentie totus refriguit. Secũdo per alienationẽ. Cuz em̄ puella quedam in lectũ eius se nudaz iniecisset. cũ om̄i pace ⁊ silentio ipse eidem cessit ⁊ in latus alterũ se cõuertens dormiuit. cũq; ĩmobilis ⁊ alienus persisteret. misera illa atq; impudentissima erubuit: ⁊ mirans aufugit. Tertio per excitationez. Nam matrona q̄daz in cuius domo hospitabat vehemẽter in cõcupiscentiã eius exarsit. Cũq; impudenter ipsa lectum Bernardi quereret. vsq; tertio ptin⁹ ille exclamauit. Latrones. latrones. Improba mulier sic repulsa vix tandez metu vel desperatiõe deuicta cessauit. Quarto per excõicationem. Apud equitaniã mulier quedam a demone incubo petulanter vexabatur fere sex annis. Quod vt sanctus dei comperit baculum suũ mulieri tradidit in lecto ponendũ. cũq; demon ad cubile nequiret accedere: grauiter mulieri cõminabatur. Uir autem dei conuocato populo accensas candelas in manibus tenente: demonem illum excõicauit. ⁊ accessum ad illam mulierem deinceps interdixit: sicq; mulier liberata est ab hm̄oi illusione. Ideo dicitur. Luce. xi. Sint lumbi vestri precincti. ⁊ lucerne ardentes in manibus vestris.

¶ Tertio btũs bernardus sicut lucerna fulgoris illuminabit te, o fidelis per obedientie mobilitatem. Sciendum ꝙ inter fideles quantũ ad animam incidit questio. Quid ẽ melius: an habere fidez magnã an opera magna? Rñdent quidam ꝙ melius est habere fidem magnã. ⁊ hoc ꝓpter duas leges. Una est euangelica. Mat. xvij. Si habueritis fidez sicut granũ sinapis. dicetis monti huic transi hinc: ⁊ transibit: ⁊ nihil impossibile erit vobis. Alia est apostolica. Heb. xi. Sine fide impossibile est placere deo. Rñdent alij ꝙ melius est habere opera magna: propter duas leges Una est ꝓphetica. psal. Labores manuũ tuaruz quia manducabis beatus es ⁊ bene tibi erit. Alia est apostolica. Iaco. ij. Uis scire o homo inanis ꝙ fides sine operibus mortua est. Abraam pater noster: nõne ex operibus iustificatus est. Iudex autem xp̄us dat sententiam interlocutoriaz dicens. Mat. vij. Non oĩs q̄ dicit mihi dñe dñe intrabit in regnuz celorũ: sed qui facit voluntatem patris mei. Illi dicunt bis dñe: qui credunt corde ⁊ confitent ore. Isti non intrabunt nisi dicant tertio. i. opere. Unde sequit Sed qui facit voluntatem patris mei. Ber. in sermone pasce dicit. Fide siquidem in dei filios adoptamur: fidem in nobis mundus odit atq; persequitur fide ⁊ vincitur. Porro fides sine operibus mortua est in semetipsa. Nec mirũ videri potest si nequaq̄ vincit qui nec viuit quidem. Queris q̄ nam sit viuida ⁊ victoriosa fides? Illa sine dubio per quã xp̄s habitat in cordibus nostris. Xp̄us em̄ vita ⁊ virtus nostra est. Tãdiu xp̄s in nobis viuit: q̄diu viuit fides. Et postq̄ fides nostra mortua est quodãmodo xp̄us mortu⁹ est in nobis. Porro fidei vitã opera attestãtur. Sicut em̄ corporis vitã ex motu suo dignoscimus: ita ⁊ fidei vitam ex operibus bonis. hec ille. Btũs Bernardus fidez cum operib⁹ docuit quadrupliciter. Primo per ꝓtestationẽ. cũ em̄ adhuc puerul⁹ graui dolore capitis egrotaret veniẽtem ad se carminatricẽ vt dolorẽ suis carminib⁹ mitigaret. ꝓtestãs fidez iesu xp̄i ipsuz liberare indignãs repulit: q̄ ꝯtinuo se plene sanatũ inuenit. Secũdo per predicationẽ. Cuz semel populo predicaret. ⁊ oẽs

verba eius attente ac deuote susciperēt eius
animo talis irrepsit tēptatio. Vere nūc opti
me predicas: ꝛ ab om̄ibus libēter audiris ꝛ
sapiēs ab om̄ibus reputaris. Aduertēs au-
tem hanc esse malignā tēptationez. nutabat
animo an ꝓcederet vel desisteret. Statim di
uino cōfortatus auxilio ait tēptatori. nec per
te incepi: nec per te dimittam. Sicqȝ securus
predicationem vsqȝ in finem ꝓsequutus est
¶ Tertio per prohibitionem. Cum quoddam
monasteriuz quod vir dei construxerat occu-
passet muscarū incredibilis multitudo, ita vt
om̄ibus grauem molestiam inferrent. ille ait
Ego excōico eas. Mane autem om̄es pari-
ter mortuas inuenerūt. ¶ Quarto per exhor-
tationez. Cum em̄ vir dei exhortaret plures
nobiles qui eum visitaturi aduenerāt: vt sa-
cris diebus quadragesime a suis vanitatibꝰ
ꝛ lasciuijs desisterēt. ꝛ ipsi non acquiescerent
iussit eis propinari vinū dicens. bibite pocu
lum animarū. Quo hausto subito mutati re
cesserūt. ꝛ q̄ modicū tempus denegauerāt. to
tū tempus vite sue deo dedicauerūt ꝛc.

¶ Quarto btūs bernardus

sicut lucerna fulgoris illuminabit te o prin-
ceps per cōnstantiā. ¶ Sciendū ꝙ inter do-
minos ꝛ seruos incidit questio. Quid ē me-
lius: an dom̄iari alijs: an subdi alijs. Respō
dent humiles ꝙ melius est subdi alijs ꝓpter
duas leges. Una est euangelica. Luce. i. De
posuit potentes de sede ꝛ exaltauit humiles
Nam lucifer querens locū altissimū cecidit.
Adam de paradiso eiectus est. Pharao sub-
mersus est. Nabuchodonosor in bestiaz mu-
tatus est. Alia est aplīca. i. Petri. ij. Subie-
cti estote om̄i humane creature ꝓpter deum
q: sic est voluntas dei. Respōdent ambitio
si ꝙ meliꝰ est dn̄ari ꝓpter duas leges. Una
est diuina. Geñ. i. Faciamꝰ hominē ad ima-
ginem ꝛ similitudinem nostram ꝛ presit vni
uerse creature. Alia est apostolica. Ro. xiij.
Que a deo sunt: ordinata sunt. qui ergo po-
testati resistit: dei ordinationi resistit. Judex
autē xp̄s dat sententiā interlocutoriā dicens
Luce. xxij. Reges gentium dn̄antur eorum
ꝛ qui potestatē habēt super eos benefici vo
cantur. Uos autem non sic. Sed qui maior
est in vobis fiat sicut iunior. ꝛ qui precessor ē
sicut ministrator. Bern̄ in epl̄a ad Henricuz
senonensez episcopū dicit. Multi non tan-
ta fiducia ꝛ alacritate currerent ad honores
si se sentirent: ꝛ onere grauari metuerent.
Nec cum tanto labore ꝛ periculo quātūlibet
effectarent infulas dignitatum. Nunc vero
quia sola attendit gloria non pena. paruum
esse clericum erubescitur in ecclesia. Sese vi-
les existimant ꝛ inglorios qui quocūqȝ emi
nentiori loco non fuerunt sublimati. hec ille.
¶ Beatus Bernardus hanc ambitionem di
gnitatum contēnere docuit. quia cum a mul-
tis ciuitatibus electus esset in episcopum. s.
Janue ꝛ Mediolani. Respondit se non eē
suū: sed aliorum seruitio deputatum. Inter
principes aūt ꝛ tyrānos ecclesiā ꝑsequētes
fulsit per constantiam. sicut patet in duce eq̄
tanie qui cum ecclesiam persequeret: vir dei
post missam cum corpore christi ignea facie
ad eum exiuit dicens. Ecce ad te venit filius
virginis quem tu persequeris: resiste ei si va-
les. Statimqȝ ille ad pedes eius accessit. ꝛ ei
in om̄ibus obediuit. Legitur. ij. Regum. x.
ꝙ Dauid misit nuncios ad regē Amon. Sz
illi dimidiā barbā eis raserunt ꝛ vestes pre-
ciderūt. Dauid aūt exercitū fecit ꝛ eos cōtri-
uit. Nuncij Dauid sunt clerici ꝛ prelati. Filij
Amon sunt demones vel ṗncipes mali: due
ptes barbe sūt vita ꝛ sciētia: vel ordo ꝛ eccl'ia
stica bn̄ficia. Demones ergo dimidiā barbā
radunt quādo tollūt vitam ꝛ dimittūt scien
tiā. Tyrāni etiam mediam barbam radunt
quādo auferūt substantiam tēporalem ꝛ di-
mittūt eis ordinē clericalem. Sed Dauid q̄
interpretat manu fortis. i. bonus prelatus
debet habere audacem animū vt tales nō ti
meat. imperiosum verbum vt eos reprehen
dat ꝛ excōicationi subijciat. ꝛ fortem manuz
vt per brachiū seculare ipsos coherceat: ꝓut
fecit btūs Bernardus. de quo dr̄. Prouerb.
xxi. Non extinguet in nocte lucerna eius.

¶ Quinto btūs bernardus

sicut lucerna fulgoris illuminabit te o inimi
ce per patientiam. ¶ Sciendum ꝙ inter im-
perfectos ꝛ perfectos incidit questio. Quid
est melius, an diligere amicum vel inimicuz
Respondent imperfecti ꝙ melius est ama-
re amicum. propter duas leges. Una est di-
uina. Leuit. xxvi. Persequimini inimicos ve
stros ꝛ corruent coram vobis cadent inimi-
ci vestri in conspectu vestro gladio. respiciaz
vos ꝛ crescere faciam ꝛ multiplicabimini.
Alia est euangelica. Unde dicit Mathe. v.
capi. Audistis quia dictum est antiquis. Di
liges proximum tuum: ꝛ odio habebis ini-
micum tuū. Respondent perfecti ꝙ melius

est amare inimicū. ꝓpter duas leges. Una
est euangelica. Luce. vi. Si diligitis eos qui
vos diligunt: que vobis est grā? Nam ⁊ pec
catores diligentes se diligunt. Et si benefece
ritis his qui vobis benefaciūt: que est vobis
grā? Siquidem ⁊ peccatores hoc faciunt. A
lia est apostolica. Roma. xij. Si esurierit ini
micus tuus ciba illum. si sitit potū da illi. hoc
enī faciens carbones ignis congeres sup ca
put eius. Judex autē xps dat sententiā inter
locutoriam dicens illud Mathei. v. Ego au
tem dico vobis. diligite inimicos vestros. be
nefacite his qui oderunt vos. ⁊ orate p pse
quentibus ⁊ calūniantibus vos: vt sitis filij
patris vestri q̄ in celis est ⁊c. Bernardus su
per cantica dicit. Non abduci blanditijs: nec
seduci fallacijs: nec inimicitijs frāgi toto cor
de. tota anima tota virtute diligere est. hec il
le. Beatus bernardus inter inimicos eum
psequentes fulsit per patientiā. Nam patiē
tie genus solitus erat dicere tripartitū. s. ad
iniurias verborū ad dāna rerū ad corporis
lesionem. Hanc ipse his exemplis se habere
probauit. Cum enim cuidam epō amicabili
ter eum admonens quandam scripsisset epi
stolam: ille vehementer exacerbatus amaris
simam ei rescripsit eplām. in principio dicēs
Salutem. ⁊ nō spiritū blasphemie. tanq̄ ex
spū blasphemie illam scripsisset. Ad quē ber
nardus. Ego spm̄ blasphemie me habere nō
credo: nec maledixisse cuiq̄: nec maledicere
me velle scio. presertim principi populi mei.
Fuit etiam patiens ad contumelias verborū.
Cū enim quidā eū in maxilla percussisset. vir
dei circumdantes adiurauit: ne illū tangerēt
sed in pace abire dimitterent.

Sexto beatus bernardus

sicut lucerna fulgoris illuminabit te o deuote
p beniuolentiam. Sciendū q̄ inter pasto
res ⁊ subditos incidit questio. Quid est me
lius an q̄ pastores se habeāt ad subditos se
uerius. an q̄ eos regant beniuolentius. Rn̄
dent pastores q̄ debent esse seueriores pro
pter duas leges. Una est diuina. Eccle. vij.
Noli querere fieri iudex: nisi virtute valeas
irrumpere iniquitates. Alia est apostolica.
Jaco. ij. Facti estis iudices cogitationū iniq
rum. Rn̄dent subditi q̄ melius est eos regi
p beniuolentiā ꝓpt̄ duas leges. Una est euā
gelica. Joh. x. Bonus pastor aīam suā dat p
ouibus suis. Alia est aplica. Titū. i. Oportz
epm̄ sine crimine esse: sicut dei dispensatorez
hospitalem benignum. sobrium iustum san
ctum. Judex aūt xpus dat sententiam inter
locutoriam: dicens illud Math. xviij. Acce
dens Petrus ad Jesum ait. Dn̄e quotiens
peccabit in me frater meus ⁊ dimittā ei vsq̄
septies. Dicit ei iesus. Non dico tibi vsq̄ se
pties. sed vsq̄ septuagies septies. Bernard.
sup cantica dicit. Discite subditorū vos ma
tres esse debere: non dn̄os. studere magis a
mari q̄ metui. ⁊ si interdum seueritate opus
est: paterna sit nō tyrannica. matres fouēdo
patres corripiendo vos exhibeatis. Suspen
dite verbera: pducite verba. pectora lacte pin
guescant. nō typo turgeant. hec ille. Beat⁹
bernardus inter humiles ⁊ deuotos fulsit p
beniuolentiā. Nam inter summos honores
alterum sibi mutuatum hominē videbatur.
seq̄ potius reputabat absentem velut quod
dam somniū suspicat⁹. Ubi vero inter simpli
ciores erat et amica sp licebat hūilitate frui:
ibi sese īuenisse gaudebat ⁊ in ꝓpriā redijs
se personam. Uincebat sane in eo sublimita
tem nōis humilitas cordis: nec ipm poterat
tantū vniuersus erigere mundus: quātū seip
sum deijcere solus. summus reputabatur ab
oībus: infimū se reputans: ⁊ quem sibi om
nes p̄ferebant: ipse nemini se p̄ferebat. Ei⁹
enī humilitas apparuit in quattuor. Prio
in contemplatione. quia in cella nouiciorū p
annū habitans. nesciuit an haberet testudi
dinem. ⁊ intrās ecclesiā sepius nesciuit tres
in capite illius fore fenestras. Secundo in
refectione: quia multam sibi indixerat absti
nentiam. sagimen crudū p butiro nō discer
nens comedit. oleum pro aqua bibit. pulmē
tum ex folijs fagi confectum diu sumpsit.

Tertio in maceratione. Uigilabat enim vl
tra possibilitatem humanam. cilicio insuper
multo tēpore vsus est: quousq̄ occultū esse
potuit. in vestibus paupertas ei semper pla
cuit. sordes vero nunq̄. Quarto in accusa
tione. vt patet ex responsione quam fecit de
moni de hereditate celesti. quo iure illam ob
tinere crederet. Sicq̄ confusus demon tur
piter ab eo discessit.

Septimo beatus bernar

dus sicut lucerna fulgoris illuīabit te o sim
plex p grām. Sciendum q̄ inter doctores
⁊ discipulos incidit q̄stio. Quid est meli⁹: an
q̄ doctores semp doceant. an q̄ interdū de
sistant? Rn̄dent doctores q̄ nō semp debēt
docere propter duas leges. Una est diuina,

Prouer.xxiij. In auribus insipientiũ ne loquaris: quia despicient doctrinã eloquij tui. Alia est euangelica. Math.xv. Sine causa colunt me docentes doctrinas hoĩm. Respõdent discipuli ꝙ meliꝰ est ꝙ doctores a doctrina nõ desistant ꝓpter duas leges. Una est diuina. Eccle.vi. Filij a iuuentute tua excipe doctrinã: ⁊ vsq̃ ad canos inuenies sapiẽtiam. Alia est aplica.i. Thimo.iiij. Attende tibi ⁊ doctrine insta in illis. hoc eñ faciens ⁊ teipsum saluũ facies: ⁊ eos q̃ te audiunt. Iudex autẽ xp̃us dat sententiam interlocutoriam. dicens illud Joh.viij. Si vos mãseritis in sermõe meo veri discipuli mei eritis ⁊ cognoscetis veritatẽ: ⁊ veritas liberabit vos. Bernar. sup cantica dicit sic. O ꝙ cõpositũ reddit hoĩem corporis statum: ⁊ mentis habitũ disciplina. Ceruicem submittit. supcilia ⁊ vultum cõponit. oculos ligat. cachĩnos cohibet. linguam moderat᷑. gulam refrenat. irã sedat. incessum format. hec ille. ¶ Beatus bernardus inter simplices ad verba sua auidos fulsit ꝑ magnã grãm. Unde mater eius vidit se in vtero gestare catulum totum candidũ: in dorso subruffum ⁊ latrantẽ. Ipse eñ fuit catulus inquãtũ lingua ꝑdicatõnis sue vulnera pctoꝝ sanauit. fuit candidus inquantũ puritatem mẽtis ⁊ corporis seruauit. fuit subruffus inq̃ntum igne zeli succensus fuit. fuit latrans inquãtum tyrãnos redarguit ⁊ hereticos a grege dei cõpescuit. Zach.iiij. Ecce candelabrum totum aureum: ⁊ lucerna eius super caput eius ⁊c̃.

¶ Octauo btũs bernardus

sicut lucerna fulgoris illumĩabit te o laice ꝑ prudentiam. Sciendũ ꝙ inter laicos ⁊ religiosos incidit q̃o. Quid est melius: an seruire deo in seculo an in religiõe. R̃ñdent laici: ꝙ melius est seruire deo in seculo ꝓpt᷑ duas leges. Una est euangelica. Johan.xij.c. Ego vox veni in mundũ vt omĩs qui credit in me in tenebris nõ maneat. Non eñ veni vt iudicem mundũ sed vt saluũ faciã mundũ. Alia est aplica.i. Jo.i.c. Si aũt in luce ambulamꝰ: sicut ipse est in luce. societatẽ habemꝰ adinuicẽ ⁊ sanguis iesu xp̃i filij eius emũdat nos ab oĩ peccato. R̃ñdent religiosi ꝙ meliꝰ ẽ relinquere seculũ ⁊ seruire deo in religiõe ꝓpt᷑ duas leges. Una est diuina. Leuit.xxvi. Affligetis aĩas vestras religione ꝑpetua. Alia est aplica.i. Jo.i.c. Si vis ꝑfectus esse vade vende oĩa q̃ hẽs ⁊ da pauperibus: ⁊ habebis thesaurũ ĩ celo: ⁊ veni ⁊ seq̃re me. Iudex aũt xp̃us dat sententiã interlocutoriã: dicens illud Math.xix. Oĩs qui reliquerit domũ vel fratres aut sorores aut patrẽ aut matrẽ aut vxorem aut agros aut filios ꝓpter nomẽ meum centuplũ accipiet ⁊ vitã eternã possidebit. Berñ. in colloquio Simõis ad iesum dicit. Ecce nos reliquimꝰ oĩa ⁊c̃. Bene petre ⁊ nõ ad insipientiã tibi: q2 exultauit vt gygas ad currendam viã: nec currentem sequi poteras oneratus. Nonne vtilis cõmutatio ꝓ eo q̃ super oĩa est oĩa reliquisse. Qui reliquere dispo nis oĩa: te quoq̃ inter relinquenda numerare memẽto. imo vero maxime et ꝑ̃ncipaliter abnega temetipm̃: si desideras sequi eũ q̃ exinaniuit ꝓpter te semetipm̃. hec ille. Btũs bernardus fulsit inter laicos quos ad religionẽ cõuertit quadruplr̃. ¶ Primo inspiratione. ꝑpendens eñ. nõ esse tutũ cohabitare serpenti fugã meditari cepit ⁊ ordinẽ cisterciẽsium extũc ingredi deliberauit. Secũdo rõe sicut fratres suos carnales quos verbis salutaribus ad religionẽ adduxit. Tertio operatione. sicut p3 de Gerardo fratre suo in carcere posito quẽ miraclose extraxit ⁊ ad ordiẽ3 induxit. Quarto in demõstratione. sicut p3 in quodã nũcio ab archiepo ad eũ trãsmisso q̃ visa sanctitate viri dei seculo valefecit. ⁊ ordinem introiuit. Et sic p3 ⁊c̃.

¶ Nono btũs bernardus

sicut lucerna fulgoris illuminabit te o religiose ꝑ tẽperentiã. ¶ Sciendum ꝙ inter parentes ⁊ filios incidit q̃stio. Quid est melius an ꝙ filij ꝓpter obsequiũ parentũ remaneant ĩ seculo. an eis derelictis religionẽ ingrediant᷑. R̃ñdent parẽtes ꝙ melius est ꝙ filij remaneant in seculo ad obsequiũ ipoꝝ ꝓpter duas leges. Una est euãgelica Math.xv. vos dicitis. Quicũq̃ dixerit patri vl' matri munꝰ q̃dcũq̃. est ex me tibi ꝓderit ⁊ nõ honorificabit patrẽ suũ aut matrẽ suã ⁊ irritum fecistis mandatũ dei ꝓpter traditionẽ vr̃am. Alia ẽ aplica.i Thi.v. Siq̃s aũt suoꝝ ⁊ maxime domesticoꝝ curã nõ habet: fidẽ nõ h3: ⁊ est infideli deterior. R̃ñdent filij ꝙ meliꝰ est religionẽ ingredi ꝓpter duas leges. Una est euãgelica. Mat.iiij. Illi aũt statim relictis retibꝰ ⁊ p̃re secuti sunt iesũ. Alia est aplica. Heb.xij. P̃res habuimus carnis nostre quidẽ eruditores: ⁊ reuerebamur eos nõ multomagis obtẽpabimꝰ p̃ri spirituũ ⁊ viuemꝰ. Iudex aũt xp̃us dat sñiam interlocutoriam dicẽs illud

Apostate

Math.viij. Seqre me ⁊ dimitte mortuos sepelire mortuos suos. Bern̄. in quodā sermōe dicit. Si q̄d religiōis oritur q̄cunq3 resistit. q̄ cūq3 repugnat. plane cū egyptijs puulos israelitici gn̄is necare conat̄. imo cum herode nascentē pseq̄tur saluatorē. hec ille. Beatus bernard⁹ nouitios carnalē affectū reliquere satagebat. Un̄ dicebat eis. Si ad ea q̄ intus sunt festinatis. hic foris dimittite corpa q̄ de seculo attulistis. Soli sp̄us ingrediant̄ caro nō pdest q̄cq̄. Religiosus. n. non d3 portare ad religionē corporalē voluntatē. vt. s. ppter ventrē pascendū ingrediatur nec d3 portare corp⁹. i. carnalē parentū amorē. Gen̄. xij. Egredere de terra tua ⁊ de co. tu. ⁊ de do. pa. ⁊c̄.

Decio btūs bernardus

sicut lucerna fulgoris illumiabit te o pfesse p subiectionē. Sciendū q̄ inter deuotos incidit q̄stio. Quid est meli⁹ an seruire deo ex sola libertate an ex voti necessitate. Rn̄dent q̄dā3 q̄ melius est seruire deo ex sola libertate ⁊ deuotiōe. ⁊ h̄ ppter duas leges. Una est diuina. Eccle. xxxv. In oī dato hilarē fac vultū tuū. Da altissimo s̄m datū ei⁹. ⁊ in bono aīo adinuentionē facito manuū tuarū q̄m de⁹ retribuēs est. ⁊ septies tm̄ retribuet tibi. Alia ē ap̄lica. ij. Cor. ix. Hilarē. n. datorē diligit de⁹. vnusq̄sq3 put destinauit in corde suo: non ex tristicia aut necessitate. Rn̄dēt alij q̄ meli⁹ ē seruire deo ex voto. ⁊ h̄ ppter duas leges. Una est dīna Esa. xix. Colēt eū in hostijs et munerib⁹ ⁊ vota vouebūt dn̄o ⁊ soluēt. Alia est ap̄lica. Ro. vi. Obedistis aūt ex corde in eā formā doctrīe in qua traditi estis. Judex aūt xp̄us dat sn̄iam interlocutoriā dicēs illud Math. xij. Quicūq3 fecerit voluntatē patris mei q̄ in celis est hic me⁹ frat̄ soror ⁊ mater est. Ber. li. de p̄cepto ⁊ dispēsatōe dicit sic Perfecta obediētia leges nescit terminis non artat̄: nec cōtenta angustijs pfessiōis largiori volūtate fert̄ in latitudinē charitatis. ⁊ ad oīe q̄d iungitur spontaneo vigore liberalis alacrisq3 aīmi cōmodū nō p̄siderās in infinitam libertatē extendit̄. hec ille. Btūs Bernard⁹ pfessus virtutib⁹ ⁊ moribus. Seruauit eīm in vita sua tria ⁊ docuit: q̄ moriēs dereliquit dicens. Tria vobis obseruanda relinq̄: q̄ ego p virib⁹ obseruaui. Nemini scandalu3 feci. Minus sensui meo q̄ alteri⁹ credidi. Lesus de ledente vindictam nūq̄ expetij. Ecce charitatē ⁊ hūilitatē ⁊ obedientiā vob reliq̄. In his. n. trib⁹ p̄sistit sūma religiōis. ⁊ sic p3.

Undecimo btūs bernardus

sicut lucerna fulgoris illuīabit te o apostata p reuocatione3. Sciendum q̄ inter innocentes ⁊ penitentes incidit q̄ō. Quis magis obligat̄ deo. ⁊ quis recipit maiorē gr̄am a deo: an innocens an penitens. Rn̄dent innocentes q̄ magis diligūtur a deo ppter duas leges. Una est diuina. Job. iiij. Recordare obsecro te q̄s vnq̄ innocens perijt. aut q̄n recti deleti sunt. Alia est apostolica. Heb. vij. Talis decebat vt nobis esset pontifex. sc̄tūs innocens. impollutus. segregat⁹ a peccatoribus. ⁊ excelsior celis factus. q̄ nō habet quotidie necessitatē Quēadmodum sacerdotes prius p suis delictis hostias offerre deinde p populo. Respondent penitētes q̄ magis diliguntur a deo ppter duas leges. Una est euangelica. Luce. v. Nō veni vocare iustos: sed pctōres ad pn̄iam. Alia est apostolica. Ro. ij. An ignoras q̄m benignitas dei ad pn̄iam te adducit. Judex aūt xp̄us dat sn̄iam interlocutoriam: dicens illud. Luce. xv. Dico vob q̄ ita gaudiu3 erit in celo sup vno peccatore pn̄iam agente: q̄ sup nonagintanouē iustis q̄ nō indigent pn̄ia. Bernard⁹ dicit. O felix penitentiū humilitas. O bona spes cōfitentium q̄ potens es apud oīpotentē: q̄ facile vincis inuincibilē: q̄ cito tremebundū iudicē cōuertis in pijssimū patrē. hec ille. Beatus Bernar. apostatas reuocauit ad pn̄iam ⁊ religionem. Patet de illo monacho q̄ ad seculū redierat vt luderet ad taxillos. cūq3 oīa amisisset meritis beati bernardi ad religionē regressus deuotissimā egit suor̄ peccator̄ penitentiam. Patet etiā de alio monacho sibi ppinquo quē p ep̄lam in imbre sine imbre scriptam reuocauit ⁊c̄.

Duodecimo btūs bernardus

sicut lucerna fulgoris illumiabit te o tēptate p exhortationē. Sciendum q̄ inter timorosos ⁊ securos incidit q̄stio Quid ē melius: an q̄ seruiens deo pbetur temptationibus: an q̄ pbetur cōsolationib⁹. Rn̄dent timorosi q̄ meli⁹ est q̄ pbent̄ tēptationib⁹ ppter duas leges. Una est dīna. Eccle. iiij. Fili accedens ad seruiturē dei sta in timore ⁊ p̄para aīam tuā ad tēptatione3. Alia est ap̄lica. Jaco. i. Btūs vir q̄ suffert tēptationē q̄m cū pbatus fuerit accipiet coronā vite quā repromisit de⁹ diligentib⁹ se. Rn̄dent securi q̄ meli⁹ est q̄ pbent̄ cōsolationib⁹ ppter duas leges. Una est dīna. ps. Cōsolationes tue le

tificauerunt aīam meam. Alia est apostolica Phil. iiij. Omnia possum in eo qui me confortat. Judex aūt xp̄us dat sententiam interlocutoriam dicens illud Luce. xviij. Descendit hic. s. publicanus iustificatus in domū suam ab illo. s. phariseo. Ber. in quodā sermōe dicit sic. Fratres in hoc mūdo quasi in campo certaminis positi sumus, et q̄ ibi dolores aut plagas aut tribulationes nō suscepit in futuro gloriosus nō apparebit. hec ille. Beatus bernardus temptatos cōsolationibus ꝛ orationibus refouebat. Cū em̄ quidam nouitius temptatus diceret nunq̄ amplius letus ero: vir dei sic eū cōsolatus fuit. ꝛ ꝓ eo orauit q̄ ille ait. Nunq̄ amplius tristis ero. Etiaz cū quidam rusticus diceret se habere cor firmum ꝛ stabile in orōne, ꝛ ex hoc presumeret Bern̄. ait. Si dn̄icam orationē absq̄ vlla cordis vagatione finire poteris iumentū cui insideo ꝓtinus tibi tradam. Te autē adiuro vt verum dicas. Vix dimidiā orationē dixerat. ꝛ ecce importuna cogitatio illū exagitat, an sellam cū iumento habere debeat. ꝛ hoc ipm viro dei indicauit. ꝛ deinceps nō p̄sumpsit. Unde de eo pōt dici illud Prouer. xx. Lucerna dn̄i spiraculum hominis hic p gr̄am, tandem per gloriam. Amen.

¶ In festo sancti Bartholomei apostoli Sermo. xlviij.

CRescit in templum sanctuz in dn̄o. Ephe. ij. ꝛ in epistola p̄ntis solēnitatis. Apocali. iij. ca. dicit. Qui vicerit: faciā illū colūnam in templo dei mei: ꝛ foras nō egredietur amplius ꝛ scribam sup eū nomē dei mei ꝛ nomē ciuitatis noue hierusalem. Sup quo talem moueo questionē. Utrū btūs bartholomeus p fructuosam fidei p̄dicationē creuerit in tēpli dei edificationem. Ad istā q̄stionē rn̄dent duo doctores noui testi. Primus est beatus Augusti. sermone. v. de dedicatiōe eccl'ie: dicens sic. Quanta sanctos apostolos debemus veneratione extollere. in q̄bus videmus ecclesie fūdamēta cōsistere. Ideo igit magnanimitas inuicta nomē sortita est fundamēti q̄a sicut fundamentū in p̄mo loco edificij ponit ita p eos p̄mitus religio xp̄iana initiū sumpsit per eos fides nouella surrexit: ꝛ quasi supra molem solidā vasta firmitate consedit. hec ille.

Secūdus est btūs theodorus in sermōe huius diei dicēs sic. Vide bartholomeū lingue aratro rōnalia rura sulcantē padisum ꝛ vineas dn̄i plantantē siluas euellere ꝛ sepez circūponere. Sed respuūt egroti medentē. orbi manuducentē naufragi gubernatorē. mortui viuificatorē. hec ille. Sciendū q̄ necesse fuit vltra legē antiquā dari legē nouam propter duodecim rōnes. ¶ Primo rōne iustificationis. Lex enim antiqua non iustificabat hominem. Gal. ij. Si data esset lex q̄ posset iustificare xp̄s gratis mortuus esset. i. sine causa. Ideo dicit Johan. iij. Sicut Moyses exaltauit serpentem in deserto: ita exaltari oportet filium hoīs: vt omīs qui credit in ipm nō pereat. sed habeat vitam eternā. Ex quo ptz q̄ lex noua iustificat ꝛ saluat. Secundo rōne p̄fectionis. Sicut em̄ nō sufficit homī q̄ sit natus ad humane spēi cōseruationez: sed oportet q̄ fiat vir etate perfectus: ita ad perfectam salutem nō sufficit status legis antique in quo genus humanū assimilatur puero sub pedagogo Gal. iij. Sed oportet q̄ cōstituatur sub lege noua. in qua b'm apostoluz genus electū assimilat viro p̄fecto. q̄ de seipso dicit. i. Corinth. xiij. Cum essem paruulus loquebar vt paruulus ꝛc̄. quando autē factus sum vir euacuaui q̄ erāt paruuli. Tertio ratione ꝓmissionis. Nam lex antiqua nō promittebat nisi caduca. Nā Exo. iij. ca. quando deus dedit legez moysi ꝓmisit regnū chananeoꝝ. Lex autē noua ꝓmittit eterna. que in exordio sue predicationis xp̄s manifestauit. Math. iiij. Penitentiā agite: appropinq̄bit regnum celorum. Quarto rōne ꝓhibitiōis Nam lex antiqua nō ꝓhibebat malum perfecte. quia ꝓhibebat solū manū i. iniuriam exteriorem. Lex autem noua cohibet manuz ꝛ aīm. vbi em̄ illa dicit solū. nō occides. nō mechaberis ista clamat. Qui viderit mulierem ad cōcupiscendū eā. iaz mechatus est in corde suo. Et qui odit fratrem suū homicida est Unde seruantibus legez antiquā ꝛ aspernātibus nouā iuxta blasphemiā pharisei xp̄us dicit. Mathei. v. Nisi abundauerit iusticia vestra plusq̄ scribarum ꝛ phariseoꝝ nō intrabitis in regnū celoꝝ. Quinto rōne dilectiōis. Nam lex antiqua est lex timoris quo homo declinat a malo: vlterius non peccando Lex autem noua est lex amoris. quo remittit peccatum perpetratū. Un̄ Luce. vij. dicit christus de magdalena. Remittūtur ei peccata multa, quoniam dilexit multum. Ideo Augusti. ꝯtra Faustū dicit sic. Parua dr̄a legis ꝛ euāgelij timor ꝛ amor. Sexto rōe assimilatōis.

In lege veteri patres antiqui assimilant aialibus terrestrib⁹: patres xo noui testamenti assimilant auibus celestib⁹. Vñ in parabola de nuptijs. Mat. xxij dicit Xp̄us. Venite ad nuptias. s. celestes. q: tauri mei occisi sūt. i. pphete ⁊ patriarche veteris testamēti: quor caput Abel: vltimus Johes baptista. Altilia. i. patres noui testamēti. s. Xps Stephanus ⁊c. Septimo rōne inhesionis. Lex em̄ antiqua cōtinet nouā ⁊ noua cōtinet in veteri. Ezech. i. Rota erat iu rota. q: fm Greg. ibidez eccl'ia erat in synagoga. Octauo rōne saluatiōis. Lex em̄ antiqua nō satiat quēadmodū noua. q: illa dat paleas ⁊ herbas: ista vero dat frumentū. Unde Cryß. sup illud. Mar. iiij. Cum terra pducit ex se fructū pmū fructificat herbā: deinde spicā: post spicam frumentū ⁊c. dicit sic. Per herbā intelligitur genus humanuz in statu legis nature. Per spicam status legis scripture. Per gnū status legis gratie. de quo grano dr Joh. xij. Nisi granū frumenti. i. Xp̄s cadens in terra id est in cruce. mortuū fuerit ipsum solū manet. s. iustum ⁊ beatū. Sic aūt mortuū fuerit s. redimendo. multū fructū affert. s. saluando genus humanū. Nono rōne collatōis. Lex em̄ antiqua daf in lapide. lex noua. i. spūs vite datur in corde. Ezech. xxxvi. Auferā a vobis cor lapideū. s. legis ātique. ⁊ dabo vobis cor carneum. s. legis gratie. ⁊ spm̄ meum ponam in medio vestri. i. spiritūsctm̄. Decimo rōne refectionis. Lex em̄ antiqua est lex onerosa. lex aūt noua est lex suauis. Mat. xi. dic̄ Xp̄us. Venite ad me omēs qui laboratis ⁊ onerati estis: ⁊ ego reficiam vos. tollite iugū meum super vos. i. legem nouā. iugū em̄ meum suaue est: ⁊ onus meū leue. Undecimo rōne p̄ntationis. Lex em̄ antiqua pphetizādo in pphetis figurando in figuris pmittebat ventura. Lex autem noua presentat promissa perfecta. illa in vmbra. ista in veritate Jlla pmittebat filium dei nasciturū: ista presentat xp̄m natum. passum. resurrexisse. in celum ascendisse. Mar. vlti. Jlla fugit de egypto transiens mare rubrum: ista pertransiēs in sanguine christi. Jlla colūna ignis ⁊ nubis ducitur: ista spūsancto. Jlla suscipit manna de celo: ista comedit corpus christi supra celum. Jlla bibit aquam de petra: ista aquaz de latere christi. Jlla transit per Jordanem: ista per baptismum. Jlla vadit ad patriam terrestrem vbi non diu durat: ista ducit ad celestem perpetuaz. Duodecimo ratione glorificationis. Nam status ecclesie dei fm Dyonisi. de ecclesiastica hierarchia. constituitur in triplici statu. scilicet in vmbra legis antique. Jn luce gratie legis noue. Jn splendore glorie future. Et sicut perfectissimus est status glorie: ita perfectior est status gratie q̄ status legis antique. Hec enim mandabat suos ad lymbum: ista vero transmittit ad celum. Jn cuius signum baptizato domino aperti sunt celi super eum ad insinuandum q̄ celum merito sue passionis aperitur baptizatis. Unde Stephanus primus martyr post christum non vidit se descensurum ad lymbum: sed ascensurum ad celum. Jdeo clamauit Actuum. vij. Ecce video celos apertos: ⁊ iesum stantem a dextris virtutis dei. Beatus Bartholomeus diligenter aduertens tantam excellentiam noue legis ad christuz accessit cuius se militem exhibuit: portans insignia eius in clypeo corporis sui. scilicet campum album per castitatem. Daniel. vij. Vestimentum eius candidum sicut nix. Et Treñ. iiij. Candidiores niue nazarei eius nitidiores lacte. Portans in circuitu clipei sui listam rubeam: per corporis sui passionem ⁊ sanguinis sui effusionem. Apocalip. vij. Vidi alterum angelum ascendentez ab ortu solis habentem signum dei viui. scz sanguinis conspersionem in medio clipei. habens bullam auream per caritatis splendorem. Joh. xv. Hoc est preceptum meum vt diligatis inuicem: sicut dilexi vos. Fultus itaqz hoc clypeo annunciauit opera dei mirabilia. necessaria. terribilia. ⁊ gloriosa. Unde dicit psalmi. Annunciauerunt opera dei: ⁊ facta eius intellexerunt. Mirabilia opera dei iam facta: quoad passionem. redemptionem. resurectionem. ascensionem annunciauit. psal. Mirabilia opera tua: ⁊ anima mea cognoscet nimis. Et Daniel. xiij. Placuit mihi predicare signa eius quia magna. Et Thobie. xij. Dispersit vos inter gentes vt enarretis mirabilia eius. Necessaria opera dei quoad iustificationes impiorum annunciauit. Ecclesiast. xxxviij. Da locum medico: ⁊ non discedat a te: opera enim illius sunt tibi necessaria. Et i. Regum. xix. Opera illius bona sunt valde Terribilia opera dei quoad punitiones iniquor annunciauit. vnde dicit ps̄. Dicite deo q̄ terribilia sunt opera tua dñe. scilicet venienti ad iudicium. Exodi. xxxiij. Signa faciaz que visa sunt sup terram. ⁊ cernat pplus iste op⁹ dñi terribile. Gl'iosa opa dei quoad glifi

cationez iustoꝝ annūciauit. Eccle. xi. Glorio
sa ꝛ inuisa opera illius. Bern. ꝙ gloriosa di
cta sunt de te ciuitas dei. Oīm vna erit ligua
iubilatio indefessa vnus affectus. amor eter
nus. Patebit veritas. implebit charitas. ꝛ e
rit integra corporis ꝛ anime societas. fulge
bit sicut sol humanitas glorificata. angelorū
ꝛ hoīm vnū erit gaudiū. vnū colloquiū. vnū
cōuiuiū nō languebit amor. nō liquefiet dile
ctio. p̄sentibꝰ oībus bonis: nulla erit dilatio
nis afflictio. Hec ille. Ideo beatus Bartho
lomeus crescit in templum sanctum in dño.

¶ Crescit in tēplum sanctum in dño.

Per conuersionem.
Per imitationem.
Per assumptionem.
Per predicationem.
Per passionem.
Per glorificationem.
Per impetrationem.

¶ **Primo beatus bartholo**meus crescit in templum sanctum in dño per
conuersionez: Sciendum ꝙ vt dicit p̄s. Cō
uertentur ad dñm vniuersi fines terre. Con
uersio ista fit septez modis. ¶ Primo ꝑ pudo
rem ꝛ erubescentiaz. Joel. ij. Sol cōuertetur
in tenebras: ꝛ luna in sanguinē. quia aīa quā
do cōuertitur ad dñm ꝑ pudorem quē habz
de peccato suo. sol. i. ratio cōuertitur in tene
bras. i. ad cōsiderationez suoꝝ pctōꝝ ꝛ luna
i. sensualitas in sanguinem. i. ad cōfusionem
Roma. vi. Quem fructuz habuistis tunc in
quibus nunc erubescitis. Secūdo per timo
rem ꝛ iusticiam. psal. Qui conuertit mare in
aridam. quia ꝯsideratio amaritudinis distri
cti iudicij facit cor aridum ab humore pecca
ti. ¶ Tertio per spem venie. Exo. xv. Misit li
gnuz in aquas marath. que in dulcedinē ver
se sunt quia cū aīa cōsiderat passionē christi
quam in ligno habuit: tunc affectiones eius
amare cōuertūtur in spem diuine misericor
die. Quarto per amorem spiritualis leticie
Joh. ij. Gustauit aquā vinū factum. quia la
chryme amoris sunt signum leticie spiritua
lis. p̄s. Vinū letificat cor hominis. Quinto
per dolorem cōtritionis p̄s. Qui cōuertit pe
tram in stagna aquarum ꝛ rupem in fontes
aquarum. quod fit cū aīma obdurata cōuer
titur ad deum per lachrymosam cōtritionez
¶ Sexto per ruborem cōfessionis. Job. xxviij.
Lapis calore solutus in es cōuertitur. quia
lapis est duricia anime peccatricis. es qđ est
sonorum designat sonoritatem confessionis
Calor est dolor in confitendo. Septimo ꝑ
laborem satisfactionis. Daniel. iij. Fecit me
dium fornacis quasi ventum roris flantē qđ
fit cū anima ꝯuertitur ad deū ꝑ equam satis
factionem. Angelus significat grām. fornax
aīam peccatoris. ignis vehementiam tribu
lationis. refrigerium cōsolationem que ple
ne satisfacienti cōfertur. ij. Corinth. p̄mo. Si
cut abundant passiones christi in nobis: ita
per christum abundat consolatio nostra.
¶ Beatus bartholomeus ex nobilibus parē
tibus ortus s. rege indie diutino detentꝰ ido
lorum errore: tandem audita fama ꝛ sancti
tate ac miraculis iesu xp̄i in Judeam venit:
vbi ad xp̄m conuersus ꝑpetuo ei adhesit: et
magnam penitentiam ꝑ peccatis suis egit.

¶ **Secundo beatus bartho**lomeus crescit in templum sanctuz in dño ꝑ
imitationem. Sciendum ꝙ bartholomeꝰ in
terpretatur filius suspendentis aquas. Dici
tur enī a bar qđ est filius ꝛ tholos quod est
summitas: ꝛ moys qđ est aqua. inde bartho
lomeus. i. filius suspendentis aquas. i. dei. q̄
mentes doctorū sursum eleuat: vt aquas do
ctrinarum inferius fundant. Et est nomē sy
rum: nō hebreuz. per quod notatur dignitas
eius. qua in filium dei adoptatus est. i. Thes
sal. v. Omnes enī vos filij lucis estis: et filij
dei nō estis noctis neqꝫ tenebraruz. quia he
reditatem illā quā christus naturaliter possi
det nos per ip̄m velut filij adoptiōis partici
pamus. p̄s. Tu es qui restitues hereditatez
meā mihi. Et Roma. viij. Si filij ꝛ heredes
heredes quidem dei: coheredes autē christi.
Sicut aūt quis in possessionem terrene here
ditatis octo modis pōt introire: ita in posses
sionem celestis hereditatis octo modis pōt
introire. quibus modis potest in filium dei
adoptari ꝑ grām. Primo adoptatur quis in
filium per vite puritatē ꝛ innocentiā. ij. Cori.
vi. Immundū ne tetigeritis: ꝛ ego recipiam
vos et ero vobis in patrē: ꝛ vos eritis mihi i
filios ꝛ filias. Tales enī q̄ expresse imitant
illū filiuz naturalē q̄ est speculū sine macula.
Sapiē. vij. Merētur in filios adoptari Deu
tero. xiiij. Filij estote dñi dei vestri. non vos
incidetis: nec facietis caluiciū sup mortuos.
scꝫ per peccati corruptionez. per qđ fit incisio
ꝛ plaga grauis in aīma. ꝛ sequitur. qm̄ popu
lus sanctus es dño deo tuo. Talibus enī cō
petit primus modus intrandi in possessionē

alicuius hereditatis. s. iure ꝓpinquitatis. Numeri. xxvij. Hereditas dabitur eis q̄ proximi sunt ei. eritq; hoc filijs israel sanctū id est firmuz lege perpetua. Incorruptio aūt facit ꝓximuz dei. Sapien. vij. Spiritussanctus propter suā mūdiciā in aīas sanctas se trāsfert. amicos dei ꝛ ꝓphetas cōstituit. Hanc autez vite mūdiciam assequitur homo per baptismuz. i. Corinth. vi. Et hoc quod aliquādo fuistis. s. peccatores. s; abluti estis: sed sanctificati estis. Ad tales ergo iure ꝓpinquitatis deuoluitur hereditas. ps. Nouit dn̄s dies imaculatoruz: ꝛ hereditas eoꝝ ineternū erit. ¶ Beatus Bartholomeus a xp̄o fuit baptizatus sicut ceteri ap̄li. Johan. xiij. Qui lotus est nō indiget nisi vt pedes lauet. Et iterum Jam vos mūdi estis. Post baptismū aūt seruauit innocentiam vite. Cum em̄ Indi quererēt ab idolo suo astaroth. Quis est iste bartholomeus. ait. Amicus est dei oīpotentis ꝛc̄. Etiam in die penthecostes accepit sp̄m sanctum. Act̄. i. Uos aūt baptizabimini spū sancto. Secūdo adoptatur quis in filiū per fidei cōstantiaz. Gal̄. iij. Om̄s filij dei estis per fidem in xp̄o iesu. Talis em̄ meret̄ introire in celestem hereditatē iure cōmutationis. Quia enim fides est de his q̄ nō videntur. s. de eternis. que antē videntur sunt tēporalia. ideo fides facit cōmutationem tēporaliuz ꝓ eternis. ꝛ hoc per paupertatē voluntariam. vt patet de Abraham. Hebre. xi. qui fide obediuit in locū exire quē accepturus erat in hereditatem: ꝛ exinde nesciens quo iret. Et Jaco. ij. Nonne deus elegit pauperes in h̄ mūdo diuites in fide ꝛ heredes regni qd̄ repromisit diligentibus se. De ista cōmutatiōe dicitur Deutero. xviij. Non habebunt sacerdotes ꝛ leuite partē ꝛ hereditatem cū reliquo israel. dn̄s em̄ ipse est hereditas eoꝝ. Beatus bartholomeus hanc ꝯmutationē fecit. Mathei. ix. Ecce nos reliquimus oīa ꝛ secuti sumus te ꝛc̄. Cū em̄ filiam lunaticam regis in die sanasset: ꝛ rex ei multa preciosa donaria mādasset. mane seq̄nti ī aurora clauso ostio apparens regi ait. Cur me tota die cū auro ꝛ argento quesiuisti. ista munera sunt necessaria his qui terrena requirūt. Ego nihil terrenum. nihil carnale desidero: qui hec omnia ꝓpter amorem dn̄i mei Jesu christi contempsi ꝛc̄. Tertio adoptatur quis in filium per virtutem ꝛ iusticiam. i. Johan. iij. Omnis q̄ iusticiam facit ex ipso natus est. In hoc manifesti sunt filij dei ꝛ filij dyaboli. Oīs qui non est iustus non est ex deo. Talis enim iustus meretur introire celestē hereditatē iure emptionis. ps. Justi autē hereditabunt terram ꝛ inhabitabunt in seculum seculi super eam. Et Math. v. Beati qui esuriunt ꝛ sitiunt iusticiam. Et Esa. lv. Omnes sitientes venite ad aquas. s. celestis glorie. quia torrente voluptatis tue potabis eas. Et qui nō habetis argentum ꝓperate ꝛ emite. Beatus bartholomeus iusticie operibus intendit. quod ei⁹ corporis dispositio demonstrauit. sicut idolū berith nomine ꝓtestatuz est dicens. Capilli eius nigri ꝛ crispi. caro ei⁹ candida. oculi grādes. nares equales ꝛ directe. barba plixa. habēs canos paucos. statura equalis. collobio albo. i. veste longa sine manicis. purpura vestitur. induitur pallio albo. qd̄ per singulos angulos gemmas habet purpureas. Uiginti sex anni sunt ex quo vestes eius ꝛ sandalia nec veterascunt. nec sordidant̄: sicut nec filiorum israel: quorum vestimenta nō inueterauerunt. ꝛ pedes eorum non sunt attriti vt dicitur. ij. Esdre. ix. c. Quarto adoptatur quis in filium per compassionem ꝛ misericordiaz Eccle. iiij. In iudicando esto pupillis misericors: ꝛ eris tu velut filius altissimi obediens Talis enim misericors meretur introire celestem hereditatem iure matrimonialis confederationis. Maritus em̄ debet habere partem hereditatis vxoris. ꝛ econuerso. Un̄ s̄m legem non licebat viro vxorem de alia tribu ducere: ne ad aliam tribum transiret hereditas. Numeri vlti. Qui ergo despōsauerit misericordiam filiam dei: iustum est vt hereditatem percipiat. Ecclesi. xliiij. Illi viri misericordie sunt: quorū pietates nō defuerunt: et cum semine ipsorum perseuerat bona hereditas. Beatus bartholome⁹ misericordie operibus valde intentus fuit. Cum enim precepisset idolo Astaroth vt demon inde exiens idolum ipsuz cōminueret: statim exiens omnia idola templi per seipsum cōfregit: deinde oratione fusa ab apostolo omnes infirmi ꝓtinus curati sunt. ps. Tibi derelictus est pauper: orpha. tu eris adiutor. Conte. bra. pecca. ꝛ ma. ¶ Quinto adoptatur quis in filium per tribulationū tolerantiaz. Hebre. xij. Quem em̄ diligit dn̄s castigat. flagellat autem oēm filium quem recipit. Quis enim filius quem non corripit pater. q; si extra disciplinā estis cuius participes facti sunt omēs, ergo adulteri ꝛ non filij estis. Talis enim tribulatus ꝛ flagellatus acquirit hereditatē celestem scu-

to ⁊ lancea. Hebre. vi. Non segnes efficiami ni: verum imitatores eorum qui fide ⁊ patientia hereditabunt promissiones. Sic Abrahā longanimiter ferens adeptus est repromissionem. Beatus Bartholomeus in aduersitatibus et tribulationibus semper eodē vultu ⁊ aīo letus ⁊ hilaris perseuerabat. Act. v. Ibant apostoli gaudentes a conspectu cōcilij. q. d. hi sunt ⁊c.

6 Sexto adoptatur quis ī filium per orationis instantiam. Roma. viij. Non enim accepistis spiritum seruitutis iterum in timore: sed accepistis spiritū adoptionis filiorum in quo clamamus. abba pater scz orando. Talis enim instanter orans acq̄rit hereditatem celestem solo desiderio. ps. Expecta dominū ⁊ custodi viam eius: ⁊ exaltabit te vt hereditate capias terram. Esaie lvij. Qui habet mei fiduciam hereditabit terram ⁊ possidebit montem sanctum meum. Beatus bartholomeus flexis genibus centies per diem orabat deum: ⁊ centies per noctem. Cum enim quidam demoniacus noīe Seutius qui multo tempore obsessus fuerat a demone clamasset. Apostole dei Bartholomee incendunt me orationes tue Apostolus ait. Obmutesce ⁊ exi ab eo: statimq; liberatus est ⁊c.

7 Septimo adoptatur quis in filium per deuotam obedientiam. Ecclesi. iiij. Eris velut filius altissimi obediens. Et Roma viij. Qui spiritu dei. i. voluntate dei agū tur hi filij dei sunt Talis obediēs acquirit hereditatem celestem per seruitij retributionē Ecclesiasti. xlv. Dedit dominus caleph fortitudinem vt ascenderet in excelsum terre locum ⁊ semen eius obtinuit hereditatem. Viderunt omnes filij israel q̄ bonum est obsequi sancto deo. Beatus bartholomeus humili obedientia seruiuit deo. quoniā angeli dei cum eo ambulabant. qui nunq̄ eum fatigari nec esurire permittebant. semper intendens his que dei erāt quomodo impleret.

8 ¶ Octauo adoptatur quis in filium p̄ pacis obseruantiam. Mathei. v. Diligite inimicos vestros benefacite his qui oderunt vos. vt sitis filij patris vestri qui in celis est. Et iterū Beati pacifici quoniam filij dei vocabuntur Talis pacificus acquirit celestem hereditatem sola gratia ⁊ dono. psal. Mansueti autē hereditabunt terram ⁊ delectabūtur in multitudine pacis. Beatus Bartholomeus ostēdit viam salutis cum periculo corporis sui inimicis Jesu christi. Cum enim pontifices templi idolo sacrificarent cepit clamare demon ac dicere. Cessate miseri sacrificare nobis ne peiora me patiamini. qui cathenis igneis ab angelis iesu christi quem iudei crucifixerunt religatus sum ⁊c. Et sic patet.

¶ Tertio crescit in templū

sanctum in domino per assumptionē. Quā uis enim in domo dei alij electi sint lapides viui: situati s̄m eorum merita in suis locis. Juxta illud Urbs beata hierusalē dicta pacis visio que construitur in celis viuis ex lapidibus. Ephe. ij. In quo templo ⁊ vos coedificamini in habitaculum. dei in spiritusancto. Apostoli tamen sunt fundamēta huius domus. Apocali. xxi. Et murus ciuitatis habens fundamenta duodecim. ⁊ in ipsis nomina duodecim apostolorum ⁊ agni. Tum quia pre ceteris electis deo sunt p̄pinquiores per amiciciam. Johannis. xv. Jam non dicam vos seruos: sed amicos ⁊c. Tum quia a sole diuinitatis sunt illuminatiores. Numeri. xiiij. Apparuit gloria domini super tectū federis. Inter quos fuit beatus Bartholomeus: quē christus assumpsit ad duodecim mysteria ¶ Primo ad sui sequelam. Math. xi. Ecce nos reliquimus omīa ⁊ secuti sumus te ⁊c. Secundo ad diuinorum cognitionē. Luc. viij. Vob datū est nosse misteriū regni dei. Et Johānis. xvij. Pater manifestaui nomen tuum hominibus quos dedisti mihi.

¶ Tertio ad miraculorum operationē. Mathei x. Conuocatis iesus duodecim discipulis suis dedit illis potestatem spirituum immundorum vt eijcerent eos et curarent omnem languorem ⁊ omnem infirmitatem. Quarto ad euangelij predicationem. ibidē. Euntes autem predicate dicentes. quia appropinquauit regnum celorū. ¶ Quinto ad mundi persecutionem. ibidem. Ecce ego mitto vos sicut oues in medio luporum Cauete autem ab hominibus. Tradent enim vos in concilijs ⁊ in synagogis suis flagellabunt vos. Sexto ad redemptiōis humane ostēsionem. Mathei. xvi. Cepit christus ostendere discipulis suis. quia oporteret eum ire in hierosolimam ⁊ multa pati a senioribus ⁊c. Septimo ad humilitatis exhibitionem. Johannis. xiij. Si ego laui vestros pedes dominus ⁊ magister: ⁊ vos debetis alter alterius lauare pedes ⁊c. ¶ Octauo ad sacri mysterij celebrationem i Corinthi. xi. Hoc facite in meam cōmemorationem. ¶ Nono ad peccatorum remissionem. Johannis. xx. Accipite spiritum

sanctū:quoꝝ remiseritis peccata remittūtur
eis. Decimo ad resurrectionis xp̄i testifica
tionē. Act.iiij. Virtute magna reddebant a
postoli testimoniū resurrectiōis iesu christi.
Undecimo ad ascensionis xp̄i cōprobatio
nem. Luce.xxiiij. Eduxit aūt eos foras in be
thaniā. ⁊ eleuatis manibꝰ benedixit eis. ⁊ fa
ctū est dum benediceret eis recessit ab eis ⁊
ferebat in celū. Et Act.i. Videntibꝰ illis ele
uatus est ⁊c. Duodecimo ad spūssancti re
ceptionē. Act.ij. Repleti sunt omnes spiri-
tusancto: ⁊ ceperūt loqui varijs linguis ꝓut
spūssanctus dabat eloqui illis. De btō autē
Bartholomeo dr̄ ꝙ oīa preuidet: oīa nouit.
oīm gentiū linguas nouit ⁊ intelligit ⁊c.

Quarto btūs Bartholo

meus crescit in templū sanctū in dn̄o per pre
dicationē. Sciendū ꝙ btūs Bartholomeꝰ
a dn̄o iesu xp̄o missus est ad predicationem
Mar.vi. Euntes in mundū vniuersum pre-
dicate euangeliū om̄i creature. Unde beatꝰ
Theodorus abbas ⁊ doctor precipuꝰ in ser-
mone hodierno dicit sic. Beatus Bartholo
meus dū ad predicationē mitteret a dn̄o au
diuit. Vade discipule meus ad ꝑdicationē
exi ad pugnam, capax esto periculoꝝ. Ego
paternū opus cōsummaui: primus testis fa-
ctus. Vos qđ necessariū est implete. Imita
re magistrū tuū. emulare dn̄m tuū. Sangui
nem sanguinibꝰ pone carnibꝰ carnem trade
queꝗ ꝓ te passus sustinui patere. Arma ti-
bi sint benignitas in sudoribus mā̄suetudo
inter maleficos. patientia in his q̄ pereunt.
Non resultauit aplus: sed vt famulus fidelis
dn̄i coacquiescens precepto: ꝓgit gaudēs tā
ꝙ lux mūdi vt tenebrosos illuminaret. tanꝙ
sal terre vt gentes insipidas saliret. tanꝙ a-
gricola vt spūalem culturā perficeret. hec ille
In hac em̄ predicatiōe quattuor fecit. Pri-
mo habuit sollicitudinē operationis. Unde
Ambro btūs Amb. in prefatione dicit sic. Discipulis
xp̄i tui vnica diuinitate personaliter predicā
tibus trinitatē tuā mundo mirabiliter digna
tus es ostendere maiestatē. Inter quos bea
tissimū Bartholomeū magna virtutū prero
gatiua colendū. benigna tui ꝓspectio ad po-
pulū direxit longinquū: quē licet humana cō
uersatione penitus remotū tibi tn̄ predicatio
nū augmēto meruit consignare vicinum. O
quantis preconijs apostolum mirabilem ce
lebrandum: cui dum ad seminandum fidem
proximoꝝ corda non sufficerent populorum
alacribus vestigijs extremos terrarum fi
nes penetrauit indoꝝ. hec ille. Tres em̄ pro
uincias peragrauit. Unde btūs Theodorus
dicit sic. Apostolus dei Bartholomeus pri
mū in lichaonia predicauit. postmodum in
india. ad vltimum in albano vrbe. s. maioris
armenie. hec ille. Tres em̄ dicunt indie. Pri-
ma que ad ethiopiam ducit. Secūda que ad
medos. Tertia que finem facit. ⁊ ad istam
prexit. Esa.vi. Qui sunt isti qui vt nubes vo
lant. Secundo habuit amplitudinē religio
nis: quia demonū culturā destruxit ⁊ dei cul
tum ⁊ religionē ampliauit. Sicut autē dixit
btūs Augustinus libro de ciui. dei. Tria ge-
nera deoꝝ tradita sunt. Unū a poetis. Alte
rum a philosophis. Tertiū a principibus ci-
uitatū. Hi autem dii nullo modo sunt colen-
di. Un̄ dicit psal. Simulacra gentiū argen-
tum ⁊ aurum opera manuū hominū. Simi-
les illis fiant qui faciunt ea. Omnia autē
ista genera deoꝝ beatus Bartholomeus de
struxit. Unde Ambro. vbi supra. Templum
ingressus demoniacū effecit illico vt nullum
cultoribus demon preberet responsum. O ꝙ
sublime sanctitatis eius miraculū: dum anti
quū humani generis inimicū suū fecit in ni-
hilum redigere simulacrum. O ꝙ digne exer
citui numerandus celesti: cuiꝰ vt miraculis fi
dē cōmēdaret certissimā angelus apparuit
supera delapsus ab aula. Is igit̄ cathenatū
demonem cunctis ostendens deformē salu-
tiferam saxo dn̄icam impresserat crucē. hec
ille. Tertio habuit plenitudinē dilectionis.
quia beneficia dn̄i iesu plenissime cognouit.
dilexit ⁊ nunꝙ obliuioni tradidit. que etiam
regi Polemio mira claritate exposuit ostēdēs
ꝙ nostra redemptio facta est valde congruē
ter: potenter: iuste: ac sapienter, vt patet in le
gendis. Cum ergo eidē sacramenta fidei pre
dicasset dixit regi ꝙ si baptizari vellet: deum
suum ligatum cathenis ostenderet: qđ ⁊ fecit
Unde Ambro. vbi supra. Rex reginaꝗ si-
mul baptizant cum gente: vrbiumꝗ duode-
cim accole te deum patrem corpore sequunt
⁊ mente hec ille. Quarto habuit pulcritu-
dinem intentionis. quia perseuerauit in do-
ctrina verbi dei vsꝗ in finem. Unde beatus
Theodorus vbi supra. Petrus apostolꝰ do-
cet nationes: sed ⁊ Bartholomeus consequē
ter paria inuestigat. Petrus operat ꝓdigia
magna: sed ⁊ Bartholomeus facit miracula
valida. Ad quot petrꝰ valet misteria capascē
da: ad tot sufficit Bartholomeus penetrāda

Equaliter fecundat eccl'iaȝ. equa lãce habẽt cetera diuina carismata. Hic ex diuino duodenarij numero medius ab vtraqȝ parte sonum diuine sermocinationis dat sicut in cythara armoniã. hec ille. Nam Math. x. Bartholomeus inter aplos numerat᷑ sextus. sed Act. i. numerat᷑ septimus, tanq̃ medius inter eos. Et pȝ ⁊c̃.

Quinto btũs Bartholomeus crescit in templũ sanctũ in dño per passionẽ. Sciẽduȝ ꝙ passio beati Bartholomei fuit valde similis passioni xp̃i. Xp̃us nãqȝ fuit expoliatus flagellat⁹ crucifixus, ⁊ sic mortuus. Sic btũs Bartholomeus fuit flagellatus fuit crucifixus. fuit pelle sua expoliatus. ⁊ sic per capitis obtruncationẽ mortuus est. Cant. v. Inuenerũt me vigiles qui circueũt ciuitatẽ. percusserũt me. s. flagellando. vulnerauerunt me. s. crucifigẽdo ⁊ decollãdo. tulerunt palliuȝ meũ. s. me excoriando. Fuit enĩ circũdatus penis vndiqȝ. s. sursum. quia fuit decollatus. deorsum: q᷑ fuit in cruce pedibus affixus. A dextris ⁊ a sinistris: q᷑ manibus in cruce fuit clauatus. Ante ⁊ retro: quia fuit flagellatus. In toto corpore: q᷑ fuit excoriatus. Iste est homo de quo dicit᷑. Luce. x. Qui ab hierl'm in Jericho descendit. s. quando xp̃s ipsum in mundũ lunaticuȝ ad predicandũ misit. qui incidit in latrones. s. gẽtiles qui eũ expoliauerunt excoriãdo. plagas imposuerũt flagellando ⁊ crucifigẽdo. ⁊ semiuiuum reliquerũt decollando. Tunc enĩ fuit semiuiuus relictus. q᷑ quoad corpus fuit mortuus: sed quoad animã corã deo viuus. Unde Ambro. vbi supra. Ad extremũ vero temporum delatu pontificuȝ. Neophiti polemij frater tyrannus beatum apostolum omĩmodis in fide constantem cesum atqȝ excoriatum acerrimam fecit suscipere mortem. Qui tamen mortis viriliter perferendo discrimen gloriosi certaminis ad celeste gaudium secũ reportauit triumphũ. hec ille. Et btũs Theodorus vbi supra. Sanctus Bartholomeus indis predicauit. qui ⁊ euangelium ßm Matheum in propria eorum lingua eis tradidit dormiuit in albano ciuitate magne armenie crucifixus deorsum habens caput. Petrus deorsum capite crucifigitur. Bartholomeus postq̃ viuens excoriatus est capite plectit᷑. hec ille. Nam primo fuit crucifixus. deinde viuens excoriatus. tãdem capite truncat⁹. Beatus Bartholomeus fuit excoriatus ꝓpter quattuor. Primo in signũ feruide caritatis. Solent enĩ hoĩes calore nimio estuantes deponere vestimenta. ⁊ q᷑ beatus Bartholomeus igne amoris plenus fuit ideo propter christum pellem deposuit. Unde. i. Regum xviij dicit᷑ ꝙ Jonathas diligebat David q̃si animã suam. Nam expoliauit se tunica sua ⁊ dedit eã dauid. Sic btũs Bartholome⁹ dono spũssancti repletus diligebat xp̃m quasi animã suã. ꝓpter qd̃ nudauit se tunica ⁊ dedit eã David quãdo ꝓpter xp̃m excoriatus fuit. Secũdo in argumentũ maioris puritatis. Solent enĩ rami arboꝝ quando excoriãtur albiores apparere. Sic btũs Bartholomeus pelle mortalitatis exutus in anima extitit magis purus. Joel. i. Ficum meam decorticaui: nudans expoliaui eã. albi facti sunt rami eius. Tertio in spem future immortalitatis. Solet homo libenter deponere vestẽ vetustam vt vestem induat nouaȝ. Baruth. v. Exue te hierusalem stola luctus ⁊ vexationis. ⁊ indue te decore regio. Sic btũs Bartholomeus libenter pellẽ mortalitatis exuit q᷑ se decorandũ veste ĩmortalitis agnouit. i. Macha. x. Jussit rex expoliari Jonathã vestimẽtis suis ⁊ induit eũ purpura. i. carne glíosa: qd̃ erit in resurrectiõe generali. Quarto in odorẽ suauitatis. Solebat enĩ sacerdos in veteri lege. vt d᷑. Leuit. i. Pellẽ hostie detrahere: igneqȝ supposito ipsam in odorẽ suauissimũ dño ĩmolare. Sic sctõ Bartholomeo ẽ pellis detracta: qui igne caritatis succensus in odorẽ suauissimũ est dño ĩmolat⁹. Sapi. iij. Tanq̃ aurũ in fornace ꝓbauit illos: ⁊ q̃si holocausti hostiam accepit eos. ⁊ sic pȝ.

Sexto btũs bartholomeus crescit in templũ sanctũ in dño ꝑ glíficationẽ. s. quoad aĩam ⁊ quoad corp⁹. Quoad glíam aĩe. btũs Theodorus vbi sup̃ dicit sic Nũc ergo aue o btẽ btõꝝ: ter btẽ Bartholomee qui es diuine lucis splendor. sctẽ eccl'ie piscator rõnaliũ pisciũ ꝑiture capture. dulcis fructus viuidi palmitis. vulnerator diaboli mũduȝ suo latrocinio vulnerãtis. Gaudeas sol orbis terre: cũcta illuminans: os dei: lingua ignita. sapĩa ꝑmens. fons iugiter sanitates emanans. qui mare meabilib⁹ gressib⁹ sanctificasti qui terraȝ purpureã tuo cruore fecisti. qui ad celos cõmeasti. vbi in medio diuine aciei refulgens in splendore immarcessibilis glorie splendens. in exultatione iocũditatis insatiabilis gaudes. hec ille. Quoad gloriaȝ

corporis dicit idem vbi supra. Proijciũt nã- q₃ in pelagus corpus sanctũ. Mota est igit cum impetu de regionibus armenie archa cũ quattuor alijs alioꝝ martyrũ archis: que si- militer dũ signa operarent cum ea fuerãt in mari piecte. ⁊ per tantũ spaciũ maris quat- tuor his precedentibꝰ ⁊ tanq̃ ministris ob- sequiũ quodãmodo aplo facietibꝰ venerunt in partes scicilie in insulã que liparis noiat. sicut epo hostiensi qui tunc aderat reuela- uit. Venit ad pauperculã thesaurus ditissimꝰ venit ad ignobilem preciosissima margarita venit ad mestissimã splendissimũ luminare. Susceptus est igit cũ multis hymnis: laudi bus ⁊ candelis. ⁊ templum sibi magnifice fa bricat. hec ille. Et sic p₃ ⁊c.

¶ Septimo btũs bartholo meus crescit in templũ sanctũ in dño per im petrationẽ. Vñ btũs Theodorus vbi supra dicit sic. Postq̃ btũs apostolus migrauit ex hoc mundo neglexit occisores: sed inuitabat miraculis perditos. ⁊ pdigijs admittebat ad uersos. hec ille. Deus enĩ glorificauit ipsu₃ re spectu nostri quadrupliciter. ¶ Primo qr fa- ctus est aduocatus peccatoꝝ. Sicut ipse cui da₃ deuoto suo apparuit dicẽs. Deus p mul tum tempus nostris precibus ⁊ meritis po- pulo huic pepercit. Secũdo liberator deuo- toꝝ. sicut p₃ in magistro quẽ ab insidijs dia- boli liberauit. Tertio condẽnator reprobo rum. sicut patet in Federico imperatore qui eiꝰ corpus de loco suo mouere voluit. Quar to reprobator munerũ iniustoꝝ. sicut pat₃ in muliere que oleum iniuste acquisitũ in lam- pade₃ sancti Bartholomei infundere voluit sed nequiuit. Multis alijs miraculis chorus cat. hic per gratiã. in celo p gl'iam. Amen.

¶ In festo bti Augustini epi. Sermo. xlix.

Hic iste effulsit in tẽ plo dei. Eccl. l. ⁊ in epla presentis solẽnitatis. Paulinus in qua- dam epla dicit sic. O beatissime Augustine vere sal terre quo pcordia nostra vt possint seculi errore vanescere condiũtur. O lucerna digne super candelabrum ecclesie posita: que late ecclesiasticis vrbibꝰ de septiformi ligno pastum oleo leticie lumen effundẽs. densas licet hereticoꝝ caligines disc[...] lucem ve ritatis a confusione tenebr[...]m splendore clarifici smonis enubilas h[...] ille. Sup quo verbo moueo talem qõne[...] vtrum ecclesia- stica hierarchia splendidior fuerit ex bti Au gustini miraculosa conuersione q̃ angelica hierarchia ex primi angeli gratiosa perfectio ne. Ad istam questionem respondent duo doctores ecclesie. Primus est Petrus Da mianus in quodam sermone dicens sic. Ipse est Augustinus vir beatissimus: nobilis ge- nere: sed nobilior moribus. spiritu superbie pauperrimus. misericordie affluens visceri- bus. miserorum consolator mirificus. christũ crucifixu₃ sequens nudus mundo crucifixus in cuius ore non est inuentus dolus. a sum- mo sacerdote sacerdos preelectus. se illi ho- stiam viuam incessanter offerens in ipso fon te pietatis suis affluenter lachrymis ab omi rubigine vicioꝝ immaculatus. nunc sanctoꝝ presulum stola indutus coronam martyru₃ multiplici labore cõsecutus. apostoloꝝ colle- gio meritis ⁊ gratia coequatus. summus dei nũcius archangeloꝝ beatitudini consociatꝰ eterni regis thalamo p cuiꝰ amore sese mor tificauerat ⁊ ad eius solam visionem estuan ti desiderio peruenire desiderabat perpetuo locatus opere ⁊ verbo regiam viã insinuãs quibuscũq₃ hominibus. hec ille. ¶ Secũdus est Cassiodorus in plogo super psalterium di- cens sic. Est enĩ facundissimus pater Augu stinus litterarum omniũ egregius magister ⁊ qd in vbertate rarum est. cautissimꝰ dispu tator. Decurrit qppe tanq̃ fons purissimus nulla fece pollutus: sed in integritate fidei p seuerans nescit hereticis locum dare vnde se possint vlla colluctatione defendere. Totus catholicꝰ: totus orthodoxus inuenit: ⁊ in ec- clesia dñi suauissimo nitore resplendens sup ni luminis claritate radiat. hec ille. Sciẽdũ q̃ licet in omi opere dei reluceat iusticia ⁊ mi sericordia: tamẽ pncipalior est misericordia pp̃ter quattuor. Primo pp̃ter gl'iosam per fectionẽ Nam sicut forma est nobilior mate ria: puta aĩa q̃ corpus: ita pars est nobilior ⁊ pncipalior. Vñ aĩa est ps pncipalis in ho mine. Eodẽ modo in naturalibus: pars que tenet locũ forme ad effectum pducendũ est nobilior ⁊ principalior q̃ sit pars que tenet locũ materie: vt patet de sole q in generabili bus rebus tenet locu₃ forme quasi pater. ter- ra vero tenet locum materie velut mater. vñ sicut pater ⁊ sol sunt nobiliores ad generatio nem: ita ⁊ principaliores. Nunc autem deus est nobilissimus actor ⁊ operator. homo ve- ro est subiectũ in quo agit qui tenet locũ ma terie. ⁊ huic homini conuenit diuina iusticia

vt sibi proportionabiliter tribuat naturalia.
Deus autem tenet locum forme.s.misericor-
die qua mouet aduersus hominē. Unde si-
cut sol est principalior in generatione:sic mi-
sericordia est principalior in diuina operatio
ne.eo ꝙ attendit penes deum inchoatiue:ꝙ
sit diuina iusticia que attēditur penes homi-
nem determinatiue. Unde Jaco.ij Miseri-
cordia superexaltat iudicium.Glo.i.preemi-
net in iudicio:quia licet deus sit tantū iustus
quātum pius: tamen magis relucet in iudi-
cio suo misericordia ꝙ iusticia.quia est velut
agens potentior ad agendum per misericor
diam:ꝙ sit homo velut patiens ad suscipien
dum iusticiam. Unde clamat psal. Misera-
tiones eius super om̄ia opera eius. Nec mi-
rum:quia quod est proprium alicui excedit
om̄ia alia minus propria ⁊ accidentia.vt pa
tet de homīe: qui cum sit animal rationale.
eius proprie proprium est rationale. Unde
magis proprie conuenit ei vti ratione ꝙ risi
bilitate ⁊ alijs ꝓprietatibus ⁊ accidentibus
Similiter licet deus sit iustus ⁊ misericors ⁊
multas alias habeat proprietates optimas
tamen super om̄ia opera suavtitur misericor
dia. Unde Grego. in oratione dicit. Deus
cui proprium est misereri semper ⁊ parcere.
Secundo propter miraculosam dei opera-
tionem. Licet enim in miraculis reluceat dei
om̄ipotentia:tamē magis relucet diuina mi
sericordia qua mouetur ad miracula faciēda
Deus em̄ preuidens in nobis miseriā igno-
rantie infidelitatis atq₃ malignitatis volēs
nos reducere ad felicitatem per doctrinā₃ ⁊
bonos mores: nobis preposuit viros opti-
mos veteris ac noui testamenti:quorum do
ctrinam ⁊ exempla vt acceptaremus tanꝙ
a deo transmissa.voluit ipsos facere diuinas
operatiōes i.miracula.quibus moueremur
ad acceptandum ipsoꝝ doctrinam ⁊ ad imi
tandum exempla:qd̄ em̄ misericorditer deus
ostenderit suam om̄ipotentiā per miracula:
vt educeret populū suū de miseria seruitut.
Patet. Nam vt populus hebreꝰ Moysi cre
dat:manus eius polluit ⁊ sanat. Ut eius vi-
ta₃ imitet resplenduit facies eius sicut sol.
Ut pharao populū dimittat.dat ꝑ Moysen
decē principales plagas. Ut sciat viā eundi
ad terram ꝓmissionis dat colūna ignis. Ut
non videat ab inimicis nec estu affligat da-
tur colūna nubis. Exo.xiij. Ut nō pereat fa-
me datur māna de celo. Exo.xvi. Ut eius ap
petitus delectetur pluit super eos sicut pulue
rem carnes.ibidem. Ne aquis deficientibus
siti affligat:educit ei aqua de petra abundā
ter. Exo.xvij. Ut non capiat ab inimicis ca-
rens nauibꝰ ad transfretandū mare sibi di-
uiditur. Exo.xiiij. Ut populus egypti ipsum
non insequat ⁊ molestu₃ mare coniungitur ⁊
egyptus submergitur ibidem. Ut non perue
niat ad nuditate₃ vestimenta ⁊ calciamenta
xl.annis nō sunt vetustate attrita. Deutero.
xxix. Ut possit exire desertū iordanis ei diui-
dit. Josue.xiij. Ut terram ꝓmissionis possit
intrare ⁊ ihabitare.xxxij.reges debellauit. Jo
sue.xij. Tandem vt genus humanū educeret
de hoc seculo per miracula misericorditer si-
cut eduxit populū de egypto: multiplicauit
miracula in nouo testamēto. In creaturis in
tellectualibꝰ demonia expellendo. In creatu-
ris celestibꝰ noctē illuminādo nascens.diem
obscurādo moriēs. In elemētis:vētis impe
rando:mare sedando.in terra mortuos susci
tādo.spm̄sanctū in specie ignis mittēdo. In
creaturis rōnalibus infirmos sanādo.igna-
ros doctorando.impios cōuertendo. In cre
aturis irrōnalibus cuiuscūq₃ generis. In q̄-
bus om̄ibꝰ miraculis licet nobis manifestet
suam oīpotentiā: tamen principalior est sua
misericordia qua motus fuit ad faciēdū mi-
racula.s.vt nos misericordit educeret ab ista
miseria. ¶ Tertio ꝓpter virtuosam cōicatio-
nē. Licet em̄ deus ostenderit suam om̄ipotē
tiam dando virtutes gratuitas sanctis patri
bus veteris ⁊ noui testamēti:tm̄ hoc fecit ma
gis misericorditer ꝓpter nos.vnde vt nobis
ꝓponeret fidē sine qua impossibile est place
re deo. Heb.xi. Dedit fidem quasi fontē. na₃
oēs fidei aquā biberūt: ⁊ eā reposuit in patri
bus veteris ⁊ noui testamēti. Ut aūt veluti
ꝑ cōductū possemus potare dedit eis sermonē
sapiē.qua sapiā nos docerēt archana diuina
Ut aūt ista diuiā possemꝰ caper ⁊ intelligē va
sa tribuit ad bibēdū dū eis dedit sermonē scie.
ꝑ quā sciā₃ q̄ est cognitio creaturarū tanꝙ ꝑ
visibilia dādo nob exēpla ducerēt nos ī cog
nitionē inuisibiliū. Ut āt hāc aquā fidei.sapie
⁊ scie possent oibꝰ effundē ⁊ oēs possent bibē
auribꝰ ⁊ mēte dedit eis donū liguarū q̄ dono
oēm loq̄bant linguā ⁊ ydiomata ⁊ oēs intel
ligebāt ⁊ itelligēdo bibebāt. Ut vo hāc aquā
bibētes delectabiliꝰ degustarēt dedit eis iterp̄
tatōꝫ sermonū.q̄ iterp̄tatōe hoīes intelligerēt
clariꝰ ⁊ delectarēt dulciꝰ. vt vo hoīes mūdi ac
ceptarēt hāc doctrinā aquā clarissima₃ a deo
nob īfusā;dedit eis testimōia diuiā.s.ꝓbia₃

qua p̄dicebāt futura. discretionē spūum. qua
pnunciabant occulta cordiū. grām sanitatū
qua curabāt insanabiles infirmitates. virtu
tum grām. qua opabātur mira mortuos sus/
citando ⁊ signa de celo dando. Et hec oīa de⁹
opatus est bm suā oīpotentiam, nō aliunde
motus nisi p suaꝫ miām. qua vnicuiqꝫ dedit
manifestationē spūs ad vtilitatē miseroꝝ. i.
Coꝝ. xij. Et sic diuina mīa est magis nobis
ad cōfidentiā q̄ iusticia ad timorē. Quar/
to ppter grōsam cōuersionē. Nam Grego. ī
collecta dicit sic. De⁹ qui oīpotentiā tuā par/
cendo maxime ⁊ miserādo manifestas. quia
scꝫ dū pctā remittit oñdit se posse: ⁊ magnā
oñdit potentiā dum hoīem remouet a mise/
ria culpe ⁊ ipsum pmouet ad felicitateꝫ. In
quolibet enī peccato mortali tres miserie cō
tingunt peccatori. Prima est macula. q̄a p
peccatū expellitur splēdor gratie ⁊ nitor vir/
tutum quē solus deus potest refundere.

Secunda est deordinatio hoīs in naturali
bus dum rō puertitur a deo q̄ solum per deū
potest iterum cōuerti. Tertia est reatus pe/
ne eterne. etiam transeūte actu peccati: quaꝫ
penam solus deus pōt remittere. Cum autē
per suam miām mouetur ad iustificandū pec
catorem: manifestat suā omīpotentiam. quo
niam vt augustin⁹ dicit. maius est peccatorē
iustificare: q̄ celum ⁊ terrā creare. Ratio est.
quia celum ⁊ terra sunt creata ad generatio/
nem corporaliū ⁊ conseruationem. Impius
autē iustificatur ad fruitionē supnaturalium
Generatio autē causata a celo ⁊ terra cessa
bit: salus autē iustoꝝ in eternum stat. Unde
q̄to maius bonū est deus possessus eterna/
liter q̄ generatio corporalium tēporaliter: tā
to maius est impium iustificare q̄ celū ⁊ ter
ram creare. Ex quo patet q̄ maius est opus
diuine mīe q̄ diuine iusticie. Beatus augu
stinus in adolescentia sua infectus erat qua
druplici vicioꝝ macula. Primo errore infi
delitatis. quia in sectā manicheoꝝ q̄ xp̄m fā
tasticum fuisse affirmāt ⁊ carnis resurrectio
nem negant incidit. ⁊ in ea p annos nouem
dū adhuc adolescens esset in sua ciuitate car
thaginensi pmansit. Ad has etiā nugas per
ductus est vt arborē fici plorare diceret cum
ab ea ficus vel foliū decerpitur. Secūdo er/
rore phīce vanitatis. Uñ in libro cōfessionū
ipse dicit sic. Institui aīm intendere in scrip/
turis sacris: sed visa est mihi scriptura indi
gna quā tulliane dignitati cōpararēꝫ. tumor
enim mentis fugiebat modū eius. Illa autē
erat q̄ cresceret cū paruulis: sed ego dedigna
bar esse paruulus ⁊ tumid⁹ fastu mihi gran/
dis videbar. Hec ille. Tertio errore terrene
cupiditatis. Nam de carthagine romam ⁊ de
roma mediolanum perrexit. vt rhetoricā vē/
deret ⁊ sue cupiditati satisfaceret. Unde ipse
ait vt supra. Docebam artem rhetoricam et
victoriosam loquacitatem. victus cupiditate
vendebam. Quarto errore carnalis volup/
tatis. Unde ipse ait vbi supra. Exalabāt ne
bule de limosa concupiscentia carnis ⁊ scate
bra pubertatis: ⁊ obnubilabant cor meū vt
nō discerneretur serenitas dulcedinis a cali/
gine libidinis. hec ille. Ab his erroribus pur
gatus Augustinus magna misericordia dei.
Unde ipse ait vbi supra. de deo loquēs. Cuꝫ
te primū cognoui reuerberasti infirmitatem
aspectus mei: radians in me vehementer: et
cōtremui amore ⁊ horrore. ⁊ inueni me lon/
ge esse a te in regione dissimilitudinis tanq̄
audirem vocē tuā de excelso cibus sum gran
dium: cresce ⁊ māducabis me. nec tu me mu
tabis in te sicut cibum carnis tue: sed tu mu/
taberis in me. hec ille. Primus aūt angelus
sua supbia piectus fuit de celo. ps. Deiecisti
eos dum alienarent̄. Unde angelicā hierar/
chiam cōturbauit. Apocalip. xij. Factū est p̄
lium magnū in celo ⁊c. Beatus vero augu/
stinus sua miraculosa conuersione ecclesia/
sticam hierarchiā sublimauit. Unde Hiero/
nymus in libro de duodecim doctoribus di/
cit sic. Augustinus epūs volans p montium
cacumīa quasi aquila: ⁊ ea q̄ sunt in montiū
radicibus nō cōsiderans multa celoꝝ spacia
terrarumqꝫ situs ⁊ aquarum circulum claro
sermone pnunciat. Hec ille. Ergo sic iste ef/
fulsit in templo dei.

Sic iste effulsit in templo dei.

- Per conuersionem.
- Per imitationem.
- Per exhortationem.
- Per dilectionem.
- Per sapientiam.
- Per prouidentiam.
- Per vigilantiam.
- Per refulgentiam
- Per diligentiam.

Primo beatus Augusti/
nus effulsit in templo dei per cōuersionem.
Sciendum q̄ ad ꝯuersionē nostrā pricipa
liter duo nos mouent. s. psperitas ⁊ aduersi
tas. Prouer. i. Uocaui ⁊ renuistis. extēdi ma

num meã: ⁊ nõ fuit qui aspiceret. Quia vero
btũs Augustinus nõ cõuertebat̃ per bñficia
dei. sicut in libro confessionũ dicit. Heu mihi
ꝙ̃ excelsus es in excelsis: ꝙ̃ ꝓfundus in pro
fundis: ⁊ nunꝙ̃ recedis: ⁊ vix redimus ad te
⁊c. Ideo immissis flagellis cõuersus est ad
dñm. Unde subdit. Uocasti ⁊ clamasti ⁊ ru
pisti surditatẽ meã. choruscasti ⁊ splenduisti
⁊ fugasti cecitatem meaꝫ: fragrasti ⁊ duxisti
spm̃: ⁊ anhelo tibi. gustaui: ⁊ esurio ⁊ sitio te.
tetigisti me ⁊ exarsi in pacẽ tuã. hec ille. Fuit
autẽ flagellatus quattuor vicibus sicut in li
bro cõfessionũ ipse refert. Primo stomachi
dolore. Cum em̃ adhuc iuuenis esset ⁊ nõdũ
baptizatus: graui torquebat̃ stomachi dolo
re ⁊ pene appetituꝫ amisisset: sed pia mater
eius vouit ꝙ baptizaret̃: ⁊ sanatꝰ est. pater
tamen ꝓhibuit ne baptizaret̃: ne iteruꝫ feda
retur. Secundo corporis languore. Cũ em̃
iuisset Romã validã incurrit egritudineꝫ. ⁊
hoc mater nesciebat: qꝛ si hoc vulnere feriret̃
nunꝙ̃ cor eius sanaret̃. Tertio dentiũ hor
rore. Nam in primordio sue cõuersionis taꝫ
valido dolore dentiũ torqueri cepit. vt ad cre
dendã opinionẽ Cornelij philosophi ducere
tur q̇ summũ bonũ aĩe in sapientia. summũ
vero bonũ corporis in nullũ sentiẽdo dolorẽ
posuerat. Tam vehemẽs autẽ ille dolor fuit
ꝙ etiã loquelã amisit. Unde in tabulis cere
is scripsit vt om̃es ꝓ eo orarent. Ipse auteꝫ
cũ alijs genua flexit ⁊ statim sanatũ se sensit
Quarto mortis pauore. Cum em̃ quidã a
micus eius obijsset: illius morte cor Augu
stini adeo cõturbatũ est vt quicq̇d aspiceret
mors ei videret̃. Naꝫ se semimortuũ estima
bat. Propter illa flagella cõuersus est ad do
minũ quattuor modis. Primo per verã cõ
tritionẽ. Nam sub quadã arbore se ꝓiecit ⁊
dimisit habenas lachrymis. ⁊ ꝓruperũt flu
mina ex ocul̃ eiꝰ: ⁊ acceptabile sacrificiũ deo.
⁊ iactabat voces miserabiles ⁊ plorabat a
marissima ꝯtritõe cordis sui. Secũdo ꝑ pu
rã ꝯfessionẽ. vñ deo ꝯfitebat̃ dicens. Recor
dari volo trãsactas feditates meas: nã amo
re amoris tui illꝺ̃ facio recolẽs vias meas ne
q̇ssimas. vt tu dulcescas mihi dulcedo nõ fal
lax. dulcedo felix ⁊ secura. Nõ soluꝫ aũt de hꝰ
se accusabat: ꝫ etiã de minimis: sicut de eo ꝙ cũ
puer eẽt ad pilã ludebat. ⁊ ad scholas nõ nisi
violẽter ire volebat. ⁊ ꝙ fabulas poetarũ ni
mis libẽter legabat. Et ꝙ Didonẽ ex amore
mortuã flebat. ⁊ ꝙ in ludis puerorꝫ fraudulẽ
tas victorias exercebat. Et de q̇dã arbore piri
a qua pira furatꝰ fuerat. Tertio ꝑ plenã sa
tisfactionẽ. s. ꝑ ieiunia. orõnes ⁊ elemosynas
corꝑales ⁊ spũales, docẽdo indoctos. vñ dꝛ
de eo. Post mortẽ mrĩs reuersus ẽ Augusti
nus ad agros ꝓprios: vbi cũ amicis ieiunijs
⁊ orõnibꝰ vacãs scribebat libros ⁊ docebat
indoctos. Quarto ꝑ sincerã affectionẽ. cuꝫ
em̃ tria a mũdanis hoībꝰ appetant̃. s. diuitie
delicie ⁊ honores. Uir iste scũs tãte ꝑfectõis
extitit ꝙ diuitias contẽpsit. honores respuit
voluptates abhorruit. sicut ipse testat̃ in lib.
soliloquiorꝫ. vt pꝫ in fine legende.

Secũdo btũs augustinus

effulsit in tẽplo dei ꝑ imitationẽ. Sciẽdũ ꝙ
exẽpla sctõrꝫ ꝓuocauerũt btm̃ Augustinũ ad
fidelẽ ꝯuersionẽ q̇druplicit̃. Primo exẽplũ
btĩ Ambrosij ipsum aĩauit ad ꝯuersionẽ. vñ
oĩ die dñica eiꝰ ꝑdicationẽ audiebat. quẽ am
brosiꝰ ꝑñe suscipiebat ⁊ clemẽter tractabat
Mater eiꝰ etiã Ambrosiũ q̇si angelũ dei dili
gebat. sciẽs ꝙ ꝑ eũ filius eiꝰ ꝯuerti debebat si
cut ⁊ factũ ẽ. Secũdo exẽplũ Simpliciani
q̇ ipm̃ aĩauit ad sctẽ vite electionẽ. vñ ad ipꝫ
ꝑrexit ⁊ estus suos sibi retulit ⁊ q̇s eẽt aptus
modꝰ viuẽdi ab eo petijt. Uidebat ei eccl̃iaꝫ
plenã eẽ clericis. in q̄ na aliꝰ sic alius sic ibat.
Simplicianꝰ aũt viã salubrẽ eũ docuit. Ter
tio exẽplũ Uictorini q̇ꝺ ipm̃ aĩauit ad imita
tionẽ. vñ cũ Simplicianꝰ ei narrasset quõ vi
ctorinꝰ phs rome in foro statuã meruisset ⁊
quõ xp̃ianus factꝰ fuisset exarsit Augustinꝰ
ad imitãdũ eũ ⁊ cepit ĝuit̃ suspirare. Quar
to exẽplũ btĩ Antonij q̇ ipm̃ aĩauit ad cele
stiũ ꝑfectionẽ. Cũ em̃ q̇dã miles noĩe Pon
tianus de affrica venisset ⁊ vitaꝫ ⁊ miracula
btĩ antonij heremite narrassꝫ: cepit Augusti
nus ĩgemiscere ⁊ ad alipiũ exclamare: q̇d pa
timur? Quid audimꝰ? Surgunt indocti ⁊ ce
lũ rapiũt: ⁊ nos cũ doctrinis nrĩs in infernũ
demergimur. Exẽpla sctõrꝫ defunctorꝫ ipsum
aĩauerunt ad ardentẽ caritatẽ. sicut ipse dicit
in lib. ꝯfes. Exẽpla seruorꝫ tuorꝫ quos de ni
gris lucidos de mortuis viuos feceras coge
sta in sinũ cogitatiõis mee vrebant ⁊ accen
debant me valide.

Tertio btũs augustinus

effulsit in tẽplo dei ꝑ exhortationẽ. Sciẽdũ
ꝙ ꝓpter q̇druplicẽ exhortationẽ ꝯuersus est
btũs Augustinꝰ ad fidẽ catholicã. Primo
ꝓpt̃ doctrinã tullij. cũ ei eẽt ãno. xix. ⁊ q̄ndã
librũ tullij q̇ hortẽsiꝰ dꝛ legisset: q̇ exhortatõꝫ

facit ad ꝓphiam repẽte affectũ eiꝰ mutauit ꝛ imortalitatẽ sapieꝫ cupiuit. Secũdo ꝓpꝶ doctrinã pauli. Naꝫ cũ codicẽ aplicũ apuissꝫ ꝛ capitulũ q̇ꝺ sibi ṗmo occurrit legisset. s. Induimini dñꝫ iesum xp̄m ꝛc. statiꝫ a corde eiꝰ oẽs dubietatis tenebre diffugerũt. Tertio ꝓpꝶ doctrinã bti Ambro. cũ em̃ eiꝰ ṗdicatõꝫ auide audiret ꝛ q̇dã vice ꝯ sectã manicheoꝝ diutiꝰ disputasset: error ille a corde Augꝰ penitꝰ ẽ ablatꝰ. Quarto ꝓpꝶ sollicitudinẽ maternã. q̄ sic eũ carne ꝯcepat mũdo caritatꝭ visceribꝰ postmodũ mlto seie lachrymaꝝ gẽuit xp̄o. Et cũ apud quẽdã ep̄m vberrime fleret ille ait. Impossibile ẽ vt filiꝰ tãtarũ lachrymarũ pereat. vñ de ipsiꝰ ꝯuersiõe certificata ẽ: ꝛ ꝑ epi r̃nsionẽ ꝛ ꝑ celestẽ reuelatõeꝫ q̄ se vna cũ filio in quadã linea stãtẽ aspexit. Qḋ q̇dẽ cõpletũ fuit. cũ adueniẽte pascali tp̄e cũ eẽt annoꝝ. xxx. a btõ Amb. baptizatꝰ ẽ sicut ꝛ r̄ps. vt dr̄ Lu. ij. vbi simul cũ btõ Ambro. Te deũ laudamꝰ ꝛc. cõposuit. vt testaꝶ Honoriꝰ in li. suo q̇ dr̄ speculum ecclie. Et sic spem omẽm quã habebat in seculo dereliquit.

Quarto btũs augustinus

effulsit in tẽplo dei ꝑ dilectionẽ. Sciẽduꝫ ꝙ pꝰ baptismũ dũ adhuc esset laicꝰ incepit a feruẽti dilectiõe sicut ipse testaꝶ in li. ꝯfes. dicẽs sic. Sagittaueras tu cor meuꝫ caritate tua: ꝛ gestabã ṽba tua trãsfixa in visceribꝰ: ꝛ ascẽdẽti a ꝯualle ploratiõis ꝛ cãtãti cãticũ gᷓduũ dederas sagittas acutas ꝛ carbones vastatores. Nec satiabar in illis diebꝰ dulcedie mirabili ꝯsiderare altitudinẽ ꝯsilij diui sup salute gñis hũani h̄ ille. Quasi em̃ q̇dã torrẽs redũdãs ab oculꝭ eiꝰ lachryme emanabãt. qꝛ q̄tuor gña lachrymarũ habuit. Prĩo lachrymas cõpũctõis ꝑ pctis ꝓprijs. ꝛ h̄ i ṗncipio sue ꝯuersiõis qñ sub q̇dã ficu se ꝓijciẽs lachrimas amarissimas effudit. Joh. i. Cũ eẽs sub ficu vidi te. Secũdo lachrymas deuotiõis quas habuit ꝑ celestibꝰ desiderijs. ꝛ de q̇bꝰ dicit in li. ꝯfes. Quãtũ fleui in hymnis ꝛ cãticꝭ tuis suaue sonãtꝭ ecclie vocibꝰ cõmotꝰ acriter Voces igiꝶ ille influebãt auribꝰ meis ꝛ eliq̄baꝶ ṽitas tua ꝛ cor meũ: ꝛ fluebãt lachryme ꝛ bñ mihi erat cũ eis. Tertio lachrymas lamẽtatiõis q̄s hũit ꝑ mũdanis ꝑiculis. ordinatus em̃ in p̄sbyterũ ꝛ postea in ep̄m: ꝯsiderãs status illiꝰ ꝑiculũ multuꝫ fleuit. vñ dixit. In nulla re sentio mihi dñm sic iratũ: ꝙ in h̄ ꝙ cũ ñ essem dignꝰ põi ad remũ posuit me ad amplustre in apice regiminis ecclie. Quarto lachrymas cõpassionis q̄s hũit ꝑ alienis miserijs. Cũ em̃ barbari cũcta vastarẽt nec parcerent sexui. ordini vel etati Augustinꝰ lugubrẽ vitã duxit fuerũtqꝫ sibi lachryme eiꝰ panes die ac nocte. cũ alios videret occisos. alios effugatos. ecclias sacerdotibꝰ viduatas. ciuitates cũ incolis dissipatas.

Quinto btũs augustinus

effulsit in tẽplo dei ꝑ sapiam. vñ in li. ꝯfes. dicꝭ sic. Mirabilis ꝓfũditas eloq̇oꝝ tuoꝝ quoꝝ ecce añ nos supficies blandiẽs paruulꝭ. Sed mira ꝓfunditas deꝰ meꝰ. mira ꝓfũditas. horror est intẽdere in eã. Hãc aũt ꝓfunditatẽ sacre scripture inquãtũ hoĩ fuit possibile Augꝰ. scrutatꝰ est. ꝛ inde copiositatẽ expositionuꝫ ꝛ sniarũ eduxit. Eccl. l. In diebꝰ ipsiꝰ emanauerunt putei aquarũ: ꝛ q̄si mare adimpleti sũt sup modũ. Eius em̃ doctrina est solida ꝓpꝶ q̄ttuor ꝯditiões quas hꝫ. Primo hꝫ purissimã ṽitatẽ. Nam cõparaꝶ ille Gregꝰ. in epla ad ṗfectũ affrice dicꝭ sic. Bti augustini copatriote vr̃i opuscula legite: ꝛ ad cõparatõꝫ illiꝰ similaginis nr̃m furfurẽ nõ q̄ratꝭ. Prouer. iij. Primi ꝛ purissimi fructꝰ eiꝰ. Sermones em̃ bti Augꝰ. sũt puri qꝛ nullã hñt falsitatẽ. Sũt puriores: qꝛ nullã hñt dubietatẽ. Sũt purissimi qꝛ ꝯtinẽt veritatẽ. vñ Volusianꝰ dicit. Legi dei deest q̇cquid Augustinũ ꝯtingit ignorare. Secũdo hꝫ altissimaꝫ ꝓfunditatẽ. Job. xxviij. Profunda fluuioꝝ scrutatꝰ est. ꝛ abdita ꝓduxit in lucẽ. Habuit em̃ celerẽ itellectuꝫ ꝛ nobile ingeniũ. sicut ipse dicꝭ in li. ꝯfes. Oẽs libros artiũ quas liberales vocãt: tũc neq̄ssimus cupiditatũ iniquarũ seruꝰ ꝑ meipsuꝫ legi ꝛ intellexi. quoscũqꝫ legere potui. Quicq̇d em̃ est de arte disserẽdi ꝛ loquẽdi. q̇cquid de dimẽsionibꝰ figuraꝝ ꝛ de musicis ꝛ de nũeris sine magna difficultate nullo hoĩm tradente intellexi. Scis tu dñe deus meus ꝙ celeritas intelligendi ꝛ discẽdi acumen donũ tuũ est. hec ille. Cũ em̃ doctores alij habeãt spãlem modũ tractãdi sicꝫ Hieroñ. versaꝶ circa expõnes. Ambrosiꝰ circa spũales sensus. Gregorius circa instructões morales. Augustinus nõ hꝫ spãleꝫ modũ: qꝛ hꝫ oẽm modũ. vñ tractat de diuĩtate ĩ li. de trini. De hũanitate xp̄i in li. cur. quõ. q̄ñ deus hõ. ꝛ in multꝭ alijs. De duplici ciuitate. s. hierl'm ꝛ babylonica ꝛ earũ regibꝰ agit in li. de ciui. dei. De ṽtutibꝰ sctõrum in multis locis. De dignitatibꝰ angeloꝝ. De vicijs pctõꝝ. De penis dãnatoꝝ. de gl'ia sctõꝝ per diuersos libros. Tractatus. eplas

subtilissime tractauit. Tertio hꝫ firmissimã soliditatẽ. vñ ꝯparaẗ malleo. Ber. sup cant. Augustinꝰ hic est validissimꝰ malleus hereticoꝝ. Nam sicut malleus ictibꝰ suis firmat incudẽ. ferrũ domat ⁊ melodiã gñat: sic Augustinus doctrinis suis ecclĩaꝫ firmauit. Eccl. l. In vita sua suffulsit domũ: ⁊ in diebꝰ suis corroborauit tẽplũ. hereticos domuit ⁊ fugauit. ibidẽ. Qui curauit gentẽ suaꝫ ⁊ liberauit eã a ꝑditiõe. Prosper in li. de vita ꝯtẽplatiua dicit sic. Sctũs Augustinꝰ fuit in quottidianis disputationibꝰ clarꝰ ⁊ in oĩ actiõe sua cõpositus. acer ingenio: suauis eloq̃o: secularis litterature peritꝰ. in ecclĩasticis laboribꝰ operosus. in q̃õnibꝰ soluendis acutꝰ. In ꝯuincẽdis hereticis circũspectꝰ. In expositiõe fidei nr̃e catholicꝰ. In explanãdis scripturis canonicꝭ cautus. hec ille. Tota em̃ ecclĩa deũ laudat q̃ tam egregiũ doctorẽ sibi ꝯcessit. Vñ cantat. Magnus dñs ⁊ laudabilis valde: q̃ de tenebris gentiũ lumẽ ecclĩe sue vocauit Augustinũ. Quarto hꝫ dulcissimã suauitatẽ. iõ ꝯparaẗ cibo dulcissimo. Greg. in ep̃la ad Innocentiũ ꝑfectũ affrice dicit sic. Si delicioso cupitis pabulo saginari beati Aug. opuscula legite. Ubi vocat Greg. doctrinã Aug. pabulũ deliciosum ⁊ saginatũ. Diciẗ em̃ pabulũ q̃ꝛ satiat. deliciosum: q̃ꝛ delectat. vñ cantaẗ de eo. Tu de ꝟbis saluatoris dulcẽ panẽ cõficis. Panẽ: q̃ꝛ satiat. dulcẽ: q̃ꝛ delectat. Vocat euꝫ pabulũ saginatũ q̃ꝛ ĩpinguat. vñ Cassiodorꝰ doctor eximius dicit sic. Btĩssimꝰ augustinꝰ in q̃busdã libris nimia est difficultate recõditus. in q̃busdã planissimus. vt etiã paruulis ꝑbeaẗ acceptus: cuiꝰ opera tã suauia sũt: obscura vero magnis vtilitatibꝰ farta pinguescunt. hec ille. ⁊ sic pꝫ eius sapĩa.

Sexto btũs augustinus

effulsit in tẽplo dei ꝑ ꝓuidentiã. Nam ordinatus in p̃brm a btõ Ualerio yponensi ep̃o mira sctĩtate monasteriũ clericoꝝ instituit ⁊ cepit viuere ƀm regulã sub sanctis ap̃lis constitutã: vbi nullus aliquid ꝓpriũ habebat: ꝫ om̃es in cõi viuebant. De cuiꝰ monasterio x. ep̃i fuerunt electi. Fratribꝰ aũt suis quos canonicos regulares vocauit. regulã tradidit: sub qua multe religiones militãt. s. ꝑdicatoꝝ heremitarũ. carmelitarũ. seruitarũ ⁊ alie plures. tandẽ in ep̃m assumptus magna ꝓuidẽtia officium suũ exercuit. in quo se diligentissime obseruauit. Primo oẽm familiaritatẽ suspectã a se remouit. Vñ Greg. dicit. Legitur ꝙ btũs Augustinꝰ nec cũ sorore habitare cõsensit dicẽs. Que cũ sorore mea sunt sorores mee nõ sunt. Secũdo oẽm ambitionẽ ⁊ pompam tam in vestimẽtis ꝙ in vasis a se dimouit. Uestimẽta eĩ sua nec nitida nimiũ nec abiecta plurimũ: sed ex moderato ⁊ competenti habitu erant. Ipsum etiam dixisse legitur. Fateor de preciosa veste erubesco. Et ideo cum mihi daẗ: vendo eam. vt q̃ꝛ vestis non põt esse cõis: preciũ sit cõe. Uasa etiam aurea vel argentea nõ habuit: sed ligneis vel marmoreis vsus fuit. nõ necessitatis inopia: sed ꝓposito voluntatis. Tertio omẽm cupiditatem ⁊ auariciam a se submouit. Nullã em̃ villam vel agrũ emere vnq̃ꝫ voluit. Multas etiam hereditates sibi dimissas respuit. ⁊ ꝓpinquis mortuoꝝ dari fecit. Quarto ad pauperes magnam liberalitatẽ ostendit. adeo ꝙ quãdoq̃ꝫ vasa dñica iubebat frangi ⁊ cõflari ⁊ captiuis indigentibꝰ dari. Cũ vero pecunia sibi deficiebat hoc populo denũciabat: ⁊ ad eos erogandũ ꝓuocabat. Quinto in cibo ⁊ potu magnã parcitatẽ habere voluit. Unde scribitur. Mensa frugali ⁊ parca vsus est. Et in libro cõfes. dicit sic. Sic me docuisti dñe vt queadmoduꝫ medicamenta: sic alimenta sumpturus accedam. In ipsa vero mensa lectionẽ potius ꝙ epulationeꝫ diligebat. Detractiones preterea oĩno cõpescebat Unde in mensa hos versus scriptos habebat. Quisq̃s amat dictꝭ absentũ rodere vitaꝫ Hanc mensam indignam nouerit esse sibi. Unde si detractio ibi incidissꝫ dicebat ꝙ aut taceret aut ꝟsus illos deleret aut de mẽsa recederet. Sexto ad ꝯsanguineos nullã carnalitatẽ hũit. vñ d̃r de eo. Cõsanguineis sic bñfecit: nõ vt diuitias haberẽt: ꝫ ne nimis egerẽt

Septio btũs augustinus

effulsit in templo dei per vigilantiam naꝫ vt diciẗ Daniel. iiij. Ecce vigil ⁊ sanctus qui de celo descendit. q̃ꝛ beatus Augustinus vigilauit q̃nq̃ꝫ modis. Primo per magnã cõpassionẽ. Cum em̃ lecto recũberet: ⁊ barbari oĩa vastarẽt amarissime fleuit. ⁊ ꝯuocatis fratribus ait. Ecce rogaui dñm vt aut vos ab istis ꝑiculis eruat. aut voƀ patientiaꝫ tribuat. aut me de hac vita suscipiat. In isto autem tertio fuit exauditus. Secundo ꝑ magnã deuotionẽ. nã septẽ psalmos pñiales sibi scribi fecit: ipsosq̃ꝫ ꝯ parietẽ positos decũbens legebat: ⁊ vberrime flebat. Tertio ꝑ magnã caritatẽ. Quidã em̃ eger ad ipsum egrotãtẽ venit

rogans vt sibi manū imponeret ꝛ sanitatem
ꝯferret. Cūq₃ augu. se excusaret ꝙ sibijpsi sa
nitatē conferre nequiret: instabat ille dicens
sibi ꝑ somniū dictū esse. Ad augu. accedat vt
sanitatē recipiat. Ille manus sibi imponens
ꝓ eo orauit ꝛ sanitatē recepit. Quarto per
magnā puritatē. dicebat em̄ nullū q̄ntūcūq₃
excellentis meriti sine eucharistia ꝛ cōfessiōe
de corpore migrare debere. qḋ ꝛ ip̄e in se vo
luit obseruare. Quinto ꝑ magnā pauperta
tem. Vñ dr̄ de eo. Testamentū nullū fecit. q̄ꝛ
vñ faceret pauꝑ xp̄i nō habuit. Et sic coram
posit̄ fratribꝰ ꝛ orātibꝰ dormiuit cū p̄ribꝰ suis

Octauo btūs Augu. efful

sit in templo dei ꝑ refulgentiā. Eius em̄ glīa
p̄mōstrata est quattuor modis. Primo q̄ꝛ
illustratus est lumīe celestis claritatis. Qui-
dam em̄ monachus in spū raptus vidit. B.
augustinū. suꝑ nubē lucidā sedentē. cuiꝰ ocli
quasi solis radij totā ecclīam illuiabant. de
quo odor nimiꝰ exalabat. Secūdo q̄ꝛ imer-
sus est in pelagus infinite suauitatis. vñ cū₃
q̇da₃ tractatꝰ. b. augustini in matutis legere-
tur: sctūs bernardꝰ parūꝑ obdormiēs vidit
quendā iuuenē: de cuiꝰ ore tam imensus flu-
uius exibat: ꝙ totā ecclesiā irrigabat. p̄s. Flu
minis impetus letificat ciuitatē dei. cui reue
latum est hunc fore augustinū. Tertio quia
collocatus est in culmīe diūe maiestatis. Cū
em̄ q̇dam in ecclesia btī petri ꝑnoctans vidis
set sanctū gregoriū cū multis ep̄is ꝓcessiona
liter incedentē interrogauit gregoriū si inter
eos augustinꝰ erat. Ille r̄ndit. Augu. excellē-
tissimū virū de quo queris altior locus a no
bis tenet. Quarto q̄ꝛ eleuatꝰ est in plenitu-
dine excellentissime trinitatis. Cū em̄ quidā
in spū raptꝰ oēs sanctos in glīa cōspexisset: ꝛ
augustinū minime vidisset: r̄nsum est ei. Au
gustinus residet in excelsis: vbi disputat de
gloria excellentissime trinitatis.

Nono btūs Augustinus

effulsit in tēplo dei ꝑ diligentiā qua sibi deuo
tos iuuare pōt. sicut p₃ in multis quos a di-
uersis languoribꝰ ꝛ afflictōibus liberauit nā
virginē quādam yponensem. ꝛ adolescentē
quēda₃ a demonio eripuit. Molendinariu₃
a fleugmate salso liberauit. Puerū a vicio la
pidis curauit. Prepositū cuiusdā ecclīe a gra
ui languore sanauit. Demonē in carta p̄ctā
hoīm scripta deferentē sibi ostendere coegit.
si quid aduersum se cōscripsisset. qḋ vbi cōpe
rit se aliq̄n cōpletoriū ex obliuione nō dixisse
mox in ecclīa debitū ꝑsoluens negligentiam
suā abrasam de cartha īuenit. Et sic p₃. Am̄.

In festo decollationis sancti Johan-nis baptiste. Sermo. L.

Johānem sciebat vi
rum iustum ꝛ sanctū. Mar. vi. ꝛ
in euangelio p̄sentis solēnitatis
Johānes crisosto. suꝑ Math. dicit sic. Johā
nes schola virtutū magisteriū vite. sanctitatꝭ
forma. norma iusticie. virginitatis speculum
pudicicie titulus. castitatis exēplum. penitēn
tie via. peccatoꝝ venia. fidei disciplina. Hec
ille. Suꝑ quo talem moueo q̄stionē. Utru₃
beatus Johannes iusto dei iudicio debuerit
mori tēporali supplicio. Ad istā questionē
respondēt duo doctores noui testī. Primꝰ
est Johānes crisostomꝰ vbi supra: dicēs. Jo
hannes maior hoīe. par angelis. legis sūma
euangelij sanctio. apostoloꝝ vox. silentiū pro
phetarum. lucerna mūdi. p̄cursor iudicis. to-
tius medius trinitatis. Et hic tantus daṫ in
cestui. traditur adultere. adijcitur saltatrici. H
ille. Secūdus est btūs Augustinꝰ sermone
iij. huius diei dicens sic. Considerandum est
quomō omp̄s deus electos suos dilectosq₃
famulos quos ad vitā regnūq₃ p̄destinauit
eternū. intm̄ in hac vita prauoꝝ patitur perse
cutione cōteri. tot ac tantis penarū mortiūq₃
generibus absumi. quātis perfectoꝝ viroru₃
passionibus. de his q̇ forte nobis aduersa cō
tigerūt doceamus. ac potius discamus om̄e
gaudiū existimare: cū in tēptationes varias
inciderimus memoria retinētes: q̄ꝛ quē dili-
git castigat. flagellat autem oēm filiū quē re-
cipit. Nam ꝛ si p̄ncipali sententia cōstat: q̇a
in multis offendimꝰ om̄s. quis tm̄ audeat di-
cere btm̄ Johānem actu vel dictu vel habitu
vel motu peccasse. cuiꝰ austeritatē indumēti:
vel parcimoniā alimēti. euāgelica laudat hy
storia. cuiꝰ om̄e qḋ loq̄tur aut veritati testio
nium reddit: aut eos q̇ cōtradicūt redarguit.
Cuiꝰ opa iusticie q̇ nō amabāt veneratiōi ha
bebāt. Quis in eiꝰ p̄cordijs p̄ctō locꝰ esse po-
terat: quē ꝛ ante natiuitatē spūsſācti cōsecra-
uit aduētus q̄n saltē humane cōuersationis
intuitu nō valuit a virtutis via vel ad modi
cum deflecti q̇ totā ab ineunte puericia vita₃
solitariā ꝑegit. Et tm̄ talis ac tantus vir p̄sen
tis vite terminū post longā vinculoꝝ afflict
ione₃ sanguinis effusionē suscepit. Ille qui li
bertatē suꝑne pacis euāgelizabat ab impijs
in vincula ꝯuinciṫ. claudiṫ obscuritate carc

ris qui venit testimoniū ꝓhibere de lumine.
quiqꝫ ab ipsa luce q̄ xp̄us est lucerna ardēs
⁊ lucens appellari meruit. quo in natis muli
erum maior nemo est ad petitionē mulieruꝫ
turpissimarū capite plectitur ⁊ ip̄e cruore ꝓ
prio baptizatur. cui redēptorē mūdi baptiza
re. cui vocē patris sup illū audire. cui sp̄ussan
cti grām in eū descendentis videre donatuꝫ
est. Sed nō erat graue imo leue ac desidera-
bile talibus tormēta ꝓ veritate tēporalia per
peti. que ꝑpetuis nouerāt remuneranda gau-
dijs. Optabilem habebant morteꝫ. q̄ nature
necessitate ineuitabili īmineat. ꝯfesso xp̄i no
mine cū palma vite perennis excipe. Unde
bene dicit apostolꝰ. q̄d vobis datū est a xp̄o
vt nō solum in eum credatis: sed etiā vt pro
illo patiamini. Quod ideo dicit donū eē xp̄i:
vt ꝓ illo patianꝫ electi. quia sicut idem dicit.
nō sunt cōdigne passiones huiꝰ tēporis ad fu
turam gloriam. hec ille. Sciendū ꝙ deꝰ q̄c
quid agit: iuste agit. ⁊ hoc. Primo premian
do reprobos tm̄ tēporaliter. Licet em̄ in eis
nō sit virtus charitatis dirigens eos in vlti-
mam beatitudinē: tm̄ facientes aliqua de ge
nere bonoꝝ non sinit deus ꝑ suaꝫ iusticiā ꝙ
illa transeant sine p̄mio. Quia vero nō me
rentur p̄mia eterna in vita celesti: dat eis tē-
poranea ī vita terrestri. Et sic p̄miauit obste
trices que noluerūt occidere infantes iudeo
ruꝫ iuxta mandatū pharaonis regis egypti:
edificando eis domos cū tēporali ꝓsperita-
te. Exo. p̄mo c. Eodēmodo p̄miauit Raab
meretricē. que abscondit duos viros populi
dei explorantes ciuitatē hierico. p̄seruando
eam a morte ⁊ ab incendio ⁊ domuꝫ eius et
domū patris sui. Josue. vi. Sic etiā p̄miauit
infidelem Nubuchodonosor. qꝛ sumptibus
suis ꝓ populi dei defensione pugnauit cōtra
tres reges dādo ei illa tria regna. Ezech. xxv.
vsqꝫ ad. xxx. caplꝫ ⁊ vltra ⁊c. Secūdo puniē
do reprobos tēporaliter. Nullū em̄ malū im
punitū: ⁊ nullū bonū irremuneratū. ⁊ sic pu-
niuit regem Nabuchodonosor quādo fenuꝫ
vt bos comedit. Dañ. iiij. Sic punitꝰ fuit bal
thasar eius filius abutens vasis templi dei ꝓ
seruitio familie sue. Nam eadē nocte occisus
est. Daniel. v. Sic puniuit Holofernem sup-
bum per manū femine. Judith. xiij. Sic puni
uit Achab ⁊ Jezabel vxorem eius: cuius san
guinem canes biberunt ⁊ domuꝫ Achab in
manū Jehu ꝑdendo om̄s reliquias eius. iiij.
Reg. x. Sic puniuit Athaliam matrē Ocho
zie interficientem omne semen regium dum

⁊ ipsa interfecta fuit. iiij. Regum. xi. Sic pu-
niuit Sisaraꝫ inimicū populi dei. quādo ma
nu mulieris Jael. claua in tempore capitis fi
xo. cum malleo ferreo interijt. Judic. iiij. ca.
Tertio puniendo correptiue electos tempo
raliter. ne. s. pro delictis puniātur eternaliter
Sic puniuit Mariā sororem moysi ꝑcutiē
do eaꝫ lepra. quia murmurauerat ꝯtra moy
sen fratrem suū. Nume. xij. Sic puniuit moy
sen ⁊ Aaron quando mortui sunt in deserto
nec introduxerunt populum dei in terram ꝓ
missionis. quia peccauerunt ad aquas cōtra
dictionis. Deutero. xxxij. Sic puniuit Hely.
p̄mo Reg. iiij. ca. Quarto p̄miādo electos
temporaliter. sicut remisit culpam dauid pe-
nitenti ⁊ restituit eum in pristinam dignita-
tem. Unde dist. l. ca. ponderet dicitꝫ sic. Por-
ro sanctus dauid de mortiferis criminibꝰ pe-
nitentiam egit: ⁊ tm̄ in honore ꝑmansit. Bea
tus quoqꝫ petrus amarissimas lachrymas
fudit: quādo deum negasse penituit: ⁊ tamē
apostolus ꝑmansit. Hec ibi. Et eadem dist.
ca. Si post ordinationeꝫ ⁊c. §. Ecōtra exem
plis ideꝫ dicitur. Quinto premiādo iustos
eternaliter. Unde bene monuit filios suos
Mathatias. p̄mo Macha. ij. dicens. O filij
emulatores estote legis: ⁊ date aīas vestras
ꝓ testamento patrū. ⁊ mementote operum
patrum que fecerunt in generationibꝰ suis: ⁊
accipietis gloriam magnā ⁊ nomē eternum.
Abraham nonne in tentatione inuentus est
fidelis. ⁊ reputatū est ei ad iusticiā. Josephi ī
tempore angustie custodiuit mandatum et
factꝰ est dn̄s egypti. Phinees pater noster
zelando zelum dei accepit testamentū sacer-
dotij eterni. Jesus naue dum implet verbuꝫ
factus est dux in israel. Caleph dum testifica
tur in ecclesia accepit hereditatem. Dauid in
sua misericordia consecutus est sedem regni
in secula. Helyas dum zelat zelum legis ra-
ptus est in celum. Ananias azarias misael
credentes liberati sunt de flamma Daniel ī
sua simplicitate liberatus est de ore leonum.
Et ita cogitate per generationem ⁊ genera-
tionem: quia omēs qui sperant in deum non
infirmātur. Hec ibi. Omēs em̄ hi salui facti
sunt in celo ⁊c. Sexto puniendo reprobos
eternaliter. Grego. Justum est vt nunq̄ ca-
reant supplicio: qui dum hic viuerent nolue-
runt carere vicio. ⁊ Math. xxv. Ite maledicti
in ignem eternum. Septimo puniendo sā
ctificatos temporaliter Grego. Cum reco-
gnosco Job in sterquilinio. Johānez esuriē

tem in Heremo. Petruȝ in crucis patibulo.
Jacobum occisum Herodis gladio: cogito q̄
liter deus cruciabit in inferno quos reprobat
qui in hoc seculo affligit quos amat. hec ille.
Licet em̄ baptismus habeat virtutē auferen
di penalitates p̄sentis vite: nō tñ eas aufert
in presenti vita: sed ei⁹ virtute auferent a iu-
stis in resurrectione quando mortale hoc in
duet immortalitatem. vt dicit̄ .i. Corinth. xv.
Et hoc rōnabiliter. ❡ Primo quidem. q2 per
baptismū homo incorporatur xp̄o et efficit̄
membrum eius. ⁊ ideo cōueniens est vt id a
gatur in mēbro incorporato: quod est actum
in capite. Xp̄us autē a principio sue ꝯceptio
nis fuit plenus gratia ⁊ veritate. habuit tam̄
corpus passibile. quod ꝑ passionē ⁊ mortem
est ad vitam gloriosam resuscitatū. Unde et
xp̄ianus in baptismo cōsequitur grām q̄tuȝ
ad aīam. habet tñ corpus passibile in quo ꝑ
xp̄o possit pati. sed tandē resuscitabit̄ ad im-
passibilem vitā. Unde apostolus dicit. Ro.
viij. Qui suscitauit Jesuȝ xp̄m a mortuis vi-
uificabit ⁊ mortalia corpora nostra ꝓpter in
habitantem sp̄m eius in nobis. Et subdit. he
redes quidem dei: coheredes aūt xp̄i. si tamē
cōpatimur: vt ⁊ simul glorificemur. Secun
do hoc est cōueniens ꝓpter sp̄ualem exerci-
tium. vt videlȝ cōtra cōcupiscentiam ⁊ alias
passibilitates p̄sentis vite pugnans hō victo
rie coronā acciperet. Uñ sup illō Ro. vi. De
struatur corpus peccati. dicit glo. Si post ba
ptismuȝ vixerit homo in carne habet cōcupi
scentiam cū qua pugnet: ⁊ eā adiuuante deo
superet. In cui⁹ figura dicitur Judic. iij. Hee
sunt gentes quas dñs dereliquit vt erudiret
in eis israelem. ⁊ postea discerent filij eorum
certare cū hostibus ⁊ haberent cōsuetudinē
preliandi. ❡ Tertio hoc fuit cōueniens ne ho
mines ad baptismū accederēt ꝓpter impas
sibilitatē p̄sentis vite: ⁊ nō ꝓpter gloriam vi
te eterne. Uñ apl's dicit .i. Cor. xv. Si in hac
vita tñ sperantes sumus in xp̄o: miserabilio
res sumus oībus hoībus. Beat⁹ Johannes
baptista q̄uis esset sanctificat⁹ in vtero ma
tris: tamē martyriū sustinuit tēporale. vt sci-
ret mūdus ꝙ nō in gloria vana ⁊ ꝓsperitate
hui⁹ vite sperabat: sed ignominiā ⁊ aduersita
tem libēter tolerauit: vt cōformitatē sui ostē-
deret ad xp̄m q̄ venerat ꝑ oībus hoībus mo
ri. Sȝ neq̄ȝ xp̄us iohēm glīa priuauit quē ꝑ
veritate iusticie occisum iniuste nouerat. Cū
em̄ plura sint quibus aīa per carnē meretur:
⁊ sine carne mereri nō posset. sicut est contra
carnales cōcupiscentias decertare. ieiunare.
peregrinationes assumere ⁊ martyriū susti-
nere. Ideo beatus Johannes vt maiora p̄-
mia sibi conquireret: has passiones sustinuit
Et tamen totus mūdus sciebat ipsum viruȝ
iustum ⁊ sanctum.

❡ Sciebat eum virum iustum ⁊ sanctum.

- Thronus diuinalis.
- Chorus spiritalis.
- Cetus patriarchalis.
- Cuneus prophetalis.
- Turba apostolorum.
- Collegiū occisorum.
- Agmen doctorꝝ.
- Societas inuiolatorꝝ.

❡ **Primo sciebat beatū Jo**
hannem virū iustū ⁊ sanctū thronus diuia-
lis. Sciendū ꝙ tota trinitas circa scitateȝ
Johānis mirifica egit. ❡ Primo pater ꝑ suā
potentiam celestib⁹ mysterijs ip̄m interesse
p̄elegit. Nā celos aptos vidit. vocē patris au
diuit. filij diuinitatē agnouit. sp̄m sanctum in
specie colūbe ꝯspexit. Uñ Augu. lib. de fide
ad petrū dicit sic. Quāuis patris ⁊ filij ⁊ sp̄us
sancti sit vna natura: firmissime tñ tene tres
esse personas. patrē q̄ dixit. hic est filius me⁹
dilectus. ⁊ filiū esse sup quē vox patris inso-
nuit. ⁊ sp̄m sanctū esse q̄ in specie columbe su
per xp̄m baptizatū descendit. de q̄bus bapti
sta preelectus testimonium ꝑhibuit hec ille.
❡ Filius ꝑ suam sapientiā ceteris sanctis p̄-
ximiorem eū sibi statuit. Xp̄us em̄ est v̄buȝ
dei. Johānes est vox dei. Joh. i. Ego vox cla
mantis in deserto. Ceteri scti sunt tuba dei.
Osee. viij. In guttur̄ tuo sit tuba. Xp̄s ē spō-
sus: Johes amic⁹ sponsi. Joh. iij. Qui hȝ spō
sam sponsus est: amic⁹ aūt spōsi q̄ stat ⁊ au-
dit eū. gaudio gaudet ꝓpter vocē sponsi. hoc
ḡ gaudium meū impletū est. Ceteri scti sunt
serui spōsi. Xp̄us est sol. Johes lucifer. Job
xxxviij. Nūq̄d ꝓduces luciferū in tp̄e suo. Ce
teri scti sunt stelle. Baruch. iij. Stelle vocate
sunt ⁊ dixerūt. assum⁹. Xp̄us est ignis. Heb.
xij. De⁹ nr̄ ignis cōsumens est. Johes facula
ardens. Eccle. xlviij. Uerbū illi⁹ quasi facula
ardebat. Ceteri sancti sunt scintille. Sap. iij.
Fulgebūt iusti ⁊ tanq̄ scintille in arūdineto
discurrēt. Xp̄s fuit p̄nceps: Johes vero te-
stis. Joh. i. Fuit hō missus a deo cui nomen
erat iohes. Hic venit in testimoniū vt testio
nium ꝑhiberet de lumine. Nam testimoniuȝ
perhibuit de xp̄o: q̄tum ad visum. de ei⁹ ma

festate. Johã.i. Et ego vidi ꝛ testimoniũ phi
bui quia hic est filius dei. Quantũ ad auditũ
de eiꝰ cũ patre equalitate. quãdo audiuit. hic
est filius meus dilectꝰ. Quantũ ad tactũ de
eiꝰ humilitate. quãdo xp̄m baptizauit. Mat.
iij. Quantũ ad olfactũ. de eius odoris suaui
tate quando in carcere existens odorẽ virtu
tum eius persensit. Math. xi. Quantũ ad gu
stum de eiꝰ summa delectabilitate. Esca eniʒ
eius erat mel siluestre. Xp̄us fuit mel inquã
tum deꝰ. ꝛ siluester inquãtum in desertũ mũ
di venit. Mistice igitur Johãnes mel silue
stre comedebat: quia xp̄i incarnati dulcedi
nem degustabat. ¶ Spiritussanctus p suam
clementiam donis celestibus ip̄m fecũdauit
qñ in vtero matris sue ip̄m sanctificauit per
gratie repletionem. Luce. i. Spũsancto reple
bitur adhuc ex vtero matris sue. Per gaudio
sam xp̄i cognitionem. Ibidem. Exultauit in
gaudio infans in vtero meo. per bonoꝝ con
firmationem. Esaie. xlix Sub tegumẽto ma
nus sue ptexit me. Per peccati purgationeʒ
Jere. i. Anteq̄ exires de ventre sanctificaui
te i. mundaui te. In his enim apparuit san
ctitas Johannis ꝛc̄.

¶ Secundo sciebat beatum
Johãnem virũ iustũ ꝛ sanctũ chorus spirita
lis. s. angeloꝝ. Nam in omni genere creature
Johẽs semp dignioribus cõparatur. Inter
corporalia assimilatur corpori lumĩoso. sicut
lucerne ardenti ꝛ lucifero radianti. Inter spi
ritualia assimilatur angelis q̇ inter spũs rõa
les nobiliores sunt. Math. xi. Hic est enĩ de
quo scriptũ est. Ecce mitto angelum meũ an
te faciẽ tuã: qui pparabit viã tuã ante te. Cũ
enĩ angelus habeat triplicẽ virtutẽ ſm Dyo
nisiũ. s. purgatiuã. illuminatiuã ꝛ pfectiuam.
ip̄e habuit virtutẽ purgatiuã. quia sicut dicit
Luce p̄mo ip̄e venit parare dño plebẽ perfe
ctaʒ. habuit virtutẽ illuminatiuã. qꝛ lucẽ quã
a xp̄o recepit ppl'is infudit. habuit virtutẽ p
fectiuã. quia quos malos inuenit ad pfectio
nis viã reduxit dũ eos baptizauit ꝛ ad xp̄m
mandauit. ¶ In angelo sunt quattuor perfe
ctiones q̄ iohãnis sanctitatem demõstrant.
¶ Primo essentie puritas. ps. Qui facit ãge
los suos spũs. Substãtia enĩ spũalis purissi
ma est de se. Tam purus enĩ est angelus q̄ a
Dyonisio speculũ purũ vocat. Sic iohẽs tã
te puritatis fuit q̄ oẽs nostras impuritates
in eo possumus speculari. Ibi supbi possunt
speculari deformitatem electionis sue. qꝛ p
funde se humiliauit. Ibi enĩ vane gloriosi de
formitatẽ ambitionis. quia de pilis camelo
rum vestes portauit. Ibi auari deformitatẽ
cupiditatis. quia omnia terrena contempsit.
Ibi gulosi deformitatem voracitatis. qꝛ val
de abstinens fuit. Ibi immũdi deformitateʒ
concupiscentie. qꝛ virgo extitit ꝛc̄. ¶ Secũdo
feruens charitas. ps. Qui facit ministros su
os ignem vrentem. Sic iohãnes tãta chari
tate ferbuit q̄ om̄ia terrena cõtempsit. sicut
homo ardens calore vestes graues deposu
it. Cant. viij. Si dederit homo oẽm substan
tiam domus sue p dilectione: quasi nihil de
spiciet eam. Ideo sibi põt cõuenire illud Je
re. xij. Reliqui domũ meã. dimisi hereditatẽ
meã. dedi dilectam aĩam meã in manibꝰ ini
micoꝝ eius. Cuʒ enĩ esset filius summi sacer
dotis ꝛ vnicus patris sui: ip̄e tamẽ domum
paternam deseruit. hereditatẽ sibi debendaʒ
cõtempsit. heremũ intrauit ꝛ aĩam suam in
mortem dedit. ¶ Tertio obediẽtie velocitas.
Hebre i. Omnes sancti administratorij spi
ritus in ministeriũ missi ppter eos q̇ heredi
tatem capiunt salutis. Sic Johannes velox
fuit in obedientia p̄ceptoruʒ. Fuit enim sibi
preceptũ aliquid magni honoris scʒ q̄ chri
stum baptizaret. ꝛ de hoc humiliter se excusa
uit dicens. Ego a te debeo baptizari. Mat
iij Fuit etiam sibi preceptum aliquid magni
valoris. s. vt hoĩes fugeret ꝛ desertum intra
ret vbi vitam suam innocenter cõseruaret ꝛ
ptinus obediuit. Luce. i. Fuit insuper sibi p̄
ceptum aliquid magni ardoris s. vt peniten
tiam mundo predicaret. ꝛ fideliter impleuit.
Luce. iij. Factum est verbum dñi sup Johã
nem filiũ Zacharie in deserto. ꝛ venit in om
nem regionem iordanis p̄dicans baptismũ
ꝛ remissionẽ peccatoꝝ. Quarto eterne glo
rie felicitas. Nam angeli semp vidẽt faciem
patris. Math. xviij. Sic btũs iohẽs ad sup
mũ ordinẽ angeloꝝ est assumptus. Si eniʒ
de quolibet ordine aliqui ceciderunt. vt dicit
Ansel. Et ordines angeli etiã reparari non
pñt: nisi p hoĩes q̇ ad ordines illos assumun
tur. vt dicit Grego. Scd̄m vero celsitudineʒ
sanctitatis q̄ habetur in hac vita: habet celsi
tudo felicitatis in alia vita. Johẽs aũt post
xp̄m ꝛ beatam virginẽ sup oẽs sanctos fuit
maioris sanctitatis. qꝛ inter natos mulieruʒ
non surrexit maior Johãne baptista. Mat.
xi. Merito in supremo ordine est collocatus
scʒ seraphin qui interpretat ardẽs. Et de Jo
hãne dicit xp̄us. Ille erat lucerna ardens et

lucens. precipue aũt in sede luciferi. q2 habu
it oẽm felicitatem quã habuisset lucifer si p
stitisset. Nam habuit clarioreꝫ diuinitatis vi
sionem: q2 fuit deo maxime ppinquus. etiaꝫ
immediatius diuinas influentias recepit. et
mediante ipso oẽs alij. Insuper est omniuꝫ
princeps sicut primus hierarcha post deum
Preterea hꝫ oẽs pfectiones alioꝝ ordinum
vt pꝫ in legenda de natiuitate eius ꝛc.

Tertio sciebat beatũ Johanne virũ iustuꝫ ꝛ sanctũ cetus patriarcha

lis. Sciendũ ꝙ patriarche floruerunt qua
druplici virtute. scꝫ. Puritatis ꝛ mundicie vt
patet in Abel. Uite religiose. vt patet in A
braam. Humilitatis pfunde. vt pꝫ de Jsaac
ꝛ Jacob quãdo seruiuit Laban viginti ãnis
Discretionis mature. vt ptꝫ de Joseph. Sic
Johãnes fuit maxime puritatis. Unde dici
tur. Nesciens labeꝫ niuei pudoris. Maxime
religiositatis. Unde dr. Antra deserti teneris
sub annis ciuiũ turmas fugiens petisti. ne le
ui saltẽꝫ maculare vitã famine posses. Maxi
me humilitatis. Unde dicitᵣ. Prebuit hirtuꝫ
tegimen camelus artubꝰ sacris. strophiũ. i.
zonam bidentes. cui latex haustũ sociata pa
stum mella locustis. Maxime discretionis.
Unde dicitᵣ. Hinc potens nostri meritis opi
mis pectoris duros lapides repelle asperuꝫ
planans iter ꝛ reflexos dirige calles. Et pro
pter hoc meruit esse precursor xp̃i in lymbo
sanctis patribus gratiosum nunciũ apportã
do. Erant eñi in magna tristicia. Tum quia
dei visione carebant: Tuꝫ q2 in loco tenebro
so manebant. Tum q2 ibi diu permanserant
Tum q2 demonũ vicinitatẽ habebãt. sed Jo
hannes eis annũciauit ꝙ cito lucem diuine
visionis pciperent ꝛ ab eo loco xp̃s eos edu
ceret ꝛ in celũ eos collocaret.

Quarto sciebat eũ viruꝫ iustum ꝛ sanctũ cuneus ppheralis.

Sciendum ꝙ Johãnes a xp̃o dr ppheta ꝛ plusꝙ̃
ppheta. Mat. xi. Nam pphetarũ ꝗdam p
phetauerunt tantũ de preterito. quidam de
presenti occulto. ꝛ quidã de futuro. Johãnes
autem de oĩ̃ni tempore habuit spm̃ pphetie
Unde dicitᵣ Joh. i. Ipse est qui post me ven
turus ẽ. ecce pphetia de futuro. qui ante me
factus est. ecce pphetia de preterito: cuiꝰ nõ
sum dignus corrigiam calciamenti eius sol
uere. ecce pphetia de presenti occulto. Et Lu
ce. i. dicitur de Johanne. Ipse precedet illuꝫ
in spiritu ꝛ virtute Helye. immo in maiori
spiritu ꝙ̃ Helyas. In Helya quideꝫ fuit spi
ritus simplex. In Helyseo duplex. In Johã
ne triplex. Helyas enim fuit plenus spiritu
pphetie in vita tantum. Helyseus vero in vi
ta ꝛ in morte: quia mortuus mortuum susci
tauit. Unde dicitur de eo. Eccl. xlviij. Mor
tuum prophetizauit corpus eius Johannes
autem fuit plenus spiritusancto ꝛ spiritu p
phetie ꝛ ante vitam hominibus cognitam.
quia christum in vtero cognouit. ꝛ in vita. q2
christum digito demonstrauit. Joh. i. Ecce
agnus dei. ꝛ post vitam quia existentibus in
lymbo christum prenunciauit. Math. xi. Tu
es qui venturus es: an aliũ expectamus ꝛc.

Quinto sciebat eũ viruꝫ iustum ꝛ sanctum turba apostolorum.

Sci
endum ꝙ beatus Johãnes fuit legatus chri
sti ꝛ nuncius. sicut ꝛ sancti apostoli. quia fuit
legatus a latere a deo missus immediate. vn
de dicitur Johis. i. Fuit homo missus a deo
cui nomen erat Johãnes. Felix legatus quẽ
nõ misit cupiditas: sed caritas. quia fuit mis
sus a deo qui est caritas quem non misit sua
sed aliorum vtilitas: quia venit vt testimo
nium perhiberet de lumine. per quem procu
rata est omniuꝫ pax atqꝫ tranquillitas. quia
venit vt omnes crederent per illum. qui non
predicabat seipsum: sed deum. quia non ve
nit vt lux: sed vt testimonium perhiberet de
lumine. Licet autem sic constanter predica
ret doctrinam Christi. tamen incarceratus
fuit ab Herode. vbi ostendit quattuor. Pri
mo quo ad Herodem magnam constantiaꝫ
Unde dicit Crysost. Quod herodes illi faci
ebat pro iniuria suscipiebat Johannes pro
beneficio. ꝛ ira illius quasi misericordia dei
fouebatur: quia verum gaudium sanctorum
est exire de mundo. Secundo quoad Chri
stum magnam reuerentiam. quia sciens se
eius famulum ꝛ nunciuꝫ misit discipulos ad
Christum vt sciret si eum debebat prenunci
are inferius: quemadmodum prenunciaue
rat superius. Tertio quoad discipulos ma
gnam diligentiã. Cryß. Missus Johannes
in carcere nõ de suo periculo: sꝫ de discipuloꝝ
salute sollicitus misit eos ad Christuꝫ vt mi
racula sua viderent. que tot fecit vt paucoꝝ
animas lucraretᵣ quia melior est apud deuꝫ
vnus iustus: ꝙ̃ totus mũdus pctõribꝰ plenꝰ
Quarto quoad se magnã sanctitatẽ ꝛ gra
tiam: q2 mundũ reputabat carcerem. esse au

kem in carcere p xpo reputabat paradisum.
Crisosto. Johãnes natura homo, gratia an-
gelus: quia carnis nil erat in co: nisi visio so-
la. corpore tenebatur in carcere. aĩo aũt in ce
lo. hec ille. Hec oĩa apl̃i seruauerũt. vt pz ꝛc̃.

¶ Sexto sciebat eũ viruz iu-

stum ꝛ sanctum collegium occisoꝝ. Scien-
dum ꝙ btũs Jobes fuit incarceratus p tri-
plici veritate. s. p veritate iusticie quã defen-
debat qñ dixit herodi. Non licet tibi habere
vxorẽ fratris tui. Pro veritate doctrine: quã
p̃dicabat. Vñ Josephus dicit. ꝙ herodes vi-
dens ad p̃dicationez Johãnis magnã mul-
titudinem cõuenire timens tumultũ ppl̃i ip-
sum incarcerauit. pro veritate vite quã tene
bat. Sicut em̃ serpentes ꝛ buffones odorem
vinearũ fugiũt: ꝛ sicut noctue lucẽ sol' odiũt:
sic iudei vitã Johãnis imitari nõ valẽtes ip
sum odiebãt: ꝛ arti demonum attribuebant.
Math. xi. Venit Johãnes nõ manducans
neqꝫ bibens: ꝛ dicunt demoniũ habet. Hero
des em̃ ꝛ herodias cõcubina ei⁹. filia herodi
adis: ꝛ iudei in occisione Johãnis cõmiserũt
sex impietates. ¶ Prima fuit p̃posteratio na
ture. Celebrauit em̃ diẽ natiuitatis sue q̃ fuit
ad miseriã. cũ potius deberet agere memo-
riam mortis. Eccle. vij. Memorare nouissi-
ma tua ꝛ in eternuz nõ peccabis. Jõ beatus
Hierony. dicit. Nullũ aliuz legim⁹ celebrasse
diẽ natiuitatis sue: nisi pharaonẽ ꝛ Herodẽ.
vt quoꝝ erat vna celebritas: vna esset impie
tas. Talis em̃ solennitas cito deficit: qꝛ ipsis
mortuis nõ est ampli⁹ celebrata. p̃s. Perijt
memoria coꝝ cũ sonitu. Secũda fuit salta-
tio puelle. cui⁹ impietatis pl'es fuerũt partici
pes. s. ipsa puella q̃ saltauit. Criso. Vbi est sal
tatio ibi est diabol⁹. Neqꝫ em̃ deus pedit nob
pedes vt cũ camelis saltem⁹: sed cũ angelis
choreizemus. Itẽ ipsa mater q̃ sic docuit fili
am. nõ genuflexiões: nõ fletũ. cũ tñ dicaẗ Je
remie. ix. Docete filias vestras lamentũ. Itẽ
pater. s. Herodes. cui dr̃ placuisse. malis em̃
mala placẽt. Itẽ simul discũbentes. cõtra q̊s
diciẗ Eccle. ix. Cũ saltatrice ne assiduus sis.
Tertia fuit iuratio stulta. puerb. x. Labia iu
sti cõsiderant placita: ꝛ os impioꝝ peruersa.
Quare aũt iurauit Herodes se daturũ puel
le q̃cquid petierit. Raba. rñdet. Ad hoc for-
te iurauit vt videreẗ facere inuitus qȯ spõte
faciebat. Non em̃ hoc fecisset de amasia sua.
qȯ in Johãne cõpleuit. ¶ Quarta fuit postu
latio matris ꝛ puelle: q̃ petiuerũt caput Jo-
hannis. Quare aũt istud petiuerũt hiero. rñ-
det. Optabãt habere in p̃tãte linguã qua he
rodem arguebat. Quinta fuit decollatio in
iusta. Nam Herodes misso spiculatore iussit
amputari caput Johãnis ĩ carcere. ij. Reg.
xiiij. Querũt extinguere scintillã meã. Et. iiij.
Reg. vi. Nunq̇d scitis ꝙ miserit fili⁹ homici
de hic: vt p̃cidat caput meum. Et Eccle. xlvi.
Male tractauerunt illũ qui a ventre matris
cõsecratus est ppheta. ꝛ Amos. v. Odio ha
buerunt corripientẽ in porta: ꝛ loquentẽ per
fecte abhoĩati sunt. Et Apoc. ij. Antiphas
testis me⁹ fidelis occisus est apud vos vbi sa
thanas habitat. Sexta fuit spectatio teme
raria: qꝛ allatũ est caput Johãnis in disco. i.
in catino: vt de ipso satiareẗ impijssima hero
dias. Hec aũt decollatio facta est p iusticie
defensione. qꝛ Jobes herodẽ de stupro argu
ebat. Facta est cũ multa sui deuotiõe. qꝛ deo
se recõmendabat. Vñ diciẗ. In medio carce
ris stabat Johãnes ꝛ voce magna clamabat
dicens Dñe deus me⁹ tibi cõmendo spirituz
meũ. Facta est cũ multa patrũ in limbo exi-
stentiũ exultatione. Vñ in euangelio Nicho
demi legitur ꝙ eis dixit. Ego sum Johãnes
q̇ xp̃m baptizaui ꝛ digito demõstraui ꝛ descẽ
di nũciare vobis quia nos in pximo visita-
bit. Esa. xlix. Dedi te in fedus populi vt dice
res his q̇ vincti sunt: exite. ꝛ his q̇ in tenebris
reuelamini. Facta est cũ ecclesie veneratiõe.
quia celebratur ab ea.

¶ Septimo sciebat eũ virũ

iustũ ꝛ sctm̃ agmẽ doctorũ. Scienduz ꝙ a-
pud iudeos tres erãt opiniones de Johãne
Quidam dicebãt ip̃m esse xp̃m ppter nimiã
sanctitatẽ ꝛ baptizandi auctoritatẽ. Alij di-
cebant ipsum esse helyam ppter habitatiõez
deserti. abstinentiã cibi. asperitatẽ indumẽti:
et feruorem zeli. Alij dicebãt ipsum esse He-
liseum qui baptisma figurauit qñ Naaman
septies in iordane lauari iussit. Credebãt isti
Johãnem fore helyseũ. Tum qꝛ baptizabat.
Tum qꝛ tantã plenitudinẽ spũssancti hẽbat.
Jobes aũt cõfessus est se nõ esse xp̃m: neqꝫ
helyã. neqꝫ helyseũ: sed ait. Ego vox claman
tis in deserto: dirigite viã dñi. Et vt dicit Isi-
dorus li. ethimologiarũ. Perfecta vox est al-
ta: suauis ꝛ clara. Alta vt in sublimib⁹ suffici
at. Clara. vt aures adimpleat. Suauis. vt a-
nimis audiẽtiũ blandiaẗ. Si aliq̇d ex his de
fuerit: vox pfecta nõ erit. Talis fuit vox p̃di-
cationis Johãnis. Fuit em̃ alta. qꝛ p̃mus de

altis ⁊ celestibus p̄dicauit. cū dixit Mat. iij. Penitentiā agite: appropiquabit em̄ regnū celoꝝ. Nunq̄ em̄ in tota sacra scriptura audîtum fuerat noīari regnū celoꝝ: nisi cū Johannes hoc ip̄m p̄mo noīauit. Fuit etiā clara: quia doctrina p̄dicabat fidei veritatē. conuersatione magnā sanctitatem. passione magnanimitatē. Fuit suauis: maxime quādo loquebatur cū bonis. Criso. Sermo Johānis seuerus ⁊ lenis. Nam cū populo iudeoꝝ viriliter ⁊ feruenter. cū rege audacter. cuz ꝓprijs discipulis leniter loquebat̄. hec ille. Et sic pz.

¶ Octauo sciebat beatū Johannem virū iustū ⁊ sanctū societas inuiolatorum. i. virginū. ¶ Sciendū ꝙ beat⁹ Johēs vt virginitatē suā deo cōsecraret: exteri⁹ edebat locustas: interius edebat delitias sempiternas: exterius edebat mel siluestre: interi⁹ mel celeste. exterius bibebat aquā materialē interius sp̄ualem. exterius induebat̄ pilis cameloꝝ: īterius indumētis virtutū. exteri⁹ habitabat in deserto: interius habitabat in celo Exterius habebat societatē ferarum: interi⁹ erat socius angeloꝝ. Nihil itaq̄ʒ illi nocuit ꝙ ab herode caput eius amputatū fuit. Quanta fuit gloria illius beati capitis: in quo erāt illi beati oculi q̄ sp̄mſanctuz in specie colūbe cōspexerunt. Ille beate aures que vocē p̄ris audierunt. Ille beate nares q̄ totiēs fragrantia xp̄i odoramenta persenserunt. Illa beata labia que totiens testimonia xp̄i ꝓtulerunt. Hoc caput mirabilia operatur. vt pz in legēda decollationis eius. hic per gr̄am tandem per gloriam. Amen.

¶ In festo natiuitatis gloriose virginis Marie. Sermo. li.

In me gratia omnis vite. Ecclesi. xxiiij. ⁊ in ep̄la p̄sen solennitatis. Johānes Damas. in sermone de natiuitate beate virginis dicit sic. Hodie fit mundo salutis initiū. Jubilate deo omīs terra: cantate ⁊ exultate ⁊ psallite. Exaltate vocē vestrā: exaltate ⁊ nolite timere. Edita est nobis mater dei de qua nascituro luit agnus dei: q̄ tollit peccata mūdi. Exultate mōtes ⁊ rōnalis creatura: ⁊ respicite excellentiam sp̄ālis contemplationis. Sup̄ quo talē moueo q̄stionem. Utrū beata virgo ab eterno mater dei dedicata fuerit ante natiuitatem ex vtero sanctificata. Ad istam q̄stionem r̄ndet sc̄us Tho. iij. parte. q. xxvij. articulo p̄mo. dicens sic. De sanctificatiōe btē marie. ꝙ. s. fuerit sanctificata ī vtero nihil in scriptura canonica traditur. q̄ etiā de ei⁹ natiuitate nec mentionē facit. Sed sicut Augu. de ipsius assumptione rōnabiliter argumentatur ꝙ cū corpore sit assumpta in celū: qd̄ t̄n scriptura nō tradit. ita etiā rōnabiliter argumētari possumus: ꝙ fuerit sanctificata in vtero. Rōnabiliter em̄ credim⁹ ꝙ illa q̄ genuit vnigenitum a p̄re plenū gr̄e ⁊ veritatis. p̄ omnibus alijs maiora gr̄e priuilegia accepit. Un̄ legitur Luc. i. ꝙ angelus ei dixit. Aue gratia plena. Inuenim⁹ aūt q̄busdā alijs hoc priuilegialiter esse cōcessum vt in vtero sanctificarentur. Sicut Jere. cui dictum est Jere. p̄mo Anteq̄ exires de vulua sc̄tificaui te. ⁊ sicut Joh. baptista de quo dictū est Luce. i. Sp̄u sancto replebitur adhuc ex vtero matris sue. Unde rōnabiliter creditur ꝙ btā virgo sanctificata fuerit anteq̄ ex vtero nasceret̄. hec Thomas. Sciendum ꝙ beata virgo fuit q̄drupliciter sanctificata. Primo in sui cōceptione. s. dum esset in vtero matris posita qd̄ ꝓbatur auctoritate: rōne: ⁊ exemplo. Auctoritate quidē. q2 p̄s. dicit. Sanctificauit tabernaculum suū altissimus. Et Cant. iiij. Tota pulcra es amica mea et macula nō est in te. Bern̄. ait. Neq̄ʒ em̄ festis laudibus nascēs honoraretur: nisi sancta nasceret̄. est itaq̄ʒ virgo regia veris honoꝝ titulis cumulata que ꝓculdubio sancta fuit anteq̄ nata. Hildefōsus tolletanus archiep̄s dicit. Si nō in m̄ris vtero sanctificata fuisset: eius natiuitas celebranda nō esset. Rōne quidē. quia tam preciosum thesaurū: scʒ dei filiū de⁹ pater in eius vtero non posuisset: nisi sanctus ⁊ mūd⁹ fuisset. p̄s. Domū tuaʒ decet sanctitudo dn̄e. Et Damasce. dicit. Sanctus de⁹ nō nisi in sc̄tis habitat. Et Ansel. dicit. Decuit vt illius hominis. i. Jesu xp̄i cōceptio ex ea matre fieret: que ea puritate niteret. qua maior sub deo nequit intelligi. Exemplo nāq̄ʒ patʒ. quia Jeremias fuit in vtero sanctificat⁹: vt esset dignior ꝓpheta. multomagis beata virgo sanctificari debuit vt esset dignissima mater dei. etiā Johānes baptista fuit sc̄tificat⁹ vt essʒ dign⁹ xp̄m baptizare. ⁊ ip̄ʒ digito demōstrare. multomagis debuit btā virgo sanctificari vt essʒ digna xp̄m de suis visceribus generare. Secundo in sp̄ūssancti ꝑuentione. Luce. i. Spiritussanctus supueniet in te. Tūc sp̄ūssanct⁹ ipsam sic in gr̄a cōfirmauit. ꝙ vlteri⁹ in nullū peccatum cadere potuit. Unde Bern̄. dicit.

Ego puto ꝙ copiosior sanctificationis benedictio: ꝙ in alijs sanctis ab vtero sanctificatis in eam descenderit: q̄ nō solū ipsius ortū sanctificauit. sed ⁊ vitā ei⁹ ab oī deinceps peccato imunem cōseruaret. qđ alteri nemini quidem in natis mulierū credit̄ esse donatū. Decuit nāqꝫ reginā virginum vt singulari priuilegio vitā absqꝫ omī peccato duceret. que duz peccati mortisqꝫ pemptorem pareret: vite iusticieqꝫ munus omībus obtineret. Hec ille. Et Augu. li. de natura ⁊ grā: dicit sic. ⁊ allegatur a magrō sniarum. li. iij. di. iij. Excepta beata virgine maria. si omēs sancti ⁊ sancte cū hic viuerēt interrogati fuissent: vtrū sine peccato essent. omēs vna voce clamassent. si dixerimus quia peccatū nō habem⁹: ipsi nos seducimus. excepta inꝙ hac sancta virgine: de qua ꝓpter honorē dñi cū de peccatis agitur: nullā prorsus volo habere q̄stionem. hec ille.

¶ Tertio in filij dei cōceptiōe. Tunc eñi omnimode ad diuinos vsus tam mēte ꝙ corpore fuit dedicata ⁊ tota luce diuinitatis resplenduit. Vñ Alcainus li. de tri. dicit sic. Virgo quidē Maria lana mūdissima fuit ⁊ virginitate clarissima: q̄ sola digna esset in se filij dei recipere deitatē. sicut lana cōchtlij: vt ex ea fieret purpura impiali tm̄modo maiestate digna: quāqꝫ nullus esset dignus induere: nisi augusta ꝑditus dignitate. hec ille. ¶ Quarto in gloriosa sui assumptione. Tunc eñi omēs penalitates deposuit. q̄ñ tam in aīa ꝙ in corpore glorificata fuit. Unde angeli admirantes dixerunt illud Canticoꝝ. vi. Que est ista q̄ progreditur quasi aurora cōsurgēs: pulcra vt luna. electa vt sol. Et quia sic mirifice p̄ oībus sanctis a spiritusancto fuit sanctificata. Ideo dicit. In me gratia omīs vite.

¶ In me gratia omnis vite.
- Celicalis.
- Spiritalis.
- Patriarchalis.
- Prophetalis.
- Humanalis.
- Virtualis.

¶ Primo in beata virgine

fuit gratia omnis vite Celicalis. ¶ Scienduz ꝙ btā virgo recte p̄ostensa fuit in lucis pmarie creatiōe de qua dixit dñs Gen̄. i. Fiat lux ⁊ facta est lux. Sicut eñi illius lucis creatio. solis creationē p̄cessit. Et ſm quosdam ex ipsa corpus veri solis formatū est. Sic ort⁹ beate virginis veri solis. i. xp̄i formationē p̄cessit Eccle. xxiiij. Ego feci in celis vt orire luīen indeficiens: ⁊ sicut nebula texi oēm carnem. ¶ Secūdo beata virgo p̄ostensa fuit in stelle matutine noīatione. de qua dicit̄ Eccl. li. ca. Quasi stella matutina ī medio nebule. Ista eñi stella plura habet noīa. Dicit̄ nanqꝫ venus: q̄ disponit ad amandū. dicit̄ matutina: q̄ mane sequēs denūciat ad diem inchoandum. Dr̄ lucifer. q̄ maiorē habet vim ad illuminandū. Dicit̄ hesperus. q̄ noctē sequentē respicit ad illustrandum. Btā virgo dr̄ stella matutina ꝓpter istos quattuor effectus. Iuxta illud Eccle. xxiiij. Ego mater pulcre dilectionis ⁊ timoris ⁊ agnitionis ⁊ sancte spei. Ipsa quidē est venus. q̄ inflāmat hoīes ad dei amorē. ideo dicit. Ego mater pulcre dilectionis. Ipsa est p̄ncipiū noue vite. s. leg̃ xp̄i ideo dicit. ⁊ timoris. q̄ timor est p̄ncipiū grē ⁊ noue vite p̄s. Initiuz sapientie timor dñi. Ipsa est lucifer inquantū dat lucem agnitionis. Ipsa est hesperus inquātum respicit ⁊ illuminat pctōres q̄ sunt in tenebris culpe ⁊ q̊ ad hoc dicit̄ mater sancte spei. etiā vocat̄ stella maris que vulgariter dr̄ Tramōtana seu vrsa maior. Vñ Bern̄. dicit. Tolle corpus solare qđ illumiat mundum: ⁊ vbi dies: Tolle Mariā maris stellam: ⁊ q̄d nisi caligo inuoluens ⁊ vmbra mortꝪ: ⁊ tenebre relinquūtur? In angustijs in periculis: in dubijs: Mariā cogita: mariā inuoca. Nō recedat a corde: nō recedat ab ore: ip̄am sequēs nō deuias: ipaz rogās nō desperas: ip̄am cogitās nō erras: ipsa tenente nō corruis: ip̄a ꝓtegente nō metuis: ip̄a duce nō fatigaris: ip̄a ꝓpitia peruenis. hec ille. Tertio btā virgo p̄ostensa fuit in lune diminutōe. Luna siquidē hꝫ hoc proprīū: ꝙ crescit vsqꝫ ad xiiij. diē. quousqꝫ in ipsa appareat imago hominis integra. ⁊ vltra crescere nō pōt. sed postea decrescit. ¶ Eodem modo. btā virgo creuit vsqꝫ ad. xiiij. annū. q̄ in hac etate creditur xp̄m cōcepisse. ⁊ tunc ipse qui est imago dei inuisibilis in ei⁹ vtero virꝑfectus extitit. nō q̄ntum ad etatē: sed quantum ad sapientiam ⁊ oīm gratiarū plenitudinem. Jere. xxxiij. Nouū faciet dñs super terram. mulier circumdabit virū. ¶ Postꝙ autē intm̄ creuit: statim in sui reputatiōe decrescere cepit: quia non matrem dei: non reginam celi: non dominaz mundi: sed ancillam dei se appellauit dicēs. Luce. i. Respexit humilitatē ancille sue. ¶ Quarto beata virgo p̄ostēsa fuit in celoꝝ distinctiōe. Sicut eñi in pma rerum creatione p̄mo formatuz est celū. Gen̄.

p̄mo. In principio creauit deus celum. Qð distinxit in celū sydereū: cristallinū: ꝛ empyreum. Sic in mūdi recreatione ꝛ redēptione creauit btām virginē velut celuꝫ sydereum. Eccl'. xliij. Species celi .i. btē ꝟginis celestis gloria stellarū .i. gloriosa varietas virtutum Apocal'. xij. In capite eius corona stellaruꝫ duodecim .s. Seraphin. qꝛ fuit igne diuini amoris totaliter inflāmata. Cherubin. qꝛ fuit splendore diuine cognitionis totaliter illustrata. Tronoꝝ. qꝛ fuit tota ꝑmente tranq̄lla ꝛ quieta. Dn̄ationū. qꝛ corpori suo ꝛ omībꝰ vitijs dn̄ata fuit. Uirtutū. qꝛ gloria miraculoꝝ illustrata extitit. Potestatū: qꝛ demonū potētiam refrenauit. Principatuū. qꝛ de omībus regnis ꝛ prouincijs prouidentiam magnam habet. Archangelorum. qꝛ de omībus ciuitatibus ꝛ locis, diligentiam grandem gerit. angeloꝝ: qꝛ omībus hominibus ꝛ singularibꝰ ꝑsonis curā ꝛ custodiā habet. Patruꝫ in lymbo de infernali carcere eos liberando Purgandoꝝ de purgatorio eos eripiendo. Fidelium in mūdo eos in viā salutis dirigēdo. Unde Bern̄. ait. Ecce inquit Maria: ex hoc beatam me dicent om̄es generationes. Ecce intuentis ꝛ demonstrantis est aduerbiū: ac si dicat. Ecce iam video q̄d futurū sit de me. Quis fructus ꝓcedet ex me. Que ꝛ quanta bona: nō mihi soli. sed omībus generationibꝰ ꝓuenient ex me. Nam ꝛ angelicarum generationū numerus ꝑ meū genitū reintegrabit: ꝛ hoīm generatio in adam maledicta: ꝑ bn̄dictioneꝫ fructus ventris mei ad eternā bn̄dictionē regenerabit. Letare pat adam: sed tu magis eua exulta. qꝛ sicut oīm fuistis parentes. Sic oīm fuistis peremptores. ꝛ qð infelicius est prius ꝑemptores q̄ parētes. ꝓpterea curre eua ad Mariā: curre mater ad filiam. Filia ꝓ matre r̄ndeat. Filia matris obprobriū auferat. Filia patri ꝓ matre satisfaciat. qm̄ vir cecidit per feminā. Currite nūc matres ꝛ filie. currite om̄es que parturimini: ꝛ parturitis cū tristicia adite virginalē thalamū. adite si potestis sororis vestre pudicū cubiculū. hec ille. Ipsa em̄ velut. celū sydereū cōtinue mouet. Nunc ad filiū ipsuꝫ ꝓ nobis exorando. Nunc ad angelos ipsos ad nostrū ministeriū dirigēdo. Nūc ad btōs ipsos vt ꝓ nobis orent exhortādo. Nunc ad nos oculos misc̄die sue cōuertendo. iux illud Illos tuos misericordes oculos ad nos cōuerte. Sapi. vij. Omībus mobilibꝰ mobilior est sapientia. Fuit etiam tanq̄ celum cristallinū. cuius forma est sperica magne capacitatꝭ. qꝛ dei habitatio effecta. Iuxta illð. Quē celi capere nō poterant tuo gremio cōtulisti. Fuit etiam tanq̄ celum empyreū. cuiꝰ gloria inter ceteras creaturas fuit altior ꝛ sublimior: qꝛ exaltata super choros angeloꝝ.

¶ Secundo in btā virgine

est gratia om̄is vite spiritalis. Sciendū q̄ dignitas ꝛ gloria btē virginis preostensa fuit in angelis quo ad quattuor. ¶ Primo in ꝑfectione: ƀm quā transcēdit angelos. Ezech. xxxi. Cedri nō fuerunt altiores illa in paradiso dei. abietis nō adequauerūt summitatē eiꝰ Et platani nō fuerunt eque frondibus illius om̄e lignū paradisi dei nō est assimilatuꝫ illi ꝛ pulcritudini eius. Licet em̄ in angelis sint claritas: sapientia: ꝛ caritas. que perfectissime fulserunt in lucifero. Iuxta illud. Om̄is lapis preciosus operimentū tuū. In maiori tamē dignitate. Btā virgo istas ꝑfectiones habuit. Unde Bern̄. super missus est: dicit. Maria deū angeloꝝ ꝛ hominū audacter suum vocat filium dicens. Fili. quid fecisti nobis sic: Ecce Marie priuilegium. Quis eniꝫ audeat angeloꝝ. deniq̄ꝫ descendit cum illis ꝛ venit in Nazareth: ꝛ erat subditꝰ illis. Quis: Quibus: deus hoībus. Mirare ergo vtrū q̄ vel elige q̄d amplius mireris. Siue filij benignissimā dignationē: siue matris excellentissimā dignitatē: vtrūq̄ꝫ mirū. Qð femine deꝰ obtēperat humilitas absq̄ꝫ exēplo. Qð femina deo ꝓncipet sublimitas sine socio. hec ille.

¶ Secūdo in bn̄dictione. Nam Gen̄. xxxij. ð: Qð luctāte Iacob cū angelo: dixit ei angelꝰ dimitte me. iā em̄ ascēdit aurora. ꝛ r̄ndit Iacob. nō dimittā te nisi bn̄dixeris mihi. ꝛ bn̄dixit ei in eodē loco. Ante natiuitatē ꝟginis lucta erat ꝛ bellū inter āgelos ꝛ hoīes. offenderat q̄ppe homo deū ꝛ regē angeloꝝ. In natiuitate aūt virginis facta est pax ꝛ cessauit lucta. ꝛ ideo dixit dimitte me. iam em̄ aurora ascendit .i. iam orta est Maria: q̄ est ꝟe aurora noctē pcti finiēs: ꝛ diē grē inchoās. Sicut em̄ in aurora descendit ros: sic in natiuitate btē Marie descēdit ros grē. Et quēadmoduꝫ angelus bn̄dixit Iacob. sic in natiuitate virginis data fuit bn̄dictio humano generi. Unde Iohes Damas. in sermone hodierno dicit. Ois lingua: oīs etas: om̄isq̄ꝫ dignitas cū leticia natiuitatē btē Marie celebremus Si em̄ gentiles mendaci fabula demonū: humanū intellectum surripientiū: ꝛ veritatem

obumbrantiū: festiuitates regūq; natalicia
om̄i diuulgabant honore. nō minimum sepe
patiētes detrimentū rerū vn̄ ducebant vitaȝ
quāto magis oportet natalitiū genitricis dei
deuotissime celebrare per quā genus huma
nū erigit̄: per quā prime parentis eue in gau
diū tristicia ⁊ in bn̄dictionē maledictio verti
tur. Tertio in sanatione. Vn̄ Damas in ser
mone hodierno dic̄ sic. Gaude ꝓphetica pis
tina: que cōdā semel in anno recipiebas an
gelum dn̄i mouentē aquā. aut vnū sanantē
⁊ ab infirmitate qua detinebat̄ liberantem.
Nunc autē multitudinē celestium spūum ha
bentē nobiscū te collaudantiū. te miraculoꝝ
pelagus. fontem sanitatis totius orbis: non
ministrum angelum suscipiēs sed ipsum ma
gni consilij angelum: qui nō descendit cū ali
quo strepitu. sed tanq̄ benignitatꝭ pluuia in
vellus oēm naturā languidā ⁊ ad corruptio
nem ꝓcliuē: ad salutē ⁊ ⁊ ad vitā erigit. hec il
le. Quarto in prenūciatione. qꝛ ꝑ minoribꝰ
negocijs sepe deus angelū mittere consueuit
Sicut misit angeluȝ Raphaelē tēpore Tho
bie ad curationē infirmitatū. misit Gabrielē
ad liberationē captiuoꝝ. vt dicit̄. Daniel. ix.
Misit Michaelem ad expugnationē inimi-
coꝝ. vt habet̄. Apocal. xij. Sic etiam ꝯgruū
fuit vt angelus mitteret̄ ad prenūciandam
natiuitatē btē virginis q̄ conceptura erat illū
qui veniebat ad curationē infirmitatum. ad
captiuoꝝ liberationē ad hostiū expugnatio-
nem. Esa. lxi. Spūs dn̄i super me: ⁊ misit me
vt mederer cōtritos corde. ⁊ predicarem ca-
ptiuis indulgentiā: ⁊ diē vltionis deo nostro
Sic etiam angelus prenūciauit conceptuȝ ⁊
natiuitatem virginis. Joachim viro btē an
ne. vt habet̄ in legendis. ibi. Joachim nāq;
ex galilea ⁊c̄. vsq;. diuinū ꝓmissum hylariter
expectantes. ⁊ sic pȝ secundū.

¶ Tertio in btā virgine est
gratia om̄is vite patriarchalis. Sciendum
ꝙ natiuitas btē virginis fuit multis figuris
⁊ enigmatibus preostensa. ¶ Primo in para
diso voluptatis in quo positꝰ fuit Adam in
statu innocentie. Sic btā virgo fuit ortus de
litiarū in quo positus fuit scd̄s adam. s. xp̄s.
Vn̄ ipsa dicit Cant. vi. Dilectus meꝰ descen
dit in ortū suū ad areolā aromatum. Et Da
mas. in sermone hodierno dicit. Tu appella-
ris intellectualis eden sacratior ac diuinior
antiqua. Jn illa em̄ terrenꝰ adā habitauit. in
te aūt dn̄s celi. hec ille. Secūdo in archa di
luuij. de qua hr̄. Gen̄. vij. Dixit dn̄s ad Noe.
Fac tibi archā de lignis leuigatꝭ mā̄siunculās
in ea facies. ⁊ bitumine linies eā intrinsecꝰ ⁊
extrinsecꝰ. Jsta archa ē btā v̄go. vn̄ Damas.
vbi supra dicit. Te archa p̄figurauit secundi
mūdi ferens semina. Tu em̄ xp̄m salutē mū
di genuisti: q̄ pctm̄ q̄dē subruit. eiusq; inūda
tiones mitigauit. hec ille: Deus pr̄ p̄cepit fi-
lio suo: vt faceret sibi hāc archā. qꝛ em̄ erant
rupti fontes abyssi. iō inundauerat diluuiuȝ
vitioꝝ. Osee. iiij. Maledictū ⁊ mēdaciū ho-
micidiū: ⁊ furtū: ⁊ adulteriū inūdauerūt. Jn
undauerat em̄ maledictū rupto fonte incre-
dulitatis. mendaciū rupto fonte falsitatꝭ. ho-
micidiū rupto fonte credulitatis. furtū rupto
fonte cupiditatis. adulteriū rupto fonte car
nalis voluptatis. ꝓpter hāc inundationē cla
mabat Dauid in ps̄. Saluū me fac deꝰ: qm̄
intrauerūt aq̄ vsq; ad aīam meā. Cōtra istā
inundationē adhibuit deꝰ remediū. s. archam
btām v̄ginē fabricādo. in qua verus Noe. i.
xp̄s ingrediēs mundū ab isto diluuio salua-
uit. Jsta archa fuit de lignis leuigatꝭ. i. cōpla-
natis. qꝛ ab oī asꝑitate pcti immunis. Fe-
cit in ea mansiunculas. s. pr̄i ꝑ humilitatē. fi
lio per fecūditatē. spūisancto ꝑ virginitatem.
Liniuit eā bitumine caritatꝭ. ne aque diluuij
vsq; in eā subingrederet̄. ¶ Tertio in arcu re
cōciliationis. de quo dr̄. Gen̄. ix. Archū meū
ponā in nubibus celi ⁊ erit signū federis int̄
me ⁊ terrā. Jlle em̄ arcus ex quattuor elemē
tis contrahit colores. vt dicit Beda. Nam ex
igne ꝯtrahit colorē rubeū. ex aere iacinctinū
ex aqua ceruleū. ex terra viridem. Sic beata
virgo fuit rubea: qꝛ tota fuit igne diuini amo
ris inflāmata. Fuit iacinctina: qꝛ semꝑ fuit ī
celestibꝰ cōuersata. Fuit cerulea: qꝛ tota fuit
pre cōpassione liquida effecta. Fuit viridis:
qꝛ tota fuit in conuersione amena. Vn̄ Gil-
bertus carnotensis ep̄s dicit. Virtutes ma-
rie depromebāt in cogitatiōe ⁊ affectiōe cor
dis ineffabilem armoniā: quā ipsa creatrix ⁊
habitatrix eius dei sapiā: delectabat̄ audire
Chorusabat quoq; foris ⁊ in superficie ser
monis ⁊ intus. Unde possent hoīes glorifi-
care deū. ⁊ exempla virtutis accipere. hec ille
Arcus etiā ille est sine chorda ⁊ sine sagitta ⁊
versus nos tenet cornua. Sic btā virgo est
absq; chorda seueritatis: qꝛ ē tota mitissima
⁊ absq; sagitta cōminatiōis. qꝛ est tota dul-
cissima. Bern̄. sup. missus est dicit. Quid hu
mana fragilitas trepidat ire ad mariā: Nihil
est in ea austeruȝ: nihil terribile. Tota suauis

est.hec ille. Duo cornua sunt gr̄a ⁊ mia q̄ te-
net versus nos,q2 iustus dat gr̄am ⁊ in pctō
ribus misericordiam. Maria mater gr̄e:ma
ter misericordie. ¶ Quarto in tabernaculi A
brahe dispositione. Unde Damas.in sermo
ne hodierno dicit sic. Tabernaculū quoqꝫ A
brahe te euidenter expressit. dei q̄ppe verbo
qȯ in vtero tuo habitauit.hūana natura oc-
cultū panem primitias sui quasi immacula-
to tuo sanguine obtulit.quodāmodo azimū
⁊ perfectū a spūsancto.in sua diuina existen
tia ꝑmanente.⁊ in verā substantiā corporis
aiati veniēte aīa rōnali ⁊ intellectuali.h̄ ille.
¶ Quinto in scale Jacob preparatione. Un̄
Damas.vbi sup̄ dicit sic. Hodie filius fabri
qui fabricatus est aurorā ⁊ solem verbū pa-
tris per qȯ oīa facta sunt:forte brachiū altis-
simi dei:digito suo.s. spūsancto natura nostra
iam hebete:fabricauit sibi aiatam scalā cuiꝰ
basis in terra caput vero stabilitur in celo.in
quo quiescit deus. Huius scale typum vidit
Jacob.per quā deꝰ in terris visus est. ⁊ cum
hoibus cōuersatus est. Hic est ille descensus
hec est illa scala humilitatis cōuersatio inter
hoīes agnitio eius data est hoibus. Intelle
ctualis scala btā virgo. E terra eīn h3 natiui
tatem.caput aūt ad celum. Omīs q̄ppe mu-
lieris caput est vir. Sed hec q̄ñ virum nō co
gnouit.caput quoqꝫ habet deū ⁊ patrē3:qui
cōtraxit in spūsancto ⁊ tanq̄ diuinū adhibu
it filium suū qui portat omīa verbo virtutis
sue. Uoluntate eīn patris non naturali ꝯta-
ctu de spūsancto:⁊ Maria semꝑ v̄gine ꝑter
naturā verbū caro factū est incōuertibiliter ⁊
habitauit in nobis.ꝑ spm̄sctm̄ eīn fit ꝯiūctio
dei ad hoīes. At v̄o quēadmodū ille vidit ꝑ
scale extremitatē celū terre ꝯiunctū. ⁊ ꝑ hāc
angelos ascēdentes ⁊ descendētes:⁊ virū for
tē ⁊ inuictū secū colluctātē.sic ⁊ tu mediatrix
⁊ scala facta descēsus dei ad nos.q̄ nr̄a3 susce
pit infirmitatē sibi cōplectēs ⁊ vniēs. dāsqꝫ
intellectū hoī q̄ deū possit intueri.ꝯiūxit distā
tia.vn̄ angeli ad ipsam descēderunt vt deo ⁊
dn̄o ministrātes hoīes aūt angelica ꝯuersa
tiōe sublimati ad celū rapiunt. Sexto in ar
che fabricatiōe.vn̄ Damas.vbi sup̄ dic̄ sic. A
gnoscat se btīssima v̄go archā incōparabilē.
Archa eīn vndiqꝫ coopta auro.mānaqꝫ ī se
hn̄s.lagena aurea:mēsa ⁊ oīa vetera in figu
ra huiꝰ tanq̄ veri ꝑmitiui vmbra venerabāt
vrna aurea cādelabra:mensa.v̄ga Aaron q̄
fronduit.patent te btā virgo significauit. Ex
te eīn deitatꝭ flāma verbu3 p̄ris.māna celeste
dulcissimū.nomē suꝑ omē nom̄.eternū lumē
⁊ iaccessibile:celestis panis:vite fructꝰ absqꝫ
cultu corꝑalit̄ ex te pullulauit.h̄ ille. Septi-
mo in tabernaculi moysi ꝯstructiōe.vn̄ Da-
mas.vbi sup̄ dic̄ sic. Cedat typicū tabernacu-
lū qȯ ꝯstruxit moyses in deserto e p̄ciosis la-
pidibꝰ multimoda materia. Hoc eīn taberna
culū btā v̄go maria nō arte hūana varioqꝫ
labore artificū. factū dei receptaculū filiū dei
in se suscepit.hec ille. Octauo in tabularū le
gis inscriptōe.vn̄ Damas.vbi sup̄ dic̄ sic. No
tissimꝰ mons dei nascit̄:q̄ p̄cellit oī colli.oīqꝫ
hūano cacumini:ac p̄eminētie nature āgeli-
ce.vn̄ sine manibꝰ abscidi voluit angularis la
pis xp̄s. Cuiꝰ sanctior synai sublimitas:quā
nec fumꝰ nec caligo:nec ꝓcella: nec terribilis
ignis tetigit.s̄ spūsctī splēdor luciſluꝰ. Ibi
eīn v̄bū dei scripsit ī tabul' lapideis digito.i.
spūscō. In hac āt ex spūscō eiusqꝫ sāguīe idē
verbū incarnatū est ⁊ tradidit seipsum natu
re nostre.effectiuū salutis antidotū. hec ille.

¶ Quarto in btā virgine est

gr̄a oīs vite ꝓphetalis. Sciendū q̄ natiui-
tas btē marie fuit a ꝓphis ꝓmissa. Balaam
Nume.xxiiij.dic̄. Orief stella ex Jacob ⁊ cō-
surget v̄ga de isrl' ⁊ ꝑcutiet duces moab. Hec
eīn stella est btā v̄go q̄ dr̄ stella. Un̄ Augꝰ.
in quodā sermone dic̄ sic. Spē siq̄dē magnā
aꝑuit tui noīs apertio ⁊ ad sublimitatꝭ tue so
liu3 p̄ces petōꝝ inducit. Noīe eīn dulcissimo
Maria.i.stella maris diceris nob nāqꝫ naui
gātibꝰ.ꝑ h̄ mare magnū ⁊ spaciosum int̄ va
rios mutabilis mortalitatis fluctꝰ. speciosa
n:ia tua.speciosius syderū sydere refulget vt
nos ꝑ te recuꝑare felicitatꝭ ꝑducat in patriā.
Fident̄ ꝑinde noīo nomē tuū:qȯ est ori mel
auri melos:cordi iubilus.qȯ precē leuat:spē
adiuuat desperantiū.hec ille. Et Bern̄.super
missus est.dic̄ sic. Ipsa ē illa nobilis stella or
ta ex Jacob cuiꝰ radiꝰ vniuersum mūdū illu
minat.cui.splēdor p̄fulget in suꝑnis:⁊ infe-
ros penetrat.terras etiā ꝑlustrās ⁊ calefaciēs
mētes magꝭ q̄ corpora.fouet v̄tutes:excoq̄t
vitia.hec ille. Job.xxiiij.dic̄. Si subito appa-
ruerit aurora:arbitrant̄ vmbrā mortis demo
nes eīn velut latrūculi aduētū aurore fugiūt:
q2 natiuitas virginis ipsos fugauit.coꝝ ꝑtā
tem auferēdo.iux̄ illud. Gen̄.iij. Ipsa ꝯteret
caput tuū.vn̄ Fulbertꝰ carnoten̄.eꝑus dicit.
Quid eīn est caput s̄ꝑētis ꝯterere:nisi ꝑnci-
palē diaboli suggestionē resistendo suꝑare?
Btā ḡ Maria eiꝰ caput ꝯtriuit q2 v̄ginitatē

τ humilitatē: tā inexplicabiliter seruauit τ cu
stodiuit. hec ille. Dauid in psal. dicit. Descen
det sicut pluuia in vellꝰ. btā vgo est illud vel
lus in qđ descendit xp̄s velut pluuia. vñ Da
mas. in smone hodierno dic̄ sic. Ubi ponemꝰ
ꝓpħaꝝ p̄conia: Nōne ī te vgo btā si ea ve ex
ponere voluerimꝰ. Quid dauiticū vellꝰ in qđ
filius dei regis oīm: τ p̄ncipalis τ cōregnās
genitori pp̄rio. descēdit sicut pluuia: nōne tu
liq̄do vgo: quā Esaias ꝓuide p̄dixit: qđ ha-
bebit in vtero: τ pariet filiū deū nobiscū: τ post
q̄ fuerit ꝑmanebit deꝰ. hec ille. Salomon de
q̄ dr. ij. Paral. ix. Fecit rex salomon soliuȝ de
ebore grande: τ vestiuit auro mūdissimo. nō
fuit tale soliū in vniuersis regnis. Istud soli
um fuit btā vgo in q̊ sedit xp̄s qđ τ fecit sua
sapiā. Helyas q̄ dicit. iij. Reg. xviij. Nubecu
la parua q̄si vestigiū hoīs ascēdebat de mari qꝛ
de gēte iudeoꝝ amara ascēdit hodie nubecu
la. s. btā vgo sctificata τ refrigerata. Esaias
qui dicit. xi. c. Egredieť virga de radice iesse:
τ flos de radice eiꝰ ascender. Ut eñi cantat ec
clesia. Uirgo dei genitrix vga est. flos filiꝰ eiꝰ
In virga designať p̄tās q̄ plagauit egiptios
q̄ mare rubꝝ diuisit. q̄ aquā de petra eduxit
Nume. xx. Nemo ḡ desperet ex seruitute pc̄ti
s; currat festinanť ad suffragiū vginis. a qua
fluūt aque grarū. Bern. Si graȝ recōciliatio
nis in veritate querimꝰ: in ea est vt recōcilie-
mur. Uere in q̄ oīs gr̄a vite τ veritatis. Me
ruisti morteȝ: gr̄a eiꝰ debeť tibi vita. hec ille.
¶ Jeremias q̄ dic̄. xxiiij. c. Solij tui dñe recor
dare: ne irritū facias pactū tuū nobiscū. qua
significat ī ꝑsona gn̄is hūani. Recordare o pr̄
solij glie tue. i. btē vginis in quā sedit filiꝰ tuꝰ
q̄ dr glia tua. ne irritū. i. vacuū facias pactuȝ
tuū. i. pmissionē tuā exaudiēdi p̄ces nr̄as τ
vota nostra. meritis τ intercessione genitric̄
filij tui. ¶ Ezechiel. de q̄ Damas. in sermōe ho
dierno dicit sic. Accedat τ sctūs Ezechiel: et
oñdat portā clausam p quā solus dñs trāsit
τ non aperiť vt p̄dixit ꝓphetice: τ oñdat eo
rū q̄ p̄dixit explanatōeȝ ꝓculdubio te oñdet
quā deꝰ oīm ptrāsiens sumēsq; carnē: nō a
peruit portā vginitat̄. Manet eñi sigillū ꝑ-
seuerās intactū. hec ille. ¶ Daniel q̄ dic̄. iiij. c.
Uidebā τ ecce arbor in medio terre. magna
arbor est fortis τ p̄ceritas eiꝰ ꝯtingens celos
Arbor ista est gl̄iosa vgo Maria. magna q̄
dem p humilitatē. celos. i. celestia cōtingens
p ꝯtēplationē. Bern. Beata virgo celestem
vitā gessit τ cōuersationē habuit in celis ar-
denter illud anhelabat firmissima celo sere-
no. hec ille. Et Damas. in sermone hodierno
dicit sic. Benedicta q̄ placuisti dño. ad queȝ
tua semp intētio. ad quē tuū semp desideriuȝ
viuebas eñi nō tibi. neq; eñi ꝓpť te nata es.
Uñ viuebas deo ꝓpť quē in hūc mundū ve
nisti. vt salutē afferres mūdo. vt antiquū dei
ꝯsiliū incarnatiōis verbi. nostreq; saluatōis
cōpleret. Cuiꝰ affectꝰ diuinꝰ inuigilare collo
quijs. τ his pasci tanq̄ oliua fructifera in do
mo dei q̄si lignū plātatū secꝰ decursus aq̄ruȝ
spūs tanq̄ lignū vite qđ dedit fructuȝ suū in
tp̄e suo p̄destinato a deo. deū incarnatū. vitā
oīm. oculi tui sp ad dñȝ vidētes lumē eternū
incircūscriptū īaccessibile. h ille. ¶ Esdras li.
ij. c. iij. dic̄. Sellū edificauit portā font̄. Sellū
interp̄tať pacificꝰ: τ designat dei filiū: q̄ p suū
sanguinē pacificauit q̄ in celꝰ τ q̄ in terris sūt
ipse edificauit hodie portā font̄. i. btāȝ vginē
p quā fons bonoꝝ celestiū ad nos defluxit.
¶ Joel. iij. c. dic̄. Egredieť fons de domo dñi.
Btā vgo ē domꝰ dñi: de q̄ egredieť xp̄s fōs
sapie: qꝛ fōs sapie vbū dei ī excelsis. ¶ Naum
iij. c. dic̄. In die frigoris ortꝰ ē sol qꝛ btā vgo
electa vt sol hodie in tp̄e leḡ antiq̄ nata ē. vñ
oēs gaudēt. iux̄ illud. Natiuitas tua dei geni-
trix vgo gaudiū annūciauit vniuerso mūdo
¶ Hester. v. c. dicit. Judeꝰ noua lux oriri visa
est. gaudiū: honor: τ triūphū apđ oēs p̄plos
Btā vgo est ista noua lux: qꝛ eiꝰ vita inclita
cūctas illustrat eccl̄as. est etiā fōs ille de q̄ dr
ibidē. vi. c. Fōs paruꝰ creuit in fluuiū τ in lucē
solēq; ꝯuersus ē. Fuit ei fōs paruꝰ in sua nati-
uitate: q̄ creuit in fluuiū qñ spūsanctꝰ supue-
nit in ipsam: τ in lucē solemq; cōuersus est.
Qñ dei filius factus est per carnē assumptā
etiaȝ virginis filius qui est verus sol iusticie.

¶ Quinto ī btā virgīe ē gra

tia oīs vite hūanalis. ¶ Sciēdū q̄ h nomē ma
ria fuit sibi ab āgelo īpositū. Lu. i. Nomē vir
ginis maria qđ ē nomē magne auctat̄. Uñ
Jobes Damas. ī smōe hodierno dic̄ sic. Cō-
stituamꝰ diē solēnē in natiuitate btē marie ge-
nitric̄ dei. Letare āna sterilꝰ q̄ nō paris: erūpe
clama q̄ nō p̄turis. O felix copula ioachim τ
āne. e q̄bꝰ nata est vgo maria. vgo ī ptu vgo
pꝰ ptū. O filia pulcerrima. o filia dulcissima.
O liliū natū int̄ spinas ex nobilissima τ regia
stirpe dauitica. p te regia ditať eccl̄a sac̄dotiō
p te fit leḡ trāslatio. p te ṙuelatꝰ sp̄s latēs sb̄
l̄ra sac̄dotali dignitate trāslata e tribu leui ad
tribū iuda. o rosa nata e spīs iudeis q̄ diuīo o
dor ṙplesti oīa. o ade filia τ dei mr̄. btīs vēt τc.

Maria

⁊ beate vlne q̄ cōplexe sunt te O sacerrima
filia Joachin ⁊ anne. O sacerrimus fetus q̄
maternis portaris in brachijs. ⁊ ꝑtātes apo
staticas abigis tremefactas. O ꝓles sacerri
ma q̄ materno pendens ab vbere angeloruꝫ
obsequijs honoraris. O soboles sanctissima
parentū glīa. te generationes generationuꝫ
btīficant. hec ille. Istud nomen Maria cōpo
nitur ex quinqꝫ litteris: ꝓpter q̄nqꝫ beneficia
q̄ beata virgo cōtulit mundo in sua natiuita
te. Per. M. denotat̄ ꝙ ipā est mediatrix no
stra. s. inter deū ⁊ hoīem. ps. Suscepim⁹ de⁹
mīam tuā in medio tēpli tui. Per A deno-
tatur ꝙ ipsa est auxiliatrix nostra. Ber. Do-
mina nr̄a auxiliatrix nostra: tuo filio nos re-
cōcilia: tuo filio nos recōmēda: tuo filio nos
representa. Fac benedicta ꝑ grām quā inue-
nisti ꝑ prerogatiuā quam meruisti: ꝑ miseri-
cordiam quā peperisti: vt sicut te mediāte fi-
lius tu⁹ dignatus est particeps fieri infirmi-
tatis ⁊ miserie nostre. sic quoqꝫ te intercedē-
te pticipes nos faciat glorie ⁊ btitudinis sue.
hec ille. Per. R. denotat̄ ꝙ ipsa est restaura
trix nostra. Augu. Mater generis nr̄i penaꝫ
ītulit mūdo. genitrix dn̄i nr̄i salutē attulit mū
do. Auctrix peccati eua: auctrix meriti Ma-
ria: Eua occidendo obfuit: Maria viuifican-
do ꝓfuit. percussit illa: sanauit ista. Hec ille.
Per. I. denotatur ꝙ ipsa est illuminatrix no
stra. ij. Reg. xxiij. Lux aurore oriēte sole ma
ne absqꝫ nubib⁹ rutilat. Nam in beata virgīe
fulsit lux aurore. Quādo in ventre matris fu
it sanctificata. ⁊ tunc oēm nubē peccati ori-
ginalis spūssanctus ab ea fugauit. q̄ omib⁹
sua beneficia cōtulit. Juxta illud Esa. xlix. De
di te in lucē gentiū: vt sis salus mea vsqꝫ ad
extremū terre. Per. A. denotatur ꝙ ipsa est
aduocata nostra. Bern. Aduocatam p̄misit
peregrinatio nostra: q̄ tanq̄ iudicis mater: ⁊
mater mīe suppliciter ⁊ efficaciter nostra ne
gocia ptractabit. Hec ille. Propterea cantat
ecclīa. eya ergo aduocata nr̄a ⁊c. Istud no
men Maria etiā cōponit̄ ex q̄nqꝫ litteris. q꞉
ipsa est figurata ꝑ q̄nqꝫ dn̄as veteris testa-
menti. quarū noīa incipiūt ab aliqua lr̄arum
hui⁹ noīs. Per. M. denotat̄ ꝙ ipsa fuit figu-
rata ꝑ Micol q fuit vxor dauid regis ⁊ pro-
phete: ⁊ intm̄ ipsa placuit Dauid ꝙ cum diu
fuisset extra regnū iudeoꝝ noluit redire ītra-
turus regnum: nisi primo p̄sentata esset sibi.
vt dr̄. i. Reg. vlti. Sic btā virgo intm̄ placuit
altissimo. ꝙ filius dei exn̄s extra regnū mun
di: noluit illud ingredi: nisi p̄us ipsa nasceret̄
in mūdo. Micol em̄ interpretatur pietas: et
ipsa fuit pietate plenissima. Per. A. denota-
tur ꝙ ipsa fuit figurata ꝑ Abigail: q etiā fu-
it vxor Dauid. Cum em̄ Nabal vir eius esset
rusticus. ⁊ male respondisset nūtijs Dauid.
ꝓposuit dauid ipm̄ occidere: ⁊ oēm domum
eius. at vbi abigail cognouit. obuiauit dauid
⁊ verbis humilib⁹ ipm̄ placauit. vt dr̄ p̄mo
Reg. xxv. Sic beata ṽgo cognoscens deum
iratū cōtra genus humanū. sua maxima hūi
litate ipm̄ placuit. Per. R. denotat̄ ꝙ ipā fu-
it figurata ꝑ Rachel: q fuit vxor Jacob: ⁊ ge
nuit Joseph: q̄ interpretat̄ saluator. vt hēt̄r
Gen̄. xxxiij. Sic btā virgo genuit xp̄m salua
torem mūdi. Per. I. denotat̄ ꝙ ipā fuit figu
rata ꝑ Judith q̄ virtute castitatis occidit ho
loferne. vt hr̄ Judith. xiij. Sic btā virgo meri
to sue humilis ṽginitatis. interfecit luciferū
p̄ncipē diaboloꝝ cōterēdo ei⁹ ptātem ⁊ vim.
Per. A. denotat̄ ꝙ ipsa fuit figurata per abi
sach q̄ fuit electa sup omēs filias hierusaleꝫ
tanq̄ pulcrior ⁊ delectabilior ad seruienduꝫ
⁊ ministrandū regi Dauid. vt hr̄. iij. Reg. i.
Sic btā virgo fuit electa sup om̄s mulieres
ad mistrandū regi celesti. Eccle. xxiiij. In ha
bitatiōe scā corā ipo mistraui. Istud nomē
ꝯponitur ex lr̄is. v. designātib⁹ in btā virgīe.
virtutes ⁊ ꝑfectiones. v. lapidū p̄ciosorum.
Per. M. denotat̄ ꝙ ipā est margarita: q̄ est
lapis p̄ciosus pulcherrim⁹: ⁊ cōfortat cor in
ꝑiculis. Sic btā virgo est refugiū nr̄m in pi-
culis nostris. Per. A denotat̄ ꝙ ipā ē ada-
mas q̄ hꝫ virtutē recōciliatiuā. Sic btā ṽgo
recōciliauit humanū gen⁹ cū deo. Per. R de
notat̄ ꝙ ipā est rubin⁹ siue carbūculus q̄ est
valde splēdidus. ⁊ nascit̄ in viscerib⁹ saphiri
hn̄tis splendorē ⁊ colorē celestē. Iste saphi-
rus est btā virgo: in cui⁹ viscerib⁹ opatōe spūs
sancti gn̄at⁹ est rubin⁹. s. Jesus xp̄s. Per. I.
denotat̄ ꝙ ipsa est iaspis q̄ reddit hoīem ip-
sum ferentē tutū sine timore. Sic btā ṽgo fa
cit nos securos a demonib⁹. Per. A. denota
tur ꝙ ipsa est alectorius. q̄ facit hominem for
tunatum ad habendos honores. Sic beata
virgo cōtribuit nobis maiōs honores. Ber
nar. Si mariā diligenter inspicias: nihil ṽtu-
tis: nihil honoris: nihil splendoris: nihil glo-
rie. qd̄ ex ipā non splendeat. hec ille.

Sexto in beata virgine ē gratia om̄is vite virtualis. Sciēduꝫ ꝙ cō
uersatio et vita beate virginis fuit cū paren-
tibus suis. fuit in templo: fuit cū angelo. fuit

cuz sponso suo. fuit cū Elizabeth. fuit cū xp̄o
filio suo. fuit cū cetu apostolico. fuit cum Jo
hāne custode suo. ¶ Primo fuit cū parentib⁹
scȝ Joachim ꝛ Anna. q̄ eaȝ in timore dn̄i nu
trierūt. toto ablactationis tēpe. s. triēnij quo
nil mundanū nil terrenū cōcupiuit: sed spūs
sanctus magnā abstinentiā ipsam docuit. a
cibo: potu: somno. Eccl. iij. Cor sapiens ꝛ in-
telligēs abstinebit se a peccatis. ¶ Secundo
fuit in tēplo: qꝛ quarto anno etatis sue cū ob
lationib⁹ ad templū ꝛ parentib⁹ suis fuit ad
ducta. que q̄ndecim psalmos graduales di-
xit. iuxta q̄ndecim gradus ascensionis tēpli.
quos btā virgo sine humano: nō tn̄ sine diui
no auxilio cōscendit: quā parentes ei⁹ pfecta
oblatione cū ceteris virginibus in tēplo di-
miserunt. ¶ Tertio fuit cum angelo. qꝛ virgo
quottidie in omī sanctitate pficiens: ab an-
gelo visitabat̄: ꝛ visione diuina omī die foue
bat̄. a mane em̄ vsqȝ ad tertiā orōnib⁹ insta
bat. a tertia vsqȝ ad nonā texebat. a nona ab
oratiōe nō cessabat: quousqȝ angelus appa-
rens sibi escā ministrabat. Quarto fuit cuȝ
sponso suo Joseph q̄ nupsit. xiiij. etatis sue
anno. vt habes in legendis. ibi. Quartode-
cimo aūt etatis sue āno pontifex ꝛc. vsqȝ de
ea nasciturū dei filiū nūciauit. ¶ Quinto fuit
cum Elizabet cognata sua tribus mensibus
Luce. i. Sexto fuit cū xp̄o filio suo. iens in
egyptū ꝛ inde rediens vsqȝ ad nuptias in q̄-
bus aquā cōuertit in vinū. Luce. ij. ꝛ Joh. ij.
¶ Septimo fuit cū cetu aplīco ab ascensione
xp̄i vsqȝ ad egressum eoꝝ de hierl̄m. Act. i.
¶ Octauo fuit cū Johāne custode suo: ante
assumptionē eius in celuȝ. Ideo Aug⁹. dicit
Toto affectu ad auxiliū btē virginis cōfera-
mur. Omēs em̄ sua patrocinia imploremus
vt dū nos eam supplici obsequio frequenta
mus in terris. ipā nos per secula cōmendare
digneẗ in celis. Amen.

¶ In festo sancti Mathei apostolo ꝛ
euangeliste. Sermo. liij.

Vidit iesus matheū
Mathei. ix. ꝛ in euangelio pre-
sentis solēnitat. Beda in oml.
super Math dicit sic. Non est mirandum ꝙ
ad primaȝ dn̄i iubentis vocem, terrena q̄ cu-
rabat lucra reliquerit. opibusqȝ neglectis il-
lius cōcomitatui quē nil diuitiarum habere
cernebat adheserit. Ipse em̄ dn̄s foris eum
verbo vocauit, intus instinctu inuisibili vt se
queretur edocuit. infundens illius mēti gra-
tie lumen spūalis qua intelligeret ꝙ is qui a
tēporalibus auocabat in terris, incorruptibi
les dare valeret thesauros in celis. hec ille.
Super quo talem moueo questionē. Vtruȝ
beatus Matheus de theloneo vocatus fue-
rit. statim assumptus ad statuȝ perfectionis
ꝛ apostolatus. Ad istam questionē respon-
dent quattuor doctores noui testamenti.
¶ Primus est beatus Hieronimus sup Ma
theum dicens sic. Matheus de publicano re
pente fit apostolus. ¶ Secundus est Beda
super Lucam dicens sic. Matheus de publi
cano in apostolum de theloneario in euange
listam est repente mutatus. hec ille. ¶ Terti⁹
est Ambrosius sup Lucā dicens sic. Tanta
cupiditate sequēdi dn̄m ductus est. vt in nul
lo prsus huius vite respectū vel cogitationē
sibimet reseruauerit. Siquidem ipse domin⁹
qui hunc exterius humana collocutione vt se
sequeretur vocauit: intus diuina inspiratiōe
vt mox vocantem sequereẗ accendit. ipse in-
uisibiliter quomodo obsequenduȝ esset edo-
cuit. Propter qđ ille merito obedientie dum
humana contēnens negocia deserit dn̄i coꝝ
fidelis dispensator factus est. hec ille. ¶ Quar
tus est sanctus Thomas quolibȝ. v. dicēs sic
Questio ista ex verbis euangelij determina
ri potest. Si em̄ loquamur de apostolatu ma
nifestum est ex verbis euangelij ƀm narrati-
onē Mathei. Marci. ꝛ Luce. ꝙ dn̄s post vo
cationeȝ Mathei aliquāto spacio temporis
interiecto ex suis discipulis duodecim apo-
stolos vocauit ꝛ elegit. inter quos vnus fuit
Matheus. Et sic pȝ ꝙ statim a pncipio fuit
vocatus ad discipulatum xp̄i. non autem ad
apostolatum christi. nisi ƀm preordinationē
christi qui eum in apostolum sumendū dispo
nebat. Et ƀm hoc intelligēda sunt verba Hie
ronimi. Bede ꝛ Ambrosij supradicta. Si au
tem loquamur de pfectione euangelica. Sic
manifestum est ꝙ statim a principio vocat⁹
est ad statum perfectionis. diciẗ em̄ Luce. v.
ꝙ surgens relictis omibus statim sequutus
est eum. quod etiam ad discipulatum christi
pertinebat. ƀm illud quod dicitur. Luce. xiiij.
Nisi quis renunciauerit omibus que possi-
det: non potest meus esse discipulus. Sum
mum em̄ in vita humana potest accipi dupli
citer. Vno modo ƀm comparationeȝ status
ad statū. ƀm ꝙ in humana vita vnus status
est maior alio: ꝛ aliquis summus. ꝛ sic nihil
phibet fieri aliquem repente summuȝ. id est

attingere ad statum summū. ⁊ hoc apparet tam in spirituali vita ꝙ̄ in seculari. Inueniū tur enī aliqui ꝗ̄uis pauci statim a puericia ad statum religionis qui est perfectissimus conuolasse vel proprio arbitrio. Sicut btūs Johannes baptista. ⁊ beatus Benedictus. vel etiam deuotione parentum. sicut illi qui monasterijs traduntur a parētibus. Sic enī non oportet vt in seculari vita exerceat ante ꝙ̄ ad religionem transeat. Sicut etiam non oportet ꝙ aliquis exerceatur in laycali vita anteꝙ̄ clericus fiat. Similiter etiaʒ aliqui re pente assumūtur ad regnum: vel ab ipsa pue ritia. Sicut Salomon ⁊ Josias reges Juda vel etiam ex vltimo statu. Sicut Saul. Et Ec clesiastes. vi. dicitur. Quod de carcere cathe nisqꝫ quis interdum ad regnum ingreditur. Alio modo potest accipi summum ꝫm com parationem graduum: qui sunt perfectio vni us hominis. Et sic dicit Gregorius. ꝙ nemo repente fit summus. Dicit enim Augustinꝰ super canonica Johānis. ꝙ caritas nō mox vt nascitur perfecta est. Nam vt perficiatur nascitur. cum fuerit nata nutritur. cum fuerit nutrita roboratur. cum fuerit roborata perfi citur. hec Thomas. Sic ergo beatꝰ Mathe us subito de statu peccati conuersus est ad statum virtutis ⁊ perfectionis euangelice. qꝛ Jesus vidit Matheum. scilicet interna inspi ratione. Unde Beda in omelia hodierna di cit sic. Ex lectione euangelica audiuimus. qꝛ sedentem in theloneo Matheum. ac tempo ralibus curis intentum. repente dominꝰ mi seratus vocauit. ⁊ de publicano iustum. De thelonenario discipulum fecit. quem etiam ꝑ ficientibus eiusdem gratie incrementis. De cōmuni discipulorum numero ad apostola tus gradum promouit. Hec ille. Hec autem omnia conuenerunt beato Matheo. qꝛ vidit Jesus Matheum.

¶ Vidit Jesus Matheum.
- Obedientem.
- Distribuentemtem.
- Euangelizantem.
- Conuincentem.
- Suscitantem.
- Erudientem.
- Subuenientem.

¶ Primo vidit iesus Matheum Obedientem.

Unde Beda in omel. hodierna dicit sic. Vidit inquit Jesus homi nem sedentem in theloneo Matheū nomi ne. Vidit autem non tam corporeo intuitu: ꝙ̄ interne miserationis aspectu. quo ⁊ Pe trum negantem vt reatum suum agnoscere ac deflere posset aspicere dignatus est. quo populum suum egyptiaca seruitute depres sum vt eriperet respexit. dicens ad Moysen Videns vidi afflictionez populi mei qui est in egypto ⁊ gemitum eius audiui. ⁊ descen di liberare eos. Vidit ergo hominem misera tus est eum qui humanis tantum studijs de ditus: necduʒ euangelico nomine dignus ex titerat. Vidit sedentem in theloneo pertina ci videlicet animo lucris temporalibus inhiā tem. Et relictis omnibus surgens sequutus est euʒ. Intelligens ergo Matheus quid sit veraciter dominū sequi relictis oīubus seꝗ̄ tur. Sequi enim imitari est. Ideoqꝫ vt pau perez christum non tam gressu ꝙ̄ affectu cō sectari potuisset. reliquit propria qui rapere solebat aliena. Perfectamqꝫ nobis abrenun ciantis formam tribuens non solum lucra re liquit vectigalium. Verūetiam rationes im perfectas atqꝫ incompositas dereliquit. Hec ille. In hoc notatur in Matheo obedientie velocitas. Pro hac velocitate obedientie ꝗ̄ dam occasionem erroris sibi assumpserunt. sicut recitat Heronimus in originali suꝑ ma theum dicēs sic. Arguit in hoc loco Porphi rius ⁊ Julianꝰ augustus. vel imperitiam hy storici mentientis. vel stulticiam eorum qui statim sequuti sunt saluatorem quasi irratio nabiliter quēlibet vocantem hominem sint sequuti cum tante virtutes tantaqꝫ signa ꝓ cesserint que apostolos anteꝙ̄ crederent vi disse non dubium est. Certe fulgur ipse ⁊ ma iestas diuinitatis occulta que etiaʒ in huma na relucebat facie. ex primo ad se videntes tra here poterat aspectu. Si enim in magnete la pide hec esse virtus dicitur. vt anulos ⁊ festu cas sibi copulet quanto magis dn̄s omniuʒ creaturarum ad se trahere poterat quos vo lebat. hec ille. Ubi assignat sex causas quare beatus Matheus tam velociter sequutꝰ est christum. non ex animi sui leuitate: sed ex d uine virtutis bonitate. ¶ Primo quia fuit ver bi dei virtuosa operatione conuersus. ¶ Se cundo quia fuit interna inspiratione afflatꝰ. Tertio miraculoruʒ operatione permotus ¶ Quarto splēdore facici illustratus ¶ Quin to gloriosa maiestate electus. Sexto poten ti virtute attractus. Quidam enim conuer tuntur ad christum ad vnam dei vocem. seʒ ad interiorem inspirationem. Quidam vero

non conuertuntur nisi habeant duas. scilicet interiorem inspirationem ⁊ exteriorem exhortationem. Quidam autem non conuertuntur nisi cum illis duabus habeant tertiaꝫ scilicet diuitiarum largitionem. Quidam tãdem non conuertuntur: nisi cum illis tribus habeant quartam. scilicet diram flagellationem. ⁊ tunc flagellati ad deum currunt. psal. Multiplicate sunt infirmitates eoruꝫ postea accelerauerunt. Beatus Matheus subito sequutus est christum gressu corporis. affectu mentis. ⁊ effectu corporis. Unde Ambrosius dicit. Sequebatur Matheus christum letus ⁊ alacer: ⁊ exultabat dicens. Jam nõ publicanuꝫ gero iam non porto leui. Exui leui postq̃ christũ indui. hec ille.

Secundo vidit iesus matheum

distribuentem. Unde Beda in omlia hodierna dicit sic. Factum est autem discumbente illo in domo. multi publicani ⁊ peccatores venientes discumbebant cum Jesu. vnius publicani conuersio. multis exemplũ penitentie tribuit. Non enim dubitandũ est quia publicani ⁊ peccatores esse desierant q̃ cum iesu discumbebant. Non enim si in peccatis perseuerare decernerent ei qui sine peccato est conuesci auderent. Matheus ipse cõuiuium illi magnum parauit. Congruam quippe beneficijs celestibus vicem rependit. vt a quo perhẽnia bona speraret. illi sua temporalia commodaret. eũq̃ corporalibus reficeret epulis. quo ipsi donante gustum spiritualis acceperat suauitatis: Nec hoc tantũ ei corporaliter exhibuit. sed multo gratius illi conuiuium in domo pectoris sui per fideꝫ ac dilectionem parauit. hec ille. Ecce q̃ magna liberalitas beati Mathei circa christũ. quia statim fecit ei conuiuiũ magnum in domo sua. Fuit enim magnum quadrupliciter.

Primo ratione voti. quia cum magno affectu ⁊ desiderio ipsum recepit. Secundo ratione misterij. quia illud fuit indicatiuuꝫ magni misterij. Quod exponit glo. super Lucã dicens. Qui domicilio christum interno recipit maximis delectationibus exuberantium pascitur voluptatum. Jtaq̃ dominus libenter ingreditur. ⁊ in eius qui crediderit recumbit affectu hec ille. Tertio ratione documẽtorum. quia ibi magna documẽta exhibuit christus qui dicit se venisse ad medendum ⁊ sanandum: cum ait. Non egent qui sani sunt medico: sed qui male se habent. Item ad miserendum. cum ait misericordiam volo et non sacrificium. Etiam ad vocandum Cum ait. Non veni vocare iustos: sed peccatores ad penitentiam. Unde Beda in omelia hodierna dicit sic. Hoc est bonorum operuꝫ spiritale cõuiuiũ quo diues populus eget: pauper epulatur. Et erat turba publicanoꝝ ⁊ aliorum qui cum ipsis erant recumbentes. Uidebant publicanũ a peccatis ad meliora cõuersum locum inuenisse penitentie. ⁊ ob hoc etiam ipsi non desperant salutem. Hec ille.

Quarto ratione inuitatorum. quia magni discumbentes inuitati sunt scꝫ christus. discipuli eius. ⁊ pharisei. Unde Beda vbi supra dicit sic. Murmurabunt scribe ⁊ pharisei dicentes ad discipulos eius. Quare cum publicanis ⁊ peccatoribus manducatis ⁊ bibitis? Cõuiuantibus cuꝫ domino publicanis. pharisei murmurantes de ieiunio gloriantur. vbi primo quanta sit legis ⁊ gratie distantia declaratur. quia qui legem sequuntur ieiunementis famem patientur eternam. Qui vero verbum in interioribus anime receperunt alimenti celestis ⁊ fontis vbertate recreati. esurire ⁊ sitire non possunt. hec ille. Quando enĩ pharisei murmurabant q̃ ad hominẽ peccatorem diuertisset. Matheus vsus est magna patientia. Fuit enim patiens: quia pharisei dicebant ipsuꝫ esse peccatorẽ q̃ erat iustificatus. publicanũ q̃ erat mũdat᷒. p̄ñtia xp̄i indignũ q̃ iaꝫ dign᷒ erat effect᷒. ſ; ad ista in nullo fuit cõmot᷒. Non in aĩo ex vlla turbatione. Non in signo ex vlla tumultuositatis ostensione. Non in ore ex vllo impatienti sermone. Non ex facto ex vllo iniurioso ope ⁊c̄.

Tertio vidit iesus Matheum

euãgelizantẽ. Unde Beda in omelia hodierna dicit sic. Nec solũ p̄dicãdi. verũ etiã scribendi euãgeliũ ministeriũ cõmisit illi dominus. vt q̃ terrestriũ curã omiserat. celestiũ esse talentoꝝ dispẽsator inciperet. Qd̄ ob id vtiq̃ p̄uidẽtia superna fieri disposuit vt nullum enormitas peccatoꝝ. nullũ numerositas scelerum a speranda venia reuocaret. cũ hũc tantis mundi nexibus absolutum tam celestem factũ cõspiceret vt cõicato cum angelicis spiritib᷒ vocabulo euangelista noĩaret᷑ ⁊ esset. hec ille. Euangelium beati Mathei est valde commendabile propter quattuor.

Primo ratiõe prefigurationis. Nam inter quattuor euangelistas Matheus fuit prefigurat᷒ in forma hominis, vt patet. Ezech. i.

⁊ Apoc. iiij. In p̄ncipio em̄ euangelij sui oñ-
dit xp̄i incarnationē. In medio p̄dicationez.
In fine passionē. Unde Beda in omelia su-
per matheū dicit sic. Huic em̄ speciali p̄uile-
gio datum est vt incarnationis dñice myste
ria que cuncti a seculo p̄phete p̄cinebant. ip
se p̄mus oīm iam facta descripserit. ⁊ creden
tibus legēda transmiserit. ¶ Secūdo rōne in
structionis. fuit em̄ p̄ xp̄m imediate instru-
ctus. Joh̄ xv. Omnia q̄ audiui a patre meo
nota feci vobis. Qui etiā oīa miracula xp̄i vi
dit. ¶ Tertio rōne reuelationis. Fuit em̄ a vir
gine in specialem familiarē assumptus q̄ suā
genealogiam sibi reuelauit. ⁊ cubiculū suum
imaculatum. ideo tanq̄ fidelis notarius ait.
Liber generatiōis Jesu xp̄i ⁊c̄. Et iterū. Cū
esset desponsata ⁊c̄ i. ca. Quarto rōne op̄a
tionis. Nam beat⁹ barnabas istud euangeli-
um in magna reuerentia habuit: q2 ip̄m secū
portauit vt a demonibus p̄tegeret̄. sup̄ infir
mos posuit vt sanarētur secū in sepulcro po-
ni iussit: vt securius moreret̄. Unde Johan
nes cōsobrinus Barnabe ait. Sanctus aūt
barnabas dum ad p̄dicationis officiū per di
uersas vrbes p̄grraret. hoc euangeliū secum
portabat. ⁊ vbiq3 sup̄ infirmos ponebat: qui
cōtinuo sanabantur. a quocūq3 languore de-
tinebant̄. Hec ille. ¶ Hoc euangeliū abbreui-
auit beat⁹ Marcus euāgelista. q2 Matheus
descripsit incarnationē dñi s̄m stirpem regiā
Regis aūt est nō esse sine comitum obseq̄o.
Etiam ecclesia valde frequenter recitat euā-
gelium beati Mathei. Unde Beda in ome-
lia hodierna dicit sic. Pulcro vero presagio
Matheus q̄ doctor gentiū erat futurus in p̄
ma sua cōuersatione peccantiū post se gregē
ad salutē trahit. ⁊ euangelizandi officiū3 qd̄
p̄ficiente merito virtutū3 erat expleturus a
p̄mis iam fidei sue rudimentis incipit. Non
em̄ solum q̄ verbo fratrē suū erudit. sed etiā
qui exēplo ad meliora cōuertit: doctoris mi-
nisterium gerit. Hec ille. ¶ Licet aūt Paulus
ecclesiam dei supra modū expugnauerit. Da
uid adulteriū ⁊ homicidiū p̄petrauerit. Ma
theus lucris turpibus inhiauerit. tñ istoꝝ pe
nitentia valde deo placuit. vt nō solū dñs eo
rū culpis ignosceret. sed in eis etiā dona sua
multiplicius cumularet. Nam seuissimū per-
secutorem fecit fidelissimū predicatorē. Ad-
ulterum ⁊ homicidam fecit p̄phetam. lucris
inhiantem ⁊ cupidum fecit euangelistam et
apostolum. Ideo ergo horum triū3 dicta no-
bis frequentius recitantur: vt nullus qui cō-
uerti voluerit desperet de venia. Quādo tā-
tos in culpa tales conspicit fuisse in grā ⁊c̄.

¶ Quarto vidit Jesus matheum cōuincentem.

Unde Criso. sup̄ Ma
theum dicit sic. Matheus sanctoꝝ quidez p̄-
cipue tñ peccatoꝝ euangelista fuit qui nō tm̄
sermone sed etiā ipsa vite sue correctione pec
catoribus euangeliū predicauit. Nunq̄ eni3
in theloneo cōstitutus qui pecunias collige-
re perituras cōsueuerat. euāgelista fieret vt
sermones in eternū mansuros ɔscriberet: ni
si exemplo suo peccatores ad penitentie mi-
sericordiam inuitaret. qui aliquādo fuit cau-
tus terrenarum longotheca rōnum nunc est
diligentissimus dispensator sp̄ualium prece
ptorum. Tunc quidē multos pauperes fecit
fraudando pecuniā. nūc aūt innumerabiles
diuites fecit p̄dicando iusticiā. hec ille. Pre
dicauit em̄ euangelium iuxta mandatu3 xp̄i
quadrupliciter. ¶ Primo sapiēter oīa figmē-
ta demonū detegendo. Nam magi volebant
tanq̄ dij adorari. ⁊ ideo duos dracones ignē
spirantes miserunt. Sed beat⁹ mathe⁹ signo
crucis demones fugauit. Sacerdotes idolo
rum sibi voluerunt sacrificare Sed ip̄e docu
it soli deo esse sacrificandū. ⁊ oīa q̄ attulerūt
respuit. ⁊ inde ecclesias edificari p̄cepit ⁊c̄.
¶ Secūdo prudenter ⁊ discrete. quia cū ei op
tio daret̄. vt aut Ephigeniā virginē regi vxo
rem daret aut mortē subiret. predicauit pru-
denter ne virgo alteri q̄ deo in sponsam co-
pularetur. magis eligens mori q̄ virginem
violari. ¶ Tertio fideliter. q2 honore3 dñi sui
sibi noluit vsurpare nec sacrificiu3 qd̄ sibi im
pendere volebant acceptare. quia licet quis
multos cōuertat nō tamē hoc sibi ascribat. sꝫ
diuine virtuti. Math. x. Non em̄ vos estis q̄
loquimini. sed sp̄us patris vestri q̄ loquitur
in vobis. ¶ Quarto cōstanter. quia nec pro-
missis potuit emolliri cum rex dimidium re-
gni sui sibi dare p̄mitteret nec minis deter-
reri. nec supplicijs superari. sed missam deuo-
te perficiens mortem accepit p̄ nomine dñi
sui Jesu xp̄i ⁊c̄.

¶ Quinto vidit Jesus matheum Suscitantē.

Filius em̄ regis mortu⁹
plangebatur ab oībus: in qua suscitatiōe fue
runt quattuor. ¶ Primo magoꝝ impotentia
qui eū suscitare nequerunt: sed suaserunt re-
gi q̄ in deoꝝ ɔsortiū raptus esset. Et ideo si
mulacrum ⁊ templu3 sibi edificaret. ¶ Secū-
do orationis efficientia. Nam Eunuchus re

gine candacis aduocauit apostolū. Qui fusa orōne ad dn̄m: illū p̄rimus suscitauit. Tertio cōuersionis instantia. Naz quicq̄d ei allatum fuit in auro ⁊ argento in ecclesiam fabricandam expendi voluit. q̄ intra triginta dierum spaciū cōsummata fuit. in qua apostolꝰ trigintatribus annis sedit ⁊ totam egyptuz ad fidem cōuertit. Unde beda in omelia hodierna dicit sic. Qualis matheus factꝰ sit. docet ipsa gens ethyopum: quā de vltimis terre finibꝰ ad ecclesie sancte societatē predicādo conuertit. ablutāq3 fonte baptismatis de fusca formosam reddidit q2 nigredine vitiorum illam exuit. ⁊ ornatu virtutū illam decorauit. hec ille. Quarto miraculoꝝ refulgentia. Nam multos mortuos suscitauit. cecos illumiāuit. leprosos mūdauit. regē cū vxore ⁊ omni populo baptizauit.

¶ Sexto vidit Jesus Matheum Erudientem.

Unde Beda in omelia hodierna dicit sic. Matheus interpretat̄ additus siue assumptus significans. q2 assumptus est per dilectionem a dn̄o ⁊ additꝰ ad numerū gradꝰ apostolici. hec ille. In sua eruditione ostendit se habere quadruplicē dignitatem. ¶ Primo angeli. in eo ꝙ multa predicauit de gloria paradisi terrestris a quo homo eiectus fuerat ⁊ per xp̄m ad paradisum celestem fuerat reuocatus. quasi ip̄e esset angelus cherubin in illo collocatus. ¶ Secūdo apostoli. quia int̄. xij. apostolos ꝯnumeratus est. vt p3 Luce. ix. ca. Mar. iij. ca. Tertio euangeliste. qui fuit figuratus inter quattuor animalia oculis vndiq3 plena. deum assidue laudantia. Apoc. iiij. Quarto martyris. p̄ fide xp̄i moriēdo. ⁊ p̄ eius veritate sanguinē suū fundendo. Ita ꝙ iste quattuor p̄prietates in nullo simul inueniūtur. Cherubin em̄ fuit angelus. sed non apostolus nec euangelista. nec martyr. Petrus fuit apl's ⁊ martyr sed nō euangelista. Johannes fuit apostolꝰ et euangelista. sed nō martyr. Stephanꝰ fuit martyr: sed nō aplus nec euangelista. Matheus autē fuit angelus. apostolus. euangelista. ⁊ martyr. vt p3 in eius legenda.

¶ Septimo vidit Jesus matheum Subuenientez.

Un̄ quattuor modis subuenit. ¶ Primo benedicendo. Nam intrepidus ⁊ cōstans ad patientiā oēs ⁊ cōstantiaz cōfortauit. et Ephigeniā corā se ex timore prostratā cū ceteris virginibus plusq̄ ducentis benedixit. Secūdo defendendo. Cū em̄ rex misisset spiculatorem qui matheū iuxta altare stantē ⁊ orantem occideret. populꝰ cucurrit ad domū regis ip̄az incēsurus cū oī familia eius: sed apl's apparuit presbyteris ⁊ clericis catholicis vt populum retraherent qd̄ ⁊ fecerunt. apostoli martyriū cū gaudio celebrantes. Tertio preseruando. Cū enim rex animū Ephigenie inflectere nequiret totam eius domū igne copioso vallauit vt eaz cum ceteris virginibus ꝯcremaret. apostolus aūt eisdem apparēs oēm ignem ab eius domo excussit. Quarto informando. Nam ignis in domū regis irrumpens solo rege cuz vnico filio euadente: cuncta consumpsit. Statimq3 filius eiꝰ arreptus a demonio crimina patris confitens ad sepulcrū apostoli p̄perauit. Pater vero turpissimus leprosus effectꝰ ⁊ insanabilis manu p̄pria se gladio īteremit. Apparuit aūt aplus p̄plo admonens vt fratrem ephigenie ab ip̄o aplo baptizatum. regem sibi cōstitueret. Qui p̄ annos septuaginta regnauit ⁊ filiū suū sibi substituens xp̄ianum cultum magnifice ampliauit. Et totam Ethiopie p̄uinciaz ecclesijs xp̄i repleuit. meritis ⁊ intercessione beati apostoli. Amen.

¶ In festo angelorum. Sermo. liij.

V[v]obis angeli vidēt Mathei. xviij. ⁊ in euangelio presentis solennitatis. Beatus bernardꝰ sup̄ cantica sermōe. v. dicit sic. Angelꝰ curat satagitq3 in libertate sp̄us administrare officiū pietatis futuroꝝ bonoꝝ. p̄mptum mortalibus alacrēq3 sese ministrū exhibens: vtpote suis ineternū futuris ciuibus ⁊ coheredibus sup̄ne iocūditatis. Hec ille. Super quo talem moueo questionez. Utrū cuilibet hoī vnus angelꝰ deputet̄ ad virtutē quo securius assequat̄ eternā salutē. Ad istā qōem r̄ndent tres doctores noui testi. ¶ Primꝰ est btūs Hiero. exponēs illō Math. Angeli eorum semp̄ vidēt faciē patris: q2 dicit sic. Magna est dignitas aīarū: vt vna queq3 hēat ab ortu sue natiuitatis in custodiā sui angelum delegatū. Secūdus est btūs Augu. lib. Soliloquioꝝ. ca. xxix. dicens sic. Diligūt nempe angeli ciues suos per quos sue ruine scissuras instaurari expectāt. Ideoq3 magna cura ⁊ vigilanti studio assunt nobis oībus horis ⁊ locis succurrentes ⁊ p̄uidentes necessitatibus nr̄is: ⁊ sollicite discurrētes int̄ nos ⁊ te dn̄e. gemitus nostros et suspiria nostra

[illegible]

referentes ad te. vt impetrẽt nobis faci'ẽ tue
benignitatis ꝓpitiationẽ: ꝛ referãt ad nos de
sideratam tue gr̃e benedictionẽ. Ambulant
nobiscum in oĩbus vijs nostris: intrãt ꝛ exe-
unt nobiscũ attẽte. cõsiderantes ꝙ pie ꝙ ho
neste in medio praue nationis conuersemur.
quãto studio quanto ꝗ desiderio queramus
regnum tuũ ꝛ iusticiam ei⁹. quanto timore ꝛ
tremore seruiamus tibi ꝛ exultemus in leti-
cia cordis nostri. adiuuãt laborãtes: ꝓtegũt
quiescentes. hortantur pugnantes: coronãt
vincentes: congaudẽt gaudentibus: cõpatiũ
tur ꝓ te inꝙ patientibus. Grandis est eorũ
cura de nobis: ꝛ magn⁹ feruor dilectiõis eoꝝ
erga nos. ꝛ hoc totũ ꝓpter honorẽ tue inexti
mabilis charitatis qua dilexisti nos. Diligũt
enĩ quos tu diligis: custodiũt quos custodis
odiunt quos odisti. hec ille. ¶ Tertius est sã-
ctus Tho. pte i. q. cxiij. articulo iiij. dicens sic.
Homo in statu vite istius cõstitutus est qua
si in quadam via qua tendere dꝫ ad patriaꝫ.
in qua quidẽ via pericula multa homini im-
minent. tam ab exteriori ꝙ ab interiori. ꝫm
ps. 41. illud ps. In via hac qua ambulabã: abscõde
runt superbi laqueuꝫ mihi. Et ideo sicut homi
nibus ꝑ viam nõ tutã ambulantibus dantur
custodes: ita ꝛ cuilibet homĩ ꝙ diu viator est
custos ãgelus deputat̃. Quãdo aũt iam ad
terminũ vie ꝑuenerit. iam nõ habebit custo-
dem. sed in regno habebit angeluꝫ corregnã
tem: in inferno demonem punientem. hec il-
le. ¶ Sciendũ ꝙ in rebus agendis cognitio
et affectus homĩs multipliciter variari ꝛ de-
ficere possunt a bono. ꝛ ideo necessariũ fuit ꝙ
hominibus angeli ad custodiã deputarentur
per quos regularent̃ ꝛ mouerent̃ ad bonuꝫ
Unde pono octo cõclusiones. ¶ Prima con
clusio. licet homo possit seipm̃ custodire ꝑ li-
beruꝫ arbitriũ ꝛ ꝑ naturalẽ cognitionẽ legis
naturalis: tamẽ adhuc est sibi necessaria cu-
stodia angeloꝝ. Patet quia per liberũ arbi-
trium potest aliqualiter homo malũ vitare.
sed nõ sufficiẽter. quia infirmat̃ circa affectũ
boni ꝓpter multiplices aĩe passiões. Simili
ter etiã cognitio vl̃is legis natural' q̃ hoĩ na
turaliter adest aliqualit̃ dirigit hoĩem ad bo
num sed nõ sufficienter. q͛ in applicãdo vl̃ia
principia iuris ad ꝑticularia opera cõtingit
hominẽ multipliciter deficere. Unñ dicit̃ Sa
pien. ix. Cogitatões mortaliũ timide ꝛ incer
te ꝓuidentie nr̃e: ꝛ iõ necessaria fuit homĩ cu
stodia angeloꝝ. ꝫm qd̃ dicit̃ in ps. Angelis
suis de⁹ mãdauit de te vt custodiãt te in oĩb⁹
vijs tuis ꝛc. Secũda ꝯclusio. lꝫ multi hoĩes
pereant in peccato cadẽtes: nõ tñ priuantur
custodia angeloꝝ. Patet. q͛ sicut hoĩes a na
turali instinctu boni discedunt ꝓpter passio-
nem pcti. ita etiã discedunt ab instigatiõe bo
noꝝ angeloꝝ q̃ fit inuisibiliter ꝑ hoc ꝙ hoĩes
illuminant ad bene agendũ. Unde ꝙ hoĩes
pereunt nõ est imputandũ negligẽtie ange-
loꝝ: sed malicie hoĩm. ¶ Tertia cõclusio. licet
adam in statu innocentie nullis angustiare
tur ꝑiculis. tñ habebat angelũ sibi ad custo-
diam deputatũ. Patet. qm̃ homo in statu in
nocentie nõ patiebat̃ aliqd̃ periculũ ab inte
riori. q͛ interi⁹ erãt oĩa ordĩata. sed ĩminebat
ei periculũ ab exteriori ꝓpter insidias demo
num. vt rei ꝓbauit euentus. ꝛ ideo indigebat
custodia angeloꝝ. ¶ Quarta cõclusio. pueris
in materno vtero existentib⁹: ꝛ extra vterum
angelus ad custodiã deputat̃. Patꝫ q͛ puer
ꝙdiu est in materno vtero: nõ totaliter est a
matre seꝑatus. sed ꝑ quandã colligationẽ q̃-
dãmõ est adhuc aliquid eius sicut fruct⁹ pen
dens in arbore est aliq̃d arboris. iõ angelus
q̃ est custodia matris: custodit ꝓlem in vtero
mr̃is existẽtem. s3 in natiuitate qñ seꝑatus est a
mr̃e angel⁹ ei ad custodiã deputat̃. ¶ Quĩta
cõclusio. lꝫ pueri non illuminent̃ ꝑ modũ do
ctrine: tñ mox nati custodiuntur ab angelis.
Pꝫ q͛ offm̃ custodie ordinat̃ quidẽ ad illuĩa
tionẽ doctrine: sicut ad vltimũ ꝛ ꝓ̃ncipalẽ ef-
fectũ. nihilominus⁹ tñ hꝫ m̃ltos alios effectus
q̃ pueris cõpetũt. s. arcere demões ꝛ alia no-
cumẽta tam corporalia ꝙ spũalia ꝓhibere.
¶ Sexta ꝯclusio. hoĩes p̃sciti ꝛ etiã infideles
ꝛ antixp̃us: hñt angelos sibi ad custodiã de-
putatos. Patet. q͛ hoĩes p̃sciti ꝛ infideles ꝛ
antixp̃s sic nõ priuãt̃ interiori auxilio natu-
ralis rõnis. ita etiã nõ ꝓuãt̃ exteriori auxilio
toti nature hũane diuinit⁹ cõcesso. s. custodia
angeloꝝ ꝑ quã ꝛ si nõ iuuẽtur ꝙtum ad hoc
ꝙ bonis opibus vitã eternã mereant̃. iuuã-
tur tñ ꝙtũ ad hͦ ꝙ ab aliq̃b⁹ malis retrahun
tur q̃bus sibiip̃is ꝛ alijs nocere pñt. Nã ꝛ ip
si demones arcent̃ ꝑ bonos angelos ne noce
ant ꝙtum volũt. ¶ Septĩa cõclusio. xp̃s nõ ĩ-
diguit custodia angeloꝝ. Patet. q͛ xp̃us ꝫm
ꝙ hõ ĩmediate regulabat̃ a ꝟbo dei. vñ non
indigebat custodia ãgeloꝝ. Et iterũ ꝫm aĩaꝫ
erat ꝯp̄hensor. sed rõne passibilitatꝭ corꝑis e-
rat viator. ꝛ ꝫm hͦ nõ debebat̃ ei ãgel⁹ custos
tanꝙ supior. sed angel⁹ mĩster tanꝙ inferior
Unñ dr̃ Math. iiij. Et accesserũt angeli ꝛ mi
nistrabãt ei. ¶ Octaua cõclusio. Angelus cu-

ſtos nūq̄ totaliter dimittit hoīem cuſtoditū Patet q꞉ cuſtodia angeloꝝ eſt quedā execu⸗tio diuine ꝓuidentie circa hoīes facta. Sꝫ nec hō nec res aliqua totalit̄ diuine ꝓuidentie ſub trahit̄. Inq̄ntū eñ aliq̄d ꝑticipat de eſſe intm̄ ſubdit̄ vl̄i ꝓuidētie entiū. ſed tñ de⁹ ſm ordi nem ſue ꝓuidētie dr̄ hoīem derelinquere in⸗quantū ꝑmittit hoīeꝫ pati aliquē defectū cul pe vel pene. Sic angel⁹ cuſtos nunq̄ totalit̄ dimittit hoīeꝫ. ſed ad aliq̄d interdū eū dimit tit. put. ſ. nō impedit q̇n ſubdat̄ alicui tribula tioni. vel etiā q̇n cadat in pctm̄ ſm ordinē di uinoꝝ iudicioꝝ. ⁊ ſm hoc dr̄ Iere. li. Ex pſo⸗na angeloꝝ. Curauim⁹ babylonē ⁊ nō ē cura ta derelinquam⁹ ergo eā. ⁊ Eſa. v. Auferā ſe⸗pem ei⁹ ⁊ erit in conculcationē. glo. i. angeloꝝ cuſtodiā. vñ angeli eoꝝ cuſtodes nō impedi erūt q̇n tribulationib⁹ ſubderētur. Et ſic cuilꝫ hoī deputat̄ vn⁹ angelus ad cuſtodiā Iō dic̄ verbū ꝓpoſitū. Uobis angeli vidēt. i. ad ve⸗ſtrā vtilitatē angeli vos cuſtodiūt. ſm ordi nē diuine ꝓuidētie quā neceſſe ē īpleri ī hoīb⁹.

¶ Uobis angeli vidēt.

- Ad militandum.
- Ad cōſociandum.
- Ad cuſtodiendum.
- Ad miniſtrandum.
- Ad preſentandum.
- Ad conſolandum.
- Ad deportandum.

¶ Primo vobis angeli vi⸗dent. i. vigilant ad militandum. Iob. xxxviij. Nunq̄d noſti ordinē celi ⁊ pones rōneꝫ eiuſ in terra꞉ Ubi dicit q̄ rōe naturali ſecreta an gelor ſcire nō poſſum⁹. ſed ꝑ reuelationē di⸗uinam꞉ vt paul⁹. aut ꝑ eruditionē humanaꝫ. vt Dyo. q̇ a paulo vſq̄ꝫ in tertiū celū rapto e⸗rudit⁹ eſt. Dyo. aūt vi. Cele. hierar. diſtinguit tres hierarchias āgeloꝝ. In p̄ma ponit tres ordines. ſ. Seraphin p̄mos. Cherubin medi os. Thronos vltimos. In media vero ponit Dñationes quidē vt p̄mos. Uirtutes vt me dios. Ptātes vt vltīos. In vltima vero p̄nci patus vt p̄mos Archangelos vt medios. Angelos vt vltimos. Cuius aſſignatiōis rō eſt. q꞉ hierarchia eſt ſacer p̄ncipatus. In no⸗mine autē p̄ncipatus duo intelligūtur. ſ. ipſe p̄nceps. ⁊ hic eſt vnus puta de⁹. nō ſolū an⸗geloꝝ. ſed etiā oīm hoīm. ⁊ toti⁹ rōnalis crea ture q̇ ſacroꝝ ꝑticeps eſſe pōt꞉ ⁊ m̄ltitudo or dinata ſub p̄ncipe. ⁊ ſic vna hierarchia dicit̄ ſm q̄ multitudo vno ⁊ eodē mō pōt guber⸗nationem p̄ncipis recipe. q̄ vero nō pn̄t ſm eūdē modū gubernari a p̄ncipe ad diuerſas hierarchias ꝑtinent. Sicut ſub vno rege ſūt diuerſe ciuitates q̄ diuerſis regūtur legib⁹ et miſtris. Angeli aūt diuinas illumīatiōes ꝑ⸗cipiūt in intelligibili puritate. iō in eis diſtin ſtuit̄ triplex hierarchia. quia ſuꝑiores angeli hn̄t vl̄ioreꝫ cognitionē v̄itatis q̄ inferiores Hec aūt vl̄is acceptio cognitionis ſm tripli cem gradū in angelis diſtinguit̄. Nā rōnes rerū de q̇bus angeli illumīant̄. pn̄t cōſiderari tripliciter ¶ Primo ſm q̄ ꝓcedūt ab vl̄i p̄n⸗cipio q̄d eſt de⁹. ⁊ iſte mod⁹ cōuenit p̄me hie rarchie꞉ q̄ īmediate ad deū extēdit̄꞉ ⁊ in veſti⸗bulis dei collocat̄. vt dicit Dyo. vij. c. Celeſt. hierarchie. Secūdo v̄o ꝓut hui⁹ rōnes depē dent ab vl̄ibus cauſis creatis q̄ iam aliquo mō multiplicant̄. ⁊ hic mod⁹ cōuenit ſcd̄e hie rarchie. Tertio aūt modo ſm q̄ hui⁹ rōnes applicant̄ ſingulis reb⁹ ⁊ ꝓut dependēt a ꝓ⸗prijs cauſis. ⁊ hic mod⁹ ꝯuenit tertie hierar⸗chie. Ad p̄maꝫ hierarchiā ꝑtinet ꝯſideratio finis. ſm q̄ accipit rōnes reruꝫ in ip̄o deo. ⁊ hec cōtinet tres ordines. ſ. ſeraphin꞉ cherubī꞉ thronos. q꞉ in reſpectu ad finē pn̄t cōſiderari tria. Nā p̄mo aliq̄s ꝯſiderat finē. ſcd̄o v̄o ꝑ⸗fectam finis cognitionē accipit. tertio v̄o in⸗tētionē ſuā in ip̄o defigit. ⁊ q꞉ de⁹ eſt finis cre aturarū ſicut dux ē finis exercit⁹꞉ vt dr̄. xi. me tha. Pōt aliqua ſil̄itudo hui⁹ hierarchie in re bus hūanis inueniri. Nā quidā ſunt q̇ h̄ hn̄t dignitat̄. vt ꝑ ſeip̄os accedere poſſint ad re gē vel ducē꞉ valde familiariter. quidā v̄o ſuꝑ hoc hn̄t vt etiā ſecreta ei⁹ cognoſcāt. Alij v̄o ſuꝑ hoc hn̄t vt ſp̄ circa ip̄m inhereāt. quaſi ei cōiuncti. hāc ſimilitudinē accipere poſſum⁹ ī ordinib⁹ p̄me hierarchie. Nā throni eleuant̄ ad hoc q̄ deū familiariter in ſeipſis recipiāt. ſm q̄ rōnes rerū in ip̄o īmediate cognoſce⸗re pn̄t. Nomē eñ thronoꝝ dr̄ ꝑ cōuenientiā ad materiales ſedes in q̇b⁹ cōſiderant̄ quat⸗tuor. ¶ Primo ſitus q꞉ ſedes ſuꝑ terrā eleuā tur. ⁊ ſic throni eleuant̄ vſq̄ꝫ ad hoc q̄ ī deo īmediate rōes rerū cognoſcūt. ſcd̄o firmitas꞉ q꞉ ī ſedib⁹ māl̄ib⁹ aliq̄d firmiter ſedet. Thro ni aūt ecōuerſo firmāt̄ ī deo. ¶ Tertio ſuſcepti bilitaſ꞉ q꞉ ſedeſ ſuſcipit ſedētē꞉ ⁊ ī ea deferri pt̄ ſic thrōi ſuſcipiūt deū ī ſeip̄is. ⁊ eū q̇dāmō ad īferiores defert̄. Quarto capacitas. q꞉ ſedes ex vna ꝑte eſt apta ad ſuſcipiendū ſedenteꝫ. ſic throni ꝑ ꝓmptitudinē ſūt apti ad ſuſcipiē duꝫ deū ⁊ famulandū ipi. Uñ Greg dic̄ ſic. Throni dei ſūt hi q̇ tāta diuīat̄ gr̄a replent̄ vt

in eis dn̄s sedeat ꝛ per eos iudicia sua decer
nat. Cherubin v̄o supeminent diuīa secreta
cognoscūt. Nomē em̄ cherubin iponit a q̄dā
excessu scie. Vn̄ interp̄tat plenitudo scie. q̄d
Dyoñ. expōit q̄tū ad q̄ttuor. ¶ Pr̄io q̄dē q̄
tū ad pfectā deuisionē. Scd̄o ad plenā susce
ptionē diui luīs. Tertio q̄tū ad h̄ q̄ i ipo do
ꝯtēplant pulcritudinē ordīs reꝝ a deo deriua
tā. ¶ Quarto q̄tū ad h̄ q̄ ipi pleni exn̄tes hꝰ
cognitōe ēt eā copiose in alios effundūt. vn̄
Greg. dic̄ sic. Cherubī plenitudo scie dr̄ ꝛ sb
limiora illa agmīa cherubī vocata sꝫ. qꝛ tāto
pfectiori plena sūt scia q̄to claritatē dei vici
niꝰ ꝯtēplant. Seraphī v̄o excellūt in h̄ q̄d ē
oīm sup̄mū. s. ipsi deo vniri. Nomen em̄ sera
phin nō imponit tm̄ a caritate: s̄ a caritatꝭ ex
cessu quē importat nomē ardoris vel incēdij
vn̄ Dyoñ. vij. c. Cele. iere. Exponit nomē se
raphin s̄m p̄prietates ignis in q̄ est excessus
caliditatꝭ. In igne aūt tria ꝯsideramꝰ Primo
q̄ est sursum: ꝛ q̄ est ꝯtinuꝰ: p̄ q̄d significat
q̄ ille ordo indeclinabilit mouet in deū. scd̄o
v̄tus actiua eiꝰ. qꝛ est calidus cū quadā acui
tate eiꝰ. qꝛ est maxīe penetratiuꝰ in agēdo. ꝛ
ptingit vsq̄ ad mīma. ꝛ iterū cū quodā exce
dēti feruore. ꝛ p̄ h̄ significat actio hmōi an
geloꝝ quā in subditos potent exercēt eos in
similē feruorē excitādo ꝛ totaliter eos p̄ incē
diū purgando. ¶ Tertio ꝯsiderat in igne cla
ritas eiꝰ. ꝛ hi angeli hn̄t in seipsis inextingui
bilē lucē etiā alios pfecte illuīando. vn̄ greg.
dic̄ sic. Seraphin vocant illa agmīa q̄ ex sin
gulari p̄pinq̄tate cōditoris sui incōparabili
ardēt amore. ¶ Ad secūdā hierarchiā ptinet
dispositio vlis de agendis s̄m causas reruꝫ
vles. ꝛ hec ꝯtinet tres ordines: qm̄ ad rōneꝫ
gubernatōis ptinēt tria. ¶ Pr̄io diffinitio eo
rū q̄ agēda sunt. q̄d ē p̄priū dn̄ationū. qꝛ dn̄i
est solū p̄cipe de agēdis. iō greg. dic̄. Q̄d q̄dā
angeloꝝ agmīa p̄ eo q̄ eis cetera ad obediē
dū subiecta sunt: dn̄ationes vocant. Nomen
dn̄ationū significat tria. ¶ Primo quādā lib
tatē q̄ est a seruili ꝯditōe ꝛ pedestri subiectio
ne: sicut plebs subijcit: ꝛ a tyrāuica opp̄ssiōe
quā etiā interdū maiores patiūt. ¶ Secūdo
quādā regidā ꝛ inflexibilē gubernatōꝫ. q̄ ad
nullū seruilē actū inclinat. neq̄ ad statū ali
quē seu actum subiectoꝝ vel opp̄ssoꝝ a tyrā
nis. Tertio appetitū ꝛ pticipatōeꝫ veri dn̄ij
q̄d est in deo. sicut sunt regales curie dn̄i. ꝛ sic
dn̄atiōes iperāt diuīa misteria alijs angel.
sicut innuit. Zach. v. vbi vnꝰ angelꝰ iperauit
alteri dicēs. Curre ꝛ loq̄re ad puerū istū ꝛc̄.

Scd̄o ad rōnē gubernatiōis ptinet p̄bē fa
cultatē ad iplendū q̄d ptinet ad v̄tutes s̄m
q̄ v̄tus iportat quēdā excessuꝫ fortitudīs. ꝛ
sic dic̄ Dyoñ. Qꝛ nomen v̄tutū significat q̄n
dā virilē ꝛ incōcussam fortitudinē. ¶ Pr̄io q̄
dē ad oēs apparitiōes diuīas eis ꝯueniētes
¶ Secundo ad suscipiendum diuina. ꝛ ita si
gnificat q̄ sine aliquo timore aggrediuntur
oīa q̄ ad eos pertinent. q̄d videt ad animi
fortitudinem pertinere. Isti em̄ sunt velut in
sticiarij in domo regis quoꝝ est ardua ope
rari. Vnde Greg. Virtutes vocant illi sp̄ūs
per quos signa ꝛ miracula frequentius fiūt.
¶ Tertio ad rōnem gubernationis ptinet or
dinare qualiter ea que precepta vel diffinita
sunt impleri possunt vt alij exequant. ꝛ hoc
pertinet ad p̄tātes. Nomen em̄ p̄tātis ordi
nationē quādā designat. s̄m illud apl̄i. Ro.
xiij. Qui p̄tāti resistit dei ordinationi resistit.
ꝛ ideo Dyoñ. dicit. Qꝛ nomen p̄tātum signi
ficat quādam ordinationē circa susceptionē
diuīoꝝ ꝛ circa actiōes diuīas. q̄s supiores in
inferiores agunt. eas sursum ducēdo. Ad or
dinē g̊ p̄tātū ptinet ordīare quō a subditꝭ sūt
agēda. ēt p̄ has arcentur mali sp̄ūs. sic̄ p̄ p̄tā
tes terrenas arcētur malefactores. vn̄ greg.
P̄tātes vocant hij q̄ h̄ potētius pre ceteris
perceperūt vt eoꝝ ditiōi p̄tātes aduerse sub
iecte sint. ¶ Ad tertiā hierarchiā ptinet appli
catio dispōnis ad effectū q̄ est executio opis
Executio v̄o angelicoꝝ misterioꝝ ꝯsistit in
āūciādo diuīa. ꝛ hec hierarchia ꝯtinet tres
ordines. In executōe em̄ cuiuslibet actꝰ sunt
q̄dam quasi incipiētes actionē: ꝛ alios ducē
tes. sicut in cātu p̄cētores: ꝛ in bello illi q̄ ali
os ducūt ꝛ dirigūt. ꝛ h̄ ptinet ad p̄ncipatus
Nam p̄ncipari. vt Greg. dicit. Est inter reli
quos priorē existere. quasi primi sunt in exe
cutione eoꝝ q̄ impant. Et ideo Dyoñ. dicit
Qꝛ nomen p̄ncipatuū significat ductiuum in
ordine sacro. Illi em̄ q̄ alios ducūt p̄mi int
eos exn̄tes. p̄ncipes p̄prie vocant. s̄m illud
ps̄. Preuenerūt p̄ncipes ꝯiuncti psallentibꝰ
Hij em̄ etiā bonis spiritibꝰ p̄ncipant. ꝛ ad lo
ca determīata vel negocia regis sp̄āliter depu
tant p̄ modū legatoꝝ. Alij sūt q̄ maiora nū
ciāt ꝛ hij archāgeli dicunt. sicut gabriel q̄ nū
ciauit beate virgini incarnationem filij dei.
Alij vero sunt q̄ simpliciter exequūtur. ꝛ hij
angeli dicuntur qui immediate nobis annū
ciant per modum cursoꝝ ꝛc̄.

¶ Secundo vobis angeli vi

dent ad cõsociandū. vñ Math. xxij. dr̃. Erūt
hoĩes sicut angeli dei in celo. Nam ꝑ donuꝫ
grĩe hoĩes mereri possunt tantã gl'iam. vt an-
gelis equent̃ bm̃ singulos ãgeloꝝ gradꝰ: qđ
est hoĩes assumi ad ordines angeloꝝ. Vñ
Greg. sup Ezech. dicit sic. Sunt nõnulli qui
parua capiūt. sed tñ h̃ annūciare fratribꝰ nõ
desistūt. Isti eñ in angeloꝝ numerū currūt.
Nam q̇dam simplices ⁊ illitterati v̄bo ⁊ exẽ-
plo q̄ntum p̄nt alios edificant: ⁊ isti assumū-
tur ad ordines angeloꝝ. Quidã aūt magna
intelligūt ⁊ sollicite alios admonẽt: ⁊ isti as-
sumunt̃ ad ordinẽ archangeloꝝ. Greg. Sūt
q̇ secretoꝝ celestiū sūma ⁊ cape p̄ualẽt ⁊ nū-
ciare. hij cū archãgelis. Quidã ꝑ vite ꝑfecti-
onẽ alioꝝ merita transcendūt: ⁊ isti assumū-
tur ad ordinẽ p̄ncipatuū. Grego. Sūt q̇ ele-
ctoꝝ merita trãscendūt: ⁊ electis fratribꝰ p̄n-
cipant̃: ⁊ hij cū p̄ncipatibꝰ meritū sortiūtur.
Simil'r illi q̇ bñ rexerūt ꝑsonam suã: assumū-
tur ad ordinẽ angeloꝝ. Qui bñ rexerūt ciui-
tatẽ suã vel eccl'iam: ad ordinẽ archãgeloꝝ.
q̇ vero bñ ꝓuinciã suã: ad ordinẽ p̄ncipatuū
Quidã aūt expellūt de corporibꝰ ⁊ aĩabꝰ alio-
ruꝫ demones ⁊ pctã. isti assumūtur ad ordi-
neꝫ p̄tãtum. Grego. Sūt q̇ malignos sp̄ūs
v̄tute orõnis ⁊ vi accepte p̄tãtis fugãt. ⁊ hij
cū p̄tãtibꝰ. Quidã signa ⁊ miracl'a oꝑantur:
⁊ isti assumūtur ad ordineꝫ virtutū. Grego.
Sūt q̇ mira faciūt signa ⁊ valent̃ operant̃: ⁊
hij cū virtutibꝰ. Quidã oĩbus in se vitijs do-
minant̃. ⁊ isti assumūt̃ ad ordinẽ dñationū.
Greg. Sūt q̇ in semetipis oĩbꝰ vitijs dñant̃
vt ipso iure mūdicie: dij inter hoĩes vocent̃.
Vñ ad moysen dr̃. Ecce ↄstitui te dñm pha-
raonis. ⁊ hij cū dñationibꝰ. Quidã sunt val-
de sp̄ūales. ⁊ iõ de alijs iudicare p̄nt. i. Coꝛ.
ij. Sp̄ūalis hõ iudicat oĩa: ⁊ ip̄e a nemĩe iu-
dicat̃. isti assumūt̃ ad ordinẽ thronoꝝ. Gre-
go. Sūt in q̇bus velut in throno suo dñs p̄si-
dens alioꝝ facta examĩat. ꝑ q̇s dū sctã eccl'ia
regit̃ plerūqꝫ de q̇busdã suis actibꝰ infirmis:
oms electi iudicant̃: ⁊ hij cū thronis. Quidã
dei ⁊ p̄ximi charitate flagrãt: isti assumūtur
ad ordinẽ cherubin. Grego. Sūt q̇ dei ⁊ p̄xi-
mi charitate ampliꝰ ceteris pleni sunt. ⁊ hij
meritoꝝ suoꝝ sortẽ: inter cherubin numeruꝫ
acceperūt. q2 cherubin plenitudo sciẽ dr̃. ⁊ iu-
xta paulū. Plenitudo legis ẽ charitas. Qui-
dã sunt in igne amoris cõuersi. ⁊ in solo dei
desiderio anhelãtes: isti assumūtur ad ordinẽ
seraphin. Greg. Sūt q̇ sup̄ne ↄtẽplationis a-
more accensi in solo cõditoris sui desiderio
anhelant. nihil in hoc mundo iã cupiūt. solo
eternitat̃ amore pascunt̃. terrena queqꝫ abij-
ciūt. cūcta t̄palia mẽte trãscendūt. amãt ⁊ ar-
dẽt atqꝫ in ip̄o suo ardore req̇escunt: amãdo
ardẽt. loquẽdo accendūt. ⁊ quoscūqꝫ v̄bo tã-
gūt: ardere ꝓtinꝰ in dei amore faciūt: q̇ isti ni-
si intra seraphin numerū: sortem sue vocatio-
nis acceperunt: Hec ille. Et sic pꝫ ⁊c̃.

¶ Tertio vobis angeli vi-
dẽt ad custodiendū. Vñ Ber. tractãs illđ v̄-
bum. Angelis suis deꝰ mãdauit de te ⁊c̃. dicit
sic. Magna dilectio charitat̃. Quis. q̇bꝰ. de q̇
⁊ q̇d mãdauit. Siq̇deꝫ deꝰ mãdauit. ⁊ angel'
suis mãdauit. ⁊ de te hoĩe mãdauit. ⁊ vt custo-
diant te in oĩbꝰ vijs tuis mãdauit. Quantaꝫ
reuerentiã dꝫ tibi h̃ v̄bū inferre: afferre deuo-
tionẽ: offerre fiduciã: reuerẽtiã ꝓ p̄ñtia. deuo-
tionẽ ꝓ beniuolẽtia: fiduciã ꝓ custodia. In q̇-
uis diuersorio in q̇uis angulo reuerẽtiã exhi-
be ãgelo tuo ne audeas illo p̄ñte qđ me p̄ñte
non auderes. h̃ ille. Effectꝰ angelice custodie
circa hoĩeꝫ ẽ q̄druplex. ¶ Primꝰ est remotõis
scꝫ remouẽdo ne hõ cadat in malū culpe. ⁊ h̃
facit angelꝰ tribꝰ modis. ¶ Primo increpãdo
pctm̄ p̄teritū. vt ab eo hõ r̄cedat. vt pꝫ Iudic.
ij. vbi cū angelꝰ filios israel de p̄uaricatiõe in-
crepasset: ipi eleuauer̃t vocẽ cū fletu ⁊c̃. Se-
cūdo eripiẽdo a pctõ p̄ñti. vt pꝫ in eductiõe
Loth ⁊ vxoris eiꝰ de sodomis. i. de pctĩ ↄsue-
tudĩe. Geñ. xix. Tertio impediẽdo pctm̄ fu-
turū ne fiat. vt pꝫ. Nu. xxij. in balaã q̇ ad ma-
ledicendū isrl' ꝑgens ab angelo impeditꝰ est
¶ Secūdus est ꝓfectiõis. s. in bonū grĩe ⁊ hoc
facit angelꝰ in aĩa tribꝰ modis. Primo om̃e
ip̄edimentū ad bonū remouẽdo. vt pꝫ Exo.
xij. vbi angelꝰ ꝑcussit p̄mogenita egypti. Se-
cūdo pigritiã excitãdo. vt pꝫ zach. iiij. Ange-
lus dñi excitauit me quasi hoĩem q̇ excitat̃ a
sõno. Tertio in via p̄nĩe ducẽdo ⁊ reducẽdo
vt pꝫ Thob. v. vbi angelꝰ duxit Thobiã ⁊ re-
duxit. Tertiꝰ est iustificatiõis. ⁊ h̃ facit ãge-
lus tribꝰ modis. Primo mouẽdo ad cõtritio-
neꝫ. vt pꝫ Thob. xi. vbi ad documentū ange-
li de felle ꝑ qđ intelligit̃ ↄtritio: liniuit p̄ri ocu-
los. s. cordis. Scđo purgãdo labia ad ↄfessio-
neꝫ. vt pꝫ Esa. vi. Vbi ꝑ angelū labia Esaie
purgant̃. Tertio gaudẽdo ad satisfactioneꝫ.
Luce. xv. Gaudiū est angelis dei sup vno pec-
catore p̄nĩam agente. Quartus est ꝓtectio-
nis ne. s. hõ totiens vel in tot mala cadat ad
quot diabolꝰ incitat. ⁊ hoc facit angelꝰ tribus
modis. Primo p̄tãtem demonis refrenãdo

pz Thob. viij. vbi angelus religauit demonez
in deserto supiori. ⁊ Apocal. xx. Angel⁹ ligauit
demonē ⁊ misit eū in abyssum ⁊c. Scdo ↄcu
piscentiā debilitādo. vt pz Geñ. xxxij. vbi an-
gelus tetigit neruū femoris Jacob ⁊ emar-
cuit. Tertio memoriaz passionis xpi nostris
mētibus imprimēdo. vt pz Ezech ix. Signa
thau sup frontes viroꝝ gementiū ⁊c.

Quarto vobis angeli vi-

dēt ad mīstrandū. Heb. i. Oēs sunt admini-
stratorij spūs. in mīsteriū missi. ꝓpter eos q̄
hereditatē capiūt salutꝫ. Ber. Dñe qd est hō.
q: īnotuisti ei. aut fili⁹ hoīs. q: reputas eū. de-
niqꝫ mittis ei vnigenitū tuū. īmittis spm̄ tuū
ꝓmittis vultū tuū ⁊ ne quid vacet in celesti-
bus ab ope sollicitudīs illos etiā btōs spūs
ꝓpter nos mittis in mīsteriū nr̄m. Hec ille.
Seraphin em̄ mittūtur ad cordiū inflāmati
onez. vt pz. iiij. Reg. ij. Jn angelis q̄ in curru
igneo ⁊ equis igneis apparuerunt. Et Esa.
vi. Volauit ad me vn⁹ de seraphin. Cherubin
mittūtur ad sciarūz eruditionē. vt pz Apoc.
x. Jn angelo q̄ hēbat librū in manu. ⁊ Apo.
xviij. Jn angelo a cui⁹ claritate terra illumīa
ta est. Throni mittūtur ad iudicij īformatio-
nez. hn̄t em̄ informare iudices vt legē intelli
gant. vt. dr̄ Act. viij. Accepistis legē in dispo
sitiōe angeloꝝ. Dñationes mittūtur ad sen-
suū sub dñio rōnis subiugatiōez. vt pz Geñ.
xvi. Vbi angel⁹ dixit agar ancille vt ad dñaz
suā rediret: ⁊ se sibi humiliaret. Virtutes mit
tuntur ad miraculoꝝ opatiōnē. vt pz Thob.
xi. Jn angelo Raphaele q̄ Thobiā illumina
uit. ⁊ filiū a deglutiōe piscis eripuit ⁊c. Pote
states mittūtur ad demonū ⁊ tēptationū re
pressionem. vt pz. Exo. xiiij. vbi angelus dñi ī
terposuit se inter egyptios ꝑsequētes filios
israel. ⁊ ipm̄ exercitū. Principatus mittūtur
ad p̄ncipū instructionē. vt pz Dañ. x. Vbi po
nūtur tres p̄ncipes. s. ꝑsarūz. grecoꝝ. ⁊ iudeo
rūz. quos oēs angel⁹ dñi instruxit ⁊c. Archā
geli mittūtur ad singuloꝝ rectoꝝ eruditionē:
⁊ ad secretoꝝ maioꝝ reuelationez. Vñ Ga-
briel archangelus Zachariā pontificē docuit
⁊ natiuitatē xpi virgini annūciauit. Luce. i.
Angeli mittūtur ad singulariū ꝑsonarū cor-
roborationē. defensionē: ⁊ reuelationē. vt pz
iij. Reg. xix. vbi angelus portauit helye sub-
cinericiū panē ⁊ vas aq̄ ⁊ comedit ⁊ ambu-
lauit in fortitudine cibi illi⁹ vsqꝫ ad montem
dei oreb. Et sic pz ⁊c.

Quinto vobis angeli vidēt

ad ↄsolandū. q: ipi sunt tribulatoꝝ cōsolato
res. Zach. i. Angel⁹ loq̄bat in me v̄ba ↄsola-
toria ⁊ bona. ⁊ Thob. v. Forti aīo esto ⁊c. et
Apoc. vij. dr̄. Vidi q̄ttuor angelos stātes su
per quattuor angulos terre: tenētes quattu-
or vētos terre ne flarēt sup terrā. Sūt n. q̄ttu
or angeli ꝓpter q̄druplex mīsteriū gr̄e ↄfortā
tis hoīes. q̄ stāt sup quattuor angulos terre.
q: refrenāt q̄ttuor malas affectōes seu passi
ones aīe: ex q̄b⁹ oīs tribulatio ⁊ tēptatio cō-
surgit ad p̄cipitandū hoīes in pctīs. Nā q̄li-
bet hō est q̄si q̄daz ciuitas in q̄dro posita. ī cu
ius quolꝫ angulo est vna porta. Prim⁹ angu
lus est ad orientē. Scd̄us ad occidētez. Ter-
tius ad meridiē. Quart⁹ ad aq̄lonē. Jn q̄libꝫ
porta sunt duo angeli. s. vn⁹ bon⁹. ⁊ vn⁹ mal⁹.
bon⁹ ad gubernationē ⁊ ꝑfcm̄. mal⁹ ad exer-
citiū ⁊ defcm̄. angel⁹ bon⁹ dat vt hoīem erudi
at ⁊ dirigat ↄtra fallaciā. exhortet ⁊ īcitet ad
bonū cōtra blādicias: ⁊ defendat ab oppssio
ne cōtra violētiā. angel⁹ mal⁹ dat ad pugnā.
vt cū hoīe ↄgrediat. Et sicut de⁹ sciebat q̄ hō
p tēptationē in pctm̄ erat deijciēdus. Jta etiā
sciebat q̄ p liberū arbitriū resistere poterat tē
ptatori. Hoc aūt req̄rebat cōditio nature ho
minis vt ꝓprie voluntati relinq̄ret. ſm illud
Eccle. xv. De⁹ reliq̄t hoīez in manu ↄsilij sui.
Vñ Aug. dicit. xi. sup Geñ. ad lrām. Nō mi
hi videt magne laudis futurū fuisse hoīez. si
ꝓpterea posset bene viuere. q: nemo male vi
uere suadebat cū ⁊ ī natura posse ⁊ in ptāte
hēret velle nō cōsentire suadēti. hec ille. mo-
dus pugne h̄ est. Prima porta est orientalis.
p quā diabol⁹ nitit subuertere aīam ⁊ secum
trahere ad infernū quā expugnat p p̄mā ani
mi passionē. s. p gaudiū. p qd̄ oīa pctā mūda
ni gaudij ⁊ vane leticie ↄgrediūtur cū aīa: di
centia illud Sap. ij. Venite ergo ⁊ fruamur bo
nis q̄ sunt ⁊ vtamur creatura tanq̄ in iuuen
tute celeriter: vino p̄cioso ⁊ vnguentis opti-
mis nos impleam⁹: ⁊ nō p̄tereat nos flos tē
poris. Coronem⁹ nos rosis anteq̄ marcescāt
nullū pratū sit qd̄ nō p̄tereat luxuria nostra.
nemo sit expers luxurie nr̄e. vbiqꝫ relinq̄m⁹ si
gna leticie. qm̄ hec est ps nr̄a. ⁊ h̄ est sors no
stra. hec ibi. Asmode⁹ q̄ p̄est huic vano gau-
dio: instruit quattuor acies vt aīaz expugnet
Jn p̄ma ponit ludos vanos. histrionat⁹. sce
nas. cant⁹. choreas. sonos lasciuos instrumē
toꝝ musicaliū. hastiludia ⁊c. Jn scd̄a ponit
vanitates iuuenū. ornatus vestiū. fucatiōes
mulierū. cantilenas amoris. pcatiōes mulie
rum ⁊ p̄cipue adolescentularūz. ambasiatas

vetularū donaria vtriq̄ꝫ facta. In tertia po-
nit comessatiões.ebrietates.īpudiciciā in ge
stibus.scurrilitatē in locutionibꝰ.ineptā leti-
ciā:saltatões:īmūdicias. In q̄rta ponit forni
catões.stupra.incestꝰ.adulteria.abusus vxo
rũ.sodomias.sacrilegia .s.cū monialibꝰ. An
gelus bonꝰ.s. Raphael refrenat ⁊ retinet tē
ptatiões diaboli ꝯfortando aīam ꝑ dolorē
⁊ tristiciā ſm deū.qm̄ illumīat mentē vt ipsa
doleat cognita veritate.vt pꝫ Thob.viij.vbi
dr̄ ꝙ raphael religauit demoniū in deserto su
periori.īmittit aūt iste angelꝰ iiij.radios splē
doris.s.cognitõeꝫ sui.q̄ mēs humana plorat
ꝯspiciens in se dei imaginē deformatā.culpe
subiugatā.grā ꝑuatam.glīa exulatā.inferno
obligatā. Cognitõeꝫ pcī cōspiciēdo in se pec
catoꝝ turpitudinē:mltitudinē:magnitudīeꝫ:
ingratitudinē:cognitionē mūdi cōspiciendo
ꝙ gaudia mūdi alliciūt:decipiūt:fastidiūt:de
ficiūt.cognitõeꝫ dei cōspiciendo:ꝙ deꝰ est cre-
ator:redēptor:iustificator:glificator. Vn̄ ber
nar. Clamat mūdus:ego deficio.clamat caro
ego inficio.clamat demō:ego decipio.clamat
xp̄s:ego reficio. Vide g̊ quem seq̄ris. Ex his
splendoribꝰ lumē refulsit in tabernaclo men-
tis.vn̄ orit̄ tremor ad deuꝫ iustū.⁊ amor ad
deū piū. Hic āgelꝰ ſp clamat mūdi ꝯtēptuꝫ:lu
xurie:auaricie:supbie:despectū: ⁊ oīꝫ ꝯcupiāꝝ
odiū. Clamat aūt dicēs illō Apoc.xiiij. Ceci
dit:cecidit Babilō ciuitas illa magna.mater
fornicationū.q̄ a vino ire fornicatiōis sue po
tauit oēs gētes In his v̊bis clamat oīa mū
dana gaudia ꝯtēnenda. Primo auariciā.cū
dicit Cecidit ce. Ba.q̄ interp̄tat̄ cōfusio.⁊ si-
gnificat mūdi facultatē.qua mūdani oculos
suos statuerūt declinare in terrā:quos ad celū
deꝰ creauit erectos. Auaricia em̄ cecidit.qr̄ p̄
terit figura huiꝰ mūdi.i.Cor.vij.dicit aūt bis
cecidit.qr̄ cadit corpꝰ auari ꝑ mortē corpora-
lē.ps. Dormierūt somnū suū ⁊ nihil inuene-
rūt om̄s viri diuitiarū in manibꝰ suis. Cadit
aīa auari ꝑ mortē eternalē. Luce xvi. Mor-
tuus est diues ⁊ sepultus est in inferno. Cla
mat.ij.ꝯtēnendā supbiā ⁊ mūdanaꝫ gl̄iam.
cū dicit Ciuitas illa magna. Supbus nanq̄ꝫ
magnū se reputat.verūtn̄ supbis deꝰ resistit.
Ja.iiij.vn̄ ad supbū dr̄. Jere.li. Ecce ego ad
te supbe:dicit dn̄s exercituuꝫ.qr̄ veniet dies
tuus:tp̄s visitatiōis tue:⁊ cadet supbꝰ ⁊ cor-
ruet.⁊ nō erit q̄ suscitet eū. Clamat.iij.cōtem
nendam carnis ꝯcupiscentiam.cū dicit Ma
ter fornicationuꝫ ⁊c̄.qr̄ vinū sup̄ modū pota
tum mentē alienat.sic nimia delectatio visibi

liuꝫ creaturarū aīam a deo separat.⁊ hec est
turpissima ⁊ spūalis fornicatio qua aīa a vi-
ro suo.s.deo recedēs creature se sociat:⁊ ip-
sam plus suo creatore diligit. Osee.iiij. For-
nicati sunt ⁊ nō cessauerūt.qm̄ dn̄m reliq̄ue-
runt in nō custodiendo. Scd̄a porta est occi
dentalis ꝑ quā dyabolꝰ q̄rit ꝑimere aīam:ex
pugnādo ipam ꝑ scd̄am aī passionē.s.ꝑ do-
lorem mūdi ꝑ quā oīa tristabilia ⁊ dolorosa
seculi cōgrediūtur cū aīa.sicut ipsa dicit̄ ī ps.
Dolores inferni circūdederūt me: p̄occupa-
uerunt me laquei mortis. Abadō siue exter-
minās.diabolꝰ dīonis.vt dr̄ Apoc.ix. Instru
it.iiij.acies vt aīam expugnet quas iohēs vi
dit ibidē:dicēs.vidi eq̄s in visiōe.⁊ q̄ sedebāt
sup eos hēbant loricas igneas:⁊ iacinctinas
⁊ sulphureas. In p̄ma acie ponit indignatio
nes:odia:suspitiões:duriciē mētis:volūtatis
ꝑuersitatē:pfidiā vindictā. In scd̄a ponit su-
surratões:detractatões:semīationes discor-
die:cōtentões:cōtumelias: blasphemias:re-
belliões:ꝑsecutões:filioꝝ inobediētias:iras
rixas:maledictões. In tertia ponit guerras:
homicidia:incēdia plīma:p̄dationes īnume
ras:violētias pupuꝫ:incarceratões īnocētū:
euersiões ciuitatū.castroꝝ:villarū ⁊c̄. In q̄r
ta ponit ptialitates:sectas:ꝓditões fauores
maloꝝ:crimīatiões bonoꝝ:iniq̄ testimonia:
falsa iudicia.ꝓpterea Eccs̄.iiij dr̄. Verti me
ad alia q̄ sub sole gerūt̄:⁊ vidi calūnias:⁊ la
chrymas īnocentuꝫ:⁊ ꝯsolatorē neminē.nec
posse resistere eoꝝ violētie cūctoꝝ auxilio de-
stitutos ⁊ laudaui magis mortuos q̄ꝫ viuen
tes:⁊ feliciorē vtroq̄ꝫ iudicaui q̄ necdū natꝰ
est nec vidit mala q̄ sub celo fiūt.h̄ ibi. Ange
lus bonꝰ.s. Mich.refrenat tēptatiōꝫ diaboli
ꝑ gaudiū sp̄s ſꝫ deū.qr̄ extollit mētē ad gau-
dia spūalia:dicēs. Gaudete in dn̄o semp.ite
ruꝫ dico. Gaudete.h̊ ei spūale gaudiū īcitat
ad amorē v̊tutū.ad leticiā ꝯsciē ad ꝯtēplatio
nem glīe btōꝝ.vt pꝫ Dan.iij.vbi angelꝰ dn̄i
cū tribus pueris in fornacē descendit et fecit
mediū fornacis.quasi ventū roris flantē im
mittit aūt iste angelus.vij.splēdidos radios
grē ad aīaꝫ ꝯfortandā.put dr̄ Apoca.x. Vi
di angeluꝫ fortē descendentē de celo amictū
nube ⁊ iris in capite eiꝰ ⁊ facies eius sicut sol
erat.⁊ pedes eius tanq̄ꝫ columna ignis ⁊ ha
bebat in manu librum apertum. Hec ille.

¶ Primus radius est gratia fortificans con-
tra aduersa.cū dr̄ Vidi ange.for.qr̄.n.aduer
sa frangūt aīam.ideo angelus fortificat ani
maꝫ.pꝫ de āgelo q̄ ꝯfortauit Gedō. Judic.vi.

¶ Secūdus est grā humilians sub manu potenti volūtatis diuine. Cū dicit. descē. de celo qr facit aīam humilē ad toleranda aduersa. ¶ Terti⁹ est grā ɔtristās de impatiētia habita in aduersis cū dr amictū nube. In nube ei q̄ pluit aquā designat lachryma doloris. ps. Fuerūt mihi lachry. m. pa. die ac no. ¶ Quartus est grā timorās. cū dr. Iris in ca. ei⁹. naz iris timorē incutit. ¶ Quint⁹ est grā letificās ⁊ iocūdās. cū dr. Et facies ei⁹ sicut sol. qr sol totū mundū letificat. ¶ Sextus est grā inflāmātis. cū dr. Pe. ei⁹ tāq̄ colū. ig. qr inflāmat affectū ad gaudiū eternoꝝ. ¶ Sextim⁹ ē grā illuminās. s. aīam de p̄teritis p̄ntib⁹ ⁊ futuris vijs p̄ntis pegrinatiōis ⁊ ɔsciē sue. qr hēbat in manu sua lib. ap. i ɔsciaz. ¶ Tertia porta ē meridionalis p quā diabolus q̄rit subiugare sibi aīam. p tertiā animi passionē. s. p spem p̄sumptuosam. Esa. xxviij. Posuim⁹ mēdaciuz spez nr̄az. ⁊ ptecti mēdacio sum⁹. Behemot diabolus vane spei: qr est bestialis vt aīaz expugnet instruit. iiij. acies. ¶ In p̄ma ponit oblinionē dei. votoꝝ fractionē apostasiaz a fide vel religione: murmurationē ɔ deū: indignā cōicationē: ɔtēptū sacroꝝ eccl'ie. defensionem pctōꝝ: admonitionū derisionē. In scd̄a pōit scandalizare p̄ximū: innocētes malo exēplo corrūpere. verecūdari de pauperib⁹ attinentibus ⁊ amicis ɔsuetudinē peccandi recidiuationē tenere officiū ad qd̄ hō nō est ydone⁹ gl'iari in malicia. In tertia ponit elationē: irreuerentiā: vanā gl'iam iactantiā: ypocrisim: curiositatē: nouitatū p̄sumptionē. ¶ In q̄rta ponit secularē gloriā: fastuz pōpā: dignitatū ambitionē: cōminationē: alioꝝ derisionē: pdigalitatē: auariciā: in diuitijs ɔfidentiā. ppter ea dr. Eccl'. vi. Est ⁊ aliud malū qd̄ vidi sub sole ⁊ q̄dē freq̄ns apud hoīes vir cui de⁹ dedit diuitias ⁊ substātiā ⁊ honorē ⁊ nihil deest aīe ei⁹ ex oīb⁹ q̄ desiderat nec tribuit ei ptātē de⁹ vt cōedat cū eo: s; hō extne⁹ vorabit illud. h̄ vanitas ⁊ mag̃ misīa ē. Angel⁹ bon⁹. s. azarias refrenat tēptatōez diaboli p timorē dei. qr sp inducit aīaz ad timēdū deū. Apoc. xiiij. Vidi alterū angelū volātē p mediū celū: h̄ntē euāgeliū eternū: vt euāgelizaret sedētib⁹ sup terrā ⁊ clamauit voce mag̃ dicēs. Timete deū ⁊ date illi honorē. q̄m vēit hora iudicij ei⁹. imitit aūt iste angel⁹. iij. splēdores i aīa. Prim⁹ est dei timor. dic̄ illud. Apoc. v. Mag̃ ⁊ mirabilia opa tua de⁹ oṕs: iuste ⁊ ṽe sunt vie tue rex seclōꝝ. Quis nō timebit te dn̄e: ⁊ magnificabit nomē tuū: Et Eccl'. xv. Qui timet deū faciet bona ⁊c̄. ps. Cōtritio ⁊ infe. in vi. e. ⁊ vi. pa. nō cog. n. est. ti. dei. an. oc. eoꝝ. Scd̄s ē dei honor. idō dr. date illi honorē. Prou. vij. Honora dn̄m ⁊ valeb. Terti⁹ ē iudicij pauor. cū dr. venit ho. iud. ei⁹. Job. xxi. In diē pditiōis suat mal⁹ ⁊ ad diē furoris ducet ⁊c̄. Quarta porta ē septētrional' p quā diabol⁹ nitit subuertē aīaz p q̄rtā animi passionē. s. p timorē mundanū. ps. Trepi. ti. v. n. e. t. Sath dyab. desperatiōis vt aīam expugnet. instruit. iiij. acies. In p̄ma pōit pplexitates: agnite ṽitatis desertionē: vite p̄ntis dilectionē: paupta⁊ abhoīationē: mēdacia: piuria: torporē circa diuina p̄cepta. In scd̄a ponit amorez peccādi. horrorē satisfaciēdi. puitatē cordis nimiā verecūdiā. In tertia pōit ɔsuetudinē malā. icredulitatē ignorātiā. exēplū delinquēdi alioꝝ ɔ̄uitatē pcti. In q̄rta ponit spē diu viuēdi. dilationē pnīe timorē recidiuādi. p̄sumptionē de mīa dei. Jere. ij. Despaui nequaq̄ faciā. sicut ɔfundit fur q̄n cōprehēdit: sic ɔfusa ē dom⁹ isrl'. Angelus bon⁹. s. gabriel refrenat tēptationē diaboli p diuīaz spez dic̄ illud. Eccl'. ij. Respicite filij natiōes hoīm: ⁊ scitote qr nullus spauit i dn̄o ⁊ ɔfusus ē. pmāsit in mādatis ei⁹ ⁊ derelict⁹ est. Quis inuocauit eū ⁊ despexit eū: q̄m pi⁹ ⁊ misericors ē de⁹ ⁊ remittet i tpe tribulatiōis pctā: ⁊ ptector ē oīb⁹ exq̄rentib⁹ se i ṽitate. h̄ ibi. vt pz Dan. x. Ubi cū daniel corruisset. tetigit angel⁹ dicēs. Noli timē: pax tibi. ɔfortare ⁊ esto robust⁹. de isto angelo dr Apoc. viij. ali⁹ angel⁹ venit ⁊ stetit an̄ altare h̄ns thuribulū aureū ⁊ data sunt illi incensa mlt'a. ⁊ accepit angel⁹ thuribulū ⁊ ipleuit illd̄ de igne altaris ⁊ misit in terrā h̄ ibi. imittit aūt iste angel⁹ in aīam tres splēdores. Prim⁹ ē spei credend. s. credē misteriū passionis xpi. q̄ est altare deitatis. s̄m hūanitatē. scd̄s ē spei puidend. s. q̄ de⁹ puideat hūanis defectibus merito passiōis xpi. s. guerris pestilētijs. fami. ⁊c̄. Jere. xvij. Spes mea tu in die afflictōis mee. Terti⁹ est spei incēdend. dicēs. vt tibi ṽueniat ignis dei. Iste ignis non est timendus. Luce. xij. Ignē veni. mi. in terrā ⁊c̄.

¶ Sexto vobis angeli vidēt

ad p̄ntandū. vn̄ Ber. sup cant. dicit sic. Discurrit angelus medi⁹ inter dilectū ⁊ dilectā. vota offerēs. referēs dona. excitat istā. placat illuz. h̄ ille. Angeli eni sunt nr̄i p̄ntatores q̄drupl'. ¶ Primo orōnes nr̄as deo p̄ntando. Thob. xij. Qn̄ orabas cū lachrymis: ⁊ sepeliebas mortuos: ego obtuli orōnem tuā dn̄o.

¶ Secūdo corā deo ꝓ nobis allegando. Job.
xxxiij. Si fuerit ꝓ eo angelus loquens vnuz
de filibus vt annūciet homini equitatē mise
rebif ei⁹. Exemplū Zach.i. Rñdit angelus
dño ⁊ dixit. Dñe exercituū: vsq3quo tu non
misereberis hierl'm ⁊ vrbiū iuda q̄bus iratus
es? Iste iam ann⁹.lxx.est. Tertio sniam dei
renūciando: pz Dañ.ix. vbi dr q Gabriel ad
eū volans dixit. Ab exordio precū tuarum
egressus est sermo.i. snia a deo ƀm glo. Ego
aūt veni vt indicarē tibi: qr vir desideriorum es
scz pctā esse dimissa. Quarto saluationē a-
nime reuelādo. Esa.lv. In leticia egrediemi-
ni ⁊ in pace deducemini ⁊c.

¶ Septimo vobis angeli vi

dent ad deportandū. Sūt em̄ aīarū nostrarū
in celū portitores quadrupliciter. Primo ab
insidijs diaboli preseruādo. Judith.xiij. Vi-
uit dñs qr custodiuit me angelus ei⁹ ⁊ hinc
euntē ⁊ ibi cōmorantē: ⁊ inde huc reuertētez
Et Geñ.xxxij. Cum Jacob Esau valde time
ret angelos sibi obuios habuit: ipsuz adiuua
re paratos: ⁊ ait. Castra dei sunt hec ¶ Secūdo
viā preparādo. Malach. iij. Ecce ego mitto
angelū meū q̄ preparabit viam ante faciem
tuā ¶ Tertio per viam preparatā in celū ba-
iulando. Exo.xxiij. Ecce ego mitto angelum
meū q̄ custodiat te in via ⁊ inducat in terraz
quā ꝓmisi patrib⁹ tuis ¶ Quarto in celū col
locando. Luce xvi. Factū est vt moreref mē
dicus: ⁊ portaref ab angelis in sinū abrahe.
ad quē nos perducāt feliciter. Amen.

¶ In festo scti Hieronimi ꝯfes. Sermo. liiij.

Venit in me spūs sa

pientie. Sapi.vij. ⁊ in epl'a pre-
sentis solēnitat̄. Salomō Sap.
vij. dicit sic. Neminē diligit deus nisi euz qui
cū sapientia inhabitat. Sup quo talem mo
ueo q̄ōnem. vtrū btūs Hieronimus obtinue
rit sapie donū in numero doctorum q̄ vitam so
litariā tenuit merito ꝑfectorum. Ad istam que-
stionē rñdent quattuor doctores noui testa
menti. ¶ Primus est btūs Augustin⁹ in qua
dam epl'a dicēs sic. Sctūs Hieronim⁹ pres-
byter. greco. latino. hebreo q3 eloquio erudit⁹
in locis sanctis atq3 in litteris sacris vsq3 ad
decrepitam vixit etatē. cui⁹ nobis eloquij ab
oriente in occidentē instar solis lāpas resplē
duit. hec ille. Secūdus est btūs Prosper in
cronicis suis dicēs sic. Hieronimus presby-
ter in Bethleem totus iam mūdo clarus ha
bitabat egregio ingenio ⁊ studio vniuerse ec
clesie seruiens. ¶ Tertius est Isidorus li. ethi
mologiarū dicēs sic. Hieronim⁹ triū lingua-
rum peritus extitit cuius interpretatio cete-
ris anferf qm̄ ⁊ verborum tenacior ⁊ perspicui
tate sniē clarior atq3 vtpote a xp̄iano inter-
prete verior ¶ Quartus est btūs Seuer⁹ di-
scipulus sancti Martini in dyalogo dicens
sic. Hieronimus preter fidei merituz dotēq3
virtutū: nō solum latinis atq3 grecis: sed etiā
hebreis ita litteris instructus est: vt se illi in
om̄i scīa nemo audeat cōparare. cui iugiter ad
uersus malos pugna: perpetuūq3 certamen
Oderūt eū heretici qr eos nō desinit impu-
gnare. Oderūt clerici qr vitā eorum insectaf. ⁊
crimina. sed plane eū boni om̄es ⁊ miranf ⁊
diligunt. Nam q̄ eū hereticum esse arbitranf
insaniūt. Totus semꝑ in lectione. totus in li
bris est: non die: nō nocte requiescit. aut legit
aliquid semꝑ: aut scribit. hec ille. ¶ Sciendu3
q vt docz sctūs Thomas secūda scđe. q.xlv.
Ad sapientē ꝑtinet ꝯsiderare cām altissimā
per quā de alijs certissime iudicaf. ⁊ ƀm quā
om̄ia ordinari oportet. vt dr in principio me
taphi. Causa autē altissima dupliciter accipi
pōt vel simpliciter vel in aliquo genere. Ille
qui cognoscit cā3 altissimā in aliquo genere
⁊ per eam pōt de om̄ibus q̄ sunt illius gene-
ris iudicare ⁊ ordinare. dr esse sapiēs in illo
genere vt in medicina vel architectonica. ƀm
illud.i. Corum.iij. Ut sapiens architectus fun-
damentū posui. Ille autē qui cognoscit cām
altissimā simpliciter q̄ est deus dr sapiēs sim
pliciter. inquantum ꝑ regulas diuinas om̄ia
pt iudicare ⁊ ordinare. Hmōi aūt iudiciū cō
sequif hō ꝑ spm̄ sctm̄. ƀm illō.i. Corum.ij. Spū
alis hō iudicat om̄ia: qr sicut ibidē dr. Spūs
etiam om̄ia scrutaf etiam ꝓfunda dei. ⁊ sic
sapientia est donū spūsancti. Sapīa autem
sumitur quadrupliciter. ¶ Primo est sapiētia
male operationis. de qua Jacobi.iij. dr. Non
est ista sapiētia de sursum descēdens: sed ter
rena animalis ⁊ diabolica. Bonū em̄ dr du-
pliciter ¶ Uno modo qđ vere est bonū ⁊ sim
pliciter ꝑfectū. ¶ Alio modo dicif aliquid eē
bonū ƀm quādam similitudinē qđ est in ma
licia ꝑfectū. sicut dr bon⁹ latro. vt pt3 ꝑ phm
v. metaph. Et sicut circa ea q̄ sunt vere bona
inuenif aliqua altissima cā q̄ est summū bo-
nū qđ est vltimus finis ꝑ cuius cognitione3
hō dr vere sapiēs. Ita etiā in malis est inue
nire aliquid ad qđ alia referunf sicut ad vlti
mū finē per cuius cognitionē hō dr eē sapiēs

ad male agendū. ꝫm illud. Jerem. iiij. Sapiē
tes sunt vt faciant mala. bn̄ aūt facere nescie
runt. Quicūqꝫ enī auertit a fine debito: neces
se est ꝙ aliquē finē indebituꝫ sibi prestituat.
qꝛ oīe agens agit ꝑpter finē. Unde si pre-
stituat sibi finē in bonis exteriorib⁹ terrenis
vocat sapientia terrena. Si aūt in bonis cor
poralibus: vocat sapiētia aīalis. Si autez in
aliqua excellentia: vocat sapientia diabolica
ꝑpter imitationē superbie diaboli. de quo dꝛ
Job xli. Ipse est rex sup vniuersos filios su-
perbie. Secūdo est sapientia intellectualis
acquisitionis. s. que acquirit humano studio
de qua dꝛ Jerem. ix. Non glориet sapiens in sa
pientia sua. Sicut de ijs que ad castitatē per
tinent per rōnis inquisitionē recte iudicat ille
qui didicit sciam moralē. Cognitio enī diui-
noꝝ q̄ habet ꝑ inquisitionē rōnis pōt habe-
ri cum peccato mortali. ꝫm illud. Roma. i. c.
Ueritatē dei in iniusticia detinēt. ¶ Tertio ē
sapientia supernalis dilectionis. sapiētia enī
importat quādam rectitudinē iudicij. ꝫm rō
nes diuinas per quādam ꝯnaturalitatez ad
ea de q̄bus est iudicanduꝫ sicut recte iudicat
de castitate ille q̄ habet habitū castitatis. vn̄
Dyoñ. ij. de diui. no. dicit ꝙ Jerotheus ꝑfe-
ctus est in diuinis: nō solum discēs sed etiaꝫ
patiens diuina. Hmōi aūt ꝯnaturalitas ad
res diuinas fit ꝑ caritatē q̄ vnit nos deo. ꝫm
illud i. Coꝝ. vi. Qui adheret deo vnus spūs ē
cum eo. ꝛ ꝫm hoc quidā tn̄ sortiunt de recto
iudicio tam in ꝯtēplatione diuinoꝝ ꝙ etiaꝫ
in ordinatione rerū humanarū ꝫm diuinas
regulas q̄tum est necessariū ad salutē. ꝛ hoc
nulli deest sine pctō mortali existēti per grām
gratū facientē: qꝛ natura nō deficit in necessa
rijs multo minus grā. Un̄ dꝛ. i. Joh. ij. Un-
ctio docet nos de oībus. Quarto est sapi
entia diuinalis eruditiōis. Quidā enī altiori
gradu ꝑcipiunt sapie donū. ꝛ q̄tum ad ꝯtē
plationē diuinoꝝ inquātū. s. altiora q̄daꝫ mi
steria ꝛ cognoscunt ꝛ alijs manifestare pn̄t.
Etiā q̄tuꝫ ad directionē humanoꝝ ꝫm regu
las diuinas. inquantū pn̄t ꝫm eas nō solum
seipsos sed etiā alios ordinare. Et iste ḡdus
sapie nō est in oībus habētibus grām gra
tum facientē. sed magis ꝑtinet ad grās ḡtis
datas quas spūssanctus distribuit ꝓut vult.
ꝫm illud. i. Coꝝ. xi. Alij ꝑ spm̄sanctū dat ser-
mo sapiētie. de qua dꝛ Jacobi. iij. Que de sur-
sum est sapiā. primo q̄dem pudica est. deinde
pacifica. modesta. suadibilis bonis ꝯsentiēs
plena misericordia ꝛ fructib⁹ bonis. iudicās
sine simulatione. Sapiā enī que est donum
spūssancti. ꝑmo est pudica. quasi vitans cor-
ruptelas peccati: deinde aūt pacifica. Nā hoī
per pudicitiā a corruptelis recedēti. primo oc
currit ꝙ q̄tuꝫ ex se pōt modū in oībus te-
neat: ꝛ sic dicit modesta. Secundo vt in his
in quib⁹ ipse sibi nō sufficit alioꝝ monitis ac
quiescat. ꝛ sic dꝛ suadibilis. Tertio vt bonis
alioꝝ nō repugnet. ꝛ sic dicit bonis ꝯsenti-
ens. Quarto vt defectibus ꝓximi cōpatiat
in affectu ꝛ subueniat in effectu. ꝛ sic dicitur
plena misericordia ꝛ fructibus bonis. Quin
to vt caritatiue emendare peccata satagat. ꝛ
sic dicit iudicans sine simulatione. ne. s. corre
ctionē pretendens odiū intēdat explere. hec
Thomas. ¶ Btūs Hieronim⁹ in epl'a ad al-
bigensem dicit de seipso sic. Nihil a puericia
ita vitare conat⁹ sum vt animū tumentem ꝛ
erectā ceruicē dei contra se odium ꝓuocantē
Ego etiaꝫ oīa tuta timeo. In monasterio
hospitalitati ex corde intendimus. ꝛ oēs ad
nos veniētes preter hereticos leta fronte su-
scipimus ac veniētiū pedes abluim⁹. hec ille
¶ Ista aūt faciebat ꝑpter sapie donuꝫ. Ideo
dicit. Uenit in me spūs sapientie.

¶ Uenit in me spūs sapientie.

- Intelligentiarum.
- Patriarcharum.
- Prophetarum.
- Apostolorum.
- Occisorum.
- Confessorum.
- Immaculatoꝝ.

¶ Primo in me venit spūs sapientie intelligentiarum. i. angeloꝝ. Unde
ipse de seipso dicit. Ipsaꝫ quoqꝫ cellulā meā
quasi cogitationū ꝯsciam pertimescebā ꝛ mi
hi iratus ꝛ rigidus solus deserta petebaꝫ ac
ꝑnetrabā. Et vt mihi testis est dn̄s post mul
tas lachrymas nōnunꝙ videbar mihi inter
esse agminib⁹ angeloꝝ. hec ille. ¶ Religio enī
est tanꝙ celū in qua religiose viuentes mo-
nachi sunt sicut āgeli dei si tn̄ obseruēt quat
tuor. ¶ Primo vite bonitatem. Qn̄ enī in re
ligione est sanctitas vite: tūc est deo gratum
habitaculū. Mat. xviij. Ubi sūt duo vel tres
congregati in noīe meo ibi sum in medio eo
rum. Est angelo magnū solatium. psal'. Pre
uenerunt principes. i. angeli cōiuncti psallen
tibus. i. religiosis deuꝫ laudantib⁹. in medio
iuuencularū. i. feruentium animarū tympa-
istriaruꝫ. i. corpoꝝ mortificatoꝝ. Et homini

magnum presidium. Prouerb. xviij. Frater
qui adiuuat a fratre quasi ciuitas firma. Et
Eccl. iiij. Melius est esse duos simul ꝙ vnū.
Est diabolo magnum tormentū. Unde di
citur de congregatione sanctoꝝ terribilis vt
castroꝝ acies ordinata. Cant. vi. ¶ Secundo
mentis iocunditatem que causat in religiōe
a grā societate per ꝯcordē ⁊ pacificā dilectio
nem. discretam gubernationē. Eccl. xxv. In
tribus beneplacitū est spiritui meo que sunt
grata corā deo ⁊ omībus hoībus concordia
fratruꝫ. amor ꝓximoꝝ. vir ⁊ mulier. i. ꝑlatus
⁊ subditi bene sibi cōsentientes. ¶ Tertio cor
dium vnitatē ꝑ subtractionē diuisionū. Dis-
cordie enī ⁊ diuisiones cānt aliqñdo ꝓpter
auariciā. i. Thimo. v. Radix oīm maloꝝ est
cupiditas. Aliqñ ꝓpter superbiā. Prouerb.
xiij. Inter superbos semꝑ iurgia sunt Aliqñ
ꝓpter carnalem cōcupiscentiam. Jacobi. iiij.
Unde bella ⁊ lites in nobis. Nōne ex concu
piscentijs nostris que militant in membris
nostris. Contra primū in religione est votū
paupertatis. cōtra secundū est votum obedi
entie. contra tertium est votum castitatis.

¶ Quarto lingue modicitatem. Jacobi. i. Si
quis putat se religiosum esse non refrenans
linguam suam. huius vana est religio. Nam
per silentiū occidit diabolus. vt patet. Judi.
iiij. De Jaele. per quā designat religiosus q̄
occidit sisaram. i. diabolum in silentio. Et Ju
dit que erat ante thorum holofernis. orans
lachrymis ⁊ motu labioꝝ in silētio. Judith
xiij. Btūs Hieronimus Bethleem rediens
monasteriū construxit. in quo per sexaginta
sex annos permansit velut prudens aīal ad
ꝑsepe dñi vbi fecit quattuor. ¶ Primo corpꝰ
suū macerauit ieiunando: orando. scribendo
vt stratu suo iacens funiculo ad trabez sus-
penso. supinus se manibus leuaret. vt scilꝫ
officium monasterij ꝓut poterat exhiberet.
¶ Secundo hospites leta facie suscipiebat. ⁊
eis necessaria ministrabat. ¶ Tertio multos
ibidē discipulos coadunans in sctō ꝓposito
ꝯfirmabat. Quarto bibliotecā suā quā sum
mo studio sibi ꝯdiderat clausā aliosqꝫ libros
iterū religens. diē ieiunꝰ ducebat ad vesperū
Sicqꝫ angelicā vitā vsqꝫ ad extremū ꝑduxit.

¶ Secūdo venit in me spūs
sapientie patriarcharū qui nō apparente via
preceptoꝝ in lege moysi predicta nec semita
consilioꝝ in euangelio preostensa tamen ter
ram ꝓpriam dimiserunt. parētes reliquerūt
quinetiam viā perueniēdi ad celū scrutari ce-
perunt. Heb. xi. Abraam obediuit exire in lo
cum accepturus hereditatē nesciēs quo iret
Btūs Hieronimꝰ habuit more patriarchaꝝ
opera lucida ab omī amore terreno purgata
Sūt enī quedā terrena in q̄bus homo hꝫ so
lum administrationē. sicut sunt bona eccl'ia-
stica. ⁊ ista relinq̄re est magna ꝑfectio. Sūt
q̄dam que hō possidet hereditaria successiōe
sicut sunt bona paterna. ⁊ ista relinquere est
ꝑfectio maior. Sūt q̄dam que hō possidet ꝑ
ꝓpriū studiū ⁊ operationē. sicut sunt bona ꝑ
ꝓprijs manibꝰ acquisita. ⁊ ista relinquere est
ꝑfectio maxima. Btūs Hieronimꝰ fuit tante
ꝑfectionis ꝙ reliquit omīa bona eccl'iastica.
q2 cū esset cardinalis officio ⁊ bñficio cessit.
Reliquit bona paterna: q2 oēm hereditatē
paternā deseruit: ⁊ ob amorē apl'oꝝ. Romā
venit ⁊ reliquit oīa bona que ꝓprijs manibꝰ
acquirere potuisset bm ꝙ ipse dicit in ꝓlogo
suꝑ Job. Si aut fiscellā iunco texerē: aut pal
marū folijs cōplicarē in sudore vultus mei co
mederē panē. ⁊ vētris opus sollicita mēte tra
ctarē. nullus morderet. nullus reprehēderet
Nūc aūt q2 iuxta sniam saluatoris volo opa
ri cibū q̄ nō perit. error mihi geminꝰ infigit.
hec ille. Ordo pr̄iarcharū floruit q̄druplici
virtute plenus spū sapie. Primo fidelitate
vt pꝫ de Abraam de quo dr̄ Heb. xi. Fide A
braam obtulit Isaac cū tēptaret: ⁊ vnigeni-
tū offerebat q̄ susceperat repromissiones ad
quē dictū est. q2 in Isaac vocabit tibi semen
arbitrās: q2 a mortuis suscitare eū potēs est
deꝰ. Btūs Hieronimꝰ seipsum obtulit deo in
sacrificiū qñ in syriā ꝓfectꝰ: heremū petijt. ⁊
ibi ꝑ quattuor annos artissima pnīa se afflis-
xit. sicut ipse dicit in epl'a ad Eustochiū. Ha-
buit enī durū habitaculū. Uñ ait. quotiēs in
heremo ꝯstitutus ⁊ illa vasta solitudine que
exusta sol' ardoribꝰ horridū monachis ꝑstat
habitaculū. putaui me romanis interesse deli
tijs. Habuit durū habituꝫ. Unde ait. Horre-
bant sacco mēbra deformia squalida cutis si
tum ethiopice carnis adduxerat. Habuit du
rū lectū. Uñ ait. Quotidie lachryme. q̄tidie
gemitꝰ. ⁊ si qñ repugnantē somnꝰ imminēs op
pressisset. nuda humo vix ossa herētia collide
bā. Habuit durū cibū ⁊ potū. vñ ait. De cibo
vo ⁊ potu taceo. cū etiā languētes aqua frigi
da vtant ⁊ coctuꝫ aliq̄d accepisse luxuria sit.
Ideo dicit in psal'. Sacrificiū deo spūs con-
tribu. cor contri. ⁊ hu. deꝰ nō despi. Secūdo
obediētia. vt pꝫ de Isaac q̄ noscēs volūtatez

dei ꝙ cederetur nõ refugit: non acclamauit.
sed vltro se obtulit Beatus Hieronymꝰ seip-
sum continue macerabat. Unde ait. Diē cre
bro cõiunxi cū nocte nec prius pectoris cessa
baȝ verberibus ꝙ̄ a dño rediret tranq̄llitas.
¶ Tertio patientia. vt pȝ in Jacob qui duras
fratris sui Esau patiebatur ꝑsecutiones q̄s
tñ patienter tolerauit. Beatꝰ Hieroꝰ magnā
passus est a deo ꝑsecutionē ⁊ flagellationem
sicut ipse ait in epl'a ad Eustochiū. Nam cuȝ
esset adolescens seculares sciētias nimis ar
denter legebat. Et circa hoc peccabat q̄d ru-
pliciter ¶ Primo quia totuȝ tempꝰ tali lectio
ni dabat. de die Tulliū. de nocte legens Pla
tonem. ¶ Secūdo quia lecturus Tulliuȝ ieiu-
nabat lecturus aūt euangeliū nõ abstinebat
¶ Tertio quia post lachrymas penitentie le-
gebat libros secularis scientie. cū potius tūc
sacri libri ei fuissent legendi ¶ Quarto quia
stilum sacre scripture vilipendebat. ⁊ ei tullia
nam eloquentiā preponebat. Ideoq3 domi-
nus graui euȝ infirmitate ꝑcussit: ⁊ cum sibi
exequie pararentur illico ad tribunal iudicis
est perductus. Ubi a iudice cuius cõditiõis
esset interrogatus xp̄ianuȝ se esse rñdit. Cui
iudex Mentiris. Ciceronianus es nõ xp̄ia-
nus. tandem ꝓmittens ꝙ de cetero litteras
seculares nõ legeret ad corpus reductus est
Unde dicit sup epl'am ad Gall'. Plusq̄. xv.
anni sunt ex quo nunq̄ in manibus meis gē
tilium litteraruȝ quilibet auctor ascendit: sed
si quid fortassis obrepit dum loquimur velut
antiqui per nebulam somni recordamur.
¶ Quarto castitate vt pȝ in Joseph q̄ duras
carnis molestias a dña sua ꝑpessus nunq̄ p̄
buit in voluntate consensuȝ. Beatus Hiero
nymus post multam vite asperitatē in carne
sua nõnūq̄ sentiebat rebellionem. Und ait.
Pallebāt ora ieiunijs ⁊ mēs desiderijs estu
abat. ⁊ in frigido corpore et carne ꝓmortua
sola libidinū incendia pullulabant. Itaq3 cõ
tinue flebā ⁊ repugnantē carnē domandam
inedia subigebam. hec ille. Et sic patet.

¶ Tertio venit i me spiritus

sapie Prophetaruȝ. Magna eñ dignitas est
esse ꝓpheram. i. prenūciatorē sacrorꝝ dei. in-
ter quos ꝓp̄has est multiplex genus ¶ Pri-
mi sunt fideles i docēdo. vt Samuel. i. Reg.
vij. Cognouit oīs ppl's ꝙ Samuel ꝓp̄ha es
set dñi. ¶ Secūdi sunt abstracti a delitijs car-
nis. vt Nathā Ecc̄s. xlvij. Surrexit Nathan
ꝓp̄ha quasi adeps separatus a carne ¶ Ter
tij sunt mundi vt Jeremias. Jere. i. Sanctifi
caui te. ⁊ ꝓphetā in gentibus dedi te. ¶ Quar
ti sunt charitate ardentes. Ecc̄. xlviij. Surre-
xit helyas ꝓpheta quasi ignis ⁊ verbum ip-
sius quasi facula ardebat. ¶ Quinti sunt con-
templatiui. vt Ezech. xlix. Ezechiel vidit con-
spectum glorie quā ostendit illi in curru che-
rubin ¶ Sexti sunt orationibus vacantes.
vt Daniel. Daniel. ix. adhuc me loquente in
orõne ⁊c̄. ¶ Septimi sūt humiles. vt Jonas
Jone. iij. Surrexit Jonas ⁊ abijt in Niniuē
iuxta verbum dñi. ¶ Octauī sunt hanc vitaȝ
cõtēnentes. vt Dauid. p̄s. Si aūt in potenta
tibus octoginta āni ⁊c̄. ¶ Noni sunt peccata
punientes. vt Joel. Joelis. ij. Residuū eru-
ce comedit locusta. ¶ Decimi sunt penitētes
vt Johes baptista. Luce. i. ¶ Beatus Hiero
nymus ampliori spiritu ꝓphetie floruit qui
tanta sapientia officiū ecclesiasticū instituit.
Cum eñ olim in ecclesia dei vnusquisq3 cane
ret quod volebat. Theodosiꝰ imperator Da
masum papam rogauit vt alicui viro docto
ecclesiasticū officiū cõmitteret ordinandum
Ipse ergo sciens Hieronymū in lingua lati-
na. greca. ⁊ hebrea ꝑfectum ⁊ in omī scientia
summū eidē officium predictuȝ cõmisit. Hie
ronymꝰ igitur psalteriū ꝑ ferias distinxit. et
vnicuiq3 ferie nocturnū ꝓprium assignauit.
ac gloria patri in fine cuiuslibet psalmi dicen
dum instituit. Demū epistolas ⁊ euangelia
ꝑ anni circulum decantanda ceteraq3 ad offi
cium pertinentia rõnabiliter ordinauit. Mi
sitq3 illud de Bethleem ad summū pontificē
⁊ ab eo ⁊ cardinalibus suis fuit valde appro
batum. ⁊ perpetuo autenticatū. De spū pro-
phetie ipsius pȝ per exēplum de leone quem
cum ad officiū aselli deputasset. tandē eo in-
uento Hieronymꝰ futurorꝫ ꝑscius fratribus
ait. Ite frēs ⁊ venientibꝰ hospitibus necessa-
ria ꝑparate. qd̄ rei ꝓbauit euentus. vt dicit
in legenda. Et sic patet.

¶ Quarto venit in me spūs

sapie Aplorꝫ. In aplis eñ fuit sapia multi-
plex ¶ Prima est tꝑalium abdicatio ɓm illud
Nisi q̄s renūciauerit oibus q̄ possidet nõ po
test meꝰ esse discipl'us. Propterea dixit petrꝰ
ad iesum. Math. ix. Ecce nos reliq̄mꝰ oīa et
secuti sumꝰ te ⁊c̄. ¶ Secūda est mandatorꝫ ad
impletio. Joh. vij. Si māseritis in sermone
meo vere discipuli mei eritis ⁊c̄. Exo. xxxv. c
Quis vr̄m sapiēs est veniat ⁊ faciat qd̄ dñs
imperauit. Tertia est charitatiua dilectio

Joh.xiiij. In h̄ cognoscēt oēs ꝙ mei estis discipuli si dilectiōz habueritꝭ adinuicē. ¶ Quarta est mentis illuminatio. Joel.ij. Filij syon exultate qꝛ dedit vobis doctorē iusticie. scilꝫ spm̄sanctum. Juxta illud. Joh.xiiij. Docebit vos oīa ꝛ suggeret vobis oīa. ¶ Quinta est linguarū pfectio. Act.ij. Ceperunt loqui apl'i varijs linguis ꝓut spūssanctus dabat eloqui illis. ¶ Sexta est predicatiōis inflammatio. Act.xiij. Adhuc loquente Petro cecidit spūssanctus sup oēs q̄ audiebāt verbū ¶ Septima est infirmitatis corroboratio. Apostolus. Spūs adiuuat infirmitatē nr̄am Unde per hunc spm̄ apl'i vicerunt dāna rerum. cōtumelias verboꝝ. passiones corporū ¶ Btūs Hieronim⁹ oīa tp̄alia reliquit. mādata xpi ꝛ consilia adimpleuit. caritate succēsus fuit. Unō Aug⁹. in epl'a ad Hieronimū dicit sic. Cum hoīem xp̄iana caritate flagrātem atqꝫ mihi fidelem amicū fratrē meū sentio. q̄cquid ei consilioꝝ meoꝝ cogitationūqꝫ committo. nō homini cōmitto: sed illi in quo manet vt talis sit. Deus em̄ caritas est ꝛ qui manet in caritate in deo manet. hec ille. Etiā spūssanctus ipsum docuit. multipliciter eniꝫ didicit. ¶ Primo audiendo: qꝛ audiuit donatum in grāmatica. Uictorinum in rethorica. Gregoriū nazanzenū in theologia. Unde in epl'a ad Heliodoꝝ ipse dicit sic. Dum essem iuuenis miro discēdi ferebar ardore. nec iuxta quorūdā presumptionem ipse me docui. Audiendo auteꝫ plus ꝓficimus ꝙ legendo Et super epl'am ad Gal. ipse dicit sic. Scriptura edificat lecta: sed magis ꝓdest si de lectis vertat̄ in voces. ¶ Secūdo didicit legēdo Unde Aug⁹ contra Julianū dicit sic. Sanctus Hieronimus oēs vel pene oēs qui ante illū de doctrina sacra scripserunt. legit. Et Hieronim⁹ ad Nepotianū dicit sic. Diuinas scripturas sepius lege. imo de tuis manibus sacra lectio nunꝙ deponat̄. ¶ Tertio didicit meditando. psal. In lege dn̄i meditabitur die ac nocte. Quarto didicit cōferendo. Unde in epl'a ad Augꝰ. dicēs sic. Tristes hoc dictauim⁹ vt mereremur cōplexus tuos ꝛ collatione mutua doceremus aliq̄d vel disceremꝰ. ¶ Quinto didicit abstinēdo. qꝛ magnam abstinentiā faciebat ꝛ corpus suū ieiunijs macerabat. vt sic spm̄sanctū ad eruditionē acciperet. sicut apl'i. Act.i. Etiā linguarum perfectionem habuit. s. hebree: grece: latine. Insuper intentus erat predicationi ꝛ exhortationi sacrarum scripturarū. Unde ipse ait ad Rusticū monachum. Ama scientiaꝫ scripturarum ꝛ carnis vicia non amabis. Et Aug⁹. ad Hieronimū scribēs ait. Ledis em̄ me si tacueris errorem meū queꝫ forte inuenies in dictis meis ꝛc. Et iterum. Nihil equidez molestius fero in oībus angustijs meis quas patior in difficilimis questionibus meis ꝙ longinquā tue caritatis absentiam. cum si fieri posset quotidie te presentem habere vellem. hec ille. Etiam multas aduersitates perpessus est. Preterea sicut apostoli fuerunt cardines mūdi coadiutores xp̄i in dispensatione euangelij. Sic btūs Hieronimus dum esset annoꝝ.xxix. in Romana ecclesia cardinalis presbyter ordinatus est. vt summi pontificis esset coadiutor sicut ꝛ fuit Et sic patet ꝛc̄.

¶ Quinto venit in me spūs

sapientie occisoꝝ. i. martyrum. de quib⁹ dicit Math.v. Beati qui persecutionē patiunt̄ ꝓpter iusticiam: qm̄ ipsoꝝ est regnum celoruꝫ. Btūs Hieronimus passus est magnam persecutionem. qꝛ cum quorūdaꝫ clericoꝝ ꝛ monachoꝝ vicia reprehenderet ei insidias parauerunt ꝛ per vestem muliebrem sibi turpiter illuserunt. Unde Seuerus ait sancto Hieronimo. Jugꝭ aduersus malos erat pugna. Oderunt eū heretici: qꝛ eos impugnare non desinit. Oderunt eū clerici: qꝛ eoꝝ vita insectat̄ ꝛ crimina. Istas autē persecutiones ferebat quadrupliciter. ¶ Primo patienter. Un̄ ipse dicit. Maleficum me garriunt. sed scio ad regnum celoꝝ peruenire per infamiā ꝛ bonaꝫ famam. ¶ Secūdo gratanter. Un̄ ait in epl'a ad ascellam. Gratias ago deo qꝛ dignus habitus sum quem oderit mundus. ¶ Tertio desideranter. Unde dicebat. Utinam ob domini mei nomen atqꝫ iusticiam vniuersa me infidelium turba persequat̄. ¶ Quarto perseueranter. Unde dicebat. Utinam in obprobrium meū solidius exurgat hic mūdus. tantuꝫ vt merear a xp̄o laudari. ꝛ sue pollicitatiōis sperare mercedem. Grata itaqꝫ desiderāda tēptatio eius. cuius premiū a xp̄o sperat̄ in celo. neqꝫ maledictio grauis est que diuina laude mutat̄. hec ille. Ideo autem istas persecutiones tolerabat qꝛ sciebat verum xp̄ianū ista pati debere. Unde ad Helyodoꝝ ipse ait. Erras frater erras si putas xp̄ianum vnꝙ ꝑsecutionē nō pati: ꝛ nūc maxime oppugnaris si te oppugnari nō sentis. In his oībus cōfugiebat ad iesuꝫ ꝑ quē oīa vin

tebat. Unde dicit in ep̄la ad Eustochiū. Ita ꝙ omni auxilio destitutus ad iesum iacebam pedes rigabam lachrymis. crine tergebam vtilium laboꝝ occupatione ⁊c̄.

¶ Sexto venit in me spūs sapientie cōfessoꝝ. ⁊ precipue doctoꝝ coꝝ. s. qui docēt verbo ⁊ exemplo. Inter doctores est quadruplex differentia. ¶ Primi sunt doctores gulosi qui docent virtutes ⁊ abstinentiam solo verbo. Un̄ ipse dicit in ep̄la ad Helyodoꝝ. Delicatus magister est q̄ pleno ventre de ieiunijs disputat. ¶ Secūdi sunt doctores formidolosi qui nouerūt alios animare ad pugnam. ipsi tn̄ ad certamen descendere formidant. ¶ Tertij sunt doctores delitiosi q̄ in cruētato milite reprehendūt formidinem ⁊ ignauiā. Unde in ep̄la ad Pammachium dicit sic. Delicata doctrina est pugnāti ictus dictare de muro. ⁊ cum ipse vnguētis delibutus sit cruentū militē accusare formidinis. h̄ ille. ¶ Quarti sunt doctores virtuosi. qui q̄d alios docēt suo exemplo edificant. sicut xp̄s qui prius cepit facere postea docere. Sic beatus Hieronim⁹ xp̄m doctorem iusticie imitat⁹ est. vt nihil sermone docuerit q̄d ipse prius opere nō cōpleuerit. preter cōuersationē quā sanctā habuit plura opera cōposuit vltra traductionē biblie in qua plurimū desudauit. Etiam circa expositionē scripturarum informationem moꝝ. deuastationem hereticoꝝ assidue intentus de numero illoꝝ est de quibus dicit. Dan̄. xij. Qui ad iusticiā erudiūt plurimos erūt quasi stelle in ppe. eternitates

¶ Septimo venit in me spiritus sapientie. immaculatoꝝ. i. virginū. Un̄ Luce. xi. dicit. Si oculus tuus fuerit simplex totū corpus tuū lucidum erit. Ipse eñ virginitatē seruauit illibatā. Quāuis aūt in ep̄la ad Pāmachiū dicat. Virginitatē in celū prefero. nō q: habeo sed q: magis miroꝛ q̄d nō habeo. Hoc tn̄ in humilitate dixit. Ideo eñ virginitatem se habere nō reputabat. q: carnis incentiua sepe ꝑpessus fuerat. Unde in ep̄la ad Rusticū monachū ait. Ue nobis q̄ quotiens cōcupiscimus totiens fornicamus. Et cōtra Iouinianū dicit sic. Illa virginitas hostia xp̄i est cui⁹ nec mentem cogitatio. nec carnem libido maculauit. hec ille. ¶ Preterea Sapi. vij. dicit. In maliuolam aīam non introibit sapientia: nec habitabit in corpe subdito peccatis. Quā sapientiā nobis prestare dignet iesus xp̄s. Amen.

¶ In festo sancti Francisci confessoris. Sermo. lv.

In christo iesu valet nova creatura. Gal. vi. ⁊ ī ep̄la presentis solēnitatis. Gregorius omelia q̄rta super isto verbo dicit sic. Nō est magni meritis si q̄d foris erga nos agatur in corpore: sed magnopere pensandū est quid agat in mente. Nam presentē mundū despicere. transitoria nō amare. mentem medullitus in humilitate deo ⁊ ꝓximo substernere. contra illatas contumelias patientiam seruare. custodita patientia dolore malicie a corde replere. egenis ꝓpria tribuere. aliena minime ambire. amicum in deo diligere. propter deum ⁊ eos qui inimici sunt amare. de afflictione ꝓximi lugere. de morte eius q̄ inimicus est non exultare. hec est noua creatura in xp̄o iesu. hec ille. Super quo talem moueo questionē. vtrum btūs Franciscus ꝑ voluntariam abdicationē temporalis possessionis adeptus fuerit summā perfectionē xp̄iane religionis. Ad istam q̄ōnem respondent tres doctores noui testamēti. ¶ Primus est btūs Greg. iiij. moraliū dicens sic. Sunt nō nulli iustoꝝ qui ad cōprehendendū culmen perfectionis accincti. dum meliora ⁊ altiora appetunt interius cūcta derelinquūt exterius. ¶ Secundus est btūs Hieronimus in ep̄la ad Paulinū dicens sic. Socrates ille thebanus homo quōdā ditissimus cū ad philosophandū athenas pergeret. magni auri pond⁹ abiecit. nec putauit se posse simul diuitias ⁊ v̄tutes possidere. Tu ḡ xp̄icola nudū xp̄m nud⁹ sequere. ¶ Terti⁹ est btūs Thomas secūda secūde q. clxxxvi. arti. iij. dicens sic. Duplex est beatitudo siue felicitas. Una perfecta quā expectamus in futura vita. Alia aūt imꝑfecta ſm quam aliqui dicunt in hac vita beati. Presentis autem vite felicitas est duplex. Una quidem ſm vitam actiuam. Alia vero ſm vitam contemplatiuā. vt patet per Ph̄m. x. ethicoꝝ. Ad felicitatem ergo vite actiue que cōsistit in exterioribus operationibus diuitie instrumētaliter coadiuuāt. quia vt ph̄s dicit. i. Ethi. Multa operamur per amicos per diuitias ⁊ ciuilē potentiā. sicut per quedā organa. Ad felicitatē aūt ꝯtemplatiue vite nō multū operant sed magis impediunt. inquantū sua sollicitudine impediūt animi quietem que maxime necessaria est contē

planti. ꝛ hoc est qđ phus dicit. x. Ethicorum. Qꝛ ad actiones multis opus est: contemplāti vero nulla talium. s. exteriorum bonorum sunt operationū necessitas: sed impedimenta sunt ad speculationem. Ad futuram vero beatitudinem ordinat͛ aliquis per caritatem. ꝛ qꝛ voluntaria paupertas est efficax exercitiū perueniendi ad perfectam caritatem Ideo multum valet ad celestem beatitudinem cōsequendā. Unde ꝛ dn̄s Math. xix. dicit. Uade ꝛ vende oīa que habes ꝛ da pauperibꝰ ꝛ habebis thesaurum in celo. Diuitie autem habite per se quidem nate sunt perfectionem caritatis impedire principaliter alliciendo animū ꝛ distrahendo. Unde dicitur Mat. xiij. ꝙ sollicitudo seculi ꝛ fallacia diuitiarum suffocat verbum dei. quia vt Gregori. dicit. Dum bonum desiderium ad cor intrare non sinunt. quasi aditum flatus vitalis vetant. et ideo difficile est caritatem inter diuitias conseruare. Unde dicit Math. xix. Qꝛ diues difficile intrabit in regnum celorum. qđ quidem intelligendum est de eo qui actu habet diuitias. Nam de eo qui affectum in diuitijs ponit dicit hoc esse impossibile. sm expositionē Crysosto. cum subdit. Facilius est camelum per foramen acus transire q̄ꝫ diuitem intrare in regnum celorum. Et ideo non simpliciter dicitur diues esse beatus: sed qui inuētus est sine macula. Ecclesi. xxxi. Et hoc quia rem difficilē fecit. Unde subditur. Quis est hic ꝛ laudabimus eum? Fecit enim miracula in vita sua. vt scilicet inter diuitias positus diuitias non amaret. Abrenunciatio autem propriarum diuitiarum comparatur ad elemosinarum largitionē. sicut vniuersale ad particulare. ꝛ holocaustum ad sacrificiū. Unā Greg. dicit super Ezech. ꝙ illi qui ex possessis rebus subsidia egentibus subministrāt in bonis q̄ faciunt sacrificiū offerūt: qꝛ aliquid deo imolant ꝛ aliquid sibi seruant. Qui vero nihil sibi reseruāt offerūt holocaustū qđ est maius sacrificio. Unde Hieronī. cōtra vigilantiū dicit. ꝙ autē asserit eos melius facere q̄ vtunt͛ rebus suis. ꝛ paulatim fructus possessionum pauperibus diuidunt: non a me. sed a deo respondetur. si vis perfectus esse ꝛc̄. Et postea subdit. Iste quem tu laudas secundus ꝛ tertius gradus est quem ꝛ nos recipimus. dum modo sciamus prima secundis ꝛ tertijs pferenda. ꝛ ideo ad excludendū errorē vigilātij Dicit͛ in libro de eccl'iasticis dogmatibꝰ. Bonū est facultates cum dispensatione pauperibus errogare. melius est p intentione sequēdi dn̄m insimul donare. ꝛ absolutum sollicitudine egere cum christo. hec Thomas. Beatus Franciscus pnoscens ꝙ status religionis est quoddā exercitiū ꝛ disciplina per quā peruenit͛ ad perfectionem caritatis. ad qđ q̄dem necessariū est ꝙ aliquis affectum suum totaliter abstrahat a rebus mūdanis. Dicit enī Augusti. libro confes. ad deum loquens. Minus te amat qui tecum aliquid amat: qđ non propter te amat. Unde ad perfectionem caritatis acquirendam primum fundamentum est voluntaria paupertas. vt aliquid abs q̄ꝫ proprio viuat. Propterea ipse abdicatis oībus lucris ꝛ cupiditatibus terrenis christū sequutus est. ꝛ deponendo veterē hoīem cū actibus suis induit nouum hoīem qui sm deū creatus est. Ideo ipse in xp̄o iesu est per sui cōuersionem noua creatura.

¶ In xp̄o iesu valet noua creatura.

- Filiationis.
- Regenerationis.
- Assimilationis.
- Nunciationis.
- Confessionis.
- Imitationis.
- Sanctificationis.
- Castificationis.
- Uisitationis.
- Sublimationis.

¶ Primo in christo iesu valet noua creatura. i. btūs Frāciscus rōne filiatiōis. Unā Apoc. i. dr. Uidi similē filio hoīs ꝛ iste est btūs Frāciscus q̄ est filiꝰ dei p adoptionē. Filiatio enī adoptiōis est q̄dā similitudo naturalis filiatiōis. Filiꝰ aūt dei naturalr̄ pcedit vt verbū intellectuale vnū cū ipso p̄re existēs. huic aūt v̄bo p̄t aliq̄s assimilari q̄ttuor modis. ¶ Primo sm rōnē forme nō aūt sm itellectualē ipsiꝰ. sicut forma domꝰ exteriꝰ cōstitute assimilat͛ v̄bo mētali artificis sm spēm forme non aūt sm intellectualē. qꝛ forma domus in materia nō ē intellectual͛. sicut erat ī mēte artificis. ꝛ h̄ mō q̄libet creatura assimilat͛ v̄bo eterno cū sit fctā p verbū. Secūdo assimilat͛ creatura v̄bo eterno nō solū sm rōnē forme: s͛ ēt sm intellectualē ipsiꝰ. sic scīa q̄ fit in mēte discipuli assimilat͛ v̄bo qđ ē in mēte mgr̄i. ꝛ h̄ modo creatura rōnalis etiā sm suā naturā assimilat͛ verbo dei. ¶ Tertio mō assimilatur creatura verbo eterno sm vnitatem quam habet ad patrem. qđ quidem fit

per grām ⁊ charitatem. Vñ dñs orat Joh. xvij. Sint vnū in nobis sicut ⁊ nos vnū sum⁹ Et talis assimilatio ꝯuenit solū habenti charitatem. Eph. i. Predestinauit nos in adoptionem filioꝝ dei. ¶Quarto mō assimilatur creatura ṽbo eterno ſm participationē eterne hereditatis inq̄tuz ex bonitate dei admittitur ad participationem suoꝝ bonoꝝ. i. beatitudinis diuine que cōsistit in fruitione dei: ꝑ quā ip̄e deus beatus est: ⁊ ꝑ seip̄m diues inquātum. s. seipso fruitur. hec aūt dicit̄ hereditas alicuius ex quo ip̄e est diues. ⁊ ideo inquātum deus ex sua bonitate admittit homines ad beatitudinis hereditatem dicit̄ eos adoptare. Ro. viij. Si filij ⁊ heredes: heredes quidē dei coheredes aūt xp̄i. Nō autem ꝑticipamus glīam xp̄i: nisi pri⁹ cōformemur illi in passiōe. Vñ subditur Si tñ cōpatimur vt ⁊ simul glorificemur. Sicut etiam ipse dicit Luce vlti. Sic oportuit xp̄m pati ⁊ ita intrare in glīam suā. ⁊ loquitur de fidelib⁹ admissis ad participationem glīe sue qui ꝑmo passioni sue assimilantur. Gal. iiij. Misit de⁹ filium suū: vt adoptionē filioꝝ dei reciperemus. Et quia vnūquodq̄ perfectum est qñ finem coniungit suo ꝑincipio. Ecclesia xp̄i in sui ꝑncipio habuit xp̄m passum. ita in fine ipsius habuit btm̄ Franciscū crucifixum. ⁊ in hoc assimilatur filio hoīs. Et sicut xp̄us subiecit sibi mundū ꝑ signū crucis in quo pependit. vbi quādoq̄ vulneribus exceptis diaboli ꝑtātem cōfregit. Sic beatus Frāciscus signū crucis maxima charitate dilexit. Esa. xi. Leuabit signū in nationes ⁊ ꝯgregabit ꝓfugos israel ⁊ dispersos iuda cōgregabit a q̄ttuor plagis terre. Quia eñ memoria dñice passionis tradita erat obliuioni vt illā innouaret in cordibus oīm. ideo semper ferebat crucem in manu. Juxta illud Ecc. xxxvij. In noua signa īmuta mirabilia. Cū eñ inueterata essent signa xp̄i apud ignaros expediebat vt btūs Franciscus ea innouaret cui dictuz est a dño. Cant. viij. Pone me vt signaculuz sup cor tuū: ⁊ vt signaculū sup brachiū tuū. Innouauit aūt signū crucis quadrupl'r.

¶Primo ex ꝓtectione. Nā visus est munit⁹ duobus ensibus in modū crucis. Ita ꝙ diabolus in cor suū non poterat ascendere nec a superiori ꝑ aliquā vanā spem. nec ab inferiori ꝑ vanū timorē nec a dextris ꝑ iordinatā leticiam: nec a sinistris per inordinatam tristiciam seu dolorē. Etiā si diabolus volebat in ipsum introire a superiori per fraudulentiam ibi incidebatur ense sapiē. Si ab inferiori per cōcupiscentiā. ibi incidebatur ense castitatis ⁊ cōtinentie. Si a dextris per ꝓsperitatem ⁊ auariciā ibi incidebatur ense largitatis ⁊ temperātie. Si a sinistris per aduersitatem ⁊ impatientiam. ibi incidebatur ense magnanimitatis ⁊ patientie. ¶Secundo ex inductione. Quidam eñ ex diuina reuelatione vidit crucē aureā ex ore sancti Francisci ꝓcedentem cuius summitas celuz tangebat. ꝓpter q̄d angeli inducebant̄ in magnaz admirationez. ꝓfunditas eius penetrabat terram. ꝓpter q̄d demones inducebant̄ in magnam cōfusionem. Brachiū dextrū ꝓtendebatur ad austrum ꝓpter q̄d fideles in dei amore feruentes: inducebantur ad deuotionem. Brachium sinistrū ꝓtendebatur ad aq̄lonez. ꝓpter q̄d peccatores in dei amore frigidi inducebantur ad cōuersationem. ¶Tertio extinctione. Quidam eñ vidit in fronte sancti Frācisci signū thau. coloꝝ varietate distinctum. q̄d eius frontem miro venustabat ornatu. Hoc signo litteras sigillabat. Etiam hoc signo peccata remittebat. ⁊ infirmos sanabat. Unde cuidam cū baculo figurā thau in se habente apostema fregit ⁊ sanat⁹ fuit.

¶Quarto ex benedictione. Cum eñ quadaz vice a capitulo ꝓuinciali corporaliter defuisset. visus ē a quodam in spiritu ibi cōsistere ⁊ in modum crucis fratres benedicere. Insuper appropinquante hora mortis eius ī modum crucis manibus cancellatis fratres benedixit. sicut Jacob cancellatis manibus benedixit filios Joseph. vt habet̄ Geñ. xlviij. Immutauit autē mirabilia passionis xp̄i ex impressione vulneruz xp̄i in corpus ei⁹. Unde ipse dicit Gal. vi. Ego stigmata dñi iesu in corpore meo porto. Huius autē impressionis stigmatum causa fuit quadruplex.

¶Prima vehemens imaginatio patet. Nam Hiero in glo. Geñ. xxx ca. dicit. Qꝫ quedam mulier ethiopem peperit ꝓpter visionē cuiusdam imaginis q̄ in camera sua erat. Simil'r ph̄us li. de aīalibus dicit ꝙ cū quedam gallina vicisset gallum ex imaginatione victorie crista ⁊ calcaria sūt ei exorta. Beat⁹ Frācisc⁹ in visiōe qua vidit seraphin sex alas hñtem ⁊ inter alas effigiez hoīs crucifixi. tam forti imaginatione motus est ꝙ vulnera passiōis xp̄i in ip̄m impressa sunt. ¶Scd̄a vehemēs compassio. Amor eñ dñice passionis accendit tam fortiter cor sancti Frācisci. vt cū de illa cogitaret ex compassione totus liquefieret

⁊ vix a lachrymis contineret. Ideo in carne
sua mirabilia fecit. Prouerb. vi. Nunq̄d pōt
homo abscondere ignem in sinu suo: ⁊ vesti-
menta eius nō ardeant? Unde ex dextro la-
tere eius tanꝗ̄ lancea trāsfixo: sepe sanguis
exibat qui tunicā ⁊ femoralia ipsiꝰ resperge
bat. Alias em̄ sanguinē nō emisisset si vera
stigmata nō habuisset. Tertia vehemēs ad
miratio. Augustinꝰ cōtra Julianum dicit. ꝙ
oues Jacob ex quadam admiratione virga
rum fetus varios cōcipiebant. Btūs Fran-
ciscus vidēdo seraphin crucifixū admiratio-
ne ⁊ stupore nimio replebatur. vn̄ dolor sen-
sibilis in eo causabatur. Cum em̄ quidā frat
eius scapulas cōfricaret vulnus lateris teti-
git. ad cuius tactū p̄ dolore fortiter clamauit
. Quarta vehemens meditatio. Ecc. xij. Fre
quens meditatio carnis afflictio est. ps. In
meditatōe mea exardescet ignis. Btūs Frā
ciscus xp̄i passionē meditari non cessabat.
Deutero. vi. Meditabaris sedens in domo
tua. ideo stigmata passionis xp̄i sibi impres-
sa sunt. vt pꝫ ex multoꝝ fideliū attestatione:
qui tam in vita ꝙ̄ in morte illa viderūt ⁊ te-
tigerunt ⁊ osculati sunt. Papa Greg. certifi-
catus fuit. clericus dubitās in manu sua vul
nus sensit miles deuotꝰ letalit̄ sauciatꝰ est ⁊c̄.

¶ Secūdo in xp̄o Jesu valet

noua creatura. i. btūs Frāciscus rōne regene
rationis. Est em̄ differentia inter filiū dei na
turalē: ⁊ filiū dei adoptiuū. Filius em̄ dei na-
turalis est genitus nō factus. filius aūt ado-
ptiuus est factus. ₛm illud. Joh. i. Dedit eis
potestatē filios dei fieri. Dicit̄ tn̄ qn̄qꝫ filius
adoptiuus esse genitus ꝓpter spūalem rege
nerationē q̄ est gratuita nō naturalis. Jaco.
i. Uoluntarie genuit nos verbo veritatis. Et
hylarius dicit sup̄ Math. ꝙ sup̄ Jesum ba-
ptizatuꝫ descendit spūssanctus. ⁊ vox patris
audita est dicentis. Hic est filius meus dile-
ctus. vt ex his q̄ cōsūmabātur in xp̄o. cogno
sceremus post aque lauacrū ⁊ de celestibus
ꝑtibus sanctū ī nos sp̄m aduolare. ⁊ paterne
vocis adoptione dei filios fieri. hec ille. Per
baptismū aūt nō solum efficimur filij dei: sed
etiā in numero sanctoꝝ angeloꝝ cōputamur
q̄ et ipsi filij dei dicūtur. Job. xxxviij. Ubi e-
ras cū me laudarēt astra matutina ⁊ iubila-
rent filij dei ꝓpterea sicut xp̄s ante p̄mū ad
uentū suū q̄ fuit mie p̄misit angelū. s. Johā-
nem baptistam. sic ante secūduꝫ aduentum
suū. s. iusticie p̄misit alterū angelū. s. scm̄ Frā
ciscum. De quo Apoc. vij. dicit̄. Uidi alterū
angelum ascendentē ab ortu solis habentem
signū dei viui. Iste angelus fuit btūs Fran-
ciscus q̄ habuit quattuor excellentes ꝓprieta
tes angeli. De q̄bus ps. dicit. Qui facit ange
los suos spūs ⁊ ministros suos ignem vren
tem. ¶ Prima ꝓprietas angeli est obediētie
velocitas. Ideo dicit angelos suos. i. nūcios
Beatus Franciscus habuit obediētie prōp-
titudinem. vt patet in executione mandatoꝝ
q̄ deus precepit sibi que fuerunt quattuor.

¶ Primo vt aduersa letanter susciperet. ⁊ ista
letāter suscepit quia mallebat de se audire vi
tuperiū ꝙ̄ laudis p̄coniū. Et cum pueri post
eum currerent ⁊ lutū ꝓijcerent. ipse semꝑ ad
omīa patiens fuit. ps. Obprobria exprobrā
tium tibi ceciderunt sup̄ me. ¶ Secūdo vt se
ipsum cōtēneret: dicens. Francisce amara ꝑ
dulcibus sume. ⁊ teipsum contēne si me cu-
pis agnoscere. ⁊ hoc impleuit. q̄ꝛ se peccatorē
maximū reputauit. Unde fratri interrogan
ti quā de se opinionē haberet. Respondit. vi
deor mihi maximus peccator. i. Thimo. i. ca.
Xp̄us venit in hunc mundū peccatores sal-
uos facere quoꝝ primꝰ ego sum. ¶ Tertio vt
suam ecclesiam repararet: dicens. Francisce
vade repara domū meā ⁊ ipse verbo ⁊ exē-
plo ⁊ opere compleuit. i. Thimo. iij. Scias q̄-
modo oportet te in domo dei conuersari.
¶ Quarto vt in deo tm̄ ⁊ non in alio speraret
dicens. Quis potest tibi melius facere. dn̄s
an seruꝰ. diues an pauper? Et ipse oēm speꝫ
suam posuit in deo: dicens illud ps. Jacta co
gitatum tuum in domino ⁊ ipse te enutriet.
Secūda ꝓprietas angeli ē essentie puritas
Tanta fuit puritas corporis beati Francisci
vt oīa q̄ in ipso sunt sancta fuerunt. Mat. vi.
Si oculus tuus fuerit simplex totuꝫ corpus
tuū lucidū erit. vt pꝫ in singulis partibꝰ eius.
¶ Capilli eius fuerunt sancti. quia cū domꝰ
cuiusdam rueret. ille accepit modicū de capil
lis sancti Frācisci ⁊ in scissuras posuit ⁊ do-
mus firma ꝑmansit. quaꝫ nimirū sancti viri
capillꝰ fragilis stabiliuit. ¶ Oculi eiꝰ fuerunt
sancti. a q̄bus deuotas lachrymas emisit taꝫ
assiduas vt infirmitatem incurreret oculoꝝ.
Cūqꝫ moneretur vt sibi a fletu parceret. Re
spondebat. Non est ob amorē luminis quod
cōe habemꝰ cū visis expellenda interne visi-
tatio lucis. ¶ Aures eius fuerunt sancte. q̄ vo
cem diuinā audiuerunt: vt dictū est. ⁊ angel-
cam iubilationeꝫ. Cū em̄ semel egrotaret an
geli sibi dulcissimū edidere concentū. ex qua

iubilatione aīa eius gauisa fuit. ⁊ corpus sanatum. Os eius sanctum fuit. quia verba q̄ ex ore ipsius ꝓcedebāt tante virtutis fuerūt ꝙ si quez benedicebat erat benedictus. vt pz in illo qui vxorem suā a salubri ꝓposito impediebat cui vir sanctus suam benedictionē misit dicens. Fili nunc tempus est misericordie postea equitatis. Ad quod verbū ille fuit ꝓtinus īmutatus. Saliua eius sancta fuit. qꝛ cum quedam puella fuisset lumine oculoꝝ ꝑuata ⁊ vir dei de sputo suo eius oculos liniuisset. mox fuit curata. Manus eius sancte fuerunt: q̄ fuerunt xp̄i stigmatibus cōsecrate ita ꝙ ea q̄ tangebat sancta erant. Sepe eniz panis ab eo tactus infirmos comedētes sanabat. Ungues eius sancti fuerunt. Cum em̄ q̄dam frater temptaret̄ de vnguibus viri dei quos habere cupiebat. ille in spiritu hoc cognoscens dixit ei. Ueni fili ꝑcide vngues meos. Ille autē cū leticia iussa complens ꝓ reliquijs ipsas ꝑcisuras seruauit. ⁊ tēptatione omni fugata cōsolationem multā recepit

¶ Scriptura eius sancta fuit. Cū em̄ quidam frater temptaretur cogitauit ꝙ si de scriptura patris sancti haberet oēm tēptationez vinceret. Qđ ille in spū recognoscens vocato illo fratre quasdam laudes dei in cedula scripsit. sibiqꝫ dedit. vnde omīs tēptatio euanuit.

¶ Pedes eius sancti fuerunt. qꝛ xp̄i stigmatibus cōsecrati. Cū em̄ oues ⁊ boues in prouincia reatina pestis cōsumeret. quidā aspergens illa aīmalia aqua quā ex lotione peduz ei⁹ seruauerat mox oīs illa pestilentia fugata fuit. ¶ Cor eius sanctum fuit. vtpote laterali vulnere xp̄i dedicatum ab omni labe peccata nitidum. ¶ Chorda eius sancta fuit. Cū. n. in carne sua motus aliquis cōcupiscentie insurgeret. ille castitatis amator chorda se fortissime verberabat dicens. Eya frater asine: sic decet te manere: sic subire flagellum. Unde cū quidam chordam qua vir dei fuerat accinctus cū deuotione seruaret. eam sepe in aquam intingebat. ⁊ oēs infirmi de aqua illa potantes sanabantur. Tertia ꝓprietas angeli est magna humilitas. ideo dicit̄ ⁊ ministros suos. Fuerūt em̄ in beato Francisco q̄tuor gradus humilitatis. ¶ Primus fuit laudes hoīm fugere. Nam cuidam fratri precepit vt cū populus ipsum laudaret: ipse in euz verba vilitatis inferret. ¶ Secūdus fuit de se semper timere. Et cum a populo beatificaretur dicebat. Nolite me laudare tanꝙ securū. adhuc filios ⁊ filias habere possum rediens ad seculuz nemo laudand⁹ est cui⁹ incert⁹ est exitus. Tertius est inferiorib⁹ obedire. magis em̄ volebat subesse ꝙ preesse. Un̄ cū esset generalis cessit officio ⁊ guardiani voluntati parebat. Et socio cū quo ire solitus fuerat obedientiam ꝓmittebat. Quartus fuit obprobria hoīm spernere. Unde cū tp̄e vernali indutus pāniculis orōni tremēs insistere. dixit ei quidā vt de suo sudore vnā sibi nummatam venderet. Ille rn̄dit. Nō tibi sed dn̄o meo vendo. Quarta ꝓprietas angeli ē feruens charitas. Ideo dicit̄ ignez vrentē. Charitas. n. beati Francisci fuit in feruenti orōne ad deū cuius feruor apparuit in quattuor.

Primo in peccatoꝝ remissione cū quadam die orās peccata sua defleret. a spū sancto certificationē accepit ꝙ dn̄s pctā sibi sua remiserat. Secūdo in subita mutatione. Cū em̄ quadam die ꝓ quodam abbate instanti⁹ oraret subito tantā ille sensit mutationē ⁊ mentis dulcedinez: ꝙtam in vita sua nūꝙ fuerat expertus. Tertio in assidua contemplatiōe. qꝛ Jesum toto corde tota virtute cōtemplās celū inspiciens terrā videre dedignabatur dicens. Oculi mei semꝑ ad dn̄m: qm̄ ipse euellet de la. pe. meos ⁊c. Quarto in diaboli confusione. Cū em̄ ciuitatē Assisij ⁊ totā illā regionem draco videret̄ absorbere: vir dei orauit ⁊ statim euanuit. Et sic patet ⁊c.

¶ Tertio in xp̄o Jesu valet

noua creatura. i. btūs Francisc⁹ rōne Assimilationis. ſm quā dignitates atqꝫ ꝑfectiones sanctoꝝ patriarcharū excellentissime in se habuit. vt patebit. ¶ Adam ex innocentia. de q̄ dicitur Geñ. ij. Faciamus hoīem ad imaginem ⁊ similitudinē nr̄am: ⁊ ꝑsit piscibus maris ⁊ volatilibus celi. Cui data fuit pro socia volūtaria pauꝑtas. qn̄ dictū est ei. De ligno scientie boni ⁊ mali ne comedas: sicut ꝑmo angelo data fuit pro socia vera humilitas.

¶ Ordo em̄ diuine ꝓuidentie hoc exigit vt sēper inferiora ꝑ superiora gubernent̄. Unde cū homo sit sup̄ cetera aīalia. vtpote ad imaginem dei factus ꝯuenīeter eius gubernationi cūcta aīalia subdūtur. Qđ aūt ex cupiditate paupertatem reliquit. ideo gr̄am innocentie amisit. Btūs Francisc⁹ hāc innocētiam ꝑ voluntariam pauꝑtatem xp̄m sequens recuperauit. Patet qꝛ in statu innocentie ante inobediētiā hoīs nihil ei repugnabat qđ naturaliter deberet ei esse subiectum. Oīa aūt aīalia naturalit̄ sunt hoī subiecta. sed inobe-

dientia eoꝝ ad hoīem subsecuta est in penaꝫ eius. Unde vocē hoīs fugiunt se contractari nō ꝑmittūt. ⁊ viso hoīe a cantu desistūt ⁊ seua atqꝫ nociua homini fiūt. Btō aūt Francisco obediebāt q꜠ ⁊ vocata veniebant. ⁊ se ab ipso tangi ꝑmittebant. ⁊ iussa cantabāt ⁊ iussa subticebant. ⁊ siluestria māsuefiebant. vt habetur plene in legenda. Unde obedientia aīalium ad btm̄ Franciscū nō fuit leuitatis in viro dei. sed exemplar puritatis primi hoīs in statu innocētie. vt pꝫ ⁊c̄. ¶ Abel ex hostia. Heb. xi. Fide plurimā hostiā Abel q̄ꝫ Cayn obtulit deo ꝑ quā testimoniū ꝯsequut⁹ est eē iustus. testimoniū ꝑhibente muneribꝰ ei⁹ deo Nam ignis de celo descendebat ⁊ hostiā cōsumebat. ¶ Btūs Franciscus oīa sua in reparatione ecclesiarū xp̄i distribuit. s. scti Damiani. sancti petri ⁊ sancte Marie de angelis in portiūcula quā summe dilexit: in qua virtuose ꝑfecit. Quidā vir sanctus vidit innūeros hoīes cecitate ꝑcussos facie in celū directa ⁊ genibus flexis in hui⁹ ecclesie stare circuitu. q̄ omēs eleuatis manibus lachrymantes a deo petebāt mīam ⁊ lumē. Et ecce vehemēs de celo splendor aduenit se per omēs diffundens ⁊ grām largiens. ¶ Noe ex multiplicatione genuit em̄ tres filios quos in archā induxit a q̄bus genus humanū est multiplicatum. vt dicit̄ Geñ. ix. Btūs Frāciscus in archam ecclesie tres sanctissimos ordines inchoauit. s. fratrū minoꝝ. dñarūꝫ inclusarū. et fratrū de pnīa. ⁊ ab his multiplicat⁹ est numerus saluandoꝝ in celesti glīa. ¶ Abrahaā ex ꝑmissione q̄ patrē patriā ⁊ cognationē dereliquit. vt benedictionē hereditate possideret. filiū grā genuit q̄ in gentē magnā creuit. Beatus Franciscus oēm paternā hereditatem respuit. Cōuocatus em̄ ante epm̄ Assisij depositis oībus vestimētis ⁊ femoralibus ceterisqꝫ tꝑalibus. restituit ea patri. solo cilicio q̄ vtebatur sibi reseruato dicens. Usqꝫ nunc te vocaui patrē in terris. amodo aūt securus dicam. pr̄ noster q̄ es in celis. penes queꝫ oēm thesaurū reposui. ⁊ oēm spem collocaui. ⁊ ciuitate relicta securus ⁊ liber secretū solitudinis petijt. solus ⁊ silens. ¶ Isaac ex īmolatione cui sacrm̄ crucis xp̄i reuelatum est qn̄ pat̄ ei⁹ in mōte ipm̄ immolare voluit. Geñ. xxij. Btūs Franciscus certificat⁹ fuit a dño Iesu xp̄o sex vicibus de eo qd̄ sibi dixerat in p̄ma visione. s. q̄ꝫ dux in militia xp̄i futurus armis celestibus ⁊ signo crucis decoraretur. ¶ Primo in p̄ncipio sue cōuersionis: qn̄ xp̄us sibi apparuit ⁊ cōpassiui gladio doloris menteꝫ eius transfixit. Luce. ij. Tuam ipsius aīam ꝑtransibit gladius. ¶ Secūdo qn̄ audiuit crucifixum ei dicentem. Uade repara domū meā. ¶ Tertio qn̄ frater Siluester vidit crucē auream ex ipsius ore ꝓcedentē. ¶ Quarto qn̄ frater Pacificus vidit gladios in modū crucis viscera viri dei transfigentes. ¶ Quinto quādo frater Monaldus vidit virū dei sm̄ figuram crucis in aere subleuatū. ¶ Sexto quando in monte aluerne frater Illumīatus conspexit seraphin in modū crucifixi viro dei stigmata impressisse: vt xp̄i crucē ꝓprijs humeris baiularet. et ardenter p̄dicaret. ¶ Jacob ex benedictiōe q̄. xij. filios velut patriarchas genuit. quos etiam in fine vite sue benedixit. Geñ. xlix. ¶ Btūs Franciscus verus supplantator mūdi nouā xp̄o religionē inchoās duodecim fr̄es tanq̄ꝫ duodecī patriarchas a deo missos secuꝫ assumpsit. quoꝝ noīa sunt hec. Petrus cathanij. Egidius. Sabatin⁹. Moricus. Pacificus. Leo. Siluester. Ruffinus. Johānes de sctō cōstantino. Bernardus de viridante. Guilhelmus anglicus. Masi⁹ de marignano. Per istos eniꝫ vite sanctitate ⁊ exemplo ac regimine ordo iste floruit. ¶ Joseph ex interpretatione qui vitē cū tribꝰ ꝓpaginibus florere interpretatus est. Geñ. xl. c. ¶ Beat⁹ Franciscus tanq̄ꝫ vitis fructificauit. Ecc. xxiiij. Ego quasi vitis fructificaui suauitatem odoris. s. sancte vite. ⁊ flores mei. s. doctrine euangelice ꝓduxerunt fructum honoris ⁊ honestatis. Hec vitis. s. btūs Francisc⁹ in p̄mo ordine ꝓduxit tres ꝓpagines. s. sanctum Anthoniū de padua. sanctū Lodouicū epm̄. ⁊ sctm̄ Bernardum de q̄ntaualle. ¶ In secundo ordine ꝓduxit tres ꝓpagines. s. sanctam Claram. sanctam Agnetam filiā Otterchi regis Boemie. ⁊ sanctam Salome de domo regis Polonie. ¶ In tertio ordīe ꝓduxit tres ꝓpagines. s. btm̄ petrū pectinariū de Senis. beatū Lucensem de podio bonizi. ⁊ sanctum Eleazarū. In hoc tertio ordine quo ad dñas ꝓduxit. s. sanctaꝫ Elesabeth filiā regis Ungarie. beatam Emilianam de florentia. ⁊ beatam Michelinam de pensauro. vt pꝫ ⁊c̄. ¶ Beniamin ex electione. Nam beatus Frāciscus recte comparatur Beniamin propter decē singularia. ¶ Primo in ortu Beniamin mater eius emoritur. Geñ. xxxv. Sic in ortu conuersionis beati Francisci mater omnis carnalitatis extinguitur. Secundo Beniamin diuersum a patre ⁊ matre nomē imponi

tur. Unde mater non vocauit eum Benia-
min: sed filiū doloris. pater vero vocauit eū
Beniamin. i. filium dextre. Geñ. xxxv. In be
ato Francisco fuit maxima obseruantia pe-
nitentie ꝛ austeritas vite: tamen faciūt in ce
lis filiū dextre. licet hic videaꝭ dolorē ingere
re. ¶ Tertio Beniamin. i. minim⁹ ꝛ paruulus
Geñ. xlij. In btō Francisco fuit summa hu-
militas: non autē de numero eoꝝ de quibus
Bernardus dicit. Quidam volūt esse humi-
les sine despectu. pauperes sine defectu. bene
induti sine solicitudine. bene pasti delicate si
ne labore. alijs adulantes. alijs detrahentes
mordaces vt canes. dolosi vt vulpes. superbi
vt leones. intrinsecus vt lupi rapaces. mellis
dulcedinem. i. inanis glīe ꝛ latentis lasciuie
sugentes vt vrsi. q2 volunt esse sine auctori-
tate iudices. sine visu testes postremo falsi ac
cusatores. ꝛ ideo veritate carentes. Hec ille.
¶ Quarto Bēiamin a patre tenerius diligiꝭ.
Geñ. xlix. ꝛ beatū Franciscū tenerius dilexit
iesus xp̄s. vt pꝫ ex impressione stigmatum.
¶ Quinto Beniamin in egyptū sed non sine
custodia inde ingrediꝭ. Geñ. xliij. Btūs Frā
ciscus mira caritate ab opere contēplationis
descendit ad opera fraterne sustentatiōis sē
per comite diuina cōfessione. ¶ Sexto in in-
gressu Beniamin in egyptū. Symeon a vin
culis soluitur. Geñ. xliij. Btūs Francisc⁹ ab
operibus iniquitatis a vinculis peccatoꝝ ꝟ-
bo ꝛ exēplo homines reuocauit. ¶ Septimo
cyphus argenteus in sacco beniamin abscō-
diꝭ. Geñ. xliiij. In btō Francisco incorruptio
admirande castitatis que per argentū albū
designaꝭ reperiꝭ. ¶ Octauo bēiamin cū ma-
iorib⁹ munerib⁹ remittiꝭ. Geñ. xlv. vbi dr. q̄
Joseph dedit singulis fratrib⁹ binas stolas ſꝫ
bēiamin dedit. ccc. argēteos cū qnq3 stolis op
timis. Btō Francisco dn̄s dedit magnifica
donaria. s. recepit eñ. ccc. argēteos. i. tres au
reolas: p tribus votis religionis. ꝛ qnq3 sto
las optimas. i. qnq3 plagas quas nō solū in
corde: ſꝫ etiā in corpe suo portauit. ¶ Nono bē
iamin rapiēs p̄dā describiꝭ. Geñ. xlix. Btūs
Frāciscus sua sonora p̄dicatiōe ꝟitatis ma-
gnā predā ad domuꝫ dei adduxit ꝛ quotidie
adducit p sue religionis pfessores. ¶ Decimo
Bēiamin ciuitatē hierl'm in sortē recepit. Jo
sue. xviij. Btūs Franciscus ppter euāgelicā
pfectionē artissime paupratis accepit in sor-
tem hierl'm celestē. vñ dr Deut. xxxiij. Bēia
min amātissimus dn̄o habitabit cōfidenꝭ in
eo tota die quasi in thalamo morabiꝭ. ꝛ inter

humeros eius requiescit. ꝛ sic pꝫ ꝛc.

¶ Quarto in xp̄o iesu valet

noua creatura. i. btūs Frāciscus rōne nūcia-
tionis q̄ debeꝭ sanctis pphis. vñ sctūs Tho
mas. iij. pte. q. vij. arti. viij. dicit sic. Prophe-
ta diciꝭ quasi pcul fans: vel pcul videns. in-
q̄tum. s. cognoscit ꝛ loquiꝭ que sunt pcul ab
hoīm sensibus. Sicut etiā Aug⁹. dicit. xvi. cō
tra Faustum. Est aūt cōsiderandū q̄ nō po-
test dici aliquis ppheta ex hoc q̄ cognoscit ꝛ
annūciat ea que sunt alijs pcul cum quibus
ipse non est. ꝛ hoc est manifestū ꝛ ſm locuꝫ
ꝛ ſm tempus. Si eñ aliqs in gallia exñs.
cognosceret ꝛ annūciaret alijs in gallia exñ-
tibus ea q̄ tunc in syria agerenꝭ ppheticum
essꝫ. sicut Helyse⁹ de Giezi dixit. iiij. Reg. v.
Quomodo vir descendebat de curru ꝛ occur
rerat ei. Si vero aliquis in syria existens ea
que sunt ibi annūciaret nō esset hoc ppheti
cū Et ideꝫ apparet ſm tēpus. ppheticū eñ
fuit qd̄ Esaias prenūciauit. q̄ Cyrus rex p
sarum templū dei esset reedificaturus. vt pꝫ
Esa. xliiij. Non autem fuit pphericuꝫ q̄ Es-
dras hoc scripsit cuius tempore factum est.
Si ergo deus aut angeli vel etiam beati co-
gnoscunt ꝛ annūciāt ea q̄ sunt pcul a nostra
noticia nō ptinēt ad pphetiā. q2 in nullo no
strum statū attingūt. q2 pphetia est eoꝝ que
sunt pcul a cōi hoīm sensu cū qbus ppheta
cōuersaꝭ ꝛ cōicat in statu vie. hec Thomas.
Btūs Franciscus floruit spū pphetie multi
pliciter. ¶ Primo p̄dicens dn̄m Hugolinum
epm hostiensem futurū summū pōtificeꝫ qd̄
qd̄ rei pbauit euētus. q2 in summū pōtificē
electus vocat⁹ est Gregori⁹ non⁹. Secūdo
dū esset captus a perusinis ꝛ carceri mācipat⁹
letāter ait. Adhuc sanctus p totū mūduꝫ ad
orabor. Tertio dū esset apud damiatā quā
xp̄ianoꝝ obsidebat exercit⁹ p̄dixit socio suo
ꝛ vniuerso xp̄icolarū exercitui. nō psꝑe suc-
cedere ipsis si belli attēptarent ꝯgressum qd̄
rei pbauit euētus. Quarto dū p̄dixit militi
cuidā q̄ eū ad prandiū inuitauerat. subitū ca
sum mortis pmonēs ipsuꝫ vt ꝯfiteretꝭ. ꝛ do-
mū suā disponeret q̄ oīa vt cōpleuit mox spꝫ
exalauit. In ip̄o eñ fuerūt pfectiōes ac pro
gatiue pphaꝝ veteris testī vt pꝫ. Moyses ī
gubernatōe q2 assumpt⁹ de aqs. s. mūdane va
nitat: spū dei afflat⁹: pplꝫ in deserto pauit pa
ne celit⁹ misso Insup eduxit aquā de petra ī de
serto: vt pplus sitiens biberet. Preterea ieiu
nauit. xl. diebus ꝛ totidem noctibus discalci-

atus montē conscendit: vt legē dñi acciperet
quam bis accepit. vt patz Exo. ⁊ Numeri in
multis locis. ¶ Beatus Franciscus seculi va
nitate magis elegit affligi cū pplo dei q̄ tē-
poralis peccati habere iocunditatē maiores
diuitias estimās thesauro patris sui impro-
perium xp̄i. Heb. xi. Hic p vallem spolitanā
cū fratribus suis trāsiens diutino labore las-
satus in quadaz solitudine cū illis substitit.
Cumqz fame deficerent nec modus puiden
di succurreret. diuina puidente clementia: af
fuit angelus panē eis deferens ⁊ subito eua
nuit. Similiter cū vir quidam ad modū pau
per suo asello virū dei p montana veheret: ⁊
pre lassitudīe vie asperioris siti deficeret subi
to vir dei de iumento psiliens genuflexus in
terrā extensis in celū manib⁹ orauit ad dñz ⁊
ecce mox de saxo durissimo aqua pfluxit. de
qua abundanter refocillatus est. ¶ Preterea
discalciatus vir dei montē quendam cū duo
bus socijs spūsancto ducente ꝯscendit. vbi ie
iunans in pane ⁊ aqua. xl. dieb⁹ ⁊. xl. noctib⁹.
cōscribi fecit regulā quā sibi orāti diuin⁹ sp̄s
in flamma ignis suggesserat. Quā cū de mō
te descendens seruandā suo vicario cōmisis-
set. ⁊ ille paucis elapsis diebus per incuriam
amisisse pfiteretur. Iterū in montez sanctus
dei redijt. eamqz instar prioris ex ore dei sus-
cipiens illico repara[...]it. ad cui⁹ obseruantiaz
fratres induxit. Ecc. xi. ¶ Dedit illi cor ad pre
cepta: ⁊ legē ui. ⁊ dis. do. ia. te. ⁊ iudi. s. israel.

¶ Iosue in deportatiōe q̄ ait ad sacerdotes.
tollite archam federis. ⁊ illā deportauerunt
auxilio diuino ⁊ nō humano. Iosue. iij. ¶ Btūs
Frācisc⁹ cū in quadā deuastata ecclia in pui
cia masse apud montē casalem oraret: intelle
xit p spm̄sanctū sacras ibidē reliquias remā-
sisse. quas cū precepisset fratribus suis sacer
dotibus ad locū honorabilez deferri. iussa vi
ri dei negligentes die altera archam reliquia
rum in loco sublimiori altaris repositam di-
uina virtute oculis suis cōspexerunt ⁊ cuius
iussis nō paruit hō paruit deus. Illi autez in
obedientie veniā pmeruerunt. ¶ Gedeon in
cōflictatiōe cui dixit dñs. In viris q̄ lambue
runt aquas manu liberabo vos ⁊ tradā ma
diam in manu tua. Judic. vij. ¶ Beat⁹ Fran-
ciscus cū paucis fratribus q̄ aquam tēpora-
liuz cōsolationū nō nisi ad necessitatē sumūt
⁊ multa mēdicitate hostes ppli dei deuicit.
Unde ecclesia cantat de eo. Carnē mūdūqz
cōterens hostes malignos pterēs. ¶ Dauid
in vnctione. quē Samuel iussu dei vnxit in re

gem sup israel. q̄ acceptis qnqz lapidibus de
torrente interfecit philisteū ⁊ abstulit oppro
brium ex israel. i. Reg. xvi. ⁊. xvij. ca. ¶ Beat⁹
Franciscus accedēs ad papam Innocentiū
tertiū p cōfirmatione ordinis sui spū dei ef-
flatus pposuit hanc parabolam de diuite re-
ge cū muliere formosa ⁊ paupe contrahente
⁊ e prole suscepta preferente regis imaginez
⁊ educanda de mensa ipsius. quā sic interp-
tatus est. Non est dubitandū q̄ fame peant
eterni regis filij qui ad imaginez regis xp̄i p
spūsancti virtutē de paupere matre nati per
spm̄ pauptatis sunt in religione paupercula
educandi. Cognita itaqz voluntate dei sūm⁹
pontifex velut alter Samuel ordinē scti Frā
cisci despectū atqz abiectū velut dauid cōfir-
mauit. ps. Elegi abiect⁹ esse in domo dei mei
ma. q̄. ha. in tab. peccatoꝝ ⁊c. vsqz q̄ sperat i
te. qui sumpto signo crucis. ⁊. v. stigmatibus
velut. v. lapidib⁹ potentiam diaboli cōfregit
¶ Salomon in fabricatione. q̄ fabricauit tres
domos. s. templum. domū saltus. ⁊ domū fi-
lie pharaonis. ij. Reg. viij. ¶ Btūs Frācisc⁹
tres domos spūalis edificij fabricauit. s. fra-
trum minoꝝ. dñarum inclusarū. ⁊ fratruz de
penitentia. in q̄bus factus est omibus causa
salutis eterne. vt oms hij ordines dicere pos
sint illud Thobie xij. Bonis operib⁹ per euz
repleti sumus. Et sic cultū dei valde amplia-
uit. ¶ Asael in cursitatiōe. porro Asael cursor
velocissimus erat quasi vnus ex capreis que
morant in siluis. Btūs Francisc⁹ velut Asa
el. i. plasmatō dei q̄ptum ad nouā religionē si
bi diuinitus ostensam pcursor eterni iudicis
velocissimus ppter depositionē ponderis tē
poralium rerū quasi vn⁹ ex capreis acut⁹ visu
ppћetico in siluis hui⁹ mūdi regnū eternū in
defesse pdicauit. ¶ Helyas in subuectiōe qui
in curru igneo translat⁹ est in celū. iiij. Reg.
i. ¶ Btūs Frāciscus in ciuitate Assisij semel
predicaturus in ecclesia cathedrali. fere me-
dia noctis hora in orto canonicoꝝ orans cū
quibusdaz ex socijs suis premonstrat⁹ est in
curru igneo ⁊ splendente quē viri israelite. s.
fratres sui ordinis sequerētur. Nam currus
igneus mirandi splendoris per ostiū dom⁹ i
trans. huc atqz illuc p domiciliū tertio se con
uertit. supra quē globus lucidus residebat q̄
solis hñs aspectum noctē clarefecit. in globi
medio btūs pater residebat supnis irradiat⁹
fulgoribus ⁊ ardorib⁹ inflammatus. qr vba
ignita pferebat. Iuxta illud ps. Ignitū elo-
quium tuū vehementer. ⁊ seruus tu⁹ dilexit

illud ⁊c. Helyseus in operatiōe. Nam He-
lyas ascendens in celū dimisit palliū suū in
terra. ꝑ quod helyseus operatus est mirabi-
lia. vt pꝫ. iiij. Reg. i. Beatus Franciscus ac-
cepto pallio xpi. i. stigmatibus sup carne sua
post ascensionē xpi in celū mirabilia operat⁹
est. Cum tēpore hyemali ꝑ lassitudine corpo-
ris subuectus asello cuiusdā paupis sub cre-
pidine cuiusdā ꝓminentis rupis ꝑnoctaret
supueniēte algore ⁊ niuibus. homo ille mur-
murabat quē vir sanctus sacris manibus cō-
tingens mēte ⁊ corpore confortauit cibo ca-
lore atqꝫ dormitione suaui. Et sicut deus a-
peruit cor pueri ad videndū montē plenū eq̊-
rum ⁊ curruū igneoꝝ in circuitu Helysei. sic
deus aperuit oculos fratrū simpliciū ad pre-
ces beati Francisci. vt intelligerēt magnalia
dei q̄ secreta cōscientiarū ꝑdicatorum fratrū
cepit rimari. ⁊ de ꝓfectu ordinis multa futu-
ra predicere. ex q̄bus valde cōfortati fuerūt.
¶ Job in eleuatione. vnde ipe dic̄ penulti. ca.
Ad ꝑceptū tuū eleuabitur aq̄la. ⁊ in arduis
ponet nidum suū. Beatus Franciscus ve-
lut aquila eleuabatur ad celestia ꝑ sanctam
meditationem. ꝑcipue vero in illa seraphica
visione in qua precepit is q̄ sibi apparuerat
ꝙ pleraqꝫ archana sibi reuelata nunq̄ dum
viueret cuiq̄ aperiret. ij. Coꝝ. xij. Audiuit ar-
chana v̄ba q̄ non licet hoī loqui in celū rap-
tus ⁊c. Esaias in deuotione q̄ valde afficie-
batur ad incarnationem xpi. de qua abundā-
ter ⁊ copiose ꝓphetauit. vt nō soluꝫ ꝓpheta:
sed etiam euangelista credatur. Vn̄. ix. ca. di-
cit. Paruulus datus est nobis ⁊ filius nat⁹ ē
nobis ⁊c. ¶ Beatus Franciscus anno tertio
ante obitum suum memoriā natiuitatis xpi
ad deuotionē excitandam apud castrū gre-
cij disposuit agere mira celebritate. ¶ Itaqꝫ li-
centia a summo pōtifice obtenta iussit para-
ri ꝑsepiū. apportari fenū. bouē ⁊ asinū addu-
ci. Concurrentibus vndiqꝫ populis. nox illa
splendens ⁊ solēnis efficitur. Stabat vir dei
coram ꝑsepio lachrymis perfusus. ⁊ dū mis-
sa celebraretur dn̄s Johānes de grecio in spi-
ritu preuidit ꝙ beatus pater quendā pueru-
lum valde formosum ambobus cōplexans
brachijs excitabat a somno. Unde mirabilit̄
tunc populis ꝑdicauit de xpi incarnatione.
¶ Jeremias in predicatiōe. cui dicit̄. xxxiij. c.
Ascende in libanum ⁊ in basan da vocē tuā.
⁊ ad transeūtes. Beatus Franciscus ascē-
dit ad vite mundiciā ⁊ ad feruorē oratiōis.
deinde clamauit ad transeuntes peccatores

increpando eos clamore ꝑdicationis. ¶ Qui
hesitauit aliunde cōferens cū fratribus suis:
⁊ dicens. Quid inquit fratres consulitis: q̄d
laudatis. An ꝙ orōni vacem. an ꝙ predicā-
do discurraꝫ. Reuelatum est sibi a dn̄o ꝙ ꝑ-
dicationi operam daret. et angelus dn̄i di-
xit ei predictum verbum Jeremie. ¶ Ezechi-
el in designatione. qui dicit. xxviij. ca. Tu si-
gnaculum similitudinis plenus sapientia et
ꝑfectus decore in delitijs paradisi dei fuisti.
Beatus Franciscus fuit signaculum simili-
tudinis dei propter feruentē amorem. quod
patet ex corporis eleuatiōe. Unde cū oraret
sepe visus est totus a terra subleuari. q̄ eleua-
tio corporis significabat eleuationē mentis
Etiam patet per alienationem mētis. San-
cti enim viri in mentis excessum rapti exteri⁹
insensibiles redduntur. quia ab amoris vehe-
mentia ex toto interius absorbentur. Unde
cum semel sanctus Frāciscus transiens per
burgum a populo cōprimeretur insensibilis
per omnia visus est. ij. Cor. xij. Scio hominē
in xpo siue in corpore siue extra. c. n. ⁊c. Da-
niel in cōfortatione. qui dicit. iiij. ca. Videbā
⁊ ecce arbor in medio terre ⁊ altitudo ei⁹ ni-
mia arbor magna ⁊ fortis. ⁊ ꝓceritas ei⁹ con-
tingens celum latitudo illius vsqꝫ ad termi-
nos vniuerse terre. folia eius pulcherrima: ⁊
fructus eius nimius. ⁊ esca vniuersoꝝ in ea.
¶ Beatus Franciscus diuinam cōsulens ꝓ-
uidentiam sup ordinis sui cōfirmationē cū
adiret sedem apostolicam hac confirmatus
est visione. Videbat siquidem arborem celsi-
tudinis magne ad quā cū appropinquasset
⁊ sub ea stans ipsius altitudinem miraretur
subito tantū diuina virtute leuabatur in altū
vt cacumen contingeret arboris eiusqꝫ sum-
ma facillime curuaret ad ima. Huius visio-
nis presagium vir spūsancto plenus intelli-
gens referri ad cōdescensionē apostolice di-
gnitatis exhilaratus est spū. fratribusqꝫ suis
in dn̄o confortatis iter cum eis ad curiaꝫ ro-
manam aggressus est. ¶ Osee in cōuersatiōe
q̄ dicit. ij. ca. Ducā eā in solitudinē ⁊ loquar
ad cor ei⁹ ⁊ canet iuxta dies iuuentutis sue ⁊
iuxta dies ascensionis sue de terra egypti.
¶ Btūs Franciscus a diebus cōuersationis
sue solitudinem cupiebat. vbi crebrius cū deo
loquebatur. Rogatus em̄ a dn̄o Leone car-
dinali sancte crucis vt secum aliquātulū mo-
raretur in vrbe acquieuit. humiliter ⁊ deuote
qui per totam noctem vexatus a demonib⁹
⁊ grauiter verberatus. socio suo in mane h̄o

referens ait. Melius iudico eũ qui ponit in
exemplum alijs fugere curias ⁊ humiliter in
ter humiles in locis cõuersari humilibus. vt
sustinentes penuriã fortes efficiat similia sus
tinendo ⁊c̃. Joel in p̃dicatione. q̃ dicit. ij. ca.
Similis ei nõ fuit a p̃ncipio: ⁊ post eum nõ
erit vsq̃ȝ in annos generationis ⁊ generatio
nis. Ante faciẽ eius ignis vorans ⁊ post euȝ
exurens flamma. quasi ortus voluptatis ter
ra coram eo. Beatus Frãciscus in pauprta=
te nõ habuit similẽ. vt pȝ qñ comesturus cuȝ
dño Hostiensi prius hostiatĩ p elemosyna
petenda mẽdicauit. propter quã pauptateȝ
velut ignis pp̃los accendebat ad charitateȝ
dei sua p̃dicatione. sed neqȝ poterat p̃hiberi
a p̃dicatione qñ velut flãma exureret quosq̃ȝ
ad verbuȝ dei audiendũ. vt pȝ qñ venit imo=
lam ad p̃dicandum cui cum p̃hibuisset ep̃s
ciuitatis turbato aĩo ne p̃dicaret. vir dei ite=
rum rediens ad ep̃m visa est facies eius ac=
censa vt ignis. ⁊ verba eius tanq̃ȝ flãma exu
rens. Q̃d ep̃s intelligens fore p̃digiũ dei il=
lico ei cõcessit licentiã p̃dicandi ⁊c̃. ¶ Amos
in orõne. q̃ dicit. ix. ca. Uidi dñm stantẽ sup
altare ⁊ dixit. Percute cardinem ⁊ cõmoue=
antur supliminaria ¶ Beat⁹ Franciscus val=
de intentus fuit orõni adeo vt visibiliter xp̃ȝ
viderit ⁊ cum eo familiariter locutus fuerit.
Unde cũ semel Assisij oraret. ep̃us ciuitatis
quadam curiositate ductus intrauit cellã seu
oratoriũ ipsius qui statim mutus effectus ẽ:
⁊ paraliticus donec p virũ dei liberatus est.
¶ Micheas in annũciatione q̃ dicit. iij. ca. E=
go repletus suȝ fortitudine sp̃us dñi iudicio
⁊ virtute vt annũciem Jacob scelus suũ. ⁊ is
rael pctm̃ suũ. ¶ Btũs Franciscus replet⁹ spi=
ritus p̃phetico annũciauit fratri Leonardo
de Assisio socio suo elationẽ quã mente gere
bat q̃ non de pari ludunt parentes sui cũ pa
rentibus illius fratris. Etiã annũciauit rebel
lionem cuiusdam fratris cõtra vicariũ suum
dum teneret capl̃m ⁊c̃. ¶ Naum in cõsolatio=
ne. q̃ dicit. ij. ca. Ecce sup montes pedes euã
gelizantis ⁊ annũciantis pacẽ. Beat⁹ Frã=
ciscus multos cõsolabatur qui semidespera
ti videbant. vt pȝ de illo fratre q̃ nõ nisi nutí
bus cõfitebatur. ⁊ de illis duobus q̃ venerãt
ad heremitoriũ greccij. vt benedictionẽ a viro
dei reportarent q̃ tandem cõsolati abierunt.
¶ Aggeus in electiõe. qui dicit. ij. ca. Et ponã
te quasi signaculũ. q: te elegi dicit dñs exerci
tuum. ¶ Beatus Frãciscus electus fuit a do=
mino vt esset signaculum paupertatis Jesu
xp̃i. vt patet ex salutatione quam fecerunt si
bi ille tres dñe dicentes Beneueniat domi=
na paupertas. ¶ Zacharias in mensuratione
qui dicit. ij. ca. Leuaui oculos meos ⁊ vidi: ⁊
ecce vir ⁊ in manu eius funiculum mensorũ.
Iste vir est beatus Franciscus q̃ cingitur fu
niculo ad mensurandum ⁊c̃.

¶ Quinto in christo Jesu

valet noua creatura. i. btũs Franciscus rõne
confessionis. Interrogati enĩ discipuli a xp̃o
quem ip̃m esse crederent. dixit Petrus. Tu
es christus filius dei viui. ex qua confessione
meruerunt esse principes mundi ⁊ ianitores
celi. vt dicitur Mathei. xvi. In quib⁹ fuerũt
quattuor dignitates quas deus contulit bea
to Francisco ¶ Primo nomĩs mutatio. Pe=
trus enim ante vocationem vocabatur Sy=
mon. postea vocatus est a xp̃o petrus. ẜm il
lud Johan. i. Intuitus auteȝ Jesus Symo=
nem dixit illi. Tu es Symon filius Johãna.
tu vocaberis cephas quod interpretat. Pe=
trus. ¶ Beatus Franciscus ante cõuersionẽ
suam vocabatur Johãnes filius Petri ber=
nardonis. Sed post cõuersioneȝ suam voca=
tus est a xp̃o in ecclesia Franciscus quando
crucifix⁹ dixit sibi. Francisce vade repara do
muȝ meam. Cuius mutationis quadruplex
fuit causa ¶ Prima ratione officij ad q̃d erat
assumptus. Nam diuina p̃uidentia sibi h̊ no
men imposuit. vt ex singulari ⁊ insueto nomi
ne opinio ministerij eius toti citius innote=
sceret orbi. ¶ Secũda rõne affectus virtuosi.
quia per ipsum ⁊ filios suos quos regenera
tur⁹ erat in xp̃o. multos seruos peccati ⁊ dia
boli xp̃us debebat facere francos ⁊ liberos.
¶ Tertia rõne magnanimitatꝫ in corde. Nam
Frãci a feritate sũt dicti. q: inest eis natural'
feritas ⁊ est magnanimitas aĩorũ: quã ferita
teȝ oñdit btũs Frãciscus in illo fratre inobe
diente cui⁹ capuciũ fecit in ignẽ poni. ¶ Quar
ta rõne honestatꝫ in cõuersatione. Fuit eniȝ
frãciscas dici signa quedã instar securiũ que
Rome ante consules ferebant q̃ erãt in ter=
rorẽ ⁊ in honorẽ. sic sermo Frãcisci instar se=
curis vitia incidebat ⁊c̃. ¶ Sc̃d̃o legis xp̃i ob
seruatio. Uñ Petr⁹ dixit ad iesum. Ecce nos
reliquim⁹ omĩa ⁊ sequuti sum⁹ te. Math. ix.
¶ Btũs. Frãcisc⁹ legeȝ xp̃i obseruauit oĩa cũ
ap̃lis relinq̃ndo iõ pauptatẽ ãplexat⁹ ẽ qua
drupl'r. Prio volũtarie. Cũ eĩq̃dã die euãgl'ȝ
legeret. i. q̃ xp̃s discipl'os sine auro ⁊ argẽto
⁊ calciamĩtꝫ mittebat vt d: Mat. iij. ⁊ Luc. x.

subito ad oĩa implenda se accinxit. Secũ
do humiliter. Libentius enim vescebatur ele
mosynis hostiatim quesitis ꝙ̃ sponte obla-
tis vtpote asserens illum panem esse angeli-
cum qui dabatur inspirationibus angelorũ
psal. Panem angelorũ manducauit homo
ptꝫ de militibus assisinatibus q̃ venerunt ꝑ
eo quos in via mendicare exhortatus est.

¶ Tertio perseuerãter. Cum eñ ab aliquo ele
mosynam impetrasset ab eo petebat licentiã
vt licite posset si magis egenꝰ occurreret ero
gare. vt patet de paupe dũ ipse rediret a Se
nis cui dedit palliolũ quo suꝑ habitũ erat a
mictus dicẽs ipsũ esse illius q̃ eo pauperior
erat. Quarto regulariter. Cũ eñ frater Ber
nardus ꝑmus beati patris socius: eius vesti
gia sequi disposuisset. ambo intrauerũt eccle
siã sancti Nicolai. mane post quorꝫ deuotas
orationes. btũs pater aperuit librũ euãgelio
rũ in cuius ꝑncipio erat. Si vis ꝑfectus esse
vade ⁊ vende oĩa que habes ⁊c. In secũda
apertiõe eiusdẽ libri erat. Nihil tuleritis in via
⁊c. In tertia erat. Qui vult venire post me ab
neget semetipsum ⁊c. Hec est ait vir sanctꝰ
vita ⁊ regula nostra: oĩmqꝫ q̃ voluerint no
stre societati cõiũgi. Patet de illo quẽ noluit
acceptare ad ordinẽ suũ. qui bona sua lega-
uit parẽtibꝰ suis ⁊ nõ pauperibꝰ. ⁊ sic de mul
tis alijs ¶ Tertio ecclesie xp̃i sustẽtatio. apli
xp̃i fuerũt fũdamẽta ecclie sue. Apocal. xxi.
Murus ciuitatis habẽs fundamẽta duode
cim. ⁊ in ipsis noĩa duodecim apostolorum.
Sic cum summus pontifex lateranensem ba
silicã subito minari ruinam conspiceret vidit
sanctũ Franciscũ dorso suo supposito susten-
tare. Eccles. ix. Ciuitas parua ⁊ pauci in ea vi
ri. scꝫ merito. licet multi sũt numero. venit cõ
tra eaꝫ rex magnus. i. diabolus. Inuentusqꝫ
est in ea vir pauper ⁊ sapiens ⁊ liberauit vr-
bẽ ꝑ sapiẽtiã suã. ¶ Quarto spũssancti reple-
tio. q̃ repleti sũt oẽs spũsancto. Actuũ. ij.

¶ Btũs Franciscus repletus fuit spũsancto
multipliciter. Primo ad pctõrꝫ remissionem
Cum eñ quadã die in quodaꝫ solitario loco
ãnos suos ĩ amaritudine recogitãs deplora-
ret. sctũspũs ĩ eũ supueniẽte leticia certificatꝰ
est de remissiõe plenaria oĩm pctõrꝫ. Scdo
ad corꝑis calefactionẽ. Interrogatꝰ eñ quõ
eũ tunica tã tenuis a frigore possꝫ tueri: rñdit
Si ignis sanctispũs nos interiꝰ calefaceret:
caro nr̃a exteriꝰ frigꝰ nõ sentiret. psal. Inflã
matũ est cor meũ ⁊c. Tertio ad occultorꝫ co
gnitiõeꝫ. Vñ Senis cuidã doctori theologie
quẽdã secretũ consciẽtie illius scrupuluꝫ reue
lando explicuit. ⁊ salubriter cõsulendo reseca
uit. Quarto ad secretorꝫ celestium predica-
tionem. Nam spũssanctus aplos diuina mi
steria perdocuit. ⁊ oĩm linguarũ scientiam de
dit ad diuulgationẽ legis xp̃i. Btũs Fran-
ciscus secreta celestia orando spũsancto sug
gerente didicit. Querẽtibus aliq̃n fratribus
an sibi placeret ꝙ lr̃ati iaꝫ recepti ad ordinẽ
intenderẽt studio sacre scripture rñdit. mihi
quidẽ placet: dũ tamen exemplo xp̃i q̃ mag
orasse legit ꝙ̃ legisse. orationis studiũ nõ o-
mittant. ⁊ exemplo aplorꝫ. de quibꝰ dicit. ꝙ
erant ꝑseuerãtes in oratione. ⁊ factus est re
pente de celo sonus tanꝙ̃ aduenientis spũs
⁊c. Etiam multarũ linguarũ noticiam mira
culose adeptus est. qui semper cũ ardore spi
ritus repleret. ardentia verba foris eructans
gallice loquebat ⁊c.

¶ Sexto in christo iesu valet

noua creatura. s. btũs Frãciscus rõne imita-
tionis. Feruenti eñ caritatis incẽdio glorio
sum sanctorꝫ martyruꝫ emulabat triumphũ
in quibus nec amoris flãma extingui nec for
titudo potuit infirmari. Desiderabat enim ⁊
ipse eadem caritate succensus per martyrij
flãmam hostiam dño se offerre viuentem. vt
⁊ vicem xp̃o ꝑ nobis morienti rependeret. ⁊
ad diuinũ amoreꝫ ceteros ꝓuocaret. Ardor
martyrij apparuit in eo ex quattuor. ¶ Pri-
mo quia sexto conuersionis sue anno desyde
rio martyrij flagrans ad predicandum fidẽ
xp̃ianam ⁊ penitentiam saracenis ⁊ alijs in
fidelibus ad partes syrie transfretare dispo-
suit. Sed impeditus volũtate dei in Sclauo
nia remansit aliquãdiu predicaturus. Verũ
quia martyrij fructus adeo cor eius allexe-
rat vt preciosam ꝑ xp̃o mortẽ super oĩa v̄
tutum merita peroptaret versus marrochiũ
iter arripuit. vt ibi xp̃i euangeliũ predicaret.
Siquo modo ad cõcupitam palmã attinge-
ret. Cũ autem in hyspaniã peruenisset graui
correptꝰ infirmitate redire ad ꝓprios lares
coactus est. Secundo q̃ tredecimo cõuersi
onis sue anno ad partes syrie pergens in sa
racenos accurrit qui eum crudeliter tractaue
runt afficientes cõuitijs. affligentes verberi
bus. ⁊ vinculis alligãtes: fame ⁊ siti crucian
tes ¶ Tertio q̃ ꝑductꝰ est ad soldanũ mlta
cõstãtia v̄tute animi ac feruore spũs ꝑdicto
soldano deũ trinũ ⁊ vnũ ⁊ saluatorẽ oĩm ie-
sum xp̃m predicauit. ꝑ cuiꝰ fidei veritate hor

tabat soldanū vt iuberet ignē copiosum incē
di. τ ipsum cū sacerdotib⁹ paganis imitteret
in ignē si ipse illesus exiret agnosceret xp̄ia-
ne fidei veritatē τ ad fidē xp̄i cū populo suo
cōuerteret. sin aūt peccatis suis ascriberetur.
¶ Quarto q2 ordinem suū ideo instituerat vt
fratres sui p̄ fide xp̄i mori non formidarent
Hic eñ ordo super ceteros ordines passur⁹
est psecutionē ob defensionē fidei. sicut figu-
ratur in passione puerorum. ij. Macha. vij. vbi
dicit. Rex accensus ira in hūc crudelius su-
per om̄es deseuit. ¶ Per istuz minimū fratrē
defigurat ordo fratrum minorum. super quos
tyrannus ille vltimus q̄ tunc tēporis impera
bit exardescet τ sitiet sanguinē illorum. Uñ ab
bas Joachim super Jerem̄. dicit sic. Hic est
Beniamin in cuius partu mater emorit. q̄a
cū apparuerit ordo ille fratrū minim⁹ in tp̄e
sexto romana eccl'ia inter angustias regis vl
timi expirabit. hec ille. τ sic p3 τc̄.

¶ Septimo in xp̄o iesu va-

let noua creatura. s. btūs Frācis̄cus rōne san
ctificationis. Unde Apocal'. v. dicit. Uidi li
brū signatum sigillis septem. Hic liber est be
atus Franciscus p̄pter sapiētiā quā missus
est predicare que consistit in verbo τ in ope-
re. signat autem sigillis septem p̄pter septē
cōditiones summe ac diuine sapientie q̄ ful-
sit in eo. Que notant Jaco. iij. vbi dr̄. Que
autem de sursum est sapientia. ¶ Primū qui
dez publica est. deinde pacifica. modesta. sua
dibilis. bonis ꝯsentiens. plena misericordia
τ fructibus bonis. Has conditiones habuit
btūs Franciscus. ¶ Primo fuit pudicus. com
plens illud qd̄ dicit. i. Thimo. iij. Dyaconos
pudicos similiter oportet esse. btūs Francis-
cus mulierū familiaritates colloquia τ aspe
ctus que multis occasio sunt ruine sollicitius
euitari iubebat. vnde ipse nullam recogno-
scebat in carne τc̄. Secundo fuit pacificus
p̄ximos in se discordes pacificans. cui pōt
dici illud. i. Reg. xvi. Pacific⁹ ne est ingres-
sus tuus? τ ait. pacificus. Unde de ipso can-
tat. Uere paci sociat longinquos a salute. τ
fratrib⁹ suis dulcis pater dicebat. Ite annū-
ciate hominibus pacem predicate peniten-
tiam in remissionem peccatorum s̄m euan-
gelium Jesu christi. Tertio fuit modestus
in moribus similis Onie. de quo dicitur. ij.
Machab. xv. Erat autem Onias vir bon⁹
τ benignus verecundus visu. modestus mo
rib⁹. eloquio decorus. p̄pterea dicebat btūs
pr̄ filijs suis. Estote in tribulatiōib⁹ parētes
in orōnib⁹ vigiles. in laborib⁹ strēnui. i sermo
nibus modesti. in morib⁹ graues. τ in bene-
ficijs grati. quia pro hijs omnibus vobis re
gnuz preparatur eternum. Quarto fuit sua
dibilis alijs predicando τ ad beate viuendū
consulendo. nouūq3 ordinem instituendo. q̄
dum peteret eius confirmationez a summo
pontifice τ quibusdam cardinalibus nouum
τ insolitum quid videretur. Tunc dominus
Johannes de sancto paulo episcopus Sabi
nensis τ cardinalis spiritu dei inflammatus
ait. Si petitionem huius pauperis tanq̄ ni-
mis arduam nouamq3 refellimus. cum pe-
tat sibi confirmari formam euangelice vite
cauendum est nobis ne in christi euangeliū
offendamus. Nam si quis intra euāgelice p-
fectionis obseruantiā τ votum ipsius dicat
contineri aliquid nouū aut irrationabile vel
impossibile ad seruanduz. contra ipsum euā
gelij autorem blasphemare cōuincitur. Ecce
quomodo regula eius est suadibilis sicut lex
iesu christi τc̄. Quinto fuit consentiens bo
nis per obedientiam τ humilitatē. Cum eñ
quereret ab eo quis esset verus obediēs. cor
poris mortui similitudinem p̄posuit. qd̄ mo
uebit τ stabit caputq3 inclinabit: quocūq3 il
lud collocaueris non murmurans nec recla-
mans. τ ait socio suo. Non mihi videor frat
minor nisi fuero in statu quē tibi descripsero
Ecce prelatus existens fratrū. vado ad capi-
tulum predico τ cōmoneo fratres. Et in fine
dicit contra me. Non cōuenis nobis q2 illit-
teratus es. elinguis. ydiota. τ simplex tandē
eijcior cum obprobrio vilipensus ab om̄ibus
Dico tibi. Nisi eodem vultu. eadem mentis
leticia. eodem sanctitatis p̄posito hec verba
audiero: frater minor nequaq̄ sum. In pre-
latione casus. in laude precipitium. in humi-
litate subdi: anime lucrum est. Sexto fuit
plenus misericordia. Cum eñ semel paupe-
ri cuidam elemosynā importune petēti vnus
ex fratribus durius r̄nderet. precepit beatus
Franciscus vt ad illius pauperis pedes se nu
datum p̄sterneret τ p̄clamās se culpabilem
orationis suffragium postularet τ veniam.
Quod cum ille fecisset humiliter adiecit bea-
tus pater. Dū pauperez vides speculū tibi p̄
ponit christi τ matris eius. Septimo fuit
plenus fructibus bonis quo ad sanctos fra-
tres huius ordinis qui vita τ miraculis cla-
ruerunt. Frater Bernardus de quintaual-
le primus filius sancti Francisci Frater Sil

nester. Frater Electus. Frater Leo confessor sancti Francisci. Frater Guilhelmus de anglia. Frater Angelus de reate. Frater Massius de marignano. frater Ruffinus consanguineus btē Clare. frater Guido de Senis. frater Egidius de cappotijs. frater Valentinus de narnia. Hij vndecim cū btō Francisco iacent in ecclesia assisij. ¶ In eccl'ia de angelis. iacent hij sanctissimi viri vita ⁊ miraculis clari. frater Petrus cathanij. qui fuit secundus socius beati Francisci. Quattuor socij beati Francisci: quoꝝ nomina scripta sunt in libro vite. frater Jacobus qui vidit animā beati Francisci in specie stelle. frater Johannes simplex cum quo est cor beati Francisci in signū dilectiōis collocatū ¶ In perusio iacēt hij sanctissimi viri vita ⁊ miraculis splendidissimi. s. frater Egidius de Assisio q̇ fuit tertius socius beati Francisci. frater Conradus de offida. frater Ventura laicus. frater Nicolaus de Assisio laycus. ¶ In Tuderto iacent hij sanctissimi viri vita ⁊ miraculis clarissimi. s frater Guilhelmus. frater Rogeriꝰ frater Petrus de galliculo ⁊c̄. ¶ In monasterio sancte Clare ibidē iacet frater Jacobus benedictuli de Tuderto. In loco de Tuderto iacet frater Egidius de regno magne sanctitatis vir ⁊c̄. In loco de sancta illuminata iacent frater Tentialbem. frater Johannes de auellino. ¶ In loco de amellia iacet frater Symon de Corsciano clare vite ⁊c̄. In loco de interanne iacent frater Petrus de pado. frater Symon de campo regali. In spoleto iacet frater Theobaldus p̄clare sanctitatis vir In loco de Spoleto iacet frater Symon de collazano nobilis genere ⁊ vita. ¶ In monte luco ꝓpe spoletum iacet frater Anthonius de pisis doctor legum. In Eugubio iacet frater Thomas de Eugubio magne sanctitatis vir. ¶ In ciuitate castelli iacet frater Jacobꝰ laicus qui maximis claret miraculis. In burgo sancti sepulcri iacet frater Raynerius laicus ⁊c̄. ¶ In fulgineo iacet frater Matheus In ecclesia sancti Feliciani iacet frater Hermannus. In pisquia iacet frater Johannes de vallibus qui multis claret miraculis. ¶ In Narnia frater Matheus. In Nursia frater Anthonius. In Cassina frat̄ Pax ⁊ reatinꝰ In Arquata frater Paulus. In Spello frater Andreas. In bithonio frater Johannes de laudibus. ⁊ frater Johannes laycus vir sanctissimus. In menanio frater Nicolaus dictꝰ pater noster. ¶ Hij om̄es in ꝓuincia sancti Francisci. In ꝓuincia romana iacent hij sanctissimi viri vita ⁊ miraculis clari. In Roma apud aram celi frater Sabbatinus de p̄mis socijs beati Francisci. ⁊ frater Juniperus. In loco de pillio frater Andreas de anania nepos Alexandri quarti. In ciuitate ortense frater Theobaldus de Assisio. In piperno frater Leonardus de fulgineo. In vrbe veteri frater Moricus. frater Ambrosius de massa. frater Seuerinus. In Thoscanella frater Guilhelmꝰ de cordela. In preceno frater Thobias qui spū ꝓphetico fuit plenꝰ. ī Viterbio frater Soldanerius. In monte cō patrū frater Angelus de monte leone. frat̄ Raynaldus reatinus ¶ In ꝓuincia Tuscie iacent hij sanctissimi viri vita ⁊ miraculis clari. In Florentia frater Humilis de perusio. frater Actunsus laycus. frater Joseph. ¶ In loco de fectona frater Guido. In Aretio frater Benedictus de Aretio. In Massa frat̄ Bernardus. In castro florentino frater Donatus de Ferraria q̇ claruit spū ꝓphetico. In monte Aluerne frater Guilhelmus de redicophano. frater Clemens. frater Johānes de firmo qui habuit spm̄ ꝓphetie. In pupio frater Jacobus barlotarius. In mōte alcino frater Philippus laycus. De florētia fuerūt hij sanctissimi viri frater Rolandinus. frater Franciscus de maleficijs. frat̄ Jobes parēs p̄mꝰ gn̄alis pꝰ scm̄ Frācisci. In Cortonio frat̄ Guido. in colūbario frat̄ Guido de bolsena ¶ In ꝓuīcia Bononie iacēt hij sctissimi viri vita ⁊ virtutibus clari. In bononia frat̄ Nicolaus. frater Boninus. frater Matheus de fauētia. frater Guido spatis. frater Guilhelmus de cortilunio laicus. In Mutina frater Gerardus magnꝰ predicator. ⁊ ideo deuotissimꝰ. In arrimino. frat̄ Johānes baiontij. ⁊ frater Andreas ⁊c̄. ¶ In prouincia sancti Anthonij vltra sanctum Anthonium iacent hij sanctissimi viri scʒ in Padua frat̄ Lucas socius sancti Anthonij. frater Fidentius. In Coneglano frater Lucas laycus. in Mantua frater Beneuenutus. In Vtino frater Odoricus. In Venetijs frater carissimus de clugia. frater Gētilis martyr de marchia. frater Pouerellus laycus qui est sepultus ibidem in ecclesia. ¶ In ꝓuincia Marchie iacent hij sanctissimi viri vita ⁊ virtutibus clari. In Camerano frater Johannes de parma. In sancto Seuerino frater Bentiuoia. In Syrolo frater Petrus de monticulo. In esculo fratrer Conradus. In fabris

no frater Franciscus. In Auximo frat Gratianus. frater Cathalanus. In rachonecto frat Beneuenutus. In sancto Marino Frater Dominicus. frater Boncompegnus. frater Berganus. frater Gracianus. frater Petrus de monteylmi. In loco de Murro frat Masius. In loco miliani frater Iacobus de Falerono. In Scotaneto frater Sanctus. In eadem puincia sunt frater Paulus. frater Lucidus. frater Matheus de monte rubiano. ⁊ alij plures quorum memoria est in libro iustorum. ¶ Hij sunt fructus quos noua plantula scilicet beatus Franciscus in orto ecclesie produxit. De quibus pōt dici illud Eccle. xxiiij. Fructus honoris ⁊ honestatis. De h ordine fuerūt sūmi pōtifices duo. s. dn̄s nicolaus ppa q̄rtus ⁊ dn̄s Alexander q̄ntus. Cardinales fuerunt plurimi quorum primus fuit dominus Bonauentura de Balneo regio. Episcopi fuerunt multi: quorum primus fuit sanctus Ludouicus filius regis Francie. Doctores theologie fuerunt q̄plures. scilicet Richardus de media villa. Adam godam. Iohannes scotus. Uarro. Guilhelmus ockam. Petrus aureoli. Landulphus. Franciscus maronis. Nicolaus de Lira ⁊c̄.

¶ Octauo in christo iesu valet noua creatura.

scilicet beatus Franciscus ratione castificationis. Unde Gal. v. dicit. Qui autem sunt christi carnem suam crucifixerunt cum vicijs ⁊ concupiscentijs. qr enim in seculo multipliciter contraxit imundiciam ideo necessaria fuit ei q̄druplex lotio. ¶ Prima fuit religionis per quam homo consequitur plenariam remissionem suorum peccatorū. Unde sanctus Thomas secūda secunde. q. clxxxix. arti. iij. dicit sic. Uotum religionis cū sit perpetuū est maius q̄ votum peregrinationis terre sancte quod est temporale. Et sicut Alexander tertius dicit. vt habet extra de voto ⁊ voti redemptione. Reus facti voti aliquatenus non habet qui temporale obsequium in perpetuaz noscitur religionis obseruantiam cōmutare. Rationabiliter autē per ingressum religionis aliquis consequit remissionem omniū peccatorum. Si em̄ aliquibus elemosynis factis homo potest statim satisfacere de peccatis suis. s̄m illud. Daniel. v. Peccata tua elemosynis redime. Multo magis in satisfactionem pro omnibus peccatis sufficit q aliquis se totaliter diuinis obsequijs mancipet per religionis ingressum que excedit omne genus satisfactionis etiam publice penitentie. vt habetur. xxx. q. ij. capit. Ammonere. sicut etiam holocaustum excedit sacrificium. vt Grego. dicit super Ezech. Unde in vitis patrum legitur q eandē gratiam consequuntur religionez ingredientes quam cōsequūtur baptizari. Hec Thomas. ¶ Beatus ergo Franciscus post vanam illā conuersationem suam in seculo religionem ingressus quā crucifixus ei demonstrauit p internam inspirationē consequutus fuit plenariam peccatorum suorum remissionem. sicut postea certificatus fuit. Secunda fuit expiationis. Unde Numeri. xxxi. dicit. Qui non potest ignem sustinere aqua expiationis sanctificabit. qr qui non pōt sustinere grauē penitentiā p peccatis suis ad lachrymas veniat per quas lauet oculos q̄tum ad puraz intentionem in deum. Iob. ix. Laui oculos meos ⁊ ecce video. Lauet cor q̄tum ad depositionez malarū cogitationū. Unde Iere. iiij. Laua a malicia cor tuū israel. Lauet manus quantū ad detestationem male ablatorum. psal. Lauabo inter innocentes manus meas. Et Iaco. iiij. dicit. Emundate manus peccatores. Lauet vestimēta quantū ad honestam cōuersationem. Iosue. iij. Lauent vestimenta sua: ⁊ sint parati in diem tertium. ¶ Btūs Franciscus lachrymis suis lauit oīa hec adeo vt lumen oculorum videret amisisse. vt dicere posset illud Trenorum. ij. Defecerunt pre lachrymis oculi mei. ¶ Tertia fuit mortificationis. Gal. vi. Mihi mundus crucifixus est ⁊ ego mundo. Ideo potest dicere illud. Canti. v. Oculi mei sicut columbe que lacte sunt lote. Oculi cordis beati Frācisci fuerūt oculi columbe per sanctam simplicitatez. sed lacte loti fuerūt propter custodiaz castitatis. Si eni aliquādo sensisset stimulū carnis statim seipsum denudatum imergebat in foueā niue plenam: aut glacie. modo cuz chorda se grauiter verberādo. modo cibos ne palatuz allicerent aqua frigida vel cinere permutādo. Gal. iij. Mortificate mēbra vestra q̄ sunt super terrā. ¶ Quarta fuit dilectiōis. Gen. xlix. Lauabit in vino. s. diuini amoris stolā suam. Magis em̄ diligebat eū q̄ asperius ipsuz increpabat: q̄ eū q̄ sibi blādiebat. vt pz de illo q̄ dixit sibi. Ora pr̄ dn̄m vt mitius tecū agat. manū em̄ suā plus debito sup te grauare videt. Quo audito vir sctūs cū eiulatu exclamans ait. Nisi nossem in te simplicem puritatem tuam ex nunc abhorrerem cōsortiuz. qui au-

sus fueris circa me diuina iudicia repꝛehensi
bilia iudicare. Ipse etiam in corrigendis cul
pis dilectionem cum seueritate temperabat
vt patz in illo fratre cuius caputium in ignẽ
mitti iussit qđ tñ illesum exiliuit. Et sic pz ⁊c.

¶ Nono in christo Jesu va

let noua creatura. s. btũs Franciscus rõne vi
sitationis ẜm illud Luce. i. Uisitauit nos ori
ens ex alto. Sicut em̃ xp̃us ad nos venit ad
nostri redemptionẽ. Sic btũs Franciscus ad
nos missus est ꝓpter legis euangelice repa-
rationem. vt quilibet nostruz possit dicere il-
lud Job. x. Uisitatio tua custodiuit spm̃ me-
um. Et hoc ꝓpter multam conformitatem ⁊
assimilationẽ vite beati Francisci ad vitam
xp̃i in multis. vt patet. ¶ Primo in illumina-
tione. Nam sicut xp̃o in hunc mundũ ingre-
diente nox illuminata est. Sicut dicit Luce
ij. Ecce angelus dñi stetit iuxta illos: ⁊ clari-
tas dei circũfulsit illos. Sic beato Francisco
causa predicationis iter agente iuxta paduz
tenebrosa noctis supuenit obscuritas. Cũq3
pericula viarum essent multa ꝓpter fluuium
⁊ paludes. dixit socius ad virũ sanctũ. Ora
pater vt de instantibꝰ periculis eruamur. Et
ecce nutu viri dei tanta lux supna virtute eis
effulsit vt quasi luce solis ad locũ hospitij cũ
laudibus ⁊ hymnis felices ꝑuenerũt. Et sic
pz ⁊c. ¶ Scđo in annũciatõe. Nã sicut xp̃o in
hunc mũdum ingrediente angeli annũciaue
rũt pacẽ mũdo. Luce. ij. Facta est cũ angelo
multitudo militie celestis laudantiũ deũ ⁊ di
centiuz. Glia in altissimis deo ⁊ in terra pax
hoĩbus bone volũtatis. Sic btũs Frãciscus
in omni p̃dicatione sua pacẽ annũciabat di-
cens. Dñs det vobis pacẽ. quã salutationez
dño reuelante didicerat. Esa. lij. ꝙ pulcri su-
per montes pedes annũciantis ⁊ p̃dicantis
pacẽ: annũciantis bonũ. p̃dicantis salutem.
¶ Tertio in reclinatiõe. Nã sicut xp̃o nascẽte
in hunc mundũ reclinatus est inter aĩalia
Esa. ij. Cognouit bos possessorem suũ ⁊ asi-
nus p̃sepe dñi sui. Sic btũs Frãciscus visus
est reclinasse xp̃m in p̃sepio qñ fecit rep̄sen-
tationem p̃sepij ⁊c. Quarto in obuiatione
Nã sicut xp̃o fugiente in egyptũ obuiauit la
tronibꝰ. quos oĩno a feritate ĩmutauit. Ma-
thei ij. Sic btũs Frãciscus in p̃ncipio sue cõ
uersiõis ciuitatẽ relinquens securus ⁊ liber ꝑ
siluã quandã iter faciens obuiauit latronibꝰ
quos ĩmutauit dicẽs. Preco sum magni re-
gis quẽ liberũ dimiserũt. ¶ Quinto in subie-
ctione. Nã sicut xp̃s lz esset deꝰ ⁊ dñs oĩm vo
luit subijci parentibꝰ suis. Luce. ij. Descendit
cũ eis ⁊ venit Nazareth ⁊ erat subditꝰ illis.
Et paulꝰ. Nihil differt a seruo cũ sit dñs oĩz.
Sic btũs Frãciscus nõ tam p̄esse voluit ꝙ
subesse nec tam p̄cipere ꝙ parere. Uñ gene
ralis cedens officio guardianũ petijt. cuiꝰ vo
luntati ꝑ oĩa subiaceret. Etiã fratri cũ q̊ ibat
semꝑ obedientiã seruabat. ¶ Sexto in dispu-
tatiõe. Nã sicut xp̃us duodenarius in tẽplo
inuentꝰ fuit in medio doctoꝝ. Luce. ij. Inue-
nerunt eũ in tẽplo sedentẽ in medio doctoꝝ
audientẽ illos ⁊ interrogantẽ eos. Sic btũs
Frãciscus. xij. anno sue cõuersionis. Senis ĩ
terrogatus a quodã doctore theologie de q̃-
busdam q̃stionibus difficilibꝰ tanta clarita-
te doctrĩe diĩne sapiẽ patefecit archana vt ve
hementer ille stuperet. ¶ Septimo in vocatio
ne. Nã sicut xp̃us vocauit ap̄los de vanitati
bus seculi. vt habetur Joh. i. ⁊ Math. iiij. c.
Sic btũs Franciscus vocauit nutu ⁊ spũ dei
duodecim viros ad religionis euãgelice ob-
seruantiã. nõ vno momẽto sed vicissim. vt su
pra dictum est. ¶ Octauo in cõuersione. Nã
sicut xp̃us ostendit gl̃iam suã cõuertendo a-
quã in vinũ in nuptijs. vt đr Joh. ij. Sic bea
tus Franciscus cũ apud heremũ sancti Ur-
bani grauissime egrotaret. ⁊ vinũ postulassz.
allata a fratribꝰ suis aqua signoq3 crucis edi
to mox in vinũ cõuersa est. ad cuiꝰ gustũ ple
ne cõualuit et sanatus est. ¶ Nono in sanatio
ne. Nam sicut xp̃us descendens de monte sa
nauit leprosum tangẽs manuz eiꝰ. vt dicitur
Math. viij. Sic btũs Franciscus dũ equita
ret ꝑ planitiẽ Assisij obuiauit cuidã leproso
statimq3 de equo ꝓsiliẽs in oscula eiꝰ ruit ꝑe
cuniamq3 illi porrexit. Aliũ aũt a morbo quẽ
cancrum dicũt suo osculo sanauit. ¶ Decimo
in tẽptatione. Nam sicut xp̃us ieiunauit. xl.
diebꝰ ⁊ totidẽ noctibꝰ postea fuit a dyabolo
tẽptatus. Mat. iiij. Sic btũs Franciscꝰ post
ieiuniũ. xl. dierũ quod celebrauit a festo Epi
phanie vsq3 ad. xl. fuit tẽptatus a diabolo di
cente sibi existẽti in orõne. Nullꝰ est pctõr cui
penitẽti deꝰ nõ ĩdulgeat: sed nimis se affligẽ-
ti veniã denegat. Uir sanctꝰ hanc suggestiõez
vicit ꝑ sapiãm ⁊ discretionẽ. cognoscẽs ꝙ ꝑ
hoc volebat ip̃m a feruore abducere. i. Joh.
iiij. Nolite oĩ spiritui credere. sed ꝓbate sp̃us
si ex deo sunt. Etiã tẽptauit ip̃m de auaricia
qñ in via sacculũ plenũ denarijs reperit. sed
nullatenus accipere acquieuit. Tandem a so
cio molestatus aperiri iussit. ⁊ ecce serpens

inde exiliens cū ipso euanuit. Phil.iij. Oīa
arbitrat⁹ sum vt stercora. vt xp̄o lucrifacerē.
¶Undecimo in predicatione. Nam turbis ir
ruentib⁹ in iesum vt audirent verbū dei ipse
stabat secus stagnum genezareth ꝛ ascendit
in vnā nauez ꝛ docebat de nauicula turbas.
Lu.v. Sic btūs Franciscus dū semel Gaie-
te in maris littore predicaret turbis irruen-
tibus pre deuotione in vnā herentē littori na
uiculā ꝓsiliijt solus. que seipsam nulla ope lō
gius a terra ꝓtraxit. tādiu autem fixa in flu-
ctibus mansit. quousqꝫ vir sanctus turbis ex
pectantibus in littore p̄dicauit. Finito sermo
ne dataqꝫ bn̄dictōe populis nauicula ꝓprio
ductu ad locum suū remeauit. ¶Duodecimo
in multiplicatione. Nam xp̄s in deserto mul
tiplicauit panes q̄nqꝫ sibi oblatos vt ex illis
satiarent̄ q̄nqꝫ milia hoīm. vt dicit̄. Joh. vi.
Sic btūs Franciscus clam nauem quorūdā
mercatoꝝ conscendens cum socio paupere
elemosynā sibi diuinitus oblatā adeo multi
plicauit vt oībus in naui existentib⁹ p mē-
sem suffecerit alias nihil habētibus. ¶Deci-
motertio in receptione. Nam xp̄s libēter pec
catores recipiebat ꝛ cū eis mādūcabat. Un̄
pharisei murmurabant dicētes, q꞉ hic pecca-
tores recipit ꝛ mādūcat cū illis. Lu.xv. Sic
btūs Franciscus spū dei afflatus aduertens
quēdam ex fratribus suis nimietate abstinē
tie pene deficere. Unde tētatione diaboli fra
tri illi periculum īminebat. pius pastor licet
esset nox vocauit fratrem apposuit panem.
priorqꝫ comedit ꝛ ad manducādū fratrē illū
inuitauit. Unde vt dixit fratribus nō cibus:
sed caritas illum comedere coegit. etiam illū
militem cōuertit qui cum ad prandium voca
uit. vt sup̄ dictuz est. ¶Decimoquarto in orōo-
ne. Nam xp̄us docuit discipulos suos orare
dicēs. sic ergo orabitis. Pater noster qui es
in celis sanctificet̄ nomen tuū ꝛc̄. Math.vi
Sic btūs Franciscus rogantes fratres ora
re āmonuit dicens. Cuz orabitis dicite. Pa
ter noster qui es in celis sanctificet̄ nomen
tuum ꝛc̄. Et ad oēs ecclesias dicite. Ado-
ramus te xp̄e ꝛ benedicimus tibi: q꞉ per cru
cem tuā redemisti mundum, qđ illi obserua-
bant fideliter. ¶Quindecimo in perfectione.
Nam xp̄us legem euangelicam maxime per
fectionis tradidit discipulis suis dicens. No
lite possidere aurū neqꝫ argentuz neqꝫ pecu-
niam in zonis vestris. non peram in via: ne-
qꝫ duas tunicas: neqꝫ calciamenta: neqꝫ vir-
gam. Mat.x. Btūs Franciscus eandem re-
gulam tradidit fratribus suis. vt patet in re-
gula sua. Unde cum quidam fratres sui ver-
sus partes syrie transfretassent: quidam sa-
racenus pietate cōmotus pecuniā eis obtu-
lit p necessario victu. quibus recusantib⁹ mi-
nistrauit necessaria singula ꝛc̄. ¶Decimosex-
to in operatione. Nam xp̄s mittens discipu-
los suos in mundū dedit eis virtutē operan
di miracula. vt dicit̄. Mat.x. Qui etiam con
firmabat legem suaz multis miraculis. Un̄
dicit̄ Marc̄.i. Stupebant super doctrina ei⁹
Erat em̄ docēs quasi potestatē habēs. btūs
Franciscus regulam suā confirmauit multis
miraculis, vt p꞉z in legenda. p꞉z etiam ex vi-
sione diuina de micis quib⁹ pascebat fratres
suos ¶Septimodecimo in informatiōe. Nā
xp̄us informauit discipulos suos fugienduz
ocium ꝛ verba ociosa. De oīni em̄ verbo ocio
so qđ locuti fuerint hoīes reddent rōnem
in die iudicij ꝛc̄. Mat.xij. Btūs Franciscus
ocium docuit esse fugiendū. ꝛ rebellē carnez
ꝛ pigram disciplinis cōtinuis ꝛ fructuosis la
boribus domandā. crebris cedendam flagel
lis. ꝛ vili pabulo sustentādaz. Unde dixit vo
lo fratres meos laborare ꝛ exercitari ne ocio
dediti per illicita corde aut lingua vagentur.
Et sicut xp̄s non habuit lectū in quo dormi
ret: sed aut sup terrā aut asserem dormiebat
sicut in naui dormiuit qn̄ mare fuit tempe-
stuosum. Mat.viij. Sic btūs Franciscus su-
per nudam humū lassato corpusculo sedens
dormiebat. ligno vel lapide ad caput posito
¶Decimooctauo in correptione. Nam sicut
xp̄s corripuit discipulos suos inter quos or
ta fuit cōtentio quis eoꝝ videret̄ esse maior
dicens eis. Qui precessor est in vobis erit si
cut ministrator. Luce.xxij. ꝛ Mat.xx. Sic be
atus Franciscus hac de causa voluit vocari
fratres suos fratres minores ꝛ prelatos sui
ordinis dici ministros vt verbo euāgelij vte
ret̄ qđ obseruare ꝓmiserat. Cūqꝫ dn̄s Hosti
ensis q̄ postea fuit Gregorius nonus exq̄re
ret ab eo an sibi placeret ꝙ fratres sui ordi-
nis ꝓmouerent̄ ad eccl'iasticas dignitates.
Rn̄dit. dn̄e minores ideo dicti sunt ne p̄su-
mant fieri maiores ¶Decimonono in trāsfi-
guratione. Nā sicut xp̄s vt cōfortaret discipu
los suos in lege quam eis tradiderat on̄dit
gl'iam suā in transfiguratione corpis sui co-
rā eis. Mat.xvij. Sic btūs Francisc⁹ vt aīa-
ret fratres suos ad obseruantiā regule. rapt⁹
supra se in quodā secretissimo loco assumpt
tribus socijs fratribus suis, ꝛ in quoddā mi

randuȝ lumen totus absorptus: que circa se
⁊ filios suos futura erāt clare cōspexit. Post
hoc reuersus ad fratres ait. Cōfortamini in
dn̄o neqꝫ qꝛ pauci estis cōtristemini quia in
magnā multitudinē faciet vos crescere deus
sueqꝫ benedictiōis gr̄a multiplicater dilata⸗
bit. Uigesimo in deportatione. Nam sicut
xp̄s magno honore ⁊ laudibus venit hierl̄m
vbi receptus est cum gaudio. Mat. xxi. Sic
btūs Franciscus de loco nocerie Assisiū per
solēnes nūcios ad hoc assisinatis populi de⸗
uotione transmissos reductus est. Uigesi⸗
moprimo in honoratione. Nam sicut turba
strauit ramos arboꝝ ⁊ vestimenta sua in via
vt honorē dn̄o exhiberet. Joh. xij. Sic quidā
vir de assisio eruditus a dn̄o cū ꝑ ciuitatē ob
uiabat Francisco deponebat palliū sternebat
ipsius pedibus vestimentū dicens eū dignū
tali honore qui in ꝓximo ab om̄ibꝰ foret ma
gnifice honorādus. Uigesimosecūdo in cō
mendatione. Nam sicut xp̄us in cena cōmē
dauit gregē suū patri. vt dicit. Joh. xvij. Sic
btūs Franciscus anxio spū̄ precatus est dn̄ȝ
ꝓ filijs. cui rn̄sum est a dn̄o. Ego vocaui ser
uabo ⁊ pascam. ⁊ alijs excidentibꝰ alios sub
rogabo. ita vt si nati non fuerint faciaȝ illos
nasci. Et q̄ntiscūqꝫ fuerit impulsibus pauper
cula hec religio cōcussa salua semꝑ meo mu
nere permanebit. Uigesimotertio in cōfor
tatione Nam sicut xp̄s in orto orabat patrē.
⁊ apparuit ei angelus mira claritate confor⸗
tans eum. Luce. xxij. Sic btūs Franciscꝰ in
quodā nemore clamorosis gemitibꝰ diuinaȝ
ꝓ peccatoribꝰ interpellans clementiā. deplo
rans etiā quasi coram positā dn̄icam passio
nē visus est nocte orās manibus ad moduȝ
crucis ꝓtensis toto corpore subleuatus a ter
ra ⁊ nubecula quadā fulgente circūdatus vbi
incerta sibi ⁊ occulta diuine sapiētie reuelata
sunt quasi presagia quedā future exaltatiōis
Uigesimoquarto in exprobratione. Nam
sicut xp̄us in ciuitate hierl̄m in domo Anne
⁊ Cayphe multipliciter fuit derisus. Math.
xxvi. Sic beatus Franciscus in ꝑncipio sue
cōuersionis exiēs de fouea in qua aliquādiu
latuerat ⁊ abiecto pauore versus ciuitatem
Assisij viam aggressus est. Quem cuȝ ciues
cernerent facie squalidum ⁊ mente mutatuȝ
ac per hoc alienatum putarent a sensu luto
platearum ⁊ lapidibus impetebant ⁊ tanq̄
insano ⁊ dementi clamorosis vocibꝰ insulta
bant. sed vir dei tanq̄ surdus ꝑtransibat. pa⸗
ter aūt eius ꝑ tractū domi primo verbis dein

de verberibꝰ afflixit. Uigesimoq̄nto in fla⸗
gellatione. Nam sicut xp̄s fuit grauissime fla
gellatus in pretorio pilati. Joh. xviij. Sic be
atus Franciscus existens in domo cuiusdaȝ
cardinalis fuit atrociter a demonibus verbe
ratus. Uigesimosexto in deductione. Nam
sicut xp̄s fune ligato ad collū baiulans sibi
crucē deductus est ad locū supplicij vbi tamē
salutifera verba astātibus dixit. Joh. xix. Sic
btūs Franciscus spū̄s dei inflāmatus in pla
tea ciuitatis Assisij populo solēniter cōuoca
to cū multis fratribus quos secū adduxerat.
maiorē introiuit eccl'iam. funeqꝫ ad collū li⸗
gato. nuduȝ cū femoralibus solis in oculis
oīm se trahi precepit vsqꝫ ad lapidem in quo
malefactores plectendi ducebantur. Sup quē
conscendēs licet quartanarius esset ⁊ debilis
acerbi frigoris tēpore. cum multo vigore ani
mi predicauit. Uigesimoseptimo in crucifi
xione. Nam sicut xp̄s in monte caluarie cru⸗
cifixus fuit impressis in corpus eiꝰ q̇nqꝫ vul
neribꝰ. Joh. xix. Sic btūs Franciscus in mō
te aluerne ex visione crucifixi seraphici q̇nqꝫ
vulnera in corpus suum excepit. Uigesimo
octauo in nudatione. Nam sicut xp̄s nudus
in cruce remansit vsqꝫ ad mortem. Joh. xix.
Sic btūs Franciscus morti appropinquās
ad sanctā Mariaȝ de portiūcula portari se fe
cit. vbi super nudam humū in moduȝ crucis
se totum nuduȝ in spū̄s feruore ꝓstrauit. fa⸗
cieqꝫ leuata ad celum. ps̄. illū. Uoce mea ad
dn̄m clamaui ⁊c. vsqꝫ. Me expectāt iusti do
nec retribuas mihi: orando dixit. sicqꝫ expi⸗
rauit. Uigesimonono in penetratione. Naȝ
sicut xp̄s ianuis clausis ad discipulos intra⸗
uit. eosqꝫ salutauit. ⁊ bn̄dixit. Joh. xx Sic be
atus Franciscus in arelatēsi capitulo cui in
terfuit sanctus Anthoniꝰ de padua mira dei
virtute visibilis apparuit in aere subleuatus
extensis velut in cruce manibꝰ bn̄dicens fra
tres. Nouuȝ miraculi genus ⁊c. Trigesimo
in apparitione. Naȝ sicut xp̄s descēdit in ho
spitiuȝ emaus in forma peregrini vbi ad mē
sam cū duobꝰ discipulis sedit. Luc. xxiiij. Sic
btūs Frāciscus in die pasce cū morā faceret
in heremitorio quodaȝ valde secreto memor
illius qui discipulis eūtibꝰ in emaus ip̄o die
in specie peregrini apparuit a suis fratribꝰ vt
peregrinus ⁊ pauper elemosynā petijt. Quā
cū accepisset humiliter sacris eos informauit
eloquijs q̄ transeuntes per mundi desertuȝ
tanq̄ peregrini ⁊ aduene veriqꝫ hebrei pasca
dn̄i. i. transitū ex hoc mundo ad p̄rem in pau

pertate spūs ɔtinue celebrarēt. Propter qd̓ mira consolatione spūs repleti sunt fratres.

¶ **Decimo in christo iesu va**let noua creatura.s.btūs Franciscus ratione sublimationis. Eius em̄ gloria fuit preostensa quadrupliciter. ¶ Primo in sede sublimi vidit em̄ quidam frater socius beati Francisci sedem vnam in celo ceteris digniorez preciosis ornatam lapidibus. ꝛ om̄i gloria refulgētem cui dictuz est. Sedes ista humili seruatᷣ Francisco. ¶ Secundo in stella vidit em̄ quidam socius eius animā illam sanctissimam sub stelle prefulgide a candida subuectaz nubecula. sup aquas multas in celum recto tramite sursum ferri. ¶ Tertio in luna plena. Vidit em̄ quidam socius eius animā illam sanctissimam instar lune plene valde lucide in celum attolli. diuersis circūdatam fulgoribus. ¶ Quarto in sole refulgente. Vidit em̄ q̇daz socius animā illam sanctissimā in specie solis quē duodecim lucidissimi radij circundabant. Ideo dicitᷣ. Eccl'. li. Quasi stella matutina in medio nebule: ꝛ quasi luna plena in diebus suis lucet: ꝛ quasi sol refulgēs. sic iste effulsit in templo dei. Et Job. xxxi. Vidi solē cum fulgeret ꝛ lunam incedentē clare: ꝛ letatus suz in abscōdito. Ecce quomodo in xp̄o iesu valet noua creatura. s. btūs Franciscus. hic per gratiā. tandē p gloriam. Amen.

¶ In festo scti Luce euāgeliste. Sermo. lvi.

Dignus est operarius mercede. Luce. x. ꝛ in euangelio p̄sentis solēnitatis. btūs Paul' apl's. i. Cor. iij. dicit sic. Unusquisqꝫ ppriā mercedē accipiet ƀm pprīū laborem. Sup quo talē moueo qōnē. vtrū btūs lucas ƀm sui v̓tuosaz operationē meruerit vite eter glificationē. ad istā qōnē rn̄dent duo doctores noui testi. ¶ Prim' est Matheus. xx. dicēs. Voca operarios ꝛ redde illis mercedez suam. ¶ Secūdus est Paulus. Ro. iiij. dicēs Et q̇ operatᷣ merces nō imputatᷣ ƀm grām ꝫ ƀm debitum. ¶ Sciendū ꝙ circa meritū vite eterne. ponit sctūs Tho. p̄ma secūde. q. cxv. cōclusiones q̄ttuor valde necessarias. ¶ Prima cōclusio est. Homo inquātū per ppriam voluntatē cooperatᷣ grē dei sibi infuse meretᷣ a deo mercedē sui laboris ꝛ operis. Patet. qꝛ meritū ꝛ merces ad idē referuntᷣ. Id em̄ merces dicitᷣ qd̓ alicui recōpensatᷣ p retributiōe operis vel laboris quasi quoddā preciū ipsiꝰ. Unde sicut reddere iustū precium p re accepta ab aliquo est opus iusticie. ita etiaz recōpensare mercedē opis vel laboris est act' iusticie. Iusticia aūt est equalitas quedā. vt dꝛ v. ethi. Ideo simpliciter est iusticia inter eos quoꝝ est simpliciter equalitas eoꝝ vero quorū nō est simpliciter equalitas nō est simpliciter iusticia: sed quidaz modus iusticie. sicut est quoddam ius paternū vel dn̄atiuū. vt ibidem dicitᷣ. Et ideo in his in q̇bus est simpliciter iustū ē etiā simpl'r rō meriti ꝛ mercedis In q̇b' āt ē ƀm q̇d iustū: ē rō meriti ƀz q̇d. in q̄tū ibi saluatᷣ rō iusticie. Sic ei fili' meretᷣ aliq̇d a patre ꝛ seru' a dn̄o. Manifestum est aūt ꝙ inter deum ꝛ hoīem est maxima ineqūlitas. In infinitū em̄ distant ꝛ totuz bonum hoīs est a deo. Unde nō ē iusticia ƀm oīmodam equalitatē ꝫ ƀm pportionē quādaz. in quātū. s. vterqꝫ operatᷣ ƀm modū suuz. Modus aūt ꝛ mēsura humane virtutis est a deo Et ideo meritū hoīs apud deū esse non pōt nisi presupposita diuina ordinatiōe. s. vt hō id cōsequatᷣ a deo per suam operationē quasi mercedē ad qd̓ deus ei v̓tutē operādi dedit per liberum arbitrium sic res naturales hoc consequūtur per proprios motus ꝛ operationes ad qd̓ a deo sunt ordinate. Unde Jeremie. xxi. dicitᷣ. Et merces operi tuo. scilicet si dei ordinationez impleueris. ¶ Secūda cōclusio est. Nemo sine gratia dei potest mereri vitam eternam. Patet. quia homo potest considerari ƀm duplicem statum. scilicet ƀm statum nature integre qualis fuit in Adam ante peccatū. ꝛ sic nō potest mereri absqꝫ grā vitā eternā. s. p pura naturalia. rō est: qꝛ meritum hoīs dependet ex preordinatione diuina. Actus autem cuiuscunqꝫ rei non ordinatur diuinitus ad aliquid excedens proportionem virtutis que est principium actus. Hoc enim est ex institutione diuine puidencie vt nihil agat vltra suam virtutem. Vita autem eterna est quoddam bonum excedens proportionem nature create qꝛ etiaz excedit cognitionē ꝛ desideriuz ei'. ƀm illud i. Cor. ij. Nec oculus vidit nec auris audiuit nec in cor hominis ascendit. Ideo nulla creatura est sufficiens principium actus meritorij vite eterne nisi addatur aliquid supernaturalez diuinum quod cōmuniter gratia dicitur. ¶ Secundo potest considerari homo ƀm statum nature corrupte. sicut est in nobis ante reparationem gratie. ꝛ sic dico ꝙ nemo sine

gratia potest mereri vitam eternā ꝓpter impedimentum peccati. Cum em̄ peccatū sit q̄dam dei offensa excludens a vita eterna. nullus in statu peccati existens vitā eternā pōt mereri: nisi pri⁹ deo recōcilietur dimisso peccato. quod fit per gratiam. Ro. vi. Gratia dei vita eterna. Ex quo infringunt̄ octo errores qui notantur in clementinis de hereticis. c. ad nostrā. Primus est ꝙ homo in vita presenti tantū ꝛ talem ꝑfectionis gradū potest acquirere ꝙ reddetur penitus impeccabilis. ꝛ amplius in gratia ꝓficere nō valebit. Naꝫ vt dicunt. Si q̄s in gratia semper posset ꝓficere. tunc posset aliquis perfectior xp̄o inueniri. Secūdus est ꝙ nō oportet hoīem ieiunare aut orare postq̄ȝ gradū perfectionis huius fuerit assequutus. quia tunc sensualitas est tam ꝑfecte spiritui ꝛ rōni subiecta. ꝙ homo potest libere corpori suo cōcedere quicq̄d ei placet ꝛ libet. Tertius est ꝙ illi q̄ sunt in predicto gradu ꝑfectionis ꝛ spiritu libertatis non sunt subiecti alicui obedientie humane. nec tenentur ad aliqua p̄cepta ecclesie. quia vt asserunt vbi spūs dn̄i ibi libertas. Quartus est ꝙ homo in vita presenti tantam beatitudinem posset assequi ƀm oēm gradū ꝑfectionis sicut eam obtinebit in vita beata.

Quintus est ꝙ q̄libꝫ intellectualis natura in se est ita beata ꝙ non indiget lumine glorie ipsam eleuante ad deū videndum ꝛ eo beate fruendum. Sextus est ꝙ exercere se in actibus virtutū est actus homīs imperfecti. ꝛ ꝙ perfecta vita licentiat a se virtutes ꝛc̄. Septimus est ꝙ mulieris osculum cuꝫ ad hoc nō inclinet natura est mortale peccatuꝫ. Actus autē carnalis cū ad hoc natura inclinet nullum pctm̄ est. ꝛ maxime cū taleꝫ actū exercens de hoc temptatur. Octauus est ꝙ in eleuatiōe corporis dn̄i nostri Jesu xp̄i nō debet talis assurgere. nec ei reuerentiaꝫ exhibere asserentes ꝙ esset quid imꝑfectionis si quis a puritate ꝛ altitudine sue cōtemplationis tm̄ descenderet. ꝙ circa mysteriuꝫ seu sacramentum eucharistie: aut circa passionem humanitatis xp̄i aliqua cogitaret hec ibi.

Tertia conclusio est. homo in gr̄a constitutus pōt mereri vitam eternaꝫ de condigno. Opus em̄ meritoriū homīs cōsideratur dupliciter. Vno mō ƀm ꝙ ꝓcedit ex libero arbitrio ꝛ ƀm substantiaꝫ opis. ꝛ sic nō pōt ibi esse cōdignitas ꝓpter maximā inequalitatē. sed est ibi congruitas ꝓpter quandā equalitatem ꝓportionis. Videt̄ em̄ cōgruū vt hoī operanti ƀm suā virtuteꝫ. deus recōpenset ƀm excellentiā sue virtutis. Alio mō ƀm ꝙ ꝓcedit ex gr̄a spūssancti. ꝛ sic est meritorium vite eterne de cōdigno. Sic em̄ valor meriti attēditur ƀm virtutē spūssancti mouentis nos in vitā eternā. ƀm illō Joh. iiij. Fiet in eo fons aque salientis in vitā eternā. Attendit̄ etiā p̄cium opis ƀm cōdignitatē gr̄e ꝑ quam homo cōsors factus diuine nature adoptatur i filiū dei cui debet̄ hereditas ex ipso iure adoptionis ƀm illud Ro. viij. Si filij ꝛ heredes. Est em̄ spūssanctus pign⁹ hereditatis nr̄e. ij Cor. i. Quarta conclusio gr̄a in nobis est p̄ncipium meriti ꝛ mercedis principalius ꝑ charitatē q̄ȝ per alias virtutes. Actus em̄ humanus habet rōnem merēdi ex duob⁹. Primo quidē ꝛ p̄ncipaliter ex diuina ordinatōe. ƀm ꝙ act⁹ dicit̄ esse meritorius illius hōi ad qō hō diuinitus ordinatur. vt dicit p̄ma conclusio. Secūdo vero ex parte liberi arbitrij. scꝫ inquātuꝫ hō habꝫ p̄ ceteris creaturis vt ꝑ se agat volūtarie agens. Et q̄tum ad vtrūq; p̄ncipalitas meriti penes charitatē ꝯsistit ꝓpter duo. Primo q: vita eterna in dei fruitione consistit. Joh. xvij. Hec est vita eterna vt cognoscant ꝛc̄. Motus aūt humane mentis ad fruitioneꝫ diuini boni est ꝓprius act⁹ charitatis. ꝑ quā oīs act⁹ aliarū virtutū ordinantur in hūc finē. ƀm ꝙ alie virtutes imperantur a charitate. ideo meritū vite eterne p̄mo ꝑtinet ad charitatē ad alias autē virtutes scd̄ario ƀm ꝙ earū act⁹ a charitate īꝑant̄. Joh. xiiij. Si q̄s diligit me diliget̄ a p̄re meo ꝛ ego diligā euꝫ ꝛ manifestabo ei meipsum. Scd̄o q: illō qō ex amore facim⁹ maxīe voluntarie facim⁹. Vn̄ etiā ƀm ꝙ ad rōneꝫ meriti req̄ritur ꝙ sit voluntariū p̄ncipaliter meritū charitati attribuit̄. Fidei em̄ act⁹ non est meritori⁹ nisi fides ꝑ dilectionē opet̄. vt dicit̄ Gal. v. Silr̄ act⁹ patiētie ꝛ fortitudīs nō est meritori⁹ nisi q̄s ex charitate hec opetur. ƀm illud. i. Cor. xiij. Si tradidero corp⁹ meū ita vt ardeā charitatē aūt nō hūero. nihil mihi ꝓdest hec Tho. Btūs Lucas maxīa floruit charitate quadrupl'r. Primo q̄a fuit plen⁹ spūscō. vt dicit Hiero. in ꝓlogo sup Lucam. Qui semīat in eo charitatē. ƀm illud Ro. v. Charitas dei diffusa est in cordib⁹ nr̄is ꝑ spiritūscm̄ q̄ dat⁹ est nobis. Scd̄o q: ardēti desiderio sociabat̄ xp̄o ꝑegrino. ƀm Greg. Vn̄ Luce. xxiiij. dicit̄. Nonne cor nostrū ardens erat in nobis dum loqueret̄ nobis in via et aperiret nobis scripturas. Tertio quia obse

quium charitatis in xp̄o in via exhibuit. ẜm
Greg. cum dixit. Mane nobiscum dn̄e qm̄
aduesperascit ⁊c̄. Luce xxiiij. Quarto quia
gaudiū ceteris discipulis pre tristicia ⁊ timo
re in cenaculo clausis retulit. ẜm Grego. Et
surgentes eadem hora regressi sunt hierusa-
lem ⁊c̄. vsq3 ibi regressi sunt hierl'm ⁊c̄. ⁊ vsq3
in fractione panis. Cum em̄ sacramentū do
minici corporis ⁊ sanguinis sit mysteriū ma
xime charitatis quo xp̄s coīcauit post resur
rectionem suā Lucam ⁊ Cleopham. signum
est ꝙ hij duo discipuli ardebant summa cha
ritate. ꝑ quos charitas dei ⁊ ꝓximi designa-
tur. Vn̄ meruerūt videre xp̄m iam in carne
glorificatū. Jō dr̄. Dignꝰ est oparīꝰ mercede.

Dignus est operarius mercede.

- Supernorum.
- Angelorum.
- Prophetarum.
- Apostolorum.
- Occisorum.
- Doctorum.
- Immaculatorum.

Primo dignus est operarius

s. beatus Lucas. mercede Supernorū.
Sciendum ꝙ potissimū in lege noui testa-
menti est gr̄a spūssancti. q̄ datur per fidē xp̄i
Et ideo ꝓncipaliter lex noua est ipsa gratia
spūssancti que datur xp̄i fidelibus. Ro. iiij.
Vbi est gloriatio tua: exclusa est ꝑ quā legē.
Factorꝝ: nō. sed per legem fidei. Ipsam eniz
fidei gratiam legem appellat. Et expressius
Ro. viij. dicitur. Lex spūs vite in xp̄o Jesu
liberauit me a lege peccati ⁊ mortis. Vn̄ au
gustinꝰ dicit in libro de spū ⁊ littera. ꝙ sicut
lex factorꝝ fuit in tabulis lapideis. Ita lex fi
dei scripta est in cordibus fidelium. Et ibidē
dicit. Sunt leges dei ab ipso deo scripte ī cor
dibus ipsa p̄ntia spūssancti. Habet tamē lex
noua quedam q̄ sunt dispositiua ad gratiam
spūssancti ⁊ ad vsum huius gratie pertinētia
que sunt quasi secūdaria in lege noua. de qui
bus instirui oportuit fideles xp̄i tā circa cre
denda q̄ circa agēda. Ro. i. Non em̄ erubes
co euangelium. Virtus em̄ dei est in salutez
omni credēti. ꝓpterea necessariū fuit vt chri
stus eligeret quosdam q̄ euangelium cōscri-
berent: q̄tum ad ea q̄ pertinent ad gr̄am spi
ritussancti. vel sicut dispositiua q̄tum quidē
ad intellectū per fidē per quam dat̄ gr̄a spiri
tussancti: sicut pertinentia ad diuinitatem et
humanitatem xp̄i. q̄tum vero ad voluntatē:
sicut pertinentia ad contemptum mundi. per
quem hō fit capax gratie spiritussancti. quaz
mundus. id est mundi amatores capere nō
potest. Johan. xiiij. Vel sicut ordinantia hu-
ius gratie vsum qui est in operibus virtutuz
ad que multipliciter scriptura noui testamē-
ti exhortatur. Inter ceteros autez ad hoc mi
nisterium electos. s. beatus Lucas assump-
tus est qui fuit vnus de septuagintaduobus
discipulis quos christus immediate genuit
in esse fidei. vt Greg. dicit. Et ecclesia appro
bat dum hodie legit euangelium. Luce x. ca.
Designauit dominꝰ ⁊ alios septuagītaduos
discipulos. ⁊ misit illos binos ante faciē suaz
in omnem ciuitatem ⁊ lo. quo. et ip. ven. Cō
uenienter autem ad christi euangelium con-
scribendū assumptus est. qr Lucas interpre
tatur consurgens vel eleuans vel lux. Ipse
enim consurrexit ab amore mundi omnia tē
poralia relinquendo: eleuauit se in amorē dei
cum a christo fuit electus. vt de eo dicatur il-
lud Ecc̄. xv. c. Elegit eum ex omni carne ⁊ de
dit illi cor ad precepta ⁊ legem vite ⁊ discipli
ne docere Jacob testamentum. ⁊ iudicia sua
israel. ꝓpter quod fuit lux mundi eo ꝙ mun
dum illuminauerit vniuersuz. Mathei. v. c.
Vos estis lux mundi. Lux autez mundi est
sol qui habet in situ sublimitatem. Ecc̄. xxvi.
Sol oriens in mūdo in altissimis dei. In as-
pectu delectabilitatem. Ecclesiastes. xi. Dul-
ce lumen ⁊ delectabile est oculis videre solē.
In motu velocitatem. ij. Esdre. iiij. ca. Ma-
gna est terra ⁊ excelsum est celū. ⁊ velox cur-
sus solis. In effectu vtilitatem. quia ẜm phi
losophum. homo generat hominē ⁊ sol. Sic
beatus Lucas habuīt sublimitatez per cele-
stium contemplationem. Luce. xi Beati ocu
li qui vident que vos videtis ⁊c̄. Delectabili
tatem per dulcem conuersationem. Juxta il-
lud. Nostra conuersatio in celis est. Veloci-
tatem per feruentem predicationem qui per
totam Syriam verbuz dei predicauit. vbi q̄
plurimos populos ad fidē xp̄i cōuertit. Vti-
litatem per euangelij cōscriptionē. quod qui
dem est autenticum quattuor modis. Pri-
mo patris eterni preordinatione. Jere. xxxi.
Ecce dies veniunt dicit dn̄s. ⁊ feriā domui
israel ⁊ domui Juda fedus nouū. nō ẜm pa-
ctum quod pepigi cum patribus eorum ⁊c̄.
Sed hoc erit pactum quod feriam cū domo
israel. Post dies illos dicit dominꝰ. dabo le-
gem meam in visceribus eorum. vbi loquitur
de doctrina euangelica. Secundo filij super

ni corroboratione. Luce. xxi. Celum ꝛ terra transibunt. verba autem mea non transibūt. quoniam vsqꝫ in finem seculi sunt duratura. Math. xxiiij. Predicabitur euangelium hoc regni in vniuerso orbe. ꝛ tunc veniet consummatio. Nam predicatio euangelij xp̄i potest intelligi duobus modis. Uno modo quātuꝫ ad diuulgationeꝫ noticie xp̄i. ꝛ sic predicatū fuit euangelium in vniuerso orbe etiam tēpore apostolorum. vt Crisostomus dicit. et ſm hoc quod additur ꝛ tunc erit consummatio. intelligitur de destructione Hierusalem. de qua tunc ad litteraꝫ loquebatur. Alio modo potest intelligi predicatio euangelij in vniuerso orbe cum pleno affectu ita scꝫ ꝙ in qualibet gente fundetur ecclesia. quod quideꝫ erit post persecutionem antixp̄i. Sicut Augustinus dicit in epistola ad Esichium. Nondum est predicatum euangelium in vniuerso orbe sed hoc facto veniet consummatio mundi.

¶ Tertio spiritussancti inspiratione. Unde Hierony. in prologo super Lucam dicit. Sācto instigāte spiritu in achaia hoc scripsit euangelium. ¶ Quarto ecclesie xp̄i approbatione qui iussit illud legi p omnes ecclesias. Or ergo beatus Lucas fuit operari⁹ xp̄i missus ab eo in messem suā. Jdeo dignus est remunerari mercede supernoꝝ. s. beatifica visione patris ꝛ filij ꝛ spiritussancti. ꝛ gaudijs oīum beatorum.

¶ Secundo dignus est operarius.

s. beatus Lucas mercede Angelorū. Unde Apoc. xiiij. dicitur. Uidi alterū angelum volantem p mediū celum habentē euangelium eternū vt euangelizaret sedentib⁹ sup terram ꝛ super omnē gentem ꝛ tribum ꝛ linguaꝫ ꝛ pp̄l'm dicēs voce magna. Timete deū ꝛ date illi honorem qꝛ venit hora iudicij ei⁹. Et adorate eū qui fecit celuꝫ ꝛ terrā: mare ꝛ oīa que in eis sunt. ꝛ fontes aquarū. hec ibi. ¶ Jste eñ angelus fuit beatus Lucas. quia sicut in angelo tanꝗ in speculo relucent archana diuine sapientie. Sic in beato Luca relucent sacramēta fidei catholice. Uere eñ dicitur angelus ꝓpter quattuor ¶ Primo ratōe reuelationis. Nam vt dicit Dyo iiij. ca. Cele. hierar. diuina debent ferri ad homīes mediātibus angelis. Unde lex vetus data fuit per angelos in manu mediatoris. Gal. iij Et stephanus dicit Act. vij. Accepistis legem in manu mediatoris. Licet eñ sol⁹ ꝑncipis sit sua auctoritate legeꝫ instituere. tñ q̄nqꝫ legē institutā p alios ꝓmulgat. Et ita de⁹ sua auctoritate legē instituit. sed p angelos promulgauit. ita etiā vt ordine quodaꝫ doctrina xp̄i ad omēs ꝑueniret: ipse discipulos suos īmediate docuit. qui postmodū alios ṽbo ꝛ scripto docuerunt. Prouer. ix. Misit ancillas suas ꝓuocare ad arcē. Jdeo beat⁹ Lucas q̄ legem xp̄i nobis ṽbo ꝛ scripto tradidit. est velut angelus medi⁹ inter deum ꝛ nos. ſm illud Malach. ij. Legē xp̄i. s. requirūt ex ore ei⁹ qꝛ angelus dñi exercituū est. ¶ Scd̄o rōe annūciationis Nā vt dicit Dyo. iiij. ca. cele. hierar. Diuinū iesu benignitatis mysteriū. angeli ꝑmuꝫ edocti sūt. postea p ipsos ad nos cognitionis gr̄a transiuit. ¶ Sic ergo diuinissimus Gabriel Zachariā quidē docebat ꝓphaꝫ eē futurū ex ipso. Mariā aūt quō in ipsa fieret thearchicū ineffabilis dei formatiōis mysterium. Sicut aūt solus angelus virgini hec sacramēta annūciauit. sic solus Lucas hec mysteria nobis reuelauit. Uñ Hiero. in ꝓlogo sup Lucā dicit sic De hinc in ꝑncipio euangelij sui Johis natiuitate ꝑsumpta cui euangeliū scriberet. ꝛ in quo electus indicaret. cōtestans in se cōpleta esse q̄ essent ab alijs inchoata ꝛc̄. Tertio rōne cognitiōis. Nā corpus xp̄i est panis angeloꝝ. ps. Panē angelorum mādūcauit hō. quoꝝ beatitudo est in plena degustatiōe ipsius p beatificā cognitionem. Sic beat⁹ Lucas velut angelus degustauit ꝑmo hūc panē in quo plene cognouit sacramentū dñice resurrectionis. Luc. xxiiij. Cognouerūt dñm in fractiōe panis ¶ Quarto rōne inuitatiōis. Uñ Apoc. xix. dicit. Uidi vnū angelum stantē in sole ꝛ clamauit voce magna oībus auibus q̄ volant p medium celū dicens. Uenite ꝛ cōgregamini ad cenā dei magnā ꝛc̄. Jste angelus est btūs Lucas q̄ stat in sole. i. in plena ꝛ ꝑfecta cognitiōe sacramēti eucharistie sup omēs euāgelistas qꝛ sacramētum eucharistie in quo fuit summa benignitas demonstrata. diligentissime ī suo euāgelio patefecit. ideo dignus fuit pasci tali pane velut mercede angelorum.

¶ Tertio dignus est operarius

mercede Prophetarum. ¶ Sciendū ꝙ ꝓphete assimilant btm̄ Lucā quattuor ¶ Primo euangeliste. Uñ Esa. xli. dr̄. Prim⁹ ad syō dicet Ecce assum. ꝛ hier'lm euāgelistam dabo. Recte btūs Lucas fuit euangelista q̄ opus euāgeliste ꝯpleuit ij Thimo. iiij. Tu vero vigila in oībus labora. Opus fac euangeliste.

Qd̃ quidẽ est euangelium p̃dicare. Esa. xl. c. Super montẽ excelsum ascende tu q̃ euangelizas syon. Exalta in fortitudine vocẽ tuã q̃ euangelizas hierl'm. Exalta noli timere. Dic ciuitatibꝰ iude. Ecce deus vester ꝛc̃. Opꝰ euangeliste est euangeliũ scribere. Opus euangeliste est ẽm euangeliũ viuere. Beatus Lucas euangeliũ p̃dicauit in Syria, in Anthiochia. in Alexandria. Unde fuit ep̃s alexãdrinus euangeliũ scripsit. Scd̃z euangelia vixit imitatꝰ xp̃m. q̃ cepit facere ꝛ postea docere. Act. i. Secũdo assimilatur boui. Ezechie. i. Facies bouis a sinistris ipsorũ quattuor. Et Apoca. iiij. Secũdum aĩal simile vitulo. Inter cetera sancta aĩalia btũs Lucas p boueꝫ siue vitulũ designat. Bos em̃ q̃ntum ad q̃ttuor cõmendatur. Primo q̃ntum ad sacrificiũ quia deo in sacrificiũ in tẽplo imolabat. Sic btũs Lucas. dr̃ bos rõne sacrificij. qꝛ circa tẽplum semp imoratus fuit. ꝛ in p̃ncipio sui euangelij. agendo de Zacharie imolatiõe. p̃cursoris in tẽplo annũciatione ꝛ Marie in templo purificatione. In medio agendo de xp̃o duodẽne in tẽplo remanẽte. ꝛ postmoduꝫ in templo p̃dicante. In fine p discipulos dñi in tẽplo laudantes cõsũmando. Secũdo bos cõmendat quo ad incessum qꝛ nõ saltãdo vadit. sed mature incedit. Unde Greg. sup illõ Ezech. i. Planta pedis quasi planta pedis vituli. dicit. s. mature incedens. fortis ꝛ diuisa. Sic btũs Lucas in suo euãgelio incessit mature introducẽdo p̃cursoreꝫ regis. postea cõceptionẽ regis. De cõceptiõe p̃cessit ad natiuitateꝫ de natiuitate ad infantiã. de infantia ad pueritiã. de pueritia ad iuuentutẽ. deinde ad suã cõsummationẽ. Incessit fortiter. quia alij euangeliste fortiter inceperunt sed nõ fortiter finierũt. quia Matheus ꝛ Johes nihil agunt de ascensione. Marcus nihil de iudiciaria p̃tãte Lucas aũt omĩa ista p̃sequitur. Incessit diuisim. qꝛ narrationeꝫ p̃cursoris et regis nõ cõmiscuit. sed diuisim posuit. Agẽs em̃ de annunciatione p̃cursoris accedit ad annũciationẽ regis. Agens de natiuitate p̃cursoris. accedit ad natiuitatẽ regis. Agens de predicatione p̃cursoris. accedit ad predicationẽ regis. Tertio bos cõmendatur quãtum ad mansuetudinem. qꝛ iugo pressus stimulo agitatus. clamoribꝰ lacessitus nõ murmurat. nõ reclamat. Sic beatꝰ Lucas p̃ssus iugo p̃nĩe. agitatꝰ stimulo p̃secutiõis tyrãnice. lacessitus clamoribꝰ iniurie nõ murmurauit. sed patientiã seruauit. ẽm illud. Nõ murmur resonat nõ q̃rimonia ꝛc̃. Quarto bos cõmendatur q̃ntum ad laborem ꝛ vtilitateꝫ. Est enim aĩal valde laboriosum ꝛ vtile. Sic beatus Lucas fuit laboriosus ꝛ vtilis describendo viã ꝛ formã p̃ueniendi ad vitaꝫ eternam. Est em̃ liber suus. s. euangelij. de q̃ dicit Ezech. ij. Liber erat scriptus intus ꝛ foris. ꝛ scripte erant in eo lamẽtationes. ꝛ carmen. ꝛ ve. Hic liber euangelij btĩ Luce ẽ scriptus intus p p̃fundi mysterij occultationeꝫ ꝛ foris p hystorie aptionem. in quo cõtinet lamentum passionis, carmen resurrectionis. ꝛ ve eterne dãnationis. vt pꝫ. xi. ca. vbi m̃lta ve ponũtur. Tertio assimilat medico. Und̃ Coll. iiij. dicitur. Salutat vos Lucas medicus charissimus. Recte em̃ fuit medicus. de quo Ezech. xlvij. dicit. Erunt fructus eius ĩ cibum: ꝛ folia in medicinã. quia in euangelio suo ponit vnguẽta p̃ciosa ꝛ suauia que sunt exẽpla peccatoꝝ cõuersoꝝ. sicut de Magdalena. de Matheo publicano. de filio p̃digo. de publicano, de Zacheo. de latrone cõuerso. Ideo Hiero. in p̃logo sup actus apostolorũ dicit. Lucam ita diuina subsecuta est gr̃a vt nõ solum corporibus: sed etiã aĩabus eiꝰ p̃ficeret medicina. Et Ecc̃. xxv. Unguentariꝰ faciet pigmenta suauitatis. ꝛ vnctiones faciet sanitatis. Quarto assimilatur fluuio ẽm illud Ecc̃. xxxiiij. Ego quasi fluuius dorix. Exiui de p̃adiso dei mei. Dorix interp̃tatur medicamentũ. ꝛ signat q̃ euangeliũ btĩ Luce est splendidũ ꝛ medicinale lum̃ie fidei. ꝛ medicina charitatis. Uñ sicut Naamã syrus mundatꝰ fuit a lepra in fluuio. vt dr̃. iiij. Reg. v. c. Sic Lucas docet in euãgelio suo qualit̃ peccator dꝫ curari a lepra. s. inobediẽtie que fuit Symonis. Luc. vij. Sup̃bie ꝛ ingratitudĩs. scꝫ decem leprosorum. Luce. vij. Et sic pꝫ ꝛc̃.

Quarto dignus est operarius. s. btũs Lucas mercede ap̃lorũ.

Unde in sermone qui legitur de eo in ecclesia dicit sic. Lucas inter angeloꝝ ꝛ apostolorum choros atq̃ candentia virginũ lilia. ꝛ imarcessibiles martyrũ rosarum flores corruscat. Ipse em̃ corruscat inter ap̃los quattuor modis. Primo rõne euangelice narratõis. Cũ em̃ btũs Lucas nõ fuerit in oĩbus actibus ꝛ miraculis xp̃i suũ euangeliũ scripsit. ẽm quod apostoli qui p̃sentes fuerant sibi intimauerũt ꝛ retulerũt. sicut ip̃e in p̃logo suo insinuat dicens. Sicut tradiderũt nobis q̃ ab initio ipsi viderũt ꝛ mĩstri fuerũt sermonis. Uisum est

⁊ mihi assequuto a principio omĩa diligẽter ex ordine tibi scribere optime Theophile. vt cognoscas eorum verboꝝ. de quibus erudit⁹ es veritatem. ¶ Secũdo rõne apostolice operationis. Nam actus apostoloꝝ cõscripsit vt animaret nostram operatiuam ad meritoriã actionem ostendendo qualiter apostoli fuerũt fortes ad bene operãdum. ⁊ ad quodlibꝫ aduersum sustinẽdum. Unde Hieroñ. in ꝓlogo super Lucam dicit. Cui Luce non immerito etiam scribendoꝝ apostoloꝝ actuũ potestas in ministeriũ datur. ꝙ legẽtibus ac requirentib⁹ deum breui volui sermone comprehẽdere ꝙ̃ ꝓlixius aliquid fastidiẽtib⁹ ꝑdidisse.

¶ Tertio rõne lucide apparitionis. Nam ei⁹ euangeliũ preclare approbat btũs Paulus quãdo ad cõfirmationem dictoꝝ suoꝝ Luce euangeliũ adducit. Unde Hieroñ. lib. de viris illustribus dicit. Quidam suspicantur quotienscũqꝫ Paulus in epistolis suis dicit. ſm euãgeliũ meũ. de luce significare volumiẽ qꝛ ipse dicit. ij. Coꝛ. viij. Misimus fratrẽ nostrum scilicet Lucam. ſm glo. cuius laus est in euangelio per omnes ecclesias. Etiam vt Hieroñ super ep̄la ad Heb. in ꝓlogo dicit. Hanc epistolam fert apostolus ad hebreos conscriptã hebraica lingua misisse cuius sensum ⁊ ordinẽ retinens. Lucas euangelista post excessum beati Pauli ap̄li greco sermone composuit. ¶ Quarto rõne fidelis associationis. Nam Paulo in omĩbus tribulationibus semꝑ adhesit ⁊ ab eo nunq̃ discedens eidem in predicationis subsidiũ fuit. ij. Thi. iiij. Lucas est mecum solus. In hoc ꝙ dicit mecum. scilicet tanq̃ adiutor ⁊ defensor. Notatur qualiter sibi subsidium prestitit. in hoc ꝙ dicit solus. notat̃ ꝙ̃ constanter eidẽ adhesit. ij. Coꝛ. viij. Ordinat⁹ est. s. Lucas ab ecclesijs comes peregrinatiõis nostre in hanc grãm que ministrat̃ a nobis ad dñi gl̃iam ⁊ destinatã voluntatem nostram.

¶ Quinto dignus est operarius. s. btũs Lucas mercede occisorum. Unde in sermone q̃ legit̃ de eo per om̃es ecclesias dicit̃ sic. Martyriũ suo corpori assiduis lamentationibus crebrisqꝫ vigilijs mẽbra sua macerãs ipse induxit. Xp̄s em̃ elegit lxxij. discipulos qꝛ deus accepit de spũ Moysi. ⁊ dedit septuaginta duobus viris qui regerent populum cum Moyse. vt dicitur Nume. xi. Etiam septuagintaduas palmas inuenerũt filij israel in deserto. Unde dicitur. Exodi. xl.

Preterea mundus diuisus est in septuagintaduas linguas. quibus discipuli christi debebant predicare euangelium. Unde Damas. papa. vt habet̃. distin. lxviij. ca. Coꝛ episcopi. dicit sic. Non amplius ꝙ̃ duos ordines int̃ discipulos dñi esse cognouim⁹. i. duodecim apostoloꝝ ⁊ septuagintaduoꝝ discipuloꝝ. ⁊ Anacletus papa. vt dicit̃ distin. xxi. ca. in nouo. dicit. Uidentes autem ipsi apostoli messem esse multam ⁊ operarios paucos rogauerunt dñm messis vt mitteret operarios in messeꝫ suam. Unde ab eis electi sunt septuagintaduo discipuli. hec ibi. ¶ Inter quos fuit btũs Lucas q̃ fuit dat⁹ ab vniuersa eccl̃ia comes bti Pauli ad predicãduꝫ verbũ dei. Hic em̃ multas ꝑsecutiões flagella ⁊ verbera atqꝫ acerrima tormẽta cuꝫ btõ paulo ꝓ noĩe xp̄i ꝑpessus ẽ. vñ dr̃ ĩ collecta. q̃ cruc̃ mortificatoꝝ iugiter ĩ suo corꝑe ꝓ tui noĩs amore portauit

¶ Sexto dignus est operarius. i. btũs Lucas mercede doctoꝝ. vñ btũs Hiero. in ep̄la ad Paulinũ dic. Oĩa verba sua aĩe languẽtis sunt medicina. ⁊ in ſmone q̃ legit̃ ꝑ oẽs eccl̃ias de eo dr̃ sic. Btũs Lucas velut in signis lucifer ab oriẽtalib⁹ renitẽs nob lumẽ fidei ⁊ celestis itineris patẽter scãdere callẽ demõstrat. ⁊ btũs Amb. suꝑ Luc. dic sic. Lucas oẽs sapiẽ virtutes. euãgelij sui cõplectit historia. docuit eĩ naturalia cũ de spũsco dñicã incarnatõꝫ extitisse reserauit. vñ ⁊ Dauid naturalẽ docẽs sapiaꝫ ait. Emitte spm̃ tuũ ⁊ crea. ⁊c. Itẽ cũ docuit tenebras ĩ xp̄i passiõe fcãs. terrã tremuisse solẽ radios abstraxisse. docuit moralia cũ in ip̄is btitudinib⁹ mores docuit. docuit rõnabilia cũ ait. Qui fidelis ẽ in mĩmo ⁊ in magno fidel' ẽ. sine hac triplici sapĩa. ipsa fides. ip̄m misteriũ trinitat̃ ee nõ põt h̄ est naturali. rõnali. morali. hec Amb

¶ Septimo dignus est operarius. i. btũs Lucas. mercede immaculatorum. Sciendũ ꝙ btũs Lucas ĩmaculataꝫ habuit vitã quadrupliciter. Primo per innocentiã. Hieroñ. in ꝓlogo super actus ap̄loꝝ dicit. Sine crimine domino maluit seruire. ¶ Secundo per continentiam. Idem vbi supra. Paulũ sequutus est ap̄lm vsqꝫ ad cõfessionẽ fidei in virginitate ꝑmanẽs. Tertio ꝑ intelligentiã. Nam secreta ineffabilia q̃ angelus ⁊ sola virgo sciebat: solus Lucas disseruit Unde Berñ. ait. Ideo conceptus Elizabeth nunciat̃ Marie vt dum nunc ꝑcursoris nũc

saluatoris edocetur aduent⁹.rerũ tẽpus ⁊ or
dinem tenens.ipa postmoduz melius Luce
scriptori ac p̄dicatori euangelij referet verita
tem.q̃ pene de oĩbus a p̄ncipio celitus fuerat
instructa mysterijs,hec ille.¶Unde etiã be
atus Lucas ẽm Damascenum.imaginẽ be
ate virginis depinxit que rome habetur.
¶Quarto p̄ p̄seuerantiaz.Hieronym⁹ vbi su
pra.Lucas octoginta ⁊.iiij.agens etatis an
nos:in Bithinia de seculo noscitur emigras-
se.Unde meritis suis nos adiuuat.quia cuz
xp̄iani a turcis essẽt obsessi apparuit eis vir
quidã lucidus ⁊ coruscus.dicens se esse Lu
cam euangelistam p̄cipiens xp̄ianis vt con
tra hostes ad bella p̄cederent.Sed cum illi
trepidarent ante eos se posuit et victoriã ma
gnam fecit.ij.Machab.xv.Hic est fratruz,a-
mator ⁊ ppl'i israel.hic est q̃ ⁊c̃.Amen.

¶In festo sancte Ursule virginis ⁊ mar-
tyris.Sermo.lvij.

Intrauerunt cũ spõ
so ad nuptias.Math.xxv.⁊ in
euangelio p̄sentis solennitatis.
Beatus Bernardus sermõe.xxxij.sup can
tica.dicit sic.Magnis spiritib⁹ magn⁹ occur-
ret sponsus.⁊ magnificabit facere cum eis.e
mittens lucẽ suã ⁊ veritatẽ suã.eosq̃ addu-
cens ⁊ deducẽs in montẽ sanctũ suũ ⁊ in ta-
bernacula sua.Regẽ in decore suo videbũt
oculi eius q̃ imitatus est preeũtem se ad spe
ciosa deserti.ad flores rosarũ ⁊ lilia cõualliũ.
ad amena ortorum ⁊ irrigua fontiũ ad deli-
tias cellarior̃ ⁊ odoramẽta aromatũ.postre
mo ad ipsa secreta cubilia.Isti sunt thesauri
sapientie ⁊ scientie penes sponsum abscõdi-
ti.hec vite pascua.hee nuptie preparate in re
fectionem aĩarum sanctarũ.Beatus vir qui
impleuit desideriũ suũ ex ipsis.hec ille.Su-
per quo talẽ moueo q̃stionẽ.Utrũ btã Ursu
la collegio sue societatis obtinuit aureolã de
dicate xp̄o virginitatis.¶Ad istam q̃stionẽ
r̃ndent tres doctores noui testi.Primus ẽ
btũs Augustin⁹ in glo.sup illud Exo.xxv.c.
Facies aliã coronã aureolã ⁊c̃.dicẽs sic.Ad
coronã p̄tinet canticũ nouuz qd̃ virgines co
rã agno concinũt.q̃ sequũtur agnũ quocũq̃
ierit.¶Secundus est Beda.in glo.sup illud
Esa.lvi.Hoc dicit dñs Eunuchis q̃ tenuerit
fedus meũ dabo eis in domo mea locũ ⁊ no
men meli⁹ a filijs ⁊ filiab⁹ dicẽs sic.Propriã
gl'iam excellentemq̃ signat.Tertius est sã-
ctus Thomas.iiij.sentẽ.disti.xlix.dicens sic.

Omne meritũ actui virtutis debetur a chari-
tate imperato.Uirginitas aũt ẽm hoc ad ge
nus virtutis p̄tinet.ẽm q̃ p̄petua incorrup-
tio mẽtis:⁊ corporis sub electiõe cadit.Et iõ
illis tm̃ virginibus aureola debet᷑ que p̄po-
situm habuerunt virginitatis p̄petuo conser
uande.siue hoc p̄positum voto firmauerint
siue nõ.Et hoc dico ẽm q̃ aureola p̄prie ac-
cipitur vt premiũ quoddã merito debitũ quã
uis hoc p̄positum aliquãdo fuerit interrup-
tum.integritate tamẽ carnis manẽte dũmo-
do in fine vite inueniat᷑.quia virginitas mẽ-
tis reparari potest q̃uis non virginitas car-
nis.hec Tho.Sciendũ q̃ q̃ vult intrare cũ
spõso iesu xp̄o ad celestes nuptias p̄ duode
cim portas q̃ sunt duodecim dona gr̃arum:
oportet q̃ ingrediatur.Unde Apoc.xxi.di-
citur.Uidi ciuitatẽ sanctaz et habebat murũ
magnũ ⁊ altũ:hñtem portas duodecim.Iste
murus est angelor̃ custodia.q̃ indignos p̄-
hibent ab ingressu illius ciuitatis.Porte ci-
uitatis sunt dona gr̃arum q̃ nobis suggerũt:
p̄ que ingredimur ciuitatem illã.¶Ab orien-
te porte tres.¶Prima est contẽptus bonor̃
temporalium Deuterono.i.Paruuli de qui
bus dixistis q̃ preda hostiũ forẽt.ipsi ingre
dientur terrã.Unde sup̄bi nõ intrant.Esaie
xxxviij.Hoc dicit dñs de rege assirior̃ nõ in-
trabit ciuitatẽ hãc.Et Math.xviij.Nisi effi-
ciamini sicut paruuli nõ intrabitis in regnũ
celor̃.¶Secũda porta est cõfessio peccator̃.
p̄s.Introite portas eius in cõfessiõe.Exem
plum de latrone cõfitente.cui dictũ est Luce
xxij.Hodie mecuz eris in paradiso.¶Tertia
porta est satisfactio delictor̃.Esa.xxvi.Ape
rite portas ⁊ ingrediat᷑ gens illa.s.q̃ facit iu-
dicium de seipsa.puniendo se p̄ pctĩs.Exem
plum de Zacheo Luce.xix.de his tribus por
tis dicit᷑.Ezech.xlviij.Ab oriente porte tres
Porta Dan.Porta Beniamin.Porta Jo-
seph.Dan interpretatur faciens iudiciũ.⁊ si-
gnificat eũ qui nõ querit p̄priam gl'iam.Jo
han.viij.Ego gl'iam meã non quero.Benia
min interpretatur fili⁹ dextre.⁊ significat cõ-
fitentem.p̄s.Me suscepit dextera tua.s.p̄ cõ
fessionẽ.Joseph interpretatur additamentũ
⁊ significat satisfacientez qui addit opera bo
na in compensationem malor̃.¶Ab austro
porte tres.Prima est castitatis mundicia.
Apoc.xxi.Nihil coinquinatum ⁊ abhomina-
tionem faciens intrabit in illam.Exemplum
de Aaron.Exo.xxviij.Facias femoralia qui
bus vtentur filij israel.qñ ingressuri sunt ta-

bernaculum. Et Nu. xxv. Purificati intrabit
castra. Secunda porta est ciborum abstinē
tia. Leuit. x. Omē quod inebriare potest nō
bibes tu ⁊ filij tui: quando ingressuri estis ta
bernaculuz testimonij. Ezech. xliij. Uinū nō
bibet omnis sacerdos: quando ingressurꝰ est
atrium interius. ¶ Tertia porta est operū in/
nocentia. Prouer. xxx. Stellio manibus niti
tur: ⁊ moratur in edibus regis. ¶ De istis tri/
bus portis dicitur Ezech. xlviij. ca. Ab austro
porte tres. Porta Zabulon. Porta Symeō
Porta Isachar. Zabulon interpretatur ha
bitaculum pulcritudinis. ecce castitas. Sy
meon interpretatur exaudibilis. ecce abstinē
tia. Isachar interpretatur vir mercedis. ec/
ce sancta exercitatio. Ab aqlone porte tres
Prima est sustinentia ꝑsecutionum. Hebr.
iiij. Ingrediemur enim in requiē nos qui cre
dimus. Et. ij. Reg v. Cecus ⁊ claudus non
intrabant in templum dn̄i. Secūda est pa/
tientia tribulationuz. Luce. xxiiij. Nonne sic
oportuit xp̄m pati. ⁊ intrare in gloriam suaz.
¶ Tertia est diligētia offensionū. s. inimicos
diligendo. Eph. i. Ambulate in dilectione si
cut ⁊ xp̄us dilexit vos. De istis tribus por/
tis dicitur Ezech. xlviij. A septentrione por/
te tres. Porta Ruben. Porta Juda. Porta
Leui. Ruben interpretatur preuidens p̄n
cipium. ecce persecutio propter fidem. Ju/
da interpretatur glorificans. ecce patientia.
¶ Leui interpretatur appositus. ecce charitas
que debet apponi tribulatiōibus. persecutio
nibus. hostibus. Ab occidente porte tres.
¶ Prima est elemosynarum largitio. p̄s. In
troibo in domū tuā in holocaustis ⁊c. Pro/
uerb xviij Donū hominis dilatat viam eius
⁊ ante principes spaciū ei facit. Ideo excludi
tur auarus. Mathei. xix. Facilius est Ca/
melum per foramen acus intrare q̄ diuitem
intrare in regnuz celoꝝ. Secunda porta est
passionis xp̄i meditatio. Gen̄. xxiiij. Ingre/
dere benedicte dn̄i quod fuit dictū helyeser.
quod interpretatur dei mei sanctificatio. He
bre. ix. In secundo tabernaculo solus ponti/
fex introibat nō sine sanguine. Tertia por/
ta est bonorum celestium adeptio. Hebreo.
vi. Confugiamus ad tenendam spem quam
sicut anchoram habemus aīme tutam ac fir
mam. ⁊ incedentem vsq̄ ad interiora vela/
minis vbi precursor introiuit ꝓ nobis Jesus
De istis tribus portis dicitur Ezeche. xlviij.
¶ Ab occidente porte tres. Porta Neptalim
Porta Gad. Porta Asser. Neptalim inter/
pretatur dilatauit me. ecce pietas. Gad inter
pretatur temptatio. ecce passio christi. Asser
interpretatur beati erunt. ecce spes. Ideo A
pocalip. vlti. ca. dicitur. Beati qui lauant sto/
las suas vt sit potestas eorum in ligno vite.
⁊ per has portas intrent in ciuitatez. Bea
ta Ursula festinauit ingredi in ciuitatez sum
mi regis per has portas cum collegio sue so
cietatis. p̄s. Adducentur regi virgines post
eam. proxime eius afferētur tibi in leticia et
exultatione adducentur in templum regis.
Ipsa autem velut regina astitit a dextris eiꝰ
investitu deaurato circundata varietate. q̄
inclinauit aurem suaz ad legem xp̄i ⁊ oblita
est domuz patris sui ideo concupiuit rex spe
ciem eius. quia vero ipsa cum sodalibus suis
parate erant. propterea intrauerunt cū spon
so ad nuptias.

¶ Intrauerunt cum sponso ad nuptias.
- Uocatione.
- Reuelatione.
- Sanctificatione.
- Uisitatione.
- Laudatione.
- Associatione.

¶ Primo iste beate virgīes
intrauerūt cum sponso Jesu xp̄o ad nuptias
Uocatione. Unde Apoc. iiij. dicit. Uidi: et
ecce ostium aptum in celo. ⁊ vox p̄ma quam
audiui tanq̄ tube loquentis mecum dicens
Ascende huc. ⁊ ostēdam tibi q̄ oportet fieri.
Xp̄us eni ad suas nuptias vocauit beatam
Ursulam. cui ostēdit qualiter se debeat ꝓpa/
rare tanq̄ virgo prudēs ⁊ nō vt virgo fatua
In euangelio eni hodierno designant quinq̄
stulticie anime fatue. ¶ Prima stulticia est q:
virgines fatue necessaria saluti aīe nō sump/
serūt. Unī dicit. Fatue aūt nō sumpserūt oleū
secum. s. grāꝝ actiōis quo ad deū. Luce. vij.
Oleo caput meuz nō vnxisti. spūalis exulta
tiōis. Mat. vi. Tu aūt cū ieiunas vnge caput
tuū. i. mentē spūali leticia pugnaturus cū dia
bolo ne grauatꝰ fastidio capiaris ab eo. Pie
tatꝭ ⁊ mīe. Jere. xli. Noli nos occidere q: ha/
bemꝰ thesauros in agro s. cōsciētie. frumenti
scʒ charitatis. ⁊ mellis. s. dulcedinis eterne. ⁊
olei. s. cōpassionis ad paupes. ¶ Secūda stul
ticia earum fuit: quia mendicare voluerunt a
liorum merita dicentes. Date nobis de oleo
vestro ⁊c. Querere eni aliorum merita q̄ vix
iustis sufficiunt ad salutē est magna fatuitas
Unde subditur. Ne forte nō sufficiat nob ⁊c.

Ezech.xiiij. Tres viri isti. Noe. Daniel. ⁊ Job
Si fuerint in medio eius. non liberabunt fi-
lios ⁊ filias: sed ipsi soli liberabuntur. Ter-
tia stulticia earum fuit. quia operari voluerunt
quando non potuerunt. Unde dicitur. Dū au-
tem irent emere venit sponsus. Apocalip.x.
Juravit angelus per viventez in secula ꝙ tē-
pus amplius nō erit. s. ad meritorie operan-
dum. quia ut dicitur Apoca. i. Dedit illi tēpus
ut penitentiam ageret ⁊ non vult penitere a
fornicatiōe sua. Quarta stulticia earū fuit:
quia tarde venerunt. Unde dicitur. Novissi
me veniunt. ⁊ relique virgines. i. valde tarde
quia porta iam clausa erat. i. sententia firma
ta ut nullus reproboꝝ ingrediatur. ¶ Quīta
stulticia earum fuit. ceca presumptio. quādo
dixerunt. Dñe domīe aperi nobis. Dñm vo
cāt cui servire noluerunt. Malach. i. Si ego
dominus: ubi timor meus: Petunt sibi ape-
riri ianuam celi cui noluerunt aperire ostiuz
cordis. Cant. v. Vox dilecti mei pulsantis. a
peri mihi soror mea ⁊c. Beata Ursula nō
fuit de numero virginum fatuaruz. sed de nu
mero prudentium deducendo secū nobilē fa
mulatum quinqꝫ puellarum. Unde. i. Reg.
xxv. dicitur. ꝙ cum Abigail pergeret obuiam
David: quinqꝫ puelle iverunt cuz ea. Sic be-
ata Ursula veniens ad sponsum suum xp̄m
decoruz ⁊ fortem assumpsit in comitatu suo
quinqꝫ puellas. ¶ Prima est domina mūdi
ciā. qua animaz suam ab omni macula pecca
ti per baptismū mūdavit. Cant. iiij. Tota pul
cra es amica mea ⁊ macula non est in te. Nā
in Britānia rex quidam xp̄ianissimus fuit:
nomine Nothus qui quandam filiam gene-
ravit: ⁊ eam baptizari in fide iesu christi fecit
⁊ Ursulā nominavit. Secunda est domīa
fides. qua credidit mysterium sancte trinita-
tis. ⁊ mysterium xp̄i quo ad redemptionem
generis humani. Jere. iij. c. Patrem vocabis
me ⁊ post me ingredi non cessabis. Uñ cum
rex anglie peteret a patre beate Ursule ip̄az
copulari unigenito suo. pater eius cepit pluri
muz anxiari. Tuz quia xp̄i fide insignitā cul-
tori idoloꝝ tradere indignum duceret. Tum
quia ipsam nullatenus consentire cognosce-
ret. Tum quia regis ferocitatem plurimū for
midaret. Tertia est domina sapientia. qua
fallacias mundi convincebat. Judith. xi. Mi
rabantur omnes ad sapientiaz eius. Hec au
tem mirabili morum honestate sapientia et
pulcritudine pollebat. ita ꝙ eius fama ubiqꝫ
volābat. Quarta est domina cōstantia mē
tis. qua speravit adiuvari a deo in omnibus
adversitatibus. psal. Dominus firmamentū
meum ⁊ refugium meum. deus meus adiu
tor meus ⁊ sperabo in eum. Ipsa autem di-
vinitus inspirata suasit patri ut predicto re-
gi assensum preberet. ¶ Quinta fuit domīa
orationis instantia. qua orabat ut ad fidem
christi aīmas perditas reduceret. p̄mo Ma
chabeoꝝ. iij. c. Non in multitudine exercitus
est victoria belli. sed de celo est fortitudo.
Exemplum. Exo. xvij. ca. Quando Moyses
levabat manus vincebat populus. Et He-
ster. xiiij. dicitur Hester autē confugit ad do
minum pavens periculuz quod imminebat.
Ista autem orans dominum audivit ut in
sponsione matrimonij hanc conditionem p
poneret. Ut ipse rex cum patre decem virgi-
nes electissimas sibi ad solatium traderet. ⁊
tam sibi ꝙ alijs mille virgines assignaret. et
comparatis trieribus inducias triennij sibi
daret ad dedicationem sue virginitatis. ⁊ ip
se iuvenis baptizatus in his tribus annis in
fide instrueretur ⁊c.

¶ Secundo iste sancte vir-

gines intraverunt cū sponso ad nuptias Re
velatione. scilicet angelorum qui vigilant su-
per nostra custodia. Esaie. lxi. Super muros
tuos Hierusalez constitui custodes tota die
⁊ nocte non tacebunt. Et Cant. iij. Invene-
runt me vigiles. Circa istam custodiam an
gelorum pono quattuor conclusiones.

¶ Prima conclusio. Angelus potest immu-
tare sensus hominis exteriores non cogen-
do libertatem eius. Patet. quia aliquādo ap
paret angelus homini assumēdo corpꝰ aereū
⁊ in materia visibili immutat sensus homīs
Nam angeli apparuerunt Abrahe ad ilicem
mambre in corporibus assumptis. Geneb.
xviij. Etiam immutat sensus interiores opi-
lando aliquas arterias ne potētia visiva ad
organum perveniat. ut patet Genesis. xix. c.
de illis duobus angelis qui percusserūt So
domitas cecitate. Et. iiij. Regum. vi. ca. De
angelo qui excecavit Syrios volentes cape
re Helyseum. ut patet. ¶ Secunda cōclusio.
Angelus potest immutare fantasiam ⁊ ima
ginationem hominis non cogendo volunta
tem eius. Et hoc pōt monstrari tripliciter.
¶ Primo in somnis dormiendo. quia sicut
homo potest in seipso fabricare imaginatio
nes reruz quas vidit. sicut freneticus patitur
velut somniādo multas imaginationes con

citatas per passiones febriles. Sic angel⁹ in
fantasia hoīs dormientis pōt fabricare fan/
tasticas ⁊ ymaginarias visiones. q̄ dicuntur
somnia cōmouendo spūs ⁊ humores. vt pꝫ
de āgelo q̄ apparuit in sōnis Joseph. Mat.
i. ⁊ .ij. c. ¶ Secūdo operando secrete inter som
nū ⁊ vigiliam: qn̄ facit vigilando dormire ⁊
dormiendo vigilare. vt pꝫ de angelo q̄ susci
tauit Petrum in vinculis dormientem queꝫ
a carceribus liberauit. Act. xij. Tertio per
ymaginarias visiones. ponēdo hoīem in ex
tasi manifestando archana dei. sicut fecit Jo
hanni dum esset in insula Pathmos vbi ha/
buit reuelationē fiēdoꝝ in ecclesia dei. Ter
tia cōclusio. Angelus apparens homini cor
poraliter illuminat intellectū eius spūaliter.
Patet de angelo q̄ instruxit Abraam de imo
latione Ysaac. Geā. xx. Et de angelo Thobie
q̄ eū duxit ⁊ reduxit: ⁊ de vxore ducēda ⁊ co/
gnoscenda: ⁊ de hereditate sibi debenda: ⁊ de
illuminatiōe patris salubriter instruxit. Tho
bie. v. ⁊ vltra. Quarta cōclusio. angelus in/
directe agēs in volūtatē hoīs libertatē ei⁹ nō
tollit. pꝫ qꝛ solū disponit incitādo humores
⁊ vapores ac spūs ad fabricationē ymagina
tionū q̄bus ostēdit mala futura intellectui q̄
volūtas disponat recedere a peccatis vt ma
la vitent. vel persuadent bona pmissa vt vo
luntas inclinet ad seruandū diuina mādata
vt pmissa adipiscat. Unde Jerem. li. dicit q̄
angeli dei confortauerūt babilonios minis
⁊ pmissis qui tn̄ noluerūt acquiescere ppter
qd̄ angeli clamauerunt. Recedamus. qꝛ cu/
rauimus babylonē ⁊ nō est curata. Jdeo cū
angelus Eleuterio futuro sponso btē Ursule
apparuit iuuenis illa cōditiōe quā btā Ursu
la sibi exposuit accepta apud patrē instituit.
⁊ ptinus baptizatus accelerari cuncta q̄ vir
go petierat imperauit. Unde angelus reue/
lauit quattuor. Primo electioneꝫ. s. sponsi
btē Ursule per regenerationē baptismalem
⁊ sui voti de numero virginū adimpletionē.
¶ Secundo reuersionem. Nam angelus do/
mini reuelauit btē Ursule: q̄ post visitatōeꝫ
sanctoꝝ apostolorum Rome virgines Co/
loniam integro numero redirent. palmam
martyrij percepture. Tertio associationem
Nam ipsa nocte qua beate virgines Romā
venerunt angelus domini reuelauit pape cy
riaco vt eis se associaret cum pluribus prela
tis eccl̄ie. Quarto obuiationē. Nam cū illa
scā societas a roma rediret āgelus dn̄i reue
lauit Eleuterio vt spōse sue obuiaret cū ea in
colonia palmam martyrij percepturus.

¶ Tertio btē virgines intra
uerunt cū sponso. s. iesu xp̄o ad nuptias san/
ctificatione. Jste em̄ virgines habuerūt quat
tuor impedimenta sue virginitatis. s. iuuētu/
tem. diuitiarū abundantiā. nobilitatē. ⁊ cor/
poris pulcritudinē. q̄ cōiter fallunt mulieres
Ad custodiā aūt hui⁹ virginitatis habuerūt
quadruplicem ambitū muroꝝ. s. frequētatio
nē ieiunioꝝ. Joel. ij. Conuertimini ad me in
toto corde vestro in ieiunio ⁊c. Protractionē
vigiliarū. Mat. xxiiij. Uigilate qꝛ nescitꝭ qua
hora dn̄s vester venturus est. Asperitatē ve
stimentoꝝ. ps̄. Posui vestimentū meū cilici/
um. Un̄ Judith. Jeiunabat oībus dieb⁹ hn̄s
super lumbos suos ciliciū. Exercitationē ope
rū bonoꝝ. Bern̄. Uoluntas facit vsum. vsus
exercitiū. exercitiū in omi labore vires submi
nistrat. hec ille. Talis fuit defensio btē Ursu
le cui assignatū fuit maximū collegium virgi
num. Nam ad ipsam vndiqꝫ virgines cōflu/
unt. vndiqꝫ viri ad tam grande spectaculum
currūt. multi epi ad ipsam cōueniūt vt secuꝫ
pergāt inter quos fuit Pātulus basilien̄. eps
Etiā Gerasina regina Sicilie cuꝫ quattuor
filiab⁹ suis Babilla Juliana Uictoria Au/
rea. ⁊ Adriano filio suo vsqꝫ in britāniā naui
gauit. Singulis g̃ pparatis iux̄ cōdictuꝫ btē
Ursule secreta cordis sui. btā vrsula cōmilito
nib⁹ suis reuelat. ⁊ in nouā militiā se ꝯes sci
ficāt. nūc ieiunijs nūc vigilijs intēdūt. vestes
molles abijciūt vilioribꝰ ⁊ aspioribꝰ ꝯtegūt.
mō belli preludia inchoāt. mō currūt. mō dis/
currūt. iterdū bella plerūqꝫ fugā simulāt. oīqꝫ
gn̄e ludoꝝ exercitate. nihil qd̄ aīo occurrebat
relinqbāt itactū. sicqꝫ. b. vrsu. oēs illas xgīes
ad fidē xp̄i ꝯuertit ⁊ i lege xp̄i mira deuotōe
ac scītate istruxit put sp̄sscūs eidē suggessit

¶ Quarto iste virgines in/
trauerūt cū spōso iesu xp̄o ad nuptias visita/
tione. q̄ ē in gubnatōe familie siue reipublice
Ad rei āt publice gubnatōꝫ exigūt. iiij. sic dic
Cato. ⁊ refert Aug⁹. li. v. de ciui. dei dicens sic
Plurima maiores nr̄os magnos fecerunt. s.
domi īdustria. foris iusticia. aīus i ꝯsulēdo li
ber. nulli delicto obnoxi⁹. ¶ Prīo q̄tū ad do/
mesticos magna īdustria. qꝛ vt dr̄. ij. Thi. v.
Qui suoꝝ ⁊ maxīe domesticoꝝ curā nō hꝫ fi
dē negauit. ⁊ ē infideli deterior. Exēplū Tho
bie. x. Apphendentes parētes filiā suā oscu/
lati sunt eā monentes honorare soceros. dili

gere maritum: regere familiam: gubernare
domū: ⁊ seipam irreprehensibilē exhibere.
Beata vrsula domū suam feliciter guberna
uit. Nam matrē sponsi sui. ⁊ Eleuteriū spon
sum suū: sororē suam: ⁊ Dariā matrē suam
ad fidem xpi cōuertit. ¶ Secūdo qͣtum ad
forenses iusticia. Job. xxix. Justicia indutꝰ
sum. Job. vij. Nolite ꝫm faciez iudicare: sed
iustū iudiciū iudicate. Beata vrsula habuit
iusticiā que dei sunt deo reddendo. que cesa
ris cesari tribuēdo. Ante em̄ ꝙ a domo pa
terna egrederet̄ ab omībꝰ temporalibꝰ se ex
pediuit vt xpo liberiꝰ vacaret atq̄ cōmilito
nes suos sic peragere hortabatur. ¶ Tertio
quantū ad rephensionē ⁊ cōsultationē. ani
mꝰ liber: vt nec timore nec amore: nec odio:
nec munere a ꝟitate discedat: nec veritatez
taceat. Jsidorꝰ. Jniqui iudices errant in ve
ritate iusticie: dum intendūt in equalitatem
psone. Beata vrsula fuit liberi animi in cō
sulendo pape cyriaco vt papatui renūciaret
quod ⁊ fecit. Secutꝰ est autē ipm vincentiꝰ
presbyter cardinalis. ⁊ Jacobꝰ de britānia
archieps antiochenꝰ. ⁊ Mauriciꝰ eps leui
cane vrbis. ⁊ Follariꝰ eps lucensis. ⁊ Sulpi
cius eps rauēnensis. ⁊ Clemēs eps. ⁊ mar
culus eps grecie: ⁊ neptis sua constantia. ⁊
alij plurimi. ¶ Quarto quantū ad innocenti
am animꝰ nulli delicto subiectꝰ. Tulliꝰ. Age
ne tua oratio tibi cōtraria sit: qꝛ pondus est
pudoris grauissimi propria voce confundi.
Greg. Durū est vt qui nescit tenere mode
ramina vite ppriē: iudex fiat vite aliene. Be
ata vrsula habuit animū innocentia predi
tum: qꝛ nō se armauit armis carnalibꝰ: sed
spūalibꝰ. Nam cū ipa peruenisset cū cōmilito
nibus suis pspere vsq̄ coloniā. inde ad vr
bem basileam ibidē relictis nauibꝰ romam
pedestres venerunt sanctoꝝ aploꝝ limina
visitature: vbi que nondū renate erāt ī xpo
baptizate sunt ⁊c.

¶ Quinto iste virgines in-

trauerunt cum sponso iesu xpo ad nuptias
laudatione: qua int̄ psecutiones ⁊ aduersa
laudauit dn̄z. Vn̄ Judic. v. dicit̄. Noua bel
la elegit deꝰ. ⁊ vere noua ppter psonas bel
lantes. i. Coꝝ. i. Infirma mūdi elegit deꝰ vt
confundat fortia. Est em̄ q̄druplex genꝰ no
ui belli. ¶ Primū contra seipm. Math. xvi.
Si quis vult venire post me abneget semet
ipm ⁊ tollat crucē suam ⁊ sequat̄ me. Jstud
genꝰ belli assumpsit beata vrsula cū cōmili
tonibus suis: nō solū regnū mundi ⁊ omnē
ornatum seculi contēnendo ppter amorem
dn̄i iesu xpi: sed etiā ppriā voluntatē ipsi de
dicando. ¶ Secundū contra parētes ⁊ ami
cos. Math. x. Non veni mittere pacē ꝫ gla
dium. veni em̄ separare filium aduersus pa
trem: ⁊ filiam aduersus matrē suam: ⁊ nu
rum aduersus socrū suā ⁊c. Et Hieron̄. Si
pater in limīe hostij iaceat: ⁊ mater sparsis
crinibꝰ vbera quibꝰ te lactauit ostendat. per
calcatū perge matrē: p calcatā perge matrē
⁊ opertis oculis ad crucē xpi euola. Opus
em̄ pietatis est in hac re esse crudelē. hec ille
Beata vrsula ⁊ cōmilitones sui relictis pa
tribus: matribꝰ: fratribꝰ: amicis: secuta est ie
sum xpm. ¶ Tertiū genꝰ est cōtra illatas in
iurias tacere. Josue. vi. Non clamabis ⁊ nō
audiet̄ vox tua: neq̄ vllus tumultꝰ. Greg.
Gloriosius ē iram tacēdo fugere ꝙ rn̄den
do superare. Math. v. Ego aūt dico vobis
nō resistere malo: sed si quis te percusserit in
vnā maxillā prebe ei ⁊ alterā. Beata vrsula
dū esset rome cū cōmilitonibꝰ suis oēm gra
tiam quaz in curia romana habuerat ab eo
tempore quo cyriacus papatui renūciauit
amisit. Naz cardinales reclamauerūt maxi
me: qꝛ ipsum delirare dicebant: eo ꝙ relicta
pontificatꝰ gloria post quasdaz mulierculas
fatuas ire vellet. vn̄ nomen eius de cathalo
go pontificum abraserūt. ¶ Quartū genꝰ est
vulnera patienter tolerare. Math. x. Ecce
ego mitto vos sicut oues in medio luporū.
Beata vrsula cuz cōmilitonibꝰ suis a roma
coloniā redijt. ⁊ ipaz iam ab hunis siue vn
garis obsessam inuenerūt: quos barbari vi
dentes sup eas cū clamore nimio irruerūt:
⁊ quasi lupi seuientes in oues totā illā mul
titudinē occiderūt. Beata vrsula pncipem
hunorū vicit ⁊ confudit sua mansuetudine
prudentia: patiētia: ⁊ orone: qꝛ vidēs eiꝰ mi
ram pulchritudinē obstupuit ⁊ cōsolans eā
sup necē virginū pmisit sibi ꝙ eā in cōiugē
duceret. Jlla ꝟo deū laudans istū penitus
spreuit. Qui contēptū se vidēs directa sagit
ta eam transfixit: sicq̄ martyriū cōsūmauit
Cordula aūt vna ex virginibꝰ cū nocte latu
isset timore pterrita in crastinū se vltro offe
rens martyrij coronā suscepit. Et sic patet
laudatio iesu xpi in supplicio sctārū ꝟginū.

¶ Sexto iste virgines intra-

uerunt cū sponso iesu xpo ad nuptias asso
ciatōne: qꝛ associāt agnū sequēdo ipm quo

cum ꝙ ierit. Apoc̄.vij. Hij sunt q̄ venerūt de
tribulatōe magna ꝛ lauerunt stolas suas ꝛ
dealbauerūt eas in sanguine agni. idō sunt
ante thronū dei ꝛ seruiunt ei die ac nocte in
templo ei⁹ ꝛc̄. vsq̄ ab oculis eoꝝ. Intraue-
runt em̄ in pulchritudinē celestē quā concu-
pierunt. vbi est q̄druplex pulchritudo mira-
bilis. ¶ Prima est regis celestis. Esa.xxxiij.
Regem in decore suo videbūt. Apoc̄.i. Fa
cies ei⁹ sicut sol lucet. Secūda est ciuiū be
atorum. Math.xiij. Fulgebūt iusti sicut sol
in regno patris eoꝝ. Phil.iij. Reforma-
bit corp⁹ hūilitatis nostre ꝛc̄. Tertia ē pa-
cifice societatis. Esa.xxxiij. Sedebit popul⁹
me⁹ in pulchritudine pacis ꝛc̄. Quarta ē
ciuitas celestis. Numeri.xxiiij. Q̄ pulchra ta
bernacula tua israel ꝛc̄. ps̄ Q̄ dilecta taber-
nacula tua ꝟtutū ꝛc̄. Ad quā hodie ꝑuenit
beata vrsula cū angeloꝝ societate. iij. Reg.
x. Ingressa est regina saba in hierl'm cum
multo comitatu indura decore regio decora-
ta corona regia: cibū regis comedens: habi
tans in regali palacio ꝛ memor suoꝝ deuo-
torum. vt ptz in visione cuiusdā virginis ex
numero istarū q̄ deuotū suū religiosuz dul-
citer cōsolata est hic ꝑ grām ꝛc̄. Amen.

¶ In festo sanctoꝝ apostolorum
Symonis ꝛ Iude Sermo.lviij.

Secundū propositū
vocati sunt sancti. Roma.viij.
ꝛ in ep̄la ꝓsentis solēnitat. Be
atus Aug̃.li.lxxxiij. q̄stionū dic̄ sic. Ad mi-
sericordiā ꝑtinet vocatio: ad iusticiā ꝑtinet
beatitudo eoꝝ q̄ venerūt vocati: ꝛ suppliciū
eoꝝ q̄ venire noluerᵗ. hec ille. Sup quo ver
bo talē moueo questionē. Utrū in sanctoꝝ
Symonis ꝛ Thadei electione iusticia fue-
rit cū mi̅ſicordie rōne. Ad istā questionem
respondent duo doctores noui testamenti.
¶ Prim⁹ est beat⁹ Aug̃.li.iij. contra pellagi
um.c.ij. dic̄ sic. Sicut nulla est acceptio ꝑso
narū q: sic ali⁹ honoratᵣ vt ali⁹ debito modo
fraudetᵣ. Sic etiā cū ſm ꝓpositū dei ali⁹ vo
catur ali⁹ nō vocatᵣ. Uocatio dicitᵣ gratuitū
bonū cui⁹ boni est vocatio ip̄a ꝓncipiū. Nō
vocato aūt redditur malū q: rei sunt oēs ex
eo ꝙ ꝑ vnū hoīem pctm̄ intrauit in mūduz
hec ille. Secūd⁹ ē sanct⁹ Tho. pre.i.q.xxi.
dicēs sic. Nō pōt aliq̄d fecere de⁹ ꝙ sit non
cōdecēs bonitati ꝛ sapientie sue. ꝛ q: q̄cq̄d
in rebus creatis facit ſm ꝯuenientē ordinē
ꝛ ꝓportionē facit in quo cōsistit rō iusticie

sic oportet in omī ope dei esse iusticiā. Sicut
em̄ ordo cōgruus familie vel cuiuscūq̄ mul
titudinis gubernare: demōstrat iusticiam in
gubernāte. Ita ordo vniuersi q̄ apparet tā
in reb⁹ naturalib⁹ q̄ʒ voluntarijs demōstrat
iusticiā dei. Un̄ Diony. dic̄.viij.c. de diuinis
noīb⁹. Oportet videre in h̄ esse verā dei iusti
ciā ꝙ omīb⁹ tribuit ꝓpria ſm vniuscuiusq̄
existentiū dignitatē: ꝛ vniuscuiusq̄ naturaz
in ꝓprio saluat ordine ꝛ ꝟtute. Ea aūt que
alicui nature debenᵣ de⁹ ex abūdātia sue bo
nitatis largi⁹ dispēsat q̄ʒ exigat ꝓportio rei
Min⁹ em̄ est ꝙ sufficeret ad ꝯseruandū or
dinē iusticie q̄ʒ ꝙ diuina bonitas affert que
oēm ꝓportionē creature excedit: ꝛ sic in q̄li-
bet ope dei apparet mi̅ſicordia. hec tho. Sci
endū ꝙ in q̄libꝫ ope dei ē iusticia ꝛ mīa. Pri
mo in ope creatōis in q̄ apparet iusticia: q:
ꝓducēdo res de nō esse ad eē facit ꝙ ꝯuenit
sue bonitati q̄d ē iustū. apparet ēt mīa q: eri
pit res a tanta miseria vt ē nō esse ꝛ deducit
ad eē. ꝛ tāto maior ē mīa q̄̄to dat nobili⁹ eē
Secūdo in ope expulsionis.s. ꝓmoꝝ parē-
tū de ꝑadiso in q̄ apparet iusticia: q: subtra-
xit ab eis de⁹ id q̄d statui integritatꝫ cōpete
bat.s. loc⁹ ꝑadisi terrestris ꝓpᵗ pctm̄ ipoꝝ.
Gen̄.iij. Emisit eū de⁹ de ꝑadiso voluptatꝫ
Apparet ēt mīa: q: si hō post pctm̄ de ligno
vite comedisset in miseria hui⁹ vite diuti⁹ ꝑ-
stitisset. Tertio in ope redēptiōis in q̄ ap-
paret iusticia: q: de⁹ fecit q̄d erat cōueniēs
sue bonitati. scꝫ sūme se cōicando creature
ꝑ vnionē ꝑsonalē. Apparet ēt mīa: q: ꝑ hoc
abstulit miseriā n̄ram. Titū.iij. ſm suā mise
ricordiaz saluos nos fecit. Quarto in ope
adimpletōis in q̄ apparet iusticia q: iudeis
attēdit q̄d ꝓmisit. Rom̄.xv. Dico em̄ iesuz
xp̄m ministrū fuisse circūcisiōis ad cōfirmā
das ꝓmissiones patrū. Apparet ēt mīa: q:
ex supabūdanti grā ꝓmisit. Quīto in ope
cōuersiōis in q̄ apparet iusticia q: impleuit
scripturas ꝛ ꝓphetias de ꝯuersiōe gētiū Ap
paret ēt mīa: q: ex mera liberalitate dei ꝯuer
se sūt gētiles ad fidē xp̄i. Rom̄.xv. Gētes
aūt sup mīa honorificare deū. Sexto ī ope
iustificatōis in q̄ apparet iusticia dū culpas
relaxat ꝓpᵗ dilectionē. Apparet ēt mīa: q:
dilectōnē mi̅ſicordiᵣ infundit. sic de magda
lena legitᵣ Luc̄.vij. Dimissa sūt ei pctā m̄lta
q̄m̄ dilexit multū. Septīo in ope guberna-
tionis in q̄ apparet iusticia. q: de⁹ tēporaliᵣ
affligit iustū cū impijs. Apparet ēt mīa: q:
ꝑ hmōi afflictōes aliq̄ leuia in eis purgatᵣ.

ꝛ ab affectu terrenoꝝ magꝭ in diuina erigū-
tur. ſm illō Greg. Mala q̄ nos in h̄ mūdo
ꝑmūt ad deū ire cōpellūt. ¶ Octauo in oꝑe
ſubtractiōis in q̄ apparet iuſticia: qꝛ deꝰ a iu
ſtis ſubtrahit bona tēporalia q̄ nō ſūt ſimpli
citer hoīs bona. imo ſepiꝰ auertūt hoīem a
bn̄ faciēdo. Apparet et̄ mīa: qꝛ bona ſpūa-
lia cedūt in ꝑfectū hoīs q̄ ad vitā et̄nā. No
no in oꝑe punitōis in q̄ apparet iuſticia: qꝛ
mali merent̄ pen̄ā et̄nā i inferno. Apparet
etiā mīa nō quidē totalit̄ relaxās ſ3 aliq̄liter
alleuiās dū punit citra cōdignū. ¶ Decio in
oꝑe glorificatōis in quo apparet iuſticia: qꝛ
deꝰ dat electis gloriā eternā ꝑ bonis oꝑibꝰ
Math. xx. Qd̄ iuſtū fuerit dabo vobis. Ap
paret etiā mīa: qꝛ cū deꝰ ſit excellētiſſimꝰ da
toꝛ ꝓpt̄ ſuꝑabundātiā ſue bonitat̄. opoꝛtet
ꝙ ſemꝑ eiꝰ datio in bonis ſuꝑexcedat ꝓpoꝛ
tionē recipiētis. Vn̄ apl̄s ait. Nō ſunt cōdi
gne paſſiones huiꝰ tp̄is ad futurā gloriā3 q̄
reuelabit̄ in nobis. Beati apl̄i ſymon ꝛ iu-
das hodierna die igne ſpūſſancti inflāmati
v̄bū dei feruētiſſime p̄dicauer̄t. ſm qd̄ xp̄s
eis mādauerat dicēs. Eūtes docete oēs gē
tes. Math. vlti. quibꝰ etiā dixit illō Math.
ij. Filij emulatores eſtote legis: ꝛ date aīas
v̄ras ꝑ teſtamēto patrū ꝛ accipiet̄ gl̄iā3 ma
gnā. Vn̄ fuerūt figurati ꝑ duas oliuas quo
ad ſplēdorē ſanctitat̄. Zach. iiij. Hij ſūt due
oliue. etiā ꝑ duos gladios q̄ ad feruorē pre-
dicatiōis. Luc. xxij. Ecce duo gladij hic. ꝛ ꝑ
duos calathos q̄ ad dulcorē gl̄ie celeſtis. Je
rem̄. xxiiij. Ecce calathi duo pleni ficis poſi-
ti ante tēplū dn̄i. Quia v̄o ad iſta fuer̄t ele
cti hij duo apl̄i. ꝓpterea ſm ꝓpoſitū dei vo-
cati ſunt ſancti ꝛc̄.

¶ Scd̄m ꝓpoſitū dei vocati ſunt ſancti per
- Sapientiam.
- Juſticiam.
- Modeſtiam.
- Obedientiam.
- Noticiam.
- Intelligentiam.
- Vigilantiam.
- Diligentiam.
- Audaciam.
- Solertiam.

¶ Primo ſcd̄m ꝓpoſitu3

dei vocati ſunt ſancti hij duo apl̄i ꝑ ſapien-
tiam. Bern̄. Inueniſti plane ſapiētiā ſi pri-
oris vite defleas peccata: ſi huiꝰ ſeculi deſide
ria paruipendas, ſi eternā beatitudinē toto
deſiderio concupiſcas. Inueniſti ſapientiā
ſi tibi hoꝝ ſingula ſapiūt ꝓut ſunt. hec ille.
Sapiētia q̄ttuoꝛ effectꝰ habet ſingulares.
¶ Prīo a carnalitate eruit. Prouer. ij. Si in
teruenerit ſapiētia coꝛ tuū ꝛ ſcīa aīe tue pla
cuerit conſiliū cuſtodiet te vt eruaris a via
mala ꝛ ab hoīe q̄ peruerſa loquit̄ ꝛ a mulie
re ꝑuerſa vt ambules viam bona3 ꝛ calles
iuſtoꝝ cuſtodias. ¶ Secūdo a vanitate ar-
guit. Prouer. i. Sapiētia foris p̄dicat dicēs
Vſquequo paruuli diligitis infantiā ꝛ ſtul-
ti ea q̄ ſibi ſunt noxia cupiēt ꝛ imprudētes
odibunt ſcientiā: cōuertimini ad coꝛreptio-
nem meā. En ꝓferā vobis ſpm̄ nouū. Ter
tio in ſpūali edificio confirmat Math. vij.
Omīs q̄ audit v̄ba mea ꝛ facit ea aſſimila-
tur viro ſapienti q̄ edificat domū ſuā ſupra
petrā. ꝛ deſcēdit pluuia diabolice temptati
onis: ꝛ venerūt flumina temporalis tribula
tionis: ꝛ flauerūt venti cōtumelioſe locutio
nis: ꝛ irruerūt in domū illā ꝛ nō cecidit. fun
data em̄ erat ſuꝑ firmā petrā. Quarto ſin
gula oꝛdinat. Sap. viij. Diſponit oīa ſuauit̄
ſc3 affectū per leticiā de rebꝰ diuinis. ps̄. Si
gnatū eſt ſuꝑ nos lumen vultꝰ tui dn̄e dedi
ſti leticiā in coꝛde meo. effectū ꝑ bonā ope-
rationē. Math. vij. A fructibꝰ eoꝝ cogno-
ſcetis eos. Auditū ꝑ v̄bi dei deuotōnē. Joh.
viij. Qui eſt ex deo verba dei audit. Affatu3
ꝑ doctrine xp̄i predicationē. Math. xij. Bo
nus homo d̄ bono theſauro coꝛdis ſui ꝓfert
bona. Symon ꝛ iudas hāc ſapiām q̄to fue
runt xp̄o viciniores tāto magis adepti ſūt
Sicut q̄to q̄s eſt ſoli ꝓpinquioꝛ tanto plꝰ de
luce ꝑticipat. Iſti autē apl̄i fuerūt germani
xp̄i. qꝛ anna moꝛtuo ioachī accepit cleophā
fratrē ioſeph ꝛ genuit ex eo aliā filiā quā ſi-
milit̄ mariā vocauit. ꝛ alpheo poſt modū in
ꝯiugē ſociauit. Hec āt maria ex alpheo viro
ſuo quattuoꝛ filios genuit. ſcilic3 Jacobum
minoꝛem. Joſeph iuſtū qui ꝛ Barſabas di
ctus eſt. Symonem ꝛ Judam qui ꝛ dictus
eſt Thadeus. quia xp̄o ſanctificati fuerunt
per gratiam.

¶ Secundo ſcd̄m ꝓpoſitū

dei vocati ſunt ſancti hij duo apoſtoli per
iuſticiam. Bernardus ſuper cantica dicit ſic
Staturam dedit dominus homini rectam.
foꝛſitan vt iſta rectitudo coꝛpoꝛea exterio-
ris vilioris figmēti hoīem interioꝛē qui ad
imaginē dei factꝰ eſt ſpūalis ſue rectitudinis
ſeruande āmoneret. Quid em̄ indecentius

ꝙ curuũ recto corpore gerere animũ: hec il
le. Et Ouidi⁹ in metha. li. i. dicit sic. Pronaqꝫ
cũ spectent aĩalia cetera terrã. Os homĩ sub
lime dedit celũqꝫ videre iussit: ⁊ erectos ad
sydera tollere vult⁹. hec ille. Unde dñs ait
Math. vi. Nisi abundauerit iusticia vestra
plusꝙ scribarũ ⁊ phariseoꝝ non intrabitis
in regnũ celoꝝ. Hec autẽ iusticia est viuere
ſm statuta noue legis. Principalitas legis
noue est grã spũssancti: que manifestatur q-
druplicit. ¶ Primo in fide ꝑ dilectionẽ ope-
rante. homo aũt ꝯsequit hanc grãm ꝑ dei fi
lium hoĩem factũ cui⁹ humanitatẽ p̃mo re-
pleuit grã: ⁊ exinde ad hoĩem fuit deriuata.
Joh. i. Uerbum caro factũ est. deinde sub-
ditur. plenũ grẽ ⁊ veritatis. Et infra de ple-
nitudine eius nos om̃es accepim⁹ grãm ꝓ
grã. deinde addit grã ⁊ ꝟitas ꝑ iesum xp̃ꝫ
facta est. ꝑ hanc aũt grãm caro spiritui sub-
ditur. Secũdo in sacramẽtis ꝑ que in grãm
introducimur. ⁊ hoc ip̃e dñs instituit per se
ip̃m s. baptismũ: eucharistiam: ordinẽ mini
strorũ noue legis: instituẽdo apl̃os. ⁊. lxxij.
discipulos: ⁊ pñiam: ⁊ matrimoniũ indiuisi
bile: cõfirmationẽ etiaꝫ ꝓmisit ꝑ spũssancti
missionẽ. ex ei⁹ etiã institutõe apl̃i leguntur
oleo infirmos vngendo sanasse. vt habetur
Mar. vi. Que sunt noue legis sacramenta.
¶ Tertio in confessione fidei: que habꝫ neces
sariam cõuenientiaꝫ ad interiorẽ grãm que
in fide ꝑ dilectionẽ operãte cõsistit. Math.
x. Qui confitebit me coram homĩb⁹: cõfite-
bor ⁊ ego eũ corã patre meo. ⁊ qui neg. me
corã homĩb⁹ neg. ⁊ ego eũ corã patre meo.
¶ Quarto in obseruãtia legis xp̃i. Math. x.
Nolite possidere aurũ neqꝫ argentũ ⁊c. Hec
eñi precepta dñs dedit apl̃is tanꝙ moralia
instituta. ⁊ possunt intelligi duplicit. ¶ Uno
modo ſm Aug. li. de consensu euãgelistarũ
vt nõ sint p̃cepta sed ꝯcessiones. Concessit
eñi eis vt possent ꝑgere ad officiũ p̃dicatio
nis sine pera ⁊ baculo: ⁊ alijs hmõi tãꝙ ha
bentes ꝑtãtem necessaria vite accipiẽdi ab
illis quib⁹ p̃dicabãt. Uñ subdit. Dignus ẽ
eñi operari⁹ cibo suo. nõ autẽ peccat si super
erogat q̃ sua portat: ex quib⁹ viuat in p̃dica
tionis officio nõ accipiẽs sumptũ ab his q̃-
bus euãgelium predicat sicut paulus fecit.
¶ Alio modo p̃nt intelligi ſm alioꝝ exposi-
tionẽ sanctoꝝ. vt sint quedã statuta tempo
ralia apl̃is data ꝓ illo tp̃e quo mittebantur
ad p̃dicandũ in iudea ante xp̃i passionem.
Indigebant eñi discipuli q̃si adhuc paruuli
sub cura xp̃i existentes accipere aliqua insti
tuta specialia a xp̃o: sicut ⁊ quilibet subditi
a suis p̃latis ⁊ p̃cipue q̃ erãt paulatim in-
struendi ⁊ exercitandi vt temporaliũ sollici-
tudinẽ abdicarẽt: ꝑ qd̃ reddebantur idonei
ad hoc ꝙ euangeliũ per vniuersum orbem
p̃dicarent. In his quattuor vocati fuerunt
hij duo apostoli.

¶ Tertio scd̃m propositum dei vocati sunt sancti hij duo apl̃i per mode
stiam. Col. iij. Induite vos sicut electi dei:
⁊ sancti ⁊ dilecti: viscera misericordie: beni-
gnitatẽ: humilitatẽ: ⁊ modestiã. Modestia
eñi versatur circa oĩa q̃ relinquunt moderã
da. ⁊ hec sunt q̃ttuor. ¶ Primũ est mot⁹ ani
mi ad aliquã excellentiam quẽ moderat hu
militas. ¶ Secũdũ est desideriũ eoꝝ que ꝑ
tinent ad cognitionẽ. ⁊ hoc moderat studi-
ositas que opponit curiositati. ¶ Tertiũ est
honestas in his que ꝑtinent ad corporales
mot⁹ ⁊ actiones vt scꝫ decent ⁊ honeste fi-
ant. ¶ Quartũ est qd̃ pertinet ad exterioreꝫ
apparatũ: puta in vestib⁹ ⁊ alijs hmõi. Lex
aũt euãgelica ordinat hoĩem ad modestiaꝫ
scꝫ ne op̃a ꝟtutis faciat ꝓpter inanẽ gl̃iam
Unde ꝓponit tria ad que oĩa alia reducun-
tur. Nam oĩa q̃ aliq̃s facit ad refrenandum
seip̃m suis cõcupiscentijs reducunt ad ieiu
nium. Quecunqꝫ ꝟo fiunt ꝓpt ꝓximi dile-
ctionẽ reducunt ad elemosynã. Quecunqꝫ
vero ꝓpt dei cultũ fiunt reducunt ad oratio
nem. In his aũt maxime seruãda est mode
stia: q̃ ꝑ hoc hoĩes solent maxime gloriam
venari. ⁊ hoc ꝑ ypocrisim. Ideo lex euange
lica in his valde detestat ypocrisim. vt patꝫ
Math. v. que vt bene cognoscat. ¶ Sciẽdũ
ꝙ vigintiquinqꝫ sunt genera ypocritarum.
¶ Primi dicunt Sabaculi q̃ gemẽdo ⁊ sus-
pirando ꝑcutiũt pect⁹ suũ vt videant ab ho
minib⁹ qui dũ hec agũt in corde suo trufan
tur. Math. xxiij. Om̃ia sua op̃a faciunt vt
videantur ab homĩb⁹. ¶ Secũdi dicunt mẽ
gasancti q̃ frequenter osculantur imagines
sanctoꝝ quasi videant eas velle comedere.
Luc. xi. Ue vobis ypocrite q̃ edificatis mo
numẽta ꝓphetarũ. ¶ Tertij dicunt Grata-
cioli q̃ se deuotos volẽtes oñdere q̃ñ audiũt
aliq̃d de deo man⁹ q̃si gaudẽdo erigũt ad ce
lum adeo vt videant deũ de celo velle rapere
Math. xxiij. Ue vobis ypocrite q̃ comedi-
do. vi. orõnes longas orõnes ⁊c. ¶ Quarti
dicunt Boccasuta: qui volẽtes videri taci-

tumi ad sibi dicta nō rn̄dent sed labijs ꝓtē-sis spatulas ↄtrahūt ꝛ gestu loquunt̄. Luc. xi. Ue vobis ypocrite q̄ tulistis clauem scie ꝛ ipi nō introistis. ¶ Quīti dicunt̄ Capitorti qui totū studiū ponūt vt portent collū tortum ꝛ caput ꝓcliuū vt appareāt homib⁹ humiles. Math. xxiij. Ue vobis ypocrite qui circuitis mare ꝛ aridā vt fa.u ꝓselitū. ¶ Sexti dicunt̄ Capuceti q̄ vtunt̄ capuceis ꝓtensis vsq̄ ad medietatē nasi: vt fingāt se mortuos mūdo ꝛ nihil mūdi velle videre cū tn̄ oīa aspiciāt. Math. xxiij. Ue vobis ypocrite q̄ mūdatis qḋ de foris est: int⁹ autē pleni estis rapi. ꝛ in. ¶ Septimi dicunt̄ Laudate qui ad oīa opa sua vel audita vt videantur in corde gerere deū: dicunt, laudet̄ de⁹: cuꝫ tamē corde blasphemāt: sicut fecit ille q̄ fracto flascone ꝛ effuso vino dixit. sit laus xp̄o sed nō de isto. Math. xv. Ypocrite bene prophetauit de vobis Esa. dicēs. Populus hic labijs me honorat: cor aūt eoꝝ lōge ē a me.

¶ Octaui dicunt̄ Spiritelli qui nolūt nisi de spū loqui. ꝛ cū quodā stupore ꝛ admiratōe vt magni spūales videantur. Math. xxiij. Ue vobis ypocrite duces ceci q̄ dicitis. quicunq̄ iurauerit ꝑ tēplū nihil est, q̄ aūt iura. in au. tem. de ꝛc̄. ¶ Noni dicunt̄ mēgaterra qui incuruant̄ ad terrā illā deosculādo sepi⁹ sicut quidaꝫ faciūt in ecclesijs. vt magni humiles videant̄. Math. xxiij. Ue vobis ypocrite q̄ estis vt monumēta q̄ non apparēt. ꝛ ho. amb. sup̄ nesciunt. ¶ Decimi dicunt̄ Jubilate: q̄ in cōuiuijs postq̄ impleti sunt iubilant ꝛ cantāt quasdā cantilenas vulgares q̄ prius vētre vacuo nullas laudes dicebāt Luc. xi. Ue vobis ypocrite qui diligitis primos recubit⁹ in cenis ꝛc̄. ¶ Undecimi dicūtur Balla in xp̄o: q̄ tales laudes cantando vel eas audiendo: vel in p̄dicationib⁹ quasi iubilando saltant: ꝛ sepe sedendo ad terraꝫ conant̄ ꝓut pn̄t chorisare vt magna de deo sentire videant̄. Eccli. i. Ne fueris ypocrita in conspectu hoīm qm̄ accessisti maligne ad deū: ꝛ cor tuū plenuꝫ est dolo ꝛ fallacia ꝛc̄.

¶ Duodecimi dicunt̄ Pouerelli: q̄ maximā pauptatē p̄tendūt in vestitu: cū tn̄ nullā indigentiā patiant̄: oīa vident̄ cōtemnere vt oīa habeāt. alios hortant̄ ad contēptū rerū vt eis dispensent̄. Job. viij. Spes ypocrite peribit: q2 sicut tela aranearū fiducia ei⁹. Nā sicut aranea seipam euiscerat vt faciat telā qua capiat muscas. sic isti mlt̄a frigora sustinent sua pauptate q̄ est velut tela ad acquirendas diuitias. ¶ Tredecimi dicunt̄ mel in bocca: q̄ vt angeli videant̄ ꝛ dicant̄ vtunt̄ verbis dulcib⁹ ꝛ mansuetis: ꝛ tn̄ seruant venenū in corde. Job. xx. Cū em̄ dulce fuerit ī ore ypocrite malū abscōdet illud sub lingua sua. parcet illi ꝛ nō derelinquet illud: ꝛ celabit in gutture suo. panis ei⁹ in vtero illi⁹ ꝛc̄.

¶ Quartidecimi dicunt̄ sanctarelli: q̄ magnā abstinentiā ostendūt corā alijs vt ieiunantes ꝛ scī apparēāt: cū tn̄ deuorēt pauperem in abscōdito: puta capones ꝛ alia cibaria delectabilia. Math. vi. Non eritis sicut ypocrite tristes ꝛc̄. ¶ Quintidecimi dicunt̄ obedientes: q̄ ex obediētia oīa faciūt: osculantur se mutuo ex obediētia: ꝛ alia turpissima faciūt q̄ causa honestatꝫ omitto, vt patꝫ de societate barilotti bononie q̄ om̄ia habebat cōia: vxores: filias: diuitias. Apocal. ij. Odisti facta nicholoitarū q̄ ego odi hoc habes bonū ꝛc̄. ¶ Sextidecimi dicūt̄ aīe simplices: q̄ asserūt hoīem venire posse ad statum innocētie in quo fuit adā. ꝛ ꝑ simplicitatē illam oīa eis licent nec aliq̄d imputat̄ eis ad pctm̄. allegātes illud Math. x. Estote simplices sicut colūbe. Un̄. i. Thimo. iiij. In diebus nouissimis discedēt quidā a fide attēdētes spiritib⁹ erroris ꝛ doctrinis demoniorum in ypocrisi loquētiū mēdaciū ꝛc̄. ¶ Decimiseptimi dicunt̄ sarabayte. de quib⁹ dic̄ beat⁹ bn̄dict⁹ in p̄ncipio regule: ꝙ sunt gen⁹ deterrimū q̄ nulla regula approbati expergētia magistri. adhuc operib⁹ seculo seruātes fidē. mentiri se deo ꝑ tonsurā noscunt̄ q̄ bini aut certe singuli sine pastore nō dominicis sed suis inclusi ouilib⁹ ꝓ lege eis est desideriorū voluptas: cū quicquid putauerint vel elegerint hoc dicunt sanctū. ꝛ qḋ noluerint hoc dicunt nō licere. hec ille. ¶ Decimioctaui dicunt̄ girouagi. de quib⁹ dic̄ beat⁹ benedictus vbi supra. ꝙ totā vitaꝫ suā ꝑ diuersas ꝓuincias aut terras q̄ternis dieb⁹ ꝑ diuersorum cellas hospitant̄ semꝑ vagi ꝛ nunq̄ stabiles ꝓprijs voluptatib⁹ ꝛ gule seruientes illecebris. de quoꝝ miserrima cōuersatione meli⁹ est silere q̄ loq̄. hec ille. ¶ Decimi noni dicunt̄ bighardi. de quib⁹ dicit̄ extra in clemē. de hereti. ca. ad nostrū. qui tenēt ꝙ homo in vita p̄senti ad tantā perfectioneꝫ potest venire ꝙ fiet om̄ino impeccabilis: ꝛ tunc licebit ei quicq̄d voluerit ꝛc̄. ¶ Uigesimi dicunt̄ angelici: qui fingunt se amare celestia: ꝛ simulant magno zelo conuersioneꝫ peccantiū. Math. xxiij. Ue vobis ypocrite

qui decimatis mentam ⁊ anetum ⁊ ciminū ⁊ reliquistis que grauiora sunt legis iudicium ⁊ misericordiā ⁊ fidē ⁊c. ¶ Uigesimiprimi dicunt̄ apostolici:q̄ fingunt se vitā apostolicam seruare tanꝗ oues incedentes oīa minora pctā ceteroꝝ aggrauātes q̄si vite aliorum sint correptores. Math. xxiij. Ypocrite duces ceci colantes culicē:camelū autē glutientes ⁊c. Uigesimisecūdi dicunt̄ timorosi:q̄ fingūt se timere deū in om̄i facto:cū potius timeāt mundum. Eccli. xxxiij. Contriti sunt in syon pctōres possedit tremor ypocritas. Uigesimitertij dicunt̄ iusti: q̄ fingunt exteriꝰ se seruare legē dei ⁊ consilia iesu xp̄i in euāgelio. Math. xxiij. Ue vobis ypocrite q̄ similes estis sepulchris dealbatis que a foris apparēt hoībꝰ speciosa:intꝰ ꝟo plena sunt ossibꝰ mortuoꝝ ⁊ om̄i spurcitia. Sic ⁊ vos a foris quidē apparetis hoībꝰ iusti:intus aūt pleni estis ypocrisi ⁊ iniq̄tate. ¶ Uigesimiq̄rti dicūt̄ penitētes:q̄ fingūt se pagere publicas penitētias ꝑpt̄ magna pctā eorum:cum tn̄ faciāt ꝑpt̄ lucrū tp̄ale. Job. xv. Cōgregatio ypocrite sterilis. ¶ Uigesimiq̄nti dicunt̄ cōsciētiati q̄ om̄e leue pctm̄ aggrauant:⁊ oēs arguere volūt de omni minimo. Math. vij. Ypocrita eijce ꝑmū trabē de oculo tuo ⁊ tūc videbis. e. f. ⁊c. Beati apl'i Symo ⁊ Thadeꝰ magnā modestiā habuerunt ꝑ cōuersatiōis honestatē. Math. v. Sic luceat lux vestra coraꝫ homībꝰ vt videāt opa vestra bona ⁊ glorificēt patrē vestrū qui in celis est. Un̄ legit̄ in ecclesiastica hystoria. Qr cū Judas ad Abagarū regē venisset vidit rex in vultu eiꝰ quendā mirū ⁊ diuinum splendorē. Ille em̄ splendor significabat eiꝰ opera luminosa.

¶ Quarto scd̄m propositū

dei vocati sunt sctī ꝑ obediētiā. Bern̄. in q̄dam s̄mōe dic̄ sic. Perfecꝰ obediēs moras nescit nec mādatū ꝓcrastinat: parat aures auditui oculos visui:linguā voci. manꝰ operi. pedes itineri. ⁊ sic totū se colligit vt ex toto mādatū adimpleat imperātis. hec ille. In lege euāgelica dn̄s dedit ꝯsiliū obediētie qn̄ dixit:sequat̄ me quē seq̄mur; nō solū imitādo opa s̄ etiā obediēdo mādatis ipiꝰ. s̄m illō Joh. x. Oues mee vocē meā audiūt ⁊ sequūtur me. Symon aūt interpretat̄ obediēs ⁊ ip̄e fuit verꝰ obediēs in executōe mādatoꝝ. In cuiꝰ signuꝫ oēs creature sibi ⁊ Thadeo obediebāt. Prīo demones q̄s de corporibꝰ obsessis eijciebant. Secundo hoīes quoꝝ corpa curabāt ⁊ aīas a pctīs ⁊ erroribꝰ purgabant. Tertio ꝓuincie ⁊ ciuitates. Nā iudas ꝑmo in mesopotamia ⁊ pontho ꝑdicauit. Symon ꝟo in egypto in quibꝰ multos ppl'os ad obediētiā ⁊ fidē xp̄i cōuerterunt. Quarto elemēta. Nam mare septuaginta mortuos reddidit q̄s Symon resuscitauit. Aer cū esset serenꝰ in eoꝝ morte in tēpestatē magnā ꝯuersus fuit. Ignis celestis pontifices ydoloꝝ combussit ⁊c.

¶ Quinto scd̄m propositū

dei vocati sunt sctī hij duo apl'i per noticiā. Math. x. Cū aūt tradēt vos nolite cogitare quō aut q̄d loq̄mini. dabit̄ em̄ vobis in illa hora q̄d loq̄mini. Nō em̄ vos estis q̄ loq̄mini. sed spūs patris vr̄i q̄ loquit̄ in vobis. Bti apl'i symon ⁊ thadeꝰ clarā noticiā oīꝫ habuerūt spūsctō suggerēte in die pēthecostes qn̄ in igneis līguis sup eos venit. Un̄ ambo in ꝑsidē venerūt. ⁊ cū Uaradach dux regis babylonie scꝫ Xersis eos introgasset de gn̄e:cōditōe:⁊ causa aduētꝰ. rn̄derūt. Si genꝰ q̄ris hebrei sumꝰ. si ꝯditionē serui iesu xp̄i. si causaꝫ:salutē vr̄e causa huc venimꝰ ⁊c.

¶ Sexto scd̄m propositū dei

vocati sunt sctī hij duo apl'i ꝑ intelligentiā. Nā precognoscentes demonū maliciā atqꝫ astutiā qua totū mūdū ꝑ idolatriā sibi subiugauerant mira sapiētia vsi sunt. sicut dr̄. i. Macha. ij. Symon frater vester scio ꝙ vir cōsilij est ipm̄ audite semꝑ:⁊ ip̄e erit vobis pater. ⁊ iudas fortis viribꝰ a iuuentute sua sit vobis ꝑnceps militie:⁊ ip̄e aget bellū populi. Fuerūt em̄ magne sapiētie in cōuincēdis demonibꝰ q̄ hoīes impugnabāt q̄tuor modis. ¶ Prīo ꝑ fraudulentiā dando falsa respōsa. Sed apl'i hāc maliciā detegebant. modo ne ꝑ simulacra loquant̄ ꝓhibēdo modo vt respōsa dent permittēdo. Ezech. xiij. Uidēt vana ⁊ diuināt mēdaciū dicētes:ait dn̄s deꝰ. cū dn̄s nō miserit eos. Secūdo per violentiā trahēdo ad diuersa supplicia. Sꝫ apl'i hanc violentiā refrenabāt. Un̄ dux tātam potētiā in eis vidēs ait. dijs nostris potentiores vos video. Tertio ꝑ prestigia ꝑ q̄ ludificabāt hoīm sensus ⁊ corda. Sꝫ apl'i hec prestigia destruebāt. Un̄ cū magi q̄busdam aduocatis abstulissent loquelā gressuꝫ ⁊ visum apl'i signū crucis in eoꝝ frontibus fecerunt ⁊ magi talia vlterius facere nō pre

sumpserunt. Quarto p simulachra fingē-
tes in eis esse diuina numina. sed apl'i hec
simulacra frangi faciebāt. Uñ ad eoꝝ pce-
ptum duo ethyopes nudi ⁊ nigri de simula
cris exeūtes ea penit⁹ ↄfregerūt. ⁊ sic pȝ ⁊c.

Septimo scd'm propositū

dei vocati sunt sc'ti hij duo apl'i p vigilantiā
q apparuit circa q̄ttuor. Primo in ↄfusione
scȝ magoꝝ ⁊ pontif cuȝ ydoloꝝ quos cōfu-
derunt in pphetatiōe exit⁹ belli q̄ erat pacis
in crastinū. Secūdo in pseruatiōe: qꝛ cum
dux pontifices idoloꝝ vellet incēdere. apl'i
phibuerūt dicētes. Nos missi sum⁹ nō viuē
tes occidere ſꝫ mortuos viuificare. Tertio
in electiōe: qꝛ cū angel⁹ dixisset eis. Unum
ex duob⁹ eligite aut hoꝝ repentinū interitū
aut vestrū martyriū. rñderūt. Granda ē dei
misericordia vt ⁊ istos conuertat ⁊ nos ad
martyrij palmā pducat. Quarto in vltiōe
qꝛ cum magi serpētes venire fecissent: apl'i
eos i magos ↄuerterūt. q̄ eoꝝ carnes lacera
bant ⁊ venena diffundebāt. Magnū q̄dē
dolorē senserūt in carnis laceratiōe. maiorē
in veneni reuocatiōe. maximū in sua cōfusi-
one. Unde recedere coacti sunt ⁊c.

Octauo scd'm propositū

dei vocati sunt sc'ti hij duo apl'i p diligētiā
quā ostēderūt in quattuor. Primo subueniē-
do in corpe ⁊ aīa sanitatē integrā cōferēdo
sicut pȝ in abagaro rege edisse: cui iudas sa
nitatē corporis ⁊ aīe impetrauit. Secūdo
subueniendo in reb⁹ ⁊ in psonis bella cōpe
scendo. sicut ptȝ in duce babylonie cōtra in-
dos pgente q̄s suis orōnib⁹ pacificarūt. vt
pȝ etiā in ciuitate edissa ubi ep'la saluatoris
legit': ⁊ hostes aut cōfugiūt aut componūt.
Tertio subueniēdo ⁊ in innocētia ipaȝ cō
seruādo. sic ptȝ in q̄dā dyacone scō de q̄dā
muliere impregnata infamato: quē apl'i mi
raculose ab infamia defenderūt. Quarto sub
ueniēdo in tribulatiōe magna morbos ⁊ pe-
stilētias auferēdo. pȝ qꝛ cū due tigrides per
terrā discurrerēt ⁊ oēs occiderent: apl'i eas
māsuetissimas reddiderūt. Et sic pȝ ⁊c.

Nono scd'm propositū dei

vocati sunt sc'ti hij duo apl'i per audaciaȝ. i.
Mach. ij. Filij emulatores estote legis ⁊ da
te aīas vr̄as p testamēto patruȝ ⁊ accipiet
gl'iam magnā. Uti apl'i poti⁹ voluerūt mor
tem sustinere q̄ fideȝ deserere. seruātes illud
Math. x. Nolite timere eos q̄ occidūt corp⁹
aīam aūt nō p̄nt occidere. Nā pontifices tē
pli in apostolos irruerunt: ⁊ eos ptin⁹ truci
dauerunt ⁊c.

Decimo scd'm propositū

dei vocati sunt sancti hij duo apl'i p solertiā
Nam rex corpa aploꝝ ad vrbē suā trāstulit
⁊ in eoꝝ honorē eccl'iaȝ mire magnitudinis
fabricauit ⁊c. Amen.

In festo omniū sanctoꝝ Sermo. lix.

Ipsorum est regnum
celoꝝ. Math. v. ⁊ in euāgelio ho-
dierne solēnitat. Beat⁹ Aug. in
ep'la ad dioscoꝝ. dic sic. Tāta ē vis aīe tam
potētē fecit de⁹ aīam: vt de ei⁹ plenissima be-
atitudine q̄ in fine tēpoꝝ sanctis pmittit. re
dundat in inferioꝝ naturā q̄ est corp⁹: non
btitudo q̄ intelligentis ⁊ fruent est ppria. ſꝫ
plenitudo sanitat q̄ incorruptiōnis ē vigor.
hec ille. Sup q̄ tale moueo q̄stionē. Utrum
aīe sc'toꝝ a corpib⁹ exute iam p̄sentialit' vi-
deant in regno celoꝝ diuinā essentiā facial'r
Ad istā q̄stionē rñdent q̄ttuor doctores no
ui testamēti. Prim⁹ est beat⁹ Greg. li. iiij.
dialo. dicēs sic. Nosse velim si nūc ante resti
tutionē corpoꝝ in celo valeāt recipi aīe san-
ctoꝝ. Hoc neqꝫ de oīb⁹ iustis possum⁹ assere
re: neqꝫ de oīb⁹ statim negare. Nā sunt quo-
rumdā iustoꝝ aīe q̄ a celesti regno q̄busdaȝ
māsionib⁹ adhuc differunt. In q̄ dilationis
dāno. q̄d aliud innuit nisi q̄ de pfecta iusti-
cia aliq̄d min⁹ habuerūt. Et tñ luce ↄstat cla-
rius: qꝛ pfectoꝝ iustoꝝ aīe mox vt hui⁹ car-
nis claustra exeūt: in celestib⁹ sedib⁹ recipiū-
tur. q̄d ⁊ ipa veritas p se attestat' dicēs. Ubi
cūqꝫ fuerit corp⁹. illic congregabunt' ⁊ aq̄le.
Si igit' aīe iustorū sunt in celo. q̄d est q̄d in
die iudicij p iusticie sue retributōe recipiēt?
Hoc eis nimiruȝ crescit in iudicio: q̄ nunc
animarū sola: postmoduȝ vero ⁊ corporum
beatitudine perfruuntur. Unde in ipa car-
ne gaudeant in qua dolores pro dño crucia
tusqꝫ ptulerunt. Pro hac quippe geminata
gloria eoꝝ scriptū est. In terra sua duplicia
possidebūt. Hinc etiā de sanctoꝝ animabus
ante resurrectiōis diē sc'ptū ē. Date sunt illis
singule stole albe ⁊ dictū est illis vt requie-
scerēt tempus adhuc modicum: donec im-
pleatur numerus conseruorum ⁊ fratrū eo-
rum. Qui itaqꝫ nunc singulas acceperūt: bi
nas in iudicio stolas habituri sūt: qꝛ modo

Conclusio emendata in festo om[nium] iiij sctorum
Anime pfectorum sctorum in lege gratie a corporibus solute
iam presentialiter et actualiter vident in regno celorum
[illegible] in celo empireo diuinam essentiam facialiter [illegible]
[illegible] sctorum [illegible] animas in purgatorio [illegible]
[illegible] [illegible] in lege gratie [illegible]
animas [illegible] veteri testamento [illegible] vt [illegible] Abraham Moisi Dauid
[illegible] videntes diuinam essentiam

animarū tantūmodo. tūc autē aīaruꝫ simul ⁊ corpoꝝ glīa letabunť. Fit in electis quiddam mirabiliꝯ: qꝛ nō solū eos agnoscunt q̄s in hoc mūdo nouerāt: sed velut visos ac cognitos recognoscūt beatos quos nunq̄ viderant. Naꝫ cū antiquos patres in illa eterna hereditate viderint eis incogniti ꝑ visionem nō erant: quos in oꝑe semꝑ nouerunt. Quia eñ illic hoīes cōi claritate deū cōspiciunt. q̄d est qđ ibi nō sciant vbi sciente oīa sciunt: hec ille. Secūdus est beatꝯ Hiero. in sermone de assumptōne beate v̄ginis. dicens sic. Perseuerate in or̄onibꝯ vnanimiť viuentes: quousq̄ꝫ intrare possitis gaudia eterne vite: quo beata v̄go feliciť introiuit. alternantibꝯ hymnidicis angeloꝝ choris: infra pascua eterne viriditatis. vbi vna dulcissima societas oīm supnoꝝ ciuiū: vbi solēnitas angeloꝝ: vbi post labores ⁊ erumnas seculi huiꝯ felix ⁊ suauis ē refectio animarū hec ille. ¶ Tertiꝯ est beatꝯ Ambro. in quodā sermone dicēs sic. Videns nos vel de eterni tremore iudicij: vel de futura beatitudine cogitātes illam euangelicā possit assumere xp̄i vocē. pať rogo vt vbi ego sum: ⁊ illi sint mecū. ⁊ nos quādoq̄ꝫ ex hoc seculo migraturos: patronꝯ noster in sedē ⁊ in sinū suum velut abraham peculiares recipiat. ⁊ in illo die incolumes oues suas lerꝯ pastor agnoscat. hec ille. ¶ Quartꝯ est beatꝯ Aug̃. li. supputationum dicēs sic. Sit ip̄e rex regū ī medio tui: vt pueri eiꝯ in circuitu eiꝯ hymnidici angeloꝝ chori. Ibi societas supnoꝝ ciuium ibi dulcis solēnitas oīm ab hac tristi ꝑegrinatione ad tua gaudia redeuntiū. Ibi ꝓphetarū ꝓuidus chorus ibi iudex ap̄loꝝ numerus. ibi innumerabiliū martyrū victor exercitus. ibi sanctoꝝ cōfessoꝝ sacer cōuentus. ibi veri ⁊ perfecti monachi. ibi sancte mulieres q̄ voluptates seculi ⁊ sexū infirmitatꝭ cōtempserūt. ibi pueri ⁊ puelle q̄ annos suos moribꝯ excesserūt. ibi sunt oues ⁊ agni qui iam huiꝯ voluptatꝭ laqueos euaserunt. Exultent oñes in ꝓprijs mansionibꝯ. dispar est gloria singuloꝝ. ſꝫ cōis est leticia oīm plena ⁊ ꝑfecta. Ibi regnat charitas: qꝛ deꝯ est ibi oīa in oībꝯ: quē sine fine vidēt: ⁊ semꝑ vidēdo in eiꝯ amore ardēt: amāt ⁊ laudant. oñe opꝯ eoꝝ laus sine defectōne sine labore. Felix ego ⁊ vere felix imꝑꝑetuū: si post iter huius corpusculi audire meruero illa cātica celestis melodie: que cantanť ad laudē regis eťni. ab illis supne patrie ciuibꝯ beatorūq̄ꝫ spirituū agminibꝯ. Fortunatꝯ ego ⁊ nimirū beatꝯ: si meruero illa cantare ⁊ assistere regi meo: deo meo: duci meo: ⁊ cernere ip̄m ī gloria sua: sicut ip̄e polliceri dignatꝯ est dicens. Pater volo vt quos dedisti mihi sint mecū. vt videāt claritatē meā quā habui apud te ante cōstitutionē mūdi. Et alibi. Qui mihi ministrat me sequať. ⁊ vbi ego suꝫ: illic ⁊ minister meꝯ erit. Et iterū. Qui diligit me diligetur a patre me: ⁊ ego diligā eū: ⁊ ego manifestabo ei meip̄m. hec ille. ¶ Scienduꝫ q̄ duplex est iudiciū. Vnuꝫ gn̄ale ⁊ finale qđ fiet simul de oībꝯ hoībꝯ ſm totū hoīem q̄tū ad aīam ⁊ corpꝯ publice corā toto mūdo. ⁊ hoc erit post resurrectionē solū. De isto iudicio dicit Esa. iij. Dn̄s ad iudiciū veniet cuꝫ senatoribꝯ ppl̄i sui. Dan̄. xij. Veniet tempꝯ q̄le nō fuit: ex quo gētes esse ceperūt. ⁊ in tēpore illo saluabiť ppl̄s tuus: ⁊ multi de his q̄ dormierāt in puluere terre euigilabūt. alij in vitā eternā. alij in opprobriū: vt videant semꝑ. Joheľ. iij. dr̄. In diebꝯ illis cū cōuertero captiuitatē iuda ⁊ hierl̄m: ꝯgregabo oēs gentes ⁊ deducā illas in valle iosaphat: qꝛ ibi sedebo vt iudicē oēs gētes. Sap. iij. dicitur. Justoꝝ aīe in manu dei sunt: ⁊ nō tāget illos tormentū mortis: visi sunt oculis insipientiū mori: illi aūt sunt in pace. Aliud est iudiciū particulare ⁊ occultū: qđ fit de q̄libet hoīe q̄tū ad aīam post mortē corporis. de q̄ Ecc̄. xxxviij. dr̄. Memor esto iudicij mei: sic erit ⁊ tuū: mihi heri: tibi hodie. Et isto iudicio q̄libꝫ iudicať in morte sua. nō ſm totuꝫ hoīem qꝛ desinit esse: ſꝫ ſm ꝑncipaliorē ꝑtē. ſcꝫ aīam q̄ nō desinit esse ſm quā solaꝫ ꝑncipaliť attendiť totū meritū vel demeritū que stati ꝑmiať vel puniť an̄ vl̄e iudiciū. Qđ ꝓbať q̄druplicit. ¶ Prīo auc̄te sacre scpture. Math. v. Bti mundo corde q̄m ip̄i deū videbūt. Luc̄. xi. Pueri mei mecū sūt ī cubili. Glo. interli. Pueri sūt ap̄li q̄ sunt ī cubili. i. in eťna requie cū xp̄o. Luc̄. xxiij. Hodie mecū eris in paradiso. Sup q̄ Aug̃ dic̄. Vbicūq̄ꝫ sit paradisus q̄sq̄ꝫ btoꝝ: ab illo ibi ē q̄ vbiq̄ꝫ ē. Joh. xvij. Pať q̄s dedisti mihi: volo vt vbi ego suꝫ ⁊ illi sint mecū: vt videāt claritatē meā. Marc̄. xvi. Qui crediderit ⁊ baptizatꝯ fuerit saluꝯ erit. Et. i. Peť. i. dr̄. Credentes aūt exultabitꝭ leticia inenarrabili et glorificata: reportātes finē fidei vr̄e aīaruꝫ salutē. Et. ii. Coꝝ. iij. Nos oñs reuelata facie gloriā dn̄i speculantes in eandē imaginem transformamur a claritate in claritatē:

tanq̃ a dñi spũ.glo.i.claritate fidei ad clari
tatẽ spei. Jaco.i.dr̃. Btũs vir q̃ suffert tem-
ptationẽ:qm̃ cũ pbat⁹ fuerit accipiet coro-
nã vite quã repromisit deus diligẽtibus se.
Apoc̃.vij.dr̃. Uidi turbã magnã quã dinu
merare nemo poterat ex oib⁹ gentib⁹ tribu
bus ppl'is ⁊ linguis stãtes añ thronũ.⁊ in
ↄspectu agni amicti stolis albis ⁊ palme in
manib⁹ eoꝝ clamãtes voce magna ⁊ dicẽ-
tes.sal⁹ deo nr̃o q̃ sedet sup thronũ ⁊ agno.
Scd̃o auc̃te sctoꝝ doctoꝝ. Greg̃.libro.iiij.
dyalo.dic̃ sic. Predicatores postq̃ de corpo
rib⁹ transeũt nequaq̃ p morarũ spacia sic
antiq̃ p̃res a celestis patrie pceptiõe diffe-
runt. Mox vero cũ de carnis colligatione
trãseũt in celesti sede reqescũt. Paulo atte
stante q̃ ait. Scim⁹ qm̃ si terrestris domus
nr̃a huius hitatiõis dissoluat̃: edificationẽ
hẽmus ex deo domũ nõ manu factã:s; eter-
nã in celis.hec ille. Aug̃.exponẽs illud ps̃.
Heu mihi q2 incolat⁹ me⁹ plõgat⁹ est.dicit
sic. Sicut patria illa hierl'm vbi oẽs boni q̃
cũq; inde pegrinant̃ inter malos: nec rece
dere a malis pñt.vbi cu; redierint: ⁊ ad so
cietatẽ angeloꝝ vbi sunt vñ pegrinant̃.vbi
oẽs scti ⁊ iusti q̃ fruunt̃ ṽbo dei sine lectio
ne sine lr̃is. Qd̃ em̃ nos per paginã scriptu
rarũ.p faciẽ dei illi cernũt.hec ille. Bern̄ ad
Eugeniũ dic̃ sic. Quid op⁹ est scalis teneti
iã soliũ. Creatura celi illa est q̃ t; iã soliu;.
p̃sto hñs p qd̃ poti⁹ ista intuet̃.s.creaturas
p ipm̃ creatorẽ.q̃ videt verbũ:⁊ in ṽbo fa-
cta p verbũ. Nec op⁹ h; ex his q̃ facta sunt
factoris noticiã mẽdicare.hec ille. Beda su
per illud. Centũ cubitos lat⁹ ↄtinebit.dic̃ sic
Quicũq; pmissionis filij in hac vita pegri
nantes bona operant̃:mox egressi de corpe
in celesti vita recipiunt̃.hec ille. Tertio au-
ctoritate canonis. Nã ex̃ de celebra.missa.c.
Cũ marte.dr̃ sic. De sctis oib⁹ sciẽdũ est q
nõ indigeãt orõnib⁹ nr̃is p eo q cũ sint p-
fecte beati oĩa eis succedũt ad votũ.⁊ ex̃ de
baptismo ⁊ ei⁹ effectu.c.maiores.dicit̃ sic.
Per sacrũ baptismũ xp̃i sanguine rubricatq
culpa remittit̃:vitat̃ piculũ:ad regnũ celo-
rũ puenit̃:cui⁹ ianua; xp̃i sanguis fidelib⁹
suis misericordit̃ reserauit. Jbidẽ.c.debitũ.
dr̃ sic. Jude⁹ seipm̃ baptizãs si ↄtinuo deces
cisset ad patriã ptin⁹ euolasset. Et ex̃ de rel'.
⁊ vene.san.dr̃ sic.c.gl'iosus de⁹ in sctis. De⁹
sctõs suos celestis efficit beatitudĩs posses
sores.⁊ de pe.di.vij.c.q̃ egerit.dr̃ sic. Quicũ
q; bñ post pñiam vixerit:sicut ante pñiam
viuere debuit.post recõciliationẽ qñcũq; de
funct⁹ fuerit ad deũ vadit: ad requiẽ vadit:
⁊ regno dei nõ priuabit̃.⁊ de ↄse.di.v.c.spũs
sctũs.dr̃ sic. Baptismi regñatio p se saluat
mox in pace beati seculi recipiendũ. Quar
to auc̃te eccl'ie. Na; de apl'is cantat sic. Jsti
sunt triũphatores ⁊ amici dei:q̃ ↄtẽnentes
iussa principũ meruerunt p̃mia eterna:mõ
coronant̃ ⁊ accipiunt palmã. Et iterũ. Jsti
sunt viri scti quos elegit dñs ĩ charitate nõ
ficta:⁊ dedit illis gl'iam sempiternã. De vno
martyre cantat sic. Hic est vere martyr qui
p xp̃i noĩe sanguinẽ suũ fudit:q̃ minas iu-
dicũ nõ timuit:nec terrene dignitatis gl'ia;
quesiuit:s; ad celestia regna feliciter perue-
nit. Et iterũ. Hic nẽpe mũdi gaudia ⁊ blan
dimenta noxia caduca rite deputãs perue-
nit ad celestia. De plurib⁹ martyrib⁹ cãtat
sic. Gaudẽt in celis aĩe sctoꝝ qui xp̃i vesti-
gia sunt secuti.⁊ q2 p ei⁹ amore sanguinem
suũ fuderũt:ideo cũ xp̃o regnant ineternũ.
Et iterũ. Terrore victo seculi:penisq; spretq
corpis mortis sacre cõpẽdio vitã beatam
possident. De vno ↄfessore cantat sic. Jste
sctũs digne in memoriã vertit̃ hoĩm q̃ ad
gaudiũ trãsijt angeloꝝ. Et iterũ. Cũ ange-
lis celestib⁹ letus potitur p̃mijs. De ṽgini-
bus cantat sic. Ueni sponsa xp̃i accipe coro
nam quã tibi dñs pparauit ineternũ.p cu-
ius amore sanguinẽ tuũ fudisti:⁊ cũ ange-
lis in paradisum introisti.⁊ iterũ sanguine
fuso meruit sacrata scandere celũ. De oib⁹
sctis cantat sic. O q; gl'iosum est regnũ in
quo sancti amicti sunt stolis albis:⁊ sequũ
tur agnũ quocũq; ierit. Et iteru;. Semota
iã caligine lumẽ cernũt in lumine nũc reue
lata facie regẽ cernũt in gl'ia. Jsta ppterea
inducta sunt:q2 greci ⁊ quidã heretici voca
ti Ratari dixerũt q aĩe sctoꝝ quantũcũq;
pfectoꝝ vel purgatoꝝ nõ videbũt deũ facie
ad faciẽ vsq; ad diem vniuersalis iudicij.p
pter illud Math.xx. Cũ sero.i.finis mundi
factũ esset:dixit dñs.i.pater. vinee.i.eccl'ie.
pcuratori suo.i.xp̃o. Uoca operarios.i.ele
ctos ad iudiciũ.⁊ redde illis mercedẽ.i.pre
miũ celestis gl'ie. Nõ attendentes q euan-
gelista loquit̃ de cõpleta ⁊ vltima mercede
quo ad aĩam ⁊ corpus que reddetur in vni
uersali iudicio. Nũc aũt celebramus festu;
omnium sanctorum propter mercedẽ quã
a deo recipiunt quo ad iudicium particula-
re s̃m animam.de quo dicitur. Jpsorum est
regnum celorum.

Ipsorum est regnum celorum
Inchoatiue.
Promissiue.
Sanctificatiue.
Ordinatiue.
Refectiue.
Veneratiue.
Magnificatiue.

Primo ipsorū est regnū celoꝝ inchoatiue. Sciendū ꝙ inchoatio regni celoꝝ in electis est ex diuina p̄destinatione. Eph.i. Elegit nos in ip̄o ante mundi ꝯstitutionē. Predestinatio aūt est ratio trāsmissiōis creature rōnalis in finem vite eterne. Vn̄ predestinatio aliquoꝝ in salutē eternā presupponit ꝙ deꝰ illoꝝ salutē velit. Ad hoc aūt ꝯcurrunt quattuor. Primo diuina dilectio. inquantū vult alicui bonū vite eterne. Quia diligere est velle bonū alicui. Sap.xi. Diligis oīa q̄ sunt: ⁊ nihil odisti eoꝝ q̄ fecisti dn̄e. Scd̄o electio. inquātū hoc bonū vite eterne aliq̄bꝰ vult pre alijs. Nā volūtas eiꝰ qua bonū vult alicui diligēdo est cā ꝙ illud bonū ab illo pre alijs habeat. vn̄ Damas. lib.ij. dicit. Oportet nosse ꝙ oīa quidē p̄cognoscit deꝰ: nō aūt oīa predestinat. Tertio grē collatio. Ita eniz p̄destinatur a deo salus alicuiꝰ vt etiā sub ordine p̄destinationis cadat quicq̄d hoīem ꝓmouet in salutē. puta orōnes ꝓprie: vel aliene: vel alia oꝑa bona: sine q̄bꝰ hō salutē nō ꝯsequit. vn̄ p̄destinatis conādū est ad orādū ⁊ bn̄ oꝑandū: q̄ꝛ ꝑ ista p̄destinationis effectꝰ certitudinalr̄ implet. Iō dr̄. ij. Pet.i. Satagite vt ꝑ bonā vr̄am oꝑationē certā vr̄am vocationem ⁊ electionē faciatis. hoc aūt nō pōt fieri nisi per grām. Thren. vlti. Cōuerte nos dn̄e ad te. s. ꝑ grām. ⁊ ꝯuertemur ꝑ bona. s. oꝑa. Quarto interna vocatio. Roma. viij. Quos p̄destinauit: hos ⁊ vocauit. De q̄ vocatiōe dr̄ Joel. ij. Vocate cetū: ꝯgregate pp̄lm: sctificate eccl̄iam: coadunate senes: ꝯgregate ꝑuulos ⁊ sugentes vbera: egrediat̄ sponsus de cubili suo: ⁊ sponsa de thalamo suo. vbi notant̄ octo ordines p̄destinatoꝝ. Primꝰ est angeloꝝ qui lz nunq̄ fuerint miseri: tn̄ eis cōpetit p̄destinari. Motꝰ enī nō accipit speciē a termino a quo: s̄ a termīo ad quē. nihil enī refert quantū ad rōnem dealbationis vtrū ille q̄ dealbat̄ fuerit niger vl̄ pallidus vel rubeus Et similiter nihil refert quantū ad rōnem p̄destinatiōis vtrū aliq̄s p̄destinet̄ in vitā eternā a statu miserie vel nō. vn̄ oīs collatio boni supra statū eiꝰ cui ꝯfert̄: ad miām ptinet. Ideo dicit Aug. Predestinatio est ꝓ̄positū miserendi. vocatio angeloꝝ est ex officio eoꝝ. s. illuminādi: purgādi: ꝑficiēdi: ⁊ ministrādi. iō dr̄. Vocate cetū. i. angelos. vn̄ eccl̄ia. Cetus oēs angelici. Scd̄s ordo est patriarcharū. quoꝝ vocatio est ex fidei veritate. Heb.xi. Fide plurimam hostiam abel q̄z caym obtulit deo ⁊c̄. per totū. Sensus maturitate. Cōuersatiōis grauitate. Locutionis honestate. Eccl̄. xliiij. Laudemus viros gl̄iosos ⁊ parētes nr̄os in gn̄atione sua. Multā gl̄iam fecit dn̄s magnificentia sua: a seculo dn̄antes in potestatibꝰ suis: homines magni virtute ⁊ prudētia sua prediti ⁊c̄. per totū. ideo dicitur. Congregate populū. s. pr̄iarcharū. a quibꝰ pp̄l's dei descēdit. Tertiꝰ est ordo ꝓphetarū. quoꝝ vocatio ē ex vite sctitate. Eccl̄. xlv. Dilectꝰ deo ⁊ hoībus moyses ⁊c̄. per totū. ex ꝓphetie claritate. ij. Pet.i. Nō enī volūtate humana allata est aliq̄n ꝓphetia: s̄ spūscrō inspirati locuti sunt sc̄ti dei hoīes. Ideo dicit̄. sanctificate eccl̄iam. quemadmodū dicit dauid in ps̄. Cōgregate illi scrōs eiꝰ qui ordinauerūt testamētū eiꝰ sup sacrificia. Quartꝰ ordo ē apl̄oꝝ. quoꝝ vocatio est ex missiōe spūsc̄ti sup eos. Act. ij. Ex sctificatiōe ip̄oꝝ q̄ꝛ fuerunt ꝯfirmati in grā. ps̄. Ego ꝯfirmaui columnas eiꝰ ex p̄dicatione ip̄oꝝ. ps̄. In oēz terrā exiuit sonus eoꝝ. ex ꝯfirmatione miraculoꝝ. Marc̄. vlti. Illi autez ꝓfecti p̄dicauerunt vbiq̄z dn̄o cooꝑante ⁊ sermonem confirmante sequentibus signis. ideo dicit̄ Canite tuba in syon. Quintꝰ ordo est martyrum. quorum vocatio est ex victoria resistendo dyabolo. Jacobi. iiij. Resistite dyabolo ⁊ fugiet a vobis. Ex victoria a persecutoribus patiendo. Prouerb. xvi. Melior est patiēs viro forti. Ex victoria corpꝰ morti exponendo. Hebro. xi. Lapidati sunt: secti sunt: in occisione gladij mortui sunt. Ideo dicitur. coadunate senes. i. martyres: quoꝝ senectus fuit in sensus maturitate. Sapie. viij. Cani sunt sensus hominis. Sextus ordo est confessorum. quorum vocatio est ex diuine scripture fideli expositione: interna deuotione: ex passionis christi iugi meditatione. ps̄. In lege domini fuit voluntas eiꝰ. ⁊ iterum. Os iusti meditabitur sapientiaz. Ideo dicitur. Et sugentes vbera. Deutero.

xxxij. Ut sugeret mel de petra. Septimus
ordo est virginū. quarū vocatio est ex puri
tate virginalis mūdicie. Apoc. xiiij. Virgi-
nes enim sunt ⁊ sequuntur agnū quocūqȝ
ierit. ex puritate cōuersationis sancte. Ma
thei. v. Sic luceat lux vestra coram homini
bus. ex puritate spiritualis mundicie. i. Co-
rinth. iij. Templum dei estis. Ideo dicitur.
Congregate paruulos. i. virgines puras ve
lut paruuli. Octauus ordo est electoꝝ oīm
quoꝝ vocatio est ex ciuilitate: ex familiari-
tate: ex hereditate. Ephe. ij. Jam non estis
hospites ⁊ aduene: sed estis ciues sanctoꝝ
⁊ domestici dei. ex diuina filiatione. Romā.
viij. Si filij ⁊ heredes. Ideo dicitur. Egre-
diatur sponsus. i. xp̄s. ad beatificandos ele
ctos. ⁊ sponsa. i. congregatio electorū. egre-
diatur de thalamo huius habitationis ad
deum laudandum ⁊c̄.

¶ Secundo ipsorum est re
gnum celorum promissiue. Sciendū ꝙ pre
destinatio electoꝝ est certissima ⁊ infallibi
lis. ſm illud glo. Roma. viij. Quos presci
uit ⁊ predestinauit ⁊c̄. dicentis. Predesti-
natio est preparatio ⁊ presciētia beneficio
rum dei qua certissime liberantur quicunqȝ
liberantur. Ideo ad designandum hanc cer
titudinem dicitur Apoc. iij. Tene quod ha-
bes ne alius accipiat coronam tuam. Sup
quo dicit Aug. Alius non est accepturus
nisi iste perdiderit. Corona vite eterne dici
tur esse alicuius dupliciter. Uno modo ex
predestinatiōe diuina: ⁊ sic nullus coronā
suā pdit. Alio modo ex merito gratie. Qd̄
enim meremur quodāmodo nostrum est.
⁊ sic suam coronam aliquis perdere potest
per peccatum mortale sequens. Alius autē
istam coronam amissam accipit inquantū
loco eius subrogatur. Non enim permittit
deus alios cadere quin alios erigat. ſm il-
lud Job. xxxiij. Conteret multos ⁊ innume
rabiles ⁊ stare faciet alios pro eis. Sic em̄
in locum angelorum cadentium substituti
sunt homines: ⁊ in locum iudeorum genti-
les. Substituitur autem aliquis in statum
gratie: ⁊ quantum ad hoc coronam caden
tis accipit: quia de bonis que alius fecit in
eterna vita gaudebit. In qua vnusquisqȝ
gaudebit de bonis tam a se ꝙ ab alijs fact.
Ideo dicitur Jaco. i. Beatꝰ vir qui suffert
temptationem: quoniaȝ cum probatus fue
rit accipiet coronā vite quā repromisit deꝰ
diligētibꝰ se. Hāc aūt pmissionē ꝯfirmauit
xp̄us in morte p testm̄. ps. Disposui testm̄
electis meis. ⁊ hoc octo generibꝰ electoꝝ vt
pȝ in euāgelio hodierno. Primo p testm̄ p
mittēs legauit angelis regnū celoꝝ si pau-
pertatē spūs obseruarēt dicēs. Beati pau-
peres spū: qm̄ ipoꝝ est regnū celoꝝ. Paup
tas spūs est humilitas per quaȝ angeli oīa
cōtēpserūt ⁊ soli deo adheserūt. Secūdo p
testm̄ legauit patriarchis regnū celorum si
mansuetudinē obseruarent dicens. Beati
mites: qm̄ ipsi possidebūt terrā. Hanc man
suetudinem obseruauit Noe in fabricatiōe
arche. Abrahā in pegrinatiōe. Ysaac in im
molatione. Jacob in psecutione. Joseph in
venditione ⁊c̄. Tertio p testm̄ legauit pro-
phetis regnū celorum si lugerent peccata
pploꝝ dicēs. Beati qui lugēt: qm̄ ipsi cōso-
labunt. hūc luctū habuit moyses qñ ī ado-
ratione vituli orauit cū lachrymis ad dñm
dicēs. Aut pce eis hāc noxā: aut dele me de
libro tuo ī quē me scripsisti. Exo. xxxiij. Ha-
buit Esayas dicēs. lxi. c. Cōsolarer oēs lu-
gentes ⁊ ponerē fortitudinē lugētibꝰ syon:
⁊ darē eis coronā p cinere. oleū gaudij p lu
ctu. palliū laudis p spū meroris. habuit Je
remias dicēs. ix. c. Quis dabit capiti meo
aquā: ⁊ oclis meis fontē lachrymarū ⁊ plo
rabo die ac nocte interfectos filij ppli mei
Habuit Daniel dicens x. c. In diebus illis
ego daniel lugebā triū hebdomadarū die-
bus ⁊c̄. Quarto per testamentum legauit
apostolis regnum celorū dicens. Beati qui
esuriunt ⁊ sitiunt iusticiā: qm̄ ipsi saturabū
tur. Hanc iusticiam. s. fidei ampliande pro
qua mori sitiebāt: predicauerūt apli. Ibāt
em̄ apli gaudētes a ꝯspectu concilij: qm̄ di
gni habiti sunt p nomine iesu ꝯtumeliā pa
ti. Quinto per testamentum legauit marty
ribus regnū celoꝝ si obseruarent misericor
diā dicens. Beati misericordes: qm̄ ipi mi-
sericordiā ꝯsequent. hanc misericordiā ha-
buit beatus Stephanus qui orauit pro la-
pidatoribus suis dicens. Dñe ne statuas il
lis hoc peccatuȝ: quia nesciunt quid faciūt.
Habuit beatus Laurentius qui thezauros
ecclesie dispersit ⁊ dedit pauperibus. Sexto
p testamentū legauit ꝯfessoribus regnū ce
lorū si obseruarent mundiciā cordis dicēs
Beati mundo corde: quoniā ipsi deuȝ vide
bunt. Hāc mundiciā habuit btūs Dñicus
qui in puericia sua relicto lecto sup nudam
terrā accūbebat: qui virginitatē suā a cuna

bulis dño ꝯsecrauit. habuit btũs Thomas
de aquino q̃ nunq̃ʒ habuit alicuiꝰ mortalis
criminis in volũtate ꝯsensum. Septimo ꝑ
testm̃ legauit virginibꝰ regnũ celoꝝ si ob-
seruarent pacẽ mentis: dicẽs. Beati pacifi
ci: qm̃ filij dei vocabunt. Hanc pacẽ habuit
beata Katherina q̃ multa pace ꝯuertit qn-
quaginta oratores. ⁊ Porphiriũ cũ ducen
tis militibꝰ ⁊ reginã ad fidẽ xp̃i. Habuit be
ata Agnes que filiũ prefecti volentẽ eam
corrũpere suscitauit a mortuis. Octauo ꝑ
testm̃ legauit oĩbus electis regnũ celoꝝ
si obseruarent patientiã dicens. Beati qui
persecutionẽ patiunt propter iusticiaʒ: qm̃
ipsoꝝ est regnũ celoꝝ. De ista dicit Greg.
sup Ezech. omel. vij. Tribus modis virtꝰ
patientie exerceri solet. Alia nãq̃ʒ sunt que
a deo: alia que ab antiquo aduersario: alia
que a proximo sustinemus. A primo nãq̃ʒ
persecutiones: dãna: ⁊ cõtumelias sustine-
mus. Ab antiquo aduersario temptamen
ta. A deo aũt flagella toleramꝰ. Sed in his
oĩbus modis vigilanti oculo semetipãʒ de
bet mens circũspicere ne ꝯtra mala ꝓximi
ꝯtrahat ad retributionẽ mali: ne ꝯtra tem-
ptamenta aduersarij seducatur ad delecta-
tionem vel consensum delicti. ne contra fla
gella opificis prouat ad excessum murmu
rationis. Hec ille.

Tertio ipsoꝝ est regnũ celoꝝ sanctificatiue. Sciendũ ꝙ oẽs hoĩes
naturaliter desiderãt beatitudinẽ. ſm illud
Boetij. Oĩs mortaliũ cura quã m̃ltipliciũ
studioꝝ labor exercet. diuerso quidẽ calle ꝓ
cedit ad vnũ tñ beatitudinis finẽ nititur ꝑ
uenire. Sed circa subiectũ beatitudinis di-
uersi errores processerũt. Epycurei eñ po-
suerunt subiectũ beatitudinis esse corpus:
⁊ hoc in voluptatibꝰ corpis. Stoyci posue
runt subiectũ beatitudinis esse aĩaʒ: ⁊ hoc
in virtute animi. Dauid ꝓpheta posuit sub-
iectũ beatitudinis totũ hoĩem dicẽs in ps̃.
Rex meus ⁊ deus meus: beati qui habitãt
in domo tua dñe. Totus eñ hõ in corpore
⁊ in anima beatus erit. Nã corpus in pre-
senti patitur quadruplicẽ defectũ. s. mortali
tatẽ: obscuritatẽ: ponderositatẽ: ⁊ grossitiẽ.
Et quantũ ad hos quattuor defectus glori
ficabitur q̃druplicitur. vt dicitur. i. Coꝝ. xv.
Quia passibilitas transibit in immortalita
tem: ideo dicit. Seminatur in corruptione:
resurget in incorruptiõe. Obscuritas trãsi-
bit in claritatẽ: ideo dicit. Seminat in igno
bilitate: resurget in gloria. Ponderositas
trãsibit in agilitatẽ: ideo dicit. Seminat in
infirmitate: resurget in virtute. Grossities
transibit in subtilitatẽ: ideo dicit. Semina
tur corpus animale: surget spirituale. Etiã
beatificabitur quantuʒ ad omnes sensus.
Visus beatificabitur in dei visione. Nã co-
lor albꝰ est diuinitas xp̃i: color niger est sua
humanitas. ex his duobus resultat vnꝰ co-
lor in vna persona xp̃i qui est viridis. Lu-
ce. xxiij. Si in viridi. i. in persona xp̃i hoc fa-
ciunt. ⁊ iste color est delectabilis ad viden-
dũ. Auditus beatificabitur in dei allocutio
ne. Cant. ij. Sonet vox tua in auribꝰ meis.
vox eñ tua dulcis. Esa. li. Gaudiũ ⁊ leticiã
obtinebũt: inuenietur in ea gratiarũ actio ⁊
vox laudis. Odoratus beatificabit in car-
nis xp̃i odoratione: que est tanq̃ʒ rosa odo
rifera. Eccli. l. Quasi flos rosarũ in diebus
vernis. Si eñ corpora sanctoꝝ suauissimũ
odorẽ redolent: quanto magis corpus xp̃i
Gustus beatificabitur in plena dei delecta-
tione quaʒ sentiet ex carne xp̃i dulcissima.
Job. xxxi. Dixerũt viri tabernaculi mei. q̃s
det de carnibus eius vt saturemur. Tactus
beatificabitur in persone xp̃i contrectatiõe
Si enim tanta virtus erat in tangendo per
sonam xp̃i in hac vita: in osculando pedes
eius q̃d erit in celo. Cant. ij. Dextera illius
amplexabitur me. Etiaʒ beatificabitur ani
ma quantũ ad intellectum in quo erit per-
fectissima scientia. Nã sciẽtia nostra in hac
vita patitur triplicem defectum. vt dicitur
. i. Coꝝ. xiiij. Est eñi obscura: ideo dicit. Vi
demus nunc per speculum in enigmate. Est
imperfecta: ideo dicit. nunc cognosco ex par
te. Est a sensibilibꝰ accepta: ideo dicit. Cuʒ
essem paruulus: sapiebam vt paruulus. In
patria vero nostra sciẽtia erit clara: ideo di
cit. Tunc autem cognoscam facie ad faciẽ.
Erit perfecta: ideo dicit. Tũc autem cogno
scam sicut ⁊ cognitus sum. Erit ab ipso deo
infusa: ideo dicit. Euacui que erãt paruuli.
Etiam beatificabitur quãtum ad affectiuã
in dei bonitate. Sapie. viij. Venerũt mihi
omnia bona pariter cũ illa. Aug. Quanta
erit ibi felicitas: vbi nullum erit maluʒ: nul-
lum latebit bonum. Appetitiua beatifica-
bitur in dei societate: quia erit in fonte. ps̃.
Apud te est fons vite. ⁊ iterum. Satiabor
cum apparuerit gloria tua. ⁊ iterum. Ine-
briabuntur ab vbertate domus dei.

¶ Quarto ipsorũ est regnũ celoꝝ ordinatione. Sciendũ ꝙ dom⁹ dei q̄ est gl'ia celestis est magna ⁊ bñ disposita q̄drupliciter vt notat Baruch.iij. Primo est magna: ideo dic̄. O israel ꝙ̄ magna est domus dei ⁊ ingens loc⁹ possessionis ei⁹. Secundo est longa sine fine. iõ dicit. magn⁹ ⁊ nõ habens finē. Tertio est alta sine mēsura. ideo dicit excelsus. Quarto est ampla ⁊ spaciosa sine mõ. ideo dicit. imensus. Et lꝫ sit tante magnitudis: est tñ ordinatissima. Instar em̄ domus regalis: multas ibi fecit de⁹ mansiones. Joh.xiiij. In domo patris mei mãsiones multe sunt. s. oratoriũ. atriũ. cellariũ. ꝯsistoriũ. cenaculũ. viridariũ. ⁊ cubiculũ. In oratorio sunt angeli dei laudē cõtinue decantãtes ⁊ dicētes illõ Esa.vi. Sãctus sctũs sctũs: dñs deus exercituũ ⁊c̄. In atrio sunt patriarche paupes sustentãtes. Est em̄ atriũ loc⁹ in quo paupes recipiunt̄ Abrahã recepit angelos hospitio: ⁊ Loth similiter ⁊c̄. In cellario sunt ꝓphete aduētum xp̄i ardentissime sitiētes. Esaye.lxiiij. Utinã disrũperes celos ⁊ descenderes. ps̄. Ueni ad liberandũ nos dñe deus virtutũ ostende faciē tuaꝫ ⁊ salui erim⁹. Moyses Exo.iij. Obsecro dñe mitte queꝫ missurus es. Et qꝛ sic ardentissime sitiebãt: ideo plenissime satiati sunt. Cãt.ij. Introduxit me rex in cellaꝫ vinariã. In consistorio vbi cãe audiunt̄ ⁊ sñie ꝓferunt̄: sunt apl'i. Math. xix. Sedebitis sup sedes duodecim: iudicãtes duodecim trib⁹ isrl'. In cenaculo ponũtur martyres. qꝛ em̄ fuerũt tribulati: afflicti fame ⁊ siti affecti: iõ ibi plenissime satiabũtur. Luc.xxij. Edatis ⁊ bibatis sup mēsam meã in regno meo. In viridario sunt ꝯfessores q̄ fuerũt viridariũ dei: in quib⁹ fuit rosa patiētie. vñ de beato Dñico cantat̄. O lumen eccl'ie: doctor veritatis: rosa patientie liliũ mũdicie. vñ de beato Thoma de aq̄no cantat̄. Militantis doctor eccl'ie virginali florens mundicia. Et de ꝯfessorib⁹ dicit ps̄. Justus germinabit sicut liliũ: ⁊ viola humilitatis ꝓfunde. In cubiculo sunt virgines tanꝙ̄ sponse. Hester.ij. Ducta est ad cubiculum regis. ps̄. Astitit regina a dextris tuis in vestitu deaurato circundata varietate.

¶ Quinto ipsorũ est regnũ celoꝝ refectiue. Sciendũ ꝙ omnes ordĩes sanctoꝝ multiplici iure assecuti sunt celestē gl'iam: ideo meruerũt inuitari ad conuiuiũ ⁊ refectioneꝫ regni celestis. Primo angeli acquisiuerunt eã per feudaria possessione. Quãuis em̄ suã beatitudinē ⁊ cõfirmationem meruerint eo ꝙ alijs superbientib⁹ ad deũ totaliter sunt cõuersi: tenentur tñ seruare feudũ ⁊ tributũ regi ⁊ familie regis. quia obligant̄ deo assistere ⁊ nobis ministrare. Dañ.vij. Milia miliũ ministrabant ei. Ecce tributũ familie regis. Et decies centena milia assistebãt ei. Ecce tributũ regis. Isti vocant̄ ad cõuiuiũ eternũ. Hester.i. Assuerus. i. de⁹ qui est beatitudo ⁊ gloria sanctoruꝫ tertio anno imperij sui. i. in statu glorie post statũ legis mosayce ⁊ gratie euãgelij fecit grande conuiuiũ cunctis principibus suis. i. angelis. ps̄. Preuenerũt principes. i. angeli coniũcti psallentibus. Secundo patriarche acquisiuerũt eã per edificationeꝫ. Nã edificauerũt sibi mansionem celestē de auro dilectionis diuine. de argento dilectionis proximi. de lapidibus preciosis. i. operibus meritorijs. i. Cor.iij. Superedificat super fundamentũ hoc: aurũ argentũ ⁊ lapides preciosos. Elemosyna dũ datur est q̄si terra: plũbũ ⁊ saxũ. Sed in celo terra conuertitur in aurũ. plũbũ in argentũ. saxũ in lapideꝫ preciosum. Aug. sup ps̄. Laudas mercatorē qui vendit plũbũ ⁊ emit aurum ⁊ non laudas illũ qui erogat pecuniã ⁊ acquirit iusticiã ⁊ gl'iam. Isti vocantur ad cõuiuiũ eternũ. Ideo dicit ⁊ pueris suis. i. patriarchis qui iuxta etates mũdi fuerunt in eius puericia. Tertio prophete acq̄siuerũt eã p opis locationē ⁊ seruitij retributiōeꝫ. vñ dr̄ Math.xxi. ꝙ paterfamilias locauit vineã suã agricolis suis. i. sanctis ꝓphetis. Et Eccl'i.xlvi. dicitur. Dedit dominus ipsi caleph fortitudinē ⁊ vsq; in senectute permansit illi virtus vt ascenderet in excelsuꝫ terre locũ. semen ipsius obtinuit hereditatem: ⁊ viderunt omnes filij israel quia bonum est obsequi sancto deo. Isti vocant̄ ad conuiuiũ eternũ. ideo dicit. Fortissimis persarũ. i. sanctis prophetis qui fuerunt fortissimi ad defensionē legis pro qua mori non dubitauerunt. Ut Esayas sect⁹. Jeremias vinculatus. Ezechiel lapidatus. Daniel in lacum leonum missus ⁊c̄. Quarto apostoli acquisiuerunt eam per emptioneꝫ. Math. xx. Ecce nos reliquimus omnia. Ecce precium. Centuplum accipietis ⁊ vitam eternam possidebitis. Ecce comparatum pre-

minum. Isti vocantur ad eternū conuiuium
Ideo dicit. ⁊ medorum inclytis. i. apostolis
equatis vite ⁊ fidei iesu xp̄i. Quinto mar-
tyres acquisiuerunt eā per violentiā ⁊ dire
ptionē. Math. xi. Regnū celoꝝ vim patit̄
⁊ violenti rapiunt illud. Rapuerunt enim
de manibus dei regnū celoꝝ: thesaurū desi-
derabilē: vitā beatorū. Amb. Aggrediamī
dn̄m ⁊ more latronū suis eū spoliare nita-
mur. Cupimꝰ illi auferre regnū: thesauros:
⁊ vitā. Sed ille tā diues est vt non abnuat
non resistat: aggrediamur inꝙ eū non fu-
ste: non ferro: non saxo: sed mansuetudine
bonis opibus: charitate. hec ille. Isti vocā-
tur ad conuiuiū eternū, ideo dicit. ⁊ prefe-
ctis prouinciarū. i. martyribꝰ qui presides
⁊ prefectos prouinciarum non timuerunt.
Sexto confessores acquisiuerunt eā per he
reditariā successionē. Fuerunt em̄ pacifici.
⁊ ideo filij dei. Math. v. Beati pacifici: qm̄
filij dei vocabuntur. ⁊ qꝛ filij: ideo heredes.
Roma. viij. Si filij ⁊ heredes ⁊c̄. De illa
hereditate dicit ps̄. Nouit dn̄s dies imma
culatoꝝ ⁊ hereditas eoꝝ ineternū erit. Isti
vocantur ad cōuiuiū eternū. ideo dicit. In
uitauit oēm pplm̄. s. doctoꝝ: monachoꝝ: re
ligiosoꝝ: anachoritarū: tēplarioꝝ: prelatoꝝ
subditoꝝ ⁊c̄. Septimo virgines acquisiue
runt eā per gratuitā donationē. Sunt eniꝫ
sponse xp̄i: ⁊ ad sponsum spectat oīa sua
sponse gratis donare. Unde cantat eccl̄ia.
Ueni sponsa xp̄i accipe coronā quā tibi do
minus preparauit ineternū. Iste vocantur
ad conuiuiū eternū. ideo dicit. Fecit conui-
uium feminarū in palatio. s. regni celestis.

Sexto ipsorū est regnum

celoꝝ veneratiue. Sciendū ꝙ in celesti glo
ria est admirabilis chorea ꝑ ingressum san
ctoꝝ ad intuitū diuinitatis: ⁊ egressum ad
respectū humanitatis iesu xp̄i. Ioh. x. In-
gredietur ⁊ egredietur ⁊ pascua inueniet.
Et sicut in choreis mundi est vnus ducens
totā chorēā. s. sponsus. ita in illa celesti cho
rea xp̄s tanꝙ sponsus ducit ⁊ precedit illā
sanctā societatē oīm electorum. Apoc. vij.
Agnus qui in medio throni reget eos. Et
iterū. xiiij. Sequuntur agnū quocūqꝫ ierit.
Sed illa sanctissima chorea nō vadit ad si
nistram sicut chorea mundi: quia non per-
git ad sinistram inferni: sed ad dexterā dei.
Prouer. iiij. Uias que a dextris sunt nouit
dominus. i. approbat. Que autē a sinistris
sunt ꝑuerse sunt. In hac chorea fit cantus
mirabilis: ⁊ a christo inchoante ⁊ a quoli-
bet ordine sanctorum sigillatim prosequen
te ⁊ respondente. Primo christꝰ cantat sue
dulcissime matri illud Ioh. ij. dicēs. Quid
mihi ⁊ tibi est mulier. i. mihi est diuinitas ⁊
humanitas. Tibi est ꝟginitas ⁊ fecūditas:
mihi sublimitas, tibi humilitas: nunc mihi
claritas: tibi iocunditas: mihi sanctorū so-
cietas: tibi eorum festiuitas. ad hoc beata
virgo respondet dulcissimam cantilenā Lu
ce. i. dicens. Magnificat anima mea domi
num ⁊c̄. Secundo cantat christus angelis
illud ps̄. Benedicite domino omnes ange
li eius: potentes virtute facientes verbum
illius ad audiendam vocem sermonū eius
Benedicite domino omnes virtutes eius:
ministri eius qui facitis voluntatem eius.
ad hoc respondent angeli dulcissimam can
tilenam Apoc. vij. dicentes. Benedictio ⁊
claritas ⁊ sapientia ⁊ gratiarumactio: ho-
nor ⁊ virtus ⁊ fortitudo deo nostro in secu-
la seculorū. i. tibi christe splendor patris sit
benedictio in incarnatione. claritas in nati
uitate ⁊ apparitione. sapientia in predica-
tione, gratiarumactio in redemptiōe mor-
te ⁊ passione. honor in resurrectiōe. virtꝰ in
ascēsione. fortitudo in iudicij ꝯsummatiōe.
Tertio cantat xp̄us patriarchis cantilenā
quā cantauit moysi in visione rubi. Exod.
iij. dicēs. Deꝰ abrahā: deꝰ ysaac: deꝰ iacob: deꝰ
patrū vroꝝ misit me ad vos. Hoc nomen ē
mihi ineternū: ⁊ hoc memoriale meū in ge
neratiōes sempiternas. Ad hoc rn̄dēt pa-
triarche cantilenā dulcissimā Apoc. vij. di-
centes. Salus deo nr̄o q̄ sedet sup thronū ⁊
agnū. Quarto cantat xp̄s ꝑphetis cantile
nā deuotissimā Exo. xix. dicēs. Uos ip̄i vidi-
stis q̄ fecerim egyptijs: quō portauerī vos
sup alas aq̄larū. Uos eritis mihi regnum
sacerdotale ⁊ gens sc̄tā. Ad hoc rn̄dent ꝑ-
phete illud Apoc. v. Dignꝰ es dn̄e accipe
librū ⁊ soluere septē signacula eiꝰ: qm̄ occi
sus es ⁊ redemisti nos in sanguīe tuo: ⁊ fe
cisti nos deo nostro regnum ⁊ sacerdotes
Quinto cantat christus apostolis suauissi
mam cantilenam Luce. xxij. dicens. Uos
estis qui permāsistis mecum in temptatio
nibus meis: ⁊ ego dispono vobis sicut dis-
posuit mihi pater meus regnum vt edatis
⁊ bibatis super mensaꝫ meā in regno meo
⁊ sedeatis super thronos iudicantes duo-
decim tribus israel. Ad hoc respondēt apo

ſtoli illud Joh. vi. dicentes. Dn̄e ad quem
ibimus? verba vite eterne habes: ⁊ nos cre
dimus ⁊ cognouimus q꜡ tu es xp̄s filiꝰ dei
Sexto cantat xp̄s martyribus cantilenā
dulciſſimā Math. v. dicens. Beati qui per-
ſecutionē patiūtur propter iuſticiā: qm̄ ipo
rum eſt regnū celorū. Ad hoc reſpondent
martyres illud .ij. Thimo. ij. dicentes. Et ſi
mortui ſumus ⁊ conuiuemus ſuſtinuimꝰ ⁊
regnabimus. Septimo cantat xp̄s pontifi
tibus cātilenā ameniſſimā .i. Pet. ij. dicēs.
Uos eſtis genꝰ electū: regale ſacerdotium:
gens ſancta: ppl's acquiſitionis .i. genꝰ ele-
ctū per eternā predeſtinationē. regale ſacer
dotiū p ſubditoꝝ ꝓtectionē. gens ſancta p
virtutū ꝑfectionē. ppl'us acq̄ſitionis p erē-
ploꝝ edificationē. Ad hoc rn̄dent pontifi-
ces illud ps̄. dicentes. Tranſiuimꝰ p ignē .ſ.
aduerſitatis. ⁊ aquā .ſ. ꝓſperitatis. ⁊ eduxi-
ſti nos ī refrigeriū .ſ. eterne felicitatꝭ. Octa-
uo cantat xp̄s doctoribus cantilenā iocun
diſſimā Math. v. dicens. Uos eſtis ſal ter
re: vos eſtis lux mūdi .ſ. p ꝯdimētū ſacrorū
eloquioꝝ in expoſitiōe fideliſſima. Ad hoc
rn̄dent doctores illō ps̄. dicētes. Sicut au
diuimus: ſic vidimus in ciuitate dn̄i virtu
tū in ciuitate dei nr̄i. Nono cantat xp̄s ana
choritis religioſis ⁊ monachis dicens illud
Math. xi. Uenite ad me oēs qui laboratis
⁊ onerati eſtis: ⁊ ego reficiā vos .ſ. plenitu
dine celeſtiū gaudioꝝ. Ad hoc reſpondent
predicti illō ps̄. Hic eſt dn̄s deus noſter in
eternū ⁊ in ſeculū ſeculi: ip̄e reget nos in ſe
cula. Decimo cantat xp̄s virginibus canti-
lenā iocundiſſimā Sapiē. vi. dicens. O q̄̄
pulchra eſt caſta generatio cū claritate. nā
virgines hn̄t claritatē incorruptiōis. vidue
claritatē deuotiōis. ꝯiuges claritatē ſucceſ-
ſionis. ⁊ oēs pariter hn̄t claritatē odorife
re fame ⁊ bone opīonis. Ad hoc rn̄dēt vir
gines ⁊ ꝯtinentes illud Cant. i. Oleū effu
ſum nomē tuū. iō adoleſcentule dilexerunt
te nimis. Undecimo cantat xp̄s oībꝰ electꝭ
cantilenā iocūdiſſimā Math. xxv. dicens.
Uenite bn̄dicti pr̄is mei .ſ. p gr̄e adoptio-
nē. poſſidete regnū qd̄ vob paratū ē ab ori
gine mūdi .ſ. p eternalē p̄deſtinationē. Ad
hoc rn̄dent electi illud .i. Thimo. i. Regi ſe
culoꝝ īmortali: inuiſibili ſoli deo ⁊ honor ⁊
gl'ia ī ſcl'a ſcl'oꝝ amē. Iſti ſūt hymni de qbꝰ
ps̄. dicit. Hymnꝰ oībꝰ ſanctis eiꝰ vt patuit.

Septimo ipſorū eſt regnū

celoꝝ magnificatiōe. Sciēdū ꝙ ſcti ī gl'ia
ꝯtinue laudant deū: ⁊ in reſurrectiōe dabit
lingua ad ip̄m laudādū. Eccl'. li. Dedit mi-
hi dn̄s linguā mercedē meā ⁊ in ipa lauda
bo eum. Et Eſa. xliiij. Ppl'm iſtuꝫ formaui
mihi laudē meā narrabit. vn̄ q̄ntū ad iſtō
officiū credit ꝙ ibi lingua remanebit. Re-
migiꝰ dicit ꝙ tūc oīs lingua ceſſabit ⁊ ſola
lingua hebrea q̄ fuit lingua ade remanebit
Augꝰ. li. xxij. de ciui. dei dic̄. Uacabimꝰ ⁊ vide
bimꝰ: videbimꝰ ⁊ amabimꝰ: amabimꝰ ⁊ lau
dabimꝰ. Ip̄e deꝰ erit finis deſiderioꝝ nr̄orū
q̄ ſine fine videbit: ſine faſtidio amabit: ſi-
ne fatigatiōe laudabit. hec ille. vn̄ ps̄. inui-
tat oēs ſcōs ad laudandū deū dicēs. Lau
date dn̄ꝫ de cel'. laudate eū in excelſis. Pri-
mo ad āgelos dic̄. Laudate eū oēs angeli
eiꝰ ⁊c̄. Scd̄o ad pr̄iarchas dic̄. Laudate eū
ſol ⁊ luna: laudate eū oēs ſtelle ⁊ lumen. pꝫ
de ioſeph dicēte Gen̄. xxxvij. Uidi ſolē ⁊ lu
nā ⁊ ſtellas vndecim adorare me: q̄ oēs fu
erūt pr̄iarche. Inſup abrahe dictū eſt. Nu-
mera ſtellas celi ſi potes: ſic erit ſemē tuū.
Gen̄. xv. Tertio ad ꝓphetas dic̄. Laudate
eū celi celoꝝ: ⁊ aq̄ oēs q̄ ſup celos ſunt lau-
dēt nomē dn̄i. Prophete em̄ ſua cognitiōe
penetrauerūt celos ⁊ ꝑuenerūt vſq꜡ ad ce-
lū trinitatꝭ. q̄꜡ ꝓphetie fuerūt nob obſcure.
ps̄. Tenebroſa aq̄ in nubibꝰ aeris .i. obſcu-
ra intelligētia in ꝓphetꝭ. Quarto ad ap'los
dic̄. Ipſe dixit ⁊ facta ſunt .i. ap'los elegit.
⁊ facti ſunt doctores gētiū. ip̄e mādauit .ſ.
vt irēt in vniūſum mūdū p̄dicaturi. Mar.
vlti. ⁊ creata ſunt .ſ. p ſpūſcti miſſionē. ps̄.
Emitte ſpm̄ tuū ⁊ creabunt ⁊c̄. Quīto ad
euāgeliſtas dic̄. Statuit ea in eternū ⁊ in ſe
culū ſeculi .i. ea q̄ ꝯtinent ī euāgelio Apoc.
xiiij. Uidi alterū āgelū volātē p mediū ce-
lū hn̄tē euāgeliū eternū vt euāgelizaret ſe-
dētibꝰ ſup terrā ⁊c̄. Preceptū poſuit ⁊ non
p̄teribit .i. celū ⁊ terra tranſibūt: verba aūt
euāgelij nō tranſibūt. Luce. xxi. Sexto ad
martyres dicit. Laudate dn̄m de terra .i. q̄
paſſi eſtis martyriū in corpore formato de
terra. Math. x. Nolite timere eos qui occi-
dūt corpꝰ. dracones ⁊ oēs abyſſi .ſ. vīciſtis
⁊ ſupaſtis. Septīo ad cōfeſſores dic̄. ignis
grando nix glacies ſpūs ꝓcellarūꝫ q̄ faciūt
verbuꝫ eius. Nam cōfeſſores qui obſeruāt
verba legis dei. Eccl'ia. xliiij. Non eſt inuen
tus ſimilis illi qui ꝯſeruaret legē excelſi ⁊c̄.
Sunt ignis ex puritate ⁊ ſubtilitate ꝯſcie-
tie. grando diuitias ⁊ voluptates ſeculi cō

primendo. nix ex honestate ɔuersatōis. gla
cies ex mortificatiōe carnis. spūs ꝓcellarū
id est tēpestas ex mortificatiōe viciorum.
Octauo ad doctores dic̄. Montes ⁊ oēs
colles ligna fructifera ⁊ omēs cedri. Nā do
ctores fideli sacre scripture expōe. sūt mon-
tes in sensu lr̄ali. colles ī sensu morali. ligna
fructifera in sensu allegorico. cedri in sensu
anagogico. Nono ad anachoritas dic̄. Be
stie ⁊ vniuersa pecora serpentes ⁊ volucres
pēnate. i. vos anachorite q̄ vicistis bestias
id est mot⁹ bestiales carnis. ⁊ vniuersa pe-
cora. i. tēptamēta mūdi. serpētes. i. tēptatio
nes dyaboli. q̄ velut volucres ꝑ celestē cō-
uersationē pēnate ꝑ simplicitatē ment̄. ps̄.
Quis dabit mihi pēnas sic̄ colūbe ⁊ vola-
bo ⁊ requiescā: laudate deū. Decimo ad re-
ligiosos ⁊ monachos dicit. Reges terre ⁊
oēs ppl̄i ꝓ̄ncipes ⁊ oēs iudices terre. i. vos
q̄ instruxistis in lege dei sapiētes ⁊ potētes
mūdi. s. reges: ppl̄os: ꝓ̄ncipes ⁊ iudices ve
stris sermonib⁹: exhortationib⁹: sanctitate
vite: ⁊ bonis morib⁹: laudate cū illis dn̄m.
Undecimo dic̄ ad virgiēs. Iuuenes ⁊ vir-
gines laudēt nomē dn̄i: q̄ virginitatē suā
deo deuouerūt. Duodecimo ad viduas dic̄.
Senes laudēt nomen dn̄i. i. qui sunt in sta
tu viduitatis ⁊c̄. Decimotertio dicit ad cō-
iugatas. Cū iunioribus. i. viris ɔiugate lau-
dent nomen dn̄i. Decimoq̄rto ad oēs ele-
ctos ꝑ̄cipue penitētes dicit. Cōfessio ei⁹ su-
per celū ⁊ terrā: iō exaltauit cornu ppl̄i sui.
q̄ pn̄ia celū penetrat ⁊ terrā pedib⁹ ɔculcat
Quia vero sc̄ti hac die laudāt deū: iō ⁊ nos
ip̄m in sc̄tis laudare debem⁹. ps̄. Laudate
dn̄m in sc̄tis ei⁹. ⁊ hoc s̄m oēs ordines san
ctoꝝ. Primo debem⁹ laudare beatā virginē
Iō dicit. Laudate eū in firmamēto virtut̄
ei⁹. Nā firmamētū virtut̄. s. fidei fuit beata
v̄go. q̄ ceteris titubātib⁹ hora passiōis x̄pi
ip̄a sola ꝑmāsit firma in v̄tute fidei. Eze-
chiel. i. Firmamētū q̄d erat iminens capiti
aīaliū. i. xp̄o capiti apl̄oꝝ: q̄si aspectus lapi
dis saphiri. ꝑ firmitatē fidei ip̄am honora
mus. pc̄tōres nō celebrāt festuz b̄tē virgis
hodie: s̄ astaroth q̄ interp̄tat̄ exprobratio.
q̄ vacant diuinationib⁹ ⁊ magicis artib⁹.
Sc̄d̄o debem⁹ laudare angelos. ideo dicit.
Laudate eum in virtutibus eius. id est pro
gloria angelicis spiritibus data. Per humi
litatē em̄ ipsos honoramus. Eccl̄. iij. Ma-
gna potentia dei solius ⁊ ab humilibus ho-
noratur. peccatores non celebrant festum

angeloꝝ: sed luciferi ꝑ sup̄biā. Iob. xl. Ipse
est rex sup̄ oēs filios sup̄bie. Tertio debe-
mus laudare patriarchas. ideo dicit. Lau-
date eū s̄m multitudinē magnitudis ei⁹. i.
ꝑ gl̄ia patriarchis collata in quib⁹ relucet
magnitudo ⁊ multitudo diuīe bonitatis ex
quib⁹ ortus est xp̄s. quos de lymbo eduxit:
⁊ ad celum deduxit. Gal̄. iij. Abrahe dicte
sunt ꝓmissiones ⁊c̄. Zach. ix. Tu quoq̄ in
sanguīe testamenti tui eduxisti vinctos de
lacu. ps̄. Ascēdens in altū captiuā duxit ca
ptiuitatē. per miam ip̄os honoram⁹. Heb.
vlti. Hospitalitat̄ nolite obliuisci. Per hāc
em̄ quidā placuerūt deo. Pc̄tōres nō cele-
brant festū patriarcharū: s̄ māmone ꝑ aua
riciā. Math. xvi. Nō potestis deo seruire ⁊
māmone. Q̄rto debem⁹ laudare ꝓphetas.
iō dicit. Laudate eū in sono tube. i. ꝑ gl̄ia
ꝓphet̄ collata. q̄ fuerūt tube dei. Esa. lviij.
Clama ne cesses: quasi tuba exalta vocem
tuā. ꝑ ɔtēptū mūdi ip̄os honoram⁹. Heb.
xi. Circuierūt in melotis: in pellib⁹ caprinis
egētes: angustiati: afflicti. Pc̄tōres nō cele
brant festū ꝓphetarū: s̄ beelphegor q̄ inter
pretatur vestit⁹ sicut vani gloriosi. Eccl̄i. xi.
In vestitu ne vane glorieris vnq̄. Quin-
to debem⁹ laudare apl̄os. iō dicit. Laudate
eū in psalterio. i. ꝑ gl̄ia apl̄is collata. q̄ fue
runt psalteriū decē chordarū. i. ꝓ̄ceptoꝝ dei
que ꝑ̄dicauerūt in vniuerso mūdo. ps̄. In
psalterio decē chordarū psallite illi. cātate ei
canticū nouum. s. incarnatiōis: passiōis: re
surrectōis x̄pi. ꝑ zelū salutis fraterne ip̄os
honoram⁹. Math. vi. Diligite inimicos ve
stros. pc̄tōres nō celebrant festū apl̄orum
s̄ beelzebub q̄ est de⁹ muscarū. sicut detracto
res. Math. x. Si patrēfamilias beelzebub
vocauerūt: quanto magis domesticos ei⁹.
Sexto debem⁹ laudare sc̄tōs innocentes.
iō dicit. Laudate euz in cythara. i. ꝑ gloria
sc̄tis innocētib⁹ collata. Cythara em̄ dulcit̄
sonat: s̄ quid dulcius q̄ innocenter viuere.
Apoc. xiiij. Vocē quā audiui sicut cythare
doꝝ cytharizantiū in cytharis suis. ꝑ inno
centiā ip̄os honoramus. ps̄. Innocētes ⁊
recti adheserūt mihi. peccatores non cele-
brant festū innocentiū: sed astartes q̄ inter
pretatur plasmationis sup̄fluitas. sicut ob-
stinati. Septimo debemus laudare marty-
res. ideo dicit. Laudate euz in tympano. q̄
sicut tympana fuerunt extensi martyrio. ⁊
in pellibus ꝑcussi resonabāt fidez x̄pi. Iere.
xxxi. Virgo isr̄l adhuc coronaberis tympa

nis tuis ꝑ patientiā ipos honoramus. Vn̄
dicit. No murmur resonat. nō q̄ri. ꝭ cor. ta.
m. bn̄ cōſ. cōſer. patientiā. pctōres non cele-
brāt festum martyrū: ꝭ martis dei belli ꝑ ira
cundiā. Jac. iiij. Litigat ⁊ belligerat. ſ. duel
lis ⁊ ludis vacādo. Octauo debem⁹ lauda
re pōtifices: iō dic̄ ⁊ choro. Etiā religioſos:
iō dic̄. Laudate eū in chordis. Inſuꝑ docto
res: iō dic̄. ⁊ organo. qui ſuis doctrinis ſua-
ues melodias dederūt. Per abſtinētiā ipos
honoram⁹. ij. Cor. vi. In fame ⁊ ſiti. in ieiu
nijs mult. pctōres celebrāt feſtū baal: q̄ int
ꝑtat deuoratio: ſic guloſi. Phil. iij. quorū
de⁹ venter eſt. Nono debem⁹ laudare ꝟgi
nes. iō o dic̄. Laudate eū in cymbalis bene
ſonantib⁹. etiā totū collegiū electoꝝ: iō dic̄.
laudate eū in cymbalis iubilatiōis. Per cō
tinentiā ⁊ puritatē ipos honoram⁹. i. Theſ
ſal. iiij. Sciat vnuſq̄ſq̄ veſtrū vas ſuū poſſi
dere in ſanctificatōe ⁊ honore. pctōres cele-
brant feſtū aſmodei: ſicut voluptatē ſectan
tes. Sap. xi. Nullū pctm̄ ſit q̄ nō ꝑtranſeat
luxuria nr̄a. Cōcludit ꝗ dicēs. Ois ſpūs tā
celeſtis q̄ terreſtris laudet dn̄m. Amen.

Alius ſermo de omib⁹ ſctis q̄ eſt Ser. lx.

Merces veſtra copio
ſa eſt in celo. Math. v. ⁊ in euā
gelio ⁊c̄. Beat⁹ Greg. in omel.
de diſtinctōe nouē ordinū angeloꝝ dicit ſic.
Diſtincte cōuerſationes hoim̄ ſinguloꝝ or
dinū angeloꝝ dignitatib⁹ cōgruūt: ⁊ in eoꝝ
ſortē vel ordinē per cōuerſatōnis ſimilitudi-
nem deputant. hec ille ⁊c̄. Suꝑ quo moueo
talem q̄ſtionē. Vtrū electos aſſumi ad ordi
nes ſpirituū beatoꝝ ſic cōueniat: vt decimū
ordinē poni ſeorſum nō deceat. Ad iſta que
ſtionem rn̄dent q̄ttuor doctores noui teſta
menti. Prim⁹ eſt beat⁹ Aug. in enchiridi
on. ⁊ allegat a magr̄o ſentētiarū lib. ij. diſt.
ix. c. x. dicēs ſic. Supna hierlꝫ mater nr̄a dei
ciuitas. nulla ciuiū ſuoꝝ numeroſitate frau
dabitur: aut vberiori copia fortaſſe regna-
bit. Neq̄ em̄ numerū aut ſanctoꝝ hoiꝫ aut
immūdoꝝ demonū nouim⁹. in quoꝝ locuꝫ
ſuccedentes filij catholice matris: q̄ ſterilis
apparebat in terris in ea pace de q̄ illi ceci-
derūt: ſine vllo tempis termino ꝑmanebūt
Sed illoꝝ ciuiū numer⁹: ſiue q̄ eſt: ſiue q̄ fu-
it: ſiue q̄ futur⁹ eſt: in cōtemplatōe ei⁹ artificꝫ
eſt q̄ vocat ea q̄ nō ſunt tanq̄ ea q̄ ſunt. hec
ille. Secūdus eſt beat⁹ Greg. vt allegat
a magr̄o eadē diſt. ca. ix. dicēs ſic. Superna
illa ciuitas ex angelis ⁊ hoib⁹ ꝯſtat. ad quā
credim⁹ humani generis tantuꝫ aſcendere
quantos illic contigit angelos remāſiſſe vt
ſcriptū eſt. Statuit numeruꝫ populoꝝ: iux
numerū filioꝝ dei. hec ille. Terti⁹ eſt magi-
ſter ſentētiarū eadē diſt. c. viij. dicēs ſic. Ap
paret de homib⁹ nō eſſe formandū decimuꝫ
ordinē tanq̄ nouē ſint angeloꝝ: ⁊ decim⁹ ho
minū. Sed hoies ꝑ qualitate meritoꝝ ſta-
tuendos in ordinib⁹ angeloꝝ. Qd̄ ergo le-
gitur decim⁹ ordo cōplendus de homib⁹. Lu
ce. xv. ſuꝑ illud. Aut q̄ mulier habēs drag-
mas decē ⁊c̄. Ex tali ſenſu dictū accipi pōt.
q: de homib⁹ reſtaurabit qd̄ in angelis la-
pſum eſt: de quib⁹ tot corruerūt. vnde poſſet
fieri decim⁹ ordo. ꝑpt qd̄ dicit aplus. Re-
ſtaurari oīa in xp̄o que in celo ſūt: ⁊ que in
terris. q: ꝑ xp̄ꝫ redemptū eſt gen⁹ humanū
de quo fit reparatio ruine angelice. tn̄ non
min⁹ ſaluaret homo: etiā ſi angel⁹ non ceci
diſſet. hec magiſter. Quart⁹ eſt Origenes
ſuꝑ lib. numeroꝝ omel. xix. dicēs ſic. Agūt
angeli diē feſtū letantes ſuꝑ his q̄ refugiē-
tes conſortia demonū ꝑ exercitia ꝟtutū an
gelicis feſtinant ſociari conſortijs. hec ille.
Sicut autē diuerſa ſunt merita ſanctoꝝ. ſic
diuerſe ſunt vie ⁊ porte quib⁹ intrant in illā
ciuitatē dei. Vnde iohes Apoc. xxi. dicit ſic
Oſtēdit mihi angel⁹ ciuitatē ſanctā hierlm
deſcendentē de celo habentē claritatē dei: ⁊
hēbat murū magnū ⁊ altū hn̄s portas duo-
decim. Ab oriēte porte tres. ab occaſu porte
tres. a meridie porte tres. ab aq̄lōe porte tres
⁊c̄. Qui em̄ intrauert i hāc ciuitatē ꝑ viā q̄
reſpicit ad orientē nō fuerūt aſſumpti ad or
dines angeloꝝ. ſed exaltati fuerūt ſuꝑ eos:
eo q̄ maior gloria debebat. Per p̄mā por-
tam intrauit xp̄us. Ezech. xliij. Ecce gloria
dei iſrael ingrediebat per viaꝫ orientalē. Et
Marci vlti. c. Dn̄s quidē ieſus aſſūpt⁹ eſt
in celū: ⁊ ſedet a dextris dei. Per ſecundaꝫ
portaꝫ intrauit ſpūſſanct⁹ poſtq̄ deſcendit
ſuper aplos in linguis igneis. Ezech. xliij.
Maieſtas dn̄i ingreſſa eſt templū per viā
porte que reſpiciebat ad orientē. Per tertiā
portam intrauit virgo beata. Ezech. xliiij.
Conuerti me ad viam porte ſanctuarij exte
rioris q̄ reſpiciebat ad orientem ⁊ erat clau
ſa. Per hanc introiuit virgo beata que fuit
clauſa per virginitatem in conceptione xp̄i.
Ideo cantat ſancta mater eccleſia. Exalta-
ta eſt ſancta dei genitrix ſuper choros ange
loꝝ ad celeſtia regna. Si aūt querat mod⁹

exaltationis patet per illud qđ dicitur de ea Elegit eam deus ⁊ preelegit eam. ⁊ habitare eam facit in tabernaculo suo. In cuius figura dicit̃. iij. Reg. ij. Surrexitqȝ rex in occursum eius ⁊ sedebit ipa super thronum regis. Ceteri autē electi assumuntur ad ordines sanctoꝝ angelorum. sicut dicit christus Math. xxij. Erunt homines sicut angeli dei in celo. Propterea dicunt verba ꝓposita. Merces vestra copiosa est in celo. Sūt autem nouem ordines angelorum. vt declarat magister sententiaruȝ lib. ij. dist. ix. c. i. dicēs sic. Nouem esse ordines angelorum scriptura promulgat. scȝ angelos: archangelos: principatus: potestates: virtutes: dominatiōes: thronos: cherubin: atqȝ seraphin. Et inueniuntur in istis ordinibus tria terna esse: ⁊ in singulis tres ordines: vt trinitatis similitudo in eis insinuet̃ impressa. Unde Dionysius tres ordines angelorum esse tradit. trinos in singulis ponens. Sunt eīm tres superiores: tres medij: tres inferiores. Superiores. seraphin: cherubin: throni. Medij dominationes: principatus: potestates. Inferiores virtutes: archangeli: angeli. hec magister. Ad istos assumunt̃ nouem ordines hominuȝ electorum. Unde sciendum ꝙ de quolibet ordine angelorum multi ceciderūt. Sicut declarat magister sententiarū. vbi supra. c. vi. dicēs sic. Qđ ita distincti fuerint a ꝓmordio sue conditionis isti ordines. videtur testimonio auctoritat̃ insinuari que tradit de singulis ordinibus aliquos cecidisse. De ordine nāqȝ superiori lucifer ille cecidit quo nullus dignior conditus est. Apostolꝰ etiam principatꝰ ⁊ potestates tenebrarum nominat: ostendens de ordinibꝰ illis cecidisse: qui cū in malis ministeriū exercent: non tamen penitus nominibus ordinū suorum priuati sunt. hec magister. Et intelligit ꝙ a principio creationis isti ordines fuerunt distincti non donis sed datis. i. non gratuitis sed naturalibꝰ. Prius ergo fuerūt distincti naturalibus postea gratuitis. ſm illud Mathei. xxv. Dedit vnicuiqȝ ſm ꝓpriam facultatem. In locum istorum cadentium successerunt homīes electi: ⁊ iste sunt mansiones de quibꝰ dicit xp̄us Joh. xiiij. In domo patris mei mansiones multe sunt. Super quo dicit Greg. li. iiij. dialogoꝝ sic. In domo patris mei māsiones mlte sunt. Si eīm dispar retributio in illa beatitudine eterna nō esset vnam potius mansionem ꝙ multas saluator appellaret. multe ergo mansiones sunt in quibus ⁊ distincti beatorum ordines: ꝓpter meritorum consortium cōmuniter letentur. ⁊ tamen vnum denarium oīes laborātes accipiunt. qui in multis māsionibus distinguuntur. Quia ⁊ vna est beatitudo quaȝ illic percipiunt: ⁊ dispar retributionis qualitas: quā per merita diuersa sortiuntur. hec ille. Cum ergo nouem sint ordines angelorum. ideo nouem sunt ordines hominū electorum: qui ad illos assumpti sunt: quos per ordinem videamus.

Primus ē ordo seraphin

qui interpretātur ardentes. de quibus dicit Greg. in omelia de distinctione nouē ordinum sic. Seraphin ardētes vel incēdentes vocantur: que quia ita deo coniuncta sunt: vt inter hec ⁊ deū nulli alij spiritus intersint ⁊ tanto magis ardent quanto hunc viciniꝰ vident. hec ille. Ab isto ordine cecidit lucifer. Unde magister sententiarū lib. ij. dist. vi. ca. i. dicit sic. De maioribus quidē corruerunt: inter quos vnus fuit lucifer: omnibus alijs cadentibus excellentior. nec inter stantes aliqs eo fuit dignior. sicut testimonijs auctoritatum monstratur. Unde Esaias. Quomodo cecidisti de celo lucifer qui mane oriebaris ⁊c̃. Qui non vnꝰ ordo sed vnꝰ spūs accipiendꝰ est. Qui teste Isido. post ꝙ creatus est. eminentiaȝ nature: profunditatemqȝ scientie sue perpendens in suum creatorem superbiuit: intantū ꝙ se deo equare voluit. Unde in Esa. dicit̃. In celum conscē dam. i. ad dei equalitatem. super astra celi. i. super oīes angelos. exaltabo solium meū ⁊ ero similis altissimo. Similis quidem deo esse voluit: non per imitationem iusticie: sed per equalitatem potentie. hec magister. In locum luciferi successit ordo patriarcharuȝ. de quibus Greg. vbi supra. dicit sic. Sunt nōnulli qui superne contemplationis amore accensi in solo cōditoris sui desiderio anhelant. nil iam in hoc mundo accipiunt. solo eternitatis amore pascunt̃. terrena quoqȝ abijciunt: cuncta temporalia mente transcēdunt: amant ⁊ ardent: atqȝ in ipō suo amore requiescunt: amādo ardent: ⁊ quos verbo tangunt ardere protinus in dei amore faciunt. Quid ergo istos nisi seraphin dixerim. Quoꝝ corpꝰ in igne conuersum lucet ⁊ vrit hec ille. Tali nempe charitate accensi erant patriarche. Unde Aug. li. de laudibꝰ chari-

tatis: dicit sic. In charitate pauper est diues
Sine charitate om̄is diues est pauper. Hec
in aduersitatibus tolerat: in prosperitatibꝰ
temperat. in duris passionibus fortis est. in
bonis operibꝰ hylaris est. in temporalibus
ditissima. inter bonos fratres letissima. inter
falsos patientissima. in abel per sacrificium
leta. In noe per diluuiū secura. in abrahe pe
grinatōe fidelissima. in ysaac imolatōe obe
dientissima. in iacob persecutōne mitissima
in ioseph venditione patientissima. hec ille.
Conabatur aut lucifer extinguere hanc cha
ritatem in patriarchis accendendo mentis
cupiditatē. vt patet de cayn: esau: ⁊ de pasto
ribus abrahe ⁊ loth. vt dicitur Genes. xiij.
Propterea dicit. i. Thimo. vlti. Qui volunt
diuites fieri incidunt in temptationem ⁊ in
laqueum diaboli: ⁊ in desideria multa que
mergunt hoiem in interitū ⁊ perditionem.
Ut autē possent se defendere a laqueis lu-
ciferi habuerūt vnā sociā scꝫ dominā inno-
centiam. de qua dicit ps̄. Non priuabit bo-
nis eos qui ambulant in innocentia. Et ite
rum. Perambulabam in innocentia cordis
mei in medio domꝰ mee. Propter hanc di-
xit abraham ad loth. Ne queso sit iurgium
inter me ⁊ te. fratres em̄ sumus. Gen̄. xiij.
Et de Jacob dicit Gen̄. xxv. Porro iacob
erat vir simplex: ⁊ habitabat in tabernacu-
lis ⁊c̄. Induebantur autē vestimentis aure
is dilectōnis dei ⁊ proximi. iuxta illud Job
xl. Circunda tibi decorem in sublime erigere
esto gloriosus: ⁊ speciosis induere vestimē-
tis. Cum his vestimentis ascendunt patri-
arche ad domum domini: per portam que
respicit ad meridiem. iuxta illud Apoc. xxi.
A meridie porte tres. per primā portam in
trant patriarche. Nam sol in medie ardet.
Et qꝛ patriarche ardebant charitate. iuxta
illud Math. xij. Ignē veni mittere in terrā:
⁊ quid volo nisi vt ardeat? Ideo intrauerūt
regnū celoꝝ per hanc portā. Uenientes au
tem ad pedes sanctissime trinitatis canta-
uerunt illud ps̄. Benedicat nos deus deus
noster benedicat nos deus: ⁊ metuant eum
om̄es fines terre. Quos gratissime accepta
uit ⁊ coronauit eos corona diuitiarum cele
stium q̄ est apud ip̄am. iuxta illud Prouer.
viij. Mecum sunt diuitie ⁊ gloria. de hac co
rona dicitur Prouer. xiiij. Corona sapientū
diuitie. Sic autē coronatos deputauit ora-
torio in quo stant seraphin laudantes deū
continue. Juxta illud Esa. vi. Uidi dominū
sedentem super solium excelsum ⁊ eleuatū
⁊ plena erat domus a maiestate eius: ⁊ ea
que sub ipso erant implebant templū. Se-
raphin stabant super illud: sex ale vni: ⁊ sex
ale alteri. ⁊ clamabāt alter ad alterū. San-
ctus sanctus sanctus: dn̄s deꝰ exercituū: ple
na est om̄is terra gloria eiꝰ. In eodē orato
rio stant patriarche: cantātes illud ps̄. Be-
ati qui habitant in domo tua dn̄e: in secula
seculoꝝ laudabunt te. Habuerunt autē istā
mansionē per feuduꝫ obseruantes fidelita-
tem ⁊ obedientiam deo. vt declarat Paulꝰ
Heb. xi. Tunc domina paupertas assecura
uit eos de sua gloria dicens. Beati paupe-
res spiritu: quoniā ipsoꝝ est regnum celorū
Super quo Aug. lib. de verbis dn̄i dicit sic
Hij sunt pauperes spiritu: qui quando faci
unt aliquid boni deū laudant. Et Hugo li-
bro de claustro aīe dicit sic. Pauperes spiri
tu sunt: qui licet affluant diuitijs: corda tm̄
nolunt apponere. Et sic pꝫ p̄mus.

Secundus ordo est cheru

bin qui interpretant plenitudo scientie. De
quibus dicit Greg. in omel. vbi supra. Su-
periora illa agmina. ideo cherubin vocata
sunt. Quia tanto perfectiori scientia plena
sunt quanto claritatem dei vicinius con-
templantur: vt sm̄ creature motum: eo ple-
ne omnia sciant. quo visioni conditoris su-
per meritū dignitatis appropinquant. Ab
isto ordine cecidit sathan. de quo dicit Lu-
ce. x. Uidebam sathan quasi fulgur de celo
cadentem. Et assimilatur fulguri propter lu
minositatem. quia in eo vigebat lumen in-
tellectus: quod est obscuratum in casu eius
In locum sathan successit ordo propheta-
rum: propter lumen diuinarum reuelatio-
num eis factarum. Unde Gregorius in
omelia vbi supra dicit sic. Quia vero cheru
bin plenitudo scientie dicitur. ⁊ paulo do-
cēte didicimꝰ. qꝛ plenitudo legis ē dilectio
⁊ charitas. Omnes qui dei ac proximi cha
ritate ceteris amplius pleni sunt: merito-
rum suorum sortem: inter cherubin nume-
ros perceperunt. hec ille. Hij autem fue-
runt prophete qui dicūt illud .i. Corinth. ij.
Nobis autem reuelauit deus per spiritum
sanctum suum. Que enim sunt dei nemo
nouit nisi spiritus dei. Et. ij. Pet. i. Non em̄
voluntate hūana allata est aliqn̄ p̄phetia.

Sed spũsctõ inspirati locuti sunt sancti dei
homĩes. Conabaꝛ autẽ sathan textinguere
hanc sapientiã in ꝓphetis peruertendo lo-
cutõis ꝟitatẽ ⁊ hec est temptatio fraudulẽ
tie. Act. v. Anania cur temptauit sathanas
cor tuũ mẽtiri te spũisctõ. Jdõ sathan dicit
illud. ij. Reg. xxij. Ero spũs mendax in ore
oĩm ꝓphetarũ ⁊c̃. Ut aũt possent se defen-
dere a laqueis sathan habuerũt vnã sociaꝫ
scꝫ dñam prudentiã. de qua Prouer. ix. dr̃.
Relinquite infantiã ⁊ viuite ⁊ ambulate ꝑ
viam prudẽtie. quibꝰ ipã dicit illud Eccli. ij.
Qui timetis dñm diligite illum ⁊ illumina
buntur corda vestra. Induebatur aũt vesti
mentis lucidissimis sapientie. Roma. xiij.
Induamur arma lucis sicut in die honeste
ambulemꝰ. Et ps̃. Decoreꝫ induisti amictꝰ
lumine sicut vestimẽto. Cũ his vestimẽtis
ascendũt ꝓphete ad domũ dñi ꝑ secundaꝫ
portã que est ad meridiẽ. qm̃ sol in meridie
maxime lucet. Et qꝛ ꝓphete lucebãt lumine
sapiẽtie. Phil. ij. Inter quos lucetis sicut lu
minaria in mũdo: verbuꝫ vite cõtinẽtes ad
gl'iaꝫ in die ꝟbi. iõ intrauerũt regnuꝫ celoꝝ ꝑ
hanc portã. Uenientes autẽ ad pedes san-
ctissime trinitatis cantauerũt illud ps̃. Deꝰ
misereatꝛ nostri ⁊ bñdicat nobis: illuminet
vultũ suũ suꝑ nos ⁊ misereatꝛ nostri. Quos
gratissime acceptauit: ⁊ coronauit eos coro
na preciosa. de q̃ dr̃ Eccli. xxv. Corona senũ
multa peritia ⁊ gloria illoꝝ timor dei. Sic
autẽ coronatos deputauit cancellarie. Sũt
eñ tanq̃ cancellarij curie celestis. ps̃. Lin-
gua mea calamꝰ scribe velociter scribentis.
cantãtes illud ps̃. Beatꝰ hõ quẽ tu erudie-
ris dñe ⁊ de lege tua docueris eũ. Habuerũt
aũt istã mansionẽ ꝑ edificationẽ. i. Coꝝ. iij.
Suꝑedificat suꝑ fundamentũ hoc: aurum:
argentũ: lapides ꝑciosos. Tunc dña man-
sueta assecurauit ꝓphetas de sua gloria di-
cens. Beati mites qm̃ ipi possidebũt terraꝫ
de qua Aug. li. ij. de doctrina xp̃iana: dicit
sic. Mitescere est nõ cõtradicere diuine scri
pture siue intelligere si aliq̃ vicia nostra per
cutit siue nõ intelligere: quasi nos melius ⁊
breuiꝰ sapere ⁊ percipere possemꝰ. hec ille. ⁊
sic patet secundus.

Tertius ordo est throno-
rum in quibꝰ sedet deꝰ ad iudiciũ exequen-
dum. Unde Greg. in omelia vbi supra dic̃
sic. Throni quoqꝫ illa agmina sunt vocata.
quibꝰ ad exercendum iudiciũ semꝑ oĩpo-
tens deus presidet. Ab isto ordine cecidit
belial qui interpretatꝛ absqꝫ iugo vel absqꝫ
domino de quo dicitꝛ. ij. Coꝝ. vi. Que con-
uentio xp̃i ad belial. q̃si dicat nulla. quoniã
omne iudiciũ dedit pater filio. Joh. vi. Sed
tale iudiciuꝫ fugit belial: quia est ꝑuatio sui
principatus. In locum belial successit ordo
apostoloꝝ. de quibꝰ dicitꝛ Math. xix. Cum
sederit filius homĩs in sede maiestatis sue
sedebitis ⁊ vos suꝑ sedes duodecim iudicã
tes duodecim tribus israel. Unde Greg. in
omelia vbi supra dicit sic. Sunt nonnulli q̃
dum sibimetipĩs vigilanti cura dominantꝛ.
dum se sollicita intentione discutiũt diuino
timori semꝑ inherent hoc in munere virtu
accipiũt vt iudicare recte alios possint: quo-
rum profecto mentibꝰ dũ diuina cõtempla
tio presto est. in his velut in throno suo do-
minus presidens: aliorum facta examinat:
⁊ cuncta mirabiliter de sua sede dispensat.
Quid ergo isti nisi throni conditoris sunt:
hec ille ⁊c̃. Conabatꝛ autẽ belyal extingue-
re rectitudinẽ iudicij in apostolis: extinguẽ-
do fidei claritatẽ. quoniaꝫ vt dicitꝛ. i. Pet. ij.
Aduersarius vester diabolus tanq̃ leo ru-
giens circuit querens quẽ deuoret: cui resi-
stite fortes in fide. Et Apoc. i. Esto fidelis
vsqꝫ ad mortẽ. Contra illam temptationeꝫ
sollicitus erat paulus. i. Thessal. iij. dicens.
Misi ad cognoscendam fidem vestram ne
forte temptauerit vos is qui temptat: ⁊ in-
anis fiat labor vester ⁊c̃. Ut aũt possent se
defendere a laqueis belial habuerunt vnaꝫ
sociam. s. dominã veritatem: dicentes illud
Prouer. viij. Ueritatem meditabitꝛ guttur
meũ ⁊ labia mea detestabuntꝛ impiũ. Indu-
ebantꝛ aũt vestimẽtis iusticie. iuxta illũ Job
xxix. Justicia idutꝰ sũ ⁊ vestiuit me sic̃ vesti
mẽtũ: ⁊ dyademate iudicio meo. et Esa. lxi.
Induit me dñs vestimẽto salutis ⁊ indumẽ
to iusticie circundedit me. Cum his vestimẽ
tis ascendunt apostoli ad domum dñi per
tertiam portam ad meridiem. Nam sol in
meridie est in medio celi. ⁊ apostoli fuerunt
in ecclesia dei sicut sol in medio celi. Math.
v. Uos estis lux mundi ⁊c̃. Uenientes au-
tem ad pedes sanctissime trinitatis canta-
uerunt illud Apoc. vij. Salus deo nostro q̃
sedet super thronũ ⁊ agno. quos gratissime
acceptauit ⁊ coronauit eos corona aurea.
de qua dicitꝛ Prouerb. xvi. Corona dignita
tis senectus que in vijs iusticie reperitur.
Sic autem coronatos deputauit cõsistorio

vbi cause audiunt ⁊ sententie diffiniuntur. Sap.iij. Fulgebunt iusti ⁊ tanꝙ scintille in arundineto discurrēt. Judicabunt natiōes ⁊ dominabunt populis. Habuerunt autez istam mansionem per emptionem. Math. xix. Ecce nos reliquimꝰ oīa ⁊ secuti sumꝰ te. quid ergo erit nobis? Jesus aūt dixit. Cē tuplum accipietis ⁊ vitā eternam possidebitis. Tunc apostoli cantauerūt illud ps. Beati qui custodiunt iudicium ⁊ faciunt iusticiam in oīni tempore. Statimqꝫ domina liberalis assecurauit eos de sua gloria: dicens. Beati qui esuriūt ⁊ sitiunt iusticiā: quoniaz ipsi saturabunt. Super quo Richardus libro de contemplatiōe dicit sic. Justicia perfecta iubet inimicos diligere: parentes ⁊ ꝓpria queqꝫ relinquere. illata mala patienter ferre. oblatam gloriā vbiqꝫ declinare. hec ille. Sed hec oīa obseruauerunt apostoli. ⁊ sic patet tertius ⁊c.

¶ Quartus ordo est dominationum.

de quibꝰ Greg. in omelia vbi supra dicit. Ea angelorūz agmina que potius preeminent pro eo ꝙ eis cetera ad obediē dum subiecta sunt: dominatiōes vocantur. Ab isto ordine cecidit beemoth: qui interp̄tatur bestia. de quo dicit Job. xl. Beemoth fenum quasi bos comedet: ipse est ꝓncipiū viarum dei ⁊c. Jn locum beemoth successit ordo martyruz. de quibꝰ dicit Heb. xi. Sancti per fidē vicerūt regna: operati sunt iusticiam: adepti sunt repromissiones. Vñ Gregorius in omelia vbi sup̄ dicit sic. Sunt nō nulli qui sic in semetip̄is cunctis vitijs oīnibus desiderijs dominant vt ip̄o iure mundicie dij inter hoīes vocentur. Quid ergo isti nisi intra numerū dñationū currūt. hec ille. Habuerunt autē hanc mundiciā ꝑ martyrium. iuxta illud Apoc. vij. Lauerunt stolas suas ⁊ dealbauerūt eas in sanguīe agni. Conabat aūt beemoth extinguere in martyribus operis dei assiduitatem per inconstantiam ⁊ apostasiam a religione xp̄i per culturam ydoloruz. Juxta illud Eccli. ij. Fili accedens ad seruitutem dei sta in iusticia scꝫ religionis xp̄i ⁊ timore ⁊ p̄para animā tuam ad temptationē scꝫ tyrannoruz inducentium ad ydolatriam. Ordo martyrum tanꝙ constans ⁊ firmus in obseruantia religionis xp̄i. dicit illud Job. xxvij. Justificationem meam quā cepi tenere non deseraz nec enim reprehendit me cor meum in oīni vita mea ⁊c. Vt autem possent se defendere a laqueis beemoth. habuerunt vnam sociam. scꝫ dominam patientiam. Juxta illud Jacobi. i. Beatus vir qui suffert temptationem. Quoniā cum probatus fuerit accipiet coronam vite. Et Augustinꝰ libro de patientia dicit sic. Virtus animi que patiētia dicitur tam magnum dei donum est: vt etiā ipsius qui nobis eam largitur patiētia predicetur. Sancti martyres libenter pro xp̄o martyrium sustinebant: ⁊ cum multa patiētia. Induebantur autem vestimentis magnanimitatis. de quibus dicitur Esa. lij. Cōsurge cōsurge induere fortitudine tua syon: induere vestimentis glorie tue. Et Prouerbioꝝ vlti. Fortitudo ⁊ decor indumentum eius. Cum his vestimentis ascendunt martyres ad domum domini per primam portam que respicit ad occidentem. quoniā tūc sol rubet. Et de martyribus dicitur. Quare rubrū est indumentū tuū ⁊ vestimenta tua sicut calcantium in torculari. Esa. lxiij. Venientes autem ad pedes sanctissime trinitatis cantauerunt illud Apocal. vij. Benedictio sapientia claritas ⁊ gratiarumactio: honor virtus ⁊ fortitudo deo nostro in secula seculorum Amen. ¶ Quos gratissime acceptauit ⁊ coronauit eos corona de lapide precioso. iuxta illō ps. Posuisti i capite eiꝰ coronā de lapide p̄cioso. Sic aūt coronatos deputauit cenaculo. Vnō Apoc. ij. dr. Vincēti dabo edere de ligno vite qō ē in paradiso dei mei. Et Luce. xxij. dicitur. Edatis ⁊ bibatis super mensam meaz in regno meo. cantātes illud Eccli. xlviij. Beati sunt qui te audierunt: ⁊ in amicicia tua decorati sunt. Habuerunt autem istam mansionem per expugnationem ⁊ victoriam. Math. x. Estote fortes in bello ⁊ pugnate cum antiquo serpente: ⁊ accipietis regnum eternum. Tūc domina perseuerātia assecurauit martyres de sua gloria dicens. Beati qui lugēt quoniam ipsi cōsolabunt. Super quo Bernardus in sermone dicit sic. O vere gloriosa societas. o sanctum conuiuium. o desiderabiles epule: vbi nimirum anxietas nulla nullum poterit esse fastidium quinimmo sacietas summa ⁊ summum erit ibi desideriū hec ille. ⁊ sic patet quartus ⁊c.

¶ Quintus ordo est principatuum.

de quibus Gregorius in omelia vbi supra: dicit sic. Principatus quoqꝫ vo-

tantur qui ipsis quoqꝫ bonis angelorum
spiritibus presunt qui subiectis alijs dum
queqꝫ sint agenda disponunt eis ad explen
da omnia ministeria principantur. Ab isto
ordine cecidit beelzebub: qui interpretatur
p̄nceps muscarum. de quo dicitur Luce. xi.
In beelzebub p̄ncipe demoniorum eijcit de-
monia. Et Math. x. dicitur. Patrem fami-
lias beelzebub vocauerunt. In locum beel-
zebub successit ordo confessorum. scilꝫ sacer
dotum doctorum ⁊ predicatorum. De qui-
bus dicitur Malachie. ij. Labia sacerdotis
custodiunt scientiam: ⁊ legem requirunt ex
ore eius. quia angelus domini exercituum
est. Unde Gregorius in omelia vbi supra:
dicit sic. Sunt nonnulli qui acceptis virtuti
bus etiam aliorum mores ⁊ merita transcē
dunt. Cunqꝫ ⁊ bonis meliores sint: electis
quoqꝫ fratribus principantur. Quid ergo
isti sortem suam nisi inter principatuum nu
merum acceperunt: hec ille. Ideo dicitur
Eccli. xlv. Finees filius eleazari placuit deo
israel. Ideo statuit illi testamentum pacis:
⁊ principem sanctoruꝫ ⁊ gentis sue: vt sit il
li ⁊ semini eius sacerdotij dignitas in eter-
num. Conabatur auteꝫ beelzebub extingue
re intentionis sinceritatem a sanctis confes
soribus: ⁊ hec est temptatio vane glorie.
Math. vi. Attendite ne iusticiam vestram
id est opus bonum faciatis coram homini-
bus. Ut autē possent se defendere a laque-
is beelzebub: habuerunt vnam sociam scilꝫ
dominam obedientiam. Iuxta illud Act.
v. Oportet obedire deo magis q̄ homini-
bus. Et. i. Regum. xv. Melior est enim obe
dientia q̄ victime. In principe requiritur
vt obediat legi dei: aliter priuatur principa-
tu. vt patet de Saule rege israel. qui priua-
tus fuit regno propter inobedientiam. Un
de sequitur ibidem. Pro eo ꝙ abiecisti ser-
monem domini abiecit te dominus ne sis
rex. Super quo Gregorius lib. xxxv. mora-
lium dicit sic. Obedientia sola virtus est q̄
menti virtutes ceteras inserit: insertasqꝫ cu
stodit. Melior est obedientia q̄ victime.
Obedientia victimis preponitur: quia per
victimas caro aliena: per obedientiam vero
caro ⁊ voluntas propria mactatur. hec ille.
Induebantur autem vestimentis temperā
tie refrenantis. Iuxta illud Exod. xxix. Ap-
plicabis quoqꝫ filios Aaron ⁊ indues tuni
cis lineis: cingesqꝫ baltheo: impones eis mi
tras. eruntqꝫ sacerdotes mei religione per-
petua. Hoc est indumentū album quod red
dit carnem mundam. s̄m illud Apocal. iij.
Suadeo tibi emere aurum ignitum proba-
tum vt locuples fias ⁊ vestimentis albis in
duaris: vt non appareat cōfusio nuditatis
tue. Ista verba dicta fuerunt episcopo Lao
dicie. Cum his vestimentis ascendunt con
fessores ad domum domini per secundam
portam que respicit ad occidentem. quoniā
tunc sol humectat. sic confessores erant hu-
midi per discretionem. Unde Bernar. su-
per Cantica: dicit sic. Discretio omni virtu-
ti ordinem ponit: modum tribuit: decorem
⁊ perpetuitatem confert. Est ergo discretio
animi virtus quedam moderatrix virtutuꝫ
ordinatrixqꝫ affectuum: ⁊ doctrix morum.
Tolle hanc ⁊ virtus vicium est. hec ille. Et
Paulus dicit. Probate spūs si ex deo sunt.
Uenientes autem ad pedes sanctissime tri
nitatis cantauerūt illud Eccli. xxxvi. Scōm
benedictionem Aaron da populo tuo vt sci
ant omnes: quoniam tu es deus conspector
seculorum. Quos gratissime acceptauit et
coronauit eos corona aurea. de qua dicitur
Eccli. xlv. Corona aurea super mitram eius
expressa signo sanctitatis: gloria honoris: ⁊
opus fortitudinis. Sic autem coronatos de
putauit viridario. Iuxta illud Canti. vi. Ascē
di in ortum meum: vt viderem poma con-
uallium ⁊ inspicereꝫ si floruisset vinea ⁊ ger
minassēt mala punica. Per ista poma signi
ficantur sacerdotes propter odorem sancti-
tatis. Iuxta illud. ij. Corinth. ij. Christi bo-
nus odor sumꝰ. Per mala punica significā-
tur predicatores verbi dei. vt habetur dist.
xliij. ca. sit rector. cantantes illud Prouerb.
xx. Beati qui ambulant in simplicitate sua.
quoniam beatos post se filios derelinquēt.
Habuerunt autem istam mansionem ꝑ do
nationem. s̄m illud Romañ. viij. Cum illo
omnia nobis donauit. Et Math. xxiiij. Fi-
delis seruus ⁊ prudens quem constituit do
minus super familiam suam: vt det illis in
tempore tritici mensuram. Tūc domina cō
tinentia assecurauit confessores de sua glo-
ria: dicens. Beati qui persecutionem patiū
tur propter iusticiam. quoniam ipsorum est
regnum celorum. Super quo Gregorius li-
bro. xxvi. moral. dicit sic. Sanctoruꝫ mētes
eternitatis premia prestolantes: ex aduersi
tatibus vires sumunt. quia crescente pugna

glorioſiorem ſibi non ambigunt manere victoriam ⁊ coronam. Electorum enim deſideria dum premuntur aduerſitate proficiũt ſicut ignis flatu premitur vt augmentetur ⁊ vnde quaſi extingui cernitur inde roboratur. hec ille.

¶Sextus ordo eſt poteſtatum. de quibus Gregorius in omelia vbi ſupra: dicit ſic. Poteſtates vocantur hij qui hoc potentius in ſuo ordine perceperunt: vt eorũ ditioni virtutes aduerſe ſubiecte ſint: quorum poteſtate refrenantur: ne corda hominum tantũ temptare valeant quantũ volunt. hec ille. Ab iſto ordine cecidit beelphegor: qui eſt priapus ſimulacrum ignominie de quo dicitur Joſue xxij. Peccaſtis in beelphegor: ⁊ macula hui⁹ ſceleris in vobis permanet. Et Oſee. ix. dicitur. Ipſi intrauerunt ad beelphegor ⁊ abalienati ſunt in cõfuſione ⁊ facti ſunt abomĩabiles ſicut ea que dilexerunt. In locum beelphegor ſucceſſit ordo ſanctarum virginum. de quibus ps̃. Adducentur regi virgines poſt eam: proxime eius afferentur tibi in leticia ⁊ exultatione adducentur in templum regis. Unde Gregorius in omelia vbi ſupra dicit ſic. Sunt nõnulli qui etiã de obſeſſis corporibus malignos ſpiritus fugant: eoſq̃ virtute orationis ⁊ accepte poteſtatis eijciũt. Quid itaq̃ iſti per meritum ſuum niſi inter poteſtates celeſtium ſpirituum ſortem accipiunt: hec ille. Iſtud patet de Sarra iuuencula vxore thobie iunioris. Thobie. viij. Conabatur autem beelphegor extinguere in virginibus corporis puritatem. ⁊ hec eſt temptatio fornicationis ⁊ luxurie. Jacobi. i. Unuſquiſq̃ temptatur a concupiſcentia ſua abſtractus ⁊ illectus. Ideo dicitur Ephe. v. Fornicatio ⁊ om̃is immundicia non nominetur in vobis ſicut decet ſanctos. Ut autem poſſent ſe defendere habuerunt vnam ſociam ſcilʒ dominam pudiciciam. que dicit illud. Gal. vi. Spiritu ambulate ⁊ deſideria carnis nõ perficietis. Et Johãnes Caſſianus in collatione abbatis paſtoris: dicit ſic. Maior eſt virtus: maior eſt gratia internam libidineʒ carnis extinguere: q̃ꝫ nequitias demonum extrinſecus irruentes ſigno domini ac virtutis altiſſime ſubiugare. Maius enim miraculum eſt de propria carne fomitẽ eradicare luxurie: q̃ꝫ de alienis corporibus immundos ſpiritus effugare. hec ille. ⁊ vt dicit Tullius libro de officijs. Pudicicia eſt virtus non ſolum impetum libidinis coercens: ſed ⁊ ſigna cohibens. Induebantur autẽ veſtimentis ſanctitatis. de quibus dicitur. Eph. iiij. Deponite vos ſꝫm priſtinam conuerſationem veterem hominẽ qui corrumpitur ſꝫm deſideria: renouamini autem ſpiritu mentis veſtre: ⁊ induite nouum hominẽ qui ſꝫm deum creatus eſt in iuſticia ⁊ ſanctitate veritatis. Cum his veſtimentis aſcendunt virgines ad domum dñi per tertiam portam que reſpicit ad occidentem: quoniam tunc ſol refrigerat. Sic ſpiritusſanctus refrigerabat imo extinguebat ardorem concupiſcentie in ſanctis virginibus. Unde cõmuniter dicebant. Benedico te pater domini mei ieſu xp̃i: quia per filium tuum ignis extinctus eſt a latere meo. Et Eccli. xviij. dicit̃ ſic. Ardorem refrigerabit ros. Uenientes autem ad pedes ſanctiſſime trinitatis cantauerũt illud ps̃. Dominus virtutem populo ſuo dabit: dominus benedicet filias ſuas in pace. Quas cum audiret vocauit eas: dicens illud Canti. iiij. Ueni de libano ſponſa mea veni de libano veni coronaberis. Cunq̃ ꝓpius acceſſiſſent coronate ſunt corona florum. de qua dicit̃ Eſa. lxij. Eris corona glorie in manu domini: ⁊ dyadema regni ĩ manu dei tui: Quia complacuit domino habitare in te: ⁊ gaudebit ſponſus ſuꝑ ſponſam ⁊ gaudebit ſuper te deus tuus. Sic autem coronatas deputauit cubiculo ſiue thalamo ſuo. iuxta illud Heſter. ij. Heſter ducta eſt ad cubiculum regis. que dicunt illud Cañ. iij. Inueni quem diligit anima mea. Tenui eum nec dimittam donec introducã illuʒ in domũ matris mee: ⁊ in cubiculuʒ genitricis mee. cantantes illud ps̃. Beati immaculati in via: qui ambulant in lege domini. Habuerunt autem iſtam manſionem per dotationem. ſꝫm illud Geneſ. xxx. Ditauit me deus dote bona. Et Exod. xxij. Reddet ei iuxꝫ modũ dotis quã virgines accipere conſueuerunt. Tunc domina caſtitas aſſecurauit virgines de ſua gloria dicens. Beati mundo corde qm̃ ipſi deum videbũt. Super quo Aug. lib. xij. de ciuitate dei dicit ſic. Ibi tota virtus eſt videre quod amas: ⁊ ſumma felicitas amare qꝫ videas. vbi vera vita in ſuo fonte bibit̃: vbi veritatis om̃is viſio clariſſime aperit̃. hec ille. ⁊ ſic patet ſextus.

¶ Septimus ordo est virtu
tum. de quibus Grego. in omel. vbi supra
dicit sic. Uirtutes vocantur hij nimirũ spiri
tus per quos signa ⁊ miracula frequenter
fiunt. Ab isto ordine cecidit leuiathan qui
interpretatur persequens eos. de quo dicitur
Esa. xxvij. In die illa visitabit dñs in gla-
dio suo duro ⁊ graui ⁊ forti super leuiathan
serpentẽ vectem ⁊ super leuiathan serpentẽ
tortuosum. In locũ leuiathan succedit ordo
penitentiũ. de quibꝰ Greg. in omel. vbi sup
dicit sic. Sunt nõnulli q̃ mira faciunt signa
valenter operantur. Quid ergo isti nisi ad su-
pernarũ virtutũ sortẽ ⁊ numerũ congruunt
hec ille. Penitentes aũt mira faciunt signa
cum ad deum cõuertuntur. vt pꝫ de maria ma
gdalena: latrone in cruce ⁊ prodigo. Unde
Bern. in sermone dic̃ sic. Quid maiꝰ mira-
culum q̃ tot iuuenes: tot adolescentes: tot
nobiles: vniuersiq̃ꝫ quos hic video velut in
carcere aperto tenentur sine vinculis solo dei
timore confisi q̃ in tanta afflictiõe perseue
rent penitentie vltra virtutẽ humanã supra
naturã contra consuetudinẽ. hec ille. Cona-
batur autẽ leuiathan extinguere in peniten-
tibus verã penitentiã: suadendo peccati im
punitatẽ. iuxta illud Prouerb. xxix. Peccan
tem viruꝫ iniquũ inuoluet laqueus: ⁊ iustꝰ
laudabit atq̃ꝫ gaudebit. Et ps̃. Narrauerũt
vt absconderẽt laqueos dixerũt. quis vide-
bit eos: Hij aũt fuerunt demones. de quibꝰ
dicitur Job. iij. Parati sunt suscitare leuiathã
Ut vero possent se defendere habuerũt vnã
sociã. scꝫ dñam sollicitã. que dic̃ illd̃ Eccl. v.
Ne tardes cõuerti ad dñm: ⁊ ne differas de
die in diẽ. Subito eñ veniet ira illiꝰ ⁊ in tẽ-
pore vindicte disperdet te. Induebantur aũt
vestimentis humilitatis ⁊ asperitatis dicen-
tes illud ps̃. Ego aũt cũ mihi molesti essent
induebar cilicio: humiliabã in ieiunio aĩam
meã. Exemplũ Jone. iij. c. Peruenit verbũ
ione ad regem niniue ⁊ descendit de solio
⁊ abiecit vestimenta sua ⁊ indutꝰ est sacco
⁊ sedit in cinere. Cum his vestimẽtis ascen-
dunt penitentes ad domũ dñi: per p̃mã por
tam que respicit ad aquilonẽ. Naꝫ ab aqui
lone pandetur oĩe malũ. Jeremi. i. Sol eñ
ab aquilone serenatur. Et Eccli. iij. dicitur.
Sicut ĩ sereno glacies soluẽtur peccata tua.
Uenientes aũt ad pedes sanctissime trini-
tatis cantauerunt illud Deut. xxiij. Benedi
cat nos dominus deus noster in omni ope
re nostro in terra ad quã ingredimur possi-
dendam. quos letissime acceptauit ⁊ coro-
nauit eos corona eterna que dicit eis illud
i. Pet. v. Percipite immarcessibileꝫ eterne
glorie coronam. Sic autẽ coronatos depu
tauit cellario: vt perciperent gustum dulcedi
nis eterne. dicẽs eis illd̃ ps̃. Gustate ⁊ vide
te quoniam suauis est dñs: beatus vir qui
sperat in eo. Qui dixerunt illud Cañ. ij. In-
troduxit me rex in cellam vinariã ordinauit
in me charitatẽ. cantantes illud ps̃. Beati
quoꝝ remisse sunt iniquitates: ⁊ quorum te
cta sunt peccata. Tunc domina clementia
assecurauit penitentes de sua gloria dicens
Beati estis cum maledixerint vobis hoĩes
⁊ dixerint oĩe maluꝫ aduersum vos men-
tientes propter me. gaudete ⁊ exultate: ecce
eñ merces vestra copiosa est in celo. Unde
Hieroñ super illud ps̃. Beatꝰ vir qui non
abijt: dicit sic. Beatꝰ vir q̃ non docuit: nec fe
cit: nec cogitauit mala. Non stetit non perse
uerauit in delicto. sed per penitentiã ad me
liora conuersus est. hec ille.

¶ Octauus ordo est archã-
gelorum. de quibꝰ Gregoriꝰ in omel. vbi su
pra dicit sic. Qui summa annunciant archã
geli vocantur. hinc est q̃ ad mariam virgi-
nem non quilibꝫ angelus sed gabriel archã
gelus mittitur. hec ille. Ab isto ordine ceci-
dit beelsephon qui interpretatur vetustas de-
uorans ascensionẽ speculi. de q̃ dicitur Exod.
xiiij. Uniuersus exercitus erat contra beel-
sephon. In locuꝫ beelsephon succedit ordo
contemplatiuorũ. de quibꝰ dicit Greg. vbi
supra. Sunt nõnulli q̃ duꝫ largitatis munere
refecti secretoꝝ celestium summa capere va
lent ⁊ nunciare. Quid ergo isti nisi intra ar
changeloꝝ numerũ deputantur. hec ille. Sed
cõtemplatiui solius contẽplatiõis studio in
ardescunt vt contẽplari diuina secreta quie-
tius possint. de quoꝝ vita Greg. sup Eze-
chiel. dicit sic. Contemplatiua vita est cha-
ritatem dei ⁊ p̃ximi: tota mente retinere ab
exteriori actione quiescere: soli desiderio cõ-
ditoris inherere: vt nihil iam habere libeat.
sed cõculcatis curis oĩbus ad videndũ sui
conditoris faciem animꝰ inardescat. hec il-
le. Conabatur aũt beelsephon extinguere di-
uinam contemplationẽ: in contemplatiuis
assumendo angeli equitatem. de quo dicit
ij. Coꝝ. xi. Transfigurat se in angelum lucis
Non est ergo mirum si ministri eius transfi-

gurentur velut ministri iusticie. Unde se-
pius decipiũt homines sub appatentia bo-
ni ꝛ recti. Ut autem contemplatiui possent
se defendere a laqueis istoꝝ habuerũt vnã
sociã .s. dñam intelligentiaz. que dicit illud
Prouer.i. Audiens sapiens sapiẽtior erit.
Et intelligẽs gubernacula possidebit. Hec
enĩ dat intellectũ scripturarũ ad cognoscẽ-
dam veritatẽ. vt pꝫ de xp̃o qñ tẽptatus fuit
a demone vt habetur Math.iiij. Induebã
tur aũt vestimentis gloriosis. Iuxta illud
Eccł.xlv. Induit eũ dominus stolã glorie.
Et Danieł.xij. Qui docti fuerint fulgebũt
q̃si splendor firmamẽti. Cũ his vestimentis
ascendunt ad domũ domini per secundam
portã que respicit ad aquilonẽ. quoniã stel-
la aquilonaris .s. trãsmontana est sita in al
to. Sic contemplatiui in alto contemplati-
onis ꝛ ↄuersatiõis sunt. Iuxta illud Phił.
iij. Nostra aũt conuersatio in celis est. Ue
nientes aũt ad pedes sanctissime trinitatis
cantauerũt illud ps̃. Gloriabunt in te oẽs
qui diligunt nomen tuũ: quoniã tu benedi
ces iustis. Domine vt scuto bone volunta
tis tue coronasti nos. Quos letissime acce
ptauit ꝛ coronauit eos corona sapiẽtie. de
qua dicitur Eccłi.l. Corona fratrum quasi
plantatio cedri in monte libani. Sic autez
coronatos deputauit depositarie. quibus di
xit illud .i. Thimo.vi. Depositũ custodi deui
tans prophanas vocũ nouitates: ꝛ opposi
tiones falsi nominis scientie. Quã quidem
promittentes circa fidẽ exciderunt. cantan
tes illud Baruch.iiij. Beati sumꝰ israel: quo
niã que deo placent nobis manifesta sunt.
Habuerunt aũt istã mansionẽ per heredi-
tationẽ. iuxta illud Eccłi.iiij. Sapientia fi-
lijs suis vitam inspirat: ꝛ suscipit exquiren
tes se: ꝛ preibit in via iusticie: ꝛ qui diligit il
lam diligit vitã. ꝛ qui vigilauerint ad illam
complectentur placorẽ eius. qui tenuerunt
illã vitã hereditabunt. ꝛ quo introibit bene
dicetur deus. Tũc domina religiosa assecu-
rauit contemplatiuos de sua gloria dicens.
Beati pacifici: quoniã filij dei vocabuntur.
Super quo Greg. in pastorali dicit sic. Si
filij dei vocantur qui pacẽ faciunt: proculdu
bio sunt sathane filij qui pacẽ confundunt.
hec ille. Sed contemplatio ducit ad veram
pacem. ergo ꝛc.

¶ Nonus ordo est ange-
lorum. de quibus Greg. in omeł. vbi supra
dicit sic. Hi qui minima nũciant angeli vo
cantur. Ab isto ordine cecidit mãmona. de
quo dicitur Math.vi. ꝛ Luce.xvi. Non po
testis deo seruire ꝛ mammone. In loco mã
mone succedit ordo actiuorum. de quibus
Greg. vbi supra dicit sic. Sunt pleriqꝫ qui
parua capiunt: sed tamen hec eadez parua
quantũ preualent nunciare fratribus non
desistunt. Isti itaqꝫ in angeloꝝ numerũ cur
runt. hec ille. ꝛ Luce.xvi. dicitur. Facite vo
bis amicos de mammona iniquitatis vt cũ
defeceritis recipiant vos in eterna taberna
cula. De vita istorũ actiuorũ Beda super il
lud. Intrauit iesus in quoddã castellũ. dicit
sic. Actiua vita est panẽ esurienti tribuere
verba sapientie nescientẽ docere: errantez
corrigere: ad humilitatis viã superbientem
proximũ reuocare: infirmantis curã gerere
que singulis quibusqꝫ expediant vt sibi est
possibile dispensare. ꝛ cõmissis nobis quali
ter subsistere valeant puidere. hec ille. Isto
modo actiui faciunt sibi amicos de mãmo-
na ĩiquitatis .i. de diuitijs huius seculi neqꝫ
ꝛ iniqui. Conabatur autem mammona ex
tinguere in actiuis benignitatẽ decipiendo
per tẽporaliũ vanitatẽ ẜm illud Sap.xiiij.
Creature dei in odiũ facte sunt: ꝛ in tempta
tionem anime hominũ ꝛ in muscipulã pe-
dibus insipientũ. Ut aũt possent se defen-
dere a laqueis mãmone habuerunt vnam
sociã .s. dominã pietatẽ. que dicit illd̃ .i. Thi
mothei.vi. Sectare iusticiã fidẽ: pietatem:
charitatẽ. ꝛ Prouerb.xxi. Qui sequitur iu-
sticiã ꝛ misericordiã: inueniet vitã ꝛ gl'iam
Induebantur autẽ vestimentis clementie
miserantis ad eroganda beneficia. Coł.iij.
Induite vos sicut electi dei sancti ꝛ dilecti
viscera misericordie: benignitatis: humili-
tatis: modestiã: patientiã supportantes in-
uicem: ꝛ donantes vobismetipsis ꝛc. Cum
his vestimentis ascendunt actiui ad domi
nũ ꝑ tertiã portã que respicit ad aquilonẽ.
quoniam stella aquilonaris in nocte lucet.
Sic actiui lucent in nocte huius seculi per
elemosynã subueniendo pauperibus. Tho
bie.iiij. Elemosyna ab oĩ peccato ꝛ a mor-
te liberat ꝛ non patietur animas ire in te-
nebras. Fiducia magna erit coram deo ele
mosyna: omnibus facientibus eã. Uenien
tes autem ad pedes sanctissime trinitatis
cantauerũt illud ps̃. Benedices corone an
ni benignitatis tue: ꝛ campi tui replebunt
vbertate. Quos gratissime acceptauit ꝛ co

ronauit corona mi̅ſericordie. Juxta illd̓ ps̄.
Coronat te in miſericordia ⁊ miſerationi-
bus. Sic autem coronatos deputauit atrio
Eſt enim atriuꝫ locus in quo pauperes re
cipiuntur. ⁊ quia actiui in hac vita recepe-
runt paupes ſuis elemoſynis: ideo dicitur
Thobie. xij. Elemoſyna a morte liberat: ⁊
ip̄a eſt que purgat peccata: ⁊ facit inuenire
vitam eternam. Cantantes illud ps̄. Beati
omnes qui timent dominum: qui ambulāt
in vijs eius. i. in operibus miſericordie. Ju
xta illud ps̄. Uniuerſe vie domini miſeri-
cordia ⁊c. Tunc domina miſericordia aſſe-
curauit actiuos de ſua gloria dicens. Beati
miſericordes: quoniam ipſi miſericordiam
conſequentur. Ecce quomodo ordines ho
minum electorum aſſumuntur ad ordines
ſanctorum angelorum. Ad quos nos per-
ducat ieſus chriſtus. Amen.

In die mortuoꝝ ſeu aīarum. Sermo. lxi.

Mortui audient vo-
cem filij dei. Job. v. ⁊ in euāge-
lio hodierno ⁊c̄. Belial q̄ eſt ini
micus fidei xp̄iane heri ſero ⁊ h̄ mane au-
diens pulſari cāpanas vehemētiꝰ ſolito: vi
dens hoīes vtriuſqꝫ ſexꝰ deuotiſſime cōcur
rere ad eccl̄ias: atqꝫ pecunias: cādelas: pa
nē: frumentū ⁊ alia offerre in templo dn̄i:
pleroſqꝫ cernēs iacere ſupra ſepulchra de-
functorū: legere orōnes: pſalmos: ac multa
alia pietatis deuotiōis exeq̄arū opa facere
mirabať de tanta cōmotiōe eo ꝙ p totum
anni circulū p̄ter ꝙ iſta die ſil'ia nō vidiſſet
⁊ veniēs in ſimilitudinē cuiuſdā doctoris
artiū ⁊ medicine ad aīam catholicā ⁊ deuo
tā q̄ſiuit ab ea q̇d ſibi iſta vellēt. Fraudulē
ter interrogat vt tandē deciplat. cui aīa ve-
lut ſimplex r̄n̄dit. Hodie eſt dies aīarū ſm
eccl'ie inſtitutionē in q̄ multa pietatis opa
ſoluimus p earū liberatione a purgatorio.
Tūc ait belial. O ſtulta ⁊ inſipiēs: ꝗꝫ faci-
le oīa credis. Sagax modus eſt iſte extor-
quēdi a te pecunias. Jſti ſacerdotes q̄ ſem
per cupiditati ſtudent hoc adinuenerunt. ⁊
qd̓ peius eſt ſtatuerūt vt te ſpoliarent pau-
cis bonis tp̄alibus que magno labore ⁊ ſu
dore acq̄ſiuiſti me decipe nequeūt q̄ bn̄ in-
tellexi ſacrā ſcripturā ſicut ip̄i. Stupuit aūt
aīa in verbis belial ⁊ quaſi ꝯturbata diſce-
debat dicens. qm̄ ſancti viri hoc iuſſerant.
Belial volens animaꝫ ſeducere ait. Si pla
cet ego plane oſtendā tibi animā nihil eſſe
poſt mortē corpis. Uerū qꝛ delectaris in te
ſtimonijs ſacre ſcripture q̄ eſt fundamētuꝫ
fidei relictis rōnibꝰ naturalibꝰ ecce adduco
duas auctoritates veteris teſtī. Prima eſt
Eccl's. iij. vbi dr̄ ſic. Dixi in corde meo de fi-
lijs hoīm vt pbaret eos deꝰ ⁊ oſtenderet ſi
miles eſſe beſtijs. Jdcirco vnus interitꝰ eſt
hoīm ⁊ iumētoꝝ ⁊ eq̄ vtriuſqꝫ ꝯditio. Sic
morit̃ hō: ſic ⁊ illa moriunť. ſil'r ſpirant oīa
⁊ nihil hꝫ hō iumento ampliꝰ. Cūcta ſubia
cent vanitati ⁊ oīa pgūt ad vnū locū. de ter
ra facta ſunt ⁊ in terrā pariter reuertūtur.
Quis nouit ſi ſpūs filioꝝ adā aſcēdat ſur-
ſum: ⁊ ſi ſpūs iumentoꝝ deſcēdat deorſum:
Et dep̄hendi nihil eſſe meliꝰ ꝗꝫ letari hoīeꝫ
in ope ſuo ⁊ hāc eſſe partē illiꝰ. Quis eniꝫ
eū adducet vt poſt ſe futura cognoſcat: hec
ibi. Scd̓a eſt Sapīe. ij. vbi dr̄ ſic. Exiguū ⁊
cū tedio eſt tp̄s vite nr̄e ⁊ non eſt agnitꝰ q̄
reuerſus ſit ab inferis. Quia ex nihilo nati
ſumꝰ ⁊ poſt hoc erimꝰ tanꝙ nō fuerimus.
Extinctꝰ cinis erit corpꝰ nr̄m: ⁊ ſpūs diffun
detur tanꝙ mollis aer: ⁊ tranſiet vita nr̄a
tanꝙ veſtigiū nubis. ⁊ ſicut nebula diſſol-
uetur q̄ fugata eſt a radijs ſolis ⁊ a calore
illiꝰ aggrauata. ⁊ nomē nr̄m obliuionē acci
piet p tp̄s: ⁊ nemo habebit memoriā ope-
rū nr̄oꝝ. vmbre em̄ tranſitꝰ eſt tp̄s noſtrū.
⁊ nō eſt reuerſio finis nr̄i: qm̄ cōſignata eſt
⁊ nō reuertit̃. hec ibi. Ecce habes exp̄ſſe ꝙ
poſt hāc vitā mortalē nō reſtat alia vita im
mortalis vt fingūt hi ſacerdotes. Sꝫ exter
rent te hm̄ōi v̄bis p̄dicantes q̄uitatē ⁊ di-
uerſitatē penarū purgatorij vt exhauriant
burſam tuā. Quibꝰ auditis aīa vehemēter
cōmota eſt: ⁊ adheſiſſet tēptatiōi belial ni-
ſi angelꝰ dei ſibi reuelaſſet vt ad m̄rem ſuā
ſctām eccl'iam ꝯfugeret. Que hoc mane ve
niēs ad eccl'iam quaſi tota exanimis ⁊ tre
pidans vix potuit loqui. Cūqꝫ cāſ meſticie
req̄reret: ſctā eccl'ia aſſumpta fiducia ſic or
ſa eſt. Eſt mihi dubiū maximū qd̓ tota no
cte ptractans pplexā ac ſuſpenſam me reli
quit. Obſecro te vt illud planū mihi facias
ne a tua fide ⁊ deuotōe deuiem. Dubiū meū
eſt iſtud. vtrū poſt hāc vitā ſit alia vita im-
mortalis in q̄ detur aīe p meritꝭ retributio
eq̄lis. Cui ſctā m̄r eccl'ia dixit illd̓ Cant. v.
Ueni in ortū meuꝫ ſoror mea ſponſa. ſ. xp̄i
ibi te docebo ⁊ dabo tibi poculū ex vino cō
dito: ⁊ muſtū malogranatoꝝ meoꝝ. Tunc
ambe deſcēderūt in iſtud viridariū in quo
erat fons ſapīe. Circa quē erāt quattuor or

dines sapiẽtissimoꝝ viroꝝ. Quos sctã mr̃ ecclesia benigne ⁊ vultu placido salutauit. Illi aũt assurgentes ei mirabant̃ aduentũ eiꝰ. At illa dixit. Puella hec nouiter ad me venit anxia sup dubio quodã qȯ vehemẽter exercet mentẽ eiꝰ. qꝛ vero qȯ notũ ẽ dei manifestũ est vob. Roma. i. Declarate dubiũ vt exercitatioꝛ fiat in lege dñi. Seniores illi rogauerunt sctãm mr̃em eccl̃iam vt adesset sniẽ eoꝝ. ⁊ si q̃d veritatis dixissent approbaret. si q̃d aũt falsitat̃ dãnaret. Diffinitũ est q̃ vt ambe. s. mr̃ ⁊ filia remanerẽt circa fontẽ p̃dictuꝫ. In p̃mo ordĩe stabant poete hystoriographi magni reges pagani q̃ p̃mo in sapĩa floruerũt. q̃ ruminantes dubiũ puelle diffinierũt esse aliã vitã imortalẽ post istã. in q̃ erat retributio p meritis puta p̃mia vel pene ↄdecentes. Primꝰ fuit Virgiliꝰ q̃ ↄfirmauit p̃dictã sniãm dicens Ego mlt̃a dixi de inferno purgatorio ⁊ campis elisijs ⁊ ceteris. in q̃bꝰ aĩe defunctoꝝ p q̃litate collocant̃ meritorũ. ⁊ hoc in lib. vi. Eneydos. vñ int̃ cetera dixi. Facilis descẽsus auerni: ſ; reuocare gradũ supasq; euadere ad auras. hoc opꝰ hic labor est ⁊c. Secundus ẽ Ouidiꝰ ↄfirmat eãdẽ sniãm dicens. Ego multa dixi de penis q̃s patiũtur aĩe in inferno. vt pꝫ lib. v. Methamorphoseos. vbi in. xv. ⁊. ix. eiusdẽ introduxi deum loquẽtẽ de aĩa herculis sic. Eternũ est a me qȯ traxit. ⁊ expers atq; immune necis ⁊c. Tertiꝰ fuit Seneca q̃ ↄfirmãs eãdẽ sniãm dixit. In oĩbꝰ tragedijs meis multa declaraui de penis inferni: ⁊ p̃cipue in p̃ma vbi adduxi Theseũ redeũtẽ ab inferno loquentẽ cũ Amphitrione de q̃ttuor q̃onibꝰ. vñ dixi Quisq̃s est placide potẽs dñsq; vite. fuat innocuas manꝰ ⁊ incruentũ mitis imperiũ regit: aĩeq; pcit: longa pmẽsus diu. Felicis cui spacia vel celũ petit: vel leta felix nemoris elisij loca. Certꝰ inclusos tꝫ locꝰ nocẽtes vtq; fert fama impios. Supplicia vinclis seua ppetuis domant. ⁊ in fine operis dixi. Morte carent aĩe ⁊c. Salustiꝰ int̃ hystoricos ↄfirmat eãdẽ sniãm dicẽs in plogo Catilinarij ⁊ etiã in libro de republica dixi. Nã diuitiarũ ⁊ fame gl̃ia: fluxa atq; fragilis ẽ: virtꝰ clara eternaq; habet̃. ergo p̃clara facies magne diuitie ad hoc vis corpis breui dilabunt. Ingenia ⁊ egregia facinora sic aĩa imortalia sunt. hec ibi. Etiã in Catilinario induxi Cathonẽ ⁊ Cesarẽ in vna orõne multa de penis aĩarũ sepatarũ loquẽtes vt pꝫ ⁊c. Valeriꝰ hystoricꝰ lib. i. c. de miraculis ↄfirmat eãdẽ sniãm fere p totã illã rubricã Et lib. ij. Rubrica. i. Indos adducit quorũ femĩe certãt mori cũ maritis vt in alia vita cũ eis fruant̃. Et ibidẽ dicit. Immortales eẽ aĩas: mos galloꝝ approbat: q̃ pecunias mutuatas apud inferos se recepturos sperant. ⁊ lib. iij. vt satis pȯt patere. Lucanus cordubensis hystoricus potius q̃ poeta in multis locis idẽ affirmat. Didimꝰ rex pragmãnoꝝ ad Alexandrũ magnũ sic scribit. Quapropter nimiũ vecordes vos ⁊ miserabiles iudicamꝰ qui originẽ vr̃am esse celestẽ nõ suscipit̃: magnãq; cũ deo hr̃e cognationem. ⁊ in alia ep̃la dicit sic. Nos non sumus huiꝰ mũdi incole: ſ; aduene: nec ita in orbẽ terrarũ venimꝰ vt ĩ eo libeat ↄsistere ſ; trãsire. pperamꝰ enĩ ad patriũ larẽ: nullis delictoꝝ põderibꝰ pgrauati. Nuda q̃ppe ↄsciẽ fronte progredimur: vt expediti ac faciles spacium propositi decurramus itineris. hec ille. ergo ⁊c. Cyrus maior rex moriens conuocatis filijs ait. Nolite arbitrari o filij mei charissimi me cum a vobis discessero nusq̃ aut nullum fore. Nec enim dum essem vobiscum animum meum videbatis: sed cum esset in hoc corpore ex his rebus quas apȯ vos gerebã adesse intelligebatis. Eundẽ q̃ esse creditote etiam si nullũ videritis. Hoc refert Tulliꝰ libro de senectute. ⁊ Xenophõ phus idẽ prius recitauit vt patet. ergo ⁊c. In secũdo ordine stabant phi morales. naturales astrologi. medici. q̃ scdȯ in sapientia floruerũt. ⁊ oĩno ↄcordes cũ prioribus eandẽ sententiaꝫ cõfirmauerũt vt patebit. Trimegistꝰ Mercuriꝰ maximꝰ grecꝰ ⁊ moralis ad Asclepiũ sic scribit. Cũ itaq; aĩad uerteret deus hoĩem nõ posse oĩm rerũ esse diligentẽ nisi eũ mũdano integumẽto ↄtegeret. texit eũ corporea domo: talesq; oẽs esse p̃cepit ex vtraq; natura ĩ vnũ ↄfundẽs miscuitq; quãtuꝫ satis esse debuisset Itaq; hominẽ ↄformat ex animi ⁊ corporis. i. ex eterna ⁊ mortali natura vt ita ↄformatum vtriq; sue origini satisfacere posset ⁊ imitari atq; orare celestia ⁊ incolere atq; gubernare terrena. His ergo humana aĩa est immortalis. hec ibi. Ecce expresse conformat se p̃oribus ⁊c. Lucretius moralis hos versus composuit. Cedit idem retro de terra quod fuit ante in terra. Sꝫ qȯ missuꝫ est ex etheris oris. Id rursum celi fulgentia tẽpla receptat. Aristoteles moral̃ lib. ethic. tali

felicitatē describit. ꝙ īpossibile ē eā haberi ī
hac vita. ⁊ lib. de pomo expsse declarat aīaȝ
hūanā eē īmortalē ⁊c̄. Tulli⁹ moral' lib. de
somno scipionis dicit sic. Cōstat certū esse
in celo definitū locū vbi bti sempiterno euo
fruant̄. Illi viuūt q̄ e corpis vinculis tanq̄
e carcere euolauerūt. Nr̄a vero que dr̄ vita
mors est. Et in orōne p marco marcello di
cit sic. Quāq̄ iste tu⁹ anim⁹ his angustijs
q̄s natura nob ad videndū dedit ↄtentus
fuerit: semper tn̄ īmortalitatꝭ amore flagra
uit. Nec em̄ hec tua vita dicēda ē q̄ corpe ⁊
spū ↄtinetur. Illa inq̄ illa vita ē q̄ vigebit
memoria seculoꝝ oīm quā posteritas alet:
quā ip̄a eternitas semp tuebit̄. Huic tu in-
seruias: huic te ostētes oȝ. ⁊ in fine libri de
senectute dic̄ sic. Sapiētissime q̄sq̄s eq̄ssi-
mo aīo morit̄: nec eū vixisse penitet q̄ itavi
xit vt nō frustra se natū existimet: ⁊ ex hac
vita discedit tanq̄ ex hospitio nō ex domo
Cōmorādi em̄ diuersoriū natura nob dedit
nō hītandi. O p̄clarū illū diē cū ad illud di
uinū pficiscar aīarū ↄciliū: cūq̄ ex hac tur-
be colluuiōe discedā. Proficiscar em̄ ad vi
ros sapiētes: ⁊ p̄cipue ad cathonē meū cu-
ius corp⁹ a me crematū est. q̄ nemo vir me
lior nat⁹ est: nemo pietate p̄stātior. Et lib. i.
de tusculanis q̄ōnib⁹ dicit sic. Nulla ē celeri
tas q̄ possit cū animi celeritate cōtēdere: q̄
si pmanet incorrupt⁹ suiq̄ filis necesse est
ita ferat̄ vt penetret ⁊ diuidat oē celū hoc.
eaq̄ ei demū sedes naturalis erit cū ad sui
sil'e penetrauerit: in quo nulla re egēs alet̄.
⁊ sustentabit̄ eisdē reb⁹ q̄b⁹ ⁊ astra susten-
tant̄. cūq̄ corpis facib⁹ ad oēs cupiditates
inflāmari soleam⁹ pfecto bti erim⁹ cū cupi
ditatū ⁊ emulationū expertes fuerim⁹: totos
q̄ nos in ↄtēplādis pspiciēdisq̄ reb⁹ pone
mus. q̄ ⁊ natura inest mētib⁹ nr̄is insatia-
bilis q̄dā veri vidēdi cupiditas. Qua p̄ci-
pue visione fruent̄: q̄ cū has terras incolē-
tes caligine circūfusi erāt: tn̄ acie mētis cō-
spicere cupiebāt. hec ibi. Ecce q̄ expsse cō-
cordat cū ceteris. Lactāti⁹ moral' lib. iij. re-
fert ꝙ catho cupiditate vite īmortal' seipȝ
pemit vt ad celū aīa ei⁹ ascenderet. Silr ⁊
alij ph'es idē fecerūt. ꝑ ⁊c̄. Seneca moralis
lib. de īmatura morte apte hoc ↄfirmat. Et
lib. de nālib⁹ q̄ōnib⁹ ī p̄ncipio. Itē epl'a. iiij.
epl'a. lviij. dic̄. Stoyci existimāt aīam hoīs
pondere magno ⁊c̄. ⁊ ↄcludit itaq̄ de illo. s.
aīo an possit īmortalis eē hoc q̄dē certū ha
be ⁊c̄. epl'a. lxxxvij. loquens de scipione ait.
Animū quidē eius esse in celo ex quo erat
mihi psuadeo. Epl'a. xci. Sapiā paci fauet
⁊c̄. Multa de hoc dicit ⁊ valde clare magis
q̄ alibi vt pȝ. ꝑ ⁊c̄. Quintilian⁹ moralis cā
quarta dicit sic. Si quis sciat quis sit finis
bonoꝝ: que vera felicitas: nunq̄ sibi videbi
tur p̄matura morte periturus. hec ille. ⁊ sic
patet ⁊c̄. Pycthagoras phs naturalis: di-
xit pri⁹ apud grecos: īmortales esse aīas ⁊
descēdere de celo. ⁊ iō lac p̄mo sugere: q̄ p
lacteū circulū p̄mo trāsit descēdēs. ⁊ est ibi
initiū impij infernal'. ⁊ sup̄ totuȝ ptinet ad
deū. h' refert Hiero. li. i. ↄ Iouinianū. ⁊ ma-
crobi⁹ sup lib. de somno scipiōis vt pȝ. ꝑ ⁊c̄.
Empedocles phus nālis dicit. Future feli-
citatis appetitu: nihil ē felici⁹ vt refert Ari-
sto. lib. de vegetabilib⁹. Qui ēt amore īmor
talitatꝭ hn̄de seip̄m in ardentē specū p̄iecit
vt recitat Lact. li. iij. c. Dyogenes phs na-
tural' dixit se descēsurū ad infernū p mortē.
Qui cupiditate īmortalitatꝭ seip̄m occidit.
vt refert Hiero. li. ij. ↄ Iouinianū. ⁊ Lactā-
tius vbi sup̄. Archita tharētin⁹ phus nālis
dixit mentē nostrā esse quoddā diuinū nu-
men: ⁊ sic immortalitatem sortiri. vt refert
Tulli⁹ libro suo de senectute. ergo ⁊c̄. Apu
leius phus naturalis lib. de deo socratis dic̄
sic. Hoīes sunt rōne plaudētes. orōne pol-
lentes. immortalib⁹ aīs gaudētes. vt ibi pȝ
Plotinus phus naturalis dicit sic. Fugiē-
dū est ad clarissimā patriā vbi patēt oīa vt
refert Aug. li. ix. de ciui. dei. c. xvi. ꝑ ⁊c̄. Ze-
no phs naturalis dicit mortē esse gl'iosam
vt dic̄ Sen̄. ī epl'is. Qui seip̄m interfecit vt
post mortē btūs viueret. vt refert Lact. vbi
supra. Plato phs nālis in tymeo suo dicit
Post oē corp⁹ aīas ī sinu p̄ris eterni reuer
ti. ⁊ lib. ij. dicit tot animas eē quot sunt stel
le ⁊ legē īmortalitatꝭ hr̄e. ⁊ in phedone in-
troducit socratē disputātē de īmortalitate
aīe ⁊ de penis īferni. Aristoteles phs nālis
li. ij. de aīa dic̄ sic. Sepat̄ h' ab h'. i. aīa a cor-
pore: sicut ppetuū a corruptibili. ⁊. iij. de aīa
dic̄ ꝙ aīa sepata hȝ aliū modū intelligēdi
q̄ vt est coniuncta. Porphirius phs natu-
ralis dicit sic. Non est mirū aīam q̄ substan
tia incorporea est: posse separari a corpore
cū ignis qui ē subā corpea corruptibilis a
lignis quib⁹ est vnit⁹ possit separi ⁊ reuerti
in suā materiā sine sui corruptiōe vt refert
Galien⁹ lib. de spmate. ergo ⁊c̄. Macrobi⁹
astrolog⁹ sup lib. de somno scipionis dic̄ sic.
Due sunt porte in zodiaco: scilȝ duo tropi-

ca:videlicꝫ capricorn⁹ ⁊ cancer ꝑ quas aīe
nr̄e descēdūt de celo ⁊ post mortē ascendūt.
Descendūt q̄dē ꝑ cancrū:iō dr̄ porta hoim.
Ascendūt ꝑ capricornū:iō dr̄ porta deorū.
q2 natura īmortalitatꝭ deoꝝ hinc assequun
tur. Cū veniūt ad leonē descendēdo:ꝯditio
nis future auspicanť exordiuꝫ. Per cetera
vero aīalia q̄ sunt signa zodiaci trāseuntes
ꝑdunt cognitionē seu obliuiscunť eoꝝ q̄ ha
bebant in celo quasi ebrie ex visis diuersis.
Verū cū venit ꝑ saturnū acq̄rit ratiocina
tionis naturā ⁊ intelligentiā. In ioue vim
agēdi. In marte animositatis ardorē. In
sole sentiēdi opinādiqꝫ naturā. In venere
desiderij ⁊ voluptatū mot⁹. In mercurio ꝓ
nunciādi ⁊ interp̄tādi vigorē. In luna plan
tandi ⁊ auguriādi. Sic demū post mortem
corpis ꝑ easdē reuertiť vias ⁊ signa. hec il
le. ergo ⁊c̄. Auicēna medic⁹ dic̄ ꝙ aīe a cor
pore sepate vtunť q̄si ꝑ organo aliq̄ pte ce
lestis corpis cui corp⁹ humanū oꝫ esse con
forme ad hoc ꝙ ꝑficiať aīa rōnalis q̄ est si
milis motorib⁹ celestis corpis q̄si aīe rede
ant ad cōpares stellas vt pꝫ. Galien⁹ me
dicus lib. de spermate dicit sic. Sicut lux so
lis q̄ incorruptibilis ē cōplēs suū hemispe
riū nullā patiť decisionē vel diuisionē: sic ⁊
aīa q̄ incorruptibilis est. Sicut etiaꝫ lumen
solis qd̄ incorruptibile est ab aere ⁊ ab oī
intelligētia oculoꝝ sepať sine corruptione:
sic aīa q̄ incorruptibilis ē sepať sine corru
ptiōe a corpe. hec ille. Ecce qualiter isti pa
gani exp̄sse dicūt aīam eē īmortalē ⁊ acci
pere retributionē. In tertio ordine stabant
p̄res veteris testi q̄ tertio in sapīa floruerť
⁊ cū priorib⁹ ꝯcedūt īmortalitatē aīe ⁊ re
tributionē in alia vita ꝓ meritis ⁊c̄. Moy
ses Numeri. xvi. dicit sic. Disrupta est terra
sub pedibus Chore Dathan ⁊ Abyron: ⁊
aꝑiens os suū deuorauit illos. descēderūtqꝫ
viui in infernū opti humo ⁊c̄. Dauid ī ps̄.
dic̄ sic. Sic̄ oues ī inferno positi sunt: mors
depascet eos. Introibit vsqꝫ in ꝓgenies pa
trū suoꝝ: ⁊ vsqꝫ in eternū nō videbit lumē.
Et loquiť de lumīe glīe iuxta illud ps̄. Q̄m
apud te est fons vite: ⁊ in lumīe tuo videbi
mus lumē ⁊c̄. Salomon Sap̄. v. dicit sic.
Vidētes turbabunť timore horribili: ⁊ mi
rabunť in subitatōe insꝑate salutꝭ gemētes
p̄ angustia spūs: dicēt intra se pn̄iam agen
tes. Hi sunt q̄s habuim⁹ aliq̄n in derisum ⁊
in silr̄itudinē īproperij. Nos insensati vitā il
loꝝ estimabam⁹ insaniā ⁊ finē illoꝝ sine ho
nore. Ecce quō cōputati sunt inť filios dei
⁊ inť sctōs sors illoꝝ ē. ḡ errauim⁹ a via ve
ritatꝭ: ⁊ iusticie lumē nō luxit nob: ⁊ sol intel
ligentie nō est ortus nobis. Lassati sumus
in via iniq̄tatꝭ ⁊ ꝑditionis. Talia dixerūt in
inferno hi q̄ peccauerūt ⁊c̄. Job rex. xxi c. di
cit sic. Tenēt tympanū ⁊ cytharā ⁊ gaudēt
ad sonitū organi. ducūt in bonis dies suos
⁊ in pūcto ad inferna descēdūt. q̄ dixerunt
deo. recede a nob: sciāꝫ viarū tuarū nolum⁹
Et loquiť ꝯtra eos q̄ negāt aīe īmortalita
tē ⁊c̄. Esayas ꝓpheta. v. c. dicit sic. Cytha
ra ⁊ lyra ⁊ tympanū ⁊ tybia ⁊ vinū in cō
uiuijs vr̄is ⁊ op⁹ dn̄i non respicitꝭ: nec oꝑa
manuū ei⁹ ꝯsideratis. ꝓpterea captiu⁹ du
ctus est ppl's me⁹ q2 nō habuit sciam. ꝓpť
ea dilatauit infern⁹ aīaꝫ suā ⁊ aꝑuit os suū
absqꝫ vllo termīo ⁊ descēdēt fortes ei⁹ ⁊ po
pulus ei⁹: ⁊ sublimes gl'iosiqꝫ ei⁹ ad euꝫ: ⁊
de⁹ sctūs sctificabiť in iusticia. hec ibi. Naū
ꝓpheta. ij. c. dic̄ sic. State: state: ⁊ nō est q̄
reuertať. diripite argentū: diripite auruꝫ: ⁊
nō est finis diuitiarū ex oīb⁹ vasis desidera
bilib⁹: dissipata ē ⁊ scissa ⁊ dilacerata: ⁊ cor
tabescēs ⁊ dissolutio geniculoꝝ ⁊ defectio ī
cūctis renib⁹ ⁊ facies oīm sicut nigredo ol
le. hec ibi. Ubi ꝓpheta alloquiť p̄mo super
bos moriētes dicēs. State: state. i. vos qui
ꝯsueuistis in mūdo tā potētissime stare ⁊ q̄
si soli in terra hitare. state. i. de mūdo exire
nolite: ꝫ flatū ⁊ spm̄ ꝯtinere. ꝓpheta rn̄det
dicēs. Et nō est q̄ reuertať. i. nemo est qui
possit spm̄ ꝯtinere. Scd̄o alloquiť diuites
dicēs. diripite argentū: diripite aurū. i. vos
diuites q̄ ꝑgitis ad regionē ignotā: deferte
aurū ⁊ argentū vobiscū vt in vr̄is necessi
tatib⁹ vob ꝓuideatis. ꝓpheta rn̄det dicēs.
Non est finis diuitiarū ex oīb⁹ vasis deside
rabilib⁹. i. mors nō est deputata vt diuitie
deferanť: aut vasa argētea portenť. Quid ḡ
fiet de isto diuite auaro: ⁊ q̄d erit de diuitijs
ei⁹: rn̄det ꝓpheta dicēs. Dissipata ē. s. suba
ei⁹ a parētib⁹. Scissa est. s. ei⁹ aīa a demoni
bus. Dilacerata est. s. ei⁹ caro a v̄mib⁹. Ter
tio alloquitur luxuriosos ⁊ gulosos dicēs.
Vos luxuriosi habuistis renes īflāmatos
igne ꝯcupīe: ꝫ tūc deficiēt ꝯcremati igne ge
henne. iō cor vr̄m tabescet: ⁊ in stuporē ni
miū ꝯuerteť. ps̄. Aīa eoꝝ in malis tabesce
bat. vos gulosi hūistis genua impinguata
ꝫ tūc dissoluenť pre fame ⁊ siti in inferno.
Quarto alloquiť oēs iā dictos dicēs. ⁊ fa
cies omniū vestrū erūt nigerrime ꝑ nimia

ignis adustiōe.iux̄ illō Esa.xiiij. Facies cō
buste vult⁹ eoꝝ. Et Threñ.iiij. Denigrata
est sup carbones facies eorū. Et Baruch.
vi. Nigre sunt facies eorū a fumo ꝛc̄. Ecce
quō sctī pr̄iarche veteris testī ꝯfirmāt sen-
tentiā primoꝝ. In q̄rto ordie stabāt pr̄iar
che noui testī q̄ ex reuelatione spūsscti ꝯfir
mauerūt q̄ dicta erant a priorib⁹ quasi vn⁹
spūs loquereť p ora cūctoꝝ iā adductorū.
Petr⁹.ij.canonica.ij.c.dic̄ sic. Nouit deus
pios de tēptatiōe eripe:iniquos vero i diē
iudicij cruciādos reseruare.magis aūt eos
q̄ post carnē in ꝯcupiā imūdicie ābulāt ꝛc̄.
Paulus Phil.ij.dic̄ sic. In noīe iesu oē ge
nu flectať cele.terre.ꝛ infernoꝝ ꝛc̄. Judas
q̄ ꝛ thade⁹ in canonica.ij.c.dic̄ sic. Ue illis
q̄ via caym abierunt:ꝛ errore balaā merce
de effusi sunt q̄b⁹ pcella tenebrarū ꝯserua-
ta est ineternū ꝛc̄. Mathe⁹.xxv.c.dicit sic.
Ibūt hi in suppliciū eternū iusti aūt in vitā
eternā. Marc⁹.xiij.dic̄ sic. Tūc mittet an-
gelos suos ꝛ congregabit electos a q̄ttuor
vētis celi ꝛc̄. Lucas.xvi.dicit sic. Factū est
aūt vt morereť men.ꝛ por.ab an.i si.abra.
Mor.ē di.ꝛ se.ē in infer. Jo.Apoc̄.xiiij.dic̄
sic. Btī mortui q̄ in dn̄o moriūť ꝛc̄ Tūc scā
mr̄ ecclia approbauit sn̄iam oīum istoꝝ sa
pientū dicēs. qm̄ ille auctoritates in cōtra
riū adducte fuerūt hoīm epycureoꝝ.quem
modū dr̄ Sap.ij. Dixerūt ipīj apud se non
recte cogitantes ꝛc̄. Et Eccl.xij.dr̄ sic. Re
uertať puluis in terrā suā vn̄ erat:ꝛ spūs re
deat ad deū q̄ dedit illū. itaqꝫ filia mea non
est q̄ dubites āpli⁹. Factū ē dū loq̄renť re-
deuntes ad ciuitatē:ecce vox filij dei dicens
ad eos qui in purgatorio erant iuxta illud
Math.xi. Uenite ad me oēs q̄ laboratis ꝛ
onerati estis.s.satisfaciēdo in purgatorio p
pctīs vr̄is ꝯdignā patiētes penā:ꝛ ego refi
ciā vos. Sctā mr̄ ecclia oñdit aīas sine nu
mero ascendentes in celū ipi anime deuote
ꝛ mirabatur ꝛ glificabat deū:cui occurrēs
Johes euāgelista dixit. Mortui.s.aīe mor-
tuoꝝ post expletā satisfactionē p pctīs suis
audiēt vocē filij dei.s.eas ad gliam paradi
si vocantis.ꝛ sic remāsit aīa in puritate fi-
dei quā sctā mater ecclesia predicat ꝛ disso
luta est omnis perplexitas mentis eius.

Mortui audient vocem
Purgationis.
Acceptationis.
Satisfactionis.
Intentionis.

Punitionis.
Liberationis.
Diminutionis.
Uiuificationis.

Primo mortui audient vocē purgatiōis. Aīa fidelis ꝛ deuota petit
a sctā mr̄e ecclia q̄lis vox ē ista purgatōis.
Nō em̄ possum intelligē quō post hāc vitā
sit purgatio aīarū. Rō ē: q2 sic se hꝫ chari-
tas ad p̄miū eternū:ita se hꝫ pctm̄ mortale
ad suppliciū eternū. Sꝫ illi q̄ moriuntur in
pctō mortali statim deputanť ad suppliciū
eternū in inferno. g̃ illi q̄ moriunť in chari
tate statim vadūt ad p̄miū eternū. Confir
mo rōnē. q2 in epl̄a hodierna legiť sic. Btī
mortui q̄ in dn̄o.i.in charitate moriuntur.
Amō iā dicit spūs vt req̄escant a laborib⁹
suis.ꝛ hr̄ Apoc̄.xiiij. Illi q̄ nō moriunť in
dn̄o nō audiūt vocē purgatiōis. Illi autē q̄
moriunť in dn̄o audiūt vocē glificationis.
Qui sunt g̃ isti mortui q̄ audiūt vocē pur-
gatiōis? Rn̄det sctā mr̄ ecclia dicēs. Filia
mea vt itelligas q̄ sunt illi mortui q̄ audiūt
hāc vocē:adūte ꝙ p ꝯtritionē debitā culpe
nō tolliť ex toto reat⁹ ꝛ obligatio pene.nec
etiā semp venialia dimissis mortalib⁹ tollū
tur:ꝛ iusticia dei h̄ exigit vt pctm̄ p penā de
bitā expieť. Iō illi mortui audiūt vocē pur-
gatiōis q̄ nō habuerūt sufficiētē cōtritionē
de pctīs suis.vel post absolutionē factā a sa
cerdote in ꝯfessiōe sacr̄ali nō debite satisfe
cerunt:vel cū veniali pctō mortui sunt.ꝛ p
isto adduco rōnem ꝛ auctē. Rō est ista.q2
malū nō pōt eē purū absqꝫ cōmixtiōe boni
sic bonū summū ē absqꝫ cōmixtiōe mali.iō
illi q̄ ad btītudinē q̄ summū bonū ē: trāsfe-
rendi sunt.debēt eē ab oī malo purgati. p-
pter h̄ oꝫ si exeūt ab hoc seculo nō oīno pur
gati ꝙ purgenť in aliq̄ loco.ꝛ isti sunt q̄ au
diunt vocē purgatiōis. Auctas hr̄.ij. Ma
chab.xij.vbi dr̄. Sctā g̃ ꝛ salubris est cogi-
tatio p defunctꝫ exorare vt a pctīs soluātur.
Sꝫ p defunctꝫ q̄ sunt in padiso nō ē orādū:
q2 illi nullo indigēt. Nec ēt p ill̄ q̄ sunt in in
ferno:q2 illi a pctīs solui nō pn̄t. Ergo post
hāc vitā sunt aliq̄ a pctīs nōdū soluti q̄ sol-
ui pn̄t.ꝛ tales hn̄t charitatē sine q̄ nō fit re
missio pctōꝝ.qm̄ vt dr̄ Prou.x. Uniūsa de
licta opit charitas.vn̄ ad mortē eternā nō
deueniēt.p eo ꝙ dr̄ Joh.xi. Qui credit i me
nō morieť ineternū. Nec ēt ad gliam indu-
cenť nisi purgati.q2 nihil imūdū i illā intro

De pena purgatorij

ibit. vt pz Apoc. vlti. ꝙ aliq̄ purgatio restat
post hāc vitā. Sic ꝙ filia mea cōfitere ⁊ cre-
de ꝙ mortui audiēt vocē purgatōis. ⁊ subi
to Greg. nixenꝰ occurrens aīe dixit sic. Si
aliq̄s xpo amico ꝯsentiens in hac vita pur-
gare pctā minꝰ potuerit post trāsitū hinc: ꝑ
purgatorij ignis ꝯflatione expiabit. Hoc ꝑ
dicamꝰ dogma ṽitatꝫ ꝓbātes ⁊ ita credimꝰ
Hoc ēt vniūsal' ecclīa tz ꝑ defunctꝫ exorās
vt a pctīs soluant. h' ille. Tūc aīa deuota cō
uersa ad scām m̄rem ecclīam dixit. Confi-
teor sincera mēte ꝙ mortui audiēt vocem
purgatiōis lz q̄escant a labore opatiōis ad
merēdū: nō aūt a labore passiōis ad purgā
dū. vñ hñtes charitatē ꝗ̄diu purgant' ipe-
diunt' ne ad vitā eternā ꝑueniāt ꝑpt cās iā
dictas. Sz ꝗ̄uiꝰ āxior sup alio dubio qd̄ mi
hi ex dictꝫ tuis occurrit. s. vbi ē locꝰ iste pur-
gatiōis. Scā m̄r eccl'a r̄ndit. Istud nō pōt
sciri nisi ex spāli reuelatōe facta ꝑ spm̄ scm̄
aliq̄bꝰ filijs meis. Et iussit scō Greg. vt de
clararet dubiū maxime q̄r erat pastor eccle
sie ⁊ sibi cōmissa fuerat cura aīe fidelis. q̄
assumpta licētia loq̄ndi dixit. Locꝰ purgati
onis est duplex. vnꝰ ꝓm legē cōem. ⁊ sic lo-
cus purgatorij est locꝰ inferior inferno ꝯiū
ctus ita ꝙ idē ignis ē q̄ ⁊ iustos ī purgato
rio purgat ⁊ dānatos in inferno cruciat. lz
dānati ꝓm ꝙ sunt inferiores merito: sic ēt
loco inferiores ordinandi sint. Sic enī sub
eodem igne aurū rutilat ⁊ palea fumat: ita
sub eodē igne pctōr cremat' ⁊ electꝰ purgat'
Aliꝰ est locꝰ purgatiōis ꝓm dispēsationē: ⁊
sic q̄nq̄ȝ in diūsis locꝫ aliq̄ puniti sunt vl' ad
viuoꝝ instructionē vel ad mortuoꝝ subuē-
tionē vt viuētibꝰ eoꝝ pena īnotescēs ꝑ suf-
fragia ecclīe mitiget'. Sic Germanꝰ epūs
capuanꝰ Pascasiū q̄ in balneis purgabat'
inuenit. ⁊ sic de multꝫ alijs. Ut aūt cessauit
loqui anima deuota remansit sufficienter
in fide confirmata: ⁊ gratias egit.

Secundo mortui audiēt

vocē punitōis. Aīa fidel' ⁊ deuota ꝯūsa ad
m̄rem suā. s. scām ecclesiam petit q̄lis ē ista
vox punitōis. Miror valde quō aīe electo
rū puniant' in alia vita. q̄m̄ pena purgatio-
nis ordīat' directe ꝯ pctā venialia vel ꝯ rea
tū q̄ ē effectꝰ culpe. Sz venialibꝰ cū sint leuis
sima debet' pena valde leuis. Qm̄ vt dicit'
Nume. xv. Scdm̄ mēsurā delicti sic erit ⁊ pla
garū modꝰ. ꝙ illa pena purgatiōis erit val-
de leuis. ēt reatꝰ nō ītēdit' nisi culpa ītēdat'.
Sz in electo cui est iā culpa dimissa nō pōt
culpa ītēdi. ꝙ reatꝰ suꝰ nō crescit ī morte. Sz
ī hac vita ille reatꝰ nō merebat' ꝗ̄uissimā pe-
nā. ꝙ pena quā electꝰ patiet' pꝰ hanc vitā nō
erit ꝗ̄uior oī pena tpali. Tūc scā m̄r ecclīa
dixit. Filia mea volo te scire ꝙ pena purga
torij excedit oēz penā huiꝰ vite. Qd̄ declaro
rōne ⁊ auctē. Rō ē ista. q̄r in purgatorio ē
duplex pena. s. pena dāni inq̄ntū retardant'
ille aīe a dīna visiōe. ⁊ pena sensus put ab
igne corꝑali puniunt'. Quo ad vtrāq̄ȝ penā
mīma pena purgatorij excedit maximā pe
nā huiꝰ vite. Nā q̄nto aliq̄d magꝫ desiderat'
tāto absentia eiꝰ ē molestior. Et q̄r affectꝰ
q̄ desiderat' sūmuz bonū. s. btitudo eťna pꝰ
hāc vitā ī aīabꝰ electꝫ ē intēsior ⁊ maior. q̄r il
le affectꝰ nō retardat' ꝑpt ꝗ̄uedinē corꝑis.
ēt q̄r ťminꝰ fruēdi sūmo bono iā aduenissz
nisi aliq̄d īpediret. iō de ista tardatōe maxīe
dolēt. Silr ēt cū dolor nō sit lesio: ꝫ sensus
lesiōis. tāto aliq̄s magꝫ dolet de aliq̄ lesiuo
ꝗ̄to ē magꝫ sensitiuū. Exēplū. lesiōes q̄ fiūt
ī locꝫ maxīe sensitiuis causant maximū do-
lorē. ⁊ q̄r totꝰ sensus corꝑis ē ab aīa: iō si ī
ipāz aīaz aliqd̄ lesiuū agat oꝫ de necessita-
te ꝙ aīa maxīe affligat'. Sz aīa purganda
patit' ab igne corꝑali iux̄ illō. i. Cor. iij. vbi
dr̄ sic. Dies enī dn̄i declarabit q̄r ī igne reue
labit' ⁊ vniuscuiusq̄ȝ opꝰ q̄le fuerit ignis ꝓ-
babit. Si cuiꝰ opꝰ māserit qd̄ supedificabit
mercedē accipiet. Si cuiꝰ opus arserit detri
mentū patiet'. Ipse aūt salꝰ erit: sic tñ q̄sı
ꝑ ignē. hec ibi. Iō pena purgatorij ꝗ̄tū ad
penā damni ⁊ sensus excedit omnem pe-
nam huius vite. Auctoritas est Aug. ⁊ hr̄
in canone dist. xxv. §. apl'us. vbi dr̄ sic. Qui
fructū ꝯuersionis in aliud seculū distulerit
prius purgabit' igne purgatiōis. Hic ignis
⁊ si nō sit eternꝰ miro tñ mō cruciat. Supa
tur ei ab eo oīs pena quā hō passus fuerit
vel pati potuerit ī hac vita. h' ibi. Hijs audi
tis aīa deuota subito adhesit huic vere deter
minatiōi dicens. Opinor ego ꝙ acerbitas
illius pene nō est tātū ex ꝗ̄titate pctī ꝗ̄tū
ex dispositiōe puniti. q̄r idē pctm̄ grauiꝰ pu
nit' ibi ꝗ̄ hic. Sicut ille q̄ ē melioris cōple
xionis magis punit' eisdē plagis impositis
ꝗ̄ȝ aliꝰ. ⁊ tñ iudex vtriq̄ȝ easdē plagas ꝑ eis
dē culpis inferēs iuste fac̄. Scā m̄r ecclīa
r̄ndit. Filia mea deuota recte ymaginaris
q̄r ꝗ̄uis aīa sit minꝰ passiua ꝗ̄ȝ corꝑꝰ: tñ ē
magꝫ cognoscitiua passionis. ⁊ vbi est ma
ior passionis sensus: ibi ē maior dolor etiā
si sit minor passio. Tūc aīa deuota dixit scē
m̄ri ecclīe. Cognosco ex ṽitate dictoꝝ tuo-

rū quis est iudex in hac punitiõe. qꝛ xp̃s iu xta illud Joh. vi. Pater oẽ iudiciū dedit filio: quis punit. qꝛ aĩa negligens. Sꝫ nescio q̃ sint mĩstri iusticie. s. an ille aĩe puniantur pena purgatiõis ꝑ angelos bonos: vel per demones tanq̃ꝫ ꝑ mĩstros. Obsecro te declara istud. Sctã mater eccl'ia r̃ndit. Filia mea vt mẽs tua sit certior: scito ꝙ sicͤ post diẽ iudicij diuina iusticia succedet ignem q̃ dãnati in ꝑpetuū punient: ita etiã nũc sola diuina iusticia electi post hãc vitã purgantur. Nõ em̃ demones sunt ibi mĩstri: qꝛ iniustū est vt q̃ de aliquo triũphauit: subijciatur ei post triũphū. Sꝫ illi q̃ sunt in purgatorio de demonibꝰ triũphauerũt sine pctõ mortali decedentes. iõ non subijciunt eis puniendi ꝑ eos. neqꝫ etiã angeli boni sunt ibi mĩstri: qꝛ ꝯciues suos nõ tã vehement affligerẽt. Sꝫ tñ possibile est ꝙ eos ad loca penarum deducant: sicut deduxerũt lazarū ad lymbū sctõꝝ patrū q̃ erat locꝰ penalis. vt pꝫ Luc. xvi. Etiã ipi demones q̃ de penis hoim̃ letantur: eos comitant ꝛ assistũt purgãdis. Tū vt de eoꝝ penis satient. Tum vt in eoꝝ exitu a corpore aliquid sui in eis reperiãt. Statimqꝫ anima deuota procidit ad pedes sancte mr̃is eccl'ie dicẽs. Sup inimicos meos prudentem me fecisti: gratias tibi.

¶ Tertio mortui audient

vocẽ acceptatiõis. Aĩa fidelis ꝛ deuota petit a sctã mr̃e eccl'ia qualis est ista vox acceptatiõis. Cui sctã mr̃ eccl'ia r̃ndet dicẽs ꝙ illi q̃ sunt in purgatorio h̃nt rectū cor. q̃ rectitudo ꝯsistit in hoc vt electi volũtatẽ suã diuine volũtati ꝯformẽt. Ideo cū deꝰ velit eos puniri iubet eis vt ipi volũtarie illã penã sustineãt ꝛ acceptẽt. ꝛ qꝛ libent eã sustinent ꝛ acceptãt: iõ audiũt vocẽ acceptationis. Tũc aĩa dixit. Miror quõ acceptãt penã illã acerbissimaꝫ vt priꝰ dixisti: qm̃ nullꝰ petit liberari a pena quã volũtarie sustinet ꝛ acceptat. Sꝫ illi q̃ sunt in purgatorio petunt liberari ab illis penis. vt Greg. in dyalogo narrat. ergo non audiũt vocẽ acceptationis sustinẽdo illas penas volũtarie. Cui sctã mr̃ eccl'ia r̃ndet dicẽs ꝙ i illa pena duo ꝯsiderant. Priõ ꝙ est afflictiua: ꝛ sic displicet volũtati. Quia ex hoc sumit rõ pene ꝙ volũtati ꝯriat. Scdõ ꝙ est purgatiua: ꝛ sic placet volũtati. qꝛ q̃uis ꝑ penã nullū bonū eis accrescat: tñ sine pena ad summū bonū ꝑuenire nõ p̃nt. Exẽplū, corpalis medicia inq̄ntū ẽ amara nõ placet: ſ; inq̄ntū sanatiua acceptat ꝛ p ea p̃ciū soluit. Et hec volũtas vocat voluntas mixta. sicut exẽplificat ph̃s. iij. ethi. de ꝓiectiõe merciū in mari. Nã talis ꝓiectio vt ẽ merciū ꝑditio multū displicet volũtati. ſ; inq̄ntū ẽ salutꝫ occasio acceptatur. Et tũc volũtas nõ assumit penaꝫ: imo vellet ab ea liberari. ſ; eaꝫ supportat: ꝛ sic dr̃ acceptari. Et hoc mõ pena purgatorij ẽ volũtaria. qꝛ oĩs sapiẽs vult illud sine quo nõ põt ꝑuenire ad finẽ intentū. Sꝫ illi q̃ sunt in purgatorio sciũt se nõ posse peruenire ad gl'iaꝫ nisi priꝰ puniant: iõ audiũt vocẽ acceptatiõis. Tũc aĩa dixit. Sup oẽs docẽtes me intellexi: qꝛ doctrinã tuã q̃siui.

¶ Quarto audient vocem

liberatõis. Fidelis ꝛ deuota aĩa petit a sctã mr̃e eccl'ia qualis est ista vox liberationis Cui sctã mr̃ eccl'ia r̃ndet dicens. Pena purgatorij est grauior ꝙ q̃libꝫ pena huiꝰ mũdi vt iã dixi tibi. Sꝫ ꝑ penã satisfactoriã quã aliq̃s in hac vita sustinet liberatur a debito pene: iõ multo fortiꝰ ꝑ penã purgatorij liberatur ab oĩ debito pene. Cū ergo aliq̃s compleuerit penã suã in purgatorio tunc audit vocem sue liberatiõis. Tũc aĩa fidelis ait. Nõ bñ intelligo hãc liberationẽ. qꝛ Greg. dicit. Talis in iudicio q̃sqꝫ futurꝰ est: qualis de corpe exiuit. qm̃ vt dr̃ Eccl'i. xi. Lignū vbi ceciderit ibi erit. Si ergo aliq̃s ex hac vita exit cū peccato veniali: in iudicio cū veniali erit. Et ita ꝑ purgatoriū nõ liberat a culpa veniali. etiã qꝛ culpa actualis nõ deletur nisi ꝑ ꝯtritionẽ. Sed post hãc vitã nõ põt haberi ꝯtritio que est actꝰ meritoriꝰ. qꝛ ibi nec est meritū nec demeritū. cū ſm Dama. hoc sit hoibꝰ mors qõ ẽ ãgelis casus. Et sic nõ intelligo qualis est ista vox liberatiõis. Cui sctã mr̃ eccl'ia r̃ndet dicẽs. Quicũqꝫ ẽ debitor alicuiꝰ ꝑ hoc a debito absoluitur ꝙ debitū soluit. Et qꝛ reatꝰ nihil est aliud q̃ꝫ debitū pene ꝑ hoc aliq̃s a reatu absoluitur ꝙ penã sustinet quã debebat. ꝛ ſm hoc pena purgatorij a reatu liberat. ꝛ hec est vox liberationis. Similiter culpa venialis in eo q̃ cū gratia decedit. post hanc vitã dimittitur per ignẽ purgatorij. Quia pena illa aliqualiter volũtaria vt dixi tibi. virtute gratie habebit vim expiãdi omnẽ culpã que simł cū gratia stare potest. Remissio em̃ culpe venialis est ex volũtate informata gratia que erit in aĩa separata existẽte in purgatorio.

Unde venialis culpa nõ mutat statū hoīs: q2 neq3 tollit neq3 diminuit charitatem: ꝫm quā mensurat quātitas gratuite bonitatis aīe. idō talis erit in iudicio q̊ ad charitatē q̄lis erat qñ exiuit ab hoc corpe. Similiꝛ post hanc vitā nõ pōt esse meritū respectu pmij essentialis: ꝫ respectu alicui⁹ pmij accidentalis pōt esse q̄diu manet hõ in statu vie aliquo modo. Idō in purgatorio pōt esse act⁹ meritori⁹ quantū ad remissionē culpe venialis. Tunc aīa fidelis ait. liberat ne vn⁹: alio citius ab illis penis: Sancta mat eccl'ia rñdet dicēs. Quedā venialia sunt maioris adherentie q̄ alia. ꝫm q̄ affect⁹ magis ad ea inclinat ⁊ forti⁹ in eis figit. Et q2 ea q̄ sunt maioris adherētie tardi⁹ purgant. idō q̄dā in purgatorio diuti⁹ q̄ alij torquent. ꝫm q̄ affect⁹ eoꝝ ad venialia fuit magis im̄ersus In purgatorio sunt duo scz acerbitas pene ⁊ diuturnitas. Acerbitas pene rñdet q̄titati culpe. Diuturnitas rñdet radicationi culpe in subiecto. vñ pōt cōtigere q̄ aliquis in purgatorio diuti⁹ moret: q̄ min⁹ affligit. et ecōuerso. scz q2 magis adhesit minori pctō veniali: aut q2 maiori min⁹ adhesit. Tūc aīa fidelis ⁊ deuota gr̄as egit sancte matri ecclesie dicēs. Super senes intellexi quia doctrinam tuam quesiui.

Quinto mortui audient

vocē satisfactionis. Fidelis ⁊ deuota aīa petit a sancta matre eccl'ia. q̄lis ē ista vox satisfactiōis. Cui sancta mat eccl'ia rñdet dicēs Om̄es fideles p charitatē vniti: sunt vnius corpis mistici mēbra. sicut apl's. i. Coꝝ. xij. loquit de mistico corpe ad similitudinē corporis hūani. In corpe ꝓo hūano natura p vnū mēbrū supplet indigentiā alteri⁹. Cuz ergo gr̄a sit potior q̄ natura. gr̄a in corpore mistico per vnū mēbrū pōt supplere alteri⁹ indigentiā. Hinc est q̄ suffragia mēbroꝝ ecclesie pñt pdesse cōmēbris indigētib⁹. quia vero p mortez cōmēbra eiusdē corpis eē nõ desinūt. pñt pdesse etiā defunct. Vñ Aug dicit. Non est negandū spūs defunctoꝝ pietate suoꝝ viuentiū posse releuari. Sed hāc releuationē sentiūt ⁊ cognoscūt aīe in purgatorio existētes. idō mortui audiēt vocē satisfactiōis. Tūc aīa fidelis ait. Valde dubito quō viui pñt satisfacere p mortuis. Quia ad iusticiaz dei ptinet vt vnicuiq3 retribuat p merit. ps. Tu reddes vnicuiq3 iuxta opa sua. Et in ep'la hodierna dr. Opa eñ illoꝝ sequunt illos. Sed impossibile ē iusticiā dei deficere. ergo impossibile ē q̄ mortui ex opibus viuoꝝ iuuent. ergo ⁊c. Sancta mat eccl'ia rñdet dicens. Act⁹ viuoꝝ pñt valere ad duo.

Primo ad aliquē statū acq̄rendū: sicut per opus meritoriuz hõ acq̄rit statū beatitudinis. Secūdo ad aliq̄d ꝯsequēs statū. hõ p aliquē actū meret aliqd̄ pmiū accidentale. vel dimissionē pene. ad vtrūq3 istoꝝ act⁹ viuentiuz pōt valere duplicit. Uno modo p viā meriti. alio mō p viam orōnis. Iste due vie differūt p hoc q2 meritū innitit iusticie: ꝫ orās impetrat petitum ex sola liberalitate ei⁹ q̄ orat. dico ergo q̄ op⁹ viuētis nullo mō potest valere defuncto ad statū ꝯsequēdū p viam meriti. vt scilz ex his q̄ viuēs facit defunctus mereat vitā etnā. Ratio ē q2 sors glorie reddit ꝫm mēsurā accipient. Unusq̄sq3 aūt ex suo actu disponit ⁊ nõ ex alieno: ⁊ voco dispositionē dignitatē ad pmiū. Per viā vero orōnis act⁹ viuētis pōt valere defūcto ad statū ꝯsequendū. scz cū defunct⁹ est ī purgatorio q2 adhuc ē in via. Ratio ē q2 impetratio orōnis ē ꝫm liberalitatē dei q̄ orat. idō ad oīa illa impetratio orōnis se pōt extēdē. q̄ ptāti diuine subsunt ordinate. Secūdo dico q̄ q̄tū ad aliqd̄ ꝯsequēs vel accessoriuz ad statū op⁹ viuent pōt valere defuncto nõ solū p viā orōnis: ꝫ etiā p viā meriti ppter tres rōnes. Prima rō est rōne dilectōis: q2 oēs q̄ inuicē charitate cōnectunt aliqd̄ emolumentū ex mutuis opib⁹ reportant: tñ ꝫm mēsurā stat⁹ vniuscuiusq3: q2 in patria vnusquisq3 beat⁹ de bonis gaudebit alteri⁹. vnde articul⁹ fidei est. sctōꝝ cōionē. Secūda rō ē rōne intētiōis. q2 viuēs aliq̄ opa specialiter ad h̊ facit vt talib⁹ psint. vñ ista opa q̊dam modo efficiunt eoꝝ p q̄b⁹ fiūt: q̄si eis a faciente collata. Tertia ē rōne satisfactiōis. Nā op⁹ qd̄ p aliq̊ fit efficit ei⁹ p q̊ fit. Similiter op⁹ qd̄ est ei⁹ q̄ mecū est vnuz: est q̊dāmō et meū. vñ nõ est ꝯtra diuinā iusticiā si vn⁹ pcipit fructū de opib⁹ factis ab eo: q̄ est vnū secuz in charitate vl' ab opib⁹ p se factis. Hoc etiā ꝫm hūanā institutionē ꝯtingit: vt satisfactio vni⁹ p alio accipiat. ergo ⁊c. Tūc aīa deuota gr̄as egit matri sue dicēs. Quā dulcia faucib⁹ meis eloq̄a tua. s. m. o. meo ⁊c.

Sexto mortui audient vo

cem diminutiōis. Aīa fidelis ⁊ deuota petit a sctā m̄re eccl'ia. q̄lis est ista vox diminutionis. Cui sctā mat eccl'ia rñdet dicēs. Pur

gatio aīe p penas purgatorij nō est aliud ꝙ̄
expiatio reat⁹ īpedient a pceptiōe glīe: ꝛ qꝛ
p penā quā viuēs sustinet p defuncto pōt re
at⁹ defūcti expiari. iō p viuent satisfactionē
diminuiť pena ī purgatorio. qꝛ ꝟo defunct⁹
sentit hanc reuelationē a penis ppťea audit
vocē diminutiōis. Tūc aīa deuota ait. ex di-
cto tuo videť seq̇ ꝙ nulla sit pena purgato-
rij: qꝛ pena purgatorij ē finita: ꝫm ea q̄ iaʒ di
xisti. Si ģ p suffragia viuētiū aliq̇d de pena
diminuiť: tm̄ poterūt suffragia multiplicari:
ꝙ tota pena tolleť: ꝛ ita pctm̄ remanebit ex
toto impunitū: ꝛ nulla erit pena purgatorij:
qđ videť diuine iusticie repugnare. Sancta
mater ecclīa rn̄det dicēs. Quāuis aīe post
mortē nō sint simpľr in statu vie sic erāt an̄
tn̄ ꝙ̄tū ad aliq̇d adhuc sunt in via. s. inꝙ̄tū
eoꝝ pgressus adhuc retardať ab vltima re
tributōe. iō ꝫm h̊ earū via ē circūsepta vt nō
possint vlteri⁹ p aliq̄ opa trāsmutari ꝫm sta
tū felicitat ꝛ miserie. iux̄ illđ Job. xix. Semi
tā meā circūsepsit ꝛ transire nō possuʒ. Sed
ꝙ̄tū ad h̊ nō ē circūsepta q̇n q̊ ad h̊ ꝙ deti-
nenť ab vltima retributiōe: possint ab alijs
iuuari: qꝛ ꝫm h̊ adhuc sunt in via. Qđ pʒ ra
tione ꝛ auc̄te. Ratio ē ista: qꝛ charitas q̄ ē
vīculū vniēs mēbra ecclīe: nō solū ad viuos
se extēdit: ꝫ ēt ad mortuos q̇ in charitate de
cedunt. Charitas em̄ nō finiť p vitā corpis
i. Coꝝ. xiij. Charitas nūꝙ̄ excidit. Silr̄ etiā
mortui ī memorijs hoīm viuūt. iō viuētes
pn̄t dirigere intentionē suā ad eos. ꝛ sic suf
fragia viuoꝝ pn̄t valere defunct dupľr sic ꝛ
viuis. Pr̄o ppť charitat vnionē. Secūdo
ppť intētionē ad eos directā. Tamē ista suf
fragia nō sic eis valēt vt stat⁹ eoꝝ muteť de
miseria ad felicitatē: ꝫ valēt ad diminutiōeʒ
pene. Exēplū. si hō portaret graue on⁹: ꝛ ali⁹
submitteret humeros suos oneri. pm⁹ leui⁹
portaret: ꝛ tot hoīes possent eū iuuare ꝙ ex
toto diminuereť ei⁹ pena. Vn̄ nō ē incōue-
niēs si multiplicat suffragijs pena in purga
torio existētium adnihileť. Nō em̄ sequiť ꝙ
pctā remaneāt īpunita: qꝛ pena vni⁹ p alte-
ro suscepta alteri cōputať. Auctoritas est
Aug. li. de cura p mortuis āgeda dic̄ sic. Nō
parua ē vniūse ecclīe q̄ in hac ꝯsuetudīe cla
ret auc̄tas: vt ī p̄cib⁹ sacerdot: q̄ dn̄o deo of
feruntť ad ei⁹ altare. locū suū hēat ēt cōmen
datio mortuoꝝ. h̊ ille. Ista ꝯsuetudo ab ipis
aplīs inchoauit. vt dic̄ Damas. ī q̇dā ꝫmōe
de suffragijs mortuoꝝ sic. Misterioꝝ cōscij
discipľi saluatoris ꝛ sacri aplī in tremēdis
ꝛ viuificis misterijs memoriā fieri eoꝝ q̇ fi-
deliť dormierūt: sanxerūt. Hoc idē pʒ p Dio
ny. vlť. c. ecclīastice ierarchie. vbi ritū cōme
morat q̊ in p̄mitiua ecclīa p mortuis oraba
tur. vbi etiā Diony. asserit suffragia viuorū
mortuis pdesse ad diminutionē pene. ģ ꝛc̄.
Tūc aīa fideľ ait. Grās tibi ago mr̄ imacu
lata: qm̄ lucerna pedib⁹ me. ꝟbū tuū ꝛ. l. s. m.

Septimo mortui audient

vocē intētōis. Aīa fideľ ꝛ deuota ꝯuersa ad
matrē suā sctām ecclīaʒ ait. Qualis est ista
vox intētōis. Cui sctā mr̄ ecclīa rn̄det dicēs
Justicia hūana exēplať a iusticia diuina. ꝫ
in iusticia hūana si aliq̇s p aliq̊ debitū soluit
eū solū absoluit. cū ģ viues p aliq̊ defuncto
suffragia facit q̊dāmō soluit debitū ei⁹ p q̊
facit. videť ꝙ illi soli psint rōne intētōis ad
defunctū directe: cū autē solutū fuerit p debi
to ei⁹: sentiet se reuelari a penis: ꝛ ista ē vox
intētōnis. Tūc aīa deuota. Miror valde de
ista pticularitate: qꝛ lumē spūale ē mag cōi-
cabile ꝙ̄ lumē corpale. Sʒ lumē corpale. s.
cādele: ꝙ̄uis accēdať p vno: tn̄ eq̄liť oīb⁹ p-
dest q̄ simul cōmoranť: ꝙ̄uis p eis cādela
nō accēdať. ģ cū suffragia sint q̄dā spūalia
lumina: ꝙ̄uis p vno specialiť fiāt: nō magis
valēt ei ꝙ̄ alijs ī purgatorio existētib⁹. etiā
sequiť ꝙ paupes essent deterioris ꝯditōnis
ꝙ̄ diuites: qꝛ p paupib⁹ n̄ tot fiūt suffragia
q̊t p diuitib⁹. Sctā mať ecclīa rn̄det dicēs.
Valor suffragioꝝ pōt pēsari ex duob⁹. Pri
mo ex ꝟtute charitat: q̄ facit oīa bona cōia
ꝛ sic suffragia mag valent ei q̇ est charitate
plen⁹: ꝙ̄uis p eo specialiť nō fiant. Et h̊ mō
suffragia ꝯsideranť ꝫm qđ afferūt quādam
interiorē ꝯsolationē: put vn⁹ ī charitate exi
stens delectať de bonis alteri⁹ post mortem
ꝙ̄tum ad diminutionē pene. Secūdo valēt
suffragia ex h̊ ꝙ p intētionē viuent applica
tur defuncto. ꝛ sic satisfactio viuētis defūcto
cōputať. ꝛ sic nō est dubiū ꝙ mag valēt ei p
q̊ specialiť fiūt: imo sic soli sibi valēt: qꝛ satis-
factio ppē ad dimissionē pene ordinať. Vn̄
ꝙ̄tū ad dimissionē pene pcipue valet suffra
giū ei p q̊ fit. Jnꝙ̄tū ģ suffragia sunt q̄dam
satisfactōes p intētionē facient in alterum
trāslate: nō sunt similia lumini ꝫ mag solu-
tioni cuiusdaʒ debiti. Nō est aūt necesse vt si
debitū p vno soluať ꝙ ex h̊ alioꝝ debitū sol-
uatur. etiā nihil phibʒ diuites ꝙ̄tū ad expi-
atione pene melioris fore cōditōnis ꝙ̄ pau-
peres. Tūc aīa deuota ait. Quid ģ fiet de il-

lis suffragijs specialib⁹ que sup̱sunt his pro
quib⁹ fiūt. Sancta maṫ ecclia rn̄det dicens
Si aliq̄d de specialib⁹ suffragijs sup̱ fit his p̱
quib⁹ fiūt. s. vt eis nō indigeāt p̱ diuinā mi-
sericordiā alijs dispensaṫ ꝓ quib⁹ nō fiūt: si
eis indigeāt. vt pꝫ p̱ Damas. in ẜmōe de dor
mientib⁹ sic dicētē. De⁹ tanq̄ iust⁹ cōmetieṫ
impotēti possibilitatē: tanq̄ suscipiēs vere de
fectuū cōmutationē negociabit. q̄ quidē ne-
gociatio attendiṫ penes h̄ ꝙ id qd̄ deest vni
alteri supplet. Et verisimile ē ꝙ ista cōmuta
tio fiet ꝓ paup̱ib⁹ q̄ orauerūt p̱ illis in hoc
seculo ꝓ quib⁹ specialiṫ fiūt. Tūc aīa deuota
grās agēs dixit. Uiuificasti me ẜm v̄bū tuū

Octauo mortui audient

vocē viuificatōis. Aīa fideľ ꝛ deuota petit a
sancta mr̄e ecclia. Qualis ē vox viuificatio
nis. Cui sctā mr̄ ecclia rn̄det dicēs. Suffra-
gia ecclie ꝓ defunctꝫ sūt q̄si q̄dā satisfactōes
viuentiū vice mortuoꝝ. ꝛ ẜm h̄ mortuos a
pena absoluūt quā nō soluerūt: q̄ soluta libe
ri ꝛ purgati ascēdūt in celū vocati a xp̄o vbi
sūma felicitate gaudēt ꝛ btīfice viuificanṫ.
idō mortui audiūt vocē viuificatiōis. Tunc
aīa deuota ait. Si ista suffragia existētib⁹ in
purgatorio valerēt vt tu dicis: maxime ea vi
dereṅt valere q̄ sūt ad eoꝝ imperiuꝫ facta. ẜ
hec nō semp̱ valēt. sic si aliq̄s moriēs dispo
nit tot suffragia ꝓ se fieri: q̄ si facta eēnt suf-
ficerēt ad totā penā abolendaꝫ. Posito g̊ ꝙ
hm̄ōi suffragia differāṫ q̊usq3 penā euaserit
tūc ista suffragia nihil ei ꝓderūt. q2 nō pōt
dici ꝙ ei p̱sint anteq̄ fiant. postq̄ aūt fiunt
eis nō indiget: q2 iam penas euasit. g̊ suffra
gia existētib⁹ in purgatorio nō valēt. Sctā
maṫ ecclia rn̄det dicēs. Suffragia valēt ex
duob⁹. s. ex ope op̱ante: ꝛ ex ope op̱ato. Et
voco op⁹ op̱atū nō solū ecclie sacrm̄: ẜ effe-
ctuꝫ accidētē ex op̱atōe. Exēplū ex collatiōe
elemosynarū ꝯsequiṫ pauperū releuatio: et
eoꝝ orō ꝓ defuncto ad deū. Similiṫ op⁹ ope
rans pōt accipi vel ex parte p̄ncipalis agen
tis: vľ ex parte exequentis. Dico g̊ ꝙ q̄cito
moriēs dispōit aliq̄ suffragia sibi fieri p̱miū
suffragioꝝ plene ꝯseq̄ṫ: etiā anteq̄ fiāt. q̄tū
ad efficaciā suffragij q̄ erat ex ope operante
p̄ncipaľ agētꝫ. ẜ q̄tū ad efficaciā suffragioꝝ
q̄ est ex ope op̱ato vľ ex ope op̱ante exequē
tis: nō cōsequiṫ fructū anteq̄ suffragia fiāt.
Tunc aīa deuota ait. Credo firmiṫ esse verū
qd̄ dicis: ẜ nō plene intelligo. Sancta maṫ
ecclia rn̄det dicēs. Opus suffragij qd̄ ꝓ al-
tero fit pōt cōsiderari dupliciṫ. Uno modo
ẜm qd̄ est meritoriū vite eterne: qd̄ habꝫ in-
quātū ꝓcedit ex radice charitatꝫ. ꝛ sic q2 iste
h̄ modo disponēs suffragia ē in charitate. iō
ista op̱a sūt meritoria vite eṫne: nō respectu
p̱mij essentiaľ: q2 h̄ sibi debeṫ rōne charitatꝫ:
ẜ respectu p̱mij accidentalis ad qd̄ ordinaṫ
q̄uis ista op̱a nūq̄ fierēt: sp̱ tn̄ iste sic dispo
nēs habebit illd̄ p̱miū accidētale. Alio mō
pōt ꝯsiderari op⁹ suffragij: ẜm qd̄ est satisfa
ctoriū: qd̄ hꝫ inq̄tū est expiatiuuꝫ pene per
modū cuiusdā recōpēsatōis q̄ in satisfactio
ne attendiṫ. ꝛ sic tale op⁹ absoluit eū a debi-
to pene: q2 in tali recōpēsatōe attendiṫ eq̄li
tas iusticie. Et si p̄us cōtingat ip̄m a pena
purgari: quo ad hoc fraudabiṫ fructu suffra
giorum: q2 nō absoluent eū ab illa pena. nec
erunt satisfactoria: sed solū meritoria vt dixi
Tunc anima deuota ait. Quare iste patitur
in purgatorio si adhibuit diligentiaꝫ vt sol-
uerentur ista suffragia: q̄uis executores ne
glexerint ꝛ tardauerint solutionē eoꝝ. San
cta maṫ ecclia rn̄det dicēs. Non est incōue-
niens ꝙ aliq̄s defraudeṫ in tēporalib⁹ p̱ cul
pam alteri⁹. pena aūt purgatorij est tempo
ralis: iō nō valēt sibi ad diminutionē pene ī
purgatorio: ex quo nō soluunṫ. Sꝫ q̄tuꝫ ad
eṫnā retributōnē null⁹ defraudari pōt: nisi p̱
ꝓpriā culpā: ꝛ q2 iste eā nō cōmisit. idō pro
illis remunerabiṫ in celo. ita ꝙ si cito fuissēt
soluta ista suffragia: fuissent satisfactoria: et
q2 tardata est solutio eoꝝ iam fiunt merito
ria. Aduerte filia mea: q2 negligentia soluti
onis suffragioꝝ redūdabit in illos executo-
res quoꝝ culpa iste sic disponēs defraudaṫ.
Exemplū. Miles q̄dā in bello Karoli ma-
gni cū mauris pugnatur⁹ rogauit cognatuꝫ
suū vt si in bello moreret: equū suuꝫ vende
ret ꝛ preciū pauperibus erogaret. Quo mor
tuo cū equus nimis placeret sibi: eū sibi reti
nuit. Post modicū tempis defunct⁹ ei tanq̄
sol fulgēs apparuit dicēs. Cognate bene p̱
octo dies me fecisti pati penas in purgato-
rio: ppṫ equū cui⁹ preciū vt dixerā paup̱ib⁹
nō dedisti. ẜ ipune nō feres. Hodie em̄ dia
boli ferēt aīam tuā ī infernū: ꝛ ego purgat⁹
vado in regnū dei. ꝛ ecce subito in aere audi
tus est clamor leonū: vrsoꝝ: ꝛ lupoꝝ: ꝛ ip̄m
de medio abstulerūt. Tu g̊ filia mea noli tar
dare in solutōe suffragioꝝ: maxime ista die
ꝓ aīabus existētib⁹ in purgatorio: ne deteri
us tibi contingat. Statim aīa deuota reuerē
ter inclināś: grās agens sancte mr̄i ecclie di

rit illud ps̄. Inclinaui cor meū ad faciēdas
iustificationes tuas in eternū: quo ad subli-
matione aīarū in purgatorio existentiū ppť
retributionē. scȝ earū. Cūqȝ sacerdos in fine
misse alte dixisset. Requiescāt in pace. aīa de-
uota in spū vidit infinitā multitudinē aīarū
de purgatorio exeuntiū q̄s comitabanť an-
geli vsqȝ in celū: ꝛ ait vere nūc socio: qꝛ mor-
tui audiēt vocē filij dei. hic p grām: tandem
per gloriam. Amen.

¶ In festo gloriosissimi confessoris
sancti Leonardi Sermo. lxij.

Nardus mea dedit
odorē suū. Cañ. i. Beat⁹ Ber-
nardus sup isto vbo. ſmone
xlv. sup Cañ. dicit sic. Bon⁹ hūilitatis odor q̄
de hac valle ploratiōis ascēdēs: pfusis circū-
quaqȝ vicinis regionib⁹: ipm q̄qȝ regū accu-
bitū grata suauitate respergat. Est q̄ppe nar-
dus hūilis herba quā calide ferūt esse natu-
re hij q̄ herbarū vires curiosius explorauerīt
Et ido p hāc videor mihi nō incōuenienter
hoc loco vtutē hūilitatis accipe: s̄ q̄ sctī amo-
ris vaporib⁹ flagrat. Odor deuotio est odor
bona opinio q̄ ad oēs puenit: vt sis bonus
odor xpi: in oī loco spectabilis in oīb⁹: ama-
bilis in oīb⁹: cui⁹ hūilitas tanq̄ nard⁹ spar-
git odorē suū: amore calēs: deuotōne vigēs:
opinione redolēs. hec ille. Sup quo talem
moueo q̄stionē. Utrū beat⁹ leonard⁹ pfecti-
or fuerit solitariā vitā eligēs: q̄ socialē in
cōi degens. Ad istā q̄stionē rn̄dent tres do-
ctores noui testamēti. ¶ Prim⁹ est Isido. li.
iij. de sūmo bono dicēs sic. Sancti viri fundi-
tus seculo renūciantes: ita huic seculo mori-
untur vt soli deo viuere delectenť: quantoqȝ
ab hui⁹ seculi cōuersatōe se subtrahūt: tanto
interne mētis acie p̄sentiā dei ꝛ angelice so-
cietatis frequentiā ꝯtēplanť. Quidā etiā cor-
poralif separari desiderāt ab iniq̄s vt eorū
nō inuoluāť delictis. Nōnulli ꝛ si nō corpali
discessu: spūali tn̄ ab eis intētōne recedūt: q̄
ꝛ si cōes sint ꝯuersatōe: discreti tn̄ sūt corde
vel ope. Et lȝ sepe in medio carnaliū vitam
de⁹ ptegat electoꝝ tn̄ satis rarū ē: vt q̄s inť
seculi voluptates posit⁹ a vicijs maneat illi-
bat⁹: in q̄b⁹ ꝛ si nō cito impliceť: aliq̄n tn̄ at-
trahiť. Necȝ eñ diu tut⁹ esse pōt q̄ piculo p-
xim⁹ ē. Bonū ē corpalif remotū eē a mūdo
s̄ multo ē meli⁹ volūtate: vtrūqȝ vo pfecte.
Ille igiť pfect⁹ ē q̄ huic seculo ꝛ corpe ꝛ cor-
de pfect⁹ ē atqȝ discret⁹. Onager vt ait Job
cōtemnit ciuitatē: ꝛ monachi cōmunē secu-
lariū ciuiū cōuersatōnē. hec ille. ¶ Secūdus
est beat⁹ Berñ. sup Cañ. dicens sic. O sctā
aīa sola esto vt soli vni serues teipam quē
tibi ex omib⁹ elegisti. Fuge publica fuge ꝛ
ipos domesticos: secede ab amicis ꝛ intimis
etiā ab illo q̄ tibi mīstrat. nihil tibi ꝛ turbis.
secede q̄ mente: nō corpe. De⁹ eñ spūs non
corpis req̄rit solitudinē q̄q̄ ꝛ corpe nō oci-
ose te separas: cū oportune potes p̄serti tpe
orōnis de cetero tibi indiciť sola mētis soli-
tudo ꝛ spūs. an nescis te verecūdū hr̄e spō-
sum q̄ nequaq̄ suā velit tibi indulgere pre-
sentiā p̄sentibus ceteris: Sola es in quāta-
cūqȝ hoīm vseris frequentia. Tātū caueas
aliene ꝯuersatōis eē aut curiosi⁹ explorator
aut temerari⁹ iudex. hec ille. Terti⁹ est san-
ctus Tho. scd̄a scd̄e. q. clxxxviij. arti. viij. in
rn̄sione pncipali dicēs sic. Illud qd̄ est soli-
tariū ē p se sufficiēs sibi. hoc aūt ē cui nihil
deest qd̄ ptinet ad rōnē pfecti. ꝛ iō solitudo
cōpetit cōtēplanti q̄ iam ad pfectū puenit.
Qd̄ q̄dē cōtingit dupliciť. Uno mō ex solo
diuino munere. Sic pȝ de Iohe bapti. q̄ fuit
replet⁹ spūsctō adhuc ex vtero mr̄is sue. vn̄
cū adhuc puer essȝ erat in desertis. vt dr̄ Luc.
i. Alio mō p exercitiū vtuosi act⁹. ſm illud
Heb. v. Perfectoꝝ ē solid⁹ cib⁹. s. eoꝝ q̄ p cō-
suetudine exercitatos hn̄t sensus ad discre-
tionē boni ꝛ mali. Ad exercitiū autē hui⁹ iu-
uatur hō ex alioꝝ societate dupliciter. Uno
mō q̄tū ad intellectū vt instruať in his que
sunt cōtēplanda. Un̄ Hiero. dic̄ ad rusticū
monachū: mihi placet habeas sacrū contu-
berniū: nec teipe doceas. Alio mō q̄tū ad
affectū. s. vt noxie affectōes hoīs repmanť
exēplo ꝛ correptiōe alioꝝ. qꝛ vt Greg. dicit
li. xxxi. moral. sup illō Job. Cui dedi in soli-
tudine domū. Quid pdest corpis solitudo:
si solitudo defuerit cordis: Et iō vita socialis
necessaria ē ad exercitiū pfectionis. Solitu-
do aūt cōpetit iam pfectis. Un̄ Hiero. dicit
ad rusticū monachū. Solitariā vitā mīme
repⁱhendim⁹: quā semp laudam⁹ s̄ de mona-
sterijs hmōi: volum⁹ egredi milites q̄s here-
mi dura rudimēta n̄ terreāt: q̄ spēm sue cōuer-
satiōis mlťo tpe didicerint q̄ oīm fuerūt mi-
nimi vt pmi oīm fierent q̄s nec esuries nec
satietas aliq̄n supauit: q̄ paupťate leteť: q̄r
habit⁹ sermo vl' incessus: doctrina vtutū est
hec ille. Sicut ergo id qd̄ iam pfectū est: p-
eminet ei qd̄ ad pfectōnē exerceť: ita vita so-
litarioꝝ si debite assumať: preeminet vite so-

ciali. hec thomas. Sciendũ q̄ vita solitaria
q̄druplicit̄ assumit̄. ¶ Prio ppt̄ animi seui-
ciã q̄si societatẽ hũanã nõ ferẽdo: ⁊ hoc ẽ be
stiale: q2 hõ naturalit̄ est aĩal sociale. vt dr̄. i.
pollit̄. ⁊ Sen̄. epl̄a. lvi. dic̄ sic. Qui res ⁊ ho
mines fugit est ille. s. quẽ cupiditatũ suarũ
infelicitas religauit q̄ alios feliciores videre
nõ potuit q̄ se velut timiduz atq̄ iners aĩal
oblicuit metu. Ille sibi nõ viuit s̄ qđ est tur-
pissimũ vẽtri: somno libidini. Nõ sibi viuit q̄
nemini. h̄ ille. Secũdo ppt̄ audaciã. s. absq̄
p̄cedẽti ꝩtutũ exercitio: ⁊ talis vita ẽ picu-
losissima: nisi p diuinã grãm suppleat̄: qđ i
alijs p exercitiũ acq̄rit̄. sic pz de btĩs antho-
nio ⁊ bñdicto. Vñ Greg̃. li. xxviij. moral. di
cit sic. In p̄cipiti pedẽ porrigit: q̄ mẽsurarũ
suarũ limitẽ nõ attẽdit: ⁊ plerũq̄ amittit qđ
petit: q̄ audacit̄ ea ad q̄ ptingẽ nõ valet: arri
pere festinat. hec ille. Tertio ppt̄ inobedien
tiã. s. disciplinã alioꝝ fugiẽdo. Nã actu obe-
dire alijs ẽ his q̄ exercitati nõ sunt in ꝩtuti-
bus necessariũ: q2 indigẽt alioꝝ directõe ad
pfectionẽ capiẽdã. Vñ Hiero. ad rusticum
monachũ dicit. Nõ facias qđ vis: comedas
qđ iuberis: habeas q̄tũ accepis: subijciaris
cui nõ vis seruias fratrib9: prepositũ mona
sterij timeas vt dñm: diligas vt parentem.
Quarto ppter sapientiam. scz totaliter di-
uinis rebus inherendo. Ideo dicit Augu.
lib. xix. de ciuita. dei. A studio cognoscende
veritatis nemo p̄hibetur: qđ ad laudabile
pertinet ocium. Contemplande igitur veri-
tati vacãduz ẽ ad quãplurimũ valet solitu-
do. Unde q̄ solitariam vitam agunt multũ
vtiles sunt generi humano. vt dicit Augu.
lib. de morib9 eccl̄ie. de his loquens q̄ pane
solo q̄ eis per certa interualla tempoꝝ affer
tur: ⁊ aqua contẽti: desertissimas terras in-
colunt: perfruentes colloquio dei cui puris
mentibus inheserunt. vident̄ autẽ nõnullis
res humanas plusq̄ oportet deseruisse: nõ
intelligentib9 q̄ nobis eoꝝ anim9 in orõni-
bus prosit: ⁊ vita ad exemplũ quoꝝ corpora
videre nõ sinimur. Quia ꝩo beat9 leonar-
dus hoc modo vitã instituit: vt animũ suuz
transferret ad sapientiã dei poti9 contẽplan-
dam spũsctõ in heremũ duct9 vitã suã cum
magna sanctitate ⁊ plebis attractione per-
egit. vt vere dicere possit. Nardus mea. i. cõ-
uersatio mea humilis ⁊ feruens: dedit po-
pulis odorẽ suauissime deuotionis per con
uersionem multoꝝ ad iesum xp̄m.

¶ Nardus mea dedit odorem

Letificationis spiritalis.
Educatõis patriarchalis.
Orationis prophetalis.
Narrationis doctrinalis.
Animationis virtualis.
Regulatiõis sapiẽtialis.
Delectationis virginalis.
Vocationis eternalis.
Sanctificatiõis diuinalis.

¶ Primo beatus Leonar-
dus dedit odorẽ letificatõnis spiritalis: qm̄
ex odore sue sanctissime cõuersationis letifi
cauit angelos eoꝝ officia in se assumens. ⁊
hoc q̄duplicit̄. ¶ Primo em̄ angeli sunt ĩma
teriales: q2 spũs carnẽ ⁊ ossa nõ habentes.
Sic beat9 leonard9 in iuuẽtute sua fuit ĩma
terialis p ꝯtinentiã: carnis passiones ⁊ con
cupiscentias nõ seq̄ns: s̄ bonos mores ap
prehendẽs. Antiqui em̄ gẽtiles suos filios
in iuuẽtute bonis morib9 informabãt. Tũ
scripturis libroꝝ. tũ picturis gestoꝝ. tũ figu
ris signoꝝ. Nã pueros suos tam litteris q̄
morib9 informãdos tradebãt meliorib9 phi
losophis. vñ Traian9 Plutarcũ Nero Se-
necã: Alexander Aristotelẽ: magr̄os habu
erunt. Etiã vt dr̄ sup Iuuenalẽ lib. i. Nobi-
les romani sic disposuerãt oĩ die suas occu
pationes: q̄ sũmo mane oẽs simul adibant
archus triũphales: in q̄b9 antecessores sui
pingebant̄ cũ armis ⁊ p̄bitatib9 quib9 deui
cerant hostes: vt iuuenes illis visis accẽde-
rent̄ ad ꝩtutes ex his picturis. deinde ibãt
ad templũ apollinis vbi erat dom9 sapien-
tie. postea iudices descendebant ad forũ vt
audirẽt causas: ⁊ senatores ad capitoliũ vt
de cõi vtilitate reipublice tractarẽt: ⁊ sic tp̄s
suũ vsq̄ ad nonã expendebãt. Vñ vsq̄ ad
hanc horã meretrices prostibula sua egredi
nõ audebãt: ne forte delectationib9 libidino
sis tam iuuenes q̄ senes turbarent̄. pptea
meretrices apud eos dicebant̄ nonarie. vt
refert Aug̃. Itez Macrobi9 li. i. saturnaliũ
dicit q̄ apud romanos pueri nobiliũ q̄daz
vtebant̄ veste q̄ dr̄ pretexta ⁊ inde vocabã-
tur p̄textati: ⁊ habebãt in pectore suo quan-
dam bullã aureã habentẽ figurã cordis hu-
mani q̄ bulla erat semirotũde figure. prete-
xta erat de purpura q̄ est rubei coloris: vt pu
dore sue nobilitati a vicijs se subtraherẽt: ⁊
cordis imaginẽ ante pect9 portabãt: vt sein-
uicẽ intuẽtes: se fore hoĩes cogitarẽt si cor-
de p̄starẽt. His modis beat9 leonard9 suaz

iuuentutē bonis morib⁹ informauit. Nam
postq̄ eua sit incremēta puerilia adolescens
fact⁹ iuxta ꝯsuetudinē parētele regali nolu-
it implicari militia. ꝗ spū diuino tact⁹ potius
voluit seq̄ archiepi Remigij vestigia. cuius
salutaria monita nō vt surdus auditor intē
debat: verū vt prudēs futur⁹ seminator ī se
cretariū cordis reponebat. iux̄ illō Ecc̄.xij.
Memēto creatoris tui in dieb⁹ iuuētut̄ tue
Secūdo angeli sunt intellectuales pleni sci
entia ꝛ ꝟitate q̄ hoīes illuminant ad bn̄ vi
uendū. Act.xij. Angel⁹ dn̄i astitit ꝛ lumen
refulsit in habitaculo carceris: ꝑcussoq̄ȝ late
re petri excitauit eū dicēs. Surge velocit̄ ꝛc̄
Petr⁹ dormiēs in carcere ē pctōr irretitus
mala ꝯsuetudine. Jacet int̄ duos milites q̄
sunt mors ꝛ demon. mors insidiat̄ corpori ꝛ
demon aīe. Vinct⁹ cathenis duabus q̄ sunt
amor delitiandi ꝛ pudor reuelādi. ꝛ duo cu-
stodes ante ostiū custodiebant carcerē: qui
sunt p̄sumptio venie: ꝛ ꝓlixe vite cōfidētia
ne hō ꝑ ꝯfessionis ostiū exeat. Jdō iuuent⁹
q̄ plurimū sic vincit̄ est arti⁹ castigāda. Ecc̄
xxx. Curua ceruicē ei⁹ dū iuuenis ē. Qui em̄
parcit ꝟge odit filiū. Prouer.xij. Sed beat⁹
leonard⁹ iuuētutē suā domabat abstinentia
esce ꝛ pot⁹: vigilijs: disciplinis. dicēs illud i.
Cor.xix. Castigo corp⁹ meū ꝛ in seruitutē
redigo ꝛc̄. Tertio angelus ē motor orbis a
q̄ causat̄ ꝛ ꝓducit̄ q̄cq̄d ꝑ generationē ꝓce
dit ad esse. pȝ de angelo q̄ descēdebat ꝫm tē-
pus in piscinā ꝛ mouebat̄ aqua: post cuius
motōnē q̄ p̄m⁹ in piscinā descēdisset sanaba
tur. vt dr̄ Joh.v. Juuēt⁹ em̄ fluit vndiq̄ȝ per
concupiscētias velut aq̄. ꝛ in diuersas infir
mitates pctōꝝ corruit: nisi angel⁹ diuine gr̄e
moueat eaȝ parci⁹ substētādo: assuefaciēdo
eā sobrietati. ꝫm illō .i. Thim.ij. Juuenes si-
milit̄ hortare vt sobrij sint. Vn̄ Aug.li.ix.
ꝯfessionū narrat de q̄dā matrona cui cura q̄
rundā iuuencularū nobiliū cōmissa fuerat.
eratq̄ȝ illi in eis cohercēdis sctā seueritas: ꝛ
in docēdis sobria prudentia q̄s adeo mode
rate alebat: vt si extra mēsam exardescerēt
siti: nec aquā bibere sinebat: p̄cauēs malam
cōsuetudinē dicēs. Modo aquā bibit̄: q̄ in
ptāte vinū nō habet̄: cum ad maritū veneri
tis facte dn̄e cellarioꝝ aq̄ sordebit: sed mos
potādi ꝑmanebit. Sȝ beat⁹ leonard⁹ q̄uis
claris parētib⁹ fuerit ort⁹ vtpote q̄ collatera
les Clodouei reḡ frācie p̄matū militie ī pa-
latio regio obtinebāt: quē rex leuās de sacro
fonte alēduȝ suscepit. ꝓposuit ī corde suo ne
pollueret̄ de mensa reḡ: neq̄ȝ de vino pot⁹ ei⁹
ꝯtaminaret̄: ꝗ legumīa ad vescēdū: ꝛ aquā
ad potādū elegit. Cui dedit de⁹ sciāȝ ꝛ discipli
nā ꝛ sapiam ī omī ꝟbo qō sciscitaret̄ ab eo
Vn̄ poterat dicē illō angeli. Thob.xij. Cuȝ
essem vobiscū videbar q̄dē vobiscū mādu-
care ꝛ bibere: ꝗ ego cibo ꝛ potu iuisibili vtor.
Quarto angeli sūt custodes hoīm. vn̄ Ori
geā. sup lib. nu. omel.lxvi. dic̄ sic Adest vni-
cuiq̄ȝ nr̄m ēt mīmis q̄ sūt ī eccl̄ia dei. angel⁹
bon⁹ angel⁹ dn̄i: q̄ regat: q̄ moueat: q̄ guber
net: q̄ ꝓ actib⁹ nr̄is corrigēdis: ꝛ mi̇atoīb⁹
exposcēdis q̄tidie videat faciē p̄ris q̄ in cel̄
est. hec ille. Vn̄ iuuēt⁹ ē miti⁹ iudicāda: si ali
quādo labit̄ in pctm̄: etiā si frequent̄ pecca
uerit nō ē desperādū. vt pȝ de Paulo q̄ dicit
Act.xxvi. Et q̄dē vitā meā nouerūt a iuuē-
tute q̄ ab initio fuit in gētē meā ī hierosoly-
mis. nouer̄t iudei p̄sciētes me ab initio ꝛc̄.
Sȝ beat⁹ leonard⁹ sciēs q̄ angel̄ suis man-
dauit de ipō: vt ipm̄ custodirēt ī oīb⁹ vijs su
is cautissime āmbulauit: fugiēdo ꝯsolatōes se
culi: ꝛ tēptatoīb⁹ resistēdo diaboli. Vtq̄ȝ an
gelos letificaret: cauit eoꝝ offēsaȝ ī his ma-
xime se exercēdo q̄b⁹ eos nouerat delectari
Hec aūt placēt eis q̄ in eo iuenerūt. vt est so
brietas: castitas: pauꝑtas volūtaria: creber
in celum gemit⁹: ꝛ sup hec oīa charitas ꝛ
pax quā ab eo exigebant.

Secūdo beatus Leonar-

dus dedit odorē educatōis patriarchal̄: q̄m
ꝯuersatio ei⁹ fuit sil̄is ꝯuersatōi patriarcha
rū. Prim⁹ em̄ patriarcha fuit Adā cui cō-
tulit de⁹ innocētiā quā dū ꝟuauit nihil ei no
cuit. Nihil etiā hodie nocet illis q̄ innocētiā
seruāt. Ecc̄.vij. Qui custodit p̄ceptū nō ex-
piet̄ q̄cq̄ mali. Aug. Quid times hoīem: o
hō in sinu posit⁹: Tu de sinu illi⁹ noli cadere
q̄cq̄d ibi patiaris ad salutē tibi valebit n̄ ad
pniciē. Nā inocētia ē armatura dī: quā si ha
buerit̄ tu cū tuis ī saluo eris. Job.xxij. Inno
cens saluabit̄. Eiusdē.iiij. Quis vnq̄ inocēs
perijt: Innocētia em̄ ē vestis sine q̄ nemo i-
trat celū. ps. Quis ascēdit in mōteȝ dn̄i: aut
q̄s stabit in loco sctō ei⁹. ꝛ rn̄det. Innocens
manib⁹ ꝛ mūdo corde. Beat⁹ leonard⁹ hāc
innocētiā .s. baptismalē diligētissime ꝯserua
uit: q̄ ad q̄ttuor. Prīo q̄ ad deū dei gl̄iaȝ non
offēdēdo nec diminuēdo ꝑ alicui⁹ pcti mor
talis ꝯsensuȝ: nec dei gl̄iaȝ ꝑ ambitionē sibi
vsurpādo: ꝗ hūilitatē sectādo. Secūdo q̄ ad
seipȝ ꝯsciam suā mūdā ꝟuādo. Tertio q̄ ad

primū: ne exēplo suo malo corrūperet .pxi-
mū: s; bonā famā sic pupillā oculi sui custo-
diēdo. Quarto q̄ ad bōa tp̄alia: ip̄a a se vo
lūtarie abdicādo. Secūd⁹ patriarcha fuit
noe: cui ꝯtulit de⁹ sapīam ꝯseruādi gen⁹ hu
manū. Sap̄. x. Cum aq̄ deleret terrā sanauit
sapīa p ꝯteptibile lignū iustū gubernās. Be
at⁹ leonard⁹ mult̄ egrotātib⁹ p totā galliā
ad eū cōfluentib⁹ grā recupande sanitat̄ in
noīe dn̄i p signū cruc̄ salutē reddebat insup
eis escā sp̄ualē ⁊ corpalē tribuebat. Terti⁹
patriarcha fuit Abrahā: cui ꝯtulit de⁹ fideli
tatē religionis i pegrinatōe. vt p3 Gen̄. xij.
Egredere de terra ⁊ de cognatiōe tua: ⁊ veni
in terrā quā mōstrauero tibi. Beat⁹ leonar
dus recedēs a frācia semīnādo vbū dei pue
nit aurelianū: extra quā ciuitatē īuenit vene
rabilē virū noīe Maximinū: cui aliquāto tē
pore adhesit in q̄dā cenobio solitariā vitam
agens vbi plurimū pfecit. Quart⁹ patriar
cha fuit Joseph: cui ꝯtulit de⁹ libertatē capti
uorū i dura detētōne. vt p3 Gen̄. iiij. Qui cū
missus eēt ī carcerē de⁹ tantā grām donauit
ioseph ī ꝯspectu dn̄i carceris ꝙ tā carcerē ꝙ
inclusos ei⁹ custodie deputauit vn̄ pincernā
liberauit. Sap̄. x. In vincul̄ nō dereliq̄t illū:
donec afferret illi sceptrū regni. Beat⁹ leo-
nard⁹ h̄ ip̄m a rege frācie obtinuit vt oēs q̄
in carcerib⁹ detinebant̄ si eos visitare voluis
set oīno soluerent̄. Sciebat eñ sc̄ptū istud
vbū euāgelicū. In carcere erā ⁊ venistis ad
me: ⁊ q̄d vni ex mīmis meis fecistis m̄ feci-
stis. In tātū eñ de⁹ eū magnificauit ꝙ si q̄s
in carcere posit⁹ inuocasset nomē ei⁹ rupt̄ ca
thenis liber fiebat: nec q̄spiā eū īpedire vale
bat. m̄lti ēt de longinq̄s regionib⁹ ex carceri-
b⁹ seu vincul̄ p ip̄3 liberati eū req̄rebāt. s. vbi
haberet hospitiū: cui cōpedes cathenarūq3
pondera afferebāt: ⁊ ad pedes ei⁹ pcidētes
deo immensas grās referebant.

Tertio beatus Leonar-
dus dedit odore orōnis pphetal̄. Ei⁹ eñ cō
uersatio fuit sil̄is ꝯuersatōi pphetarū. vt p3
in q̄ttuor pphet̄. Prim⁹ fuit moyses: cui cō
tulit de⁹ grā3 hūilitat̄. Heb. xi. Fide moyses
grādis effect⁹ negauit se eē filiū filie phara-
onis: maḡ eligēs affligi cū pp̄l̄o dei ꝙ tp̄alis
peccati hr̄e iocūditatē: maiores diuitias esti
mans thesauro egyptio⁊ īproperiū xp̄i. Be
at⁹ leonard⁹ dedit odorē hūilitat̄. de q̄ Greḡ
sup Ezech. dicit sic. Ecce odor filij mei sicut
odor agri pleni. Flos viole redolet: q⁊ vtus

humiliū q̄ vltima loca tenētes: p hūilitatē se
a terra ī altū nō subleuāt celest̄ regni purpu
rā in mēte seruāt. h̄ ille. Cū eñ vir dei puigil
meditaret̄ ī lege dn̄i die ac nocte: diuulgaba
tur opinio ei⁹ apd̄ vniūsos m̄ltiplici smōe.
Quapropt̄ rex frācie ip̄m ad se accersiri per
honoratos legatos iussit. Cui ⁊ dixit. Leo-
nard⁹ hō dei depcor te vt nusq̄ discedēs in
palatio meo mecū maneas: q̄usq3 infulā pō
tificalē put dign⁹ es suscipias. Erat eñ iam
cleric⁹ hūilis ⁊ māsuet⁹. Cui sctūs leonard⁹
rn̄dit. Si sm̄ iura parētū meo⁊ regib⁹ fran
cie militare voluissem: ī tua aula nō medio-
cris fuissem. Verū q⁊ maḡ elegi abiect⁹ esse
re deo meo ꝙ ī sublimitate posit⁹ regi obtēpe
rare freno. ista largire eis q̄ cupiūt m̄ sat̄ fu-
erit: solitarie laudare nomē dn̄i. Reliq̄ eñ
terrene dignitat̄ fastigia: ⁊ sic aufugit. Se
cund⁹ pp̄ba fuit Helyas q̄ vitā solitariā eli
gens venit ad mōtē dei Oreb ⁊ māsit in spe
lūca. iij. Reḡ. xix. Qui erat vir pilosus ⁊ zo
na pellicea accinct⁹ renibus. iiij. Reḡ. i. Cui
ꝯtulit de⁹ grām austeritat̄. s. in mortificatiōe
carnis. Beat⁹ leonard⁹ galea salut̄ ⁊ scuto fi
dei decent̄ armat⁹ vs⁹ eq̄taniā pseq̄bat̄ iter
initū: tādēq3 intrauit quādā siluā cui nomē
est pauū: q̄ sat̄ erat abūdās ⁊ plena ferarū.
ibiq3 ꝯstruxit oratoriū ī noīe sctē dei genitri
cis marie: vbi pmāsit m̄lto tp̄e vitā solitari
am agēs: coartās seip̄3 strictissimo cibo ma
cerās corp⁹ ieiunijs: orōnib⁹ ⁊ vigilijs. Ter
ti⁹ pp̄ba fuit Helyse⁹: cui ꝯtulit de⁹ grām po
testat̄. s. miracula faciēdi. Nā sanauit fontē
aquarū Jerico: ita vt ī eis nō eēt vltra mors
neq3 sterilitas. vt dr̄. iiij. Reḡ. ij. Beat⁹ leo
nard⁹ ī silua ī q̄ morabat̄ pcepit siccā scro-
bem fieri ī modū putei ⁊ stās sup̄ īuocauit
nomē dn̄i. ad cui⁹ p̄ces cōfesti pute⁹ recepit
aquā indeficiētē q̄ incolis potū pstat vsq3 ī
psentē diē: cū tn̄ pri⁹ nō haberēt aquā: nisi
fluuium vizzennā: q̄ distat vno miliario ab
oratorio p̄dicto q̄d situ ē in mōticuli vtice.
Quart⁹ pp̄ba fuit Daniel: cui ꝯtulit deus
gratiā benignitat̄. Nā cū missus esset a ba-
bylonijs in lacū leonū nihil ei nocuerūt: sed
feritatē eo⁊ in benignitatē conuertit. vt p3
Daniel̄. xiiij. ⁊ per pphetā Abacuch mira-
culose illi puisum est. vt dicit̄ ibidē. Beat⁹
leonard⁹ in silua nemorosa habitans: nihil
mali a feris passus est: s; māsuescētes beni-
gne ip̄m visitabant ⁊ ei alludebāt donec ab
eo licentiarent̄. cui de⁹ multo tempe per an
gelū suū alimēta semel in die ministrauit.

¶ Quarto beatus leonar
dus dedit odorē narratiōis doctrinalis.i.ꝑ-
dicatiōis aploꝝ:q꞉ in oēm terrā exiuit sonꝰ
eoꝝ ⁊ in fines orbis terre v̾ba coꝝ.Sciēdū
ꝙ apl'i habuerūt q̄ttuor ꝓrogatiuas.¶ Pria
fuit ꝑeminentia dignitatꝭ q꞉ fuerūt pn̄cipes
eccl'ie militantꝭ assessores eťni iudicꝭ:pasto-
res dn̄ici gregis.Vn̄ Bern̄.Tales decebat
hūani gn̄is pastores:⁊ doctores constitui q̄
⁊ dulces essent ⁊ potētes ⁊ sapiētes.dulces
vt me blāde⁊ mi̾icordiť susciperēt:potētes
vt fortiť ꝓtegerēt:sapiētes vt ad viā ⁊ ꝑ vi-
am q̄ ducit ad ciuitatē ꝑducerēt.Sanctꝰ leo
nardus maximā fideliū multitudinē ex fini-
timis ⁊ longinq̊s ꝓuincijs sua p̄dicatiōe.⁊
vite sctītate ad se attraxit:quā pietate ama-
bilis:charitate laudabilis:amplectēs foue-
bat velut gallīa pullos suos sub alis q̊s ad
monebat dicēs.Laborate ꝓprijs manibꝰ sic̄
fecerūt apl'i scī:vt hēatꝭ qđ pauꝑibꝰ largiri pos
sitꝭ ꝑ noīe xp̄i. Secūda fuit ꝑeminētia scti-
tatis:vn̄ ꝓpť eoꝝ maximā sctītatē ⁊ grāꝝ
plenitudinē vita ⁊ ꝯuersatio xp̄i in eis tāꝙ
in speculo relucebat.Chryŝ.sup Math.dic̄
Misit xp̄us aplos q̄si sol radios suos:q̄si
rosa odorē suauitatꝭ sue.q̄si ignis scintillas
suas dispsit:vt sic̄ sol in radijs suis apparet
sicut rosa in odoribꝰ suis sentiť.sic ignis in
scintillis suis aspiciť.sic in illoꝝ v̾tutibꝰ xp̄i
potētia cognoscať.Beatꝰ leonardꝰ alacris
erat in exhortatōe:dulcꝭ ⁊ hūilis in ŝmone.
simplex ⁊ pudicꝰ in orone:veridicꝰ in ꝓmissi
one munificꝰ ⁊ hylaris in elemosynarū lar-
gitiōe:modestꝰ in reddēda rōne.¶ Tertia fu
it ꝑeminētia ꝑtātis.Augꝭ.apl'is dedit deꝰ po
testatē sup naturā vt eaꝫ curarēt sup demo
nes vt eos fugarēt:sup elemēta vt ea muta
rent:sup aīas vt ip̄as a pc̄tis soluerēt:super
mortē vt ip̄am ꝯtenerēt:sup angelos vt cor
pus dn̄icū ꝯsecrarēt.Sanctꝰ leonardꝰ v̾bis
⁊ operibꝰ ꝙtū poterat xp̄i nomē exaltabat:
demonia fugabat:cecis visuꝫ:surdis auditū
claudis gressum reddebat:infirmantibꝰ q̊cꝫ
vniu̾sis ad se veniētibꝰ remedia salutꝭ p̄sta-
bat ēt dū i hac mortali vita degebat. Quar
ta fuit ꝑeminētia vtilitatꝭ.Augꝭ.ex abiectis
simis:ex īꝑitissimis.ex paucissimis:notabili
tāť:illumināť:mľtiplicāť.Cultissima eloq̄a
p̄clarissima ingenia:copiosissima agmina:
acutoꝝ:facundoꝝ:atqꝫ doctoꝝ subiugant.
Sanctꝰ leonardꝰ ꝙuis multitudinē ꝑopuli
aufugerit ⁊ solitariā vitā adamauerit:diui-
no tn̄ instinctu cōueniebāt ad eū infinita de
biliū agmina:ꝑ quē curabanť extēdebať no
mē sctītatꝭ eiꝰ ꝑ totā eq̄taniā:ꝑ oēꝫ britaniā
ꝑ vniu̾sam germaniā:ꝙplures cū ip̄o rema
nebāt vt soli deo ŝuirēt q̊s īstruebat viuere
ex agricultura:potius ꝙ̄ secularibꝰ rapinis ⁊
fraudibꝰ irretiarēť vn̄ doctrīa eiꝰ fuit aplica

¶ Quinto beatus Leonar-
dus dedit odorē aīatōis v̾tuaľ.i.sctoꝝ mar
tyrū.Sciēdū ꝙ scti martyres fidē ꝑ q̄ aīose
pugnaueřt q̄druplr ornaueřt.Prio charita-
te informādo.i.Coꝝ.xiij.Si habuero oēꝫ fi
dē ita vt mōtes trāsferā:charitatē aūt n̄ ha-
beā nihil m̄ ꝓdest.Charitas eñ ē forma fi-
dei.Secūdo sacr̄is manifestādo q̄ robur ha
bēt ex passiōe xp̄i.Joh.iij.Nisi q̊s renatꝰ fue
rit ex aq̄ ⁊ spū n̄ pōt itroire i regnū dei.Ter
tio oꝑibꝰ viuificādo.Jac.ij.Fides sine opi-
bus mortua est.Quarto feruenť p̄dicādo.
Mar.vl.Eūtes in mūdū vniu̾sum p̄dicate
euāgeliū oī creature.q̊dā eñ mortui sunt ꝑ
xp̄o ꝓpť fidē quā susceꝑerūt.q̊dā ꝓpť fidē
quā p̄dicaueřt.q̊dā ꝓpť fidē quā nō negaue
rūt.q̊dā ꝓpť corruptores fidei q̊s argueřt.q̊
dā q꞉ corruptoribꝰ fidei nō ꝯsenseřt.q̊dā q꞉
fidē defendeřt.Sanctꝰ leonardꝰ v̾sus eq̄ta-
niā dirigēs iter suū trāsiuit ꝑ bituricā:nulla
tenꝰ timore passiōis se occultās:ŝ tanꝙ̄ mi-
les egregiꝰ armis fidei accinctꝰ nomē dn̄i vi
riliť p̄dicabat.Erat eñ i his ꝑtibꝰ adhuc sa
tis nouella xp̄ianitas:q꞉ nōdū ꝑenitꝰ extin-
cta erat ꝑ baptismū seua gētilitas.vn̄ lꝫ nō
fuerit mortuꝰ ꝓ fide xp̄i:tn̄ palmā martyrij
nō ꝑdidit.Gregꝭ.omeľ.xxxv.dic̄ sic.Si ad-
iuuāte nos dn̄o v̾tutē patiētie ŝuare ꝯtēdi
mꝰ ⁊ i pace eccl'ie viuimꝰ:martyrij palmā te
nemꝰ.ħ ille.Tota eñ vita bti leonardi fuit
martyriū ꝓ noīe xp̄i.Quēadmodū Bern̄.i
q̊dā ŝmone dic̄.Qđ martyriū grauiꝰ est ꝙ̄
inter epulas esurire:inter vestes multas et
p̄ciosas algere:pauꝑtate premi inter diuiti-
as quas offert mundus quas ostentat ma-
lignus q̊s desiderat nr̄ appetitꝰ:ꝓpťea pau-
ꝑibꝰ pariter ⁊ martyribꝰ regnū celoꝝ pro
mittiť:q꞉ pauꝑtate quidē emiť:ŝ in passio-
ne pro christo absqꝫ dilatione percipitur.
hec ille.

¶ Sexto beatus Leonar-
dus dedit odorē regulatōis sapiētialis.i.cō
fessoꝝ ⁊ doctorum.Sciendū ꝙ homo tene
tur ad confitendū veritatē fidei q̄druplicitꝭ

Primo dū de⁹ vilipēdit. nā ꝯfiteri fidē nō
semꝑ nec in oī loco est de necessitate salutꝫ:
ꝫ certo loco ⁊ tpe qn̄. s. ꝑ omissionē hui⁹ cō
fessiōis retraheret honor debit⁹ deo ⁊ vtili-
tas ꝓximis impendēda. Exēplū. si q̇s inter
rogatus de fide taceret: ⁊ ex hoc crederetur
vel ꝙ nō hr̄et fidē vel ꝙ fides nō esset vera
vel ꝙ alij ꝑ ei⁹ taciturnitatē a fide retrahe-
rent. in hijs casib⁹ ꝯfessio fidei ē de necessita
te salutꝫ. Rom. x. Corde credit ad iusticiā
ore aūt ꝯfessio fit ad salutē. Scd̄o dū fides
ꝯtemnit. Nā finis fidei sicut ⁊ aliarū virtu
tū referri dꝫ ad finē charitatis: q̄ est amor
dei ⁊ ꝓximi. ⁊ iō qn̄ honor dei vel vtilitas ꝓ
ximi hoc exposcit vt fides ꝯfiteat: nō dꝫ hō
ꝯtent⁹ esse vt ꝑ fidē suā veritati diuine ꝯiū
gatur: ꝫ dꝫ exteri⁹ ꝯfiteri. Tertio dū fidelis
ꝑuertit. Nā in casu necessitatꝫ vbi fides ꝑi-
clitat q̇libet tenet fidē suā alijs ꝓpalare. vl'
ad instructionē alioꝝ fideliū siue ꝯfirmati
onē vel ad reprimēdū fideliū insultationē.
Quarto dū infidelis cōuertit. Nā si turba
tio infideliū oriat ex ꝯfessiōe fidei manife-
sta absqꝫ vtilitate fidei vel fideliū: nō ē lau
dabile in tali casu fidē publice cōfiteri. Vn̄
dn̄s dicit Math. vij. Nolite sctm̄ dare cani
bus: neqꝫ mittatꝫ margaritas vr̄as an̄ por-
cos: ne forte ꝯculcēt eas pedib⁹ suis: ⁊ con
uersi disrūpāt vos. Ex quo sequit ꝙ p̄dicā
tes q̇ cogūt iudeos ire ad p̄dicatōes suas
ex q̇b⁹ nulla sequit ꝯuersio ꝫ poti⁹ scandalū
grauit peccāt. Sꝫ si vtilitas aliq̄ spparet cir
ca fidē aut necessitas cogeret: tūc ꝯtempta
turbatiōe infideliū dꝫ hō fidē publice cōfi-
teri. Vn̄ Math. xv. dr̄ ꝙ pharisei audito hᵒ
vbo scandalizati sunt. Rn̄dit dn̄s. Sinite
illos. s. turbari. Ceci sunt ⁊ duces cecorum.
Sctūs Leonard⁹ vt fidē xp̄i ꝯfirmaret re-
ginā a ꝑiculo part⁹ liberauit p̄cib⁹ regꝫ fran
cie q̇ ad nem⁹ nobiliacū seu pauū distās ci
uitate Lemonica decē miliarib⁹ venādi cā
descenderāt. Cūqꝫ rex ⁊ regina ciphos au-
reos paterasqꝫ argēteas: vestes purpure-
as auro textas: aliaqꝫ ornamenta ꝙꝫ pluri-
ma eidē ꝓ munere p̄sentassent: vir dei oīa
respuēs ait. Audi me rex. donū dei nullate-
nus pecunia cōpat: ꝫ p̄cio fidei fidelib⁹ ad-
ministrat. admonuitqꝫ regē vt hec cūcta pau
ꝑib⁹ erogaret. Tūc rex volens illud nem⁹
eidē donare nō acq̇euit vir dei: ꝫ tantū expe
tijt quātū vna nocte cū asello suo circuiret.
cui rex libentissime annuit. vbi monasteriū
quoddam construxit ⁊c.

Septimo btūs Leonar-
dus dedit odorē delectatiōis virgīalis. i. vir
ginitatis. Sciendū ꝙ v̄gītas hꝫ q̄ttuor ex
cellētias. Prīo est spōsa regꝫ eterni. Amb.
Pulchritudinē q̇s pōt maiorē estimare de
core ei⁹ q̄ amat a rege: ꝓbat a iudice: dedi
catur deo: semꝑ spōsa: semꝑ īnupta. Scd̄o
assimilat angelis. Amb. Virgītas ꝯditio-
nē hūane nature suꝑgredit per quā hoīes
angelis sociant. Maior tn̄ est victoria vir
ginū ꝙꝫ angeloꝝ. Angeli em̄ sine carne vi-
uunt: v̄gines vero in carne triūphant. Ter
tio est illustrior in vniūsis fidelib⁹. Cypri.
Virgītas est flos eccl'iastici germīs: decus
atqꝫ ornamētum gr̄e spūalis: leta indoles
laudis atqꝫ honoris: opus integrū atqꝫ in
corruptū: dei ymago: rursus ad sctīmoniaꝫ
dei illustrior portio gregis xp̄i. Quarto est
excellentior m̄rīmonio. Augꝫ. Bn̄osius eli
git in carne vitā iā imitari āgeloꝝ ꝙꝫ ex car
ne numerū augere mortaliū. Est em̄ vberi-
or feliciorqꝫ fecūditas nō vētre grauescere
ꝫ mēte grandescere. Ille ꝑturit filios dolo
ris: ista filios gaudij ⁊ exultatiōis. hec ille.
Sctūs Leonard⁹ attēdens qm̄ nuptie ter
rā implēt: v̄gītas ꝑadisuꝫ: v̄gītatē suā deo
deuouit in manibus scti Remigij archiep̄i
Remensis: cuius discipulus a puericia ex-
titit. Quam vt illibatam conseruaret: vitaꝫ
solitariaꝫ semper amauit ne forte in seculo
manens castitatem suam macularet.

Octauo btūs Leonar-
dus dedit odorē vocationis eternalis. qua
scꝫ eternal'r p̄destinat⁹ erat a deo in sorteꝫ
electoꝝ dignā vocationē suā faciens. Sciē
dū ꝙ oē bonū a deo hoīb⁹ collatū post pctm̄
ade cadit sub merito xp̄i nō solū em̄ ꝑ deli-
cto ade satisfecit: ꝫ etiā totū p̄destinatiōis
effectū in vno quoqꝫ hoīe ꝓmeruit. Rom.
v. Nō sic delictū ita ⁊ donū. Si em̄ vni⁹ ho-
minis delicto multi mortui sunt. s. pctō ori-
ginali: multomagis gr̄a dei. ⁊ donū in gr̄a
vni⁹ hoīs iesu xp̄i in plr̄es abundauit. Ecce
dicit multomagꝫ. q2 in plr̄es effect⁹ ⁊ magꝫ
ꝯdigne ꝙꝫ fuerit pena ꝓ culpa. Et dicit. Nō
sicut pctm̄ ꝑ vnū ita ⁊ donū. s. in vnū effe-
ctū ꝯ illud pctm̄. Nā iudiciū quideꝫ ex vno
in ꝯdēnationē: gr̄a aūt ex multis in iustifi-
cationē. s. delictis actualib⁹: vel in non electꝫ
Si em̄ vni⁹ delicto mors regnauit ꝑ vnum
multomagis abūdantiaꝫ gr̄e et donatiōis
⁊ iusticie accipiētes in vita regnabūt ꝑ vnū

iesum xp̄m. vbi aplꝰs noiat q̄ttuoꝛ p̄destinatiōis effectꝰ.s. abūdantiā gr̄e: donatōis: iusticie: ⁊ vite.s. eterne. q̄ referunt p̄mo ad gr̄am baptismalē. scōo ad iustificatiōez ab actualibus. tertio ad pseuerātiā. q̄rto ad finale p̄miū beatificū. Silr̄ Roma. viij. Circa finē deducit quō p xp̄m electi cōsequent oēs p̄destinatiōis effectꝰ q̄ sunt septē. Primus est remissio pctī oꝛigīalis p gr̄am baptismalē. Jō dicit. Quos p̄destinauit hos ⁊ vocauit. Scōs est iustificatio p fidē iesu xp̄i. siue vēturi siue q̄ iā venit. vbi nō est baptismꝰ in adulti. Jō dicit. quos vocauit: hos ⁊ iustificauit. Rom̄. iij. Justificati gratis p gr̄am ip̄ius: p redēptionē q̄ est in xp̄o iesu quē pposuit deꝰ ppiciatoꝛē p fidē in sanguine ipius. i. p fide de passiōe eiꝰ ad ostēsionez iusticie sue. s. qua recompensationē exegit p culpa pp̄ter remissionē p̄cedentiū delictoꝝ vt sit ipe iustificās eū q̄ ex fide est iesu xp̄i. Tertiꝰ est augmētū gr̄e in sacramētis. s. cōfirmatiōis: eucharistie: oꝛdis: extreme vnctionis. in quoꝝ exercitio ɔfert gr̄a ⁊ augetur iusticia ex merito xp̄i a quo tā efficaciā ꝙ institutionē hn̄t. Jō dicit. quos iustificauit: hos ⁊ magnificauit. Quartꝰ est collatio prime gr̄e in ɔuersiōe ⁊ ɔtritiōis meritoꝛie ꝙ resurgat ad maioꝛē gr̄am ꝙ penalis in ɔtritiōe sit simul satisfactoꝛiꝰ ⁊ meritoꝛius. Ideo dicit. Si deꝰ p nobis: q̄s contra nos? Quintꝰ est p̄seruatio a pctō. victoꝛia in tēptatiōe: finalis pseuerātia ⁊ omis excessus supererogatiōis. Jō dic̄. Quō nō etiā cū illo oīa nob̄ donauit. ps̄. Dedit dona hoibꝰ. i. nō solū gr̄am: ſ etiā spūsctī dona. Sextus est acceptatio q̄ in fine nō imputat̄ ad miseriā deficiētia illa q̄ oēs q̄si deficiūt a perfectione iusticie ad quā in pūcto moꝛt̄ deuenisse tenent̄. Jō dic̄. Quis accusabit aduersus electos dei? Deꝰ q̄ iustificat q̄s est q̄ cōdemnet? Septimꝰ est aptio ianue celestis moꝛte quippe sua vno verissimo sacrificio q̄cq̄d culparū erat abstulit. Jō dic̄. Xp̄s iesus q̄ moꝛtuꝰ est. imo q̄ ⁊ resurrexit q̄ ē ad dexterā dei. q̄ etiā interpellat p nob̄. Sāguis em̄ iesu xp̄i fiduciā nob̄ p̄stat eterne salut̄. Heb. x. Hn̄tes fiduciā in introitu sctōꝝ in sanguīe xp̄i. Sctūs Leonardꝰ hos p̄destinatiōis effectꝰ plenissime in se hūit. Baptizatus em̄ fuit a beato Remigio archiep̄o Remensi. ⁊ a Clodoueo rege francie de sacro fonte susceptꝰ. ab eodē archiep̄o eruditus in fide ɔfirmatꝰ. clericꝰ etiā oꝛdinatꝰ est q̄ tanq̄ fidelis agricola vbiq̄ semīabat verbū dei. tandē spūsctō suggerēte solitariā vitā assumpsit put fratri suo sctō Lifardo retulit. Cūq̄ i nemoꝛe qd̄ a rege īpetrauerat cū duobꝰ monachis hospitaret̄: mlt̄i ex eiꝰ genealogia. īmo septem familie ex suis ad ip̄m venerunt cum vxoꝛibus suis venditis possessionibus ⁊ predijs eoꝛum vt christo famularentur: quos acceptauit.

Nono btūs Leonardus

dedit odoꝛem sctificatiōis dīnalis. i. gl̄iose btitudīs in celo. Sciēdū ꝙ btitudo dr̄ quadrupl̄r. Primo eētiale p̄miū qd̄ ɔsistit in fruitiōe diuine essentie clare vise. ⁊ tale premiū vocat̄ aurea. q2 p̄ncipal̄r respicit charitatē q̄ p aurū signat̄. ps̄. Astitit regina a dextris tuis in vestitu deaurato. ⁊ Eccl̄. xlv. Coꝛona aurea sup caput eiꝰ. Scōo p̄miuz accidētale. i. gaudiū qd̄ nō est de deo clare visoꝛ: ſ de creatura relucēte in dīna essentia. q2 perfectioꝛ btūs pl̄a videt. ſm illud. i. Coꝛ. xv. Stella differt a stella in claritate. Nā intellectꝰ plus pticipās de lumīe gl̄ie pfectiꝰ videbit deū. plus aūt pticipat de lumīe glorie qui plus hꝫ de charitate. q2 vbi est maioꝛ charitas: ibi est maius desideriū. qd̄ facit desiderantē aptū ⁊ paratū ad susceptionem desiderati. vn̄ q̄ plus hꝫ de charitate: pfectiꝰ eū ⁊ plura in eo videbit. Tertio gaudiū de aliquo actu aīe impoꝛtāte excellētē victoꝛiā habitā meritoꝛie in p̄nti. ⁊ hoc vocat̄ aureola. q̄ lꝫ sit actꝰ aīe: tn̄ in coꝛpꝰ p aliqd̄ signuz euidēs illi coꝛrn̄dens redundabit. Quarto actus excellētis victoꝛie in p̄nti pōt esse in materia triplici ſm triplicē pugnā quā habemus. s. ɔ carnē mūdū ⁊ dyabolū. Cōtra carnē excellētis victoꝛie est v̄gītas q̄ v̄tuo se respuit oēs venereas delectatiōes tā licitas q̄ illicitas. Cōtra mūduz est excellens victoꝛia p martyriū ɔ malos hoīes mūdanos q̄ bonos psequunt̄ ⁊ ɔtēnūt. Contra dyabolū q̄ falsis suggestionibꝰ nos conat̄ seducere. pfectissima victoꝛia ē p̄dicatio fiue doctrina q̄ hō non solū semetip̄m bn̄ regit: ſ alios coꝛrigit ⁊ instruit. vn̄ his tribꝰ generibꝰ hoīm. s. v̄gibꝰ martyribꝰ ⁊ doctoribus: tres aureole deputant̄ ppt̄ tres actꝰ excellentis victoꝛie. Sctūs Leonardꝰ hos q̄ttuoꝛ gradꝰ btitudīs hꝫ in celo. Priō visionē dīne eētie. q2 vixit oībꝰ diebꝰ vite sue in timoꝛe dei cū v̄tutū reuerētia ħuēs ɔditori suo sine q̄rela. dicēs illō. i. Thim̄. iiij. Bo-

nũ certamẽ certaui: cursuz ꝯsummaui: fidẽ
ſuaui: in reliquo reposita ẽ mihi corona iu-
sticie quaz reddet mihi dñs in illa die iustꝰ
iudex. Scđo gaudiũ accidẽtale quo reuela
tũ est cleriċ eccl'ie sue vt aliã eccl'iam hono
rabiliorẽ fabricarẽt in q̃ sctiſſimũ corpꝰ eiꝰ
collocarẽt. Qđ pz per miraculũ niuis. Ter
tio aureolã ꝑ quã crebra ⁊ innumera mira
cula ꝑ eũ fiũt. vt pz in legẽda. ⁊ p̄cipue libe
rationis a cathenis ⁊ carceribus. Quarto
aureolã v̾gitatis. q2 fuit v̾go mẽte ⁊ corpe
martyr volũtarie: doctor p̄dicatione verbi
dei. ꝓpt̃ q̃ oĩa deꝰ sctm̃ suũ mirificauit. Cuiꝰ
rei testis sum ego mgr̃ Leonardꝰ de Utino
ordis p̄dicatorũ: q̇ febribꝰ pestiferis opp̄s-
sus me huic scō deuoni ꝓponẽs hũc libruz
cõpilare ad honorẽ ipius cuiꝰ meritꝫ ⁊ inter
ceſſiõe mox p̊stine sanitati restitutꝰ fui. Sic
ergo nardus mea dedit odorẽ suũ. Amen.

¶ In festo sancti Martini episcopi ⁊ cõ
fessoris. Sermo. lxiij.

BEnedictionẽ oĩum
gentiũ dedit illi dñs. Eccl'. xliiij.
⁊ in ep'la hodierna. Btũs Au
gusti. lib. de diffinitiõibꝰ diċ sic. Nullũ credi
mus ad salutẽ nisi deo inuitãte venire. nul-
lũ inuitatũ salutẽ nisi deo auxiliante oꝑari.
nullũ nisi orantẽ auxiliũ ꝓmereri. nullũ vo-
luntate dei ꝑire: ſ ꝑmiſſu eiꝰ omĩa accidere.
hec ille. Suꝑ quo moueo talẽ q̄õnẽ. Utrũ
ex puris naturalibꝰ sine gr̃a gratũ faciente
infusa btũs martinꝰ ꝑuenit ad vitã eternã
mẽte incõfusa. Ad istã q̄õnẽ r̃ndẽt duo do
ctores noui testi. Primꝰ est Hugo lib. i. de
sacramẽtis ꝑte. x. dicẽs sic. Tria sunt q̃ añ
aduentũ xp̄i ⁊ postea ad salutẽ obtinẽdaz
necessaria fuerũt. s. fides: ⁊ fidei sacr̃a: ⁊ bo
na oꝑa. Hec tria ita coherẽt vt salutis effe
ctũ hr̃e nõ poſſint si simul nõ fuerint. Quia
nec fides meritũ hz si dũ põt oꝑari negligi
tur: nec bonũ opꝰ est aliqđ si sine fide inue-
nitur. Et rursus. fides oꝑans hoĩem sancti
ficare nõ sufficit si eã q̃ in sacramẽtis dei cõ
stat sctificationẽ accipe ꝯtẽnit. hec ille. Se-
cundus est Isidorꝰ. vt hr̃. xxiiij. q. iij. §. qui-
dã heretici. vbi reprobat opiõnẽ Pelagij ⁊
multoꝝ eũ sequentiũ. q̇ dixit ꝙ ex puris na
turalibꝰ poſſumꝰ aſſeq̇ vitã eternã ⁊ mereri
sine gr̃a. Qr vnũquodq̧ ex sua natura põt
adipisci suũ finẽ ꝓpter quẽ factũ est si est ꝑ
fectũ. aliter frustra eſſet factũ si ad illũ finẽ
ꝑuenire nõ poſſet. Sz finis creatiõis hoĩs
est vt hẽat vitã eternã. vt diċ mgr̃ sñiarum
lib. ij. dist. i. c. vi. Fecit deꝰ rõnalẽ creaturã q̃
summũ bonũ intelligeret: intelligẽdo ama
ret: amãdo poſſideret: ⁊ poſſidẽdo frueret̃.
Cũ g̊ finis hoĩs sit frui deo qđ est vita eter
na: videt̃ ꝙ ꝑ ea q̃ data sunt hoĩ in creatio
ne q̃ sunt de essentia sue nature hõ poſſit cõ
sequi hũc finẽ. Sz istud fundamẽtũ nõ ar-
guit ꝙ absq̧ gr̃a dei hõ poſſit hr̃e vitã eter-
nã. Licz em̃ oĩs creatura ꝑfecta ex suis na-
turalibꝰ poſſit adipisci suũ vltimũ finẽ natu
ralẽ. Sicut Lincoñ. diċ. i. posteriorũ. c. xvij.
ꝙ natura est ꝑfectior q̃ ꝑfectiꝰ põt in suum
finẽ. Nõ tñ est verũ de fine suꝑnaturali. Si
aũt hõ faciat q̃ntũ in se est: ⁊ oĩa sua natu-
ralia ponat ad inueniẽdũ summũ bonũ qđ
est deꝰ: tũc ipe deꝰ misericors ⁊ affluens gr̃a
suã gr̃am ei infundet: ⁊ suꝰ labor tũc factꝰ
in gr̃a meret̃ hr̃e vitã eternã ꝫm suas latas
ꝓmiſſiões. Exẽplũ de scō Job q̇ nõ fuit sub
lege circũcisiõis vt dicit Isidorus de obitu
patriarcharũ. ⁊ tamen saluatus est. Verũ
tamen fuit preceptum Geñ. xvij. ꝙ omnis
masculus circũcideret̃: ⁊ aĩa cuiꝰ preputij
caro circũcisa nõ fuerit periret de populo dei.
Ad propositũ. beatus martinus oẽm suuz
conatũ adhibuit vt inueniret deũ. Nã cum
eſſet annoꝝ. xij. inuitis parentibus ad eccle
siã catholicã ꝯfugit: seq̧ cathecuminũ fieri
postulauit. Ex tunc deus tantam gratiam
mẽti eius infundebat vt heremum intrare
disponeret: quod et feciſſet nisi carnis infir-
mitas obstitiſſet. Licet aũt militauerit vsq̧
ad vigesimũ annũ iuſſus a Juliano cesare
tñ imunis fuit ab his vicijs q̇bꝰ illud hoĩm
genus implicari solet: ⁊ multa sanctitatis
opera faciebat. Cuz em̃ eſſet annorum. xv.
⁊ ad militandum vrgeretur vno tm̃ seruo
contentus: cui seruiens sepius ministrabat
⁊ calciamenta sepius detrahebat atq̧ ter-
gebat. vt vere de eo dici poſſit. benedictio-
nem omnium gentium dedit illi dominus.

¶ Dominus dedit illi benedictionem
Angeloꝝ per ministerij fidelitatem.
Patriarcharum per fidei sinceritatem.
Prophetarum per intellectus claritatez.
Apostolorum per affectus charitatem.
Martyrum per patientie inuincibilitatẽ.
Confessorum per misericordie pietatem.
Virginum per continentie puritatem.
Militum per iusticie equitatem.
Religiosoꝝ per obseruantie facilitatem.
Prelatorum per virtutum honestatem.

Primo dn̄s dedit bene
dictionē angeloꝝ sctō martino in mīstrati-
one fideli. Oēs em̄ sunt administratorij spiri
tus. vt dr̄ Heb. i. Nā ille est minister fidelis
q̄ volūtatē dn̄i prudēter intelligit: fideliṫ cō
plet ꝛ pficit: ꝛ iratū placare nouit. Sed an
geli in pncipio sue ꝯuersiōis ad deū qn̄ ma
li angeli apostatauerūt a deo ꝛ ceciderūt de
celo: tūc volūtatē dn̄i intellexerūt. iō fideliṫ
ad ipm̄ ꝯuersi sunt ꝛ ei⁹ irā fideli ꝛ humili
obsequio placauerunt. Juxta illud Proū. xi.
Ubi supbia ibi ꝯtumelia. s. q̊ ad malos an-
gelos. ſ; vbi hūilitas ibi sapia. s. quo ad bo
nos. Btūs martin⁹ tanq̄ bon⁹ mīster deo
fideliṫ mīstrauit cū intellexit volūtatē dei di
centis. Nisi q̄s renat⁹ fuerit ex aq̄ ꝛ spū scō
nō pōt introire in regnū dei. Joh. iij. Unde
cū eēt annoꝝ decē ꝛ octo baptizare se fecit:
ꝛ relicta militia ad sctm̄ Hylariū Pictauē
sem epm̄ perrexit: ꝛ ab eo accolit⁹ est ordina-
tus. accoliti aūt mīstrāt in ecclia militante
sicut angeli in ecclia triūphāte. Sūt em̄ no
uem ordiēs in ecclia militāte. s. q̄nq; mino
res ꝛ q̄ttuor maiores. quemadmodū sunt
nouē ordiēs angeloꝝ in ecclia triūphante.
vt hr̄. xxiij. di. c. psalmista. Et. xxi. di. c. Seri
atim. ꝛ. lxxvij. distin. c. i. ꝛ. xxi. disti. c. cleros.
Jdeo beatus martinus habuit benedictio
nem. id est officium angelorum.

Secūdo dn̄s dedit sancto
martino bn̄dictionē priarcharū p fidei sin
ceritatē. de qua Bern̄. in quodā ſmone dic̄
sic. Multi an̄ saluatoris aduentū deū oīpo
tentē tenētes ꝛ diligētes sue salutis gratis-
simū pmissorē cernētes in pmissiōe fidelē
sperantes certissimū redemptorē in hac expe
ctatiōe saluati sunt. lz qn̄ qualiṫ ꝛ quo ordi
ne salus repromissa fieret ignoraret. hec il-
le. Etiā de ipoꝝ fide expsse loquiṫ Paulus
Heb. xi. Sz maior fuit fides beati martini
q̄ puinciā galliarū ab hostib⁹ liberauit. Nā
irruētib⁹ intra gallias barbaris: Julian⁹ ce
sar ꝯ eos pugnatur⁹ pecunias militib⁹ ero-
gauit. At martin⁹ nolēs deinceps militare
donatiuū recipe noluit: sed cesari dixit. xpi
miles ego sum: pugnare mihi non licet. In
dignat⁹ Julian⁹ dixit q̄ nō religiōis grā: ſ;
metu belli iminētis militie resignaret. Cui
martin⁹ intrepid⁹ r̄ndit. Si hoc ignauie nō
fidei ascribiṫ: crastina die an̄ aciez inermis
astabo: ꝛ in noīe xpi signo crucis nō clipeo
ptect⁹ aut galea: hostiū cuneos penetrabo
secur⁹. Un̄ custodiri iubeṫ vt inermis sicut
dixerat barbaris obijcereṫ. Sz die sequēti
hostes legationē miserūt: sua oīa secq; dedē
tes. vn̄ nō est dubiū meritis sancti viri talē
victoriaz sine sanguie datam esse. ergo ꝛc̄.

Tertio dn̄s dedit sancto
martino bn̄dictionē pphetarū in intelligē
tie claritate. Triplex inueniṫ pphetia. vna
de pterito. sicut illa. In pncipio creauit de⁹
celū ꝛ terraz. Gen̄. i. Alia de futuro. vt illa
Esa. vij. Ecce virgo ꝯcipiet ꝛ pariet filium.
Alia de psenti occulto. vt illa Joh. i. Ecce
agn⁹ dei ecce q̄ tollit pctā mūdi. Jō Grego.
sup Ezech. dicit sic. Recte ppheta dr̄ non
q2 pdicit futura: ſ; q2 pdit occulta. Sz btūs
martin⁹ pdixit occulta. Cū eniz reqreret a
quodā paupe dixit Brixi⁹ ei⁹ dyacon⁹. Si
illū delirū queris pspice a longe. Jlle est em̄
q̄ quasi amēs celuz respicit. Cū ergo paup
a martino q̄ petierat accepisset: vir sanctus
Brixiū ad se vocās dixit. En ego tibi deli-
rus videor brixi. Qui cū ille p verecūdia se
dixisse negaret: ait martinus. Nōne aures
mee ad os tuū erāt qn̄ hoc emin⁹ loqbaris.
Amen dico tibi: quia a domino obtinnivt
mihi in epatu succedas. ꝛ statim pphetā-
uit de futuro dicēs. Scito te multa i epatu
aduersa passurū. Quod rei pbauit euent⁹.

Quarto dn̄s dedit sancto
martino bn̄dictionē aploꝝ in affect⁹ chari
tate. Sicut em̄ apli trib⁹ vicib⁹ spm̄ sctm̄ re-
ceperūt. s. ad faciendū miracula. vt dr̄ Ma
thei. x. Ad relaxādum pctā. vt hr̄ Joh. vlti.
Ad ꝯfirmāda corda. vt hr̄ Act. ij. Sic bea
tus martinus recepit spiritū sanctū qui su-
per caput eius in specie ignis apparuit. iō
par apostolis appellatur. Nōne magna mi
racula fecit quando tres mortuos suscita-
uit ꝛ peccata relaxauit: dum gentiles mul-
tos conuertens eis veniam obtinuit: ꝛ spi
ritum sanctum in igne visibili ad confirma
tionē accepit. ps. Spiritu oris eius omnis
virtus eoꝝ ꝛc̄. Nā apostoli eū frequenṫ visi
tabant tanq; cōpare suū vt sacq patere pōt.

Quinto dn̄s dedit sctō
martino bn̄dictōnē martyꝝ in patie inuin
cibilitate. Unde Gregorius omelia. xxxiij.
dicit sic. Si adiuuante nos domino virtu-
tē patiētie seruare ꝯtēdim⁹ ꝛ in pace ecclie
viuimus martyrij palmā tenem⁹. Hec ille.

Nam ille dicit sapiēs pugnator q̄ scit inimi
coꝝ insidias declinare: ⁊ aduersarios expu
gnare ⁊ per ipas hostiū man⁹ de hostib⁹ tri
umphare. Sicut fecerūt scti martyres: q̄ de
manib⁹ hostiū meruerunt corona martyrij
Quis eñ fabricauit coronaz stephano: nisi
man⁹ lapidantiū? Quis laurētio nisi man⁹
assantiū? Quis andree ⁊ petro nisi manus
crucifigentiū. Ideo Eccli. xxix. dr̄. Melior ē
sapiā q̄ꝫ arma bellica. Szvt Greg. in omel
dicit. Nos sine ferro ⁊ flāma martyres esse
possum⁹: si patientiā in aīo veracit custodi-
mus. Istud declarat Isidorus li. ethimol. di
cens sic. Duo sunt martyrij genera. Unum
in apta passione. alterū in occulta animi vir
tute. Nam multi hostis insidias ꝟtute tole
rantes: ⁊ cūctis carnalib⁹ desiderijs resistē-
tes ꝑ hoc q̄ꝫ se oīpotēti deo in corde macta
uerūt etiam pacis tp̄e martyres facti sunt.
Sanct⁹ martinus vtroqꝫ gn̄e martyrij mar
tyr vere pōt dici. Quo ad ṗmū gen⁹ pꝫ. Cū
esset accolit⁹ ordinat⁹: monet a dn̄o ꝑ sopo
rem vt parētes suos adhuc gētiles visitaret
ꝓfect⁹ ergo multa aduersa passurū se esse ṗ
dixit. Nā int alpes incidit in latrones. Cūqꝫ
vn⁹ securim in caput ei⁹ vibrasset ictū feriē
tis dextere sustinuit alacrit. vinctis tñ post
terguz manib⁹ vni eoꝝ custodiēdus tradit.
Percūctāti ꝟo latroni an timuisset. Rñdit
se nunq̄ꝫ fuisse ita securū. q2 sciret mīīcordi
am dei maxime in tēptationib⁹ affuturā: in-
cipiensqꝫ latroni ṗdicauit: ⁊ ip̄m ad fidē cō
uertit: perueniensqꝫ ad parētes suos: matrē
cōuertit. Sed cū heresis arriana pullularet
per totū orbem ⁊ martinus solus obsisteret
publice cesus: ⁊ de ciuitate eiect⁹ est. Cū au
tem hellebori gramen venenatū inter alias
herbas sumpsisset in cibū: vicinā mortē sen-
tiens: oē ṗiculum ⁊ dolorē ꝟtute orōnis fu
gauit. Etiaz cū martin⁹ semel in veste hispi
da nigro ⁊ pendulo pallio circūtect⁹: super
asellū ṗcederet equis de cōtra venientibus
expauefactis militātes in terrā saltu ṗcipi-
ti se dederūt: ⁊ martinū arripiētes grauiter
ꝟberauerūt. Ille aūt mutus cedentib⁹ ter-
ga ṗbebat: ꝫ magis illi furebāt: eo q̄ꝫ ille q̄si
nō sentiēs ꝟbera illata ꝯtēnere videbat ⁊c̄
Ecce quot aduersa illi cōtigerūt. ideo cantat
de eo. O aīa sanctissima quā ⁊ si gladi⁹ per-
secutoris nō abstulit: tñ martyrij palmā nō
amisit. Quo ad secundū gen⁹ martyrij fuit
multe austeritatis in seipo prout refert Se
uerus in epistola ad Eusebium, vt patet in
legenda aurea ⁊c̄.

Sexto dn̄s dedit sancto
martino bn̄dictionē cōfessoꝝ in mīīcordie
pietate. Un̄ Aug. de ꝫmone dn̄i in monte:
dic̄ sic. Beati illi qui subueniūt miseris: q2
eis rependet vt per mīīcordē dn̄m de mise
ria liberent. Nā idip̄m videt iustū: vt q̄ a po
tentiori iuuari vult: adiuuet inferiorē in quo
est ip̄e potentior. hec ille. Et Greg. in pasto
rali dic̄ sic. Charitatis ⁊ pietatis miracula
amate: q̄ tanto securiora sunt q̄ꝫto ⁊ occulti-
ora: de quib⁹ apud deū eo maior fit retribu
tio: quāto apud hoīes minor est gl̄ificatio.
sed ista pietas hꝫ tres partes. Prima est
dare partē de supꝟfluo ⁊ partē retinere. Luc̄.
xij. Quod supest date elemosynā ⁊c̄. ⁊ hec
est magna. Secunda ē dare oīa supflua ⁊
retinere necessaria. i. Coꝝ. vij. Qui vtuntur
hoc mūdo: tanq̄ꝫ nō vtentes sint ⁊c̄. ⁊ hec ē
maior. Tertia est dare etiā necessaria sicut
fecit vidua. vt habet Luc̄. xxi. ⁊ hec est ma-
xima. Hanc tertiā partē pietatis habuit be-
atus martin⁹ qui partē clamidis necessarie
pauperi in porta Ambianensiuz diuisit. Alia
vice etiā pauperē nudū induit ṗpria tunica
cū ad eccl'iam ṗgeret missaz celebratur⁹. vt
patz in legenda. Multe etiā assiduitat̄ fuit
in orando, vt pꝫ in legenda sua ⁊c̄.

Septimo dn̄s dedit san
cto martino bn̄dictionē ꝟginū in cōtinētie
puritate. Un̄ Isido. li. iij. de summo bono di
cit sic. Quidā in iuuētute luxuriose viuētes:
in senectute cōtinētes fieri delectant ⁊ tunc
eligunt castitati seruire cū libido cōtēpserit
eos seruos habere. Nequaq̄ꝫ i senectute cō-
tinentes vocandi sunt: q̄ luxuriose in iuuen
tute vixerūt. Tales nō habēt ṗmiū: q2 labo
ris certamē nō habuerūt. Eos eñ expectat
gloria: in quib⁹ fuerunt gloriosa certamina.
hec ille. Triplex est cōtinētie puritas. s. cō-
iugalis: vidualis: ⁊ ꝟginalis. Beat⁹ marti-
nus fuit ꝟgo mēte ⁊ corpe. Patet auctori-
tate ⁊ exēplo. Auctoritas est eccl'ie cantan
tis. Qui ⁊ vitro purior: lacte candidior: car-
ne quoqꝫ monstrat⁹ est gēma sacerdotum.
Exemplū est istud. Cū martin⁹ in cella sol⁹
sederet, ⁊ Seuer⁹ ⁊ Gallus ei⁹ discipuli ṗ-
forib⁹ expectarēt. subito mirabili cōcussi hor
rore plures in cella audiūt colloquētes. De
quo cuz postmodū martinū reqsiuissent: ille
ait. Dico vobis ꝫ q̄so nulli dicatis. Agnes

Tecla: ꝛ Maria ad me venerūt: nec tantuꝫ
ista die ẜ pluries me visitant: qm̄ ꝟginitatē
meam dn̄o consecraui ꝛc.

Octauo dn̄s dedit beato
martino bn̄dictōnē militū in iusticie eq̄tate.
Un̄ Aug. li. de ꝟbo dn̄i dicit sic. Militare
nō est delictū: ẜ ꝓpt̄ predam militare pctm̄
est. Nec rēpublicā gerere criminosuꝫ est: ẜ ió
agere rēpublicaꝫ vt familiarē potiꝰ augeas
videꝛ esse dānabile. ꝓpterea q̄dā stipendia
sunt militibꝰ cōstituta: ne dū sumptꝰ querit
predo crasseꝛ. hec ille. Regulā militū dicta-
uit Johānes baptista. que habꝫ tria capitu
la. Diciꝛ em̄ Luc. iij. Interrogabant eū mili
tes dicētes. Quid facie mꝰ ꝛ nos? ꝛc. Johā
nes aūt rn̄dit eis. vt nemini iniuriā facerēt.
Iniuria vero tribꝰ modis inferꝛ. Aliquādo
in ꝑsona ꝑ oppressionē. idō ponit p̄mū capi
tulū dicēs. Neminē ꝯcutiat. Aliq̄n in fama
ꝑ falsi noīs impositionē. idō ponit secundū
capitulū dicēs. Neqꝫ calūniā faciat. Aliq̄n
ī tꝑali substātia ꝑ spoliatōnē. iō ponit tertiū
capitulū dicēs. Estote contēti stipēdijs vr̄is.
Beatꝰ martinꝰ hāc regulā cū oīꝰ suis ca
pitulis diligētissime obseruauit: cum adhuc
esset miles. Primū capituluꝫ obseruauit: qꝛ
paupes adiuuit vt dictū est: cū vni clamidē
diuisit. ps. Adiuuit pauperē de inopia. Se
cundū capitulū obseruauit: qꝛ pupillos ꝛ or
phanos adiuuit. Un̄ dꝛ q̄ cura illi erat assi
stere laborantibꝰ: alere egentes: opes ferre
miseris. ps. Tibi derelictꝰ est pauꝑ orphano
tu eris adiutor. Patꝫ de leproso cui beatus
martinꝰ obuiās ipm osculatꝰ est ꝛ bn̄dixit.
statimqꝫ mūdatꝰ est. ps. Adiutor in opoꝛtu
nitatibꝰ in tribulatōe. Tertiū capitulū obser
uauit: qꝛ nō aliena rapiebat: ẜ ꝓpria dona-
bat. Un̄ nihil sibi preꝛ q̄tidianū victū serua
bat: ẜ oīa q̄ hr̄e poterat paupibꝰ erogabat ꝛc.

Nono dominus dedit bea
to martino bn̄dictionē religiosoꝝ in obser-
uantie facilitate. Un̄ Hiero. sup ps. diċ sic.
Sicut martyres laudāt dn̄m pure in regio
ne viuoꝝ: ita ꝛ monachi q̄ die ac nocte psal
lunt deo debēt eandē puritatē habere marty
rum. Siq̄dē ipi martyres sūt. Qd̄ em̄ faci
unt angeli ī celo: h faciūt monachi in mūdo
terreno. hec ille. Angeli dei ī celo tria faciūt.
Primo pauꝑtatē spūs obseruāt. secūdo casti
tatē. tertio obediētiā. sic monachi h oīa ob-
seruare debēt. Beatꝰ martinꝰ fuit monachꝰ
deuotissimꝰ. Naꝫ extra ciuitatē Turonēsem
duobꝰ fere miliaribꝰ mōasteriū cōstituit vbi
cū. lxxx. discipul' in m'ta pauꝑtate ꝛ abstinē
tia vixit. vbi nemo vinū nouerat nisi quē in
firmitas coegisset. vbi mollior habitꝰ ꝑ cri-
mine erat ꝛc. Passus est aūt Martinꝰ gra-
ues ꝑsecutiōes a demonibꝰ cū esset in mona
sterio, vt pꝫ in legenda.

Decimo dn̄s dedit beato
martino bn̄dictionē p̄latoꝝ in ꝟtutū hone
state. Un̄ Aug. in q̄daꝫ s̄mo. diċ sic. Nihil ē
in hac vita ꝛ maxime h tp̄e difficiliꝰ: laboro
siꝰ: ꝛ ꝑiculosiꝰ: q̄ epi aut p̄sbyteri officiū.
Sꝫ apd̄ deū nihil beatiꝰ: si eo mō militeꝛ: q̄
noster imꝑator iubet. hec ille. Modū auteꝫ
exposuit Paulus. i. Thim. iij. dicēs. Oportet
epm esse ornatū: doctoreꝫ hospitalē. Beatꝰ
martinꝰ obseruauit ista tria. Quia oī ꝟtute
fuit ornatꝰ: fuit doctor assiduus: ꝛ ad paupe
res liberalissimꝰ. Idō plebs turonica eū si-
bi ordinari epm petijt. Nūq̄ cathedra vsus
est: m'te fuit cōpassiōis erga delinq̄ntes. vt
pꝫ in eiꝰ legēda. Tandē viribꝰ corꝑis cepit
destitui. cōuocatisqꝫ discipul' indicauit se re-
solui. vt dꝛ in legēda. Cūqꝫ spm̄ deo reddidis
set: vultꝰ eiꝰ tanq̄ iam glificatꝰ resplenduit:
ac chorꝰ angeloꝝ ibidē cōcinēs a mult̄ audi
tus fuit: eiusqꝫ exequijs sanctꝰ Ambrosius
miraculose interfuit, vt pꝫ in legēda de btō
martino. Beatꝰ Amb. diċ sic. Beatꝰ marti-
nus ꝓphani erroris tēpla destruxit: vexilla
pietat̄ erexit: mortuos suscitauit: ab obsessis
corꝑibꝰ demonia seua exclusit: ac varijs labo
rantes lāguoribꝰ salut̄ remedio subleuauit.
qꝛ ita ꝑfectꝰ inuētꝰ est vt xp̄ꝫ texisset in pau
pere ꝛ veste quā egenꝰ acceꝑerat: mūdi dn̄ꝫ
īduisset. O felix largitas quā diuinitas oꝑe
raꝛ. O clamidis glīosa diuisio q̄ militē texit
ꝛ regē. O inestimabile donū qd̄ vestire me
ruit diuinitatē. Digne huic dn̄e ꝯfessiōis tue
p̄mia cōtulisti. Digne ei arrianoꝝ subiacuit
feritas. Digne amore martyrij ꝑsecutoris
tormēta nō timuit. Quid erit ꝑ oblatōe in-
tegri corꝑis recepturꝰ q̄ ꝑ q̄titate vestis ex
iguē vestire deū meruit ꝛ vidē? Sic sꝑātibꝰ
ꝯtulit medicinā: vt alios supplicatōibꝰ: alios
visu saluaret. h ille. Obtinuit autē a dn̄o vt
q̄cūqꝫ eiꝰ suffragia exposceret maxime mor
bo pestifero laborās si in eiꝰ vigilia in pane
ꝛ aq̄ ieiunaret: ꝑfectā sanitatē ꝑ illo āno im
petraret. Et ego mgr̄ Leonardꝰ de vtino or
dinis p̄dicatoꝝ in alemania experiētia h di

dici fore verū ⁊ in mulƚ ytalie ciuitatibꝰ idē pdicaui, vnde in dicto ieiunio in pane ⁊ aq̄ in vigilia sctī martini statī cessauit tēpestas illa grauissima pestilētie vñ bñdictionē oīm gentiū dedit illi dñs ⁊c̄.

In festo sancte Katherine virgi nis ⁊ martyris Sermo.lxiiij.

Virginē castā despō di exhibere xpo. ij. Cor.x.⁊ in eplā hodierna. Beatꝰ Amb.li. de ꝟginitate dic̄ sic. Pulchritudinē qs pōt maiorē extimare ꝟginis decore q̄ amaꝶ a rege: pbaꝶ a iudice: dedicaꝶ dño: cōsecraꝶ deo. hec ille. Sup q̊ moueo talē q̄stionē. Utrum btā Katherina sit ceteris ꝟginibꝰ glīo sior q̄ sola fuit xpi sponsa familiarior. Ad istā q̄stionē rñdent tres doctores veteris testamēti: q̊ in figura puidētes glīam btē Katherine magnis laudibꝰ eā extulerūt. Primꝰ ē Dauid in ps̄. dicēs sic. Adducenꝶ regi ꝟgines post eā: pxime eiꝰ afferenꝶ tibi. q̄si dicat Beata katherina inꝶ ꝟgines est pmiceria qꝛ in eiꝰ cōuersione apparuit xps visibiliter eā despōsans: qꝺ nulli alteri ꝯcessit. Secūdus est Salomon. Prouerb. vlꝶ. dicens sic. Multe filie ꝯgregauerūt diuitias: tu aūt supergressa es vniuersas. q̄si dicat. Inter ceteras filias dei q̄ spiritales diuitias ꝯgregauerunt. Beata katherina ceteras ꝟgines post ꝟginē glīosam supgressa fuit. Tertiꝰ ē septuagita interpꝛtes q̊ in li. Hester. ij. dicunt Adamauit eā rex plusq̄ oms mulieres, habuitq̄ grām ⁊ miām corā eo sup oēs mulieres: ⁊ posuit dyadema regni in capite eiꝰ: ⁊ iussit pparari cōuiuiū pmagnificū cunctꝗ pn cipibꝰ: p ꝯiunctōe ⁊ nuptijs eiꝰ. hec illi. Hester interpꝛtaꝶ eleuata. Sed inꝶ ꝟgines nulla fuit eleuatior btā katherina. Nā si filia nobilis nubat regi: assumiꝶ ad regiā maiestatē Exēplū pꝫ de Hester quā rex assuerꝰ voluit esse reginā: cū tñ eēt de hūili pgenie. Sꝫ btā katherina cuꝫ esset regina bm carnē: facta ē regina celi ppꝶ despōsationē eiꝰ cū filio dei. Intelligēdū q̄ despōsatio est q̄druplex. Prima carnalis. de q̊ Joh. ij. dꝶ. Vocat spōsum architriclinꝰ. Secunda sacramētalis p fidei signaculū: q̄ contrahiꝶ in baptismate. Osee ij. Spōsabo te mihi ī fide. Tertia spūalis q̄ fit p passionis sacm̄: ⁊ ista fuit cōtracta in xpi passione. Osee. ij. Spōsabo te mihi ī iusticia ⁊ iudicio. Quarta ꝟtualis q̄ fit p ꝟginitatis votū: ⁊ ista ꝯtrahiꝶ in thalamo conscientie. Osee. ij. Sponsabo te mihi in miā ⁊ miꝫationibꝰ. Uirginitatē em̄ seruare nō est ꝟtutꝭ hūane: ꝫ miꝫatōnis diuine btā katherina pmā despōsationē omīno renuit cū hoīe terreno: ꝫ illā habuit cū hoīe celesti. vt pꝫ Sap. iij. Felix sterilis ⁊ incoinq̄nata que nesciuit thorū in delicto. Secūdā despēsationē habuit p fidei signaculū: q̄ñ in ꝯuersione sua baptizata fuit. Tertiā habuit p passiōis sacm̄: qꝺ p noīe iesu sustinuit. Quartā habuit p ꝟginitatꝭ votū qꝺ sponte emisit. Uñ cū Maxentiꝰ impator ꝟgini loq̄reꝶ dicens O ꝟgo gn̄osa iuuētuti tue ꝯsule: ⁊ post reginā in palacio meo secūda vocaberis: ⁊ imagine tui in medio ciuitatꝭ fabricata: a cunctꝭ velut dea adoraberis. Rñdit ꝟgo. Desine talia dicere; q̄ scelus sit etiaꝫ cogitare. Ego me xpo spōsaꝫ tradidi. Ille glīa mea: ille amor meꝰ: ille dulcedo ⁊ dilectio mea ab eiꝰ amore: nec blādimēta: nec tormēta me poterūt reuocare: carnē ⁊ sanguinē meū xpo offerre desidero: sicut ipse p me seipm obtulit. Ipe em̄ deꝰ meꝰ: amor meꝰ: pastor ⁊ spōsus vnicꝰ meꝰ ⁊c̄. Jdō ipamet de se dic̄. Uirginē castā despondi exhibere scꝫ me xpo: vt dicūt verba pposita ⁊c̄.

Uirginē castā despōdi exhibere xpo.
- Per conformitatem.
- Per nobilitatem.
- Per docibilitatem.
- Per stabilitatem.
- Per fecunditatem.
- Per locupletabilitatē

Primo beata Katherina exhibuit se xpo tanq̄ ꝟginē castā spōsaꝫ eiꝰ p ꝯformitatē. Fuit em̄ deo similis bm naturam. Sicut em̄ nō pōt esse matrimoniū inꝶ species differētes: puta inꝶ angelū ⁊ hoīem nec inꝶ hoīem ⁊ pecudē: ꝫ tm̄ inꝶ virū ⁊ mulierē: rōne similitudinis speciei. Sic inꝶ deū ⁊ aīam nostrā debꝫ esse similitudo q̄ attenditur in q̄ncꝫ. scꝫ in simplicitate: pluralitate bonitate pn̄tialitate: incorruptibilitate. bm has ꝯditōes aīa est filis deo. Prīo em̄ deꝰ nō est corpꝰ ꝫ spūs. Joh. iiij. Sic aīa nō est corpꝰ sed spūs. Unꝺ Aug. li. vij. sup Geñ. ad litteraꝫ. ca. xxvij. dicit sic. De anima quā deus inspirauit homini in eius faciem insufflando: nihil confirmo: nisi quod ex deo sic est: vt non sit substantia dei et sit incorporea. i. q̄ non sit corpus sed spūs. Et li. de diffinitione aīe dicit sic. Anima est substantia

creata: inuisibilis: incorporea: immortalis: deo simillima: imaginē habēs creatoris sui Sic ergo ē similis deo in simplicitate. ¶ Secundo est similis deo in pluralitate. Nam sicut in deo est substantie vnitas ⁊ psonaruz pluralitas. Sic in aīa sunt potētie diuerse. s. memoria: intelligētia: ⁊ volūtas in vna substantia aīe. vt dicit magr̄ sentētiarū li. i. dist. iij. ¶ Tertio est similis deo in bonitate. Nam deus est ita bonꝰ ꝙ nihil est eo meliꝰ. sic in creaturis nihil est aīa meliꝰ. Vn̄ Aug. li. de quantitate aīe. ca. xxiiij. dicit sic. Anime aūt natura: nec terra: nec maria: nec sydera: nec luna nec sol: nec quicꝙ̄ om̄ino qd̄ tangi: aut his oculis videri pōt. nō deniqꝫ ipm qd̄ oculis videri nō pōt. s. celū meliꝰ esse credendū est: imo hec oīa longe deteriora esse ꝙ̄ est quelibet aīa creata: rō cōuincit. Deus ergo solꝰ colendꝰ est: qui solus auctor eiꝰ est. ¶ Quarto est similis deo in p̄sentialitate. Sicut em̄ deo nil secretiꝰ est ⁊ nil p̄sentiꝰ. sic aīa nil secretiꝰ ⁊ maxime in corpe nil p̄sentiꝰ: cū totū moueat corpꝰ qd̄ moriēdo nil tibi manifestius. Vn̄ Aug. vbi supra. Quis em̄ iuste stomachet̄ ꝙ agēdo atqꝫ ministrādo corpi aīa data sit? Vn̄ eiꝰ p̄sentia patet p oēs sensus sensificādo: corpꝰ viuificādo: vegetando ⁊c̄. ¶ Quinto est similis deo in incorruptibilitate. Sicut em̄ sine deo nihil eē pōt: sic sine aīa nō est hō. qr illa separata a corpe iam nō est hō: imo corrūpit̄ corpꝰ. Jdō Bern̄. in meditationibꝰ exclamat dicēs sic. O aīa insignita dei imagine: decorata similitudine: despōsata fide: dotata spū: redēpta sanguīe: deputata cuz angelis: capax beatitudinis: heres bonitatis: rōnis particeps. qd tibi cū carne nūꝙ̄ maiꝰ sterqliniū inuenisti. hec ille. Aīa ergo colēs deū sup oīa est filis deo. Sed aīa gentilis ⁊ pagani subijciēs se ydolis: nō est filis deo nec sponsa eiꝰ. Similit̄ aīa xp̄iani auaricie dedita: q̄ ē ydoloꝝ seruitꝰ: ⁊ aīa gulosi: cuiꝰ deꝰ vent̄ ē: ⁊ aīa cuiuscūqꝫ pctōris nō ē deo filis nec eiꝰ spōsa. lꝫ autē sic adulterauerit. iux̄ illō Jerem̄. iij. Tu aūt fornicata es post amatores tuos: tn̄ deꝰ vocat eā dicēs illō Can̄. vi. Reuertere reuertere sunamitꝭ: ⁊ ego suscipiā te. Et tūc similitudo dei deformata in aīa renouat̄. Vn̄ Bern̄. sup Can̄. dic̄ sic. Pauptate: mansuetudine: ⁊ fletu renouat̄ in aīa similitudo q̄dā trinitatꝭ: imago eternitatis oīa tēporalia cōplectēs: dū paupertate futura meret̄: māsuetudine p̄sentia sibi vendicat: luctū penitētie p̄terita recuperat. hec ille. Pro cuius intellectu sciendū ꝙ aduentꝰ diuine inspirationis in aīam p̄mo eā īmutat p dolorē ⁊ cōpūctionē dū ignis praui amoris ꝯfundit̄: ⁊ lux praui ītellectꝰ abscondit̄. Sicut adueniente luce solis lux lune ⁊ aliarū stellarū abscōdit̄. ps̄. Renuit ꝯsolari aīa mea: memor fui dei ⁊ delectatꝰ sum ⁊ exercitatꝰ sum: ⁊ deficit spūs meꝰ. vn̄ aīa peccatrix stat suspensa ⁊ desinit peccare O q̄lis mutatio. ps̄. Hec mutatio dextere excelsi. O factū mirabile. ps̄. A dn̄o factuz est istud: ⁊ est mirabile in oculis nr̄is. Secundo peccatricez aīam sic suspensam claudit infra se: ⁊ in sui cogitatione facit ipsam stare stupefactā. Exēpluz. priꝰ ip̄a currebat sicut flumē post mūdana tp̄alia peccando varijs cogitationibꝰ. Nūc aūt stat clausa in suis cogitationibꝰ. Sic̄ flumē iordanis stetit dū filij israel portarēt archā dn̄i. Tertio peccatricē aīam stupefactā vulnerat: ⁊ in desiderium amoris dei atqꝫ virtutis ip̄am inflammat: ita vt quasi appareat liquefieri. ps̄. Factum est cor meum tanqꝫ cera liquescens. Quarto peccatricem animam percutit ⁊ ad rugitū ⁊ gemitum prouocat cognoscens propriū peccatū quo creatorem suuz offendit. ps̄. Rugiebam a gemitu cordis mei. Sic vocauit balaam volentem ire ad maledicendum populo dei. Nume. xxij. Sic vocauit petrum quando ipsum respexit scꝫ illuminando intellectuz eius. Math. xxvi. Sic vocauit paulum quando subito circunfulsit eum lux de celo. Actuum. ix. Et petrū vinctum cathenis duabus. vnde angelus domini astitit ⁊ lumē refulsit in habitaculo carceris: percussoqꝫ latere petri excitauit eū dicens. Surge velociter ⁊c̄. Actuū. xij. Jō̄ Bernardus in sermone dedicationis ecclesie dicit sic. Aīe desiderāti dn̄s festinꝰ occurrit celesti rore circūfusus: vnguētꝭ optimis delibutꝰ aīam recreat fatigatā. esurientem reficit. aridā impugnat. faciēs terrenorum oblitā. etiā suij p̄ius īmemorē. hec ille. Sic vocauit sctām Katherinā q̄ ꝯsciam suam q̄druplici sentiebat cōpūctiōe morderi. scꝫ pudore gemino: ⁊ gemino metu. Deū cogitabat factorē suū: cogitabat ⁊ bn̄factorē. cogitabat p̄rem: cogitabat dn̄m. ad oīa reā se cognoscebat: plāgebat p singula. Ad p̄mū ⁊ vltimū rn̄debat timor eiꝰ: ad duo media pudor. ppterea ꝯscia eiꝰ semp ī pena erat ⁊ nūqꝫ secura donec spōsuz suū īuenit cui despōsata est p ꝯformitatē in sua ꝯūsiōe ⁊c̄.

¶ Secundo btā katherina exhibuit se xp̄o tanq̄ virginē castam sponsam eius p nobilitatē. Habet em̄ aīa humana hanc nobilitatē. qꝛ cū sit a deo creata: est a nobilissima ꝓgenie ꝓducta ⁊ sibi ꝓpinq̄ Vn̄ Augꝰ. li. de quātitate aīe. ca. xxiiij. dicit sic. Queadmodū fateoꝛ dicendū aīam humanam non esse qd̄ deus est. ita presumendū nil inter oīa q̄ creauit: deo eē ꝓpinquius Ab hac nobilitate nemo excludit̄: qꝛ oēs in diuina creatione includunt̄. iuxta illud Ezechi. xviij. Oēs aīe mee sunt. Sed ista nobilitas ꝑdit̄ per pctm̄. Sicut Augꝰ. sup Gen̄. ad litterā declarat sic. Sicut deꝰ oēm creaturam: sic aīa oēm creaturā corporalē dignitate nature precellit. Oīs aīa aut xp̄i sponsa: aut diaboli est adultera. hec ille. Et lib. iiij. de ciuita. dei dicit sic. Bonꝰ etiā si seruiat: liber est: malus aūt si regnat seruus est: nec vniꝰ dn̄i. sed qd̄ grauius est: tot dn̄oꝝ quot viciorū. Forte dicis. Ego sum de vili semine. aīa mea nō poterit xp̄o desponsari. Rn̄deo: q̄ nobilitas est duplex. s. materialis parentele diuitiaruz: ⁊ hec est corporis. de qua pħs. i. retho. dicit. Qd̄ quātūcūq̄ magna sit informis est. Ista nō est nobilitas: quā petit spōsus. s. xp̄s. Alia est nobilitas mentis p ꝩtutem: que ꝫm pħm. ij. rheto. dꝛ gn̄ositas. Vn̄ Hieron̄. in ep̄la ad cellantiā dicit sic. Sola apud deū libertas est: nō seruire pctīs. Nobilitas est summa apud deū: clarū esse virtutibus. Nam ille apud deū preest potioꝛ: non quē nobilitas generis: nec dignitas seculi. Sed quē deuotio fidei ⁊ vita sancta cōmendat. hec ille. Ideo pħus primo politicoꝝ dicit. Qd̄ nihil aliud q̄ virtus ⁊ malicia: determinant seruū ⁊ liberū. Cum autem tu possis adipisci virtutes potes esse nobilis. vn̄ Bern̄. ad eugeniuz dicit. Genus apl̄oꝝ nō aliunde nobile q̄ moꝝ ingenuitate ⁊ animi fortitudine. hec ille. Sed btā Katherina habuit vtrāq̄ nobilitatē. s. corporis. Vn̄ dixit Maxentio imparatori. Confiteoꝛ meam ꝓgeniem nō tumore iactantie. sed humilitatꝭ amore. Ego em̄ sum Katherina costi regis filia. Hanc aūt nobilitatē corporis deo dedicauit per virginitatem. vt clarioꝛ esset eiꝰ nobilitas. vn̄ Cryſ. sup illud Mat. iiij. Patrez habemus. Abrahā dicit sic. Quid ei ꝓdest ei quē sordāt mores: gn̄atio clara? aut quid nocet illi gn̄atio vilis: quē mores adornāt ⁊ nobilitāt. Ipsi em̄ se vacuū ab oībus bonis actibus on̄dit qui gloriat̄ in patribꝰ. Quid ꝓfuit cham q̄ fuit Noe filius: nōne separatus de medio filioꝝ: q̄ ꝫm carnē frater fuerat natus ꝫm animū factus est seruus. Nec familia eius scā: potuit defendere impios mores: aut q̄d nocuit abrahe q̄ patrem habuit tharā luteoꝝ deoꝝ cultorē. Nōne separatꝰ a genere suo positus est in caput fideliū: vt iam nō dꝛ filius pctōꝝ sed pater sctōꝝ. Nec potuerūt eiꝰ gloriā sordidare patrū errores hec ille. Sic btā Katherina ne gentilitas ⁊ ydolatria parentū sordidaret eius nobilitatē: cōsecrauit eā xp̄o. vn̄ post predicta verba dixit impatori. Quāuis in purpura sim nata: ⁊ liberalibus disciplinis nō mediocriter instructa: hec tn̄ oīa ꝯtēpsi ⁊ ad dn̄m iesum ꝯfugi. etiā habuit nobilitatē mentis p virtutum adeptionē. sicut Augꝰ. lib. de ꝩgini. dic̄ Dn̄ica virgo debet cognoscere q̄bus preceptis debeat insistere: vel a quātis vitijs debeat abstinere: si vult etiā in seculo posita cū deo manere. ⁊ cū eodē post vite huiꝰ resolutionē in claritate celesti regnare. hec ille. Sꝫ btā Katherina habuit multa retrahētia ipsam a ꝩginitate: que ꝩtute mētis supauit.

¶ Primo habuit iuuentutē. erat em̄ decem ⁊ octo ānoꝝ. iuuētꝰ aūt multis est cā lasciuie. Eccl̄. ix. Adolescētia ⁊ voluptas vana sunt. sed istud nō nocuit. qꝛ maturitatē cordis seruauit. Sap̄. iiij. Cani sunt sensus homīs: ⁊ etas senectutis vita īmaculata. ¶ Secundo hūit pulcritudinē. Vn̄ de ea dꝛ. Qd̄ erat incredibilis pulcritudinis ⁊ oīm oculis admirabilis videbat̄. pulcritudo autē in iuuēcula est cā ruine. Eze. xvi. Hn̄s fiduciā in pulcritudine eiꝰ fornicata est: ſꝫ istud nō nocuit qꝛ innocētiā ꝫuauit q̄ ē pulcritudo interioꝛ. ps̄ Oīs gl̄ia eiꝰ filie eiꝰ ab intus in fimbrijs aureis. i. lucidis. ¶ Tertio habuit rerū abūdantiā: qꝛ pr̄i suo q̄ rex erat: in diuitijs magnis successit. Talis autē abūdātia est multis cā ruine. psal̄. Prodijt quasi ex adipe iniq̄tas eoꝝ ⁊c̄. Sꝫ istud nō nocuit: qꝛ tēperātiā seruauit. Prouerb. xiij. Est diues cū nihil hēat ⁊ est paup cū in multis diuitijs sit. ¶ Quarto habuit libertatē: qꝛ sui ⁊ suoꝝ dn̄a remāserat. Talis aūt libertas est cā ruine in iuuēcula. Eccl̄. vij. Filie tibi sunt: serua corpus illarum ⁊ nō ostendas faciem tuā hylarē ad illas. Sed istud nō nocuit: qꝛ timorem dn̄i custodiuit. Prouerb. xxxi. Mulier timēs deum ipsa laudabitur. ¶ Quinto habuit oblationē muneris: qꝛ tyrānus dixit ei. Recōde

oro in corde tuo qđ moneo:⁊ noli dubijs res
pondere sermonibꝰ. Nō te quasi famulā pos
sidere cupimꝰ.sed regina potens ⁊ electa de-
core ĩ regno meo triũphabis. Multe aũt sũt
quas nō decipit iuuentꝰ:nec pulcritudo:ſꝫ mu
nerũ oblatio. Osee.viij. Munera dederunt
amatoribꝰ suis. Sed istud nō nocuit.qꝛ con
stātiā mētis obseruauit. Vñ ipa rñdit impa
tori. Attende ⁊ tu obsecro:⁊ iudicij examine
veridica sanctione decerne:quē magis elige
re debeo. Aut potentē.eternũ.gloriosum.⁊ de
corũ aut infirmũ.mortalē.ignobilē:⁊ diffor-
mem. Sciebat enī ꝙ hmōi munera dabant
cōcubinis.⁊ nō spōsis. Gen̄.xxv. Filijs autē
cōcubinarũ largitꝰ est munera. Sexto habu
it nobilitatē inuitātis. Nobilitas enī amato-
rũ facilꝰ inclinat aīos puellarũ.vt pꝫ de da-
uid ⁊ Bersabee.ij.Reg.xi. Iste aũt erat im-
perator:iō nobilis ⁊ sublimis.sed istud nō no
cuit.qꝛ cōtinentiā custodiuit. Eius enī nobili
tatem cōparatione sponsi celestis vilipēdit.
Eccl'.xlviij. In diebꝰ suis nō ptimuit pncipē.
⁊ potentia nemo vicit illā.nec supauit illā vb
buz aliqđ:qꝛ cōtinentiā dilexit. Septio hũit
cōminationē supplicij. Imperator.n.dixit ei.
Quāuis arte magica reginaꝫ mori feceris si
tñ resipueris:pma in palatio meo eris. Ho-
die igit aut dijs sacrificia offeres:aut caput
amittes. Multe aũt iuuēcule sunt q̄ respuũt
munera ⁊ nobilitatē inuitātis ⁊ cōsentiũt p-
pter supplicia. Dan̄.xiij. Sic faciebatis filia-
bus israel. Et ille timentes loq̄bantur vobis
Sed istud nō nocuit qꝛ magnanimitatē ser-
uauit. Vñ impator rñdit. Fac q̄ aīo ꝯcepisti
paratā enī me videbis ad oīa sustinēda.vnđ
minas eiꝰ cōtēpsit.i.Iob.ij. Adolescētes vici
stis malignũ. Octauo habuit corporis nu-
ditatē qꝛ tyrānus furore repletꝰ:iussit eā spo-
liatā scorpionibꝰ cedi:vt sic nuditas verecun
diaꝫ ei adduceret. Solēt enī virgines magis
nuditatꝫ verecũdiā timere:ꝙ penā. Ezech.xvi
Eras nuda ⁊ cōfusione plena. Sꝫ istud non
nocuit:qꝛ patiētiā cōseruauit.potiꝰ sustinens
ꝯfusionē corpis ꝙ mētis.pūer.xvi. Melior
ē patiens viro forti.⁊ q̄ dn̄atur aīo suo expu
gnatore vrbiũ. Nono hũit loci obscurissimi ĩ
clusionē:qꝛ tyrānus sic celaꝫ in obscurissimo
carcere iussit tradi vt loci obscuritas virgīeꝫ
deterreret. Iob.vij. Nũq̄d mare sum ego aut
cethe.qꝛ circũdedisti me carcere? Sed istud
nō nocuit qꝛ regina ingrediēs carcerē:vidit
eũ inextimabili claritate fulgenteꝫ. Sapien̄.
xviij. Sanctis autem tuis maxima erit lux.

Decimo habuit famis longeue afflictionē.
Nam imperator iussit vt in carcere diebꝰ.xij.
continuata fame cruciaret.vt sic eā ad se in-
clinaret quēadmodũ Ruth:obstinato aīo
decernit pgere cum Noemi.qꝛ facta erat fa-
mes in terra.vt habet Ruth.i. Et sicut pdi-
gus pre fame adhesit vni ciuiũ regionis illiꝰ
⁊c. Luce.xv. Sed istud nō nocuit.qꝛ xp̄us p
hos dies missa de celo candida columba:ce-
lesti eā cibo refouebat.vñ ipsa ad orōnis suf
fragiũ cōfugit. Iob.v. In vastitate ⁊ fame ri
debis.⁊ bestiā terre nō formidabis. Ecce q̄t
modis impugnabatur eiꝰ virginitas. Iō am
brosiꝰ de viduitate dicit sic. Supgradit virgi-
nitas conditio humane nature:p quā hoīes
assimilant angelis in puritate. Maior est ta
men victoria virginũ ꝙ angeloꝝ. Angeli enī
sine carne viuēdo militant.virgines vero in
carne triũphant.hec ille. Magna itaqꝫ solli-
citudīe ⁊ virtute ꝯseruauit nobilitatē suā ⁊c.

Tertio beata katherina
exhibuit se xp̄o tanꝙ virginē castā sponsam
eiꝰ per docibilitatē. Nō enī fuit sui cōsilij:sed
alieni.sapiēs ⁊ discreta. Sapiens in moribꝰ
⁊ discreta.sciens discernere inter virtutes:et
vitia:inter maiꝰ et minus. Hoc enī est saluta
re studium. Vñ Criso.li.i.de nugis curialiuꝫ
⁊ vestigijs phoꝝ dicit sic. Omnino iniquũ est
nobiliora ingenia studijs dehonestari mino
ribꝰ.⁊ eos quos grauiora et ardua expectāt
officia:voluptatis ⁊ vanitatis occupatiōibꝰ
agitari.hec ille. Ideo Isido.lib.pmo de sum
mo bono dicit sic. Quid pdest in humanis
pficere doctrinis:⁊ inanescere in diuinis:ca
duca sequi figmēta:⁊ diuina fastidire myste
ria? Cauendi sunt ergo tales libri:⁊ ppter a-
morem scripturarũ sanctarũ vitandi.hec ille
Cuius rationē assignat Cyprianus ep'la se-
cũda de disciplina ⁊ habitu virginuꝫ:dicens
sic. Disciplina i.scriptura sacra.custos spei.
retinaculum fidei.dux itineris.fomes ac nu-
trimentũ bone indolis.magistra virtutis:fa
cit semper in xp̄o manere.iugiter bene viue-
re:ad pmissa celestia:⁊ eterna diuinaqꝫ pre-
mia puenire.hec ille. Sed btā Katherina in
studijs humanarũ litterarum erudita nō cō-
tentabatur:donec.xiiij.etatis sue āno sancta
rum scripturarũ pfunda mysteria cognosce-
ret.vñ nullo docente sed spōsero suggerente.
multa de creatione ⁊ dn̄o oīm intellexit. De-
siderabat enī sctāruꝫ scripturarũ eruditionē:
q̄ naturā laudabileꝫ eximie reddit:cũ sapien

tior fieret atq3 ornatior. Aduertit sctĩssima
virgo ꝙ ibi prudens inuenit. vñ sapiẽtior fi
at: ibi bellator reperit vñ animi virtute robo
ret: ibi pnceps accipit quõ pp̃los sub equa
litate cõponat: nec aliqua in mũdo põt esse
fortuna quã litterarũ sctãrũ nõ augeat glĩo
sa noticia. Tantã em̃ sapiam spũssanct⁹ mẽ
ti ei⁹ infudit: vt oẽs alias ꝟgines excesserit
Hoc em̃ põt patere ꝑ multa. ❡ Primo qꝛ a
lie virgines habuerũt aliquã sapiam a deo
infusam. hec aũt etiã fuit studijs oĩm libera
liũ3 artiũ erudita. que maiorẽ ei⁹ sapiam in
cõuincendis erroribus indicebãt. ❡ Secun
do qꝛ alie ꝟgines habuerũt sapiam regẽdi
seipsas. Hec aũt hũit sapia3 qua se oĩ mor
honestate cõposuit. q̃ dꝛ ethica seu moralis
Qua familiã sua3 q̃ sibi magna relicta fuit:
laudabi'iter rexit. ⁊ hec dꝛ yconomica. qua
vrbes regni sui sapienter disposuit. ⁊ hec dꝛ
politica siue ciuilis aut etiã regnatiua. ❡ Ter
tio: qꝛ alie virgines habuerũt sapiam q̊ ad
simplicẽ eruditionẽ. hec aũt ꝑ varias ↄclusio
nes sillogisimoꝝ allegorice: methanoice dis
te. ⁊ mistice cu3 cesare disputauit. ❡ Quarto
qꝛ alie ꝟgines habuerũt sapiam in p̃dican
do. Hec aũt habuit sapiam ⁊ prudentiã. vñ
dixit imperator. Est apud nos puella sensu
⁊ prudentia incõparabilis ⁊c. ❡ Quinto qꝛ
alie virgines habuerũt sapientiã in conuin
cẽdis erroribus Hec aũt habuit sapientia3
⁊ eloquentiã. vñ dixit Cesar. Audiuim⁹ tuã
eloquẽtiã: ⁊ mirati sumus tuã prudentiam.
❡ Sexto qꝛ alie ꝟgines habuerũt sapia3 in
demonstrãdo veritatẽ fidei. Hec aũt habuit
sapiam ⁊ cõuincendi efficaciam. vnde dixe
runt Rethores cũ q̃bus disputabat. Null⁹
vnq̃ ante nos stare potuit: q̃n cõtinuo vin
ceret. hec aũt puella sic nos in admirationẽ
cõuertit: vt contra ipsam dicere aut oĩno ne
sciamus aut penitus formidemus. ❡ Septi
mo qꝛ alie virgines habuerũt sapiam in cõ
uertendo hoĩes simplices ⁊ illiteratos. Hec
aũt habuit sapientiã cõuertendi q̃nquagin
ta rethores ⁊ ph̃os electos ex toto orbe.
❡ Octauo qꝛ alie virgines habuerũt sapiam
in ↄuertẽdo hoĩes pp̃lares. h̃ aũt habuit sa
piẽtiã in ↄuertẽdo reginas ⁊ pncipes. sicut
vxorẽ Maxẽtij: ⁊ Porphiriũ pncipẽ militũ
❡ Nono qꝛ alie ꝟgines hũerũt sapiam in rñ
dendo sibi obiect. h̃ autẽ hũit sapiam in ar
guẽdo. nã cũ oratores dicerẽt: deũ fieri hoĩe3
aut pati fore ĩpossibile ꝟgo ẽt h̃ a gẽtilib⁹ p̃
dictũ eẽ oñdit. nã plato astruit deũ circũro
tũdũ: ⁊ decurtatũ. Sibilla q̊3 sic ait. Felix ille
de⁹ ligno q̊ pẽdet ab alto. ❡ Decio qꝛ alie ꝟgi
nes habuerunt sapiam in exẽplis sctĩtatis.
hec aũt habuit sapiam mirifice ptãtis. vnd
Cesar dixit. Hec oẽs sapiẽtes ↄfutat: ⁊ deos
nr̃os demões eẽ affirmat. Itaq3 ꝟgo cũ ora
torib⁹ disputaret sapiẽtissime ⁊ deos rõnib⁹ a
ptis ↄfutaret potẽtissime obstupefacti illi ⁊ q̊d
dicerẽt nõ iueniẽtes muti penit⁹ sunt effecti.
Iõ Lu. xxi. dic̃ xp̃us sic. Ego dabo vob os ⁊
sapiam. cui nõ poterũt resistere oẽs aduersa
rij vr̃i. l3 aũt. b. K. esset adolescẽtula: nõ tñ e
rat ei⁹ doctrina despicienda. vñ glo. sup illõ.
Eccle. xliiij. Sis de seniorib⁹ qui iudicant ab
adolescentib⁹ ⁊ eris erudit⁹ in oĩbus ⁊c. dicit
sic. Qui cõgrua disciplina vnũquẽq3 arguit:
eruditũ se ⁊ ꝓbabilẽ doctorẽ in cõspectu oĩm
oñdit. Nec est etas iuuenilis in doctore desp
cienda: quã vita ⁊ discretio cõmẽdat venerã
da. hec ibi. apparet itaq3 ex his oĩb⁹ q̊mõ. b.
Kathe. exhibuit se spõsã xp̃i: ꝑ docibilitatẽ.

❡ Quarto btã katherina ex
hibuit se xp̃o tanq̃ virginẽ castã spõsam ei⁹
ꝑ stabilitatẽ. Sunt. n. quedam aĩe deo infir
me: ꝙ mĩma tẽtatione a deo recedunt ipsius
legẽ negligentes. Nõ sic faciebat susanna di
cens. Melius est mihi incidere in man⁹ ho
minum: q̃ derelinquere legẽ dei mei Danie.
xiij. Quedam ꝑ modico fumo vane glorie.
Quedam ꝑ cupiditate pecunie. quedam ꝑ
minimo verbo a deo recedunt. Queda3 sunt
ĩstabiles: modo hinc modo illinc se diuerten
tes. Hodie eligũt vnũ statũ: cras aliũ: totus
mũdus nõ sufficit eis. vna die petũt vt obti
neant lachrymas cũ magdalena. alia die sũt
in cõuiuio cũ herodiana. vna hora leuãt ocu
los ad xp̃i vulnera cũ maria ⁊ Iohe. alia ho
ra cũ hebreis in deserto ad idola vanitatib⁹ ple
na. Vno tp̃e delectãt videre xp̃m̃. alio q̊q3
tp̃e vidẽdo affligunt. Nõ volũt actiuã: nõ
ↄtẽplatiuã. In die p̃bẽt aures in ecclĩa diuino
ꝟbo: ꝙcito exeũt: ocioso ĩmo detractorio. Ec
ce q̃nta instabilitas. In se sunt pctõres: ⁊ vo
lũt reputari oratores. Sũt velut arena in lit
tore maris: vt puluis añ faciẽ vẽti. s. b. K. co
gitabat g̃uiorẽ eẽ culpã post veniã renouatũ
vuln⁹ pei⁹ dolere p⁹ curã. hoĩe3 pei⁹ sordidari
p⁹ gr̃am. Cogitabat ingratũ eẽ q̊ p⁹ veniã pec
cat. sanitat indignũ: q̊ semetipm̃ postq̃ sana
tus est vulnerat. nec mũdari debere: q̊ semet
ipsum post gratiã sordidat. Cogitabat enim
qualis debebat esse sponsa xp̃i ꝑ stabilitate3:

Considerando q̇d dn̄s requirat ab ea: ⁊ tūc
attendit ad illud ps̄. Ego autem in iusticia
apparebo conspectui tuo. Nam volens ac-
cedere xp̄m sponsum suū cum iusticia perfe
ctiua: ostendit se preeligendam ab eo: quaz
xp̄s ipse suis manibus fabricauit ⁊ firmam
eam fecit ſm dispositionem corporis sui.

¶ Primo fuit alta per donum sapientie con
templando diuinitatē xp̄i. ps̄. Satiabor cū
apparuerit gloria tua. ¶ Secundo fuit ꝓfun
da per donū scientie contēplando humilita
tem eius per incarnationem in virgine.

¶ Tertio fuit lata per caritatem ad dexteraz
ꝓsperitatis eū diligendo ad sinistram ad-
uersitatis euz amando. ¶ Quarto fuit inte-
gra in om̄ibus membris per obedientiam:
obseruando singula eius precepta ⁊ cōsilia

¶ Quinto habuit caput per prudētiā pulcre
capillatū mundis ⁊ sanctis cogitationibus

¶ Sexto fuit tota pulcra nō habēs in se ma-
culam per innocentia baptismalē ⁊c̄. ¶ Se-
ptimo fuit recta per veritatē vite: non decli-
nans ad obliquitatē alicuiꝰ malicie. ¶ Octa
uo fuit proportionata: in intellectu per vir-
tutes intellectus: ⁊ in affectu per virtutes
morales. ¶ Nono fuit robusta per fortitu-
dinem in aggrediendis arduis. s. qn̄ fuit po
sita super rotas. ¶ Decimo fuit cōplexiona-
ta optime per iusticiā fidei quā vsq3 ad mor
tem defendit. ¶ Undecimo fuit colorata co
lore roseo ꝑ tēperantiā quā impator vidit
splēdidiorē cū educeret e carcere. ¶ Duode-
cimo fuit amicabilis ꝑ benignitatē in appe
titu subueniens indigētibꝰ ⁊ miseris. ¶ De-
cimotertio fuit venerabilis ꝑ modestiaz in
ingressu. vitās lasciuiā discursus. ¶ Decimo
quarto fuit honestate admirabilis ī ꝓspectu
declinās oculoꝝ petulantiā. ¶ Decimoq̄nto
ꝑgit ad tēplū cū spōso vt deū exoret ꝑ latriā
abijciens ydolatriā. ¶ Decimosexto ꝑgit ad
desertū. i. ad carcerē ꝑ abstinentiā. vt cū xp̄o
vīcat tēptatiōes diaboli. ¶ Decimoseptimo
ascēdit in mōtē cū xp̄o sponso suo ꝑ viā cō
tēplatiuā meditādo. ¶ Decimooctauo descē
dit de mōte ꝑ vitā actiuā: opibꝰ mīe insisten
do. vt pz. Decimonono. ambulauit sup̄ ma-
re cū xp̄o: carnales sensus superādo ⁊ calcā
do. Uigesimo. iuit cū xp̄o ꝑ mūdū ꝑsecutio
nes ⁊ labores ꝑ patientiā tolerādo ⁊ susti-
nendo. Uigesimop̄mo ꝑrexit in hierl̄m cuz
xp̄o ꝑ magnanimitatē digna magno hono
re faciēdo. ¶ Uigesimoscd̄o egressa fuit ad
ortū cū xp̄o in orōne feruēti ꝑsistendo ⁊ cū
magna deuotiōe. ¶ Uigesimotertio ducta est
ad anā cū xp̄o. i. ad imperatorē: dulciter se ex
cusando de magicis artibꝰ. ¶ Uicesimoq̄rto
p̄ūtata est caiphe cū xp̄o. i. imperatori. verita
tem fidei sine iactantia ꝯfitendo. ¶ Uicesimo
q̄nto ligata fuit ad colūnam cū xp̄o: frequen
tes disciplinas suscipiēdo qn̄ scorpionibꝰ fla
gellabatur. ¶ Uicesimosexto adducta fuit ad
herodē cū xp̄o. i. ad. l. oratores: derisiones ab
eis sustinēdo. ¶ Uicesimoseptīo deducta fuit
ad Pilatū cū xp̄o. i. ad cesarē: capitalē snīam
audiēdo. ¶ Uicesimooctauo exiuit extra por-
tam cū xp̄o. boni publici priuationē letanter
admittēdo. vt pz. ¶ Uicesimonono ascendit
crucē cū xp̄o. iniurias ⁊ carceres ꝓ defensiōe
fidei patiēdo ⁊c̄. ¶ Tricesimo. vestibꝰ spoliata
fuit cū xp̄o. qn̄ impator iussit eā spoliari pro
prijs vestibꝰ ad confusionē. ¶ Tricesimop̄mo
Blasphemias oīm sustinuit cū xp̄o: patiens
linguis gentiliū vituꝑari. ¶ Tricesimoscd̄o.
Felle potata est cū xp̄o. patiēs dolorē dolore
acerrime grauari ⁊c̄. Tricesimotertio. Cupi
ebat ad xp̄i expirationē: a corꝑe seꝑari dices
q̄cūq3 tormēta potes cogitare ne differas. q2
carnē ⁊ sanguinē meū xp̄o offerre desidero. si
cut ip̄e ⁊c̄. ¶ Tricesimoq̄rto. optabat ire ad lī
bum cū xp̄o: cupiēs iustis ⁊ iniustis exēplis
⁊ meritis cōicari. ¶ Tricesimoq̄nto. resurrexit
cū xp̄o: qn̄ ī vita fuit trāsformata. ps̄. Reflo
ruit caro mea. ¶ Tricesimosexto. ascendit ī ce
lum cū xp̄o: qn̄ post eiꝰ passionē ⁊ martyriuz
ī gloria fuit collocata. ¶ Tricesimoseptīo spm̄
sctm̄ cū xp̄o. qn̄ ꝑ ip̄az nob̄ fuit gr̄a impetra
ta: dicēs. Jesu rex bone obsecro te vt q̇cunq3
passiōis mee memoriā egerit: seu in exitu aīe
vel in quacūq3 necessitate me inuocauerit tue
ꝓpitiatōis ꝯsequat̄ effcm̄. Factaq3 ē vox de
cel̄ dicēs. his q̇ passionē tuā celebrauerit op
tata p̄sidia ꝓmitto de cel̄. ¶ Tricesimooctauo
Mundū acq̄siuit cū xp̄o dū sua scitas mira-
culoꝝ celebratōe manifestat̄. ¶ Tricesimono
no. veniet ad resurrectionē quā expectās xp̄i
vocē audire: magna fiducia p̄stolat̄. ¶ Qua-
dragesimo. apparebit gloriosa in iudicio vni
uersali: dum ei sedes ad iudicandū cū xp̄o p̄-
paratur. Ecce q̄liter btā katherina fuit firma
⁊ stabil̄ seq̄ns vestigia xp̄i: tāq3 spōsa spōsuz

¶ Quito btā katherina exhi

buit se xp̄o tāq3 uirginē castā sponsā eiꝰ: ꝑ fe-
cunditatē. Mulier em̄ pōt dici fecūda: eo q2
habet mentis cōsensum versus virū suū p̄pa
ratum: habetq3 cōplexionē humilē ⁊ idoneā.

exēplū btā ꝟgo ꝑbuit deo ꝯsensum ⁊ spū-
sctō ꝑpata sic fuit fecundata. eodē mō aīa
ꝑ ꝯsensum sursuz dꝫ tēdere in deū ⁊ ab ipo
suscipe ꝑclarū semē grē q̊ fecundet. vtrūqꝫ
aūt est necessariū.s. vt ꝑpem⁹ mentes nr̄as
ad ꝟtutes ꝑ bonū ꝓpositū sursum leuādo
⁊ dn̄s dabit semen grē quo fecundat. Sic
fecit btā Katherina cui⁹ fecūditas spūalis
appuit qn̄ filios sapientes xp̄o sponso suo
gn̄auit. Cōuertit em̄ qnq̄ginta oratores, re
ginā. Porphiriū ⁊ ducentos milites ad fi
dem xp̄i. Cū aūt doleret ꝙ sine baptismo
decederēt: ⁊ ne ꝟgo eos mortuos spūaliter
gn̄aret: ait illis. Ne timeatis: qꝛ effusio vr̄i
sanguīs vob̄ baptism⁹ reputabit ⁊ corona.
⁊ sic gn̄auit eos spūalr̄ ipos ꝯfortās ⁊ ad
martyriū ꝯstātes efficiēs: ⁊ de fide xp̄i dili
gent instruēs. Similr̄ gn̄auit spūalr̄ regi-
nā q̄ nimio ei⁹ amore succēsa cū ꝑncipe mi
litū noīe Porphirio ad carcerē ꝟgis ꝑpa-
uit. Incipiensqꝫ ꝟgo eterna ei gaudia ꝑdi
cauit: ⁊ ad fidē ꝯuertēs martyrij coronā ei
ꝑdixit. Que cū omīa Porphiri⁹ audiuisset
ad pedes ꝟgīs ꝓcidit: ⁊ cū ducētis militi-
bus fidē recepit. Sꝫ hi oēs decollari iuben
tur: ⁊ ꝑ martyriū xp̄i regnāt. Multos ali-
os gn̄auit xp̄o spūalr̄: doctrinis miraculis
⁊ exēplis. iuxta illud Apoc. iiij. De throno
ꝓcedebāt fulgura coruscatōes ⁊ tonitrua
Thron⁹ em̄ est btā Katherina in cui⁹ aīa
de⁹ req̄euit a q̄ ꝓcedebāt voces ⁊ tonitrua
ꝑdicationū. fulgura miraculoꝝ. ⁊ corrusca
tiōes exēploꝝ. pꝫ ī orōe ꝑ ꝯfractōe rotarū.

Sexto btā katherina ex
hibuit se xp̄o tanq̄ ꝟginē castā sponsaz ei⁹
ꝑ locupletabilitatē. Nā iste sponsus ē valde
diues, qꝛ in ipo sunt omēs thezauri sapiē ⁊
scīe dei absconditi. imo ē summ⁹ thezaurus
quo gen⁹ hūanū est redēptū. Quid g̊ habe
mus diuitiarū quo merito acceptari valea
mus: Intra nos inq̄ram⁹. Dicat vnaqueqꝫ
aīa. Quid retribuaꝫ dn̄o ꝓ oīb⁹ q̄ retribuit
mihi: Interrogem⁹ alios si in nob̄ nihil in-
uenim⁹. Sicut sunt apl̄i quoꝝ vn⁹ portauit
yndiā: ali⁹ ethyopiā. Martyres ꝓpriū san
guinē. Cōfessores ꝓpriā linguā. Uirgines
sctīmoniā. Magdalena vnguētū. vel saltē
portem⁹ cū latrone miām postulādo. vel cū
Petro lachrymas fundēdo. vel cū Maria
Iohē Magdalena dolorē mētis ad pedes
cruc̄. vel cū Dauid ꝟbū triū syllabarū. scꝫ
peccaui. Qđ si lingua cares cōteras in cor
de ⁊ sufficit. ps̄. Cor cōtritū ⁊ hūiliatū de⁹
nō despicies. Sic g̊ aīa ꝑmunita ꝑmiabit
a xp̄o. Sꝫ btā Katherina in despōsatōe sui
cū xp̄o portauit magnā dotē vt pꝫ. Primo
portauit dotē charitat. qm̄ xp̄m sup oīa di-
lexit. Xp̄s aūt acceptauit hāc dotē augen-
do ei⁹ dotez ꝑ sui visitationē. Sicut em̄ ad
trāsitū iohis euāgeliste xp̄s venit cū disci-
pulis suis: sic dū btā Katherina eēt in car-
cere xp̄s cū multitudīe angeloꝝ ⁊ sctōꝝ ad
eā descendit. Ioh. xiiij. Si q̄s diligit me ser.
me. ser. ⁊ pr̄ me. ⁊c̄. Scđo portauit dotē cō-
tempt⁹ mūdane delectatiōis. qm̄ mūdi oble
ctamenta ꝯtēpsit. xp̄s aūt acceptauit hanc
dotē augēdo ei⁹ dotez ꝑ spūalē refectionē.
Sicut em̄ Magdalenā pauit spūalib⁹ refe
ctionib⁹: sic btē Katherine in carcere existē
ti ꝑ colūbā cōtinue mīstrauit. ps̄. Panē de
celo ꝑstitisti ei. oē. d. s. in se hn̄tē. Tertio por
tauit dotē magne sctītat. qm̄ se totā dedica
uit deo. Xp̄s aūt acceptauit hāc dotē augē
do ei⁹ dotē ꝑ petitionū exauditionē. Sicut
em̄ exaudiuit Blasiū ⁊ Margarethā vt q̄-
cunqꝫ in noīe ipoꝝ aliq̄d a deo peteret: ob-
tineret. Sic btā Katherina idē petijt ⁊ ipe
trauit. ps̄. Clamauit ad me ⁊ ego exaudiā.
Quarto portauit dotē magne perfectiōis,
qm̄ fuit valde ꝑfecta in suo sanguīe volēs
baptizari. Xp̄s acceptauit hāc dotē augen
do ei⁹ dotē ꝑ celi reserationē. Sic em̄ Ste-
phan⁹ vidit celos aptos: sic btā Katherina
cui vox de cel̄ dixit. veni dilecta mea spōsa
mea. Ecce tibi celi ianua apta. Luc. ij. Celi
apti sunt sup eā. Quinto portauit dotē vir-
ginitatis. qm̄ ipa fuit ꝟgo deo consecrata.
Xp̄s aūt acceptauit hāc dotē augēdo eius
dotē ꝑ angeloꝝ ꝯsolationē. Sic em̄ angeli
ꝯsolabant scm̄ Martinū ī ei⁹ obitu: sic āge
li btē Katherine ī sui obitu obseq̄a ꝑstiterūt
Eccl̄i. xxvij. Uolatilia. i. angeli ad sibi silīa
. i. ad ꝟgīes ꝯueniūt. Sexto portauit dotez
excellētis ꝑdicatiōis. qm̄ fuit de nūero sctō
rū ꝑdicatoꝝ. Xp̄s aūt acceptauit hāc dotē
augēdo ei⁹ dotē ꝑ lact emanationē. Sicut
em̄ Paul⁹ ꝓpt sui feruentē ⁊ purā ꝑdicati
onem dedit lac ꝑ sanguine cū decollaret: sic
btā Katherina cū decollata fuisset de ei⁹ cor
pore lac ꝑ sanguīe emanauit. Thren. iiij. Ni
tidiores lacte. Septimo portauit dotē luci-
de fame ⁊ ꝯuersationis. qm̄ famosa erat ⁊
magne reputatiōis, Xp̄us aūt acceptauit
hāc dotē augēdo ei⁹ dotē ꝑ diuine lucis cor
ruscationē. Sicut em̄ petr⁹ in sui martyrio

magna luce emicuit: sic btã Katherina in carcere tenebroso exñti magna claritas resplẽduit. Act. xij. Lumẽ refulsit in hitaclo carceris. Octauo portauit dotẽ magne sapiẽtie. qm̃ hũit sapiam hũanã τ diuinã. Xp̃s aũt acceptauit hãc dotẽ augẽdo ei⁹ dotẽ ꝑ sepulchri venerationẽ. Sic em̃ angeli ꝑpa rũt monumẽtũ marmoreũ btõ Clemẽti in mari: sic angeli corp⁹ btẽ Katherine ad montẽ synai itinere plusq̃. xx. dierũ deduxerũt: τ ibi honorifice sepelierũt. quia in eo monte in q̃ de⁹ moysi sapiaz suã dedit. Esa. xi. Erit sepulchrũ ei⁹ gl'iosum. Nono portauit dotẽ magne mĩe τ pietatꝭ. qm̃ extitit valde pia τ misericors. Xp̃us aũt acceptauit hãc dotẽ augẽdo eius dotẽ ꝑ miraculi illustrationẽ. Sic em̃ de corpe bti Nicolai oleũ emanat: sic de mẽbris ṽgineis btẽ Katherine oleũ emanat. ps. Sic oleũ in ossib⁹ ei⁹ ad signãdã miam ei⁹. Decimo portauit dotem magne fructuositatꝭ. qm̃ hũit fructũ virginũ: martyꝝ: τ p̄dicatoꝝ. Xp̃us aũt acceptauit hãc dotẽ augẽdo ei⁹ dotẽ ꝑ p̄miorũ gl'ificationẽ. Sic em̃ iohes baptista trecentena p̄mia hũit. Juxta illõ. Serta terdenis alios coronant: aucta crementis duplicata quosdã terna cẽteno cumulata fructu te sacer ornãt. Sic btã Katherina trecẽtena p̄mia a deo recepit. s. ṽginũ: martyꝝ: τ p̄dicatoꝝ. Ex his oib⁹ pz rñsio ad dubiũ. s. ꝙ btã Katherina est ceteris ṽgib⁹ gl'iosior: cũ sit sponsa dei familiarior in gloria eterna. Ad quam nos perducat τc. Amen.

¶ In dedicatione ecclesie scti Petri martyris de Utino. Sermo. lxv.

Hodie salus huic domui a deo facta est. Luc. xix. τ in euãgelio τc. Btũs Aug. x. de ciui. dei dic̃ sic. Uerũ sacrificiũ est oẽ op⁹ qd̃ agit̃ vt sctã societate inhereamr⁹ deo. Sup q̃ talẽ moueo q̃õnẽ. Utrũ sctitas xp̄iane religionis sit in cerimonijs dedicationis. Ad istã q̃õnem r̃ndẽt duo doctores noui testi. Prim⁹ est Richard⁹ de sctõ victore in excep̄tionib⁹. p̄te scd̃a dicẽs sic. Multi aũt estimant̃ in hoc edificio spũali ꝑ sctitatẽ contineri: q̃ tñ ab ip̃o lõge ꝑ p̄uitatẽ sunt remoti. Extra ip̃m q̃ppe sunt imundi. fornicarij: ebriosi: feneratores: auari: rapaces: odiosi: mẽdaces: τ q̃ fratri suo fatue dicũt: τ q̃ mulierẽ ad ↄcupiscẽdũ accipiũt. Nõ em̃ sunt illius edificij lapides q̃ charitatꝭ nõ sunt ꝑticipes. Talẽ ꝙ vitã frẽs agam⁹ vt dom⁹ dei lapides eẽ possim⁹. hec ille. Scd̃s est sanct⁹ Thomas. ij. ij. q. lxxxi. arti. viij. dicẽs sic. Nomen sctitatis duo videt̃ ip̄ortare. s. mũditiã τ huic significatiõi cõpetit nomẽ grecũ. Dicitur eniz agios q̃si sine terra. Alio mõ videtur ip̄ortare firmitatẽ. vñ apd̃ antiquos sctã dicebant̃ q̃ legib⁹ erãt munita vt violari nõ deberẽt. vñ τ dr̃ aliq̃d sctm̃ qꝛ est in lege firmatũ. Põt etiã ƀm latinos hoc nomẽ sctũs ad mũdiciã ꝑtinere. vt intelligat̃ sanctus q̃si sanguĩe tinct⁹. eo ꝙ antiq̃tus illi q̃ purificari volebãt sanguĩe hostie tingebãtur. vt Jsidor⁹ dicit libro ethimologiarũ. τ vtraq̃ significatio cõpetit vt attribuat̃ his q̃ diuino cultui applicant̃. ita ꝙ nõ solũ homines: ſ etiã tẽpla τ vasa τ alia hmõi sanctificari dicantur ex hoc ꝙ cultui diuino applicantur. hec ille. Sciendũ ꝙ cult⁹ dei duo respicit. s. deũ q̃ colit̃: τ hoĩes colẽtes. Jp̃e ꝙ de⁹ q̃ colit̃ nullo corpali loco claudit̃. Unde ꝑpter ip̃m nõ oportuit fieri tabernaculum aut templũ seu eccl'iam. Sz hoĩes ip̃m colentes corpales sunt: τ ꝑpter eos oportuit speciale tabernaculũ vel tẽplũ seu eccl'iam institui ad cultũ dei ꝑpter duo. Pr̃io vt ad hmõi locũ cõueniẽtes cũ hac cogitatiõe ꝙ deputaret̃ ad colendũ deũ cũ maiori reuerẽtia accederẽt. Scd̃o vt ꝑ dispositionẽ hui⁹ loci significarent̃ aliqua ꝑtinẽtia ad excellentiã diuinitatis vel hũanitatis xp̄i. Et hoc est qd̃ Salomon dicit. iij. Reg. viij. Si celũ τ celũ τ celi celoꝝ te cape nõ p̄nt: quãto magis dom⁹ hec quã edificaui tibi. Et post ea subdit. Sint oculi tui apti sup domũ hãc de qua dixisti. Erit nomẽ meũ ibi vt exaudias orõnem serui tui τ ppl'i tui isrl'. Ex quo pz ꝙ dom⁹ sanctuarij nõ est instituta ad hoc ꝙ deũ capiat q̃si localr̃ hitantẽ: ſ ad hoc ꝙ nomẽ dei inhitet ibi. i. vt noticia dei manifestetur ibi ꝑ ea q̃ fiũt τ dicunt̃ ibi. τ ꝙ ꝑpt̃ reuerẽtiã loci orõnes fierẽt ibi magis exaudibiles ex deuotõe orantiũ. Sctificatio aũt tabernaculi vel tẽpli seu eccl'ie τ vasoꝝ ei⁹ hz duplicẽ cãm. Primo litteralẽ vt in maiori reuerẽtia haberet̃ q̃si ꝑ hmõi ↄsecrationẽ diuino cultui deputatũ. Scd̃o figuralẽ vt per hmõi sanctificationem significaretur spiritualis sanctificatio viuentis tabernaculi. scilicet fidelium ex quibus construitur christi ecclesia. cui hodie salus a deo facta est.

¶ Hodie salus huic domui a deo facta est

Per inchoationem.
Per institutionem.
Per dispositionem.
Per emundationem.

Primo hodie salus huic domui a deo facta est p inchoationẽ consecrationis ecclesie vel altaris. Nã in q̃libet etate ⁊ apð quaslibet hoĩm natiões semp fuit aliqua sacrificioꝝ oblatio in signum debite subiectiõis ⁊ honoris dei: vt potest patere. Primo adã sicut ⁊ alij iusti sacrificiũ obtulit ꝭm sui tp̃is cõgruentiã. vt pꝫ p Greg. q̃ dicit ꝙ apud antiquos p sacrificioꝝ oblationes remittebaꝛ pueris originale pctm̃. nõ tñ de oĩbus iustoꝝ sacrificijs fit mentio in scriptura ꝫ solũ de illis circa que est aliquid speciale. Põt tñ esse rõ quare adã nõ legiꝛ sacrificiũ obtulisse: q: in ip̃o noĩaꝛ origo pctĩ. ne simꝉ etiã in ip̃o significareꝛ sanctificationis principiũ. De quo dꝛ Sap. x. Sapiẽtia eduxit illũ a delicto suo ⁊c. Secũdo abel. dꝛ em̃ Geñ. iiij ꝙ caym obtulit de fructib⁹ terre munera dño: abel aũt de p̃mogenitis gregis sui: ⁊ de adipib⁹ eoꝝ ⁊c. Tertio Noe. dꝛ em̃ Geñ. viij. Edificauit noe altare dño: ⁊ obtulit sup illud olocausta dño Quarto abrahã. Geñ. xij. Edificauit abraham altare dño: ⁊ inuocauit nomen ei⁹ ibi. Quinto iacob. dꝛ em̃ Geñ. xxviij. Tulit lapidẽ ⁊ erexit in titulũ fundẽs oleũ desup. Nã hmõi oblatiões sacrificia ⁊ olocausta offerebãt antiq̃ añ legẽ ex quadã deuotõe ꝓprie volũtatis ꝭm ꝙ eis videbaꝛ conueniens vt in reb⁹ quas a deo acceperãt quas in reuerentiã diuinã offerret. protestarenꝛ se colere deũ qui est oĩm principiũ ⁊ finis. Sexto moyses ꝯsecrauit tabernaculũ dñi cũ magna solẽnitate. Exodi. xxx. Septimo aaron obtulit sacrificiũ deo in odorẽ suauitatis in tabernacło. Eccłi. xlv. Hi em̃ sacra quedã instituerũt: q: videbaꝛ eis ꝯueniẽs vt in reuerẽtiã diuinã essent aliqua loca ab alijs discreta diuino cultui mancipata ⁊c. Octauo dauid. dꝛ em̃ Eccł. xlv. Dauid fecit stare cantores ꝯtra altare: ⁊ in sono eoꝝ dulces fecit modos. dedit in celebrationib⁹ dec⁹ ⁊ ornauit tp̃a vsq; ad cõsummationeꝫ vite vt laudarẽt nomẽ dñi sanctũ ⁊ amplificarent mane dei sanctitatẽ. Nono Salomon. dꝛ em̃. iij. Reg. ix. Sãctificaui domũ hãc quã edificasti vt ponerẽ nomẽ meũ ibi in sempiternũ. Decimo Zorobabel. dꝛ em̃ Eccł. xlix. Zorobabel ⁊ iesus iosedech ĩ diebus suis edificauerũt domũ: ⁊ exaltauerũt templũ sctm̃ dño paratũ in gł'ia sempiterna ⁊c. Undecimo iudas machabe⁹ tẽpluꝫ ꝓphanatũ a gẽtib⁹ mũdauit. ij. Macha. x. Duodecimo Johãnes. Apoc. xxi. Uidi ciuitatẽ sctãm hierłm nouã descendentẽ de celo a deo patã sicut sponsam ornatã viro suo.

Secũdo hodie salus huic domui a deo facta est p institutionẽ ꝯsecrationis eccl'ie vel altaris. Nã apud syriã in ciuitate Berith. anno dñi septingentesimo q̃nquagesimo post miraculũ de sanguine effuso miraculose ab ymagine scti saluatoris iudei synagogas in ecclias ꝯsecrarũt: ⁊ extũc hic mos inoleuit vt eccl'ie ꝯsecrarentur q: ante tm̃ altaria ꝯsecrabanꝛ. vt dꝛ in legẽda exaltatiõis sctẽ crucis. Eccl'ia em̃ ꝯsecratur ꝓpter quattuor. Primo ꝓpter dyabolice potestatis expulsionẽ. pꝫ p miraculũ qð refert beatus Greg. in dyalogo vt poniꝛ in legẽda dedicatiõis. Scðo ꝓpter orationuꝫ exauditionẽ. iij. Reg. viij. Quicunq; rogauerit in loco isto exeudies in loco habitacłi tui in celo. ⁊ cũ exaudieris ꝓpiti⁹ eris ⁊c. in legẽda dedicatiõis. Tertio ꝓpter laudũ persolutionẽ q̃ fit in septeꝫ horis canonicis. vt dꝛ ibidẽ. Quarto ꝓpter sacramẽtoꝝ ministrationẽ. q: in ecclia sacra ministrantur ⁊ continentur. vt dicitur ibideꝫ. Ex quo fit vt confugientes ad ecclesiam saluentur.

Tertio hodie huic domui salus a deo facta est p dispositionẽ quantũ ad ea q̃ exiguntur ad ꝯsecrationẽ. Nota in legenda dedicatiõis. ℌ. ij. Uidendũ est de ecclesia qualiter consecratur ⁊c.

Quarto hodie salus huic domui a deo facta est p emũdationẽ. precipue postq̃ prophanatur. Nota in legenda dedicationis. ℌ. iij. per quos prophanaꝛ ⁊c. vsq; ꝙ altaria fulgent ⁊c. Amen.

Finiuntur sermones aurei de sanctis Leonardi de Utino. impssi Lugduni p mgr̃m Johannem Trechsel alemanuꝫ. anno dñi m. cccc. xcv. vt dicet in fine sequẽtis tabule.

Tabula Alphabetica

Incipit tabula s[ecundu]m ordinem alphabeti p[er]q[uam] vtilis: ad facilit[er] inueniẽdas materias in hoc volumine specialit[er] pertractatas. Naz s[er]monũ ordinẽ ⁊ numerus ab alijs nescio q[ua] negligẽtia p[re]termissum: in frontib[us] singulo[rum] folio[rum] posuim[us]: ⁊ mẽbra cuiuslibet s[er]monis maiorib[us] characterib[us] distinxim[us]: vt nullus sit querentib[us] inueniendi labor.

Tabula Alphabetica

Facile est martyrem celebrādo venerari: s̄ difficile ē eiusdē fidē τ patiētiam imitari.sermone.xiij.mem.vi.in p̄nci.

Tabula Alphabetica

In ꝯuersione salutari sunt q̃ttuoꝛ signa. ser
mone. xxxvij. membro p̃mo in fine.
Indigne cōicans multa mala incurrit. ser-
mone. xxxvi. membro. vi.
Indulgẽtie q̃ꝫtū: quō: ꝛ q̃b⁹ valeāt: ꝛ plura
alia de ip̃is. ser. xxxix. membro. iij.
Inepta sunt ad susceptionẽ sacr̄i euchari-
stie. xiiij. gn̄a hoim̄. ser. xxxvi. mem. iiij.
Infidelitas g̃uissimū ẽ pctm̄. s. xxvij. mẽ. i.
Infidelitas gentilium est maxima: sed ma
ioꝛ est iudeoꝛum. ibidem.
Iniuria trib⁹ mōis infert̃. ser. lxiij. mẽ. viij.
In mūdo quadruplex defectus fuit per xp̄i
ascensionez amot⁹. s̃mo. xxxvi. memb. vi.
Innocentia s̃uari potest quo ad quattuoꝛ.
ser. lxij. membro. ij. ante medium.
Innocẽtia q̃druplex. s̃mo. viij. membro. i.
Innocẽtes ĩ nūero martyꝝ iure cōputant̃
ꝑ. iiij. rōnes. ibidem in p̃ncipio ꝑ totum.
Innocentes associati sunt agno. ibi. mẽ. iij.
ꝛ sunt p̃mitie dei in. iiij. ibidẽ membro. iiij.
Innocentū canticū. iiij. ꝯtinet. ibi. memb. ij.
Innocentū matres fuerunt martyres ꝓpt̃
quattuoꝛ. ibidem membro. vi.
In purgatorio quidā diuti⁹ toꝛquentur q̃ꝫ
alij. s̃mo. lxi. membro. iiij. ante finem.
In purgatorio sunt duo. s. acerbitas ꝛ diu-
turnitas. ibidem ante membra.
Interne charitatis p̃cio meruit sctā Aga-
tha esse in celo. s̃mo. xvij. in p̃ncipio
Inuenire xp̄m q̇d est. sermo. i. membro. iij.
In veteri testamento fiebat oblatio de sex
gn̄ibus aīaliū. s̃mo. xv. membro. ij.

Katherina exhibuit se spōsaꝫ xp̄o. s̃mo. lxiiij. mẽ. i.
Et a deo vocata sensit suā con
scientiam quadruplici morderi compun-
ctione. ibid̄ ante mẽbra.
Katherinā multa retrahebāt a virginita-
te: que tamẽ virtute mentis superauit. ibi
dẽ memb. ij a medio vsq̄ꝫ in finẽ.
Katherina excessit omnes virgines in sa-
pientia. ibi memb. iij. post principiū.
Katherina exhibuit se sponsam xp̄o ꝑ sta-
bilitatẽ. ibi membro. iiij. Unde probatur
ꝙ fuerit firma ꝛ stabilis vestigia christi se
quens. ibi post principium. de fecunditate
vide ibi. membro. v. per totum. Et de locu-
pletabilitate ibidem membro. vi. in p̃nci.
Katherinam solam sponsam christi fami-
liarioꝛẽ fuisse probant tres doctores vete
ris testamenti. ibidem in principio.
Katherine r̄nsio ad maxentiū imperatoꝛe
vide ante membra.
Karacter q̇ ĩp̄mit̃ aīe sacerdotis decoꝛat
animam eius plusq̄ꝫ lux solis solem. s̃mo
ne. xviij. memb. vij. in principio. Plura de
eadẽ materia vide ibidẽ eodẽ mẽ. ꝑ totū.

Laboꝛū duce ꝑtitus
videt militib⁹ eẽ mīoꝛ. s. iiij. m̄. vi
Lachrymaꝝ. iiij. gn̄a. s. xlix. m̄. iiij
Lapides materiales ꝛ spirituales quales
sint. s̃mo. xxix. membro. iij.
Laus p̃seuerātie in q̊ ꝯsistat. s. xiij. mẽ. iiij.
Laudare deū oẽs sctī inuitant̃ per ps̄. dicẽ
tem. Laudate dn̄m ꝛc̄. ser. lix. memb. vij.
Laurus arboꝛ vn̄ dr̄ Laurẽtius: quattuoꝛ
habet prerogatiuas. sermo. xlv. memb. ij.
Laurenti⁹ habuit dispensationẽ quadrupli
cẽ. ser. xlv. mẽ. iiij. Qui quattuoꝛ constant̃
superauit. ibidem membro. vi. Plura val
de pulchra de eo inuenies in toto ser. xlv.
Leonardus habuit grām q̃ttuoꝛ p̄riarcha
rū quoꝝ quart⁹ habuit libertatẽ captiuoꝝ
sermone. lxij. membro. ij.
Leonardi ꝯuersatio fuit similis ꝯuersatio
ni ꝓphetaꝝ. ibi. mẽ. ij. Pl̄a de eodẽ. s. liij.
Leuiathan conabat̃ extinguere verā peni
tentiā penitẽtiū. s. lx. mẽ. vij. in medio.
Lex noua p̃ncipal̄r est ip̄sa grā sp̄ūsctī q̄
datur xp̄ifidelibus. ser. lvi. memb. i. De ea
dem re vide s̃mo. lviij. membro. ij.
Legis diuinalis sunt septeꝫ mirabilia que
btā v̄go ꝑfecte in se h̄uit. s. xlvi. memb. i.
Legis naturalis duo precepta v̄go maria
ꝑfectissime seruauit. sermo. xlvi. memb. ij.
Legi circūcisionis xp̄s se subiecit ꝓpter q̃t
tuoꝛ. s̃mo. ix. membro. i.
Legẽ nouā dari vltra antiquā fuit necesse
ꝓpter. xij. rōnes. s̃mo. xlviij. post p̃ncipiū
Liber vite capit̃ sex modis. s. xxv. post p̃n.
De quo q̇s sex modis deleri pōt. ibidẽ ĩ fi.
Liber vite sig̃t p̄destinationẽ. ibidẽ in p̃n.
Liberalitas ꝑfecta q̄ sit ꝛ q̇b⁹ cōmẽdetur.
sermo. iij. memb. iij. in principio.
Licitū vno tp̄e pōt esse illicitū alio tempoꝛe
sermone. iij. post principiū.
Liliū recte defert sctūs dn̄icus ꝓpter quat
tuoꝛ causas. sermo. xliiij. memb. viij.
Lingua post extremum iudiciū remanebit
ad officiū laudandi deū: s̄ sola hebrea s̃m
Remigiū. ser. lix. memb. vij.
Longanimitas q̄ dicat̃. ser. xiij. memb. iij.
Longanimitas mala est quadruplex ibidẽ

Tabula Alphabetica

Quadruplicit inueni

Tabula Alphabetica

Xp̄s post suā ascensionē multis sanctis apparuit. sermone. xiiij. mem. iij.

Xp̄s anteq̄ ascēdit venit ad discipulos ad cenaculū vbi fecit quattuor. Et deinde cū comitiua. cxx. hoīm venit ad mōtem oliueti vbi etiā quattuor fecit. sermone. xxxiij. membro quarto.

Xp̄s manducat ad refectionē vite sp̄ualis sermo. xxvi ante membra.

Xp̄s cōuersat⁹ fuit recte et bm legem ꝓpter quattuor. ser. lx. ante membra.

Xp̄s ascendit in celū ꝓpria v̄tute. sermone xxxiij. ante membra.

Xp̄i ascensio iustis fuit vtilis ꝓpt quattuor ibidem memb. v. p totū.

Xp̄i ascensio facta est videntibus purgatis quos de lymbo eduxerat. ibidem mēb. vij.

Xp̄ianus verus q̇s sit. ser. ij. memb. vi.

Xp̄ianus volens suscipere sacramentum corporis christi debz se p̄parare quadrupliciter. ser. xxxvi memb. vi in fine.

Xp̄iani viderūt gloriā dn̄ice incarnatiōis. sermone. v. memb. vij.

Yoseph quomodo interpretat. ser. lvij post p̄nci.

Yoseph vidit gloriam dn̄ice incarnationis ser. v. memb. ij.

Ydolorū pontifices suscitauerūt seditionē in populo in morte sancte agnetis. sermone xij memb. v. in fine.

Ydola egypti subuersa sunt ī natiuitate xp̄i sermo. v. memb. vij. in fine.

Ydolatrantiū consuetudo. sermone. xxxvi. post p̄ncipium.

Ymago diuina adeo offuscat in peccatoribus q̄ vix a deo cognoscit. sermone. ij. mēbro. iij. in fine.

Ymago trinitat est in angelis q̇ ad quattuor. ser. xxxv. memb. ij. p totū.

Ymago dei est in ip̄a natura angeli impressa. sermo. xxiiij. memb. i. in p̄n.

Ymaginatio vehemēs fuit causa impressionis stigmatuz in corp⁹ sc̄ti francisci. ser. lv. memb. i post p̄nci.

Ymolatio agni paschalis figurabat ymolationē xp̄i. ser. xxxvi. memb. ij.

Ypocritarū. xxv. gr̄a. ser. lviij. memb. iij.

Ypocritarū fiducia. ser. xiij. memb. iij.

Ysaac vidit gloriā diuine īcarnatiōis. ser. v. memb. ij. circa mediū.

Ysaac professio. sermone. xxviij. membro p̄mo. folio rose q̇nto.

Ysaias seu esaias vidit gloriā incarnatiōis xp̄i. ser. v. memb. iij. circa mediū.

Zacharias propheta vidit gl̄iaz dominice incarnatiōis. ser. v. mēb. iij. in fine.

Zacharias pat iohānis baptiste vidit etiaz hanc gl̄iam. ibidē. memb. iiij. in fine.

Zacharias pat iohānis baptiste q2 dubitauit plagā incurrit. ser. xxxviij. memb. i.

Zabulon quō interp̄tat. ser. lvij. añ mēbra.

Zorobabel dicit edificasse templuz dn̄i. ser. vlti. memb. i. circa finē.

Zorobabel restauratio. sermone. xxviij. mēbro p̄mo: folio rose. xxv.

Finis tabule.

Aurea de sanctis Vtini preconia vatis
Necnon incarnati solenni lumine verbi
Lugduni impressit Trechsel bn̄ tersa iohes
Anno dn̄i. M. cccc. xcv. die. xiiij. Martij

Huius operis. a. b. c. d. e. f. g. h. i. k. l. m. n. o. p. q. r. s. t. v. x. y. z. A. B. quaterna. C. D. terna. E. vero q̇nternū est.

delectabile 7 Sap. xii. Q[illegible]
suauis 7 ꝗ gustato spū desipit oīs

coangustabunt te [illegible] ꝑ machinas 17
sultus 7 ad terram ꝓsternent te tandem ca
piendo 7 ū te qꝫ inte sunt occidendo 7 dis

[illegible] me lanceis [illegible]
dyaboli sunt suggestiones eius quas infigit
ioab. i. dyaꝰ in corde absalonis. i. peccatoris.

